Hore

GERARDI IOANNIS VOSSII

DE

HISTORICIS GRÆCIS

LIBRI IV;

Editio altera, priori emendatior, & multis partibus auctior.

LVGDVNI BATAVORVM,

Ex Officinâ IOANNIS MAIRE.

cIↄ Iↄ c LI.

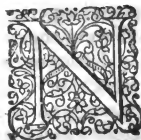
SERENISSIMAE

ET

SAPIENTISSIMÆ

CHRISTINÆ.

On dubito, Serenissima Regina, quin plerique, qui prolixum tuum erga me favorem & beneficentiam norunt, valde mirentur, nullum me hactenus grati animi signum ostendisse; cum tamen innumeri, quos nunquam obstrinxeris, in remotissimis etiam terrarum oris, virtutes tuas uno ore laudent, celebrent, & in cœlum certatim evehant. Si vel insita quædam ignavia, vel aliud animi vitium, tam diuturni esset caussa silentii; tantum abest ut delicti peterem veniam, ut ultro potius à te pœnam criminis efflagitarem. Sed me quam longissime ab hac culpa abesse, nemo potest ignorare, cui & mores mei & ingenii mensura fuerit cognita. Si nunquam presens essem contemplatus ea, quæ totus de te terrarum orbis predicat, miracula; fidentius aliquan-

to exigente necessitate sermonem de te instituerem. Nunc vero, cum videam, ea ipsa, quæ de te jactantur, longe esse infra gloriam tuam, cum omnem prorsus famam virtute excesseris; eo sum redactus, divina & incomparabilis Regina, ut neque loqui neq; tacere de te possim. Vetat eximia illa erga me etiam immerentē benignitas, ut taceam; alterum vero & magnitudo tua, & ingenii mei prohibet tenuitas. Sed tamen si unquam turpe fuerit aliis, siluisse cum loquendi urgeret necessitas; mihi longe fuerit turpissimum. Ingratus merito vel malignus habear, si, destitutus ea dicendi facultate, quæ tantę convenit Majestati, non illa saltem proferam, quę possim. Quod itaque te alloquar, non hoc facio fretus viribus aut ingenio meo; neq; enim me mea fugit imbecillitas; sed saltem, ut, si quod tacendo crimen incurrerim, illud omne loquendo diluam & repellam. Nec tamen ideo silentium rumpo, ut laudes tuas aggrediar; faciant hoc ii, qui vel sunt, vel sibi videntur facundi & diserti: à me enim uti virtus illa, ita etiam altera ista procul abest vanitas: hoc saltem peto & obsecro, ut benigna & serena fronte munus, quod offero, suscipias, nec indigne feras, quod post tam longam moram aliena pro meis audeam exhibere. Quamvis, ut rectius loquar, tuum est, Domina, non alienum, id

quod

quod tibi conſecro opus: tibi quippe vivens deſtinârat pater meus, tibi etiam moriens ultimis reliquit ceris. Sive tamen tuum ſit, ſive non, accipiendo id facies tuum; eritque, ut opinor, non minus gratum quam ſi meum eſſet, imo etiam gratius, quoniam & melius. Argumentum operis quod adtinet, nec hoc ſpero adſpernabere. continet enim ætatem & ſcripta eorum, quos tu libenter à mortalitate una cum ſuis monumentis, ſi per fata liceret, adſereres.

Vereor autem, Domina, ne plus doloris quam voluptatis hic tibi adferat liber. Fieri enim non poteſt, ut non quam graviſſime commovearis, ſi in tot veteris Græciæ lumina, tot præclaros & inæſtimabiles theſauros, avaros illos tuos & inſatiabiles conjeceris oculos. Nudam quippe ſcriptorum famam, ſolos laborum titulos, & quædam quaſi humanæ ſapientiæ naufragia hic conſpicies. Nihil hic Theopompi, nihil Timęi, nihil denique Ephori, præter nomen: periere omnes, &, quod maxime dolendum, periere ſine poſteritate. Neque hoc ideo à me dicitur, quod inique de hiſtoricorum hujus ſeculi ſentiam ingeniis, ut non illa etiam ea, qua debeam, æſtimatione proſequar; ſunto illi quod voluerint, dummodo ſciant, multum ſe abeſſe à ſublimitate veterum, & quantum ipſi plebem ſu-

perant intellectu, tantundem se ab illis superari. Quamvis autem ejus rei caussam reddere non sit difficile, quid tamen opus eam multis explicare, cum eventus ipse manifeste id docuerit? Quis responderit stulto, quærenti, quare desipiat, nisi qui & ipse pro stulto velit haberi? Falsum vero est quod quidam opinantur, ex quo desierint esse heroes, desiisse etiam eos, qui facta eorum memoriæ & posteritati traderent. Cui non veterum heroum comparandus gloriosissimus tuus parens? Quis non illum regum principumque omnium diceret maximum, nisi majorem se genuisset filiam? Nullus tamen, quod sciam, facinora ejus toto orbe & omnibus seculis memoranda vel potuit, vel ausus est literis & æternitati consecrare. Hinc adparet, hodiernis scriptoribus non deesse argumentum, verum ipsos deesse argumento. Qua quidem in re uti & in ceteris ferme, plane adversantur priscis & vetustis historiæ conditoribus. illi quippe arte & industria heroas ex hominibus faciebant; isti vero culpa ingenii & facundiæ heroas, imo ipsos deos, in homines & quidem vilissimos, permutant & transformant. Sed quid ego hic aliorum crimina commemoro, cum pulcherrimam laudum præ manibus habeam materiam? Invitus, Regina, aliena persequerer vitia, si tuis

præ-

prædicandis par essem virtutibus: sed eas percensere longe fuerit difficilius, quam aliorum carpere errores. Labi quippe & errare, res est, ut factu, ita quoque dictu facilis. Tua vero virtus cum nihil habeat humanum, sed sit prorsus divina & immortalis, quis eam aggredi & exprimere possit, nisi cui cœlestis quoq; contigerit facundia? Nonne ego eundem incurrerem errorem, quem paulo ante in aliis reprehendebam, si heroicas & incomparabiles animi tui dotes tenuitate styli & eloquii deprimere, & tanquam de cœlo in terram deducere conarer? Permitte, Serenissima Regina, si in me ingrati videatur animi indicium, de virtutibus tuis tacuisse, ut ingratus habear. Malim hoc videri, quam proderemalignitatem; cujus ego manifeste reus peragar, si te modice & frigide (neque enim aliter possim) prędicavero. Licet nihil aliud in te magnum & memorabile occurreret, quam quod fortunæ & natalibus debes, esset id tamen majus laude & præconio nostro. tantum quippe abest, ut sublimia illa, sceptra & coronas, sermone possim adsequi, ut sæpe ne verba quidem succurrant, quibus amicis & familiaribus meis satisfaciam. Sed vero, cum fortuna, licet illa omnia dederit, minora tamen præstiterit tibi, quam sint ea, quæ ipsa adquisiveris, quum pro-

 pria

pria te virtus etiam ſupra diadema evexerit; vanus eſſem & ineptus, ſi periculum virium facerem, & verbis attenuare mallem, quam ſacro ſilentio venerari, ea quæ in te certatim concurrunt miracula. Huc accedit, Domina, quod laudare nemo te poſſit, ſine graviſſimo aliorum Regum Principumque vituperio. Nam ſane etiamſi aliquid prædicatione dignum in his ſeſe offerat, id tua obumbrat gloria, vixque eorum ſupremæ virtutes eo adſurgunt, ubi tuæ incipiunt. Honorificum eſt illis trium quatuorve linguarum peritiam ſibi comparaſſe. At vero quota hæc eſt pars tuæ laudis, cum linguas pleraſque (Barbaras tamen excipio) exactiſſime intelligas, multas etiam ſermone exprimas, idque tam eleganter, ut ne ipſas quidem Muſas elegantius diſertiuſque poſſe exiſtimem. Et tamen, ut multas edidiceris linguas, plures tamen ſunt, quæ te celebrant. Jam vero quam in aliis regibus glorioſum habetur, ſi erga literas, & literarum cultores, benigno & benevolo fuerint animo? Tu vero, incomparabilis Domina, non ſolum literarum amore teneris, verum etiam tantos in iis progreſſus feciſti, ut ne doctiſſimis quidem concedas: tuæ certe ætatis omnes longe poſt te reliquiſti. Quodnam eſt enim doctrinæ ſcientiæque genus, cujus non etiam

iam

iam penitiſſimos perluſtraveris receſſus? Poëtas quidem & oratores qua Græcos, qua Latinos, partim legiſſe, partim memoriæ mandaſſe, ludus tibi jocuſque fuit. Hiſtoriarum eam tibi comparaſti cognitionem, qua nec majorem illi, qui totam ætatem huic ſtudio conſecrarunt. Illud vero mirandum prorſus & inauditum, quodque non in juvenem, nedum in virginem cadere exiſtimaſſemus, niſi tu ſola exemplo nobis fuiſſes, evaſiſſe te tam cito ad illa ſacra & abdita Philoſophiæ penetralia, ad quę alii aſſiduo labore, continuis vigiliis, vix tandem in extrema canicie pervenire potuerunt. Neſcimus adhuc, Domina, propriane induſtria, an vero ſingulari Dei beneficio, tantam ſis adepta ſapientiam. Quamvis enim rapido concitatoque ingenio annos & ætatem tuam præcurras; quamvis etiam ea ſis diligentia, ut nullum tibi tempus fruſtra effluat; & licet te quieti tradas, cum demum major noctium pars pręterierit, nunquam te tamen Aurora dormientem deprehenderit: vix tamen patitur imbecillitas humana, ut tantum ſcientiarum rerumque uſum tam ſubito, & inter tot regni negotia, adquirere & comparare tibi protueris: cœlo neceſſe eſt tam cœleſte ad te pervenerit donum: neque enim ex ſola Platonis, Plotini, ſimiliumve inſtitutione tanta repente

pente prodiiſſes. Sed quid adtinet quęrere, cœlituſne infuſum, an vero labore partum ſit, id quod in te paſſim colimus & admiramur, dum cœleſte & immortale id eſſe fateamur? Ceſſet itaque curioſa nimium & inutilis illa inquiſitio; ceſſet etiam omnis laus; cum laudare non poſſimus id, quod, quale ſit, & unde habeas, ignoremus: ſed tamen, cum divinum id eſſe agnoſcamus, permitte ut te adoremus. Si enim unquam honor cultuſque divinus ſine crimine & errore cuiquam conferri debuerit; debuit tibi, incomparabilis & adoratione digniſſima Regina. Merces hæc eſt exigua, ſi virtutes tuas, ſi denique ingentia quæ in me contuliſti beneficia reſpicias. Tanta quippe illa ſunt, ut, etiamſi mihi millies vita, quam dego, recurreret, millies me mors opprimeret, priuſquam tuorum erga me meritorum partem vel minimam deponerem. Sed tamen neque tu majus aliquid expetis, neque ego aliquid majus poſſim reddere, quam animum purum, devotum, & intemeratum, quo te æternum colam, venerer, & adorem,

Humillimus ſervus

I. V.

GERARDI JOANNIS VOSSII
DE
HISTORICIS GRÆCIS
LIB. I.

CAPUT I.

Argumentum operis. Multò historicis Græcis antiquiores sunt Asiatici, & Ægyptii. Quantum sit intervallum inter Mosem, & cladem Troianam. Suniæthonem corruptè vocari, qui est Sanchoniathon. Vnde hic sua hauserit, & quando cùm ipse vixerit, tum Græcus ejus interpres, Philo Byblius. Porphyrii in istoc error: inque alio, interpretis Porphyriani. Iustini lapsus in Tyri natali: Porphyrii item, de ætate Semiramidis. Ephori ingenua confessio de vetustate historiæ barbaricæ. Cadmus Milesius, & Acusilaus Argivus. Eumelus. Refelluntur illi veterum, qui Cadmum historicum non multò putant Orpheo juniorem. Vnde sua hauserit Acusilaus. Tatiani ex Eusebio locus emendatus. Eusebii de Archilochi ætate error. Annii Viterbiensis Archilochus suppositititius. Ætas Theagenis Rhegini. Item Aristeæ Proconnesii. Tatiani lapsus. Varii scriptores, quos ante Homerum vixisse Tatianus putârit. Eusebius corrigitur. In eodem, & Tatiano, gemina conjectura. Hecatæi Milesii ætas. Quis historiam, quis item de philosophia, ac diis, primus scripserit oratione solutâ. Quantum distent natalis Hellanici, Herodoti, & Thucydidis. Scripta Hellanici. Vt majores reprehendat, & vicissim à junioribus reprehendatur. Pherecydem historicum, & Pherecydem philosophum, esse diversos. Charon Lampsacenus.

ATIS de eo convenit inter omnes, nihil homini elegantiori jucundius, nihil civilis prudentiæ ſtudioſo utilius eſſe, quàm hiſtoriam temporum ſcire: ac propterea nec aliquid æquè ex uſu eſſe, quàm noviſſe eos, qui vetuſtatis memoriam literis conſecrarunt. Quamobrem, cùm vita omnis mea publico, ac præcipuè juventutis bono, deſudet; duo in hoc tempore facienda mihi exiſtimavi: primùm quidem, ut hiſtoriam omnis ævi ſecundùm tempora digeſtam paucis conſtringerem libellis: deinde verò ut quaſi digito demonſtrarem fontes ipſos, unde iſta pleniùs ac fuſiùs hauriri à quovis poſſent. Poſteriorem nunc laborem aggredior. In quo non ita verſabor, ut ſim nuda contentus nomina recenſere: ſed verò ætatem, qua ſcriptor quiſque vixerit, producam; atque etiam conſignabo, quorum expoſitionem ab unoquoq; modo ſuperſint, oporteat exſpectare. Adhęc in iis, qui familiam ducunt, ac nonnullis etiam minorum gentium, cujuſmodi dictione utantur, referam. Subinde etiam alia adſpergam, quę prioribus iſtis poſſe aliquid lucis adferre videbuntur.

HISTORICORUM nomen multò eſt recentius apud Græcos, quàm illos, quos barbaros appellare ſolent. Præſertim ſi in his etiam numeremus ſcriptores ſacros. Neque enim Græci nominare ullum gentis ſuæ hiſtoricum poſſunt, qui non quingentis, & ampliùs, annis recentior ſit bello Troiano. Atqui Moſem ſeculis aliquot antiquiorem eſſe, etiam gentium ſcriptores agnoverunt: eoſque inter Apion Alexandrinus: ſecundùm quem Moſes Inachi temporibus vixit. Eúmque hac parte ſecuti è noſtris, Juſtinus, Athenagoras, Theophilus Antiochenus, Tatianus, Clemens Alexandrinus, atq; adeò è beato illo Patrum choro propemodum omnes, qui ante Euſebium fuerunt. Itaque inter obitum Moſis, & Troiæ excidium, intervallum erit annorum IↃ C LXXV. Sin potiùs Euſebium ſequimur, (ſequi ſanè debemus, propter tot valida, quibus ſententia ejus nititur, argumenta) vixerit Moſes temporibus Cecropis, primi Athenienſium regis, quibus Triopas apud Argivos, Teucer in Phrygia imperabat. Atque ita Moſes quadringentis quidem annis junior erit Inacho: attamen Ilii ἁλώσεως a Moſaicâ morte poſterior erit annis CCLXXV.

a Excidium.

Nec ſacri tantummodo ſcriptores, ſed etiam, quos noſtri τῶν

ἔξω-

ἔξωθεν *a* appellant, ætate Græcos longè præcedunt: imprimis Ægyptii, Chaldæi, & Phœnices. Nam quid habuere unquam Græci, quod posset conferri cum annalibus Ægyptiis, quos Manethos exscripsit: aut Babyloniis, quos Berosus sequebatur: aut Phœniciis, quos habuit Sanchoniathon? Mitto annales, unde sua hauserunt historici isti: neminem habet Græcia, qui non multò junior sit Sanchoniathone ipso. Et tamen non paullò ille recentior est, quàm scripsit Porphyrius in quarto adversus Christianos libro: unde illustre locum adducit Eusebius in decimo de præparatione Euangelica cap. III. Dicit ibi Porphyrius, Mosem, & Sanchoniathonem, virorum, & locorum nomina similiter ponere; ac Sanchoniathonem sua partim hausisse ex urbium annalibus, partim è libris in templo asservatis, quos acceperit ab Jerombalo, Dei τοῦ Ἰάω sacerdote: hæc verò monumenta sua eum Abibalo, Berytio regi, inscripsisse: ac Philonem Byblium ea è Phœnicia lingua in Græcam transtulisse. Vixit Philo ille temporibus Adriani Cæsaris; ut ex Suida constat. Sed Sanchoniathon, si Porphyrium audimus, ἐπὶ *b* Σεμιράμεως γέγονε τῆς Ἀσσυρίων βασιλίδος. Quod facilè refellitur. Nam Sanchoniathon meminit temporis, quo Tyrus condita est: & quidem meminit, ut rei antiquæ: ut bene Josepho Scaligero observatum fuit. Atqui Tyrus non quidem anno duntaxat uno ante Troianam cladem exstructa est, quod Justinus libro epitomes suæ duodevigesimo falsò tradidit: attamen ante cladem illam condita est annis non ampliùs septuaginta, sex: sive, ut quindecim illos, in quibus anachronismo peccat Eusebius, annumeremus, annis ante excidium Troiæ nonaginta, & uno. Quid Porphyrio imposuerit, non difficile est conjectare. Nam putavit, Semiramidem vixisse tempore belli Troiani, aut paullò antè. Cùm enim de ea esset locutus, subjicit statim, ἢ *c* καὶ πρὸ τῶν Ἰλιακῶν, ἢ κατ' αὐτούς γε τοὺς χρόνους γενέσθαι, ἀναγέγραπται. Sed hoc perspicuè falsum est. Nam à decimo Semiramidis anno, usque ad cladem Troianam, intervallum est annorum octingentorum. Quare non tam quid Porphyrius dixerit, quàm quid dicere voluerit, videre debemus. Sanè qui Semiramidem belli Troiani tempore, aut paullò antè, fuisse putat; Sanchoniathonem autem Semiramidi facit æqualem: is Sanchoniathonem quoque excidio Troiæ vel parem, vel saltem supparem, facit. Hoc igitur voluit. Et sensit idem Suidas, qui, Sanchoniathonem tempore belli Troiani fuisse, disertim testatur. De Sanchoniathonis historia Phœnicia, ejusque interprete Philone

a *Externos.*

b *Vixit temporibus Semiramidis, Assyriorũ reginæ.*

c *Hanc ante tempora Iliaca, aut circa illa fuisse, scriptum est.*

Byblio, ita scribit Porphyrius lib. II περὶ ἀποχῆς· Καὶ πλήρης α δὲ ἡ Φοινικὴ ἱστορία τῶν θυσάντων, ἣν Σαγχουνιάθων μὲν τῇ Φοινίκων γλώττῃ συνέγραψεν· Φίλων δὲ ὁ Βύβλιος εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν δι' ὀκτὼ βιβλίων ἡρμήνευσεν. Ineptè admodum nuperus interpres Gallus Σαγχουνιάθων vertit *De Sanchuniasthi*, quasi patrius casus sit, non rectus. Meminit & præter alios non semel Theodoretus Therapeut. serm. II, qui est de principio. Ubi locum Porphyrii de eo antea citatum itidem reponit. Ac post multa sic scribit: Σαγχωνιάθων b μὲν ὁ Βηρύτιος τὴν Φοινίκων θεολογίαν ξυνέγραψε· μετήνεγκε δὲ ταύτην εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν Φίλων, οὐχ ὁ Ἑβραῖος, ἀλλ' ὁ Βύβλιος· τὸν δὲ Σαγχωνιάθωνα λίαν τεθαύμακεν ὁ Πορφύριος. Idem sermone III refert ex Sanchoniathone, ut Saturnus, & Rhea homines fuerint Jovis, & Junonis, parentes, atque ob beneficia à Phœnicibus post obitum aris, & sacrificiis, annuoque epulo fuerint honorati. In quibusdam Theodoreti libris Mssis est Συγχωνιάθων: sed plures longè Σαγχωνιάθων. Uti apud Eusebium, & Suidam. Ex eodem Suida discimus, eum præter libros de institutis Phœnicum, etiam scripsisse de Mercurii φυσιολογίᾳ, item de Theologia Ægyptia. Hæc de Sanchoniathonis ætate, ac scriptis eò adduximus, ut pareat, historicos barbaros esse antiquiores Græcis: quod pluribus ostendit Flavius Josephus lib. I. contra Apionem. Mirum verò, etiam Ephorum, hominem Græcum, illud agnovisse: quemadmodum locuples testis est Diodorus Siculus lib. primo bibliothecæ. Diodoro tamen aqua hîc hæret. Imò non obscurè ab Ephoro dissentit. Saltem idem, quod Ephorus, profiteri non audet. Sed quos Græcos ille nobis obducet, qui non aliquot seculis recentiores sint bello ad Troiam gesto? Dicit fortasse aliquis, Κάδμον τὸν παλαιόν c, ut vocat Clemens Alexandrinus lib. VI Στρωματ. Hoc est, Suida interprete, Cadmum, Pandionis filium, Milesium, qui de urbis patriæ ædificatione, deque tota Ionia, quatuor scripsit libros. Primus sanè hic creditur à nonnullis historiam reliquisse oratione solutâ: estque & hæc sententia Plinii lib. VII cap. LVI: paulloque fuisse junior Orpheo putatur, ut apud eundem Suidam legere est. At Orpheus Linum paullò antecessit: Linus Herculem, discipulum suum: Hercules Laomedontis vixit ætate, cujus Priamus filius fuit. Unde consequeretur, Cadmum Milesium vixisse circa bellum Troianum. Sed non frustra est, quod Suidas, cùm dicit, Orpheo eum paullò esse juniorem, cautè addit illud κατά τινας d. Nam eum fuisse temporibus belli Troiani, non magis verum est, quàm vixisse tunc Acusilaum Argi-

yum,

a Eorum, qui (homines) sacrificarunt, plena est Phœnicia historia; quam Phœnicia linguâ Sanchoniathon scripsit: at Philo Byblius octo libris Græcè est interpretatus.

b Sanchoniathon Berytius Phœnicū Theologiam cōscripsit: Philo verò, non Hebræus homo, sed Byblius, eam in Græcam linguam trāstulit. Sanchoniathona autē Porphyrius valde admiratur.

c Cadmū veterem.

d Iuxta quosdam.

vum, antiquissimum item historicum, ut eum appellat Suidas: ubi & genealogias scripsisse dicit, quas pater ejus, dum locum fodit domi, reperisset. Veram autem, cùm Cadmi Milesii, tum Acusilai Argivi, ætatem docebit nos Josephus libro primo contra Apionem, ubi ita scribit: Οἱ μέν τοι τὰς ἱστορίας ἐπιχειρήσαντες συγγράφειν παρ' αὐτοῖς, λέγω δὲ τοὺς περὶ Κάδμον τε τὸν Μιλήσιον, καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον, καὶ μετὰ τοῦτον εἴ τινες ἄλλοι λέγονται γενέσθαι, βραχὺ τῆς Περσῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας τῷ χρόνῳ προέλαβον. *Qui historias apud eos conscribere tentavere, id est, Cadmus Milesius, ac Acusilaus Argivus, & post hunc quicunque alii fuisse referuntur, paullulùm Persarum contra Græcos expeditionem præcessere.* Exscripsit verò Acusilaus ille Hesiodum, quod docet Clemens lib. I. Στρωματέων, cùm ait: Τὰ δὲ *a* Ἡσιόδου μετήλλαξαν εἰς πεζὸν λόγον, καὶ ὡς ἴδια ἐξήνεγκαν, Εὔμηλός τε καὶ Ἀκουσίλαος, οἱ ἱστοριογράφοι. Eumelus historicus, cujus hic mentio fit, Corinthius fuit, ac nonâ vixit Olympiade, tempore Sibyllæ Erythrææ: ut est apud Cyrillum contra Julianum Cæs. Scripsit verò carmine historiam patriam, ut initio lib. II Pausanias tradit: ubi etiam ambigere videtur, utrùm ea Eumeli historia foret. Meminere ejus quoque Hygenus Fab. CLXXXIII, ubi de equis Solis; Scholiastes Apollonii in IV Argon. & Isaacius Tzetzes in Lycophr.

Sed sunt historicorum etiam alii nonnulli; quorum antiquitatem jactare posse Græci videantur. Quales isti sunt Archilochus, Theagenes Rheginus, Aristeas Proconnesius, Hecatæus Milesius, Hellanicus, Charon Lampsacenus, & Pherecydes Lerius. De quibus iccirco ordine dicam. Nec enim instituti ratio sinit, ut non ostendam, nullum illorum ante Gygis tempora, prope omnes post Cambysen vixisse. Ordiar ab Archilocho. Ex hoc veteres *b* aliqua de temporibus citant; unde & Chronica scripsisse putatur à doctis *c*. Juxta Clementem Alexandrinum *d*, quem Petavius sequitur, floruit circa Olympiadem vigesimam: juxta Tatianum *e*, Olymp. XXIII. Verba Tatiani apponam: Ἕτεροι δὲ κάτω τὸν χρόνον ὑπήγαγον, σὺν Ἀρχιλόχῳ γεγονέναι τὸν Ὅμηρον εἰπόντες. Ὁ δὲ Ἀρχίλοχος ἤκμαζε περὶ Ὀλυμπιάδα τρίτην καὶ εἰκοστήν, κατὰ Γύγην τὸν Λυδὸν, ὕστερον τῶν Ἰλιακῶν ἔτεσι πεντακοσίοις. *Alii longiùs descendentes, Archilochi sæculo Homerum conjungunt. Claruit autem Archilochus circa Olympiadem vigesimam tertiam, tempore Gygis Lydi, annis à bello Troiano quingentis.* Apud Tatianum vulgò pro κατὰ Γύγην legitur καὶ Γύγην: & paullò pòst vox ὕστερον desideratur. Sed ita, uti adduximus, rectè hæc leguntur apud Eusebium, qui bene longum Tatiani locum

a Ea verò, quæ Hesiodus scripsit, commutavit in sermonē pedestrē, cùm Eumelus, tū Acusilaus, historiographi.

b Vt Eusebius in Chron. ad annum 908; ubi de Homeri ætate.

c Vti Arnoldo Pontaco notis ad Eusebium. Vt Viterbiēsem Annium, & similis farinæ homines mittam.

d Lib. I. Στρωματ.

e Orat. contra gentes pag. 113. edit. Basil. in Orthodoxog.

 locum

locum adducit lib. x. præparat. Euangel. Idem tamen Eusebius in Chronicis refert Archilochum ad Olymp. XXIX. Sic enim scribit ad annum MCCCLIV: *Archilochus, & Simonides, & Aristoxenus, insignes habentur.* Ubi profectò non simplicem committit errorem, cùm de trium illorum nullo dixerit verum. Ab omnibus verò hisce abiit Diphilus; qui, ut est apud Athenæum lib. XIII, Sapphûs amatores in scenam induxit Archilochum, & Hipponactem. Sed enim non seriò hoc egit, quasi eodem tempore vixisse existimaret; sed quia putaret sic ludere in Comœdia fas esse. Quomodo & Hermesionax lusit, cùm eam ait adamatam ab Anacreonte, etsi hoc senior fuerit; quemadmodum ibidem legimus. Quare seu inscius, seu παίζων †, ut Athenæus mavult, tempora neglexerit Diphilus; nihil certi ex eo de ætate vel Archilochi, vel Hipponactis, colligi possit. Josephus Scaliger Animadversionibus Eusebianis refert Archilochum ad tempora Darii, Hystaspis filii, qui imperare demum cœpit Olympiadis LXIV anno III. Vellem autem hujus sententiæ suæ rationem, vel auctorem, addidisset. Sed sive ea Scaligeri, sive Tatiani, aut Clementis sententia verior est: nihil Archilochi hodie habemus: illa verò ab Annio Viterbiense sub ejus nomine edita verè sunt λῆροι *, ac planè ὑποβολιμαῖα †, ut alia multa, quæ ab impuro illo Annii fonte promanarunt.

† *Ludens*

* *Nugæ.*
† *Supposititia.*

Cambysis æqualis erat Theagenes Rheginus. Anonymus in Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. LXIII: Θεαγένης ὁ Ῥηγῖνος χρονογράφος ἤκμασεν *. Item Tatianus orat. adversus Græcos, & ex eo Eusebius lib. x Preparationis Euangelicæ, Θεαγένης ὁ Ῥηγῖνος κατὰ Καμβύσην γεγονώς †.

* *Theagenes Rheginus, temporum scriptor floruit.*
† *Theagenes Rheginus, qui Cambysis temporibus vixit.*

Aristeas Proconnesius tum prosa θεογονίαν a, tum carmine epico tres scripsit libros, quibus historiam complectebatur de Arimaspis Hyperboreis. Meminit ejus, tum Tatianus orat. ad Græcos, tum Gellius quoque lib. IX. cap. IV. Ac videtur Plinius eo non segniter usus, cùm scriberet septimum Historiæ Naturalis librum. Floruit, Suida teste, Olympiade L, vel potiùs LV. Tum enim Cyrus, & Crœsus, vixere, quorum ætate Aristeam fuisse dicit. Tatianus verò nimiùm caussę optimæ indulget, cùm, ut Homerum longè esse Mose recentiorem ostendat, multos adducit scriptores, qui Homerum præcesserint, atque eos inter, cùm alios, tum Aristeam hunc reponit. Verba ejus sunt: Τὸ δὲ b συνέχον ἀποδεικτέον μετὰ πάσης ἀκριβείας σαφηνίζειν, ὡς οὐχ Ὁμήρου μόνον πρεσβύτερός ἐστιν ὁ Μωυσῆς· ἔτι δὲ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων, Λίνου, Φιλάμμωνος, Θαμύριδος, Ἀμφίονος, Μου-

a *Ortum Deorum.*
b *In præsentia verò diligentissimè declarabo, quòd*

Μυσαίου, Ὀρφέως, Δημοδόκου, Φημίου, Σιβύλλης, Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητός, ὅστις εἰς τὴν Σπάρτην ἀφίκετο; Ἀρισταίου τοῦ τὰ Προκοννησιακὰ τοῦ τὰ Ἀριμάσπια συγγεγραφότος, Ἀσβόλου τε τοῦ Κυπρίου, καὶ Ἰσάτιδος, Δρυμῶνός τε, καὶ Εὐμίκλου τοῦ Κυπρίου, καὶ Ὥρου τοῦ Σαμίου, καὶ Προσναυτίδου τοῦ Ἀθηναίου. Ita legitur is locus apud Tatianum. Citat eundem Eusebius *a* lib. x præparat. Euang. Sed pro Ἀριμάσπια corruptè apud eum est Δριμάσπια. qui locus ex Tatiano emendandus. Etiam mox pro Εὐμίκλου ibi habes Εὔκλου, ubi in Trapezuntii tralatione est Euculi. Puto, utrumque corrigendum ex Pausania de rebus Phocensium, ubi Κύπριον Εὔκλοον vocat: uti quidem in Aldina *b* expressum, & ab interprete Germano: nam video esse, qui *c* Euechum legerint. Denique apud Eusebium est Προζαπίδου, ubi Tatianus Προσναυτίδου: rectum autem puto Πρόσμαυλίδου, prout in suis codd. Gyraldus *d* invenit. Sed hos scriptores mittamus, qui poëtę potiùs, quàm historici, fuerunt.

non Homero solùm Moses antiquior fuit, sed insuper scriptores alii, qui Mosen antecesserunt, Linus, in quâ, Philammon &c.

a Pag. 291. edit. Rob. St.
b Pag. 260. edit. Ald.
c Gyraldus dial. 2. de poët. histor.
d Ibidem.

Proximus est Hecatæus, non Abderita ille, de quo inferiùs dicam, sed Milesius, Hegesandri filius; cujus & Josephus meminit lib. I Antiq. Jud. cap. III, sive aliis VIII. Ἐν Ἀσίας περιηγήσει citat Athenæus lib. II: uti δ' ὕστερον περιηγήσεως, lib. x. Ubi quoque nominat ejus τὴν τῆς Εὐρώπης περίοδον. Etiam Rufus Festus Avienus eum recenset inter illos, quos sequatur in descriptione oræ maritimæ. Floruit hic initio regni Darii Hystaspidę Olymp. LXIV, ut ex Suida constat: qui & auctor est, fuisse Protagoræ auditorem, ac præisse viam Herodoto Halicarnasseo: hunc enim aliqui (quod alii, ut superiùs vidimus, Cadmo Milesio tribuunt) primùm omnium historiam scripsisse volunt: quemadmodum, quæ ad Deos, aut rerum naturam pertinerent, primus solutâ oratione tractavit Pherecydes Syrius: ut ex Theopompo Laërtius, Suidas, atque alii tradiderunt. Sanè historicos, & philosophos, posteriores esse poëtis; docet quoque Strabo lib. I. Hecatæum hunc ad grandem pervenisse ætatem, cognoscimus ex eodem Suida: qui auctor est, superfuisse etiamnum temporibus belli Persici: ac familiariter tum eo usum fuisse Hellanicum Mitylenæum: de quo nunc dicendum.

Hellanicus ille annis duodecim ante Herodotum natus fuit: quod ex Pamphila constat. Sic enim Gellius scribit lib. XV. cap. XXIII: *Hellanicus initio belli Peloponnesiaci fuisse quinque & sexaginta annos natus videtur, Herodotus tres & quinquaginta, Thucydides quadraginta. Scriptum hoc est in libro undecimo Pamphilæ.* Atqui bellum Peloponnesiacum

siacum cœpit Olympiadis LXXXVI anno secundo. Ergo Thucydidis natalis incidit in annum secundum Olympiadis LXXVI, Herodoti autem in annum primum Olympiadis LXXIII, Hellanici denique in annum primum Olympiadis LXX. Scripserat Hellanicus librum de antiquissimis gentium principibus, primisque urbium conditoribus: quem κτίσεις ἐθνῶν καὶ πόλεων inscripserat. Meminit Stephanus, sive potiùs Hermolaus Byzantius περὶ πόλεων, voce χαειμάτη: quamvis ibi corruptè legatur κτήσεις. Sed apud Athenæum rectè κτίσεις exstat; etsi quidam κτήσεις substituant. Quos jure reprehendit Casaubonus Animadverſ. in Athenæum lib. x. cap. XIV. Præterea edidit Deucalionia. Ea citat Clemens Alexandrinus lib. VI Στρωμ. ubi Dieuchidam, Megaricæ historiæ scriptorem, libri sui initium hausisse dicit ex istoc opere Hellanici. Troicorum ejus meminit Dionysius Halic. lib. I Antiquit. Alia quoque Hellanici invenio, cùm apud Stephanum, tum Athenæum, & alios. Sed non facile dictu est de singulis, quæ sint Hellanici Mitylenæi, quæ Milesii. Nam uterque historicus fuit, si Suidæ credimus. Nec solent antiqui gentile nomen apponere: ut omnino, utrius illa Hellanici sint, interdum non satis liqueat. Sed ex Suida constat, Milesii esse τὰ περιηγήσεις. De quo fusè dicam lib IV cap. V. Quemadmodum verò Hesiodus in genealogiis corrigebatur sæpe ab Acusilao: ita ab Acusilao sæpe discrepabat Hellanicus: ac Hellanicum similiter in multis mendacii arguit Ephorus, Ephorum Timæus, Timæum alii juniorum. Auctor Josephus lib. I. contra Apionem. Qui & ejusdem Hellanici meminit lib. I. Antiquit. Jud. cap. III. Etiam Rufus Festus Avienus in descriptione oræ maritimæ, ubi varios recenset, quos sequatur, proximo post Hecatæum Milesium loco recenset Hellanicum Lesbium: uti inde Philetam Athamensem, Scylacem Caryandenum, Pausimachum Samium, Damastem Sigensem.

At paullò grandiores, & Hecatæo potiùs æquales fuerunt, Pherecydes Lerius, & Charon Lampsacenus. Nam vixit Pherecydes circa διάβασιν a Xerxis in Europam: quo tempore Herodotus octavum ætatis annum agebat: ut paret ex Pamphilæ loco, quem antè adducebamus. Herodoto igitur vetustior est; etsi non tanto, quanto putabat Eusebius in Chronicis; ubi ex Pherecyde Syrio, & Pherecyde Lerio, unum nobis fabricat, quos jure distinguit Suidas. Nam Pherecydes Syrius philosophus erat, Pittacum audivit, Pythagoræ & Thaleti æqualis, floruit circa Olymp. LXIX, Laërtio teste:

a *Transitum.*

teste; qui Pherecydis hujus vitam scripsit. At Pherecydes Lerius vixit circa Olymp. LXXV, & historicus fuit: meminit ejus Plutarchus in Theseo; secundum, & tertium historiarum citat Athenæus in undecimo; quædam ejus etiam adfert Marcellinus in Thucydidis vita. Sed de his pleniùs postea, cùm de Pherecyde Atheniensi judicium feremus.

Superest Charon, Pythoclis filius; quem Strabo etiam lib. XIII historicum appellat, atque inter illustres Lampsacenos reponit. Dionysius quoque, epist. ad Pompeium, eum ante Herodotum scripsisse historias testatur. Hic, Suida teste, de rebus Persicis scripsit libros duos. Eos Plutarchus citat in Themistocle: item Athenæus lib. IX. Idem Athenæus eum ἐν τοῖς ὅροις laudat lib. XI, & XII. Sed præterea multa alia consignavit, quæ ex Suida peti possunt. Ex quo etiam discimus, floruisse eum circa Olymp. LXXV: vel, juxta alios, paullò post Olymp. LXXIX.

CAP. II.

Duæ ex Dionysio statuuntur eorum classes, qui historiam scripserint ante bellum Peloponnesiacum. Ad priorem, præter eorum plerosque, quos superiori capite diximus, pertinere Eugeonem, sive Eugæonem, Deïochum Proconnesium, Eudemum Parium, Democlem Phygaleum, qui minùs rectè in Dionysii codd. Phygeleus vocatur, & Amelesagoram Chalcedonium, quem etiam veterum aliqui exscripserunt. Vtrùm Amelesagoras, an, truncato capite, Melesagoras rectiùs vocetur, quæsitum. At secundi ordinis, præter Hellanicum, esse Damasten Sigeensem, Xenomedem Chium, & Xanthum Lydum. Quis primus feminas castrârit. Dionysii Milesii ætas, & scripta. Agesilaus, rerum Italicarum scriptor. Deæ Eponæ, sive Hipponæ ortus. Suidas gemino in loco emendatur.

PRæcipuos ferè ex antiquissimis historicis mihi videor commemorâsse; nec tamen omnes. Nam præter istos etiam alios non ignobiles invenio, qui bellum Peloponnesiacum præcedant. Sed alii longiùs, alii minùs, ab eo distant: quod & de iis dici potest, quos superiùs adduxi. Remotiores à bello Peloponnesiaco, ex illis

quidem, quorum antea memini, sunt Cadmus Milesius, Eumelus Corinthius, Archilochus, si is quidem Chronica scripsit, Theagenes Rheginus, Hecatæus Milesius, Acusilaus Argivus. Sed addere cùm alios illis possumus, tum imprimis quinque istos, Eugeonem Samium, Deiochum Proconnesium, Eudemum Parium, Democlem Phygaleum, & Amelesagoram Chalcedonium. Ex iis verò, qui propiores Peloponnesiaco bello vixere, ex antea commemoratis, est Hellanicus Mitylenæus: cui æquales fuere Damastes Sigeensis, Xenomedes Chius, & Xanthus Lydus. Hæc, quæ dixi, nituntur magno tibicine, Dionysio Halicarnasseo, libro περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος. Primùm adferam verba ejus de illis, quos longiùs paullò abfuisse ait à bello Peloponnesiaco. Sunt verò ista: Ἀρχαῖοι μὲν οὖν συγγραφεῖς πολλοὶ, καὶ κατὰ πολλοὺς τόπους ἐγένοντο, πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. ἐν οἷς ἐστιν Εὐγέων τε ὁ Σάμιος, καὶ Δηΐοχος ὁ Προκοννήσιος, καὶ Εὔδημος ὁ Πάριος, καὶ Δημοκλῆς ὁ Φυγελεὺς, καὶ Ἑκαταῖος ὁ Μιλήσιος, ὅ τε Ἀργεῖος Ἀκουσίλαος, καὶ ὁ Λαμψακηνὸς Χάρων, καὶ ὁ Χαλκηδόνιος Ἀμελησαγόρας. Ex illis nobis antea indictis primus est Εὐγέων, nisi Εὐγαίων malis, ut hoc nomen scribitur apud Suidam. De quo non contendero, quia & γέα, & γαῖα, dicatur.

Alter est Δηΐοχος ὁ Προκοννήσιος, sive, ut in aliis libris est, Προικοννήσιος; aut etiam Προκονήσιος. Sed malim geminare liquidam, auctoritate Strabonis *b* compulsus. Si tantùm virum non puduit rem adeò leviculam arduo geographiæ operi admiscere; neque me verba ejus describere hoc loco pigebit: Καλοῦνται δὲ Ἑκατοννήσιοι συνθέτως, ὡς Πελοπόννησος, κατὰ ἔθος τι τοῦ Ν γράμματος πλεονάζοντος ἐν τοῖς τοιούτοις, ὡς Μυόννησος, καὶ Προκόννησος λέγεται, καὶ Ἁλόννησος.

Tertius apud Dionysium est Eudemus Parius: in quo nomine libri satis conveniunt.

Quartus est Δημοκλῆς ὁ Φυγελεὺς, ut quidem in omnibus Dionysii codd. legitur. Sed vera lectio est Φυγαλεύς. Nam de primâ quidem syllabâ discrepant scriptores: quia alii Φυγάλεια malunt, ut Polybius libro v; alii item Φιγάλεια, ut est apud eundem Stephanum; alii Φιγαλία, ut legas apud Athenæum lib. XI. Sed tamen de secundâ vocali omnes conspirant.

Quinctus est Amelesagoras Chalcedonius, qui Clementi Alexandrino Melesagoras vocatur lib. VI. Στρωματ. nisi codices fallunt. Verba ejus sunt: Μελησαγόρου δὲ γὰρ ἔκλεψεν Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, καὶ Εὔδημος ὁ Νάξιος, οἱ ἱστορικοί. Eò autem lubentiùs locum hunc attuli, quia inde cognoscimus, quantis viris profuerit Chalcedonii illius

a *Veteres quidem historici, & multi & multis in locis, exstiterunt ante bellum Peloponnesiacũ; in quibus est Eugeõ Samius, &c.*

b *Lib* 13.

c *Ea uno nomine Hecatonnesii vocantur, voce, ut Peloponnesus, cõposita, abundante ex quadã consuetudine in his altero N, ut in Myonnesus etiam, & Proconnesus, & Halonnesus.*

d *A Melesagora autem est suffuratus Gorgias Leontinus, & Eudemus Naxius.*

illius opera. Utrùm verò Amelesagoras, an Melesagoras, quomodo Andreas Dudithius apud Dionysium legendum putabat, rectiùs vocetur; non facilè dixerim: quando, uti Melesagoras quoque legitur apud Hesychium Grammaticum a, ac semel, iterúmque, nominatur Maximo Tyrio serm. XXII: ita etiam Amelesagoræ cujusdam, sed Atheniensis, qui Atticam descripserit, mentio est apud Antigonum Carystium historiarum Mirabilium cap. XII. Nec dubium, quin apud Euripidis scholiasten in initium Alcestidis, ubi corruptè Ἀμελιαγόρας vocatur, Ἀμελησαγόρας sit rescribendum. Mentio autem est Chalcedonii illius, à quo scriptum dicitur, Æsculapium esse fulmine percussum, quia Glaucum revocâsset in vitam.

a *In* Ἐπ' Ἐπευρυγυίῳ ἀγών.

Post istos verò, de quibus proximè dictum, alios commemorat Dionysius; quos ait, non adeò quidem esse antiquos, quàm illos, quos dixerat priùs; sed tamen vixisse & ipsos ante bellum Peloponnesiacum. Sic enim scribit continuò post illa, quæ proximè ex eo adducebam: Ὀλίγῳ δὲ πρεσβύτεροι τῶν Πελοποννησιακῶν, καὶ μέχρι τῆς Θουκυδίδου παρεκτείναντες ἡλικίας, Ἑλλάνικός τε ὁ Λέσβιος, καὶ Δαμάστης ὁ Σιγεὺς, καὶ Ξενομήδης ὁ Χῖος, καὶ Ξάνθος ὁ Λυδὸς, καὶ ἄλλοι συχνοί. οὗτοι προαιρέσει τε ὁμοίᾳ ἐχρήσαντο περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑποθέσεων, καὶ δυνάμεις οὐ πολύ τι διαφερούσας ἔσχον ἀλλήλων. *Qui autem paullò ante Peloponnesiaca tempora vixerunt, & ad usque Thucydidem ætate pervenerunt, Hellanicus Lesbius, Damastes Sigeensis, & Xenomedes Chius, & Xanthus Lydus, & alii complures; quorum & consilium in deligendo argumento non dissimillimum fuit, & facultas penè par.*

Ex quatuor istis, de solo Hellanico vidimus. Aliorum primus est Damastes Sigeensis, è Sigeo Troadis promuntorio, Dioxippi filius, Hellanici discipulus, ut disertim dicit Suidas: qui & scripsisse ait de rebus in Græcia gestis; de parentibus, & majoribus eorum, qui ad Troiam militarunt, libros duos; item gentium, & urbium catalogum; deque poëtis, & sophistis; & alia multa.

Alter est Xenomedes Chius; cujus nullam inter illustres Chios mentionem à Strabone fieri miror. Nam solùm nominat b Ionem tragicum, Theopompum historicum, & Theocritum sophistam: tum item Homerum; quando & Chios una est è septem urbibus, quæ sibi magnum hunc vatem vindicant.

b *Lib.* 14.

Tertius est Xanthus, Candaulis Lydi filius, historicus Sardianus: qui eo tempore fuit, quo Sardes, non quidem à Cyro, sed ab Ionibus, & Atheniensibus, captæ sunt; Suida teste. Id fuit Olympiadis

piadis LXX anno III. Scripsit Lydiacorum libros quatuor: in quibus de regibus Lydorum egit. Meminit Diogenes Laërtius in procemio, ubi dicit, Xanthum hunc à Zoroastre usque ad Xerxis transitum, annos numerare sexcentos. Lydiacorum ejus apud Athenæum mentio est lib. XII. Idem lib. X citat ejus operis librum II: uti & Hesychius Illustris *a*, ac Suidas; quorum uterque ex eo refert, Gygem, Lydorum regem, primum feminas castrâsse, quò iis ætate florentibus semper uteretur. Sed Athenæus eo libro id prodidisse ait de Andramyta, Crœsi fratre *b*; qui Stephano *c* est Adramytes. Forsan opiniones diversas junxerat Xanthus.

a *Libello de philosophis.*
b *Aristot.* ἐν πολιτ. *apud Steph. in* Ἀδραμύττειον.
c *Ibidem*

Quæ diximus, non parum lucis adferent verbis Dionysii. Sed occurrit item Suidæ locus de antiquissimis aliquot historicis. Verba ejus sunt *d*: Ἑκαταῖος Ἡγησάνδρου Μιλήσιος γέγονε κατὰ τοὺς Δαρείου χρόνους τοῦ μετὰ Καμβύσην βασιλεύσαντος, ὅτε καὶ Διονύσιος ἦν, ὁ Μιλήσιος, ἐπὶ τῆς ξέ Ὀλυμπιάδος, ἱστοριογράφος. Ἡρόδοτος δὲ Ἁλικαρνασσεὺς ὠφέληται τούτου, νεώτερος ὤν. καὶ ἦν ἀκουστὴς Πρωταγόρου, ὁ Ἑκαταῖος. Πρῶτος δὲ ἱστορίαν πεζῶς ἐξήνεγκε· συγγραφὴν δὲ Φερεκύδης. τὰ γὰρ Ἀγησιλάου νοθεύεται. *Hecatæus, Hegesandri filius, Milesius, fuit temporibus Darii, qui post Cambysen regnavit; quo tempore fuit & Dionysius ille Milesius, Olympiade* LXV, *historiographus. Herodotus vero Halicarnassæus, qui fuit hoc junior, fructum ex eo percepit. Protagoræ autem auditor fuit Hecatæus, & primus historiam solutâ oratione scripsit. Pherecydes verò alius argumenti libros primus edidit prosâ. Agesilai enim scripta sunt adulterina.* Quatuor commemorat historicos, qui Herodoto sint antiquiores; Hecatæum Hegesandri filium, Dionysium Milesium, Pherecydem Lerium, & Agesilaum. De primo, tertioque, dictum nobis: non item de Dionysio Milesio, & Agesilao. Quæ Dionysius Milesius scripserit, alibi nobis Suidas *e* refert. Ubi dicit, fecisse libros quinque de rebus post Darium gestis, orbis descriptionem, Persica, quæ Ionicâ scripsit dialecto, rerum Troianarum libros III, Μυθικὰ *f*, & Κύκλον ἱστορικὸν *g* libris VII. Sed quis est iste Agesilaus, cujus postremo loco meminit Suidas? nec hic modò, sed etiam in Συγγραφῶ: ubi extrema reponuntur superioris loci verba. Equidem scio, Agesilaum quendam de rebus Italicis libros aliquot scripsisse: ex quorum tertio Plutarchus in parallelis minoribus *h* historiam citat de Fulvio Stello equam adamante, atque inde pulchram procreante filiam, quæ Eponæ, vel Hipponæ nomen acceperit, posteaque in Dearum numerum sit relata, equorumque curæ præfecta. Sed quin Agesilaus hic multò sit Herodoto junior, dubium non est. Quare planè

d *In* Ἑκαταῖος.
e *In* Διονύσιος.
f *Fabulosa.*
g *Circulum historicum.*
h *Cap. 29.*

planè censeo, utrobique pro Ἀγησιλάυ legi debere Ἀκυσιλάυ: ut intelligatur Acusilaus ille Argivus, Cabæ filius, ex Cercade una prope Aulidem, quem ἱστορικὸν πρεσβύτατον [a] ipse appellat Suidas. Hunc enim Herodoto esse antiquiorem, satis indicant verba Flavii Josephi, quæ superiori capite adducebamus. Et proclivis valde hic error fuit; quia Acusilai nomen paucis est notum; illud Agesilai notissimum, vel propter illum Archidami filium, fortissimum, & clarissimum Lacedæmoniorum regem; quem cum Pompeio M. in parallelis suis conferre non dubitavit Plutarchus.

[a] *In Ἀκυσίλαος.*

CAP. III.

Herodotum quadriennio ante expeditionem Xerxis, octennio post Marathoniam pugnam, natum esse. Dionysii Halicar. locus expensus. Unde Herodotus vocetur Thurius, qui sit Halicarnassensis. Plinii error. Qui de rebus Persicis ante Herodotum scripserint. Æschinis orationes tres, ac novem epistolæ, quibus nominibus ornatæ. Cephalæonis, Bionis Rhetorici, & Aurelii Opilii Musæ. Ludovici Vivis sententia refellitur de caussa, cur libri Herodoti appellentur nominibus Musarum. Harpocrationis liber περὶ τοῦ κατεψεῦσθαι τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν. Cujusmodi sit dictio Herodoti. Dubitatum de eo, quod Theopompus Chius epitomen Herodoti dicitur scripsisse. Theopompus Cnidius qua ætate vixerit. Theopompus Sinopensis, & alii duo ejus nominis.

ATque omnium istorum quidem, quos hactenus commemoravi, nihil ad nos pervênit. Ut ex historicis Græcis, qui hodie exstant, antiquissimus sit Herodotus, historiæ parens, ut eum Tullius appellat in primo de Legibus. Quare ridiculus est error Jacobi Gaulterii S. I. qui, in Tabulis Chronographicis, hunc scriptorem sub Constantino M. ejusque liberis, ac fortasse etiam Juliano, vixisse arbitratur. Sanè in Chronographo is error planè ferendus non est. Herodotum eo anno, in quem incidit ἡ Ξέρξου διάβασις [b], annorum fuisse quatuor, satis ex citatis [c] Pamphilæ verbis est manifestum. Nam incidit διάβασις ista in annum primum Olympiadis LXXV, quo prætor erat Calliades. Auctor Eusebius in

[b] *Xerxis transitus in Europam.*
[c] *Cap. prim. p. 7.*

in Chronicis, & Thomas Magister in Euripidis vita; ubi poëtam hunc, transeunte in Europam Xerxe, natum dicit. Quod si tunc quatuor annorum erat Herodotus; consequitur, eum octennio natum esse post pugnam Marathoniam: quippe quæ contigerit anno primo Olympiadis LXXII, prætore Diogneto, quadriennio ante obitum Darii; teste Sulpicio Severo lib. II Histor. Sacr. Quare non ἁπλῶς de bello Persico; sed de expeditione Xerxis in Græciam, verum est, quod Dionysius Halicarnassensis scribit in judicio suo de Thucydide: Ὁ δ' [a] Ἁλικαρνασσεὺς Ἡρόδοτος γενόμενος ὀλίγῳ πρότερον τῶν Περσικῶν.

a Halicarnasse Herodotus paullo fuit ante tempora Persica.

Quod ad patriam, hanc verba ista Dionysii, popularis ejus, satis indicant, cùm Halicarnassensem vocat. Et ita se appellat Herodotus ipse in operis sui ingressu. Egregius verò est Strabonis locus lib. XIV, ubi de Halicarnasso loquens ait, Ἄνδρες [b] δὲ γεγόνασιν ἐξ αὐτῆς, Ἡρόδοτός τε ὁ συγγραφεύς, ὃν ὕστερον Θούριον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας, &c. Unde etiam discimus, quòd Juliano in epistolis [c] ὁ Θούριος λογοποιὸς [d] dicatur; hoc inde esse, quòd ab Atheniensibus unà cum colonis missus fuerit in magnam Græciam, ad Thurium instaurandum, quod in sinu est situm Tarentino. Contigit verò hoc anno III Olympiadis LXXXIII, prætore Callimacho. Quo & ipso libros suos in Panathenæorum panegyri recitâsse videtur, anno ætatis XXXVIII. Plinius lib. XII, cap. IV, ait eum *Thurii in Italia condidisse historiam, anno Vrbis* Romæ *trecentesimo decimo:* qui aliis trecentesimus undecimus. Nempe quo tempore Ardeatium fuit seditio, & consul Geganius optimatibus eorum auxilio missus fuit. Est verò is annus vigesimus secundus Artaxerxis, secundus Olympiadis LXXXIV. Quam Plinii sententiam refellit, quòd superiori Olympiade libros suos jam recitârat Athenis: ut ex Eusebii Chronicis, & aliis, constat. Ad ætatem provectam pervenisse Herodotum, cognoscimus ex eo, quòd Dionysius Halicarnasseus [e] dicat, vixisse μέχρι [f] τῶν Πελοποννησιακῶν. Trium igitur Persicorum regum temporibus floruit; Darii Hystaspidæ, Xerxis, & Artaxerxis ejus, qui Μακρόχειρ [g] dictus fuit. Sed historia ejus desinit in pugna ad Platæas, & ad Mycalen; quæ contigere anno Xerxis octavo. Unde liquet, cur Diodorus Siculus, lib. II, contentus sit dicere, eum sub Xerxe vixisse. Nobilissimo huic scriptori Persica imprimis debemus. Argumentum hoc jam antè tractârat Dionysius Milesius; ut ex Suida paullò antè ostendimus: neque unus ille, sed etiam Hellanicus Mitylenæus,

b Viri illustres nati ibi, Herodotus historia scriptor. qui deinde Thurius est appellatus, quod socium se deducenda in Thurios colonia præbuisset.

c Apud Suidam in vita Herodoti.

d Thurius historicus.

e Iudicio de Thucydide.

f Vsq; ad initium belli Peloponnesiaci.

g Longimanus.

næus, & Charon Lampſacenus; ut Dionyſius *a* Hal. ait. Sed, ut idem inquit, non hoc à ſcribendo ſummum virum deterruit; quia melius iſtis aliquid ſe poſſe dicere putavit: neque hac ſpe ſuâ fruſtratus fuit. Quod etiam Theophraſti judicium fuit; ut cognoſcimus ex iſtis Ciceronis verbis *b* de Herodoto, & Thucydide: PRIMIS *ab his (ut ait Theophraſtus) hiſtoria commota eſt; ut auderet uberiùs, quàm ſuperiores, & ornatiùs, dicere.* Inſcripſit verò opus ſuum novem Muſarum nominibus. Nempe quâ ratione tres Æſchinis orationes ob numerum, ſimulque gratiam ſermonis, *Gratias*: & novem ejus epiſtolas, *Muſas* vocarunt à Muſarum numero; teſte Photio tmem. LXI. Atque ita videmus etiam, Cephalæonem epitomen hiſtoricam, quam dialecto Ionicâ venuſtiſſimè ſcripſerat, nomen Muſarum nominibus appellâſſe; teſte eodem Photio cod. ſeu tmem. LXVIII. Etiam Bion ὁ ῥητορικός novem libris ſuis Muſarum nomen impoſuit: ut apud Laërtium legimus in Bione. Ex Latinis etiam P. Aurelius Opilius libros ſuos *Muſarum* inſcripſit: ut ex Gellio liquet lib. I. cap. XXV. Lucianus verò libro de ſcribendâ hiſtoriâ ita loquitur, quaſi libri illi Herodoti, non ab auctore, ſed ab aliis, hoc nominis acceperint; quòd ſummopere eos admirarentur. Verba ejus ſunt: *c* Ὁ Θουκυδίδης ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία. Sed utcumque de iſto eſt, ſatis liquet, non ita nuncupari eos libros, ut mendacia titulo ipſo excuſentur. Nempe quaſi in ipſo operis ingreſſu commoneri nos opus fuerit, quædam in eo ad animos oblectandos aliquanto licentiùs dici; quod Muſis permittitur. Eſt hoc commentum eruditi Hiſpani in quinto de tradendis diſciplinis: ſed tanto viro minimè dignum. Equidem non ignoro, Harpocrationem, nomine Ælium, jam olim ſcripſiſſe librum, quo probaret, ementitam eſſe hiſtoriam Herodoti; ut Suidas teſtatur: ſcio etiam, quid alii ſenſerint de toto Muſarum opere: ſed multum abeſt, ut probare hanc ſententiam poſſim; imò, ne de iis quidem, quibus fidem non meretur, aſſentire velim Straboni; qui in ultimo τῶν γεωγραφικῶν ſcribere non veretur, hoc Herodotum ſibi propoſitum habuiſſe, ut poëtarum modo oblectaret lectorem ſuum, atque eam eſſe cauſſam, cur multa adſperſerit à fide aliena. Quid enim aliud volunt verba illa, cùm ait, eum φλυαρεῖν *d*, ὥσπερ μέλος, ἢ ῥυθμὸν, ἢ ἥδυσμά τι, τῷ λόγῳ τὴν τερατείαν προσφέροντα. Equidem malo potiùs pedibus ire in ſententiam Flavii Joſephi *e*; qui errore deceptum putat, dum ſingula contentus eſt referre, prout ab aliis accepiſſet. Hoc

a *Iudicio de Herodoto, & Thuc. ad Cn. Pompeium.*
b *In Oratore ad Brutum.*
c *Thucydides, cùm videret Herodotū in summa admiratione esse, adeò ut et Musæ vocarentur illius libri.*
d *Nugari, velut cantus loco, aut rhythmi, aut condimenti, prodigiosas fabulationi adhibentem.*
e *Lib. I. contra Apionē.*

Hoc volunt ista ejus de Manethone verba; qui Ægyptiacam historiam ex ipsis Ægyptiorum monumentis fuerat interpretatus: Πολλὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ᾽ ἀγνοίας ἐψευσμένον.

Ad dictionem Herodoti quod attinet, inest ei ἀνειμένον b, καὶ τὸ γλυκὺ τῆς ἐπαγγελίας, ut ait Dio. Tullius quoque in Oratore ait, eum *sine ullis salebris, quasi sedatum amnem, ferri.* Fabius c similiter testatur, *cùm in eo omnia leniter fluant, tum ipsam* διάλεκτον *habere eam jucunditatem, ut latentes etiam numeros complexa videatur.* Sanè Ionicæ dialecti normam esse, ut Atticæ Thucydidem, scribit Dionysius Halicarnassensis, eumque secutus Photius. Athenæi quoque est lib. III, ὁ θαυμασιώτατος, καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος· *imprimis admirandus, & mellifluus Herodotus.*

Si Suidæ credimus, compendium nobilissimi operis duobus libris complexus fuit Theopompus Chius, Philippicorum scriptor. Sed cùm veterum nemo ejus operis meminerit, quod sciam: magis verisimile fit, junioris cujusdam Theopompi eam ἐπιτομὴν fuisse; fortasse Theopompi Cnidii, Julii Cæsaris amici: de quo Strabo in XIV; ubi inter illustres Chios reponitur Θεόπομπος d ὁ Καίσαρος τοῦ Θεοῦ φίλος, τῶν μεγάλα δυναμένων. Nisi magis placet, esse Theopompi Sinopensis, cujus libri περὶ σεισμῶν e meminit Phlegon Trallianus f. Saltem eò magis inclinat animus, quàm ut sit, aut Theopompi Colophonii ἐποποιοῦ; cujus librum, nomine ἁρμάτιον g, Athenæus citat extremo lib. IV: aut Theopompi, Atheniensis comici; cujus Pollux, Athenæus, Laërtius, Harpocration, & alii veterum, meminerunt.

Decreverat etiam Assyriaca scribere. In quo de Babylonis regibus acturus erat: ut ostendit hic locus libro primo: Τῆς h δὲ Βαβυλῶνος ταύτης πολλοὶ μέν κου καὶ ἄλλοι ἐγένοντο βασιλῆες, (τῶν ἐν τοῖσι Ἀσσυρίοισι λόγοισι μνήμην ποιήσομαι) οἳ τὰ τείχεά τε ἐπεκόσμησαν, καὶ τὰ ἱρά. Et aliquanto antè dixerat: Καὶ οὕτω ἀνεσώσαντο τήν τε ἀρχὴν Μῆδοι, καὶ ἐπεκράτεον τῶνπερ καὶ πρότερον· καὶ τήν τε Νῖνον εἷλον, (ὡς δὲ εἷλον, ἐν ἑτέροισι λόγοισι δηλώσω) καὶ τοὺς Ἀσσυρίους ὑποχειρίους ἐποιήσαντο, πλὴν τῆς Βαβυλωνίης μοίρης. Sed libri isti Herodoti non videntur unquam in lucem exiisse: credo, quia, fato præventus, perficere non potuerit. Aliter si esset, puto, veterum quisquam eorum meminisset. Nam & scriptoris magnitudo, atque antiquitas, & argumenti

a *Herodotum in multis cõvincit, de rebus Ægyptiacis per ignorantiam mentitũ.*
b *Remissa dulcisque oratio.*
c *Lib. 9. cap. 4.*
d *Theopõpus, unus è divi Cæsaris amicis, qui largiter potuerũt.*
e *De terra motibus.*
f *Cap. 19 de rebus mirabilibus.*
g *Curriculum.*
h *Babylonis hujus alii quoque multi fuere reges, (quorum in exponendis rebus Assyriis mentionem faciam) qui & muros ornaverunt, & templa.*
i *Atque ita recepere imperium Medi; iisque, quæ priùs obtinuerant, potiti sunt, ac Ninum cepere, (quo modo autem ceperint, aliis in libris indicabo) Assyriosque, exceptâ parte Babylonia, subegerunt.*

menti nobilitas, illud omnino merebantur. Nec dissimulare tamen possum, apud Aristotelem, lib. VIII Hist. Anim. cap. XVIII, culpari Herodotum, quòd scripserit, in obsidione Nini aquilam bibisse; cùm avis ea, ut omnes aduncis unguibus, abstineant potu. Id nusquam legas in Musarum opere. At commodum habuerit locum in historia Assyria, quia Ninus erat Assyriæ caput. Ut nihil esse caussæ videatur, cur cum Theodoro Gaza pro *Herodoto* reponamus *Hesiodum*. Sic enim & in principe tralationis ejus editione *a* legitur.

a Venetâ an. 1476.

Præter verò Musarum opus Herodoto etiam tribuitur liber de vita Homeri. Qui tamen an genuinus sit, nondum satis convenit inter eruditos *b*. Meminit ejus Stephanus in Νέον τεῖχος· Ὡς Ἡρόδοτος ἐν Ὁμήρου βίῳ *c*. Mea sententia est, non esse antiqui illius Herodoti. Ac movet, quòd in vita ea legere sit, fuisse Homerum annis CLXVIII post bellum Troianum: annis IↃCXXII ante expeditionem Xerxis in Græciam. At Herodotus longè aliter: ut qui in Euterpe sua referat, Homerum, & Hesiodum, fuisse ante se annis non ampliùs quadringentis: ac proinde annis totidem post captum Ilium.

b Vide Xylandri annotat. in Plutarchum de vita Homeri.

c Vt Herodotus in Homeri vita.

CAP. IV.

Thucydides æmulatione Herodoti excitatus fuit ad historiam condendam. Libri ejus non uno olim modo dividebantur. Fides ejus, & integritas, laudata: de qua tamen aliter veterum quibusdam visum fuit. Elogia, quibus Tullius, ac Fabius, dictionem ejus ornant; & quantum à dictione Herodoti differat. Obscuritas ejus unde ortum ducat. Numerorum non admodum rationem habet. Veterum judicia de octavo Thucydidis libro.

VEnio ad Thucydidem, Olori, vel potiùs Oroli filium; qui tempore belli Peloponnesiaci floruit: tantique à Demosthene fiebat, ut octies *d* manu suâ describeret: imò & Imperator Karolus V eum in expeditionibus, sed Gallicè redditum, semper circumgestâsse secum dicatur. De natali ejus, quæ superiùs *e* diximus, repetere hoc loco nihil attinet. Ad scribendum excitatus fuit, cùm Herodotum libros suos recitantem audisset; sive Olympiæ, ut quidam volunt; sive potiùs Athenis in Panathenæis. Meminere

d Lucianus πρὸς ἀπαίδευτον.

e Cap. 1.

minere ejus rei, Marcellinus in Thucydidis vita, Photius tmem. LX, & Suidas in Θουκυδίδης. Scripsit Peloponnesiorum cum Atheniensibus bellum; non tamen, ut omne exponat bellum, quod annis duravit XXVII; sed ut annorum XX priorum historiam referat. Interim altiùs orditur; nempe à bello inter Corinthios, & Corcyræos; quod octennio Peloponnesiacum antecessit. Eámque annorum XXVII historiam libris octo est complexus; ut nunc quidem id opus dividitur. Nam, teste Marcellino, olim ab nonnullis in libros XIII, atque ab aliis aliter, distribui solet. Multum verò fidei, siquis alius, scriptor hic meretur. Nam & egregium veritatis in eo studium elucet; & illa scripsit, quibus interfuit. Neque eo minùs defuerunt, quibus fides ejus suspecta foret. Quod Josephus testatur in primo contra Apionem, his verbis: Πολλά δ᾽ ἦ καὶ Θουκυδίδης ὡς τὰ ψευδόμενος ὑπό τινων κατηγορεῖται, καίτοι δοκῶν ἀκριβέστατα τὴν καθ᾽ αὑτὸν ἱστορίαν συγγράφειν. De dictione ejus variis in locis judicium tulit Cicero. In secundo quidem de Oratore ita scribit: *Thucydides omnes dicendi artificio, meâ sententiâ, facilè vicit; ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur: ita porrò verbis aptus, & pressus, ut nescias, utrùm res oratione, an verba sententiis, illustrentur.* Eodem libro ait, eum, uti & Periclem, & Alcibiadem, esse *subtilem, acutum, brevem, sententiis magis, quàm verbis, abundantem.* Idem in Oratore eum comparat cum Herodoto: atque hunc dicit sedati instar amnis labi; Thucydidem verò *incitatiorem ferri, & de bellicis rebus canere etiam quodammodo bellicum.* Fabius quoque eosdem comparat lib. X cap. I: *Densus*, inquit, *& brevis, & semper instans sibi Thucydides; dulcis, & candidus, & fusus Herodotus: ille concitatis, hic remissis affectibus melior: ille concionibus, hic sermonibus: ille vi, hic voluptate.* Sed in virtutibus tantis hoc vitii habet, quòd paullo obscurior sit. Fatetur hoc Cicero in Bruto, ubi eum reponit inter scriptores, qui *grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione rerum breves, & ob eam ipsam caussam interdum subobscuri.* Et eodem opere: *Ipsa illa Thucydidis conciones ita multas habent obscuras, abditasque sententias, vix ut intelligantur; quod est in oratione civili vitium vel maximum.* Unde idem Tullius ibidem, *Thucydides*, inquit, *præfractior; nec satis, ut ita dicam, rotundus.* Item, *In Thucydide orbem modò orationis desidero; ornamenta comparent.*

a In multis etiam Thucydides, tanquam mentitus, accusatur; etsi accuratissimam videatur sui temporis historiam scripsisse.

Quæ verò hactenus de Thucydidis stylo diximus, ea præcipuè intelligi debent de septem prioribus libris. Octavus enim planè tenui dictione utitur; cùm in prioribus longè magis assurgat. Ac pro-

propterea aliqui putarunt, eum à filia Thucydidis ſcriptum eſſe; vel à Xenophonte, aut Theopompo, vel alio. Quorum ſententiam in vita ejus rejicit Marcellinus: ac potiùs cenſet, fuiſſe ſcriptum à Thucydide jam ægrotante.

Plura de Thucydideo dicendi genere apud eundem Marcellinum vide: & imprimis apud Dionyſium Halic. in Herodoti, & Thucydidæ collatione; quâ nihil mihi κομψότερον videtur.

CAP. V.

Xenophontis ætas. Quamobrem ſolum verterit. Cur fuerit Lacedæmoniis gratus. Triplex ejus laus. Argumentum Κύρου ἀναβάσεως, *&* Ἑλληνικῶν. *Quantopere fallantur, qui* Κύρου παιδείαν *pro vera habent hiſtoria. Volaterrani lapſus. Libellus de Æquivocis ſuppoſititius. Xenophontis ſtylus cujuſmodi, & in quo à Iulio Cæſare differat. Muſa dictus, vel apis Attica. Thucydidem debemus Xenophonti. De ſimultate inter Xenophontem, & Platonem. Gellii error. Platoni exprobratum à Xenophonte, quòd in Italiam ſe contuliſſet ad Pythagoricos; in Ægyptum, ad ſacerdotes; in Siciliam, ad Dionyſium tyrannum. Cteſiæ ætas, & quâ occaſione rerum Perſicarum cognitionem acquiſierit. Ejus Aſſyriaca, & Perſica. Ambitioſa vanitas ejus in redarguendo Herodoto. Xylandri error. Cteſiæ epitome à Pamphila ſcripta.*

PRoximus Thucydidis temporibus fuit Xenophon, Grylli filius. Vixit Olymp. xcv, ut Euſebius in Chronicis teſtatur. Qui cum convenit Laërtius, cùm maximè ait floruiſſe quarto anno Olympiadis xciv; adſcendiſſeque cum Cyro ſub prætore Xenæneto, anno uno ante Socratis mortem. Atque idem ex Steſiclide Athenienſi refert, obiiſſe eum anno primo Olympiadis cv ſub prætore Callidemide; quo & Philippus, Amyntæ filius, imperium Macedoniæ tenebat. Vitam ejus habemus inter illas, quas Laërtius nobis reliquit. Cæterùm quòd ſecutus eſſet Cyrum bello eo, quod geſſit cum fratre Artaxerxe Mnemone, hoc ei poſtea exilii cauſſa fuit. Nam Artaxerxi favebant Athenienſes. Sed Lacedæmonii exuli incolendam dedere partem agri Elei in Triphylliaco ſolo. Ut

mirandum non sit, si, quo gratiam rependeret, elegantem scripserit commentariolum de Rep. Lacedæmoniorum. Tergemina autem gloria fuit Xenophontis. Nam, ut de facundiâ viri nihil dicam, fuit & philosophus, & historicus, & bello dux bonus. Ac de postremo satis ex imperio illo liquet, in decem hominum millia: qui, cùm animum despondèrent, & tantùm de morte cogitarent, ut etiam Synesius scribit, eos Xenophon ab extremis Persarum finibus in patriam reduxit; & ita reduxit, ut vinceret, quicquid auderet eorum impetum sustinere. Historiam hanc ipse Xenophon perscripsit eo opere, quod Κύρου ἀνάβασιν nuncupavit. Quamquam

† pag. 38 doctissimus vir Andreas Masius, commentario † in secundū Josuæ caput, dubitet omnino, an genuinus is auctor sit. Verùm pro germano fœtu agnoscit Laërtius: & id stylus satis indicat. Præterea verò in historia habemus ejus Ἑλληνικά; quibus continuat illa, quæ Thucydides de Græcorum rebus scripserat. Nam cùm Thucydides libro extremo narret, ut Alcibiades reditum moliretur: Xenophon in primo, ut redierit, refert, & quæ porrò sunt consecuta. Fecit idem Theopompus: sed hic sexdecim tantùm annos complexus fuit; ut ex Diodoro Siculo cognoscimus: Xenophon verò historiam narrat annorum XLVIII. Accusatur Xenophon, quòd in hoc Ἑλληνικῶν opere non semel in annis belli Peloponnesiaci aberret. Sed eum accuratè tuetur Samuel Petitus lib. I Observationum cap. XII. Scripsit autem Xenophon Κύρου παιδείαν; quam Cicero in Bruto *Cyri vitam, & disciplinam*, vocat. Verùm valde errant, qui inde historiæ veritatem petunt. Et tamen faciunt hoc non pauci haut aspernandę eruditionis viri. Ubi desierit, docet hic locus ejusdem Diodori *a*: Τῶν *b* δὲ Ξενοφῶν μὲν ὁ Ἀθηναῖος τὴν τῶν Ἑλλήνων σύνταξιν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεφεν ἐπὶ τὴν Ἐπαμινώνδου τελευτήν. Quæ etiam, sed paucioribus, exscripsit Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olym. CIV ann. II: Sed, quod pace eorum dixerim, hac parte Saturnias lemas lippiunt. Saltem Tullio credere debebant, qui ad Q. fratrem disertim ista habet: *Cyrus ille à Xenophonte non ad historiæ fidem scriptus est; sed ad effigiem justi imperii.* Ac similiter Ausonius, oratione, quâ Gratiano pro consulátu gratias egit: *Vellem, si rerum natura pateretur, Xenophon Attice, in ævum nostrum venires: tu, qui ad Cyri virtutes exequendas votum potiùs, quàm historiam, commodâsti; cùm diceres, non qualis esset, sed qualis esse deberet.* E junioribus verò jam seculum est, cùm idem monuit Ludovicus Vives lib. V. de tradendis disciplinis. Imò Josephus Scaliger, in pro-

a *Lib. 15.*

b *Ex historicæ autē Xenophon Athenienfis hoc anno concludit Græcorū historiam cum morte Epaminonda.*

prolegomenis præclari operis de emendatione temporum. Nec dicere veretur, in universa Cyropædia veri nihil esse, præter nuda nomina, & mentionem duorum, triúmve eventuum; ut Babylonis captæ, & Crœsi victi. Utrùm verò Xenophon, ut Tullius ait, justi imperii effigiem expresserit, an secus; non disputo. Erasmus quidem in vita B. Hieronymi, *Xenophon*, inquit, *vafrum quendam, & αἰγυλομήτην expressit potiùs, quàm verè prudentem, ac salutarem principem.* At spissus est error Raphaëlis Volaterrani lib. XIX Anthropologiæ; ubi ait, hanc vitam, & disciplinam, esse Cyri minoris, sub quo Xenophon militârat. Exstat sub Xenophontis nomine etiam libellus de Æquivocis: sed ab Annio impostore confictus. Character, quo utitur Xenophon, tenuis est: ut disertè scribit Dionysius Halicarnass. in præceptis de oratione nuptiali: ubi docet, non esse in hoc genere discedendum ab humili elocutione; sed Xenophontis, & Nicostrati vestigiis insisti debere; sic ut in paucis oratio se efferat, atque hoc, sicubi sententiarum cogat magnitudo. Idem quoque monet Marcellinus in Thucydidæ vita. Nam Thucydidem quidem ait grandi stylo uti; sed Herodotum medio, Xenophontem tenui. Sanè Xenophon non multùm absimilis est Julio Cæsari: uterque enim purus est, & elegans, ac cum lenitate quadam fluit: sed hoc differunt, quòd Cæsar gravior aliquanto, Xenophon suavior est. Quippe scriptor hic adeò est dulcis, ut Gratiæ ejus sermonem finxisse videantur: quemadmodum Fabius in decimo scripsit. Imò Tullius ipse in Oratore ait, sermonem esse ei melle dulciorem, Musásque ore ejus locutas videri. Et in secundo de Oratore inquit, *Xenophon leniore quodam sono est usus, & qui illum impetum oratoris non habeat: vehemens fortasse minùs, sed aliquanto tamen est, ut mihi quidem videtur, dulcior.* Ac propter hanc suavitatem *Musa Attica* dicebatur, ut Laërtius in vita Xenophontis ait; vel *Attica apes*, ut in Collectaneis Suidæ legere est. Eâpse de caussa Appuleius, in Floridis, canere dicit Xenophontem: *Canit*, inquit, *Empedocles carmina, Plato dialogos, Socrates hymnos, Epicharmus modos, Xenophon historias, Xenocrates satyras.* At valde errat doctissimus Dausqueius præfat. in Silium; cùm inde colligit, omnes istos carmine scripsisse, qui hîc memorantur. Luculentum Xenophontis elogium vide apud Dionem Chrysostomum, oratione de dicendi exercitio; ubi mirè ad eum lectitandum adhortatur: atque inter alia ait, vel ejus solius lectionem sufficere posse homini politico. Imò illa etiam Xenophontis laus est, quòd cùm Thucydidem posset supprimere, pri-

 mus

mus ejus monumenta in lucem protraxerit; quemadmodum testatur Laërtius: quo vel solo nomine, quantum illi debeant omnes, nemo non intelligit. De occulta simultate, quæ inter nobiles illos Socratis discipulos, Platonem, & Xenophontem, fuit, nota est res ex Athenæi undecimo, Laërtio in Platonis vita, & Gellio in decimoquarto. Qui tamen in eo errat, quòd putat, Xenophontem nusquam Platonis facere mentionem. Nam verum est, quod Laërtius scribit, semel ejus meminisse; idque in tertio ἀπομνημονευμάτων. Nec eo minùs verum est, quod probare Gellius proposuit. Nam Platoni inimicum fuisse Xenophontem, satis compâret ex fragmento epistolæ Xenophonteæ ad Æschinem Socraticum; ubi neutiquam obscurè Platoni exprobratur, quòd, non contentus Socratis philosophiâ, in Italiam ierit ad Pythagoricos; quorum philosophiam τερατώδη a esse dicit; quódque in Ægyptum etiam ad prophetas, ac sacerdotes, accesserit: quorum utrumque supervacaneum fuisse censet Xenophon; imò omnino inconstantis erga Socratem studii argumentum. Sed vitæ etiam philosopho indignæ duo adfert indicia, quibus id multo etiam planius fieri ait. Ea sunt, ἔρωτ' b τυραννίδος, καὶ ἀντὶ διαίτης λιτῆς Σικελιώτις γαστρὸς ἀμέτρου τράπεζα. Iis verbis objectat ei, quòd in Sicilia familiaris fuerit Dionysio juniori: quasi id ob mensam parasiticam fecerit, & non ut tyrannum redderet meliorem. Sed hoc etiam ab aliis Platoni exprobratum fuit. Uti à Molone, qui, tyranno è Sicilia ejecto, dicebat, Nil mirum esse, si Dionysius sit Corinthi; sed si Plato fuerit in Sicilia. Auctor Laërtius in Platone. Videtur autem præter ea, quę exstant, & alia scripsisse. Nam Valerius Maximus lib. VIII cap. XIII, ac Plinius lib. VII, cap. XLVIII, citant Xenophontem in Periplo: ut quidem utrobique nunc in melioribus legitur codicibus. Nam in veteribus Valerii editionibus est περὶ c γήρως. Pliniani autem, tum MSSi, tum olim editi, mirè variant. Xenophon hic d πρῶτος ἔγραψε βίους φιλοσόφων, ut ait Suidas. Opus id non exstat, si aliò respexit, quàm quę de Socrate reliquit: ut sententia sit, primum ea aggressum scribere, quæ ad ullius philosophi vitam pertinerent; cùm ante id tẽpus nulla historia de vita ullius philosophi exstaret.

a *Monstrosam.*

b *Amor tyrannidis, & Sicula immoderati ventris mensa tenui victui prælata.*

c *De senectute.*

d *Primus scripsit philosophorum vitas.*

Iisdem, quibus Xenophon, temporibus vixit Ctesias Cnidius. Nam prœlio, quod Cyrus junior gessit cum fratre Artaxerxe, captus fuit; posteaque vulnere eo regem, quod à Cyro acceperat, sanavit; ac medicinam porrò exercuit in Persia, totisque annis septemdecim versatus est apud regem. Auctor Diodorus Siculus libro

bro II. Hinc Photius cod. LXII: Ἤκμασε [a] δ' ἐν τοῖς χρόνοις Κύρου τοῦ ἐκ Δαρείου, καὶ Παρυσάτιδος, ὃς ἀδελφὸς Ἀρταξέρξου, εἰς ὃν ἡ Περσικὴ βασιλεία κατῆλθεν, ἐτύγχανεν. Et antiquior utroque Strabo in XIV, ubi de illustribus Cnidi viris agit: Κτησίας [b] ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξην. Addit ibidem, συγγράψας [c] δὲ τὰ Ἀσσυριακὰ, καὶ τὰ Περσικά. Res istas Assyrias, & Persicas, uno volumine complectebatur: quod ostendit initium eorum, quæ Photius de eo habet in excerptis suis. Unde & alia discere est. Verba Latinè sic sonant: *Ctesias Cnidii Persica libris viginti tribus continentur: sed in sex prioribus res Assyriorum, & quæcunque res Persicas præcessere, tractat: à septimo autem libro de Persicis rebus agit: ac in septimo, octavo, nono, decimo, undecimo, duodecimo, & decimotertio, quæ ad Cyrum, & Cambysem, & magnum illum, Dariumque, & Xerxem, spectant, commemorat.* Ex prioribus sex Assyriarum rerum hausisse se ea, quæ de Assyriis scribit, profitetur Diodorus Siculus lib. II. At temerè Ludovicus Vives, in B. Augustini lib. XVIII de Civit. Dei cap. II, ait; *vel regum* (Assyriorum) *nomina, vel quanto quisque tempore regnum tenuisset, piguit Ctesiam, vetustissimum scriptorem, referre.* Movere eum citra dubium verba illa Diodori lib. II: Τὰ [d] δ' ὀνόματα πάντων τῶν βασιλέων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν ἕκαστος ἐβασίλευσεν, οὐ κατεπείγει γράφειν, διὰ τὸ μηδὲν ὑπ' αὐτῶν πεπρᾶχθαι μνήμης ἄξιον. Sed non, si Diodorum ea piguit exscribere, Ctesiam non scripsisse, consequitur. Sanè Ctesiam ea tradidisse, quis dubitet; qui sex libris Assyrias res tractâsse sciat; & ita tradidisse, ut hoc ex fonte plerique omnes juniorum sua exscribere soleant. Progressus est Ctesias usque ad Olympiadis XCV annum III; quo Dionysius, Siciliæ tyrannus, ingens bellum parabat adversus Carthaginenses. Eo anno historiam suam Persicam conclusisse, disertim de eo scribit Diodorus Siculus lib. XIV. Sic enim hoc de anno agens loquitur: Κτησίας [*] δὲ ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστροφεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Νίνου, καὶ Σεμιράμεως. Nec prætereundum, quòd Photius post ea, quæ adferebamus antè, subjungit: Σχεδὸν ἐν ἅπασιν ἀντικείμενα Ἡροδότῳ ἱστορῶν. ἀλλὰ καὶ ψεύστην αὐτὸν ἀποκαλῶν ἐν πολλοῖς, καὶ λογοποιὸν ἀποκαλῶν. καὶ γὰρ νεώτερος μέν ἐστιν αὐτοῦ. φησὶ δὲ αὐτὸν τῶν πλειόνων, ἃ ἱστορεῖ, αὐτόπτην γενόμενον, ἢ παρ' αὐτῶν Περσῶν, ἔνθα τὸ ὁρᾶν μὴ ἐνεχώρει, αὐτήκοον καταστάντα, οὕτω τὴν ἱστορίαν συγγράψαι. οὐχ Ἡροδότῳ δὲ μόνῳ τἀναντία ἱστορεῖ, ἀλλὰ καὶ πρὸς Ξενοφῶντα τὸν Γρύλλου ἐπ' ἐνίων διαφωνεῖ. *Ferè in omnibus repugnantia Herodoto narrat, illum in multis & mendacem, & scriptorem fabularum*

[a] *Floruit temporibus Cyri, Darii, & Parysatidis geniti: qui frater fuit Artaxerxis: ad quem regnum Persicum devenit.*
[b] *Qui & medicinam fecit Artaxerxi.*
[c] *Quique de rebus Assyriis, ac Persicis scripsit.*
[d] *Nomina regum omnium, ac quanto quisque tempore regnarit, nihil urget, ut scribamus, quandoquidem nihil egerunt memoratu dignum.*
[*] *Ctesias historicus rerum Persicarum historiam ad hunc usque annum perduxit, exorsus à Nino, & Semiramide.*

rum appellans: illo enim posterior est. Se autem eorum, quæ narrat, magnâ ex parte oculatum testem fuisse; aut certè, quæ videre non licuit, de iis à Persis, qui viderant, edoctum, ita demum ea memoriæ prodidisse dicit. Nec verò tantummodo ab Herodoti; sed etiam in aliquibus à Xenophontis, Grylli filii, historia dissentit. Hæc Photius. Porrò Aristoteles libro VIII Hist. Animal. cap. XXVIII, quiddam ex ejus Indicis citans, scriptorem esse negat ἀξιόπιστον †. Eundem vanitatis arguit quoque Plutarchus in Artaxerxis vita. Josephi etiam Scaligeri a tale de eo judicium est, ineptum Græculum, modò Herodoto adversetur, nihil pensi habere: multa ab eo humanitus, multa etiam consultò per ζηλοτυπίαν peccari; atque id non obscurè cognosci ex Photii parietinis. Miretur aliquis homini adeò vano tantum fidei habitum esse à Diodoro Siculo, Trogo, & aliis, ut eum, quàm Herodotum, sequi in plurimis mallent. Nempe imposuit iis, quòd Ctesias profiteretur, se cuncta hausisse ex regiis membranis. Qua de re ita Diodorus Bibliothecæ suæ lib. II: Οὗτος b οὖν φησιν ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν (ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατά τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας) πολυπραγμονῆσαι τὰ καθ' ἕκαστα, καὶ συνταξάμενον τὴν ἱστορίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν. Præter illa, quorum superiùs memini, etiam scripsit de Indicis librum singularem. Ac uti ex Persicis, ita ex Indicis quoque, excerpta luculenta Photius nobis conservavit. Xylandrum verò ratio fugit; apud quem in Strabonis loco, quem antè adferebamus, Syriaca etiam scripsisse dicitur; cùm in Aldinâ dissertim sit Ἀσυριακά, & consentaneum hoc sit istis Photii excerptis, quæ Latinè antè adducebamus. Harpocration memorat quoque ejus περίπλουν Ἀσίας. Alia quoque scripsit: quæ referre supersedeo; quia id fecit V. Cl. Joannes Meursius commentario in Apollonii Historiam commentitiam. Hujus Ctesiæ compendium tribus libris scripserat Pamphila; ut Suidas c testatur. Arbitror verò, eam epitomen non fuisse omnium Ctesiæ librorum; sed vigintitrium de rebus Persicis: quo opere imprimis celebratur.

† Fide dignum.

a Pag. 39. Notarum in fragmenta subjuncta operi de emendatione Temporum.

b Hic è mẽbranis regiis (ex quibus Persa, res antiquas jussu legis cujusdam ordine descriptas habebãt) multâ curâ inquisivit singula, historicoq; ea ordine composita ad Græcos transtulit.

c In Pamphila.

CAP. VI.

Ætas, & scripta Anaximandri Milesii, & Metrodori Chii. Quæ scripserint Dionysii duo, Siciliæ tyranni. Philisti Syracusani ætas, honores, exilium, reditus in patriam, pugna navalis pro Dionysio juniore, mors, ac monumenta. Opus rerum Sicularum bipartitum. Ciceroni lux. Paulli

Manu-

Manutii lapsus. Diversum Timæi, ac Ephori, de Philisto judicium. Dictio Philisti qualis fuerit. Eudoxi Cnidii ætas. Lapsus interpretis Laërtii. Octaëteris Eudoxi, & γῆς περίοδος. Eudoxus Rhodius. Eudoxus Cyzicenus.

ÆQualis Xenophonti, & Ctesiæ, fuit Anaximander Milesius junior, Anaximandri filius. Nam Suidas vixisse ait tempore Artaxerxis τοῦ Μνήμονος. Meminit & Laërtius; qui cùm egisset de Anaximandro philosopho (is verò Olympiadis quinquagesimæ octavæ anno secundo agebat annum LXIV) subdit hæc verba: Γέγονε † δὲ καὶ ἄλλος Ἀναξίμανδρος, ἱστορικὸς, καὶ αὐτὸς Μιλήσιος, τῇ Ἰάδι γεγραφώς. Mirum verò, cùm & Suidas historicum fuisse dicat, nihil tamen historicum ejus proferre. Tantùm enim ait, scripsisse explicationem symbolorum Pythagoræ. Nec memini quicquam historicum sub Anaximandri nomine citari præter ἡρωολογίαν: quam hujus Anaximandri fuisse puto. Mentionem ejus operis facit Athenæus lib. XI. Alius est Anaximander Lampsacenus; ex quo Fulgentius lib. I Μυθολογ. quid Apolline, & novem Musis, significetur, docet. Quamquam profectò metuo, ne solens peccet; ac vel Anaximandrum Milesium, vel Anaximenem Lampsacenum, dicere voluerit.

† *Fuit & alter Anaximander, historicus, & ipse Milesius, qui Ionicâ scripsit dialecto.*

Iisdem temporibus floruit Metrodorus Chius, discipulus Democriti philosophi, præceptor Hippocratis medici, & Anaxarchi; teste Suida in Δημόκριτος. Magni fuit nominis philosophus, ac medicus; multaque ad artem suam pertinentia scripsit; quorum non uno loco meminit Plinius. Sed, præter ista, *Troica* edidisse, discimus ex Athenæo, qui disertim Chio Metrodoro id opus tribuit. Etiam apud Isacium Tzetzem in Lycophronem lego *: Κύμη, καὶ ὅσα ὄρος Ἰταλίας μέγιστον, ὥς φησι Μητρόδωρος †.

* *Pag. 101 edit. Basil.*

† *Cuma, & Ossa mons Italiæ maximus, ut ait Metrodorus.*

Etiam Artaxerxis τοῦ Μνήμονος temporibus Dionysius senior in Sicilia regnabat. Nam imperare cœpit Olympiadis XCIII anno quarto: ac tyrannidem eam tenuit usque ad annum primum Olympiadis CIII. Scripsit cùm comœdias, & tragœdias, tum etiam historica quædam; ut est apud Suidam. Ex quo etiam discimus, filium habuisse philosophum, qui & in regno successit. Sed is historicum nihil scripsisse videtur. Tantùm enim dicit Suidas, epistolas edidisse, ac de poëmatibus egisse Epicharmi.

Dionysiorum temporibus fuit quoque Philistus Naucratita, vel, secundùm alios, Syracusanus, Archonidæ filius, Eue-

 ni

ni elegiaci poëtæ discipulus, scriptor laudatus etiam Flavio Josepho lib. I. contra Apionem, Plutarcho in vitis non uno loco, Pausaniæ in Atticis, & Eliacis, Clementi lib. VI Στρωματ. Harpocrationi in Ἀδδηφάγοις, Anonymo ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. CIV an. II, Eusebio ad annum DCCCIV, Tzetzi Chil. X Hist. CCCLVIII, Stephano in Ethnicis, locis pluribus, Arati interpreti, atque aliis. Vixit Syracusis diu, inque constituendo principatu Dionysio seniori favit, & arci ab eo præfectus fuit: quin fama etiam erat, consuevisse cum matre tyranni, hoc non omnino inscio. Sed cùm, eo ignaro, uxorem duxisset filiam Leptinæ, qui frater Dionysii erat; è Sicilia à tyranno ejectus fuit: profugit autem Adriam; atque ibi, cùm otio abundaret, historiam maxima ex parte scripsisse videtur. Nec, superstite Dionysio, in patriam redire licuit. Sed regnante ejus loco Dionysio juniore, illi, qui Dioni adversabantur, ac, ne eloquentiâ suâ Plato tyranni animum mutaret, metuebant, persuasere tyranno, ut Philistum ab exilio revocaret, virum & eruditum, & tyrannicorum morum scientissimum; quem Platoni se, & philosophiæ ejus, opponere posse sperabant. Quæ spes eos neutiquam fefellit. Nam ubi Syracusas rediit Philistus, Platoni semper est adversatus; ac tandem effecit, ut tyrannus ejiceret Dionem. Sed non multo pòst Dion bellum intulit Dionysio, eúmque in arce obsedit. Tum Philistus cum magna classe ex Iapygia suppetias ei tulit. Sed infeliciter pugnavit. Victus autem mortem sibi conscivit: ut Ephorus tradit, quem Diodorus Siculus sequitur. Timonides verò, qui ab initio hisce rebus cum Dione interfuit, vivum refert in hostium potestatem venisse, ac crudeliter ab iis esse interfectum. Idem quoque Timæus scripsit: sed de mortis genere non per omnia convenit. Diodorus Siculus etiam, insepultum esse projectum, testatur. Pleniùs, fusiúsque, ista nôsse si velis, adi Plutarchum in Dione, & Diodorum Siculum in XVI. Fuit homo doctus, ac diligens; ut de eo judicat Tullius in primo de divinatione. Primus ex arte oratoria historiam condidit, si Suidæ credimus: qui & eum ait Ægyptiaca scripsisse libris XII, res Siculas libris undecim, de Dionysio tyranno libris sex, quædam item de Libya, & Syria; ut de arte ejus rhetorica, & orationibus, nihil dicam. Præcipuè verò celebratus fuit opere de rebus Siculis. Cujus duæ erant partes; ut Diodorus Siculus testatur libro XIII. Unde etiam discimus, priorem partem septem libris constitisse, ac complexam fuisse annos octingen-

gen-

gentos: desiisse verò in capto à Pœnis Agrigento: quod contigit anno III Olympiadis XCIII: alteram verò partem, quæ libris constabat quatuor, istic, ubi desiit prior, cœpisse; hoc est, ab Dionysio seniore, qui proximo à capto Agrigento anno tyrannidem Syracusis invasit. Unde lucem accipit locus iste Ciceronis ad Q. Fratrem lib. II. epist. XII: *Siculus ille* (Philistus) *capitalis, creber, acutus, brevis, penè pusillus Thucydides: sed utros ejus habueris libros (duo enim sunt corpora) an utrosque, nescio. me magis de Dionysio delectat. ipse est enim veterator magnus, & perfamiliaris Philisto Dionysius.* Quod verò eum Cicero pusillum penè Thucydidem hic appellet, id referri eo minimè debet, quòd præ Thucydide pauca admodum scripserit, quæ Paulli Manutii *a* sententia est; (nam longè aliud apparet ex iis, quæ ex Suida, & Diodoro, adduximus) sed quia non paullò quidem infirmior sit Thucydide, ut Fabius *b* quoque censet; attamen imitetur eum non infeliciter. Multum civilis prudentiæ potuisse ex eo hauriri, satis ostendit, quòd Cicero etiam partem eam de Dionysio tantopere commendat. Et tamen nusquam Philistus se turpiùs dedit. Quid mirum? Impensè favebat tyrannis, ac vehementer admirabatur eorum potentiam, divitias, ac luxum: quemadmodum, cùm ex aliis, quos dixi, tum ex Cornelii Nepotis Dione constat. Iccirco etiam omnia illorum vitia, factáque injusta, honesti prætextu tegere conatus est. Hoc ejus in tyrannos studium jure reprehendit Timæus: sed eo vicissim hic peccat, quòd modum in exagitando eo nullum tenet: utpote occasionem maledicendi undique quęrens: contrario planè vitio, ac Ephorus, qui Philistum etiam laudat: unde uterque reprehendi meruit à Plutarcho in Dione. Nec est, quòd Ciceronem ejusdem, ac Ephorum, vitii agamus reum. Quippe non animum Philisti laudavit Tullius; sed utilitatem libri prædicavit: atque id imprimis quidem propter prudentiam, quam ex vafri adeò tyranni vita capere esset: sed & propter dictionem, quam Thucydideę æmulam fuisse, etiam ex secundo de Oratore cognoscimus. Ac propterea idem in Bruto, ubi M. Catoni Censorio deesse amatores conqueritur, *sicut*, inquit, *multis jam seculis, & Philisto Syracusio, & ipsi Thucydidi.* Nec tamen dictionem eorum penitùs probabat. Siquidem horum esse dicit *concisas sententias, interdum etiam non satis apertas, cùm brevitate, tum nimio acumine.* Sed ad laudem Philisti pertinet, quòd minùs Thucydide erat obscurus: ut hæc Fabii verba ostendunt lib. x. cap. I: *Philistus, imitator Thucydidis, &, ut multò infirmior, ita aliquatenus*

a *Notis ad eum Ciceronis locum.*
b *Lib.* 10. *cap* 1.

D 2

nus lucidior. Et sane, quàm præ Thucydide amârit perspicuitatem, argumento esse potest, quòd omnem digressionem penitùs fugiat; ut Theon in Progymnasmatis testatur. Sed hac parte modum non tenuit; quandoquidem digressio interdum, ut ibidem dicitur, ἀναπαύει *a* τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροατῶν: eóque non omnem fugere digressionem oportet; sed eas, quæ prolixæ adeò sunt, ut necesse sit, eorum memoriam refricari, quæ antè dicta sunt: cujusmodi erant digressiones Theopompi in Philippicis; ut idem ait. Interim illud, quòd ita brevis esse Philistus voluit, ut obscurus esse nollet, tantopere illum commendavit Dionysio Halicarnassensi *b*, ut eum propterea faceret unum ex quinque illis, quos historico esse imprimis imitandos putaret.

a *Facit, ut animus audientium acquiescat.*

b *Iudicio de Herodoto, & Thucyd.*

Æqualis Philisto Syracusio fuit Eudoxus Cnidius, celebris ille astrologus, ac geometra. Vixit enim circa Olympiadem CIII; ut Apollodorus in Chronicis scripsit, & ex eo Laërtius in Eudoxi hujus vita: qui etiam ex Sotionis de Successionibus libro refert, ut, cùm annum ageret vigesimum tertium, audierit Platonem. Errare itaque arbitror Eusebium in Chronicis; qui floruisse dicit initio Olymp. XCVII; hoc est, septennio post Socratis mortem: quo tempore necdum magnum habere nomen potuit Eudoxus, si Platonis erat discipulus. De Eusebii istac, & aliorum alucinatione, uti & de aliis ad hunc Eudoxum pertinentibus, fusiùs dissero in Historia Historicorum Græcorum lib. I. cap. VI. Quare commodè capi debet, quòd Suidæ dicitur fuisse ἡλικιώτης *c* Πλάτωνος. Nempe eò respexit, quòd aliquamdiu unà vixerint. Nam & Platoni in Ægyptum proficiscenti comes fuit; ut etiam Strabo ait. Interim liquet, non tam floruisse statim post mortem Socratis, quàm circa Olymp. CIII: ut præter Laërtium etiam Anonymus scribit ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ *d*. Præter Sotionem etiam Cicero in secundo de Divinat. Platonis fuisse auditorem ait: cúmque eo profectum in Ægyptum. Rittershusius, notis in Malchum suum, pro *Platonis*, mavult *Socratis*; quia Suidæ vocetur Πλάτωνος ἡλικιώτης *. Sed Platonis æqualis dicitur; quia si non par, at suppar fuit. Scripta ejus idem Laërtius commemorat: interque ea fuit *octo annorum historia*, si credimus interpreti. Sed Græca sonant: τὴν ὀκταετηρίδα κατά τινας συγγράψαι *. Octaëterida istam Eudoxi etiam laudat Suidas: sed opus istoc non historicum fuit, verùm mathematicum. Vide illustrem de eo locum apud Censorinum lib. de die natali cap. XVIII. Sed multa historica, atque ad gentium ritus pertinentia,

c *Æqualis Platonis.*

d *Ad Olymp. 103.*

* *Platonis æqualis.*

* *Octaëterida secundùm alios conscripsisse.*

tia, adsperserat alteri operi, quod inscripserat γῆς περίοδον *. Liquet hoc ex iis, quę Athenæus, & alii, ex eo citant. Itaque & Strabo lib. I I, quod inde refert, vocat τὴν περὶ τὸν Εὔδοξον ἱστορίαν †. Multis id opus libris constabat. Sanè septimum, præter Stephanum, & alios, citat quoque Porphyrius, sive Malchus, libro de vita Pythagoræ. Etiam Εὔδοξος ὁ Κνίδιος ἔγραψε φαινόμενα, ut inquit anonymus in vita Arati. Fuit opus grande; quandoquidem ἕβδομον τῆς γῆς περιόδου † citat idem Porphyrius de vita Pythagoræ. Primus apud Græcos constituit annum. Unde Cæsar apud Lucanum lib. X:

Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus.

Laudat eum Strabo, cùm alibi, tum lib. IX, XIV, & XVII: ubi & ait, se vidisse in Ægypto loca, ubi Plato, & Eudoxus erant commorati. Fuit præter hunc alter ejus nominis, qui justiùs inter historicos nomen suum profiteatur, Εὔδοξος Ῥόδιος, ἱστορίας γεγραφὼς b, ut est apud Laërtium. Ac meminit ejus quoque Apollonius historiæ commentitiæ cap. XXIV: item Etymologus in Ἀδρίας, ubi eum citat ἐν ἐννάτῳ τῶν ἱστοριῶν c. Sed iste quando vixerit, ignoratur. Celebratur quoque Eudoxus Cyzicenus; qui, Ptolomæum Lathyrum fugiens, è sinu Arabico usque ad Gades navigavit: ut ex Posidonio narrat Strabo lib. II; ex Cornelio Nepote item refert Plinius lib. II nat. hist. cap. LXVII. Sed uti hunc quidem vixisse constat circa Olymp. CLXII: ita alii potiùs navigationis ejus meminisse, quàm ipse historiam ejus scripsisse, videtur nobis.

* *Ambitum terra.*
† *Historiam secundùm Eudoxū.*
a *Eudoxus Cnidius cœlestia scripsit.*
† *Septimū de ambitu terra.*
b *Eudoxus Rhodius, qui historias scripsit.*
c *In nono historiarū libro.*

Cap. VII.

Theopompus Chius inter Isocratis discipulos familiam ducebat. Orationem, Artemisiæ postulatu, habuit in laudem mariti ejus Mausoli. Epistolæ ejus rectiúsne archaicæ, *an* Achaicæ *dicantur. Iterum quæsitum, an epitomen Herodoti scripserit. Varia ejus scripta. Historiæ ejus laus. Quot fuerint Philippicorum libri, & Suidæ super eo error. Laudatur Theopompus, quòd usque adeò studiosus sit veritatis. Dictio etiam quo nomine probetur. Reprehenditur idem, quòd acerbè adeò alios reprehendat. Ut Dionysius Halicarn. hoc excuset. Iudicium*

Dionis de ejus stylo; item Longini, & aliorum, qui dictionem ejus dicunt magis oratoriam esse, quàm historicam. Ut istoc etiam Dionysius tueatur. Mente dicitur orbatus, cùm vellet historiis suis inserere quædam ex lege divina. Similiter de Theodecte proditum esse, eum lumina amisisse, cùm tragœdiis suis infercire quædam vellet ex scripturis sacris. Ephorus unà cum Theopompo Isocratem audivit. Isocratis de utriusque ingenio judicium, Platonis item de Aristotele, & Xenocrate; Aristotelis de Theophrasto, & Callisthene. Quot annorum historiam compelxus sit Ephorus. Ejus liber Ἐπιχώριος. *Malæ fidei est suspectus. Fœdus error ejus de Iberis. De stylo illius diversa veterum sententia. Alter Ephorus Cumanus; sed longè recentior. Ephippus Cumanus corruptè Suidæ vocatur, qui Ephorus est.*

PAullò pòst Philistum, & Eudoxum, cùm in Persia Artaxerxes Ochus, in Macedonia Philippus, Alexandri Magni pater, regnaret, floruit Theopompus Chius, Isocratis discipulus, imò, ut Dionysius *a* Halic. ait, ἐπιφανέστατος *b* πάντων Ἰσοκράτους μαθητῶν: cujus inter illustres Chios etiam meminit Strabo in XIV. De eodem sic Athenæus, lib. III: Μαθέτω καὶ περὶ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους, καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. *Discat à Theopompo Chio, viro veritatis amante, & qui multum pecuniæ impenderit in accuratam historiæ inquisitionem.* Multa hunc scripsisse, indicat idem Dionysius. Primùm inde discimus, Isocratis exemplo varias edidisse orationes, partim panegyricas, partim suasorias. Prioris generis fuit illa, quam habuit apud Mausoli sepulchrum: ἐπιτάφιον ἐπὶ Μαυσώλῳ vocat Anonymus descriptione Olympiadum, ad Olymp. CIII annum I. Ac signat eandem Gellius lib. X. cap. XVIII. Ibidem dicit Dionysius, scripsisse eum ἐπιστολὰς ἀρχαϊκάς: quomodo, si vera est lectio vulgata, orationes vocabat, quæ vel de rebus essent antiquis, vel stylo exaratæ essent antiquo. Sed Stephanus dicit, se in codicibus quibusdam invenisse Ἀχαϊκάς. quod magis placet: nempe ut ita dicantur epistolæ istæ, quæ missæ essent ad Achivos. Sanè Theopompum epistolas ad varios edidisse, certissimum est. Nam unam

a Epist. ad Pompeium.
b Clarissimus omnium Isocratis discipulorum.

ad

ad Chios, alteramque ad Alexandrum, citat Athenæus lib. XIII, ac tertiæ etiam ad Tisamenum meminit Harpocration in καταπλίξ. Etiam libris duobus complexus fuit epitomen historiarum Herodoti: &, ne alium putes Theopompum, disertim dicit Suidas, eam epitomen concinnâsse unà cum Ephoro, æquali suo. Sed parùm mihi fit verisimile, duos tantos viros huic uni rei incubuisse: præsertim cùm præter Suidam, ut arbitror, nemo ejus operis meminerit. Quare censeo, fuisse Theopompi alicujus junioris; quisquis tandem ille sit; ut & superiùs a dicebamus. Dicat aliquis, acrem veterum censorem Longinum περὶ ὕψους epitomen hanc Theopompo tribuere, nec distinguere. Verùm non video, unde colligi possit, loqui Longinum de epitome Herodoteâ. Meminit quidem priùs Herodoti, ac mox Theopompi; sed in rebus diversis. Nam Herodoto ait hiemem describi; Theopompo autem, expeditionem Persæ in Ægyptum. Nec locus ille, quem adducit, epitomes, sed justæ historiæ, scriptorem sapit. Neque gravior caussa urget, cur credamus, de epitome hac loqui scholiastem Apollonii in lib. IV, cùm ait: Ἀκριβέστερον b δέ ἐστι τὰ περὶ αὐτοῦ παρὰ Ἡροδότῳ. Θεόπομπος δὲ ἐν τρίτῳ Σέσωστρον αὐτὸν καλεῖ. Nam hic videmus, ex Theopompo referri, quæ in Herodoto ipso non legerentur. Id parùm convenit cum epitomes natura. Adde quòd tertius Theopompi citetur, cùm epitome ea, si Suidæ credimus, tantùm duobus constiterit libris. Denique, cùm non additur libri nomen, potiùs signari solet historia Philippica Theopompi: ut cùm idem interpres in lib. IV citat vigesimum primum, & vigesimum quinctum Theopompi. Hæc faciunt, quò minùs vel Longinum, vel scholiastem istum, loqui putem de epitome Theopompi. Nec propterea tamen cum viro summo, cui aliter videtur, contentionis funem traxero. Eundem περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν χρημάτων c scripsisse, testis Athenæus lib. XIII. Adhæc egit κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς d, ut est apud eundem lib. XI: item περὶ εὐσεβείας e, de quo scholiastes Aristophanis in Aves: item θαυμάσια f ejus laudat Apollonius historiæ commentitiæ cap. X, Laërtius in Epimenide, & Pherecyde, Servius ad Eclog. VI. Sed imprimis nomen paravit historiâ. Unde Dionysius: Λόγου g ἀξίαν ἱστορίαν πεπραγματευμένος, ἄξιος ἐπαινεῖσθαι. Erat verò historia hæc duplex; quarum utraque pulcherrimum tractabat argumentum. Idem Dionysius: καλαὶ h γὰρ (ὑποθέσεις) ἀμφότεραι· ἡ μὲν τὰ λοιπὰ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου περιέχουσα· ἡ δὲ τὰ Φιλίπ-

πω

a Cap. 3.
b Accuratius de hoc Herodotus. Theopōpus autē in tertio Sesostrū vocat.
c De his, qui prædati sunt Delphicas pecunias.
d De exercitationibus Platonis.
e De pietate.
f Admiranda.
g Cùm memorabilem cōdiderit historiā, dign⁹ est, qui laudibus extollatur.
h Præclari erat utraque argumenti. Una enim partem posteriorē belli Peloponnesiaci cōtinet: altera verò agit de rebus à Philippo gestis.

πῳ πεπλαγμένα. Utrumque opus etiam conjungit Athenæus lib. IX: Θεόπομπος ἐν μὲν ἔφη ὁ Χῖος ἐν τῇ Ἑλληνικαῖς, καὶ τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν. Ἑλληνικῆς ἱστορίας septimum, & nonum, citat idem Athenæus lib. VI: tertium verò φιλιππικῶν Harpocration in Δάτος. At etiam trigesimum octavum memorat Athenæus in III. Imò & quinquagesimum tertium advocat idem Athenæus in X. Non quidem addit ex Philippicis esse: sed quoties ἁπλῶς historia citatur, Philippica ab eo intelliguntur. Fuere autem Philippicæ historiæ libri LVIII, ut in sextodecimo Diodorus Siculus testatur, item Photius in bibliotheca sua: non autem septuaginta duo, quot fuisse dicit Suidas. Poterat librarii error videri, nisi οβ, uti est apud Suidam, plusculum recederet à νη'. Ex istis LVIII Photius tantùm LIII ætate suâ exstitisse ait. Quod & Anonymus voluit ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad annum I Olymp. CV, quando ait: Θεόπομπος ὁ Χῖος τὴν ἀρχὴν τῶν περὶ Φίλιππον ἱστοριῶν ἐνστήσατο ποιησάμενος, γέγραφε βίβλους ὀκτὼ πρὸς τὰ πεντήκοντα, ἐξ ὧν πέντε διαφωνοῦσι. Nam διαφωνεῖν hoc loco est extremam vocem edere, sive exspirare atque intercidere. Videmus autem hîc etiam LVIII Philippicæ historiæ libros ei tribui: quod Suidæ itidem repugnat. Idem in eo paullùm abit à Suida, quòd Grammaticus hic scripsisse dicit Ἑλληνικῆς ἱστορίας βιβλία ια'. anonymus autem Ἑλληνικῶν συντάξιν fuisse ait βιβλίων ιβ. Vide eum ad Olymp. XCII an. II, & iterum Olymp. XCVI an. II: quo loco etiam indicat, res Græcas orsum esse, ubi desierat Thucydides; annosque complexum XVII, desinere in navali pugna circa Cnidum. Fabulas permiscuisse historiæ, etiam Æliani sententia est lib. III Var. Hist. cap. XVIII, ubi de Midæ, & Sileni historia.

Multæ autem, & magnæ fuere historiarum Theopompi virtutes. Nam præterquam quòd argumentum tractabat nobile, bellè omnia disponebat. Unde Dionysius: Ἔπειτα τῆς οἰκονομίας ἄξιος ἐπαινεῖσθαι· ἀμφότερα γάρ εἰσιν δι᾽ εὐπαρακολούθητοι, καὶ σαφεῖς. Præterea tanta ejus in inquirenda veritate industria fuit, ut si vel nihil posteris reliquisset, tamen satis liqueat, maximos fecisse sumtus in cunctis indagandis. Quod Dionysius quoque testatur: & præter eum Athenæus lib. III, ubi historia ejus esse dicitur ἀνδρὸς φιλαλήθους, καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος, εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. Denique dictio ejus est καθαρά, κοινή, ὑψηλή τε καὶ μεγαλοπρεπής, καὶ τὸ πομπικὸν ἔχουσα πολύ, συγκειμένη τε κατὰ τὴν μέσην ἁρμο-

a Theopompus quidē Chius in Hellanicis ait, & libro decimotertio Philippicorum.
b Theopompus Chius initium hinc fecit historiæ Philippicæ, scripsitque libros octo & quinquaginta: sed ex istis quinque liquo desinunt.
c Græcanica historia libros undecim.
d Librorum duodecim.
e Deinde laude dignus est ob dispositionem. Nā utraque ejus historia optimè omnia connectit, & perspicua est.
f Viri veritatis studiosi, & qui ad accuratè exquirendam rei veritatem pecunia multum impenderit.

ἁρμονίαν, ἡδέως καὶ μαλακῶς ῥέουσα a: ut ibidem dicitur à Dionysio.

Sed neque interim desunt, quæ in eo veteres reprehendant. Imprimis malè audiit, quòd, ut vehementi erat, atque acri ingenio, ita in accusando nimis erat acerbus. Sanè Cornelius Nepos in Alcibiade eum conjungit cum Timæo; quos duos maledicentissimos fuisse ait. Ac, ne unius hoc Nepotis judicium putes, Lucianus b quoque culpat, quòd φιλαπεχθημόνως c κατηγορεῖ, atque hoc adeò studio habeat, ut videatur κατηγορεῖν d μᾶλλον, ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. Imò præter istos etiam Flavius Josephus lib. 1. contra Apionem ait, non Timæum solùm de variis gentibus βλασφημεῖν e; sed etiam Theopompum, Polycratem, & Tripolitici scriptorem: quorum primus Atheniensium Reip. detrahere conetur, alter Spartanæ, tertius mordeat Thebanos. Verba ejus sunt: Καὶ γὰρ ἐθνῶν τινες, καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων πόλεων ῥυπαίνειν τὴν εὐγένειαν, καὶ τὰς πολιτείας ἐπεχείρησαν λοιδορεῖν. Θεόπομπος μὲν τὴν Ἀθηναίων, τὴν δὲ Λακεδαιμονίων Πολυκράτης, ὁ δὲ τὸν Τριπολιτικὸν γράψας καὶ τὴν Θηβαίων πόλιν προσέβαλε. *Quidam etiam gentium, & gloriosissimarum civitatum, fœdare nobilitatem, & conversationi detrahere tentavere: Theopompus quidem Atheniensium, Lacedæmoniorum verò Polycrates: is autem, qui Tripoliticum conscripsit, etiam Thebanorum momordit urbem.*

Sed operæ est videre, quomodo hoc excusare conetur Dionysius. Verba ejus sunt: Διὸ καὶ βάσκανος ἔδοξεν εἶναι, προσλαμβάνων τινὰ τοῖς ὀνειδισμοῖς, καὶ τὰ τῶν ἐνδόξων προσώπων οὐκ ἀναγκαῖα πράγματα. ὅμοιόν τι ποιῶν τοῖς ἰατροῖς, οἳ τέμνουσι καὶ καίουσι τὰ διεφθαρμένα τοῦ σώματος, ὡς βάθους τὰ καυτήρια, καὶ τὰς τομὰς φέροντες, οὐδὲ τῶν ὑγιαινόντων καὶ κατὰ φύσιν ἐχόντων στοχαζόμενοι. *Proinde etiam obtrectator videtur esse, dum nonnullis debita convitia facit, & facta virorum illustrium non necessaria perstringit: simile quiddam faciens ac medici, qui corruptas corporis partes secant, & urunt, quàm profundissimè cauteria & sectiones immittentes; non tamen sanas corporis partes & bene affectas attingunt.*

Interim & Dionysius quædam in rebus ipsis culpat. Imprimis κατὰ f τὰς παρεκβολάς. οὔτε γὰρ ἀναγκαῖαί τινες αὐτῶν, οὔτ' ἐν καιρῷ γενόμεναι. Addit, similia esse, quæ de Sileno refert, qui in Macedonia apparuit; quæque dicit de dracone ad triremem navali pugnâ decertante, & alia quædam similia istis. Adhæc Theon in progymnasmatis culpat digressiones ejus, tanquam nimis prolixas, ita

a *Pura, vulgaris, simplex, sublimis, magnifica, & summam pompam præ se ferens, & quadam harmonia temperata est, jucundè, & suaviter fluens.*

b *Lib. de histor. scrib.*

c *Invidiosè nimis accusans.*

d *Accusare magis, quàm historiam scribere.*

e *Probra ac convicia jactare.*

f *In comparationibus. nā quadam earum neque necessariò inducuntur, neq; tempestivè.*

ut necesse sit in memoriam revocari ea, de quibus primò dictum fuit.

Etiam Dio Chrysostomus, oratione de dicendi exercitio, frigidè satis laudat ejus dictionem. Nam cur post Thucydidem imprimis Theopompum commendet, hanc caussam adfert: καὶ γὰρ ἱστορικόν τι περὶ τὴν ἀπαγγελίαν τῶν λόγων ἔχει· καὶ οὐκ ἀδύνατος, οὐδὲ ὀλίγωρος περὶ τὴν ἑρμηνείαν· καὶ τὸ ῥᾴθυμον περὶ τὰς λέξεις οὐχ οὕτως φαῦλον ὥστε σε λυπῆσαι. *Etenim historicum quid circa sermonum narrationem habet; neque impotens, neque modicus circa explicationem; & negligentia circa dictionem non ita vilis est, ut te contristet.* Sanè levicula laus, si sermo ejus non usque adeò vilis sit, & protritus, ut fastidio sit. Demetrius etiam, libello περὶ ἑρμηνείας, dicet, eum δεινὰ οὐ δεινῶς λέγειν a. Imò veterum hoc commune judicium est, dictionem ejus oratoriæ, ac imprimis Isocraticæ, similiorem esse, quàm historicæ. Quod ex Tullio, Fabio, & aliis, ostendimus lib. de Nat. Rhetor. & Institutionibus b Oratoriis. Sed hac quoque parte excusat eum Dionysius. Nam dicit, Isocrateam quidem lenitatem habere, ubi nulla est acrimoniâ opus: cæteroquin, cùm affectus ciendi sunt, & maximè, cùm urbibus, earúmque ducibus, exprobrat improba consilia, tum verò non paullò elatiorem esse Isocrate, imò ne latum quidem unguem ab Demosthenis acrimonia abesse. Vide & quæ de stylo ejus scripsit Longinus libello περὶ ὕψους, item Photius in bibliotheca. Ubi & excerpta quædam ex duodecimo Philippicorum adfert.

a *Gravia non graviter dicere.*

b *Lib. de nat. Rh. cap. 11. et Institut. lib. 4. cap. 9.*

Fuere, qui hujus etiam scriptoris esse putarent octavum Thucydidæ librum; qui longè grandiloquentiâ cedit superioribus. Sed meritò sententiam hanc repudiat Marcellinus in Thucydidis vita. Etiam, Flavio Josepho c teste, fuere, qui Τριπολιτικὸν ei tribuerent: sed falsò, ut ibidem dicitur. Ac multo minùs ejus fuit historia, quam Anaximenes Lampsacenus sub Theopompi nomine edidit; ut paullo pòst dicemus.

c *Lib. 1. contra Apionē.*

Memorabile verò est, quod de Theopompo hoc refert Aristeas lib. de LXX interpretibus: ac Josephus lib. XV Antiq. Jud. Nam ait uterque, eum, cùm vellet quædam ex sacris scripturis, tum non ita commodè translatis, historiis suis inserere, diebus triginta mente fuisse turbatum: morbo autem intermittente, orâsse Deum, ut indicare sibi vellet, qua de caussa hoc accidisset: tum in somno didicisse, eò evenisse illud, quia divina voluisset diffundere in vulgus: Theopompum, hoc intellecto, institutum suum deseruisse; atque

ita à morbo fuisse liberatum. Ibidem narrat, Theodectem, poëtam tragicum, qui iisdem temporibus vixit, cùm fabulis suis voluisset inserere aliqua ex Scripturis, divinitus fuisse visu orbatum, usque dum pœnitudine ejus facti ductus, Deóque esset reconciliatus. In Vaticano codice, hoc quoque loco, *Theopompi* nomen scriptum fuit. Sed Theopompum tragicum nusquam reperio: eóque rectum puto *Theodectes*; quem Tragicum fuisse poëtam, & cum Theopompo Chio, & Naucrate, apud Mausoli sepulchrum dicendis Mausoli laudibus decertâsse, auctor est Gellius lib. x cap. xviii; item Suidas in Θεοδέκτης, & Ἰσοκράτης.

Adhæc Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. ciii, ann. i. Aut hoc verum est, aut errore memoriæ Aristeas Tragicum Theopompum vocat, cùm Comicum dicere deberet.

Alter etiam Isocratis discipulus est, qui magnum habeat inter historicos, atque adeò etiam inter oratores, nomen. Est is Ephorus, Demophili filius, cui Cumæ Æolicæ patria fuerunt; teste Strabone lib. xiii. Ubi illud etiam notavit, salsè rideri, quòd, cùm Cumæorum suorum mentionem in historia facere vellet; nec magnopere sciret, quod diceret: solùm ista ei, quæ scriberet, venerint in mentem: Κατὰ a τὸν καιρὸν Κυμαῖοι τὰς ἡσυχίας εἶχον. a *Eo tempore quieverant Cumæi.*

Hunc unà cum Theopompo Isocratem, uti dixi, audiisse, multi veterum tradiderunt: eósque inter Plutarchus in Isocratis vita, & Photius cap. cclxxvi. Sed duo hi discipuli ingenii valde disparis erant. Sanè Cicero in Bruto scribit, *Isocratem in acerrimo ingenio Theopompi, & lenissimo Ephori, dixisse, alteri se calcaria adhibere, alteri frenos.* Quod etiam Quinctilianus tradit lib. ii cap. ix, item Suidas in Ἔφορος. Atque idem Platonem de Aristotele, & Xenocrate, Aristotelem de Theophrasto, & Callisthene, dixisse, auctor est Diogenes Laërtius b. Scripsit Ephorus historiam annorum ferme ICCCL. libris xxx: quorum singulis præfatio addita. Orsus autem fuit ab reditu Heraclidarum; ac desiit in vigesimo Philippi anno, quo Perinthum oppugnabat. Auctor Diodorus Siculus lib. iv: Ἔφορος ὁ Κυμαῖος, Ἰσοκράτους ὢν μαθητὴς, ὑποστησάμενος γράφειν τὰς κοινὰς πράξεις, τὰς μὲν παλαιὰς μυθολογίας ὑπερέβη· τὰ δ᾽ ἀπὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου πραχθέντα συνταξάμενος, ταύτην ἀρχὴν ἐποιήσατο τῆς ἱστορίας. *Ephorus Cumanus, Isocratis discipulus, cùm res publicè gestas scribere instituisset, veteres quidem fabulationes omisit; illa verò, quæ ab Heraclidarum reditu facta, colligens, hoc initium fecit historiæ suæ.* Pleniùs verò idem lib. xvi: Ἔφορος μὲν ὁ Κυμαῖος τὴν ἱστορίαν ἐνθάδε κατέ- b *In Xenocrate, & Theophrasto.*

γραφεν εἰς τὴν Περίνθου πολιορκίαν. περιείληφε δὲ τῇ γραφῇ πράξεις τάς τε τῶν Ἑλλήνων, καὶ Βαρβάρων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου. χρόνον δὲ περιέλαβε σχεδὸν ἑπτακοσίων καὶ πεντήκοντα ἐτῶν, καὶ βίβλους γέγραφε τριάκοντα, προοίμιον ἑκάστῃ προθείς. *Ephorus Cumæus historia sua opus cum obsidione Perinthi concludit. Monumentis autem suis res à Græcis, & Barbaris, ab Heraclidarum reditu, penè per* IↃCCL *annorum decursum gestas, & in* XXX *volumina, quorum singulis præfatio adhæret, distributas, comprehendit.* Quæ iisdem verbis legere est apud Anonymum in Ὀλυμπ. ἀναγραφῇ ad Olymp. CIX, annum IV. Hoc de opere ejusmodi judicium est Strabonis in X, Eudoxum de rebus Græciæ bellè, at Ephorum optimè, scripsisse. Primus, quartus, septimus, ac undecimus quoque ejus operis, citatur Theoni in Progymnasmatis. Eidem & laudatur Ἔφορος ἐν τῷ περὶ λέξεως. cujus operis penè initio hexametrum effundere ait. Strabo lib. XIII, cùm eum vocâsset virum μνήμης ἄξιον, eúmque historias scripsisse dixisset; addit, egisse quoque περὶ τῶν εὑρημάτων. Quod & Suidas testatur in Ἐπιππος. Nam Ἔφορος ibi legendum esse, mox planum faciam. Atque ex eodem Suidæ loco etiam cognoscimus, reliquisse περὶ ἀγαθῶν, καὶ κακῶν, βιβλία κδ'. item παραδόξων τῶν ἑκασταχοῦ βιβλίων ιε'. Apud Harpocrationem in Αἶνος lego, Ἔφορος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ περὶ Θρᾳκίων πολισμάτων.

Plutarchus initio libri de vita Homeri scribit, eum librum fecisse de rebus patriis, hoc est, Cumanis; quem icciréo ἐπιχώριον inscripserit. Fides hujus historici multis semper suspecta fuit. Senecæ verba sunt lib. VII Naturalium Quæst. *Ephorus, non religiosissimæ fidei, sæpe decipitur, sæpe decipit.* Decipitur quidem, cùm, Arcadum secutus fidem, tradidit, apud eos, *antiquos aliquot reges ad trecentos vixisse annos.* Quod cùm retulisset Censorinus, subjungit, *verùm hæc, ut fabulosa, prætereo.* Decipit autem in eo, quòd de Herculis fano in Hispania finxit, ut est apud Strabonem initio libri III. Et fuere id genus apud Ephorum permulta. Unde & Diodorus Siculus lib. I: Οὐκ ἄν τις παρ' Ἐφόρῳ ζητήσειεν ἐκ παντὸς τρόπου τἀκριβὲς, ὁρῶν αὐτὸν ἐν πολλοῖς ὠλιγωρηκότα τῆς ἀληθείας. Plutarchus in Dione, & ex eo Photius *h*, reprehendunt eum, quòd Philistum historicum laudare non dubitârit. Quàm verò exiguam habuerit peritiam terrarum; argumenta fuere, quæ de Ægypto tradiderat. Nam auctor est Diodorus lib. primo, satis inde perspici, nec in Ægypto fuisse, nec eos percunctatum, quibus nota esset Ægyptus. Etiam indicio est, quòd Hispanos (Iberos ipse vocat) unam patârit

a *Ephorus libro de dictione.*
b *Memoriâ dignis.*
c *De rerum inventione.*
d *De bonis, & malis, libros viginti quatuor.*
e *Rerum passim admirabilium libros quindecim.*
f *Ephorus in quarto de civitatibus Thraciæ.*
g *Certi quid apud Ephorum nemo inquiret, qui videt, in multis eum negligere veritatem.*
h *Biblioth. c. 245.*

rit esse civitatem: unde recte colligit Josephus a, serò admodum eorum, qui occidentem colunt, notitiam ad Græcos pervenisse. De οἰκονομίᾳ, & stylo Ephori, satis benignè judicat Diodorus Siculus initio lib. v. ubi sic scribit: Ἔφορος, τὰς κοινὰς πράξεις ἀναγεγραφὼς, οὐ μόνον κατὰ τὴν λέξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν οἰκονομίαν, ἐπιτέτευχε. *Ephorus, res passim gestas describens, non verborum elegantiâ duntaxat, sed accuratâ ordinis quoque observatione, probi officio historici fungitur.* Aliter verò Duris Samius lib. I Histor. qui & Ephorum, & Theopompum, scribit multùm cedere superioribus. nam & imitationis gratiâ carere, & dictionis venustate: nec multùm pensi habere, quomodo scribant. Ita ille, qui ipse multùm, & Ephoro, & Theopompo, cessit scribendi venustate: ut Photii judicium est cap. CLXXVI. Quare poterat contemni, nisi etiam Dio Chrysostomus oratione eâ, quam de dicendi exercitio scripsit, tribueret Ephoro τὸ b ὕπτιον, καὶ ἀνειμένον τῆς ἀπαγγελίας. Idémque Suidæ judicium fuit. qui ait: Ἔφορος † μὲν τὸ ἦθος ἁπλοῦς, τῆς δὲ ἑρμηνείας τῆς ἱστορίας ὕπτιος, καὶ νωθρὸς, καὶ μηδεμίαν ἔχων ἐπίτασιν.

Et hæc de Ephoro Cumano: præter quem alter ejusdem & nominis, & patriæ fuit; sed multò junior. Ut inde liquet, quòd scripserit Galeni historias libris XXVII. Fuit igitur junior Galeno, qui temporibus vixit Antonini Pii. Præter historias istas etiam Corinthiaca edidit, & περὶ τῶν Ἀλευάδων, & alia quædam, ut docet Suidas.

Exspectet aliquis, ut hoc loco subjungam de Ephippo Cumano, qui & ipse Isocratis auditor, ac historicus fuit; ut Suidas in Ἔφιππος testatur. Sed planè corruptus mihi is locus videtur, proque Ἔφιππος legendum Ἔφορος. Error sine dubio est inde ortus, quòd Ἔφιππος proximè antecessit. Nam quis credat, Isocrati duos fuisse discipulos, quorum uterque Cumanus foret, uterque historiam lib. XXX scripsisset, à Troianis temporibus, vel Heraclidarum reditu, usque ad tempora Philippi, uterque etiam de rerum inventione volumen reliquisset: ut cætera mittam? Vide & quæ de Demophilo inferiùs dicemus.

a *Lib. I. contra Apion.*

b *Supinũ, & remissum orationis genus.*

† *Ephorus ingenio quidem erat simplici: in dictione verò historicâ supinus, & segnis, ac contentione carens.*

CAP. VIII.

Euphantus Olynthius. Præceptor ejus Eubulides. Vtriusque ætas. Simonides historicus. Xenocratis Chalcedonii liber περὶ βίων. *Leo Byzantius. Suidæ oscitantia. Heraclides Ponticus. Pamphilus philosophus.*

ATque ut isti Isocratem, ita æqualem ejus Eubulidem Milesium audivit Euphantus Olynthius. De Eubulidis verò ætate quod dixi, inde planum fit, quòd fuerit Euclidis Megarensis discipulus, ejus quem Plato etiam post Socratis mortem audivit. Item quòd Demosthenem docuisse credatur; eúmque, cùm ρ pronunciare non posset, jugi exercitio emendâsse. Inimico erga Aristotelem animo fuit: uti condiscipulus ejus, Alexinus Eliensis, infestus erat Zenoni: neque ad Zenonem modò, sed etiam ad Ephorum historicum, libros misit. Ipse verò Euphantus præceptor fuit primi Antigoni, regis Macedoniæ; cui Demetrius filius erat, nepos Antigonus Gonatas. Auctor istorum Laërtius in Euclide: quæ omnia satis ostendunt ætatem, uti Eubulidis, ita etiam Euphanti Olynthii. Fecit Euphantus tragœdias plurimas; quibus in certaminibus multum gloriæ retulit. Item librum de regno perutilem, & laudatissimum; quem Antigono regi misit. Denique sui temporis historiam conscripsit. Horum quoque testis idem Diogenes, ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν † citatus ab Athenæo lib. VI. Meminit ejus & Porphyrius lib. IV περὶ ἀποχῆς *.

Iisdem temporibus vixit Simonides is, qui historias condidit, quibus Dionis, ac Bionis gesta consignavit. Siquidem, Laërtio auctore *a*, eos misit ad Speusippum, qui Platonis ex sorore natus, ejusque discipulus, & in schola successor erat. Scripsit & Simonides librum de Sicilia; ut auctor est Theocriti Scholiastes *b*: cujus hæc verba: Σιμωνίδης δ' ἐν τῷ περὶ Σικελίας, Αἴτνην φησὶ κρῖναι Ἥφαιστον, καὶ Δημήτραν, περὶ τῆς χώρας ἐρίσαντας. *c*

Xenocratem Chalcedonium, qui & ipse Platonis fuit discipulus, eique in Siciliam proficiscenti itineris erat comes, περὶ βίων δ' libros scripsisse, ex Laërtio *e* discimus.

Fuit tum quoque Leo Byzantius; qui juvenis etiamnum Platonem audivit; ut Philostratus testatur lib. I. de vitis Sophistarum. Suidas esse ait, qui inter Aristotelis discipulos reponant. Quod verum

† *Lib. 4. Historiarum.*
* *De abstinentia ab animalibus.*
a In Speusippo.
b ad Idyll. 1 vers. 65.
c Simonides libro de Sicilia ait, Ætnā fuisse judice inter Vulcanū, & Cererem, cùm de Sicilia contenderent.
d De vitis.
e In Xenocrate.

verum non puto; nisi fortè & grandior jam, neque diu, eum quoque audivit. Nam jam Philippi temporibus magna in auctoritate fuit, & legationes obiit; ut ex Philostrato constat. Scripsit, ut idem Suidas refert, res Philippicas, & Byzantinas, libris VII, Teuthranicum, de Bezalo, & de seditionibus. Addit Suidas, etiam de rebus Alexandri egisse. Scio, Philippo fuisse proavum Alexandrum, etiam memoratum Herodoto, ac Xerxis æqualem. Sed cùm tanto ille antè fuerit, ejus res gestas à Leone seorsim scriptas esse, parum fit verisimile. Omnino igitur Alexandrum M. intellexit Suidas. Quæ fæda est oscitantia. Nam paullò antè dixerat, cùm fraudulentè per epistolam Leonem traduxisset Philippus, quasi eò adversaretur regi, quia non quantum vellet pecuniæ ei obtulisset, seditionem fuisse eapropter Byzantii coortam: Leonem verò, dum metuit ne à populo lapidibus obruatur, spontaneo vitam suspendio finiisse.

Præter ea autem, quæ ex Suida referebamus, etiam alia Leo hic reliquit. Siquidem apud Plutarchum libro de Flum. in Ismeno legas: Λέων [a] ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς Βοιωτικοῖς. Scripsit igitur & historiam rerum Bœoticarum. Idem in Tigri: Λέων [b] ὁ Βυζάντιος ἐν γ' περὶ ποταμῶν. Citat & Leonem Byzantium Athenæus in duodecimo.

a Leo Byzantius in Bœoticis.

Platonem quoque audivit Heraclides Ponticus; ut Laërtius in Platone scribit. Sed alibi idem tradit, primum Speusippum, inde Aristotelem, audiisse. Priori sententiæ favet quoque Tullius in primo de Divinatione: *Ponticus*, inquit, *Heraclides, doctus vir, auditor, & discipulus Platonis.* Sed ista facilè conciliantur. Nam apud Platonem, & Speusippum, philosophiæ tirocinium fecit: Aristoteles eum perfecit. Quare potiùs inter Aristotelis discipulos de eo dicemus.

b Leo Byzantius in tertio de fluminibus.

Etiam Pamphilus philosophus Platonis discipulus fuit, Epicuri autem præceptor: teste eodem Laërtio lib. X, atque item Suida in Ἐπίκουρος. Sed, ecquid historicum literis mandaverit, non constat. Nisi hic idem sit, de quo alibi ita Suidas: *Pamphilus, Amphipolita, aut Sicyonius, aut Nicopolita, philosophus cognomento* Φιλοπράγματος, *scripsit Imagines ordine literarum, de arte grammatica, de pictura & pictoribus illustribus, de re rustica lib.* III. Ubi unicum de pictoribus illustribus opus videmus, cujus gratia inter historicos nomen possit obtinere.

Cap.

CAP. IX.

Callisthenes. Ejus fastus, & effrenis libertas, item supplicium. Quæ scripserit. Quo die capta Troia. Stylus Callisthenis. Quàm graviter cædem Callisthenis tulerit Theophrastus. Historica, quæ Theophrastus scripsit. Ut prius dictus sit, & unde Theophrasti nomen acceperit à magistro. Longævitas ejus. Veterum in eo dissensus. Aristoxeni Tarentini ingratus erga Aristotelem animus. Ejus Vitarum libri. Heraclidis Pontici scripta. Tres hujus nominis, & gentis; unus philosophus celeberrimus, alter historicus, tertius poëta. Dicæarchus Messenius. Quanti ejus libri de Rep. Spartana fieri Lacedæmone soleant. Libri illius de Græcia. Quis genuinus scriptor operis de bello Tripolitico. Spissus, & pestilens Dicæarchi error de mente humana. Hieronymi Rhodii ætas, & scripta. Clearchus Solensis. Quis primus Socraticorum pro institutione exegerit mercedem. Satyrus Peripateticus. Palæphatus Abydenus. Abydeni historia Assyria.

IIs, qui ex Academia prodierunt, Platonéque usi magistro, subjungimus plusculos, qui Aristotelem in Lyceo philosophantem audierunt. Ordiemur à Callisthene; qui Aristotelis non discipulus modò, sed etiam, quod & Laërtius *a* scripsit, consobrinus erat; eoque auctore, regem in Orientem secutus fuit. Condidit historiam de rebus gestis Alexandri: ex qua aliqua adducit Strabo lib. XVII. Nec desunt, qui hanc ejus historiam tradunt MSam superesse in Bibliotheca Strozæ, & Cardinalis Tit. S. Angeli, & regis Galliarum. Sed opus id esse ψευδώνυμον, didici ex Casauboni ad Scaligerum epistola XXXIX, & XCIII, nec non XCV: ubi ait, impostorem illum decenter mimum agere: esséque eum Callisthenem, quem non semel laudat Pseudogorionides, imò & μεταφράσας transcripsit; sive Græcè eum legerit, quod non putat; sive potius Latinè, vel Gallicè. Etiam Salmasius, Exercitationibus in Solinū * auctorem dicit incertum. Quos eò lubentiùs laudo, quia mihi videre id opus necdum contigit. Quod verò ad Callisthenem, tanto is

a In Theophrasto.

* Pag. 908.

to is faſtu, atque oris adeò liberi erat, ut Alexandri facta ſuis eſſe ſcriptis inferiora prædicaret: neque ſe ad Alexandrum veniſſe, ut ex eo gloriam compararet: ſed ut Alexandrum inter mortales glorioſum redderet, atque illuſtrem. Idem cùm Alexandro divinos deferre honores ſuaderet Anaxarchus, magnopere ei ſe oppoſuit. Ac per iſta magnum in odium apud regem venit. Itaque & cùm Hermolaus, puer ex regia cohorte, qui Calliſthene uſus erat familiariter, de interimendo rege cum Soſtrato, & aliis ejuſdem cohortis pueris, conſpirâſſet: rex lubens calumniatoribus illis aurem commodavit. qui, Calliſthene incitante conſpirationem eam eſſe factam, dicebant. Sed quo ſupplicio propterea affectus ſit, ne inter illos quidem ſatis convenit, qui temporibus iſtis vixerunt. Vide fuſiùs de his Curtium in octavo, Arrianum in quarto, Plutarchum in Alexandro, & Juſtinum Philippicæ hiſtoriæ lib. XV. Sed redeamus ad ea, quæ Calliſthenes ſcripſit. Inter iſta etiam ſunt Ἑλληνικὰ, ſive hiſtoria de rebus geſtis Græcorum ante tempora ſua. Quam Plutarchus teſtem advocat in Cimone, & Ageſilao, Athenæus lib. X, & Stephanus in Τεγύρᾳ. Complectebatur eâ annos triginta, atque orſus eſt ab eo anno Olympiadis XCIII, quo facta eſt pax Antalcidæ: deſiit verò in eo anno, quo templum Delphicum à Philomelo Phocenſi captum, & expilatum fuit. Auctor Diodorus Siculus extremo libro XIV, item lib. XVI, & Anonymus in Ὀλυμπιάδων ἀναγρ. ad Olymp. XCVIII, an. II, & Olymp. CV, an. IV. M. Tullius, eruditâ epiſtolâ ad Lucceium, eam vocat hiſtoriam perpetuam: atque ſeorſim etiam ſcripſiſſe ait bellum Troicum. Ex belli Troici hiſtoria refert Plutarchus in Camillo, vigeſimo quarto die menſis Thargelionis captam fuiſſe Troiam: quod etiam ab Ephoro, Damaſte, & Phylarcho, proditum eſſe ait. Multa quoque alia ſcripſiſſe videtur. Nam Plutarchus in parallelis citat Μακεδονικὰ, Θρᾳκικὰ, Μεταμορφώσεις. Item Περὶ ἱεροῦ πολέμου Athenæus lib. XIII, Ἀποφθέγματα Julius Pollux lib. IX cap. VI, Κυνηγετικὰ Plutarchus de fluminibus, Περίπλουν ſcholiaſtes Apollonii in lib. I, Περσικὰ Apoſtolius, proverbio Σαρδαναπάλου βίος. Sed cùm non unus fuerit Calliſthenes, (nam & Calliſthenis Sybaritæ, qui Γαλατικὰ ſcripſerit, meminit Plutarchus de Flum.) difficile omnino dictu eſt de ſingulis, quę hujus ſint Calliſthenis, quæ alterius. Et hæc de librorum titulis. Meminit ejus quoque Polybius lib. IV: item in VI, ubi, de Rep. Cretenſium quæ ſcripſerit, refert: adhæc in excerptis ex hiſtoriarum duodecimo. Item Strabo

lib. VIII, XI, XVII, & Ælianus lib. XVI Hist. animal. cap. XXX: ubi Olynthius vocatur, ac prodidisse dicitur, capras in Lycia tonderi. Præterea Harpocratio in Ἀναγκαῖον, & alii. Tacticæ artis imperitum fuisse, colligit Polybius ex iis, quæ de pugna Alexandri in Cilicia cum Dario scripserat: ubi multa absurda, & quæ fieri non possent, effutiit. Vide excerpta ex Polybii libro XII. Ad dictionem quod attinet, Tullius in secundo de Oratore ait, *scripsisse historiam Rhetorico penè more*. Suidæ dicitur εὐφυὴς a πρὸς τὸ αὐτοσχεδιάζειν, καὶ ῥύμῃ πολλῇ φέρεσθαι.

a *Valere extemporali dictione, magnóque ferri impetu.*

Callistheni quem potiùs jungemus, quàm sodalem ejus Theophrastum Eresium? qui cædem Callisthenis sui ita graviter molesteque tulit, ut eapropter fecerit librum περὶ πένθους b, quem & Καλλισθένην inscripsit, ut Laërtius indicat: & Cicero quoque testatur Tuscul. III, his verbis; *Theophrastus, interitum deplorans Callisthenis, sodalis sui, rebus Alexandri prosperis angitur. Itaque dicit, Callisthenem incidisse in hominem summâ potentiâ, summâque fortunâ; sed ignarum, quemadmodum rebus secundis uti conveniret.* Ac meminit quoque Tuscul. V: *Vexatur idem Theophrastus, & libris, & scholis, omnium philosophorum, quòd in Callisthene suo laudaret illam sententiam, Vitam regit fortuna, non sapientia.* Citat quoque hunc librum Alexander Aphrodisiensis comm. in secundum Aristotelis de Anima. Cæterùm Theophrasti hujus, quem Theophylactus Simocatus † meritò vocat τὴν * τῆς γνώσεως θάλατταν, majus multo est nomen inter philosophos, quàm historicos. Sed tamen & ἱστορικὰ ὑπομνήματα scripsisse, auctor est scholiastes Apollonii lib. IV. Ac historicum quoque opus fuit Τυρρηνῶν c: quod Pindari scholiastes citat in Pyth. od. II. Imò planè censeo, hujus esse Theophrasti, cujus secundum περὶ καιρῶν d librum advocat Suidas in Κυψελιδῶν. Πρὸς καιροὺς appellat Parthenius Eroticῶν cap. IX, & XVIII. Erat quoque historicum opus περὶ νόμων e: ut liquet ex Harpocratione in Ἀρδηττός, & Ἀποβάτης, ubi laudatur, ἐν f τῷ εἰκοστῷ τῶν νόμων. De stylo ejus satius est tacere, quàm pauca dicere. Nam & elegantia ejus satis ex tam multis perspicitur, quæ ad nos pervenerunt: & nemo adeò insanit, ut non magnificè de eo sentiat, quem summus sapiendi, & dicendi magister, Aristoteles, ob divinam φράσιν vocavit Θεόφραστον, cùm priùs Tyrtamus diceretur. Auctores Strabo lib. XIII, Laërtius in Theophrasto, Ioa. Tzetzes Chil. IX cap. CCXCVI, & Suidas in Θεόφραστος. Sed hic primùm Tyrtamum, hinc Εὔφραστον, denique Θεόφραστον dicit vocatum. Quem verò ob præstantiam primo inter disci-

b *De luctu.*
† *Problemate Physico ultimo.*
* *Cognitionis mare.*
c *De Tyrrhenis.*
d *De temporibus.*
e *De legibus.*
f *In vigesimo de legibus.*

discipulos loco collocamus, hunc post omnes fuisse superstitem, satis est verisimile. Nam centum & septem annos vixit; ut Hieronymus scribit epistolâ ad Nepotianum. Verba ejus sunt: *Unde & sapiens vir Theophrastus*, (ita rectè emendat Casaubonus a, ubi vulgò *Themistocles*) *cùm, expletis centum & septem annis, se mori cerneret, dixisse fertur; se dolere, quòd tum egrederetur è vita, quando sapere cœpisset.* Et sanè ipse Theophrastus præfatione elegantissimi libelli, quem ἠθικοὺς χαρακτῆρας b inscripsit, ait, eum se scribere annos natum XCIX, postquam cum multis, & omnis generis naturæque hominibus, esset versatus. Tamen Diogenes Laërtius, quæ verba Hieronymus dixisse dicit, annos natum centum & septem, hæc vult protulisse, cùm esset annorum LXXXIV. Unde Casaubonus in præfat. Theophrasti legendum suspicabatur οθ', hoc est, LXXIX, non ϙθ', hoc est XCIX. Et profectò si ad tantam ætatem pervenit Theophrastus, ac Hieronymus ait: mirum, non ejus meminisse duos illos, Censorinum cap. XV, ubi plerosque longævos recenset; ac imprimis Lucianum, qui ex professo περὶ μακροβίων c tractat.

a *Notis ad Theophrasti characteres.*

b *Notiones morū.*

c *De longævis.*

Etiam Aristotelis auditor fuit Aristoxenus Tarentinus: qui tantæ, superstite etiamnum magistro, auctoritatis apud condiscipulos erat, ut iccirco planè sibi persuaderet, defuncto Aristotele, non alteri potiùs destinatum iri loci & magisterii successionem. Sed Aristoteles, cùm corpore ægro, & tenui vitæ spe, foret, à discipulis consultus, successorem delegit Theophrastum. Quod ita indignè tulit Aristoxenus, ut parùm memor, quid præceptori deberet, fœdis defunctum conviciis assiduè proscinderet. Auctor Gellius lib. IV cap. XI. Cæteroquin, ut ibidem dicitur, fuit *vir literarum veterum diligentissimus*. Aristoxeni hujus περὶ ἁρμονικῶν στοιχείων d tres libros primus in lucem protraxit vir is, cui multum adeò tot Græci scriptores debent, Joannes Meursius. Præter tres hosce libros quàm varia Aristoxenus edolârit, vel conspicuum est ex titulis, quos in Notis ad hunc scriptorem ejusdem viri industria collegit. Et sanè Suidas auctor est, præter musica, etiam historica & philosophica scripsisse: atque adeò in omni disciplinarum genere edidisse aliqua: ac librorum numerum fuisse CCCCLIII. Nihil verò celebratius opere de vitis illustrium virorum. Nisi potiùs intelligit variam ejus historiam, quam signat Laërtius in Mysone, cùm citat Ἀριστόξενον ἐν τοῖς σποράδην e. Aristoxeni Musici meminit è Latinis quoque Marius Victorinus lib. I artis grammaticæ: eóque antiquior

d *De elementis harmonicis.*

e *Aristoxenum in dispersè scriptis.*

tiquior

lib. VIII, XI, XVII, & Ælianus lib. XVI Hist. animal. cap. XXX: ubi Olynthius vocatur, ac prodidisse dicitur, capras in Lycia tonderi. Præterea Harpocratio in Ἀναγκαῖον, & alii. Tacticæ artis imperitum fuisse, colligit Polybius ex iis, quæ de pugna Alexandri in Cilicia cum Dario scripserat: ubi multa absurda, & quæ fieri non possent, effutiit. Vide excerpta ex Polybii libro XII. Ad dictionem quod attinet, Tullius in secundo de Oratore ait, *scripsisse historiam Rhetorico penè more*. Suidæ dicitur εὐφυὴς a πρὸς τὸ αὐτοσχεδιάζειν, καὶ ῥύμῃ πολλῇ φέρεσθαι.

a *Valere extemporali dictione, magnóque ferri impetu.*

b *De luctu.*

Callistheni quem potiùs jungemus, quàm sodalem ejus Theophrastum Eresium? qui cædem Callisthenis sui ita graviter molesteque tulit, ut eapropter fecerit librum περὶ πένθους b, quem & Καλλισθένην inscripsit, ut Laërtius indicat: & Cicero quoque testatur Tuscul. III, his verbis; *Theophrastus, interitum deplorans Callisthenis, sodalis sui, rebus Alexandri prosperis angitur. Itaque dicit, Callisthenem incidisse in hominem summâ potentiâ, summâque fortunâ; sed ignarum, quemadmodum rebus secundis uti conveniret.* Ac meminit quoque Tuscul. V: *Vexatur idem Theophrastus, & libris, & scholis, omnium philosophorum, quòd in Callisthene suo laudaret illam sententiam, Vitam regit fortuna, non sapientia.* Citat quoque hunc librum Alexander Aphrodisiensis comm. in secundum Aristotelis de Anima. Cæterùm Theophrasti hujus, quem Theophylactus Simocatus † meritò vocat τὴν * τῆς γνώσεως θάλατταν, majus multo est nomen inter philosophos, quàm historicos. Sed tamen & ἱστορικὰ ὑπομνήματα scripsisse, auctor est scholiastes Apollonii lib. IV. Ac historicum quoque opus fuit Τυρρηνῶν c: quod Pindari scholiastes citat in Pyth. od. II. Imò planè censeo, hujus esse Theophrasti, cujus secundum περὶ καιρῶν d librum advocat Suidas in κυψελιδῶν. Πρὸς καιροὺς appellat Parthenius Eroticῶn cap. IX, & XVIII. Erat quoque historicum opus. περὶ νόμων e: ut liquet ex Harpocratione in Ἀρδηττός, & Ἀποδέκτης, ubi laudatur, ἐν f τῷ εἰκοστῷ τῶν νόμων. De stylo ejus satius est tacere, quàm pauca dicere. Nam & elegantia ejus satis ex tam multis perspicitur, quæ ad nos pervenerunt: & nemo adeò insanit, ut non magnificè de eo sentiat, quem summus sapiendi, & dicendi magister, Aristoteles, ob divinam φράσιν vocavit Θεόφραστον, cùm priùs Tyrtamus diceretur. Auctores Strabo lib. XIII, Laërtius in Theophrasto, Ioa. Tzetzes Chil. IX cap. CCXCVI, & Suidas in Θεόφραστος. Sed hic primùm Tyrtamum, hinc Εὔφραστον, denique Θεόφραστον dicit vocatum. Quem verò ob præstantiam primo inter disci-

† *Problemate Physico ultimo.*

* *Cognitionis mare.*

c *De Tyrrhenis.*

d *De temporibus.*

e *De legibus.*

f *In vigesimo de legibus.*

discipulos loco collocamus, hunc post omnes fuisse superstitem, satis est verisimile. Nam centum & septem annos vixit; ut Hieronymus scribit epistolâ ad Nepotianum. Verba ejus sunt: *Unde & sapiens vir Theophrastus*, (ita rectè emendat Casaubonus a, ubi vulgò *Themistocles*) *cùm, expletis centum & septem annis, se mori cerneret, dixisse fertur, se dolere, quòd tum egrederetur è vita, quando sapere cœpisset.* Et sanè ipse Theophrastus præfatione elegantissimi libelli, quem ἠθικοὺς χαρακτῆρας b inscripsit, ait, eum se scribere annos natum XCIX, postquam cum multis, & omnis generis naturæque hominibus, esset versatus. Tamen Diogenes Laërtius, quæ verba Hieronymus dixisse dicit, annos natum centum & septem, hæc vult protulisse, cùm esset annorem LXXXIV. Unde Casaubonus in præfat. Theophrasti legendum suspicabatur πθ', hoc est, LXXXIX, non ϙθ', host est XCIX. Et profectò si ad tantam ætatem pervenit Theophrastus, ac Hieronymus ait: mirum, non ejus meminisse duos illos, Censorinum cap. XV, ubi plerosque longævos recenset; ac imprimis Lucianum, qui ex professo περὶ μακροβίων c tractat.

a *Notis ad Theophrasti characteres.*
b *Notiones morū.*
c *De longævis.*

Etiam Aristotelis auditor fuit Aristoxenus Tarentinus: qui tantæ, superstite etiamnum magistro, auctoritatis apud condiscipulos erat; ut iccirco planè sibi persuaderet, defuncto Aristotele, non alteri potiùs destinatum iri loci & magisterii successionem. Sed Aristoteles, cùm corpore ægro, & tenui vitæ spe, foret, à discipulis consultus, successorem delegit Theophrastum. Quod ita indignè tulit Aristoxenus, ut parùm memor, quid præceptori deberet, fœdis defunctum convitiis assiduè proscinderet. Auctor Gellius lib. IV cap. XI. Cæteroquin, ut ibidem dicitur, fuit *vir literarum veterum diligentissimus*. Aristoxeni hujus περὶ ἁρμονικῶν στοιχείων d tres libros primus in lucem protraxit vir is, cui multum adeò tot Græci scriptores debent, Joannes Meursius. Præter tres hosce libros quàm varia Aristoxenus edolârit, vel conspicuum est ex titulis, quos in Notis ad hunc scriptorem ejusdem viri industria collegit. Et sanè Suidas auctor est, præter musica, etiam historica & philosophica scripsisse: atque adeò in omni disciplinarum genere edidisse aliqua: ac librorum numerum fuisse CCCCLIII. Nihil verò celebratius opere de vitis illustrium virorum. Nisi potiùs intelligit variam ejus historiam, quam signat Laërtius in Mysone, cùm citat Ἀριστόξενον ἐν τοῖς σποράδην e. Aristoxeni Musici meminit è Latinis quoque Marius Victorinus lib. I artis grammaticæ: eóque antiquior

d *De elementis harmonicis.*
e *Aristoxenum in dispersè scriptu.*

tiquior

tiquior Valerius Maximus lib. VIII cap. XIII; ubi ex eo narrat memorabilem, & felicem senectutem Xenophili Chalcidensis Pythagorici. Ac ejusce rei etiam Aristoxenum hunc auctorem laudat Lucianus in Macrobiis. Meminit & ejusdem Aristoxeni Plutarchus in Aristide. Nec alium signat in Lycurgo. Ubi sine Musici cognomento ἁπλῶς Aristoxenum vocat: ut & Laërtius facit in Pherecyde, Thalete, atque alibi. Sæpius etiam memoratur Malcho, sive Porphyrio, libro de Pythagoræ vita; ubi inter alia commemorat, ut Aristoxenus ipse Dionysium juniorem, qui Siciliæ tyrannus fuerat, audierit narrantem ea, quæ de vadimonio Damonis pro Phintia præstito (Ciceroni est Phidias) tam multi *a* veterum prodiderunt. Vide & Aristoxeni ea de re verba apud Iamblichum de vita Pythagoræ cap. XXIII. Quod si nesciremus, Aristoxenum fuisse Aristotelis discipulum, atque, ut Stephanus *b* vocat, Ἀριστοτέλους *c* γνώριμον: hinc ætatem Aristoxeni satis nosceremus. Nam Dionysius iste Syracusis Corinthum in exilium abiit septennio antequam Alexander M. cœpit imperare. Præterea ejus B. Hieronymus meminit in præfatione libri de scriptoribus Ecclesiast. *Fecerunt*, inquit, *hoc idem apud Græcos, Hermippus peripateticus, Antigonus Carystius, Satyrus, doctus vir, & longè omnium doctissimus, Aristoxenus Musicus*. Ex eo variæ vitæ à Græcis scriptoribus laudantur: uti Architæ, Socratis, Platonis, Telesti, Xenophili, & præcipuè Pythagoræ; cujus vitæ etiam mentio fit apud Malchum, sive Porphyrium, in vita Pythagoræ. E Latinis quoque celebrat eum Gellius loco antè citato. Etiam ὑπομνήματα ἱστορικὰ citat Laërtius in Democrito; quæ ἱστορίας vocat Suidas. Sed fortasse idem hoc opus est isti, quod de Vitis erat illustrium virorum. Apud Cyrillum initio libri primi contra Julianum legas, Aristoxenum Musicum unà cum Hipponacte, & Simonide, vixisse Olympiade XXIX. Sed qui Aristotelis discipulus fuit, minimùm LXXX Olympiadibus pòst floruit. Decepit Cyrillum, quòd putaret, Eusebium de Aristoxeni ætate idem prodidisse in Chronicis ad annum MCCCLIV. Sed falsus in eo fuit. Nam Eusebius Musici cognomen non addit: eoque intelligere possum Aristoxenum Selinuntium, poëtam, Epicharmo ipsi memoratum; ut Hephæstio ait in Enchiridio, & Aristophanis scholiastes in Plut. Act. II Sc. V.

Heraclides Ponticus quoque, cùm primùm Speusippum, & Pythagoricos, audisset, postea Aristotelem accessit; ut Sotion ἐν Διαδοχαῖς *d* scripsit, & ex eo Laërtius, qui Heraclidis hujus vitam consi-

a Cicero lib. 3 de off. & 5 Tuscul. Val. Max. lib. 4. cap. 7. Plutarchus, Lactantius, alii.

b In Τάραs.

c Ex notis Aristotelis.

d In traditionibus.

consignavit. Ubi & testatur, prope in omni disciplinarum genere aliqua reliquisse, eáque καλλιστά τι καὶ ἄριστα a. Inter alia scripsisse dicit Ἱστορικὰ b, Περὶ Πυθαγορείων, καὶ Περὶ εὑρημάτων. Ac planè censeo, huc etiam pertinere libros Περὶ βίων c, etsi eorum meminerit Laërtius inter φυσικά. Sanè opinionem nostram non leviter firmat, quòd Eutocius in Archimedem citat Ἡρακλείδην ἐν τῷ Ἀρχιμήδους βίῳ d. Quod absque dubio historicum opus fuit. Ex tam multis verò, quæ fecit, nihil ejus hodie exstat præterquam illa Περὶ πολιτειῶν e. De dictione ejus ita censet Laërtius, Ἐν ἅπασι f ποικίλος τε, καὶ διηρμένος τῇ λέξει ἐστὶ, καὶ ψυχαγωγεῖν ἱκανῶς δυνάμενος. Passim hujus scriptoris meminere Græci: è Latinis item Cicero ad Quinctum Fratrem lib. III. epist. V, Tertullianus lib. de anima cap. X. Nec alium signat Plinius lib. VII, cap. LII; ubi de iis agit, qui elati revixerunt. *Huc, inquit, pertinet nobile illud apud Græcos volumen Heraclidis, septem diebus femina exanimis ad vitam revocata.* Liber ille Heraclidis Pontici περὶ ἄπνου g inscribebatur; ut cognoscimus ex Galeni lib. VI περὶ τῶν πεπονθότων τόπων h, & Laërtio in procemio. Fuit & alter Heraclides Ponticus; qui Caii, Claudii, & Neronis temporibus vixit. De eo Suidam vide in Ἀντίξως, & Ἡρακλείδης: ubi multa dicitur scripsisse versu heroico; item libros versu Sapphico, quos Λέσχας, sive Nugas, vocavit. Ab utroque diversus videtur Heraclides ille, cujus meminit Stephanus in Ὀδησσὸς, quo loco Heraclides ἱστοριογράφος vocatur, & Odessi natus dicitur. Nam etsi & primus ille historiam tractavit: tamen cùm, præ illis, quæ ad philosophiam pertinerent, pauca in hoc genere scripserit; planè fit verisimile, ita vocari, ut non à philosopho minùs, quàm poëta, distinguatur. Ponticum verò etiam historiographum hunc esse, satis liquet; quando, ut ibidem à Stephano dicitur, Ὀδησσὸς est Ponti civitas. Heraclidi Pontico, Laërtio † teste, filius Euthyphron fuit. Ex quo refert idem Laërtius *, cum oraculum dixit, Anacharside sapientiorem esse Eteum, per *Eteum* intellexisse Cretensem; nam in Creta esse oppidum, unde fuerit Myson. Secundi, vel tertii Heraclidæ Pontici, fuerit liber, qui nunc inscibitur Ἀλληγορίαι Ὁμηρικαί. Scio, Laërtium in vita Heraclidis Pontici, primum hujus nominis, qui Aristotelis discipulus fuit, auctorem facere Λύσεων i Ὁμηρικῶν: quomodo olim is liber inscribebatur. Scio etiam, doctissimum Gesnerum, qui eum vertit, in frontispicio libri velle, hunc auctorem esse, qui Aristotelis vixerit ætate. Sed valde utrumque falli, argumento est, quòd eo in libello mentio fiat multo-

a *Pulcherrima & optima.*
b *Historica, de Pythagoricis, & de inventis.*
c *De vitis.*
d *Heraclidem in vita Archimedis.*
e *De Rep.*
f *In omnibus est varius, ac oratione distinctus, planéque idoneus est ad animos capiendos, & oblectandos.*
g *De exanimi, nec respirante.*
h *De locis affectis.*
† *In Mysone.*
* *Ibidem.*
i *Solutionum Homericarum.*

rum, qui multo pôst Heraclidem eum vixerunt: ut Arati, Callimachi, Eratosthenis, Apollodori, Cratetis, ejus discipuli Herodici, & aliorum.

Dicæarchus quoque Messenius Aristotele magistro gloriari potuit. Athenæus lib. XI: Δικαίαρχος a ὁ Μεσσήνιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου. Aristophanis scholiastes in Pacem: * Δικαίαρχος † γὰρ ὁ Μεσσήνιος, Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου, καὶ τὴν λάταγα αὐτὴν εἶναι Σικελικὸν ὄνομα. Sed de patria scrupulum injicere possint hæc verba ejusdem in XV: Δικαίαρχος b ὁ Μιλήσιος, Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου. Sed legendum Μεσσήνιος, ut Casaubonus c, & ante eum Gesnerus d, observavit. Nam & Aristophanis scholiastes Messenium vocat. Item Suidas, Δικαίαρχος †, inquit, Φειδίου, Σικελιώτης, ἐκ πόλεως Μεσσήνης, Ἀριστοτέλους ἀκουστής, φιλόσοφος, καὶ ῥήτωρ, καὶ γεωμέτρης. Et alibi Aristoxenum Musicum æqualem facit Dicæarchi Messenii. Ex eodem cognoscimus, scripsisse dimensiones montium Peloponnesi. Item Remp. Spartiatarum; quod opus quanti Lacedæmone fieri soleat, inde videmus, quòd lege cautum fuerit, ut in Ephororum prætorio, audientibus puberibus, quotannis recitaretur; atque is mos diutissimè fuerit observatus, Suida teste. Ex eodem discimus, scripsisse libros tres de populis, & civitatibus Græciæ; in quibus egit de singulorum populorum, & civitatium moribus, vitæque institutis; quæ caussa est, cur eos inscripserit περὶ τῆς Ἑλλάδος βίου e. Eam Græciæ descriptionem citat etiam B. Hieronymus lib. II adversus Jovinianum. Verba ejus sunt: *Dicæarchus in libris Antiquitatum, & descriptione Græciæ, refert, sub Saturno, id est, in aureo sæculo, cùm omnia humus funderet, nullum comedisse carnes; sed universos vixisse frugibus, & pomis; quæ sponte terra gignebat.* Libris plurimis hoc opus constitisse, indicat, quòd librum tertium memoret Athenæus libro XIII. Atque hanc sententiam adstruunt etiam Suidas, & Stephanus περὶ πόλεων *.

Hodie vel epitomen, vel egregium ejus operis habemus fragmentum; unde etiam cognoscimus, dicatum fuisse Theophrasto, qui absque dubio magnus magni illius philosophi discipulus fuit. Citat & Dicæarchum ἐν πρώτῳ περὶ βίων † Diogenes Laërtius in Platone *: Εἰσὶ † δ' οἱ καὶ παλαῖσαί φασιν αὐτὸν Ἴσθμοι, καθὰ καὶ Δικαίαρχος.

a *Dicæarchus Messenii, Aristotelis discipulus, libro de Alcæo.* * *P. 716.* † *Dicæarchus Messenius, Aristotelis discipulus, in libro de Alcæo ait, & vocabulum* Latax, *quo sonus cottabismi significatur, esse à Siculis.* b *Dicæarchus Milesius, Aristotelis discipulus, libro de Alcæo.* c *Animad. in Athen.* d *In Bibliotb.* † *Dicæarchus Phidiæ filius, Siculus, Messenius, Aristotelis auditor, philosophus, orator, geometra.* e *De vita Græciæ.* * *De urbibus.* † *Libro primo de vitis.* * *P. 189. edit. Henr. St. an. 1594.* † *Sunt & qui dicant, palæstrâ se exercuisse in Isthmo; quemadmodum est apud Dicæarchum libro de Vitis.*

ἀρχῷ ἐν τῷ περὶ βίων. Scripsit quoque de montibus; ut adparet ex Stephano Byzantino; cujus libri fragmentum videtur esse descriptio illa montis Pelii. Etiam Cicero ad Atticum lib. XIII epist. XXXII, & Athenæus lib. IV, citant Dicæarchi Τριπολιτικὸν: quem Messenium hunc fuisse, omninò verisimile est. Videtur autem, de hujus libri auctore fuisse olim dubitatum. Nam Josephus lib. I contra Apionem ait, multos putâsse, esse eum Theopompi Chii; quos falsos esse scribit; sed Dicæarchi esse, non addit: fortasse quia genuinum auctoris nomen non occurreret. Denique citatur etiam Dicæarchus ab Athenæo lib. XIII περὶ a τῆς εἰς Τροφωνίε καταβάσεως: item περὶ b τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας: adhæc lib. XIV, ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ c: lib. XV ἐν τῷ περὶ Ἀλκμᾶνος d: & τῷ περὶ Ἀλκαίε e. Etsi enim non ignoro, fuisse & alterum Dicæarchum f, Lacedæmonium, Aristarchi discipulum: quin tamen ista Messenii hujus fuerint, minimè dubitandum. Præsertim cùm Cicero, ut unius auctoris, conjungat Dicæarchi Τριπολιτικὸν, & καταβάσεως, & περὶ ψυχῆς. Locus est ad Att. lib. XIII epist. XXXII: *Dicæarchi περὶ ψυχῆς utrosque velim mittas; &* καταβάσεως. *Τριπολιτικὸν non invenio, & epistolam ejus, quam ad Aristoxenum misit.* Meminerat & καταβάσεως Dicæarchi epistolâ præcedenti. Nec magis ambigere licet de libro, quem Tullius eum de divinatione, & somniis, scripsisse auctor est. Nec alterius est liber de Musica; cujus meminere Plutarchus, Fabius, & Aristophanis scholiastes ad Nubes. Idem quoque intelligendus apud Gellium lib. IV cap. XI, Plutarchum in Theseo, & Agesilao, Laërtium in Thalete, Censorinum de die Natali cap. IV, Clementem Alexand. ἐν Προτρεπτικῷ, item Malchum sive Porphyrium in vita Pythagoræ, & lib. IV περὶ ἀποχῆς, ubi dicitur τ g συντόμως τε καὶ ἀκριβῶς τὰ Ἑλληνικὰ συναγαγόντων εἶναι. Adhæc Geminum isagoge εἰς τὰ φαινόμενα: sed ibi corruptè vocatur Δικάναρχος: item Sophoclem in Aristophanis Vespas, ubi citatur Δικαίαρχος ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ: nec non ἐν h τῷ περὶ μουσικῶν ἀγώνων: puto enim, hic quoque Messenium signari, & fortasse ubicunque ἁπλῶς mentio fit operum Dicæarchi. Quem Cicero nunc scriptorem luculentum, nunc historiæ peritissimum, nunc peripateticum magnum, & copiosum vocat. Hujus scriptoris fædus iste error fuit, *nihil omnino animum esse*: de quo ita Cicero lib. I Tuscul. Quæst. *Dicæarchus in eo sermone, quem Corinthi habitum tribus libris exponit, doctorum hominum disputantium, primo libro multos loquentes facit: duobus, Phercratem quendam, Phthiotam senem,*

a *De descensu in antrum Trophonii.*
b *De sacrificio in Ilio.*
c *In Olympico.*
d *Lib. de Alcmane.*
e *Lib. de Alcæo.* Cujus libri etiam mētio est in undecimo.
f *Suid.*
g *Vnus eorū, qui res Græcanicas breviter, & accuratè, collegerunt.*
h *De musicis certaminibus.*

ſenem, quem ait à Deucalione ortum, differentem inducit, NIHIL OMNINO ESSE ANIMUM, *& hoc eſſe totum nomen inane, fruſtráque & animantia, & animantes appellari; neque in homine ineſſe animum, vel animam, neque in beſtia.* Et poſt pauca: *Quid de Dicæarcho dicam, qui nihil omnino animum dicat eſſe?* Eſſe verò iſtum Dicæarchum Meſſenium, indicant hæc Tertulliani verba lib. de Anima cap. XV: *Definique, qui negant principale, ipſam priùs animam nihil cenſuerunt; Meſſenius aliquis Dicæarchus, ex Medicis autem Andreas, & Aſclepiades.*

Diſcipulus quoque Ariſtotelis fuit Hieronymus Rhodius. Athenæus lib. X: Ἱερώνυμος *a* ὁ Ῥόδιος, Ἀριστοτέλους ὢν μαθητὴς, ἐν τῷ περὶ μέθης. Cujus operis etiam meminit lib. XI. Ab eodem lib. XIII dicitur Ἱερώνυμος ὁ Περιπατητικός; Plutarcho *b*, Ἱερώνυμος ὁ φιλόσοφος. Æqualem fuiſſe Arceſilai, indicat Laërtius philoſophi hujus vitâ. At idem ex Apollodori Chronicis tradit, Arceſilaum floruiſſe circa Olymp. CXX. Quare vel inde poſſet conſtare, Hieronymum temporibus Ptolomæi Lagi vixiſſe. Superfuiſſe verò videtur etiam temporibus Philadelphi. Siquidem Timoni fuit familiaris: Timon autem Antigono, & Philadelpho, carus fuit; ut Laërtius teſtatur in Timone. Scripſit inter alia etiam hiſtorias. Athenæus lib. XIII: Ἱερώνυμος *c* ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. Ac fortaſſe idem opus ſignat Laërtius in Thalete, cùm citat Ἱερώνυμον *d* ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων.

Etiam tanto ſe magiſtro jactat Clearchus; ut ſcibit Joſephus lib. I contra Apionem: ubi & eum Peripateticorum dicit nulli eſſe ſecundum. Adfert quoque egregium fragmentum ex libro ejus de ſomno. Quod ipſum exſcripſit Euſebius lib. IX de præparat. Euang. *e*. Exponit autem Scaliger, Appendice libri de emendatione Temp. *f*. Etiam Κλέαρχος *g* ἐκ τοῦ περιπάτου vocatur Æliano lib. XII de animalibus cap. XXXIV. Intelligendus verò Clearchus Solenſis, ut cognoſcimus ex Suida, item Diogene Laërtio in proœmio; ubi ejus librum περὶ παιδείας *h* citat. Cujus & mentio fit apud Athenæum lib. XV. Multa quoque alia illius idem laudat. Eaque inter libros περὶ βίων *i*. quorum meminit lib. VI, his verbis: Κλέαρχος *k* δ' ὁ Σολεὺς, εἷς δ' οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους τοῦ μαθητῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν βίων τάδε γράφει. Atque ut hîc librum Vitarum primum, ita ejus operis ſecundum citat lib. IV; quartum verò, & quinctum, libro XII. Nec aliunde eſt, quod de Pythagora refert Gellius lib. IV cap. XI. Arbitror, & hiſtoricum fuiſſe

opus

a Hieronymus Rhodius, qui Ariſtotelis diſcipulus fuit, libro de ebrietate.
b In Ageſilao.
c Hieronymus Rhodius in hiſtoricis commentariis.
d Hieronymum in ſecundo collectaneorum varii argumenti.
e P. 240 edit. Rob. Steph.
f P. 928 edit. Baſ.
g Clearchus Peripateticus.
h De diſciplina.
i De Vitis.
k Clearchus Solenſis, qui unus fuit ex Ariſtotelis diſcipulis, libro Vitarum primò ita ſcribit.

opus ἐρωτικῶν a: nec aliud ferè continuiſſe, quàm narrationes amatorias. Memorat illud Athenæus, cùm alibi, tùm lib. XIII; ubi refert ex primo ἐρωτικῶν de Gyge, Lydiæ rege, quanto fuerit honore dignatus ſcortillum, quod amabat. Nec alterius fuit opus περὶ θινῶν b, eidem Athenæo celebratum lib. VIII; aut περὶ παροιμιῶν c, cujus ibidem mentio: aliaque, apud eundem, compluria. Etiam τακτικὰ d ſcripſiſſe, auctor eſt Ælianus cap. I libri περὶ e στρατηγικῶν τάξεων Ἑλληνικῶν. Item libri de gryphis meminit ſcholiaſtes Ariſtophanis in Veſpas. Eundem περὶ τοῦ Παρνοῦ citat Athenæus lib. IX; ubi de ſalacitate perdicum. Meminit & Clearchi, Lycophronis ſcholiaſtes *; ubi tres Hercules ex eo fuiſſe narrat; Herculem Briarei, Herculem Tyrium, ac Herculem Græcum.

Denique etiam, auctore Suidâ, Phanias, ſive Phænias, Ereſius, philoſophus Peripateticus, Ariſtotele magiſtro profecit. Meminit illius & Laërtius f lib. II: ubi ex eo tradit, Ariſtippum Cyrenaicum primum Socraticorum mercedem pro inſtitutione exegiſſe. Varia ſcripſiſſe, ex Athenæo cognoſcimus. Nam ſæpius nominat opus περὶ φυτῶν g. Item libro III citat eum ἐν τῷ h ἐπιγραφομένῳ, Τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας. Libro VI, περὶ i τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων. Lib. VIII, ἐν k δευτέρῳ πρυτάνεων Ἐρεσίων. Et eodem, ἐν δευτέρῳ περὶ ποιητῶν l. Item lib. XIV, πρὸς m τοὺς σοφιστάς. Quædam quoque ejus Laërtius citat. Nam in Antiſthene legas: Φανίας n ἐν τῷ περὶ τῶν Σωκρατικῶν. Et in Zenone: Καθά φησι ὁ Φανίας ὁ Ποσειδωνίου γνώριμος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ποσειδωνείων σχολῶν. Hiſtoriam de Hipparino ex Phania hoc citat Parthenius in Eroticis cap. VII. Ad eundem Phaniam exſtitit olim epiſtola Theopraſti, popularis ejus: quod ipſum quoque ætatem ejus oſtendit. Apollonii ſcholiaſtes in lib. I: Λέγεται p δὲ ἴουλος καὶ ζῷόν τι, θηρίδιον πολύπουν. ἑκατέρωθεν γὰρ ἔχει πολλοὺς πόδας, ὥσπερ σκολόπενδρα. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ, καὶ ὄνον φησὶν αὐτὸν καλεῖσθαι. Meminit & Phaniæ hujus Antigonus Caryſtius in Collectaneis Hiſtor. Mirab. cap. CLXXI: & Plutarchus de defectu oraculorum: item in Solone; ubi vocatur Phanias Leſbius. Quid mirum? cum Ἔρεσος ſit civitas inſulæ Leſbi; ut ex Strabone, Mela, & Ptolomæo conſtat. In eâdem Solonis vitâ extremâ legas, Φανίας ὁ Ἐφέσιος: corruptè pro Ἐρέσιος. Nam Leſbium illum ſignari, certum eſt; cùm, uti antè, ita iſtic quoque, de Solone quædam ex Phania

G

a *Amatoriorum.* b *De arenosis solitudinibus.* c *De proverbiis.* d *De instruenda acie.* e *De instruendis copiis Græcorũ.* * *P. 65.* f *In Aristippo.* g *De plantis.* h *Libro, qui inscribebatur, Tyrannorũ cædes ex vindicta.* i *De tyrannis Siciliæ.* k *In secundo de magistratibus Eresiis.* l *In secundo de poëtis.* m *Ad sophistas.* n *Phanias libro de Socraticis.* o *Sicuti Phanias ait, Posidonii familiaris, in primo de Posidonii dissertationibus.* p *Dicitur iulus etiã animal quoppiam, animalculum multipes: utrimq; enim pedes habet multos, instar scolopendra. Theophrastus epistolâ ad Phaniam ait, & asellum vocari: ut à Sophocle in mutu Satyris.*

nia narrentur. Corrigendus similiter Etymologici magni auctor voce Κόρβεις; ubi nunc scriptum, Φανίας ὁ Ἐφέσιος. At incorruptè legas apud Anonymum ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. CXI an. I. Φανίας * Ἐρέσιος Περιπατητικὸς Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐγνωρίζετο. Eundem signat Antigonus Carystius Hist. Mirab. cap. CLXI.

* Phanias Eresius, Peripateticus, Aristotelis discipulus, clarescebat.

Utinam verò exstaret Nicandri Alexandrini liber de discipulis Aristotelis, cujus meminit Suidas. Despici posset, an non eos inter esset Satyrus Peripateticus. Sed de hoc videbimus libro tertio in scriptoribus incertæ ætatis.

Discipulis Aristotelis succedat Palæphatus Abydenus, qui amasius ejus fuit; ut Philo scripsit lib. I de Admirabili historia, & Theodorus Iliensis Troicorum lib. II, atque ex his Suidas. Qui auctor quoque est, edidisse Cypriaca, Deliaca, & Arabica. Etiam Abydeni historiam Assyriam citant varii: & ex ea Eusebius lib. IX † præparat. Euang. fragmentum adfert nobile, quod à Scaligero explicatur in appendice libri de Emend. Temp. Sed cùm ἁπλῶς vocet Abydenum; alium esse à Palæphato Abydeno, censeo. Præsertim cùm non tantùm Ἀβυδηνὸς vocetur; sed in plerisque libris sit Ἀβιδηνὸς, & Ἀβυδηνὸς; ut hominis possit nomen videri, non gentis. Et profectò ita est; ut lib. III pluribus dicemus.

† P. 243. edit. Rob. Steph.

CAP. X.

Marsyas Pellæus. Duo alii ejusdem nominis, itidem historici. Hecatæus Abderita. Liber ejus de Iudæis. Aristobulus, Aristobuli filius. Aristobulus Iudæus. Trapezuntius notatus. Clitarchus. Cujusmodi ejus dictio, & fides. Clitus Peripateticus. Anaximenes Lampsacenus rhetor. Ejus videri Rhetorica ad Alexandrum, quæ Aristoteli tribuuntur vulgò. Scripta illius historica. Vt pulcherrimo dolo cives suos servârit. Qua arte ultus sit Theopompum. Quædam orationes ejus improbatæ à Plutarcho; uti & Theopompi, atque Ephori. Onesicritus. Spontaneum Calani vivicomburium. Nearchus. Ptolomæi Lagi historia. Cur præ cæteris fides ei habita sit ab Arriano. Antipatri historia. Archelaus χωρογράφος. Rejecta Mausaci conjectura. Strattis Olynthius. Eumenes Cardianus. Diodotus Erythræus. Chares Mitylenæus Ἰσαγγελεύς.

Arist us

Aristus Salaminius. Asclepiadis, ac Iasonis item, historia de Alexandri rebus gestis.

PErsequamur nunc cæteros ejusdem ætatis scriptores: uti sunt illi, qui cum Alexandro Magno nutriti fuerunt; aut ejus fuere in bello comites, aut duces. Poterat his accenseri Callisthenes, philosophus, & historicus summus; de quo jam dictum nobis. Sed cùm de sanguine Aristoteli junctus fuerit, & multis partibus amplius debuerit Aristoteli, quàm Alexandro: maluimus ei locum dare inter Aristoteleos, quàm istos, quibus ab Alexandro claritudo aliqua nominis accessit. Ordiemur igitur à Marsya Pellæo. Hic γραμματοδιδάσκαλος a fuit, Periandri filius, frater verò Antigoni ejus, qui post Alexandrum regnavit. Reliquit librum de educatione Alexandri: de qua non alius meliori fide scribere poterat: quippe qui unà cum Alexandro fuit educatus. Sed præterea edidit libros XII de rebus Atticis: item libros X rerum Macedonicarum. Opus illud ordiebatur à primo Macedoniæ rege Carano: ac terminabat Alexandri in Syriam ingressu. Auctor istorum Suidas. Qui & alterius Marsyæ meminit, Critophemi filii, Philippensis. Hunc ἱστορικὸν τ̃ νεώτερον b appellat. Eum quoque Macedonica scripsisse, colligo ex Harpocratione. Qui prioris quidem meminit in Μύρτιλον, his verbis: Μαρσύας c ὁ πρεσβύτης ἐν ὀγδόῃ Μακεδονικῶν. Alterius verò mentionem facit in Λευκῇ. Μαρσύας d, inquit, ὁ νεώτερος ἐν ἕκτῃ Μακεδονικῶν. Itaque non satis apertum est, uter signetur ab eodem in Ἀμφίπολις: aut Athenæo lib. XIV; ubi Marsyæ Macedonica, sed sine nota διακριτικῇ, citantur. At eidem Athenæo lib. II Μαρσύας ὁ νεώτερος scripsisse dicitur, Phaona à Venere occultatum esse ἐν e χλόῃ κριθῶν. Ac temporum ratio ostendit, eundem intelligi à Diodoro Siculo, lib. XX; quo loco describit pugnam navalem inter Demetrium, Antigoni filium, & Ptolomæum, filium Lagi: mediæque navium aciei præfuisse ait Themisonem, & Marsyam, historicum rerum Macedonicarum: Ὧν f ἡγεῖτο Θεμίσων ὁ Σάμιος, καὶ Μαρσύας ὁ τὰς Μακεδονικὰς πράξεις συνταξάμενος. Est & tertius Marsyas, Marsi filius, Tabenus historicus; qui libros XII antiquitatum, libros VII rerum fabulosarum, & quædam de patria sua, Suida teste, perscripsit.

Marsyæ accedat Hecatæus Abderita: quem cum Alexandro M. nutritum, & cum Ptolomæo Lagi commoratum fuisse, testatur Fl. Iosephus lib. I contra Apionem: ubi & sæpius ejus testimonio utitur.

a *Literarum magister.*
b *Historicum juniorem.*
c *Marsyas senior in octavo rerum Macedonicarum.*
d *Marsyas junior in sexto de rebus Macedonicis.*
e *In segete virentis ordei.*
f *Quibus (minimis navibus) Themiso Samius, & Marsyas, Macedonicarum rerum scriptor, præfuerunt.*

tur. Hecatæi hujus elogium exstat apud Eusebium lib. IX præparationis Euangelicæ *a*: Ἑκαταῖος δὲ ὁ Ἀβδηρίτης, ἀνὴρ φιλόσοφος ἅμα, καὶ περὶ τὰς πράξεις ἱκανώτατος, ἰδίαν βίβλον ἀναθεὶς τῇ περὶ Ἰουδαίων ἱστορίᾳ, πλεῖστα περὶ αὐτῶν διέξεισιν. *Hecatæus autem Abderita, vir philosophus, atque idem ad res agendas valde idoneus, singularem librum destinavit historiæ Iudaicæ, in quo multa de iis prodit.* Quod si Abderita est, qui de rebus Judaicis scripsit: non dubium est, quin idem signetur à Flavio Josepho lib. I Antiquit. cap. VII; ubi sic scribit: Ἑκαταῖος βιβλίον περὶ αὐτοῦ (Ἀβράμου) συνταξάμενος καταλέλοιπε. *Hecatæus librum de Abrahamo scriptum reliquit.* Non dubito, quin liber is pars fuerit historiæ Judaicæ. Suidas tantùm dicit, fuisse philosophum, & grammaticum criticum; scripsisseque de poësi Homeri, & Hesiodi: sed libri de Judæis nullam facit mentionem; etsi aliter prodiderit Gesnerus. Ex eo libro fragmentum, ab Eusebio, quo dixi loco, adlatum, illustrat Scaliger appendice libri de Emendat. temp. Cæterùm, an genuinum id Hecatæi opus foret, dubitabat Herennius Philo. Impensè adeò illud Judæorum favebat religioni. Quâ de re insignis est locus Origenis lib. I. contra Celsum: Καὶ Ἑκαταίου τοῦ ἱστορικοῦ φέρεται περὶ Ἰουδαίων βιβλίον, ἐν ᾧ προστίθεται μᾶλλόν πως ὡς σοφῷ τῷ ἔθνει ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς καὶ Ἑρέννιον Φίλωνα, ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων συγγράμματι, πρῶτον μὲν ἀμφιβάλλειν, εἰ τοῦ ἱστορικοῦ ἐστι τὸ σύγγραμμα· δεύτερον δὲ λέγειν, ὅτι εἴπερ ἐστὶν αὐτοῦ, εἰκὸς αὐτὸν συνηρπάσθαι ἀπὸ (ὑπὸ) τῆς παρὰ Ἰουδαίοις πιθανότητος, καὶ συγκατατεθεῖσθαι αὐτῶν τῷ λόγῳ. *Fertur & Hecatæi historici de Iudæis liber; in quo adeò probat hujus gentis sapientiam, ut Herennius Philo in commentariis suis de Iudæis primùm dubitet, an hujus historici id scriptum sit: deinde addat, si quidem ejus est, videri eum corruptum Iudæorum persuasionibus, probasséque illorum placita.* Herennii Philonis judicium sequitur Jo. Scaliger epist. CXV, ad Casaubonum. Vult enim, illud opus esse ab Hellenistis antiquis confictum, atque id manifestè colligi ex Origene. Non dubium verò, quin superiora Origenis verba in animo habuerit. Nec tamen manifestè satis hoc inde colligitur, quòd dicatur, Herennium Philonem de opere eo dubitâsse; ut qui solùm scribat, vel non esse Hecatæi opus, vel Judæorum placita probâsse. Fortasse igitur Hecatæus, à Judæis persuasus, defecerit à religione Græcorum: si non in universum, saltem hactenus, ut videri posset constitutus in confinio tenebrarum, ac lucis. Edidit quoque historiam Ægyptiacam. Nam Abderitæ, non Milesii *, fuisse hoc opus, cognoscimus ex illis Diodori Siculi verbis lib. I: ὅσ

a P. 239. edit. Rob. Steph.

* *Qui seculo, & ampliùs, ante Abderitam claruit: nempe Darii Hystaspidæ temporibus; ut dictum libri hujusce c. 3.*

Οὐ μόνον δ' οἱ κατ' Αἴγυπτον ἱερεῖς ἐκ τῶν ἀναγραφῶν ἱστοροῦσιν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν παραβαλόντων μὲν εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, συνταξαμένων δὲ τὰς Αἰγυπτιακὰς ἱστορίας, (ὧν ἐστι καὶ Ἑκαταῖος) συμφωνοῦσι τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις. *Nec verò à sacerdotibus Ægyptiis duntaxat hæc è libris sacris referuntur: sed etiam Græcorum multi, qui Ptolomæi Lagi ætate historias Ægyptiacas composuerunt, (è quibus etiam Hecatæus est) consentiunt iis, quæ à nobis dicta sunt.* Sed fuere, qui Hecatæo Milesio hoc opus tribuerent. Eum enim signare videtur Arrianus lib. v exped. Alex. ubi de auctore dubius ita loquitur: Ἡρόδοτός τε καὶ Ἑκαταῖος οἱ λογοποιοί, ἢ εἰ δή του ἄλλου ἢ Ἑκαταίου ἐστὶ τὰ ἀμφὶ τῇ γῇ τῇ Αἰγυπτίᾳ ποιήματα. Opus quoque Hecatæi Abderitæ de gentibus Hyperboreis historicum fuit; sed fabulas multas habuit admistas. Ælianus lib. XI de Nat. Animal. cap. I: Ἀνθρώπων ὁ Ὑπερβορέων γένος, καὶ τιμὰς Ἀπόλλωνος ἐκεῖθεν, ᾄδουσι μὲν καὶ ποιηταί, ὑμνοῦσι δὲ καὶ συγγραφεῖς· ἐν δὲ τοῖς καὶ Ἑκαταῖος, οὐ Μιλήσιος, ἀλλ' ὁ Ἀβδηρίτης. Signat hoc volumen etiam Stephanus in Ἑλίξοια, atque iterum in Καραμβύκαι. Utrobique docet, Carambycas, sive Cerambycas, esse gentem Hyperboream: & ejus rei auctorem laudat Ἑκαταῖον Ἀβδηρίτην. Atque ex his satis liquet, non Milesium, sed Abderitam intelligi debere apud scholiastem Apollonii, quando in librum II sic scribit: Ἑκαταῖος ὁ μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου εἶναί φησι τὸ τῶν Ὑπερβορείων ἔθνος. Ἔστι δὲ αὐτῷ βιβλία ἐπιγραφόμενα περὶ τῶν Ὑπερβορείων. Gesnerus in bibliothecâ suâ Abderitæ huic etiam tribuit Αἰολικὰ, quorum Stephanus meminit in Ἀμαζόνειον, & Μελίτη κόλπος. Sed cùm non addat Stephanus patriam; alius quoque intelligi possit. Meminit Hecatæi Abderitæ etiam Plutarchus libro de Iside, ac Osiride, & Laërtius in Pyrrhone: ac fortè Abderità hic, non Hecatæus Milesius, signatur quoque à Laërtio in proœmio, ubi advocat Hecatæum in primo de philosophia Ægyptia. Non eundum esse, qui de Ægyptia terra, quique de philosophia Ægyptia scripsit, satis verisimile est. Apud Clementem in v Στρωματ. legas, Hecatæum in sua historia agere de Abrahamo, & Ægyptiis. Cæterùm corrigi debet Hecatæi nomen apud Rufinum, Josephi interpretem, lib. I Antiquit. cap. VIII; ubi *Echatæus* vocatur: quemadmodum & ibidem *Estius* dicitur, qui est Hestiæus, sive Histiæus. At longè corruptiora etiam nomina ista scriptorum sunt apud Freculphum Lexoviensem; qui duos Chronicorum libros ante annos penè octingentos edidit. In eorum primo cap. XXVI hæc legas: *Manethon, qui descriptionem fecit Ægyptiorum, & Berosus, qui Chaldaica deflotavit, & Mochus, & Aetius,*

a Herodotus & Hecatæus historiarum scriptores; nisi alterius, quàm Hecatæi, sint illa de regione Ægypti scripta.

b Hyperboreorum gentē, & Apollinis apud eam honores, canunt non modò poëtæ; sed historici etiam celebrant. Inque his Hecatæus, non Milesius ille, sed Abderita.

c Hecatæus verò ait, ad suam usque ætatem durare Hyperboreorum genus. Scripsit verò is de Hyperboreis libros.

tius, adhac & Hieronymus Ægyptius, qui Phœnicam disposuit, concordant cum eis dictis. Hesiodus quoque, & Agatheus, & Hellanicus, & Acusivavus. Non operosum est hæc emendare ei, qui sciat exscripsisse ea ex Rufino, Josephi interprete. Primùm qui Josepho Μανέθωνα *a*, is apud Rufinum vitiosè *Manathon*, apud Freculphum *Manechon*. Qui Josepho Ἑστιαῖος *b*, is Rufino corruptè *Estius*, Freculpho corruptiùs *Aëtius*. Hieronymus Ægyptius dicitur Josepho scripsisse Φοινικικά *c*. Apud Rufinum in editis legas, eum *Phœniciam*, apud Freculphum, (uti & Rufino meo MSo) *Phœnicam* disposuisse. Apud Josephum est Ἑκαταῖος. Apud Rufinum perperam est *Echataus*, vel, ut in MSo est, *Egathaus*: apud Freculphum ineptiùs etiam est *Agatheus*. Apud Josephum est Ἀκουσίλαος *d*, apud Rufinum *Accusilaus* in editis, in MSo *Acusilaus*, apud Freculphum *Acusivavus*. Sed quid fiet loco isti, ubi apud Flavium Josephum est, Ἡσίοδος, apud Rufinum *Isidorus*, ut & in MSo meo? Nimium quantum hic literarum ductus discrepant. An utrobique vox corrupta ex Ἡλιόδωρος? Sanè hoc & in Ἡσίοδος, & in *Isiodorus*, (sic enim apud Rufinum in editis exaratum est) facilè potuit immutari. Et complures Heliodori fuere, qui historiam scripserint. An durius sit statuere, utrumque locum esse corruptum: eóque satius est, si ex Græco Rufinum corrigamus, pro *Isidoro* (ut quoque in MSo reperio) reponentes *Hesiodus*? Sanè nisi & olim in Rufini codicibus *Hesiodus* fuisset, non hoc nomen, uti apud Josephum, sic hodiéque apud Freculphum legeretur; qui non Josephum, sed interpretem, exscripsit: quippe qui hujus verba toto istoc capite reservet. An potiùs apud Josephum scribendum est Ἰσίδωρος? Nec enim Hesiodo locus inter historicos erat. Postremum hoc non displicet. Nam loquitur Josephus de iis, qui veterum meminerint mille annos viventium. Hoc verisimile est fecisse Isidorum Characenum. Nam si ex professo de longævis non scripsit, saltem occasio ei digrediendi de his fuit, quia longævorum exempla in historia sua retulit. Hoc ita esse, cognóscimus ex Luciani Macrobiis: ubi ex Isidori Characeni historia duo adfert exempla regum longævorum: Artaxerxis Persæ, quem XCIII fuisse annorum ait, cùm à fratre Gosethra obtruncaretur: item Goæsi, qui, cùm Mano apud Arabas regnaret, annorum fuit CXV, ac tandem morbo periit.

a Manethon.
b Hestiaus.
c Phœnicica.
d Acusilaus.

Præterea Aristobulus, Aristobuli filius, inter comites Alexandri fuit. Hic quoque post mortem Alexandri suam de rebus ab eo gestis historiam perscripsit: quemadmodum tradit Arrianus in itio histo-

historiæ de expeditione Alexandri. Ubi duos illos, Aristobulum hunc, & Ptolomæum Lagi filium, imprimis sequi se velle profitetur. Sæpius Aristobuli hujus meminit Plutarchus in Alexandro. Multáque ex eo de rebus Indicis adfert Strabo lib. XV. Non dubium verò, quin idem sit, quem Cassandreum cognominat Plutarchus in Demosthene. Item Lucianus in Macrobiis; ubi illustris est hoc de scriptore locus. Verba ejus sunt: Ἀριστόβουλος ὁ Κασσανδρεὺς ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι. τὴν ἱστορίαν δὲ, τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς, ἤρξατο συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας λέγει. *Aristobulus Cassandreus ultra nonaginta annos vixisse fertur: qui historiam suam, quartum & octogesimum annum agens, orsus est conscribere; quemadmodum ipse in operis sui principio ait.* Etiam Athenæo lib. II citatur Aristobulus ὁ Κασσανδρεὺς, ac scripsisse dicitur, ut Mileti fons sit, quem incolæ vocent *Achilleum*: ejus aquam profluentem esse dulcissimam: at quæ fundo propior, salsam esse: in hoc fonte sese lustrâsse heroem, cùm interemisset Strambelum, Lelegum regem. Etiam Κασσανδρεὺς vocatur lib. VI: sed ἁπλῶς *Aristobulus*, semel iterumque, in XII. Plutarchus libro de Fluminibus citat primum Aristobuli librum de Lapidibus. Siquis eundem putet, non video, ut refelli possit. Fortasse & idem est Aristobulus, cujus libros de rebus Italicis citat Plutarchus in parallelis minoribus cap. XXXII. At alius est Aristobulus Judæus, philosophus Peripateticus; ut eum vocat Clemens Alexandr. lib. I Στρωμ. & Eusebius lib. IX præparat. Euangel. Eundem signat B. Hieronymus in illustr. script. cap. XXXVIII, quod est de Clemente Alexandrino. Scripsit is explanationem in Mosen, eámque Ptolomæo Philometori dicavit; qui regnare cœpit Olympiade CL, anno uno ante Perseum Macedoniæ regem. Eusebii eo, quo dixi loco, verba sunt: Ἀριστόβουλος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς τὸν Φιλομήτορα. Quæ Trapezuntius vertit, *Aristobulus in primo apud Philometora*; cùm deberet, *in primo eorum, quos ad Philometora scripsit.* Vide & Eusebium lib. VII Historiæ Ecclesiasticæ cap. XXVI: quæque de hoc Aristobulo adversus Anatolium, & Clementem, observat Josephus Scaliger ad Chron. Euseb. annum MDCCCXL.

Lego quoque, Clitarchum fuisse Alexandri expeditionum comitem, & historiam condidisse de rebus à rege suo gestis. Meminit ejus Curtius lib. IX semel, iterúmque: Græcorum verò longè plurimi: in quibus, Plutarchus in Alexandro, & Themistocle: item Athenæus, cùm alibi, tum lib. XII; ubi eum citat ἐν τετάρτῳ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον.

ξυνθῶν. Adhæc Ælianus lib. VII hist. animal. cap. II. Et his antiquior Strabo lib. V: ubi de Indico sale quiddam ex eo refert. Et ante omnes Diodorus Siculus lib. II; qui cum Alexandro M. in Asiam trajecisse, non obscurè indicat. E Latinis non ignotus est vel Ciceroni in Bruto, vel Gellio lib. IV cap. XI. Plinius quoque lib. VI cap. XIII ab eo proditum ait, mare Caspium, sive Hircanum, non minus esse, quàm pontum Euxinum. Etiam ex Plinio colligunt, scripsisse librum ad Nicodorum Archontem. Sed, qui sedulò consideret ejus verba, cognoscet, non hoc dicere, Clitarchum Nicodoro, sed Theophrastum illi, scripsisse. Verba enim Plinii sunt ista lib. III cap. V: *Theophrastus, qui primus externorum aliqua de Romanis diligentiùs scripsit, (nam Theopompus, ante quem nemo mentionem habuit, urbem duntaxat à Gallis captam dixit: Clitarchus, ab eo proximus, legationem tantùm ad Alexandrum missam) hic jam, plusquam & famâ, Circeiorum insulæ mensuram posuit stadia octoginta, in eo volumine, quod scripsit Nicodoro Atheniensium magistratui; qui fuit Urbis nostræ quadringentesimo sexagesimo anno.* Præterea (quod jam ad ipsum pertinet Plinium) metuo, ne memoria illum fugerit; quandò anno Urbis CCCCLX, Athenis ait magistratum, sive ἄρχοντα, fuisse Nicodorum. Nam is ἄρχων erat anno quarto Olympiadis CXVII; ut ex Dionysii Halicarnassensis Dinarcho, atque aliis, constat. Qui annus est ab Alexandri excessu quinctusdecimus. Atqui annus Romæ conditę CCCCLX incidit in Olypiadem CXXI: cujus anno secundo ἄρχων erat Nicostratus. Num igitur putabimus, à Plinio Nicodorum, & Nicostratum, confundi? an verisimilius est, pauxillum esse peccatum in annis Urbis? ut si dicamus; ad an. CCCCLX, tres quatuórve annos adjici oportere? præsertim, quando notum est, Romanos in annis Urbis computandis uno, alteroque anno, imò aliquos etiam triennio, atque adeo quadriennio, variâsse. Ad Clitarchum redeo. Ciceronis de hoc scriptore judicium ejusmodi est, in primo de Legibus: *Sisenna omnes adhuc nostros scriptores facilè superavit: is tamen in historia puerile quiddam consectatur; ut unum Clitarchum, neque quemquam præterea, de Græcis legisse videatur; cum tamen velle duntaxit imitari; quem si assequi posset, aliquantum ab optimo tamen abesset.* Quinctilianus de eodem lib. x. cap. I: *Clitarchi probatur ingenium, fides infamatur.* Græci Critici incidisse observant in stylum, qui ἄχαρις, sive invenustus, vocatur. Uti Demetrius lib. περὶ ἑρμηνείας; ubi eum ridet, quòd cùm de apis genere sermo esset, locutus sit tanquam de bove fero, vel apro Erymanthio. Verba

Clitar-

Clitarchi erant: Κατανέμεται *a* μὲν τὴν ὀρεινὴν, εἰσδύεται δὲ εἰς τὰς κοίλας δρῦς. Propterea Longino, libello περὶ ὕψους, dicitur φλοιώδης ἀνὴρ, καὶ φυσῶν: hoc est, corticeus, sive, ut Horatius *b* loquitur, *cortice levior*, planéque ventosus, ac turgidus. Tzetzes Chil. v, 21 Hist. c recitat verba Clitarchi hoc pacto: Νέμεται μὲν τὴν ὀρεινὴν, ἐνδύεται δρῦς τὰς κοίλας. Ac meminit quoque ejus rei Chil. x, 2. Hist. CCCLXXXVI. Interpres ejus Paullus Laciscus utrobique putat ista dici de teredine: sed fallitur. Nam τενθρηδών, de qua loquitur Clitarchus, est ζῶον c μελίσσῃ ἐοικὸς: imò est ζῶον μελισσοποιὸν *d*, ut Nicandri scholiastes censet in Alexipharmaca; quod aliqui, ut idem ait, βόμβυκα appellant. Sed de isto in Oratoriis etiam diximus lib. VI, cap. VII, sect. X.

Itidem, qui res gestas Alexandri scripsere, Clitum inter ejus comites referunt: uti & facit Valerius Maximus. Κλεῖτος ὁ Ἀριστοτελικὸς dicitur Athenæo lib. XII; ubi ejus libri de Mileto meminit, atque ex eo quædam refert de luxu Polycratis Samii. Apud eundem Athenæum legas lib. XIV: Κλύτος † ὁ Μιλήσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μιλήτου. Ubi Κλεῖτος legendum; ut est libro XII.

Alexandrum quoque comitabatur Anaximenes Lampsacenus senior, Aristoclis filius, Diogenis Cynici *e* discipulus. Cui, ut à juniori distinguatur, rhetoris cognomentum ferè addi solet. Eum quoque signat Dionysius Halicarn. epist. ad Ammæum; ubi cum Isocrate, & Alcidamante, reponitur inter παραγγελμάτων *f* τεχνικῶν συγγραφεῖς, καὶ ἀγωνιστὰς λόγων ῥητορικῶν. Item Fabius lib. III cap. V: *Anaximenes judicialem, & concionalem, generales partes esse voluit.* Non displicet verò conjectura Petri Victorii *g*; qui hujus Anaximenis esse existimat libros Rhetoricorum ad Alexandrum, Aristoteli vulgò tributos. Quibus argumentis impulsi ita judicemus, nihil attinet hoc loco referre. Qui volet, Victorium ipsum adeat, præfatione in genuina Aristotelis Rhetorica. Atque idem sensit Franciscus Robortelius. Item Petrus Nunnesius notis * in Phrynichum. Rhetor hic etiam scripsit de rebus gestis Alexandri: ut ex Diogene Laërtio constat; ubi disertim dicitur, juniorem Anaximenem fuisse natum ex sorore Anaximenis Lampsaceni τοῦ ῥήτορος *h*, τοῦ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις γεγραφότος. Ut omnino, aut perperam hunc locum verterit interpres; aut alios sit codices secutus. Anaximenem ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον citat Harpocration in Ἀλκίμαχος. Quodsi senioris Anaximenis sint res gestæ Alexandri:

a Depascitur montana loca, atque involat in cavas quercus.
b *Od.* 9 *lib.* 3.
c *Animal api simile.*
d *Animal mel fundens.*
† *Clitus Milesius, Aristotelis discipulus, in primo de Mileto.*
e *Suid.*
f *Eos, qui de artis præceptis scripserunt, & caussas egerunt.*
g *Cum alibi, tum lib.* 14 *Var. Lect. cap.* 18.
* *Pag.* 56.
h *Oratoris ejus, qui Alexandri gesta conscripsit.*

dri: ejusdem quoque erunt res gestæ Philippi, & de antiquitatibus Græciæ liber. Nam eidem Anaximeni tribuit hæc Pausanias Eliac. lib. II: ubi sic scribit: Ἐνταῦθα a καὶ Ἀναξιμένους οἶδα εἰκόνα ἀνδρὸς, ὃς τὰ ἐν Ἕλλησιν ἀρχαῖα, καὶ ὅσα Φίλιππος ὁ Ἀμύντου, καὶ ὕστερον Ἀλέξανδρος, εἰργάσαντο, συνέγραψεν ὁμοίως ἅπαντα. Philippicorum Anaximenis Eustrathius meminit in Aristotelis lib. III cap. VIII; & Harpocration in Ἀλόννησος; ubi eum citat ἐν τετάρτῳ Φιλιππικῶν, item in Καβύλη, ubi octavum ejus operis laudat, & in Μάστειρα. Sed quæ Pausanias vocat τὰ ἐν Ἕλλησιν ἀρχαῖα, hæc ipse inscripserat πρώτας ἱστορίας, ut optimè doctissimus Meursius colligebat ex istis verbis Athenæi lib. VI, Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνὸς ἐν ταῖς Πρώταις ἐπιγραφομέναις ἱστορίαις. Nam quid aliud sint Historiæ primæ, quàm antiquissimæ, sive de vetustissimis rebus Græcorum? Sed & singulo numero Πρώτην τῶν Ἑλληνικῶν dixere: quo non primus rerum Græcanicarum liber intelligi debet; sed πρώτη ἱστορία b. Ita vocat Harpocration in Ἀμφικτύονες. Item Diodorus Siculus lib. XV. ubi & operis ejus argumentum adfert his verbis: Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνὸς τὴν πρώτην τῶν Ἑλληνικῶν ἀνέγραψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ θεογονίας, καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου γένους τῶν ἀνθρώπων· κατέστρεψε δ' εἰς τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, καὶ τὴν Ἐπαμινώνδου τελευτήν. περιέλαβε δὲ πάσας σχεδὸν τάς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων πράξεις ἐν βίβλοις δώδεκα. *Anaximenes Lampsacenus primam* (non *primus*, ut vertit interpres) *rerum Græcarum historiam descripsit: eámque à Deorum ortu, & generis humani primordiis, exorsus, ad prælium apud Mantineam commissum, & Epaminondæ mortem, deducit, universas prope Græcorum, & Barbarorum res, duodecim voluminibus complexus.* Satis constat, prœlium illud ad Mantineam, in quo Epaminondas occubuit, incidere in annum secundum Olympiadis CIV. Inde verò anni sunt XXXIII usque ad pugnam, quæ ad Arbelam commissa cum Dario fuit. Quo tempore imprimis florebat Anaximenes. Nam habere eum secum solet Alexander in bellis, penè haut secus ac Cyneam Pyrrhus, Epirotarum rex. Et memorabilis est historia, quæ ad tempora hæc pertinet. Junxerant Lampsaceni se Dario: ac propterea iis atrocia quæque Alexander fuerat comminatus. Eo territi Lampsaceni Anaximenem, civem suum, ad Alexandrum miserunt deprecatum. Rex, ut cognovit, cur Anaximenes advenisset, verbis conceptis juravit, nihil eorum, quæ orator ille postulaturus esset, exoraturum. Tum Anaximenes dolo pulcherrimo regem circumvênit. Poposcit à rege, ut Lampsacenos cives, eorumque uxores, & liberos, sub corona ven-

a Ibidem & Anaximenis statuam memini me reperire; qui res priscas Græcorũ, quásque Philippus Amyntæ filius, & postea Alexander, gesserint, omnes simul cõscripsit.

b Prima historia.

venderet, templa incenderet, urbem solo æquaret. Ita Alexander, cùm jurejurando se constringi videret, Lampsacenis pepercit etiam invitus. Auctor Pausanias, & ex eo Suidas. Ex quorum utroque etiam cognoscimus, Anaximenem magnas gessisse inimicitas cum Theopompo historico, atque invidiosè admodum sese de eo vindicasse. Scripsit enim librum ad Athenienses, item συγγραφὴν λοίδορον a ad Lacedæmonios, & Thebanos. In his Theopompi dictionem egregiè expresserat, etiam nomen ejus inscripserat, ut ejus esse ab omnibus crederentur. Quo pessimo artificio magnum in odium adduxit Theopompum per universam penè Græciam. Cùm verò exquisitam illam Theopompi dictionem potuerit exprimere, quando vellet: satis liquet, quantum valuerit dicendo. Interim, uti in Theopompo, ac Ephoro quoque; ita etiam in historico hoc, damnantur orationes prolixæ, ubi illæ locum non habent. Qua de re sic egregiè Plutarchus, libro eo, quem πολιτικὰ παραγγέλματα b inscripsit: Καθόλου δὲ ὁ μὲν ὄγκος, καὶ τὸ μέγεθος, τῷ πολιτικῷ μᾶλλον ἁρμόττει. παράδειγμα δὲ οἵ τε Φιλιππικοὶ, καὶ τῶν Θουκυδίδου δημηγοριῶν ἡ Σθενελαΐδα τοῦ Ἐφόρου, καὶ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως ἐν Πλαταιαῖς, καὶ Περικλέους ἡ μετὰ τὸν λοιμόν. Ἐπὶ δὲ τῶν Ἐφόρου, καὶ Θεοπόμπου, καὶ Ἀναξιμένους ῥητορειῶν, καὶ περιόδων, ἃς περαίνουσιν ἐξοπλίσαντες τὰ στρατεύματα παρατάξαντες, ἔστιν εἰπεῖν:

Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας.

Hoc est, *Et, ut semel dixerim, gravitas & amplitudo orationis iis, qui reip. præsunt, maximè convenit. Huic rei exemplo sint orationes Philippicæ, atque ex Thucydidis concionibus illa, quam Sthenelaidas Ephorus, quámque Archidamus rex Plataeu habuit, quámve Pericles post pestilentiæ cladem habuit ad populum. At verò de Ephori, Theopompi, Anaximenis orationibus, quibus copias armant, & instructas in aciem ducunt, hoc dicere possis:*

Præsente ferro nemo tantum desipit.

Alexandri etiam in comitatu fuit Onesicritus: qui ab rege eo ad Indiæ sophistas (quorum alii Brachmanes, alii Germanes, dicuntur) missus fuit; atque ex iis etiam collocutus est cum Calano, nobili philosopho; qui postea in Persiam usque Alexandrum est secutus, ac spectantibus Macedonibus, & Persis, spontaneo ultimum diem vivicomburio clausit. Auctor Strabo lib. XV, quo persequitur res Indicas. Meminere Onesicriti præter Strabonem, qui multa imprimis ex eo refert, etiam Plutarchus in Alexandro, (ubi & legas, fuisse philosophum ex Diogenis Cynici contubernio)

a *Maledicum opus.*

b *Civilia præcepta.*

nio) & Agellius lib. IX. cap. IV. Curtii de eo verba mox adferam. Adhæc ita Lucianus de Longævis; Ὀνησίκριτος, ὁ τὰ περὶ Ἀλέξανδρον συγγράψας. Item Ælianus lib. XVI de animalibus cap. XXXIX. ubi vocatur Ὀνησίκριτος ὁ Ἀστυπαλαιεύς. Nempe ab Ægei maris insula Astupalæa, cujus meminere Strabo, Ptolomæus, alii. Mentionem quoque Onesicrati idem Ælianus facit lib. XVII ejusdem operis cap. VI. Item Joannes Tzetzes Chil. III. Hist. CXIII. Et, qui antiquâ magis fide est, Arrianus lib. VI de Expeditione Alex. ubi hæc legas: Τῆς δὲ αὐτοῦ νεὼς κυβερνήτης Ὀνησίκριτος, ὃς ἐν τῇ ξυγγραφῇ, ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραψε, καὶ τοῦτο ἐψεύσατο, ναύαρχον ἑαυτὸν εἶναι γράψας, κυβερνήτην ὄντα. Sed non in eo solo Onesicratus fefellit. Nam in multis fides ejus suspecta erat: minùs tamen, quàm Daimachi Platæensis, ut dicam cap. XII. Neque vulgaris navis gubernator fuit; sed regiæ. quod ipse Arrianus agnoscit lib. VII; ubi vocatur κυβερνήτης τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς. De stylo ejus ita censet Suidas, Xenophontem sibi imitandum proposuisse; sed elegantiam ejus assequi minimè potuisse.

a Onesicratus, qui res Alexandri conscripsit.

b Navis (Alexandri) gubernator fuit Onesicratus; qui in historia sua de Alexandro hoc quoque mentitus est, fuisse se classis præfectũ, qui tantũ fuerit gubernator navis.

c Regiæ navis gubernator.

Nearchus quoque, Suida teste, cum Alexandro militavit, déque eo historiam scripsit. Ex ea multa quoque adducit Strabo eodem libro XV. Meminit & idem Suidas in Ἀλέξανδρος. Planè verò hunc esse Nearchum illum censeo, cui, post Alexandri obitum, Lyciæ & Pamphyliæ præfectura obtigit; ut scribit Justinus lib. XIII. Nec de eo dubitare nos patitur Arrianus in libris de expeditione Alexandri. Nam lib. V. legas, Ὁ ἐκπεριπλεύσας δὲ τὴν μεγάλην θάλασσαν τὴν κατ' Ἰνδοὺς Νέαρχος. Libro etiam VII narrat, ut Alexander Nearchum hunc, postquam Susa pervenerat, coronârit, quòd classem ex Indorum regione in Oceanum duxisset. Sed imprimis vide, quæ ex Nearcho hoc variis in locis refert idem Arrianus libro rerum Indicarum: item quæ de eo narrat Strabo lib. II, XI, & XVI; & Plutarchus in Alexandro. Meminit quoque Curtius lib. IX: *Nearcho, atque Onesicrato, nauticæ rei peritis, imperavit* (Alexander,) *ut validissimas navium deducerent in Oceanum; progressique, quoad tutò possent, naturam maris noscerent: vel eodem amne, vel Euphrate, subire eos posse, cùm reverti ad se vellent.*

d Nearchus, qui Oceanũ Indicum pernavigavit.

Summa verò dignitas non patitur, ut prætereamus Ptolemæum Lagi, primum ejus nominis Ægypti regem; qui & ipse Alexandri magni, sub quo militârat, res gestas perscripsit. Curtius lib. IX: *Ptolemæum, qui postea regnavit, huic* (Alexandri in Oxydracarum oppido) *pugnæ adfuisse, auctor est Clitarchus, & Timagenes. Sed ipse,*

ipse, scilicet gloriæ suæ refragatus, absuisse se, missum in expeditionem, memoriæ tradidit. Arrianus præfatione histor. de Expeditione Alexandri: Πτολεμαῖος a ὁ Λάγου, καὶ Ἀριστόβουλος ὁ Ἀριστοβούλου, ὅσα μὲν ταὐτὰ ἄμφω περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου ξυνέγραψαν, ταῦτα ἐγὼ ὡς πάντη ἀληθῆ ἀναγράφω. Cur verò non temere Ptolomæo fides debeat derogari, caussam hanc adfert satis gravem, quòd non solùm sub Alexandro militârit; sed etiam rex fuerit, cùm ista scriberet: in quo turpius mendacium foret, quàm alio quoquam. Ptolomæi historiam laudat quoque Plinius in historia naturali lib. XII, & XIII. Meminit & Plutarchus, in vita Alexandri; ubi inter eos, qui illud de Amazonis ad Alexandrum accessu commentum esse asserunt, præter Aristobuli, Duridis, & aliorum, etiam mentio fit hujus Ptolomæi.

Nec ex ducibus Alexandri solus ille Lagi filius; sed etiam Antipater, historiam scripsit; ut ex Suida discimus. Iolai, sive Iuli filius fuit, discipulus Aristotelis; ut idem auctor est: unde & superiori capite inter Aristotelis discipulos potuerat reponi. Sed malui hoc loco referre; quia, si vitę genus spectes, propiùs multo ad Alexandrum, quàm Aristotelem, accessit. Nam &, vivo Alexandro, inter duces ejus fuit, & post illius obitum; non quidem Macedoniæ factus rex; sed tamen, cùm penes Aridæum, fratrem Alexandri, solum imperii titulus foret, ipse omnem imperii curam sustinuit: moriens quoque ita tutorem Aridæi fecit Polysperchonta, ut tamen potentiâ proximus ab eo esset filius suus Cassander: qui, cùm Polysperchontis ignaviam exosa esset Grecia, facilè imperium occupavit, ac Olympiadem, Alexandri matrem, cùm consiliis suis obstaret, interemit. Tradidit Antipater, Suida teste, res à Perdicca in Illyriis gestas. Epistolarum etiam libros duos reliquit.

Suspicor autem, sed tantùm suspicor, etiam in comitatu Alexandri fuisse Archelaum τὸν b χωρογράφον τῆς ὑπ' Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς: ut Laërtius eum vocat. Censeo, eundem esse, cujus Euboica citat Harpocration. Uti & illum, cujus librum de fluviis celebrat Stobæus sermone de moribus. Nam cùm utrumque argumentum sit χωρογραφικὸν, unius esse scriptoris est verisimile: ut caussa non sit, cur apud Harpocrationem pro *Archelao* legamus *Archemachum*; quod doctissimus Mausacus malebat.

Strattis quoque Olynthius, nisi conjectura fallit, & tum vixit, & inter Alexandri comites fuit. Scripsit de diurnis Alexandri actis libros V, de fluviis, fontibus, & lacubus, item de obitu Alexandri. Auctor Suidas.

a Ptolomæus Lagi filius, & Aristobulus Aristobuli filius, quæ ambo quidem de Alexandro commemorant, hæc ego, tanquam verissima, conscribam.

b Qui omnem ab Alexandro peragratam terram descripsit.

Dispiciendum, an non & temporibus iisdem floruerint Eumenes Cardianus, & Diodorus Erythræus; quos similiter Alexandri ephemeridas fecisse, Athenæus dicit lib. x. Ephemeridum Cardiani mentio etiam fit ab Æliano lib. III cap. XXIII. Item Dorotheus; cujus sextum de rebus Alexandri advocat initio lib. VII idem Athenæus. Nec alius ab eo videtur, qui Ascalonita ab eo vocatur lib. XIV. Item Chares Mitylenæus; qui & ipse de rebus ab Alexandro gestis opus condidit. Citatur ab Athenæo lib. I, III, V, X, XI, XII, & XIII. Item Plutarcho in vita Alexandri. Ubi Ἰσάγγελος vocatur. Item Gellio lib. V. cap. II.

Scripsit quoque res gestas Alexandri Aristus. Uti & Asclepiades. Arrianus lib. VII de exped. Alex. Ἄριστος δὲ, καὶ Ἀσκληπιάδης, τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων, καὶ Ῥωμαίους λέγουσιν ὅτι ἐπρεσβεύσαντο. Aristus iste Salaminius fuit; ut præter Athenæum testatur Clemens Alexandr. ἐν προτρεπτ. Τί μοι δεῖ καταλέγειν Ἀλέξαρχον; γραμματικὸς οὗτος τὴν ὑπερβολὴν γενόμενος, ὡς ἱστορεῖ Ἄριστος ὁ Σαλαμίνιος, αὑτὸν κατεσχημάτιζεν εἰς ἥλιον. Itémque istis antiquior Aristus iste Salaminius fuit; ut indicat Strabo lib. XIV in descriptione Cypri: Μετὰ δὲ ταῦτα ἡ Σαλαμὶς, ὅθεν ἦν Ἄριστος ὁ συγγραφεύς. De ætate verò nihil prodit. Et nimis sit imbecille, ex eo, quòd Alexandri res gestas vel ille, vel alius, perscripsit, de tempore certi quid statuere velle, cùm, tanto pòst, Curtium, & Arrianum, idem tractâsse argumentum videamus. Saltem Asclepiades multo recentior est, si est Myrleanus ille, de quo postea dicemus. Imò & Aristus; si sit ille Ciceronis æqualis, ac Bruti magister. de quo sic scribit Cicero in Bruto: *Nam quid te exercuit Pammenes,* (Brutum alloquitur) *vir longè eloquentissimus Græciæ? quid illa vetus Academia, atque ejus heres Aristus, hospes & familiaris meus?* Unde, philosophum veteris Academiæ fuisse, discimus. Sed hoc, quo minùs historiam condere potuerit, nihil impedit.

Ex his verò liquet, cur neque de Iasone certi quicquam statuere ausimus, cujus tertium librum περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ d citat Athenæus lib. XIV. Etiam vitam Græciæ scripsit; cujus Stephanus meminit e his verbis: Ἰάσων f δὲ ὁ τῆς Ἑλλάδος βίον γράψας ἐν τέσσαρσι βιβλίοις. De Menæchmo Sicyonio, qui & ipse res gestas Alexandri scripsit, paullo pòst agemus.

a *Aristus autem, et Asclepiades ex iis, qui de Alexandri rebus gestis scripserunt, dicunt, Romanos etiam legatos misisse.*

b *Quid vero op[us] me dicere Alexarchum? hic cũ grammaticus foret, ut Aristus Salaminius refert, sese transformabat in solem.*

c *Est post hæc Salamis, patria Aristi historici.*

d *De sacrificiis Alexãdri in Alexandria.*

e *In Ἀλεξανδρεία.*

f *Iason, qui vitã Græciæ scripsit libris quatuor.*

CAP. XI.

Hieronymus Phœnix, vel potiùs Ægyptius. Tertulliani error. Hieronymus Cardianus. Lapsus Æmylii Porti. Ἐπίγονοι τῶν ἐπὶ Θήβαις. Ἐπίγονοι Ἀλεξάνδρου, qui & διάδοχοι. Menæchmus Sicyonius. Anaximenes Lampsacenus junior. Ejus scripta. Stratonis, & Nicoclis, de mollitia certamen. Nicoclis misera mors. Demochares à Timæo accusatus, à Polybio defensus. Ejus in historia stylus cujusmodi. Callias Syracusanus. Sublesta illius in historia fides. Callias Atheniensis. Callias Mitylenæus. Megasthenes. Ejus ad Indos iter. Fædus impostoris Annii error, qui nec verum historici hujus nomen cognitum habuit. Idomeneus. Euhemeri ætas, peregrinatio, patria, historia ex inscriptionibus contexta, & ab Ennio versa, item ἀθεότης. Zenodoti tres.

VIdimus de iis, qui vel Aristotelem in schola docentem audierunt, vel Alexandrum in Asia sunt secuti, vel etiam utrumque horum præstiterunt. Dicemus nunc de aliis historiæ scriptoribus, de quibus fortasse nec hoc, nec illud, verè asseri possit; sed quos tamen constet eâdem vixisse ætate. Qualis fuit Hieronymus is, qui Syriæ terræ præfectus fuit; sive ab rege Antiocho; ut Græca habent Flavii Josephi verba; sive à rege Antigono; ut est apud Rufinum, & Gelenium, Josephi interpretes. Si prius placet, signabitur Antiochus Σωτὴρ, secundus Syro-Macedonum Rex. Sed omnino historiæ magis est consentaneum, Hieronymum fuisse Syriæ præfectum ab Antigono Asiæ rege; nempe quando is, Eumene devicto, in Babyloniam venit, ac, post Seleuci Nicatoris ad Ptolomæum Philadelphum fugam, Demetrium filium in Syria reliquit. Quod Olympiade accidit CXVI. Hanc posteriorem sententiam firmat Lucianus libro de Longævis: ubi Hieronymus ille cum Antigono dicitur militâsse. Verba ejus sunt: Ἀντίγονος δ' ὁ Φιλίππου ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ, καὶ Λυσιμάχῳ, τραύμασι πολλοῖς περιπεσὼν, ἐτελεύτησεν, ἐτῶν ἑνὸς καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ ὁ συστρατευόμενος αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. *Antigonus unoculus, Philippi filius, Macedonum rex, in Phrygia cum Seleuco, & Lysi-*

Lysimacho confligens, multis acceptis vulneribus collapsus, vitam finivit, annorum cùm esset octoginta & unius: sicut refert Hieronymus, qui cum eo militavit. Itaque non Rufinus ex Josepho; sed Græca ex interprete Rufino corrigi debent. Aliquot autem annos post hanc Antigoni cædem superfuisse Hieronymum, colligo ex eodem Luciano. Nam continuò subjungit, ab eodem Hieronymo tradi, Lysimachum, cùm in prœlio caderet, octogenarium fuisse. At occubuit Lysimachus anno quarto Olympiadis CXXIII, annis post Antigoni cædem decem & septem. Imò & multo pòst superfuisse, ostendunt hæc Luciani verba eopse libello: Ἱερώνυμος δ᾽ ὁ ἐν πολέμοις γενόμενος, καὶ πολλοὺς καμάτους ὑπομείνας, καὶ τραύματα, ἔζησεν ἔτη τέσσαρα καὶ ἑκατόν. Nam eundem Hieronymum signari, argumento est, quòd, cùm de historicis longævis se acturum dixisset, eum secundo refert loco. Dicat quispiam, fuisse & Hieronymum Rhodium, qui historiam reliquit. Ita est. Sed, quòd Hieronymum hunc in bellis versatum dicit, ostendit, eumpse signari, quem antea dixerat cum Antigono militâsse. Vix dubium verò, quin hunc ipsum Hieronymum signârit Tertullianus in Apologetico cap. XIX: ubi conjunguntur Manethon, sive Manethos Ægyptius, Berosus Chaldæus, Hieronymus Phœnix Tyri rex, Ptolomæus Mendesius, atque alii; quos à Josepho Judæo partim probari ait, partim refelli. Nam Hieronymus iste, quem Flavius Josephus inter alios gentium scriptores in primo contra Apionem laudat, nec non libro primo Ἀρχαιολογίας, uti & interpretes ejus cap. VIII, Phœniciæ, Syriæque præfectus fuit, & de rebus Phœniciis scripsit. Atque hoc fecit, ut eum μνημονικῷ ἁμαρτήματι † confunderet Tertullianus cum Hiromo, Tyri rege, cui Salomo fuit familiaris. Εἵρωμον etiam Menander Ephesius apud Josephum primo contra Apionem * vocat: ac sæpiùs sic ipse nominat Josephus. At sanè multum distat inter Phœniciæ regem, & ejus terræ præfectum: ille domo Phœnix, hic Ægyptius fuit. Nam Ægyptium disertim vocat lib. I Antiquit. Judaic. & ex eo Freculphus Tomi prioris lib. I cap. XXV. Ubi uterque illum in libris, quos de Phœnicum rebus scripsit, meminisse ait diluvii universalis. Magnum etiam intervallum est inter amborum tempora. Hiromus, rex Phœniciæ, vixit annis ampliùs ducentis ante primam Olympiada. At Hieronymus, Phœniciarum rerum scriptor, floruit circa Olympiadem CXX; ut inde cognoscitur, quòd, Josepho *b* teste, æqualis fuerit Hecatæo; qui sine dubio est Hecatæus Abderita. Hic enim Judæis notior, quia de

a *Hieronymus verò in bellis versatus, ac non paucis laboribus, & vulneribus affectus, vixit ad annum quartum & centesimum.*

† *Memoriæ lapsu.*

* *P. 924. edit. Froben.*

b *Lib. I. contra Apion.*

de Judæis librum scripserat; ut suprà diximus. Fuit igitur Hieronymus hic æqualis Hieronymo Rhodio, Aristotelis discipulo, de quo antè dictum. Ab utroque verò hoc Hieronymo, & Rhodio, inquam, & Ægyptio, diversus est Hieronymus Cardianus. Nam *Cardia* est Thraciæ Chersonesi civitas; ut præter Suidam etiam Plutarchus in Eumene, & Stephanus, sive Hermolaus Byzantius, in Καρδία, testantur. Ptolomæo *Cardiapolis* vocatur. Hujus Cardiani non ignobile inter historicos nomen est. Scripsit autem de rebus gestis Alexandri; quemadmodum est apud Suidam. Itaque hunc Hieronymum intelligi puto ab Appiano in Mithridaticis: ubi, postquam de rebus Bithyniæ egisset, ad Cappadocas accedit; atque ex Hieronymo refert, Alexandrum, cùm adversus Darium proficisceretur, has gentes reliquisse intactas; ingressumque aliam viam maritimam, per Pamphyliam, & Ciliciam. Nec de Alexandro solùm, sed illis etiam Hieronymus egit, qui Alexandro successerunt. Siquidem Dionysius præfatione historici operis citat eum ἐν τῇ περὶ τῶν ἐπιγόνων πραγματείᾳ. Quod Lapus vertit, *de successione heroicorum principum*: sanè ineptè, cum vel transferri debeat, *de partiariis regni Alexandri*; ut placuit Josepho Scaligero in animadversionibus ad Eusebium: vel potiùs, *de posteris eorum, qui Alexandri regnum diviserunt*. Hos enim Græci ἐπιγόνους appellant. Quod neque animadvertit doctissimus vir, Æmilius Portus a; qui hîc agi putavit de septem ducum ad Thebas cæsorum filiis, quos ἐπιγόνους vocari, indicat Apollodorus lib. III his verbis: Μετὰ δὲ ἔτη δέκα, οἱ τῶν ἀπολομένων παῖδες κληθέντες ἐπίγονοι, στρατεύειν ἐπὶ Θήβας προῄρηντο, τὸν τῶν πατέρων θάνατον τιμωρήσασθαι βουλόμενοι. *Decimo autem pòst anno cæsorum ad Thebas ducum filii, cognomento Epigoni, ac si Latinè dicas, posteri, paternas cædas ulturi, bellum contra Thebanos gerendum statuerunt*. Verùm non intellexit Dionysius ἐπιγόνους τῶν ἐπὶ Θήβας, sed ἐπιγόνους Ἀλεξάνδρου. Nam Hieronymum eo opere etiam res Romanas cursim attigisse, ibidem testatur. Quid autem res Romanæ ad priores ἐπιγόνους. Quorum ætate Roma nondum erat? Imò Troia eo tempore adhuc stabat. Quare intelligere oportet ἐπιγόνους b Alexandri: qui, si Scaligerum audimus, etiam διάδοχοι appellantur; ut apud Suidam, cùm Hecatæum Abderitam fuisse ait ἐπὶ τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων c. Sed omnino malim distinguere inter διαδόχους, & ἐπιγόνους, ut illi sint successores Alexandri, & imperii ejus partiarii: at ἐπίγονοι sint eorum posteri. Quomodo eidem Suidæ Nymphis Heracleotes dicitur scripsisse περὶ d Ἀλεξάνδρου, καὶ τῶν διαδόχων, καὶ

a *Annotat. in Dion. Halic.*
b *Posteros.*
c *Sub Alexandri successoribus.*
d *De Alexandro, & ejus successoribus, & illorum posteris.*

ἐπιγόνων. Perduxerat ille historiam suam usque Ptolomæum tertium, ut idem Suidas dicit. Ergo inter διαδόχους erit Ptolomæus Lagides: uti & Seleucus Nicator. Inter verò ἐπιγόνοις sit Ptolomæus secundus, cognomine Philadelphus, ut quoque Seleuci Nicatoris filius Antiochus Σωτήρ. Quare non dubitamus, quin ultra Ptolomæi Lagi tempora, ultimi τῶν διαδόχων, vitam produxerit Hieronymus. Neque enim aliter agere potuisset de omnium, qui Alexandri regnum partiti essent, successoribus. Interim περὶ διαδόχων quoque tractavit. Uti de Lysimacho, & Antigono. Quod etiam ex Pausaniæ Atticis constat. Ubi, eum in iis, quæ ad Lysimachum, & alios, pertinent, non optimâ fide usum esse, multaque in Antigoni gratiam prodidisse, dicitur. Nec quicquam manifestius verbis Diodori Siculi lib. XVIII: qui eum inter legatos Eumenis ad Antiochum fuisse narrat. Ἱερώνυμος ὁ τὰς τῶν διαδόχων γεγραφώς. *Hieronymus, qui successorum historiam conscripsit.* Ac ne alium hunc esse putes ab Hieronymo Cardiano, eodem postea libro memorat, ut Antigonus Hieronymum hunc ad Eumenem miserit legatum. Verba ejus sunt: Ἱερώνυμον δὲ τὸν τὰς ἱστορίας γεγραφότα μετεπέμψατο, φίλον ὄντα καὶ πολίτην Εὐμένους τοῦ Καρδιανοῦ. *Hieronymum misit, historiæ scriptorem, Eumenis Cardiani amicum, & civem.* Etiam lib. XIX, cùm de morte Eumenis egisset, subjicit ista: Ἀνήχθη δ' ἐν τοῖς τραυματίαις (al. ἑαλωκὼς) αἰχμάλωτος καὶ ὁ τὰς ἱστορίας συντεταξάμενος Ἱερώνυμος ὁ Καρδιανὸς, ὃς τὸν μὲν ἔμπροσθεν χρόνον ὑπ' Εὐμένους τιμώμενος διετέλεσε, μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου θάνατον ὑπ' Ἀντιγόνου ἐτύγχανε φιλανθρωπίας καὶ πίστεως. *Inter saucios tunc etiam Hieronymus Cardianus, historiarum scriptor, captivus fuerat abductus. Qui per antegressum tempus ab Eumene semper in precio habitus, post interitum ejus, Antigoni etiam humanitatem, fidémque expertus est.* Vixerit igitur extremis διαδόχων, & primis ἐπιγόνων b temporibus. Quod etiam inde liquet, quia antiquior sit Timæo, qui extremis Philadelphi temporibus floruit. Saltem Hieronymum Cardianum ante Timæum Siculum scripsisse, disertim testatur Diodorus Siculus lib. I Antiquit. Ex hoc opere Lucianus in Longævis refert, Lysimachum, cùm, in prœlio adversus Seleucum, occumberet, annorum fuisse octoginta: pro quo, *quatuor & LXX*, legere est apud Justinum lib. septimodecimo.

Atque ex his cognoscimus etiam, temporibus Ptolomæi primi floruisse Μάνεχμον sive potiùs Μέναιχμον Sicyonium, filium Alcibii, vel Alcibiadis. Siquidem Suidas eum vixisse dicit ἐπὶ τῶν διαδό-

χων

a De iis, qui Alexandri regnum sunt partiti inter se.

b De illis, qui successere istis, qui regnum Alexandri M. inter se distribuerant.

χων *a*. Est verò unus ex iis, qui res ab Alexandro gestas scripsere; eodem Suida auctore. Ejusdem περὶ τεχνιτῶν *b* librum citat Athenæus lib. XI, & XIV: item Σικυωνιακὰ, libro VI. Non dubito autem, quin inde sit productum fragmentum illud de Adrasto, Sicyoniorum rege, quod ex Menæchmo Sicyonio depromere se dicit Pindari scholiastes in Nem. od. IX. Meminit & ejusdem, ut censeo, Menæchmi in od. II Nem. Μέναιχμος *c* δὲ ἱστορεῖ, τοὺς ῥαψῳδοὺς, στιχῳδοὺς καλεῖσθαι διὰ τὸ τοὺς στίχους ῥάβδους λέγεσθαι ὑπό τινων. Fortasse est ex opere περὶ *d* τεχνιτῶν. Plinius lib. IV cap. XII tradit ex Menæchmo, Eubœam priùs vocatam Abantiada. Id potiùs ex Sicyoniacis videtur. At alius est Menæchmus, cujus ex Πυθικῷ duos oraculi versus hexametros adducit interpres Pindari in Pythiorum od. IV. item Menæchmus mathematicus, Proclo laudatus lib. III *e* εἰς τὸ Εὐκλείδου στοιχεῖον. Apud Stephanum in Τηλέφιος, pro Μαίμαιχος, legi debere Μέναιχμος, jamdiu Xilander observavit.

Floruit & iisdem temporibus Anaximenes Lampsacenus junior, cujus avunculus fuit Anaximenes Lampsacenus senior, orator idem, ac historicus; ut superiùs dictum. Mirum verò, Strabonem in XIII, ubi illustres recenset Lampsacenos, senioris tantùm meminisse, hoc est, Ἀναξιμένους τοῦ ῥήτορος. Præsertim cùm libro proximo ex Anaximene Lampsaceno tradit Milesiorum colonias. Qui sanè videtur esse Anaximenes historicus. Saltem apertè distinguit Laërtius in Anaximene Milesio, cùm ait, Γεγόνασι *f* δὲ καὶ ἄλλοι δύο Λαμψακηνοὶ, ῥήτωρ, καὶ ἱστορικὸς, ὃς ἀδελφῆς υἱὸς ἦν τοῦ ῥήτορος. Ac junior hic etiam intelligendus videtur apud Clementem Alexandrinum lib. VI Στρωμ. & Stephanum in Παλαιγάργαρα; ubi Anaximenes citatur ἐν μεταλλαγαῖς βασιλέων *g*. Uti & apud Athenæum lib. XII. Ubi ex eo narrat, ut inter Stratonem, Phœnicum, & Nicoclem, Salaminiorum regem, certamen fuerit, uter esset mollior ac effeminatior: utrumque autem violentâ morte periisse. Nicocles iste, sive Nicocreon, Euagoræ filius, Antigoni partes erat secutus. Propterea Ptolomæus Lagides exercitum adversus eum in Cyprum misit. Eo cognito, Nicocles laqueo vitam finiit. Exemplum secuta est uxor; quæ & filias interemit, ac fratribus Nicoclis persuasit, ut se, igne tectis injecto, comburerent. Accidit hoc Olympiadis CXVI anno primo; anno duodecimo à morte Alexandri M. Unde cognoscimus, ut senior Anaximenes sub Alexandro claruit: ita hunc, sororis filium, floruisse temporibus Ptolomæi Lagi. Fortasse autem & alia

a Sub successoribus Alexandri

b De artificibus.

c Menæchmus refert, rhapsodos dici eos, qui versus faciunt, propterea quòd versus à nonnullis ῥάβδοι dicantur.

d De artificibus.

e Pag. 68.

f Fuere et alii duo Anaximenes Lampsaceni; orator unus, alter historicus; qui prioris ex sorore erat natus.

g Libro, qui refert immutationes, sive mortes regum.

alia hujus sunt, quæ Anaximeni avunculo tribuebamus, idque uno Laërtii loco compulsi; quem tamen aliter legisse videtur interpres. Imò ne illud quidem satis est apertum, alterius horum, an neutrius fuerint de picturis libri; ex quorum secundo historiæ, sub Actæonis fabula latentes, à Fulgentio exponuntur lib. III Mytholog.

Æqualis Anaximeni juniori fuit Demochares; non Solensis ille, qui, Plutarcho teste *a*, poëta fuit, ac fabulam, nomine *Demetrium*, fecit; sed qui Rhetor Atheneo vocatur in undecimo; ac quem idem in XIII, adversus Philonem, Aristotelis familiarem, orationem scripsisse ait, quâ Sophoclem defendit, cùm philosophi omnes Atticâ excedere jussi essent. Et meminit orationum ejus Cicero quoque in Bruto. Demosthenis sororis filius fuisse dicitur ibidem, & in secundo de Oratore. Similiterque ab Athenæo lib. VI, & XIII, vocatur Δημοσθένους ἀνεψιὸς *b*; ab Æliano lib. III Var. Hist. cap. VIII, Δημοσθένους ἀδελφιδοῦς, quomodo & Suidæ appellatur. Etiam cujusdam dicti ejus ad Theophrastum Eresium meminit Ælianus lib. VIII Var. Hist. cap. XII. Atque hæc, qua ætate vixerit, satis ostendunt. Maledicentissimus Timæus descripsit eum, tanquam hominem impurissimum, & scelestissimum. Sed defendit illum Polybius lib. XII; qui, & ducem ab Atheniensibus creatum, & alios gessisse honores, ait; ut Suidas quoque monet. Præter verò orationes, de quibus antea sermo fuit, etiam historiam sui temporis condidit: cujus apud Plutarchum in Demosthene mentio est, & Athenæum in VI, ubi ejus vigesimum historiarum librum citat. Nec dubium, quin eo in opere inter alia scripserit, Agathoclem, Siciliæ regem, annos vixisse XCV: quod à Demochare, uti & Timæo, proditum fuisse, Lucianus ait in Macrobiis. De stylo ejus ita Tullius in Bruto: *Demochares, qui fuit Demosthenis sororis filius, & orationes scripsit aliquot, & earum rerum historiam, quæ erant Athenis ipsius ætate gesta, non tam historico, quàm oratorio genere, perscripsit.*

a *In Demetrio.*

b *Demosthenis necessarius.*

Vixit quoque his temporibus Callias Syracusanus, qui de rebus Siculis libros complures reliquit; multo post Philistum quidem, sed ante tamen Timæum; qui non minùs à Callia, quàm Callias à Philisto, dissentit. Auctor Josephus lib. I contra Apionem. Atheneus quoque lib. XII citat Καλλίας ἐν ὀγδόῃ περὶ Ἀγαθοκλέα *c*. qui idem est liber, ac ille, cujus Josephus meminit. Similiter Ælianus lib. XVI. hist. animal. cap. XXVIII: Καλλίας δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ τὸν Συρακούσιον Ἀγαθοκλέα λόγων. Et Apollonii scholiastes in lib. III: Καλλίας ἐν δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα. Nec Latinis est ignotus. Nam

c *Callias libro octavo de Agathocle.*

d *Callias lib. X eorum, quos de Agathocle Syracusio scripsit.*

e *Callias libro decimo de Agathocle.*

Nam fragmentum ex ejus septima historia de rebus Siculis adducit Macrobius lib. V Saturnal. cap. XIX. Qua fide verò historiam hanc de Agathocle, Siciliæ rege, consignârit, optimè nos docebit Suidas. Ait enim, donis ab Agathocle corruptum, planè omnia ad regis arbitrium scripsisse; egregieque operam dedisse, ut largitionem regiam laudibus ejus prædicandis adæquaret. Itaque contrarium planè fecit, ac Timæus; qui, ab eodem Agathocle in exilium ejectus, ut se ulcisceretur, præclara multa præteriit, multa etiam injuriâ reprehendit; ut postea dicemus. Meminit quoque hujus operis Dionysius Hal. lib. I Roman. Antiq. Καλλίας [a] ὁ τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις ἀναγράψας. Item Festus Pompeius in *Romam*: *Callias*, inquit, *Agathoclis Siculi qui res gestas conscripsit.* Ab hoc verò Callia, quem Syracusanum vocat Suidas, diversus est Callias Atheniensis; qui paullo ante Strattidis sæculum genitus fuit, & tragœdiam Grammaticam reliquit: quæ cujusmodi fuerit, docebit Athenæus lib. X Comœdias quoque fecit, quarum nomina Suidas recenset. Est & alius Callias, Mitylenæus, quem ἐν τῷ [b] περὶ τῆς παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος citat Athenæus lib. III. Eundem memorat Strabo lib. XIII; ubi inter illustres Lesbios referuntur, Ἑλλάνικος [c] Λέσβιος συγγραφεύς, καὶ Καλλίας ὁ τὴν Σαπφὼ καὶ τὸν Ἀλκαῖον ἐξηγησάμενος.

Megasthenem quoque in hæc tempora refert Strabo lib. I. ut & Clemens Alex. lib. I Στρωματ. ubi ait: Μεγασθένης [d] ὁ συγγραφεὺς, ὁ Σελεύκῳ τῷ Νικάτορι συμβεβιωκὼς, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Ἰνδικῶν ὧδε γράφει. Quæ & verba adducit ex eo Eusebius lib. IX præparationis Euangelicæ [e]. Hinc verò simul cognoscimus, eum Indica scripsisse. Ea cùm consignaret, apud Indorum reges commorabatur, ut omnia bonâ fide traderet: quemadmodum auctor est Plinius lib. VI. cap. XVII, & Solinus cap. XLIX. Cave autem, genuina esse putes, quę sub hujus nomine edita sunt ab Annio Viterbiensi. Nam cuncta ista ab Annio sunt conficta: qui ne verum quidem historici nomen sciebat. Alioqui eum, non *Metasthenem* vocasset, quæ appellatio ne Græca quidem est; sed *Megasthenem*; ut faciunt Athenæus, Arrianus, Cicero, & veteres omnes. Nempe decepit hominem vetus Rufini tralatio; ubi, librarii vitio, perperam ita scriptum erat. Quod si germana aliqua Megasthenis quærimus; adeundus imprimis Strabo lib. XV; ubi is scriptor penè omnem facit paginam. Adeò multa ex eo se exscribere profitetur. Etiam ex IV Indicorum libro apud Fl. Josephum lib. X Judaicarum Antiquitatum

a Callias Agathoclis rerū gestarum scriptor.

b Libro de Alcai lepade, sive ut Gaza appellat, patella.

c Hellanicus Lesbius historicus, & Callias, qui Sapphus, & Alcai versus, interpretatur.

d Megasthenes historic⁹, qui vixit cum Seleuco Nicatore, scribit sic in tertio rerum Indicarum.

e P. 241. edit. Rob. St.

 tum

tum cap. XI, (Rufino autem XIII) atque iterum in primo contra Apionem, nobile ejus fragmentum habes; quod Josephus Scaliger exponit appendice libri de emendatione Temporum. Vide & Ælianum lib. VIII Hist. animal. cap. XLI. Fidem ejus in historiâ Indicâ præter Plinium, de quo dictum antea, etiam probat Arrianus lib. V Expedit. Alex. ubi ille, & Eratosthenes, vocantur ἀξίω ἄνδρε. Idem & aliqua ejus citat lib. VII: item rerum Indicarum libro.

a Probati auctores.

Etiam Ptolomæi Lagi temporibus vixit Idomeneus Lampsacenus. Strabo lib. XIII ait, Epicurum eo familiariter usum esse. Item ex decimo Laërtii libro constat, fuisse auditorem Epicuri, atque uxorem habuisse Batidem, sororem Sandis Lampsaceni; qui & ipse Epicuri discipulus erat. At satis ex eodem Laërtio liquet, Epicurum venisse Athenas, cùm Aristoteles Chalcide scholam haberet. Scripsit libros de Socraticis: quorum mentio apud eundem Laërtium in Socrate; ubi legas, Ἰδομενεὺς † ἐν τοῖς περὶ τῶν Σωκρατικῶν: item historiam Samothraciam, de qua auctor Suidas. Meminere Idomenei hujus Plutarchus in Demosthene, Pericle, Aristide, Phocione, Athenæus lib. XIV, atque alii.

† Idomeneus libro de Socraticis.

Insuper Euhemerus tum vixit: quippe amicus Cassandri ejus, qui Antipatri filius, & Macedoniæ rex fuit; ut Eusebius scribit lib. II pręparat. Euangel. ubi etiam testatur, regis hujus postulato peregrinatum in oras longinquas, & Oceanum Australem, ejusque insulas, lustrâsse. Sed in Trapezuntio frustra ea quæras; cujus translatio nihil aliud continet, quàm Eusebii excerpta multa. Agrigentinum vocat Arnobius lib. IV. Sed Messenium facit Plutarchus lib. de Iside, & Osiride. Item Lactantius. Cujus hæc verba lib. I cap. XI. *Antiquus auctor Euhemerus, qui fuit ex civitate Messana, res gestas Iovis, & cæterorum, qui dii putantur, collegit; historiámque contexuit ex titulis, & inscriptionibus sacris, quæ in antiquissimis templis habebantur; maximéque in fano Iovis Triphylii; ubi auream columnam positam esse ab ipso Iove, titulus indicabat: in quâ columnâ gesta sua perscripsit, ut monumentum posteris esset rerum suarum. Hanc historiam & interpretatus est Ennius, & secutus.* Cicero idem paucis dicit lib. I de nat. Deor. ubi cùm egisset de iis, qui in Deorum numerum relati essent, *Quæ ratio*, inquit, *maximè tractata est ab Euhemero; quem noster & interpretatus, & secutus est, præter cæteros, Ennius.* Item Varro lib. I de re Rust. cap. XLVIII: *Id apud Ennium solum scriptum, scio, esse in Euhemeri libris versis.* Inter illos numeratus Euhemerus fuit, qui ἄθεοι dicebantur; teste, cùm Sexto

Empi-

Empirico, tum etiam Plutarcho lib. de placitis philosophorum; ubi & Callimachi versiculos citat, quibus eum propterea perstrinxit. Ex nostris quoque Theophilus, Antiochensis episcopus, scribit lib. III: Τὰ περὶ Εὐημέρου τοῦ ἀθεωτάτου περισσὸν ἡμῖν καὶ λέγειν. πολλὰ γὰρ περὶ θεῶν τολμήσας φθέγξασθαι, ἔσχατον καὶ τὸ ἐξόλου μὴ εἶναι θεοὺς, ἀλλὰ τὰ πάντα αὐτοματισμῷ διοικεῖσθαι βούλεται. *Nam quæ prorsus impius Euhemerus commemorat, ea supervacaneum reor in medum adferre. Cùm enim plurima de diis ausus fuisset proponere; postremò Deos prorsus è rerum natura tollit, & hoc universum casu & fortuitò, non providentiâ regi, confitetur.* Etiam meminere Euhemeri, Columella semel, iterumque lib. IX de re R. cap. II, & Minucius Felix in Octavio. Vide & Politianum in Miscellaneis cap. XXXIV. Adhæc Hyginus in poëtico Astronomico, & Lactantius lib. I de falsa religione. quorum uterque complura ex sacra ejus historia refert. Plinius quoque lib. XXXV cap. XII inter eos numerat, qui scripserunt de pyramidibus Ægypti. E Græcis itidem mentionem faciunt, Strabo lib. I; ubi eum cum Antiphane Bergæo conjungit, ac utrumque, ut futilem, traducit: Flavius Josephus lib. I contra Apionem; ubi & Judæorum ait meminisse: Ælianus lib. II Var. Hist. cap. XXXI; ubi cum Dionysio Phryge, & ejus farinæ aliis, inter ἀθέους, divinámque negantes providentiam, reponit.

Zenodotus quoque, Philetæ discipulus, vixit sub Ptolomæo primo, ejúsque præfuit bibliothecæ: sed caussæ satis non video, cur inter historicos debeat referri. Nam versificator quidem, & grammaticus fuit; primúsque Homerum emendare est aggressus, nobilis criticus; unde Bibaculus *a* in Catonem, *a Apud Sueton. lib. de Gramat. illustr.*

En cor Zenodoti, en iecur Cratetis!

Sed cur historicum putent aliqui, nondum liquet. Epitomas quidem Zenodoti citat Athenæus lib. X. At historicas fuisse, quis dixerit nobis? Imò ne illud quidem apertum est, an hujus sint Zenodoti. Nam idem Suidas nominat & alterum Zenodotum, Alexandrinum; quem juniorem fuisse, inde cognoscimus, quòd recognovit ea, quæ ab Aristarcho damnarentur in Homero. Aristarchus verò vixit *b* Olymp. CLVI, tempore Ptolomæi Philometoris. Scripsit Zenodotus *c* iste adversus Platonem, De diis, De Homerica consuetudine, Solutiones Homericarum dubitationum, item in Hesiodi Theogoniam, & alia. Est tertius quoque Zenodotus, sophista; qui Hadriani Cæsaris tempore vixit; &, cùm propria quædam scripsit; tum Sallustii historias vertit Græcè. Nisi is Zenobius

b Suid. in Aristarchus.
c Suid. in Zenod.

potiùs

potiùs vocatur; ut Suidas nominat. Zenodoti grammatici etiam meminit Ammonius, sive Herennius Philo, libello de similibus & differentibus vocibus, in ᾨδεῖν: item Stephanus in Δωδώνη. Etiam Arati scholiastes in versum XXXIII; ubi vocatur Ζηνόδοτος ὁ Μαλλώτης. Item Zenodotum ἐν ταῖς ἐθνικαῖς λέξεσι citat Galenus in glossis.

CAP. XII.

Demetrio Phalereo CLX *statuæ positæ ab Atheniensibus. Ejus in Ægyptum fuga. Ubi magno in honore apud Ptolemæum Lagi erat. Sed filio ejus Philadelpho fuit exosus, quòd auctor patri fuisset, ut fratrem ex priori conjuge, Ptolemæum Ceraunum, in imperio præferret. Conciliantur, cùm Hermippus, tum Irenæus, & Anatolius, cum aliis veterum, qui Demetrium dicunt præfuisse bibliothecæ Philadelphi, bibliaq;, eo procurante, esse Græcè translata. Contrà Scaligeri sententia rejicitur. Liber Demetrii de archontibus. Dictio illius cujusmodi. Laërtius refellitur. Lycus Bytheras, Rheginus, Demetrii hujus insidiis petitus. Pleias poëtarum. Daïmachus Plataensis. Strabonis de eo judicium, item de Megasthene, Onesicrito, Neandro, & Patrocle. Patroclis ætas, & cur à Strabone cæteris rerum Indicarum scriptoribus præferatur. Antigoni Carystii ætas. Lapsus interpretis Laërtii. Antigoni scripta. Hegesiæ Magnesii ætas. Exclamatio ejus à Plutarcho reprehensa, quam in Timæo Cicero probavit. Alter Hegesias, cognomento* Πεισιθάνατος. *Quis primus induxerit Asiaticum stylum. Dictio Hegesiæ Magnesii à Cicerone damnatur, & Dionysio Hal. Varronis de eo judicium repudiatur. Timæus Locrus. Timæus Siculus. Ejus ætas, & scripta.* Γραοσυλλέκτρια *quis vocatus. Ubi fidem Timæus meritus sit. Ut in Agathoclis historia undique malignum erga eum animum prodat. Volaterrani error. Ciceronis de Timæo judicium. item Diodori Siculi. Timæi*

mei maledicentia, unde Ἐπιτίμαιος dictus. Longini judicium de eodem.

Atque hos omnes, si postremos rerum Alexandri scriptores exceperis, Ptolomæi Lagi, & Seleuci Nicatoris temporibus, floruisse, satis est manifestum. Addam istis alios, qui illorum quidem vixerint ætate; sed ulteriùs etiam vitam produxerint. Traditum hoc est de Demetrio Phalereo. Fuit hic Theophrasti auditor *a*, ac Athenarum per decennium præfectus; à quibus tot statuis fuit ornatus, quot dies annus habere credebatur; hoc est, trecentis, & sexaginta. M. Varro:

Hic Demetrius æneas tot aptus 'st,
Quot luces habet annus absolutus.

Vide & Strabonem lib. IX, ac Plinium lib. XXXIV cap. VI. Sed post Cassandri necem, quemadmodum ex Hermippo Laërtius refert, Antigoni metu confugit ad Ptolomæum Lagidam, cognomento Σωτῆρα: atque ibi, cùm magno in honore esset, auctor regi fuit, ut liberos, quos ex Eurydice haberet, regni successores designaret; non filium Beronices, qui postea dictus Philadelphus. Sed Σωτὴρ etiam superstes Philadelphum regni consortem fecit. Exinde Demetrius Philadelpho semper fuit exosus; qui & eum, mox post obitum patris, honore omni privavit, inque carcerem conjecit; ubi aspidis morsu periit. Hæc ætatem Demetrii liquidò ostendunt: sed non satis convenire videntur iis, qui, illum sub Philadelpho præfuisse bibliothecæ Alexandrinæ, eoque procurante, biblia ex Hebræo fonte in Græcum sermonem translata esse, tradiderunt. Et tamen ea res magnos etiam viros ex antiquis auctores habet. Equidem, quomodo hæc concilientur, haut facilè dictu puto. Sed in medium adferam, quod maximè fit verisimile. Censeo, translationem eam fuisse institutam, quo tempore cum parente suo regnabat Philadelphus. Sanè hoc si dicamus, etiam Irenæus, & Clemens Alexandrinus, conciliari poterunt cum aliis veterum. Nam duo isti tradunt, sacrum codicem Græcè versum esse tempore Ptolomæi Lagi. At referunt hoc ad Philadelphi tempus, Aristæus, Aristobulus Judæus, Philo, Josephus, Tertullianus, Eusebius, Epiphanius, & alii, multi adeò, ut referre eos longum sit. Nec caussa obscura est, cur plerique omnes id Philadelphi potiùs temporibus factum dicant. Nam humanissimus semper hic erga Judæos fuit: ut, illum consilii istius de Bibliis transferendis, &

a Cicero in Bruto. Strabo lib. 9. & Laërtius in Demetrii hujus vita

proram, & puppim, fuisse, per sit verisimile. Et fortasse, parente vivo, labor iste duntaxat cœptus: at, cùm solus regnaret Philadelphus, absolutus demum fuit. Equidem tale aliquid dicere malim, quàm cum Scaligero, in Animadversionibus Eusebianis, propter unum Hermippum, (sive is Smyrnæus, qui sub Ptolemæo Euergete fuisse videtur; sive Berytius, qui demum Hadriani Cæsaris tempore vixit,) omnibus illis, & Judæis, & Christianis antiquis, derogare fidem, qui, Demetrium Phalereum bibliothecæ Philadelphi præfuisse, summo consensu tradiderunt. Atque hæc cùm scripsissem, visum accuratiùs perpendere, quæ apud Eusebium memineram legere lib. VII Hist. Ecclesiast. cap. XXVI, sive Græcè Κεφ. λβ': ubi habemus Anatolii ista de Aristobulo: Ὃς ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα κατειλεγμένος τοῖς τὰς ἱερὰς καὶ θείας Ἑβραίων ἑρμηνεύσασι γραφὰς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, καὶ τῷ τούτου πατρὶ, καὶ βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μωσέως νόμου τοῖς αὐτοῖς προσπεφώνηκε βασιλεῦσι. *Qui unus ex septuaginta interpretibus, qui sacras, divinásque scripturas interpretati sunt Ptolomæo Philadelpho, & patri ejus, quique commentarios in legem Mosaïcam iisdem regibus dedicavit.* Ubi clarè videmus, utrumque regem jungi, patrem, & filium. Hæc sanè omnem scrupulum eximunt, conjecturámque nostram penitùs confirmant.

Sed ad ea, quæ instituti nostri propria sunt, veniamus. Demetrium præter rhetorica, poëtica, politica, etiam historica quædam reliquisse, abunde constat ex Plutarchi Lycurgo, Solone, Aristide, Demosthene, & aliis locis: ac disertim id Laërtius dicit: & satis liquet ex librorum catalogo, quem idem contexit. Mirùm verò, non meminisse ibi libri de Archontibus. Atqui ipse in Thaletis vita Demetrium citat ἐν ᵃ τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ· uti & antè fecerat in vita Thaletis. Ac ex Didymo, & Zopyro, ejusdem operis mentio fit apud Marcellinum in vita Thucydidis. In monumentis suis quædam de Judæis scripsisse, ait Josephus lib. I adversus Apionem. Ac meminit quoque Demetrii libro II; ubi ait, eruditione sui seculi facilè principem fuisse. De stylo ita judicat Laërtius, χαρακτὴρ φιλόσοφος, εὐτονίᾳ ῥητορικῇ, καὶ δυνάμει κεκραμένος *b*. Sed de robore, ac lacertis, quod Laërtius dicit, id minimè verum puto. Sanè aliter Tullius; qui de eo sic scribit in Bruto: *Phalereus successit eis senibus adolescens; eruditissimus ille quidem horum omnium; sed non tam armis institutus, quàm palæstra. Itaque delectabat magis Athenienses, quàm inflammabat. Processerat enim in solem, & pulverem, non ut è militari tabernaculo; sed ut è Theophrasti, doctissimi hominis, umbraculis. Hic primus inflexit*

a *In descriptione pratorum Athen.*

b *Stylus philosophicus est, & suavitate oratoria, ac robore mixtus.*

inflexit orationem, & eam mollem teneramq; reddidit: & suavis, sicut fuit, videri maluit, quàm gravis; sed suavitate eâ, quâ persunderet animos, non quâ perstringeret. Idem primo de Officiis: *Nemini video Græcorum adhuc contigisse, ut idem utroque in genere laboraret, sequeretúrque & illud forense, & hoc quietum disputandi genus: nisi forte Demetrius Phalereus in hoc numero haberi potest, disputator subtilis, orator parùm vehemens; dulcis tamen, ut Theophrasti discipulum possis agnoscere.* Quod si in orationibus, ubi acrimoniâ potiùs opus erat, suavis adeò fuit: sanè dubium non est, quin dulcis admodum fuerit in historia; ubi acrimonia ista non requiritur.

An verò etiam Lagidę supervixerit Lycus Βουθήρας, non facilè dixerim. Sed tamen huc commodè referetur, cùm Demetrii Phalerei fuerit æqualis, ut mox liquebit. Fuit historicus Rheginus. Meminit ejus quoque Agatharchides libro de mari rubro, his verbis, Τὰ μὲν α πρὸς ἑσπέραν ἐξείργασαι Λύκος, καὶ Τίμαιος. Item Porphyrius, sive Malchus in vita Pythagoræ; cujus verba optimè emendabat Jo. Meursius *b*. Legi enim debet, Λύκος ἐν τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν: ubi vulgò Λεῦκος. Meminit & Clemens Alexandr. lib. I Στρωματ. ubi Peripateticus vocatur. Item Stephanus in Ἀζερότειον: Λύκος ὁ Ῥηγῖνος χωρίον οὕτω εἶναι *c*. Item Jo. Tzetzes Chiliad. III, Histor. c. Condidit, Suida teste, historiam Libyæ, & Siciliæ. Ex Libyca historia quędam citat Antigonus Histor. Mirab. LXVI. Qui & ejus de fluminibus, ac fontibus, librum advocat histor. CXLVIII, & CLIV. Ac præterea de Alexandro scripsisse, discimus ex Stephano in Σκίδρος. Demetrii Phalerei insidiis appetitum fuisse, tradit Suidas. Atque hinc cognoscimus, quod de ætate dicebam. Uti & inde, quòd vel natura, vel adoptione, pater fuit Lycophronis: ut idem Suidas tradit in Λύκος, & Λυκόφρων, & Isaacius Tzetzes comm. in Lycophronem. Siquidem Lycophron fuit unus ex septem poëtis, qui sub Lago, & Philadelpho, crediti floruisse; unde & *Pleias* dicebantur. Sunt autem isti; Theocritus, Nicander, Callimachus, Apollonius, Homerus tragicus, Aratus, & Lycophron; ut scribit Isaacius Tzetzes, Lycophronis interpres. A quo de nominibus non parùm quidem dissentit Hephęstion: sed Lycophronem tamen & ipse inter eos reponit. Qua de re plura diximus volumine de Poëtis Græcis. Est autem hic Lycophron iste, ex cujus poëmatis tam multis, quorum nomina apud Suidam leguntur, sola hodie exstat Alexandra, sive Cassandra, poëma obscurum; ut etiam Suidas appellat.

a *Ea quæ ad occidentem sunt, exsequitur Lycus, & Timæus.*

b *Ad Hesych. Ill.*

c *Lycus Rheginus esse putat nomen loci.*

Ad hæc etiam tempora referendus Daimachus, sive Deimachus Platæensis: quippe qui, ut Strabo testatur lib. I, legationem obierit ad Allitrochadem, Indiæ regem, filium Androcotti, sive, ut aliis vocatur, Sandrocotti. At satis constat, Androcottum *eâ tempestate, quâ Seleucus futuræ magnitudinis fundamenta jaciebat, Indiam possedisse*: ut Justinus scribit lib. XV; ubi etiam narrat, ut mirâ fortunâ, pulsis Alexandri præfectis, regnum hoc occupârit. Cave igitur putes, Ephorum pleraque hujus Daimachi in historiam suam totidem verbis transscripsisse: etsi id doctissimus Casaubonus *a* ex Porphyrio probare conetur. Nam Ephorum tanto esse antiquiorem, satis ex iis, quæ suprà diximus, liquet. Meminit Daimachi Plutarchus in Poplicola, & fortasse etiam in Lysandro; ubi Damachus nominatur. Indica scripsit, ut restatur Atheneæus lib. IX, & Harpocration in Ἐγγυθήκη; ubi legas, Δαΐμαχος *b* ὁ Πλαταιεὺς ἐν δευτέρῳ περὶ Ἰνδικῆς. Item Apollonii scholiastes in lib. I; ubi dicitur Δηΐμαχος. Idem πολιορκητικὰ *c* ὑπομνήματα reliquit; quorum XXXV citat Stephanus in Λακεδαίμων. Fuit rerum mathematicarum rudis, & imperitus, multasque fabulas historiæ suæ infersit; teste Strabone lib. I. Verba ejus sunt ista: Ἅπαντες οἱ περὶ τῆς Ἰνδικῆς γράψαντες, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ψευδολόγοι γεγόνασι, καθ' ὑπερβολὴν δὲ Δηΐμαχος, τὰ δὲ δεύτερα λέγει Μεγασθένης, Ὀνησίκριτός τε, καὶ Νέαρχος, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι παραψελλίζοντες ἤδη. καὶ ἡμῖν δ' ὑπῆρξεν ἐπὶ πλέον κατιδεῖν ταῦτα, ὑπομνηματιζομένοις τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις. Διαφερόντως δ' ἀπιστεῖν ἄξιον Δηϊμάχῳ τε, καὶ Μεγασθένει· οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τοὺς ἐνωτοκοίτας, καὶ τοὺς ἀστόμους, καὶ ἄρρινας ἱστοροῦντες, μονοφθάλμους τε, καὶ μακροσκελεῖς, καὶ ὀπισθοδακτύλους. ἀνεκαίνισαν δὲ καὶ τὴν Ὁμηρικὴν τῶν Πυγμαίων γερανομαχίαν, τρισπιθάμους εἰπόντες. οὗτοι δὲ καὶ τοὺς χρυσωρύχους μύρμηκας, καὶ Πᾶνας σφηνοκεφάλους, ὄφεις τε, καὶ βοῦς, καὶ ἐλάφους σὺν κέρασι καταπίνοντας. περὶ ὧν ἕτερος τὸν ἕτερον ἐλέγχει, ὅπερ καὶ Ἐρατοσθένης φησίν. Ἐπέμφθησαν μὲν γὰρ εἰς τὰ Παλίμβροτα, ὁ μὲν Μεγασθένης πρὸς Ἀνδρόκοττον, (al. Σανδρόκοττον) ὁ δὲ Δηΐμαχος πρὸς Ἀλλιτροχάδην τὸν ἐκείνου υἱὸν, κατὰ πρεσβείαν· ὑπομνήματα δὲ τῆς ἀποδημίας κατέλιπον τοιαῦτα. Πατροκλῆς δὲ ἥκιστα τοιοῦτος· καὶ οἱ ἄλλοι δὲ μάρτυρες οὐκ ἀπίθανοι, οἷς κέχρηται ὁ Ἐρατοσθένης. *Sane, quicunque de India scripserunt, pleraque mentiti sunt: præ reliquis Daimachus, proximè Megasthenes, Onesicritúsque, & Nearchus, aliique tales, jam nonnihil etiam balbutientes: nobisque ista pleniùs perspicere contigit, cùm de rebus Alexandri faceremus commentarium. Præcipuè autem fides Daimacho est, & Megastheni, deroganda: hi enim sunt, qui in auribus cubantes, ore, naribus carentes, unoculos, longipedes,*

a Notis ad Laërtium in vitâ Thaletis.

b Daimachus libro secundo Indicorũ.

c Commentarios de bellicis machinis, tormentis, telisque.

*des, digitis retrò aversis praditos, referunt. immutarunt etiam Homericam Pygmaeorum pugnam, trium spithamarum iis staturam adsignantes. iidem narrant, formicas aurum effodere: esse quosdam Panas capita cunei formâ habentes; qui serpentes, boves, & cervos cum cornibus deglutiant. atque de his alter alterum redarguit; ut ait Eratosthenes. Missi enim fuerunt legati Palimbrota**, *Megasthenes ad Androcottum, Daimachus ad filium ejus Allitrochadem; talesque suarum peregrinationum commentarios, nescio qua de caussâ, reliquerunt. Patrocles verò minimè eorum similis est: neque reliqui leves sunt testes, quibus utitur Eratosthenes.* Verba hæc eo lubentiùs adduxi, quia non de uno Daimacho; sed de quinque nobilibus rerum Indicarum scriptoribus judicium contineant. Ac minimum quidem fidei tribuit Daimacho. In proximo vanitatis gradu collocare non dubitat Megasthenem; de quo superiori capite agebamus. Arrianus tamen *a δόκιμον ἄνδρα b* appellat; eúmque sequi se velle profitetur. Tertius, quartúsque locus, assignatur duobis illis Alexandri comitibus, de quibus capite decimo dictum fuit; Onesicrito, inquam, & Nearcho: quorum ille philosophus erat ex Diogenis Cynici contubernio; ab Alexandro autem gubernatorum magister in Indiis constitutus fuit: hic verò ab eodem Alexandro præfectus fuit classi Indicæ, qua Oceanum Indicum pernavigavit; unde in Euphratem reversus ad Alexandrum Babylonem euntem vênit; eúmque de Chaldæorum sententia commonuit, ut ne Babylonem ingrederetur: ac rex quidem prædictionem Chaldæorum tunc neglexit; verùm postea, prodigiis aliquot territus, pœnitudine duci cœpit, quòd Nearcho non habuisset fidem: etiam post dies paucos, octiduo verò ante obitum suum, in balneo vacavit Nearcho; qui ei, jam febri correpto, narrabat navigationem suam, & quæ in Oceano Indico vidisset. Auctor istorum Plutarchus in Alexandro. Ut mirum non sit, si Arrianus *c* Nearchum imprimis inter eos reponat, quos fide dignos censeat. Sed Strabonis, ut vidimus, longè aliud judicium est. Et res clamat; meras esse fabulas, quæ ex Nearcho, Onesicrito, Megasthene, ac cæteris ejus farinæ historicis, adferuntur à Mela, Plinio, Solino, atque aliis. Quinctus ex istis Indiæ scriptoribus est Patrocles, qui Seleuci Nicatoris, & filii ejus Antiochi temporibus, mare Indicum classe lustravit. Plinius lib. VI Hist. Nat. cap. XVII: *Patefacta est* (India) *Alexandri magni armis, regúmque, qui ei successere; circumvectis etiam in Hyrcanum mare, & Caspium, Seleuco, & Antiocho, præfectóq; classis eorum Patrocle.* Huic Strabo præ omnibus fidem dicit habendam. Nec

* *Indiæ oppidum.*

a *Lib. 5. exped. Alex.*

b *Spectatæ fidei virum.*

c *Lib. 5. exped. Alex.*

leves sententiæ suæ caussas adfert. Nam, summæ fuisse auctoritatis, dicit: quippe qui præfuerit locis, quæ descripsit; atque ab duobus regibus, Seleuco, & Antiocho, hoc imperium acceperit. Adhæc rerum mathematicarum minimè fuit rudis; contrà quàm de Daimacho dicebamus. Præterea, cùm Alexandri comites multa obiter tantùm lustrata in commentarios sępius retulerint. Alexander verò omnia soleat indagare, descriptionemque regionum à peritissimis consueverit accipere: Patrocles eam se descriptionem postea temporis accepisse dicit à Xenocle, gazæ præfecto. Ex his apparet, quanto judicio usus sit Strabo in historicis istis: longè aliter ac Plinius; qui multa ex Megasthene, & similibus, suis infersit libris, de rei veritate securus, dum bonâ referat fide, quæ apud veteres legisset.

Etiam sub Ptolomæo Lagida, & Philadelpho, vixit Antigonus Carystius. Opponet fortasse aliquis nobis Diogenem Laërtium; cujus interpreti si credimus, in hanc sententiam scripsit: *Sunt igitur hujusmodi notæ, & hic librorum numerus: ut Antigonus Carystius in libro, quem* NUPER *de Zenone edidit, refert.* Hæc qui legat, non aliud existimare potest, quàm Carystium hunc vixisse circa tempora Hadriani. Siquidem ipse Diogenes floruit sub successore Hadriani, Antonino Pio, vel paullo etiam pòst. Sed interpres neutiquam est assecutus Laërtii sententiam. Græcè est: Τὰ μὲν σημεῖα, ταῦτα, καὶ τὰ βιβλία, τοσαῦτα· ἅπερ (Ἀντίγονός φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος) νεωστὶ ἐκδοθέντα εἴ τις ἤθελε διαγνῶναι, (malim cum Casaubono ἀναγνῶναι) μισθὸν ἐτέλει τοῖς κεκτημένοις. Hoc est: *Sunt igitur hujusmodi, notæ, & tot numero, quæ scripsit: quæ (ut verbis utar Antigoni Carystii libro de Zenone) nuper edita, siquis cognoscere voluisset, mercedem his, eos qui possiderent libros, persolvebat.* Dicit igitur Antigonus, nuper editos esse Platonis libros, cum notis à se expositis, quas antea siquis intelligere voluisset, pretii aliquid annumerare debuerit. Nihil igitur hęc derogant sententiæ nostræ; quâ dicebamus, Antigonum hunc sub Lagi filio, & Philadelpho, vixisse. De Lagi filio docuit me Aristocles, antiquissimus scriptor, cujus nobile fragmentum conservavit nobis industria Eusebii lib. XIV pręparationis Euangelicę. In eo, ubi de Pyrrhone, & ejus philosophia, multa narrat, inter

a P. 445 edit. Rob. St. alia hæc verba leguntur *a*: Ἀντίγονος γὰρ ὁ Καρύστιος κατὰ τοὺς αὐτοὺς γενόμενος χρόνους, καὶ ἀναγράψας αὐτῶν τὸν βίον, φησί, τὸν Πύρρωνα διωκόμενον ὑπὸ κυνός, ἀναφυγεῖν ἐπί τι δένδρον· σκωπτόμενον δ' ὑπὸ τῶν παρόντων, εἰπεῖν, ὡς χαλεπὸν εἴη τὸν ἄνθρωπον ἐκδῦναι. *Antigonus Carystius, qui iisdem tempo-*

temporibus vixit, eorúmque vitam perscripsit, ait, Pyrrhonem, cùm canis eum insequeretur, in arborem quampiam refugisse; ac cùm, qui adessent, eo nomine deriderent, (quasi qui facto suo destrueret proprium dogma *ἀδιαφορίας a*) *dixisse ius, grave omnino esse, hominem exuere.* Quod de Pyrrhone hoc etiam narrat Laërtius: sed auctores suos non laudat. At Pyrrho ille æqualis fuit Anaxarcho; ut ex eodem Laërtio constat. Anaxarchus autem vixit Olympiade CX; ut disertim idem scribit. Et, ut hoc non diceret, dicit, congressum esse cum Alexandro Magno, & post ejus obitum crudeliter fuisse occisum à Nicocreonte, Cypri tyranno. Aliter quoque idem cognoscimus. Nam Pyrrhonis discipulus fuit Hecatæus Abderita, Laërtio eodem teste. At Hecatæum hunc cum Alexandro M. nutritum, & cum Ptolomæo Lagi commoratum fuisse, superiùs diximus ex primo Josephi libro contra Apionem. Vixit igitur Antigonus Carystius temporibus Ptolomæi Lagi. Interim quoque floruit sub successore ejus Philadelpho. Nam scripsit vitam Timonis; ut liquet ex Laërtio. Ac idem testatur, Timonem hunc Antigono regi, & Ptolomæo Philadelpho, carum fuisse.

a *Indifferentia.*

Quod ad scripta ejus: non solùm Timonis, aut Pyrrhonis vitas, in literas retulit, de quibus jam vidimus: sed etiam Polemonis, Antipatri, Menedemi, Dionysii Heracleotæ Metathemeni, Lyconis, & Zenonis: quarum variis in locis meminit Athenæus. Itaque Laërtius *b ἁπλῶς* eum citat *ἐν τοῖς βίοις c*. Ac meminit ejus operis quoque Hieronymus præfat. libri de scriptoribus Ecclesiasticis. Etiam *περὶ ζώων d* commentarium elucubratus est, teste Hesychio in Γλαυ: itèm *περὶ λέξεως e*, ut liquet ex Athenæi lib. III, & VII. Idem Athenæus lib. XIII citat *Καρυστίῳ ὑπομνήματα ἱστορικὰ f*: atque ex iis refert, ut Lysimachus è regno suo, Athenienses item publico decreto ex sua Republica, ejecerint philosophos: quod factum oratione improbavit Philo Alexandrinus; probavit Demochares, Demosthenis consobrinus. Scripsit & *ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγὴν g*, quæ sola ad nos pervênit. Nam Carystii illius opus hoc esse, non Alexandrîni illius, vel Cumani Antigoni, liquet ex Stephano *περὶ πόλεων* in Γυαρὸς; ubi scriptorem ejus operis Carystium disertim vocat: quemadmodum collega meus Jo. Meursius optimè observat in eruditis ad eum scriptorem notis. Video & alia citari sub Antigoni nomine: eaque inter, *περιήγησιν Μακεδονικὴν h* apud eundem Stephanum in Ἄζαεις; item *Ἀλλοιώσεις i* apud Antoninum Liberalem Metamorph. XXIII: *περὶ πινάκων k* apud Laër-

b *In Polemone.*
c *In vitis.*
d *De animalibus.*
e *De voce.*
f *Carystii commentarios historicos.*
g *Historiarum mirabilium collectanea.*
h *Descriptionem Macedoniæ.*
i *Immutationes forma.*
k *De tabulis.*

Laërtium in Chrysippo: & ἱστορίαν Ἰταλικὴν apud Dionysium Halic. lib. I Rom. Antiq., Plutarchum in Romulo, & Festum Pompeium in *Roma*. Sed cùm nusquam in istis Carystii nomen apponatur, cujus ista Antigoni sint, asserere non ausim.

His quoque temporibus fuit Hegesias Magnesius, imitator Charisii ejus, qui Democharis temporibus vixit. Quod ostendit hic Ciceronis locus in Bruto: *Duo fuerunt per idem tempus dissimiles inter se, sed Attici tamen. quorum Charisius multas orationes scribebat aliis, cùm cupere videretur imitari Lysiam: Demochares autem, qui fuit Demosthenis sororis filius, & orationes scripsit aliquot; & earum rerum historiam, quæ erant Athenis ipsius ætate gestæ; non tam historico, quàm oratorio genere, perscripsit. At Charisii vult Hegesias esse similis*, &c. Satis hinc liquet, fuisse juniorem Demochare, de quo antea diximus. At idem Timæo, vel antiquior, vel σύγχρονος a fuit. Antiquiorem fuisse, censet P. Victorius, extremo capite XV libri XVI Variarum Lectionum. Saltem juniorem non esse, hinc verisimili conjecturâ colligo, quòd Plutarchus in Alexandro ab eo scriptum fuisse dicat, quo die Dianæ Ephesiæ templum conflagravit, natum fuisse Alexandrum: atque, hoc cùm diceret, exclamâsse, domo abfuisse Dianam, quòd in partu Olympiadis adesse voluisset. Eamque exclamationem Plutarchus ita frigidam esse ait, ut vel illud templi incendium valuerit restinguere. Atqui, si Ciceronem memoria non fefellit, idem scripsit Timæus: à quo id concinnè dictum fuisse, Tullius ait libro secundo de Natura Deorum. Nempe Tullius, ut homo erat venustus, καὶ εὐτράπελος b, amavit ingenii eo ex dicto relucentis elegantiam: Plutarchus, severioris supercilii philosophus, turpem assentationem improbavit. Puto autem, Plutarchus, vir immensæ lectionis, & cui, cùm Vitas istas scriberet, ad manus semper erant Timæus, atque historici alii, nunquam Hegesiæ illud dictum tribuisset, quod Timæo assignat Tullius, nisi prior Hegesias dixisset: aut ni saltem, circa eadem tempora, ita uterque scripsisset. Quod si est, extremis Ptolomæi Lagi, & primis Philadelphi temporibus, vixerit Hegesias. Jure verò eum inter historicos reponi, partim ex iis, quæ diximus, liquet: partim ex Dionysio Halic. lib. περὶ συνθέσ. ὀνομάτ. (ubi jungitur Duridi Samio, Polybio, Saoni, Demetrio Calantiano, Hieronymo, Antilogo, vel potiùs Antiocho Syracusano, & Heraclidi; qui omnes fuere historici) partim ex Gellii lib. IX, cap. IV; ubi eum conjungit cum Aristea Proconnesio, Isigono Nicæensi, Ctesia, Onesicrito, &c

a Æqualis.

b Et facetus.

& Polystephano, scriptoribus veteribus non parvæ auctoritatis; sed quorum libri miraculorum, ac fabularum, sint pleni; ut ibidem dicitur. At cave hunc Hegesiam confundas cum illo, qui, Laërtio *a* teste, Πεισιθάνατος est dictus. De quo Cicero lib. I Tuscul. & Valerius Max. lib. VIII, cap. IX. Nam iste Cyrenaicus fuit philosophus, ac Platonis temporibus vixit. Quippe qui discipulus fuerit Paræbatis ejus, quem etiam audivit Anniceris, is qui Platonem redemit: ut Laërtius in Aristippo testatur. At Hegesias iste, de quo nunc sermo, multo, ut vidimus, junior fuit, orator idem, atque historicus, patriâ Magnesius; qui primus induxit Asiaticum dicendi genus. Strabo lib. XIV: Ἄνδρες *b* δ' ἐγένοντο γνώριμοι Μάγνητες, Ἡγησίας ὁ ῥήτωρ, ὃς ἦρξε μάλιστα τοῦ Ἀσιανοῦ λεγομένου ζήλου, παραφθείρας τὸ καθεστηκὸς ἔθος τὸ Ἀττικόν. Etiam stylum damnat Tullius in Bruto. *At Charisii, inquit, vult Hegesias esse similis; isque se ita putat Atticum, ut veros illos præ se penè agrestes putet. At quid est tam fractum, tam minutum, tam in ipsa, quam tamen consequitur, concinnitate puerile?* Item in Oratore: *Quam perversè fugiens Hegesias, dum ille quoque imitari Lysiam vult, alterum penè Demosthenem, saltat, incidens particulas: & is quidem non minùs sententiis peccat, quàm verbis: ut non quærat, quem appellet ineptum, qui illum cognoverit.* Et aliquanto pòst: *Sunt etiam, qui illo vitio,* QUOD AB HEGESIA MAXIME FLUXIT, *infringendis, concidendisque numeris, in quoddam genus abjectum incidant, Siculorum simillimum.* Dionysius quoque Halicarnassensis, libro περὶ συνθέσ. ὀνομάτ. ait, genus dicendi ejus esse μικρόκομψον *c*, ἀγεννὲς, μαλθακόν: atque alibi eodem libro refert, deformis compositionis primas, medias, ultimas, tenêre: atque id allato ex eo exemplo probat. Horum judicio standum potiùs, quàm Varronis; viri quidem omnium Romanorum doctissimi, sed minus intelligentis eorum, quæ ad laudabilem pertinent characterem. Ab eo quidem Hegesiæ dictionem laudatam fuisse, verba ista Ciceronis ostendunt ad Atticum lib. XII epist. VI: *Habes Hegesiæ genus, quod Varro laudat.* Nam sententia est: Ex eo, quem ad te misi, Hegesiæ libro, facilè nunc vides, quàm turpiter se det Varro; cùm non veretur laudare dicendi genus, quod Hegesias usurpat.

Etiam sub Ptolomæo Lagi filio, & Ptolomęo Philadelpho, vixit Timæus; non ille Locrus, philosophus Pythagoricus, cujus exstat libellus de natura, & anima mundi, Doricâ scriptus dialecto; quémque Plato loquentem inducit in dialogo suo, cui inde Ti-

L mæo

a In Aristippo.

b *Magnetes viri illustres fuere, ut Hegesias orator, qui princeps induxit stylum Asiaticum, Attico, qui tum erat, corrupto.*

c *Illepidũ, ignobile, atque ignavum.*

mæo nomen; quem item de Pythagoræ vita librum scripsisse, ait Suidas *a*: sed alter, eo junior, Andromachi filius, domo Siculus. Lycophronis Schol. † Τίμηρος ὁ Σικελικός φησι: ubi arbitror corruptè Τίμηρος pro Τίμαιος legi. nempe Timæus erat Tauromenita; ut ex secundo Athenæi, & aliis, constat. De ætate verò quod dixi, certissimâ nititur ratione. Nam ex illis, quæ deinceps referam, planum fiet, vixisse temporibus iis, quibus Agathocles in Sicilia imperabat, inque Italia Tarentinum bellum gerebatur. At Agathocles anno uno antè mortuus est, quàm regnare cœpisset Philadelphus. Tarentinum verò bellum exarsit, cùm triennium jam imperâsset Pyrrhus. Scripsit Timæus, Suida teste, libros LXVIII, quibus argumenta rhetorica collegit. Sed præcipuè historiâ inclaruit: quamquam multis visus sit parvo omnia judicio in literas referre, usque adeò, ut propterea etiam γραοσυλλέκτρια *b* diceretur, Hesychio, & Suida testantibus. Historica ejus sunt ista: libri tres de Syria, & ejus urbibus, ac regibus. Item Olympionicæ, & χρονικὰ πραξίδια *c*. quod idem opus fuisse censeo, ac illud de Olympionicis. Adhæc Ἰταλικὰ, καὶ Σικελικὰ libris VIII, & Ἑλληνικὰ, καὶ Σικελικά. Nempe utroque in opere exposuit res Siculas: sed in priori retulit, quâ permiscentur rebus Romanis; ut quæ Romani in Sicilia gessere tempore belli Punici primi: in altero verò egit de bellis inter Græcos, & Siculos; quæ multa variaque. Σικελικὰ ejus citat etiam Antigonus ἐν θαυμασ. hist. I, & Parthenius Erot. XXIX. Utrum verò opus signent, non addunt. In prioribus ejus operis libris, quod erat de rebus Græcis, & Siculis, diligentem habuit veritatis rationem: non item, ubi ad res Agathoclis deventum. Quippe, quia Siciliâ ejectus erat à rege, eo undequaquaversum occasionem captare solet, qua sese vindicet; usque adeò etiam, ut, ubi delicti nihil erat, ibi infortunium vitio vertat. Etiam isto nomine latæ est culpæ reus, quòd ignaviam exprobrat viro strenuo, & forti. Et hoc cùm facit, ne quidem sibi constat. Nam Syracusanorum fortitudinem extollit in cœlum. Quasi non eos subegerit Agathocles. Si isti fortes, quid judicii feremus de Agathocle, modò mica candoris sit in nobis? Præsertim quando non proclive hoc illi fuit, qui figulo patre natus erat. Et tamen iste ad tantum pervenit imperium. Quo alio, quàm prudentiâ eximiâ, ac fortitudine animi singulari? Nec domi modò rem præclarè gessit; sed etiam foris: ut qui magnam subegerit Italiæ & Libyæ partem. Quare mero meridie clarius est, Timæum parum fidei mere-

a *In Timæo.*
† *P. 105.*
b *Anus collectrix.*
c *Acta ad tempus suum relata.*

mereri in hujus principis rebus: quemadmodum bene observatum est à Suida; vel potiùs à veteribus illis, quos Suidas exscribit; imprimis Polybio lib. XII. Præter verò ista, quæ diximus, etiam de Romanorum bello cum Pyrrho, Epirotarum rege, commentarium condidit. Nam cùm res priscas universali rerum Italicarum historiâ esset complexus; bello cum Pyrrho proprium dicavit volumen: ut auctor est Dionysius Halicarnass. in præfatione Antiquitatum Romanarum. Item Cicero lib. V, epist. ad Lucceium: *Vt cogitares, conjuncténe malles cum cæteris rebus nostra contexere; an, ut multi Græci fecerunt, Callisthenes Troicum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum. qui omnes à perpetuis suis historiis ea, quæ dixi, bella separaverunt.* At vel memoria, vel corrupti codices fefellere Raphaëlem Volaterranum libro X Antropologiæ; ubi Timæum ait scripsisse bellum Thebanum; atque ejusce rei Ciceronem in illâ, quam dixi, epistolâ laudat auctorem. Arbitror autem, idem opus signari à Gellio lib. XI. cap. I; ubi Timæum oratione Græcâ scripsisse ait de rebus Romanis. Mirum interea, Suidam non meminisse historiæ istius de bello cum Pyrrho. Nisi idem sit liber, ac iste, quem de rebus Italicis, & Siculis, conscripsit; quod non admodum verisimile sit. Satis Timæum hunc laudat Cicero libro de Oratore: *Post*, inquit, *Callisthenem Timæus longè eruditissimus, & rerum copiâ, & sententiarum varietate, & ipsâ compositione verborum non impolitus, magnam eloquentiam ad scribendum attulit.* Asiaticum dicendi genus sequebatur. Sed cùm id duplex fuerit; utrum probârit Timæus, ostendunt hæc ejusdem Ciceronis verba in Bruto: *Genera Asiaticæ dictionis duo sunt: unum sententiosum, & argutum, sententiis non tam gravibus, & severis, quàm concinnis, & venustis; qualis in historia Timæus: aliud autem genus est, non tam sententiis frequentatum, quàm verbis volucre, atque incitatum; qualis est nunc Asia tota; nec flumine solùm orationis, sed etiam exornato, & faceto genere verborum.* At illustris imprimis est Diodori Siculi locus lib. V. quo, quid in eo laudari, quid culpari mereatur, ostendit his verbis: Τίμαιος μὲν ὢν μεγίστην πρόνοιαν πεποιημένος, τῆς τῶν χρόνων ἀκριβείας, καὶ τῆς πολυπειρίας πεφροντικὼς, διὰ τὰς ἀκαίρους καὶ μακρὰς ἐπιτιμήσεις δικαίως διαβάλλεται. καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιτιμήσεως Ἐπιτίμαιος ὑπό τινων ὠνομάσθη. *Timæus sanè, & in temporum notatione exquisitam adhibuit diligentiam, & ut variâ rerum cognitione abundet, sollicitè laborat. At, propter intempestivas, & verbosas reprehensiones, jure etiam ipse reprehenditur. Quare ob nimiam taxandi libidinem, & acerbitatem, Epitimæus (id est, taxator) à quibusdam*

nominatus fuit. Hanc ejus in Philisto, aliisque historicis reprehendendis, acerbitatem damnat idem Diodorus lib. XIII. & fecerat idem, cùm Cornelius Nepos in Alcibiade; ubi *maledicentissimum* appellat: tum utroque antiquior Polybius lib. XII; ubi sic scribit: Διὸ δὴ καὶ νῦν ἡμεῖς μὲν εἰκότως ἂν δόξαιμεν ἀδοκιμάζειν τοῖς ὑπὸ Τιμαίου κατὰ Δημοχάρους εἰρημένοις. ἐκεῖνος δὲ ἂν οὐκ εἰκότως τυγχάνει συγγνώμης, οὐδὲ πίστεως ὑπ' οὐδενός, διὰ τὸ προφανῶς ἐν τῇ λοιδορίᾳ ἐκπίπτειν τοῦ καθήκοντος διὰ τὴν ἔμφυτον πικρίαν: Hoc est, *Quocirca nunc quoque nos ea, quæ à Timæo dicta sunt in Democharem, meritò improbare videamur. Ille autem indignus, cui à quoquam ignoscatur, & fides habeatur, videri debet: quia apertè in maledictis ab officio discedit, ac deflectit, propter insitam acerbitatem.* Nec aliter Strabo in XIV; ubi eum βάσκανον καὶ συκοφάντην a, appellat: ac à reprehendendi studio vocatum ait ἐπιτίμαιον, quod & Diodorum scripsisse vidimus: nisi quòd apud eum ἐπιτίμαιον legitur, uti & Suidam. Et rectiùs, ut arbitror, taxat quoque hunc taxatorem, tum Clemens lib. I Στρωμ. tum Plutarchus in Dione, & ex eo Photius bibliothecæ suæ cap. CCXLIV. Nec prætereunda videntur ejusdem Plutarchi verba in Nicia; ubi Timæum tantopere sibi placuisse ait, ut superare posse Thucydidem sibi videretur; dum in eo totus est, ut Philistum ostendat rudem fuisse, & impolitum, propriam prodere infantiam, ac pingue quid sonare, Siculâque adipe oblitum, ut Diphilus dicebat. A quo nec abit ὁ κριτικώτατος b Longinus lib. περὶ ὕψους. ubi sic de eo scribit: Θατέρου δὲ ὧν εἴπομεν, λέγω δὲ τοῦ ψυχροῦ, πλήρης ὁ Τίμαιος, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα ἱκανός, καὶ πρὸς λόγων ἐνίοτε μέγεθος οὐκ ἄφορος· πολυΐστωρ, ἐπινοητικός, πλὴν ἀλλοτρίων μὲν ἐλεγκτικώτατος ἁμαρτημάτων, ἀνεπαίσθητος δὲ ἰδίων, ὑπὸ δὲ ἔρωτος τοῦ ξένας νοήσεις ἀεὶ κινεῖν πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ παιδαριωδέστατον. *Eorum porrò vitiorum, de quibus diximus, altero, frigido, inquam, passim laborat Timæus, vir alioqui alia, quæ ad artem pertinent, callens non mediocriter, nec interdum in conciliandâ orationi magnitudine sterilis; qui multa novit, consultus, & prudens; præterquam quod ad alienos errores reprehendendos propensissimus, propriorum autem sensu destitutus, aliorum commentationes subinde agitandi cupidine, plerumque ad id, quod infantissimum est, excidit.* Hoc ita esse, à Cæcilio pluribus fuisse ostensum, addit: atque ipse unum alterúmque ejus locum adducit, quo id planum fiat. Annos sex & nonaginta Timæum vixisse, auctor est Lucianus in Macrobiis.

a *Invidũ & calumniatorem.*

b *Summi judicii scriptor.*

CAP.

CAP. XIII.

Berosus, seu Berossus. Ejus nominis origo; uti τοῦ nominis Βαρθολομαῖος. *Claudius Verderius refellitur. Item Conradus Gesnerus. Adversus utrumque ostensum, Berosum vixisse sub Ptolomæo Philadelpho, dicasseque sua seu Antiocho Soteri, seu filio ejus Antiocho Θεῷ. Historia Berosi* Βαβυλωνικὴ, *seu* Χαλδαϊκὴ, *tribus constans libris. Nabopolassar quis. Viri eruditi de Annii Beroso sententia refellitur.*

ÆQualis quoque horum fuit Berosus, sive, ut Græcis vocatur, Βηρωσσὸς. Quod nomen summis viris *a* ita dici placet, quasi Oseæ filium. Sanè ex Elia constat, Chaldæis בר idem esse, quod Syris בר; unde similiter *Bar-ptolemæus*, quasi filius Ptolomæi; item *Bar-Iesus*, *Bar-Timæus*, & similia. Sed de ætate Berosi non convenit inter omnes. Mosi æqualem statui à nonnullis, ait Barthius Adversariorum lib. LI, cap. VII. Quam sententiam jure, ut ineptissimam, damnat. Claudius Verderius, suâ in Annianum Berosum censurâ, vixisse ait paullo ante principatum Alexandri Magni. Hoc unde adstrui possit, non video. Sed tamen Alexandri ætate vixisse, lego apud Tatianum oratione adversus gentes. Verùm addit idem Tatianus, eum historiam suam dicâsse Antiocho ei, qui tertius fuit ab Alexandro. Imò nec satis constans hæc lectio est. Nam apud Eusebium lib. X præparationis Euangelicæ iste Tatiani locus hunc in modum adducitur *b*: Βηρωσσὸς ἀνὴρ Βαβυλώνιος, ἱερεὺς τοῦ παρ' αὐτοῖς Βήλου, κατ' Ἀλέξανδρον γενόμενος, Ἀντιόχῳ τῷ μετ' Σέλευκον τρίτῳ τὴν Χαλδαίων ἱστορίαν ἐν τρισὶ βιβλίοις κατατάξας, καὶ τὰ περὶ βασιλέων ἐκτιθέμενος, ἀφηγεῖταί τινος αὐτῶν, ὄνομα Ναβουχοδονόσορ, &c. *Berosus igitur Babylonius, Beli Babylone sacerdos, qui Alexandri ætate vixit, & Antiocho post Seleucum tertio Chaldæorum historiam tribus libris perscripsit, & regum gesta exposuit, mentionem facit cujusdam, cui nomen Nabuchodonosor.* Hic est μετ' Σέλευκον. At apud Tatianum *c* ipsum pro eo invenio μετ' αὐτὸν, ut idem Alexander signetur. Et magis historiæ esse consentanea hæc lectio videtur. Sanè proximus ab Alexandro est Seleucus Nicator, alter ab eo Antiochus Σωτὴρ, tertius Antiochus Θεός. Qui sexaginta annis, & uno, imperare cœpit post obitum Alexandri. Nihil verò prohiber,

a Ios. Scal. Animad. Euseb. pag. 248. edit. I.

b *P. 289. edit. Rob. St.*

c *In Basil. edit. Orthodox. an. 1555.*

bet, quo minùs Berosus, cùm Babylone esset Alexander, fuerit annorum circiter triginta, vel etiam minùs: idem nonagenarius, vel junior paullo, historiam suam dicârit Antiocho Θεῷ. Dicere etiam possumus, cùm Antiochus nominatur, qui tertius est ab Alexandro, intelligi Antiochum Σωτῆρα; ut nempe ipse in orationem veniat Alexander; alter sit Seleucus; tertius Antiochus Σωτὴρ, ad quem ab obitu Alexandri anni duntaxat sunt XLIV. Possis etiam, si hæc numerandi ratio placet, retinere lectionem, quæ apud Eusebium est: nempe ut Seleucus, primus sit; secundus, Antiochus Σωτὴρ; tertius, Antiochus Θεός. Et ita quidem dicere liceat, si in adductis Tatiani verbis, istoc, κατ' Ἀλέξανδρον γενόμενος, ut apud Stephanum est; sive, κατ' Ἀλέξανδρον γεγονὼς, ut legitur in Tatiano ipso; rectè à Gesnero transfertur, *qui Alexandri ætate vixit*: quam interpretationem etiam sequitur Onuphrius Panuinus libro de Sibyllis. Sed, verba hæc peniculatiùs expendenti, in mentem venit, rectiùs verti, *qui Alexandri ætate natus est*. Sic sanè omnis tollitur scrupulus. Quippe natus sit Berosus biennio ante obitum Alexandri. Fuerit hoc pacto tantùm annorum LXIV, cùm cœpit regnare Ἀντίοχος Θεὸς, cui librum suum obtulit. Utcunque est, Berosus historiam suam emisit temporibus Ptolomæi Philadelphi. Nam is annis imperavit XXXVIII: ac anno quidem ejus sexto regnare in Syria cœpit Antiochus Σωτὴρ: anno autem vigesimo secundo Antiochus Θεὸς: quorum alterutri sua nuncupavit Berosus. Minimè verò assentiendum Conrado Gesnero, viro doctissimo: qui in notis ad Tatianum per Alexandrum intelligi putat, non illum Philippi filium, cognomento Magnum; sed eum, qui in Syriæ regno Demetrio Soteri successit, successoremque habuit Demetrium Nicanorem: per Antiochum verò capit Antiochum Sedetem; qui post Demetrium Nicanorem regnavit. Hæc enim si vera essent, Berosus seculo toto esset junior Manethone. Atqui Manethos floruit sub Philadelpho, ut postea liquebit. Philadelphus obiit anno tertio Olympiadis CXXXIII. At Antiochus Sedetes Syriam invasit anno primo Olympiadis CLX. Quomodo tum demum vixisse Berosus potest, qui paullo antiquior est ipso Manethone? quod disertim dicit Georgius Syncellus. Verba ejus postea adducam. Aliter etiam ætatem Berosi adstruimus. Siquidem Plinius lib. VI Hist. Nat. cap. LV refert, Berosum tradere memoriam quadringentorum annorum, & octoginta: qui sine dubio sunt anni Nabonassaris. At caput æræ Nabonassareæ surgit Olympia-

dis

dis VIII anno II. A quo tempore si annos numeres CCCCLXXX, incidemus in extrema tempora Antiochi Σωτῆρος. Quare vel huic, vel filio ejus Antiocho Θεῷ, historiam suam dicaverit Berosus. Hæc profectò de ætate Berosi dubitare nos minimè sinunt. Meminere Berosi plurimi veterum; eósque inter Vitruvius lib. IX cap. IX, Tertullianus in Apologetico cap. XIX, & scriptor Chronici Alexandrini *a*. Condidit Babylonica, sive Chaldaica, tribus libris. Promiscuè enim his nominibus utuntur veteres. Βαβυλωνικὰ quidem Berosi advocat Athenæus in quartodecimo. At Tatianus ait, scripsisse τὴν Χαλδαίων ἱστορίαν ἐν τρισὶ βιβλίοις *b*. Ac, ut vidimus, Clemens Alexandrinus *c* citat Berosum ἐν τρίτῃ Χαλδαϊκῶν *d*: & alibi *e* ἁπλῶς, ἐν ταῖς Χαλδαϊκαῖς ἱστορίαις *f*. Agathias quoque lib. II contexuisse ait τὰ *g* ἀρχαιότατα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ Μήδων. Freculphus Lexoviensis Chronicorum lib. I cap. XXVI: *Berosus, qui Chaldaica defloravit.* Nec res solùm Assyrias, seu Chaldæas, sed etiam Medicas libris istis complexus fuit. Agathias lib. II: Ὡς ἂν Βηρωσσῷ τε τῷ Βαβυλωνίῳ, καὶ Ἀθηνοκλεῖ, καὶ Συμμάχῳ, τοῖς τὰ ἀρχαιότατα τῶν Ἀσσυρίων τε καὶ Μήδων ἀναγραψαμένοις, ἱστόρηται. *Ut alibi Berosus Babylonius, & Athenocles, & Simachus qui antiquissimas Assyriorum & Medorum res conscripsere, retulerunt.* Ex eo opere præclara quædam fragmenta conservavit nobis Flavius Josephus lib. I contra Apionem. Quorum aliqua luculentis notis illustrat Scaliger in appendice operis de emendatione temporum. Sanè ex fragmentis istis inter alia illud discimus, Nabopolassarum fuisse patrem Nabuchodonosori, & tertium decimum Nabuchodonosori esse trigesimum Nabopolassari. Habes & aliud fragmentum apud eundem Josephum lib. I Antiquitatum Judaicarum cap. V. Sed Annii Berosus ejusdem est farinæ, ac sunt ejus Megasthenes, & Archilochus, de quibus antè diximus. Ut insanum sit, velle ex quisquiliis istis, ac nugis mendacibus, metiri magnum illum Berosum, cui *ob divinas prædictiones Athenienses publicè in gymnasio statuam inauratâ linguâ posuere*: ut auctor est Plinius lib. VII cap. XXXVII. Et tamen V. Cl. Dionysius Gothofredus, præfatione suâ in antiquæ historiæ auctores, historiarum studiosos cognitionem earum haurire jubet, non ex decimâ, ut ait, lacunâ; sed ex illo Annii Beroso, Manethone, & Metasthene. Quia verò non ignorabat, maximos viros censere, esse istos scriptores supposititios, & mendis, mendaciisque coopertos, eo continuò adjungit, *suspecta sunt, & fluxa apud viros quosdam eruditissimos fidei: sed quid? sua illis, mea mihi, aliisque, opinio est.*

Et

a Pag. 48.
b Historiā Chaldaicam libris tribus.
c In προτρεπτ.
d Libro tertio Chaldaicorum.
e Lib. I Στρωμ.
f In historiis Chaldaicis.
g Antiquissima Assyria, & Medica gentis.

Et post pauca: *Quòd si morosè, ac pertinaciter, in superioribus auctoribus recusandis manserint, eodem per me licet loculamento in bibliothecis suis Berosum, & alios, asservent, quo Herodotum, quo denique priores Dionysii Halicarnassei, ac multorum aliorum, ac maximè Plinii historici libros.* Quibus verbis quid aliud facit, quàm quod noctuam aquilæ conferat, picam cum luscinia, culicem cum elephanto? *Sed,* inquit, *seriem principum, quos* (Berosus, Manetho, Megasthenes Annii) *enumerant, penè totam Eusebius Chronico suo recenset. quin nec difficile fuerit, apud veteres eosdem quoque nancisci, atque offendere.* At toto errat cœlo. Nam Annianus ille Berosus multos comminiscitur reges, qui nusquam exstant: quod satis docti viri ostenderunt. Ac vix quicquam eorum invenias apud hunc, quæ ex vero Beroso citat Josephus. Imò interdum pugnantia habet; ut, cùm ait, Babylonem à Semiramide conditam esse: cùm Josephus dicat, à Beroso scriptum fuisse, non esse eam à Semiramide ædificatam. Quàm etiam ridiculum, cùm Berosus iste libro v, quo loco de quartodecimo Babyloniorum rege tractat, ait, ejus tempore *regnâsse apud Celtas Lugdum, à quo provincia, & homines, cognomenta sumserint:* hoc est, à quo, ut Annius ipse exponit, Celtica vocari ceperit *Lugdunensis*, & homines dicti sint *Lugdovici*, posteáque, extrito G, *Ludovici*. Nam & Lugdus ille est commentitius, & *Ludovicus* est Germanicum nomen. Et Galliæ ea pars, demum seculis duobus, & ampliùs, post Berosum, nomen *Lugdunensis* accepit. Nam dicta ita est à Lugduno; postquam ad magnam ea urbs nominis claritatem venerat. At nomen ejus obscurum fuit, priusquam L. Munatius Plancus, Ciceronis discipulus, coloniam eò Romanorum deduxit: ut Hieronymus testatur in Eusebiano Chronico, & vetus quædam indicat inscriptio, quæ Caietæ in Neapolitanorum agro reperta creditur. Colonia deducta est principatu Augusti. Berosus autem vixit tempore Antiochi Θεοῦ, hoc est primi belli Punici. Inter quæ duorum est seculorum intervallum. Fortasse aliquis credat, in errorem propemodum æquè spissum incidisse B. Martyrem Justinum, quando, in cohortatione ad Græcos, Sibyllam Babyloniam Cumis vaticinatam dicit, eamque vocat Βηρωσσοῦ [a] τοῦ τὴν Χαλδαϊκὴν ἱστορίαν γράψαντος θυγατέρα. Nam, dicat quis, Cumana Sibylla, vel tempore vixit Æneæ, cui oraculum dedit, juxta Maronem in sexto: vel saltem junior non erat Tarquinio Prisco, cui libros suos obtulit, ut à multis veterum proditum est. At inter Tarquinium Priscum, & primum bellum Punicum, cujus tempore Berosus erat, sunt anni ducenti quadra-

[a] *Berosi ejus, qui Chaldaicam historiam scripsit, filiam.*

quadraginta quinque. Equidem fateor, nihil piaculi fore, si agnoscam, deceptum in hac re Beatum martyrem: cúmque legisset, Sibyllam, quę Tarquinii tempore vixit, fuisse filiam Berosi, (quod ab Justini æquali Pausania in Phocicis, & Suida etiam, scriptum est) putâsse, eam esse filiam Berosi historici: nec cogitâsse satis, fuisse & alios Berosos in Chaldæa. Sed nihil opus est, ut tam fœdam ἀπιστίας doctissimo pariter, & sanctissimo viro impingamus. Nam quid prohibet, quo minùs dicamus, locutum de aliâ Sibyllâ Cumanâ, multo juniore, quæ mox à primo bello Punico fuerit? Neque enim una Cumis, sed complures sunt vaticinatæ: ut ex libro de mirabilibus rebus auditu perceptis, qui Aristoteli tribuitur, item ex Martiano Capella, & aliis, jam diu planum fecit Onuphrius Panvinius libro de Sibyllis.

CAP. XIV.

Manethos Sebennita, sive Sebenita. Annii Manetho rejicitur. Genuini Manethonis dignitas, historia sacra, & ejus argumentum. Manetho Mendesius. Κῦφι.

EThi quidem tum sub Sotere, Lagi filio, tum sub Philadelpho, vixerunt. Dicam nunc de istis, qui an sub Sotere floruerint, non satis liquet: sed quos tamen sub Philadelpho fuisse, certò comperiam. Horum primus esto Manethos Sebennita Diospolitanus; qui, Beroso jam sene, adolescens fuisse, ac post eum superfuisse, videtur. Saltem juniorem facit Georgius Syncellus: Μανεθῶς ὁ Σεβεννύτης, τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μιαρῶν ἱερῶν ἀρχιερεὺς, μετὰ Βηρωσσὸν γενόμενος. Unde etiam videmus, fuisse flaminem Ægyptium. Philadelphi ætate vixisse, ibidem dicitur; pleniúsque & hoc, & quod de dignitate ejus retuli, cognoscere erit ex Eusebii verbis, quæ postea adferam. Scriptor est memoratus Josepho lib. I Antiq. Jud. cap. III *b*, Plutarcho lib. de Iside, & Osiride, Theophilo lib. III ad Autolycum, Tertulliano in Apolog. cap. XIX, Porphyrio lib. de abstinentia animalium secundo, (ubi citatur ἐν τῷ περὶ ἀρχαϊσμοῦ, καὶ εὐσεβείας *c*,) Eusebio in Chronicis ad annum XV Manethonis Ægyptii regis, (sed in quibusdam codicibus is locus desideratur) item ad annum VII Thuoris, terræ Ægypti regis, sub quo Troia capta est. Adhæc Cedreno *d*, & aliis. Sub Manethonis nomine quædam edidit Annius Viterbiensis; de cujus commentis toties dicere piget.

a *Manethos Sebennita, impurorũ in Ægypto sacrorũ summus sacerdos; qui post Berosum fuit.*

b *Iuxta distinct. Græci cod. at c. 8 iuxta distinct. interpretis vet.*

c *Libro de antiquitate, & pietate.*

d *Pag. 8 & 10.*

piget. De genuino potiùs Manethone videamus. Quem compluria scripsisse, indicat hic Eusebii locus initio lib. I. Præparat. Euangel. Πᾶσαν μὲν οὖν τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν εἰς πλάτος τῆς Ἑλλήνων μετείληφε φωνῆς, ἰδίως τε τὰ περὶ τῆς κατ' αὐτοὺς θεολογίας, Μανεθὼς ὁ Αἰγύπτιος, ἔν τε ᾗ ἔγραψεν ἱερᾷ βίβλῳ, καὶ ἐν ἑτέροις αὐτοῦ συγγράμμασι. *Omnem historiam Ægyptiacam, propriéque, quæ ad theologiam hujus gentis pertinent, fusè in Græcam transtulit linguam Manethos Ægyptius, cùm in sacro opere, quod scripsit, tum in aliis commentariis.* Per sacrum verò librum intelligi hoc loco debet historia, quam, postulato Ptolomæi Philadelphi, ab antiquissimis ac fabulosis temporibus exorsus, perduxit penè usque ad tempora Darii Codomanni, ejus quem Alexander Magnus devicit. Sanè apud Eusebium in Chronicis, ad annum XVI Artaxerxis Ochi, annotatur, HUC USQUE MANETHOS. Est is annus secundus Olympiadis CVII. Quo ipso, ut ibidem legere est, Ægyptiorum concidit imperium, Nectanebo in Æthiopiam pulso; rediitque Ægyptus in potestatem Persarum: uti, Persis devictis, sub Alexandro, & Ptolomæis fuit. Nec dubito, quin hæc caussa fuerit, cur Manethos desierit in ultimo Nectanebi anno: sequentia enim tempora ex Persarum, & Græcorum imprimis, monumentis poterant colligi. Historiam hanc tribus distinxerat tomis. Primo complectebatur τὰς θεῶν, καὶ ἡμιθέων, δυναστείας a: quæ numero fuere XI. Altero comprehendebat δυναστείας octo: tertio duodenas. Dynastias istas invenies in excerptis Africani; ex quo & sua hausit Eusebius, sed ea interpolavit. Committere verò non possum, quin ex Eusebii Chronicis illustrem adscribam locum; ex quo cognoscere sit, quis fuerit Manethos, quando vixerit, unde historiam suam hauserit, & ut eam regi Philadelpho dicârit. Verba Eusebii sunt ista: Ἐκ τῶν Μανεθῶ τοῦ Σεβεννύτου. ὃς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδώλων, χρηματίσας ἐκ τῶν ἐν τῇ Σηριαδικῇ γῇ κειμένων στηλῶν, ἱερᾷ, φησι, διαλέκτῳ, καὶ ἱερογραφικοῖς γράμμασι κεχαρακτηρισμένων ὑπὸ Θωῦθ τοῦ πρώτου Ἑρμοῦ, καὶ ἑρμηνευθεισῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐκ τῆς ἱερᾶς διαλέκτου εἰς τὴν Ἑλληνίδα φωνὴν γράμμασιν ἱερογλυφικοῖς, καὶ ἀποτεθεισῶν ἐν βίβλοις ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοδαίμονος τοῦ δευτέρου Ἑρμοῦ, πατρὸς δὲ τοῦ Τάτ, ἐν τοῖς ἀδύτοις τῶν ἱερῶν Αἰγυπτίων. ἃ προσεφώνησε τῷ αὐτῷ βασιλεῖ, δευτέρῳ Πτολεμαίῳ, ἐν τῇ βίβλῳ τῆς Σώθεως γράφων οὕτως. Quorum hæc sententia est: *Ex libris Manethonis Sebennitæ; qui cùm temporibus Ptolomæi Philadelphi flamen sacrorum esset, sive malis idolorum,* (ἱερῶν b μιαρῶν ἀρχιερεὺς dicitur Georgio Syncello) *eruit ista ex columnis in Seriadica*

a *Deorum & semideorum imperia, ac principatus.*

b *Impurorum sacrorum flamen.*

terra

terra positis; quibus sacrâ, ut ait, dialecto sacra erant nota insculpta à Thoit, primo Mercurio: ea verò post diluvium ex sacra lingua in Græcam notis ibidem sacris versa fuerunt; interq; libros in adyta Ægyptia relata ab Agathodæmone, altero Mercurio, patre Tat. Hæc verò Manethos Philadelpho, secundo è Ptolomæis, dicavit: ad quem ita perscripsit in Sothis libro: hoc est, libro Iûs, sive Isidis; à cujus peregrinatione Manethos ordiebatur. Post ista subjungit Eusebius epistolium Manethonis ad Philadelphum. cujus hæc inscriptio: Μανεθὼς ἀρχιερεὺς, καὶ γραμματεὺς τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερῶν ἀδύτων, γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων, Ἡλιουπολίτης, τῷ δεσπότῃ μου Πτολεμαίῳ χαίρειν. *Manethos flamen sacrorum, & scriba adytorum Ægypti, genere Sebennita, Heliopolites, domino meo Ptolomæo salutem.* In literis verò ipsis dicit, secutum se ἱερὰ βιβλία γραφέντα ὑπὸ τοῦ προπάτορος Τρισμεγίστου Ἑρμοῦ· *libros scriptos ab avo Mercurii Trismegisti.* Quamquam verò optandum esset, ut scriptor hic integer ad nos pervenisset: tamen bene saltem est, quòd luculenta quædam fragmenta conservavit nobis Fl. Josephus lib. I contra Apionem: in quibus egregiè distinguit ea, quæ Manetho ex libris sacris, quæque ex vulgi hauserat fabellis: posterioráque hæc solidè ibidem refellit. Bene etiam est, quòd Africani beneficio epitomen totius Manethonis habemus. Cui lucis multum attulit Josephus Scaliger, notis in Græca παντοδαπῆς ἱστορίας *a* Eusebii *b*: item in canonibus Isagogicis lib. II cap. II, & lib. III cap. II. Et hæc de Manethone Sebennita Diospolitano; à quo distinguendus Manethos, sacerdos Mendesius, quem Suidas scripsisse dicit de confectione κυφίων. Est verò κῦφι suffimenti genus sacerdotibus Ægyptiis usitatum: unde ἱερατικὸν *c* Galenus vocat in libris τῶν κατὰ τόπον *d*. Meminit suffimenti ejus & Plutarchus lib. de Iside & Osiride, & B. Hieronymus lib. II adversus Jovinianum. Fortasse autem hic Manetho Mendesius is est, quem ἐν τῇ τῶν φυσικῶν ἐπιτομῇ citat Laërtius in proœmio. Puto, & eundem signari ab Æliano lib. X de natura animalium cap. XVI; ubi vocat Μανέθωνα *e* τὸν Αἰγύπτιον, σοφίας εἰς ἄκρον ἐληλακότα: ac proditum ab eo dicit, vitiligine, & leprâ, corripi solere, qui suillo lacte vescuntur.

a *Omnigena historia.*
b *P. 250. & deinceps edit. 1.*
c *Sacerdotale.*
d *Lib 8. c. 5, & 7.*
e *Manethonē Ægyptium, summa sapientia virum.*

CAP. XV.

Callimachus Cyrenæus. Ejus genus, præceptor, ætas, scripta. Philosthephanus. Hujus, an Heraclidis, foret de insulis liber, nec olim satis constabat. Aristæus. Non videri genuinum opus, quod sub Aristeæ nomine exstat de tralatione τῶν ἑβδομήκοντα. Cur Zoilus vocetur* canis Rhetoricus. *Ejus scripta. Polycratem falsò credi unum ex iis, qui Socratem coram judicibus accusarunt. Zoili paupertas, & misera mors. Dionysii Halicarnassensis honestum de Zoilo judicium. Duris Samius. In Suida conjectura. Duris circa verborum collocationem negligens. Lynceus Samius. Suidas emendatur. Neanthes Cyzicenus. Cleanthis Antiquitatum libri. Ctesibius historicus. Ctesibius junior, qui hydraulicas machinas invenit. Sosibius Lacon. Antonius Diogenes.*

* *Septuaginta interpretum.*

IIsdem temporibus floruit Callimachus, Batti & Mesatmæ filius, unde Battiadem vocat Ovidius in Ibide. A Batto eo, qui Cyrenen condidit, genus se ducere dicebat; ut Strabo scribit lib. XVII. Fuit discipulus Hermocratis, Jasensis grammatici: ac ipse etiam, priusquam Philadelpho commendaretur, literas in vico Alexandrino docebat. Pertigit verò usque ad tempora Ptolomæi Euergetæ. Auctor Suidas. Ac convenit, quòd Gellius lib. XVII cap. XXI floruisse dicit paullo post primum bellum Punicum. Nec immeritò à nobis inter historicos recensetur. Siquidem tabulam edidit, sive descriptionem eorum, qui in quavis disciplina clari fuerunt, illorúmque quæ scripserunt. Constabat hoc opus libris centum, & viginti. Præter Suidam ejus meminit Athenæus lib. VI, & XIV; item Etymologus his verbis: Καλλίμαχος a ὁ γραμματικὸς ἐποίει πίνακας, ἐν οἷς ἦσαν αἱ ἀναγεγραμμέναι παρὰ τῶν ἀρχαίων. In his illud quoque annotârat, quot versuum liber quisque esset; ut ex Athenæo constat. Atque idem fecerat in scripto à se πίναξι b τῶν νόμων. ut videre est ex Athenæi XIII. Id in poëtis facere nunc quoque facile sit: sed nec difficile olim fuit in iis, qui prosâ uterentur. Nam in describendis auctoribus usi chartæ genere certæ formæ; ut facilè ex versuum numero colligi posset de operis magnitudine:

a *Callimachus Grammaticus fecit tabulas, in quibus describeret antiquos.*
b *Indice Legum.*

tudine: quâ de re vide quæ notata Salmasii prolegomenis in Solinum. Scripsit etiam κτίσεις sive origines insularum, & urbium, & nominum mutationes: item de fluminibus Europæ, de rebus in Peloponneso, & Italia, admirabilibus & incredibilibus, de mutatione nominum piscium, de ventis, de avibus, de orbis terrarum fluminibus; item collectanea de miraculis in singulis locis orbis terrarum; & multa alia, quæ ex Suida peti possunt. Mirum verò, eum præterire librum περὶ ἀγώνων a: in quo inter alia de Actiacis ludis, Virgilio etiam memoratis, egisse, auctor est Harpocratio in Ἄκτια. Cui & in Ἀκὴ citatur Καλλίμαχος b ἐν τοῖς ὑπομνήμασι. Sed cujusmodi commentarios signet, non addit. Mirum quoque, Suidam non nominare ibidem Hecalen; quo nomine poëmatium ab illo editum fuisse, scholiastes ejus docet. Hujus argumentum vide apud Politianum Miscellaneorum cap. XXIV. Scripsit quoque Αἴτια, quæ Martialis memorat lib. x. epigr. IV, & Servius in VII Æn. Edidit & hymnos, qui hodiéque exstant. Item carmen de Beronices coma; quod Catullus transtulit. Sed & aliqua ejus ad nos epigrammata pervenerunt. Καλλίμαχος c ἐν τοῖς περὶ ὀρνέων citatur à Tzetze in Lycoph. d Fortasse tamen quædam ex iis, quę Callimacho huic tribuuntur, fuere Callimachi junioris. Nam fuit & Callimachus Cyrenæus, poëta ἐποποιὸς, ex superioris sorore natus, filius Stasenoris, & Megatimæ, quæ Callimachi soror erat; ut est apud Suidam. Sed hujus non ita magnum nomen fuit. Itaque & Strabo lib. XVII, ubi commemorat insignes viros Cyrenæos, unum tantùm Callimachum laudat; quem à rege Ægyptio in honore habitum ait. Ex seniori Callimacho etiam historiolam unam, alteram, recenset Jo. Tzetzes Chil. IV histor. CXXXVIII, & Chil. VIII hist. CCXXVIII.

Eodem sub rege floruit Philostephanus Cyrenæus; utpote Callimachi familiaris. Athenæus initio lib. VIII: Φιλοστέφανος e δ' ὁ Κυρηναῖος μὲν γένος, Καλλιμάχου δὲ γνώριμος, ἐν τῷ γ' περὶ παραδόξων ποταμῶν, &c. Præter opus, cujus hic meminit Athenæus, etiam scripsit Δήλου. quod idem nominat lib. VII. Atque eodem libro citat librum septimum urbium Asiaticarum. Φιλοστέφανος ἐν τοῖς Ἠπειρωτικοῖς f celebratur Harpocrationi in Βύχετα. Historiæ ejus mentio est apud Plutarchum in Lycurgo: operis περὶ εὑρημάτων g apud Clementem lib. I Στρωμ. Idem προτρεπτικῷ πρὸς Ἕλληνας advocat librum ejus de Cypro: atque inde narrat, ut Pygmalion Cyprius eburneum Veneris simulachrum perditè amârit: quod & facit ex

a De certaminibus.
b In commentariis.
c In opere de avibus.
d Pag. 85.
e Philostephanus verò genere quidem Cyrenæus, Callimachi autē familiaris, in tertio de fluminibus admirabilibus.
f Philostephanus de rebus Epiroticis.
g De rebus inventis.

eo Arnobius lib. VI. Librum istum censeo fuisse partem majoris operis, quod περὶ Νήσων a inscribebatur. Nam Philostephano nonnulli illud opus tribuebant; ut indicant hæc Harpocrationis verba in Στηνύμη: Ἡρακλείδης, ἢ Φιλοστέφανος, ἐν τῷ περὶ Νήσων b. Et Servius in I Æn. juxta codicem Fuldensem, citat *Phicopostephanum* περὶ τῶν Νήσων c; ubi sine dubio *Philostephanum* legendum. Et sanè Heraclidi librum tribuit Stephanus in Ὠλίαρος: sed Philostephano adjudicat quoque Constantinus de Themat. lib. I. cap. XV. Et videtur sententiæ ejus accedere Laërtius: quippe qui, recensens Heraclidis libros, eum nullus nominet. Meminit Philostephani hujus etiam Anonymus Homeri interpres in Iliad. B *d*, H *e*; ubi ex eo de Phryxo, & Helle: item Apollonii Scholiastes in II Argon. *f*. ubi de Sinope: & Tzetzes Chil. VII Histor. CXLIV.

Etiam Philadelphi tempore vixit Aristæus, scriptor jam olim laudatus Josepho, Antiquitatum Judaicarum lib. XII, cap. II, & libro contra Apionem: Tertulliano in Apologetico cap. XII, Eusebio cùm aliàs, tum lib. IX g Preparationis Euangelicę. Ἀρισταῖος h, inquit, ἐν τῷ χαρθέντι βιβλίῳ περὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ τῶν Ἰουδαίων νόμου: item Epiphanio lib. de mensuris, & ponderibus: & Hieronymo præfat. in pentateuchum. Exstat hodiéque liber sub Aristæi, seu Aristeæ nomine, de translatione legis per LXXII interpretes. Sed eum genuinum videri, negat Ludovicus Vives in Augustini lib. XVIII de Civit. Dei cap. XLII. Scio, Vivi in eo refragari, cùm alios non paucos, tum Perionium, Observationibus in B. Justini parænesin ad gentes: tum Cardinalem Bellarminum libro de scriptoribus Ecclesiasticis, & Margarinum Bigneum edit. II biblioth. PP. Sed Vivi accedunt Leo Castrius prol. in Jes. VI, & Alphonsus Salmero in Prolegom. VI. Et profectò levia non sunt, quæ pro hac sententia adfert Josephus Scaliger Animadvers. Euseb. ad annum MDCCXXXIV. Ipsum adi.

Felix quoque Philadelphi seculum infelicem Zoilum vidit: ut constat ex Vitruvio; cujus verba postea adducam. Ephesium vocat Anonymus Homeri interpres in Iliad. E: ut mox videbimus, ubi verba ejus attulero. Sed fuit Amphipolitanus; teste Heraclide Pontico in Allegoriis Homericis; cui ibidem vocatur iccirco Θρᾳκικὸν ἀνδράποδον †. Eandem ei patriam tribuit Ælianus libro XI. Var. Hist. cap. X: ubi etiam docet, vocatū fuisse *canem Rhetoricum*: ac *Rhetoricum* quidem, quia sophista esset, & eleganti dictione uteretur: *canem* autem, quòd stylo mordaci adlatraret summos viros: atque adeò Home-

a De insulis.
b Heraclides aut Philostephanus, libro de insulis.
c De insulis. Servius Danielis Appendicis, ubi variæ Lectiones, pag. 28. edit. Paris. 1600.
d Pag. 32 edit. Hervag.
e P. 138.
f P. 110 edit. H. Steph.
g P. 160 edit. Rob. St.
h Aristæ in libro, quē scripsit de translatione legis Iudaicæ.
† Thraciū mancipium.

Homerum ipsum, adversus quem Grammatica quædam libris IX scripsit; ut Suidas indicat. Ponam unius, atque alterius verba. Anonymus Iliad. E. † Ζωΐλος δὲ ὁ Ἐφέσιος κατηγορεῖ τοῦ τόπου τούτου, καὶ μέμφεται τὸν Ποιητὴν, ὅτι λίαν γελοίως πεποίηκεν ἐκ τῶν ὤμων τοῦ Διομήδους καιόμενον πῦρ. ἐκινδύνευσε γὰρ καταφλεχθῆναι ὁ ἥρως. *Zoilus verò Ephesius accusat hunc locum, ac culpat poëtam, quòd admodum ridiculè fecerit, scribendo, ex humeris Diomedis arsisse ignem. Siquidem sic periculum fuerit, ne heros conflagraret.* Et paullo pòst citat Zoilum; ubi rursus Homerum reprehendit: Κατηγορεῖ γὰρ τούτου τοῦ τόπου Ζωΐλος· ὅτι λίαν, φησὶ, γελοίως πεποίηκεν ὁ Ποιητὴς τὸν Ἰδαῖον, ἀπολιπόντα τοὺς ἵππους καὶ τὸ ἅρμα, φεύγειν· ἐδύνατο γὰρ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ἵπποις φυγεῖν. *Accusat & hunc locum Zoilus: quòd valde, inquit, ridiculè fecerit poëta, scribendo, Idæum, equos & currum relinquentem, fugere: potuisset enim magis in equis fugisse.* Indéque factum, ut omnes alienarum laudum obtrectatores *Zoili* dicerentur. Ovid. lib. I. de Remed. Amor.

† *Pag. 92. edit. Hervag.*

Ingenium magni livor detrectat Homeri.
Quisquis es, ex illo, Zoile, nomen habes.

Etiam adversus Platonem, & Isocratem, calamum strinxit; ut ex eodum Æliano, & Suida, constat. Idem Suidas indicat, Historiam libris tribus scripsisse; eámque à θεογονίᾳ, sive generatione Deorum, orsum fuisse: desiisse autem in Philippi interitu. Item ait, edidisse libros tres de urbe patria, Amphipoli; aliáque multa. Inter quæ Tenediorum encomium fuit. Strabo lib. VI: Ἀλφειὸν δὲ Ζωΐλος ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ Τενεδίων ἐγκωμίῳ φησὶν ἐκ Τενέδου ῥεῖν, ὁ τὸν Ὅμηρον ψέγων ὡς μυθογράφον. Fuit auditor Polycratis illius, qui accusationem contra Socratem scripsit. Hoc disertim legere est apud Ælianum lib. XI Var. Hist. cap. X. Sed videtur parùm esse consentaneum ei, quod vixisse dicitur temporibus Philadelphi. Nam Socrates cicutam bibit Olympiadis XCV anno II. Philadelphus autem imperare cœpit Olympiadis CXXIII anno IV. Intermedii sint anni CXIV. Non leve hoc argumentum foret adversus illud, quod de ætate Zoili dicebamus, si Polycrates fuisset inter eos, qui Socratem accusarunt; quod Hermippus putavit. Verùm tres solùm fuere, qui litem intenderent Socrati; Anytus, Lyco, ac Melitus: ut Plato in Apologia retulit, & Antisthenes in Successionibus, Laërtio teste. Polycrates autem aliquanto pòst vixit. Sanè oratione, quam adversus Socratem scripsit, meminit murorum, quos instauravit Conon. At factum hoc sexennio post mortem Socratis. Unde liquet, eam orationem postea demum scriptam esse: quod etiam

a Iam Zoilus orator, is qui Homerum, tanquam fabularũ scriptorẽ, vituperat, in Tenediorum encomio scribit, Alpheum è Tenedo fluere.

etiam animadvertit Phavorinus in primo commentar. Auctor idem Laërtius. Sed alterum etiam argumentum video adversus id, quod dicebamus. Nam Heraclides Ponticus in Ἀλληγορίαις Ὁμηρικαῖς meminit Zoili hujus Amphipolitæ. At ille Heraclides Aristotelis ætate vixisse putatur. Sed facilè occurritur. Nam Heraclides iste Aristotele, seculo, & amplius, junior fuit: ut alibi ostendimus. En & tertium adversus nos telum. Suidas in Ἀναξιμένης refert, eum fuisse discipulum Zoili illius, qui Homerum est insectatus. Atqui Anaximenes, ut ibidem dicitur, vixit tempore Alexandri M. Sed Suidas, credo, alios est secutus auctores; quos vellem adscripsisset. Interim hæc docent, quantopere varient antiqui de Zoili ætate. Nec minùs disconvenit dè mortis genere. De isto est illustris locus Vitruvii Pollionis præfatione libri VII de Architectura: *Insequentibus annis à Macedonia Zoilus, qui adoptavit cognomen, ut Homeromastix vocitaretur, Alexandriam venit, suaq; scripta, contra Iliadem, & Odysseam comparata, regi recitavit: Ptolemaus verò, cùm animadvertisset, poëtarum parentem, philologiaque omnis ducem, absentem vexari, & cujus ab cunctis gentibus scripta suspicerentur, ab eo vituperari; indignatus, nullum ei dedit responsum. Zoilus autem, cùm diutiùs in regno fuisset, inopiâ pressus, summisit ad regem, postulans, ut aliquid sibi tribueretur: rex verò respondisse dicitur, Homerum, qui ante annos mille decessisset, ævo perpetuo multa millia hominum pascere: item debere, qui meliori ingenio se profiteretur, non modo se unum, sed etiam plures alere posse. Et ad summam, mors ejus, ut parricidii damnati, variè memoratur. Alii eum scripserunt à Philadelpho esse in crucem fixum; nonnulli in eum lapides esse conjectos; alii Smyrnæ vivum in pyram conjectum: quorum utrum ei acciderit, merenti digna constitit pœna.* Hactenus Vitruvius. Dionysius tamen Halicarnass. honestè de hoc Zoilo sensit. Putat enim, solo veritatis amore hoc fecisse: cóque nec dubitat eum jungere Aristoteli, & aliis viris magnis; quorum exemplo se etiam velle ait inquirere in Platonis virtutes, vitiáque.

Ejusdem Philadelphi tempore floruit Duris Samius, scriptor celebratus Plinio lib. VIII histor. Nat. cap. XL, lib. XXXIV cap. VIII, lib. XXXVI cap. XII, Plutarcho in Pericle, Alcibiade, Lysandro, Agesilao, & multis aliis in locis. Item Straboni lib. I, Clementi lib. I Στρωματ. Laërtio in Socrate, & Harpocrationi in voce Ἀσπασία, Stephano in Ἀκράγαντες, & alibi, Suidæ quoque in Πανύασις. Eidem in Λαμία citatur Δῶρις * ἐν δευτέρῳ Λιβυκῶν. Ubi fortè legendum Δοῦρις. Nam & scholiastæ Aristophanis in Vespas

* *Duris in secundo Libycorum.*

Vespas Δοῦρις in eopse Λιβυκῶν libro laudatur. Præter librum de Tragœdia, Athenæo memoratum lib. XIV, etiam condidit historiam Agathoclis Syracusani; qui anno uno decessit antequam imperaret Ptolomæus Philadelphus. Ex hoc opere tertium librum citat Athenæus lib. XIII. At lib. X eundem memorat ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα *a*. Scripsit præterea Macedonica; ex quibus septimi meminit idem Athenæus in IV: quinctidecimi, Aristophanis scholiastes in Nubes*. Sed & lib. XV citat eum ἐν τοῖς Σαμίων ὅροις· *de finibus Samiorum*. Unde corrigendus Euripidis scholiastes in Hecub. ubi legas, Δοῦρις *b* ἐν τῷ ιϐ τῶν ὡρῶν, pro ὅρων *c*. Ac similiter legendum censeo apud Malchum, sive Porphyrium, in vita Pythagoræ: ubi itidem vulgò exaratum: Δοῦρις ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ τῶν ὡρῶν †. Sanè cùm Duris fuerit Samius, & scripserit de limitibus Samiorum, & loquatur istic de Pythagora Samio; quid verisimilius, quàm idem opus signari. Laërtius in Pherecyde epigramma adfert ex ejusdem δευτέρῳ *d* τῶν ὡρῶν. Expectet fortasse quis, ut tandem aliquid dicam de historia Græcorum, quam scripsit. Sed puto, non esse hoc opus diversum à Macedonicis. Movet me, quòd post Amyntæ obitum Philippus Macedo paullatim est adeptus imperium universæ Græciæ. Atqui ab obitu Amyntæ, & imperio Philippi, res Græcas orsus est Duris; ut ostendit Diodorus Siculus lib. XV. ubi cùm de trium præstantium ducum, qui eodem anno obiere, Amyntæ, Agesipolidis, & Jasonis morte, dixisset; addit ista: Δοῦρις *e* ὁ Σάμιος ὁ ἱστοριογράφος τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίας ἐντεῦθεν ἐποιήσατο τὴν ἀρχήν. Quæ & more suo verbis totidem exscripsit Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. CII. an. III. At is, qui Macedonica condiderat, quid magnopere habuit, quod diceret de temporibus illis, quibus Macedonia cum reliqua Græcia conflictabatur, usque dum principatum tandem obtineret? Præsertim cùm fusè adeò res Macedonicas scripserit. Nam & in πέμπτῃ *f* καὶ δεκάτῃ τῶν Μακεδονικῶν citatur ab Apollonii scholiaste in lib. IV. Diversum tamen opus fuerit Μακεδονικῶν, καὶ Ἑλληνικῶν, si Μακεδονικὰ Duris altiùs, quàm à Philippo M. orsus fuit. Sed non video, quo argumento id fecisse comprobetur. Et ista quidem sunt, quæ scripsit Duris. A Cicerone *g* vocatur *homo in historia diligens*. Quod intelligi debet de studio ejus in rebus inquirendis, & collocandis. Sed verborum structuram, & Duris ille, & Polybius, & juniores omnes, neglexerunt: ut est apud Dionysium *h* Halicarn. Imò & Photius in bibliotheca *i* sua ait, cum dictionis venustate

a Lib. decimo de Agathocle.
** P. 150. edit. Aurel. Allobr.*
b Duris in duodecimo de horis.
c Terminis.
† Duris Samius in secundo de horis.
d Secundo sacrorum.
e Duris, Samius historicus, rerũ Græcarũ initiũ inde cepit.
f Libro quinctodecimo Macedonicorum.
g Epist. 1 lib. 6 ad Att.
h Lib. de collocat. verborũ.
i Cod 176.

longè inferiorem fuisse Ephoro, & Theopompo; quos tamen in primo historiarum libro non veritus sit carpere, quasi destituantur imitationis gratiâ, ac dicendi venustate. Alius verò, ni fallor, ab hoc Duride est is, cujus liber περὶ ζωγραφίας a citatur à Laërtio in Thalete: estque is sine dubio, quem Toreuticen scripsisse ait Plinius. Sunt enim affines artes pictorum, & tornatorum. Uti & sculptorum. Eoque non absurdè existimemus, hunc esse, qui ad commendationem suæ artis prodiderit, Socratem quoque ἐργάσασθαι b λίθους, teste Laërtio in Socrate.

Habuit Duris & fratrem historicum, Lynceum Samium, Theophrasti discipulum. Suidas: Λυγκεὺς c, Σάμιος γραμματικὸς, Θεοφράστου γνώριμος, ἀδελφὸς Θουρίδος, τοῦ ἱστοριογράφου, τοῦ καὶ τυραννήσαντος Σάμου. Quem locum sic emendo: ἀδελφὸς Δούριδος τοῦ ἱστοριογράφου. Sic legi debere, ostendunt verba hæc Athenæi lib. VIII: Λυγκεὺς d ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητὴς, Δούριδος δὲ ἀδελφὸς, τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος, καὶ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος. Ac citat ibidem Lyncei hujus Apophthegmatum librũ, cujus & meminerat lib. VI. Uti quoque ἀπομνημονευμάτων. Sed & eundem ἐν Αἰγυπτιακοῖς laudat lib. VI. Et secundum περὶ Μενάνδρου, libro eodẽ. Et talia quædam, aliis in locis. De Lamiæ cœna scripsisse, testatur Plutarchus in Demetrio.

Æqualis quoque istis fuit Neanthes, Cyzicenus orator. Siquidem discipulus fuit Philisci, Milesii oratoris, ejus qui Isocratis fuerat auditor. Auctor Suidas in Νεάνθης, & Φιλίσκος. Meminit Neanthis Porphyrius περὶ ἀποχῆς e lib. IV. Ὥς f φησι Νεάνθης ὁ Κυζικηνός. Item scriptor τῶν g θεολογουμένων τῆς Ἀριθμητικῆς. Scripsit Ἑλληνικὰ h; quæ cùm alibi laudat Athenæus, tum lib. XIII; ubi tertium, quartumque ejus operis citat. Idem lib. IX, & XIII, citat Νεάνθην τὸν Κυζικηνὸν ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῆς i. Ac celebrat quoque hoc opus Etymologus. Μυστικὸν λόγον k vocat Harpocratio in Ἄττις. Eo explicabat ritus mysticos gentilis superstitionis. Meminit Clemens Alexandrinus lib. V Στρωμ. ubi narrat ex eo quædam de sacerdotibus Macedonicis. item lib. I; ubi à Neanthe traditum ait, Pythagoram, non Samium, sed Tyrium fuisse. quod ex Neanthe etiam refert Theodoretus lib. I Θεραπευτ. Eundem ἐν τρίτῳ τῶν κατὰ πόλιν l citat Ammonius libello de vocum differ. Scripsit etiam ὥρας m. Unde primum librum citat Athenæus lib. IV. Item librum περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν n, quem laudat Stephanus, & inde quædam

a De pictura. b Sculpsisse lapides. c Lynceus, Samius Grammaticus, Theophrasti discipulus, frater Thuridis & historiographi, qui & Sami tyrannus fuit. d Lynceus Samius, Theophrasti discipulus, frater Duridis, qui scripsit historias, & in patria tyrannidem occupavit. e De abstinentia ab esu animaliũ. f Vt ait Neanthes Cyzicenus. g Arithmetices explanationũ de Diis. h *De rebus Græcorũ.* i *Neanthẽ Cyzicenum libro secundo de Initiis.* k *Sermonẽ mysticũ.* l *Tertio eorũ libro, quæ ad singulas pertinent civitates.* m *De Horis.* n *De viris illustribus.*

dam

dam adducunt Clemens lib. I Στρωμ.; Diogenes Laërtius in Periandro, Empedocle, & Heraclito; Malchus sive Porphyrius in vita Pythagoræ semel, iterumque; Parthenius Erot. cap. xxxiii; & Hesychius Milesf. in Empedocle.

Num & Cleanthem inter historicos referre licebit? Sanè ἀρχαιολογίας, sive antiquitatum libros reliquit; Laërtio teste. Et his vixisse temporibus, constat ex eodem. Nam Zenonis discipulus fuit; qui Olympiade cxxx jam octogenarius erat. Scripsit inter alia, eodem teste, etiam libros, tum περὶ θεῶν a, tum περὶ γιγάντων b. Planè censeo, esse idem opus θεομαχίας c: unde tertium librum testem adducit Plutarchus de Flumin. Nec dubito, quin ejusdem Cleanthis sint μυθικὰ d, quæ citat Athenæus lib. XIII. Uti & Porphyrius initio libri de vita Pythagoræ. Unde discimus, opus hoc quinque minimùm libris constitisse. Nam citat πέμπτον τῶν μυθικῶν e. Non meminit eorum Laërtius, uti nec librorum περὶ f μεταλήψεως. Quos ejusdem esse, satis ostendit Athenæus lib. XII; cùm disertim auctor eorum vocetur Κλεάνθης g ὁ φιλόσοφος. Sed & Clemens lib. V. Στρωματ. ex poëmatis hujus, quem Στωικὸν vocat, apponit quatuor versus hexametros, & octo iambicos senarios: qui legi apud eum possunt. Et sanè Laërtius ipse alios quoque refert, eosque sibi ipsi præteritos in librorum catalogo, quem in Cleanthis vita contexit. Ut in Zenone citatur Κλεάνθης h ἐν τῷ περὶ χαλκοῦ. Puto autem, eundem esse Cleanthem Stoicum, ex quo Theophilus libro III ad Autolycum commemorat gentis cujusdam consuetudinem vescendi carnibus; & quidem, ut patres à propriis liberis assentur, ac comedantur; &, siquis, ab hoc abominando more abhorrens, oblatum membrum aversetur, ut jus sit reliquis mactandi eum, ac devorandi. Interdum autem hoc nomen corruptum est ex *Neanthes*. Ut apud Aristophanis interpretem ad hunc versum in Equitibus, Ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος Ubi ex Cleanthe annotatur de tribus civitatibus, quæ Themistocli præberent frumentum, vinum, & opsonium. Sed Plutarchus in Themistocle ejusce rei auctorem laudat Neanthem Cyzicenum: quæ quin vera lectio sit, nullus dubito. Multum ad honorem hujus Cleanthis facit, quòd à Romanis ei S. C. Assi posita sit statua: quam sibi visam scribit Simplicius, commentario in Enchiridium Epicteti.

Ctesibium historicum quoque lubens ad hæc tempora referam. Ex eo enim Hermippus Smyrnæus quædam de Demosthene cita-

a *De diis.* b *De gigantibus.* c *De pugna cum Diis.* d *Fabulosa* e *Librum quinctū rerum fabulosarum.* f *De commutatione, vel translatione, &c.* g *Cleanthes philosophus.* h *Cleanthes libro de aere.*

citavit; ut cognoscimus ex Plutarcho in Demosthenis vita. Demosthene igitur junior fuit; grandior verò Hermippo; qui sub Ptolomæo Euergete vixit. Apollodorus in Chronicis narrat, eum annos vixisse CIV, teste Phlegonte Tralliano a. Ejus verba sunt: Κτησίβιος b ὁ ἱστοριογράφος ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα. ἐν περιπάτῳ δὲ ἐτελεύτα, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς δεδήλωκεν. Sed Lucianus in Longævis vixisse ait annis CXXIV. Nisi locus corruptus, & ex Phlegonte emendandus; quod censet clarissimus & amicissimus vir Joa. Meursius. At junior hoc Ctesibius Alexandrinus; qui pneumaticam rationem, & hydraulica organa reperit. Is enim vixit tempore Ptolomæi Euergetæ, secundi ejus cognominis, qui aliter Physcon. Vide de hoc Ctesibio Vitruvium lib. IX. cap. IX, & Plinium lib. VII Hist. Nat. cap. XXXVII.

Sub Philadelpho etiam vixit Sosibius Lacon, Grammaticus ex eorum genere, qui ἐπιλυτικοὶ dicebantur, eò quòd obscura quæque in scriptoribus explicarent: ut ex Suida cognoscimus. Meminit Athenæus lib. III, & Arnobius lib. IV. Ejus tertium περὶ Ἀλκμᾶνος c citat idem Athenæus, eodem libro, & XIV. Chronographiam quoque edidit. Clemens Alexandr. lib. I Στρωμ. Σωσίβιος δ' ὁ Λάκων ἐν χρόνων ἀναγραφῇ. In eo scripsit, ab Inachi regno, usque ad Olympiadem primam, esse annos CCCXCV: ut Censorinus auctor est cap. XXI. Athenæus lib. IV ait, quosdam & ei tribuere librum de regno ad Cassandrum. Callimachi fuisse æqualem, ibidem dicit. Alius fuit Sosibius, quicum Anaxagoræ æmulatio fuit; ut ex Laërtio in Socrate constat. Alius item, qui Claudii Cæsaris ætate vixit, Britannici educator; ut Tacitus docet initio XI Annal. Ambigit Lipsius, utrùm hic sit, cujus Arnobius, & Clemens, meminere. Mihi haut dubium videtur, quin eum signent, qui Philadelphi ætate vixit. Nam is Λάκων nuncupatur ab Athenæo lib. III. At Laconem quoque Clemens vocat: ut, eundem signari, per sit verisimile.

Iisdem, vel circiter, temporibus Antonium Diogenem scripsisse arbitror incredibilium de Thule insula libros XXIV: quorum meminit Porphyrius in vita Pythagoræ. Meminit & Servius ad Virgilii lib. I Georg. Eorum argumentum luculentè narrat Photius tmem. CLXVI: ac vixisse putat non multo post tempora Alexandri Magni: quam unicam caussam habemus, cur Ptolomæi Soteris, vel summùm Philadelphi temporibus, fuisse eum putemus.

a *Lib. de longævis cap. 2.*

b *Ctesibius historicus annos vixit centũ & quatuor. Inter deambulandũ verò vivendi finẽ fecit; ut Apollodorus in Chronicis testatur.*

c *De Alcmane.*

d *Sosibius Lacon in descriptione tẽporum.*

CAP.

CAPUT XVI.

Apollonius cur Rhodius dicatur, qui sit Alexandrinus. Idem Ibis *vocatus à præceptore Callimacho. Ovidius, Callimachi exemplo, Ibin scripsit. Gyraldus notatur. Hermippi Smyrnæi ætas, ac de Vitis liber. Duo alii Hermippi. Nymphis Heracleota. Sphærus. Zenonis de Pyrrho historia. Duo alii Zenones, qui historicum tractarint argumentum. Euphorion Cherronesiota, sive Chalcidensis. Cur Attica prius dicta sit* Mopsopia. *In Athenæo conjectura. Duo alii Euphoriones. Timarchus. Timachidas glossographus.*

A Philadelphi temporibus conferamus nos ad ea, quibus vixit Ptolomæus Euergetes. Floruit tum Apollonius Rhodius; cujus quatuor habemus Argonauticôn libros. Sillei, vel, ut alii vocant, Illei filius fuit, Callimachi discipulus. Quamquam verò patriâ esset Alexandrinus; dictus tamen fuit Rhodius, postquam Alexandriâ Rhodum concessit, atque ibi magno diu in honore vixit. Scio, virum eruditum pro diversis habere, Rhodium hunc, & illum, quem Suidas vocat Alexandrinum, & Eratostheni in Alexandrinæ bibliothecæ curatione successisse dicit. Sed cùm idem Suidas fateatur, Alexandrinum illum diu Rhodi esse commoratum; vel inde, eundem esse, cognoscimus. Tempora sanè conveniunt. Et apertè id, quod dixi, docet nos Anonymus a, qui vitam Apollonii scripsit. Nam cùm egisset de patria Alexandria, de parentibus Silleo, sive Illeo, & Rhode, deq; præceptore Callimacho; ac, quâ item occasione Rhodum abierit, dixisset: subjungit, κἀκεῖ b ἐπολιτεύσατο καὶ ἐσοφίστευε ῥητορικοὺς λόγους· ὅθεν καὶ Ῥόδιον αὐτὸν ἀπεκάλεσαν. Quæ ipsa fusiùs etiam narrat Ἀνώνυμος, qui scripsit γένος Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου c. Quare dubium non est, quin Apollonius, cùm Alexandrinus esset, eâ ratione cognominatus sit Rhodius, quâ Apion, cùm Oasensis foret, Alexandrini cognomento gaudebat, quòd viveret Alexandriæ. Nisi magis placet, Apollonium non Alexandrinum fuisse, sed Naucratitam; quia Ælianus dicat lib. XV de animalibus cap. XXIII: Λέγει d δὲ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, ἢ Ναυκρατίτης. Utcunque est, Ægyptus patria sit, non Rhodus. Nam & Nau-

a *In Apollonii editione Basil.*

b *Atque illic versabatur, atque oratoriam profitebatur: unde & Rhodium eum appellarunt.*

c *Genus Apollonii Rhodii.*

d *Dicit Apollonius Rhodius, aut Naucratita.*

Naucratis Ægypti urbs: ut ex Strabone, Plinio, aliis, constat. Scripsit Apollonius hic librum περὶ Ἀρχιλόχου a, cujus Athenæus meminit lib. x. Item Κτίσεις b; quo ex opere Ἀλεξανδρείας κτίσις c citatur ab Scholiaste Nicandri in Theriacis: Καύνου κτίσις d à Parthenio Erot. xi: Κνίδου κτίσις e à Stephano in Ψυκτήλος. Ita enim legendum, ubi vulgò Κνίδης κτῆσις. Alia quoque, quæ scripsit, vide apud Meursium syntagmate de Apolloniis. Uno verò nomine historicus iste, & poëta, audit pessimè. Siquidem, ut Suidas f. testatur, ingratus fuit erga præceptorem suum, Callimachum grammaticum. qui cùm hoc concoquere non posset, in discipulum scripsit carmen maledicum, quod ab ave Ægyptiâ, rostro ventrem purgante, Ibin vocavit: ejusque exemplo postea Ovidius, seu Corvinum g, seu alium, qui uxorem poëtæ sollicitârat, & Augusto auctor erat, ut ne ab exilio eum revocaret, Ibin nominavit. Hinc inter alia Ovidius ipse:

a *De Archilocho.*
b *Origines.*
c *Origô Alexandria.*
d *Cauni origo.*
e *Cnidi origo.*
f *In* Καλλιμάχει.
g *Cælius Rhodiginus ex nescio quibus fragmẽtis Cæcilii Minutiani Appuleii.*

Nunc quo Battiades inimicum devovet Ibin,
Hoc ego devoveo teq́;, tuosq́;, modo.
Utque ille, historiis involvam carmina cæcis,
Non soleam quamvis hoc genus ipse sequi.
Illius ambages imitatus in Ibide, dicar
Oblitus moris, judiciique mei.
Et quoniam, qui sis, nondum quærentibus edo;
Ibidis interea tu quoque nomen habe.

Satis verò mirari non possum, quod apud Lilium Gyraldum lego dial. III de poëtis. *Apollonio poetæ,* inquit ille, *familiaris fuisse perhibetur Charon Lampsacenus, historiarum scriptor, qui & ipsius Apollonii poëmatis historias collegit, quas citatas identidem apud scriptores Græcos legimus.* Video equidem, Apollonii scholiastem, in librum II* Argonauticôn, ex Charonte Lampsaceno illustrare illa de Hamadryadibus. Sed enim intelligendus & hîc Charon Lampsacenus, historicus, qui Herodotum præcessit: ut Dionysius Halicarnassensis non uno dicit loco: item Tertullianus lib. de anima cap. XLVI; *Hoc etiam,* inquit, *Charon Lampsacenus, Herodoto prior, tradit.* Quibuscum consentit Suidas, qui vixisse dicit Olymp. LXXV, tempore Darii Hystaspidæ. At Ptolomæus Philopator, sub quo Apollonius Rhodius floruit, imperare demum cœpit Olympiade CXL.

* *Pag. 91 editionis Stephanica.*

Ad hæc tempora etiam refero Hermippum Smyrnæum. Antiquior saltem esse non potest; cùm Theophrasti vitam scripserit.

Nec

Nec junior videtur, cùm in Vitis suis nullum, ut puto, descripserit eorum, qui postea vixerunt. Et pondus aliquod sententiæ nostræ addit, quòd Καλλιμάχειος ab Athenæo in xv vocatur. Nec enim aliunde fieri id censeo, quàm quia Callimachi fuerit discipulus, & non paullo gratior erga magistrum, quàm Apollonius ille, de quo diximus. Utcunque istoc est, Hermippum hunc Fl. Josephus lib. I contra Apionem esse dicit diligentissimum circa omnem historiam indagatorem. Peripateticum appellat; ac, virorum eruditione illustrium vitas prodidisse, dicit B. Hieronymus præfatione libri de scriptoribus Ecclesiasticis. Et Diogenes Laërtius in Thalete disertim citat ἐν τοῖς βίοις a. Ejusque operis varias particulas allegat idem Laërtius, interq; alia b ἐν πρώτῳ περὶ Μάγων c. Item, ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου d: & alibi in vita Platonis, Arcesilai, Aristotelis, Lycophronis, aliorum. Athenæus quoque libro VII inquit: Ἕρμιππος e ὁ Σμυρναῖος ἐν τοῖς περὶ Ἱππώνακτος. Lib. VIII: ἐν f τρίτῳ περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν. Cujus operis etiam meminit lib. X. Ubi & citat eum ἐν τοῖς περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν g. Item lib. XI, ἐν τῷ περὶ Γοργίου h. Et lib. XIII, ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους πρώτῳ i. Uti & lib. XV, cùm ait, Ἕρμιππος k ὁ Καλλιμάχειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀριστοτέλους. Origenes lib. I. contra Celsum laudat ἐν l τῷ πρώτῳ περὶ νομοθετῶν. De Hyperide ex eo quædam refert Plutarchus libro de vitis X Rhetorum: de Triptolemo, antiquissimo legislatore Atheniensi, Porphyrius lib. IV περὶ ἀποχῆς: de Euthia, & Anaximene, Harpocratio in Εὐθίας. Anonymus in argumento orationis Isocrateæ ad Philippum ex Hermippo tradit, orationem illam ab eo jam sene scriptam esse, paullo ante, & ipsius, & Philippi obitum. Puto, id esse ex vita Isocratis. Minimè verò confundi Hermippus hic debet cum antiquiore Hermippo, veteris comœdiæ poëta, ac XL m fabularum scriptore; quarum varias laudant Athenæus, Pollux, Stephanus, alii: ac Plutarchus quoque quinque ex eo versus citat in Pericle. Neque item confundendus cum juniore Hermippo, patriâ Berytio, qui Hadriani temporibus vixit: ut suo loco dicetur.

Euergetæ etiam tempore Nymphis claruit, & usque ad hujus regis tempora historiam suam perduxit. Hic, cùm Heracleenses bello adversus Galatas juvissent Mithridatem; atque bellum hoc infeliciter iis cecidisset; legatus inter alios, imò κορυφαῖος † τῶν πρέσβεων, ad Galatas missus fuit; multáque pecuniâ effecit, ut è finibus Heracleensium discederent: uti narratur è Memnonis Ex-

cerptis

a In vitis.
b In præfat.
c Lib. I de magis.
d Libro de Theophrasto.
e Hermippus Smyrnæus in iis, quæ de Hipponacte scripsit.
f Libro tertio de discipulis Isocratis.
g Opere de septem sapientibus.
h Libro de Gorgia.
i Libro primo de Aristotele.
k Hermippus Callimachius libro primo de Aristotele.
l Libro primo de legislatoribus.
m Suidas.
† Princeps legatorū.

cerptis in Myriobiblo Photii, codice CCXXIV. Mithridates autem iste, quem plerique, more Græcorum, *Mithradatem* appellant, filius erat Ariobarzanis; ut Photius ibidem ait. De hoc ita Suidas: *Nymphis Xenagoræ filius, Heracleotes, Ponticus, historicus, scripsit de Alexandro, & successoribus ejus, ac successorum posteris*, (περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τῶν Διαδόχων, καὶ Ἐπιγόνων) *libros* XXIV. *item de Heraclea libros* XIII. *Continet autem res gestas post Epigonos usque ad tyrannorum eversionem, & usque ad tertium Ptolomæum.* Operis de Ptolomæis librum IX citat Ælianus lib. XVII de Animal. cap. III. Librum de Heraclea laudat Apollonii scholiastes in lib. II: Νύμφις a ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείας. Primum ejus operis adducit Stephanus in Τῖος, & Φρίξος: quartum Plutarchus libro de virtutibus mulierum. Librum sextum de Heraclea laudat Athenæus lib. XII. Νύμφις b ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ περὶ τῆς πατρίδος. Ejusdem περίπλουν Ἀσίας c citat lib. XIII.

a *Nymphis Heracleota libro de Heraclea.*
b *Nymphis Heracliensis in sexto de patria sua Heraclea.*
c *Circumnavigationem Asiæ.*

Etiam Sphærus, ut extremis Philadelphi annis fortasse aliquod nomen habere cœperit: tamen sub Euergete præcipuè floruit. Nam primùm, Laërtio teste, Zenonis Cittiei auditor fuit. Obiit autem Zeno Olympiadis CXXIX anno primo; juxta Eusebium in Chronicis. Hoc est, annis XVII, antequam imperaret Euergetes. Post Zenonis verò obitum Cleanthem audivit; ut idem Laërtius auctor est. Qui & inter alia scripsisse refert de Eretriacis philosophis: item de Lycurgo, & Socrate, libros III: adhæc de Rep. Laconica: cujus operis librũ III citat Athenæus in quarto Δειπνοσοφ.

Quantum etiam conjectare possum, mox post bellum Punicum primum, quod quincto Ptolomæi Euergetæ anno desiit, historias suas condidit Zeno iste, qui inter octo ejus nominis quartus est Laërtio, & consignâsse eidem dicitur τὴν Πύῤῥου d ἱστορίαν εἰς Ἰταλίαν, καὶ Σικελίαν: item ἐπιτομὴν e τῶν πεπραγμένων Ῥωμαίοις τε καὶ Καρχηδονίοις. Ibidem & alius Zeno commemoratur, qui ei numero est tertius: hunc in literas retulisse ait τὴν f ἐντόπιον ἱστορίαν ἰδίαν. Ac meminit ejus quoque Diodorus Siculus lib. V, g his verbis: Περὶ h μὲν οὖν τῶν ἀρχαιολογουμένων παρὰ Ῥοδίοις οὗτοι τινὲς μυθολογοῦσιν. ἐν οἷς ἐστι καὶ Ζήνων, ὁ τὰ περὶ ταύτης συνταξάμενος. Et, puto, is est, quem Cephalæon apud Eusebium in Chronicorum primo, unà cum Hellanico Lesbio, & Herodoto, testem laudat de Babylone à Semiramide muris circumdatâ. Porrò uterque hic Zeno refricat mihi memoriam & tertii Zenonis, itidem historici, Laërtio, quod miror, indicti. Est is Zeno Sidonius. Dicat aliquis, hunc

d *Historiã eorũ quæ Pyrrhus in Italia gessit, & Sicilia.*
e *Epitomẽ eorum, quæ Romani, & Carthaginenses, gesserunt.*
f *Singularem librum de historia locorum.*
g P. 227. edit. Rob. St.
h *De antiquitatibus Rhodiorum hoc quidã literis prodiderunt: in quibus est Zeno, qui historiam illorum contexuit.*

Laër-

Laërtio esse numero octavum. Sed non ita est. Nam iste Sidonius, cujus Laërtius meminit, fuit philosophus Epicureus; quemadmodum ibidem *a* dicitur; ac alibi *b* quoque ait, audiisse Apollodorum, discipulum Epicuri. At is, de quo nunc sermo est nobis, Suidâ teste, fuit philosophus Stoicus, ac Diodorum Cronum audivit, & præceptor fuit Zenonis Cittiei. Quamquam non satis liquet, quomodo Stoicum vocet præceptorem ejus Zenonis, qui primus philosophiam Stoicam condidit. Nam Zenoni eam sectam debere originem suam, satis convenit. Sed hoc utcunque est; ex magistro, & discipulo, ejus ætatem non obscurè perspicimus. Nam Diodorus Cronus temporibus Ptolomæi Soteris, sive Lagi, etiamnum in vivis fuit: ut videre est ex vita ejus apud Laërtium. Zeno autem Cittieus, quo tempore Alexander M. obiit, annorum jam erat XXXVIII. Siquidem Laërtius dicit, mortuum esse anno ætatis XCVIII, ac fuisse hunc annum primum Olympiadis CXXIX: qui à morte Alexandri fuerit annus LXI. Quare, si Suidæ standum est, vixerit iste Zeno Sidonius temporibus Alexandri M. Meritò verò aliquod nomen inter historicos obtinere, arguit, quòd, præter Socratis apologiam, etiam Sidoniaca scripserit: ut Suidas docet. Sed ad Euergetæ æquales redeamus.

a In Zenone.
b In Epicuro.

Extremis etiam Euergetæ temporibus, quibus in Syria primùm Seleucus Κεραυνὸς, posteaque Antiochus Magnus regnabat, floruit poëta historicus, Euphorion, Polymneti filius, Cherronesiota, ut Hephæstion eum appellat; sive è Chalcide Eubœæ, ut Suidas scribit. Natus fuit Olymp. CXXVI; quo tempore Romani Pyrrhum vicerunt, inque Ægypto Philadelphus, in Syria Antiochus Σωτὴρ regnabat. In poëtica discipulus fuit Archebuli, Theræi poëtæ; in philosophia autem, Lacydis, & Prytanidis. Charus fuit Niciæ, uxori Alexandri, Eubœæ regis, Crateri filii. Inde, multùm ditatus, contulit se in Syriam ad Antiochum Magnum; qui eum bibliothecæ regiæ præfecit. Ibique defunctus, Apameæ, vel, ut alii volunt, Antiochiæ sepultus fuit. Auctor horum Suidas. Ex quo etiam discimus, heroico versu poëma condidisse, cui *Hesiodo* nomen esset. Item Μοψοπίαν, sive Ἄτακτα *c*: quod opus Μοψοπία quidem inscribebatur, quia agebat de rebus Atticis: Attica autem olim *Mopsopia* dicta fuit; sive ab ejus nominis Oceani filiâ, quod Suidas *d* ait; sive potiùs à Mopso quodam, alio quàm vate, Tiresiæ filio, vel nepote, ut Eustathius *e* annotavit, & ante eum Strabo lib. IX. Ἄ-

c Indigesta.
d In Euphorion.
e In maci, &c. Dionys.

O ταχτα

πάντα verò hunc commentariũ nuncupavit, quia eo tractabat συμμιγεῖς ἱστορίας a,ut ait idem Suidas. Unde & idẽ opus signati arbitror ab Athenæo lib IV: ubi Euphorionem citat ἐν b ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι: &,ne alium putes,disertim addit,Chalcidensem. Quantum verò ex obscuris,atque adeò corruptis Suidæ verbis colligere possum; labor iste quinque libris constabat,ac eorum ultimus inscribebatur Χιλιάς c, eo quòd complecteretur oracula annorum mille eventu comprobata. Apud Athenæum tamen lib. x lego: Μνημονεύει d ὁ αὐτὸς Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς ἐν Χιλιάσι. Sed parum fit verisimile, eum uni operi triplicem fecisse inscriptionem, Μοψοπίαν, Ἀτακτα,& Χιλιάδας. Quare legere malim Χιλιάδι; ut quinctus ejus operis signetur. Idem Athenæus testatur, egisse περὶ μελοποιῶν e: uti & περὶ Ἰσθμίων f: cujus operis meminit lib. IV, & XIV; (ubi ex eo refert, τὰ g πολύχορδα τῶν ὀργάνων esse antiquissima, ac nomina solùm esse mutata)ac disertim ἐποποιὸν h vocat: ut omnino intelligi Chalcidensis hîc debeat. Similiter Euphorionem hunc nunc Chalcidensem vocat Clemens Alexandrinus,ut lib. IV Στρωμ. nunc ποιητὴν, ut ἐν Προτρεπτ. & lib. V Στρωμ. Ex Euphorione hoc est versus iste ab Eustathio ad Dionysium i productus:

Χαλκείῳ κ᾽ ἀκάτῳ βεβαρηότος ἐξ Ἐρυθείης.

Etiam versum ejus citat Arati scholiastes ad vers. XXXIII: & alterum, quo loco poëta de Hyadibus tractat: item alium, ubi idem agit de sideribus circuli æquinoctialis. Signat quoque poëtam hunc Tranquillus in Tiberio cap. LXX; cùm ait: *Fecit & Græca poëmata, imitatus Euphorionem, & Rhianum, & Parthenium.* Et Probus Grammaticus, *Euphorion*,inquit,*Elegiarum scriptor,Chalcidensis fuit; cujus in scribendo secutus colorem videtur Cornelius Gallus.* Sed fuit præterea Euphorio quidam rei rusticæ scriptor,cujus patria nescitur; testibus Varrone,& Columellâ, utroque initio operis de re rustica. Fuit autem ejus nominis poëta tragicus,nobilis poëtæ Æschyli filius,qui fabulis patris, priusquam editæ forent, actis, quater vicit, ac etiam sua quædam edidit, Suida teste. Quare difficile est videre, quis horum signetur à Stephano, cùm toties Euphorionem laudat: aut etiam apud Clementem, qui libro I Στρωμ. citat Euphorionem περὶ Ἀλευάδων, ac lib. V versum adducit ex Euphorionis ἀντιγραφαῖς ad Theoridam: aut apud Parthenium in Eroticis; quorum cap. XIII historia de Harpalice ex Euphorione citatur; & cap. XXVI historia de Apriate; & cap. XXVIII de Clite: aut apud Servium,cùm in II Æn ait,ab Euphorione dici, *Priamum ex Arisba natem filium suscepisse:*

a *Historiā miscellā.*
b *In historicis commētariis.*
c *Millenarius.*
d *Meminit ejus Euphorio, poëta epicus, in chiliadibus.*
e *De poëtis lyricis.*
f *De Isthmiis.*
g *Instrumentorũ musicorũ ea, quæ multas habent fides.*
h *Heroici carminis scriptorẽ.*
i *Ad versum Περιηγήσεως 558.*
k *Ærea navi ex Erythia bubus abundante.*

pisse: aut scholiastem Apollonii, lib II; ubi de Mariandynorum solo ex eo scribit: aut apud interpretem Nicandri, qui sæpius meminit in Theriac. aut apud Athenæum quoque, cùm Euphorionem laudat in Ἀποδιδοῦσῃ. Quamquam satis sit verisimile, fabulæ ejus auctorem Æschyli filium esse; cùm Chalcidensis poëta non tam fabulas facere, quàm historias heroico carmine soleat complecti: unde ἐποποιὸς a vocatur passim.

a *Carminis heroici scriptor.*

Eâdem verò ætate claruit etiam Timarchus: quippe quem cum Apollonio, & Eratosthene, sub Ptolomæo Euergete vixisse, disertim dicat Suidas in Ἀπολλώνιος. Sed an historicus fuerit, ultrà dispiciendum. Ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ b citat eum Athenæus lib. XI. Etiam Harpocrationi in Ἀγρᾶς citatur Τίμαρχος ὁ Ῥόδιος. Quem cur non eundem putemus, caussæ nihil video. Etsi aliter visum viro erudito. Sed argumenta, quibus pugnat, satis firma non sunt. Neutiquam quippe, si Timarcho dicatur ἀγρᾶς esse genus serpentis, quod κατὰ γλῶτταν dici putarunt, inde Timarchum fuisse glossographum consequitur. Atque ut consequeretur, non eò lectio vulgata sit sollicitanda; próque Timarcho *Timachidas* legi debeat. Neque enim caussæ est quicquam, cur in tanto eorum numero, qui glossas tradiderunt, haut æquè *Timarchus*, ac *Timachidas*, esse possit. At, inquit ille, Timarchus, cujus Athenæus meminit, non fuit Rhodius. Sanè Rhodium quidem fuisse, non dicit Athenæus: sed si inde non esse Rhodium consequitur, nusquam natus sit; quia ubi natus sit, grammaticus ille uno hoc loco, quo ejus meminit, non expressit. Adde quòd neque patriæ nomen ponitur, ubi Timachidas citatur. Nam libro II ἁπλῶς dicitur, Τιμαχίδας ἐν γλώσσαις. Quem tamen non alium puto ab Timachida illo, qui Rhodius vocatur lib. I, & VII, ejusdem Athenæi.

b *In quarto de Eratosthenis Mercurio.*

CAP. XVII.

Aratus Sicyonius. Eratosthenis Cyrenæi ætas, & multijuga scientia. Cur Βῆτα *dictus. Timosthenes, & Pytheas Massiliensis, Eratosthene priores. Eratosthenis varia. Cui primo* grammatici *datum cognomen. Rhianus Benæus. Phylarchus. Patria ejus incerta. Historiæ illius. Chrysippus Solensis. Tres alii Chryppi. Diogenes Laërtius emendatur.*

ADdam his alios, qui ſub eodem quidem vixerint Euergete: ſed ulteriùs aliquanto vitam extenderint. Eorum primus eſto Aratus Sicyonius; qui, primo Olympiadis CXXXII anno, ipſe annos natus tantùm XX, patriam ſuam Achæorum junxit Reip., eorúmque prætor factus fuit; ut Polybius teſtatur lib. II. Factum hoc eſt quinquennio ante obitum Philadelphi. Euergetæ verò temporibus, qui XXVI imperavit annos, Acrocorinthum dolo occupavit; quæ antea fuerat in poteſtate Antigoni, Macedoniæ regis. Atque ita Corinthum quoque Achæorum junxit Reip. Multáque alia præclarè geſſit; quæ peti poſſunt ex Polybio; item Plutarcho, qui Arati hujus vitam ſcripſit. Tandem, ut iidem narrant, à Philippo II, Macedoniæ rege, veneno eſt ſublatus, Olympiadis CXLI anno III; qui ſeptimus erat Ptolomæi Philopatoris. Scripſit Aratus hiſtoriam de rebus ab Achæis, & ſe ipſo, geſtis. Laudat Polybius lib. II; Τῶν μὲν τοίγε Ἀράτῳ διῳκημένων, καὶ νῦν, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐπικεφαλαιούμενοι μνησθησόμεθα, διὰ τὸ καὶ λίαν ἀληθινοὺς, καὶ σαφεῖς, ἐκεῖνον περὶ τῶν ἰδίων συντεταχέναι πράξεων ὑπομνηματισμούς· *Arati tamen facta & nunc, & deinceps, dicemus ſummatim: quia exſtant ab ipſo editi, ſingulari tum fide, tum ſermonis perſpicuitate, commentarii.* Meminit quoque ejus commentarii Plutarchus in Arato; item in Agide, qui Arato huic σύγχρονος fuit. Σύνταξιν Ἀράτου vocat Polybius lib. I, & IV: quo loco & ſe perſequi hiſtoriam Arati dicit. Hiſtoriam eam pluſquam XXX librorum fuiſſe, auctor eſt Anonymus in vita Arati Solenſis. Verba ejus libro IV adducimus.

Iiſdem, & ultrà, temporibus vixit Eratoſthenes Cyrenæus. Cujus ætatem utcumque ex eo videre eſt, quòd Strabo illum lib. I æqualem facit Ariſtonis, & Arceſilai. Diſtinctiùs verò eam hinc perſpiciemus. Natus eſt ſub Ptolomæo Philadelpho, anno primo Olympiadis CXXVI: ſed à ſucceſſore illius Ptolomæo Euergete arceſſitus, Athenis venit in Ægyptum; atque ibi Alexandriæ bibliothecæ præfectus fuit. Porrò autem floruit ſub quarto Ptolomæo, cui cognomen Philopatori: ad cujus annum octavum collocat eum Euſebius in Chronicis. Denique anno primo Olympiadis CXLVI inediâ, ob hebetem oculorum aciem, deceſſit, annos natus LXXX: quo tempore regnabat Ptolomæus quinctus, qui dictus eſt Epiphanes. Atque hæc quidem ſatis manifeſta ſunt ex Suida *a*. Qui & auctor eſt nobis, præceptore uſum fuiſſe Callimacho; diſcipulum autem reliquiſſe Ariſtophanem Byzantium. Idem teſtatur, eum Platonem alterum, & Πένταθλον, ſive *Quinquertionem*, dictum eſſe,

a In Ἐρατοσθένης, & Ἀπολλώνιος.

esse, ob multijugam scientiam. Sed operæ est scire de eo judicium Strabonis *, gravis imprimis scriptoris. Ait ille, ex tractatione *De bonis* ab eo editâ, & declamationibus, atque aliis similibus, satis liquere, medium tenuisse inter eum, qui philosophari vellet, & illum, qui haut seriò auderet isti se instituto dare; sed eò usque tantummodo progrederetur, ut philosophari putaretur, aut philosophiam duntaxat faceret παρέκβασιν a ab reliquo disciplinarum orbe, sive oblectamenti solùm caussâ, sive etiam doctrinæ gratiâ. Quare nihil mirum, si, ut Hesychius Milesius tradit, τὸ βῆτα soleat vocari; eo quòd omni disciplinæ genere, non quidem primas, sed secundas tamen ferre soleat: nempe quomodo Martialis dicit lib. v. epigr. XXVII:

Dicas licebit beta me togatorum.

Eo verò ex Hesychii loco Suidam corrigi debere, ubi pro Βῆτα est βήματος, jam diu est, quòd Heraldus in Arnobium observavit; uti & Ioannes Meursius ad Hesychium Milesium. Cujus sententiam firmare visum est etiam altero scriptore. Nempe Marciano Heracleotâ. Is in periplo suo, cùm de Timosthene egisset, subjungit *b*, καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἐρατοσθένης, ὃν Βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τοῦ Μουσείου προστάντες. Scripsit Eratosthenes geographiam; quo in opere Timosthenis de portubus librum exscripsit. Absque dubio igitur illum Cæsar designat lib. VI. de bell. Gall. cap. XXIV: cùm eum Hercyniæ sylvæ ait meminisse: *Hercyniam Sylvam, quam Eratostheni, & quibusdam Græcis, famâ esse notam video: quam illi Orciniam appellant.* Idem Marcianus: Ἐρατοσθένης *d* Κυρηναῖος, οὐκ οἶδα τί παθών, τὸ Τιμοσθένους μετέγραφε βιβλίον, βραχέα τινὰ προσθεὶς· μηδὲ τοῦ προοιμίου τοῦ μνημονευθέντος ἀποσχέσθαι, ἀλλ' αὐταῖς λέξεσι κἀκεῖνο τοῦ οἰκείου προθεῖναι συγγράμματος. Ac meminit Timosthenis ἐν τῷ περὶ Λιμένων *e* Harpocration quoque in voce Ἐφ' ἱερόν. Timosthenes ille paullo grandior fuit Eratosthene. Nam vixit sub Philadelpho. Quod docet Strabo lib. IX: Τιμοσθένης *f* ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα βίβλοις. Marcianus Heracleota in Periplo: Τιμοσθένης *g* ὁ Ῥόδιος ἀρχικυβερνήτης τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου γεγονώς. Opus ejus de portubus præcipuè laudabat Eratosthenes: sed sæpius in eo peccâsse, arguit Strabo lib. II. Meminit & idem Timosthenis lib. III. Uti & Stephanus in Ἀλεξάνδρεια, Ἀρτάκη, Ἀπία, Ἀγάθη; ubi citatur ἐν σταδιασμῷ, hoc est, dimensione terræ per stadia. E Latinis sæpe advo-

* Lib. 1.
a Digressionem.
b Pag. 95. edit. Augustana.
c Et post eum Eratosthenes, quem Beta nuncupabant præfecti Alexandrina bibliotheca.
d Eratosthenes Cyrenæus, nescio qua ratione motus, Timosthenis librum in suū transtulit, pauca quapiam addens: adeò ut nec proœmio ejus, quā dixi, abstineat; sed ad verbū illud proprio apponat operi.
e Libro de portubus.
f Timosthenes, secundi Ptolomai classis præfectus; qui de portubus volumen composuit decem libris constans.
g Timosthenes Rhodius, qui præcipuus gubernator fuit secundi Ptolomai.

advocat Plinius lib. v, cap. IX: ubi ex eo prodit, quantum Asia à Canopico ostio usque ad Ponti ostium pateat. Et cap. XXXI, ab eo referri Cypri magnitudinem, testatur. Et lib. VI cap. V; ubi de Colchicis litoribus. Et ejusce libri cap. XXVIII: ubi de longitudine sinûs Arabici. Et cap. seq. ubi de itinere à Siene Meroën usque: atque ibidem Timosthenes classibus Philadelphi præfuisse dicitur. Et cap. XXXI, ubi ex eodem refert Æthiopici maris insulas. Hæc in Philadelphi temporibus potiùs dicenda fuerant. Sed Martiani locus memoriam hîc Timosthenis refricavit, de quo tum non occurrebat. Nec post Timosthenem solùm, sed etiam Pytheam Massiliensem, scripsit Eratosthenes. Nam Strabo lib. II, cùm dixisset, Polybium inquirere in Dicæarchum, Pythiam, alios; ait, eorum, qui geographiam tractarint, ultimum ab eo vocari Eratosthenem. Est verò is Pytheas Massiliensis: qui in epitome Artemidori Ephesii, inter veteres geographos editâ, numeratur in illis, qui periplum orbis scripsere. Sed redeamus ad Eratosthenem. Scripsit hic quoque grammatica: imò primum hunc putant *grammatici*, seu *philologi* nomine, appellatum: quod alii tribuunt Apollodoro Cumano; teste Clemente lib. I Στρωμ. Edidit quoque, ut Suidas dicit, dialogos multos de vacuitate doloris, astronomiam seu situm stellarum, de sectis philosophorum, poëmata, & historias; quarum potissimùm caussâ ejus meminimus hoc loco. Hujusmodi erant ejus Γαλατικά a; quorum secundum, quartum, septimum, Stephanus citat, imò & XXXVII. Vide eum in Ὕδρηλα. Etiam περὶ χρονογραφιῶν b commentarium reliquisse, cognoscimus ex Harpocratione in Ἐώλος. Quomodo autem tempora descripserit, ostendet Clemens lib. I Στρωμ. ubi & de Homeri ætate. Simile, si non idem opus, erat, quo Olympionicas retulit. Sanè Ἐρατοσθένης c ἐν Ὀλυμπιονίκαις citatur Laërtio in Empedocle. Puto &, majorem partem historicum fuisse opus περὶ d ἀρχαίας κωμῳδίας; cujus octavum librum idem in Zenone celebrat. Crebra illius est mentio apud Strabonem. Laudat & Soranus in vita Hippocratis. Plutarchus quoque meminit in Lycurgo, Alexandro, Demosthene, & alibi. Atq; idem in Themistocle commentarium ejus de divitiis citat. Sic enim vulgò editum: Ὁ δ' Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς πλούτῳ. Sed videtur locus corruptus, legendumque ἐν τῷ περίπλῳ. Quod opus, quippe geographicum, convenientius sit geographo. Elegiam ejus adfert Eutocius Ascalonita comment. in Archimedem. Sed multa quoque alia in literas retulit; de quibus clarissimum Joannem Meursium vide

a *De rebus Galatarum, sive Gallogræcia.*
b *De temporum descriptione.*
c *Eratosthenes de iis, qui ludis vicissent Olympiis.*
d *De prisca comœdia.*

vide in notis, partim ad Hesychium Milesium, partim ad Nicomachi Gersaeni Enchiridion. Ad LXXX, ut Suidas ait, annum pervênit; sive LXXXII, ut Lucianus ait in Longævis.

Eratostheni huic æqualis erat Rhianus Benæus, Suida teste. Est autem Βλὼν Cretæ civitas. Nobilis fuit grammaticus, & poëta; Athenæo etiã memoratus lib. XI, & Stobæo serm. de imprudentia. Stephanus citat ejus Eliaca, Thessalica, Iliaca, Achaica, & Messeniaca. Pausanias in Messeniacis magis commendat Rhiani Messeniaca, licet carmine scripta, quàm historiam ejusdem argumenti contextam à Myrone Prienensi. Unde, Rhianum hunc poëtam historicum fuisse, cognoscimus. Pausaniam ipsum vide. Heracleida quoque edidit. Opus id constitisse βιβλίοις *a* τέσσαρσι, ait Suidas. Quem sequitur Lilius Gyraldus in poëtarum hist. dial. III. Sed apud Etymologum in Ἀσπάλαθα citatur Ῥιανὸς *b* ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ Ἡρακλείας. Unde Suidas, denario adjecto, emendandus. Meminit & Rhiani Euripidis scholiastes in initium Alcestidis: ubi ex eo cemmemorat, Apollinem volentem serviisse amori Admeti. Item è Latinis Tranquillus in Tiberio cap. LXX: *Fecit & Græca poemata, imitatus Euphorionem, & Rhianum, & Parthenium. Quibus poetis admodum delectatus, scripta eorum, & imagines, publicis bibliothecis inter veteres, & præcipuos auctores, dedicavit.*

a Libris quatuor.
b Rhianus in decimo-quarto Heracleæ.

Etiam Euergetæ, & Philopatoris ætate vixit Phylarchus, qui & *Philarchus* in plerisque codd. vocatur. Eum aliqui Atheniensem, aliqui Naucratitam, alii Sicyonium, vel etiam Ægyptium fuisse, prodiderunt *c*. Præter compendium fabulosum *d* περὶ τῆς τοῦ Διὸς ἐπιφανείας *e*, item librum de inventis, & alium de significationibus, etiam scripsit duodetriginta historiarum libros; quos *f* ordiebatur ab expeditione Pyrrhi in Peloponnesum; perducebat verò usque ad mortem Ptolomæi Euergetæ, & Beronices, item Cleomenis Lacedæmonii; qui ab Antigono victus in Ægyptum fugerat ad Ptolomæum Euergeten: sed, eo mortuo, ab successore illius, Ptolomæo Philopatore, in carcerem fuit conjectus. Obitus iste Euergetæ incidit in Olympiadis CXXXIX annum IV. Ex eo Phylarchi opere septimum librum citat Apollonius Alexandrinus in historia commentitia *g*, & alibi *h* vigesimum. Etiam septimum Phylarchi citat Apollonii scholiastes in lib. IV, Librum nonum Sextus Empiricus adversus Mathematicos libro I cap. XLI; ubi ex eo narrat, Æsculapium propterea de cœlo tactum esse,

c Suidas.
d Idem.
e De Iovis adventu.
f Suidas.
g Cap. 14.
h Cap. 18.

quòd

quòd excæcatis Phinei liberis visum restituisset, gratificans eorum matri Cleopatræ, Erechthei filiæ. Librum duodecimum laudat Ælianus libro XVII de natura animal. cap. V: ubi ex eo scribit, ut Ægyptii aspidem colant, & mansuefaciant. Ex quinctodecimo historiam de Daphne adfert Parthenius Eroticôn cap. XV. Meminit & Plutarchus in Themistocle: & sæpe imprimis Athenæus; qui vigesimum secundum advocat lib. XI; vigesimum quinctum lib. VI, & XII; atque alios item alibi adducit. XII item advocat Ælianus lib. XVII de Animal. cap. V. Edidit præterea Phylarchus res Antiochi, & Eumenis Pergameni: teste eodem Suida. Quo loco procul dubio intelligit Antiochum Magnum, & Eumenem II: quorum ille desiit imperare anno primo Olympiadis CLI; hic verò anno III Olympiadis CLV. Et istorum quidem temporibus quin Phylarchus vixerit, nullus ambigo. Mentionem quoque ejus facit Hyginus in Poëtico astronomico. Plutarchus lib. de Iside & Osiride refert ex eo de bubus duobus ex India adductis; quorum unus Apis, alter Osiris dicatur. De aquilæ erga juvenem amore eundem auctorem laudant Ælianus lib. VI de nat. animal. & Io. Tzetzes Chil. IV Histor. LXXXIV. De stylo ejus ita censet Halicarnassæus a, planè illum in collocatione verborum negligentem esse: uti & Duridem Samium, & Polybium Megalopolitanum, & alios juniorum.

a Lib. περὶ συνθέσ. ὀνομάτ.

Videtur verò & Chrysippo Solensi locus esse aliquis inter historicos. Siquidem σύγγραμμα edidit περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων b, teste Laërtio c. Fortasse pars erat operis Περὶ βίων, Laërtio memorati lib. VII in Zenone: ubi & primum de Vitis citat; ut pluribus id opus constiterit libris. Imò Plutarchus quoq; in Parallelis minoribus (quæ non illius Chæronensis, sed junioris Plutarchi videntur) citat Chrysippi libros de rebus in Italia gestis. Dicet aliquis, non meminisse Laërtium ejus operis. Non diffiteor: verùm is, cùm scripsisse dicat volumina DCCVII, tantùm recenset CCCCXXXI: ut omnino quædam incuriâ, seu scriptoris, seu librarii, omissa sint. Nec tamen repugno, sicui Chrysippus iste alius à Solensi esse videatur. Nam præter eum etiam fuit Chrysippus Gnidius medicus; à quo Erasistratus multa se didicisse profitetur: item alius, Erasistrati discipulus: ac tertius Ptolomæi medicus, qui, calumniâ oppressus, duro, à rege suo, supplicio affectus fuit: & alius, qui Georgica scripsit. Nominat istos Laërtius. Solensis verò quin Ptolomæi Euergetæ, & Philopatoris ætate vixerit, dubium non est. Nec obstat, quòd

b Opus de antiquis physicis.

c In Chrysippo.

apud

apud Laërtium legitur, obiisse eum Olympiade XLIII. Nam id perspicuè falsum est. Imò error est annorum quadringentorum; quod facilè comprobatur. Nam Chrysippus fuit discipulus Cleanthis, Cleanthes Zenonis Cittiei; qui, ipso teste Laërtio, Olymp. CXXX superstes erat, annúmque agebat octogesimum. Non igitur Chrysippus mori potuit Olymp. XLIII. trecentis & amplius annis antequam natus esset; sed Olymp. CXLIII. Nimirum, qui Laërtium exscripsit, pro ρμγ' scripsit μγ'. Quod ita esse, ex Suida etiam liquet; qui disertim refert, obiisse Chrysippum ἐπὶ ἑκατοστῆς τεσσαρακοστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος a. Inde igitur Laërtius emendandus; quod mirum, nec ei, qui Laërtium transtulit, nec summo viro, qui eruditis eum notis illustravit, fuisse animadversum.

a Centesima & quadragesima Olympiade.

Fuit tunc quoque C. Acilius C. F. L. N. Glabrio: quippe qui quæstor provincialis fuerit anno ab urbe condita IↃLI; Cn. Servilio Cæpione, & C. Servilio Nep. Coss.: item tribunus plebis anno IↃLVI, C. Cornelio Cethego, & Q. Minucio Rufo Coss. Puto autem, eundem esse, cujus annales citat Plutarchus in Romulo: Γάϊος δὲ Ἀκίλιος ἱστορεῖ, πρὸ τῆς κτίσεως τὰ θρέμματα τῶν περὶ τὸν Ῥωμύλον ἀφανῆ γενέσθαι· τοὺς δὲ τῷ Φαύνῳ προσευξαμένους ἐκδραμεῖν γυμνοὺς ἐπὶ τὴν ζήτησιν, ὅπως ὑπὸ ἱδρῶτος μὴ ἐνοχλοῖντο. διὰ τοῦτο γυμνοὺς περιτρέχειν τοὺς Λυπέρκους. *C. verò Acilius refert, ante urbem conditam amissum fuisse pecus Romuli, & Remi: eos, Fauno voto facto, nudos, ne sudor iis molestiam crearet, ad inquirendum id pecus excurrisse. Atque hinc nudos discurrere Lupercos.* Meminit etiam Tullius lib. III. de Officiis: ubi narrat, ut Senatus eos, qui relicti in castris fuissent à Paullo, & Varrone Coss., non censuerit redimendos: atque Annibalis animus eo fuerit fractus, quòd populum Romanum rebus adeò adversis tam infracto vidisset animo. Subjungit inde Tullius hæc verba: *Acilius autem, qui Græcè scripsit historiam, plures ait fuisse, qui in castra revertissent, eâdem fraude, ut jurejurando liberarentur: eosq; à Censoribus omnibus ignominiis notatos.* Ex his etiam, de bello Annibalico scripsisse, cognoscimus. Porrò annales eos Acilii transtulit Claudius, seu Quadrigarius, seu alius. Livius lib. XXV: *Ad XXXVII millia hostium, ductu L. Marcii, cæsa, auctor est Claudius; qui annales Acilianos ex Græco in Latinum sermonem vertit.* Idem Livius lib. XXXV: *Claudius, sequutus Græcos Acilianos libros, P. Africanum in ea fuisse legatione, tradit.* Loquitur de legatione ad Antiochum M. apud quem eo tempore agebat Annibal. In Aurelio Victore, sive quis-

quis ille est scriptor de origine gentis Romanæ, legere est hæc verba: *Et postquam ad classem rediit, reperitque, mortuam* (Prochytam:) *in insula proxima sepelisse: quæ nunc quoque eodem est nomine; ut scribunt Vulcatius, & Acilius Piso.* Ubi placent, qui legunt, *Vulcatius, Acilius, & Piso.* Nam diversi sunt C. Acilius, & L. Calpurnius Piso. Nec in gente Acilia Pisones ullos notant, qui de Romanis familiis egerunt. Videndum autem, idémne, an alius sit Acilius Glabrio, scriptor Tabulæ, ex qua Atilius Fortunatianus, libro de arte Metrica, hæc citat: *Fundit, fugat, prosternit maximas legiones.* Equidem, cur alium credam, non video.

Eadem ad tempora referendus est Philinus, Φιλῖνος. Is bellum descripsit inter Carthaginenses, & Romanos, propter Siciliam gestum. Sed ut Fabius, Romanis nimis addictus, quædam longè aliter narrat, quàm res erat: itidem Philinus, partium studio, nimiùm velificatur honori Carthaginensium: quemadmodum ostendit Polybius libro primo. Idem libro tertio secundum citat: unde videmus, opus illud fuisse in plures divisum libros. Agrigentinus patriâ fuit: ut scimus ex Eclogis Diodori Siculi lib. XXIII; ubi quædam de Siculo hoc bello ex eodem refert. Uti & in Eclogis libri sequentis facit. Quodsi Agrigentinus fuit; nihil mirum, si iniquior erat Romanis. Nam cùm initio ejus belli Sicilia esset divisa in tria imperia; Romanum, cujus erat Messana; Syracusanum, cujus rex Hiero; & longè maximum Pœnorum, sive Carthaginensium, qui sedem belli elegerant Agrigentum: Romani, postquam pacem cum Hierone inierant, Agrigentum obsedere, ac post septem mensium obsidionem urbem ceperunt: ac quamquam Agrigentini in fugientem Annibalem impetum fecissent, multósque occidissent; ut Zonaras testatur; non tamen eo reprimere potuerunt Romanorum iracundiam: qui, ut Diodorus refert, nihilominus Agrigentinos cives sub corona vendidêre, prædamque opimam dederunt militibus.

Porrò ex Polybio, ac Diodoro, corrigendus est Cornelius Nepos, ubi *Philænius* perperam vocatur. Verba ejus sunt ista in vitâ Annibalis: *Hujus* (Annibalis) *bella gesta multi memoriæ prodiderunt: sed ex his duo, qui cum eo in castris fuerunt, simúlque vixerunt, quamdiu fortuna passa est, Philænius, & Sosilus Lacedæmonius. Atque hoc Sosilo Annibal literarum Græcarum usus est doctore.*

Quibus ex verbis etiam alteram Sosili historici ætatem discimus. Lambinus a *Sosilum* vocatum putat. Sed *Sosilus* ab aliis etiam appel-

a *Notis in Corn. Nepotem.*

appellatur. Patriam ejus, ac librorum numerum, indicat his verbis Diodorus Siculus: Σώσιλος δ' ὁ Ἰλιεὺς τὰ περὶ Ἀννίβαν ἔγραψεν ἐν βιβλίοις ξ'. a Interea Sosilus historici nomine vix dignus videtur. Nam opus ejus ex rumusculis conflatum erat, & narratiunculis infimæ plebis: ut ex Polybii lib. III constat. Verba ejus adducimus libro IV, quo loco de Chærea, simili nugivendo, agimus.

a *Sosilus Iliensis res Hannibalicas scripsit libris sexaginta.*

CAP. XVIII.

Philochorus quando vixerit. Suidas emendatus. Quæ scripserit Philochorus. Stesiclides Atheniensis. Ptolomæus Agesarchi. Argumentum historiæ ejus. Simleri lapsus. Asclepiades, Diotimi filius. Error Suidæ. Asclepiades Tragilensis. Polemon Euegeti. Ætas cùm Aristophanis Byzantii, tum Polemonis hujus. Variæ urbes de Polemonis patriâ certantes. Unde Ἑλλαδικὸς *dictus sit, &* Στηλοκόπας. *Varia ejus scripta.*

Atque isti fuere sub Ptolomæo Euergete, & Philopatore. Nunc ulteriùs proferamus gradum ad eos, qui sub Ptolomæo Philopatore, & Epiphane, floruerunt. Vixit autem eorum tempore Philochorus, Cygni filius, vates atque aruspex Atheniensis. Ætatem ejus inde ruspamur, quòd, Eratosthene jam sene, adolescens fuerit, teste Suidâ: item quòd ibidem dicitur periisse insidiis Antigoni, cùm Ptolomæo addictior esse diceretur: quæ lectio si recta est, intelligi debet Antigonus ὁ Δώσων b, & Ptolomæus Euergetes. Sed obstat, quòd Antigonus iste obiit mox post victoriam de Dardanis partam. Olympiadis CXXXIX anno III. Eo autem tempore Eratosthenes, qui annos vixit LXXX, tantùm erat annorum LIV. Siquidem superiùs dicebamus, eum natum fuisse anno primo Olympiadis CXXVI. Demus, ultimo Antigoni anno sublatum ab eo rege esse Philochorum. At tum Eratosthenes quatuor tantùm annos supra quinquagesimum natus erat. Atqui, Eratosthene jam sene, Philochorus erat adolescens. Consequetur igitur, Philochorum in adolescentia periisse. Verùm hoc verisimile non est de eo, qui tam multa monumenta, ac tantum nomen reliquerit. Quare apud Suidam pro Ἀντιγόνου legendum censeo

b *Cognomento Daturus.*

ſeo Ἀντιόχου,ut intelligatur Antiochus Magnus;qui imperare cœpit anno proximo poſt obitum Antigoni τοῦ Δώσοντος, ac rexit annis xxxvi. Ptolomæus verò,cui Philochorus ſtudebat, fuerit Ptolomæus Philopator, vel potiùs ſucceſſor ejus Epiphanes. Philochori hujus meminère cùm alii, tum Strabo lib. vii, & ix; Plutarchus in Theſeo, ac vitis x Rhetorum; Gellius lib. xv cap. xxi Laërtius in Protagora, Ælianus lib. xii de nat. animal cap. xxxv, Tertullianus de anima cap. xlvi, Clemens Alex. in προτρεπτ. ſemel iterúmque, & lib. v Στρωματ. Harpocration in Ἀγυίας, & Ἀδωνίοις, & Ἀλωπεκῇ, & Ἀνηγερθεὶς, & alibi. item Africanus lib. iii chronographiæ apud Euſebium lib x. præpar. Euang. ubi & Athenienſem appellat. adhæc ſcholiaſtes Ariſtophanis in Plutum, Sophoclis in Oedipum Coloneum, Euripidis in Oreſtem. Edidit de Attica libros xvii: quibus,ut Suidas ait, complectebatur res geſtas Athenienſium. eorúmque reges,& prætores, uſque ad tempora Antiochi Θεοῦ. Opus verò hoc adverſus Damonis hiſtoriam Atticam compoſuerat.

a Philochorum de rebus Atticis.

Ἀπλῶς Φιλόχορον a ἐν Ἀτθίδι citat Jul. Pollux lib.x cap. xx. Libro ſecundo Atthidis retulit inter alia, ut Adoneus,id eſt Orcus, rex Moloſſorum, rapuerit Proſerpinam: atque ut idem canem habuerit ingentem,qui Pirithoum devoravit: item ut Theſeum quoque fuerit voraturus, ni Hercules ſubveniſſet; unde eum ab inferis liberâſſe dicitur. Auctor Euſebius in Chronicis. Quinctum Philochori de rebus Atticis citat anonymus Ὀλυμπιάδ. ἀναγ. ad Olymp. c. an. iii. Sextum ad Olymp. xc. an. ii: qui & luculentum ex eo fragmentum apponit ad Olymp. cvii an iv. Citat & eundem librum Harpocration in Διαψηφίσις. Septimum idem in Φυλή, uti & Athenæus lib. vi. Ex

b Philochorus, Cygni filius, volumen compoſuit de iis, qui Athenis pretores fuere ab Socratide uſque ad Apollodorum.

octavo fragmentum habes apud anonymum antè dictum ad Olymp. cxviii an. ii, & ex nono ejus operis ad annum ſeq. Etiam noni meminit Athenæus lib. v. In decimoſexto autem citatur ab Harpocratiône in Ἄμιπποι. De Philochori Archontibus eſt egregius locus Anonymi ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. ci. an. iii. Φιλόχορος b Κύκνου Ἀθηναῖος πραγματείαν συνεστήσατο περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἀρξάντων, ἀπὸ Σωκρατίδου, καὶ μέχρι Ἀπολλοδώρου. Opus de Archontibus pars erat commentariorum de Attica. Ejus ſeorſim meminit Marcellinus in vita Thucydidis. Ubi etiam alterum nominat, qui de Archontibus ſcripſerit, Demetrium Phalereum. De utroque laudat Didymum; quem hoc ex Zopyro dicit referre. Tertius etiam, qui hoc argumen-

mentum tractaret, fuit Stesiclides Atheniensis. Quem de Archontibus, & Olympionicis, librum reliquisse, Laërtius indicat in vita Xenophontis. Præterea scripserat Philochorus περὶ μαντικῆς a. Meminit Athenæus lib. XIV. Ac πρῶτον περὶ μαντικῆς nominat Clemens lib. I Στρωματέων. τρίτον b Suidas in Ἐγγαστρίμυθος. Τετράπολιν quoque emisisse, ex eodem Suida scitur; item Athenæi lib. VI; & scholiaste Sophoclis in Oedipum Coloneum, qui eo ex opere illustrem adducit locum. Fecit & librum περὶ θυσιῶν c; de quo Apollonii scholiastes lib. I. Præterea edidit Salaminis origines, item Olympiadum libros duos, insuper de Atheniensium certaminibus libros XVII, item epitomen historiæ Atticæ, adhæc librum de rerum inventionibus; & alia multa, de quibus Suidas.

a De divinatione.
b Tertiũ.
c De sacrificiis.

Etiam Ptolomæi Euergetæ & Philopatoris temporibus floruisse videtur Ptolomæus, Agesarchi filius, Megalopolitanus; qui historiam scripsit Ptolomæi Philopatoris, quarti regis Ægyptii. Nec, cur homo Megalopolitanus ejus res gestas consignaret, caussa nulla erat. Nam Cleomenes, rex Spartanus, Megalopolim, frustra obsistente Philopœmene, ceperat, diripuerat, incenderat. Paullo pòst verò ab Antigono, qui Achæis venerat auxilio, devictus, in Ægyptum fugerat ad Ptolomæum Euergeten, qui opem ei promisit adversus Achæos. Sed altero pòst anno moritur Euergetes: succedit verò Philopator; qui Cleomenem in carcerem compegit. Ita Achæi, quibus & se junxerant Megalopolitani, Philopatoris beneficio liberati fuerunt gravissimi belli metu, quod à Cleomene, & Ægyptiis impendebat. Nec indignus planè erat Philopator, cujus res gestæ proderentur. Nam imperium quidem auspicatus fuit à paricidio, homo impius: sed multa tamen strenuè gessit; præsertim adversùm Antiochum Magnum. Nam ereptam ei Cœlesyriam iterum Ægyptio addidit regno. Ista igitur, aliaque, hic Agesarchi filius persequebatur. De quo ita Athenæus lib. VI: Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀγησάρχου d, Μεγαλοπολίτης γένος, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστοριῶν, συμπότας φησὶ τῷ βασιλεῖ συνάγεσθαι ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως· οὓς προσαγορεύεσθαι γελοιαστάς. Tertium ejus operis citat lib. X. Meminit quoque historiæ istius lib. XIII. Uti etiam Clemens in Προτρεπτικῷ, & ex eo Arnobius lib. VI. Cujus hæc verba: *Agesarchi Ptolomæus de Philopatore, quem edidit, primo, Cinyram regem Paphi cum familia omni suâ, imò cum omni prosapiâ, in Veneris templo situm esse, literarum auctoritate declarat.* Josias Simlerus d suspica-

d Ptolomæus, Agesarchi filius, civis Megalopolitanus, libro secundo historiarũ Philopatoris, contractos fuisse tradit ex omnibus civitatibus regi compotores; quos Ridiculos nominabant.
d Appẽdice biblioth. Gesn.

 tur,

tur, ſcripſiſſe etiam περὶ † τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων, & de animalibus, quæ in eis nutriuntur. Sed eſt is Ptolomæus Euergetes ſecundus. Quod oſtendunt hæc Athenæi verba in XIV: Πτολεμαῖος * ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δυοκαιδεκάτῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων λέγων, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζώων τρεφομένων, φησίν. Unde etiam videmus, non eſſe eam juſti operis inſcriptionem; quod putabat vir eruditus: ſed hoc ſolùm dicere Athenæum, in commentariis iſtis alicubi de eo argumento fieri mentionem.

Etiam Ptolomæi Epiphanis ætas vidit Aſclepiadem, Diotimi filium. Hic oriundus erat Nicææ, ortus verò Myrleæ, quæ & ipſa Bithyniæ eſt civitas, dicta poſtea Apamea. Audivit Apollonium, Callimachi diſcipulum, æqualem Eratoſthenis, Euphorionis, & Timarchi, teſte Suida. Hinc ejus ætas non obſcurè patet. Uti & inde, quòd Suidas diſertè dicat, Aſclepiadem hunc ſub Philopatore, qui Euergetæ ſucceſſit, adoleſcentem commoratum Alexandriæ: floruiſſe autem ſub regibus Pergamenis, Attalo, & Eumene. Eumenes enim Attalo ſucceſſit ſeptimo Ptolomæi Epiphanis anno. Ut hæc probè conveniant cum eo, quod dixi. Sed quod Suidas ſubjungit, tempore Pompeii Magni Romæ docuiſſe, id verum eſſe non poteſt. Nam ſeptimus annus Ptolomæi Epiphanis eſt quartus Olympiadis CXLV. Unde ad tertium annum Olympiadis CLXVIII, hoc eſt, Urbis conditæ annum IↃC XLVIII, quo Pompeius, & Cicero, nati fuere, anni ſunt XCI. Quomodo Pompeii tempore adoleſcens docebat Romæ, qui tot annis floruit ante natum Pompeium? De quo mox plura. Varia ſcripſiſſe, Suidas teſtatur. Quæ ea ſint, non addit. Sed, in Ὀρφεὺς, citat illius librum περὶ γραμματικῶν a. cujus & meminit is, qui Arati vitam compoſuit.

Strabo lib. III auctor eſt, in Turditania non tantùm docuiſſe grammaticam; ſed edidiſſe etiam περιήγησίν τινα τῶν ἐθνῶν b. Qui & ex eo poſtea quædam de Igletis, Hiſpaniæ populo, refert. Item ὁ Μυρλεανὸς ὁ Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς περὶ Κρατίνου teſtis adducitur ab Athenæo in XI; ubi ex eo exponit vocem βαλανειομφάλων. Etiam libri περὶ Νεστορίδος d mentio non ſemel eſt apud Athenæum lib. XI. Ὑπόμνημα e τῆς Ὀδυσσείας laudat Etymologus in Ἀγραῖος. Præter quæ etiam Βιθυνιακὰ f ſcripſit. Ex eo opere primum librum adducit Parthenius Erot. XXXV: decimum item citat Apollonii ſcholiaſtes in lib. II. Etiam Aſclepiades ſcripſit res geſtas Alexandri M. teſte Arriano lib. VII de expeditione Alexandri.

Ac

† De regio palatio.

* Ptolomæus rex libro duodecimo commentariorũ, ubi loquitur de regis palatio, quod eſt Alexãdriæ, & animalibus, quæ in eo nutriuntur.

a De Grãmaticis.

b Deſcriptionem quandam gentium.

c Aſclepiades Myrleanus in opere de Cratino.

d De Neſtoride.

e Commentariũ Odyſſeæ.

f De rebus Bithyniæ.

Ac Athenæus lib. III ex Asclepiadis Ægyptiacis citat librum XX. Sed incertum, an vel Ægyptiaca, vel Alexandri historia, sit Myrleani. Nam præter eum alii quoque hujus nominis celebrantur: eosque inter δ α τὰ τραγῳδούμενα γράψας ἐν ἓξ βιβλίοις: quem Tragilensem fuisse, testis est Stephanus in Τράγιλος. Meminere ejus, Plutarchus in Isocrate, Athenæus lib. X, Harpocration in Δυσκόλης, Hesychius in Ῥησίαρχος, & plerique scholiastæ. Alios etiam ejus nominis suggeret Joannes Meursius notis ad Chalcidium.

Præterea Ptolomæi Epiphanis temporibus vixit Polemon, Eucgeti filius. Siquidem Polemon iste, Suida teste, æqualis fuit Aristophanis Byzantii, grammatici ejus, cujus librum *b* de personis, & alterum *c* in Callimachi tabulas, atque alia, citat Athenæus. At Aristophanes Eratosthenis discipulus erat; qui sub Ptolomæo Euergete, & Philopatore, claruit; sub Epiphane autem mortuus fuit anno ætatis octogesimo. Quare Aristophanes, cujus æqualis Polemo est, floruerit imprimis sub Epiphane: uti discipulus ejus Aristarchus sub Philometore in pretio erat Olymp. CLVIII; quemadmodum prodidit Eusebius in Chronicis, & Suidas in *Aristarchus*. Alterum etiam argumentum accedit, quòd Polemo, eodem Suida auctore, audiit Panætium Rhodium. Hoc sub Epiphane factum putamus. Nam Panætius jam provectior vixit cum Scipione Æmiliano; ut ait Cicero lib IX ad Att. & Tuscul. I. At Scipionem Philometoris, qui Epiphani successit, & Euergetæ secundi, æqualem fuisse, satis liquet.

De hujus Polemonis patriâ admodum dissentientes fuere veterum sententiæ. Nam, ut Athenæus in VI testatur, Samium aliqui putarunt, nonnulli Sicyonium, alii Atheniensem, ut Heraclides Mopseates; alii aliter, ut Suidas, qui Iliensem facit ex Glycea, Iliaco pago. Vocatus etiam Ἑλλαδικός, quasi dicas *Græcanicum*, aut *Græciensem*: nempe qui Athenis in civium numerum fuisset adscriptus; ut Suidas ait. Idem dictus est Στηλοκόπας, ut ex Herodico, Cratetis discipulo, tradit Athenæus *d*. Et certissima est conjectura doctissimi Casauboni *e*, ita fuisse nuncupatum περὶ *f* τὴν κόπιν τὴν περὶ τὰς στήλας. Nam hoc clarè dicunt verba ex Polemone ab eo adducta, ubi laudat στήλην *g*, ἐν ᾗ ψήφισμα Ἀλκιβιάδου. Et manifestè confirmant tituli librorum, qui supersunt. Siquidem librum scripsit περὶ *h* τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, teste Athenæo lib. X. Item περὶ *i* τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως, ut idem docet lib. XI. Sive, ut inte-

a Qui sex libris scripsit de iis, quæ tragœdiis decantantur.

b Athen. lib. 14.

c Idem extremo lib. 9.

d Lib. 6.

e Animadversionibus in Athen. lib. 6. cap. 5.

f Ob laborem circa pilas, & statuas.

g Pilam, in qua Alcibiada decretum.

h De inscriptionibus, quas videre est in urbibus Græciæ.

i De arce Athenarum.

a Libros quatuor de donariis in Athenarū arce. b Dodonariis, quæ erant Lacedæmone. c De pœcila porticu Sicyonis. d De tabulis, quæ Sicyone habētur. e Qui orbem descripsit. f Polemō, qui orbem descripsit, libro de Samothracia. g De fluviis Siciliæ. h Libro de fluviis. i De admirandis Siciliæ fluviis. k Polemo, orbis descriptor, libro de admirandis. l De sacra

integrè titulum apponamus ex Strabonis lib. IX, τέτταρα ᵃβιβλία περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Item, quorum alibi idem meminit Athenæus, περὶ ᵇ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, περὶ ᶜ τῆς ποικίλης ἐν Σικυῶνι στοᾶς, περὶ ᵈ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων. Alia quoque multa reliquit. Ea inter orbis descriptionem, sive geographiam, teste Suida. Hinc Straboni lib. IX περιηγητὴς ᵉ vocatur. Uti & Athenæo lib. IX: Πολέμων ᶠ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ Σαμοθρᾴκης. Idem opus condidisse dicit περὶ ᵍ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. Etiam ἁπλῶς ἐν ʰ τῷ περὶ ποταμῶν citatur ab Euripidis scholiaste in Medeam. Sed liber is περὶ ⁱ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ποταμῶν vocatur à Macrobio lib. V Saturn. cap. XIX; ubi inde illustre adducit fragmentum. Fortasse pars erat operis De admirandis. Nam Athenæo lib. XIII citatur Πολέμων ᵏ ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ θαυμασίων. Ubi ex eo refert, Archestratum vatem corpusculo adeò tenui fuisse, ut ab hostibus captus, stateræque impositus, non amplius, quàm obolum, pependerit. Περὶ ˡ ἱερᾶς ὁδοῦ scripsisse, testis est Harpocratio in Ἱερὰ ὁδός. Item in Λαμπτὰς citatur liber ejus περὶ τῶν ᵐ ἐν τοῖς προπυλαίοις πινάκων. Eidem Harpocrationi in Ἄξονες, & Scholiastæ Sophoclis in Oedipum Coloneum, citatur Πολέμων ⁿ ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην. Legas & apud Aristophanis scholiastem in Aves, Μέμνηται ᵒ δὲ αὐτοῦ καὶ Πολέμων ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας. Et in eandem comœd. Ἀναγράφει ᵖ δὲ τῶν ἐπωνύμως ἐνδήμων καὶ φυλῶν Πολέμων. Ac Suidas auctor est, consignâsse origines urbium Phocensium, item de cognatione urbium Ponticarum cum Atheniensibus: adhæc de urbibus Laconicis: præterea descriptionem Ilii, tribus comprehensam libris. Apud Athenæum verò lib. III etiam nominatur liber περὶ ἄρτου ᑫ, & περὶ ʳ Μορύχου; & libro XI ˢ τὰ πρὸς Τίμαιον συγγράμματα; quorum librum quinctum citat lib. III, librum VI libro X, librum XII libro XV. Eidem Athenæo, penè extremo libro IX, celebratur ἐπιστολὴ περὶ ἀδόξων ὀνομάτων ᵗ. Idem lib. XI Ἑλλαδικὸν ᵘ. quod opus puto etiam signari à Justino Martyre parænesi ad Græcos. ubi cùm dixisset, plerosque è gentium historicis circa Ogygis & Inachi tempora Mosis meminisse, addit: Οὕτω ˣ γὰρ Πολέμων

via. m De tabulis in ingressu, sive vestibulis. n Polemo in opere ad Eratosthenem. o Meminit verò ejus Polemo in secundo operis de tempore, quo Eratosthenes Athenis agebat. p Descripsit Polemo, à quibus populi Atticæ, ac tribus, nomina accepissent. q De pane. r De Moricho. s Eorum, quæ ad Timæum scripsit. t Epistola de nominibus obscuris. u Græcanicum. x Ita enim Polemo in primo Græcanicarum rerum libro memorat.

μων ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν μέμνηται. Quæ etiam legas apud Eusebium lib. I Χρονικῶν a, & Cyrillum libro primo contra Julianum. Athenæo quoque, libro XI, citatur Ἑλλαδικὸν b: Suidæ etiam memorata τὰ c πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον συγγράμματα. quorum librum primum nominat Athenæus lib. XI; librum V, & VI libro IX: item περὶ d τοῦ Διὸς κῳδίου, lib. XII; libro verò XIII, περὶ e τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. Ac eopse libro advocantur αἱ f περὶ Νεάνθη ἀντιγραφαί. Quamquam fortasse aliqua ex his sint Polemonis Atheniensis, discipuli Xenocratis ejus, qui Platoni in Academia successit, ac Clementi etiam laudatur in secundo Στρωματ. Iliensis Polemonis mentionem facit & Strabo lib. IX. Historicus quoque ille intelligitur, ut puto, Festo Pompeio in voce *Salii*; Hesychio in Βίηφι, & Ἐφόδιον; Pindari scholiastæ in I Olymp. † item Scholiast. Apollonii, lib. IV; Clementi Alexandrino in Protrept. & alibi. Justinus Martyr, cohortatione ad Græcos, ait, apud Polemonem ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν mentionem fieri Mosis, ut ducis, & legislatoris Judaici. Sed in tam multis ejusce nominis quis potissimùm signetur, haut facilè dictu. Antiquissimus verò eorum, quos Polemonem Euegeti laudâsse invenio, est Asclepiades Myrleanus. Siquidem, quod dicebam, æqualem fuisse Aristophanis Byzantii, ejusce rei hunc Asclepiadem auctorem laudat Suidas. Unde quæstio exsurgit, quomodo Asclepiades ille Polemonis ætatem scriptis voluerit consignare, si æquales erant? An dicemus, utrumque vixisse quidem sub Ptolomæo Epiphane, quod clarè adeo evicimus, ut negari non possit: sed diu post Polemonem superfuisse Asclepiadem; etsi non quanto spatio putavit Suidas, qui Pompeii tempore Romæ docuisse ait? An potiùs duos statuemus Asclepiadas Myrleanos? unum patrem, vel potiùs avum; alterum filium, aut nepotem; ex quibus unum fabricârit Suidas. Ac illum quidem dicemus cum Polemone vixisse temporibus Ptolomæi Epiphanis: junior verò fuerit is, quem Pompeii tempore air docuisse Romæ. Sanè quid aliud Suidam in spissum adeò errorem impellere potuerit, non video.

a *Pag. 25. Thes. Tēp. Ios. Scal.*
b *De Græcanicus liber.*
c *Libri ad Adaum, & Antigonum.*
d *De vellere ovis Iovi immolata.*
e *De peplis Carthaginis.*
f *Opus, quo Neanthi rescripsit, ut se defenderet.*
† *Pag. 4. edit. Paulli Steph.*

CAP. XIX.

Polybius quando natus, quamdiu vixerit, quanto primùm in honore fuerit apud suos, ac quanto postea favore eum complexi sint Romani. Quousque historiam suam perduxerit. Cur historiam suam vocârit καθολικήν. Ejusdem de bello Numantino historia. Ambigua elogii verba, quo à Livio ornatur. Quanti eum fecerit M. Brutus. De stylo ejusdem judicium. Scylacis adversus Polybium liber. De ætate Scylacis dissensus Dionysii à Suida. Scylacis geographi scripta.

EPiphanis temporibus cœpit quoque in aliqua dignitate esse Polybius Megalopolitanus, filius Lycortæ: sed imprimis floruit tempore Ptolomæi Philometoris: ἀνὴρ a πολυμαθὴς, Σκηπίωνι συγγνώριμος, ut de eo scribit Ælianus *b*. Natus fuit Olympiadis CXLIII anno IV, anno Urbis Conditæ IↃXLVIII, P. Cornel. Scipione (qui postea dictus Africanus) primùm consule cum P. Licinio Crasso. Quod ita esse, constat ex Luciani Macrobiis; ubi obiisse dicitur anno ætatis octogesimo secundo. Satis autem convenit, discessisse eum annis XVII ante natum Ciceronem; nempe Olympiadis CLXIV anno I, anno V. C. IↃCXXXI, Q. Cæcilio Metello, cui postea nomen Baleartico, & T. Quinctio Flaminino coss. Unde, si retro tempora legâmus, satis parebit id, quod dixi. Annos natus XXIV cum Lycorta, & filio ejus cognomine, item cum Arato, Arati filio, legatus ab Achæis ad Ptolomæum Epiphanem missus fuit, Olympiadis CXLIX anno IV, Romæ conditæ IↃLXXIII, A. Posthumio Albino, & C. Calpurnio Pisone coss. Anno ætatis ejus XXXVII, Olympiadis CLII anno V, Romæ conditæ IↃLXXXV, L. Æmilio Paullo II, & C. Licinio consulibus, Ptolomæi duo, Ægypti reges, postulârunt ab Achæis auxilium; & nominatim, ut Lycortas socialibus præesset copiis, Polybius verò equestribus. Verumtamen res ea non successit. Anno proximo, quo consules erant Q. Æmilius Pætus, & M. Julius Pennus, Romam venit: utpote unus ex mille Achæis maximè suspectis, quos, ne domi rebus novis studerent, in Italiam evocârant Romani. Unde eos ἀνακεκλημένους c vocat Polybius: uti & κατηλωμένους d. Plutarchus φυγάδας e nominat. Se-

a *Vir variæ eruditionis, & Scipioni familiaris.*

b *Lib. de acie instituenda.*

c *Evocatos.*

d *Accusatos.*

e *Exules.*

ptende-

ptendecim annis pòst, propter Polybii imprimis gratiam, isti φυγάδες Achivi, qui tum trecenti tantùm supererant, potestatem accepere redeundi in patriam. Nempe Olympiadis CLVII anno II, Romæ IↃCIII, L. Quinctio Flaminino, & M. Acilio Balbo consulibus. At Olympiadis CLVIII anno I, Urbis Romæ IↃCVI, P. Cornelius Scipio Africanus Æmilianus Polybium secum in Africam duxit. Ubi pleraque ex Polybii consilio egit. Quod & illa Ammiani verba indicant lib. XXIV: *Legerat* (Julianus.) *Æmilianum Scipionem, cum historiarum conditore Polybio Megalopolitano Arcade, & triginta millibus, portam Carthaginis impetu simili subfodisse.* Hoc, quod Ammianus dicit, anno proximo contigit: nempe ejusdem Olympiadis anno II. Biennio pòst, puta Olympiadis ejusdem anno IV, à conditâ Urbe anno IↃCVIII, Q. Fabio Max. Æmiliano, & L. Mancino coss., Polybius in Græcia fuit, ac coràm spectavit cladem eam, cùm à L. Mummio Corinthus diriperetur, & incenderetur: ut testatur Strabo lib. VIII γεωγραφουμένων. Ac huc usque etiam historiam suam perduxit Polybius. Erat ea librorum XXXVIII. quibus complectebatur gesta annorum LIII: nempe ab initio belli Punici secundi, usque ad Macedonici regni eversionem; quibus paucos annos attexuit. Nec Romanorum solùm, etsi horum imprimis; sed simul aliarum orbis gentium celebriorum res gestas narrat; unde suam ἱστορίαν καθολικὴν *a* appellat. Istis verò XXXVIII libris præmisit duos εἰσαγωγικοὺς *b*: quibus tempora percurrit à Roma per Gallos, Brenno duce, captâ, usque ad primam trajectionem in Siciliam: quæ initium fuit primi belli Punici: & inde κατ' ἐπιτομὴν *c*, sed paullo fusiùs tamen, quàm priora, exequitur cætera, usque ad bellum Punicum secundum. Ut in universum (quemadmodum etiam Stephanus scribit in Μεγάλη πόλις) fuerint libri XL: ex quibus quinque primi ad nos salvi atque incolumes pervenerunt: ex cæteris solùm excerpta habemus. Ex Tullii verò lib. V epistolarum *d* etiam scimus, separato opere scripsisse de bello Numantino, quod idem Scipio Æmilianus gessit, qui Karthaginem delevit. Apud Geminum etiam, Isagoge εἰς φαινόμενα, legere est, Πολύβιος *e* ὁ ἱστοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον, ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει, Περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Ac ibidem compluria eo ex opere adfert. Mirum verò, Liviũ *f* non alio elogio Polybium dignari, quàm *scriptoris hautquaquã spernendi:* præsertim cùm integros ex eo libros prope ad verbum describat. Sed possumus id κατὰ λιτότητα *g* intelligere: quod omnino fieri debere, multis ostendere adlaborat Casaubonus. Et

a *Universalem.*
b *Ut manuductio essent.*
c *Compendio.*
d *Epist. ad Lucceiũ.*
e *Polybius historicus conscripsit librũ, qui inscribitur, De habitatione circa æquinoctialem.*
f *In fine libri trigesimi.*
g *Per extenuationẽ figurã.*

ſanè aut hoc faciendum, vel meritò candorem in Livio requiramus. Marcus quidem Brutus, prudens rerum æſtimator, ac præterea acris adeò verborum cenſor, ut nec Cicero ei ſatisfaceret, tanti Polybium fecit, ut etiam ultimis, atq; afflictiſſimis temporibus, partim ad ſolatium, partim ad vitæ inſtitutionem, non modò eum legeret ſtudioſiſſimè, ſed etiam, quæ ab eo fuſiùs dicta eſſent, compendio conſtringeret.

Quod ad dictionem Polybii, Halicarnaſſenſis quidem Dionyſius incuriam ejus reprehendit, & minùs accuratam verborum comprehenſionem. Sed profectò nihil mirum videtur, dictionis comtæ minùs rationem habere virum adeò ſeriis ſemper deditum, ſive, ut cum Strabone loquar, τὸν ὄντως ἐσπουδασμένον ἄνδρα. Nempe ſuffecit ei τὸ ἔμπρακτον, καὶ τὸ ἀληθὲς τῶν ἐννοιῶν; quod Græci critici dicunt. Quemadmodum pluribus diſſerit Caſaubonus ſuis ad Polybium notis. Verùm ut ſanè Polybius eloquentiâ cedat Herodoto, Xenophonti, & præterea uni, alterique Græcorum; attamen civilem prudentiam ſi ſpectes, & ſcientiam militarem, nulli fuerit ſecundus. Narrare contentus non eſt; ſed etiam monet, duplici fungens munere, hiſtorici, & philoſophi. Quod immeritò ſugillat Patricius. Quemadmodum nec Raimundus Lullus *b* rectè in eo, ut affectatum nimis, improbat ſententiarum uſum; quas eum ait nimis cumulâſſe. Vide &, quæ de Polybio diximus in Arte hiſtorica, cùm alibi, tum imprimis cap. XXII.

Adverſus nobilem hunc hiſtoricum ſcripſit Scylax quidam. Unde ſic Suidas: Σκύλαξ ὁ Καρυανδεύς, (πόλις δὲ ἐστι τῆς Καρίας πλησίον Ἁλικαρνασσοῦ τὰ Καρύανδα) Μαθηματικὸς, καὶ Μουσικός. Ἔγραψε περίπλουν τῶν ἐκτὸς Ἡρακλέους στηλῶν· τὰ κατὰ Ἡρακλείδην τὸν Μυλασσῶν βασιλέα· γῆς περίοδον. ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν. Si librum ille adverſus Polybium ſcripſerit, non poteſt is eſſe Scylax Caryandenſis, quem Herodotus in Melpomene ait à Dario Hyſtaſpide miſſum eſſe inter alios cum pluribus navibus, quo cognoſceret, ubi Indus fluvius in mare influeret: quo cognito, Darium Indos ſubegiſſe, ac maris potitum. Siquidem Darius ille vitâ exceſſit Olympiadis LXXIII anno III. Polybius demum natus Olympiadis CXLIII anno IV. Nec ille Polybii adverſarius fuerit, quem Ariſtoteles ſignat lib. VII Politicorum cap. XIV, cùm ait: Οὐδέ ἐστιν, ὥσπερ ἐν Ἰνδοῖς φησι Σκύλαξ, εἶναι τοὺς βασιλέας τοσοῦτον διαφέροντας τῶν ἀρχομένων. Nam ſatis conſtat, Ariſtotelem vixiſſe Philippi, & Alexandri M. temporibus: Polybium autem ætate Ptolomæi VII, cui cogno-

a *Efficacia, ac veracitas cōceptuū.*

b *Lib. 5. de Orat. cap. 4.*

c *Scylax Caryandenſis, (Caryanda verò eſt urbs Cariæ prope Halicarnaſſum) Mathematicus, & Muſicus. Scripſit navigationem extra columnas Herculis. De Heraclide, Mylaſſorum rege. Terræ ambitū. Librum adversū Polybii hiſtoriā.*

d *Neque ita evenit, quomodo Scylax apud Indos fieri ait, ut reges tantopere iis præſtēt, quibus imperant.*

gnomentum Physcon, vel Euergetes II. Estque verisimile, cùm Aristoteles quædam de Indis adducat ex Scylace Caryandensi, ea esse ex commentariis illius Scylacis Caryandensis, quibus complexus erat, quæ ad Indos à Dario missus observâsset. Ut nec alius sit Scylax Caryandensis: quem idem Aristoteles ἐν Κυανῶν πολιτείᾳ testem adduxit: ut cognoscere est ex Apollonii scholiaste in librum primum Ἀργοναυτ. Portò quæritur, quis ille sit Scylax Caryandensis, cujus sive γῆς περίοδος, ut Suidas vocat, sive περίπλους, ut vulgò inscribitur, primùm beneficio Davidis Heschœlii prodiit in lucem, unà cùm Marciani Heracleotæ, Artemidori Heracleotæ, Artemidori Ephesii, Dicæarchi Messenii, & Isidori Characeni Geographicis. Quem ipsum ante novennium Latinè à se redditum, & castigationibus, ac notis illustratum, edidit filius meus Isaacus. Non possum adduci, ut existimem, esse id opus illius Herodoto memorati. Nam bene jam filio monitum, hunc, quem habemus, meminisse longorum Piræei murorum, quos Themistocles duxit: item Amphipoleos, quam Brasidas condidit: adhæc Cleostrati, astrologi Tenedii, & Callistrati, Rhetoris Atheniensis, qui exul Datum urbé in Thracia exstruxit. Cuncta hæc recentiora esse temporibus Darii Hystaspidæ, satis convenit. Et tamen Aristotele esse antiquioré arguit, quòd (ut vetus scriptor in vita Scylacis Caryandensis observat) ex hoc scripto colligere sit, τὸ ᵃ μήτε Ἀλέξανδρον εἰδέναι τὸν Μακεδόνων βασιλέα, μήτε τὸν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐκείνου τῷ χρόνῳ. Subjungit deinde ex primo Aelii Dionysii de Alexandria, ut Scylax meditationes suas inscripserit Dario. Atqui tres Darii fuere Persarum reges; Hystaspides, Nothus, & Codomannus: quorum hic regnare cœpit eopse anno, quo Alexander Magnus. Proinde si is Codomannus non sit; consequitur vel Hystaspidem signari, vel Darium Nothum. Sed Hystaspidi multa obstant, quæ antea adduximus. Quare videri possint tres fuisse Scylaces Caryandenses: unus tempore Hystaspidæ, de quo Herodotus: alter ætate Darii Nothi, cujus periplus exstat: tertius par, vel suppar Polybio, adversus quem scripsit. Nec propterea necesse est credere, tres fuisse Scylaces Caryandenses, eósque Geographos. Magis est verisimile, Suidam falli, cùm ab eodem Scylace esse arbitratur, & γῆς περίοδον b, & librum adversus Polybium. Imò fortasse ne illud quidem verum est, periplum, uti nunc habemus, esse exaratum Darii Nothi ætate. Potiùs censeo, opus, quod habemus, esse compendium antiqui illius Scylacis, qui Hystaspidis ætate claruit: ac

a *Quòd neque nôrit Alexandrũ, Macedonum Regem; neq; aliquem qui paullo ante eum vixerit.*

b *Terræ ambitũ.*

Scylacem inscribi, quia ex Scylace sit excerptum ab aliquo, qui seculis aliquot post Polybium vixerit. Sanè parum est credibile, Polybii ætate, nedum antea, quemquam gloriam fuisse quæsiturum ex minuta epitome; vel eam fuisse victuram ad nostra usq; secula, tot præclaris scriptoribus intermorientibus. Propius ad verum accedit, aliquem ante secula non ita multa fecisse hoc compendium: fortasse temporibus demum Cæsaris Constantini Porphyrogennetæ: quo regiâ auctoritate ex præstantissimis scriptoribus laudabilia excerpi solent: ut lib. II cap. XXV referemus. Utcunque est, neque Strabo lib. XIV eum, qui hanc epitomen concinnavit, sed majoris operis auctorem designat; cùm ei Scylax Caryandensis vocatur παλαιὸς συγγραφεὺς a; uti Stephano in Καρύανδα nuncupatur ὁ παλαιὸς λογογράφος b; cumque eidem Straboni lib. XIII Σκύλαξ ὁ Καρυανδεὺς (sic pro Καρυανδρεὺς rescribendum esse, satis est apertum) dicitur initium capere Troados ab Abydo. In quo abitur ab Scylace, quem habemus. Nam hic incipit eam à Dardano. Atque hoc etiam, argumento fuerit, plurima in nostri ævi Scylace esse mutata, vel omissa. Etiam priscum illum intellexit Harpocratio, cùm de Troglodytis citat Scylacem in Περίπλῳ: adhæc Marcianus Heracleota, in epitome Artemidori, & Menippi; ubi inter eos, qui internum, vel externum mare, descripserint, reponit Scylacem, & Botthæum: tum autem Philostratus in vita Apollonii Tyanei lib. III cap. XIV, ubi Scylacem in Indicis referre ait homines σκιάποδας c, καὶ μακροκεφάλους, & alia ejusmodi monstra, quæ ex eodem Scylace recenset Ioannes Tzetzes Chiliad. VII. Meminere & Scylacis hujus Rufus Avienus in ora Maritima, & Constantinus Porphyrogenneta in Themate Armeniaco. Adhæc Scholiastes Apollonii in Argonaut. lib. I, & IV. De Suida superiùs dictum. Corrigendus autem videtur, ubi apud eum legitur vulgò, Ἔγραψε d περίπλουν τῆς ἐκτὸς τῆς Ἡρακλέους στηλῶν. Malim equidem, τῶν ἐντὸς e, καὶ ἐκτὸς τῆς Ἡρακλέους στηλῶν. Sanè Scylax, qualem nunc habemus, non modò ea, quæ sunt extra columnas Herculis, perscribit: sed etiam, quæ intra eas. Alius ab his, de quibus diximus, est Ioannes Scylax, non Caryandensis ille; sed Constantinopolitanus; qui & Scyliza, & Scylix, & Scylex, in plerisque libris vocatur. De Scyliza illo dicam lib. IV.

a *Antiquus historicus.*
b *Antiquus historiæ scriptor.*
c *Homines, qui pedibus sibi umbram faciant, alios item oblongis capitibus.*
d *Scripsit ambitum terræ extra Herculis columnas.*
e *Tum intra, tum extra columnas Herculis.*

CAP.

CAP. XX.

Heraclides Lembus. De patria ejus dissensus veterum. Unde Lembi *acceperit cognomen. An idem sit Heraclides, qui sex Successionum libros, quippe Sotionis, & Satyri, compendium scripsit. Heraclidæ tres alii; Magnesius, Cumanus, Cretensis. Agatharchides Cnidius. Eundem videri, qui Samius dicitur. Artemidorus Aristophanius. Stratones octo. In Laertio defectus paucorum verborum de quincto Stratone; qui videtur esse Strato geographus. A. Albini, hominis Romani, de rebus Romanis historia Græcè scripta. Ut Cato Albinum hunc festivè riserit. Res ea paullo aliter relata à Plutarcho, quàm Nepote. Albinus adversus Catonem defensus. Albinus junior, poeta; quem cum priori confuderit Gesnerus.*

VEnio ad alios, quos Polybio æquales esse, magis sit compertum. Qualis est Heraclides, Sarapionis filius, cognomento **Lembus**. Siquidem à Suida vixisse dicitur temporibus Ptolomæi sexti, hoc est Philometoris; qui imperare cœpit Olympiadis CL anno primo; desiit verò anno tertio Olympiadis CLVIII. De patria non satis convenit. Nam Diogenes *a* ipse dubius inquit, Καλλατιανὸς (malim Καλλατιανὸς) ἢ Ἀλεξανδρεύς. Est verò Καλλατία in Mœsia minori, juxta Ptolomæum. Suidas neutrum probat. Nam Ὀξυρυγχίτην appellat. Est autem Oxyrynchus Ægypti civitas; teste eodem Ptolomæo; item Strabone, & Stephano in Ethnicis. Meminit Heraclidæ hujus Laërtius quoque in Pythagora, & Empedocle: utrobique Sarapionis filium vocat; in quo ei cum Suida probè convenit. *Lembi* cognomentum, præter Laërtium, & Suidam, ei dant Athenæus lib. XIII, & Festus Pompeius in *Romam*. Sed Laërtius etiam caussam nominis explicat. Composuisse enim ait Λεμβευτικὸν *b* λόγον, ὅθεν καὶ Λέμβος ἐκαλεῖτο. Præter eam orationem fecit grande historiarum opus; ex quo librum XXI citat Athenæus lib. VIII, ac XXXVII nominat lib. III. Etiam τὰς *c* πρὸς Ἀντίοχον συνθήκας edidisse, auctor est Suidas *d*. Insuper Laërtius disertim dicit, eum scripsisse τὰς *e* διαδοχὰς ἐν ἓξ βιβλίοις. Procul dubio autem hoc vult, prodidisse, qui philosophorum, alii aliis, in schola succes-

a *In Heraclide.*

b *Oratione Lembeuticâ, unde &* Lembus *vocabatur.*

c *De fœdere facto cum Antiocho.*

d *In* Heraclides.

e *Successionem libris sex.*

ſucceſſerint. Sed quæritur, an opus hoc fuerit compendium Sotionis; quem de eopſe argumento egiſſe, conſtat. Sanè Laërtius in Demetrio citat Ἡρακλείδην a ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Σωτίωνος διαδοχῶν. Ac, ne à Satapionis filio diverſum putes, idem in Pythagora inquit: Ἡρακλείδης b ὁ τοῦ Σαραπίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ. Sotion ille ſcripſerat Διαδοχάς, ſive ſucceſſionum libros: ut ex Laërtio, & Eunapio conſtat. Fuit igitur ante Heraclidem: qui eum in compendium contraxit. Suſpicor, eundem Heraclidem intelligi à Laërtio, cùm in Zenone Eleate inquit: Ἡρακλείδης c ἐν τῇ τοῦ Σατύρου ἐπιτομῇ. Sanè ut Sotion literis prodiderat, qui philoſophorum alii aliis in ſchola ſucceſſiſſent (unde operi ſuo Διαδοχῶν d nomen fecerat:) ita Satyrus quoque illuſtrium virorum Vitas compoſuit; ut capite IX oſtenſum. Argumenta non multùm abeunt. quod ſuſpicionem noſtram auget, quâ dicebamus, Heraclidem, qui Satyri compendium fecit, eundẽ illi videri, qui in epitomen redegit Sotionem: utcunque hic dicatur Satapionis filius; in eo, qui Satyri compendium reliquit, illud non apponatur. Certiora adferrem, ſi Laërtius claré ſatis diſtingueret Heraclidas: qui quatuordecim ejus nominis agnoſcit: eóſque inter, qui non minùs condiderint hiſtoriam, quàm Sarapionis ille filius, cognomento Lembus. Uti eſt Heraclides Magneſius, Mithridaticorum ſcriptor; & Heraclides Cumanus, qui quinque reliquit libros de rebus Perſicis: cujus operis meminit quoque Athenæus lib. III, XI, & XII, ac Etymologus in Δανάνης. Et fortaſſe alii etiam fuere; cùm non deſint, qui vicinum argumentum tractârint; ut Heraclides Cretenſis, cujus librum περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πόλεων e Apollonius citat Hiſt. Mirab. cap. XIX.

Etiam Ptolomæi Philometoris tempore vixit Agatharchides Cnidius. Hic à Diodoro Siculo celebratur lib. III: Ἀγαθαρχίδης f ὁ Κνίδιος ἱστοριογράφος: item à Strabone lib. XIV; ubi inter illuſtres Cnidi viros eſſe dicitur Ἀγαθαρχίδης g ὁ ἐκ τῶν περιπάτων, ἀνὴρ συγγραφεύς. Unde & Peripateticum fuiſſe diſcimus. Quod ſi ſequimur tralationem Xylandri, vixerit Julii Cæſaris temporibus. Ita enim habet: *Præterea Agatharchides Peripateticus, unus de amicis divi Cæſaris.* Sed ex Græco codice ſuppleri ſic locus debet: *Præterea Agatharchides, peripateticus, hiſtoricus: noſtrâ verò ætate Theopompus, unus de amicis divi Cæſaris.* Fortè typographi incuriâ verba intermedia ſunt omiſſa. Omnino autem vixit tempore Heraclidæ Lembi: quippe cujus fuerit anagnoſtes; ut Photius diſertè ſcribit bibilothecæ ſuæ tmemate

a *Heracliden in epitome Succeſſionum Sotionis.*
b *Heraclides, Sarapionis filius, in Sotionis epitome.*
c *Heraclides in Satyri epitoma.*
d *Succeſſionum.*
e *De civitatibus Græciæ.*
f *Agatharchides è Cnido hiſtoricus.*
g *Agatharchides peripateticus, hiſtoricus.*

mate CCXIII. Quantus fuerit, & quàm varia ſcripſerit, ibidem Photius oſtendit. Apud eundem Photium, tmem. CCL, ſuperſunt ſumma capita ex libro primo, & quincto, de rubro mari, cæteriſque rebus, quæ fidem excedunt. Hiſtoria ejus Aſiatica pluribus memoratur. Diodorus Siculus lib. III: Ἀγαθαρχίδης [a] ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν περὶ Ἀσίας. Ex nono ejus operis de Hieronymi vivacitate quædam adfert Lucianus in Macrobiis. Athenæo lib. XII citatur Ἀγαθαρχίδης [b] ὁ Κνίδιος ἐν δεκάτῳ περὶ Ἀσίας. Idem lib. IV laudat τῶν Εὐρωπιακῶν [c] librum XXVIII: libro IX citat librum XXXIV: libro VI etiam advocat librum XXXVIII, & aliis locis alios ejuſdem operis libros. Plutarchus, ſcriptor libri de fluminibus, citat eum ἐν [d] τοῖς Φρυγιακοῖς; quo loco de Marſya agit. Meminit Agatharchidæ quoque Plinius lib. VII cap. II; ubi ex eo quædam adfert de Pſillorum in Africa gente: atque iterum poſtea de Macrobiis in India. Adhæc Ælianus lib. XVI de Animal. cap. XVII: item Photius in excerptis ex ſeptimo Theophylacti Simocattæ, & Joſephus lib. I adverſus Apionem; ubi & egregium adducit fragmentum. Eo narrat, ut Stratonice, deſerto marito Demetrio, in Syriam venerit, ſpe nubendi Syriæ regi: ſed, eâ ſpe eluſa, bellum illi moverit, ac tandem, dum ſomnio paret, capta ſit in Seleucia. Item, ut Ptolomæus Lagi filius, cùm ſciret, Judæos ſeptimo die feriari, Hieroſolyma nullo negotio ceperit, dum cives admittere eum malunt, quàm pugnando ſabbathum violare. Meminit & ejus idem Joſephus initio lib. XII Antiquitatum; ubi in Græco planè eſt, Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος. Sed apud Rufinum interpretem legas, *Ovidius Abatareides:* quomodo non modò in excuſis omnibus invenio, ſed etiam in noſtro MSo. Unde ſuſpicor, Rufinum eſſe uſum codice corrupto. Nam unde illud *O* in *Ovidius*, niſi ab articulo ὁ? Sed ſeu codicis culpa eſt, quo uſus Rufinus; ſeu ejus, qui interpretationẽ Rufini exſcripſit; ac irrepſerit ex c, quod in *Cnidius* principem locum tenet: omninò *Cnidius Agatharchides* ſcribi debuit. A Rufino etiam deceptus eſt Freculphus, Tom. I lib. IV cap. XXVII. Sed, ut fœcundus eſt error, *Sabatarcides* editum. Plutarchus, initio parallelorum minorum, citat Agatharchidem Samium in ſecundo rerum Perſicarum. Eundem hunc, ac Cnidium, eſſe exiſtimat Geſnerus [e]. Nec abnuerim; cùm inſolens nòn ſit, ut gemino à loco cognomen geminum indatur: quod non uno loco hujus operis oſtendimus.

[a] *Agatharchides Cnidius libro ſecundo de Aſia.*
[b] *Agatharchides Cnidius lib. decimo de Aſia.*
[c] *Rerum Europæarum.*
[d] *De Phrygia.*
[e] *In bibliotheca.*

Iiſdem temporibus claruit Artemidorus, cognomento Ariſto-

 pha-

phanius; quod nomen habuit à præceptore Aristophane Grammatico; uti & Diodorus, qui eapse de caussa similiter dictus Aristophanius. Atque hæc res utriusque ætatem satis ostendit. Artemidorus, præter glossas ὀψαρτυτικὰς a, librum vulgavit de Doride; ut ex quarto Athenæi libro cognoscimus.

Sub Ptolomæo Philometore etiam floruisse videtur Strato b ἱστορικὸς, Φιλίππου καὶ Περσέως, τοῖς Ῥωμαίοις πολεμησάντων, γεγραφὼς πράξεις: ut Laërtius inquit c, qui octo enumerat Stratones. Primus est Isocratis discipulus. Alter Theophrasti auditor, & in schola successor, præceptor autem Ptolomæi Philadelphi; qui scholæ præesse cœpit Olymp. CXXIII, eamque tenuit annis XVIII; ut Apollodorus in Chronicis prodidit. Hic Physicus cognominatur, quia imprimis in speculatione naturæ versaretur. Quàm multa autem scripserit, Laërtius indicabit. Ea inter fuit liber *De insomniis*, quem signat Tertullianus lib. de Anima cap. XLVI. Tertius est medicus, Erasistrati seu discipulus, seu alumnus. Floruit autem Erasistratus sub Ptolomæo Philadelpho; teste Eusebio in Chronicis. Quartus est historicus, quem tempore Ptolomæi Philometoris, & Persei, ultimi Macedoniæ regis, vixisse putamus, eò quòd illud potissimum bellum tractandum susceperit, quod Romani cum Perseo, & patre ejus Philippo, gesserunt. Quinctus quis sit, apud Diogenem desideratur. Omnino aliquid deest. Sextus est poëta, epigrammatum scriptor. Septimus, medicus antiquus, etiam memoratus Aristoteli, sive Aristocli; prout legit Laërtii interpres. Octavus vocatur Περιπατητικὸς d, βεβιωκὼς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Quem opus historicum de rebus inventis reliquisse, ostendunt hæc verba Clementis Alexandrini lib. I Στρωμ. Στράτων e ὁ Περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων ταῦτα ἱστόρησε. Videmus, non meminisse Laërtium Stratonis geographi; quem sub Tiberio vixisse, ait Suidas. Sed fortasse is erat quinctus; qui nunc desideratur. Mirum verò, quod & Strato iste Amasenus fuisse dicitur. Nam Amasenus quoque erat Strabo, & geographus quoque est, & sub Tiberio vixit. Quare vel Suidas, vel librarius, Strabonem, Stratonemque, confudisse videtur. Sanè hoc verisimilius fit, quàm, quod somniabat Franciscus Patricius, nobilem illum geographum, quem veteres omnes *Strabonem* vocant, *Stratonem* dici oportere.

Est & Romanus homo, qui temporibus Philometoris historiam emisit Græcè, sed de rebus Romanis. Est is A. Postumius Albinus, qui cum L. Licinio Lucullo consul fuit anno Urbis DCII.

M. Ci-

a *Eorum, quæ pertinent ad res culinarias.*

b *Historicus, Philippi & Persei, qui adversus Romanos pugnarunt, gestorum scriptor.*

c *In Stratone.*

d *Peripateticus, qui Alexandriæ vixit.*

e *Strato Peripateticus retulit hoc libris de rebus inventis.*

M. Cicero in Bruto: *Nam & A. Albinus, is qui Græcè scripsit historiam, qui consul cum L. Lucullo fuit, & literatus, & disertus fuit.* Gellius lib. III. cap. X: *Albinus, qui cum L. Lucullo consul fuit, res Romanas oratione Græcâ scriptitavit.* Refert deinde, ut Albinus veniam sibi imperitiæ petierit, quòd homo Romanus Græcâ oratione uteretur, quæ à gente suâ esset alienissima: M. Cato autem propterea eum festivè riserit, quòd maluerit culpam deprecari, quàm culpâ vacare. Ipsum vide hoc fusiùs narrantem ex libro Cornelii Nepotis de viris illustribus. Idemque legere est apud bonorum scriptorum lavernam, Macrobium, in procemio Saturnalium. Narrat quoque id Plutarchus in Catone, sed paullo aliter: ac prò Albino vocat Labienum. Verba ejus sunt: Ποστούμιον Ἀλβῖνον, ἱστορίαν Ἑλληνιστὶ γεγραφότα, καὶ συγγνώμην αἰτούμενον, ἐπέσκωψεν, εἰπὼν, δοτέον εἶναι τὴν συγγνώμην, εἰ τῶν Ἀμφικτυόνων ψηφισαμένων ἀναγκασθεὶς ὑπέμεινε τὸ ἔργον. *Postumium Albinum, qui historias scripserat Græcè, veniam petentem irrisit, dicens, planè dari eam debere, si Amphictyonum decreto adactus scripsisset.* Nos verò etiam veniam damus, licet nullum Amphictyonium decretum ad scribendum compulerit. Abundè enim excusat patriæ amor: qui fecit, ut res Romanas Græco potiùs sermone legi vellet. Nam is in omnibus ferè gentibus notissimus erat; cùm Latina finibus suis, sanè exiguis, continerentur: ut Cicero etiam pro Archia agnoscit. Itaque non Albinus modò, sed & alii complures è Romanis, hoc sermone res gestas ad posteritatis memoriam tradiderunt. Nempe turpe censebant, res externas ab omnibus legi: ea autem, quæ præclarè, fortiterque Romani gessissent, ob ignorantiam Latini sermonis paucis innotescere. Atque hoc pro Albino adversus censuram Censorii illius Catonis dictum esto. Ac simul adversus Suidam, qui Catonis judicium sequitur in Αὖλος Ποστούμιος. Priscianus in septimo citat tres versus istos ex Albini lib. I rerum Romanarum:

Ille cui ternis Capitolia celsa triumphis
Sponte Deûm patuere, cui freta nulla repostos
Abscondêre sinus, non tutæ mœnibus urbes.

Esse ejusdem Albini, censet Gesnerus *a*: sed planè sunt junioris Albini: qui versibus illis triplicem signat Pompeii ex tribus orbis partibus triumphum: ex Africa unum de Hiarba: alterum ex Hispania de Sertorio: tertium ex Asia de Mithridate, ac piratis.

a In biblioth.

CAP. XXI.

Ptolomæus Euergetes, qui & κακεργέτης, rex idem, atque historicus. Apollodorus grammaticus. Vulgata in Athenæo lectio firmata. Mnaseæ tres; Patrensis, Berytius, Colophonius. Demetrius Scepsius. Argumentum operis quod Τρωικὸν Διάκοσμον *inscripsit. Metrodori quatuor; Scepsius, Chius, Lampsacenus, & Atheniensis. Menecrates quinque. Aristodemi Nysæi duo. Alii illustres grammatici Nysæi. Aristodemus Alexandrinus. Aristodemus Eliensis. Herodicus Crateteus. Clitomachi liber de sectis.*

A Sexto Ptolomæo accedo ad filium ejus Ptolomæum Physconem; qui & Euergetes secundus vocatur. Est is Πτολεμαῖος a ὁ ἕβδομος Αἰγύπτου βασιλεύσας, ὁ αὐτὸν μὲν εὐεργέτην ἀνακηρύττων, ὑπὸ δὲ Ἀλεξανδρέων κακεργέτης ὀνομαζόμενος: ut de eo loquitur Athenæus lib. XII. Dicitur scripsisse ἱστοριῶν b βιβλία κδ'. Ὑπομνήματα vocat Athenæus lib. II: Πτολεμαῖος c δὲ ὁ Εὐεργέτης, βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἷς ὢν Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως. Atque ut hic secundi meminit libri, ita primum citat libro X, septimum lib. II, octavum libro VI, nonum in IX, duodecimum libro XIV: ubi loquitur de regiis palatiis, quæ sunt Alexandriæ, & animalibus, quæ ibi nutriuntur.

Sub hoc Euergete secundo floruit Apollodorus Atheniensis, Asclepiadis filius, grammaticus, primus versuum auctor, qui τετραμέτρων nomine censentur. Siquidem & hic unus ex discipulis fuit Aristarchi grammatici, & Panætii philosophi; ut Suidas testatur. Puto, hunc esse, qui Heraclidi Pontico d in Allegoriis Homericis vocatur περὶ πᾶσαν ἱστορίαν δεινός e. Nam de Apolline agit, quem Solem esse ait: ac de talibus inquit Apollodorum scripsisse. Nempe signantur ejus bibliotheces, sive de Deorum origine, libri tres. Quod opus non tam alienum est ab historia, quàm vulgò arbitrantur. Afferam hac de re quod verissimè scripsit Scaliger elencho orationis Chronologicæ f. *Tota bibliotheca Apollodori, opus sanè ingeniosissimum, & elegantissimum, fabulosa est: non utiq, si homines, sed si hominibus attributa considerentur. Eam totam, si velimus, possu-*

a *Ptolomæus, septimus Ægypti rex, qui se ipsum Euergetē, hoc est, beneficū, nuncupabat; ab Alexandrinis verò Cacergetes, sive maleficus, vocabatur.*
b *Historiarum lib. 24.*
c *Ptolomæus verò Euergetes, rex Ægypti, unus discipulorū Aristarchi, in secundo commentariorum scribit hoc pacto.*
d *Pag. 96.*
e *Vir in omni historia versatus.*
f *Pag. 81.*

possumus, κτ̀ γενεὰς a, in certum Chronicon conjicere: quod longè certius, veracius, exploratius erit, quàm Beroaldinæ delirationes. Hodie tres duntaxat ejus operis libros habemus. Plures autem multo fuisse olim, arguit, quòd sextum citat Harpocration in Ἀπομαμμᾶς: decimumquartum Macrobius lib. I Saturn. cap. XVII: septimumdecimum Stephanus, sive Hermolaus, in Ἀρκάς. Præterea Chronica scripsit. Diogenes Laërtius in Empedocle: Ἀπολλόδωρος b ὁ ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς χρονικοῖς φησιν. Ejus operis meminit in Thalete, Pittaco, Aristotele, Stratone, Chrysippo, Zenone, Eleate, Pyrrhone. Indeque est, quòd Diodorus Siculus initio bibliothecæ scribit, ab excidio Troiano, usque ad reditum Heraclidarum, annos esse LXXX: & inde usque ad primam Olympiadem annos CCCVIII. Idem opus nominat lib. III; ubi dicitur χρονικὴ σύνταξις c. Item Lucianus in Macrobiis, Gellius lib. XVII, cap. IV, Clemens Alexandr. lib. I Στρωμ. atque alii multi. Ex Athenæo etiam discimus, scripsisse περὶ d τ̃ Ἀθήνησι ἑταιρίδων, item περὶ e κρατῆρος, ut vulgò quidem legitur, ῥηστιδίς, adhæc περὶ νεῶν καταλόγου f, & περὶ g ἐτυμολογιῶν. item τὰ περὶ Σώφρονος; qui non libri erant de Sophrone, sed libri interpretantes Sophronem; ut benè Casaubonus h in Athenæum observat. Eorum commentariorum librum IV citat Aristophanis scholiastes ad Vespas. Sed imprimis memorari debet opus περὶ νομοθετῶν i; cujus librum secundum citat Laërtius in Solone. Item περὶ φιλοσόφων αἱρέσεων k: qui liber in eâdem Solonis vitâ citatur. Ac vel idem, vel geminum huic opus fuit istud, cujus his verbis meminit in Chrysippo: Ἀπολλόδωρος ὁ ὁ Ἀθηναῖος, ἐν τῇ συναγωγῇ τ̃ δογμάτων, βουλόμενος παριστάνειν, ὅτι τὰ Ἐπικούρου οἰκείᾳ δυνάμει γεγραμμένα, καὶ ἀπαράθετα ὄντα, μυρίῳ πλείω ἐστὶ τ̃ Χρυσίππου βιβλίων, φησὶν οὕτως αὐτῇ τῇ λέξει. Εἰ γάρ τις ἀφέλοι τ̃ Χρυσίππου βιβλίων, ὅσ' ἀλλότρια παρατίθεται, κενὸς αὐτῷ ὁ χάρτης καταλελείψεται. *Apollodorus quoque Atheniensis, in Collectione dogmatum, cùm vellet asserere, quæ Epicurus viribus suis fretus conscripsisset absque adminiculo, esse incomparabiliter plura, quàm Chrysippi opera, sic ad verbum dixit: Nam siquis tollat de Chrysippi libris, quæ aliena sunt, vacua illi charta relinquetur.* Apollodori hujus meminit quoque Josephus lib. II contra Apionem; ubi ait, ex eo constare, nihil risu dignum ab Antiocho Epiphane inventum esse in templo Hierosolymitano, cùm illud vastaret. Nec rara illius mentio scholiastis: ex quibus Pindari interpres ejus meminit in od. I Olymp. & in od. X Nem. Distinguere verò ab hoc oportet Apollodo-

a *Secundùm generationes.*
b *Apollodorus verò Grammaticus in Chronicis.*
c *Temporū ordo, ac structura.*
d *De scortis, quæ erant Athenis.*
e *De cratere.*
f *De catalogo navium apud Homerū.*
g *De origine vocabulorū.*
h *Lib. 7. cap. 6.*
i *De legislatoribus.*
k *De philosophorū sectis.*

rum Artemitam, Parthicorum scriptorem, qui de Hircania & Bactriana, accuratiùs multo, quàm alii, commentatus: ut ex Strabone planum faciemus lib. III. Eum Athenæus quoque citat ἐν δ' Παρθικῶν *. De lectionis hujus veritate ambigit vir summus. Sed Strabonis locus, quem dixi, scrupulum tollit. Alii quoq; multi hoc nomine fuerunt, quos commemorare longum esset: & scripsit de iis commentarium Scipio Tertus.

* Libro quarto verū Parthicarū.

Physconi similiter æqualis fuit Mnaseas: quando & iste, ut ait Suidas a, discipulus fuit Aristarchi, qui Physconem docuit; ut antè diximus. Neque ignoro, fuisse etiam Mnaseam Berytium, quem de arte dicendi, & verbis Atticis, scripsisse, idem Suidas ait: item Mnaseam Colophonium, aut Locrum, qui Pægnia edidit, teste Athenæo in septimo. Verùm obscuri sunt isti præ Mnasea Patarensi, vel Patrensi: cujus crebra adeò mentio apud veteres: ut omnino verisimile sit, non alium à Suida intelligi, quàm Patrensem, cùm nulla addatur nota διακριτική b. Mnaseas hic reliquit περίπλουν, ut vocat Athenæus lib. VIII: Μνασέας, inquit, Πατρεὺς ἐν τῷ περίπλῳ c. sive περιήγησιν, ut est apud Stephanum in Ἐγχελᾶνες; ubi Mnaseam ἐν γ' περιηγήσεως d citat. Idem περὶ Ἀσίας e scripsit, ut ex ejusdem Athenæi lib. VIII constat. Sed imprimis celebrantur ejusdem Εὐρωπακά; unde locum adducit Suidas in Πραξιδίκη. Primum librum citat Harpocration in Ἰωνία: tertium autem Athenæus in XII, item Fulgentius Planciades voce *Vespillones*. Sed in Harpocrationis loco corruptè vocatur Μνασαίας. Ac emendandum idem nomen apud Ammonium libro de vocum differentiis in Νηρεΐδες: ubi vulgò legitur, Μνασίων f ἐν τοῖς περὶ τ̃ Εὐρώπης. At integrè id nomen habes apud interpretem Cæsaris Germanici, quo loco de Luna disserit: ubi inter alia ait, *Primus hominum Endymion cursum Lunæ invênit, unde & triginta annos dormisse dicitur: quia nihil aliud in vita sua, nisi huic repertioni studuit; sicut Mnaseas in primo libro de Europa scribens tradit.* Eademque legas apud Fulgentium lib. II Mythologicôn cap. ult. qui totum illud caput de Proserpina, & Endymione, ex Germanici interprete exscripsit. Sed sæpe imprimis celebratur hic scriptor non addito operis nomine; ut Higyno in poëtico astronomico g; ubi ex eo docet, unde Hyades, & Pleiades, hæc nomina sortitæ sint. Adhæc Plinio lib. XXXVII cap. II. cujus verba: *Mnesias (l. Mnaseas) tradit Africa locum, Sicyonem appellatum, & Crathin amnem, in Oceanum effluentem è lacu: in quo aves, quas meleagridas, & penelopas vocat, vivere.* Item Plutarcho, libro de Iside & Osiride;

a In Eratosthene.
b Quæ ab aliis distinguat.
c Mnaseas Patrensis in periplo.
d Lib. tertio de orbis descriptione.
e De Asia.
f Mnaseon in iis, quæ de Europa scripsit.
g In Tauro.

de; & scholiastæ Pindari Olymp. x. & Pyth. od. IV. ubi disertè vocatur Μνασέας ὁ Παταρεύς. Adhæc Apollonii scholiastæ in lib. II; ubi ex eo traditur, ναῦ a τῶν Ὑπερβορέων Δελφοὺς λέγεσθαι. Ac in IV ex eodem dicitur, Arcadum reges Lunâ fuisse antiquiores. Post tam multos, duos ex Ecclesiasticis scriptoribus addere contentus ero. Est & apud Theocriti scholiasten in Idyllion I *: Μνασέας † δὲ, ἐν τῷ περὶ Εὐρώπης, Πανὸς υἱόν φησι Βουκολίωνα, ἀφ' οὗ καὶ τὸ βουκολεῖν. Præterea Mnaseas περὶ Λιβύης ab Hesychio citatur in Βαρκαίοις ὄχοις. Meminit Mnaseæ etiam Fl. Iosephus lib. I contra Apionem; ubi eum Judæorum quoque mentionem facere ait. Item Arnobius lib. III adversus gentes: & Apollonii scholiastes, quo loco de Cabiris tractat. Atque hæc de Mnasea Patrensi. At Berytium, de quo superiùs tangebamus, sine dubio signat Josephus Scaliger in Conjectaneis †; cùm ait, Mnaseam fuisse genere Phœnicem, ac Phœnicum res omnes complexum: atque adeò ipsum nomen *Mnasea*, h.e. Manassis, Phœnicium esse.

a Hyperboreos nunc Delphos vocari.

** Pag. 15.*

† Mnaseas verò, libro de Europa, Panus filiũ fuisse ait Bucolionem: unde & ars pastoralis.

† P. 120. edit. H. Steph.

Num & memorandus nobis Demetrius Scepsius? Discipulus is Cratetis, & Aristarchi fuit: ut Strabo dicit lib. XIII. Unde de ætate liquet. Sed an Demetrius hic, quem Grammaticum Strabo appellat, etiam inter historicos qualecunque nomen mereatur, non injuriâ aliquis in dubium vocet. Scripsit quidem Τρωικοῦ διακόσμου *b* libros; quod etiam Strabo refert: & Stephanus in Σιλίνδιον ex iis citat librum XVI. Athenæus libro III meminit decimiquinti libri, & vigesimisexti, & alibi quoque alios laudat. Sed opus hoc propriè erat commentarius in eam partem Iliados B, quâ recenset copias Troianas. Interea verum est, eo commentario retulisse, quo genere essent duces Troiani, quæ ipsi, quæ majores gessissent, quales illæ gentes, atque urbes forent, quibus præessent: ut historicum, & geographicum fuerit opus. Meminit hujus scriptoris etiam Harpocratio in Ἀδράστεια, & Apollonii scholiastes lib. I; ubi ex eo tradit, esse eandem Apolloniatarum dialectum, & eorum, qui in Ponto habitant. Item aliquanto pòst in eundem librum. ubi vulgò legitur, Δημήτριος Σκήψιος ἐν τῷ αὐτοῦ διακόσμῳ. corrige, ἐν Τρωικῷ διακόσμῳ. Ut opus signet, de quo antè dictum. Etsi, & ἁπλῶς διάκοσμον vocari, non inficier. Quomodo apud Harpocrationem in Θυργωνίδαι legas, ἐν δευτέρᾳ διακόσμου Sed verba illa scholiastæ τῷ αὐτοῦ manifestè corrupta sunt ex Τρωικῷ. Nec enim antè hoc opus nominârat. Interdum autem hic scriptor ἁπλῶς appellatur Σκήψιος: ut apud Strabonem lib. IX, & X sæpius:

b Ordinationis copiarum Troianarum.

sæpius: quemadmodum & ἁπλῶς vocatur Δημήτριος lib. XII, & XIII. Integrè autem Demetrium Scepsium nominat lib. I, & in VIII aliquoties. Fuit hic Scepsius vir dives, ac nobilis, & admodum φιλολόγος, ut Laërtius dicit; qui eum undecimo loco refert inter viginti illustres Demetrios.

Eâdem ut patriâ orti Demetrius Scepsius, & Metrodorus Scepsius: (est verò Scepsis Mysiæ minoris, vel Troadis urbs:) ita eâdem quoque ætate vixere: ut illud clarè arguit, quòd Demetrius iste, ut ait Laërtius, provexerit hunc Metrodorum: amore videlicet erga civem. Exinde etiam ætatem perspicere est, quòd Metrodorus hic postea fuerit legatus Mithridatis Eupatoris ad Tigranem: quâ de re plura Strabo lib. II. Estque idem ille, qui à Romanorum odio cognomen invenit; interque alia Romanis objecit, quòd Volsinios propter duo millia statuarum expugnâssent. Auctor Plinius lib. XXXIV, cap. VII. Hujus Metrodori libros περὶ ἀλειπτικῆς a citari video ab Athenæo lib. XII. Sed nihil istoc ad historiam. Meminit quoque Plinius lib. III, cap XVI; ubi à Metrodoro Scepsio traditum ait, Pado flumini inde nomen esse, quia adsitæ sint multæ piceæ, quæ linguâ Gallica *pades* dicuntur. Verùm ex quo opere id sit, non addit. At non difficile hoc fuerit conjectu, si idem est, ac ille, qui περιήγησιν † scripsit. atque inde Periegeticus appellatur Placido Lutatio ad illud poëtæ:

--- patrioq; æqualis honori

Branchus.

a De ratione inungendi athletas, & aliis ad magistrũ gymnasii pertinentibus.

† Orbis descriptionem.

Etiam huic argumento conveniens fuerit, quod ex Metrodoro dicit Plinius lib. III cap. XXXI, Chion, sive Chiam, Ægei maris insulam, à Chione nympha sic appellatam. Quodque idem lib. VIII cap. XIV narrat, *circa Rhyndacum amnẽ in Ponto serpentes in tantam magnitudinem adolescere, ut supervolantes, quamvis altè perniciterque, alites haustu raptas absorbeant.* Illud quoque non alienum fuerit à Περιηγήσεως opere, quòd ex quarto Metrodori libro Stephanus voce Ὕπανις narrat, fontem quempiam amarum fluere in Hypanim, atque efficere, ut aqua fluvii ejus potabilis non sit. Nec tamen spondere ausim, eundem esse Metrodorum Scepsium, & Περιηγήσεως auctorem, vel cuncta hæc ex Περιηγήσει esse desumta. Utcunque enim hæc conjectura non abludat à vero: eo tamen incerta, quia non apponitur Scepsii cognomen. & fuere Metrodori complures: in his Chius, Troicorum scriptor: de cujus ætate vidimus libri hujus cap. sexto. Fuit præterea Metrodorus Lampsacenus, familiaris

Ana-

Anaxagoræ philoſophi, qui Olymp. LXX floruit, juxta Euſebium in Chronicis: ac, ut idem ait, mortuus eſt Olymp. LXXIX. Metrodori hujus ex omnigenâ Phavorini hiſtoriâ meminit Laërtius in Anaxagora. Fuit quoque Metrodorus Athenienſis, ſectâ Epicureus. Ejus ætas inde liquet, quòd diſcipulus, ac familiaris fuit Epicuri; eandemque, ac ille, meretricem Leontium amârit: cujus rei etiam Joannes Sareſberienſis meminit lib. VII de nugis curialium cap. XI. Præit verò Laërtius; qui & ſeptennio ait ante Epicurum eſſe defunctum. At Epicurus eſt mortuus Olymp. CVII: quo tempore Philippus, Alexandri M. parens, duodecimum regnabat annum. Quæ Metrodorus iſte ſcripſerit, ex eodem Laërtio diſcere eſt. Nunc ea prætermimus, quia nihil ad hiſtoriam faciunt.

Ariſtarchi quoque diſcipulus fuit Menecrates Nyſæus; teſte Strabone in XVI. Verba ejus adducam, cùm de filio illius Ariſtodemo loquar. Videndum verò, an hic ſit Menecrates iſte, cujus hiſtoriam de Nicæa Bithyniæ citat Plutarchus in Theſeo. Res eo obſcurior eſt, quia patriam non addit. At præter Nyſæum quatuor celebrantur hujus nominis. Unus medicus Syracuſius; de cujus faſtu multa Athenæus in VII, pauca item Suidas. Alter, poëta Comicus; cujus fabula Μανέκτωρ, ἢ Ἑρμιονδὶς, Suida teſte. Tertius, Menecrates Epheſius; quem carmine de re ruſtica ſcripſiſſe, auctor eſt Varro lib. I Rei Ruſt. cap. I. Eſtque idem Menecrates poëta, ex quo ſe profeciſſe ſcribit Plinius in VIII Hiſt. Nat. Quartus eſt Menecrates Xanthius; qui, Trojam ab Ænea Achivis proditam fuiſſe, tradidit; ut refert Dionyſius Halicarnaſſ. lib. I. Antiq. Rom. Hujus Lyciaca citant Stephanus in Ἀρτύμνησος, & Antonius Liberalis. Metamorph. XXXV. Imò & quinctum invenio, eumque Elaïtam: de quo libro proximo dicetur.

Etiam ſub Euergete, & poſt eum, floruit Ariſtodemus: quippe filius Menecratis illius, qui Ariſtarchum audivit, ipſeque etiam Ariſtarchi diſcipulus. De poſteriori teſtis ſcholiaſtes in od. VII Nem. Ἀριστόδημος δὲ ὁ Ἀριστάρχου μαθητής. De Menecrate parente auctor Strabo lib. XIV: qui etiam docet, fuiſſe Nyſæum, & præter eum fuiſſe item alterum Ariſtodemum, itidem Nyſæum, ſed juniorem; ut qui docuerit Pompeium Magnum. Verba Strabonis ſunt iſta: Ἄνδρες δὲ γεγόνασιν ἔνδοξοι Νυσαεῖς· Ἀπολλώνιός τε ὁ Στωικὸς φιλόσοφος, τῶν Παναιτίου γνωρίμων ἄριστος· καὶ Μενεκράτης, Ἀριστάρχου μαθητής· καὶ Ἀριστόδημος, ἐκείνου υἱός, οὗ διηκούσαμεν ἡμεῖς ἐσχατογήρω νέοι

a *Ariſtodemus, Ariſtarchi diſcipulus.*

παντελῶς ἐν τῇ Νύσῃ· καὶ Σώστρατος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀριστοδήμου· καὶ ἄλλος Ἀριστόδημος, ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ὁ παιδεύσας Μάγνον τὸν Πομπήιον· ἀξιόλογοι γεγόνασι γραμματικοί. ὁ δ' ἡμέτερος, καὶ ἐρητόρευε· καὶ ἐν τῇ Ῥόδῳ, καὶ ἐν τῇ πατρίδι, δύο σχολὰς συνεῖχε, πρωῒ μὲν τὴν ῥητορικὴν, δείλης δὲ τὴν γραμματικὴν σχολήν· ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τῶν Μάγνου παίδων ἐπιστατῶν ἠρκεῖτο τῇ γραμματικῇ σχολῇ. *Nyſa illuſtres protulit viros; Apollonium, Stoicum philoſophum, Panætii auditorum optimum: & Menecratem, Ariſtarchi diſcipulum; & Ariſtodemum, ejus filium (quem nos jam decrepitum audivimus Nyſæ, admodum adoleſcentes;) item Soſtratum, hujus filium; item alium Ariſtodemum, hujus conſobrinum, qui docuit Pompeium Magnum. Hi omnes egregii fuerunt grammatici: noſter etiam Rhetoricam docuit; & in Rhodo, atque in patria, duas ſcholas habuit: ita ut manè rhetoricam, veſperi grammaticam tractaret: ſed Romæ, filiis Pompeii præfectus, grammaticâ ſcholâ fuit contentus.* Ex his colligimus, priorem Ariſtodemum vixiſſe temporibus Ptolomæi Euergetæ ſecundi. Nam fuit diſcipulus Ariſtarchi, qui ſub Ptolomæo Philometore floruit; ut antea dictum. Alter verò, qui Pompeii liberos docuit, vixerit circa Olymp. CLXXVIII. Nam Pompeius natus fuit anno ſecundo Olymp. CLXVIII: initium verò belli Pompeiani, quod liberi Pompeii poſt patris obitum continuarunt, incidit in annum tertium Olymp. CLXXXII. Ex quibus tempus conjectare non eſt difficile. Porrò alterutrum eorum hiſtoriam ſcripſiſſe, planum eſt ex Parthenio in Eroticis cap. VIII, quod eſt de Euripppe; ubi ait, Ἱστορεῖ a Ἀριστόδημος ὁ Νησαεὺς ἐν α' ἱστοριῶν. ubi Νυσαεὺς reſcribi debere, liquet ex allatis paullo antè Strabonis verbis. Fuit & Ariſtodemus ὁ Ἀλεξανδρεὺς, memoratus ſcholiaſtæ Pindari in od. I Iſthm. item Ἀριστόδημος ὁ Ἠλεῖος; cujus mentio apud Harpocrationem in Ἑλλανοδίκαι. Difficile igitur eſt dicere, cujus Ariſtodemi ſit collectio fabularum, de qua Plutarchus in parallelis minoribus, cap. XXXV: ubi ex tertia congerie narrat, ut Helena, cùm immolanda eſſet ad averruncandam Lacedæmone peſtilentiam, aquilæ beneficio fuerit liberata. Item cujus fuerint Θηβαϊκά; quorum primum citat Apollonii ſcholiaſtes in II Ἀργον. Aut Γελοῖα b ἀπομνημονεύματα; quorum ſecundum librum adducit Athenæus lib. VI, VIII, & XIII. Aut Μυθικὴ c συναγωγή; ex qua quiddam narrat Plutarchus in parallelis minoribus cap. XXXV. Atque idem judicium eſto de libris Ariſtodemi περὶ εὑρημάτων d; quorum mentio eſt apud Clementem in primo Στρωματ. Item de epitome Ariſtodemi τῆς καθόλου e Ἡρωδιανοῦ πρὸς Δαναόν; de qua Suidas. Meminere Ariſtodemi etiam Varro lib. IX de

a Refert Ariſtodemus Nyſenſis in primo hiſtoriarū.
b Ridiculorū commentarii.
c Collectanea fabuloſa.
d De rerū inventione.
e Vniverſa doctrina Herodiani ad Danaū.

de L.L., Tertullianus lib. de anima cap. XLVI; nec non Eusebius lib. I χρονικῶν a; ubi Aristodemum de Olympiadum initio consentire ait cum Polybio.

a Pag 37. Thesauri Temp. edit. I.

Quemadmodum verò horum ætatem perspicimus ex eo, quòd Aristarchi fuerint discipuli: ita cognoscimus, eâdem ætate vixisse Herodicum Crateteum, eo quòd à præceptore Cratete hoc cognomen acceperit. Nam Crates erat æqualis Aristarchi: imò gravis inter Grammaticos istos diu contentio fuit; ut Suidas testatur; quem vide in *Crates*, & *Aristarchus*. Sed an Herodicus iste historicum quid scripserit, minùs evidens est. Sanè κωμῳδούμενα b ejus non multùm ad historiam pertinere videntur. Nam quid comœdiæ figmentis, dixerit aliquis, cum historiæ veritate? Historicum tamen est, quod Athenæus in XIII ex sexto κωμῳδουμένων refert, duas fuisse Phrynas: quarum una à rhetoribus dicta sit Σηστὶς, ἀπὸ τοῦ σήθειν c, quia amatores suos quasi cribro cerneret, & fortunis excuteret: altera Thespica, adeò opulenta, ut Thebarum se mœnia instauraturam sponderet, dummodo hoc adscribere vellent Thebani: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ d ΜΕΝ ΚΑΤΕΣΚΑΨΕΝ, ΑΝΕΣΤΗΣΕ ΔΕ ΦΡΥΝΗ Η ΕΤΑΙΡΑ. Historicum quoque est, quod Sinopis, scortum Demostheni etiam memoratum, ob ætatem, caussamque, ut puto, obscenam, Ἄβυδος dicebatur. Hæc eâ occasione retulerat Herodicus, quia Comici Phrynes, & Abydi, meminissent. Nempe Herodicus eo tractabat opere de iis, qui in comœdiis perstringerentur. Id enim est κωμῳδεῖσθαι. Uti igitur τραγῳδουμένων libri, quos Asclepiades Tragilensis scripserat, de iis erant, quæ argumentum tragœdiis præbent: ita libri κωμῳδουμένων fuerint de istis, qui à comœdis notarentur. Quare seu hoc solum, seu, inter alia, κωμῳδουμένων erat argumentum, non alienum sanè ab historia fuerit. Scripsit & de parasitis; quod opus & ipsum hujus loci erit, si eo vitas, & dicta, factaque parasitorum consignavit. Puto, nec aliena ab historico fuisse argumento ejus σύμμικτα e ὑπομνήματα. Duorum verò horumce operum meminit Athenæus. Ac ex συμμίκτοις quidem esse ea videntur, quæ ex Herodico Crateteo refert Heraclides Ponticus in Homericis allegoriis; ubi ab eo proditum ait, Græcos non decennio integro mansisse ad Ilium; sed, cùm ex Calchantis vaticinio nossent, decimo demum anno capi illud posse, novennio quidem circumnavigâsse Asiæ regiones, ac bellicis se artibus exercuisse, castraque replêsse manubiis; sed ubi decimus, quem fatum præfiniverat, advenisset annus, tum omni eos vi Ilium

b De iis, quæ ad comœdiã pertinent.

c Cribro cernere, & excutere.

d Alexander quidẽ diruit; sed amica Phryne refecit.

e Miscellanea.

expugnatum ivisse. Alius ab hoc est Herodicus, magni Hippocratis Coi præceptor; ut in vita ejus Soranus testatur. Is enim ante bellum Peloponnesiacum vixit.

Clitomachus quoque his temporibus emisit libros de sectis; quorum primum citat Laërtius in Aristippo. Sed neque, an opus hoc historicum propriè fuerit, dicere possim. De ætate verò satis arbitror liquere. Nam Carneadis auditor fuit, floruitque circa Olymp. CLXII: cujus anno quarto obiit magister ejus Carneades; ut Apollodorus in Chronicis retulit, & ex eo Laërtius in Carneadis vita. Clitomachi versum memorat Stobæus serm. CIII. Vide sis, quæ de Clitomacho prodidere, Laërtius in vita ejus, Stephanus in Καρχηδών, & Suidas in Κλειτόμαχος.

CAP. XXII.

Publius Rutilius Rufus. Quo usus sit genere dicendi. Ejus orationes, & libri de Vita sua, & historia de bello Numantino. Historia Græcè ab eo scripta. Ejus exilium. Livii vulgaris scriptura refellitur; veràque lectio, præeunte Corrado, indicatur. Mutia, *Græcorum festum. Quanti exulem Rutilium fecerint Asiatici. Quàm fortiter exilium tulerit. Artemidorus Ephesius. Artemidorus Daldianus. Ejus ætas. Artemidorus Cnidius. Artemidorus Aristophanius. Artemidorus alius tempore Traiani. Iterum de Asclepiade Myrleano. Ejus* Περιήγησις *gentium Hispanarum. Asclepiades Ægyptius. Ægyptiaca hujus esse, non Myrleani. Alexander Cornelius Polyhistor. Ejusdem captivitas, manumissio, mors misera, & fœdum commentum de Moso muliere, quæ leges tulerit Iudæis. Varia ejus scripta. Elogium ejusdem ex Clemente, & Suida.*

OCtavus è Ptolomæis fuit Lathyrus: cujus tempus est tripartitum. Nam primùm ipse imperium Ægypti habuit: hinc, eo ejecto, regnavit mater Cleopatra cum juniore filio Alexandro: postremò, dejecto Alexandro ob interfectam Cleopatram, Lathyrus iterum regno restitutus fuit. Primis, mediisque temporibus, flo-

floruit Nautius, ut quibusdam vocatur; qui & prænomen hoc reponunt apud Athenæum lib. VI; vel, quod verum ejus prænomen est, Publius, Rutilius Rufus; qui cum C. Mallio consul fuit anno ab V.C. sexcentesimo quadragesimo nono, Olympiadis CLXVIII anno IV. Hic, licet homo esset Romanus, tamen inter historicos Græcos etiam nomen profitetur suum; ut postea liquebit. Fuit orator, pro illis temporibus, bonus. Ait Tullius in Bruto, *in quodam tristi, & severo genere dicendi versatum; fuisséque naturâ vehementem, & acrem, multâ operâ, multâque industriâ: quæ erat propterea gratior, quòd idem magnum munus de jure respondendi sustinebat.* Addit deinde; *Sunt ejus orationes multæ, multa præclara de jure: doctus vir, & Græcis literis eruditus; Panætii auditor, propè perfectus in Stoicis.* Ex orationibus ejus, quas multas fuisse, Tullius hoc loco ait, duæ ab antiquis celebrantur: una de modo ædificiorum; de qua Tranquillus in Augusto *a*, & Val. Max. lib. II, cap. III: altera pro L. Cærucio ad populum; ex qua verba pauca Diomedes adducit lib. I. Nec orator modò, philosophus, ac jurisconsultus; quod Cicero hîc dicit; sed historicus etiam fuit. Scripsit enim libros de Vita sua; quorum sæpius meminit Sosipater lib. II: unde eos Latinè edidisse cognoscimus. Item historiarum libros; quos laudant Velleius Paterculus lib. II; Gellius lib. I, cap. XVI; & Plutarchus in Pompeio. Multa ex iis in Iberica sua transtulit Appianus; ut ipse testatur. Ex quo etiam discimus, complexum iis fuisse historiam belli Numantini; in quo ipse tribunus militârat sub consule P. Cornelio Scipione Africano Æmiliano. Meminit ejusce rei & Suidas in Ῥουτίλιος. Eum verò, cùm Græcis literis eruditus esset, ut ait Tullius, hosce historiarum libros Græcè scripsisse, indicat Athenæus in quarto; *Ῥουτιλίῳ b*, inquit, *τῷ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ.* Ac ne alium ab eo, de quo dicebamus, putes, addit, operâ Apicii cujusdam (non ejus, qui Tiberii ætate vixit; sed hujus fortasse avi; quod Schegkius, notis in Velleium, non satis attendit) in exilium fuisse ejectum. Atque hoc probè convenit cum illo in epitoma Livii lib. XX: *P. Rutilius, vir summa innocentiæ, qui legatus C. Marii proconsulis à publicanorum injuriis Asiam defenderat, invisus equestri ordini, penes quem judicia erant, repetundarum damnatus in exilium missus est.* Quamquam verum non est, quod hîc dicitur, Rutilium Marii proconsulis in Asia fuisse legatum. Nec enim unquam Marius in Asiam proconsul fuit missus: etsi P. Sulpicius, seditiosus tribunus pl. legem tulerit, ut

a *Cap 89.*

b *Rutilio, qui historiam Romanã Græcâ scripsit linguâ.*

pro Sylla Marius adversus Mithridatem mitteretur. Sed nec ivit Marius, quia, ut Sulpicii factum rescivit Sylla, cum infesto exercitu ex Campania Romam venit, ac Sulpicii, & Marii factionem, Urbe expulit. Nec, si in Asiam isset, hoc multum ad rem faceret: quia ante eam legem Sulpicii Rutilius jam erat damnatus. Nam legem istam Sulpicius tulit, P. Cornelio Syllâ Felice, & Q. Pompeio Rufo Coss., anno ab V. C. IↃCLXVI. At quadriennio antè in exilium actus est Rutilius, C. Claudio Pulchro, & M. Perpennâ coss. Nec tamen Livii tam errorem hunc puto, quàm librariorum; qui, ut Sebastianus Corradus non immeritò suspicatur, ex *Mutii* fecere *Marii*; posteaque, cùm prænomen huic Caio fuisse scirent, etiam Q. in C. commutarunt. Favent huic conjecturæ verba Asconii in III contra Verrem: *Q. Mutius Asiam singulariter rexerat: adeò ut dies festus à Græcis in honorem ejus constitueretur, qui diceretur Mutia*. Et imprimis in Divinationem: *Q. Mutii Scævolæ quæstor Rutilius Rufus damnatus est, quòd cum prætore consenserit suo, ne publicani aliquid agerent in provincia sua. quo cognito, equites Romani (nam tum ante Syllana tempora judicabant) damnarunt eum. Hic est Mutius, in honorem cujus Asiani diem festum Mutia nominabant*. Prudenter itaque Asiam potissimùm exilii sedem delêgit. cui quàm gratus fuerit, ostendunt verba hæc Valerii Maximi lib. II cap. X: *Asiam petenti omnes provinciæ illius civitates legatos, secessum ejus opperientes, obviam miserunt. Exulare aliquis hoc loco, an triumphare, justiùs dixerit?* Quàm fortiter exilium tulerit, argumento est, quòd, (ut Fabius refert libri XI cap. I) *revocante eum L. Syllâ, manere in exilio maluit*. Unde & Ovidius *a* de eo:

a De Ponto lib. I, eleg. 4.

Et grave magnanimi robur mirare Rutili,
Non usi reditûs conditione dati.

Et Seneca lib. de providentia cap. III: *Infelix est Rutilius, quòd, qui illum damnaverunt, caussam dicent omnibus seculis? quòd æquiore animo passus est se patriæ eripi, quàm sibi exilium? quòd Syllæ dictatori solus aliquid negavit, & revocatus non tantùm retro cessit, sed longiùs fugit?* Idem dicit initio epist. XXIV, & LXXXIX. Sed & vide eum sexto de beneficiis cap. XXXVII; ac Fabium lib. XI, cap. I. Consenuisse eum Smyrnæ, literis intentum, Orosius ait lib. V, cap. XVI. Unde & de eo Ovidius *b*:

b Ibidem.

Smyrna virum tenuit, non Pontus, & hostica tellus.

Aliquid & de illo Cuiacius, Observat. lib. II, cap. XXVII, ac Torrentius in Suetonii Augustum, cap. LXXXIX. Sed nihil,

hil, ni fallor, adferunt nobis indictum.

A Romano homine venio ad Græcos. Primus sit Artemidorus Ephesius. Qui, ut Marcianus Heracleota in Periplo testatur, vixit κατὰ τὴν ρξθ' Ὀλυμπιάδα, hoc est, *Olympiade* CLXIX; quo tempore, Ptolomæo Lathyro ex Ægypto pulso, mater ejus Cleopatra regnabat cum juniore filio Alexandro; qui totus in matris erat potestate. Terras descripsit libris undecim. ut ibidem à Marciano dicitur. item initio operis: Ἀρτεμίδωρος ᵃὁ Ἐφέσιος, γεωγράφος, ἐν ἕνδεκα τοῖς τῆς γεωγραφίας βιβλίοις τὸν Περίπλουν, ὡς ἂν ἦν μάλιστα δυνατὸν, συνέγραψεν. Ejus operis libri octavi meminit Diodorus Siculus lib. III: Ὁ τὰς ᵇ γεωγραφίας συνταξάμενος, Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος, κατὰ τὴν ὀγδόην βίβλον. Decimum τῶν γεωγραφουμένων citat Athenæus lib. VIII. Stephanus in Χαλκίτης laudat librum XI, ut alibi librum I, II, III, item ἐπιτομὴν ϛ τῶν ἕνδεκα. Nec alius est Artemidorus, cujus sæpius meminit Strabo, lib. III: etsi patriam non addit. Uti nec lib. XV: ubi Artemidorum in iis citat, quæ ad res Indicas pertinent. Ac idem videtur, cujus de Bithynia volumen laudat Stephanus in Ἀσπαλών. Sæpeque Plinio memoratur in Historia Nat. ut lib. II cap. VIII; lib. IV, cap. XXIII; lib. V, cap. VI, & IX; lib. VI, cap. XIII, XIX, XXVIII, & XXXIII; lib. XXXVI, cap. XII. Præter γεωγραφούμενα etiam literis mandavit Ἰωνικὰ ὑπομνήματα ᵈ; quorum meminit Athenæus lib. III. Fuit & alter Artemidorus, itidem Ephesius, si paternum solum attendas, uti convenit: nam materno genere erat Daldianus. Est is, cujus ὀνειροκριτικὰ exstant, opus vanissimum, sed eruditum; ut multa inde bona philologi haurire possint. Vixit is temporibus Antonini Pii. Ut cognoscere est ex lib. I, cap. XXVIII; ubi narrat, se nôsse quendam, qui ludis, ab Antonino in honorem patris Hadriani a- ctis, visus sibi sit cæcus factus, posteaque victor evaserit. Item ejusdem libri cap. LXVI; ubi novisse se ait, qui, Adriani certamine decertaturus, sibi videretur in balneo non invenire aquam; posteaque multatus, & è certamine sit ejectus. Fuit præterea Artemidorus Cnidius, Theopompi Cnidii filius: quos suâ ætate, hoc est, Augusti, & Tiberii temporibus, vixisse, Strabo ait lib. XIV: ubi illustres ejus insulæ viros recenset. Est & Artemidorus Aristophanius; qui, præter glossas ὀψαρτυτικὰς *, etiam volumen de Doride scripsit. Prioris operis meminit Athenæus lib. IX, & XIV. Posterioris, libro IV; ubi secundum ejus operis citat. Non dubium, quin *Aristophanius* dicatur ab Aristophane Byzantio, magistro suo. Quare

fuerit

a Artemidorus Ephesius, geographus, undecim geographiæ libris periplum, quàm optimè potuit, perscripsit.

b Artemidorus ille Ephesius, qui res edidit Geographicas, libro octavo.

c Compendium undecim librorum.

d Ionicos commentarios.

** Rei culinariæ, sive artis opsonia cōdiendi.*

fuerit æqualis Aristarchi, qui & ipse discipulus fuit Aristophanis: ut uterque vixerit sub Philometore. Artemidorus quoque Grammaticus inter illustres viros, quos Tarsos dedit, reponitur à Strabone lib. XIV. Etiam Artemidorus philosophus Traiani tempore fuit: cujus elogium apud Plinium est lib. III epist. XI ad Julium Genitorem. Sed omnes ejus nominis recensere longum sit.

Quod si Suidas audiri meretur, cùm Asclepiadem Myrleanum tempore Pompeii Magni Romæ ait docuisse: ad hæc eum etiam tempora referre oportebit. Conjecturam nostram superiùs *a* attulimus: nempe duos Asclepiadas fuisse, quos Suidas confuderit. Quod si non displicet, dicemus, Asclepiadem Myrleanum juniorem his vixisse temporibus. Ac fortasse est junior hic quoque, quem Strabo lib. III ait in Turditania, Hispaniæ regione, docuisse Grammaticen. Ubi etiam addit, edidisse descriptionem gentium, quæ iis in terris essent. Sed Ægyptiaca Asclepiadæ, ex quibus dicebamus ab Athenæo citari librum sexagesimum, ea etsi Myrleani à nonnullis esse credantur, tamen non falsò nos suspicati sumus, illa alterius esse. Sunt enim Asclepiadæ Ægyptii. Ægyptius ille tum non obversabatur: sed meminit ejus Suidas in Ἡ-*ραΐσκος*: ubi dicit, eum, cùm in patriis, hoc est, Ægyptiis sacris, versatissimus esset, scripsisse hymnos in Deos Ægyptios. Addit prætereà, edidisse commentarium de omnium religionum consensu: adhæc historiam Ægyptiacam de rebus Ogygiis; quâ profitebatur, se complecti non minùs, quàm tres annorum myriadas. Non dubium igitur, quin Ægyptius ille, non Myrleanus Asclepiades, ab Athenæo intelligatur.

a Cap. 18.

Minimè verò prætereundus nobis Alexander Cornelius, cognomento Polyhistor; qui multa, & philologica, & historica, reliquit. Floruit Olympiade CLXXIII; qua in Ægypto iterum imperabat Ptolomæus Lathyrus, bellumque in Græcia gerebat Lucius Sylla. De hoc Alexandro ita scribit Suidas: *Alexander Milesius, qui & Polyhistor, & Cornelius cognominatur, propterea quòd captus Cornelio Lentulo fuit venditus, ejusq; pædagogus factus est, & postea manumissus. Fuit autem Romæ Syllæ temporibus. Laurenti periit, ædibus, in quibus erat, flammâ consumtis; quod ubi ejus uxor audivit, laqueo vitam finivit. Fuit verò grammaticus, Cratetis discipulus: & libros scripsit innumeros; & de Roma libros quinque; in quibus ait, Hebræam fuisse mulierem Moso nomine, cujus scriptum sit lex Hebræorum.* Hæc Suidas. Sed quod Alexandrum facit

facit Milesium, in eo repugnat Stephanus, sive Hermolaus Byzantius in Ethnicis; ubi eum natum dicit Cotyaëi, civitate Phrygiæ ejus, quæ ἐπίκτητος, vel Hellespontia, vel etiam minor, appellatur. Atque hinc Ἀλέξανδρος ὁ Κοτυαεὺς vocatur Etymologo in Δέδοικα, & Περιῤῥηδὴς. Eidem Stephano dicitur fuisse filius Asclepiadæ, ac scripsisse περὶ *a* παντοδαπῆς ὕλης τεσσαράκοντα δύο λόγους. Nam ne hunc Asclepiadæ filium alium à Polyhistore putem, facit, quòd ibidem vocatur γραμματικὸς πολυμαθέστατος *b*. Multa quoque idem adducit passim, quæ scripsit: sed quædam eorum pertinuisse ad illos omnigenæ historiæ libros, planè censeo. Nominat *c* verò Φρυγιακὰ, sive περὶ Φρυγίας; cujus operis etiam meminit Plutarchus de Flum. Item *d* περὶ Βιθυνίας; de quâ ab eo fuisse scriptum, etiam auctor est nobis Etymologus in Κύβελον. Item Ægyptiaca, Carica, Lyciaca, Libyæ periplum; de Asia, Paphlagonia, Syria, Cypro, ponto Euxino, Europa. item περὶ *e* τῶν παρ' Ἀλκμᾶνι τοπικῶς εἰρημένων. Primum Κρητικῶν advocat Apollonii scholiastes in lib. IV. Athenæus quoque lib. XI citat ἐν τρίτῳ. Plutarchus, penè initio libri de Musica, exarâsse librum ait, quo Phrygios Musicos collegit. Adhæc ἐν διαδοχαῖς † citatur à Laërtio in vita Pherecydis, & Socratis. Eo opere docuisse videtur, ut philosophorum alii aliis successerint. Etiam edidit Πυθαγορικὰ ὑπομνήματα *f*, sive περὶ *g* Πυθαγορικῶν συμβόλων. Priori modo appellat Laërtius in Pythagora: posteriori Clemens Alex. lib. I Στρωμ. & Cyrillus lib. IX adversus Julianum. Idem Clemens lib. I citat librum περὶ Ἰουδαίων *h*: uti quoq; Eusebius lib. IX de præparat. Euang. cap. XVII. Ubi penè integrũ ejus librum exscribit. Ibidem & illustre ejus elogium habemus. Sic enim de eo scribit: Σωζάδει δὲ τούτοις ὁ πολυΐστωρ Ἀλέξανδρος, πολυνοὺς ὢν καὶ πολυμαθὴς ἀνὴρ, τοῖς τε μὴ πάρεργον τὸν ἀπὸ παιδείας καρπὸν πεποιημένοις Ἕλλησι γνωριμώτατος. *Concinit istis Alexander polyhistor, vir acutus, & variæ scientiæ, ac Græcorũ iis notissimus, qui non dicis caussâ, & perfunctoriè, fructum cepere ex studiis.* Nec dubium, quin hoc opus signet Justinus Martyr, cohortatione ad Græcos; ubi eos refert, qui Mosis meminerint, ut ducis & principis Judaici. Et sanè nulli obscurum est, quantum illi debeat Plinius ipse: quippe quem toties ad partes advocet in Historia naturali. Inter alia est locus iste lib. IX, cap. XXXV: *Alexander Polyhistor, & Sudines, senescere eos putant.* Ita legendum, non *Alexander, & Polyhistor*; ut vulgò editum: quo fortasse deceptus fuit, vir eruditus, Maussacus, cùm commentario in Plutarchum de Flum. Alexandrum Cornelium

a De omnigenis rebus libros quadraginta duos.
b Multijuga scientia grammaticus.
c Voce Γάλλος.
d Voce Καλλίπολις.
e De locis, quorum meminit Alcman.
† In traditionibus.
f Commentaria Pythagorica.
g De symbolis Pythagoreis.
h De Iudæis.

lium ab Alexandro Polyhiſtore diverſum facit. Eundem ſignat Servius in illud Maronis Æn.VIII; *--- immani corpore Tybris.* Quæ ad verba hæc annotavit: *Alexandrum ſequitur; qui dicit, Tiberinum, Capeti filium, venantem in hunc fluvium incidiſſe, & fluvio nomen dediſſe.* Item in hoc Æn.x:

---- Rhæti de gente vetuſtâ

Archemolum. ubi idem ait: *Gente vetuſtâ ideo, quia à Phorco, deo marino, originem ducere legitur. Hoc totum Alexander Polyhiſtor tradit, quem Lucilius Sylla* (leg. Lucius Sylla) *civitate donavit.* Meminit quoque Chalcidius, commentario in Timæum Platonis, & Agathias Scholaſticus lib. II Hiſtoriæ ſuæ, &, ne ſolùm τῶν ἔξωθεν † nominemus, etiam Fl. Joſephus lib. I Antiq. Judaic. cap. XVI: quod aliis XV, aliis etiam XXII. Ejuſdem de diluvio, & alterum de turri Babylônis, teſtimonium, adfert Cyrillus initio libri primi contra Julianum.

† *Gentiles.*

CAP. XXIII.

Theophanes Lesbius hiſtoricus. Quanto patriæ fuerit ornamento; atque ut iiſdem libertatis fuerit cauſſa. Filius ejus Aſiæ procurator. Sed pronepotibus hujus obſuit memoria proavi. Dionyſius grammaticus, quomodo & Thrax, *&* Alexandrinus, *&* Rhodius, *dici potuerit. Apollonius Tyrius. Alii* ὁμώνυμοι. *Demetrius Magnes. Vulgata Ciceronis lectio defenſa; uti & Laërtii. Dinarchi quatuor.*

PTolomæo Lathyro ſucceſſit in regno filius Ptolomæus Auletes. Quo in Ægypto regnante, magnum imprimis Magni Pompeii nomen Romæ fuit. Floruit his temporibus Theophanes Leſbius, Mithridatici belli ſcriptor: quippe qui Pompeio familiaris fuerit, atque in expeditionibus pleriſque comes. Meminit ejus Julius Cæſar lib. III de bello Civili, cap. XVIII: ubi Pompeium ait de maximis rebus cum eo ſolitum communicare. Item Valerius Max. lib. VIII Memorabil. cap. XIV, ubi ait: *Ne Pompeius quidem Magnus ab hoc affectu gloriæ averſus; qui Theophanem Mitylenæum,* SCRIPTOREM RERUM SUARUM, *in concione militum civitate donavit.* Item

Julius

Julius Capitolinus in Maximo, & Balbino: *Familia Balbinus vetustissima, ut ipse dicebat, à Balbo Cornelio Theophane originem ducens, qui per Cn. Pompeium civitatem meruerat, cùm esset suæ patriæ nobilissimus, idémque historiæ scriptor.* E Græcis eundem celebrat Plutarchus in Pompeio: item Strabo lib. XI, & imprimis XIII: ubi inter illustres Mitylenæos, qui suâ vixerint ætate, reponit τὸν συγγραφέα Θεοφάνη a: ac porrò de eo sic scribit: Οὗτος δὲ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ ὑπῆρξε, καὶ Πομπηΐῳ τῷ Μάγνῳ κατέστη φίλος, μάλιστα διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, καὶ πάσας συγκατώρθωσεν αὐτῷ τὰς πράξεις· ἀφ' ὧν τήν τε πατρίδα ἐκόσμησε, τὰ μὲν δι' ἐκείνου, τὰ δὲ δι' ἑαυτοῦ, καὶ ἑαυτὸν πάντων Ἑλλήνων ἐπιφανέστατον ἀνέδειξεν. *Hic in rep. etiam versatus est: & usus Magni Pompeii amicitiâ, suam ob virtutem in omnibus præclaris facinoribus socium se ei præbuit: ac partim Pompeii, partim suâ ipsius operâ, patriam ornavit, seque omnium Græcorum illustrissimum præstitit.* Nec patriæ ornamento solùm fuit, quod Strabo hic dicit: sed libertatem etiam eidem impetravit; quod Plutarchus testatur in Pompeio, item Velleius Paterculus lib. II. *Horum* (Rhodiorum) *fidem Mitylenæorum perfidia illuminavit; qui M'. Aquilium, aliósque, Mithridati vinctos tradiderunt: quibus libertas, in unius Theophanis gratiam, postea à Pompeio restituta est.* Atque hæc ostendunt, hunc ipsum Theophanem signari à M. Tullio, cùm ad Atticum sic scribit lib. II, epist. XVII: *Velim te ex Theophane respicere, quonam in me animo sit Arabarches.* Nam per *Arabarchen*, sive, ut alii legunt, *Alabarchen*, intelligit Pompeium. Quâ de re plura diximus in Originum libris, voce *Alabarches*. De filio Theophanis sic ibidem scribit Strabo: Υἱὸν ἀπέλιπε Μάρκον Πομπήϊον, ὃν τῆς Ἀσίας ἐπίτροπον κατέστησέ ποτε Καῖσαρ ὁ Σεβαστός· καὶ νῦν ἐν τοῖς πρώτοις ἐξετάζεται τῶν Τιβερίου φίλων. *Filium reliquit M. Pompeium, quem quondam Augustus Cæsar Asiæ procuratorem constituit: hodie inter primos Tib. Cæsaris amicos censetur.* Sed scribebat ista Strabo anno V.C. IↃCCLXXI: qui Tiberii annus erat quartus. Verùm anno V.C. IↃCCLXXXVI, qui Tiberii fuit XIX, (quo tempore Pompeius iste, ut videtur, jam fato concesserat) memoria Theophanis multum posteris nocuit. Sic enim scribit Tacitus in actis ejus anni, quem dixi: *Etiam in Pompeiam Macrinam exilium statuitur; cujus maritum Argolicum, socerum Laconem, è primoribus Achæorum, Cæsar adflixerat. Pater quoque, illustris eques Romanus, ac frater prætorius, cùm damnatio instaret, se ipsi interfecere. Datum erat crimini, quòd Theophanem Mitylenæum, proavum eorum, Cn. Pompeius inter intimos habuisset: quódque defuncto Theophani cælestes honores Græca adulatio tribueret.*

a Theophanem historicum.

Atque hic locus satis refellit doctissimum virum Savaronem; qui ad Sidonii lib. IX, epist. XIV, eundem putat CORNELIUM BALBUM; à quo ephemerides Cæsaris scriptas dicit Sidonius: & CORNELIUM BALBUM THEOPHANEM; quem nobilissimum suæ patriæ fuisse, ac historia sibi nomen peperisse, Julius Capitolinus auctor est. Nam prior ille Cæsari fuit familiarissimus; teste Suetonio lib. I, cap. LXXI, & Gellio lib. XVII, cap. IX. At Theophanes fuit intimus Pompeio; ut hîc Tacitus dicit. Qui & subdit, ejus posteris id culpæ datum fuisse sub Tiberio. Adde quòd Theophanes, homo Lesbius, Græcè scripsit: alter autem Romæ vixerit, Romanâque scripserit linguâ. Porrò in Lesbio hoc nihil æquè culpari meretur, quàm quòd in gratiam Pompeii scripserit, arce, Κοινῷ dictâ, à Pompeio captâ, inventas esse literas Publii Rutilii, quibus Mithridatem accenderet ad occidendos cives Romanos. Nihil enim alienius à moribus Rutilii, viri optimi, & omnium judicio sanctissimi. Itaque pro mero Theophanis commento jure habitum fuit. Voluit autem se ulcisci de Rutilio, qui Pompeium Strabonem, Magni parentem, dixerat fuisse improbissimum. Nempe quia Rutilius noluit peccare in secundam historiæ legem, ne quid veri scribere non auderet: Theophanes etiam peccavit in primam, ut nempe scribere auderet falsa. De poëmatis ejus dicam libro de poëtis.

Pompeii tempore etiam Romæ, Suida teste, docuit Dionysius cognomento Thrax, patriâ Alexandrinus: sed Rhodius vulgò dictus, quia Rhodi habitaret. De quo ita Strabo lib. XIV: Διονύσιος a ὁ Θρᾷξ, καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοὺς Ἀργοναύτας ποιήσας, Ἀλεξανδρεῖς μὲν, ἐκαλοῦντο δὲ Ῥόδιοι. Aristarchi fuit discipulus, variaque grammatica, & syntagmatica, & commentaria scripsit, ut ait Suidas. Inter ea historicum opus erat περὶ Ῥόδου b, cujus meminit Stephanus in Ταρσός. Ab hoc Dionysio Thrace, uti & ab ejus præceptore Aristarcho, Homerum fuisse habitum Atheniensem, scribit Plutarchus in vita Homeri. Meminit & Dionysii Thracis Clemens Alexandrinus lib. V Στρωματ. his verbis: Ἀλλὰ c καὶ Διονύσιος ὁ Θρᾷξ ἐν τῷ περὶ τῆς ἐμφάσεως καὶ περὶ τῶν τροχίσκων συμβόλου.

a Dionysius verò Thrax, & Apolloni' Argonauticorũ conditor, Alexandrini fuerunt; sed nominati sunt Rhodii.

b De Rhodo.

c Quin & Dionysius Thrax in declaratione symboli de rotulis.

His quoque temporibus fuit Apollonius Tyrius. De quo Strabo lib. XVI: Ἐκ Τύρου δὲ Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος, ὁ τὸν πίνακα ἐκθεὶς τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων, καὶ τῶν βιβλίων. *Tyrius etiam fuit Antipater, &, qui paullo ante tempora nostra.*

nostra fuit, Apollonius, is qui tabulam scriptorum Zenonis, & philosophorum ejus secta, edidit. Opus hoc Aollonii plurium fuisse librorum, argumento est, quòd Ἀπολλώνιον *a*. τὸν Τύριον ἐν πρώτῳ περὶ Ζήνωνος citat Laërtius lib. VII. Stephanus in Χαλκηδόνιον etiam laudat Ἀπολλώνιον *b* πετάρτῳ χρονικῶν. Sed utrùm idem, an alius, ille sit Apollonius, haut facile dictu puto. Nam præter hunc Tyrium, est etiam Apollonius Alexandrinus; de quo suprà dictum: est item Apollonius Aphrodiseus, ἀρχιερεὺς *c*, καὶ ἱστορικὸς, Suida teste; qui scripsisse dicit Περὶ *d* Τραλλέων; adhæc Περὶ Ὀρφέως, καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ *e*; item Καρικά; quod opus sæpe citat Stephanus. Est etiam Apollonius ὁ εἰδογράφος *f*; quem Pindari scholiastes citat in od. II Pythiorum. Est Ἀπολλώνιος ὁ λογιστικὸς *g*; cujus Diogenes meminit in Thalete. Est Apollonius Nysæus, philosophus Stoicus, Panætii auditorum optimus: de quo Strabo lib. XIV. Est Apollonius Alabandensis, cognomento Molon; quem Cicero adolescens audivit primùm Romæ, deinde in Asia: ut ipse refert in Bruto: scriptor celebratus etiam Fabio lib. III cap. I, Suetonio in Julio cap. IV, Josepho lib. II contra Apionem; ubi & quædam de Judæis mentitum dicit. Et ne sic quidem omnes dixi: ut ostendet Meursii syntagma de Apolloniis.

a Apollonium Tyrium in primo de Zenone.
b Apollonium in quarto Chronicorum.
c Summus sacerdos, & historicus.
d De Trallensibus.
e De Orpheo, & ejus sacris.
f Odarum scriptor.
g Supputator.

Præterea Demetrius Magnes tum vivebat. Quod colligo ex Ciceronis verbis lib. VIII ad Att. epist. XI: ubi ait, *Memini librum tibi afferri, à Demetrio Magnete ad te missum* περὶ ὁμονοίας *h*. Ecce, disertim ait, recordari se ejus temporis, cùm Demetrius Magnes mitteret librum quendam suum ad Pomponium Atticum. Fuit igitur Attici, & Ciceronis æqualis. Sed de nomine libri, quem miserat Demetrius, controversia est. Vulgò legitur περὶ ὁμονοίας *i*. Quod rectum puto. Nam scripsit hanc epistolam Cicero, cùm jam Pompeius ex Italia fugisset, & Cæsar per Apuliam Brundusium tenderet. Hoc argumentum epistolæ clamat. Nil mirum igitur, si Cicero, qui omnia sua consilia ad pacem, & concordiam, dirigebat, librum petierit de concordia tractantem. Nec enim eo tempore se junxerat Pompeianis, sed quiescebat: quippe qui dicat, literas se accepisse à Cæsare; quibus scribebat, gratissimum sibi esse, quòd quiesceret. Alia etiam in hanc sententiam ibidem legere est. Denique omnem scrupulum tollunt verba Ciceronis sequentia: *Eum mihi velim mittas. Vides, quam caussam mediter.* Hoc est; Cùm cupiam mihi li-

h De concordia.
i De concordia.

hi librum transmitti de concordia scriptum: facilè vides, & me aliquid de concordia meditari, eâ spe, ut animos civium meorum ab hoc civili bello quàm maximè dehortcr. Hæc faciunt, ut planè dissentiam ab erudito viro, Philippo Mausaco, qui in notis suis ad Harpocrationem pro ὁμονοίας legendum putat ὁμωνύμων. Nempe quia Demetrius Magnes ediderat etiam librum historicum, seu philologicum, de iis scriptoribus, qui eodem nomine appellarentur. Græcè is inscribebatur, περὶ *a* ὁμωνύμων ποιητῶν, καὶ συγγραφέων; ut constat ex Laërtio in Epimenide. Simpliciter ὁμωνύμων dicitur Athenæo, extremo lib. XIII. Ac meminit quoque Laërtius in Zenone. Sed non video, quid utilitatis opus hoc adferre ei potuerit, qui meditaretur aliquid ad pacem inter cives componendam. Quare vulgata lectio sollicitari minimè debet. Uti neque apud Laërtium in Thalete; ubi legitur, Δημήτριος *b* ὁ Μάγνης περὶ συνωνύμων. Malebat Casaubonus περὶ ὁμωνύμων *c*. Sed de utrisque egerat Demetrius. Nam & apud Plutarchum in Demosthene scriptum est, Δημήτριος *d* ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ συνωνύμων. At magis eidem Casaubono assentio, cùm *e* apud Dionysium Halic. in Dinarcho reponere jubet, Δημήτριος *f* ὁ Μάγνης, ὃς ἔδοξε πολυΐστωρ, ἐν τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ. Ubi vulgò legitur Δῆμος. Credo, Δῆμος, compendio literarum studens pro Δημήτριος scripserat librarius. Quomodo verò hoc tractare soleat Demetrius Magnes, ostendit fragmentum ibidem adductum de quatuor Dinarchis; uno, oratore Atheniensi; altero, qui fabulas Cretenses collegerat, & explicârat; tertio, genere Delio, utroque antiquiori; quarto, scriptore libri de Homero. Nempe enarrabat scriptorum vitas, deque eorum libris judicium ferebat: quod pleniùs cognoscere est ex Plutarchi Demosthene, Athenæi lib. XIII, & Laërtii Hippaso, Philolao, ac Xenophonte.

CAPUT XXIV.

Timagenes. Plures ejus nominis. Asinius Pollio Trallianus. In dubium vocatur, quòd à Suida scriptum fuit, Asinium, post Philochorum, compendiū fecisse historiæ Atticæ Philochori. Aulus Licinius Archias. Artuasdes Armenius.

a *De ejusdē nominis poëtis, ac historicis; sive, & aliis scriptoribus.*

b *Demetrius Magnes de nominibus idem significantibus.*

c *De habentibus idem nomen.*

d *Demetrius Magnes in libris de vocabulis idē significantibus.*

e *Notis in Strabonē.*

f *Demetrius Magnesius, qui polyhistor cēsebatur, in commentatione de iis, qui idē nomē habuerunt.*

menius. Posidonius Apameensis. Athenæi διαρπαγμα μνημονικόν. *Panætius comes erat Scipionis Æmiliani, cùm ad Ptolomæum Physconem legatus proficisceretur. Quando Romam venerit Posidonius. Suidæ lapsus, Posidonios duos, Apameensem, & Alexandrinum, confundentis. Tertius Posidonius, Olbiopolita. Quo trium istorum Cicero usus sit magistro. Quomodo Apameensem illum sui temporis scriptorem vocet Strabo; cùm Posidonius, Pompeii ac Iulii; Strabo, Tiberii tempore vixerit. Aurunculeius Cotta. Castor Rhodius. Thallus. Duo Castoris cognomenta,* Φιλορωμαῖος, & Σαωκονδάριος. *Genus ejus, fortuna, & cædes. Ciceroni pro Deiotaro lux. Didymus: Unde* χαλκέντερος, & βιβλιολάθης *vocatus. Quantum librorum numerum scripserit; quantum item Origenes. Cur hic dictus* συνταχτικός. *Didymi elogium. Non videri auctorem brevium scholiorum in Odysseam. Alter Didymus, itidem Alexandrinus. Tertius ejus nominis. Empyli Brutus, sive de nece Cæsaris. Cononis ætas, commentatio, stylus.*

PTolomæus Auletes in regno successores habuit liberos suos, Ptolomæum Dionysium, XIII annorum puerum; cujus jussu postea Pompeius M. interfectus fuit; & Cleopatram, Julii Cæsaris primùm, posteaque M. Antonii amasiam: quæ cùm quadriennium imperâsset cum fratre, sola postea annis rexit septendecim. Horum præcipuè temporibus vixit Timagenes, regii argentarii filius, Alexandrinus orator; qui sub Pompeio Magno bello captus, Romam à Gabinio deductus est; & à Fausto, Syllæ filio, redemtus, Romæ docuit, cùm sub ipso Pompeio, tum etiam Cæsare Julio, & triumviris, ac ulterius fortasse. Testis Suidas; qui & mortis genus commemorat, & multa edidisse ait. Mox verò addit: *Timagenes historicus* περίπλουν *totius maris libris quinque descripsit.* Inde subjicit: *Timagenes, sive Timogenes, Milesius historicus, & orator, scripsit de Heraclea Pontica, & doctis clarisque illius urbis viris, libros V, & epistolas.* Timagenis istius, quem περίπλουν maris scripsisse dicit, patria non apponitur: credo, quia non satis perspectum haberet, idemne esset ac Milesius historicus, ac Alexandrinus orator; quẽ multa cõposuisse dicit;

dicit; sed quæ illa sint, non dicit. Ejus quidem, quem sub Pompeio, Julióque, & triumviris, vixisse dicebam, mentionem facit Horatius lib. I. Epist. XVII ad Mecœnatem:

Rupit Hyarbitam Timagenis æmula lingua,
Dum studet urbanus, tenditque disertus haberi.

Meminit etiam Suetonius in Augusto. Adhæc & Plinius lib. III. Histor. Nat. Item Flavius Josephus lib. II contra Apionem; ubi inter eos adducitur historicos, qui agnoscunt, Antiochum Epiphanem, cùm Hierosolymitanum templum spoliaret, nihil in eo vidisse, quo nomine risum gentibus Judæi deberent. Cæterùm alia etiam historica, ab alterutro, præter ea, quæ Suidas nominat, scripta esse, ex Stephano liquet in Μιλύαι; ubi citatur Τιμαγένης ᾱ πρώτω βασιλέων. Fortasse in hoc de regibus opere fuit illud de rege Alexandro Magno: quod Curtius lib. IX memorat: *Ptolomæum, qui postea regnavit, huic* (Alexandri) *pugnæ adfuisse, auctor est Clitarchus, & Timagenes.* Nisi hoc opus tertii fuerit Timagenis, natione Syri: de quo libro III dicemus. Sanè difficile est de isto certi quicquam statuere. Illud interim evidens est, Timagenem historicum sub Augusti principatu vixisse. Nam hoc clarè docet L. Seneca lib. III de Ira cap. XXIII. ubi hæc legas: *Multa & divus Augustus digna memoriâ fecit, dixítque, quibus appareat illi iram non imperâsse. Timagenes, historiarum scriptor, quædam in ipsum, quædam in uxorem ejus, & in totam domum, dixerat; nec perdiderat dicta. magis enim circumfertur, & in ore hominum est temeraria urbanitas. Sæpe illum Cæsar monuit, ut moderatiùs linguâ uteretur: perseveranti, domo suâ interdixit. Postea Timagenes in contubernio Pollionis Asinii consenuit, ac totâ civitate dilectus est. nullum illi limen præclusa Cæsaris domus abstulit. Historias postea, quas scripserat, recitavit, & combussit, & libros acta Cæsaris Augusti continentes in ignem posuit. inimicitias gessit cum Cæsare. Nemo amicitiam ejus extimuit, nemo quasi fulguritum refugit: fuit, qui præberet tam altè cadenti sinum. Tulit hoc, ut dixi, Cæsar patienter; ne eo quidem motus, quòd laudibus suis, rebúsque gestis, manus attulerat. Nunquam cum hospite inimici sui questus est: hoc duntaxat Pollioni Asinio dixit,* Θηριοτροφεῖς *b. Paranti demum excusationem obstitit, Fruere, inquit, mi Pollio, fruere. Et, cùm Pollio diceret: Si jubes, Cæsar, statim illi domo meâ interdicam: Hoc me, inquit, putas facturum, cùm ego vos in gratiam reduxerim? Fuerat enim aliquando Timageni Pollio iratus: nec ullam aliam habuerat caussam desinendi, quàm quòd Cæsar cœperat.* Meminit & Epist. XCI, his verbis: *Timagenes, felicitati Urbis inimicus, aiebat, Romæ sibi incendia*

a *Timagenes in primo de regibus.*

b *Serpentē nutris.*

cendia ob hoc unum dolori esse, quòd sciret, meliora resurrectura, quàm arsissent. Sed priori loco quod attulimus, id lucem adfert verbis M. Senecæ controverſ. xxxiv: *Sæpe solebat* (Asinius Pollio) *apud Cæsarem cum Timagene confligere, homine acida lingua, & qui nimis liber erat: puto quia diu non fuerat ex captivo coquus, ex coquo lecticarius, ex lecticario usque ad amicitiam Cæsaris felix. usque eò utramque fortunam contemsit, & in qua erat, & in qua fuerat: ut, cùm illi multis de caussis iratus Cæsar interdixisset domo, combureret historias rerum ab illo gestarum: quasi & ipse illi ingenio suo interdiceret; disertus homo, & dicax; à quo multa improbè, sed venustè, dicta.* Etiam, Timagenem Cæsaris amicitiâ excidisse, narrat Plutarchus: sed de caussâ paullo aliter sentit. Vide eum libro de adulatoris, & amici discrimine. Nos M. Senecam potiùs audimus; qui ejus ætate vixit Romæ, & ipsum procul dubio vidit. Operæ autem est, conferre illa, quæ de Timagene Alexandrino refert Suidas: quæque de Timagene historico tradit uterque Seneca. Timagenes Alexandrinus docuit Romæ. nihil tale legimus de historico; sed gesta Augusti scripto consignâsse dicitur. Alexandrinus ob libertatem scholâ excidit. Sed historicus excidit ob libertatem amicitiâ Cæsaris. nec ultrà tamen pœnas luit, quàm quòd ei domo Cæsaris interdictum est. nullius enim Romani civis limen ei fuit præclusum; ut antea vidimus. Alexandrinus in Tusculano transegit vitam, ac mortuus est Dabani. Ea autem (ut ex imperii notitiarum libro constat) civitas est Osrhoënæ; quæ Mesopotamiæ est præfectura inter Euphratem, & Chaboram fluvium. Sed historicus consenuit Romæ in contubernio Asinii Pollionis. Quare alius omnino fuerit Timagenes historicus ab Rhetore Alexandrino, qui Romæ docuit, Pompeii, & Cæsaris, temporibus; & ulteriùs fortasse ætate provectus fuit. Timagenes historicus idem est illi, qui geographica edidit. Nam ab historico περίπλου matis esse editum, apertè tradit Suidas. Quare hic erit ille, quem Plinius in Indice refert inter eos, ex quibus geographica sua depromsit. Et, puto, idem est, quem signat Quinctilianus lib I cap. I. ubi ait: *Timagenes auctor est, omnium in literis studiorum antiquissimam Musicen extitisse.*

Etiam, Suida *a* auctore, sub Pompeio Magno Romæ, Timagenis scholâ per successionem susceptâ, docuit Asinius Pollio Trallianus: sed idem, Cæsare Dictatore, imprimis floruit. Scripsit epitomen Atthidis Philochori; dicta & facta memorabilia Musonii

a *in* Πωλίων.

philoſophi; epitomen Diophanis Georgicorum libris duobus; (perperam interpres Æmilius Portus reddit *quatuor*, cùm Græcè, etiam in Aldinâ, ſit B) adhæc ad Ariſtotelem de animalibus lib. x; déque bello civili inter Pompeium, & Cæſarem. Satis verò mirari non poſſum, quid impulerit Aſinium, ut ſcriberet epitomen Atthidis Philochori; quando ipſe auctor contexuerat epitomen Atticæ ſuæ hiſtoriæ; ut diſertim à Suida ſcriptum eſt in Φιλόχορος. An meliùs hoc Philochoro ipſo præſtiturum ſe putavit Aſinius? An error eſt Suidæ? qui, cùm reperiſſet Atticæ epitomen, nomine Aſinii ejus, qui in compendium redegerat, non expreſſo, Philochorum ipſum grande ſuum de rebus Atticis opus paucis conſtrinxiſſe, crediderit? Sanè hoc veriſimilius puto. Cave autem exiſtimes, hunc Aſinium Pollionem eſſe Pollionem illum principem oratorem, & civem, ut Plinius vocat lib. VII cap. XX, qui de Dalmatis triumphavit; ut ex faſtis Capitolinis, & Dionis lib. XLVIII, conſtat. Nam, de quo nunc loquimur, homo Græcus fuit, & Romæ docuit; teſte Suida. Quod minimè fuiſſet ex dignitate viri principis: ſed ferè libertinorum erat. Et ſanè planè cenſeo, Trallianum hunc Aſinium fuiſſe id nomen conſecutum ab claro illo cive, atque oratore Pollione; quia eum libertate, vel civitate donâſſet. Non igitur in Suidæ verbis intelligendum volumen de bello civili, quod nobilis ille civis Romanus etiam Horatio *a* ſcripſiſſe dicitur. Præſertim quando hic Latinè; Trallianus ille ſcripſit Græcè.

Aulus Licinius Archias Antiochenus carmine Græco Romanorum bella Cimbrica memoriæ tradidit. Orſus eſt deſcribere conſulatum Ciceronis. Superſunt ejus epigrammata varia in Ἀνθολογίᾳ. Hic ille eſt, quem Cicero oratione defendit. Vide igitur plura de eo oratione pro Archia.

Etiam his temporibus claruit Artuaſdes Armenius rex; qui M. Craſſum prodidit bello Parthico; ut eſt apud Plutarchum in Craſſo. Ubi & refert, ſciſſe eum Græcè, & ſcripſiſſe tragœdias, ac hiſtorias, ſuóque etiam tempore quædam exſtitiſſe.

Tempore belli Pompeiani, ac ſub Julii Cæſaris principatu, floruit etiam Poſidonius Apameenſis. Sed non leviter obſtare huic ſententiæ videtur, quòd apud Athenæum lib. XII legere ſit: Ποσειδώνιος δ' οὖν ὁ Στωϊκὸς, συναποδημήσας Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ κληθέντι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ θεασάμενος αὐτὸν (Πτολεμαῖον ἕβδομον,) γράφει ἐν ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. Equidem multùm metuo, ne memoria fallat

a *Lib. 2 od. 1.*

b *Poſidonius Stoicus, qui Scipionē, cognomine Africanū Alexandriā comitatus fuit; quique ipſum (Ptolomæum ſeptimū, ſive Physconem) viderat; ita ſcribit octavo hiſtoriarū libro.*

lat Athenæum. Ait, Posidonium Stoicum fuisse comitem Scipionis Æmiliani, in legatione eâ, quâ cum Sp. Mummio, & L. Metello, à Senatu missus fuit in Ægyptum, atque Orientem, ut regum sociorum regna lustraret. Accidit hoc C. Claudio Pulchro, & M. Perpenna coss., anno Urb. Cond. IↃC XXIV, anno uno ante obitum Scipionis hujus, Olympiadis CLXII anno III. Sed quo minùs tum Posidonium Scipionis eâ in legatione comitem fuisse putem, illud compellit, quòd Plutarchus in Apophthegmatis dicat, in comitatu habuisse Panætium, & quinque servorum familiam. A quo proximè abest Valerius Max. lib. IV, cap. III: ubi scribit, septem servis sequentibus, officio legationis functum esse. Quare omnino puto, in legatione eâ non fuisse Posidonium Stoicum, sed Panætium Stoicum. Et firmat hanc sententiam quoque Suidas, cùm Posidonium Apameensem dicit venisse Romam, consule M. Marcello. Hoc est, totis octoginta post legationem eam annis. Nam fuit Marcellus consul cum Ser. Sulpicio, anno ab V. C. IↃCCIII, altero anno ante bellum Pompeianum. Est verò is annus secundus Olympiadis CLXXXII. Juvat etiam Strabo lib. XVI: quo loco de Apamea, Syriæ urbe, agens, ita scribit, Ἐντεῦθεν δ᾽ ἐστὶ Ποσειδώνιος ὁ Στωϊκὸς, ἀνὴρ τῶν καθ᾽ ἡμᾶς φιλοσόφων πολυμαθέστατος. Sunt verò à consulatu Marcelli usque ad quartum Tiberii annum anni LXVIII. Ubi à legatione Scipionis in Ægyptum, usque ad tempus, quo Strabo hæc scribebat, sint anni CXLVIII. Apud eundem Strabonem etiam legimus lib. XI, Pompeium, ad bellum Mithridaticũ proficiscentem, cùm Rhodum venisset, istic audisse Posidonium; cúmque discedens rogaret, ecquid mandaret, versu hoc respondisse philosophum:

Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.

Ibidem additur, Posidonium de rebus à Pompeio gestis scripsisse. Quare inter historicos quoque ei locus est. Et sanè ostendit hoc etiam locus iste Luciani in Macrobiis: Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ δὲ Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα, καὶ ἱστορίας συγγραφεύς. Posidonii hujus historias advocat Plutarchus in vita Marcelli, & Paulli Æmilii. Item Athenæus, qui alios quidem libros alibi, sed librum ejus trigesimum sextum citat in XI; atque etiam quadragesimum nonum lib. IV. Fuere verò libri in universum LII: quibus complexus fuit, quæ consecuta sunt post illa, quæ Polybius scripsit. Hoc etiam ostendunt verba ista Suidæ: Ἔγραψεν δ᾽ Ἱστορίαν τῶν μετὰ Πολύβιον ἐν βιβλίοις νβ΄, ἕως τοῦ πολέμου τοῦ Κυρηναϊκοῦ, καὶ Πτολεμαίου.

a Ex hac urbe est Posidonius Stoicus, vir philosophorum nostri temporis eruditissimus.

b Rè gerere præclarè, atque aliis præstare memento. Homerus lib. 3. vers. 208.

c Posidonius Apamea in Syria natus; sed lege Rhodius, philosophus pariter, & historicus.

d Scripsit historiam eorũ, quæ consequuntur historiam Polybii, libris LII; usque ad bellum Cyrenaicum, & Ptolomeum.

Ubi intelligo Ptolomæum primum, Lagi filium; cujus dux Ofella Cyrenæos Ptolemæi imperio subjecit, Olymp. CXIV: ut fusiùs narrat Diodorus lib. XVIII. Neque ignoro, Suidam ista scribere de Posidonio Alexandrino, quem Zenonis Cittiensis discipulum fuisse ipse agnoscit, & multo ante eum ex Hippoboto tradiderat Laërtius *a*. Sed manifestus est iste, sive Suidæ, sive librarii, error. Nam Zeno Κιτιεὺς claruit initio belli, quod cum Tarentinis, & Pyrrho rege, gestum fuit: teste Gellio lib. XVII cap. ult. hoc est, Olymp. CXXIV. Quod etiam Laërtius confirmat. Quippe, jam senem fuisse, ait, Olympiade CXXX. Ex quo colligimus, circa hanc Olympiadem etiam vixisse Zenonis discipulum Posidonium Alexandrinum. Ab initio verò belli Tarentini, ad initium belli Numantini, quod Polybius descripsit, intermedii sunt anni centum, & quadraginta. Ergò jam decesserat Posidonius Alexandrinus multo ante natum Polybium. Quomodo igitur incipere inde historiam suam potuit, ubi desierat Polybius? Accedit auctoritas Athenæi lib. VI; ubi historias istas non Alexandrino, sed Apameensi, tribuit. Sic enim scribit: Ποσειδώνιος δ' ὁ Ἀπαμεὺς *b* ἐν τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν. Sollemnia igitur errat Suidas, cùm ejusdem nominis scriptores confundit. Quod ad stylum Posidonii Apameensis attinet, is ornatus, atque elegans erat; Strabone teste lib. III. Imò, ut ibidem dicitur, interdum scriptor ille συνενθουσιᾷ *c* ταῖς ὑπερβολαῖς. Cujus rei luculentum exemplum adfert, verba ejus de metallis Hispanicis. Hæc verisimile est citari ex eo historiarum libro, quo prodidit, M. Marcellum, cui minimè ignota erat Hispanici metalli bonitas, ac copia, ab Celtiberis exegisse tributum talentorum sexcentorum; ut idem Strabo *d* narrat ex Posidonio. De historico igitur Posidonio sermo ei est. Alexandrinus verò Posidonius alia scripserat. Ælianus quidem *e* citat Posidonii Stoici librum de instruendis aciebus. Credo is erit Alexandrinus. Et illius esse puto, quæ passim ex ejus nominis scriptore adfert Laërtius. Uti & librum de heroibus, ac dæmonibus; cujus meminit Macrobius lib. I Satur. cap. XXIII. Præter verò istos fuit alius Posidonius, itidem historicus, patriâ Olbiopolita, qui Atticas historias libris IV scripsit: item Libyca libris XI; item de regione Tyriâ; adhæc de Oceano, & aliis, quæ juxta eum sunt; atque alia nonnulla. Auctor Suidas. Operis de Oceano mentio est apud Strabonem lib. II: Ἴδωμεν *f* δὲ καὶ Ποσειδώνιον, ἅ φησιν ἐν τοῖς περὶ Ὠκεανοῦ. δοκεῖ γὰρ ἐν αὐτοῖς τὰ πολλὰ γεωγραφεῖν, τὰ μὲν οἰκείως,

a In Zenone.
b Posidonius Apameensis libro vigesimo tertio historiarum.
c Poëtico quasi furore rapitur.
d Lib. 3.
e Lib. de militaribus ordin. cap. 1.
f Videamus jam nunc, quæ Posidonius dicat in opere de Oceano: in quo videtur multa geographicè tradere, partim ut historiæ proprium est, partim magis mathematicè.

χείως, τὰ ἢ μαθηματικώτερον. Sed, iste quando vixerit, non satis liquet. Cicero non uno loco Posidonio quodam se magistro usum indicat. Nam lib. I de Natura Deorum ait; *Et principes illi, Diodotus, Philo, Antiochus, Posidonius; à quibus instituti sumus.* Et in primo de Fato; *Quædam etiam Posidonius, pace magistri dixerim, comminisci videtur.* Initio verò libri I de Finibus etiam familiarẽ suum vocat. Quis iste Posidonius fuerit, præteriit industria maximi Turnebi in commentariis ad eum locum. Franciscus Fabricius, qui eruditè Ciceronis vitam pertexuit, Apameensem vocat. Quod cur verum putem, non levia adducunt. Primùm video, Suidam scribere, Posidonium Apameensem Rhodi habuisse scholam. At Plutarchus *a* dicit, Ciceronẽ Rhodi audivisse Apollonium Molonis, & Posidonium philosophũ. Nec obstat, quòd Cicero in Bruto Molonis quidem meminit, Posidonii non item. Nam idem refert, quibus usus sit dicendi magistris: quos inter Posidonius iste non fuit. Sed in philosophia Stoica ab eo factus est exercitatior. Sanè Suidas vocat philosophum Stoicum, & Athenæus nunc τ̀ φιλόσοφον, nunc τ̀ ἀπὸ τ̃ στοᾶς *b* appellat. Imò Plutarchus disertè, præceptorem ejus appellat Posidonium philosophum. Denique tempus convenit. Nam ab eo tempore, quo Cicero in Asia, ac Rhodi, Græcis utebatur magistris, sunt ad consulatum M. Marcelli, quo Posidonius ille Romam venit, anni tantùm septem & viginti: ut omnino Posidonius, quem Cicero Romæ audivit, Apameensis ille esse videatur. Dicat aliquis, ab extremis Syllæ temporibus, quibus Cicero Posidonium audiit, usque ad tempus illud, quo Strabo illud scribebat, esse annos centum, & viginti sex: Strabonem verò dicere eum sui temporis scriptorem. Est sanè hoc intervallũ ingens; sed non tantum tamen, ut, si Apameensis ille ad grandem pervenit ætatem, & Strabo ista scribebat jam senex, illius senectus hujus pueritiam attingere non potuerit. Et notum quoq; est, quàm laxè usurpare soleant Græci suum illud καθ' ἡμᾶς *c*. Vel exemplo sit locus Strabonis lib. XVII; ubi secundo Euergetæ, qui & Physcon dicebatur, Lathyrum successisse ait; ac deinde subjungit, Τούτου *d* δὲ ὁ Αὐλητὴς ὁ καθ' ἡμᾶς, ὅσπερ ἦν τ̃ Κλεοπάτρας πατήρ. Atqui à morte Ptolomæi Auletæ usque ad quartum Tiberii annum sunt anni LXVII. Hoc verò spatium ab eo, quo Posidonius Apameensis Romam venit, uno duntaxat anno vincitur. Ut verò illud καθ' ἡμᾶς *e* usurpat Strabo, de Ptolomæo Aulete agens: similiter illo potuit uti de Posidonio Apameensi: fortasse & multo justiùs, quando propiùs hic attigisse potuit tempora Tiberii. Nam postquam Romam venit

a In vita Cic.

b Stoicũ.

c Nostris temporibus.

d Lathyro autẽ, ætate nostra, Auletes, Cleopatra pater.

e Temporibus nostris.

venit Posidonius, annos fortean multos superfuit: quod de Aulete dici non potest: quem decessisse anno uno ante bellum civile, hoc est, proximo, postquam Apameensis Posidonius Romam venerat, anno, satis ex antiquis historicis constat.

Lucius Aurunculeius Cotta Julii Cæsaris in Galliis legatus fuit, atque ibidem vulneratus fundâ; posteaque ab Ambiorige circumventus, cum maxima parte militum est interfectus: ut Cæsar ipse refert in quincto de bello Gallico. Videtur is esse, qui librum de Rep. Romanâ conscripsit; teste Athenæo in sexto, his verbis: Ἰούλιος δὲ Καῖσαρ, ὁ πρῶτος πάντων ἀνθρώπων περαιωθεὶς ἐπὶ τὰς Βρεττανίδας νήσους μετὰ χιλίων σκαφῶν, τρεῖς οἰκέτας τοὺς πάντας συνεπήγετο, ὡς Κόττας ἱστορεῖ, ὁ ποτε ὑποστρατηγῶν αὐτῷ, ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας συγγράμματι, ὃς τῇ πατρίῳ ἡμῶν γέγραπται φωνῇ. *Iulius verò Cæsar, qui primus omnium hominum in insulas Britannicas trajecit cum mille navibus, tres tantummodo servos habuit; ut auctor est Cotta, sub eo militum ductor, qui de Rep. Romana commentarium patriâ nostrâ linguâ conscripsit.*

Etiam sub Julii Cæsaris principatu floruit in Asiâ Castor Rhodius, quem aliqui Galatam vocarunt, quia in Galatia vixerit. Puto autem, eundem esse, cujus meminit Plinius lib. xx Historiæ Naturalis, Cyrillus lib. I contra Iulianum, ac Stephanus in Ethnicis, voce Βοιωλία. Nobilis chronographus fuit; atque eo nomine etiam laudatus Eusebio in Chron. ad annum IↃCCCCLXXXIX; ubi ex Chronographia Castoris de regno Sicyoniorum, & mox de Atheniensium regno, fragmentum citat. Item ad an. CLXI, & IↃ XLII; ubi quædam adfert ex eo de regno Argivorum. Adhæc Tatiano *a* etiam celebratus, & ante hos Fl. Josepho; qui in secundo contra Appionẽ libro eum historicis annumerat, ex quibus constet, Antiochum Epiphanem in templo Hierosolymitano à se spoliato haut quicquã repperisse, propter quod Judæi à nationibus rideri mereantur. Massiliensis primùm fuit orator, si Suidæ credimus, qui & auctor est, scripsisse libros v, sive, juxta alios, libros IX de epicherematis; item de persuadendo libros II; adhæc artem dicendi. Sed historica ejus, quorum idem meminit, sunt ista: libri duo de Babylone, liber de Nilo, item χρονικὰ ἀγνοήματα *b*; quæ etiam Apollodorus citat lib. II; & fortasse Ausonius Carm. XXIII in professores Burdigalenses;

Quod Castor cunctis de regibus ambiguis. ---

Nam cùm imprimis soleat in temporibus peccari, eò quòd ejusdem nominis principes confundantur: planè est verisimile, Castorem illo opere unius nominis reges distinxisse. Scripsit præterea, eodem teste,

a Orat. adversus gentes.

b De ignorватione temporũ.

teste, περὶ θαλασσοκρατησάντων: ex quo opere sunt, quæ Eusebius in Chronicis passim de illis refert, qui mare obtinuerunt. Castorem hunc, atq; item Thallũ, diligenter tractâsse historiã, auctor est Africanus & ex eo Eusebius lib. x præparat. Euangel. cap. III. Idẽ Eusebius lib. I χρονικῶν: Κάστωρ δ᾽ ἐν τῷ κανόνι αὐτοῦ φησὶν ὧδε. Affert deinde ejus verba de imperio Assyrio, ejúsque initio; quod est à Belo. Mentionẽ quoque Justinus Martyr facit parænesi ad Græcos. Impensiùs semper favisse Romanis, indicat cognomẽ Φιλορωμαῖος: cujus meminit Suidas. Atq; eo magis verisimile fit, esse hunc ipsum Castorẽ illũ, qui volumine quodam Romana instituta cũ Pythagoricis contulit; teste Plutarcho in Quæstionibus Romanis. Quod opus etiam signat libro de Iside & Osiride. Sed Strabo alterũ etiam cognomen adfert. Nam lib. XII vocatur *Saocondarius*. Refert ibidẽ, fuisse generũ Deiotari, regis Galatiæ, atq; ab eodẽ unà cum uxore fuisse interemtũ. Suidas caussam hanc cædis addit, quòd socerum esset criminatus apud Julium Cæsarem. Itaq; videri possit hic esse idẽ Castor, adversus quẽ pro Deiotoro orationem habuit Cicero apud Cæsarem. Sed obstat, quòd Castor iste Deiotari fuit nepos: & vocatur adolescens; quâ ætate tam multa scripsisse minimè fit verisimile. Verba Ciceronis c sunt: *Crudelis Castor; ne dicam sceleratum, & impium: qui nepos avum in discrimen capitis adduxerit, adolescentiæq; suæ terrorem injecerit ei, cujus senectutem tueri, & tegere debebat.* Cicerone autẽ quis meliùs ista nôsse potuit, qui caussam Deiotari adversus Castorẽ egit? Nũ igitur Stratonẽ, & Suidam, errâsse dicemus, qui ex nepote generũ fecerint? An potiùs statuendum, Castorem illum de quo Cicero loquitur, esse filiũ Castoris illius de quo Strabo, & Suidas? Saltem illud extra controversiã ponimus, Castorem nepotem, de quo Tullius, esse filium Castoris chronographi; qui cùm genere esset humili, solâq; fortasse eruditione, & facundiâ commendabilis, (Massiliensem rhetorem priùs fuisse, tradit Suidas) regis gener factus est. Hoc indicant clarè illa Ciceronis verba: *Vos vestrâ secundâ fortunâ, Castor, non potestis sine propinquorum calamitate esse contenti. Sunt sanè inimicitiæ, quæ esse non debebant. Rex enim Deiotarus vestram familiam abjectã, & obscurã, è tenebris in lucem vocavit. Quis tuum patrem antè, qui esset, quàm, cujus gener esset, audivit?* Solùm scrupulus relinquitur, utrùm Castorem interemerit Deiotarus. Strabo, & Suidas, patrem dicunt: & fortasse hinc inimicitiæ inter avum, & nepotem. Sed Suidas ait, Castorem occisum, quòd detulisset Deiotarũ apud Cæsarem. Hoc, puto, Suidas hauserat ex veteribus. Atqui nepos accusavit avum apud Cæsarẽ. Ergo nepotem

a De iis, qui imperio maris sunt potiti.

b Castor in canone suo sic ait.

c Orat. pro Deiotaro.

potem occidisse videtur. Dicam, quod sentio. Puto, scriptores istos posse conciliari inter se. Nam, ut Deiotari servus iste, qui adversus dominum caussam Romæ dixit, fuit à Castore juniore præmiis corruptus, atq; ad accusandum dominum impulsus; quod Cicero initio orationis suæ testatur: ita Castor hic parentis sui instinctu potuit fecisse, quod fecit. Sed nepotis solùm meminit Tullius, quia is Romæ erat, ut Cicero ipse indicat: & eò iverat ad avũ atrocissimi criminis agendũ reum. Sanè, non nepotẽ solùm, sed similiter generum, fuisse Deiotaro infestos, verisimile facit, quòd Tullius, cùm dixisset, abjectã obscuramq; Castoris familiam à Deiotaro in lucem esse productã; nec antè notũ fuisse ejus parentẽ, quàm gener esset regius: continuò subjũgat; *Sed quamvis ingratè, & impiè, necessitudinis nomẽ repudiaretis: tamen inimicitias hominum more gerere poteratis; non ficto crimine insectari, non expetere vitam, non capitis arcessere.* His mihi non nepotem tantùm, sed etiam generum regis, perstringere videtur. Quod si est, fuerit tum Castor chronographus etiamnũ in vivis: eúmq;, credo, interemerit Deiotarus, cùm cognovisset, ab eo, & filiâ suâ, nepotem esse Romam missum ad se accusandum apud Cæsarẽ, quasi insidias vitę ejus struxisset, cùm ad se divertisset. Hoc enim imprimis crimen est, cujus Deiotarus reus erat. Et sperabãt cùm gener, tum nepos regius, se, pro illo insidiarum crimine patefacto, hoc mercedis relaturos, quòd in regno essent successuri loco filii, cui regnum Cæsar concesserat. Hoc posterius illa Ciceronis verba indicant: *Omnia tu Deiotaro, Cæsar, tribuisti, cùm & ipsi filio nomen regium concessisti.*

Julii Dictatoris, & triumvirorum temporibus, & paullo etiã ulterius, vixit quoq; Didymus, Didymi salsamentarii filius; teste Suida, & Hesychio Milesio. Χαλκέντερον *a* vocant Ammianus Marcellinus lib. XXII, Hieronymus epist. ad Marcellũ, & Rufinus in Hieronymũ. Id verò nomen accepit ab assiduo labore, ac indefesso scribendi studio. Nam edidisse dicitur libros ter mille, ac quingentos. Ita Suidas; cui de numero hoc præit Athenæus lib. IV. Sed alterũ hic ei cognomen tribuit. nã à Demetrio Trœzenio βιβλιολάθαν ait vocatũ, quasi dicas *oblivionẽ librorum*: nimirũ, quia sæpe nec eorũ meminisset, quæ ipse scripsisset. Seneca epist. LXXXVIII etiam librorũ numerum auget. Nã quater mille eũ edidisse ait. Et tamen sic quoq; ab Origene vincetur: qui libros scripsit sexies† mille: unde Συνταξικὸς *b* vocabatur. Illustre Didymi elogium habemus apud Macrobium lib. V Saturn. cap. XII; ubi dicitur, *Grammaticorũ omnium, qui sunt, quique fuerint, instructissimus.* Et apud Ammianũ, libro quẽ diximus, legas: *Plurimi scriptores,*

a *Æneis intestinis præditũ.*

† *Honorius in luminaribus Eccles.*

b *Compositor librorum.*

ptores, multorum in literis nobilium studiorum: inter quos Chalcenterus eminuit Didymus, multiplicis scientiæ copti memorabilis. Ubi pro *copti* legendum divinabã *copia*. Sanè in manuscripto est *copti*. Stylum Ciceronis ab eo reprehensum fuisse, ostendunt, quæ ibidem subjicit Ammianus: *Qui in illis sex libris, ubi nonnunquam imperfectè Tullium reprehendit, sillographos imitatus, scriptores maledicos, judicia doctarum aurium, incusat, ut immania frementē leonem putredulis vocibus vanus catulus longiùs circumlatrans.* Nec hoc solùm nomine culpatur. Nam cujusmodi pleraque fuerint, quę tractabat, Senecę hęc verba ostendunt, eâ, quâ dixi, epistolâ: *In his libris* Didymi *de patria Homeri quæritur; in his, de Æneæ matre verâ; in his, libidinosior Anacreon, an ebriosior vixerit; in his, an Sappho publica fuerit; & alia, quæ erant dediscenda, si scires.* Inter tam multa verò etiam *historiam peregrinam* reliquit; unde quiddã de Perseo, & capite Medusę, Eusebius in Chronico commemorat, ad annum IↃCLXI. Item librũ integrum edidit de civitate Cabasso; ut auctor est Stephan⁹ in Α'γάθυρσοι. Quod opus planè historicum fuisse arbitror. Uti & quę adversus Jubam regem edidit: quorum meminit Suidas in *Iubas*. Unde liquet, etiam vixisse sub Augusto. Tũ enim floruit Juba historicus; ut postea dicemus. Alia etiã historica consignâsse, ostendunt tã multa, quę veteres ex eo Grãmatici adducunt. Exstant hodie sub Didymi nomine scholia in Odysseam: quæ, seu Tzetzę, seu alterius sint; saltem Didymi esse non possunt, cùm in iis ipse Didymus citetur. Pręterea sub ejus nomine habemus proverbia cum Tharræi proverbiis conjuncta. Adagiorum Didymi meminere Tzetzes Chil. VIII Histor. CLIX; & Photius cod. CCLXXIX; ubi ex Helladii Besantenoitæ χρηστομαθειῶν libris refert, decem proverbiorũ libros à Didymo scriptos fuisse. Nec pauca Didymi legas in singulis Geoponicorum libris; quos Dionysius Uticensis, aut Cassianus Bassus Scholasticus, collegit, & Constantino Cęsari nuncupavit. Neq; nihil Didymo debent Collectanea ex Apsyrto, Hierocle, Theomnesto, & aliis mulomedicis. Attamē omnia, quę dixi, Didymo isti tribuere non ausim; quandoquidē & alter Didymus fuit, itidem Alexandrinus, & Grammaticus; quem Probabilia, & de Orthographia, & alia scripsisse, auctor est Suidas. Ex quo etiam discimus, fuisse pręterea Didymũ, Heraclidę filium; qui & grammaticus fuit, & egregius Musicus: cúmque eo nomine Neroni Cæsari gratissimus esset, magnas sibi opes paravit. Atque idem testatur, fuisse alium grammaticum ejus nominis, cognomento Claudium; qui de Thucydidis in analogia erratis scripsit: item epitomen Heraclionis, & alia quædam. Didymus in

libris ἐξηγήσεως Πινδαρικῆς testis laudatur à Lactantio lib. I cap. XXII. Non dubito, quin is sit, quem χαλκέντερον vocatum dicebamus.

Empylus, Marci Bruti, ejus, qui Julium Cæsarem interfecit, contubernalis, libellum de Cæsaris nece reliquit; utrâ linguâ, non certò dixerim; sed suspicor Græcâ. Plutarchus in Bruto: Ὁ δ' Ἔμπυλος (οὗ καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, καὶ οἱ φίλοι μέμνηνται πολλάκις, ὡς συμβιοῦντος αὐτῷ) ῥήτωρ μὲν ἦν, καὶ καταλέλοιπε μικρὸν μὲν, οὐ φαῦλον δὲ σύγγραμμα περὶ τῆς Καίσαρος ἀναιρέσεως, ὃ Βροῦτος ἐπιγέγραπται. *Empylus (cujus & Brutus ipse in epistolis, & ejus amici, sæpius meminere, tanquam viventis cum eo) orator fuit: ac exiguum quidem, at non inelegantem commentarium, de Cæsaris nece reliquit, qui inscribitur Brutus.*

Iisdem temporibus floruisse censeo Cononem; qui libellum quinquaginta narrationum è veterum scriptis collegit, eúmque dicavit Archelao Philopatori regi; ut Photius ait. Nam rex iste inter eos fuit, qui Antonium triumvirum adversus Augustum secuti in Asia fuerunt: quantum ex Dione, Strabone, & aliis, colligere possum. Narrationes Cononis paucis constrinxit Photius tmem. CLXXXVI. Petinent verò ad tempus μυθικόν τε, καὶ ἡρωικόν. Ex hujus libris non pauca in suâ παραδόξων ἱστοριῶν συναγωγῇ exscripserat Nicolaus Damascenus; ut idem Photius narrat tmem. CLXXXIX. De stylo ejus ita idem judicat, Attico illum sermone uti, esseque ταῖς τε συνθήκαις, καὶ ταῖς λέξεσι, χαρίεντά τε, καὶ ἐπαφρόδιτον: interim habere aliquando quiddam συνεστραμμένον, καὶ ἀνακεχωρηκὸς τοῖς πολλοῖς.

a Fabulosum, sive heroicū. b Admirabilium rerum collectione. c Compositione, & dictione gratiosū, ac venustum. d Contortum, & à vulgi cognitione remotū.

ATQUE hæc dicta sunto de historicis istis, qui fuerunt temporibus imperii Persici, vel sub Alexandro M. aut ejus successoribus: ex quibus à Ptolomæis diutissimè in Ægypto regnatum fuit. Quippe horum imperium demum defecit in morte Cleopatræ, Antonii amasiæ, postquam Ægyptus in provinciam ab Augusto redacta est. Jure igitur operis nostri de historicis Græcis primus ibi definet liber, ubi omnimodis Græcorum desiit imperium. Jure etiam novum ibi initium faciemus, ubi in Romano imperio cœpit μοναρχία, ac principatus Augusti, qui cum ipso Augusti nomine per tot secula in successores transmissus fuit. Atque eo justiùs illud faciemus, quia Augusti hoc ævo, annis à principatus ejus initio non ampliùs viginti septem, vel, si vulgarem sententiam sequi quis amet, undetriginta, nova affulsit hominibus lux, sol ille justitiæ inclytus, & verè augusta salutis nostræ origo, JESUS CHRISTUS; cujus natali dividi omne ævum solet.

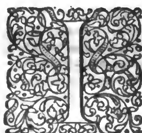
FINIS LIBRI PRIMI.

GERAR-

GERARDI JOANNIS VOSSII
DE
HISTORICIS GRÆCIS
LIB. II.

CAPUT I.

Parthenius Nicænus quando vixerit, & quæ scripserit. Parthenius Chius. Parthenius Phocensis. Parthenius Dionysii. Chæremon Ægyptius. Quamdiu phœnicem vivere Chæremon putârit; atque ut veterum alii ætati ejus longè minus spatium assignent. Aristocles Rhodius.

Nitio principatus Augusti, à quo Actiaca quoque Ægyptiorum æra incipit, floruit Parthenius, auctor elegantissimi libelli, περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων a; qui hodie superest, ac narrationes continet collectas ex scriptoribus bene antiquis, sed deperditis: ut vel hoc nomine gratissimus esse debeat philologiæ, & veteris historię studiosis. Eum dicavit auctor Cornelio Gallo Forojuliensi, primo Ægypti præfecto. Quid mirum? Erat Gallus poëta egregius, & amorum minimè vacuus; quod vel ex Maronis eclogis notum est. At similiter Parthenius, & poëta nobilis fuit, & qui amatorio se argumento imprimis oblectaret. Planè enim verisimile fit, esse hunc Parthenium illum, quem Suidas dicit esse Heraclidis, & Eudoræ, sive, ut Hermippus putabat, Tethæ filium, patriâ Nicænum, vel juxta alios, Myrleanum: qui præter Aretes, conjugis suæ, encomium, ac tres libros de laudibus uxoris, aliáque nonnulla, etiam elegias in Venerem scripsit. Sensit idem Joannes Cornarius; nec tempora repugnant. Nam poëta ille, ut ex eodem Suida cognoscimus, belli Mithridatici tempore captus fuit; posteaque, ob eruditionem, est

a De amatoriis affectionibus.

manumiſſus: ac pervênit uſque ad tempora Tiberii Cęſaris. Quamquam majus quidem hoc videatur intervallum, quàm ut ſcriptor ille tot annos poſt captivitatem fuerit ſuperſtes. Nam à morte Mithridatis, uſque ad imperium Tiberii, anni ſunt LXXVI. Sed fortaſſe erat adoleſcens admodum, cùm caperetur; valdéque ſenex, cùm decederet. Aut hoc verum eſt, aut Tiberii tempus intelligi debet, non quo imperare, ſed quo florere cœpit: ut cùm Rhætos, & Vindelicos vicit. Id ſpatium totis undetriginta annis minus erit. Potuit autem circa iſta tempora Tiberio aliquid dicare; unde Suidas crediderit, eum vixiſſe imperante Tiberio. Ex Parthenio hoc verbum à Marone expreſſum Gellius refert lib. XIII. cap. XXV. Imò Tiberius Cæſar eum in pangendis verſibus imitari ſolet; teſte Suetonio Tranquillo. Μεταμορφώσεις edidit; ut ex Plutarcho, & Euſtathio, ſcitur: item Suidâ in Νέστωρ; ubi Parthenius hic Nicenus vocatur. Eas Metamorphoſes Ovidium ſecutum fuiſſe, per eſt veriſimile. Archelaida ejus nominat Hephæſtion: Herculem, Iphiclum, Ἀφροδίτην, Delum, Epicedium in Auxithemin, & Προπεμπτικὸν, celebrat Stephanus: ac meminit quoque Probus in Ecl. III Virgilii, & Artemidorus lib. IV Ὀνειροκριτικῶν. Cùm autem de patria fuerit dubitatum, Nicenum quoque facit Stephanus in Νίκαια. At alius omnino ab hoc eſt Parthenius Chius, cognomento Chaos, ex Homeri, ut creditum, poſteritate unus; qui de patre ſuo Theſtore ſcripſit, teſte Suida. Alius Parthenius ὁ Φωκαεὺς a; cujus meminit Stephanus in Γόνθα, & Δακύνθια. Alius denique Parthenius grammaticus, Dionyſii grammatici diſcipulus; cujus ætatem ex magiſtro cognoſcimus. Nam Dionyſius ille à Neronis temporibus floruit uſque ad Traianum; ut Suidas docet. Eſt, puto, hic Παρθένιος ὁ Διονυσίου b, quem ἐν πρώτῳ c περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων Athenæus citat lib. XI.

a Phocenſis.

b Parthenius, diſcipulus Dionyſii.

c In primo de vocabulis apud hiſtoricos quæſitis.

Tum quoque vivebat Chæremon Ægyptius; qui Hieroglyphica, & res Ægyptias, literis commiſit. Ætatem ejus arguit non obſcurè, quòd præceptor fuerit Dionyſii Alexandrini, ejus qui à Nerone uſque ad Traianum docuit, ac bibliothecæ præfuit, & ab epiſtolis, ac reſponſis fuit, variaſque obiit legationes, Suida † teſte. Sed imprimis Chæremonis ætatem inde ſcimus, quòd Ælium Gallum, Alexandriâ navigantem, in Ægyptum fuerit ſecutus; ut Strabo narrat lib. XVII. Refert etiam, profeſſum fuiſſe philoſophiæ & aſtronomiæ peritiam: ſed ob inſcitiam, & arrogantiam, ludibrio fuiſſe. Sanè vanitatem hominis oſtendunt etiam verba hęc Tzetzæ Chiliad. V. Hiſt. VI.

† In Διονύσιος Ἀλεξανδρεύς.

Ὡς

Ὡς δ' ὁ Αἰγύπτιος ἱερογραμματεὺς Χαιρήμων
Ἔδειξεν ἐν διδάγμασι τῶν ἱερῶν γραμμάτων,
Ὁ φοῖνιξ ἐξ τοῖς ἔτεσι καὶ ἑπτάκις χιλίοις
Θνήσκει, τρεφόμενος ἐν τόποις τοῖς Αἰγύπτου.
Vt autem Ægyptius ſacrarum literarum ſcriba, Chæremon,
Oſtendit in diſciplinis ſacrarum l terarum,
Phœnix ſex annis & ſeptem millibus
Moritur, cùm fuerit in locis Ægypti.

Nam quis neſcit, quanto aliter de numero annorum veteres omnes ſcripſerint. Quingentos ſolùm phœnici tribuit Herodotus lib. II, atque ita Heliopolitanos tradere addit. Similiter Ovidius lib. XV Met., Ælianus lib. VI de animal. cap. LVIII, Philoſtratus lib. III de vita Apollonii cap. XIV. Eſſéque id ſpatium maximè vulgatum, dicit Tacitus lib. VI annal. Nec multum excedit Solinus cap. XXXVI. Nam ſexaginta tantùm annos addit. At Plinius etiam centenos adjicit lib. X nat. hiſt. cap. II: ubi ei annos adſignat DCLX. Sunt tamen, qui annos mille quadringentos ſexaginta unum vivere dicant; ut ibidem Tacitus teſtatur. Sed quanto calidius eſt mendacium Chæremonis, qui ſeptem annorum millia vivere dicit. Ex vaniſſimi hujus ſcriptoris Ægyptiaca hiſtoria quædam, quæ mentitus erat de rebus Judaicis, adducit Joſephus lib. I. contra Apionem: eadémque ibidem refellit. Meminit & ejus Theodoretus Therapeutices ſerm. III; qui eſt de angelis, diis, & dæmonibus. Imò quiſquis, quæ hactenus dixi, perpendat, facilè videbit, non alium eſſe eum, de quo ſic Porphyrius lib. IV de abſtinentia: Τὰ a γοῦν κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους ἱερέας Χαιρήμων ὁ Στωικὸς ἀφηγούμενος. Vide &, quæ ex hoc Chæremone ibidem referuntur. Cæterùm ex allatis Porphyrii verbis cognoſcimus, eumpſe eſſe, qui de cometis ſcripſit. Nam eum diſertim Stoicum vocat Origenes lib. I contra Celſum, ubi ait: Ἀνέγνωμεν b δ' ἐν τῷ περὶ κομητῶν Χαιρήμονος τοῦ Στωικοῦ συγγράμματι. Mirum autem, ni corruptum hoc nomen ſit apud Senecam Natural. Quæſt. lib. ult. cap. V: *Charimander quoque in eo libro, quem de cometis compoſuit.* Equidem eò inclino, ut *Chæremon* hic reponam. Alius, ut ætas clamat, eſt Chæremon Ariſtoteli memoratus in II, & III Rhetor. Et ille erat Κωμικὸς c ποιητής; ut ibi dicit interpres.

Quod ſi Ariſtocles hiſtoricus, cujus Clemens meminit lib. VI Στρωμ. quemque ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν d citat Plutarchus in parallelis, is Ariſtocles Rhodius fuerit; ut doctiſſimus & amiciſſimus Jo.

a *Ea, quæ ad ſacerdotes Ægyptios pertinēt, Chæremō Stoicus exponens.*
b *Legimus in Chæremonis Stoici commentario de cometis.*
c *Comicus poëta.*
d *Lib. tertio rerum Italicarum.*

a *Notis ad Aristoxenū.* Meursius *a* satis probabiliter existimat; omnino in eadem tempora referri debebit. Nam Aristoclem hunc suâ ætate vixisse, disertim dicit Strabo lib. XIV; quo loco de illustribus viris Rhodiis tractat. Meminit ejus, sed ut Grammatici, Erotianus in Lexico Hippocratico, item Varro in IX de L. L. ubi & Aristoclis, & Aristodemi, grammaticorum, obscuras fuisse definitiones ait. Ejusdem verò, ut rhetoris Rhodii, mentionem facit Dionysius Halicarn. in Dinarcho. Etiam περὶ Ποιητικῆς scripsisse, Ammonius indicat de Differ. Verb. voce Ἐπικήδειος. Quo minùs verò, qui inter grammaticos, & rhetoras, celebraretur, idem historiam scriberet, caussæ nihil video, quando à plerisque id factum fuit; quemadmodum ex multis planum fit, quos hactenus laudavi. Fuere & alii Aristocles, ut ex Suida constat. Sæpius autem nomen *Aristoclis* corruptum leges apud scriptores. Nempe librarii, quia illud *Aristotelis* notius foret, hujus nomen reposuerunt. Uti factum apud Eusebium lib. XI Προπαρασκευῆς Εὐαγγελ. Nam fragmentum, quod adducit, non Aristotelis, sed Aristoclis esse, argumento fuerit, quòd in eo fiat mentio Aristoxeni Musici, qui discipulus Aristotelis erat.

CAP. II.

Diodori Siculi ætas, & patria. Quomodo idem inscripserit opus suum, & argumentum illius. Lapsus ejus geminus. Diuturnus Diodori labor in bibliotheca consarcinanda. Quantum librorum ejus damnum fecerimus. Diodori βιβλιοθήκη. Quem plerique sextum vocent Diodori. Defenditur Diodori fides adversus Vivem; stylus, adversus Bodinum.

RES interim apertior est de ætate Diodori Siculi. Antiquiorem paullo esse aliquis dicat, quia, tempore Julii Cæsaris vixisse, Eusebius in Chronicis tradat: atque adeò ipse Diodorus non uno hoc loco de sese testetur. Sed non malè propterea Suidas; qui sub Augusto vixisse dicit. Nam ad grandem pervenit ætatem, adeò ut ad medium usque Augusti principatum superfuerit. Quod ita esse, optimè ex eo Scaliger *b* observat, quòd meminerit bisexti Romani. Nec enim id nomen obtinuit, priusquam fastos correxisset Augustus. Natale ei solum Argyrium, sive Angyrium, Siciliæ oppidum;

b *Animadversionibus in Euseb. ad annū 1967.*

pidum; ut quidem vulgò legitur apud Diodorum; vel potiùs Agyrium; quod verum esse oppidi nomen, aliorum scriptorum consensu probat princeps ætatis nostræ geographus, Philippus Cluverius, in Sicilia sua antiqua. Scripsit Diodorus Siculus βιβλιοθήκην ἱστορικὴν, sive, ut Aristophanis scholiastes vocat, τῆς ἱστοριῶν βιβλιοθήκην, quam veterum alii ἁπλῶς βιβλιοθήκην, vel etiam βιβλιοθήκας nominant. Βιβλιοθήκην verò appellavit, quia tractet historiam καθολικήν. Agit enim de rebus Ægyptiis, Assyriis, Medicis, Persicis, Græcis, Romanis, Punicis, atque aliis. Constabat verò opus hoc libris quadraginta; quorum argumentum ipse in præfatione recenset. Latinè referre ero contentus: *Ex libris nostris primi quidem sex continent res ante Troianum bellum gestas, eáque quæ fabulis de seculo istoc prodita fuerunt: atque horum priores tres, antiquitates barbaricas; tres posteriores, ferè Græcas comprehendunt. Vndecim verò sequentibus res ubique locorum gestas, à bello Troiano usque ad Alexandri Magni mortem, descripsimus. Denique, in tribus & viginti libris, cæteras res gestas retulimus, usque ad initium belli adversus Gallos excitati; quo Imperator* C. *Iulius, cui res gestæ Divi nomen pepere, plurimis & pugnacissimis Gallorum gentibus debellatis, imperium Romanum ad Britannicas usque insulas prolatavit.* Quod verò continuò addit, *Cujus res principio gestæ incidunt in primum Olympiadis centesimæ & octogesimæ annum, archonte tum Athenis Herode*: id profectò verum non est, cùm initium belli Gallici in tertium ejusce Olympiadis annum inciderit. Nihilóque verius est, quod subjungit de annis, qui intercedunt ab excidio Troiæ usque ad tempus id, quo bibliothecam suam ad umblicum perduxerat. Vide, quæ de eo idem Scaliger ad Eusebium *a* notavit. Et sanè multa adeò sunt σφάλματα *b* Diodori in Olympiadum annis, & Romanis magistratibus, ut planè verisimile sit, corruptis ac mutilis fastis usum esse. Sanè hoc nomine non à Bodino modò vapulat: sed ab ipso etiam Sigonio, Stephano item Pighio, & aliis χρονογράφοις, sæpe reprehenditur. Cætera si spectes, magna ejus φιλοπονία *c* fuit: ut qui triginta annorum operam in hanc se historiam impendisse scribat in præfatione sua. Ubi &, quanto veritatis studio laborârit, ostendit peregrinatione suâ in Asia, atque Europa. Nempe periculis, vel ærumnis nullis territus fuit, quo minùs loca ipsa lustraret, de quibus scripturus esset. Utinam modò nobile adeò opus integrum ad nos pervenisset. Nunc ex quadraginta libris solùm quindecim exstant; atque item pauca ex Photio, & aliis, excerpta. Ex istis XV ultimus, hoc est, vigesimus, definit in anno

Urbis

a *Ibidem.*

b *Errata.*

c *Industria.*

de Phineo à diis excæcato, atque ab Harpyis divexato, quas alati Boreæ filii, Zetes & Calais, cùm ad eum in Argonautica expeditione divertissent, occiderint. Nam aliter multò, ac Apollonius, & poëtarum alii, narrat ista Diodorus Siculus lib. IV, & diversitatis hanc caussam adducit; Καθόλου δὲ καὶ τοὺς παλαιοὺς μύθους οὐχ ἁπλῆν, οὐδὲ συμπεφωνημένην ἱστορίαν ἔχειν συμβέβηκε.[a] Satis ista ostendunt, haut multò meliori fide agere potuisse Diodorum in rebus ab omni omnium historicorum memoriâ remotis. Neque enim diffitetur, prisci temporis historiam fabulis esse permistam, & aliter, atque aliter, de iis veteres tradidisse: sed contentus est referre, quæ veritati maximè consentanea esse putaret: ac ne sic quidem haberi ea vult pro usquequaque veris: sed satius putat, quomodocunque res priscas nôsse, quàm eas penitùs ignorare. Quemadmodum verò rem ipsam Vives, ita dictionem Diodori arrodit Bodinus in methodo historiæ. Quanto meliùs de eo censuit Photius patriarcha μυριοβίβλου suæ cap. LXX! ubi usum ait φράσει σαφεῖ τε, καὶ ἀκόμψῳ, καὶ ἱστορίᾳ μάλιστα πρεπούσῃ b. Addit, non affectare dictionem nimis Atticam sed neque devolvi ad vulgarem, & tritam dicendi formam; verùm mediocri genere gaudere. Quæ sanè majoris, quàm Bodini judicium, fieri debere, nobiscum fatebitur, qui vel de stylo judicare per se possit; vel, quàm exquisito in talibus judicio Photius fuerit, intelligat.

a *In priscis fabulis nulla simplex, & per omnia consentiens sibi, est historia.*

b *Dictione perspicuâ, nec nimiùm ornatâ; sed historiæ maximè convenienti.*

CAP. III.

Ætas Dionysii Halicarnassensis. Ἀντιδοξία Keckermanni. Quanti temporis, ac quot librorum historiam Dionysius consignârit. Non videri universis libris, sed primis duntaxat, fecisse nomen Antiquitatum Romanarum. Refellitur Sigismundus Gelenius. Dionysii cura in observatione temporis, & explicatione rituum Romanorum. Stylus ejus cujusmodi. Scripsit ipse historiæ suæ compendium. Rhetoricorum ejus, & Criticorum operum laus. Dionysius Pergamenus. Dionysius ὁ περιηγητής. Quando hic vixerit, accuratè ostensum. Patria ejus ex Plinio indicata. Suidas emendatur. Ejusdem de patria Dionysii conjectura refellitur. Conciliatur idem cum Plinio. Scripsit Dionysius

 sius

sius hic quoque de lapidibus. Sed opus de avibus erat Dionysii Philadelphensis. Bassaricorum, sive operis de gestis Bacchi, auctor erat Dionysius Rhodius, qui aliis Samius. Alter Dionysius περιηγητής, patriâ Milesius. Dionysius Thrax, & Dionysius, Glauci filius, uterque Alexandrinus.

AUgusti quoque temporibus floruit Dionysius, Alexandri filius, Halicarnassensis. Quod satis indicat Strabo, ejusdem temporis scriptor. Sic enim ille libro XIV: Καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος ὁ συγγραφεύς. Ac ne alium hunc Dionysium putes, ipse in præfatione scribit, in Italiam se venisse, simul ac Cæsar Augustus finem imposuit bello civili, circa mediam Olympiadem centesimam octogesimam septimam. Ut omnino aliud egerit vir eruditus *b*, cùm in suo de historia opere tres esse scribit, qui acriùs in Plutarchum censuram exerceant; eósque inter esse principem Dionysium Halicarnasseum: quasi Plutarchus non Traiani demum temporibus floruerit: Dionysius autem vixerit sub Augusto; quemadmodum vidimus. Subjungit postea Dionysius, ex eo tempore, quo Romam venit, usque ad illud, quo ista scriberet, exactos esse annos viginti duos; quibus Romæ egerit, Urbísque didicerit sermonem, ac partim eruditorum hominum consuetudine, partim lectione Porcii Catonis, Fabii Maximi, Valerii Antiatis, & aliorum, historiam istam scripserit. Ac primùm, ut, unde Romani genus sumserint, liqueat, ea refert, quæ de Aborigenum populo, & priscis Italiæ incolis, ferebantur. Pertexuisse verò se historiam dicit usque ad primum bellum Punicum, sive annum urbis CCCCLXXXVIII, vel, juxta alios, CCCCXC; unde Polybium incipere ait. Opus hoc ipse appellat ἀρχαιολογίαν Ῥωμαϊκὴν *c*, nisi is titulus proprius sit priorum librorum; quos ante cæteros, ut totius operis gustum haberent Romani, editos fuisse, rectè observavit H. Stephanus. Hodie ex XX libris (quot à Dionysio scriptos fuisse, etiam Photius dicit) tantùm exstant undecim; quibus pervênit usque ad sublatum decemviratum, plebeios ad tribunatum militarem admissos, eamque potestatem abrogatam, & consules ex ordine patritio iterum electos: quod factum est anno V. C. CCCXII. Ex posterioribus libris, qui perierunt, Stephanus περὶ πόλεων citat aliquos: ut decimumsextum in Αἴκαλον, & undevigesimum in Κονσέντια. Quare, ut tacuisset Dionysius, quousque historiam suam perduxisset: tamen ex Ἐθνικῶν scriptore satis constaret, Gelenium falli, qui putabat,

a Ac nostri temporis scriptor, Dionysius historicus.

b *Barth Keckerm.*

c Antiquitatũ Romanarum historiam.

tabat, Dionyſium operi iſti immortuum eſſe; nec plura ſcripſiſſe, quàm hodie habemus. Quam ſententiam etiam refellit Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. CXXVIII an. III, ubi ait: Ἀρχὴ a τοῦ πρώτου Ῥωμαίων καὶ Καρχηδονίων πολέμου. ἐνταῦθα τῆς Ῥωμαϊκῶν ἀρχαιολογικῶν πραγματείαν κατέστρεψε Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς. Euſebius in IV Præparationis Euangelicæ, cap. XVI, quo περὶ τῆς παλαιᾶς ἀνθρωποθυσίας b tractat, vocat Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, ἄνδρα τὴν Ῥωμαϊκὴν ἱστορίας ἀκριβῆ τὴν γραφὴν ἅπασαν ἐκθέμενον. *Dionyſium Halicarnaſſenſem, virum, qui accuratè hiſtoriam Romanam perſcripſit univerſam.* Et ſanè Dionyſio huic laudem eam tribuit Scaliger in Animadverſionibus Euſebianis, quòd curatiùs eo tempora nemo obſervârit. Hac quoque parte Livio præfertur, quòd & plura, & accuratiùs, multa tradat, quæ ad Romanas antiquitates pertinent. Quâ de re H. Stephanum vide operæ primæ in Dionyſ. capite X. Stylus quoque, ut Photius loquitur, eſt καινοπρεπής c: atque, ut idem ait, τὸ κομψὸν τοῦ λόγου, τῇ τε κατὰ μέρος ἀφηγήσει, καὶ τῇ παρεκβάσει κεκραμένον, τὴν ἐπὶ τὸ τραχύτερον ῥέπουσαν διεγαπτώει συνέπειαν. *orationis elegantia, quæ rerum particularium narratione, & digreſſione, temperatur, dictionem, quæ in aſperitatem abiiſſet, lenit.* Horum XX librorum Σύνοψιν ſcripſit ipſe auctor; ut Photius dicit: addit autem, in eâ ſolùm neceſſaria expoſuiſſe, eóque utilem magis fuiſſe operam, quàm ſuavem. Nec bonus tantùm hiſtoricus fuit, ſed etiam Rhetor, ac Criticus nobilis: quod oſtendunt Rhetorica, ac Critica ejus opuſcula, quæ ſuperſunt: præter quæ alia ejus generis elaborâſſe, cognoſcimus inde, quòd in iſtis multa è ſuis hujus argumenti citet, quæ hodie non habemus.

Proximus Dionyſio huic fuit alter Dionyſius, itidem hiſtoricus; ſed natione Pergamenus, cognomento Atticus, diſcipulus Apollodori Pergameni, rhetoris ejus, qui Auguſto Cæſari familiaris adeò fuit; & à quo condita eſt ſecta Apollodorea, quæ Theodoreæ opponitur. Auctor Strabo lib. XIII: ubi & Dionyſius iſte vocatur σοφιστὴς d ἱκανὸς, συγγραφεὺς, καὶ λογογράφος. Meminit hujus Dionyſii etiam Suidas: quem ſaltem auctorem potiùs laudare debuit Geſnerus in bibliotheca ſua, quàm Æneam Sylvium.

Ad hæc etiam tempora referri debet Dionyſius ille, cujus περιήγησις hodiéque exſtat: quod opus ἱστορικὸν καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ e: ut ait Euſtathius f ſcholiaſtes. Idem vixiſſe ait οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀνάκτων g, atque hoc ipſum de ſe ſcribere dicit. Signat verò locum iſtum:

a *Initium belli inter Romanos, & Carthaginenſes. Hic antiquitatum Romanarum opus finit Dionyſi⁹ Halicarn.*

b *De antiqua conſuetudine immolandi homines.*

c *Gratam ac decorā habens novitatē.*

d *Sophiſta bonus, & hiſtoricus, & orationū ſcriptor.*

e *Hiſtoricum veteres vocant.*

f *In præfat.*

g *Non ſub conſulibus, ſed ſub imperatoribus.*

Ἐκ [a] Διὸς Αὐσονίης αἰεὶ μέγα κοιρανέοντες.

Et imprimis versus istos:

Ῥώμην [b] τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
Μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.

Ubi Eustathius monet, cùm Dionysius dicit ἐμῶν ἀνάκτων [c], satis ostendere, non sub consulibus se ista scribere, sed sub imperatoribus. Quod verum est. Sed, quo sub imperatore, minùs liquet. Antoninorum temporibus vixisse, censet Barthius Adverſ. Lib. LVIII. cap. V. Atque eos per ἄνακτας intelligendos putat. Severi temporibus claruisse dicit Salmasius in Solinum *d*. Imò & Scaliger Eusebianis Animadversionibus ad annum MMCCXV: ubi per suos ἄνακτας intelligere ait Severum cum filiis Getâ, & Caracallâ: quos ipsos per triplicem imperii virtutem signat Tertullianus *. Sed si, quia ἄνακτας dicit, plures designantur; quid prohibet, ut Divos fratres, M. Aurelium & L. Verum, intelligamus? At multo antè vixisse putat Eustathius, nempe sub Nerone; imò Augusto, juxta quosdam: cujus etiam mentionem eidem facere videtur, cùm, postquam de Parthorum ferociâ dixisset, addit,

Αὐσονίου [e] βασιλῆος ὑποφρίξαντες ἀκωκῇ.

Sanè consules nunqam ἄνακτας *f* vocâsset. Quod verò Parthos, Ausonii domini hastâ coactos, ferociam ait deposuisse, id optimè convenire Augusto, ostendunt ista verba Tranquilli *g*: *Parthi quoque & Armeniam vindicanti facilè cesserunt: & signa militaria, quæ M. Crasso, & M. Antonio, ademerant, reposcenti reddiderunt; obsidésque insuper obtulerunt: denique, pluribus quondam de regno concertantibus, nonnisi ab ipso electum comprobaverunt.* Quod siquis, quia Eustathius dubitare videtur, num sub Nerone, an sub Augusto vixerit, eo & ipse ambigat, sub utro floruerit: at omnem scrupulum tollit, illis temporibus proximus, Plinius secundus. Ex quo etiam patriam discimus fuisse Alexandriam, non illam Ægypti, aut Syriæ; sed oppidum Susianæ ad sinum Arabicum, inter Tigrim, & Eulæum fluvium; quod ut sæpe nomen mutarit, idem Plinius refert. Adscribam ea solùm verba, quibus sub Augusto claruisse, atque Alexandriæ Susianę natum esse, cognoscimus. Locus est lib. VI Nat. Hist. cap. XXVII: ubi cùm de eo Susianæ oppido egisset, subjungit ista: *Hoc in loco genitum esse Dionysium, terrarum orbis recentissimum auctorem, constat; quem ad commentanda omnia in Orientem præmisit Divus Augustus, ituro in Armeniam, ad Parthicas, Arabicasque res, majore filio.* Quare omnino inanis est conjectura Suidæ, cùm Dionysium, si vulgata lectio vera est, Byzan-

a *E Iove Ausonii semper strenuè dominantes.*
b *Romam gloriosã, meorum magnam domum dominorum, Matrem urbium, opulentam sedem.*
c *Regum sive imperatorũ meorum.*
d P. 618.
* *Lib. de Pallio cap. 3.*
e *Ausonii imperatoris mãsuefecit cuspis.*
f *Reges seu imperatores.*
g *In Augusto cap. 21.*

Byzantium fuisse arbitratur, propter ea, quæ de fluvio Rheba canit. Sunt verò hæc:

> Ἄγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι,
> Ῥήβας ἔνθ' ἐρατεινὸν ἐπιπροΐησι ῥέεθρον,
> Ῥήβας, ὃς Πόντοιο παρὰ στομάτεσσιν ὁδεύει,
> Ῥήβας, οὗ κάλλιστον ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.

Quæ sic vertit vetus interpres, Rufus Avienus:

> *---- Propter Bithynia glebam*
> *Exerit. hic latè Rhebas extenditur amnis,*
> *Rhebas cyanei qui dujicit æquora Ponti,*
> *Rhebas argento similem qui porrigit undam.*

Nimirum putavit Suidas, nisi Rhebas patrium solùm interluisset, nunquam illustri adeò elogio fuisse dignaturum. Nondùm disputo, quàm validum hoc sit argumentum. Illud solùm dico, & Dionysii, & interpretis verba, satis ostendere, Rhebam esse Bithyniæ flumen. Atque idem liquet ex scholiaste Eustathio: imò ex Plinio etiam lib. VI Nat. Hist. cap. I. Ῥηβαῖον vocat Apollonius in II Ἀργοναυτ. Hodie verò à Græcis *Ribas* nominatur: ut cognoscimus ex doctissimo P. Gillio *a*; qui loca hæc ipse lustravit. Sed si Rhebas Bithyniæ est fluvius, ut ista ostendunt; quomodo Suidas ex eo, quòd Dionysius tantopere laudat Rhebam, colligit, eum fuisse Byzantinum? Sic enim scribit: Ὑπολαμβάνω *b*, ὅτι Διονύσιος ὁ περιηγητὴς Βυζάντιός ἐστι, διὰ τὸν ποταμὸν Ῥήβαν. Equidem, quod sententio, dicam. Puto, Suidæ locum corruptum esse, proque Βυζάντιος legendum esse Βιθυνός. Hæc omnino, judicio meo, vera lectio est. Nec propterea persuadere mihi possum, Bithynum fuisse. Nihil enim argumento illo infirmius. Nam potuit egregiam adeò ejus fluminis laudem dare auribus Bithynorum, quòd aliquamdiu jucundè apud eos vixisset, aut aliâ de caussâ. Utut est, Plinii verbis omnis de patria scrupulus tollitur. Nam quin idem sit Dionysius, de quo Plinius loquitur, & iste, quem habemus, dubitari non potest propter ea, quæ in laudem Augusti dicit; ut vidimus. Eustathius tamen hoc, quod de patria Dionysii dicebamus, ignorâsse videtur. Nam nullam Alexandriæ mentionem facit, dicere contentus *c*, esse genere Afrum. Quod falsum esse contenderem, nisi semper scriptores ἐναντιοφανεῖς *d* conciliare mallem, modò id fieri possit. Fortasse autem Dionysius oriundus quidem ex Africa fuit: sed ortus erat in Susiana.

Porrò ex Eustathio discimus, alia etiam huic Dionysio tribui solere;

a *Lib. 3. de Bosphoro Thracio cap. I.*
b *Existimo, Dionysium, qui orbē descripsit, Byzantiū fuisse, propter fluvium Rhebam.*
c *In prologo comment.*
d *Qui inter se pugnare videntur.*

lere; ut λιθιακὰ a, ὀρνιθιακὰ b, καὶ βασσαρικὰ c. Ac idem λιθιακὰ quidem Dionysii hujus esse agnoscit, propter similem stylum: ὀρνιθιακὰ verò à doctioribus tribui dicit Dionysio Philadelphensi, qui διὰ d λέξεως ἀκυρολογίαν Διάκτορ vocabatur. Βασσαρικὰ autem, quia stylum habeant incultum, eò indigna esse visa ait, quæ Dionysii hujus crederentur: sed potiùs adscribenda esse Dionysio Samio. Βασσαρικῶν Dionysii meminit etiam Stephanus in Ethnicis aliquoties. Βασσαρικὰ autem eadem esse, ac Διονυσιακὰ, etiam Suidas auctor est in Σωτήριχος; quem ejusdem tituli, atque argumenti, opus condidisse sub Diocletiano, auctor est ibidem. Appellatio est ex eo, quia βασσάραι, αἱ βάκχαι. Cęterùm præter hunc Dionysium περιηγητὴν, quem habemus, fuere etiam alii ejus nominis, qui similiter περιηγήσεις scripserint. Unus Milesius fuit; qui Herodoto ipso antiquior est. De hoc diximus cap. 11 libri præcedentis. Alter, utrùm Samius, ân Rhodius fuerit, non satis constat. Rhodium vocat Tertullianus libro de Anima cap. XLVI. At Samium disertim appellat Eustathius; ut paullo antè vidimus. Credo, cùm in Samo esset natus, nihilominus Rhodius dicebatur, quia Rhodi habitaret, atque ibi sacerdos esset Solis; qui Rhodi imprimis colebatur, eò quòd in insula hac nunquam ita nubilum sit cælum, quin luce solis perfundatur, ut Solinus dicit cap. XXVII. De hoc Dionysio ita Suidas: *Dionysius, Musonii filius, Rhodius, aut Samius historicus. fuit autem etiam sacerdos templi Solis, quod ibidem erat. Scripsit locorum historias libris sex, orbis descriptionem, (οἰκουμένης περίηγησιν) historicæ institutionis (ἱστορίας παιδευτικῆς) libros decem.* Ex hoc Dionysio censeo esse versus istos, quos Jo. Tzetzes Chil. XII Histor. CCCCL in Dionysii περιηγήσει legi scribit:

> Τῆς e γάρ τοι φιλότητος Ἀμαζονίδων ἐγένοντο,
> Τὴν ποτὲ δὴ μίχθησαν f ἐπ' ἀνδράσι Σαυρομάτῃσι.

Nam in ea quidem Dionysii περιηγήσει, quam habemus, versus hos nullus invenio: sed istos,

> ---- Ἐκ γὰρ ἐκείνης
> Ἰφθίμης φιλότητος Ἀμαζονίδων ἐγένοντο,
> Τὴν ποτὲ Σαυρομάτῃσιν ἐπ' ἀνθρώποισι μίγησαι.

Quemadmodum verò præter Dionysium Alexandrinum duo fuisse Dionysii existimantur, quorum uterque περιήγησιν scripserat: ita præter Dionysium istum περιηγητὴν fuere duo Dionysii, qui Alexandrini non minùs vocarentur, sed περιήγησιν scripsisse nusquam, quod scio, dicantur. Eorum unus est Dionysius, cognomento Thrax,

a *De lapidibus.*
b *De avibus.*
c *Dionysiaca, sive de rebus à Baccho gestis.*
d *Ob dictionem impropriam Diacenus.*
e *Illi enim ex amore Amazonidum fuerunt geniti, Quo olim sanè commixta sunt cum viris Sauromatis.*
f *Ex illo enim valenti concubitu Amazonidum geniti sunt, Quo se cum Sauromatis viris miscuerunt.*

Thrax, qui ſub Pompeio Magno docuit; ut ſuperiùs oſtendebamus. Alter fuit Dionyſius, Glauci filius, diſcipulus Chæremonis philoſophi, cui etiam Alexandriæ ſucceſſit, præceptor verò Parthenii Grammatici. Vixit is à Neronis temporibus uſque ad Trajanum: præfuit bibliothecis; fuit ab epiſtolis, & à reſponſis; & legationes varias obiit. Auctor Suidas.

CAP. IV.

Iubæ hiſtorici genus, captivitas, inſtitutio, regia dignitas, conjugium, libri. Neſtoris Tarſenſis ætas, fortuna, ſcripta. Cujuſmodi fuerit, tum Neſtoris Larandenſis Ilias, tum Triphyodori Odyſſea.. Alia, quæ idem Neſtor conſignavit. Nicolaus Damaſcenus quantis viris acceptus fuerit. Quid per Nicolaos *intelligant antiqui. Nicolai hiſtoria* καθολική. *Dalecampius notatus.* Καλὴ Ἀκτὴ, *ſeu* Καλάκτα. *Alios eſſe* Calatinos, *alios* Calactinos. *De ætate Cæcilii diſſeritur. An religione fuerit Iudæus. Ariſto, atque Eudorus, alter alterum furti alligant. Malè confundi Ariſtonem Ceum, Peripateticum, & Ariſtonem Chium, Stoicum. Ariſto Pellæus.*

AB Dionyſiis ad alios venio, qui Auguſtæo ævo floruerint. Eos inter, ob regium genus, agmen ducat Juba ſecundus, filius Jubæ primi, ejus qui Numidiæ, & partis Mauritaniæ, rex fuit, belloque civili partes Pompeii eſt ſecutus; à Cæſare autem victus, cum M. Petreio ſingulari certamine concurrens, vitâ functus eſt. Vide Dionem lib. XLIII. Cùm patrem non poſſet, filium ejus Jubam, admodum puerum, in triumphum Julius Cæſar duxit; teſte Plutarcho in C. Cæſare. Qui & addit, hanc Jubæ fortunatam fuiſſe captivitatem; quia occaſione eâ factum fuit, ut in Italia optimis literis excoleretur, atque ex barbaro Numida hiſtoricus fieret eruditiſſimus. Sanè Athenæus quoque lib. III ἄνδρα πολυμαθέστατον a appellat. Nec paternę dignitatis planè exſors permanſit. Nam Auguſtus eum, ſtudiis jam egregiè excultum, ſuáſque ſecutum partes adverſus Antonium, pro paterno regno quibuſdam Gætuliæ partibus, & Bocchi ac Bogudis ditionibus donavit: præterea uxorem ei didit Cleopatram Σελήνην juniorem, Antonii triumviri ex Cleopa-

a *Virum multijuga eruditionis.*

Cleopatra filiam. Auctor Dio lib. LI, & LIII. Multa scripsit, quæ à plurimis veterum citantur: imprimis Plinio in Historia Naturali; ut lib. VI, cap. XXVII, XXIX, XXXI, XXXII; lib. X, cap. XLIV; & alibi. Laudat & Plutarchus in Romulo, Numa, Sylla, in Quæstionibus verò Romanis sæpius; Etymologicum Magnum in Βλῖνοι, & Δαύνους: ex Ecclesiæ scriptoribus Tertullianus in Apologetico cap. XXIX; & alii. Edidit inter alia opus de expeditione Arabica, Plinio memorante lib. VI. cap. XXVII. Item συγγράμματι α περὶ Λιβύης. quæ citat Athenæus lib. III; & Plutarchus Parallelorum minorum cap. XXIII; ubi è tertio ejus operis quiddam narrat. Idem lib. IV. advocat τετάρτῳ b θεατρικῆς ἱστορίας. Eâ egerat de fabulis, & historiis, quæ tragœdiis argumentum præbere solent. Scripsit quoque duos de Assyriis libros, quos ex Beroso excerpserat; teste Tatiano orat. ad gentes. Epigramma ejus in Leontem Argivum, tragicum, refert Athenæus lib. VIII. Sed imprimis laudari meretur Ῥωμαϊκὴ ἱστορία c; cujus librum primum celebrat Stephanus in Ἀβοριγῖνες, & Ὠσία. Alius est Juba, ex quo Priscianus, initio libri de versibus Comicis, aliqua refert de iambicis cacometris. Grammaticus is fuit, & Latinè scripsit.

Nec magis obscura potest esse ætas Nestoris Tarsensis. Siquidem præceptor fuit Marcelli ejus, qui à Virgilio celebratur, & C. Marcelli ex Octavia, Augusti sorore, filius erat. Docet hoc nos Strabo lib. XIV; ubi, de egregiis Tarsensibus agens, inter cætera inquit, Οὗτοι δὲ μὲν Στωικοὶ ἄνδρες. Ἀκαδημικὸς δὲ Νέστωρ ὁ καθ' ἡμᾶς, ὁ Μαρκέλλου καθηγησάμενος τοῦ Ὀκταουίας παιδὸς, τῆς Καίσαρος ἀδελφῆς. Scripsit Θεατρικὰ ὑπομνήματα e. Hæc historia eorum erat, quibus personant theatra. Meminit Athenæus lib. X. At multo junior hoc Nestore fuit alter ejus nominis, poëta epicus, qui sub Severo imperatore vixit, & patriâ fuit Larandensis, ex Lycia, sive Lycaonia. Hic, Suida teste, fecit Ἰλιάδα λειπογράμματον f; cujus liber primus nullum A habebat, liber II nullum B, lib. III nullum Γ, & ita deinceps. Quomodo & Triphyodorus Ægyptius, is cujus hodiéque Ἰλίου ἅλωσις g exstat, scripsit Ὀδύσσειαν λειπογράμματον h. Auctores de utroque Hesychius Milesius, & Suidas. Etiam Ἀλεξανδρειάδα ejus nominat Stephanus in Ὑγάσσαι. Μεταμόρφωσιν citat Menander rhetor cap. περὶ λαλιᾶς, & Suidas in Νέστωρ: ac duo epigrammata ejus exstant lib. I Ἀνθολογίας.

Nicolai Damasceni ætas nulli ignota esse potest, qui sciat, familia-

a Commentarios de Libya.

b Lib. 4. theatricæ historiæ.

c Historia Romana.

d Atque hi quidē fuere Stoici. Academicus autem nostrâ ætate Nestor, qui docuit Marcellū, filium Octaviæ, Augusti sororis. Doctissimus Xylander extremis verbis pro sororis vertit filiæ. Nempe aliud agebat vir Græcè scientissimus.

e Commentarios theatrales.

f Iliada literarum aliquâ carentem.

g Ilii excidium. h Odysseam quâpiam literâ defectam.

miliarem fuisse Herodi regi: amicissimum item Augusto Cæsari, usque adeò, ut *Nicolaorum* nomen ab hoc imponeret, sive dactylis, quod est apud Athenæum *a*, Plutarchum *b*, Isidorum *c*, & Adhelmum *d*; sive placentæ generi, juxta Serenum Samonicum, Hesychium Milesium, Photium, & Suidam; quomodo & Palladius usurpat lib. de monachis Ægyptiis histor. VIII. Meminit Nicolai Damasceni quoque Eusebius lib. IX. Præparat. Euang. Fuit Philosophus Peripateticus, vir planè summus, & undecunque doctissimus. Scripsit de vita propria, teste Suida: qui & alia multa nominat, quæ apud eum legi malo. Ipse ea solùm adferam, quæ historica sunt. Qualis est historia Assyria, quam ab eo scriptam fuisse, auctor est Photius. Qui etiam putat, fuisse ejus Collectanea morum incredibilium. Planè autem censeo, historiam Assyriam fuisse partem universalis historiæ. Ea librorum erat LXXX, juxta Suidam; CXXIV, secundùm Josephum: sed fuisse librorum centum & XLIV, indicat Athenæus lib. VI: Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς δ' ἦν τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἐν τῇ πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ (ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντά εἰσι πρὸς ταῖς τέσσαρσι) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ φησιν, &c. *Nicolaus Damascenus, unus ex Peripateticis, in historia sua multis constante libris, nimirum centum, & quadraginta quatuor, libro centesimo decimosexto ait.* Ex libro XCVI locum quendam de diluvio, & arcâ, citat Flavius Josephus lib. I. Antiq. Jud. cap. V. Item alium de patriarcha Abrahamo, & illius habitatione apud Damascenos, cap. VII ejusce libri. Operę etiam fuerat adire librum XVI hujusce operis cap. XI; ubi ostendit, quantopere ejus fides fuerit suspecta in rebus Herodis M., quo vivo scribebat. Meminit quoque Freculphus Lexoviensis Chron. Tom. I. cap. XXV. Ubi vulgò legitur: *Sed Manaseas Damascenus in nonagesimo sexto Histor.* Legendum autem; *Sed & Mnaseas, & alii complures. Damascenus in nonagesimo sexto Histor. ita de hoc diluvio dicit.* Nempe Freculphus Rufinum exscripsit, more suo; apud quem eadem legas in Josephi tralatione *. Sed in MSO nostro est, *Manassea*. Apud Josephum, quod omnem scrupulum tollit, legitur: Καὶ Μνασέας δὲ καὶ ἄλλοι πλείους. καὶ Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς, ἐν τῇ ἐνενηκοστῇ, καὶ ἕκτῃ βίβλῳ, ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν, &c. Quædam, quæ ad Indiam pertineant, refert ex eo Strabo lib. XV. Etiam geminum ejus fragmentum eruditis notis illustrat Jos. Scaliger append. operis de Emend. Temporis. Ab aliis excerpta tantùm, aliis verò integra Venetiis historia exstare dicitur; ut ait Gesnerus Tom. I biblioth. Sed metuo multùm, ne fucum aliquis fecerit

a *Lib. 14.*
b *Συμποσ. lib. 8. cap. 4.*
c *In Glossis.*
d *Lib. de virginitate.*
* *Lib. I. Ant. cap. 5.*

a Collectanea. Gesnero. Συναγωγὴν a Nicolai Damasceni citat Abba Maximus, Eclog. cap. IV: indéque aliqua adducit.

Augustæo quoque ævo vixit Cæcilius Siculus, rhetor nobilis, sed servili genere prognatus. Verùm, quòd tum vixisse dicebamus, & quòd Siculum fecimus, utrumque id non videtur controversiâ carere. Nam in Atticâ natus fuit, si credimus Dalecampio; qui lib. VI, & XI Athenæi, ubi Græcè est, Καικίλιος ὁ ῥήτωρ, ὁ ἀπὸ καλῆς Ἀκτῆς, vertit, *Cæcilius rhetor in pulchra Attica genitus*. Sed non venit ei in mentem, Καλὴν ἀκτὴν notare *Siculum litus*, inque eo civitatem Siciliæ. Ejus mentio est apud Diodorum Siculum lib. XII: ubi de Ducetio sic scribit: Προσποιησάμενος δ' ὁ χρησμὸν αὐτῷ δεδόσθαι, κτίσαι τὴν Καλὴν ἀκτὴν ἐν Σικελίᾳ. Etiam Herodotus ita vocat lib. VI. Sed ex Καλὴ Ἀκτὴ postea factum Καλάκτη: quomodo vocatur apud Ptolomæum, ac Priscianum quoque extremo lib. II; ubi & Mssi mei, & antiquissimæ etiam editt. constanter habent, *Præneste Prænestinus, Calate Calatinus, Calacte Calactinus.* Quare planè assentio doctissimo Casaubono c; qui apud Diodorum Siculum d scribendum suspicabatur, τὴν τῶν Καλακτίνων πατρίδα, ubi vulgò est Καλλακτίνων. Ac monuit summus vir, Philippus Cluverius, similiter apud Ciceronem actione III in Verrem legi debere, *Calactinis quamobrem imperasti anno tertio, ut decimas agri sui, quas Calactæ dare consueverant, Amestrati M. Cæsio decumano darent.* Ubi vulgò est *Calatæ*, & *Calatinis*: cùm Calate, sive Γαλατὴ sit in mediterraneis Siciliæ, unde Plinio *Galatini*. Alibi quoque in hoc nomine peccatum esse, pluribus idem ostendit in sua Sicilia antiqua lib. II. cap. IV. Nec de patria solùm, sed de ætate etiam, dubitatio est. Nam Suidas agnoscit quidem, docuisse Romæ sub Augusto Cæsare: sed addit, inde usque ad Hadriani tempora docuisse. Atque ab excessu Augusti, usque ad principatum Hadriani, sunt anni CII. Nunc adde annos, quibus scholam habuit sub Augusto. An dicemus, non debere intelligi principatum Hadriani, sed pueritiæ; quia fortasse Hadrianus eum audierit Romæ? At à morte Augusti, usque ad XV Hadriani annum, sunt anni LXXVI. Hoc quoque spatium, vel sine annis Augusti, nimium videtur. Quare, quod ad Hadrianum usque vixisse Cæcilium ait, non magis fidem meretur, quàm quod alii dixere, fuisse religione Judæum. Nam, ut bene inquit Suidas, Πῶς ὁ Ἰουδαῖος σοφὸς τὰ Ἑλληνικά; Præsertim qui non in Judæâ, aut Ægypto, vixisset; sed in Sicilia, & Romæ? Forṫasse duo fuere Cæcilii Rhetores Calactini; aut unus Calactinus, alter Calatinus: indéque error obortus, tum de religione, tum de ætate.

b Fingens se oraculo juberi in Sicilia condere Calen Acten.

c In Athen. Anim. lib. 6 cap. 21.

d Lib. 12.

e Quo pacto Iudæus disciplinas Græcanicas norat?

ætate. Sanè fuiſſe Cæcilium Rhetorem Ciceronis ætate, ſi non Judæum, at ſaltem judaizantem, oſtendit dictum illud Tullii de eo, cùm Verrem accuſare vellet: *Quid Iudæo cum Verre?* Qui autem Ciceronis temporibus cauſſas agebat, potuit & ulteriùs vitam produxiſſe. Vel fortaſſe ille, qui ſub Auguſto claruit, filius ejus erat, quem Cicero dicto illo notârat. Utcunque hoc eſt, Cæcilius ille Calactinus Auguſti ætate vixit. Siquidem amiciſſimum ſibi eſſe, dicit Dionyſius Halicarn. epiſt. ad Cn. Pompeium. Nobilis planè rhetor fuit, etiam Fabio ſæpe laudatus: ut nihil de iis dicam, qui poſt Hadrianum vixerunt: ut ſunt Athenæus lib. VI, ac Dionyſius Longinus initio libelli περὶ ὕψους; ubi de eodem argumento Cæcilium egiſſe dicit. Alia quoque ejus commemorat Suidas: quæ apud eum legi poſſunt. Nos contenti erimus adferre, quæ ad noſtrum magis inſtitutum faciunt. Ut quòd hiſtoriam condidit bellorum ſervilium. Athenæus lib. VI: Σύγγραμμά δέ τι ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς Ἀκτῆς. Nec hiſtoriam modò, ſed etiam de hiſtoria ſcripſit. Unde idem Athenæus lib. XI: Καικίλιος δ' ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς Ἀκτῆς ἐν τῷ περὶ ἱστορίας. Cujus operis etiam meminit Suidas; qui ejus argumentum fuiſſe docet περὶ δὲ τῶν κατὰ ἱστορίαν, ἢ παρ' ἱστορίαν, εἰρημένων τοῖς ῥήτορσι.

Nec dubium, quin Cæcilii Rhetoris ſit liber de Antiphonte Rhetore, quem à Cæcilio editum fuiſſe, auctor eſt Plutarchus initio libri de X Rhetoribus.

Felici ævo Auguſti, quo tot ingenia eluxerunt, etiam vixit Ariſto Alexandrinus, philoſophus Peripateticus, qui de Nilo ſcripſit. Meminit Strabo lib. XVII his verbis: Ἀρχόμενοι δὲ δύο μηνύουσι τοὺς ποιήσαντας καθ' ἡμᾶς τὸ περὶ τοῦ Νείλου βιβλίον, Εὔδωρόν τε, καὶ Ἀρίστωνα, τὸν ἐκ τῶν περιπάτων. Addit deinde, iiſdem prope verbis utriuſque librum eſſe perſcriptum; ut alter neceſſariò ſit plagiarius: ſed uter ab altero ſit ſuffuratus, id eſſe dictu difficile: ab Eudoro quidem accuſari hoc nomine Ariſtonem: ſed dicendi genus magis eſſe Ariſtoneum. Eſt verò Ariſto hic ſextus ordine ex iis, quos hujus nominis Laërtius recenſet lib. VII f. Ubi alterum etiam nominat Ariſtonem Peripateticum, ſed Ceum; quippe Julietem. Eſt autem Julis, civitas in inſula Ceo; patria non hujus modò Ariſtonis, qui Bionis Boryſthenitæ imitator fuit, ut Strabo ait lib. X; ſed etiam Simonidis, poëtæ Lyrici, & Bacchylidis, qui Simonidis conſobrinus erat, & Eraſiſtrati medici: ut ibidem dicitur à Strabone, atque ex eo à Stephano, in Ἰουλίς. Porrò ſimilitudo nominis inter Ariſtonem Ceum, & Ariſtonem Chium,

a *De ſublimi charactere.*

b *Commentarii de bellis ſervilibus edidit Cæcilius Rhetor Calactinus.*

c *Cæcilius Rhetor Calactinus libro de hiſtoria.*

d *De iis, quæ ab oratoribus ſecundùm hiſtoriam, vel præter hiſtoriæ veritatem dicta ſunt.*

e *Satis ſit duos afferre, qui ætate* NOSTRA *de Nilo ſcripſerunt; Eudorum, et Ariſtonē Peripateticum.*

f *In Zenone.*

qui Zenonis Cittiei auditor fuit, fecit, ut multa Aristonis Cei, Peripatetici, tribuerentur Aristoni Stoico. Nam ex tam multis, quæ Laërtius commemorat, solæ epistolę verè erant Aristonis Chii: cætera fuere Aristonis Cei, Peripatetici: ut Laërtius tradidit ex Panętio, & Socrate. Sed si non aliud dicit Strabo, quàm Peripateticum Aristonem esse auctorem libri de Nilo: Laërtius autem docet, duos fuisse Aristones Peripateticos, Alexandrinum unum, alterum Ceum: unde constat Alexandrinum potiùs ejus operis esse patrem, quàm Ceum? Nempe, ita ut sentirem, impulit, quòd verisimile videretur de fluvio Ægyptio egisse potiùs hominem Ægyptium, quàm de Ægei maris insula. Sed scrupulum injicit scholiastes Apollonii in IV Argonaut. ubi Aristonis Chii de Nili origine sententiam inter alia adfert. Nempe vulgarem quidem secutus sententiam, *Chium*, & *Ceum*, confudit: at interim verisimile satis est, eum de Nilo opus vulgâsse, cujus de Nilo sententia memoratur. Fortasse autem ex hoc de Nilo opere etiam sunt, quæ miranda de aliis aquis prodidisse dicitur. Verba sunt Sotionis, cujus excerpta in Sylburgiana Aristotelis editione leguntur: Ἀρίστων a ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐν τῇ Κίῳ πηγήν φησιν ὕδατος εἶναι, ἀφ᾽ οὗ πίνοντες ἀναισθήτους γίνεσθαι ταῖς ψυχαῖς. Qua de re, præterito, unde hausisset, nomine; ita Vitruvius scribit lib. VIII, cap. III. *Est*, inquit, *in insulâ Chio fons, è quo, qui imprudenter biberint, fiunt insipientes.* Prout etiam legitur in utraque veteri Florentina *b*. Ut non satis liqueat, utrùm signetur Χῖος insula, an Κέως, quę Κία Ptolomæo. Sed ad Aristones redeamus. Aristoni Chio tribui solet liber ἐρωτικῶν διατριβῶν c; quem Aristoni Ceo Peripatetico assignat Athenæus lib. X, & XIII; ubi vocatur ἐρωτικὰ ὅμοια d; secundúsque ejus operis adducitur. Chii Aristonis meminit & Plutarchus in Aristide, & Demosthene. Sed crebrò imprimis mentio ejus fit ἁπλῶς, patriæ nomine non expresso, vel cum sola philosophi appellatione. Ut apud Strabonem in primo, ubi Eratosthenes Aristoni, & Arcesilao, æqualis fuisse dicitur: Item Plutarchum in Themistocle, & Cicerone: etiam de Iside, & Osiride, ubi laudatur Ἀρίστων ὁ γράψας Ἀθηναίων ἀποικίαν e: item Laërtium in Heraclito, ubi citat Ἀρίστωνα f ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείτου: adhæc Pindari scholiastem in od. I, & III Nemeorum, & alibi sæpe. Fuit & Aristo Pellęus; sed qui Hadriani demum tempore, aut pòst, vixerit. Ex eo quædam de postrema Judæorum rebellione, quæ sub Hadriano contigit, refert Eusebius historię Ecclesiasticę lib. IV cap. VI; & Nicephorus Callistus lib. III Histor. Eccles. cap. XXIV.

a *Aristo philosophus peripateticus ait, fontē esse in Cio, unde qui bibunt, animi sensū deperdāt.*

b Unâ an. 1496, alterâ 1522.

c *Amatoriarum exercitationum.*

d *Amatoriæ similitudines.*

e *Aristo, qui Atheniensium coloniam scripsit.*

f *Aristonem libro de Heraclito.*

CAP. V.

Ptolomæi Mendesii, sacerdotis, regum Ægyptiacorum historia. Pharao is, sub quo Israëlitæ ex Ægypto egressi, Amosis, juxta hunc Potolomæum, fuit. Ejus Ptolomæi fortasse erat liber de Herode. Memnonis historia de Heraclea. Socrates Rhodius. Sostratus grammaticus. Athenodorus Tiberii, imò & Augusti præceptor, nunc Tarsensis, nunc Alexandrinus, vel Cananites, vocatus. Quàm præclarè de Tarsensibus meritus sit, & gratus horum animus. Varia ejus scripta. Alter Athenodorus, itidem Tarsensis. Alteruter historiam scripsit rerum Tarsensium.

SUnt præterea alii, quos ætate hac vixisse, arbitrarium magis sit, quàm certum. Sunt item, de quibus non satis liqueat, an deperditum opus propriè historicum fuerit. Tam horum, quàm illorum, aliquos adducam. Initium sumam à Ptolomæo Mendesio; cujus locum quendam in commentariis suis exscripsit Apio Alexandrinus; ut Clemens refert libro primo Στρωματέων, & ex eo Eusebius lib. x præparat. Euang. cap. XII a. Ubi etiam dicitur, Ptolomæum hunc non regem fuisse, sed sacerdotem. Verba Clementis sunt: Ἀπίων ὁ γραμματικὸς, ὁ Πλειστονίκης ἐπικληθεὶς, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἱστοριῶν, Ἀμώσιος τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως μεμνημένος, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν πράξεων, μάρτυρα παρατίθεται Πτολεμαῖον τὸν Μενδήσιον. καὶ τὰ τῆς λέξεως αὐτοῦ ὧδε ἔχει. Κατέσκαψε δὲ τὴν Ἀθυρίαν b Ἄμωσις, κατὰ τὸν Ἀργεῖον γενόμενος Ἴναχον, ὡς ἐν τοῖς χρόνοις ἀνέγραψεν ὁ Μενδήσιος Πτολεμαῖος. ὁ δὲ Πτολεμαῖος οὗτος, ἱερεὺς ἦν· τὰς δὲ τῶν Αἰγυπτίων βασιλέων πράξεις ἐν τρισὶν ὅλαις ἐκθέμενος βίβλοις, κατὰ Ἄμωσίν φησιν Αἰγύπτου βασιλέα, Μωϋσέως ἡγουμένου, γεγονέναι Ἰουδαίοις τὴν ἐξ Αἰγύπτου πορείαν. *Apion Grammaticus, cognomine Plistonices, libro quarto historiæ Ægyptiacæ meminit Amosis, regis Ægyptii: & eorum, quæ ejus temporibus contigere, testem laudat Ptolomæum Mendesium. Ac verba quidem Apionis sic sonant: Evertit Athyriam* c *Amosis, qui temporibus fuit Inachi Argivi: ut libro de temporibus scripsit Ptolomæus Mendesius. Ptolomæus verò hic sacerdos fuit, ac tribus libris integris comprehendit ea, quæ gesta sunt à regibus Ægyptiis; inque iis auctor est, temporibus Amosis, Ægyptii regis, duce Mose, Iudæos exiisse ex Ægypto.* Meminit Ptolomæi hujus, & istius de Temporibus operis,

a P. 292. edit. Rob. St.

b Al. Ἀερίαν.

c Al. Aërim.

ris, etiam Tatianus in Orat. ad Græcos: Αἰγυπτίων a δέ εἰσιν αἱ κατ' ἀκριβὲς χρόνων ἀναγραφαί. καὶ τῶν κατ' αὐτοὺς γραμμάτων ἑρμηνεύς ἐστι Πτολεμαῖος, οὐχ ὁ βασιλεὺς, ἱερεὺς δὲ Μένδητος. Et paullo pòst: Ὡ'ς b ἐν χρόνοις ἀνέγραψε ὁ Μενδήσιος Πτολεμαῖος. Mentio quoque fit ejus apud præceptorem Tatiani Justinum in exhortatione ad Græcos. Nam cùm dixisset, à gentibus quoque referri ætatem Mosis ad Inachi, & Ogygis tempora, testes ejus rei laudantur Polemo, Apio Alexandrinus, & Πτολεμαῖος ὁ Μενδήσιος τὰ Αἰγυπτίων ἱστορῶν c. Meminere & Tertullianus in Apologetico cap. XIX; item Cyrillus lib. I. contra Julianum. Facilè autem assentio amicissimo, & doctissimo Joanni Meursio, qui eundem Ptolomæum intelligit in illis Ammonii verbis lib. de differ. verb. Ἰδουμαῖοι d καὶ Ἰουδαῖοι διαφέρουσιν, ὥς φησι Πτολεμαῖος ἐν πρώτῳ περὶ Ἡρώδου τοῦ βασιλέως. Quod si de Herode scripsit, Augusto esse antiquior non potest. Nam Herodes iste sine dubio est Herodes Magnus: qui annis quatuordecim decessit ante obitum Augusti. At Mendesii Ptolomæi meminit Apion; qui sub Tiberio jam maximi nominis erat, adeò ut ab illo *cymbalum mundi* diceretur. Quare hinc verisimile fit, Augusti, & fortasse etiam Tiberii tempore, vixisse. Præsertim cùm ante Apionem, nec multæ adeò lectionis Strabo, nec veterum alius, quod sciam, meminerit hujus Ptolomæi: quod sententiam nostram non leviter firmat. Nam si Apion iste Tiberii, & Caii, tempore vixit; sanè Mendesius ille nec junior esse Tiberio possit.

Sub Augusto etiam floruisse Memnon videtur. Hic literis mandavit historiam de rebus Heracleæ Ponticæ; quæ libris constabat XVI. Eos penè universos in compendium redegit Photius tmem. sive cod. CCXXIV. unde etiam discimus, præter sexdecim libros istos elucubrâsse octo alios; sed quos nec Photius viderit. Ex sexdecim verò, quos dixi, postremus desinebat in morte Bithagoræ, Heracliensium legati ad C. Julium Cæsarem, cùm ad unum illum imperium devenisset Romanum. Scriptor est prudens; charactere usus tenui, dictione usitatâ, & perspicuâ: quemadmodum ibidem dicitur.

Socrates Rhodius, quantum videre possum, sub eodem Augusto vixit. Reliquit libros de bello civili: quorum tertium citat Athenæus lib. IV; atque ex eo quædam refert de convivio, quo Cleopatra amasium suum Antonium excepit. Videtur & idem Socrates esse, quem ἐν ἕκτῳ ἐπικλήσεων e idem citat lib. III; ac cujus librum περὶ ὅρων f, καὶ πυρὸς, καὶ λίθων, idem advocat in IX.

a Exstant verò annales Ægyptiorũ diligenter concinnati: & rerum iis contentarũ interpres est Ptolomæus, nõ quidem rex, sed Mendesius sacerdos.

b Vt libro de temporibus Ptolomæus Mendesius scribit.

c Ptolomæus Mendesius, rerũ Ægyptiarum scriptor.

d Idumæi, & Iudæi, differunt. ut ait Ptolomæ' in primo de rege Herode.

e Libro sexto appellationum, seu cognominum.

f De finibus, igne, & lapidibus. Nisi leg. ὀρῶν, id est, montibus.

In

In iſtis de ætate non penitus liquet. Alios eſſe dicebam,ubi non ſatis ſit apertum,ecquod inter hiſtoricos nomen mereantur. Qualis Soſtratus grammaticus: quem Auguſti ætate vixiſſe, minimè eſt dubium. Eſt enim filius Ariſtodemi illius, quem Strabo admodum adoleſcens audivit jam decrepitũ: nepos verò ejus Menecratis,qui Ariſtarchi fuit diſcipulus. Auctor Strabo in XIV: ubi Soſtratum hunc commemorat inter illuſtres Niſæos. Ergò diverſus eſt ab Soſtrato illo,qui Phanagorites dicitur Stephano in Μυκάλη. Iccirco ſtatuere non poſſumus,hujus,an illius Soſtrati ſit,quoties hiſtoricũ quid,vel alterius generis, Soſtrato acceptum referunt ſcriptores. Uti ſunt libri rerum Hetruſcarum; quorum ſecundum citat Plutarchus in parallelis minoribus cap. XXVIII. Aut libri de animalibus; quos feciſſe Soſtratum ait Athenæus lib. VII. qui & aliquanto antè citârat librum ejus operis ſecundum: quarti verò meminit Apollonii ſcholiaſtes in lib. I. Aut libri fabuloſæ traditionis; quorum, poſt Plutarchum lib. de fluviis, etiam Stobęus mentionem facit, ſermone de morbis. Aut de venatione; quorum apud eundem mentio eſt in vituperatione Veneris: ſi placet emendatio Geſneri: nam in vulgatis pro *Soſtratus* eſt *Soſiſtratus*. Aut tyrannica; ex quibus aliqua eodem adducit ſermone. Aut libri rerum Thracię; quorum ex ſecundo quædam adfert ſerm. de Fortitudine. Aut libri de Fluminibus; qui celebrantur Plutarcho ejuſdem argumenti libello cap. de Iſmeno. Meminit hujus ſcriptoris & Ælianus lib. VI de nat. animal. cap. LI: ubi quædam de dipſade ex eo narrat. Videntur ea eſſe ex Soſtrati de animalibus libris, de quibus diximus.

Ulteriùs etiam inquirendum, num hiſtorias ſcripſerit Athenodorus. De ætate quidem nemo ambigit. Nam Auguſtus eum Tiberio præpoſuit: ut conſtat ex Suetonio. qui ex Auguſti epiſtola hæc verba adducit [a]: *Tiberium adoleſcentem ego verò, dum tu aberis, quotidie invitabo ad cœnam, ne ſolus cœnet cum ſuo Sulpicio, & Athenodoro*. Imò & Auguſti ipſius præceptor antè fuerat; ſi Luciano credimus: cujus verba mox adferam. De patria non convenit inter omnes. Theodorus Metochita in hiſtoriæ Romanæ compendio Alexandrinum vocat. Verba ejus in vita Auguſti ſunt: Σοφὸς δ᾽ δέ τις Ἀλεξανδρεὺς, [b] Ἀθηνόδωρος ὄνομα. Similiter Cedrenus, & Manaſſes. Sed Euſebio eſt Tarſenſis. Siquidem in Chronicis ad Olymp. CXCVI annum IV appellatur *Athenodorus Tarſenſis, Stoicus philoſophus*. Et ante eum idem tradiderat Lucianus in Macrobiis. Imò ante utrumque Strabo, qui Athenodori ipſius ætate vixit, idem dixit. Ex quo etiam cognoſci-

[a] Cap. 4.

[b] *Sapiens quiſpiã, Alexandrinus, Athenodorus nomine.*

cognoscimus, Cananiten vocatū esse. Sic enim ait lib. XIV: Ἀθηνόδωρος, ὁ τοῦ Σάνδωνος, ὃν καὶ Κανανίτην φασὶν ἀπὸ κώμης τινός, Καίσαρος καθηγήσατο, καὶ τιμῆς ἔτυχε μεγάλης. Ubi etiam refert, ut jam senex in melius mutârit statum patriæ suæ, quem perverterat Boëthus, & poëta ille, & civis malus; sed ad honores tamen summos evectus; partim ab Antonio, ob carmen scriptum in victoriam ad Philippos; partim ab Tarsensibus, quibus levitas quædam innata erat. Nec eo solùm, sed altero etiam nomine Athenodorus profuit Tarsensibus suis. quod indicat locus iste Luciani in Macrobiis: Ἀθηνόδωρος Σάνδωνος, Ταρσεὺς Στωϊκός, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' οὗ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἐκουφίσθη, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιοὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι. καὶ τιμὰς ὁ Ταρσέων δῆμος αὐτῷ κατ' ἔτος ἕκαστον ἀπονέμει, ὡς ἥρωι. *Athenodorus Sandonis, Tarsensis Stoïcus, qui fuit Cæsaris Augusti præceptor, cujus precibus Tarsensium civitas vectigalibus levata est, duos & octoginta annos agens, mortuus est in patria. Huic Tarsensis populus quotannis sollemnes honores, ut heroi, persolvit.* Meminit Athenodori quoq; Clemens Alexand. Προτρεπτ. Ἀθηνόδωρος ὁ τοῦ Σάνδωνος, ἀρχαΐζειν βουληθεὶς, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐξεῖπεν, ἐλέγξας αὐτὸν ἄγαλμα εἶναι γενητόν. Et ante eum Plutarchus in Poplicola: Τοῦτον τὸν ἄνδρα Μύκιον ὁμοῦ τε πάντων, καὶ Σκαιόλαν καλούντων, Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδων, ἐν τῷ πρὸς Ὀκταουΐαν τὴν Καίσαρος ἀδελφὴν, καὶ Ὀψίγονον ὀνομάζεσθαί φησιν. Præter verò librum ad Octaviam, cujus hic mentio, etiam librum fecit περὶ σπουδῆς, καὶ παιδιᾶς; cujus meminit Athenæus. Item περιπάτων libros; ex quorum octavo Laërtius refert, ut Democritus summam in ruspanda natura industriam suam documentis quibusdam Hippocrati fecerit testatam. Quæstionem etiam de Oceano, & æstu ejus, tractasse, ex Strabonis lib. I constat; ubi de hac remittit nos ad Posidonium, atque Athenodorum; quos de iis affatim edissertasse scribit. Nisi hic diversus ab illo sit Athenodorus. Nam Strabo lib. XIV præter eum, de quo diximus, etiam alterum fuisse ejus nominis ait, itidem Tarsensem, cognomento autem Cordylionem. qui cum M. Catone vixerit, atque apud eum obierit diem suum. Utcunque hoc est, alteruter saltem de rebus Tarsensium historicum opus reliquit. Quod ostendit Stephanus in Ἀγχιάλη, quæ postea Tarsus plerisque dicta creditur. Ἔστι f δὲ, inquit, Ἀγχιάλη κτίσμα Ἀγχιάλης τῆς Ἰαπετοῦ θυγατρὸς, ὡς Ἀθηνόδωρος περὶ τῆς αὐτοῦ πατρίδος γράφει.

a Athenodorus Sandonis quem & Cananitem à pago quodã vocant. Cæsaris præceptor fuit, magnósque est honores consecutus.

b Athenodorus, filius Sandonis, cùm vellet Sarapidis ostẽdere antiquitatẽ, nescio quomodo eò lapsus est, ut eum argueret factum fuisse statuam.

c Hunc virum etsi plerique omnes & Muciũ; & Scævolam, nominãt, Athenodorus Sandon tamen, in libro quem ad Octaviam scripsit, Cæsaris sororem, fuisse etiam dicit Postumium vocatum. d *De seriis, & jocis.* e *Dissertationum.* f *Est verò Anchiale opus Anchiales, Iapeti filia, juxta Athenodorum, qui de patria sua scripsit.*

CAP.

CAP. VI.

Strabo patriâ Amasenus. Refellitur Xylander, qui Peripateticum fuisse putavit; cùm Aristotelicos quidem audierit, sed Stoicam sectam secutus sit. Quæ scripserit præter ea, quæ exstant. Quo anno ediderit geographica sua. Diodorus Sardianus, Strabonis amicus, historiam reliquit.

VEnio nunc ad historicos illos, quos ultra Augusti tempora extendisse vitam suam constet. Est inter eos Strabo, vir profectò maximus. Ad patriam quod attinet, Cnosso quidem, Cretæ civitate, oriundus erat; ut lib. x ipse refert: (unde Cretensem alicubi vocat Joannes Aventinus *a*) sed natus fuit Amasiæ, civitate Ponti. Cujus non est quòd Suidam laudemus auctorem; quandoquidem ipse hoc de se profitetur in duodecimo Geographiæ. ubi exponens quandam Ponti partem, ait: Ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν προσάρκτιον πλευρὸν ἡ Γαζηλωτὶς συγκλείει, καὶ ἡ τῶν Ἀμασέων· τὸ δ' ἑσπέριον, ὁ Ἅλυς· τὸ δ' ἑῷον ἡ Φαναροία· τὸ δὲ λοιπὸν ἡ ἡμετέρα ἡ τῶν Ἀμασέων, πολὺ πασῶν πλείστη καὶ ἀρίστη. *Hujus regionis Septentrionale latus Gazelotus, & ager Amasenus, includunt: occiduum, Halys; orientale, Phanaræa: reliquum,* NOSTRA *Amasensium terra, omnium multo amplissima & optima.* Exstant ejus XVII Geographiæ libri; quos non unâ de caussâ maximi facere oportet. Fuit enim egregrius philosophus: ac, Xylandrum quidem si audimus, sectâ Peripateticus erat. Quam sententiam refellit Stephanus his verbis: Ἀμάσεια *b* πόλις Ποντική, ἀφ' ἧς Στράβων ὁ στωικὸς φιλόσοφος. Idem Suidas *c* testatur. Possem & alios adferre. Sed nihil opus est testibus, quando hoc indicat ipse Strabo lib. II: ubi dicit, Posidonium sæpe de caussis disputare, inque multis Aristotelem imitari: suæ verò sectæ homines fugere istæc ob caussarum obscuritatem. Græca siquis malit, en verba: Πολὺ γάρ ἐστι τὸ αἰτιολογικὸν παρ' αὐτῷ, καὶ τὸ Ἀριστοτελίζον, ὅπερ ἐκκλίνουσιν οἱ ἡμέτεροι διὰ τὴν ἐπίκρυψιν τῶν αἰτιῶν. Et sanè Stoico magis, quàm Peripatetico, conveniunt verba illa lib. IV: Καὶ γὰρ ἐν τοῖς περὶ τῆς προνοίας, καὶ τῆς εἱμαρμένης λόγοις, εὕροι τις ἂν πολλὰ τοιαῦτα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν φύσει γινομένων, ὥστ' ἐπ' αὐτῶν φάναι, πολὺ κρεῖττον εἶναι τόδ' ἢ τόδε γενέσθαι· οἷον, εὔομβρον εἶναι τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ μὴ τὴν Αἰθιοπίαν ποτίζειν τὴν γῆν· καὶ, τὸν Πάριν, εἰς τὴν Σπάρτην πλέοντα, ναυαγίῳ περι-

a In iis, quæ de auctoribus primo annalium suorum libro præmittit.

b Amasia, civitas Pontica; ex qua Strabo, philosophus Stoicus.

c In Amasia, juxta interpretationem VVolfii, nescio ex quibus codd. Græcis. nam in vulgaris id desideratur.

πνιγῆν· ἀλλὰ μὴ τὴν Ἑλένην ἁρπάσαντα, δίκας τίσαι τοῖς ἀδικηθεῖσιν ὕστερον, ἡνίκα τοσοῦτον ἀπειργάσατο φθόρον Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων· ὅπερ Εὐριπίδης ἀνήνεγκεν εἰς τὸν Δία·

Ζεὺς γὰρ, κακὸν μὲν Τρωσί, πῆμα δ' Ἑλλάδι
Θέλων γενέσθαι, τοῖ' ἐβούλευσεν πατήρ.

Hoc est, *Nam ubi de providentia, & fato, disputatur, multa inveneris alioqui in rebus humanis ac naturalibus; de quibus diceres, præstitisse alio, quàm hoc modo, ea fieri. Vt, verbi gratiâ, imbribus potiùs irriguam Ægyptum debuisse esse, quàm ab Æthiopia humorem accipere: & Paridem, cùm Spartam peteret, debuisse potiùs naufragium facere; quàm, raptâ Helenâ, pœnas postmodo sceleris dare, auctorem tantæ cladis Græcorum, ac barbarorum. quam Euripides Iovi imputat:*

Teucris malum, Helladique cladem Iupiter
Contingere volens, ista decrevit pater.

Hactenus Strabo. Nec tamen philosophiæ Peripateticæ ignarus fuit. Siquidem in eâ se cum Boëtho Sidonio exercuit: ut ipse ait lib. XVI. ac libro XIV præceptorem suum vocat Xenarchum Seleuciensem, peripateticum. Alterum etiam est, quod labores Strabonis maximopere nobis commendet. Siquidem priorum geographorum nemo plus terrarum lustravit: ut ex his cognoscimus, quæ scripsit lib. II. Ea Latinè sic sonant: *Exponemus, tum, quæ ipsi obivimus terrâ, marique; tum de quibus aliorum sermonibus, aut scriptis, nobis fides est facta. Ipsi obivimus versus occasum ab Armenia usque ad Etruria loca Sardiniæ opposita: versus meridiem ad Euxino ponto usque ad fines Æthiopiæ. Neque verò reliquorum, qui situm descripserunt, quemquam invenies, qui dicta intervalla obeundo, multò plura, atque nos, præstiterit: nam qui in occidua plaga plura viderunt, orientalium non tantum, quantum nos, attigerunt: contrà alii pauciora in occasu: quod idem de septentrione, & meridie, affirmo.* Priusquam verò hos libros scriberet, ediderat ipse ᵃὑπομνήματα ἱστορικά, χρήσιμα εἰς τὴν ἠθικὴν, καὶ πολιτικὴν φιλοσοφίαν, quemadmodum ipse testatur lib. I Geographiæ. Scripsit etiam, quæ consecuta sunt post illa, quæ Polybius consignavit. Nam lib. XI de Parthis se plura ait scripsisse ἐν b τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστορικῶν ὑπομνημάτων βίβλῳ, δευτέρᾳ δὲ τῶν μετὰ Πολύβιον. Nempe geminum opus adsignat, quorum utroque de Parthis non minùs, quàm in geographicis, tractârit. Possis tamen cum doctissimo Casaubono aliter etiam hæc verba capere. Nempe ut idem liber intelligatur, qui sextus fuerit commentariorum historicorum, hoc est, operis universi; secundus verò partis ejus, quæ persequebatur res gestas post illa

a Commenta. rios historicos, utiles ad moralem ac civilem philosophiam.

b In sexto quidem commentariorum historicorum; secundo autem illorum, quibus historiam Polybii cõtinuat.

illa Polybii. Fortasse & in historicis commentariis egerat de rebus ab Alexandro gestis. Nam libro secundo ait se *ὑπομνηματίσασθαι τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις*. Nisi, cum Casaubono, malis ea capere de istis, quæ, cùm aliis, tum imprimis tribus postremis de Alexandro libris adfert. Sed mihi altera sententia non minùs verisimilis videtur. Quando vixerit, ostendit lib. XIII; cùm ait, Ἡ δὲ Τιβερίου b πρόνοια τοῦ καθ' ἡμᾶς ἡγεμόνος. Et lib. IV; ubi ait, scribere se istæc anno XXXIII post Noricos, Carnos, atque alias gentes Inalpinas, à Tiberio, & Druso, devictas. Accidit verò hoc anno ab V. C. IↃCCXXXVIII: qui primus fuit Olympiadis CXCI. Ergò Geographiam suam scribebat anno V. C. IↃCCLXXI, quarto anno imperii Tiberii Cæsaris. Fuisse verò tum ætatis admodum provectæ, inde videmus, quòd libro II dicat, amicum ac sodalem suum fuisse Ælium Cornelium Gallum, qui primus Ægypto præfuit: quicum & Memnonis statuam, tantopere scriptoribus antiquis celebratam, vidisse se scribit libro XVII. Atqui Gallus iste præesse Ægypto cœpit mox post Antonii, ac Cleopatræ mortem; à quo anno cœpit nova æra Ægyptiaca. Præfuit verò Ægypto quadriennium. Nam interemit se Cæsare Octaviano VIII, & L. Statilio Tauro coss. Unde usque ad quartum Tiberii annum, quo Strabo scribebat, anni sunt tres, & quadraginta. Atqui jam tum, cùm Gallus, vir tantæ & eruditionis, & dignitatis, Strabone amico adeò & familiari uteretur, alicujus hunc nominis fuisse, nemo, ut puto, inficiabitur. Quare vel ex eo, quod dixi, argumento, grandem ætate fuisse Strabonem, cùm geographiam suam ederet, satis evidens esse arbitror.

a *Commentatis esse de gestu Alexandri.*
b *Tiberii autem Cæsaris providentia, qui nostra ætate rerū potitur.*

Strabonis etiam ætate fuit Diodorus Sardianus junior; qui ex genere fuit Diodori Sardiani senioris, ejus qui Mithridatici belli temporibus vixit. Uterque orator; sed junior etiam poëta, & historicus, fuit. Auctor Strabo lib. XIII; ubi commemorat illustres viros Sardibus natos, ac juniorem hunc amicum suum appellat, scripsisséque dicit c *ἱστορικά τε συγγράμματα, καὶ μέλη, καὶ ἄλλα ποιήματα, τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ἐμφαίνοντα ἱκανῶς*. Aphthonii scholiastes initio scholiorum adducit definitionem quandam Rhetoricæ ex Diodoro. Ea utrius Diodori sit, non satis liquet, cùm, utrumque *ῥήτορα* fuisse, dicat Strabo.

c *Historica volumina, odas, aliáque carmina, quæ antiquā scribendi formam referrent.*

CAP. VII.

Potamon Mitylenæus. Cujuſmodi literario viatico eum proſecutus ſit Tiberius Cæſar. Sotion Alexandrinus. Bucephala, & Perita, oppida Indiæ, ab Alexandro exſtructa in memoriam mutorum animantium. Apionis elogia. Suidæ lapſus. Cognomina Apionis, Πλειστονίκης, & Μόχθος *Dictus &* cymbalum mundi. *Alexandrinorum apud Caligulam cauſſam egit adverſus Iudæos. Hiſtoriâ Ægyptiacâ imprimis notus fuit. Mirificè ſe in ſcriptis ſuis oſtentabat. Philo Alexandrinus. Ejus facundia, & legatio pro gente Iudæa. Antiquitates biblicæ, quæ Philoni huic tribuuntur, planè ſuppoſititiæ ſunt. Pamphilæ hiſtoria miſcella. De mariti ejus nomine nec ſecum convenit Suidas.*

SUb Tiberio etiam docuit Romę Potamo Leſbius, ſive Mitylenæus. Hunc, ut auctor eſt Suidas, cùm aliquando in patriam rediret, talibus literis, viatici loco, inſtruxit Tiberius, Ποτάμωνα Λεσβώνακτος εἴ τις ἀδικεῖν τολμήσει, σκεψάσθω εἴ μοι δυνήσεται πολεμεῖν. Scripſit de rebus geſtis Alexandri Magni. Item de limitibus Samiorum: adhæc laudationem Bruti, item encomium Tiberi Cæſaris, item de perfecto oratore. Auctor idem Suidas. Meminit & Plutarchus; ut in Sotione mox referam. Cave autem Potamonem hunc Leſbium confundas cum Potamone Alexandrino: qui & ipſe quidem ſub Auguſto, & deinceps, claruit; verùm non Rhetor, ſed Philoſophus fuit, ac primus condidit ſectam ἐκλεκτικήν, b quæ ab eo *Potamonica* vocabatur: ut pluribus expoſui libro de Philoſophorum ſectis.

a Potamonem, Lesbonactis filiũ, ſiquis in juriâ afficere fuerit auſus, videat, an bellũ adverſus me gerere valeat.
b Electricem, ſive optima quaque ex ſingulis ſectis ſeligentẽ.
c Sotion libro de philoſophorum ſucceſſione.

Quemadmodum verò duo Potamones; ita minimùm duo quoque illuſtres fuere Sotiones. Prior ſub Ptolomæis vixit; ut non pertineat ad hæc tempora. Alter hujus eſt loci. Dicam de utroque, quia aliqui confundunt. Antiquior ſibi memoriam peperit opere τῶν διαδοχῶν, ſive *ſucceſſionum:* quo tradidit, quis philoſophus cuique ſucceſſerit. Unde Laërtius in Anaxagorę vitâ: Σωτίων c ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων. Philoſophorum vitas perſequebatur hoc opere; ut indicat Eunapius initio vitarum. Tertium inde librum memorat Laërtius in procemio. Ac vix dubium, quin ejuſdem

dem fuerit Sotionis opus περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων a, Athenæo memoratum lib. XII. Id ut existimem, facit vicinitas argumenti. Siquidem Timon opere eo philosophos omnes convitiis insectabatur: ut verisimile sit, Sotioni fuisse propositum, obviam ire Timonis calumniis. Diximus de hoc Timone commentario nostro de Poëtis Græcis. Ætatem hujus Sotionis ex parte indicat, quòd ejus de Successionibus librum in compendium redegerit Heraclides Lembus, Sarapionis filius: ut Sotion Heraclide illo junior esse non possit. At, ut dictum lib. I. cap. XX, ex Suida cognoscimus, Heraclidem hunc floruisse sub Ptolomæo sexto, cui cognomentum *Philometor* fuit. Regnare is cœpit Olympiade CL. At alter Sotion demum claruit temporibus Tiberii Cæsaris; qui imperium accepit Olympiade CXCVIII. De ætate hac colligo ex Plutarcho in vita Alexandri: ubi narrat, ut Sotion ex Potamone Lesbio (quem Tiberii Cæsaris fuisse æqualem, antea ostensum) audierit illud, Alexandrum non solùm in equi memoriam, cui *Bucephalus* nomen erat, condidisse Bucephalam, sive Bucephaliam oppidum: sed etiam in memoriam canis dilecti, cui nomen *Perita*, nominis hujus oppidum in eâdem Indiâ exstruxisse. Meritò autem Sotion hujus rei testem citabat Potamonem Lesbium; quia is summæ foret auctoritatis, & res gestas Alexandri Magni literis mandâsset: quorum utrumque ex Suida proximè vidimus. Et quia hæc Sotion prodiderat de rebus ab Alexandro in India gestis: existimo etiam, ex eodem Sotionis opere fuisse illa de mirificis hominum formis in India; quorum testem Sotionem citat Tzetzes Chil. VII. Hist. CXLIV. Nam istiusmodi fabellas prodiderant, qui cum Alexandro fuerant in Indiam profecti. At non facilè item b dixero, hujus, an prioris Sotionis, vel fortasse tertii cujusdam ejusce nominis, fuerit liber de ira, aliáque, quæ laudat Stobæus. Sanè de ira conveniens fuerit argumentum philosopho: Sotionem autem philosophum nuncupat Tzetzes in Lycophronem *b*. Gellio etiam lib. I cap. VIII vocatur *ex Peripatetica disciplina haut ignobilis vir*: ubi scripsisse etiam dicitur Κέρας Ἀμαλθείας c. Fit & Sotionis mentio in Geoponicis Constantino dicatis. Hodiéque aliqua exstant ἐκ τῶν Σωτίωνος d τῶν σποράδην, περὶ ποταμῶν, καὶ κρηνῶν, καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων. Quæ, ut libri hujus cap. VII dicebamus, primus, cum Aristotelis θαυμασίοις ἀκούσμασι e, edidit Henricus Stephanus: posteáque in sua Aristotelis editione, longè omnium optimâ, inseruit Freder. Sylburgius, non exiguum Cattorum decus.

a *De sillis Timonis.*
b *P. 141.*
c *Cornu Amalthea.*
d *Ex miscellis Sotionis, de fluviis, fontibus, & lacubus mirabilibus.*
e *Auditionibus mirabilibus.*

Tiberii quoque, & ultrà, temporibus floruit Apion, περιεργότατος ὁ γραμματικῶν, ut Africano apud Eusebium *b* vocatur; ἀνὴρ δοκιμώτατος *c*, ut dicitur Tatiano *d*; *literis homo multis præditus, rerúmque Græcarum plurimâ atque variâ scientiâ*; ut judicat Gellius lib. v. cap. xiv: qui & ejusdem meminit lib. vi, cap. viii. Natus fuit Oasi, Ægypti civitate: sed Alexandrinus vocari gaudebat, quòd jus ejus civitatis haberet. Auctor Josephus lib. ii eorum, quos adversus eum scripsit. Cognomen habuit Πλειστονίκης *e*; ut liquet ex Plinii lib. xxxvii, cap. v; Gellii lib. v, cap. xiv; & lib. vi, cap. viii; & Clementis Alex. lib. i. Στρωματ. Sed Suidæ dicitur Ἀπίων ὁ πλειστονίκης *f*. Verùm fallitur. Nam Posidonii filius fuit; ut Africanus scripsit in tertio χρονογραφιῶν; & inde Eusebius, loco, quem antè diximus. Etiam cognomen habuit Μόχθος *g*, ab assiduo labore; ut Suidas docet. Ex quo etiam cognosces, quibus præceptoribus usus sit. De eo sic Plinius in præfatione historiæ naturalis: *Apion Grammaticus, hic quem Tiberius Cæsar cymbalum mundi vocabat, cùm publicæ famæ tympanum potiùs videri posset, immortalitate donari à se scripsit, ad quos aliqua componebat*. Unde liquet, Tiberii ætate non exiguum nomen habuisse. Idem ab Alexandrinis ad C. Cæsarem, cognomento Caligulam, accepit legationem. Quo tempore Philo à Judæis est missus ad eundem, ut gentis suæ caussam ageret adversus Alexandrinos. Auctor Josephus lib. xviii Antiq. Jud. cap. x *h*; & ex eo Eusebius lib. ii Histor. Eccl. cap. v. De eodem sic Seneca epist. lxxxviii: *Apion Grammaticus, qui sub C. Cæsare totâ circulatus est Græciâ*. Ita enim ex veteri codice rectè legit I. Lipsius: ubi in vulgatis *circumlatus*. Nec tantùm Tiberii, & Caii, sed Claudii etiam tempore vixit; ut Suidas scribit. Edidit librum adversus Judæos: cui Flavius Josephus respondit. In hujus operis lib. iv Mosis ætatem retulit ad tempora Ogygis, & Inachi; ut testis est Justinus Martyr in cohortatione ad Græcos. Item scripsit Ægyptiacorum libros quinque; ut Tatianus *i* testatur: ubi & ex quarto eorum quædam adducit. Meminit hujus operis Gellius lib. v, cap. xiv; lib. vii, cap. viii; lib. x, cap. x. Utriusque scripti mentionem facit Clemens in primo Στρωματέων, his verbis: Ἀπίων ὁ γραμματικὸς, ὁ Πλειστονίκης ἐπικληθεὶς, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἱστοριῶν· καίτοι φιλαπεχθημόνως (?) πρὸς Ἑβραίους διακείμενος, ἅτε Αἰγύπτιος τὸ γένος, ὡς καὶ κατὰ Ἰουδαίων συντάξασθαι βιβλίον, &c. *Apion, cognomine Plistonices, in quarto historiæ Ægyptiacæ: licet inimico infestóque erga Hebræos animo esset, quippe qui genere Ægyptius foret; adeò ut etiam librum*

a *Grammaticorũ curiosissimus.*
b *Lib.* 10. *de præparat. Euang. pag.* 288. *edit. Rob. St.*
c *Vir celeberrimus.*
d *Orat. ad gentes.*
e *Multivictor, sive sæpe victor.*
f *Apion, filius Plistonici.*
g *Labor ærumnabilis.*
h *Al.* 15.
i *Orat. ad gentes.*

brum fecerit adversus Judæos, &c. Et ante eum utriusque operis mentionem fecit Justinus parænesi ad Græcos. Ubi itidem quartum historiarum citat. Deque altero opere sic ait: Ἀπίων ὁ Ποσειδωνίου [a] ἐν τῇ κατ' Ἰουδαίων βίβλῳ. Cujus loci eo lubentius memini, quia inde etiam liquet, quod de patre ejus ex Africano, & Eusebio, adversus Suidam dicebamus.

a Apio, Posidonii filius, in suo adversus Iudæos commentario.

Gellius de Ægyptiaca ejus historia ita judicat lib. v, cap. xiv: *Ejus libri non incelebres feruntur, quibus omnium ferme, quæ mirifica in Ægypto visuntur, audiuntúrque, historia comprehenditur: sed in his, quæ audivisse, vel legisse, sese dicit, fortasse à vitio studióque ostentationis, sit loquacior. Est enim sanè quàm in doctrinis suis venditator.* Inter mirifica Ægypti imprimis fuisse pyramides, nihil monere attinet. Itaque inter duodecim scriptores, qui de iis scripserint, Apio hic postremus à Plinio, nempe temporibus illis proximo, recensetur lib. xxxvi Histor. Nat. cap. xii.

Apionis hujus æqualis fuit Philo Alexandrinus, Judæorum, ut de eo Hieronymus scribit, disertissimus, Platonis imitator summus; ut de eo dictum sit, ἢ [b] Πλάτων φιλωνίζει, ἢ Φίλων Πλατωνίζει. Scripsit inter alia de vita Mosis, item de vita Josephi. Item de legatione suâ ad Caium Cæsarem, cognomento Caligulam. Quâ narrat, quanta Judæi mala fuerint perpessi ab Avidio Flacco; qui Ægyptum præses obtinebat; & Judæos, Alexandriæ adversus Græcos, & populum Alexandrinum tumultuantes, oppresserat; eorúmque synagogas imaginibus, aris, victimis, inquinârat. Narrat quoque, quæ in legatione eâ contigerint. Uti verò à Judæis Philo, ita ab adversa factione missus fuit Apio Alexandrinus: quemadmodum paullo antè dictum est. Rejecit verò Caligula legationem Judæorum ob non admissas Cæsaris imagines. Vide Josephum Antiq. lib. xviii. cap. xv; Eusebium in Chron. & ii Histor. Eccles. cap. v; Orosium lib. vii, cap. v; & Zonaram. Eusebius * addit, libris v complexum, quæ ad has Judæorum calamitates, & legationem suam pertinerent. Sed libri illi perierunt. Scripsit & de vita eorum, qui ἀσκηταὶ dicuntur; quales monachi. Essenos intellige; quæ Judæorum secta. Etsi Christianos signari putet Eusebius: qui fusè de iis lib. ii Histor. Eccles. cap. xvi; eúmque secuti Rufinus cap. xvii; & Nicephorus lib. ii. cap. xvii. Exstat quoque sub nomine hujus Philonis historia ab Adamo usque ad Sauli regis tempora. Tritthemius appellat, *De generationis successu.* Ac Ludovicus Vives pro genuino agnoscit, lib. v [c] de tradendis disciplinis. A com-

b Aut Plato Philonē, aut Philo Platonem imitatur.

** Histor. lib. 2. cap. 4.*

c P. 507.

compluribus, ut genuinum, videas adduci: in his à Gobelino Persona in Cosmodromio Ætat.II cap.II. Sed Græcè non exstat, nec quicquam Philonis genio dignum habet. Et tum Scripturis, túmque Josepho sæpius adversatur; ut omnino scriptor sit ὑποβολιμαῖος a. Vide de eo dissertantem Melchiorem Canum lib.XI. Loc. Com.cap.VI.

a Suppositicius.

PAMPHILA, genere Ægyptia, vixit tempore Neronis imper. ac scripsit perutiles octo libros historiæ miscellæ; quibus congessit, quæ vel ex marito, quicum tredecim annos nupta fuit, audisset, vel ex viris eruditis, qui mariti ædes frequentassent, vel quæ ipsa observâsset. Auctor Photius tmem.VIII. Sed Suidas ait, Epidauriam fuisse, filiam Soteridis, conjugem Socratidis; ac scripsisse historiarum libros XXXIII; & epitomen Ctesiæ lib. III; & epitomas alias historicorum, aliorúmque scriptorum plurimas. Fuere autem, qui libros istos Soteridi attribuerunt; ut idem Suidas dicit in hac voce: ubi &, sui oblitus, Soteridem maritum Pamphilæ, non patrem fuisse dicit. Ex primo Pamphilæ, ac porrò ad decimum usque, excerpserat magnam partem libri secundi eclogarum Sopater Sophista; teste Photio tmem. CLXI. Nonum & vigesimum Pamphilæ commentarium citat Gellius lib.XV, cap.XVII. Sæpe etiam Pamphilæ meminit Laërtius. Ut in Pittaco, ubi eam memorat ἐν ε τῷ Λυτέξῳ τῶν ὑπομνημάτων b; indeque refert, ut Pittacus noluerit capere pecunias, quas Crœsus dono miserat. Idem in Periandro ex quincto commentariorum probat, duos fuisse Periandros. Et in Socrate narrat ex septimo Pamphilæ, ut Alcibiades Socrati donârit ingentem aream ad exstruendam domum: ille autem recusârit; addens, si corium sibi daretur ad parandos calceos, non se recepturum; &, ridiculum se fore, aliter si faceret. Iterum in Platone; ubi ex libro vigesimoquincto narrat, ut Arcades, & Thebani, cùm ingentem condidissent urbem, Platonémque rogâssent, ut eorum constitueret Rempublicam, proficisci eò noluerit; quòd æqualitatem illos sequi nolle intelligeret. Idem in Theophrasto prodit ex trigesimo Pamphilæ, Menandrum Comicum Theophrasti fuisse discipulum. Mentionem etiam facit in Thalete, Chilone, Cleobulo. Sed istis in locis numerum libri non addit. Quare etsi Photius tantum octo libros viderit, tamen, XXXIII scripsisse, Suidæ credimus.

b In quincto commentariorum.

Neronis, & Vespasiani temporibus, claruit PERIPLI AUCTOR, qui perperam vulgo creditur Arrianus. Multo tamen junior

junior fuerit, si inscriptioni fides: quæ istiusmodi est: Αὐτοκράτορι Καίσαρι Τραϊανῷ σεβαστῷ Ἀῤῥιανὸς χαίρειν *. Sed id posse subsistere, negat clarissimus Claudius Salmasius Plinianis exercitationibus in Solini Polyhistora †. Ubi & comprobat, nec Arrianum esse, nec Hadriani temporibus vixisse; sed Plinio fuisse æqualem, vel paullo etiam vetustiorem. Argumenta apponerem, nisi plura essent: ut satis videatur, digitum ad fontem intendere.

* *Imperatori Cæsari Trajano Augusto Arrianus salutem.*

† *P. 1186. Tangit & pag. 1021.*

CAP. VIII.

Fl. Iosephus ad Romanos legatus. Galilæorum postea dux, ab Romanis captus. Vespasiano, & Tito, adaptat oraculum de Christo; eúmque errorem secuta est nationum vanitas. Suidas corrigitur. Portus refellitur. Quanto in honore fuerit Iosephus apud Titum, ac quàm præclarè idem de ejus historia Iudaica senserit; uti & rex Agrippa. Quæ præterea Iosephus ediderit. Stylus ejus cujusmodi. Discrepantes de fide illius sententiæ juniorum. Iosippus, Gorionis filius, alius est à Fl. Iosepho, & quidem longè recentior; imò putidus impostor, qui nec cautè satis sciat mentiri. Cur dicatur Iosippus Longus. Iustus Tiberiensis. Ejus historiæ, & stylus, & cum Fl. Iosepho inimicitiæ.

FLavius Josephus, Matthathiæ filius, natus fuit anno primo Caii Cæsaris, cognomento Caligulæ: maternum genus ducebat à regia Hasmonæorum stirpe, sive, ut vulgò vocant, Maccabæorum: sectâ fuit Pharisæus; quam ipse ait ad illam, quæ Græcis Stoica vocatur, proximè accedere: annos natus XXVI Romam iit, ut pro sacerdotibus aliquot suæ gentis intercederet; quos Felix, Judeæ procurator, ob culpam leviculam, vinctos miserat Romam: eâ occasione per Aliturum mimum, genere Judæum, ac Neroni charum, innotuit Poppeæ Augustæ: nec modò impetravit, ut dimitterentur sacerdotes; sed etiam donis ab Augusta ornatus in patriam rediit. Ubi gliscente seditione, dux Galilæorum ab Hierosolymitanis factus, multa prudenter, & fortiter gessit; usque dum, captâ Iotapatâ, vivus in manus Romanorum venit: hinc custodiæ datus fuit, ut ad Neronem mitteretur. Quo cognito, postulavit, ut cum Vespasiano loqui posset, Tito filio, & duobus a-

 micis

micis præsentibus. Ibi ille Vespasiano imperium prædixit. Cujus etiam rei Suetonius meminit. Nam cùm de Carmeli Dei apud Judæam oraculo dixisset, subjicit ista: *Et unus ex nobilibus captivis, Iosephus, cum conjiceretur in vincula, constantissimè asseveravit, fore, ut ab eodem brevi solveretur; verùm jam imperatore.* Nimirum vaticinium propheticum de Messia rege, quem iis temporibus Judæi etiamnum exspectabant, Vespasiano accommodabat: eamque vanissimam interpretationem eventu postea comprobatam fuisse, gentiles putarunt; quibus ignotum erat regnum spirituale, quod per universum orbem habet Sospitator noster Jesus. Hinc idem Tranquillus paullo antè dixerat: *Percrebuerat Oriente toto vetus, & constans opinio, esse in fatis, ut eo tempore Iudæâ profecti rerum potirentur. Id de imperatore Romano (quantum eventu postea paruit) prædictum, Iudæi ad se trahentes rebellarunt.* Ac similiter Tacitus lib. v. Histor. *Pluribus persuasio inerat, antiquis sacerdotum literis contineri, eo ipso tempore ut valesceret Oriens, profectique Iudæâ rerum potirentur: quæ ambages Vespasianum, ac Titum, prædixerant.* Nempe, ut videmus, in subleſtâ hac interpretatione gentibus præivit Josephus, postquam res Judæorum retro cedere, ac Vespasiano omnia ex voto fluere, perspexit. Est eâ de re
* P. 193. egregius quoque locus apud Zonaram annalium Tom. II *: Ὁ γὰρ Ἰώσηπος, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος ἱστόρησε, χρησμόν τινα ἐν γράμμασιν ἱεροῖς εὑρηκώς, δηλοῦντα ὡς ἄρξει τις ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν τῆς οἰκουμένης, διὰ τὰς ἐν τῇ Ῥώμῃ στάσεις, καὶ τῶν ἐκεῖ βασιλέων τὰς συνεχεῖς ἀλλαγάς, εἰς τὸν Οὐεσπασιανὸν τείνειν ὑπείληφε τὸν χρησμόν, καὶ τὸ κράτος προεμαντεύσατο. Τούτου δὲ τοῦ χρησμοῦ μέμνηται καὶ Ἀπιανὸς ἐν τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ Ῥωμαϊκῆς. Δικαιότερον δ' ἂν ἢ ἀληθὲς μάλιστα νομισθείη, τὰ ἐπὶ τοῦ σωτῆρος τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ χρησμὸν ἐκπληρωθῆναι. Οὐ γὰρ τῆς οἰκουμένης ἁπάσης Οὐεσπασιανὸς ἐβασίλευσε, κατὰ τὸν χρησμόν, ἀλλὰ τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις μόνης. *Iosephus enim, ut ipse narrat, cùm in sacris literis oraculum reperisset, fore, ut quidam ex Iudæa orbi terrarum imperaret: id oraculum, ob Romanorum seditiones, ad Vespasianum retulit, eique vaticinatus est imperium. Ejus oraculi meminit etiam Apianus historia Romana lib.* XXII. *Rectiùs autem, ac verissimè, id oraculum de servatore humani generis, Domino Iesu Christo, intelligetur. Neque enim toti terrarum orbi Vespasianus imperavit: sed Romano imperio duntaxat.* Quod & judicium fuit Eusebii, Histor. Eccles. lib. II, cap. VIII: ubi itidem legas, oraculum illud non Vespasiano aptari, sed Christo, debuisse. Ac verba quidem, quibus tum Josephus ad Vespasianum usus fuit, adfert ipse lib. III de bello Judaico cap. XIV. Sunt verò ejusmodi: Σὺ μὲν,
Οὐε-

Οὐεσπασιανὲ, νομίζεις, αἰχμάλωτον αὐτόμολον εἰληφέναι τὸν Ἰώσηπον· ἐγὼ δὲ ἄγγελος ἥκω σοι μειζόνων. μὴ γὰρ ὑπὸ θεοῦ πεμπόμενος οὐκ ᾔδειν τὸν Ἰουδαίων νόμον, καὶ πῶς στρατηγοῖς ἀποθνήσκειν πρέπει. Νέρωνί με πέμπεις; τί δέ; οἱ μετὰ Νέρωνα μέχρι σοῦ διάδοχοι μένουσι; Σὺ Καῖσαρ, Οὐεσπασιανὲ, καὶ παῖς ὁ σὸς οὗτος. Δέσμει δέ με νῦν ἀσφαλέστερον, καὶ τήρει σαυτῷ. δεσπότης γὰρ οὐ μόνον ἐμοῦ σὺ, Καῖσαρ, ἀλλὰ καὶ γῆς, καὶ θαλάσσης, καὶ παντὸς ἀνθρώπων γένους· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τιμωρίαν δέομαι φρουρᾶς μείζονος, εἰ κατασχεδιάζω κατὰ θεοῦ. *Tu quidem, Vespasiane, putas, Iosephum te habere transfugam captivum: ego autem majorum ad te nuntius venio, præmissus à Deo: alioqui Iudæorum legem sciebam, & quemadmodum duces exercituum mori deceret. Ad Neronem me mittis? quid ita? quasi qui Neroni usque ad te successuri sunt, maneant. Tu es Cæsar, Vespasiane, & Imperator, atque hic filius tuus: me autem colligatum arctiùs tibi asservato: nam dominus quidem non mei solius es tu, Cæsar; verùm etiam terræ, marisque, ac totius humani generis: me autem ad majorem pœnam custodiri oportet, si ex tempore, & subito, in Deum ista confingo.* Ex hoc Josephi loco emendandus est Suidas in Ἰώσηπος; ubi ea Josephi oratio, nec rectè, nec integrè, adducitur. Neque audiendus Æmilius Portus, cùm apud Suidam, ubi nunc est, Μὴ a γὰρ οὐχ ὑπὸ θεοῦ προπεμπόμενος εἶδον τὸν Ἰουδαίων μόρον, legere jubet εἶδες, ut ad Vespasianum referatur, qui Iudæorum urbem expugnavit, & interitum vidit. Nam rectum est εἶδον, vel potiùs ᾔδειν. Neque ista, ut ille putat, dixit Josephus, captis Hierosolymis, & delatâ gente; sed captâ Jotapatâ: quo tempore Hierosolyma nondum obsidebantur. Cæterùm etsi Vespasianus putaret, callidè ista Josephum esse commentum, quo dimitteretur: tamen, ubi cognovit Neronis, & Galbæ mortem; ac civile inter Othonem, & Vitellium bellum; ubi item Tiberius Alexander, Ægypti præfectus, in Vespasiani verba legiones adegit: mox Josephum veste, & ornamentis donavit; qui vinculis solutus, & eo mactus honore, cum Tito ad Hierosolymorum obsidionem profectus fuit. Hoc peracto bello, edididit Josephus libros VII de eopse bello Judaico: quibus Romæ, ob ingenii & eruditionis gloriam, statuam meruit: ut Hieronymus quoque narrat in Ecclesiasticorum scriptorum catalogo. Eos se primùm Vespasiano, & Tito, obtulisse ait, quòd eorum judicium minimè expavesceret. Quin refert, Titum ex solis istis peti voluisse ejus belli historiam: præterea illum manu suâ iis subscripsisse, & jussisse, ut in bibliotheca publica asservarentur. Adhæc commemorat, ut regi eos Agrippæ ostenderit, & ab eo acceperit epistolas septuaginta duas, quibus, quàm verissimè histo-

a *Nisi enim à Deo præmissus essem, non vidissem Iudæorũ exitium.*

riam à se exaratam esse, planum fiat. Multa quoque alia adfert, quibus fidem historiæ suę conciliet: imprimis, quòd propè omnia oculis suis viderit, cætera ab iis acceperit, qui ipsi rebus præfuerunt. Adhæc edidit XX libros Antiquitatum Iudaicarum; quas decimotertio Domitiani anno absolvit. Orditur verò eas ab orbe condito, ac perducit usque ad duodecimum annum Neronis: quo Iudæi, injuriis Flori, qui Albino successerat, coacti, arma adversus Romanos ceperunt. His libris adtexuit Vitam suam; unde peti debent, quę præteriimus. Scripsit quoque libros II contra Apionem; qui à gentilibus legatus Romam missus librum adversus Philonem ediderat, quo Iudaicæ gentis vituperationem complexus erat. Fecit & librum περὶ τοῦ αὐτοκράτορος λογισμοῦ a. Qui & Μακκαβαϊκὸν b inscribitur. Cæterùm Porphyrius quoque lib. IV περὶ ἀποχῆς c quædam de triplici apud Iudæos sectâ adducit ex Iosephi duodevigesimo Antiquitatum libro: item ex secundo historiæ Iudaicę; ac septem fuisse addit historiæ ejusce libros. Hoc Iudaicæ historiæ opus signat & Stephanus in Φασαηλίς; ubi eum citat ἐν d τῷ α' περὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολέμου. De stylo ejus ita censet Photius *, esse eum candidum, purum, elegantem, ac jucundum; in concionibus etiam disertum. B. Hieronymus, libello ad Eustachium de custodia virginitatis, Grecum Livium nominat. Quantum autem fidei mereatur, minimè nunc convenit inter eruditos. Sunt quibus usque adeò fides ejus suspecta sit, ut planè susque deque habeant, quid Iosephus dicat, dummodo vel alterius qualicumque autoritate, vel minutâ ratiunculâ, defendere contrarium sibi posse videantur. Contrà magnus Scaliger Prolegomenis ardui operis de Emendatione Temp. censet, ubique elucere Iosephi, & eruditionem, & fidem, in tantum, ut non solùm in rebus Iudaicis, sed etiam externis, tutiùs ei credatur, quàm omnibus Grecis, ac Latinis. Illustre apud eum de Christo testimonium habemus in duodevigesimo Antiquitatum libro: unde illud etiam citat Hieronymus in Ecclesiasticorum scriptorum catalogo, item Suidas in Ἰώσηπος. Mirum verò, non meminisse ejus Photium in excerptis suis cap. LXXVI.

a De imperio rationis.
b de Maccabæis.
c De abstinentia ab animalibus.
d Libro primo de bello adversus Romanos.
* Cod. 47.

Æqualis huic Iosepho, juxta Gebrerardum e, imò, si Munsterum audimus, idem planè fuit Iosephus is, qui vulgò dicitur Iosippus Gorionides f; scriptor historię de bello Iudaico; quę Hebraicè exstat; ac beneficio Munsteri, mutilè tamen, in lucem prodiit Basileę; integriùs verò excusa est Venetiis. Sed neque hic idem est, ac Flavius Iosephus; neque ęqualis. Siquidem lib. III

e In Chronologia.
f Præfat. in lib. Iosephi edit. Basil. ann 1541.

cap.

cap. XV Gotthos in Hispania ponit: etiam partem Africæ vocat *Barbariam*: item lib. V cap. I ait, Francos à Iulio Cæsare subactos. Quo tempore nomen id non erat Gallis. Imò ejusdem libri cap. XLII * Francorum meminit, qui Gallias occupâssent. At aliquot demum seculis pòst natio ista has terras obtinuit. Quid quod multa adeò dicat, quæ Flavio Iosepho, ac veritati ipsi, repugnent? Quocirca non possum dissentire ab illis, qui pro supposititio scriptore habent: ut sunt Baronius Tom. I. Annal. ad ann. LXXII num. XXVII, Possevinus in Apparatu, voce Hegesippus, Ribeira comment. in Obadiam num. CX, & Maldonatus in Matth. cap. XVI. Amplius dico; Gorionides iste non librariorum culpâ titulum mentitur: sed ipse, quantus quantus est, impostor est. Quod pluribus probandum duxi. Scriptor ejus operis legerat apud Iosephum, ex interpretatione Rufini, (hac enim usum liquet) Iosephum, Gorionis filium, quem Γωρίονα Fl. Iosephus nominat, unà cum Amano mœnibus fuisse præfectum: Iosephum autem, Matthathiæ filium, præfuisse Galilææ. Horum ille utrumque in unum conflavit: & bonus vir persuadere nobis est conatus, se nempe esse sacerdotem illum Iosephum, qui de excidio Iudaico scripserat. Sed vide hominis stuporem. Ipse commenti sui interdum obliviscitur. Uti quando ait, non quivisse se sanctuarium ingredi, eo quòd solis sacerdotibus fas esset. Quàm bellè cum eo hoc convenit, quod se finxerat sacerdotem? Et tamen genti suæ, ut ad istiusmodi credula est, potuit persuadere, esse se celebrem illum Fl. Iosephum. Solent verò Iudæi nobilem illum historicum, de quo antea dictum, vocare *Iosephum*, sive *Iosippum Longum*: nempe ut distinguant ab ea Iosippi epitome, quam Hebraicolatinam Basileæ edidit Sebastianus Lepusculus. Quod ad gentem, & ætatem Pseudogorionidæ, fuisse Iudæum Gallum, & quidem nuperum scriptorem, saltem vixisse post annum Christi sexcentesimum, satis verisimiliter probat Ios. Scaliger: quem vide Trihæresii elencho cap. IV. & V.

* *In Latin. tralat. sed in Hebr. 41.*

Iustus Tiberiensis, è Galilæa provincia, Iosephi, Iudaicarum antiquitatum scriptoris, æqualis fuit: quicum & graves ei inimicitiæ intercesserunt. Scripsit, Photio teste *a*, Iudæorum regum Chronicon qui coronati fuere. Incepisse illud ait à Moyse, & perduxisse usque ad exitum Agrippæ, septimi è familia Herodis, ac Iudaicorum regum ultimi: qui Claudii tempore regnare cœpit; sub Nerone crevit, majoraque incrementa sumsit sub Vespasiano; ac

a Tmemate 35.

tertio Trajani anno obiit: quousque & historiam Iustus perduxit. Ibidem judicium tale de eo fert, stylum esse συντομώτατον a, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀναγκαιοτάτων παρατρέχοντα. Adhæc dicit, communi Hebræorum vitio laborare, ut, cùm Judæus genere esset, nullam de Christi adventu, aut miraculis ejus, faceret mentionem. Multa item in historia finxisse ait: imprimis de iis, quæ ad Romanorum adversus Judæos bellum, & excidium Hierosolymorum pertinerent. Hoc Photii judicium convenit cum iis, quæ de eo Josephus scripsit in Vita sua. Pauca inde Latinè apponam. Hoc, inquit, *loco libet paucis reprehendere Iustum, hujus argumenti scriptorem. Is, ut videretur bene tempus insumere, res hoc bello gestas scribere aggressus, multa mentitus de me, ne de suâ quidem patriâ vera locutus est.* Et mox: *Vt igitur ad te jam sermonem vertam, Iuste, historicorum tuo judicio gravissime; quomodo ego, & Galilei, in caussa fuimus, ut patria tua deficeret à rege simul, & Romanorum imperio? quandoquidem, priusquam ego ex decreto civitatis Hierolosymitanæ in Galilæam dux mitterer, tu cum tuis Tiberiensibus, armis correptis, populariter ausi estis infestare etiam Syrorum Decapolim.* Longum esset exscribere omnia, quæ ad vitam scriptaque hujus Iusti pertinent: sunt enim pagellæ aliquot: quare solùm adferam, quæ ad tempus pertinent, quo sua edebat. In hanc igitur sententiam sonant Græca verba Josephi: *Si confidis, te scripsisse meliùs omnibus, cur, vivo Vespasiano, ac Tito, ac quorum auspiciis id bellum gestum est, & Agrippâ superstite, cognatisque ejus, viris Græcarum literarum peritissimis, non edidisti tuam historiam? Ante viginti enim annos eam scripseras, & poteras à consciis habere testimonium. Nunc postquam illi non sunt inter nos amplius, nec putas esse, qui coarguat, ausus es librum edere. At non sic ego: neque meis scriptis timui; sed ipsis opus id imperatoribus tradidi, cùm adhuc recens id bellum penè versaretur in hominum oculis.* Meminit hujus operis etiam Eusebius Histor. Eccles. lib. III, cap. IX. Adhæc B. Hieronymus in catalogo scriptorum Ecclesiasticorum. Item Stephanus in Τιβεριάς: Ἐκ ταύτης b ἦν Ἰοῦστος, ὁ τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλεμον τὸν κατὰ Οὐεσπασιανοῦ ἱστορήσας. Unde colligo, ut Iosephus, ita & Iustum, non modò de Antiquitatibus Iudaicis, sed seorsim etiam de bello Iudaico scripsisse. Item meminit Honorius in luminaribus Ecclesiæ; apud quem perperam legitur, *Iunstinus Tiberiensis*. Alia quoque ab eo edita esse, ex Suida discimus: &, credo, aliquis istoc etiam adstruere conabitur ex hoc Laërtii loco in Socrate: φησὶ c Ἰοῦστος ὁ Τιβεριεὺς ἐν τῷ Στέμματι. Sed nihil infirmius hoc argumento, si Laërtius, quod verissimum puto, librum signat de corona Iudaica, sive de regibus Iudaicis, qui coronâ fue-

rant

a Concisum, & pleraque relatu maxime necessaria prætermittentē.

b Inde erat Iustus, qui historiam belli Iudaici adversus Vespasianum scripsit.

c Iustus Tiberiensis ait in Corona.

rant ornati. Siquidem hoc opus ita inscribebatur, Ἰούστου Τιβεριέως a περὶ Ἰουδαίων βασιλέων τῶν ἐν τοῖς στέμμασιν: ut testis Photius. Frustra verò est doctissimus Xylander, cùm apud Stephanum in Τιβεριάς, ubi Justus, belli Judaici adversus Vespasianum scriptor, fuisse dicitur Tiberiensis, *Iosephus* pro *Iustus* legendum esse suspicatur. Nam Josephus non Tiberiensis, sed Hierosolymitanus fuit. Justum autem Tiberiensem fuisse, & Chronica condidisse, præter eos, quos dixi, scriptores, etiam anonymus testatur ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. an. IV: Ἐνταῦθα b λήγει τὸ Ἰούστου τοῦ Τιβεριέως χρονικὸν, ἀρξάμενον ἀπὸ Μωσέως.

a *Iustus Tiberiensis in historia regum Iudæorum, qui fuere coronati.*

b *Hic definit Iusti Tiberiensis Chronicon, quod orditur à Mose.*

CAP. IX.

Suppositittii scriptores. I. *Prochorus de vita B. Ioannis.* II. *Abdias Babylonius de certamine Apostolorum.* III. *Linus de passione BB. Petri, & Pauli.* IV. *Anonymus, vel potiùs presbyteri Achaiæ, de passione B. Andreæ.* V. *Anonymus de actis Pauli, & Theclæ. Clemens Romanus, cui Recognitionum libri attribuuntur. Et fuere olim etiam alia spuria, quæ nunc non exstant. Vt liber de adscensu Pauli, Euangelium Iudæ, & alterum secundùm Ægyptios, & aliud secundùm Hebræos. Cajanorum secta. Clementis Alexand.* ἀκρισία.

Ab tribus his, qui bellum Judaicum memoriæ prodiderunt, transeo ad sex septem scriptores historiæ Christianæ; sed suppositios omnes. Eos hoc loco subnectam, quia eâdem, hoc est Domitiani, ætate, vel saltem non multo pòst, vixisse dicuntur.

Ex istis est Prochorus, unus ex septem diaconis, sive, ut Ecclesiastici fere loqui amant, diaconibus, quos Apostoli ipsi ordinarant: ut Lucas testatur in Actis cap. VI. Scripsisse hic dicitur vitam Euangelistæ, & Apostoli Joannis, quę in Orthodoxographis, & bibliotheca Patrum, legitur. At, multo recentiorem esse, arguit, quòd nominat disertim ὁμοούσιον τριάδα c, quomodo antiquissimi illi necdum loquebantur. Præterea fabulis, mendaciisque, ita coopertus est, ut nec in iis, quæ vera fortasse sunt, fidem mereatur. Idem censent, Baronius in annalibus d Ecclesf. Bellarminus in Ecclesiæ scriptoribus, magister sacri palatii in Ind. Expurg. Lorinus in

c *Coëssentialem Trinitatem.*

d *Tom. I. ad. ann. 99. nu. 4. & ad ann. 44. nu. 30.*

in Act.cap.VI. Facilè autem iis assentio, qui arbitrantur, esse eundem librum, qui *circuitus Ioannis* vocari antea solet, atque hoc nomine etiam inter apocrypha refertur ab Athanasio in Synopsi. Nec tamen Serrarius lib.de Apostolis, sectione LV, dubitat Prochori auctoritate refellere eos, qui negant, Apostolos ante duodecimum à passo Christo annum Hierosolymis decessisse. Nec ignorabat, quo loco alii Prochorum haberent. Sed addit: *Quisquis is est, vetus est.*

Etiam Abdias Babylonius creditur Hebraicè fecisse libros decem de historia certaminis Apostolici: quos Græcè transtulerit Eutropius, ac Latinè interpretatus sit Julius Africanus, nobilis ille chronographus, de quo suo loco dicetur. Scribit verò Abdias iste lib. VI, se Sospitatorem nostrum Christum vidisse in carne: cúmque unus foret ex LXXII discipulis, asseclam se fuisse Simonis, & Judæ, quando in Persiam abibant ad prædicandum Euangelium: denique ab iis, priusquam istis oris excederent, Babyloniæ se episcopum factum esse. Atque eadem legere est apud interpretem in prefatione. Quæ si vera sunt, jure magnum apud omnes scriptoris hujus nomen esse debet. Sanè Wolfangus Lazius, qui primus illum in lucem protraxit, tanti eum fecit, ut dubitare se dicat, utrùm ea, in quibus cum Luca consentit, hauserit ex hoc Euangelista, an Lucas potiùs ea ex Abdia isto exscripserit: nempe qui ἰσ λικες a fuere. In eâdem sententiâ fuit Io. Faber, Theologus Parisiensis. Sed si adeò antiquus est Abdias ille, mirum, non Eusebium, non Hieronymum, non alium veterum quemquam, meminisse vel Abdiæ, vel interpretationis istius, ne istic quidem, ubi Africani scripta recensentur. Præterea quomodo fidem habere ei possumus, qui dicat, se Christum vidisse, cùm in terris versaretur; atque interim laudet Hegesippum historicum, verbaque ejus citet ex lib. V commentariorum? Nam Hegesippus ille Justini, & Athenagoræ, equalis fuit; ut constat ex Eusebii Hist.Eccl.lib.IV cap.XXI, & Hieronymo in scriptoribus Eccles. Quare centum circiter, & triginta annis, floruerit, postquam Christus adscenderat in cœlum. Adhæc quomodo Abdiam cum Latinè transtulit Julius Africanus, quem Græcum fuisse scriptorem, ex Eusebio, & aliis, constat? Denique in scriptore hoc multæ adeò sunt fabulæ, ac mendacia, ut eos libros, *velut fide indignos, Paullus Papa IV inter scripta à se damnata rejecerit:* quemadmodum scribit Sixtus Senensis lib. II bibliothecę sanctæ. Multa quoque erronea in eodem notavit Ioa. Hessels in Censura de quibusdam sanctorum historiis cap. X. Eundem rejiciunt Bellar-

a *Æquales.*

Bellarminus in scriptorib. Eccl., Baronius in annal. *a* Eccl., Ioannes Molanus lib. I. de fide hæreticis servanda cap. VI; Possevinus in Apparatu sacro voce *Abdias*, & *Severus Sulpitius*, Espencæus de continentia lib. V cap. V; & lib. VI cap. II. Adhæc Salmeron Comm. in II Timoth. II disp. II *b*; & Nicolaus Nancelius catalogo librorum, quos scripsit: ubi auctorem eum, *plurimis indiciis, & argumentis à se falsi convictum, interimque correctiorem multo redditum ait*. Ac paullo pòst dicit, scriptorem eum licet suppositititium, uti & Clementem Romanum, *multis & argumentis à se, notisque illustratum*. Puto autem, istos Abdiæ libros signari à beato Augustino contra Adimantum cap. XVII; cùm ait, *Manichæi legunt scripturas apocryphas, quas etiam corruptissimas esse dicunt: ubi scriptum est, Apostolum Thomam maledixisse homini, nec multo pòst à leone dilaniatum, & occisum esse.* Nam historia istæc, vel fabula potiùs, (ut Melchior Canus *c* appellat) refertur ab hoc Abdia lib. IX, qui est de gestis Thomæ in India.

a Ad ann. 44. num. 44. & ad ann. 51. num. 51.
b Pag. 585.
c Loc. Com. lib. II cap. 6.

Præterea sub nomine Lini, episcopi Romani, & martyris, duo circumferuntur libri ad ecclesias orientales; qui acta continent passionis Petri, & Pauli. Agnoscit ea Sigebertus de illustribus Scriptoribus cap. V; *Linus, primus post Petrum Papa, scripsit Græco sermone martyrium Petri, & Pauli, uno die passorum; & Ecclesiis Orientalibus destinavit.* Item Anonymus in vita Nerei, & Achillei, apud Surium: *Quo autem pacto* (Petrus, & Paulus) *cum Simone congressi sint, cùm ipsi coram sitis intuiti, superfluò mihi visus sum apud vos velle referre; maximè cùm S. Linus Orientis Ecclesiis cunctam passionis eorum seriem Græcè perscripserit.* Sed historia ea, quæ hodie quidem exstat, est commentitia, ac multos continet errores: ut docent, Bellarminus in Ecclesiast. script. & lib. II de Pontif. Rom. cap. IX, Baronius in Ann. Eccl. ad ann. LXIX num. VI, Possevinus in apparatu sacro, voce *Linus*, Joannes Maria, magister sacri palatii in Ind. Exped. tom. I, & Claudius Espencæus lib. VI de continentia cap. II. Etsi autem scriptor sit fabulosus, est tamen antiquus; & fortasse, licet Linus à Sigeberto dicatur Græcè sua literis mandâsse, nihilominus, quæ non habemus, Latinè primùm conscripta sunt; non à Lino quidem, sed aliquanto pòst. *Stylus ipse prisci alicujus monachi esse arguit:* ut non malè conjectat Barthius Adversar. lib. XLIII. cap. XIII.

Exstat & passio S. Andreæ Apostoli, scripta, ut aiunt, à presbyteris & diaconis Ecclesiarum Achaiæ, qui passioni interfuerant. Eam pro legitimâ agnoscit Petrus Damiani *d*; qui temporibus vixit Gregorii VI, usque ad Gregor. VII; atque obiit anno Christi

d Serm. 2 de sancto Andrea.

cIↃLXXII. Sed Petro Damiani opponimus Epiphanium; qui hæres. XLVII Encratitas ait uti actionibus Andreę, Ioannis, & Thomę. Item Philastrium de hęres. cap. XL; quod est de apocryphis. ubi inquit: *Contra disputationes beatissimorum Apostolorum consulta ponunt. è quibus sunt Manichæi, Gnostici, Nicolaitæ, Valentiniani, & alii quàm plurimi; qui, apocrypha Prophetarum, & Apostolorum; id est, actus separatos habentes, canonicas legere Scripturas contemnunt.* Et post pauca: *Habent Manichæi apocrypha beati Andreæ Apostoli, id est, actus, quos fecit veniens de Ponto in Græciam: quos conscripserunt tunc discipuli sequentes Apostolum.* Mox idem censet de actibus Ioannis, Petri, & Pauli. Item Innocentius I, extremâ epistolâ primâ, quæ est ad Exuperium, Tolosanum episcopum, eum, quem Ausonius quoque inter claros sui seculi oratores celebrat: *Cætera, quæ vel sub nomine Matthiæ, sive Iacobi Minoris, vel sub nomine Petri, & Ioannis, quæ à quodam Leucio scripta sunt, vel sub nomine Andreæ, quæ à Nexochäride, & Leonide philosophis, vel sub nomine Thomæ, & si qua sunt alia, non solùm repudianda, verùm etiam noveris esse damnanda.* Ubi simul auctorem operis istius indicat. Similiter Gelasius, decreto cum LXX episcopis habito, in apocryphis reponit *Actus nomine Andreæ Apostoli.* Inclinat huc etiam Baronius in annal. Eccl. ad ann. LXIX. §. XXXIV: imò etiam agnoscit, acta passionis Andreæ à Manichæis esse corrupta, atque ab iis citari solita, & propterea dubiæ in Ecclesia fidei censeri. Sanè non alienum esse à moribus Manichæorum, acta Apostolica promulgare fabulis plenissima, vel ex iis liquet, quæ de Leucio Manichæo retulimus ex Innocentio: quæque de eo legere est apud B. Augustinum libro de fide contra Manichæos cap. XXXVIII. Ut mirum mihi videatur, Possevinum * sic laborare in eo, ut Passionem illam Andreæ doceat esse genuinam; ac Bellarminum quoque in eadem esse sententia. Distinguit enim inter acta olim damnata, & illa presbyterorum Asiæ, quæ apud Surium leguntur Tom. VI, die XXX Nov. † Ac posteriora hæc legitima esse arbitratur. Quibus caussis moveatur, exponit in Scriptoribus Ecclesiasticis seculi primi. Sed iis alibi occuremus.

* *In Apparatu, voce* Andreæ.

† *P. 696.*

Similiter statuendum de actis Pauli, & Theclæ. Quorum crebra adeò est mentio apud veteres. E Græcis meminit Gregorius Nazianzenus orat. in laudem Athanasii, & exhortatione ad virgines, item oratione I in Julianum Apost. & orat. XVIII; quæ est in laudem Cypriani: item carmine iambico de vita sua: adhæc Gregorius Nyssenus; apud quem illustre est Theclę elogium orat. XIV in

Canti-

Cantica Canticorum: item Epiphanius hæresi LXXVIII contra Collyridianos, Chysostomus homil. XXV in Act. Apost. & ad Antioch. homil. XXII, Isidorus Pelusiota lib. I. epist. LXXXVII, & CLX, Damascenus oratione de iis, qui cum fide ex his terris excesserunt: ut de Basilio Seleuciensi, & Simeone Metaphraste Logotheta, & prato spirituali Sophronii, atque aliis, nihil dicam. E Latinis item mentionem faciunt, Cyprianus orat. pro martyribus, & orat. sub diem passionis suæ, Ambrosius epist. VII, & LXXXI, & lib. II de Virginibus, Hieronymus epist. XXII, quæ est ad Eustochium, Augustinus lib. XXX contra Faustum cap. IV, Sulpicius Severus Dial. II. cap. XIV, Fortunatus Pictaviensis non uno in loco, Ado Viennensis in suo Martyrologio, atque alii. Sed non, si Patres illi quædam pro veris habuerint, quæ actis istis continerentur, hinc, illa genuina, & undequaque vera esse, consequitur. Nam supposititia quin fuerint, dubitare non patitur nos locus iste Tertulliani lib. de baptismo cap. XVII: *Quod si quæ Pauli perperam scripta* (expressit Græcum *παρεγγραφόμενα*, hoc est, *ψευδεπίγραφα*) *legunt, exemplum Theclæ ad licentiam mulierum docendi tingendique defendunt: sciant, in Asia presbyterum, qui eam scripturam construxit, quasi titulo Pauli de suo cumulans, convictum atque confessum, id se amore Pauli fecisse, loco decessisse.* Refellit quoque ea Hieronymus in catalogo a Script. Ecclesi. ubi — a In Luca.
cùm dixisset, Lucam fuisse *sectatorem Pauli, & omnis peregrinationis ejus comitem*, paullo pòst addit: *Aliud quoque edidit volumen egregium, quod titulo πράξεις ἀποστόλων* b *prænotatur: cujus historia usque ad biennium Romæ commorantis Pauli pervenit, id est, usque ad quartum Neronis annum. Ex quo intelligimus, in eâdem urbe librum esse compositum. Igitur περίοδους Pauli, & Theclæ, & totam baptizati Leonis fabulam, inter apocryphas scripturas computamus. Quale enim est, ut individuus comes Apostoli, inter cæteras ejus res hoc solùm ignoraverit? Sed & Tertullianus, vicinus eorum temporum, refert, presbyterum quendam in Asia σπουδαστὴν Apostoli Pauli, convictum apud Ioannem, quòd auctor esset libri, & confessum, se hoc Pauli amore fecisse, & ob id excidisse.* Denique Gelasius papa, & concilium LXX episcoporum, disertim ita statuunt: *Liber, qui appellatur Actus Theclæ, & Pauli apostoli, apocryphus.* Et jure à Gelasio acta ea rejici, etiam Melchior Canus scribit in locis Theol. lib XI, cap. VI. — b Actus Apostolorum.

Eodem loco haberi debent, quæ sub nomine Clementis, Romani episcopi, ἀναγνώσεις, sive Recognitiones exstant. Sunt illæ idem opus, quod *historias Clementis* appellat Beda de rat. temp. cap. III, & in Acta Ap. cap. V. Antiquitus dicebatur Itinerarium, vel Circuitus

cuitus Petri: atque eo nomine inter apocrypha refertur ab Athanasio, extremo capite synopsios; ubi περίοδοι Πέτρου inter illa reponit, quibus contradicitur: item à Gelasio, concilioque Romano: *Itinerarium*; inquit, *S. Petri, quod appellatur Clementis, libri decem, apocryphum.* Similiter Honorius libro de luminaribus Ecclesiæ; ubi ei tribuit *itinerarium Petri; nec non disputationem Petri, & Apionis.* Latinè hoc opus vertit Rufinus Aquilejensis: quod & Gennadius testatur in catalogo virorum illustrium. Edidit id primus Io. Sichardus, an. cIↃIↃXXXVI. Sed ἀκρισίαν a suam ostendit, cùm pro genuino habet Clemente, nec Gelasii judicium reprehendere veretur. Meminit itinerarii istius Humbertus, episcopus Sylvæ Candidæ; qui anno vixit cIↃL. Nam cùm Nicetas Pectoratus jejunia Sabbathi conatus esset refutare ex Clemente, & canonibus, qui Apostolorum esse dicuntur: respondit ei in hunc modum: *Et hoc* b *asserere conaris ex apocryphis libris, & canonibus, pari sententiâ sanctorum Patrum repudiatis? Nam Clementis librum, id est, Petri Apostoli itinerarium, & canones Apostolorum, numeravere inter apocrypha, exceptis capitulis quinquaginta, quæ decreverunt regulis orthodoxiæ adjungenda.* Et sanè multa ostendunt, opus hoc non paullo esse recentius Clemente Romano. Primùm illud, quòd (ut optimè observavit Sixtus Senensis c) nono itinerarii illius libro legantur duo integra folia, quæ Epiphanius d citet ex Bardesanis Syri libro de fato adversus Abidam astronomum. Bardesanes iste vixit sub Marco Imp. annis circiter septuaginta post mortem Clementis, qui tertio Trajani anno martyrii coronam acceperat. Accedit, quòd multa adeò illo opere contineantur ex intimâ Platonis, atque Aristotelis philosophiâ deprompta, planéque aliena à simplicitate, quæ in primitiva Ecclesia vigebat. Denique quid multis opus? libri illi *insulsis fabulis sunt referti*: quod etiam judicium est Baronii e in Annal. Ecclesiast. Nicolaus Nancelius in catalogo librorum, quos composuit, de eodem sic scribit: *Clemens dictus Papa, & Pauli discipulus, inscriptus Ἀναγνώσεων, sive Recognitionum auctor, ad Iacobum fratrem Domini X libris, Rufino videlicet interprete, suo ipsius gladio à me confossus est, & falsi redargutus, ex ipsa serie historiæ locis certis indicatis, præsertim ex fine libri III; ut attentè consideranti liquet. Licet subditius, multis tamen, & argutis à me notis illustratur.* Paritérque eos rejiciunt, vel fidem saltem suspectam habent, Pererius, Bellarminus, Possevinus, ac hodie eruditiores omnes.

a *Iudicii defectum.*

b *P. 115. Tom. II Baron in appendice edit. Moreti.*

c *Lib. 2. biblioth. in Clemens.*

d *Hæresi 56. Vide & Eusebium lib. 4. Hist. Eccl. cap. ult. & lib. 6. Præpar. Evang. cap. 10. item Hieronymum in Catalogo script. Eccles.*

e *Tom. 2. ad ann. 102. num. 22.*

Huic operi præmittitur ad Gaudentium Episcopum præfatio

Rufini, vel alterius sub ejus nomine, in editione, quam anno cIↄ Iↄ XXVI ex officina Bebelii Io. Sichardus procuravit. Nam in illa, quæ Parisiis anno cIↄIↄLXVIII à Michaële Sonnio est emissa, frustra quæras. Digna verò observatione sunt ejus præfationis verba, quæ adscribam: *Puto, quòd non te lateat, Clementis hujus in Græco ejusdem operis Ἀναγνώσεων, hoc est, Recognitionum, duas editiones haberi, & duo corpora esse librorum, in aliquantis quidem diversa, in multis tamen ejusdem narrationis. Denique pars ultima hujus operis, in qua de transformatione Simonis refertur, in uno corpore habetur, in alio penitùs non habetur. Sunt autem & quædam in utroque corpore de ingenito Deo, genitóque, disserta; quæ, ut nihil ampliùs dicam, excesserunt intelligentiam nostram.* Hæc ille. Ubi duo in considerationem veniunt. Prius est de Faustiniano, à Simone mago in faciem hujus Simonis converso, & à B. Petro prædicare Antiochenis jusso de pœnitentia Simonis magi, quòd tot falsiloquis dictis impetiisset hunc Apostolum. Quàm enim hæc abhorreant à vero, quis non videt? Nec enim ulla pœnitudine Magus ducebatur. Ut non nisi spisso mendacio hęc Faustinianus potuerit Antiochenis ire persuasum. Sanè veritas cœlestis non indiget ejus generis artibus. Quare credibile est, vel aliquem ista prioribus apposuisse, vel alium, qui istis offenderetur, omisisse: à quo & alia sunt mutata; ut præfatio indicat. Alterum est, quòd dicitur, quædam in hoc opere de Deo, ingenito, ac genito, esse difficilia perceptu, ne quid gravius, hoc est, verius, dicat. Atque ad oram eorum legas in ista Sichardi editione: *Corrupta enim hæc fuisse suspicor ab Eunomio: quemadmodum Pauli epistola ad Corinthios à Marcione.* Ubi, ut Eunomio id potissimùm tribueret; Rufinus fecit; qui sic de adulteratione librorum Origenis scribit ad Macarium*: *Clemens Apostolorum discipulus, qui Romanæ Ecclesiæ post Apostolos, & Episcopus, & martyr præfuit, libros edidit, qui appellantur Ἀναγνωρισμὸς, id est, Recognitio: in quibus cùm ex persona Petri Apostoli doctrina quasi verè Apostolica quamplurimis exponatur: in aliquibus ita Eunomii dogma scribitur, ut nihil aliud, quàm ipse Eunomius disputare credatur.* Quod & statuit Mirandulanus Picus, vel Phœnix potiùs, in apologia sua, quo loco disserit de salute Origenis. Sed enim meritò in dubium vocari possit, utrùm hos libros, qui supersunt, designet Rufinus, vel Hieronymus libro secundo adversus Rufinum. Quippe non satis hæc conveniunt cum eo, quòd Rufinus eos Clementis libros Latinè reddiderit. Nisi ab alio malis translatos; & prorsus fictitiam esse præfationem, quæ Rufini ad Gaudentium esse dicitur. Interea con-

* *Habes Hieronymi Tom. 4. pag. 195. edit. Basil. an. 1553.*

ſtat, fuiſſe & alios x Recognitionum libros, qui ante iſtos x ſuperſtites ſcripti ſint. Clarè enim id legas extremo lib. III: ubi & argumentum affertur ſingulorum librorum, qui deperierunt. Multùm verò id differt ab argumento librorum, quos habemus. Et, credo, de deperditis illis intelligendus ſimiliter eſt Euſebius lib. III hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, cap. XXXVIII; ubi de Clementis Romani libris tractans, ſic loquitur: *Iam & alios quoſdam nuper multiloquos, & prolixos commentarios, quaſi illius ſint, nonnulli prodiderunt: ut qui Petri, & Apionis dialogos contineant; quorum apud veteres prorſus nulla fit mentio. Neque enim ſincerum rectæ, & Apoſtolicæ doctrinæ characterem tenent.* Poſſis ſimiliter de amiſſo opere intelligere, quod ait Epiphanius hæreſi XXX, ubi de Ebionæis agit *: Χρῶνται δὲ καὶ ἄλλαις τισὶ βίβλοις, δῆθεν ταῖς Περιόδοις καλουμέναις Πέτρου, ταῖς διὰ Κλήμεντος γραφείσαις, νοθεύσαντες μὲν τὰ ἐν αὐταῖς, ὀλίγα δὲ ἀληθινὰ ἐάσαντες, ὡς αὐτὸς Κλήμης αὐτοὺς κατὰ πάντα ἐλέγχει, ἀφ' ὧν ἔγραψεν ἐπιστολῶν ἐγκυκλίων τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις Ἐκκλησίαις ἀναγινωσκομένων, ὅτι ἄλλον ἔχει χαρακτῆρα ἡ ἑαυτοῦ πίστις, καὶ ὁ λόγος, παρὰ τὰ ὑπὸ τούτων εἰς ὄνομα αὐτοῦ ἐν ταῖς Περιόδοις νενοθευμένα. *Sunt & alii libri, quibus utantur, velut Petri Circuitus, à Clemente conſcripti: quo in libro paucis veris lectis, cætera ſuppoſuerunt: quemadmodum Clemens ipſe omnibus illos modis redarguit iis epiſtolis, quæ ab eo ſcriptæ in ſacroſanctis Euangeliis leguntur. Ex quibus conſtat, longè ab iis, quæ in Circuitibus illis ſub ejus nomine adulterina exſtant, illius fidem, ac ſermonem abhorruiſſe.* Quæ pluribus deinde demonſtrat. Sed ut libri x, quos habemus, non ſint Clementis; opus tamen eſt antiquum, & in quo multa bona ſint monita: ut ſi non hiſtoriæ ergo, ſaltem eo pacto legi mereatur, quo Philoſtratum verſamus; ut ſe facere ait Barthius lib. XLV, cap. V. Ubi & de interprete judicium invenies. Nempe dictionem ejus, etſi non careat nævis, tamen necdum eſſe inquinatam illuvie Gothicâ, & aliorum barbarorum: eóque ſi non ſit Rufini, tamen non eſſe multo recentioris.

* P. 139. edit. an. 1622.

Multa inſuper alia apocrypha circa hęc tempora edita fuerunt: ut Pauli Ἀναβατικὸν †; quomodo inſcripſere, occaſione inde arreptâ, quòd Apoſtolus dicat, ſe aſcendiſſe uſque in tertium cœlum, atque ibi audiiſſe verba arcana, quæ nulli hominum liceat profari. Aiunt igitur, arcana iſta verba hoc opere contineri. Refertum verò erat actionibus planè nefariis; ut pluribus docet Epiphanius hæreſi XXXVIII, quæ eſt Cajanorum. Ibidem etiam meminit Epiphanius Euangelii ſcripti ab Juda Iſcarioth; quem Cajani annumerabant cognatis ſuis; uti & Sodomitas, & Eſau, & Core, Da-

† *De adſcenſu.*

tan,

tan, atque Abiron: horum verò omnium, & sui quoque, patrem profitebantur Cainum; quem Abelo multis partibus præferebant; unde *Caini* dicebantur. Negabant verò salvari quemquam, nisi qui propudiosam, atque abominabilem Carpocratis vitam sectaretur: unde quale hoc eorum Euangelium fuerit, non difficile est conjectare.

Melioris notæ, quàm Euangelium Judæ, spurium nihilominus, erat Euangelium secundùm Ægyptios: item Euangelium secundùm Hebræos: quorum tamen testimonio non semel usus est Clemens Alexandrinus. Sed aliorum etiam, non unius Clementis, hæc ἀκρισία *a* fuit. Vide, quæ de variis Euangeliis scribit Sixtus Senensis *b* lib. II bibliothecæ. Est verò Euangelium hoc secundùm Hebræos planè idem, ac illud, quod secundùm Nazaræos dicebatur. Cur ita dictum sit, & ut magis magisque recesserit ab Euangelio, quod Hebraicè scripserat Euangelista Matthæus, fusè exposui in Dissertatione de genere Iesu Christi cap. secundo *c*.

a *Indicii aberratio.*
b *Voce* Hebræorum, *& deinceps.*
c *Pag.* 15. 16, 17, 18.

Apud Sigebertum in catalogo scriptorum illustrium, legere etiam est, Marcum Euangelistam literis quoque mandasse passionem Barnabæ Apostoli: à Polycrate item elucubratam esse vitam Timothei. Sed utraque supposititia fuisse, inde colligere est, quòd eorum non meminerint Eusebius, ac Hieronymus.

Exstat præterea, idque Græcè *d*, sub nomine Clementis, Romani episcopi, de rebus gestis, peregrinationibus, atque concionibus Petri, epitome ad Jacobum, Hierosolymorum episcopum. Quod opus non admodum antiquum esse, præter dictionem multis argumentis convincitur: ut videre est apud Barthium Advers. lib. XXXII, cap. XIV. Nec liber is epitome X librorum, qui *Recognitionum* dicuntur, existimari debet, cùm multa adeò contineat, longè ab iis recedentia, quæ in Recognitionum opere leguntur; multa etiam libris illis indicta.

d *Edidit Adrianus Turnebus anno* 1555: *vertit Latinè Ioachimus Perionius. Habes quoque in editione Clementis Sonnianâ ann.* 1568.

CAP. X.

Hermogenes Tarsensis. Damis Assyrius, Maximus, & Mæragenes, tres ejusdem temporis, qui vitam Apollonii Tyanei literis mandarint. Plutarchus Chæronensis. Ejus dignitas, multijuga lectio, stylus. Plutarchi junioris quædam videri, quæ Chæronensi tribuuntur. Lampriæ tabula, quæ Plutar-

Plutarchi libros indicabat. Herennii Philonis Byblii ætas, & scripta. Severus, qui Philonis librum περὶ πόλεων constrinxit. Alter, Philo Heracleota; & tertius, philosophus. Phavorinus Arelatensis. Tria in eo miranda. Ptolomæus Alexandrinus, cognomento Chennus. De ætate ejus conciliatus secum Suidas.

AB Ecclesiæ scriptoribus redeamus ad externos: sed à suppositiitiis ad genuinos. Qualis Domitiani temporibus fuit Hermogenes Tarsensis: de quo Suetonius in Domitiano cap. x: *Occidit item Hermogenem Tarsensem, propter quasdam in historia figuras; librariis etiam, qui eam descripserant, crucifixis.* Item Damis Assyrius. Hic Ninum veterem incoluit, quò ad eum Antiochiâ venit Apollonius Tyaneus. Istac occasione Apollonio usus est familiariter; posteaque scriptis consignavit ejus sermones, & vaticinia. Stylus erat minùs laudabilis; quippe hominis Assyrii, inter barbaros instituti: sed tamen ea, quæ vidisset, atque audisset, commodè satis scribere poterat. Auctor Philostratus lib. I de vita Apollonii, & ex eo Suidas in *Damis*. Meminit & Eusebius contra Hieroclem: Εἴτ᾽ ἄρα τις Δάμις Ἀσσύριος, εἴτε Φιλόστρατος, εἴτε τις ξυγγραφεύς, ἢ λογογράφος.

Videntur verò eâdem tempestate etiam vixisse Maximus, & Mœragenes. Quorum Maximus Ægiensis fuit, ac res scripsit ab Apollonio gestas ἐν Αἰγαῖς civitate. Citatur à Philostrato lib. I de Apollonii vita cap. v, & Io. Tzetze Chil. II Histor. CCXCI.

Alius verò est Maximus, de quo Tzetzes Chil. IX. Hist. CCXCI: Μέμνηται ὁ μὲν καὶ Μάξιμος ἐν τοιοῖσδε τοῖς λόγοις. Ἃς ἱστορίας ἔγραψε Γρηγόριος ὁ Μέγας.

Mœragenes IV libros de Apollonio edidit. Iis fidem habendam negat Philostratus lib. I. cap. IV. Multa enim dicit Mœragenem ignorâsse. Meminit & Tzetzes Chil. II Histor. LX.

Tum etiam, ac diu postea, claruit Plutarchus. Fuit natione Bœotus, patriâ Chæronensis, ut de se non uno scribit loco c. Sub Cæsare Claudio natus fuit. Sub Nerone est Ammonio usus præceptore. Ad pueritiam igitur restringendum, quòd Photius in bibliotheca sua caput CCXXV (continet illud excerpta ex Plutarcho) claudit his verbis: Ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἦν d. Sanè & ipse Neronis ita meminit; ut ejus se ætate vixisse ostendat. Cùm Vespasianus cœpit

a Sive quis Damus Assyrius, sive Philostratus, sive quis historiæ, aut orationum scriptor.

b Meminit & Maximus in historiarum libris. Quas historias scripsit Gregorius Magnus.

c In Cimone, Sylla, & libro de Romanorum fortuna, atque alibi.

d Neronis erat temporibus.

pit imperare, fuisse videtur XVII; aut XVIII annorum. Ut sub Nerone nullum, ita vix sub Vespasiano ullum habuit nomen. Interim admodum juvenis erat, quando à Chæronensibus suis legatus est missus ad Proconsulem: ut ipse tradit in Præceptis Politicis. Familiaris fuit L. Junio Arûleno Rustico, quem Domitianus occîdit *a*. Ac sub Domitiano hoc cœpit Plutarchus inclarescere. Multúmque auxit nominis decus imperante Nerva, ac Trajano. Horum tempore familiaris fuit C. Sossio Senecioni, quater consuli; ut constat ex Fastis Capitolinis, & aliunde: primùm anno Nervæ primo, iterum Trajani primo, denuo Trajani tertio, quartóve, ac quartùm anno ejus IX, vel X. Imò Plutarchus ipse etiam à Trajano dignitate ornatus est consulari: ut ex Suida cognoscimus. Addit, omnes Illyrici præfectos in mandatis habuisse, nequid agerent Plutarchi injussu. Video esse, qui hunc honorem ei tributum arbitrentur, ut præceptori. Quæ non modò opinio fuit Francisci Petrarchæ *b*; sed etiam eo antiquioris Joannis Sarisberiensis *c*. Qui hoc adstruit epistolâ Plutarchi ad Trajanum, quæ Politicis præmittitur. At, cùm epistola hæc Latinè solùm legatur, meritò pro supposititia habetur. Majoris momenti est, quòd apophthegmata Plutarchi ad Trajanum leguntur Græcè. Sed videntur ea Plutarchi esse junioris. Saltem, an Chæronensis sint, meritò etiam ambigit Xylander. Neque id putat Joannes Rualdus in Plutarchi vita. Ultra etiam tempora Trajani vixit. Unde ad tertium Hadriani annum reponitur à B. Hieronymo in Chronico Eusebiano. Etiam postea ἄρχων, sive prætor Chæronensium fuit: ut ipse indicat Symposiacôn lib. VI problem. VIII. Imò sub Antonino Pio factus est Apollinis Pythii sacerdos: ut liquet ex libro ejus, *An seni sit administranda Respublica*.

a Plutarchus de Curiositate.
b Lib. 5 epistolarum.
c Lib. 5 de Nugis Curialium cap. 1.

Elogia Plutarchi apud veteres permulta habemus. Quale quòd Tauro apud Agellium dicatur *vir doctissimus, ac prudentissimus*. Et ipsi Agellio, *homo in disciplinis gravi auctoritate*. Himerio Sophistæ Bithyno, in laudatione filii Rufini, θειότατος *d*; Eunapio, præfatione operis de vitis Sophistarum, θεσπέσιος *e*, item τῆς φιλοσοφίας ἁπάσης Ἀφροδίτη, καὶ λύρα *f*. Fertur quoque Theodorus Gaza rogatus, si necesse foret libros in mare dare præcipites, quem postremo esset demersurus, respondisse, Plutarchum. Et sanè fuit Plutarchus vir undecunque doctissimus, idem philologus, philosophus, & historicus summus. Magnam enim horum trium scientiam undique ejus scripta spirant. Quin habitus etiam fuit orator bonus.

d Divinissimus.
e Divinus.
f Totius philosophiæ Venus, ac lyra.

bonus. Itaque Himerius, laudatione funebri filii sui Rufini, cùm dicere vellet, quàm præclaram de filio suo spem concepisset, sperasse se ait, Minuciano fore vehementiorem, Nicagora graviorem, Musonio sapientiorem, Sexto fortiorem, Plutarcho disertiorem, ac quibusque oratoribus, qui antea viguissent, clariorem, & meliorem. Auctor Photius biblioth. cap. CCXLIII. Tamen dissimulare non possum, dictionem ejus gravem quidem esse; sed duriusculam videri. Verùm leviculum hunc defectum multijugâ adeò scientiâ abunde summus vir compensat. Vitæ parallelæ non universæ, sed aliæ post alias, editæ sunt; neque id eopse ordine, quo leguntur, sed quo scripserat. Itaque cùm nunc primæ se offerant Thesei, & Romuli vitæ, hinc Lycurgi, & Numæ; tamen posteriores hasce priùs ediderat: ut ex præfatione in Thesei ac Romuli vitam cognoscimus. Præter ista autem, quæ habemus, alias etiam vitas scripsit; aliáque, ut vulgò appellant, ἠθικὰ opuscula edidit: quod partim ex Plutarcho ipso scimus, qui deperdita compluria è suis citat: partim ex veteri opusculorum catalogo; quem in suis se manuscriptis reperisse, testatur H. Stephanus: partim ex Gellio, Philopono, aliis, qui Plutarchum laudant in libris variis, quos non habemus. Quemadmodum verò non pauca ejus viri perierunt; ita & aliqua genuinis permiscentur, quæ alium habeant auctorem. Fortè Πλούταρχον [a] τὸν νεώτερον, ut eum vocat Jo. Tzezes Chil. I. Hist. XIV; ubi ex eo refert, Sirenes, de quarum pellaci cantu multa adeò fabulantur poëtæ, meretrices fuisse. Et hujus credo junioris Plutarchi fuerint quoque libri V περὶ [b] τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις, uti alibi [c] dictum nobis. Item liber περὶ ποταμῶν [d]: quem Plutarchi ejus, cujus de amatoriis affectionibus librum habemus, esse credebat Ianus Cornarius; ut ex præfatione eâ constat, quam Marcello Empirico premisit. Imò & alii fuere scriptores Plutarchi nomine. Ut Nicandri interpres, teste Stephano in Κορώνη. Credo is Grammaticus ille hoc nomine citatus Etymologo in ἄψ. Nec desunt, quibus in vitis X Rhetorum illa Isocratis non videatur genuina, eò quòd pleraque aliter tradiderit in Pericle. Sed argumentum hoc parum est validum; quia fortasse, postquam priora scripserat, in meliores incidit scriptores. Poterat verò & de istis, quibus caremus, & aliis quibusdam, quæ sub ejus nomine leguntur, certius judicium ferri; si nobis visus foret ὁ πίναξ [e] sive καταγραφὴ [f]; quam, ut ait Suidas [g], de Plutarchi scriptis fecerat Lamprias filius; quámque in Italia editam esse, refert Joannes Rualdus libro de vita Plutarchi cap. VI. Opinor,

[a] Plutarchum juniorem.
[b] De placitis, decretisque philosophorum.
[c] Responsione de satisfactione Iesu Christi adversus H. Rav. cap. I.
[d] De fluminibus.
[e] Tabula.
[f] recensio, sive catalogus.
[g] In Λάμπριας.

nor, non aliam esse ab ea, cujus antea ex H. Stephano meminimus.

Philo Bybliensis vixit sub Nerone, Vespasiano, Tito, Domitiano, Nerva: imprimis autem nomen, famámque obtinuit sub Trajano, atque Hadriano. Suidas: Φίλων Βύβλιος a, γραμματικός. Οὗτος γέγονεν ἐπὶ τῶν χρόνων ἐγγὺς Νέρωνος, καὶ παρέτεινεν εἰς μακρόν. Ὕπατον γοῦν τὸν Σεβῆρον, τὸν Ἑρέννιον χρηματίζοντα, αὐτὸς εἶναί φησιν, ὅτε ἦγεν ὄγδοον, καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος, ὀλυμπιάδι δὲ κʹ, καὶ διακοσιοστῇ. Similiter apud Anonymum ἐν Ὀλυμπ. ἀναγ. legas: Φίλων b Βύβλιος, γραμματικὸς, ὢν ἐτῶν οηʹ, ἐγνωρίζετο ἐπὶ ὑπάτου τοῦ Ἑρεννίου χρηματίζοντος. Sed Olympiade CCXX nullum ejus nominis consulem reperio. Ut videatur fuisse consul non ordinarius, atque ἐπώνυμος c, sed in mortui locum suffectus. Ac natus quidem fuerit anno Tiberii decimo exacto. Ut quando Nero cœpit imperare, quod erat M. Asinio Marcello, & M. Acilio Aviolâ consulibus, annos habuerit XXX. At cùm XV annis pòst Vespasianus imperium est adeptus, annum implêrit XLV. Atque hoc tempus signat Suidas, cùm ait, vicinum fuisse temporibus Neronis. Nempe claruit sub principibus Flaviæ gentis; Vespasiano, Tito, & Domitiano. Sed sic ut ulteriùs etiam vitam extenderit, ad tempora non Trajani modò, sed etiam Hadriani: ut indicio sunt, quæ ex Suida adduximus: & his, quæ alibi d apud eundem legas: Ἕρμιππος e Βηρύτιος ἀπὸ κώμης μεσογαίου, μαθητὴς Φίλωνος τοῦ Βυβλίου, ὑφ' οὗ ᾠκειώθη Ἑρεννίῳ Σεβήρῳ, ἐπὶ Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως. Imò cùm Philo hic, Suida teste f, librum reliquerit de imperio Adriani, videri possit etiam post Adriani tempora vixisse.

Præterea & alia multa literis mandavit. Ut libros XII περὶ g κτήσεως καὶ ἐκλογῆς βιβλίων. Adhæc de Urbibus, & quos quælibet claros genuerit viros. Auctor & horum Suidas. Qui etiam testis est h, posterioris hujusce operis Philonæi περὶ πόλεων epitomen fuisse scriptam ab Ælio Severo Athenæo. Ac meminit epitomes ejus à Severo factæ Etymologici magni scriptor in Ἀρξιών, & Βυζβεύς. Nec exiguum nomen comparavit sibi Philo, ex Phœnicia lingua in Græcam transferendo Sanchuniathonem, historicum antiquissimum. De quo silet quidem Suidas: sed non sivit nos ignorare Porphyrius lib. IV adversus Christianos i: Τὰ k δὲ τοῦ Σαγχουνιάθωνος εἰς Ἑλλάδα γλῶτταν ἡρμήνευσε Φίλων. Adhæc scripsit Αἰθιοπικά, te-

a Philo Byblius, Grammaticus. Hic fuit vicinus temporibus Neronis, & diu vixit. Severum enim, qui Herennius vocabatur, ait fuisse cōsulem, quando ipse annum ageret septuagesimum octavum.
b Philo Byblius Grammaticus, annorum LXXVIII erat, cùm consulatū gereret Severus Herennius.
c Unde annus denominaretur.
d In Ἕρμιππος.
e Hermippus Berytius ex pago mediterraneo, discipulus Philonis Byblii, à quo commendatus est Herennio Severo, sub Adriano Cæsare.
f In Φίλων.
g De parandis, & deligendis libris.
h In Σεβῆρος.
i Apud Eusebium.
k Libros Sanchuniathonis in Græcam linguam transtulit Philo.

ste Antigono Mirabil. Hist. CLX. Item Φοινικικὰ *a*, & περὶ ἰατρικῶν *b*; quorum meminit Stephanus. Sed fortasse Phœnicum historia non est diversa ab illa Sanchuniathonis, cujus historiam Phœniciam Græcè verterat. Præterea Etymologus citat τὰ ῥηματικὰ *c*, τὸ ῥητορικὸν *d*, τὴν περὶ Ῥωμαίων διαλέξεως, sive περὶ Ῥωμαίων διαλέκτου *e*, & librum περὶ χρηστομαθείας *f*: ubi hic scriptor Herennius Philo vocatur. Quod nomen etiam firmat Suidas in Ἑρέννιος; ubi refert, ipsum Philonem tradere, nomen sibi Herennio fuisse. Miror, Æmilium Portum ad ea verba annotare, de istoc sibi non liquere. Perperam verò in libris nonnullis pro Ἑρέννιος exaratum Ἐῤῥένιος, vel Ἐῤῥίνιος. Etiam Julius Pollux lib. X. cap. II. ambigit, Philonis, an Apollodori, sit ἡ *g* τῶ ναῶ ποίησις. Eodem nomine appellatur ab Origene contra Celsum *h*; ubi ait, eum edidisse σύγγραμμα περὶ Ἰουδαίων *i*: & refert ibidem judicium Herennii Philonis de Hecatæo; qui itidem librum de Judæis scripserat. Fuere & alii hujus nominis: imò præter nobilem Alexandrinum illum, de quo superiùs dictum, duos minimùm comperio, qui ad institutum nostrum pertineant. Unus est Philo Heracleota, cujus περὶ θαυμασίων *k* librum citavit Porphyrius libro περὶ Στυγὸς *l*. Atq; inde fortasse sunt miranda illa, quæ, de galli gallinacei, graculi, & apum amore erga hominem, ex Philone prodit Ælianus lib. XII. cap. XXXVII. Alter est philosophus, cujus historiam Ecclesiasticam in Annalibus suis laudat Glycas.

Trajani etiam, ac imprimis Adriani tempore, floruit Phavorinus Arelatensis, ἀνδρόγυνος *m*, ut etiam Suidas, imò & Philostratus in vitis Sophistarum, ait; vel, juxta alios, eunuchus. Sanè senex quoque imberbis erat, & voce acutâ, ac stridulâ, ut eunuchi solent. Interim rerum amatoriarum erat callentissimus; usque adeò ut in adulterio etiam deprehensus dicatur. Quod & Lucianus in Eunucho narrat. Nam etsi nomen ipsum reticeat; tamen, cùm patriam, & ætatem exprimat, satis docet, quem signet. Ab Adriano Cæsare aliquando culpatus ob sermonem, quem defendere optimâ ratione posset, silere maluit. Reprehendentibus hoc amicis, dicebat, nolle sibi cum eo negotium esse, qui triginta haberet legiones. Autor Spartianus in Hadriani vitâ. Interdum tamen cum eo contendit; quæ res plusquam satis erat periculosa. Nam Adrianus eos, à quibus eruditione vinceretur, odio tanto prosequebatur, ut plerosque eorum è medio tolleret. Nota res ex Xiphilino, qui memorabilem historiam refert de architecto Apollodoro,

a *De rebus Phœniciis.*
b *De rebus medicis.*
c *Verbalia.*
d *De vocibus oratorum.*
e *De dialecto Romana.*
f *De laudabilibus.*
g *Templi poësis.*
h *Lib. I. pag. 13.*
i *Commentarium de Judæis.*
k *De rebus mirabilibus.*
l *De Styge.*
m *Utriusque sexus.*

doro, ejusque cæde. Itaque Phavorinus tria in se miranda esse dicebat, quòd homo Gallus Græcè loqueretur; quòd eunuchus adulterii caussam ageret; quòd cum Imperatore disceptaret, & viveret. Autor Philostratus in vita Phavorini. Multa admodum, eáque & philosophica, & historica, scriptis mandavit; Plutarchi Chæronensis æmulus; ut Suidas testatur. Inter ea fuere libri παντοδαπῆς a ὕλης ἱστορικῆς: quorum, præter Stephanum, Laërtius meminit in Platone, Speusippo, Bione, Carneade, Aristotele, Diogene, Parmenide. Qui & in Pittaco, ac Socrate, citat eum ἐν πρώτῳ b ἀπομνημονευμάτων; & in Aristotelis vita similiter advocat secundum ejus operis; in Pythagora tertium; in Parmenide quinctum. Puto, aliud esse opus à priori. Saltem, alia quoque divulgâsse, constat vel ex eodem Laërtio, cui in Socrate citatur Φαβωρῖνος ἐν τῷ Μητρῴῳ: ac imprimis Galeni libro de optimo genere interpretandi, qui adversus Phavorinum, & Academicos, scriptus est. Ac Stephanus quoque varia ejus adducit: ut προτεχνολογήματα ἐθνικὰ c in Αἰθίοψ, epitomen quartam Pamphyliæ in Ῥωμεῖς, Κυρηναϊκὰ d in Ἀλεξάνδρεια. De vita ejus plura si voles, adi Philostratum lib. I. de vitis Sophistarum. Meminit & Spartianus in Hadriano.

Etiam sub Trajano, & Hadriano imperatoribus, fuit Ptolomæus Alexandrinus, cognomento Chennus, grammaticus; æqualis Epaphroditi Chæronensis, itidem grammatici. Auctor Suidas in *Epaphroditus*, & *Ptolomæus*. Qui tamen in eo nonnihil dissentire à se ipso videtur, quòd cùm eos tradat esse æquales, tamen in Epaphrodito scribat, hunc à Nerone claruisse usque ad Nervam; in Ptolomæo autem Alexandrino dicat, Ptolomæum istum floruisse sub Trajano, & Adriano. Sed non difficulter hæc conciliantur, quia Epaphroditi senectutem attigit juventus Ptolomæi Alexandrini. Reliquit verò Ptolomæus Chennus opus περὶ παραδόξου ἱστορίας e; item sphinga; quæ fabula est historica; adhæc Ἀνθόμηρον, poëma XXIV librorum; cui inde nomen, quòd Homericæ Iliadis, vel Odysseæ, libros adæquaret. Alia quoque edidisse, ait Suidas. Cùm autem hunc Ptolomæum Suidas fuisse Hephæstionis filium dicat: non dubium, quin idem sit, ac ille, quem designat Photius in biblioth. cod. CXC, cùm ait: Ἀνεγνώσθη f Πτολεμαίου τοῦ Ἡφαιστίωνος, περὶ τῆς εἰς πολυμάθειαν καινῆς ἱστορίας, λόγοι ἑπτά. Dedicasse hoc opus Tertullæ, ait: ac utile iis esse, qui πολυμάθειαν g ἱστορικὴν sectantur. interim multa continere τερατώδη h, καὶ κακόπλαστα: unde idem

a *Omnigena historica sylva.*
b *In primo commentariorum.*
c *Praecedanea doctrina ejus, quæ est de nominibus gentium.*
d *De rebus Cyrenaicis.*
e *De admirabili historia.*
f *Legi Ptolomæi Hephæstionis novæ ad variam parandã eruditionem historiæ libros septem.*
g *Multijugam historiæ scientiam.*
h *Prodigiosa, maléque conficta.*

idem opus esse censeo, quod Suidas vocat περὶ ἀ παραδόξων ἱστορίας. Bene autem est, quòd ex his septem Ptolemaicæ historiæ libris saltem excerpta habemus, Photii beneficio, sanè nec inutilia, nec injucunda.

a De Historiis mirandis.

CAP. XI.

Hadriani Cæsaris eruditio multijuga, variáque scripta. Non videri de re militari scripsisse, contrà quàm putavit Gesnerus. Arrianus Nicomediensis. Videri aliquibus eundem esse, cujus in Digestis mentio fit; sed perperam. Dictus hic alter Xenophon. *Dignitas ejus, & opera. Stuckii error. Æliani dictio, ætas, scripta. Martialis illustratus. Cur stylus in Varia historia minùs sit elegans, quàm in Historia animalium. Ex opere ejus de Providentia quædam allata de aris, ac templis Gaditanis. Phlegon Trallianus. Chronica ejus. Refelluntur, qui Octaviani Augusti fuisse libertum putarunt. Defenditur ejusdem Chronicon adversus Photium. Zenobius, qui nonnullis Zenodotus. Sallustius Græcè ab eo versus.*

NEc indictus abire nobis debet Hadrianus Cęsar, princeps eruditus, & eruditorum amans; præterquam eorum, qui palmam ei doctrinæ præriperent; imprimis si tam dira eos gloriæ cupido cepisset, ut cum imperatore triginta habente legiones, quemadmodum antea dicebamus, de eruditione contendere auderent.

Nec doctrina ejus unius generis erat. Dionis b verba sunt: φύσει φιλολόγος ἦν ἐν ἑκατέρᾳ τῇ γλώσσῃ. καί τινα πεζὰ, καὶ ἐν ἔπεσι ποιήματα παντοδαπὰ καταλέλοιπε. *Naturâ amans erat literarum utriusque linguæ, multáque partim pedestri oratione, partim carmine conscripta omnigena reliquit.* Poëtam fuisse, satis constat. Nam & Latina c, & Græca d ejus epigrammata aliquot, hodie exstant. Poëma etiam erant libri Alexandreidos; quorum primum citat Stephanus in Ἀστραία, septimum in Σάνεια. Orationes quoque edidit; ex quibus ejus, quam de Italicensibus in senatu habuit, Gellius meminit lib. XVI cap. XIII. Præterea libris illius de re militari adjutum se profitetur Vegetius; si rectè eum intellexit Gesnerus. Locus, quem attendit, est iste lib. I, cap. VIII: *Hæc necessitas compulit, evolutis auctoribus, ea me in hoc opusculo*

b In Xiphilini epitome pag. 257. editionis H. Steph.
c In append. Virgil.
d In Ἀνθολογίᾳ.

pusculo fidelissimè dicere, quæ Cato ille Censorius de disciplina militari scripsit; quæ Cornelius Celsus, quæ Frontinus, perstringenda duxerunt; quæ Paternus, diligentissimus juris militaris assertor, in libros redegit; quæ Augusti, & Traiani, Adrianique constitutionibus, cauta sunt. Sed non magis inde consequitur, quod Gesnerus putabat; quàm Augustum, aut Trajanum, de arte militari scripsisse: quod nemo dicat. Sed utcunque est de cæteris Hadriani scriptis, id, cujus gratiâ potissimùm ejus hoc loco memini, sunt libri quos de Vitâ suâ scripsit, ac sub Phlegontis, unius ex libertis, nomine edidit; ut Spartianus in vita Hadriani tradit. Sanè Hadriano ipsi eos quoque tribuit Dio, sive Xiphilinus; ubi ex his libris refert, Antinoum, Hadriani παιδικὰ *a*, in Nilo fuisse submersum.

Sub erudito adeò principe multi doctrinâ floruerunt: atque in his etiam aliqui, qui historicum argumentum tractarint. Uti fecit Arrianus Nicomediensis, Epicteti discipulus, philosophus idem, & historicus, &, si quorundam conjecturæ fidimus, jurisconsultus insignis. Nempe hunc esse eundem arbitrantur *b*, cujus à Paullo *c*, & Ulpiano, mentio fit: atque eò id verisimilius illis videtur, quia, uti aiunt, lege quâdam *d* meminit Hadriani imperatoris. Sanè historicus Arrianus, Hadriani, & utriusque Antonini temporibus, claruit; teste Eusebio in Chronicis ad annum CIↃIↃCLII; item Photio, & Suidâ. Sed, quod hinc eundem esse colligunt, planè frivolum est argumentum. Nam Arrianus Jurisconsultus post Hadrianum aliquanto vixit. Alioqui Pomponius, qui sub Antonino Pio fuit, meminisset ejus l. 2. ff. de origine juris; ubi recensentur Jurisconsulti varii, qui sub Hadriano, & post obitum ejus, in pretio fuerunt. Præterea quòd Arrianum sub Hadriano vixisse colligunt ex L. *omne delictum*, §. *qui se vulneravit. ff. de re militari*: id omnino ineptum est: quia lex illa non est Arriani, sed Arrii Menandri; qui longè junior fuit, déque re militari libros reliquit. Ac, velle ex eo, quòd Arriani meminit, colligere, fuisse et æqualem, omnino frigidum, & infirmum est. Sed redeamus ad Arrianum historicum: quem Suidas ex Heliconio refert ad consularem dignitatem esse evectum: addit etiam, ob dulcedinem sermonis, alterum fuisse dictum Xenophontem: quæ & apud Photium legas. Lucianus de eodem in Pseudomante sic scribit: Ἀῤῥιανὸς τε γὰρ ὁ τῶ Ἐπικτήτου μαθητὴς, ἀνὴρ Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅλον τὸν βίον συγγενόμενος. Meminit & Arnobius in fine libri secundi, his verbis: *Cùm de animarum agitur salute, ac de respectu nostri, aliquid &*

a Delicias.
b Alexãder Gebhardus Turcellanus epistolâ ad Thomam Plovatarium. Itẽ Gulielmus Stuckius notis in Arriani Periplum.
c L. Arrian. 47. ff. de obligat. & act.
d L. omne delictum. ff. de re militari. §. Qui se vulneravit.
e Arrianus, Epicteti discipulus, vir inter Romanos imprimis laudatus, ac per omnem vitam in literariis studiis versatus.

sine

sine ratione faciendum est: ut Epictetum dixisse approbat Arrianus. Neque à vero eorum abhorret opinio, quibus placet, hunc eumpse Arrianum esse, quem Dio in vita Hadriani refert Cappadociæ præfuisse, ac Alanos, seu Massagetas, compescuisse: item ad quem septem exstant epistolæ Plinii Novocomensis; qui, Arriani temporibus, Bithyniæ, ac Ponti proconsul fuit. Hæc eò verisimiliora fiunt, quia Arrianus in Bithynia natus erat, ac non Bithynicam tantùm, sed etiam Alanicam historiam condidit; Photio teste. Atque idem auctor est, scripsisse septemdecim Parthicorum libros: etiam paucula ex iis excerpit. Lucianus in Pseudomante ait, consignâsse vitam Tillibori latronis; qui in Minya, & Ida, ac vicinis Asiæ locis, grassabatur, omniáque populabatur. Atque hujus exemplo se tuetur, quòd Alexandri Pseudomantis vitam non dubitârit literis prodere. At nihil hodie habemus præter libros IV de dissertationibus Epicteti. Item periplum, sive lustrationem tum ponti Euxini, tum ponti Erythræi; quod opus Hadriano Cæsari dicavit, si inscriptioni fides. Sed Claudio Salmasio videtur scriptor ille longè alius, Plinii æqualis, vel etiam paullo vetustior: ut cap. VII hujus libri dicebamus. Adhæc ejus septem habemus libros ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου a. Eos scripsit exemplo Xenophontis, cujus totidem habemus libros Κύρου ἀναβάσεως b. In his maximè secutum se ait Ptolomæum Lagi, & Aristobulum, Aristobuli filium; quorum uterque sub Alexandro militârat. Supersunt quoque Indica Arriani; quorum meminit Hermolaus Byzantius, sive Stephanus περὶ πόλεων, voce Μάσσακα. Sanè hodiéque initio Indicorum Arriani mentio fit Massacæ; ubi esse ait Assaceni regni caput. At planè ratio fugit doctissimum Guilielmum Stuckium c; cùm opus hoc ait temporum injuriâ intercidisse. Nam Indica nihil aliud sunt, quàm qui vulgo creditur liber octavus de expeditione Alexandri. Quem seorsum à prioribus septem scriptum esse, cùm ex Photio constat, tum ex fine septimi de Alexandro: ac vel maximè ex Indicorum, sive, ut vulgò vocant, libri octavi fine. At verissimum est, periisse, ut diximus, Alanica: item Parthica; quorum quartum citat idem Hermolaus, sive Stephanus, in Γάζακα, & septimumdecimum, sive ultimum, in Ἄτραι: tum etiam Bithynica; quorum meminit idem in Ἀμαζόνειον, & Ἄστακος, atque etiam Βιθυνόπολις, ubi quinctum citat Bithynicorum. Uti secundum Bithynicorum Etymologus in Ἀφίνος. Ex iisdem Bithynicis refert Photius, fuisse Arrianum Nicomediæ natum, atque institutum; ibidem

a *De adscensu sive expeditione Alexandri.*
b *De expeditione Cyri.*
c *Notis in Arrianū de ponto Euxino.*

dem quoque fuisse sacerdotem Cereris, & Proserpinæ. Etiam quædam ex illis narrat Tzetzes Chil. III, hist. CXV. Adhæc interierunt libri decem de rebus post Alexandrum gestis: præter quædam à Photio excerpta tmem. XCII. Item liber de rebus Dionis Syracusii. Eos idem Photius laudat. Apud quem etiam luculentum de præstantis hujus scriptoris stylo judicium habemus extremo tmem. CXII.

Sub eodem Cæsare vixit Claudius Ælianus. Præneste is natus fuit, Suida teste; sed Romæ vixit, civisque Romanus fuit; unde & se in Variis sæpiùs Romanum appellat; uti quoque Philostratus facit. Et iste in Italia natus ita Atticè loquebatur, quàm Attici Athenis solent; ut idem Philostratus ait. Imò tanta inerat sermoni & scriptis suavitas, ut propterea diceretur Μελίγλωσσος a, vel Μελίφθογγος b; quemadmodum apud Suidam legere est. Ætatem ejus indicat, quòd Tactica sua miserit ad Adrianum Cæsarem. Eorum verò in præfatione ait, se Nervam convenisse Formiis. Itaque facilè mihi persuadeo, non alium ab hoc Æliano esse, cujus meminit Martialis lib. XII, epigr. XXIV:

O jucunda, Covine, solitudo,
Carrucâ magis, essedóque gratum
Facundi mihi munus Æliani.

Sanè Martialis sub Domitiano, Nerva, & Trajano floruit: ut vel ex eopse libro c liquet, quo obliquè Domitiani tempora damnat; illa Nervæ, & Trajani, laudat. Et, quòd Ælianum hîc *facundum* appellat, bene cum eo convenit, quòd μελίγλωσσον, & μελίφθογγον, vocatum dicebamus. Sub eodem verò Trajano, vel Nervâ, etiam Ælianus Domitiani accusationem scripsit; sed nomine mutato. Nam inscriptio erat, κατηγορία d τοῦ Γυννίδος τυράννου. De qua Philostratum vide. Et ista satis certa videntur. Suidas verò addit, sub Antonino etiam, qui Hadriano successit, Rhetoricen docuisse Romæ. Et fieri potest, ut verum dicat, cùm Philostratus auctor sit, annum excessisse sexagesimum. Quanto ætatem eam excesserit, non dicit. Nec multùm adeò de eo laboro; quando ab Nervæ excessu, usque ad principium Antonini, sunt anni duntaxat quadraginta. Præter Tactica quoque edidit libros XVII de Animalibus: in quibus, præ scriptoribus aliis, laudem eo meretur, quòd ex mutis animantibus vitæ exemplum capere homines docet. Sed cujus præcipuè caussâ Ælianus etiam hoc in opere aliquem sibi locum deposcere visus fuit, id est Historia Varia, libris constans XIV: etsi

a *Linguâ præditus melleâ.*
b *Mellisonus.*
c *Epigr. 6, & 8.*
d *Accusatio Gynnidu tyranni.*

nec pauca ei inesse diffitear, quæ ad naturæ potiùs historiam pertineant. Si librorum horuncce stylum spectem; minùs elegans est, quàm librorum de animalibus. Sed planè mihi persuadeo, non esse extremam operi manum additam ab auctore, eò quòd fato præveniretur. Nam absque dubio aliter concinnaturus erat ista capita, quæ ab Ὅτι ἀ orditur. Siquidem sic solent scribere, qui alieni operis excerpta solùm nobis dant: ut ostendunt Strabonis epitome, Photii bibliotheca, pluriáque hujus monetę. Alia etiam historica edidisse, quæ non exstent, certum est. Nam Ælianum ἐν πρώτῳ ἱστορικῆς διαλέξεως b citat Stephanus in Χερρόνησος. Nec enim puto, signare libros ποικίλης ἱστορίας. Præsertim cùm ibi dicat Stephanus, Ælianum in primo laudati operis à Χερρόνησος formare Χερρονήσιος. Nam eâ voce nusquam utitur Ælianus in primo Variæ historiæ. Etiam Ælianum ἐν τοῖς d περὶ προνοίας citat Eustathius in περιήγησιν Dionysii: ubi ex eo opere refert, in Gadibus geminam aram esse constitutam, alteram Anno, alteram Mensi, in honorem temporis, & longioris, & brevioris. Item templum ibidem esse exstructum Senectuti, quòd multum ætati isti honoris tribuatur: item alterum in honorem Mortis, quòd hæc communis sit omnium quies. Insuper & aram ibi Paupertati esse positam, & Arti: Paupertati quidem, quo eam placarent: Arti verò, tanquam remedio ad effugiendam paupertatem longè optimo.

a *Quòd.*

b *In primo historica dissertationis.*

c *Variæ historiæ.*

d *Opere de providentia.*

De Phlegonte Tralliano, Hadriani liberto, superiùs retulimus, nomen ejus prætulisse librum de Cæsaris hujus vita, qui ipsius esse Hadriani crederetur. Sed, ut hujus libri non fuerit auctor, multa tamen alia ab eo edita esse, ex Suida cognoscimus. Imprimis, quo celebraretur, erat opus Olympiadum, sive Chronicorum. Utroque enim modo citatur ab antiquis: quemadmodum ab eruditissimo Meursio in notis ad reliquias ejus scriptoris est observatum. Divisum hoc opus fuit in libros sexdecim. Continebat verò Olympiades CCXXIX; quarum ultima desiit in quartum Antonini Pii annum. Ex eo opere nunc fragmentum duntaxat habemus. Neque integer ad nos pervênit liber de Mirabilibus; cujus initium deest. Hujus libri caput X meminit consulum M. Plancii Silvani, & Sentii Augurini: qui undevigesimo Antonini Pii anno consules fuerunt, anno tertio Olymp. CCXXXIII. Ac tum inde, tum ex eo, quod de Chronicorum opere dixi, satis refellitur error illorum, qui Augusti, non Hadriani, fuisse libertum putarunt; ut ex Suida cognoscimus. Superest & libellus de Longævis. Nisi id quoque fragmen-

fragmentum duntaxat est. Quod verum puto. Nam longævorum aliquot satis illustrium non meminit. De stylo ita censet Photius, neque omnino humi serpere, neque satis Atticum esse. De quo nequaquam repugno. Sed non penitùs probare possum, quòd idem reprehendit anxiam illam curam in Olympiadibus recensendis, atque iis annotandis, quæ singularum tempore contigerunt. Imò verò utinam totum Chronicon exstaret. Multum enim lucis absque dubio priscæ inde Ecclesiæ temporibus accederet. Atque hoc eo justiùs putamus, quia inter alia industrię testimonia etiam eclipsios illius meminerit, quæ Dominicæ passionis tempore contigit: ut constat ex Origenis in Matth. tractatu XXXV: item Eusebio in Chronicis.

Æqualis Phlegonti fuit Zenobius sophista, Suida teste; qui Romæ docuisse ait sub Cæsare Adriano. Est hic, cujus proverbia extant, ex Tarrhæo, ac Didymo, exscripta. Sed quem Suidas, & Etymologici magni auctor, Ζηνόβιον appellant, hunc Aristophanis scholiastes ἐν Νεφέλαις vocat Ζηνόδοτον. Eúmque interdum sequitur Erasmus. Scripsit quoque Genethliacum Adriani. Historicum verò nihil edidisse videtur. Sed tamen principem apud Romanos historicum, Crispum Sallustium, Gręcè a vertit. Quo nomine non a Suid.
planè indignus est visus, cujus hic nomen legeretur. Satis autem ingeniosa videtur doctorum virorum conjectura, qui, quo loco apud Suidam legitur, Zenobium vertisse Sallustianos libros βελῶν, quod esset *telorum*, legunt βίβλων; ut Romano hoc vocabulo signentur libri de bello Catilinario, déque bello Jugurthino: de quibus seorsim scripsit Sallustius.

CAP. XII.

Cephalæonis Musæ. Fastus ejusdem. Suidæ error, Cephalæonem, & Cephalonem, confundentis. Dionysius Halicarnassensis junior. Hermippi Berytii natales, facundia, historia somniorum. Leander Nicanor, Hermiæ filius, Cyrenæus, cognomento Stigmatias: atque unde hoc cognomen acceperit. Ejus libri μετονομασιῶν. Diogeniani Heracliensis scripta. Iterum de Iasone Argivo actum.

QUatuor istorum, quos proximè diximus, non omnia delere potuit ætas. Subjiciam nunc alios ejusdem temporis, quo-

rum nec historicum, nec alterius argumenti aliquid, ad nos pervenerit. Inter hos non minimum nomen fuit Cephalæonis, Eusebio etiam laudati in priori Chronicorum libro. Præter declamationes, atque alia, etiam scripsit Σύντομον ἱστορικὸν *a*, à Nino, & Semiramide, usque ad Alexandrum Magnum; cujus etiam gesta perscripsit. Illustrem inde locum adducit Eusebius in primo χρονικῶν *b*. Opus hoc in Sicilia fecit, quò ab Hadriano erat relegatus. Erat verò Ionicâ scriptum linguâ: ac constabat libris novem, quibus Musarum nomen fecerat, Herodoti exemplo. Tanti autem fastus erat, ut patriam dissimularet: atque id Homeri se facere diceret exemplo. Auctores ejusce rei habeo Photium, & Suidam. Sed hic malè confundit duos istos, Cephalæonem, & Cephalonem. Cephalæonis enim patria ignota erat, ut diximus: Cephalon autem fuit Gergithius, multóque erat antiquior: quippe cujus etiam meminerit Dionysius Halic. lib. I Antiqu. imò ei vocatur συγγραφεὺς *c* παλαιὸς πάνυ. Scripsit verò de adventu Æneæ in Italiam; ut cùm ex eodem Dionysio scimus, tum ex Verrio Flacco, sive Festo in *Romam*. Plura de Cephalonis historia lib. III dicemus.

a Compendium historicum.

b Pag. 30. Thes. Temp.

c Historicus antiquissimus.

Sub Hadriano Cæsare claruit quoque Dionysius Halicarnassensis junior, unus ex posteris senioris Dionysii Halicarnassensis, qui sub Augusto floruit. Emisit junior hic, Suida teste, Historiæ Musicæ libros XXXVI; in quibus tibicinum, citharœdorum, & poëtarum omnis generis meminit. Vigesimumtertium ejus operis citat Stephanus in Ὑδρέας. Trigesimum Suidas, in Σωτηρίδας, ubi ἁπλῶς Dionysius vocatur, nullâ patriæ factâ mentione. Alia quoque edidit; quæ apud Suidam vide.

Ac ex eodem Suida *d* scimus, iisdem temporibus in pretio fuisse Hermippum Berytium, Philonis Biblii discipulum. Servili is genere ortus erat. Nec tamen hoc impediit, quo minùs à magistro suo Philone commendaretur Herennio Severo. Nempe generis obscuritatem claritate nominis vincebat. Erat enim eloquens, multáque scripsit; ut est apud eundem Suidam *e*. Citat eum Clemens Alexandr. lib. I. Στρωματ. & Stephanus in Ῥάβεννα. Inter alia edidit somniorum historiam libris V. Meminit ejus operis Tertullianus lib. de anima cap. XLVI: *Cætera cum suis, & originibus, & ritibus, & relatoribus, cum omni deinceps historia somniorum, Hermippus Berytensis quinione voluminum satiatissimè exhibebit.* Fecit & opus de Legislatoribus. Citat Origenes contra Celsum *f*: Λέγεται δὲ καὶ Ἕρ-

μιππος

d In Νεαν-θης.

e In Ἕρμιππος.

f Lib. I. pag. 13.

μνησθεὶς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νομοθετῶν ἱστορηκέναι, Πυθαγόραν τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἀπὸ Ἰουδαίων εἰς Ἕλληνας ἀγαγεῖν. *Dicitur & Hermippus in primo de legiſlatoribus retuliſſe, Pythagoram ſuam Philoſophiam à Iudæis deduxiſſe in Græciam.* Puto, eundem eſſe Hermippum, cujus ſemel, iterúmque meminit Arati ſcholiaſtes.

Huic Hermippo Berytio æqualis fuit Nicanor, Hermiæ filius, Grammaticus Alexandrinus, ut Suidas refert; qui & varia ejus opera recenſet, interque alia librum περὶ στιγμῆς, hoc eſt, *de puncto*; ob quam unam cauſſam, non autem, quaſi aliquando ſervitutem ſervierit, Στιγματίας, hoc eſt, *notis compunctus*, vocabatur. Hic libros de Alexandria, ubi vivebat, edidit. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια: Νικάνωρ a ὁ Ἑρμείου ἐν τῷ περὶ Ἀλεξανδρείας πρώτῳ. Simul vides, de patris nomine conſpirare cum Suida. Adi & Stephanum in Τίβειος. Ac imprimis in Ἄθλεβις, ubi refertur, ſcripſiſſe πρὸς Ἀδριανὸν b. Qui non alius eſt ab Adriano Cæſare. Egit præterea de illis, quibus nomen immutatum fuit. Meminit hujus operis idem Stephanus in Πάρος, & Ὕδη; ubi Ἀλεξανδρεὺς ὁ Νικάνωρ vocatur; dicitúrque ἐν μετονομασίαις retuliſſe, urbem eſſe eandem Ὕδην, ac Σάρδεις. Ejuſdem operis mentio fit apud Athenæum lib. VII; qui patriâ fuiſſe Cyrenæum oſtendit: Νικάνωρ c ὁ Κυρηναῖος ἐν μετονομασίαις τὸν Μελικέρτην φησὶ Γλαῦκον μετονομασθῆναι. Nec alius eſt Nicanor, ex quo ſcholiaſtes Apollonii in lib. IV narrat, Ægyptios eſſe hominum antiquiſſimos, primáſque in Ægypto Thebas conditas fuiſſe.

Diogenianus quoque Heracleota tum vixit; ut Suidas teſtatur. Sed non video, quo nomine magnopere hîc referri mereatur; niſi forte, quòd ab hiſtorico argumento non fuerit alienus liber ejus de fluminibus, lacubus, montibus: item tabula, quâ omnes univerſæ terræ urbes complectebatur. Fuit ἀνὴρ d σπουδαῖος, καὶ φιλόκαλος; ut ab Heſychio in lexici ſui initio vocatur: ubi ait, ſe Diogeniani hujus exemplo parœmias quoque admiſcere libro ſuo, multúmque ſe ejus operâ fuiſſe adjutum. Diogeniani parœmias ex duobus codd. Mssis primus divulgavit V. Cl. Andreas Schottus. Meminit verò ejus operis quoque Suidas. Quippe ubi dicitur edidiſſe compendio ſcripta collectanea περὶ ποταμῶν e, legi debet περὶ παροιμιῶν f, ut ab eodem Schotto eſt obſervatum. Siquidem de fluminibus libri jam mentio erat facta, ut nihil attinuerit ſeorſum eadem inculcare. Alia quoque ejuſdem memorat Suidas. Præter Diogenianum hunc etiam alter fuit, ſeu Diogenianus, ſeu Diogenes, (neque enim de nomine convenit,) grammaticus Cyzicenus, quem

a *Nicanor, Hermiæ filius, libro primo de Alexandria.*

b *Ad Adrianum.*

c *Nicanor Cyrenæus, in libris de nominũ mutatione, ait Glaucum mutâſſe nomen, & vocatum Melicertam.*

d *Vir ſtudioſus, & elegans.*

e *De fluviis.*

f *De adagiis.*

Suidas inter alia commentatum ait de institutis patriæ suæ Cyzici. De hoc, libro III dicemus.

Ad Hadriani etiam tempora referendus videtur Iason, Argivus grammaticus. Sanè Plutarcho Chæronense junior est; ut scribit Suidas. Quomodo, qui ætatem ejus indicare est contentus, aut Plutarcho eum proximum facit, aut hæret ipse. Scripsit, Suida teste, de Græcia libros IV. Quibus complectebatur, tum Græciæ antiquitates, tum res gestas Alexandri, quas cœpit ἀπὸ τῶν Μηδικῶν, hoc est, à bello adversus Medos, & Persas: perduxit verò ad mortem Alexandri, & captas Athenas ab Antipatro, patre Cassandri. Athenæum hujus operis meminisse, ostendimus lib. I, cap. X. Sed negabamus, liquere de ætate ejus. Nempe non obversabatur animo locus Suidæ, quem dixi. Mentio præterea ejus fit apud Stephanum in Ἀλεξάνδρεια; ubi ait, Ἰάσων α ϛ, ὁ τὸν βίον τῆς Ἑλλάδος γεγραφὼς ἐν τέσσαρσι βιβλίοις.

a Iason verò qui Græciæ vitam scripsit quatuor libris.

Cap. XIII.

Appiani Alexandrini ætas, scripta, stylus, furta. Diogenes Laërtius. Frigidum Keckermanni judicium de eo refellitur. Ætas Diogenis. Feminæ nuncupavit Vitas suas. Callinicus Sutorius. Ætas Rutilii Lupi rhetoris.

Accedo ad eos, qui Antonini Pii tempore fuerunt. Uti Appianus, qui sub Trajano, & Hadriano quidem vixit; ut Photius est auctor: sed ulteriùs tamen produxit vitam; sicut argumento est, quòd in præfatione scribat, nongentos jam annos Romanam durâsse potentiam. Nongentesimus enim Urbis annus incidit in tempora Antonini ejus, qui Hadriano successit. Convenit cum eo, quod ibidem ait, à principatu Iulii Cæsaris esse annos propè ducentos. Nam ducentesimus annus incidit in annum Antonini Pii decimum septimum. Ut videatur condendis doctrinæ industriæque suæ monumentis vacâsse, cùm Antoninus hic cœpit imperare. Eâdem præfatione refert, se patriâ esse Alexandrinum; ac Romæ priùs fuisse caussarum patronum, posteáque adlectum fuisse Cæsaris procuratoribus. Historiam Romanam complexus est libris XXIV. Ac orsus ab Ænea, & Ilio capto, percurrit illa tempora usque ad Romulum. Inde accuratiùs persequitur omnia usque ad Augustum: quædam etiam carptim, atque obiter, addit

addit usque ad Trajanum. Quâ ratione verò opus hoc diviserit, & qui tituli, atque argumenta librorum fuerint, non tam Suidas dicet, quàm ipse in eâdem præfatione, ac Photius in biblioth. Ex vasto opere supersunt hodie Punica, Syriaca, Parthica, Mithridatica, Iberica, Annibalica, Illyrica, de bellis civilibus lib. v, & Celticorum fragmentum, vel compendium. Iberica, cùm primò eorum tantummodo fragmentum haberemus, primus edidit David Heschœlius. Ἑλληνικῆς γραφῆς a mentionem ipse facit initio Syriacorum. Ægyptiacorum suorum item meminit in Mithridaticis b. Zonaras annal. Tom. II laudat Appianum ἐν τῷ ς εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ τῆς ἱστορίας Ῥωμαϊκῆς. Stylo est, ut Photius indicat, ἀπέριττος, καὶ ἰσχνὸς d; sed quo, veritati studuisse, & intellexisse rem militarem, & affectus posse movere, satis appareat. Scaligeri tamen in Animadversionibus Eusebianis e judicium est, vel admodum in historia esse infantem, vel multa ejus Syriacis esse adsuta. Atque idem alibi f, eodem in opere, vocat alienorum laborum fucum. Sanè multum Polybio debere, ac Plutarchum ad verbum exscribere solitum, viri docti jamdiu observarunt.

Ad hæc tempora etiam refero Diogenem Laërtium, sive, ut Tzetzes vocat, Diogenianum: cujus decem habemus libros de vitis philosophorum. Parùm idoneè judicat de eo, vir cæteroquin eruditus, sed novellorum scriptorum, quàm antiquitatis, studiosior, Bartholomæus Keckermannus. Ait ille libro suo de Historia, scripsisse Laërtium *languidè & frigidè, sæpe tamen non inutiliter*. Quæ profectò frigida laus est operis utilissimi, & auro contrà non cari. Quippe ex quo discere sit, cùm alia tam multa ad historiam temporum pertinentia, tum præclara tot veterum apophthegmata; quorum Keckermannus, malo sanè exemplo, Erasmum laudare mavult autorem, quàm Plutarchum, Laërtium, & similes. Quin, quod caput est, discrepantes ex eodem Laërtio sectarum sententias discimus. Atqui, ut ait Lactantius g, *nulla secta fuit tam devia, nec philosophorum quisquam tam inanis, qui non viderit aliquid ex vero*. Imò, ut idem dicere non veretur, *Si exstitisset aliquis, qui veritatem sparsam per singulos, per sectásque diffusam, colligeret in unum, ac redigeret in corpus, is profectò non dissentiret à nobis. Sed hoc*, inquit, *nemo facere, nisi veri peritus, ac sciens, potest. Verum autem scire, non nisi ejus, qui sit doctus à Deo*. De solis iis, qui moralem philosophiam docuerunt, loquitur Lactantius. Nunc verò agit etiam Laërtius de aliis philosophiæ partibus; ubi ratio, & naturę lumen, non minùs pollet: ut omnino, qui vete-

rum

a *Historia sua de rebus Græcorum.*
b P. 251.
c *Libro* XXII. *histor. Romana.*
d *Minimè redundans, sed tenuis.*
e *Pag.* 195. *a.*
f P. 163.
g *Lib.* 7. *cap.* 7.

rum omnes ſententias de his nôrit, meliùs ac certiùs judicare ſciat de rerum natura; modò

a Horat. Epiſt. 1. lib. 1.

Nullius a adſuêrit jurare in verba magiſtri.

Multa ex eo Laërtii opere ſuis doctrinæ variæ eclogis inſeruerat Sopater; teſte Photio tmem. CLXI. Atque hinc liquet, vixiſſe Diogenem ante tempora Conſtantini Magni, à quo Sopater iſte Apamenſis, ſive potiùs Alexandrinus, interfectus fuit; ut Suidas narrat in Ἀλέξανδρος. At junior omnino eſt Trajano. Siquidem in Speuſippi, atque item Anaxagoræ vita, Plutarchi meminit, qui Trajani, atque etiam Hadriani tempore floruit. Prçterea in Timone mentionem facit decem librorum Sexti Empirici; item Saturnini; qui Sextum audivit. Nempe vixit Laërtius ſub Antonino Pio, vel paullo pòſt; quemadmodum oſtendimus libro de Natura & Conſtitutione Rhetorices cap. IX. Hoc opus à Laërtio ſcriptum fuiſſe ad feminam, tradit Ludovicus Vives lib. V. de tradendis *b* diſciplinis. In id primùm cùm incidiſſem, mirari ſubiit, quia tale nihil apud Laërtium meminiſſem me legere. Sed iteranti lectionem præclari operis, quod etiam tertiari meretur, locus occurrit in vita Platonis *c*, qui omnem ſcrupulum tolleret. Antiquiſſimus eorum, qui hujus ſcriptoris meminerint, eſt Stephanus in Χολλίδαι; ubi citatur Διογένης ὁ Λαερτιεὺς ἐν δευτέρῳ φιλοσόφου ἱστορίας. Similiter in Ἐνετοί· Ἔστι δὲ καὶ πόλις Ἐνετὸς, ἀφ᾽ ἧς ἦν Μύρμηξ, ὁ διαλεκτικὸς φιλόσοφος, ὡς Διογένης ἐν δευτέρῳ φιλοσόφων ἱστορίας. Ἁπλῶς quoque ejus φιλόσοφον ἱστορίαν citat in Ἐνετοί, & Δρυΐδαι. Quod ſi Laërtii interpreti Ambroſio credimus, etiam reliquit εἰς τοὺς Σίλλους ὑπομνήματα *f*: quorum primum librum citet ipſe in vita Timonis. Sed omnino interpres mentem Laërtii aſſecutus non eſt. Nam non ſe, ſed Timonem Apollonidem, ait commentarios eos ſcripſiſſe: dicaſſéque Tiberio Cæſari. At inter Tiberium, & Antoninum Pium, ſub quo Laërtius vixit, integrum ſeculum eſt. Atque ideo addit de Timone, ſeu Simone hoc, ὁ πρὸ ἡμῶν, ubi malim, ὁ πρὸ ἡμῶν, hoc eſt, qui anteceſſit ſeculum noſtrum. Nempe propiùs, quàm alter Timo Philoſophus; qui cognitus fuit Antigono regi, & Philadelpho, æqualis Arati poëtç; à quo rogatus, quæ Homeri exemplaria optima forent, reſpondit, ea eſſe emendatiſſima, quæ minimè eſſent emendata. Ac reliquerat Diogenes quoque epigrammata omni genere metrorum: unde hoc opus πάμμετρον inſcripſit; multáque de Philoſophis epigrammata inde adducit, & Ἐπιγραμματογράφον ex eo vocat, Tzetzes Chil. III, cap. LXI.

b P. 508.

c P. 117. edit. 1. Hen. St. ſive pag. 214. edit. Græcolatina.

d Eſt quoque urbs Henetos, unde erat Myrmex, philoſophus Dialecticus: ut Diogenes ait in ſecundo hiſtoria de philoſophis.

e Hiſtoriam philoſophicã.

f Commẽtaria in Sillos.

Antoni-

Antonini Pii tempore viguit itidem Callinicus, Caii filius, cognomento Sutorius, sophista, natione Syrus, vel potiùs Arabs; nempe ex Arabia Petræa. Docuit Athenis. Emisit προσφωνητικὸν *a* ad Galenum; quod ejus ætatem ostendit. Reliquit etiam περὶ κακοζηλίας *b* librum ad Lupum; qui videtur esse filius illius Rutilii Lupi, cujus de Figuris sententiarum, & elocutionis opusculũ exstat. Sanè Rhetoricus libellus convenienter missus Rhetoris filio, & Rhetori fortasse. Quo minùs verò patri ipsi missum credam, facit, quòd idem ille de Figuris scriptor memoretur Fabio lib. IX cap. II: ubi dicitur Gorgiæ, æqualis sui, libros IV in unum contraxisse. Ut omnino paullò sit antiquior Fabio. At à Neronis excessu, sub quo vixisse Rutilius videtur, usque ad principatum Antonini Pii, sub quo Galenus floruit, anni sunt LXVIII. Nisi placet, & Rutilio jam seni sub Vespasiano sua misisse, & Galeno juveni sub Hadriano. Sunt enim inter duos illos imperatores anni duntaxat XXXVII. Sed de isto quisque judicio suo fruatur. Scripsit præterea Callinicus ad Cleopatram. Item (nisi idem hoc opus) de Alexandrinis historiis libros decem: adhæc adversus philosophorum sectas, & de Romanorum renovatione, & laudationes, atque alias orationes. Auctor Suidas. Opus de Alexandrinis historiis signat B. Hieronymus præfat. in Danielem, his verbis: *Ad intelligendas autem extremas partes Danielis, multiplex Græcorum historia necessaria est: Sutorii videlicet Callinici, Diodori, Hieronymi, Polybii, Posidonii, Claudii Theonis, & Andronici cognomento Alipii: quos & Porphyrius esse secutum se dicit.* Ita eum locum emenda. In vulgatis est *Suctorius*, & ante *Callinicus* distinguitur, quasi à Sutorio sit diversus.

a Dedicationem.
b De prava imitatione oratoria.

Cap. XIV.

M. Antoninus Philosophus. Polianus Macedo. Polianus Sardianus. Amyntianus. Damophilus. Pausaniæ ætas, dictio, libri. Apollonius Alexandrinus. Melitonis Sardensis liber de transitu B. Mariæ, supposititius. Hegesippus genuinus. Alter huius nominis ὑποβολιμαῖος. Ætas ejus. Fl. Iosephum exscribit, & quandoque leviter incrustat. Crator, Aurelii Cæsaris libertus. Theophilus Antiochenus.

POst T. Ælium Hadrianum Antoninum, cognomine Pium, imperavit M. Annius (sive, ut postea dictus est, Aurelius) Verus Antoninus, cognomento Philosophus, ac ejus frater adoptivus,

 colle-

collega,& gener, L. Aurelius Verus Commodus: qui Divi fratres solent vocari.

a De vita sua libros duodecim.

Marcus Antoninus Philosophus, Suidâ teste, scripsit ἰδίου βίου ἀγωγὴν βιβλίοις ιβ'. Quæritur, utrùm hi sint illi ipsi libri, quorum inscriptio τὰ καθ' ἑαυτόν. Ita censet Xylander. Et favet huic sententiæ, quod & illi sint XII numero: & Suidas non alius operis meminit, quàm ejus, quod dixi. Amplior tamen inscriptio, quæ apud Suidam: cùm in duodecim illis libris, quos hodie habemus, non tam vita Aurelii referatur, quàm illustria tradantur Sapientiæ præcepta. Quare alicui placere possit suspicio Barthii, Adversl. lib. LI, cap. XVI; ubi censet, nō exstare ipsos Antonini libros, sed excerpta ex iis, qualia veteres *Florida*, vel *Laudabilia*, Græci χρήσιμα, dixere. Cui sententiæ favere aliquis dixerit, quòd in codice MSO, qui Romæ est, inscribantur ἐκ τῶν καθ' ἑαυτὸν b, Gesnero testante. Sed multo verisimilius est, τὰ καθ' ἑαυτὸν, idem esse opus, ac illud, quod Suidas appellat ἰδίου βίου ἀγωγὴν: non quasi vitæ suæ historiam reliquerit, ut vulgò sunt arbitrati: sed quia ideam suæ vitæ condiderit. Siquidem sunt hi XII libri de officio boni principis, quos scripsit non ad filium, sicut Tullius filio ternos misit de officiis libros: sed πρὸς ἑαυτὸν, hoc est, *ad se ipsum*: nempe ut illos assiduè legeret, ac secundùm eos componeret vitam, & mores suos. Opus hoc, erutum è Palatina bibliotheca, primus in lucem emisit Conradus Gesnerus: Latinè autem vertit Guilielmus Xylander. Ejus postea tralationem ad incudem vocavit Vir Clarissimus Mericus Casaubonus If. Fil. Eruditas præterea notas, & emendationes addidit. At vita illa M. Aurelii Antonini, quæ ab Antonio Guevara, Mendonensi Episcopo, & Cæsari Carolo V à consiliis, Hispanicè edita est, eâque è linguâ in alias permultas translata fuit, nihil Antonini habet; sed tota est supposititia, ac genuinus Guevaræ ipsius fœtus; qui turpiter os oblevit lectori, planè contra officium hominis candidi, maximè Episcopi. Habet interim plurima lectu nec inutilia, nec injucunda: imprimis viro principi: unde & *Horologium Principum* inscribitur.

b Ex iis quæ ad se ipsum scripsit.

Vixit tum quoque Polyænus. Hic Divis fratribus dedicavit octo libros, quibus nongenta (ut ipse in præfatione ait) præstantium ducum strategemata complexus est. Macedonem se esse, ibidem dicit. Fuit orator, & caussarum patronus. Scriptor est elegans, & argutus: quem magno ære à se emtum primus Græcè edidit Isaacus Casaubonus. Præterea scripsit de Thebis: item Τακτικά, sive

de

de instruenda acie lib. III: atque alia item, Suida teste. Ex quo etiam discimus, alterum quoque fuisse Polyænum, Sophistam Sardianum; qui sub Caio Caligula vixit, atque orationes forenses composuit, & caussarum sive patrociniorum ὑποτυπώσεις a, & Parthici triumphi libros III, atque alia. a Formas.

Æqualis Polyæno fuit Amyntianus. Siquidem librum suum de laudibus Alexandri dedicavit Marco Antonino Imperatori. Quamvis verò promisisset stylo se æquaturum res Alexandri: tamen scriptor erat frigidus, multóque inferior iis, qui ante eum Alexandri gesta literis mandarant. Edidit quoque vitam Olympiadis, Alexandri matris: item vitas comparatas, ut Dionysii, & Domitiani, libris duobus: & Philippi, Macedonum regis, ac Augusti, libris totidem. Auctor Photius tmem. CXXXI.

Damophilum quoq; huc pertinere, Suidas docet: qui auctor est, educatum fuisse ab Juliano illo, qui sub Marco Antonino consulatum gessit. Philosophus fuit, ac sophista bonus: interque alia nomen sibi comparavit philobiblo primo, qui erat de libris comparatu dignis. Sed, quòd hoc loco ejus meminerimus, præcipuè est ob librum de Vita veterum. Alia quoque historica consignâsse, credibile est. Sed ex tam multis, quæ ediderat, hæc sola in manus suas pervenisse, ait Suidas.

Pausanias itidem sub hoc Cæsare floruit. Siquidem, Philostrato teste, discipulus fuit Herodis Attici; qui sub Hadriano, & Antonino Pio, magnum adeò nomen habuit inter sophistas. Etiam Pausanias ipse meminit Olympiadis CCXXXV; quâ imperare cœpit Antoninus Philosophus. Patria ei fuit Cæsarea Cappadociæ. Inde erat, quòd in declamando, Cappadocum more, corripiendas syllabas produceret, producendas corriperet: ac propterea coquo comparabatur, cibos bonos malè condienti. Sed & stylus per se languidior erat. Declamavit non solùm Athenis, sed etiam Rhomæ; ubi senex decessit. Plura de eo apud Philostratum vide in secundo de vitis sophistarum. Exstat hujus scriptoris minùs quidem facundum, sed eruditum opus de Græcia, libris decem constans: iis & situm urbium ac locorum, & antiquitates Græcanicas, & quicquid penè memorabile Græcia habuit, magno philologiæ & historiæ studiosorum bono, complexus fuit. Quod olim dicebat Domitius Piso b, thesauros scribi debere, non libros, id à Pausania verè factum dixeris. Quare non satis concoquere possum, quod excidit Cæsari Scaligero c commentario in priorem librorum de b Plinius in præfat. hist. Nat. c Pag. 89. edit. Crisp.

 plantis,

plantis, Aristoteli falsò inscriptorum; ubi dicitur, *Graculorum omniũ mendacissimus*. Non sum ignarus, quàm multa narret fabulosa. Sed hoc Grammaticum decebat. Nec sine fabularum istiusmodi notitia satis intelliguntur veteres scriptores. Utinam tantùm exstarent ejus Asiatica, sæpiùs memorata Stephano in Ethnicis. Ut ubi laudetur Pausanias in Φοινικικοῖς, Συριακοῖς, τῷ περὶ Ἀντιοχείας; & alibi, quando de Syriæ aliqua civitate fit mentio; ut in Μαριαμμία; ubi sextus Pausaniæ liber citatur: item in Γάββα, Γάζα, atque aliis locis. Sanè eundem esse Pausaniam, dubium non est; partim ex eo, quòd ἁπλῶς Pausaniam dicat; partim quòd in opere de Græcia non uno loco ostendat, Asiam sibi perlustratam.

Fortasse aliquis requirat, ut locum etiam inter historicos demus Apollonio Alexandrino, cognomento Δυσκόλῳ, patri Herodiani ejus, qui de arte Grammaticâ scripsit; nempe paterno exemplo, quando & Dyscoli hujus quatuor περὶ συντάξεως *a* libros habemus. In vita Apollonii hujus ab anonymo scripta, quæ quatuor istis libris præfigitur, caussam legere potes, ob quam Δύσκολος *b* dicatur. Scripsit alia quoque multa, ut ex Suida constat. Eaque inter librum, cui titulus Ἱστορίαι θαυμάσιαι *c*. Sed eone nomine satis mereatur hoc loco adscribi, non injuriâ aliquis dubitet. Nam liber is non solùm ad rerum gestarum, sed etiam ad naturæ historiam pertinet: ac de utroque genere ea duntaxat adfert, quæ commentitia vel sunt, vel sanè videntur. Et, ut verbo dicam, non tam historiæ studiosum juvare hoc opus potest, quàm philologum. Primus eum exhibuit Guilhelmus Xylander. Meminit & Suidas: sed ei dicitur, περὶ ψευδομύθων ἱστορίας *d*. Quo compulsus eruditissimus Meursius, veterem inscriptionem mutavit in editione sua, qua nobis Apollonium Notis auctiorem dedit. Nollem factum. Nec enim Apollonius operi suo titulum erat daturus, quo fidem sibi in universum abrogaret, etiam vera dicenti; cujusmodi sunt pleraque ex Aristotele, & alia ex aliis. Nec movere debet Suidæ auctoritas, qui eo modo opus illud nuncupavit, quo nominare illud Christiani vulgò solent. Siquidem moris iis fuit, scripta Gentilium appellare, non ut inscripserant auctores, sed ut inscribi, eorum judicio, merebantur. Quare & Apollonii hoc opus, fabellis scatens, dixere historias commentitias; etsi auctor non pro falsis, sed pro mirabilibus, haberi eas voluisset. Similiter librum Phurnuti, sive potiùs Cornuti, qui inscribitur, περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως *e*, vocârunt, περὶ Ἑλληνικῆς θεολογίας *f*; ut videre est apud Theodoretum Therapeut.

a *De structura sermonis.*
b *Difficilis, vel morosus.*
c *Historiæ mirabiles*
d *De historia commentitia.*
e *De natura Deorum.*
f *De Theologia Græcanica, sive Gentili.*

rapeut. 11, & Etymologum voce Ζεὺς. Nam quis credat, hominem gentilem doctrinam de Diis, more Christianorum, vocaturum Ἑλληνικὴν, hoc est, ἐθνικήν? Notum enim, istoc Christianis sonare hoc nomen; unde Ἑλληνισμὸς, ipsa paganorum religio.

Ac longè etiam minùs locum sibi hic vindicare possit Melito, Sardensis episcopus; qui M. Aurelii *a* tempore floruit, proque Christianis apologiam obtulit. Nisi forte referre huc libet propter librum de vita prophetarum; quem ab eo scriptum fuisse, Hieronymus ait; uti & Honorius. At non item huc pertineat, si spectes, quæ exstent. Ei tribuitur quidem liber de transitu B. Virginis: qui legitur in bibliotheca Patrum *b*. Imò Tritthemius quoque inter Melitonis scripta reponit. At non Eusebius, vel Hieronymus; quorum uterque accuratè texit catalogum eorum, quibus Melito memoriam sui propagavit. Primus veterum, quod sciam, meminit ejus Gelasius *c*: sed, ejus judicio, *liber, qui appellatur transitus, id est, adsumptio S. Mariæ, apocryphus est.* Ac Beda *d* quoque notavit, multa continere, quæ Apostolicis Actis repugnant. Bellarmini *e* etiam judicio *liber est indignus, qui tanto viro tribuatur.* Atque idem censet Sixtus Sinensis lib. 11 biblioth. S. Baronius Tom. 11 ad annum XLVIII num. XII, & anno CLXII, nu. V; item Possevinus in Apparatu sacro, & Ioannes Maria, Magister Sacri Palatii, in indice Romano.

Meliori verò jure hic adscribetur Hegesippus, non quidem, si consideres, quæ vulgò illi tribui solẽt: sed propter ea, quæ periẽrũt. Nam eum quinq; actuum Ecclesiasticorũ libros elucubrasse, auctores sunt Eusebius, Hieronymus, ac Honorius: & quinctum eorum citat Eusebius Histor. Eccles. lib. II, cap. XXII, at Græcè κγ'; ubi de Iacobi, fratris Domini, martyrio verba facit. Item Photius biblioth. cod. CCXXXII; ubi vocatur ἀρχαῖός τις ἀνὴρ, καὶ ἀποστολικός. Ex illustribus verò fragmentis, quæ apud Eusebium habemus, omnes vident, quanto cum damno libri ejus interciderint. At Hegesippus ille vulgaris, quem B. Ambrosius Latinè vertisse diu creditus fuit, pro genuino quidem habetur à Tritthemio: imò, quantum videre possum, etiam à Ludovico Vive *g*, & aliis quibusdam: sed omnino est scriptor ὑποβολιμαῖος, vel saltem alius ab illo nobili Hegesippo, Apostolorum temporibus proximo, Iustino Martyri, & Athenagoræ æquali. Sanè alterius planè opus esse, censet etiam Baronius in Annal. *h* Eccles. Atque idem judicium est Laurentii de la Barre *i*, Margarini Bignei *k*, Nicolai Nancelii *l*, & aliorum

a Euseb. lib. 4. hist. Eccles. cap. 25.
b Tom. 7.
c In concilio Romano 1. sub Gelasio.
d Retract. in Act. cap. 8.
e In catalogo scriptorum Ecclesiast.
f Vir antiquus, & Apostolicus.
g Lib. 1. de tradendis disc.
h T. 2. ad ann. 167. num 15.
i Præfat. histor. Christian. vett. Pat.
k In indice Chronolog. ad fin. tom. 6. bibl. PP. edit. 2.
l In catalogo librorum, quos scripsit.

liorum. Ac validæ id adstruunt rationes. Nam, ut alia multa mittam, non hic scriptor agit de Ecclesiæ rebus: sed de gestis Judæorum inde à Maccabæis usque ad Urbis exscidium. Præterea in his libris mentio fit Constantinopolis, & dignitatis ejus, quam habuit Romanæ urbi æqualem. Sic enim lib. III, cap. V, scribit de urbe Antiochia, *Urbs tertio loco antè ex omnibus, quæ in orbe Romano sunt, civitatibus æstimata, nunc quarto, postquam Constantinopolis excrevit, civitas Byzantiorum.* Ait Hegesippus, antequam Constantinus urbem suam adjecisset urbi Byzantio, maximum fuisse decus trium urbium, primum Romæ, inde Alexandriæ, hinc Antiochiæ: sed Antiochiam quarto nunc loco contentam esse, postquam imperium est translatum Constantinopolin, eaque urbs dicta est *νέα Ῥώμη a*, ac veteri Romæ æquata. Quæ clarè ostendunt, à maligna manu, ac planè contra mentem Hegesippi, adjecta esse, quæ mox sequuntur: *Prima enim Roma, secunda Alexandria, tertia Antiochia, quarta Constantinopolis.* Nec leviter hanc firmat sententiam Cornelius Gualterus; qui in Notis ad eum scriptorem monet, verba ista non legi in codd. Mssis. Quemadmodum verò ea, quæ diximus, clarè ostendunt, vixisse hunc scriptorem, postquam imperium Constantinopolin translatum fuit; ita ibidem alia leguntur, unde etiam sexcentis amplius annis post id tempus vixisse colligam. Nam de Antiochia sic inibi scribit: *Persarum quondam caput, nunc repulsorium.* At Antiochia Persis, sive Saracenis, erepta est à Nicephoro Phoca anno Christi IↃCCCCLXVIII: quemadmodum narrat Cedrenus. Quare, non multo post hæc tempora vixerit, necesse est. Neque enim puto, Hegesippum signare tempus illud, quo eam Turcis eripuere sacræ expeditionis duces; quod demum est factum anno Christi CIↃCXVIII. Utcunque est, infimæ esse antiquitatis scriptorem, satis illa, quæ dixi, ostendunt. Porrò in his libris ita Josephi vestigiis insistit, ut magis interpretis, quàm scriptoris, officio fungatur: ut etiam scripsit Durantius Casellius lib. II. Var. Lect. cap. XIII. Neque quisquam judicare aliter potest, qui legerit. Interim hoc habet, quòd subinde, non contentus Josephi verbis, ut videatur aliquid novi adferre, sincerum vas incrustet: de quo vide, quæ notavit Scaliger ad Eusebii annum CIↃIↃCCCCL: ubi impudens ejus commentum diluit de illis, quæ Pompeium, captis Hierosolymis, vidisse memorat. Nec Græcum tamen, & genuinum Hegesippum, nunquam nugatum esse, ostendit idem eopse opere: ubi refellit ridicula ejus commenta de passione Jacobi Apostoli: item de Ju-

a *Nova Roma.*

da

da fratre Domini, deque Davidis posteritate. Vide omnino Scaligerum ad Eusebii annum MMLXXVII; item MMCXII.

Crator libertus fuit M. Aurelii Veri, ac descripsit exactè nomina temporaque consulum, atque aliorum, qui annuum magistratum Romæ gesserunt annis CCCCLIII. Testis Theophilus Antiochenus in fine libri tertii. Sed perperam ibi scriptum ἀπελεύθερος a γνώριμος Μαυρηλίε Οὐήρε, pro M. Αὐρηλίε b.

a *Qui libertus fuit Maurelii Veri.*

b *M. Aurelii.*

Aliquis quoque hîc locus fuerit Theophilo, sexto Antiochensis Ecclesiæ Episcopo; quem sub M. Antonino Vero floruisse, etiam testatur B. Hieronymus in Catalogo scriptorum Ecclesiasticorum. Ubi &, quàm variis monumentis laudem sibi pepererit, refert. Meminimus verò ejus propter tertium ad Autolycum librum; qui chronologicus est. Eum signat Lactantius lib. I cap. ult. his verbis: *Theophilus, in libro de temporibus ad Autolycum scripto, ait: In historia sua Thallum dicere, quòd Belus, quem Babylonii & Assyrii colunt, antiquior bello Trojano fuisse invenitur* CCCXXII *annis.*

CAP. XV.

Athenæi Naucratitæ ætas, déque Syriæ regibus liber. Duo alii ejusce nominis scriptores. Lucianus Samosatensis. Vinius, & alterius, de ætate ejus error refellitur. Eorum quoque sententia diluitur, qui Apollonii vitam à Luciano fuisse scriptam putarunt. Quanto in pretio Apollonium habuerint stultæ nationes, inque iis Caracalla Imperator, & Hierocles philosophus. Severus Cæsar. Stylus Philostrati. Iuliæ Augustæ, Severi Imp: uxoris, jussu vitam eam Apollonii scriptam fuisse. Diversus ab hoc Philostrato est is, qui sophistarum vitas edidit. Iulius Africanus. De ætate ejus Bodini error. Cedreni ἀνιστορησία. Godefridi Viterbiensis lapsus. Item alius Eusebii. Africanum videri κεστῶν auctorem, contrà quàm Scaliger putavit. Dionis Cassii patria, ætas, dignitas, historia, ejúsque argumentum, & stylus. Herodianus. Ejus dictio, ac fides.

SUb M. Aurelio etiam vixit Athenæus Naucratia, grammaticus; quemadmodum Suidas prodidit. Sed hunc ulteriùs aliquanto vitam produxisse, inde cognoscimus, quòd lib. XII Δειπνο-

σοφιστῶν

σοφιστικῶν referat, ut Commodus Imperator, qui patri M. Aurelio in imperio successit, in curru suo appositam habuerit clavam Herculis, substratâ leonis pelle. Imò ne hoc quidem, ut puto, saltem non istum in modum, literis mandâsset, nisi Commodo jam defuncto. Vixerit igitur sub Pertinace etiam, & Severo. Maximos ingenii, doctrinæque suæ, fructus percepit à posteritate quindecim libris Δειπνοσοφιστικῶν: quorum & excerpta supersunt, sive, ut mutilator ipse appellavit, παρεκβολαί. Præterea verò consignavit librum de regibus Syriæ. Indicat hoc ipse libro v, proximè antequam describat convivium Alexandri, Syriæ regis, ejus qui Antiochi Epiphanis filius erat supposititius. Etiam opere quodam collegit historias Ducum istorum, qui singulari pugnaverunt certamine, atque ita salutem exercituum redemerunt. Docent hoc verba ista Athenæi lib. IV a. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι, καὶ ἡγεμόνες, ἐμονομάχουν, καὶ ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. Diversus planè, ut ætas ostendit, ab hoc Athenæo est nobilis ejusdem nominis peripateticus, & orator, qui Seleuciæ in Cilicia Remp. tractavit, & Murænâ usus est familiariter: hujus verò insidiis in Augustum deprehensis, unà captus, atque ad Augustum est deductus; sed ubi culpâ vacare repertum fuit, custodiâ dimissus est: nec multò pòst, jam ad suos reversus, noctu, domus ejus ruinâ, in quâ degebat, exstinctus fuit. Auctor Strabo lib. XIV. Fuere & alii hujus nominis: ut ille Galeno celebratus inter recentiores medicos libro de elementis, & lib. II de caussis symptomatum. Sed omnes persequi, non est hujus instituti. Ac ne ista quidem dixissemus, nisi temporum ignaris sæpe imponeret nominis similitudo.

Athenæo Naucratitæ æqualis fuit Lucianus Samosatensis. De quo aliquid dictum nobis lib. de Rhetoricæ natura, ac rhetoribus antiquis cap. XII. Et paullò majorem natu facit Suidas. Nam vixisse ait ἐπὶ c τοῦ Καίσαρος Τραϊανοῦ, καὶ ἐπέκεινα. Suntque hac in sententia quoque è junioribus, Gilbertus Cognatus, & Jacobus Zuingerus: quorum ille Luciani scripsit elogium; hic de vitâ, scriptisque ejus, narrationem contexuit. Quin Ludovicus Vives, vir acris judicii, suspicatur, cum ad insectandos philosophos impulsum fuisse invidiâ Plutarchi Chæronensis; quem summo apud Trajanum loco esse cerneret, & doleret. Mihi secus videtur; neque id levi de caussâ. Quippe meminit Lucianus Marci Cæsaris, ac belli Marcomanici ab eo gesti. Locus est in Alexandro, seu Pseudomante: Διαπέμπεται d ἐν Γερμανίᾳ πολέμου ἀκμάζοντος, ὅτε θεὸς Μάρκος

a Cap. 13.
b Illustres etiam viri, & duces, singulari certamine certarunt; atque hoc quidem fecere provocati; ut alio opere diximus.
c Temporibus Traiani Cæsaris, ac postea.
d Oraculum divulgavit, cùm bellũ in Germania maximè flagraret, Divo Marco cũ Marcomannis, & Quadis, conserente.

κος ἤδη τοῖς Μαρκομάνοις, καὶ Κυάδοις, συνεπλέκετο. Vides, ut non tantùm belli meminerit cum Marcomannis, & Quadis, gesti: sed Marcum vocet θεὸν, hoc est Divum: quod arguit, naturæ cessisse, ac jam locatum fuisse cœlo. Quare extra controversiam poni debet, Lucianum, tum Marci Antonini Philosophi ætate vixisse, cùm referat *a* sermones, quos habuit ipse cum Alexandro Pseudomante; tum sub Commodi Antonini Philosophi filio, quandoquidem Marcum appellat Divum. Reliquit Lucianus inter alia utilem librum, cujus inscriptio est, *πῶς b δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν*. Ac vel hoc nomine mereatur aliquem hîc locum. Justiùs saltem, quàm libris duobùs, quos *ἀληθοῦς ἱστορίας c* inscripsit. Quippe fidem quibus habendam ipse neget. Atque ut contrarium dixisset, nec jurato fides haberetur. Nihil enim iis libellis refert, nisi Lamiæ turres, & pectines Solis. Nec tamen solo de historia scribenda opere dignus censeri debet, qui hoc loco memoretur. Nam, ut historiam de Dea Syria mittam, quam ante seculum, & ultrà, eleganter, Bembo *d* judice, Georgius Cælius Lusitanus transtulit; utque item similes aliquot libros prætercam: Eunapio quoque refertur inter Vitarum scriptores, propter unam Demonactis vitam. Sic enim scribit: Λουκιανὸς *e* ὁ ἐκ Σαμοσάτων, ἀνὴρ σπουδαῖος ἐς τὸ γελασθῆναι, Δημώνακτος φιλοσόφου κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους βίον ἀνέγραψεν. Vitas verò ad historiam quoque pertinere, ipse ostendit initio capitis, cùm ait; Τὴν *f* φιλόσοφον ἱστορίαν, καὶ τοὺς τῶν φιλοσόφων ἀνδρῶν βίους, Πορφύριος, καὶ Σωτίων, ἀνελέξαντο. Et alia quædam ejusdem scriptoris aliena non sunt ab historico instituto: interque ea liber, quo τοὺς μακροβίους *g* recenset. Quid quòd Guilielmus Philander, suo in Vitruvium commentario, Apollonii vitam Luciano huic adscribere videtur? Et Gilbertum Cognatum *h* eodem propendere *arbitror*: ut eo verbo utar, quod à Cicerone *i* considératissimum vocatur. Sed Lucianum minimè esse operis ejus scriptorem, facilè comprobatur. Nam Epicurei rident omnes præstigias, ac vaticinia, & quicquid istiusmodi est: Lucianus autem tam Epicureæ sectæ addictus erat, quàm qui maximè. Quorum neutrum negabit, qui vel ejus Alexandrum duntaxat oculis percurrerit non conturbatis. Illud quoque validè hanc rem confirmat, quòd Lucianus, ostensurus à cujusmodi præceptoribus hauserit hoc sceleratissimum vitæ genus, refert, quomodo eum primò in contubernium receperit ἐραστὴς *k* γόης,

a In Alexandro.
b Quomodo historia scribenda sit.
c Vera historia.
d Petrus Bembus lib. 6. epist. ad Georg. Cœlium.
e Lucianus Samosatensis, vir ad concitandum risum factus, Demonactis, suâ ætate philosophi, vitã retulit.
f Historiam philosophicã, ac vitas corũ, qui haut insinceri fuere philosophi, Porphyrius, & Sotion, collegerunt.
g Longævos.
h Annotat. in Luciani Alexandrum, seu Pseudomantem.
i Orat. pro Fonteio fol. 279 a. edit. Ald.
k Amans præstigiator, ex iis, qui magiam, & divinas incantationes, profitentur.

γόης, τῆς μαγείας, καὶ ἐπῳδὰς θεασεσίους ὑπισχνουμένων : huic se eum prostituisse : ac mercedis loco κακίαν, seu maleficii artem, reportâsse: fuisse autem doctorem hunc genere Tyaneum, ac è comitibus Apollonii Tyanei ; cujus omnes imposturas probè callueric. Sic enim inquit: Ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, ἐραστής, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ Τυανεῖ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ τραγῳδίαν εἰδότων. Quæ manifestè indicant, quo loco Apollonium habuerit Lucianus. Quemadmodum & illud, quod mox subjicit: Ὁρᾷς ἐξ οἵας σοι διατριβῆς ἀνθρώπων λέγω ; Hæc pluribus commemorare visum fuit, quò pateat cuivis, quàm inanis sit suspicio eorum, qui libros de Apollonii vita, contra codicum omnium fidem, contra autoritatem Eunapii, B. Hieronymi, Photii, Suidæ, & tot aliorum, abjudicant Philostrato : quo de scriptore mox dicendum nobis erit.

a *Doctor ille, idemq; amator erat, natione Tyaneus, ac ex eorum numero, qui conversati cum Apollonio Tyaneo, totamq; ejus tragœdiam nôrant.*

Severus imperator de vita sua commentarios conscripsit. Herodianus lib. II ; ubi narrat, quæ potissimùm ei spem fecerint imperii : Τὰ μὲν οὖν πολλὰ αὐτός τε συγγέγραφεν ἐν τῷ καθ' αὑτὸν βίῳ. *quorum pleraque ipse libris de vita sua conscripsit.*

Philostratus, ejus Philostrati, qui sub Vespasiano, & Tito vixit, ex filia nepos, Severi imperatoris temporibus, atque inde usque ad Philippum, floruit ; teste Suida. De patria non convenit. Eusebius, contra Hieroclem, facit Atheniensem. Ὅ γε μὲν Ἀθηναῖος Φιλόστρατος, τὰ φερόμενα πάντα ὁμοῦ ἀπό τε τοῦ Μαξίμου, καὶ αὐτοῦ τοῦ Δάμιδος, καὶ ἄλλων, ξυναγαγεῖν ἑαυτὸν φήσας, πάντων μάλιστα ἐντελῆ τὴν ἀπὸ γενέσεως καὶ μέχρι τελευτῆς ἱστορίαν τοῦ κατὰ τὸν ἄνδρα βίου πεποίηται. *Atheniensis Philostratus, & Maximum, & Damidem complexus, & ex aliis quoque sua se collegisse affirmans, maximè omnium exactam, à nativitate ipsa exorsus ad obitum usque, historiam vitæ ejus viri composuit.* Alii verò Tyrium judicant; qui ab Atheniensi est diversus : ut censet Ioannes Tzetzes Chiliados VI historiâ XLV:

b *Vides, è cujusmodi schola hominem tibi dicã?*

Φιλόστρατος ὁ Φλάβιος, Τύριος, οἶμαι, Ῥήτωρ.
Ἄλλος δ' ἐστὶν ὁ Ἀττικός.

c *Flavius Philostratus, Tyrius, ut puto, Rhetor. Alius verò est Atheniensis.*

Tyrium quoque nuncupat Photius in bibliotheca codice XLIV: ut & cod. CL; ubi de Lexico ejus sermo. Fortasse autem, qui Tyrium dixere, vitiosis usi codicibus; ut in quibus Τύριος pro Μυρῖνος scriberetur. Est enim Μυρίνα Lemni civitas ea, in cujus forum, etsi LXXXVI passuum millibus distet, Athos mons umbram jacit : ut ex Solino, & aliis, constat. At Philostratus fuit Lemnius, secundùm Eunapium, Hesychium Illustrem, & Suidam. Quod si est, nihil mirum,

mirum, si lib. VI cap. XIII dicat, se ex æquali suo quædam olim in Lemno audisse de Satyro, matrem ejus accedere solito. Nempe hæc audierit adolescens, antequam è patria pedem poneret. Philostratus hic immortalem est nactus memoriam libris octonis de Apollonii vita. In eâ se profitetur sequi, tum Damidem Assyrium, de quo suprà dictum nobis; tum alios duos, qui & ipsi Philostrati vitam scripserint; nempe Maximum, & Mœragenem; quorum mentionem facere dicebamus Ioannem Tzetzem Chil. II. Histor. LX. Sed, seu vanos sequitur duces, seu ipse multa comminiscitur, *magna Homeri mendacia majoribus mendaciis corrigit*; ut de eo refert Vives lib. V de tradendis disciplinis. Et tamen hujusmodi commentis deceptus Caracalla Apollonio heroicum erigere monumentum non dubitavit; ut est apud Xiphilinum in vita Caracallæ. Quin fuere gentiles, quos etiam Christo comparare Apollonium non puderet. Uti Hierocles ille, adversus quem Eusebius disserit. Eunapius quoque ait, Philostratum opus suum non debuisse inscribere Ἀπολλωνίου βίον a, sed Θεοῦ εἰς ἀνθρώπους ἐπιδημίαν b. Interim, quod ad stylum Philostrati attinet, est is elegans, perspicuus, suavis: ut etiam censet Photius, quem vide tmem. XLV. Narrat verò Philostratus lib. I. cap. III, se istos de Apollonio commentarios fecisse jussu Juliæ τῆς βασιλίδος. Quæ Julia hæc fuerit, videtur Tzetzes ignorâsse. Sic enim scribit Chil. VI. Histor. XLV; postquam, Philostratum fuisse Tyrium, non Atticum, dixerat:

--- Ὁ Τύριος οὖν οὗτος c
Ἦν, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς αὐτοῦ βιβλίοις διαγράφει,
Εἷς δὲ χορῶν ῥητόρων τε καὶ τῶν γραμματευόντων
Τῇ Ἰουλίᾳ κρατούσῃ πλέον βασιλίδι.
Σύζυγος αὐτὴ δ' οὔ φησι τίνος ἦν βασιλέως.

Erat verò conjux Severi Augusti, quam iccirco duxerat etiamnum privatus, quòd ejus in genitura esse cognovisset, fore, ut regi jungeretur: quemadmodum prodidit Spartianus in Severo, & Antonio Geta. Apud Flavium Josephum lib. X. Antiquitatum cap. XI (quod Rufino est XIII) memoratur etiam Φιλόστρατος ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς, καὶ Φοινικικαῖς ἱστορίαις. Ac ex Rufino, more suo, similiter Freculphus Tom. I cap. XVII laudat *Philostratum in Indicis, & Phœniciis historiis*. Utrobique puto signari Apollonii vitæ scriptorem: imò, credo, Indica non aliud sint, quàm vita Apollonii, qui profectus erat ad Indos, sive Brachmanas: quâ occasione de Indis, eorúmque sapientiâ, tractat Philostratus. Et hæc de Philostrato eo, qui

a Apollonii vitã.
b Accessũ Dei ad homines.
c Tyrius igitur rhetor Erat, ut ipse in suis libris describit, Unus è chororhetorũ atq; scribarũ Iuliæ, potentis imperatricis. Cujus verò imperatoris fuerit uxor, non dicit.
d Philostratus in historiis Indicis, ac Phœniciis.

elucubravit Apollonii vitam. At justiùs inter historicos nomen meretur Philostratus tertius; cujus is, qui Apollonii vitam fabulosè adeò condidit, patruus, & socer erat. Tertii hujus Philostrati sunt vitæ sophistarum. Nam Suidam falli, qui patruo, soceróque tribuit, alibi dictum nobis. Vixit hic sub Macrino, & Heliogabalo.

Imò, quanquam Suidas tres solùm Philostratos nominet: tamen & quartus Philostrato tertio memoratus. Nam in vitis Sophistarum ait, visum sibi Philostratum Ægyptium, philosophum pariter, ac sophistam: ut omnino is quoque vixerit Macrini temporibus. Difficile est dictu, quis horum sit Philostratus ille, cujus περὶ Κύπεα librum citat Tzetzes, commentario in Cassandram Lycophronis *a*.

a Pag. 79. edit. Basil.

Æqualis huic fuit Julius Africanus, accuratissimus temporum observator, prænomine Sextus; ut colligo ex Suida; ubi ait, Origenem contra Sexti Africani de Susannæ historiâ sententiam librum edidisse. Vide eum in Σύσαννα. Christianorum primus Chronologiæ fontes reclusit, ac πεντάβιβλον χρονολογικὴν scripsit; ex qua integras etiam paginas in suum chronicon transscripsit Eusebius. Primus eas Græcè publicavit Josephus Scaliger; qui nec dubitat *b* Eusebii Chronicon vocare Africani Chronicon recoctum. Atque hinc detegitur spissus error Jo. Bodini, qui in Methodo historiæ suæ Eusebio juniorem facit; atque addit, deduxisse tempora usque ad annum CCCXX. Scribere debuit CCXX, ut ex Eusebio scimus, qui Africanum exscripsit. At Photius quoque in bibliotheca num. XXXIV, tempora esse complexum dicit usque ad imperium Macrini. Rectiùs igitur Freculphus Lexoviensis Chronicorum Tom. III. cap. IV: ubi, Eusebium secutus, vixisse ait iis temporibus, quibus Origenes instituit Theodorum, sive Gregorium, qui postea dictus Thaumaturgus, fratrémque ejus Athenodorum. Etiam refert, Africanum ipsum narrare, se, excitatum Heraclæ episcopi famâ, Alexandriam profectum. Nec abit Cedrenus; cùm sub Pertinace vixisse ait; quibus temporibus Leonidas, Origenis pater, martyrium subiit. Quamquam falsò putat, martyrium illud sub Pertinace contigisse, cùm acciderit anno decimo Severi. Sed istiusmodi ἀνιστορησίας *c* plenus est Cedrenus. Verùm imprimis ridiculus est error Gotefridi Viterbiensis, qui in proœmio Panthei, sive Chronicorum suorum, ita scribit: *Habemus Iulium Africanum, qui prima Chronica conscripsit sub Marco Crasso.* Nisi is somniculosi librarii potiùs error; qui, cùm ἁπλῶς invenisset *Marci*, non

b In Euseb. pag. 241. edit. 1.

c Historica ignorationis.

non addito *Antonini* nomine, ut ſæpe fit, craſſo admodum errore adjecit illud *Craſſi*: quod eredere malo, Viterbienſis cauſsâ. Apud Honorium in Luminaribus Eccleſiæ pro eo legas, *Aurelio imperatore*. Qui idem, ac Antoninus. Sanè integrè Cæſaris hujus nomen expreſſit Iſidorus; qui his verbis & quinctum claudit Originum librum, & Chronicon ſuum orditur; *Brevem temporum ſeriem per generationes, & regna, primus ex noſtris Iulius Africanus, ſub imperatore Marco Aurelio Antonino, ſimplici hiſtoria ſtylo elicuit.* Quæ verba cum ſequentibus initio Chronici ſui etiam exſcripſit Ado Viennenſis. Solùm cauto opus eſt, nequis hæc capiat de M. Aurelio Antonino, cui cognomen Philoſopho. Nam ſignatur is M. Aurelius Antoninus, qui dicebatur Heliogabalus, ſive potiùs Elagabalus. Id clarè indicat B. Hieronymus in catalogo illuſtrium ſcriptorum. uti & Græcus ejus interpres, Sophronius. Quippe dicunt, *Sub imperatore M. Aurelio, qui Macrino ſucceſſit, legationem pro inſtauratione Vrbis Emaus ſuſcepit, quæ poſtea Nicopolis appellata eſt.* Quid autem, quod ne Euſebius quidem examuſſim nôrat tempus, quo Africanus deſiit Chronicon ſuum? Nam factum id putat anno eo, quo Alexander Imp. coloniam deduxit, cujus rei ergo ad Alexandrum legatus fuerit Africanus. Nempe tempus educendæ coloniæ cum eo confundit, quo Chronicon finiit. Terminavit verò Chronicon ſuum quarto anno Antonini Elagabali, Grato & Seleuco coſſ. Quod ex ipſis Africani verbis clarè Scaliger comprobavit. Sed non æquè apertum, quod ait idem Scaliger [a], ab Africano hoc diverſum eſſe Africanum τῶν Κεστῶν ſcriptorem, cujus meminit Euſebius lib. I Chronicorum, his verbis: Ἀφρικανὸς [b] τὴν ἐννεάβιβλον τῶν Κεστῶν ἐπιγεγραμμένην πραγματείαν, ἰατρικῶν, καὶ φυσικῶν, καὶ γεωργικῶν, καὶ χυμικῶν περιέχουσαν δυνάμεις, Ἀλεξάνδρῳ τούτῳ προσφωνεῖ. Sanè eundem planè eſſe, Photius dicit in bibliothecâ ſuâ. Cui hac parte fidem potiùs habere convenit. Præſertim quando & idem apertè ait Euſebius lib. VI Hiſtor. Eccleſ. cap. XXIII; ubi & alia Africani ſcripta recenſet; eaque inter de genealogia Chriſti epiſtolam; quam & alibi citat; uti & Auguſtinus facit lib. II Retractat. cap. VII, & alii.

Iiſdem temporibus vixit Dio Caſſius, qui & Cocceius, ſive Cocceianus, vocatur. Nicææ hic, Bithyniæ urbe, natus fuit. Patrem habuit, qui, cùm Hadrianus ad imperium perveniret, Ciliciæ præerat; ut ex Dione conſtat. Fortè is erat Caſſius Apronianus; qui conſulatum geſſit ſexto Hadriani anno; ſive urbis conditæ anno

a *In Euſeb. pag. 241. edit. 1.*

b *Africanus libros novem, quos Ceſtorum inſcripſit, ac quibus complectitur res medicas, phyſicas, ruſticas, chymicas, Alexandro huic dicat, & nũcupat.*

IↃCCCLXXV: nisi is avus potiùs existimandus. Sub Commodo, & proximis imperatoribus, senatoriâ gavisus est dignitate: à Pertinace etiam ornatus; ab Alexandro, Mammeæ filio, ad consulatum fuit evectus; quem cum ipso imperatore gessit anno Urbis IↃCCCCLXXXI. Extremâ ætate, cum bonâ ejusce Imperatoris veniâ, Nicæam abiit, ut reliquum vitæ tempus in urbe patriâ viveret. Historiam ad hunc usque Alexandrum libris LXXX perduxit. Ac orsus quidem fuit ab Urbe conditâ. Sed primi XXXIV libri perierunt: imò & major pars trigesimi quinti. Exstant verò sequentes XXV; qui incipiunt à Luculli gestis, ac desinunt in morte Claudii Cæsaris. Qui inde sequebantur, itidem interciderunt. Attamen bene est, quòd horum excerpta saltem habemus. Nam supersunt ἐκλογαὶ [a] Joannis Xiphilini, à Pompeio, ac Julio Cæsare, usque ad Alexandrum, quem dixi. Ac usque ad Commodum quidem ab aliis Dio, quæ scriberet, accepit; at, sequentia se ipsum observâsse, dicit: nempe quæ gesta sub Commodo, Pertinace, Severo, Caracalla, Macrino, Heliogabalo, Alexandro. A Commodi verò obitu, usque ad octavum Alexandri annum, quo cum imperatore consul fuit, anni sunt XXXVII. Ac sub Commodo, ut dictum, jam senator erat; ut minimùm quadraginta circiter annos fuerit in dignitate. Grandi stylo uti, & in concionibus Thucydidem æmulari, sed magis esse perspicuum, judicat Photius tmem. seu codice LXXI. Unius interim, sed latæ admodum culpæ, absolvere Dionem non possum; quòd quâdam seu judicii, seu morum pravitate, virtutes suo pretio æstimare nescit; sed virus suum ejaculatur in optimos, & præstantissimos viros: ut Ciceronem, & Brutum, Cassiumque & L. Senecam. Omnino hæc aut insignem judicii defectum, aut malam mentem, arguunt. Transtulit Dionem Cassium Latinè Xylander: idemque à se, sed liberiore stylo, factum ait Robertus Constantinus in suo scriptorum nomenclatore. Præter istos LXXX libros; qui in decadas distribuebantur, etiam prodidit Persica, Getica, Ἐνόδια, sive potiùs, ut Hieronymus Wolfius emendat, *διοδικά, itineraria*; adhæc res à Trajano gestas, & Arriani philosophi vitam; auctore Suida.

[a] Excerpta.

Tum quoque magno in pretio fuit Herodianus. Condidit hic historiarum libros octo. Eos exorsus ab excessu Marci Aurelii Antonini philosophi; desiit in morte Balbini, & Maximi, ac imperio Gordiani nepotis. Stylus, Photio teste, est elegans, perspicuus, ac talis planè, ut vix historicorum ulli ullâ virtute cedat. Veritati

ritati etiam studuit: nisi quòd fides ejus nutet in Alexandro, & Maximino. Quod etiam observatum politissimo hujus scriptoris interpreti, Angelo Politiano *a*. Et ante eum Julio Capitolino in Maximinis duobus. ubi ait: *Herodianus, Græcus scriptor, ei, quantum videmus, in odium Alexandri plurimùm favit*. Similiter Trebellius Pollio in xxx tyrannis: ac Lampridius in Alexandro Severo, & in Antonino Diadumeno.

a *Præfatione in expositionem Suetonii.*

CAP. XVI.

Nicagoras. Asinius Quadratus. Suidæ error. Suidas corrigitur. Ephorus Cumanus. Nicomachus. Dionysius Longinus. Ejus mors. Dexippus Herennius. Ejus ætas, scripta, stylus. Porphyrii ætas, & historia de vitis philosophorum. Eundem & patriâ linguâ Malchum, & Græcâ Porphyrium dictum. Πορφυρογέννητοι. *In dubium vocatum, quòd B. Augustinus Porphyrium ait primùm fuisse Christianum. Refelluntur, qui eundem iterum Christianum esse factum arbitrantur. Alius ab hoc Porphyrio est, cujus panegyricus exstat. Error eorum, qui Porphyrium, & Eusebium, eodem tempore floruisse censent. B. Methodius. Chronicon ei falsò tributum. Cognomen ejus Eubulius. Soterichus Oasites. Pasicrates.*

VLteriùs gradum moveamus ad eos, qui vixerunt sub Philippo, Decio, atque aliis, qui postea imperarunt, usque ad tempora Constantini Magni. Philippi Cæsaris temporibus floruit Nicagoras, Mnesæi oratoris filius, Atheniensis sophista; teste Suida. Qui scripsisse addit Vitas clarorum virorum, De Cleopatra in Troade, & Legationem ad Philippum, imperatorem Romanum.

Asinius quoque Quadratus, qui Græcis Ἀσίνιος, vel Ἀσίνιος Κοδρᾶτος, sub Philippis vixit. Romanus est historicus, ac Ionicâ dialecto Romanam historiam libris condidit quindecim: opus autem suum Χιλιετηρίδα inscripsit, quia complecteretur annos mille. Autor Suidas *b*. Nempe historia erat ab urbe conditâ, usque ad annum Urbis millesimum, quo millenarius agon à Philippis impp. maximo fuit apparatu celebratus. Hoc minùs perspexit Suidas; qui

b In *Κοδρᾶτος.*

qui perduxisse historiam ait usque ad Alexandrum Mammeæ filium. Puto, idem opus signari, quando Stephanus ex Asinio hoc Quadrato, vel secundum Ῥωμαϊκῆς χιλιάδος citat in Ἄνθον; vel decimumquartum Ῥωμαϊκῆς χιλιαρχίας in Ὀξύβιος; vel decimumquinctum Ῥωμαϊκῶν in Θαψίπολις. Etiam Parthyenica, sive Parthorũ origines, ac bella, in literas retulit; teste Capitolino in vita Veri imp. *Quod quidem & jam Quadratus, belli Parthici scriptor, incusatis Seleucenis, purgat.* Primum Παρθυηνικῶν librum idem Stephanus advocat in Γηλύς; tertium in Γαρμανίκεια, & Ταρσός; octavum in Γάζακα; nonum in Σόλυμα. Idem scriptor ἁπλῶς laudat Ἀσίνιον Κυάδρατον in Μεσσήνη. Primò Παρθενικὰ hic liber vocabatur in codd. vulgatis. Unde Xylander fecit Παρθικά. Sed scripserat Stephanus Παρθυηνικά. Nam Παρθυηνὴ potissima est regio Parthiæ, sive regni Parthici. Unde συνεκδοχικῶς Πάρθοι pro Παρθυηνοῖς; ut Stephanus agnoscit. Historiæ hujus Parthyenicæ meminit Volcatius Gallicanus initio vitæ Avidii Cassii. Verba ejus sunt: *Avidius Cassius, ut quidam volunt, ex familia Cassiorum fuisse dicitur; per matrem tamen avo genitus Avidio Severo: qui ordines duxerat, & pòst ad summas dignitates pervenerat. Cujus Quadratus in historiis meminit, & quidem graviter, cùm illum summum virum, & necessarium Reip. asserit & apud ipsum Marcum Antoninum prævalidum.* Apud Glandorpium in Onomastico vocatur Numidius Quadratus: perperam, etsi & Numilii Quadrati mentionem faciat Ælius Spartianus in vita Adriani. Sed is non paullò hoc Quadrato fuit antiquior; utpote ex iis, quos graviter sit exsecutus Adrianus; ut ibidem narratur. Apud Dionem autem mentio quidem est Ninnii Quadrati; sed tribuni plebis, qui à Ciceronis partibus contra Clodium steterit. Quare nihil ille ad historicum nostrum; cui nomen fuisse Asinio Quadrato, ex Stephani Ethnicis diximus.

Sub Claudio Cæsare, ejus nominis secundo, fuit Lupercus, Grammaticus Berytius, Suida teste; qui, multa composuisse, docet; interque ea κτίσιν ᾱ τ̃ ἐν Αἰγύπτῳ Ἀρσινοήτε. Sic enim apud eum legi debet, non κτῆσιν. Quâ in voce sæpe peccarunt librarii. Ἀρσινόητον verò, si ea modò lectio recta est, Ægypti urbem vocat, quæ aliter Ἀρσινόη dicitur.

a Originē sive structuram Arsinoëti in Ægypto.

Ejusdem imperatoris temporibus vixit Ephorus Cumanus; si libri XXVII historiarum, quas scripsit, de Gallieno imperatore fuerunt. Censet hoc Raphael Volaterranus lib. XV Commentar. Urban. Nempe apud Suidam legit, Γαλλιηνοῦ ἱστορίας; ubi editum Γαλλιηνοῦ.

λων. Quomodo Claudius intelligatur; sive ejus vita ab Ephoro scripta fuerit; sive historias, quæ passim apud Galenum leguntur, uno fasce complexus sit. De Ephoro hoc, occasione Ephori Cumani senioris, Isocratis discipuli, dictum nobis etiam libri I extremo cap. VII.

Nicomachus Aureliani temporibus vixit. Meminit historici ejus Vopiscus in Aureliano: *Hanc, inquit, epistolam Nicomachus se transtulisse in Græcum ex lingua Syrorum dicit, ab ipsa Zenobia dictatam.* Ac censent viri docti *a*, eundem esse, qui vitam Apollonii Tyanei consignavit. De qua sic Sidonius lib. VIII epist. III: *Apollonii Pythagorici vitam, (non, ut Nicomachus senior, è Philostrati; sed, ut Tascius Victorianus, è Nicomachi schedio, exscripsit) quia jusseras, misi.*

Aureliani etiam ætate vixit Dionysius Longinus Cassius, nobilis criticus, hæres Frontonis Emiseni, Oratoris; qui ejus avunculus fuit; & Severi Imperatoris tempore, Philostrati, & Apsinis Gadarensis, æmulus, atque adversarius, docuit Athenis; ut à Suida proditum est in Φρόντων. Fuit Longinus hic Porphyrii philosophi præceptor, & Zenobiæ, Palmyrenorum reginæ, à consiliis. Philosophum vocat Suidas in Λογγῖνος. Sed Plotinus eum dicebat φιλόλογον *b* μὲν, φιλόσοφον δ' οὐδαμῶς. Testis Porphyrius in Plotini vita; ubi & complura Longini hujus illustria invenies elogia. Etiam Eunapius eum vocat βιβλιοθήκην *c* ἔμψυχον, καὶ περιπατοῦν μουσεῖον. Multa admodum scripsit; quæ apud Suidam legi possunt. Ea inter est, τίνα *d* περὶ τὰς ἱστορίας οἱ γραμματικοὶ, ὡς ἱστορικὰ, ἐξηγοῦνται. Præter ea, quorum Suidas meminit, etiam librum fecit περὶ ἀρχῶν *e*; item περὶ* τέλους; item περὶ τῶν παθητικῶν *f*; item πρὸς *g* Πλωτῖνον, καὶ Γεντιλιανὸν, ἐπιστολήν; quæ libri magnitudinem habebat. Meminit horum Porphyrius. Scripsit & περὶ ὕψους *h* elegantissimum libellum. Nec quicquam ejus hodie exstat, præter opusculum istoc, & fragmenta quædam apud Porphyrium in vita Plotini, & apud Euseb. lib. XV εὐαγγελικῆς προπαρασκ. Occisus est à Cæsare Aureliano, propterea quòd Zenobiæ fuisset auctor, ut se Romanis opponeret, & superbiorem ei epistolam dictâsset. Vide fusiùs de istis Zosimum.

Dexippi Herennii Atheniensis ætatem docet nos Eunapius in Porphyrio. ubi cùm nominâsset Galienum, Fl. Claudium, Tacitum, Aurelianum & Probum Impp., continuò addit *i*, καθ' οὓς χρόνους *i* Quibus etiam temporibus vixit Dexippus, qui temporum historiam contexuit, vir in liberalibus disciplinis, & facultate logicâ, versatissimus.

a Savaro ad Sidonium, & Meursius ad Nicomachum.

b Politioris quidē literaturæ peritum; philosophum verò minimè.

c Bibliothecam vivam, & ambulans museum.

d Quanā contra fidem historiarum, tanquam historica, enarrent grammatici.

e De principiis.

* De finibus.

f De iis, quibus animi concitantur.

g Epistolam ad Plotinū, & Gentilianum.

h De sublimi dictione.

νοῦς ἦν καὶ Δέξιππος, ὁ τὴν χρονικὴν ἱστορίαν συγγράψας· ἀνὴρ ἁπάσης παιδείας τε καὶ δυνάμεως λογικῆς ἀνάπλεως. Scripsit Dexippus τὰ [a] μετὰ Ἀλέξανδρον, ἐν λόγοις τέσσαρσιν, Photio teste. Huic verò operi compendio præmisisse videtur reges Macedonicos τοὺς [b] ἀπὸ Καράνου μέχρι τελευτῆς Ἀλεξάνδρου. Etiam operis illius partem Eusebius signat lib. I Chronicorum; ubi Dexippum citat περὶ [c] τῶν Μακεδόνων βασιλέων, ἐκ τῶν Δεξίππου. Ibidem luculentum ac prænobile inde fragmentum adfert: ipse interim alios sequi auctores maluit, quàm Dexippum. Nam Dexippus ab initio Carani usque ad initium Alexandri annos numerat CCCXCVI; Eusebius verò annis auget LXXXI. Nam annos colligit CCCCLXXVII. Scripsit præterea Dexippus ἕτερον [d] σύντομον ἱστορικὸν μέχρι τῆς Κλαυδίου ἀρχῆς; ut est apud Photium. Ubi Claudium intellige, qui Gallieno successit, & Aurelianum habuit successorem. Sæpius hoc opus laudant Augustæ historiæ scriptores: uti Lampridius in Alexandro Severo; Capitolinus in Maximo Juniore, in tribus Gordianis, in Maximo, & Balbino; Trebellius Pollio in Gallienis duobus, in XXX tyrannis, & in Claudio. Adhæc Scythica prodidit, sive de prœliis inter Romanos, & Scythas. Occasio huic operi data bello Scythico; quod ejus tempore fuit, & in quo strenuè se Dexippus gessit. Trebellius Pollio in Gallienis duobus: *Inter hæc Scythæ per Euxinum navigantes, Istrum ingressi, multa gravia in solo Romano fecerunt. Quibus compertis, Gallienus Cleodamum, & Athenæum Byzantios, instaurandis urbibus, muniendisque, præfecit. Pugnatum est circa Pontum, & à Byzantiis ducibus victi sunt barbari. Veneriano enim duce, navali bello Gotthi superati sunt: tum ipse Venerianus militari periit morte. Atque inde Cyzicum, & Asiam, deinceps Achaiam omnem vastaverunt, & ab Atheniensibus, duce Dexippo, scriptore horum temporum, victi sunt.* Unde etiam, quod de ætate diximus, liquet: &, eum fuisse strenuum bello ducem, cognoscimus. Etiam ex Scythicis ejus esse videntur, quorum Dexippum historicū laudat autorem Jornandes de rebus Geticis cap. XXII. Oratio ejus brevis est, & aperta; ut alterius Thucydidis, sed perspicui magis. Autor Photius; qui & pauca excerpsit ex historia de iis, quæ post Alexandrum contigerunt; ac cùm in istis, tum in plerisque omnibus, cum Arriano ait consentire. Præterea quædam ex Dexippi historia habemus in Excerptis de Legationibus. Verùm ista ex alio opere sunt. Nempe ex Scythicis ejus. Nam tractat de iis, quæ accidêre inter Aurelianum imperatorem, & Juthungos Scythas. Stephanus citat Dexippi χρονικῶν librum X in Συγχαῖοι, librum XII

in-

a *Rerum post Alexandrum M. gestarum libros quatuor.*
b *A Carano usq; ad mortē Alexandri.*
c *De regibus Macedonū, ex Dexippo.*
d *Alterū compendium historicum usque ad Claudii principatum.*

in Ἔλαφοι. Uti & Etymologus, voce Ἔλαφος: Δέξιππος a ἐν δωδεκάτῳ χρονικῶν. Eundem in Thesauro laudat Suidas in Κορυκαῖος. Exstat hodiéque Dexippi, philosophi Platonici, liber pro Aristotelico τῶν κατηγοριῶν libro scriptus adversus Plotinum. Est is ejusdem Dexippi: quod ex Tzetze liquet Chil. IX. Histor. CCLXXIV. Versus ejus, quia & alia nos docent, apponam:

a Dexippus in 12. Chronicorum.

Δέξιππος ὁ φιλόσοφος, μύστης ὢν Ἰαμβλίχου,
Πολλὰ μὲν συνεγράψατο καὶ ἕτερα βιβλία.
Ἐν τῷ ἑνὶ ἐνέτυχον, τῷ εἰς κατηγορίας.
Ἔγραψε δὲ καὶ Σκυθικὰ· ἃ μέχρι νῦν οὐκ οἶδα·
Καὶ ἕτερα, ὡς εἴρηκα· μόνον τὸ ἓν δὲ ἀνέγνων.
Dexippus philosophus, mystes qui fuit Iamblichi,
Multos quidem conscripsit & alios libros.
In unum verò incidi, qui est in Categorias.
Scripsit autem & Scythica: quæ hactenus non vidi:
Et alia, ut dixi. solùm sed unum legi.

Eâdem, quâ Dexippus, ætate vixit Porphyrius; quod in vita ejus clarè dicit Eunapius. Magnum hujus inter philosophos, ac sophistas, nomen fuit. Sed, inter historicos quoque jure optimo referri, nemo inficias iverit, qui sciat, philosophorum vitas scripsisse. Id, quod dixi, cognoscimus ex Cyrilli libro I contra Julianum, (qui & egregia inde fragmenta adfert;) item Nicephori Callisti historiæ Eccles. lib. X, cap. XXXVI; ubi, ut ostendat, quàm φιλοσκώπτης b fuerit Porphyrius, pro argumento adfert, quòd Socratem, à Platone, & Xenophonte, tantopere laudatum, ita calumniis traducat, quasi accusatores ejus Anytum, ac Melitum, vincere voluisset. Mentio quoque hujus operis est apud Tzetzem Chil. XI. Hist. CCCLXXVII. Eas ad Platonem usque pertexuisse, ait Eunapius in præfatione libri sui de vitis sophistarum. Nec dubium, quin hoc opus signetur à Stephano in Γάδαρα; ubi tertius citatur φιλοσόφου ἱστορίας: item Suida in Ὅμηρος; ubi ex Porphyrii φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ refert, Homerum ante primam Olympiadem annis vixisse CXXX: & in Excerptis barbarolatinis; ubi similiter vocatur *Porphyrii historia philosophica:* eóque nomine exinde à Scaligero citatur ad Eusebii annum MCCX. Exstat ex historia hac Pythagoræ vita, quam primus sub Malchi nomine publicavit Conradus Rittershusius. Nempe, ut Eunapius ait, Μάλχος κατὰ τὴν Σύρων πόλιν ὁ Πορφύριος ἐκαλεῖτο τὰ πρῶτα. τοῦτο δὲ δύναται βασιλέα λέγειν· Πορφύριον δὲ αὐτὸν ὠνόμασε Λογγῖνος, ἐς τὸ βασιλικὸν τῆς ἐσθῆτος παράσημον τὴν προσηγορίαν

b Dicteriorum, & scommatum amans.

ἐπιτρέψας. *Porphyrius priùs, juxta Syrorum linguam, Malchus dicebatur. Ea vox regem sonat. Sed Longinus, detortâ appellatione ad purpuram, regium in vestimento insigne, Porphyrium, velut purpureum, nominavit.* Imò Porphyrius ipse apud Plotinum, sibi, & patri, *Malcho* fuisse nomen testatur. Ut de Suida nihil dicam; qui & ipse *Malchum* ait Tyriâ linguâ (Tyrius autem erat Porphyrius) regem significare. Sanè Hebræis, à quibus Phœnicum lingua dialecto solùm distat, מֶלֶךְ rex. Et quid multis opus? B. Cyrillus in tertio adversus Julianum, quædam ex hac Pythagoræ vitâ adducens, ea disertim Porphyrio adscribit. Nec ineptè pro rege purpureum vocavit Longinus; quando, ut Eunapium dicentem audivimus, purpura regum est insigne. Unde & Albino nomen *Porphyrii*. Capitolinus in vitâ Albini: *Accessit omen* (Albino,) *quòd, cùm pueri ejus familiæ russulis fasciolis illigarentur, quòd forte lota, atque uda essent russulæ fasciolæ, quas materpraegnans paraverat, purpureâ matris illigatus est fasciâ: unde illi joco nutricis etiam Porphyrii nomen inditum est.* Itaque Alexius Angelus Comnenus Irenen, filiam suam, gestare jussit purpurea sandalia, quòd illi, & cui desponderetur, imperium suum destinâsset: ut initio operis narrat Georgius Protovestiarius. Quin & πορφυρογέννητοι propterea vocabantur, ad quos natalium jure successio in regno pertineret. Magis hoc verisimile fit, quàm, appellationem illam inde cepisse, quòd, ut Constantinus Manasses in Annalibus suis refert, πορφύρα diceretur domus ea, in quâ parerent Imperatrices. Unde prolem Cæsaream πορφυρογέννητον vocari, notavit ibidem doctissimus Leonclavius. Præter Philosophorum Vitas, de quibus diximus, etiam reliquit ἱστορίαν παράδοξον *a* libris tribus. Ut cognoscimus ex Eusebii de præparatione Euangelica lib. 1 *b*. Ubi cum de Sanchoniathone, ejúsque interprete Philone Byblio, ex Porphyrio quædam retulisset, ait, eundem Porphyrium, de discrimine Græcanicæ, ac Paganicæ Theologiæ loquentem, dicere: Περὶ τῆς μοι τρία πεφιλοπόνηται βιβλία, τὴν ἐπιγραφὴν ἔχοντα παραδόξου ἱστορίας. Puto, & eundem signari ab Eusebio aliquanto pòst *d*; cùm locutus de libris Sanchoniathonis, à Philone Byblio versis, & à Porphyrio approbatis, addit; Ὁ δ' αὐτὸς ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων συγγράμματι. Hinc illustrem ex eo locum adducit. Item cùm postea sequitur: Εἴρηται *f* δ' ἡμῖν περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς διαχαραφομένοις Εὐθοδιῶν ὑπομνήμασιν ἐπιπλέον. Porphyrium primitus fuisse Christianum, sed postea à religione hac resiliisse, Augustinus innuere videtur lib. de Civit. Dei cap. XXVIII. Id ob auctoritatem tanti viri inficias

a *Historiâ eorũ, quæ sunt præter hominum opinionem.*
b *Pag. 23. edit. Rob. Steph.*
c *De qua magno cum studio elaboravi tres libros, qui inscribũtur,* Historiæ paradoxæ.
d *Pag. 26.*
e *Hic ipse in commentario de Iudæis.*
f *De eo ampliùs nobis dictum est in libris Ethodiorum.*

cias ire non ausim: sed hactenus tamen nihil invenio, quo id verisimile fiat, præterquam quòd junior familiariter usus sit Origene. Ac longè etiam minùs assentire possum doctissimo Annalium Ecclesiasticorum scriptori *a*, qui jam senem denuo ex gentili Christianum factum putat. Nempe propter Hieronymi hæc verba *b* in Chronicis: *Porphyrius misso ad Constantinum insigni volumine exilio liberatur*. Sanè hodieque exstat laboriosissimum carmen panegyricum ad Constantinum Augustum, quod Christiani hominis est, ac Porphyrio tribuitur, non modò vulgariis in libris, sed quoque à venerabili Beda libro de metris; ubi addit, Porphyrium eo carmine meruisse ab exilio liberari. Sed alius à Porphyrio philosopho est Publilius Optatianus Porphyrius, carminis ejus pater; ut jamdudum Scaligero ad Eusebium est observatum. Nunquam enim Porphyrius philosophus in exilium missus fuit: nunquam sua retractavit: neque, si fecisset, veniam à Christiano quoquam Imp. impetrâsset: quippe qui neutiquam ad ea tempora pervenerit, quibus Diocletianus imperium deposuit; ut ex iis constat, quæ de ætate ejus ex Eunapio diximus. Atque inde etiam refelluntur, qui existimant, eodem tempore, & Porphyrium adversus Christianos calamum strinxisse, & Eusebium ei respondisse libris xxx; quot contra Porphyrium scripsisse, auctor est B. Hieronymus in Chronico Euseb.

a Ad annum 325.
b Ad annum 2345.

Sed Eusebius quidem respondit Porphyrio jam defuncto. Vivente autem eo idem fecerat S. Methodius, Olympi Lyciæ, aut Patararum, & postea Tyri episcopus: qui, juxta Suidam, sub Decio, & Valeriano; sed veriùs (ut apud Hieronymum etiam legitur) decimâ persecutione, sub Diocletiano martyrii coronam accepit. Hic quoque, si Tritthemio credimus, historicis est accensendus. Nam, Chronicon scripsisse, ait. Quin apud Marianum Scotum fragmenta quædam habemus ex Methodii Chronicis. Indeque etiam meminit Martinus Polonus lib. I cap. IV. Sed nec Hieronymus, nec Suidas, qui Methodii scripta recensent, Chronicorum ejus meminerunt: ut opus istoc alterius possit videri. Methodii hujus fragmentum admodum luculentum invenio apud Epiphanium hæres. LXIV: ubi dicitur alio quoque nomine vocatus esse *Eubulius*, fuisseque vir bene doctus, & veritatis intelligentissimus.

Locus quoque hîc esto Sotericho Oasiti: qui Poëta quidem epicus fuit; sed & historiam tractavit. Vixit sub Diocletiano; cujus

etiam encomium fecit. Alia quoque ejus laudat Suidas: eaq; inter est vita Apollonii Tyanei: item Pytho, sive Alexandriacum: historia hæc fuit de Thebis, atque aliis, ab Alexandro captis. Item condidit Calydonia. Autor nobis est Lycophronis scholiastes a: καὶ Σωτήριχος ἐν τοῖς Καλυδωνιακοῖς. Videtur autem opus illud prosâ oratione scriptum esse, quantum ex fragmento, ab eodem scholiaste allato, colligere est. Meminit Soterichi etiam Jo. Tzetzes Chil. VII, hist. CII. item Stephanus, sive Hermolaus, his verbis: Ὕασις b, πόλις Λιβύης. λέγεται καὶ Ὄασις, ἐξ ὁ πολίτης, Ὀασίτης, ὁ ποιητὴς Σωτήριχος, καὶ ὁ πάτρια γεγραφώς: unde Suidam corrigi debere, etiam Lilius Gyraldus b vidit. Nam corruptè apud eum ὁ Ἀσίτης scriptum pro Ὀασίτης. Alius est Sotericus Alexandrinus, quem insignem fuisse musicum, dicit Plutarchus initio libri de Musica.

a Pag. 77.

b Hyasis, urbs Libyæ. dicitur & Oasis, & civis ejus Oasites; ut Sotericus poëta, qui res patrias scripsit.

Ad Diocletiani quoque tempora refertur Pasicrates, S. Martyris Georgii servus, qui martyrium passus dicitur circa annum CCXCV. Georgii hujus vitam Pasicrates reliquisse creditur: quæ ex Cryptæ Ferratæ bibliotheca ab Aloysio edita est, atq; item Surio Tom. II, ad XXIII April. Sed acta Georgii planè sunt ἀπόκρυφα; quemadmodum jam olim Gelasius Papa judicavit. Aloysius censet, hæc alia esse ab iis, de quibus loquitur Gelasius. Nos vel eadem putamus, vel nihilo illis meliora, quæ Gelasius vidit, & rejecit, tanquam ab hæreticis composita. Vide eum Dist. XV. cap. Sancta Romana.

b De poët. hist. dial. 4.

CAPUT XVII.

Sopater Apamiensis. Constantini Magni jussu interfectus est. Ejus scripta. Eusebius Cæsariensis cur Pamphili cognomen habeat. Chronicorum ejus divisio, atque argumentum. Παρασκευῆς εὐαγγελικῆς *libri quo fine scripti. Quot olim libri* ἀποδείξεως εὐαγγελικῆς. *Operis* παρασκευαστικοῦ *commendatio. Praxagoras Atheniensis. Quanti Constantinum fecerit, licet gentilis esset. Bemarchius Cæsariensis, atque alii, qui scripserint de rebus gestis Constantini. Eutropii historicum compendium Græcè translatum. Eustochius Cappadox. Esaias, de martyrio Ionæ, & Barachisii. Acasius Cæsariensis Episcopus.*

DEvenimus ad meliora tempora, quibus Imperatores Romani Christianam fuere religionem amplexi. Princeps eorum fuit

Flavius

Flavius Constantinus, cognomēto Magnus. Sub hoc floruit Sopater Apamiensis, sophista, & philosophus Alexandrinus, Jamblichi discipulus, Platonicorum suæ ætatis facilè princeps. Eo Constantinus ipse familiariter utebatur: sed cùm propterea videretur non alienus à religione gentili, interfici eum jussit, quò fidem omnibus faceret, se ex animo Christianæ religioni favere. Ita quidem Suidas. Sed accuratiùs, pleniúsque, de hoc Eunapius Sardianus in Ædesii vita: ubi ejus facti culpa in Ablavium, prætorio præfectum, derivatur. Quædam etiam de Sopatro hoc legere potes apud Sozomenum lib. I. Historiæ Eccles. cap. v. Reliquit, Suida teste, librum de providentia, & iis, qui præter meritum felices sunt, aut infelices. Item fecisse testatur librorum plurimorum epitomas: atque historiarum etiam excerpta ejus existimari. Excerpta ista Photius eclogas variæ doctrinæ appellat, ac constitisse dicit libris XII; fuisseque id opus collectum ex variis historicis, aliisque scriptoribus, quos nominat ipse tmemate CLXI.

Sub Constantino etiam, filióque ejus Constantio, floruit Eusebius Pamphili (quomodo vocabatur ob amicitiam cum Pamphilo martyre, teste Hieronymo *a*) Cæsareæ Palæstinæ episcopus; quem πολυμαθῆ *b*, καὶ πολυίστορα, meritò appellat Georgius Cedrenus. Scripsit Eusebius Chronica à mundi fabrica usque ad Constantini Magni vicennalia, qui est annus Christi CCCXXVI. Horum priorem partem παντοδαπὴν ἱστορίαν *c* ipse Eusebius vocat: alteram, χρονικοὺς κανόνας. Georgius Syncellus χρονικὸν, ac frequentiùs κανόνα appellat. Opere hoc propositum Eusebio fuit, monstrare, Mosaicas origines tum initiis omnium dynastiarum, regnorum, ac Rerump., tum natalibus fabulosorum Deorum, longè esse antiquiores. Atque ut hoc opere vetustatem doctrinæ Mosaicæ; ita ejusdem, ac Christianæ item religionis, veritatem adversus philosophos tuetur aurëis commentariis de præparatione Euangelica. Idem quoque elaboravit viginti libros demonstrationis Euangelicæ: quot olim fuisse, auctores sunt B. Hieronymus in scriptor. Eccles. & Photius in biblioth. Sed hodie decem tantùm supersunt. Arrianum fuisse, vel saltem excidisse illi, Arrio magis, quàm Nicenæ Synodo, convenientia, etsi veteres non dicerent, satis ex hoc opere parëret: quemadmodum ostendit doctissimus Billius lib. I Observationum Sacrarum cap. XXVII. Ex scriptis nominatis Chronica (quorum & Epiphanius meminit in λόγῳ ἀγκυρωτῷ) cum vett. libb. contulit doctissimus Arnoldus Pontacus. Atque idem opus

a In scriptor. Eccles. catal.
b Varia instructũ eruditione, ac multisciũ.
c Omnimodam historiã.

opus Josephus Scaliger castigavit, notisque illustravit, quibus nihil hic sol videt eruditius: ut omnino tacere de iis satius videatur, quàm pauca dicere. Utinam aliquis tandem exsurgat, qui in illo, quod dixi, προπαρασκευῆς opere, parem præstet industriam. Nam eo Eusebius satis docet, omnes se reseràsse arcas librarias philosophorum, historicorum, Theologorum; non Græcorum modò; sed etiam Ægyptiorum, ac Phœnicum. Atque hæc quidem eò fecit: tum ut ex divina lege arguat gentiles: tum ut comprobet, multa illos de Hebræorum fontibus hausisse. Condidit præterea Historiam Ecclesiasticam libris decem; quibus initium capit à nato Christo, &, per tyrannorum tempora accuratè progressus usque ad Constantinum Magnum, ea, quæ ab illo in Ecclesia instituta, vel saltem sub eo gesta, diligentissimè tractat. Mentionem facit eorum & Photius tmemate XXVII. Edidit insuper librum de martyribus: ut constat ex Histor. Eccl. lib. IV, cap. XIV; & lib. V. cap. I, & IV, & XX. Meminit ejus operis quoque, cùm Hieronymus in scrip. Eccles., tum Gregorius M. ad Eulogium epist. XXIX lib. VII Indict. I. Etiam de vita Pamphili fecit tres libros, ac alia multa; quorum titulos legere potes apud Hieronymum in dicto opere. Mirum verò, præteriri ab illo libros IV de vita Constantini; qui hodieque exstant, ac pro Eusebianis quoque agnoscuntur à Photio; ubi ἐγκωμιαστικὸν τετράβιβλον a vocat. Similiter nec mentionem facit Hieronymus orationis Eusebianæ, quæ inscribitur εἰς Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα τριακονταετηρικός b. At ejus meminit ipse Eusebius lib. I de vita Constantini cap. I, & lib. IV cap. XLVII.

a Quatuor libros in laudem scriptos.
b Oratio de Constantino Imperatore habita anno imperii ejus trigesimo.

Præter Eusebium multi etiam alii Constantini vitam consignarunt: atque aliqui quidem, ut videtur, tempore liberorum ejus. Uti Praxagoras Atheniensis. Hic, annos natus XIX, edidit libros duos de regibus Atheniensibus. Cùm annorum esset XXII, emisit libros duos de gestis Constantini M. Anno XXXI elucubravit libros VI de rebus gestis ab Alexandro M. Ionicâ usus fuit dialecto, ac stylo aperto, & jucundo; sed languidiusculo. Ex historia de Constantino Magno quædam excerpta habemus à Photio bibliothecæ cap. LXII: ubi & testatur, etsi homo esset gentilis, tanti tamen fecisse Constantinum, ut prioribus eum Imperatoribus omnino anteferret, atque adeò eorum gloriam diceret à Constantino esse obscuratam.

Etiam circa hæc tempora claruisse videtur Bemarchius Cæsariensis, Cappadox sophista: qui præter declamationes, & orationes,

nes, vulgavit libros decem de rebus gestis Constantini Imp., teste Suida: sed ætatem non ponit.

Imprimis verò illustris est locus apud Georgium Codinum in Selectis de Originibus Constantinopolitanis: ubi, cùm locutus esset de urbis Byzantinæ muris à Constantino M. exstructis, deque ejusdem encæniis, & tempore, quo hæc contigerunt, continuò addit: Καθὼς ἱστοροῦσιν, Εὐτυχιανὸς πρωτοσηκρήτης ὁ γραμματικὸς, καὶ Εὐτρόπιος ὁ σοφιστὴς, ὁ τῷ παραβάτῃ Ἰουλιανῷ συμπαρὼν ἐν Περσίδι, καὶ ὁ ἐπιστολογράφος Κωνσταντῖνος, Ἐλεύσιός τε διάκονος ὁ φιλόσοφος, Τρωίλος ὁ ῥήτωρ, ὁ πολλὰς ἀρχὰς μετὰ δόξης ἀνύσας, καὶ Ἡσύχιος ὁ ταχυγράφος. οὗτοι πάντες αὐτόπται γινόμενοι τῶν τηνικαῦτα πραχθέντων, ἀκριβῶς ταυτὶ συνεγράψαντο. *Quemadmodum memorant, Eutychianus, primus à secretis, grammaticus; Eutropius sophista, qui Iuliano Apostata in Perside aderat; Constantinus, qui ab epistolis erat Imperatori; Eleusius diaconus, philosophus; Troilus orator, qui in magistratu magno cum honore versatus fuit: & Hesychius notarius. Hi omnes, quæ suis oculis tum viderunt, accuratè scriptis mandarunt.* Postrema verba satis ostendunt, vixisse eos, Constantino M. encænia novæ Romæ celebrante. Sed non, si quędam de Constantino magno, & urbis encæniis, prodiderunt, eò historiam consignâsse sequitur: quia hoc obiter in alius generis opere fecisse possunt: neque si historiam condiderint, eò scripserint Græcè. Sanè Eutropius, cujus hic mentio est, id fecit Latinè: sed eum Græcè versum fuisse à Capitone Lycio, testis est Suidas.

Eustochius Cappadox, sophista, Constantis imperatoris tempore in literas retulit Cappadociæ, & reliquarum gentium, Antiquitates. Auctor Suidas.

Ad eadem tempora refertur, Esaias, Adami filius, eques Saborii, regis Persarum; qui spectator, atque auditor fuit martyrii sanctorum Ionæ, & Barachisii, atque id scripto consignavit. Habes apud Simeonem Metaphrastem, & exinde apud Surium Tom. II, a. d. XXIX Mart.

Item quo tempore Constantini liberi imperarunt, Acacius, Cæsareæ in Palæstina episcopus, vitam prodidit præceptoris, & decessoris sui Eusebii Cæsariensis: qui anno obiit CCCXL. Mirum, hujus Acaciani operis nullam exstare mentionem apud B. Hieronymum in Catalogo. Sed meminit ejus Socrates libro II Histor. Eccles. cap. III. Fuit hic Acacius partibus Arrianis valde addictus; ut ex Athanasio de Synodis cognoscitur. Imò ab eo Arriani quoque dicti fuere *Acaciani*. Vide de Acacio, & Acacianis, plu-

rima apud Socratem, & alios Ecclesiasticæ historiæ scriptores: in his quinctum Historiæ Tripartitæ. Epistolam ejus habes inter Cyrilli illas numero xv.

CAP. XVIII.

Iulianus Apostata. Iamblichus Platonicus. In vita Pythagoræ magna ex parte exscripsisse præceptorem suum Porphyrium. Dorotheus Tyrius. Apollinaris. S. Ephræm. Eunapius Sardianus. Quantopere cum eo conveniat Zosimus. Marcellinus. Sitne idem ac Ammianus.

QUodsi Julianus ὁ παραβάτης a historiam condidit; non dubium est, quin proximè cõmemorari debeat post eos, quos diximus. Nam præterquam, quòd pauxillo tempore cum Constantio Constantini filio imperavit, eique successit: etiam natus fuit ex Constantini M. fratre, Flavio Constantio: maritus item Helenæ erat, quæ Constantini magni fuit filia. Suidas fallitur, cùm filium appellat Flavii Dalmatii Cæsaris, qui frater Juliani erat. Quemadmodum &, quando natum esse ait ex Galla: cùm mater ei fuerit Basilinna, Juliani, Comitis Orientis, filia. Aliquem verò inter historicos ei locum deberi, credat quispiam, qui apud Suidam legat, scripsisse τοὺς καλουμένους Καίσαρας b. Sed liber is non vitas Cæsarum continet; verùm in priores imperatores satyra est: inque veteribus libris Κρόνια, sive *Saturnalia*, item Συμπόσιον, inscribitur. Transtulit eum Carolus Cantoclarus: & non paullo feliciùs, licet tum admodum adolescens, Petrus Cunæus, vir Latinè, Græcè, Hebraicè scientissimus, atque idem eloquentissimus, & jurisconsultissimus, vetus in Leidensi, dum viveret, collega meus. Exstant quoque Juliani epistolæ elegantissimæ, & Misopogon adversus Antiochenos, & περὶ βασιλείας c liber, & ὕμνος d εἰς βασιλέα Ἥλιον. Sed ex Suida cognoscimus, præterea scripsisse περὶ e τριῶν σχημάτων; item Κρόνια f; adhæc περὶ τοῦ πόθεν τὰ κακὰ τοῖς ἀπαιδεύτοις g; item πρὸς τὸν h κύνα Ἡράκλειον, ὅπως κυνιστέον. Sed quid hîc historicum?

At meliori jure huc refertur Jamblichus, philosophus Platonicus, ad quem Juliani Cæsaris tres epistolæ exstant. Varia Jamblichus hic composuit. Ex quibus exstant, tum protrepticæ ad philosophiam orationes, tum (cujus caussâ hoc loco ejus meminimus) de vita Pythagoræ liber. Tractârat hoc argumentum antea præceptor

a *Desertor.*
b *Librũ, qui inscribitur Cæsares.*
c *De regno.*
d *Hymnus in Solem regem.*
e *De tribus figuris.*
f *Saturnalia.*
g *Unde mala oriantur secundùm indoctos.*
h *Adversus Heraclitum Cynicũ, quo pacto Cynica vita institui debeat.*

ceptor ejus Malchus, sive Porphyrius: ex cujus de Pythagora libro multa, vel iisdem, vel leviter immutatis verbis, describit Jamblichus. Meminit hujus operis Jamblichi etiam Eustathius in Il. A *a*, B *b*, & N *c*. Vitam Jamblichi Eunapius exscripsit: in qua eum θαυμάσιον *d*, ut Proclus Diadochus *e* θεῖον *f*, appellat. Edidit quoque Jamblichus vitam Alypii, viri in Dialecticis exercitatissimi, patriâ Alexandrini. Testis est Eunapius in Jamblichi vita.

a *Pag.114. edit.Rom.*
b *pag.190.*
c *Pag.951.*
d *Admirandum.*
e *In Timaeum pag.5.6. 64.& 94.*
f *Divinū.*

Dorotheus Tyrius, qui sub Diocletiano vixit, & sub Juliano multa perpessus fuit, creditur à multis auctor esse libelli, de vita, ac morte Prophetarum, Apostolorum, & discipulorum Christi. Sed non pauca in eo sunt tanto viro indigna. Inter alia, quòd, cùm Apostolus Philipp. IV. 22: *Salutant vos omnes sancti, maximè verò, qui sunt ex Cæsaris domo:* per *Cæsarem* intelligit aliquem ex Christi discipulis: quasi non perspicuum sit, loqui Paulum de Nerone. Interea multa in eo à Bellarmino, & aliis, injuriâ culpantur. Reprehenditur graviter, quòd Eunuchum reginæ Candacis, qui demum post adscensionem Iesu Christi fuit conversus, inter Apostolos numeret; item Iuniam feminam. Atqui LXVIII discipulis annumerat Marcum, & Lucam Euangelistas: ut ita septuagenarius impleatur: extra horum autem numerum ponitur Eunuchus Candaces, & Iunias, ὁ Ἰουνίας, quem cum Andronico salutat Paulus ad Rom. XVI. 17. Et quomodo Iunias fuerit femina, cùm ibidem dicat Paulus, fuisse Andronicum, & Iuniam, insignes inter Apostolos: laxiùs nempe *Apostoli* voce acceptâ: quomodo & alii Christi nomine legatione fungentes, etsi non ἀμέσως à Christo, sed ab Apostolis missi, *Apostoli* nominantur: ut pluribus alio in opere ostendimus. Sed etsi hac parte dissentimus; tamen genuinum non esse, facilè credimus Bellarmino. Cui consentiunt Possevinus, Margarinus de la Bigne, Molanus, item Baronius; qui alicujus recentioris Dorothei, abbatis Romani, arbitratur. Vide eum in Notis ad Martyrologium Romanum, v. Iun. Nonnulla in hoc Dorotheo, sive interprete ejus, explicat Barthius Adversf. lib. XLIII, cap. XIV.

Fortasse & aliquis hic locus sit Apollinari, qui tempore Juliani Apostatæ, ac deinceps, claruit. Veteris Testamenti libros historicos partim carmine heroico, ad Homeri modum, expressit: partim lyrico versu, ad Pindari morem: partim ad formam comœdiarum Menandri, aut tragœdiarum Euripidis. Historiam quidem ab orbe condito, usque ad regnum Saulis, absolvit libris XXIV, ac singulis singularum Alphabeti literarum nomen fecit. Occasio-

 nem

nem dederat, quòd Julianus Apostata interdixisset, ne Christiani docerent poëtas veteres, vel Græcanicas disciplinas. Iniquum enim Apostata esse aiebat, ut ex iis Christiani caperent utilitatem, quæ ut fabulas traducerent, & quæ postilla, petitis inde armis, impugnarent. Ita factum, ut temporibus ejus, Christianorum in scholis Apollinaris poëmata, pro Homero, & aliis regnarent. Est autem hic Apollinaris pater: cujus & Psalmorum paraphrasis hodie exstat. Alius ab eo filius, qui, cùm Oratoriâ arte magis polleret, Euangelia, & Apostolorum scripta, dialogis, Platonis more, tractavit. Plura de Apollinare patre, presbytero, & Apollinare filio, episcopo Laodiceno in Syria, vide apud Hieronymum in scriptoribus illustribus; Socratem Scholasticum, Sozomenum lib. v, Suidam in Ἀπολλινάριος. Sic enim Græcis per ιος effertur, qui Latinis semper *Apollinaris*: quomodo & iisdem Hesychius dicitur Ἰλλούστριος, qui Latinis perpetuò *Illustris*.

Juliani quoque temporibus S. Ephræm fuit; sed sub Valente obiit. Hic reliquit inter alia vitam S. Abrahæ Eremitæ; quæ Latinè ab anonymo, sed veteri interprete, reddita, exstat in vitis SS. Patrum. Nova verò translatio Ger. Vossii Eburonis est in operibus B. Ephræm. Cum vita autem Abrahæ Eremitæ, etiam jungitur vita S. Mariæ, meretricis; quæ nata ex fratre erat Abrahæ Eremitæ. Verùm in Rosweidi editione vitarum, vitæ istæ disjunguntur, ut seorsim legantur viri ἀσκηταὶ a, & feminæ ἀσκήτριαι b.

Valentiniani, Valentis, & Gratiani temporibus, Eunapius vixit: sophista idem, medicus, ac historicus insignis, magni illius Proæresii discipulus, ac affinis nobilis sophistæ Chrysanthii: quippe qui Eunapii consobrinam duxisset uxorem. Impulsu hujus Chrysanthii scripsit De vitis Sophistarum, opus elegans, ac venustum: sed in quo passim prodat, quàm Christiano nomini fuerit infestus. Idem res gestas Cæsarum, exinde orsus, ubi desierat Herodianus, ad sua usque tempora perduxit. Signat hoc opus initio vitæ Proæresii, ubi appellat ἱστορικὰ ὑπομνήματα. Styli elegantiam commendat Photius cap. LXXVII: sed damnat, quòd Constantinum M. vituperet, ac Julianum contrà extollat. Eo ex opere solùm De legationibus fragmentum, beneficio V. Cl. Andreæ Schotti, lucem vidit c: reliqua exstare dicuntur in bibliotheca Veneta. Eò autem æquiori animo istis caremus, quòd Zosimum habeamus. Nã easdem res Eunapius, & Zosimus, tractarunt: & ita tractarunt, ut Zosimus Eunapium propè descripsisse visus sit: ut à quo solùm differat,

a *Austerius, & exactius Christianæ vitæ genus secuti.*

b *Quæ sese exercuissent in austeriori, & exactiori vita: ut Augustino dictæ* sanctimoniales.

c *Anno* 1596.

differat, quòd non, uti Eunapius fecerat, Stilichontem conviciis proſcindat: item quòd brevior, & planior Eunapio ſit; nec figuris, niſi rarò, utatur. Quo in judicio præit nobis Photius in bibliotheca ſua. Vide eum tmem.XCIX.

Videtur adhæc quoque tempora referri debere Marcellinus, ſcriptor hiſtoriæ Græcæ, ex qua ſolùm ſupereſt diſſertatio de Thucydidis vita, & ejus genere dicendi; quæ hiſtorico huic præmitti ſolet. Arbitror verò, eundem eſſe, cujus in Hermogenem de Statibus commentarios unà cum Syriano, & Sopatro, excudit Aldus. Quin & Conradi Geſneri ſuſpicio eſt, non alium hunc eſſe ab Ammiano Marcellino; cujus ex XXXI hiſtoriarum libris exſtant libri XVIII. Nempe quia Ammianus ille Græcum ſe fuiſſe dicit extremis libri XXXI verbis: & phraſis ipſa ſatis hoc prodit. At ſatis conſtat, Ammianum illum vixiſſe ſub Gratiano, & Valentiniano juniore. Altero quoque argumento ætatem ejus oſtendere idem conatur. Nempe quia Marcellinum dicat Suidas fuiſſe familiarem Salluſtio philoſopho. Eum cenſet eſſe Salluſtium prætorio præfectum, qui Valentinianum deſignavit imperatorem; ut Suidas ait. Dictus is fuit Salluſtius Promotus; de quo Faſti Onuphrii Panuini ad Olymp. CCLXXXI ann. III. Urb. Cond. cIↃXCIX. Sed ſcrupulum injicit, quòd Suidas Salluſtium prætorio præfectum diſtinguat à Salluſtio philoſopho. Adde quòd non video, unde Marcellinum, quem principem Dalmatiæ, & Illyridis, fuiſſe dicit Suidas, colligi poſſit, eumpſe eſſe, ac is, qui Græcè hiſtorias emiſit.

CAP. XIX.

S. Baſilii, & Gregorii Nyſſeni orationes de vitis aliquot Sanctorum. Amphilochius Iconienſis. Epiphanii de Prophetarum vita liber ſuſpectus. Ioannes Chryſoſtomus de plurium vitis, & martyrio. Ioannes Sinaita de vita Barlaami. Palladii Hiſtoria Lauſiaca. Rufino Palladius favit; Hieronymo inimicior fuit. Timotheus de aliquot ſanctorum Vitis. Heraclidis Paradiſus. Heliconius. Euagrius Ponticus. Vitæ ejus falsò Hieronymo tributæ. Sixti Senenſis, & Tritthemii error. Sophronius.

VEnio ad Eccleſiæ doctores. Qualis B. Baſilius Cæſarienſis Epiſcopus. Hic orationem reliquit, qua martyrium Gordii, militis

litis Christiani, depingit. Item aliam de S. Barlaam, martyre. Præterea de XL martyribus, de martyre Iulitta. Floruit Basilius sub Valente; atque obiit sub Gratiano, teste Hieronymo in script. Eccles.

Qualis item Gregorius Nyssenus, S. Basilii frater, qui vitam scripsit Gregorii Thaumaturgi. Etiam apud eum, epistola ad Olympium *a* Monachum, habes vitam sororis ejus, beatæ Macrinæ, quam idem Nyssenus scripsit. Item reliquit vitam S. Ephræm; quam & in Nysseni, & in Ephræmi operibus habes.

a In append operum Nysseni.

Succedant qui sub Theodosio M. vixerunt. Qualis est Amphilochius, Iconii (Lycaoniæ hæc metropolis est) episcopus. Quanti eum fecerit B. Hieronymus, argumento est, quòd, epistolâ ad Magnum, sacrâ, profanâque doctrinâ eum Basilio, & Gregorio Nazianzeno, æqualem facere videtur. Sigebertus in Viris Illustr. *Amphilochius, Iconii Episcopus, scripsit vitam Basilii Cæsariensis Episcopi.* At Hieronymus, & Honorius, contenti sunt dicere, edidisse librum de spiritu S. Saltem vita S. Basilii, quæ sub Amphilochii hujus nomine exstat, genuina non est: quod solidè probant, Bellarminus in catalogo scriptorum Eccles. & Possevinus in Apparatu Sacro. Atque idem non uno in loco Baronius etiam fatetur. Imò jam olim fidem ejus in dubium vocavit Glycas annal. part. IV. De Urso, veteri ejus interprete, in Latinis historicis dicemus.

Floruit his quoque temporibus Epiphanius, Salamine in Cypro episcopus. Epistolam de vita, ac laudibus S. Hilarionis, scripsisse dicitur. Sed ea non exstat. At superest historia brevis de prophetarum vita. Verùm meritò ea suspecta est, cùm veteres ejus non faciant mentionem, & quædam contineat Thalmudico de fonte deprompta, Epiphanio sanè parum digna. Imò Panarium ejus, quo LXXX hæreses recenset, ac refellit, magna ex parte historicum opus est.

Est & quod Ioanni Chrysostomo, Episcopo Constantinopolitano, ac eorundem temporum scriptori, historia debeat. Quippe & B. Babylæ passionem consignavit, & Juventini, ac Maximi martyrium, & vitam S. Meletii, Episcopi Antiocheni, & Pelagiæ, martyris Antiochenæ.

Fuit & tum Ioannes Sinaita, qui auctor genuinus putatur historiæ Barlaami, Damasceno tributæ. Ejus quidem nomen præfert catalogus Augustanæ bibliothecæ Græcus, cap. CCV. Qua de re vide, quæ in Damasceno infrà dicemus. Interpretatio adscribitur

Trape-

Trapezuntio. Sed, alterius, nec Sinaitâ multo junioris, esse, ait Barthius, Adversf. lib. XLI cap. XI, & XXVII; item lib. XLIII, cap. XIII, & lib. LX in Augustini lib. I de Civit. Dei, cap. IX.

Iisdem temporibus floruit Palladius Galata. Vitas aliquot sanctorum in literas retulit; quæ vulgò *historia Lausiaca* dicitur, quia nuncupata est Lauso præfecto. Etiam in libris quibusdam vocatur *paradisus Heraclidis*: sed falsò. Opus hoc certis diebus in Ecclesia prælegi solere, ex Triodio ostendit in glossario suo Clarissimus Io. Meursius: qui & primus hunc scriptorem edidit Græcè, cùm aliis multis, tum hoc quoque nomine de Rep. litterariâ præclarè meritus. Fuit Palladius Rufini amicus, quemadmodum ejus laudes ostendunt: at B. Hieronymo inimiciorem fuisse, satis ex iis liquet, quæ ipse Hieronymus ad Ctesiphontem refert, præfatione operis adversus Pelagianos. Cum Euagrio Pontico triennium se, & quod excurrit, in Ægypti eremo vixisse, narrat ipse historiæ suæ Lausiacæ cap. XII. Meminere historiæ hujus à Palladio exaratæ Socrates lib. IV Histor. Eccl. cap. XVIII, Cassiodorus histor. Tripart. lib. VIII cap. I, Ioannes Damascenus libro de iis, qui in fide dormierunt, & Nicephorus Callistus lib. XI cap. XLIV. Huic Palladio etiam tribuitur à plerisque dialogus de vita Chrysostomi; in qua colloquuntur Palladius, Helenopolitanus, Episcopus, & Theodorus, diaconus Ecclesiæ Romanæ. Sanè Palladium Episcopum auctorem facit Photius quoque. Sed ea in hoc dialogo legas, quæ nunquam de se ipso, salvo pudore, scribere potuisset Palladius. Eóque alii potiùs censent esse Theodori diaconi, qui cum Palladio hîc loquitur. Baronius autem arbitratur esse illius Palladii, qui à B. Augustini temporibus in Scotiam à Cœlestino Papa missus fuit ad prædicandum Euangelium. Dialogum eum, seu Palladii, seu Theodori, è Græco vertit Ambrosius, monachus Camuldulensis. Græcè autem nondum prodiit.

Palladii quoque æqualis fuisse videtur Timotheus; qui & ipse, Vitas Sanctorum enarrando, nominis sibi decus comparavit. Aut si non alter alteri par, sanè suppar fuerit. De eo sic Sozomenus lib. VI Histor. Ecclesf. cap. XXIX: Ἀλλ' οἵα μὲν ἀγωγῇ ἐχρῆτο, καὶ ἡλίκων, καὶ θείων, καὶ παραδόξων πραγμάτων ποιητὴς, ἱστορεῖ Τιμόθεος, ὁ τῶν Ἀλεξανδρέων ἐκκλησιῶν ἐπισκοπεύσας εὖ μάλα, αὐτοῦ, ὃ πολλῶν ὧν ἐπεμνήθην, καὶ ἄλλων δοκίμων μοναχῶν τοὺς βίους διεξελθών. Vertit Christophorsonius: *Sed quanam fuerit disciplina ejus ratio, & quanta, quamque divina fecerit miracula, Timotheus, Ecclesiæ Alexandrinæ antistes, accuratè*

narrat:

narrat: qui non illius modò, sed aliorum etiam complurium, de quibus facta à me mentio, vitas literis persecutus est. Hujus Timothei est liber de miraculis Menæ; qui est apud Sur. T. VI, die XI Nov. Ejusdem videntur esse pleræque vitæ, quæ leguntur in vitis Patrum lib. II. Vide Rosweidum in prolegomenis ejus operis sect. IV.

Palladii ætate simile etiam argumentum tractavit Heraclides Origenista; is quem solitarium degere solitum scribit Georgius Alexandrinus in B. Chrysostomi vita. Videtur autem liber, qui Palladii nomine legitur, conflatus esse ex duobus; Palladii uno, altero Heraclidis; seu Palladius illum Heraclidis, seu Heraclides illum Palladii suo inseruerit libro, indictaque alteri adjecerit. Suspicionem hanc injicit, quòd præfatio gemina, una Palladii, altera Heraclidis, Lausiacis præmittitur. Adde quòd in quibusdam libris vitæ illæ Palladio, in quibusdam Heraclidi tribuantur. Heraclides autem librum suum inscripserat Paradisum. Unde prima editio Palladii, quæ cura Jacobi Fabri Stapulensis Parisiis prodiit, non Palladii nomen præfert, sed titulum habet, Heraclidis paradisus. In quo editor Msi fidem est secutus. Imò & Vincentius Belvacensis in Speculo Historiali, & Petrus à Natalibus in catal. Sanct. similiter appellant. Vide Rosweidi prolegomena in Vitas Patrum.

Quantum etiam videre possum, vixit tum quoque Heliconius, sophista Byzantinus: quem Suidas ait annalium compendium scripsisse ab Adamo usque ad Theodosium M. libris X. Simlerus ait, se accepisse, in Italia etiam exstare.

At de Euagrii Pontici ætate satis res aperta est. Ponticus dicebatur, quia natus esset circa Pontum Euxinum: unde & Hyperboritam Hieronymus, ad Ctesiphontem scribens, appellat. A S. Basilio Lector fuit ordinatus: à Gregorio Nazianzeno cooptatus est inter Constantinopolitanos Diaconos. Postilla Hierosolymam profectus fuit: atque ibi ex clerico factus est monachus. Hierosolymâ in Ægyptum venit; ubi in Nitriæ monte monachus vixit annis XVI: ut Palladius, qui ei familiaris fuit, in Lausiaca historia [a] testatur. Valde Euagrium hunc Gennadius laudat in scriptoribus Ecclesiasticis. Etiam commendat eum Palladius Galata in Lausiacis. Item Socrates lib. IV, Histor. Eccles. cap. XVIII, & Sozomenus lib. VI, cap. XXX. Sed ex Hieronymo constat, Pelagiani dogmatis semina jecisse. Hieronymi autem judicium adversus Rufinum comprobatur à Gelasio in Concilio Rom. LXX episc. Imò & inter hæreticos reponitur ab Antiocho monacho; qui ætate Heraclii

[a] *Sect. 74, sive secundùm alios 86.*

raclii vixit, homilia cxxx, quæ est de regno. Etiam Synodo v generali cum Origene, & Didymo Alexandrino, damnatus fuit: ut testis est Tharasius in Concil. Nic. II act. III, Cedrenus item, ac Nicephorus. Elucubravit, cùm multa, tum vitas Patrum, Hieronymi à multis creditas. Quanquam non universæ ab Euagrio sint: sed tantùm usque ad caput de periculis in eremo. Sixtus Senensis tribuit eas Euagrio Antiocheno; qui B. Antonii vitam è Græco Latinè vertit, Hieronymo teste. Quo in errore etiam Tritthemius hæsit.

Iisdem temporibus fuit Sophronius; qui vitam Hilarionis monachi signavit, & B. Hieronymi librum de illustribus scriptoribus Græcè transtulit. Aliaque ejusdem commemorat Hieronymus dicto opusculo. Hujus nomen passim in vett. codd. (ut à clarissimo, & amicissimo, P. Scriverio monitum) corrumpitur in *Sempronius*: uti initio Chronici Prosperi; ubi, Ausonio, & Olubrio consulibus, dicitur *Sempronius, vir apprimè eruditus, agnitus esse*.

CAP. XX.

Anianus chronographus. An idem sit, ac Anianus ille, qui Chrysostomi quædam transtulit. Ioannes de S. Epiphanij vita. Marcus, diaconus Gazensis. Panodorus monachus Ægyptius. Incertus de vita S. Pachomij. Philippus Sideta. Socrates. Ejus stylus, & in dogmatis Christianis fides. Hermias Sozomenus. Ejus dictio. Verène à Gregorio Magno dicatur, laudâsse Theodorum Mopsvestiæ episcopum. Extremam historiæ ejus partem, injuriâ temporum, intercidisse. Nonnus monachus. Cyrillus Alexandrinus. Theodoretus. Vtrùm Cyrus oppidum à Iudæis, an Cyro rege, conditum sit. Tritthemij, & Horantij, error. Zosimus. Dictio ejus. An omnimodis fides ejus suspecta esse debeat in rebus Christianorum. Zosimus Gazæus. Zosimus Alexandrinus. Olympiodorus. Philostorgius. Iacobus, Heliopolis diaconus, de vita S. Pelagiæ.

SUb Arcadio, Theodosii magni filio, floruit Anianus, monachus Ægyptius. Hic Chronologiam scripsit: in qua Eusebium sequitur; sed nec rarò tamen eum reprehendit: ut ex Georgio Syncello constat. Quid si idem sit, qui è Græcis Latinas fecit octo

primas Chrysostomi homilias in Matthæum? Saltem ætas non dissconvenit. Nam interpres iste vixit tempore Alarici, à quo Roma capta est. Sigebertus: *Anianus, vir spectabilis, jubente Alarico rege, volumen unum de legibus Theodosii Imp. edidit; &, monente Oruntio episcopo, librum Io. Chrysostomi in Matthæum è Græco in Latinum transtulit.* Sed tamen ut diversum putem, facit, quòd Anianum hunc vocat, non sanctum; sed spectabilem virum. Omnino enim *spectabilis viri* elogium magis convenit in civili dignitate constituto. At Chronologiæ scriptor, ut dixi, monachus erat Ægyptius. Nec monachus, puto, de Theodosianis legibus scripsisset; quod argumentum convenientius homini politico, ac jurisconsulto.

Item sub Arcadio fuit Ioannes, discipulus Epiphanii, qui vitam scripsit præceptoris sui. Habes apud Simeonem Metaphrastem, & Surium, a. d. XII Maii: item Epiphanii editione Græcolatina, quam cum suis Animadversionibus Petavius dedit.

Sub eodem Arcadio in pretio erat Marcus, diaconus Gazensis Ecclesiæ, ac Porphyrii, ejusdem Ecclesiæ episcopi, legatus ad Arcadium imperatorem, cùm gentiles eâ in urbe Ecclesiam infestarent. Marcus hic acta collegit, & edidit, rerum gestarum Porphyrii, episcopi sui. Quæ apud Simeonem Metaphrastem exstant a. d. XXVI Febr item apud Surium a. d. eundem.

Vixit tum quoque Panodorus, monachus & ipse Ægyptius; qui itidem χρονογράφιον scripsit; inque eo similiter multa ex Eusebio desumsit, & sæpe errantem Eusebium castigavit. Ætatem ejus satis nos docet Syncellus; qui Anianum, & Panodorum, vocat μονάζοντας ὁμοχρόνους a. Eidem Panodorus dicitur Αἰγύπτιος b μοναχὸς ἱστορικὸς, οὐκ ἄπειρος χρονικῆς ἀκριβείας, ἐν τοῖς χρόνοις ἀκμάσας Ἀρκαδίου βασιλέως, καὶ Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπου. Multa ex Panodoro hoc adducit Syncellus, atque ex eo Scaliger in animadversionibus Eusebianis.

Iisdem temporibus fuisse videtur, qui S. Pachomii vitam Græcè consignavit. Nam cap. X ait, ea quæ tradit, se accepisse ab iis, qui cum Pachomio vixerant. Atqui S. Pachomius CX annum agens mortuus est, Arcadii, & Honorii anno IX, Christi autem CCCCVI; ut est apud Sigebertū c in Chronicis. Hanc vitam Pachomii toto pòst seculo è Græca Latinam fecit Dionysius Exiguus, abbas Romanus: quæ translatio adhuc exstat.

Sub eodem Arcadio, ac imprimis filio ejus Theodosio, fuit Philippus Sideta, ita dictus à Sida, Pamphyliæ civitate; ubi natus fuit.

a *Monachos ætatis ejusdē.*

b *Ægypti monachus historicus, non ignarus accuratioris chronologiæ; qui floruit tēpore Arcadii Imperatoris, & Theophili, Archiepiscopi Alexādrini.*

c *Qui tamen in annis biennio peccat, cùm Honorii, & Arcadii imperium orditur ab anno 397, quod cœpit an. 395.*

Junior

Junior familiariter usus est B. Chrysostomo: ac pòst ad patriarchalem sedem adspiravit: sed in hoc prælatus est illi Sisinnius. Quæ ætatem ejus satis docent. Nam Sisinnius Attico successit, Atticus Arsacio, Arsacius Chrysostomo; ut diximus historiæ Pelagianæ lib. I cap. XXXVIII. Philippus hic scripsit *historiam Christianam*; sed stylo planè Asiatico, adeò ut plus ostentationis haberet, quàm fructûs: quemadmodum Photius censet; quem vide tmemat. XXXV; uti & Socratem lib. VII Histor. Eccles. cap. XXVII, & Nicephorum Callistium lib. XIV cap. XXIX.

Æqualis huic fuit Socrates Scholasticus, Ammonii, & Helladii in Grammaticis discipulus. Hic Ecclesiæ historiam septem libris complexus est. Ea proximè excipit historiam Ecclesiasticam Eusebii. Nam à Constantino M. incipit, & ad Theodosii minoris tempora perducit. Est id tempus annorum CXL. Nec stylum admodum splendidum habere, nec in dogmatibus esse accuratum, censet etiam Photius tmem. XXVIII. Sanè Novatianis favere, nulli obscurum esse potest, qui legerit. Atque inde est, quòd cognomen quidem *Cathari* habuisse, sed animo minimè καθαρὸν, hoc est, *purum*, fuisse, dicat Nicephorus Callisti in proœmio.

Sub juniore Theodosio etiam Hermias Sozomenus, Salaminius, Scholasticus, condidit historiæ Ecclesiasticæ libros novem: quos incipit à consulatu Crispi, & patris ejus Constantini, ac perducit usque ad imperium Theodosii minoris, cui historiam hanc suam dicavit. Singulorum librorum argumentũ in epistola ad Theodosium ipse exponit. Dissentit in quibusdam à Socrate; ac stylum eo præstantiorem habet; ut Photius judicat tmem. XXX. Apud Gregorium M. lib. VI epist. XCV hujusmodi de eo judicium est: *Sed ipsam quoque Sozomeni historiam sedes Apostolica recipere recusat, quoniam multa mentitur: & Theodorum Mopsvestiæ nimiùm laudat: atque ad diem usque obitûs sui magnum doctorem Ecclesiæ fuisse perhibet.* Quod de Theodoro Mopsvestiæ ait, id hodie in Socrate non legas; sed in Theodoreto. Quare videri possit μνημονικὸν Gregorii ἁμάρτημα a. Sed verisimilius est, scripsisse hoc Sozomenum in iis, quæ deperierunt. Nam ipse Sozomenus refert in præfatione, se historiam suam produxisse usque ad consulatum Theodosii Junioris septimumdecimum: ut penè viginti annorum historia desideretur. XXXI.

a *Memoria error.*

Etiam ejus ætate fuit Nilus, Constantinopolitanus monachus: quippe B. Chrysostomi discipulus, ac Theodoreti æqualis. Scripsit de cæde sanctorum martyrum monachorum in monte

 Sina.

Sina. Alia etiam reliquit, sed parænetica. Vide de eo Photium in Bibliotheca cod. CCLXXVI. & Nicephorum Eccles. Hist. lib. XIV, cap. LIV.

B. Cyrillus, Episcopus Alexandrinus, inter tot alia etiam elucubravit vitam Io. Chrysostomi; ex quo sua hausit Georgius Alexandrinus in commentario de ejusce Patris vita.

Theodoretus quoque iisdem temporibus vixit. Tritthemius quidem floruisse ait anno Christi CCCXC. Sed grandiorem ostendit, quòd tempore fuerit concilii Ephesini; ut ex concilio ipso satis liquet. Fuit episcopus Cyri; quod Syriæ est oppidum à Judæis conditum in memoriam beneficii à Cyro, primo Persarum rege, accepti: ut refert Procopius Cæsariensis lib. de ædificiis Justiniani. Sed verisimilius est, à Cyro ipso exstructum, & conditoris sui nomine donatum esse: quod Gennadius tradit in scriptoribus Ecclesiasticis a; item Honorius, ac Sigebertus in ejusdem argumenti opere, Matthæus Westmonasteriensis ad annum CCCCLXVII. Supersunt Theodoreti libri quinque historiæ Ecclesiasticæ: quos ab hæresi Arrii incipit, & deducit usque ad tempora Theodosii junioris. Secundæ synodi generalis gesta fusiùs, quàm historici alii, enarrat. Apud Gennadium autem legimus, continuâsse eum historiam suam usque ad Leonem Imp. atque id aliis quinque libris adjectis. Sed isti perierunt. Interim hoc quoque validiùs superiorem Tritthemii errorem refellit. Nam Leo imperare demum cœpit anno CCCCLVII. Atque eo lubentiùs illud monemus, quia Tritthemius in hoc plerosque alios sectatores invênit: & eos inter Franciscum Horantium Hispanum lib. III. Loc. Commun. cap. XVIII b. Scripsit Theodoretus quoque historiam sanctorum, quam ἀσκητικὴν, sive religiosam, appellat. De stylo Theodoreti ita censet Photius tmem. XXXI, historiæ eum magis convenire, quàm istum, quo vel Socrates utitur, vel Hermias Sozomenus, vel etiam Euagrius Ponticus.

a In voce Theodoretus.

b Pag. 121. edit. Ven.

Miretur quis, tres istos, de quibus proximè diximus, ætate eâdem eandem historiam tractâsse. Sanè & Nicephorus, in proœmio, nescire se, ait, quo consilio eandem sibi omnes materiam proposuerint. Sed ratio est, quia nullus alterius historiam probaret. Verum enim est, quod continuò subjicit Nicephorus, variè eos in rebus quibusdam dissentire, ac, prout quisque animatus esset, ita Episcoporum contentiones referre.

ZOSIMUS quoque, comes, & exadvocatus fisci, vixit tempore

re Theodosii junioris; ut ex Euagrio a scholastico constat. Reliquit historiæ libros VI: quorum primus Cæsares ab Augusto usque ad Diocletianum percurrit. Cæteris quinque fusiùs persequitur res Romanas usque ad Romam iterum ab Alarico obsessam, Attalum ab eo designatum Imperatorem, posteaque eâ dignitate exutum, & Sari ad Honorii partes transitum. Paullo tamen ulteriùs progressum esse, verisimile est. Nam quædam in fine deesse, nemini puto esse obscurum. Libros istos Latinè vertit, atque edidit, Leunclavius. Henricus Stephanus duos primos etiam Græcè cum Herodiano suo excudit. Sed interpretationem esse Leunclavii, parùm candidè dissimulavit. Dictio Zosimo est brevis, perspicua, pura, & suavis; ut Photius statuit in bibliotheca sua. Sed homo fuit paganus; unde creber est in sugillandis principibus Christianis: quo nomine etiam à Photio reprehenditur; item Euagrio, Nicephoro, & aliis. Sed Leunclavius censet, ne in istis quidem fidem facilè Zosimo esse abrogandam. Nam & Christianos principes quædam enormia vitia habuisse: quæ fidelis historicus minimè debeat præterire. Vide ipsam Leunclavii pro Zosimo apologiam, quam Latino suo Zosimo præmisit. Theodosium adversùs Zosimum defendit Ioannes Filesacus Select. lib. I cap. XV. Diversus autem ab hoc Zosimo est Zosimus Gazæus. Quippe qui temporibus vixerit Anastasii imperatoris; ut ait Suidas. Meminit & idem Zosimi Alexandrini, qui vitam Platonis posteris tradidit. Sed ætatem ejus non ponit; ut, an idem sit, ac Zosimus iste, de quo priùs diximus, parùm liqueat.

a Histor. Eccles. lib. 3. cap. 41.

Vixit tum quoque Olympiodorus: qui historiarum condidit libros duos, & viginti; atque incepit ab Honorii Consulatu septimo, & Theodosii secundo; hoc est, anno Christi CCCCVII: desiit verò, ubi Valentinianus, Placidæ & Constantii filius, factus est Imperator Romanus; hoc est, anno CCCCXXV. Dicavit historiam suam Theodosio minori, Arcadii filio. Stylo usus est commentariis, non historiæ, convenienti: quod nec ipse nescivit: ut qui libros suos Ὕλην, sive sylvam, historiæque materiem, inscribat: uti Latini solent Commentarios. Auctor Photius; apud quem etiam excerpta admodum luculenta ex commentariis istis habemus.

Æqualis eidē erat Philostorgius Cappadox: qui, Carterio, & Eulampia, parentibus, natus fuit sub Valentiniano, & Valente, imperatoribus, circa annum Christi CCCLXVII. Sed sub Theodosio juniore Ecclesiasticæ Historiæ libros edidit XII, pro duodecim literis, quas

habemus in nomine ejus: ac primus quidem liber cœpit à Φ, alter
ab I, tertius à Λ; & ita porro; ut tandem integri nominis, quod est
φιλοστόργιος, fieret ἀκροστιχίς. Hoc fecisse arbitror, ne auctor ali-
quando ignoraretur, sed ex Acrostichide posset agnosci. Quo-
modo & Plautinarum comœdiarum nomen indicatur versibus, qui
cuique fabulæ præmittuntur. Ex historia hac superfuisse non-
nulla apud Diegum Hurtadum, Cæsareum apud Venetos lega-
tum, refert Conr. Gesnerus in bibliotheca sua. Stylo usus fuit sic sa-
tis eleganti; sed undique erga Eunomianæ sectę homines amorem,
erga Catholicos odium prodidit. Ab Arrii in hæresin studio ince-
pit: ac desiit in eo tempore, quo Theodosius junior imperii sce-
ptra Valentiniano minori, Placidiæ, & Constantii filio, patrueli suo,
tradidit. Testis Photius, patriarcha Constantinopolitanus, in Bi-
bliotheca sua; codice, seu tmemate XL: ubi plura de illo, scriptisque
ejus, invenies. Atque idem peculiari extra bibliothecam opere
historiam ejus in compendium redegit. Id compendium primus
vir summus, Iacobus Gothofredus, edidit Græcè, Latineque vertit,
& luculentis prolegomenis, ac notis, sive dissertationibus, illustra-
vit, etiam supplementis quibusdam cumulavit. Idem ex codice
olim Heidelbergensi, nunc Vaticano, bina in Philostorgium epi-
grammata addidit. Eorum priori dicitur eruditâ cum gratiâ scri-
psisse historiam Athei, hoc est Aëtii, cognomento Athei *a*, Euno-
mii magistri. Alterum refert, quomodo ex primis librorum literis
nomen ejus connecteretur; sicut antè ex Photii bibliotheca, & Phi-
lostorgiani compendii initio, memorabam. Quædam etiam ex
hoc Philostorgio recenset Suidas in Gregorio, item in Apollinari.
Vide & eum in Leontio Tripolitano, & Phlegonte Tralliano.
Multa verò ex eo exscripsit Nicephorus Callisti: qui initio operis
sui, & libro VII cap. XIX, eum vocat θεομισῆ *b*: nempe ob hæresin
Eunomianam. Etiam, ut ineptum Eunomii laudatorem, taxat lib.
XII cap. XXIX.

a Socrates Hist. Eccles. lib. 2. cap. 28. & Sozomenus lib. 3. cap. 14.

b Deo invisum.

Sub eodem juniore Theodosio claruit Sabinus, Heracleæ Thra-
ciæ episcopus: qui reliquit συναγωγὴν τῶν συνοδικῶν, hoc est, colle-
ctionem Actorum synodalium, & epistolarum ἱερατικῶν, sive sa-
cerdotalium. Quemadmodum cognoscere est ex Socrate lib. I
Historiæ Ecclesiasticæ cap. V, & lib. II cap. XI, XIII, XVI, & lib. III
cap. penult. Unde etiam videre est, fuisse Semiarrianum, sive Ma-
cedonianum. His enim vocabulis promiscuè usi veteres; ut fit
can. I Concilii Constantinopolitani I. Hoc opere autem suæ in

tantum

tantum sectæ studuit, ut suorum epistolas insereret, illas Catholicorum præteriret, illis etiam apertè obtrectaret.

Marciani Cæsaris ætate fuit Iacobus, Heliopolitanus in Phœnicia diaconus: qui in literas retulit vitam S. Pelagiæ, priùs meretricis, sed à Nonno episcopo in urbe Antiochena conversæ. Opus id hodieque exstat in Vitis Patrum *, interprete Eustochio. Eo autem Iacobum ad hæc tempora refero, quòd is diaconus fuerit Nonni episcopi, qui Pelagiam convertit: ac Nonnus Edessenus fuit episcopus, Ibæ, Edesseni episcopi, successor. Cujus de caussa in Chalcedonensi synodo actum est octavâ sessione. Unus tamen scrupulus est, quòd apud Iacobum Diaconum Nonnus ex Taberiensionatarum monacho dicatur factus episcopus Heliopolis, Phœniciæ civitatis. At Nicephorus lib. XXIV cap. XXX ait, Nonnum eum Edessenum fuisse episcopum. Ac in Martyrologio quoque Romano legas II Decembris: *Edessæ S. Nonni episcopi, cujus precibus Pelagia pœnitens ad Christum conversa est.*

* *Habes quoque apud Surium ex Mssis codd. expressam Tom. 5. die 8. Octobr.*

CAP. XXI.

Pamprepius Ægyptius. Ioannes Ægeates, Nestorio addictus. Gelasius Cyzicenus. Cyrillus monachus. Is cum novâ tralatione Franc. Iunii promittitur. Candidus Isaurus Eustathius Epiphanensis. Malchus sophista. Timotheus Gazæus.

AT Zenonis Imperatoris temporibus claruit Pamprepius, Thebis Ægyptiis natus, vel, juxta alios, Panopolita, Procli discipulus. Scripsit versibus multa; solutâ verò oratione Isaurica consignavit. Vitam ejus scire si voles, Suidam adi in Παμπρέπιος.

Ad hæc quoque tempora referendus est Ioannes presbyter, Ægeates: qui Ecclesiasticæ historiæ scripsit libros decem; quorum primus à Theodosio minore, & Nestoreo hæretico, est orsus: desiit autem quinctus in Zenone Imp. & dejectione Petri hæretici, cui Γναφεὺς, sive Fullo, cognomentum fuit. Quinque postremos sibi visos Photius negat. Non fuisse Catholicum, inde probat Photius cod. XLI, quòd Synodum Ephesinam, quæ λῃστρικὴ a vocatur, divinam appellet: item Dioscorum, præsidem ejus, cum asseclis, laudet: adhæc quòd Chalcedonense Concilium probris insectetur.

a *Latrocinatrix.*

Æqualis iisdem erat Gelasius Cyzicenus, presbyteri Cyziceni, Photio teste, filius, Cæsareæ Palæstinæ episcopus. Quippe qui vi-

xisse

xisse se dicat sub Basilisco, eo, qui, Zenone pulso, tyrannidem occupavit: hoc est, anno CCCCLXXVI. Hic tribus libris complexus fuit res in Nicena synodo gestas: opus *ἀ μᾶλλον ὑπάρχον πραγματικὸν, ἢ ἱστορικόν*. Secutum se ait, cùm alios, tum acta veteribus membranis inscripta, quæ fuerant Dalmatii, Cyzicenorum episcopi. Socrati etiam memorati lib. VII cap. XXVIII. Ex his Gelasii libris paucula excerpta Photius exhibet: sed ipsum Gelasium, vel saltem libros ejus duos Græcè cum interpretatione suâ edidit Rob. Balforeus: tertii autem loco dedit solùm tres epistolas Constantini Imperatoris. Videtur tertius liber omissus, quia non omnibus probarentur, quæ scripsisset de baptizato Constantino paullo ante mortem, idque ab Episcopo orthodoxo. Photium vide. Eosdem libros, & alia quædam, ad Nicenam synodum, & Arrii caussam, pertinentia, vertit quoque clarissimus vir, nec tot modò linguarum, sed rerum etiam divinarum, & humanarum, scientissimus, Franciscus Junius, socer meus beatæ memoriæ. Ea dono accepi à filio ejus, Francisco Junio; viro genere quidem, sed magis tamen multijugâ eruditione nobili; neque tam affinitatis caussâ, quàm quia virtutem paternam feliciter adeò æmuletur, carissimo. Tralationem hanc, cum notis in ipsum Gelasium nostris, publico haut invidebo, ubi prima se offerat edendi occasio. Stylus Gelasii vilis est, & humilis: ut de eo gemino in loco censet Photius, cod. XV, & LXXXVIII. Dubitat idem, num alius ab eo sit Gelasius ille, cujus libellus superest adversus anomœos, sive Eutychen, de duabus in Christo naturis. Sed eundem esse contendit Baronius in annal. Eccles. ad an. CCCCXCVI. Photius tamen stylum hujus præfert. Quem ait minimè superfluum; sed gravem, ac vehementem, & Atticis permistum vocabulis. Nec tamen per omnia probat. Vide in ejus bibliotheca Codicem CII.

a Non tã diffusam, plenámq; rerum gestarum narrationem continens, quàm simplici historiâ contentũ.

Sub Zenone, & successore ejus Anastasio, floruit Cyrillus monachus, discipulus magni illius Euthymii, Archimandritæ in Palæstina; qui sextodecimo obiit Leonis anno; Christi CCCCLXXII. Prodidit nobis vitam præceptoris sui Euthymii; quæ exstat apud Surium Tom. I, XX Ianuar. Neque enim eam esse Simeonis Metaphrastæ, sed hujus Cyrilli, fidem fecerint verba ista in eâpse vitâ: *Cùm procedente autẽ tempore postea congregata fuisset Constantinopoli quinta sancta Synodus, & Origenis, & Nestorii dogmata fuissent ab eâ percussa anathemate, &, qui novam Laurã tenuerant Origenistæ, illinc essent expulsi, & fideles Orthodoxi Patres rursus in eam migrâssent: permittente mihi admirabili*

rabili Ioanne Silentiario, eo, inquam, qui erat Episcopus, discedo à cœnobio, & ipse quoque versor in hac Laura. Cùm autem ad eam transissem, secutus paternas literas, quæ à me portabantur, ut componerem historiam beatorũ Euthymii, & Sabæ: duos quidem annos deinceps continuos quievi in Laura, & cœptum opus sum persecutus. Cùm verò non possem orationis facere principiũ; ut qui non sim internâ versatus eruditione: nõ cessabam lachrymari, & vehementissimè rogare, ac precari. Iam autem cogitabamus desistere à cœpto adeò difficili, & quod nostris erat viribus superius. Cùm itaque essem aliquando animi dubius, & perplexus, & sederem in solita cathedra, habens chartam in manu, & cogitabundus; circa secundam horam diei me somnus opprimit: & statim magnus Euthymius, & divinus Saba apparent, vestiti ita, ut consueverãt; & mihi videbar eos audire disserentes, venerando Sabâ primùm incipiente sermonem, & dicente magno Euthymio: Ecce Cyrillus tuus manu quidem tenet chartam commentariorum: cùm autem magnum adhibuerit studium, & diligentiam, nondum potuit orationi ne principium quidem imponere. Cùm autẽ dixisset Euthymius; & quomodo hæc poterit facere, si non eum superna adjuverit gratia? divinus Sabas, At tu ei da gratiam, sancte pater, respondens inquit. Et simul divinus Euthymius annuenti similis, cùm manum suam in sinum immisisset, argenteam quandam mellis pyxidem illinc sumit, in quã cùm scalpellum intinxisset, in os mihi ter immisit. Illius autem species quidem erat similis oleo; gustus verò (ô quæ illic sunt gratiæ!) revera explicari, & verbis exprimi non potest. Et id quidem cum melle conferre, esset planè eam rem afficere injuriâ. Nam mihi etiam expergefacto, propter voluptatem, quæ narrari non potest, ejus adhuc in ore remanebant reliquiæ; & sic expletus divinâ hac suavitate, præsens opus sum aggressus: in alio quoq; opere conatus Sabæ res gestas scribere. Porrò extremis ex verbis eundem discimus auctorem esse vitæ S. Sabæ; quæ exstat apud Surium Tom. VI, V. Decembr. Ab eodem consignata est vita Ioannis, primùm Episcopi, inde abbatis Lauræ; ac postea Sabæ Silentiarii; quamquam is, scribente ea Cyrillo, necdum terris excessisset. Sic enim vitam illam claudit: *Ut autem audivi sanctam ejus linguam narrantem, trigesimo octavo suæ ætatis anno fuit ordinatus Episcopus, ut suprà dictum est; & transegit decem annos in episcopatu. Mansit autem in Laura priùs novem annis; & in sella sedens, in qua solet usque in hodiernum diem, implevit, Dei gratiâ, quadraginta septem annos: & ecce jam pervênit ad centesimum quartum annum suæ ætatis. Estque, licet valde senex, læto vultu, promtoq; & alacri animo, & divinâ plenus gratiâ. Oramus autem nos quoque humiles, & abjecti, ut Deus eum adhuc magis confirmet, & corroboret, & ejus cursum in pace consummet.* Exstat ea vita apud Surium Tom. III, XIII Maii. Baronio ad annum

CCCCLXXV Cyrillus hic vocatur *diligens, & veritatis cultor, suorum temporum historicus.* Et ad annum CCCCXCI, cùm dixisset, hoc anno Anastasium ex Silentiario factum imperatorem; Ioannem ex Episcopo Coloniæ in Armenia factum monachum sub disciplina magni Sabæ, atque ob incomparabilem silentii observantiam Silentiarium vocatum; historiam autem ejus rei scriptam esse à Cyrillo, qui his temporibus vivebat: subjungit continuò hæc verba: *Liceat absque invidia dicere, me neminem reperisse, post Sanctos Athanasium, & Hieronymum, qui majori fide scripserit sanctorum res gestas, dirigens eas, atq; distinguens accuratè per tempora, ac Cyrillus, dum, quæ ipse vidit, vel sanctorum omni probitate præstantium virorum relatione didicit, absq; levi suspicione mendacii, sinceram veritatē, veluti sacrosanctum depositum, posteris tradidit: nempe acta Euthymii, itèmque Sabæ, & Ioannis Silentiarii, de quo est sermo: sed & ejusdem auctoris creduntur esse vita Theodosii Cœnobiarchæ, nec non Quiriaci anachoretæ, qui iisdem temporibus claruere sanctissimi: sed quòd illæ careant auctoris inscriptione, feruntur nomine ejus, qui postremò edidit Metaphrastes: cùm tamen ipse eas antiquitus scriptas tantùm exscripserit.*

Sub Anastasio quoq; florebat Candidus Isaurus, qui historiā suam ab electione Zenonis ordiebatur: atque eam definebat in Zenonis morte. Eclogas quasdā ex illo legere est apud Photium in biblioth. cap. LXXIX. ubi & stylum ejus damnat, tanquam ποιητικώτερον a.

a *Poëticū magis.*

Tum quoque vixisse arbitror Eustathium Epiphaniensem. Is, Suida teste, condidit annalium compendium ab Ænea usque ad Anastasium Imp. libris IX; & alia quædam. Ut Amidæ expugnationem; quemadmodum constat ex Nicephoro. Eum vide lib. XIV. Histor. Eccles. cap. LVII.

Sub Anastasio etiam vixisse videtur Malchus sophista, qui, Suida teste, historiam condidit ab imperio Constantini usq; ad Anastasiū: qua res gestas Zenonis, & Basilisci, & bibliothecę publicæ cōflagrationem, & statuarum Augustalis, atque alia quædam, commemorat magnâ cum gravitate; eaque haut secus, ac in tragœdia fit, deplorat. Ex Photio discimus, etsi Suidas sophistam Byzantium vocet, tamen patriâ fuisse Philadelphensem; ac septem historiæ ejus Byzantinæ libros Photio visos esse; nempe ab eo tempore, quo morbus Leonem decimo septimo imperii sui anno exstinxit, usque ad mortem Julii Nepotis; quæ in annum incidit CCCCLXXX. Stylum Malchi idem Photius admodum commendat cap. LXXVIII. Luculenta duo fragmenta ex hac historia habes in Legationum Eclogis.

Egregium quoque sub Anastasio nomen habuit Timotheus Gazæus,

zæus, grammaticus: in quem etiam tragœdiam fecit de publico, quod χρυσάργυρον, quaſi dicas *aurargentum*, vocabatur. Suidas auctor. Sed hiſtoricum nihil videtur ediſſe, præter eam naturalis hiſtoriæ partem, quæ variam animalium naturam exponit. Io. Tzetzes Chil. IV. Hiſt. CXXVIII:

> Τὰς ᾱ περὶ ζώων γεγράφασι πρεσβύτερος ἱστορίας
> Αἰλιανὸς, Ὀππιανὸς, ἅμα τῷ Λεωνίδῃ,
> Καὶ σὺν αὐτοῖς Τιμόθεος γραμματικὸς Γαζαῖος,
> Ἀναστασίῳ βασιλεῖ σύνδρομος ὢν ἐν χρόνοις.

a De animantibus ſcribunt priores hiſtorias Ælianus, Oppian', unà cum Leonide, Et cũ ipſis Timotheus, grammaticus Gazaus, Qui Anaſtaſio regi concurrebat tempore.

Diſtinctè magis opera ejus enarrat Suidas; qui ſcripſiſſe refert de quadrupedibus; & feris Indicis, Arabicis, Ægyptiis, ac Libycis. Item de avibus peregrinis, ac prodigioſis, & de ſerpentibus libros IV. Satis interim ex his Suidæ verbis liquet, hiſtoricum magis, quàm philoſophum, iſtis libris egiſſe.

CAPUT XXII.

Baſilius Cilix. Marinus Neapolitanus. Theodorus Anagnoſtes. Heſychius Illuſtris Mileſius. Malchus. Refellitur Suidas. Procopius Cæſarienſis. Cur librum IX vocârit ἀνέκδοτα. *Perſonæ tralatio reprehenſa. Agathias. Cur* σχολαστικὸς *vocetur. In patria ejus Perſonæ lapſus. Stylus Agathiæ, & religio. Ioannes Lydus. Plutarchus, Iuſtiniano à ſecretis. Hermolaus, & Stephanus, Byzantini. Petrus orator. Ætas utriuſque Choſroïs. Gordianus de vita Placidi monachi. Nonnoſus. Damaſcius Damaſcenus. Theophanes Byzantius. Andreas Cretenſis.*

PArtim ſub Zenone, partim etiam ſub Anaſtaſio, vixit Baſilius Cilix, presbyter; ut ex Photio diſcimus cod. CVII. Hiſtoriam divulgavit; cujus & Nicephorus meminit operis ſui initio. Conſtabat ea libris tribus. Primum à Marciano auſpicabatur, & deſiit in Zenone. Alterum cœpit à Zenone, & obitu Simplicii, epiſcopi Romani; ac perduxit uſque ad obitum imperatoris Anaſtaſii, & initium ſucceſſoris ejus, Juſtini Thracis. Tertium autem à Juſtino Thrace ordiebatur: unde, ultra Anaſtaſium produxiſſe vitam, liquet; etſi Photius ſolùm dicat, floruiſſe ſub Anaſtaſio. Vide eum tmemate XLII; ubi & de ſtylo illius judicium fert. Item

tmem. CVII; ubi agit de libro ejus contra Ioannem Scythopolitam.

Magno quoq; iisdem temporibus in honore fuit Marinus Neapolitanus, philosophus, & rhetor, Procli discipulus, inque schola successor. Composuit librum de vita præceptoris sui Procli; qui hodieque exstat. Nec prosâ solùm, sed etiam carmine edidit. Vide, quæ de Marino hoc refert Suidas.

Vivebat tum quoque Theodorus Anagnostes, sive Lector: quomodo vocabatur, quia unus fuit ex lectoribus magnæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ, Suida teste. Reliquit libros duos Collectaneorũ historiæ Ecclesiasticæ. Incipit autem à morte Theodosii Junioris, ac desinit in temporibus Justini; qui imperare cœpit anno IↃXVIII.

Egregium quoque iis temporibus nomen fuit Hesychii Illustris Milesii. Is Hesychii causidici, & Sophiæ, filius erat. Scripsit Universalem historiam; quam *Romanam*, & *Omnigenam*, inscripsit, & sex libris distinxit. Incepit à Belo, Assyriorum rege; ac finit in morte Anastasii imperatoris, cognomento Dicori. Auctor Photius cod. LXIX. Ac citatur ex sexto ejus operis fragmentum in glossis Basilicorum *. Meminit quoque Suidas; & addit, fecisse etiam Nomenclatorem, sive Indicem eorum, qui eruditionis famâ claruerunt: inque eâ nullius Ecclesiastici doctoris meminisse: atque hinc colligi posse, hominẽ fuisse gentilem. Sed mihi secus videtur, propter ea, quæ in Sibylla de Christo dicit. Libellum hunc Græcè edidit Sambucus, Latinè vertit Hadrianus Junius: eruditis verò notis illustravit, cùm idem Junius; tum imprimis clarissimus collega meus Ioannes Meursius. Qui & primus libellum hujus Hesychii *de rebus patriis Constantinopoleos* ex bibliotheca Palatina exscripsit, ac typis divulgavit. Ejus libelli non meminit Suidas: uti nec alterius operis, in quo narrabat, ut Anastasio successerit Justinus, & quæ is gesserit: atque item, ut hujus imperium Justinianus exceperit, & quæ primis aliquot annis fecerit. Quo minùs autem opus hoc absolveret, filii morte evênit; quæ ita perculit animum ejus, ut abrumperet scribendi filum. Ex his eâdem liquet, non sub Anastasio tantùm vixisse; quod apud Suidam legere est: sed vel maximè sub Justino, & Justiniano floruisse: quod apertè etiam testatur Constantinus Porphyrogennetes lib. I Themat. II. Diodorus Siculus eo uberior est, Photio teste: interim stylo est elegãti, ac diserto: &, quod caput est, veritatis est studiosus, ut idem agnoscit. Meminit Hesychii hujus etiam Io. Tzetzes Chil. III: Ἡσύχιος Ἰλλύ-

* *Voce* φύλαις. Ἡσύχιος ὁ Ἰλλέστριος ὁ φιλοσοφίας τῆς Μιλησίας ἐν τῷ ϛ' χρονικῷ διαστήματι τῆς ἱστορίας. *Hesychius Illustris, Philosophus Milesius, in historia sua sexto temporis intervallo.*

a Ἰλλούστριος, Πλούταρχός τε, καὶ Δίων. Alius autem ab hoc est Hesychius ὁ ταχυγράφος, hoc est, notarius; cujus meminit Georgius Codinus libro de Originibus Constantinopolitanis. Nam is Constantini M. ætate vixit. Quippe quem Codinus dicat scripsisse res eas Constantini M. quarum ipse esset αὐτόπτης b.

Præclarum quoque sub Justiniano nomen habuit Procopius rhetor. Natus hic fuit Cæsareæ Palæstinæ. Fuit idem orator, ac rhetor, seu professor, vel caussidicus. Ita capere oportet Suidæ verba, cùm vocat ῥήτορα, καὶ σοφιστήν c. Item cùm simpliciter ῥήτωρ dicitur Euagrio lib. IV cap. XII, Agathiæ Scholastico lib. I, & Photio bibliothecæ cod. LXIII. Notarius erat, ac comes Belisarii; cujus & res gestas consignavit. Accuratè, ac disertè scripsit, sive, ut Euagrius inquit loco memorato, φιλοπονώτατα, ἐμμελῶς τε, καὶ λογίως d, ut ait Nicephorus Callisti lib. XVI cap. X. Continet ejus historia libros VIII: quorum duo primi sunt de bello Persico; duo sequentes de bello Vandalico; quatuor postremi de bello Gothico. Primos duos, quos de bello Persico esse dixi, in compendium redegit Photius in biblioth. cap. LXIII. At omnium σύνοψιν e habes apud Agathiam in præfatione: qui historiam suam inde cœpit, ubi Procopius desiit. Octo istis postea nonum Procopius adjecit: atque eum, quia complecteretur res anteà non editas, ἀνέκδοτα f appellavit, Suida teste: qui etiam auctor est, libro hoc fuisse invectum in Justinianum, & conjugem Theodoram; item Bellisarium, & uxorem ejus Antoninam. Ἀνέκδοτα ista laudat Euagrius lib. IV cap. XXXI. Memorat quoque Nicephorus Callisti lib. XVII cap. X. Item Suidas; qui & multa inde variis exscripsit in locis. Præter novem, quos dixi, libros, exstat volumen Procopii de Justiniani ædificiis in sex narrationes, sive, ut ipse vocat, λόγους, divisum. Ex iis clarè elucet, hominem fuisse Christianum; non gentilem; qualium ἀθεΐαν detestatur: sed neque hæreticum, etsi in Justiniano damnet, quòd in tales statuerit pœnam capitalem. Nimirum judicabat, aliquas fidei controversias tam esse difficiles penetratu, ut multi eas capere non possint: eoque probare non poterat, si propterea quis vitâ privaretur. Hoc opus intellexit Georgius Codinus in selectis de Constantinopoli; ubi ait, καθὼς g εἰς τὸ περὶ κτισμάτων περιέχει. Quidquid autem Procopii, ante edita ab Alemanno ἀνέκδοτα, Græcè habemus, hoc debemus Davidi Heschoelio: estque hoc egregii viri beneficium eò majus, quòd Latini interpretes toties abeant à Græcis: imprimis ineptissimus ille Christophorus

a Hesychius Illustris, & Plutarchus, & Dion.

b Testis ocularius.

c Rhetorem, ac sophistam.

d Laboriosè, scitè, ac disertè.

e Conspectum sive compendium.

f Inedita.

g Ut in opere de structuris scriptum est.

tmem. CVII; ubi agit de libro ejus contra Ioannem Scythopolitam.

Magno quoq; iisdem temporibus in honore fuit Marinus Neapolitanus, philosophus, & rhetor, Procli discipulus, inque schola successor. Composuit librum de vita præceptoris sui Procli; qui hodieque exstat. Nec prosâ solùm, sed etiam carmine edidit. Vide, quæ de Marino hoc refert Suidas.

Vivebat tum quoque Theodorus Anagnostes, sive Lector: quomodo vocabatur, quia unus fuit ex lectoribus magnæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ, Suida teste. Reliquit libros duos Collectaneorũ historiæ Ecclesiasticæ. Incipit autem à morte Theodosii Junioris, ac desinit in temporibus Justini; qui imperare cœpit anno IↃXVIII.

Egregium quoque iis temporibus nomen fuit Hesychii Illustris Milesii. Is Hesychii causidici, & Sophiæ, filius erat. Scripsit Universalem historiam; quam *Romanam*, & *Omnigenam*, inscripsit, & sex libris distinxit. Incepit à Belo, Assyriorum rege; ac finit in morte Anastasii imperatoris, cognomento Dicori. Auctor Photius cod. LXIX. Ac citatur ex sexto ejus operis fragmentum in glossis Basilicorum*. Meminit quoque Suidas; & addit, fecisse etiam Nomenclatorem, sive Indicem eorum, qui eruditionis famâ claruerunt: inque eâ nullius Ecclesiastici doctoris meminisse: atque hinc colligi posse, hominẽ fuisse gentilem. Sed mihi secus videtur, propter ea, quæ in Sibylla de Christo dicit. Libellum hunc Græcè edidit Sambucus, Latinè vertit Hadrianus Junius: eruditis verò notis illustravit, cùm idem Junius; tum imprimis clarissimus collega meus Ioannes Meursius. Qui & primus libellum hujus Hesychii *de rebus patriis Constantinopoleos* ex bibliotheca Palatina exscripsit, ac typis divulgavit. Ejus libelli non meminit Suidas: uti nec alterius operis, in quo narrabat, ut Anastasio successerit Justinus, & quæ is gesserit: atque item, ut hujus imperium Justinianus exceperit, & quæ primis aliquot annis fecerit. Quo minùs autem opus hoc absolveret, filii morte evênit; quæ ita perculit animum ejus, ut abrumperet scribendi filum. Ex his eâdem liquet, non sub Anastasio tantùm vixisse; quod apud Suidam legere est: sed vel maximè sub Justino, & Justiniano floruisse: quod apertè etiam testatur Constantinus Porphyrogennetes lib. I Themat. II. Diodorus Siculus eo uberior est, Photio teste: interim stylo est elegãti, ac diserto: &, quod caput est, veritatis est studiosus, ut idem agnoscit. Meminit Hesychii hujus etiam Io. Tzetzes Chil. III: Ἡσύχιος

Ἰλλ-

* *Voce* φύλαξ. Ἡσύχιος ὁ Ἰλλούστριος ὁ φιλόσοφος τῆς Μιλησίας ἐν τῷ ϛ' χρονικῷ διαστήματι τῆς ἱστορίας. *Hesychius Illustris, Philosophus Milesius, in historia sua sexto temporis intervallo.*

a Ἰλλούστριος, Πλούταρχός τε, καὶ Δίων. Alius autem ab hoc est Hesychius ὁ ταχυγράφος, hoc est, notarius; cujus meminit Georgius Codinus libro de Originibus Constantinopolitanis. Nam is Constantini M. ætate vixit. Quippe quem Codinus dicat scripsisse res eas Constantini M. quarum ipse esset αὐτόπτης b.

a *Hesychius Illustris, & Plutarchus, & Dion.*

b *Testis oculatus.*

Præclarum quoque sub Justiniano nomen habuit Procopius rhetor. Natus hic fuit Cæsareæ Palæstinæ. Fuit idem orator, ac rhetor, seu professor, vel caussidicus. Ita capere oportet Suidæ verba, cùm vocat ῥήτορα, καὶ σοφιστὴν c. Item cùm simpliciter ῥήτωρ dicitur Euagrio lib. IV cap. XII, Agathiæ Scholastico lib. I, & Photio bibliothecæ cod. LXIII. Notarius erat, ac comes Belisarii; cujus & res gestas consignavit. Accuratè, ac disertè scripsit, sive, ut Euagrius inquit loco memorato, φιλοπονώτατα, δεξιῶς τε, καὶ λογίως, d ut ait Nicephorus Callisti lib. XVI cap. X. Continet ejus historia libros VIII: quorum duo primi sunt de bello Persico; duo sequentes de bello Vandalico; quatuor postremi de bello Gothico. Primos duos, quos de bello Persico esse dixi, in compendium redegit Photius in biblioth. cap. LXIII. At omnium σύνοψιν e habes apud Agathiam in præfatione: qui historiam suam inde cœpit, ubi Procopius desiit. Octo istis postea nonum Procopius adjecit: atque eum, quia complecteretur res anteà non editas, ἀνέκδοτα f appellavit, Suida teste: qui etiam auctor est, libro hoc fuisse invectum in Justinianum, & conjugem Theodoram; item Bellisarium, & uxorem ejus Antoninam. Ἀνέκδοτα ista laudat Euagrius lib. IV cap. XXXI. Memorat quoque Nicephorus Callisti lib. XVII cap. X. Item Suidas; qui & multa inde variis exscripsit in locis. Præter novem, quos dixi, libros, exstat volumen Procopii de Justiniani ædificiis in sex narrationes, sive, ut ipse vocat, λόγους, divisum. Ex iis clarè elucet, hominem fuisse Christianum; non gentilem; qualium ἀθεΐαν detestatur: sed neque hæreticum, etsi in Justiniano damnet, quòd in tales statuerit pœnam capitalem. Nimirum judicabat, aliquas fidei controversias tam esse difficiles penetratu, ut multi eas capere non possint: eoque probare non poterat, si propterea quis vitâ privaretur. Hoc opus intellexit Georgius Codinus in selectis de Constantinopoli; ubi ait, καθὼς g εἰς τὸ περὶ κτισμάτων περιέχει. Quidquid autem Procopii, ante edita ab Alemanno ἀνέκδοτα, Græcè habemus, hoc debemus Davidi Heschœlio: estque hoc egregii viri beneficium eo majus, quòd Latini interpretes toties abeant à Græcis: imprimis ineptissimus ille Christophorus

c *Rhetorem, ac sophistam.*

d *Laboriosè, scitè, ac disertè.*

e *Conspectum sive compendium.*

f *Inedita.*

g *Ut in opere de structuris scriptum est.*

rus Persona quatuor rerum Gothicarum libros vertit; si vertisse, & non pervertisse dici is debet, qui multa adeò omittit, & in iis, quæ refert, toties nobis sua narrat somnia. De interpretum aliis, ut sunt Leonardus Aretinus, & Arnoldus Vesaliensis, in libro de Historicis Latinis dicam.

Multùm quoque tempora illa ornabat Agathias, sive, ut se in epigrammatis vocat, Agathius, natus Murinæ; quæ in Asia veterum Æolensium colonia est ad ostia Pythici fluminis sita: ut ipse in præfatione ait; ubi & se patre dicit Memnonio prognatum, ac juri & legibus operam dedisse; unde & *Scholasticus* vocatur. Erant enim scholæ, collegia jurisperitorum: unde σχολαστικοὶ dicti, qui alio nomine *advocati* appellantur. Fuit autem advocatus Smyrnæ; auctore Suida, qui σχολαστικὸν a Σμυρναῖον vocat: quod non attendens Christophorus Persona, natione Smyrnæum fuisse putavit, cùm ipse, ut diximus, Murinensem se dicat. Præter epigrammata multa, quæ in Ἀνθολογίᾳ habemus, condidit libros quinque de imperio, & rebus gestis Justiniani. Nec tamen omnia de eo refert: sed inde, ut ipse ait, cœpit, ubi desiit Procopius. Etiam Δαφνιακὰ, atque alia, partim prosâ, partim carmine exaravit: ut Suidas testatur. Imò meminit ipse in præfatione historiæ suæ; ubi se à puero ait admodum carmine fuisse delectatum, ac panxisse hexametro versu poëmatia quædam, amoribus, & istiusmodi illecebris, variegata; eaque Δαφνιακὰ appellari. Dictione utitur tersâ, & floridâ. Gentilem fuisse, præter alia ostendit illud φασὶν b, quo lib. III utitur, cùm sermo sit de martyrio B. Stephani.

a Scholasticũ, sive advocatũ Smyrnæũ.

b *Aiunt.*

Procopii etiam, & Agathiæ, æqualis fuit Ioannes Lydus; qui & ipse res Justiniani consignavit. Memoratur Ioanni Curopalatæ; item Cedreno; utrique in operis prooemio. Sed Cedrenus Lydum esse non addit. Egisse hunc de sui ævi rebus, ait uterque. Unde, cùm Justiniani gesta persequatur, ignorare ejus tempora non possumus. Est qui eum esse Ioannem Zonaram arbitretur: quod esse non potest, cùm & Curopalates, & Cedrenus, Zonaram ætate antecedant. Etiam à Nicephoro Callisti, in prooemio, Ioannes (ἁπλῶς sic vocat) illustris dicitur orator fuisse; interque eos historicos refertur, ex quibus historiam suam excerpsit Euagrius scholasticus.

Plutarchus Justiniano fuit à secretis: atque ejus res posteris tradidit: ut censet etiam Nicolaus Alemannus Prolegomenis in Procopii historiam arcanam c.

c Pag. 2.

Justiniani hæc tempora viderunt quoque Hermolaum, Constantinopo-

tinopolitanum grammaticum; qui in ſchola Eugenio ſucceſſit, ac Stephani grammatici ἐθνικὰ [a] in compendium redegit, atque illud nuncupavit Juſtiniano: ut ex Suida cognoſcere eſt. Stephanus iſte, quem diximus, Byzantinus fuit; ejúſque libri de populis, atque urbibus, meminit & Tzetzes Chil. III Hiſt. c. Alterutet autem; Stephanus, inquam, aut compendii auctor, Hermolaus, (ſed hic potiùs, ut videtur) Byzantinam quoque hiſtoriam compoſuit. Oſtendunt hoc iſta compendii verba in Γότθοι: Ὡς [b] εἴρηταί μοι ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς. Euſtathio alteruter iſtorum κατὰ περίφρασιν ſignatur. Ut cùm ad verſum Dionyſii IↃCXCIV adnotat hæc verba: Τὸ [c] Ἀρμενίων ὄρος, ἀφ' οὗ ῥέειν ὁ Φᾶσις ἄρχεται, ὁ μὲν τὰ ἐθνικὰ γράψας περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς Ὑρκανίας εἶναι οἴεται. Similiter appellârat ad verſum XXXVIII.

Etiam temporibus Juſtiniani vixit Petrus orator, & magiſter, & hiſtoricus; qui, legatus ad Choſroën miſſus, mirâ facundiâ ingenia barbarica demulcebat. Scripſit hiſtorias, & de ſtatu Reip., teſte Suida in Πέτρος. Choſroën autem, ad quem miſſus fuit, cenſeo eſſe Coſroën magnum; qui anno IↃXXXI regere cœpit, ac annis imperavit XLVIII. Fortaſſe tamen filius ejus intelligi debet; qui anno duodecimo poſt Choſroïs Magni obitum, imperium auſpicatus eſt; ac temporibus Mauricii, Phocæ, & Heraclii, regnum tenuit.

Gordianus quoque floruit ſub Juſtiniano ſeniore, ac literis conſignavit vitam Placidi monachi, qui à Manucha pirata, quem Abdala barbarus, Hiſpaniæ rex, miſerat in Siciliam, interfectus fuit, anno IↃXLV. Fuit Placidus diſcipulus B. Benedicti; Gordianus autem Placidi ſocius; cujus ſe famulum appellat. Exſtat vita ea Placidi apud Surium a. d. v. Octob. Ei libello hæc ad calcem ſunt adjecta: *His taliter ſuccinctè libatis, quid Gordianus, martyris Placidi famulus, egerit, opuſculo præſenti tradamus. Poſtquam enim idem Gordianus ſanctorum martyrũ corpora tradidit ſepulturæ; quid faceret, vel quid diceret, neſciebat. Dicebat enim intra ſe: ſi ad Caſſinum redire voluero, omnino impoſſibile mihi videtur: ſcio enim, quanta pericula in tanto itinere mihi incumbãt. Hæc dum ſecum tacitus volveret, B. Placidi, & ſociorum ejus, ſuffragium diebus, ac noctibus, exorabat attentiùs. Quartâ interea die adveniente, valde diluculo navis Neapolitanorum, mercibus onuſta, in portu Meſſanæ civitatis devenit: deſcendentéſq; nonnulli eorum ad terram, ſancti Ioannis Baptiſtæ, in qua ſanctus Domini martyr Placidus cum ſociis ſuis ſepultus erat, eccleſiam devenerunt. Quos Gordianus adſpiciens, poſt ſalutationis officia, oſculatus eſt: ac deinde percunctatus eſt eos, dicens: Qui eſtis, & unde, & quò tendi-*

[a] *De gentibus librum.*

[b] *Ut dictum mihi in hiſtoria Byzantina.*

[c] *Armenium mõtem, ex quo Phaſis fluit, Ethnicorum ſcriptor in Hyrcaniæ initio eſſe putat.*

tenditis iter? Tum illi, Neapolitani (inquiunt) sumus, & cursus noster Constantinopolim tendit. Gordianus verò talia ab eis dum verba audisset, gaudio ingenti perfusus est; datoq; naulo, in eorum navi conscendit, longissimaq; maris itinera cum eis transfretans, Constantinopolitanam pervênit ad urbem: in quam ingressus, in domo cujusdam potentissimi viri annis quamplurimus hospitatus est. Ibiq; jussu JUSTINIANI *Imperatoris, enucleatiùs vitam, atque miracula, nec non passionem beatissimi martyris Placidi, & sociorum ejus, notificare, atque ad posteritatis memoriam* GRÆCIS LITERIS, *quibus apprimè imbutus fuerat, latiùs annotare curavit. Illi autem hæc audientes, glorificaverunt Deum: utq; secum Gordianus in eâdem urbe maneret, hortati sunt: quod & fecit. Post aliquanta verò annorum curricula Gordianus ille, valefaciens, passionem martyris Placidi, & sociorum ejus, quam ibidem, ut suprà taxavimus,* GRÆCIS *apicibus exaraverat, apud illos reliquit: ipse verò navem conscendens, Siciliam rediit, atque ad Syracusanam urbem deveniens, pauco illic tempore supervixit.*

Nec prætereundus Nonnosus. Nam historiam edidit, quâ legationem suam complexus est ad Æthiopas, & Homeritas, ac Saracenos, aliasque Orientis gentes. Eo ex opere excerpta quædam habemus apud Photium tmem. III: ubi & Justiniani tempore vixisse, aliaque quædam de Nonnoso, & parente ejus Abrahamo, & avo item, refert.

Atque hoc etiam celebrius nomen habuisse videtur Damascenus: qui quatuor reliquit παραδόξων a libros: unum de incredibilibus fictionibus; qui erat capitum CCCLII: alterum incredibilium de dæmoniis narrationum; qui fuit capitum LII: tertium narrationū incredibilium de animis à morte apparentibus; qui capita continebat LXIII: quartum naturarum incredibilium; cujus capita fuere CV. Horum auctor nobis èst Photius tmemate CXXX. Atque idem tmemate CLXXX multis de hoc Damascio agit: interque alia nos docet, literis tradidisse vitam Isidori. Imò apud eundem tmem. CCXLII excerpta quædam ex hac vita invenies. Cùm verò, Damascum Syriæ esse civitatem norint etiam, qui necdum ære lavantur: planè censeo, esse hunc Damascium, philosophum Syrum, quem Suidas ait Stoicum fuisse, Simplicii, & Elamitæ, Phrygum, discipulum; qui tempore claruit Justiniani; quemadmodum ex Agathia Scholastico scimus; qui lib. II historiæ suæ eum inter principes sui ævi philosophos numerat; ut qui ipsum cum Simplicio Cilice, Prisciano Lydo, Isidoro Gazæo, & duobus tribus aliis, jungat, ac tale subdat elogium; Ἅπαντες b, τὸ ἄκρον ἄωτον, κατὰ τὴν ποίησιν τῶν

a *Inopinatorum.*

b *Omnes, flos ipse summus, ut poëticè loquar, nostri ævi philosophorum.*

τῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς χρόνῳ φιλοσοφησάντων. Inter alia autem, quæ scripsisse ait Suidas, etiam est historia philosophica; cujus quoque Suidas meminit in Δῶρ☉. Gesnerus censet, esse eandem, quæ inter notha Galeni opuscula invenitur. Tractat illa de sententiis veterum philosophorum. At, puto, historia Damascii non sententias modò, sed vitas etiam philosophorum, complectebatur. Sicuti Porphyrii historia philosophica vitas etiam continebat. Ac suspicatur Ioannes Petrus Nunnesius, vitam Aristotelis, à se ex veteri tralatione editam, Damascium habere auctorem. Sed obstat, quòd in ejus vitæ extremo Simplicius citetur. Nam Simplicius Damascii discipulus fuit; ut ipse in Commentariis Physicis agnoscit. Scio, Nunnesium sic occurrere huic difficultati, quòd potuerit præceptor discipuli testimonio uti. Verùm mihi parum fit verisimile, Damascio florente, tantum fuisse Simplicii nomen, ut eo se teste tueretur.

Sub Justino II, qui Justiniano successit, anno IↃLXV, vixit Theophanes Byzantius: qui inclaruit decem Historiarum libris. Eos exorsus fuit à rupto fœdere, quo convenerant Justinus ille, & Chosroes, Persarum rex. Quod contigit exeunte anno altero, ex quo imperâsset Justinus. Producit verò hoc bellum usque ad annum X. Idem primo libro refert, quomodo & literis prodiderit res Justiniani. Etiam indicat, se denis illis, quos dixi, libris, plures subjunxisse. Auctor horum Photius in Bibliotheca cod. LXIV. Ubi & memorabile illud, quod ex eo Photius narrat, sub Justiniano demum innotuisse Græcis, ac Romanis, bombycum ortum, & texendi artificium: didicisse autem à Persa è Serum regione profecto: qui semen bombycum, ferulæ inclusum, salvum Constantinopolim detulisset: ex eo semine cùm verno tempore vermiculi essent enati, his mori folia præbuisse in alimentum; tandem texuisse; postea accepisse alas, ac semen profudisse. Non dubium, quin sic habeat historia, licet in ordine paullùm turbet Theophanes, vel Photius.

Etiam sub Justino II, circa annum IↃLXX, (non IↃL, ut est apud Possevinum, credo, librarii culpâ) claruit Andreas Cretensis, episcopus Hierosolymitanus. Hujus varii exstant sermones de Vitis Sanctorum: quos ex Simeone Metaphraste, & Aloysio Lipomano, Laurentius Surius Sanctorum Vitis inseruit.

CAP. XXIII.

Euagrii Scholastici libri, honores, stylus. Menander Protector. Theophylactus Simocattus. Ejus patria, ætas, historiæ argumentum, stylus; & quæ præter historiam ediderit. Leontius, Cyprius episcopus. Auctor Chronici Alexandrini, seu Siculorum fastorum; & unde hoc nomen habeant. Georgius Pisides. Ioannis Antiochensis Antiquitates. Sophronius Hierosolymitanus. Ioannes Moschi Eviratus. Eleusius, sive Georgius, de vita S. Theodori. Anastasius de vita præceptoris sui Maximi. Trajani Patricii ætas, & Chronicon.

Tiberius Anicius anno IↃLXXVIII à Justino factus est consors imperii: needum integro quadriennio pòst solus cœpit imperare. Anno IↃLXXXVI Tiberio successit Mauricius: qui anno IↃCII cum tota domo à Phoca est interfectus. Sub Tiberio, atque hocce Mauricio, claruit Euagrius Scholasticus, scriptor Ecclesiasticæ Historiæ, quæ libris sex constat. Eam inchoat, ubi Socrates, ac Theodoretus, desiere: perducit verò usque ad annum Mauricii duodecimum: ut quidem ipse testatur in fine operis, atq; ex eo Photius tmem. XXIX. Sed Baronio is est annus decimus. Idem Euagrius in peroratione historiæ suæ commemorat, etiam alterum se volumen consignâsse: quo complexus sit relationes, epistolas, decreta, orationes, disputationes, atque alia. Relationes autem maximâ ex parte sunt ex persona Gregorii episcopi Antiochiæ factæ. Pro duobus autẽ hisce libris ait gemino se honore esse affectũ. Nam à Tiberio Constantino quæsturâ fuisse ornatum: sed à Mauricio consecutum esse, ut tabulis publicis præesset. Judicium de eo Nicephori Callisti *a* istiusmodi est: *Euagrius illustri dignitate praeditus, historiam usque ad Iustini ætatẽ deduxit, maximâ ex parte res profanas tractans: quarum argumenta, & materiam, ex Eustathio Syro, Zosimo Prisco, Ioanne Procopio Cæsariensi, Agathia, qui illis tẽporibus ordine insignes fuere oratores, & praeterea ex aliis, non pœnitendis historicis, decerpsit.* Stylus ei non ingratus; ac in dogmatis etiam accuratior est, quàm alii; ut Photius indicat. Loca compluria in hac Euagrii historia explicat Iacobus Billius Prunæus lib I Observationũ Sacrarum cap. XXXVIII.

a In proœmio.

Sub-

Sub Mauricio quoque vixit Menander Protector. Neque ignoro, à Constantino Porphyrogenneta, lib. 1 Themat. 11, inter eos referri, qui sub Justiniano Imperatore Chronica sua composuerint. Sed potior mihi est ipsius Menandri auctoritas: cujus luculenta de se ipso verba refert Suidas *a*. Narrat verò inter cætera, quomodo priùs, non, fratris sui Herodoti exemplo, legibus operam dederit, & eloquentiæ deditus regiam porticum frequentârit; sed amârit equestria certamina, pantomimorum saltationes, ac palæstras, similésque nugas; donec Mauricius suscepisset imperium: tum se amore captum Musarum; poemataque, & historias, audisse avidè; magnam etiam noctis partem iis impendisse: animum quoq; appulisse ad scribendam historiam, eamque aggressum ab obitu Agathiæ. Ex hujusce Menandri historia luculenta habes fragmenta in legationum Eclogis: quas è Mssis codd. edidit David Hœschelius *b*.

Junior his paullò fuit Theophylactus ὁ Σιμοκάτης, ut Suidas vocat, sive Σιμόκαττος, aut Σιμόκατος, ut dicitur Tzetzæ *c*, & Eustathio *d*. Oriundus erat Ægypto, Photio teste: sed tamen in Græcia natus fuit; ut de se ipse testatur præfatione de Physicis Quæstionibus. Floruit circa annum IↃCXII; quo imperare cœpit Heraclius, Phocæ ejus successor; qui Mauricium interemit. Scriptorem inter recentiores Græcos eximium appellat Casaubonus animadvers. in Spartianum. De rebus gestis à Mauricio historiam condidit libris VIII: ac prioribus quinque agit de bello ejus adversus Persas: reliquis tribus tractat de iis, quæ gessit adversus Avares, & Sclavos: item de miserabili Mauricii, ac liberorum, cæde. Hosce libros cùm post obitum Phocæ de superiori loco populo legeret, ubi ad cædem Mauricii ventum fuit, lachrymas ei excussit: quemadmodum ipse narrat lib. VIII cap. XII. Quæ verò fusiùs suis libris exponit Simocatta, ea breviùs perstringunt Theophanes, Zonaras, Cedrenus, Nicephorus Callistus: qui & ex Simocatta, vel iis, qui Simocattam exscripserant, illa, quæ de Mauricio referunt, hauserunt. Stylus ejus venusti aliquid habet: sed dum figuras & scitamenta orationis sectatur; curiosâ nimis curâ in frigidam dictionem, ac puerilem affectationem, incidit: ut quidem Photius censet; qui & ex singulis historiæ ejus libris quædam excerpsit cap. LXV. Præter historiam ejus habemus quoque, tum epistolas morales, rusticas, & amatorias, ab Aldo olim editas: tum physica problemata, quæ primus Lugduni Bat. edidit Bonaventura Vul-

a In Μένανδρ.

b Augustæ Vindel. an 1603.

c Chil. 3. Hist. 69.

d In Dionysii τοῦ περιηγητοῦ versu 730.

canius: postea Andreæ Schotti, & Iani Gruteri beneficio, integriores prodiere in lucem. De Legationum excerptis nihil dicam, quia portio sunt historiæ illius, de quâ antè egimus. Ab Eustathio quoque, interprete Dionysii Periegetæ a, citatur ἡ b τοῦ Σιμοκάττου οἰκουμενικὴ ἱστορία: indeque refertur, Unnos, quos Persæ *Turcas* vocant, tantopere abundâsse auro, ut ex eo facerent lecticas, mensas, sedes, tribunalia: ac à Medis, pacis prætextu, exegisse quadringenta aureorum millia.

a *Adver.* 730.
b *Simocati orbis habitabilis historia.*

Mauricii quoque, Phocæ, ac Heraclii temporibus, vixit Leontius. de quo sic Sigebertus in catalogo cap. LVII: *Leontius, Neapolis, Cypriorum insulæ, episcopus, scripsit vitam Ioannis Alexandrini, qui, ob eximiam in pauperes misericordiam, agnominatur* Eleemosynarius. Ex hoc Leontii opusculo hausit ea Simeon Metaphrastes, quæ narrat de vita Ioannis τοῦ Ἐλεήμονος: imò fortasse nec aliud, quàm ordinem, immutavit. Apud complures, etiam Baronium, & Possevinum, legus, Salaminis, seu Constantiæ, fuisse Episcopum. Sed Sigebertus, ut vidimus, ait, fuisse Episcopum Neapolis, Cypriorum insulæ. Sanè Neapolin Cypriis quoque tribuere videtur Metaphrastes in vita S. Simeonis Abbatis. Actione IV Synodi Nicenæ II, civitatis nomen præteritur. Nam simpliciter dicitur, Leontium hunc fuisse episcopum ἐν μιᾷ τῶν πόλεων Κύπρου c. Ibidem mentio fit vitæ ejus, quam diximus: ac prætereà vitæ τοῦ ὁσίου Συμεὼν τοῦ Σαλοῦ: hoc est, Sancti Simeonis Sali. Ita locus iste capiendus. Simeon enim iste Σαλὸς dictus; quo Syris significatur *simplex*, vel etiam *stultus*. Quod cùm non attenderet Anastasius bibliothecarius, pro Σαλοῦ, legit σάλου. Σάλος autem est *jactatio*, sive *turbatio*. Eoque addit, scripsisse *turbationes propter Christum circa ea tempora, in Ecclesia factas*. Observavit eam rem Heribertus Rosweidus, Notis in lib. I de Vitis Patrum; ut omnino aberrent & Baronius, & Possevinus, (quos ipsi priùs secuti fuimus) cùm ex Nicena illa Synodo colligunt, Leontium consignâsse calamitates, quas Ecclesia Dei passa est temporibus Mauricii imperatoris, & Gregorii M. Eâdem è Synodo cognoscimus, Leontium exarâsse πολλὰ ἐγκώμια, καὶ πανηγυρικοὺς λόγους, μεθ' ὧν καὶ εἰς μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν· *multas laudationes, ac orationes panegyricas: atque unà cum iis etiam transfigurationem Sospitatoris nostri.* Adhæc ex eodem Concilio discimus, pro Christianis apologiam contra Iudæos emisisse: unde & aliqua adducit Ioannes Damascenus Orat. III de Imagin.

c *In una civitatū Cypri.*

Ad eadem tempora referri debet scriptor Chronici Alexandri-

ni: quod omne ævum digerit usque ad XX annum Heraclii. Quamquam, quòd tum auctorem eum vixisse aiebam, id capiendum de illo, qui ad ea, quæ dixi, tempora Chronicon perduxit. Nam facilè mihi persuadeo, non unius hanc fuisse operam: quod & Raderus, ex inscriptione, præfatione, & Cæsarum syllabo, conjectat. Hoc opus in antiqua Siciliæ bibliotheca primus invenit Hieronymus Surita; atque inde, ejusdem, & Antonii Augustini operâ, Romam advectum fuit. Hæc caussa est, cur vulgò *Fastos Siculos* appellarint. Meminere jam olim ejus Sigonius, & Panuinus. Ac partem illius Eusebio suo Græcè adjecit Josephus Scaliger; qui eam à Casaubono acceperat. Sed integrum, XXXVI aureis Solaribus emtum, Augustanæ bibliothecæ per Davidem Heschœlium obtulit Fridericus Sylburgius. Unde (ultimis duobus annis exceptis, qui ita vetustate erant arrosi, ut legi amplius non possent) exscripsit Matthæus Raderus, cumque interpretatione suâ publici juris fecit. Idem Chronici Alexandrini nomen libro imposuit, eò quòd in frontispicio illud commendet Πέτρος Ἀλεξανδρείας. Ac satis verisimiliter suspicatur, esse hunc Petrum illum, qui numero quinquagesimus, anno Redemtoris IↃCXL, Alexandrinus episcopus fuit; ut ex Chronologia Juris Græco-Latini, quam Marquardo Frehero debemus, cognoscere est. Opus est Chronologis perutile, vel ob multa ex Africano, atque Eusebio, excerpta, quæ frustra alibi quæras.

Temporibus his vixisse etiam invenio Georgium Pisidem. Constantinopolitanæ hic Ecclesiæ diaconus, & chartophylax, sive, ut vocant, chartularius, vel referendarius, erat. Condidit poëma de opere sex dierum; quod dicavit Sergio patriarchæ. Nomen ei Κοσμουργία, ἢ Ἑξαήμερον a. Constitit verò olim tribus senariorum millibus; ut Suidas testatur. Sed ex iis hodie solùm supersunt mille octingenti octoginta: qui procemium sunt operis; ut ostendit MSus codex bibliothecæ Augustanæ; ubi istiusmodi inscriptio est: Γεωργίου b, διακόνου τῆς ἁγίας ἐκκλησίας, τοῦ Πισίδου, προοίμιον τῆς ἑξαημέρου, διὰ ἰαμβῶν στίχων. Fecit idem senarios εἰς τὸν μάταιον βίον, sive *de vita vanitate*: quanquam horum non meminerit Suidas. Et isti quoque exstant. Græcè primus edidit, & Latinis versibus reddidit, Fredericus Morellus, Frederici filius c. Sed ex Suida discimus, præterea scripsisse de Heraclio imperatore, de bello Persico, itemque Avarica, idque καταλογάδην, seu solutâ oratione: item laudationem Anastasii martyris. Historiam de Heraclio imperatore

a Mundi opificium, sive opus sex dierū.

b Georgii, Diaconi sanctæ Ecclesiæ, sive cognomento Pisidæ, procemiū libri de sex dierū opificio, versibus iambicis scripti.

c Lutetiæ edidit Fed. Morellus, Typographus Regius, an. 1584.

tore

tore Pisidæ acceptam refert Io. Tzetzes Chil. III Hist. LXVI. Meminit & hujus Pisidæ Nicephorus Hist. Eccles. lib. XVIII cap. XLVIII.

Ioannes quoque Antiochensis sub eodem vixit Heraclio, ac opere περὶ ἀρχαιολογίας a sui memoriam reliquit: hactenus tamen ineditus est, sed sæpiùs ab hominibus doctissimis memoratus; ut Iacobo Gothofredo, J. C. & exconsule, prolegomenis in Philostorgium; ubi & ætatem apposuit; imprimis verò à maximo Salmasio in Plinianis ad Solinum exercitationibus; qui compluribus locis b quædam inde adducit. Hoc junior est alter Ioannes Antiochensis, qui nobis memorabitur libro tertio inter eos, quorum de ætate sumus incerti.

a De antiqua historia.

b Vt pag. 141, 669, 903, 904, 907, & alibi.

Etiam vixisse tum reperio Sophronium, patriâ Damascenum, primùm sophistam, postea patriarcham Hierosolymitanum; qui anno IↃCXXXVI decessit. Cùm alia multa in lucem emisit, tum vitam B. Mariæ Ægyptiacæ; ut cognoscimus ex Ioanne Damasceno Orat. III de Imaginibus, synodo Nicæna II Act. IV, & Nicephoro libro VII capite V. Scripsit idem de laboribus, certaminibus, ac peregrinationibus BB. Petri, & Pauli: cujus libri fragmentum superest in bibliotheca PP. Ac in primâ quidem bibliothecæ ejus editione tribuebatur Sophronio, patriarchæ Constantinopolitano. Perperam planè. Rectiùs secunda; ubi Hierosolymitano adscribitur. Sed quod in ea apponitur ad oram, Sophronii vitam legi apud B. Hieronymum in scriptoribus Ecclesiasticis: id satius fuerat prætcrire. Nam est is Sophronius ipsius Hieronymi σύγχρονος c; qui pleraque B. Hieronymi transtulit, eaque inter & catalogum illum illustrium scriptorum. At Sophronius iste, de quo nunc agimus, vixit tempore Heraclii Imperatoris, ducentis annis post B. Hieronymum.

c Æqualis.

Æqualis ejus fuit Joannes Moschi, cognomine Eviratus, monachus. Hic ad eum, quem proximè diximus, Sophronium, librum suum misit, nomine Λειμῶνα, sive *Viridarium*, vel, ut alii appellant, Παράδεισον. In eo vitas narrat sanctorum, qui sub Heraclio, & circa ea tempora, floruerunt. Hodie in capita divisum est CCIX: sed Photius testatur, in quibusdam libris habuisse narrationes CCCXLII. Stylo esse humiliori, ac rudiori, idē Photius judicat. Meminit operis hujus etiam Ioannes Damascenus, libro eo, quo venerationem imaginum tuetur: sed vocat τοῦ ἁγίου Σωφρονίου, ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων· *sancti patris Sophronii, Hierosolymorum archiepiscopi*. Eidem tribuitur

tur in Synodo Nicenâ secundâ Act. IV. Unde suspicari licet, plerisq; ita persuasum fuisse, præcipuam, aut non minimam sanè, operam in hoc volumine fuisse Sophronii; etsi solius Evirati nomen præferat. Fortè ita inter par hoc amicorum convênit: ut solus quidem Eviratus autor in libri inscriptione diceretur: sed Sophronio opus ab Evirato dicaretur: inque eo Sophronii tanquam individui comitis sæpe mentio fieret. Utrumque enim ab Evirato factum videmus.

Eleusius, sive Georgius presbyter, & Siceonũ mansionis præfectus, vixit tempore Heraclii, & filii ejus Constantini, qui patri anno successit IↃCXL. Eleusius hic in literas retulit vitam S. Theodori, Siceorum archimandritæ, præceptoris sui. Exstat ea apud Surium Tom. II a. d. XXII April. In fine vitæ ejus legas: *Hæc ego Eleusius, qui & Georgius à sancto Georgio vocatus sum, omnia, Deo adjuvante, conscripsi. Neque verò miraculorum ipsius expers sum. Cùm enim parentes mei, ex oppido Adigermano, diu simul vixissent, nec ullos possent liberos suscipere: ad sanctum virum accesserunt: cumq; zonas, quibus ille benedixerat, accepissent, ego conceptus sum, & in lucem editus, & infans ipsi oblatus, qui &, in sancto ejus monasterio enutritus, à religiosissimo præfecto literas didici. &c.* Quando verò beatus ille Theodorus decesserit, paullò pôst exponit: *Decessit*, inquit, *& vitâ sanctissimus, & beatissimus, ac fidelissimus Christi servus, Theodorus, tertio imperii anno, pietatis, & Christi studiosissimi imperatoris Heraclii: quo quidem anno filius ejus, Deo charissimus, Constantinus creatus fuit Cæsar, indictione primâ, die* XXII *mensis Aprilis.* Quæ sanè de Eleusii non magis, quàm Theodori ætate nos sinunt dubitare. Etsi autem inscriptio non indicet interpretem: tamen de Græco vitam hanc esse translatam, vel argumento est, quòd in ea vita, ubi hiatus occurrit, dicantur *nonnulla defuisse in Græco exemplari.*

Constantino fratri successit Heracleonas: sed octo solùm mensibus habuit imperium. Hinc imperium tenuit Constantini filius, Constans: qui solus imperavit ab anno IↃCXLI, usque ad annum IↃCLIII: quo consortem imperii fecit filium suum Constantinum Pogonatum: cumque eo rexit annis XV. Hujus Constantis, & fortasse etiam Constantini Pogonati tempore, fuit Anastasius, qui præceptoris sui Maximi vitam memoriæ prodidit; ut & testatur Ioannes, Episcopus Ephesinus. Acta Maximi, quæ Anastasius vitæ ejus inseruit, reperiuntur in tribus codicibus Vaticanis. Unde ea accepta Petrus Morinus, Theologus Parisiensis, transtulit. Translationem illam Annalibus suis intulit Baronius ad an. IↃCLVI.

Post

Post Constantinum Pogonatum imperium fuit penes Heraclium Justinianum, cognomento ῥινότμητον, quia à Leontio, imperium invadente, naribus est truncatus: quod anno fuit IↃCLXIV, ex quo Justinianus rexisset annis novem. Tempore hujus Justiniani ῥινοτμήτου fuit Trajanus Patricius, vir planè Christianus, atque orthodoxus. Reliquit [a] χρονικὸν σύντομον πάνυ θαυμάσιον. Auctor Suidas in Τραϊανός.

[a] Chronicon breve, valde admirabile.

CAP. XXIV.

Ioannis Damasceni ætas. Tritthemij, & aliorum, de hac error refellitur. An is auctor sit historiæ de Barlaam, & Iosaphat. Damasceni ἀκρισία in istis, quæ de Falconillæ, ac Traiani animis, consignavit. Zacharias Papa transtulit Græcè dialogos Gregorij M. Theodorus Studites de vita S. Platonis. Ioannes Hierosolymitanus de vita Ioannis Damasceni. Basilius Seleuciensis carmine Theclæ res gestas composuit. Non videri auctorem eorum, quæ prosâ sub ejus nomine de Thecla leguntur. Georgius Syncellus; & cur Σύγκελλος dictus. Eusebium exscripsit, & castigavit: sed nec rarò ipse culpandus. Fœdus error ejus de Ptolomæo. Georgius Theophanes; è quo sua hausit Anastasius bibliothecarius.

TEmpore Leonis Isauri, qui cœpit regere anno salutis IↃCCXVII, item Constantini VII, cognomento Caballini, ac Copronymi, qui imperare orsus est anno IↃCCXLI, claruit Ioannes Damascenus, cognomine Chrysorrhoas, & Mansur; pro quo eum à Constantino vocatum Manseron, ait Theophanes. De ætate ejus valde falluntur, Vincentius Bellovacensis, S. Antoninus, & Raphael Volaterranus; qui vixisse dicunt sub Theodosio M. circa annum CCCXC. Ea sententia refellitur, non tantùm autoritate Ioannis Hierosolymitani, qui vitam ejus posteris prodidit; sed etiam invictis argumentis. Nam meminit Damascenus Petri Gnaphei, sive Fullonis, libro de Trisagio, & de Orthodoxa fide lib. III cap. X. Atqui Fullo iste Leonis, & Anthemii, temporibus vixit, anno CCCCLXX, & deinceps. Adhæc libro de Hæresibus nominat Cyrum, Sergium, & Eustathium, Monothelitas; quos synodus

sexta condemnavit. Etiam lib. IV de Orthodoxa Fide cap. XVI disputat adversus Iconomachos. Vidit hoc ex parte Io. Tritthemius. Itaque apud eum in scriptoribus Ecclesiasticis legas: *Ioannem monachum, cognomento Chrysorrhoam, natione Damascenum ex Syria, provocatum scriptis Gregorii papæ tertii, scripsisse de Græcis suis Græco sermone contra Leonem imperatorem, anno* DCCXXX. Sed tamen idem Tritthemius, deceptus ab iis, quos antè retuli, & alterum commemorat Ioannem Damascenum, qui claruerit sub Theodosio M. an. CCCXC. In quo, ut cum poëta * dicam,

Magnopere à verâ lapsus ratione videtur.

*Lucretio lib. I, & 2.

Nam quòd historiam Barlaam, & Josaphat, ab antiquiori illo Damasceno scriptam ait, planè fallitur. Nihil enim caussæ est, cur alium putemus, quàm illum sub Leone Isauro Sed hîc aliud etiam in controversiam venit, an hæc Damasceni historia sit genuina. Vix videtur. Nam quo pacto potuit rex Iosaphat, recens ad Christianã religionem conversus, tot se tueri testimoniis Scripturarum, quas nunquam legisset? Sed enim, dixerit aliquis, *ὕλη* ipsa, ac fundamenta disputationum, verè perscribuntur: solùm Damascenus ea stylo suo diduxit, & S. Scripturæ verbis munivit. Inclinat eò Herobertus Rosweidus. At ecce alterum telum. Historiâ in eâ jubetur filius Regis credere in Spiritum S. à Patre, Filioque, procedentem. Quod Damasceni sententiæ repugnat: ut liquet ex lib. I de Fide cap. XI: Neque video, ut difficultati huic occurri queat; nisi dicamus, ab Latinis eà esse adjecta. Sanè in Billianâ editione non habentur; seu ea præter codd. veterum fidem Billius sustulerit, seu adjecerint priores. Scrupulum quoque injicere possit, quòd Billius in codice quodam adscriptum reperit nomen Ioannis Sinaitæ: qui temporibus vixit Theodosii Senioris; ut constat ex Paulli Diaconi Historiæ Miscellæ libro XIII. Imò complures inveniri MSOS Græcos, in quibus Sinaitæ illi tribuatur, jam alii monuerunt. Sed eum non esse auctorem, evincit idem Billius: qui historiam hanc, à Trapezuntio vel alio non paullò antiquiori, parùm fideliter versam, majori fide, ac curâ, transtulit; deque auctore ejus solidè disseruit. Præterea elucubravit Damascenus vitam æqualis sui Stephani junioris; qui cùm acriter imaginum cultum defenderet, multùm propterea Constantino Imperatori exosus fuit, graviaque ab eo perpeti coactus est. Habes eam non modò in Billianâ Damasceni operum editione: sed etiam in historia Sanctorum Surii Tom. VI, die XXVIII Nov. Item dicitur Florentiæ ex-

ſtare hujus Damaſceni liber de geſtis in Perſide. Etſi verò Damaſcenus vir foret egregiè eruditus, ac magni nominis: tamen in pleriſque credulus fuit plus ſatis. Hoc oſtendunt hiſtoriæ ab eo relatæ in ſermonibus. Sanè agnoſcit etiam Baronius, *in multis ejus ſcriptis fidem vacillare, & compluribus ipſum ſcatere mendaciis.* Quod ejus judicium Caſaubonus firmat exercitatione XIII adverſus Baronium ſect. XXXVIII: ubi varios, & ſpiſſos errores annotavit. Etiam aliis in ſcriptis judicium deſideres: intèr cætera in narratione illâ de anima Falconillæ, precibus B. Theclæ, primæ martyris, ab inferorum ſuppliciis liberatæ; etſi in gentili errore, & idololatria, obiiſſet. Item quòd ait, animam Trajani Imp. ſimiliter pœnis infernis exemtam precibus Gregorii M. Quorum utrumque legas apud Damaſcenum oratione de his, qui in fide migraverunt. Fortaſſe aliquis abjudicet propterea orationem illam Io. Damaſceno. Sed Bellarminus cauſſam hanc ſatis gravem eſſe minimè putat. *Nam*, inquit, *narrationes* quidem, *falſa eſſe videntur, & fabulis ſimiliores, quàm hiſtoriæ. Sed fieri poteſt, ut S. Ioannes Damaſcenus, quamvis alioqui doctus, & prudens, iſtis narrationibus facilè fidem habuerit; neque de veritate earum inveſtigandâ ſollicitus fuerit.* Dixerit aliquis, illud de Falconillæ animâ didiciſſe è Baſilio, Seleuciæ epiſcopo, qui annis penè trecentis anteceſſit: quippe qui interfuerit ſynodo quartæ œcumenicæ, eique ſubſcripſerit. Equidem non ignoro, legi idem in vita Theclæ, ſub Baſilii Seleucienſis nomine edita à doctiſſimo viro, Petro Pantino: qui & narrationem de liberata Falconillæ anima defendit in notis ſuis. Sed perſuadere mihi non poſſum, vitæ ejus ſcriptorem adeò eſſe antiquum. Sanè ſi tantò ante Damaſcenum aliquis magnæ auctoritatis monumentis ſuis tale quid conſignâſſet: puto, non altum adeò ſilentium eſſet hac de re apud ſcriptores omnes, qui inter Baſilium, & Damaſcenum, vixiſſent. Verùm, obducat aliquis, Photium diſertim teſtari in bibliotheca ſua cod. CLXVIII, à Baſilio, Seleuciæ epiſcopo, primæ martyris Theclæ præclarè geſta, certamina, & victorias, eſſe perſcriptas. Dicit hoc quidem Photius; ſed ait, ea complexum eſſe μέτροις, ſive carmine. Illa verò, quæ primus edidit Pantinus, ſolutâ oratione exarata ſunt; ut planè alia ſint. Et, credo, aliquis, cùm legiſſet, Baſilium Seleucienſem de Thecla egiſſe, fucum facere voluit lectori, præfigendo tanti viri nomen: quaſi idem, & proſâ, & carmine, eandem rem tractâſſet: quomodo nempe Tertullianus contra Marcionem fecit; ut alios mittam. Cujuſmodi dicerentur ſpecioſè, niſi

nisi, quæ libris istis traduntur, parùm ejus ævi, & eruditionis, viro digna viderentur. Neque stylus convenit; qui sanè alius est in orationibus hujus Basilii. Quod neque Pantinus negare audet. Nam tantùm ait, *stylum à Photio descriptum, quique in homiliis sub ejusdem nomine editis compâret, non valde repugnare:* quomodo qui loquitur, minimè inficias it, stylum aliquantum adversari. Hæc eò fusiùs sum persecutus, quia & libri illi duo de Thecla pertineant ad præsens argumentum, cùm historiam promittant primæ illius martyris, etiam celebratæ Tertulliano, Cypriano, Nazianzeno, Nysseno, Ambrosio, Epiphanio, Chrysostomo, Augustino, Sulpicio Severo, ac tot veterum aliis. Damasceni vitam posteritatis memoriæ tradidit Ioannes, patriarcha Hierosolymitanus; ut inferiùs dicetur.

Adhæc Constantini hujus sexti temporibus fuit Zacharias Papa: de quo sic Sigebertus in Catalogo cap. LXXVII: *Zacharias Papa libros dialogorum primi Gregorii Papæ de Latino in Græcum transtulit, & plures Latinæ linguæ ignaros lectione eorum illuminavit.* Dialogi isti à Gregorio scripti sunt de *miraculis sanctorum sui temporis*; ut idem Sigebertus ait cap. XLI. Quod eò addo, ne quis, qui minùs legerit, arbitretur, nihil eos ad historiam pertinere. Hæc Zachariæ translatio exstat in editione Gregorii Magni, quæ prodiit Romæ anno ∞ IↃXCI. Sed hiatus ille lib. III, ubi desiderantur cap. XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI, XXXII, & pars XXV, ab Henrico Canisio ex membranaceo codice Augustano suppletur T. III Antiquarum Lect.

Etiam Constantini Copronymi, & filii ejus Leonis IV Porphyrogenneti, atque item post eos, sub imperio Constantini, & matris Irenes, effulsit Theodorus Studites: quomodo vocatus à monasterio, cui *Studium* nomen erat. Hic cùm alia multa divulgavit; tum etiam oratione funebri complexus est vitam S. Platonis; quæ est apud Surium, Tom. VI die XVI Decembr.

Extremis item Constantini hujus VI temporibus, filiique ejus Leonis IV, apud omnes, qui cultum imaginum comprobarent, in pretio fuit Ioannes, patriarcha Hierosolymitanus; non ille quidem, qui à Gennadio in catalogo memoratur, (totis enim seculis præcessit) sed is, qui Io. Damasceno paullò junior fuit. Damascenum autem anno IↃCCXL vixisse, antea diximus. Ut planè falsus sit Petrus Lucius Carmelita; quando duos hosce Ioannes Hierosolymitanos in bibliothecâ suâ confudit. Patriarcha hic literis man-

davit vitam Ioannis Damasceni, cognomento Mansur; quæ hodieque exstat, operibus Damasceni vel præmissa, vel subjuncta. Abunde eâ ex operâ elucet, quantopere fuerit adversatus Constantino Caballino, filioque Leoni IV; à quibus anno IↃCCLIV Synodus erat habita contra cultum imaginum: ut liquet ex Actis Concilii Niceni II, Act. VI. Atque inde etiam est, quòd comparans nomen Leonis Imperatoris, & Ioannis Damasceni, illud esse ait ab leonis rugientis similitudine: alterum autem fuisse impositum à gratia; videlicet quia idem Hebræis sit *Iochanan*, sive *Ioannes*, quod Latinis est *Gratianus*. Vitam Damasceni, si Possevino in Apparatu sacro credimus, Arabicè primò exaravit Patriarcha is, quem dixi. Sed in vita Damasceni patriarcha ait, primò Arabicè scriptam fuisse; stylo tamen rudi, & incomto. At non dicit, se eâ composuisse linguâ. Nempe qui nonnisi laborem susceperit Græcè eam prodendi. E Græcis Latinè reddidit Ioannes Oecolampadius: sed elegantiùs Iacobus Billius Prunæus. In Surii collectione Latinè invenies Tom. III. Maii VI.

Constantini Porphyrogenneti temporibus, & matris ejus Irenes, qui cœperunt imperare anno IↃCCLXXX, aliquod nomen gessit Georgius monachus, Tarasii Patriarchæ Syncellus: quomodo dicebatur, qui proximus esset patriarchæ, eique defuncto destinatus esset successor. Vide, quę de ea dignitate annotavit doctissimus Meursius in Lexico suo Mixobarbaro. Syncelli hujus Chronicon ad nos pervênit cum inscriptione istiusmodi: Ἐκλογὴ [a] χρονογραφίας, συνταγεῖσα ὑπὸ Γεωργίου μοναχοῦ, συγκέλλου γεγονότος Ταρασίου πατριάρχου. In hoc volumen Syncellus universum Eusebii Chronicon, nullâ verborũ immutatione, transtulit: sed ita, ut perpetuus penè sit in Eusebio insectando, ac raro eum sine contumelia dimittat: quin etiam ἐμβρόντητον [b] appellet. Interim fatemur, meritò sæpe ab Eusebio dissentire. Verùm enimvero est etiam, cùm Syncellus ipse non minùs latæ sit culpæ reus: quod passim ostendit Scaliger in Animadversionibus Eusebianis. Ut cætera mittam, quanti in Chronologo est stuporis, cùm Ptolomæum Astrologum, & Geographum, qui sub Antonino Pio vixit, æqualem facit Philippo Aridæo fratri Alexandri Magni? Quæ Eusebii nomine Scaliger in Thesauro Temporum edidit Græcè, ea ex Georgio Syncello excerpsit. Vixit Georgius hic temporibus Karoli Magni: opúsque suum adornavit anno IↃCCCXCII, annis XXI ante obitum Karoli. Morte verò præventus tantùm ad Maximianum, & Maximinum,

[a] *Excerpta chronographica, collecta ab Georgio monacho, Tarasii patriarchæ syncello.*

[b] *Attonitum, ac instar eorum, qui de cœlo tacti sunt, stupentè totum.*

minum, tyrannos, volumen suum perduxit: quod etiam de eo Ioannes Curopalates, & Cedrenus monuerunt, uterque in proœmio: item Michaël Glycas prope finem partis tertiæ Annalium. Georgium hunc signari censeo à Io. Tzetze Chil. 11. Histor. XXXIII, quæ est de Cleopatra, & Pharo; ubi inter alios testis laudatur Γεώργιος ὁ χρονικός a. Vocatur & Georgius Ἁμαρτωλός b; ut in fragmento de inventione Crucis, apud Gretzerum de cruce Tom. II c.

Æqualis ei fuit Georgius Theophanes, Confessor: ut constat ex Michaelis Glycæ Annalium parte tertiâ d. *Ruri degentis cœtus præfectus* ibidem vocatur, sive *agri dux*; ut vertit Iôannis Curopolatæ interpres initio operis. Chronicon elaboravit uberrimum; quod interpretatus est Anastasius bibliothecarius. Familiaris fuit Georgio Syncello: qui cùm, morte præventus, Chronicon suum tantùm perduxisset usque ad tempora Maximiani, & Maximini; Theophanes reliqua, ipsius Syncelli postulato, pertexuit; nempe usque ad obitum Nicephori Logothetæ, & initium Michaelis Curopalatæ; ut testantur Ioannes Curopalates, & Georgius Cedrenus, historiæ suæ proœmio. Hinc &, in codice bibliothecæ Christianissimi regis, Syncellum hic Theophanes excipit. Miscellæ historiæ collector, uti in prioribus libris Eutropium, & Diaconum, exscripsit: sic in posterioribus, puta ab initio lib. XVII, sequitur Theophanem, & ita sequitur, ut interpres veriùs sit, quàm scriptor diversus. Atque id vel constare potest ex fragmentis istis, quæ Dionysius Petavius suis in Nicephorum notis inseruit. Nam integer necdum prodiit in lucem. Solùm fragmentum ejus de Moammedicæ sectæ origine, ac dogmatibus præcipuis, in Saracenicis suis edidit Sylburgius; qui & versionem ex Anastasii bibliothecarii historia Ecclesiastica adjecit. Planè autem mihi hic idem videtur, ac Theophanes ille presbyter, & præpositus; cujus oratio de exilio S. Nicephori, episcopi Constantinopolitani, deque translatione reliquiarum ejus, apud Surium exstat, Tom. II, XIII. Mart. Cogitandum autem, an idem quoque sit, ac Theophanes Byzantius; ex cujus decem historiarum libris quædam de Justino, ac Chosroë, excerpta habemus apud Photium cap. LXIV.

a Georgii temporũ scriptor.
b Peccator.
c Pag. 52. edit. Ingolstad. an. 1600.
d Prope finem.

CAPUT XXV.

Nicephori Constantinopolitani libri, stylus, dignitas, obitus, sollemnis dies. Michael Monachus. Theosterictus. Sergius confessor. Alter Sergius, itidem confessor. Nicephorus Constantinopolitanus junior, chronologus. Scriptor Vitæ S. Anastasiæ. Photius patriarcha. Leo VI *Philosophus. Nicetas David. Simeonis Metaphrastæ ætas adfertur; in qua pluribus aberratum. Non omnes Vitæ, quæ ejus creduntur, Simeonis sunt; sed quædam à junioribus additæ. Ac genuinæ partim signatæ historica fide, partim ex verisimili poetarum more conscribillatæ. Hippolytus Thebanus.*

PErvenimus ad eos, qui nono partæ salutis seculo vixerunt. Ac anno quidem IↃCCCII Nicephorus Logotheta Irenen imperio dejecit. Nicephoro, anno IↃCCCXI, successit Michaël Curopalates: cui biennio pòst Leo V Armenius. Sub hisce claruit Nicephorus, patriarcha Constantinopolitanus. Familiaris fuit Theodoro Studitæ: ut cognoscere est ex ipsius Studitæ epistolis, quæ Romæ in Vaticana, & in Ascanii Columnæ, Cardinalis, bibliotheca, quæ Sirleti olim fuit, adservantur. Vide Baronium Tom. IX, ad annum IↃCCCXXI. Reliquit ἱστορίαν σύντομον, sive Breviarium de rebus gestis à Mauricii cæde, usque ad Leonis IV Porphyrogenneti, & Irenes nuptias: hoc est, Constantini Copronymi annum XXIX, Christi IↃCCLXIX. Primus publicavit, ac tralationem suam addidit V. Cl. Dionysius Petavius. Ac ejusdem etiam ex Theophane luculentum fragmentum adjecit; sed aliûs, ut videtur, operis. Nam dictio non ita concisa est, ac in breviario: sed fusior, qualis oratorum esse solet. Quod satis verisimilem facit ejusdem Petavii conjecturam, esse ex opere aliquo, quo venerationem imaginum defenderit adversùs imperatorem. Dictionis elegantiam etiam Photius Patriarcha laudat cap. LXVI. Addit quoque, eum multos, qui antea scripsissent, hoc uno historico opere exsuperâsse: neque in eo aliud quidquam desiderari posse, quàm quòd brevitas nimia deterat aliquid de summâ venustate. Præfuit Constantinopolitanæ Ecclesiæ annos IX. Post id tempus ab Imperatore

peratore Leone Armeno ejectus fuit: & surrogatus ei Theodorus, sive Cassiteras. Auctor Nicephorus junior, in Chronologia: de qua hoc ipso capite dicam. Nam χρονολογίας auctorem esse diversum ab Nicephoro eo, de quo hactenus actum nobis, non ineptè inde colligimus, quòd χρονολογία ista desinit in imperio Theodoræ, filiique Michaëlis, ac patriarchatu Ignatii Eunuchi. At Nicephorus ille, de quo dictum, aliquanto antè obierat; nempe anno IↃCCCXXVIII, qui octavus erat Michaelis Balbi Imperatoris, quartusdecimus exilii Nicephori. Vide Theophanis presbyteri orationem apud Surium Tom. II. Quare aut verum est, quod dixi: aut postea quædam Nicephori Chronologiæ fuerunt adjecta: ut Gennadii catalogo illustrium virorum, & historicorum multis contigisse, videmus. Hujus Nicephori patriarchæ memoria, propter ea, quæ, sacrarum imaginum venerationem defendens, perpessus fuit, celebratur in Oriente IV Non. Iun. ut ex Menologio Græcorum constat: in Occidente autem III Idus Martias, non Majas: ut apud Petavium, seu memoriæ, seu librarii errore, legitur.

Leone V Armenio per fraudem necato, imperio suo cuncta subjecit Michaël Ψελλός, sive Balbus: quod anno contigit IↃCCCXXI. Sub hoc Michaël monachus vitam exaravit æqualis sui Theodori abbatis, cognomento Studitæ; de quo antè dictum. Multaque propterea, quòd imaginum cultum propugnaret, perpessus est ab Imperatoribus iconoclastis. Obiit autem anno IↃCCCXXVI. De hujus ergò vita liber Michaëlis monachi, quem dixi, in Vaticano exstat: multaque inde Annalibus suis inseruit Baronius in Tom. IX, ad an. IↃCCXCVIII, ac deinceps. Etiam Ioannes Lævineius, præfatione in Studitæ Catechesin, cum sibi librum lectum ait, indeque pluscula Studitæ loca in Notis suis illustrat. Judicio autem ejus is Michaelis liber est *copiosior, quàm eruditior*.

Michaelis etiam Balbi tempore, atque item filii ejus Theophili, qui paterni hæres imperii factus est anno IↃCCCXXIX, claruit Theosterictus. Hic oratione funebri complexus est vitam præceptoris sui Nicetæ Confessoris: qui vitâ excessit circa annum IↃCCCXXIII. Habes eam apud Simeonem Metaphrastem, & exinde apud Surium Tom. II. die III April.

Sub eodem Theophilo claruisse videtur Sergius Confessor. Hic historiam suam cœpit à Michaële imp. atque inde recurrit ad Constantinum, cui Copronymi cognomen factum. Eum Michaelem esse

esse censeo, cui *Balbo* cognomentum. Saltem Michaël Curopalates esse non potest; qui nec biennio toto imperavit. Dictio Sergii perspicua fuit, & minimè affectata: sed nativâ venustate florida, planè qualis Ecclesiasticum scriptorem decet; ut censet Photius bibliothecæ cod. LXVII. Alius ab hoc est Sergius Confessor, quem Leo Isaurus Iconomachus necavit. Ejus memoria est in Menologio Basilii imperatoris, die XII Maii. Meminit & Baronius Tom. IX ad annum IↃCCXXXV.

Theophilo mortuo, anno IↃCCCXLI, paterni imperii hæreditatem adiit Michael III: sed consorte tantæ dignitatis matre Theodorâ. Sub his viguit Nicephorus Constantinopolitanus junior: quippe qui Chronologiam suam, ut paullò antè dictum, in horum finiat imperio; ac similiter in patriarchis ultimum agnoscat Ignatium Eunuchum, cum, in cujus locum Photius suffectus fuit. Chronologiam Nicephori hujus Latinè vertisse dicitur Anastasius bibliothecarius. Transtulit postea Ioachimus Camerarius, & commentarium addidit. Exinde Antonius Contius novam editionem emisit, in qua se ait tralationem Camerarii emendâsse ad Anastasianum exemplar: notas præterea chronologicas adjecit. Secuta eam est editionem bibliotheca PP. qualis secundò prodiit. At primus Græcè Nicephorum hunc divulgavit Iosephus Scaliger, in Thesauro temporum.

Etiam ætate hujus Michaelis Porphyrogenneti vixit ille, qui vitam reliquit S. Athanasiæ. Nam claruit ea circa annum IↃCCCL. At scriptor ejus vitæ referre se ait, quæ partim vidisset, partim audiisset à matre sua, atque aliis mulieribus, quæ familiares fuerant S. Athanasiæ. Habes apud Simeonem Metaphrastem: item Surium die XIV Aug.

Anno IↃCCCLXVI Basilius Macedo, interemto domino suo Michaële, imperium invasit, atque annis id tenuit duodeviginti. Hujus exstant Novellæ: item *πρόχειρον * νομικὸν titulis LX; quod nunc uni Leoni, nunc eidem & filio Constantino, nunc duobus illis, & alteri Basilii filio Leoni tribuitur. Hoc opus magnam partem in πρόχειρον a transscripsit Harmenopulus. Supersunt etiam Basilii ad Leonem filium Παραινέσεις b. Sed nihil ista ad historiam. Partim verò Michaëlis, de quo diximus, partim Basilii hujus temporibus, longè lateque nominis sui decus diffundebat Photius, Patriarcha Constantinopolitanus, omnium suæ ætatis doctissimus: qui justiùs locū sibi hîc deposcit, non quidem ob Νομοκάνονα, quo Leges, & Cano-

*Epitome Legalis.

a Promtū, & expeditū compendium.

b Adhortationes.

canonas contulit: sed propter excerpta ex historicis, tum eos, qui vitarunt Libitinam, tum qui injuria temporis perierunt. Ea cum cæteris ἐκλογαῖς, & censuris suis, complexus est præclaro opere, quod *μυριόβιβλον a*, & *bibliothecam*, inscripsit. Confecit hoc opus rogatu fratris sui Tarasii, cùm ab imperatore Constantinopolitano missus esset legatus in Assyriam: ut ipse in præfatione operis testatur. Patriarcha Constantinopolitanus in Ignatii locum suffectus est anno ↄↄccclix; cùm priùs esset *πρωτασηκρῆτις b*, & urbis senator. Cætera, quæ ad vitam ejus pertinent, suggeret Andr. Schottus, Photii interpres, in Prolegomenis.

a *Libros infinitos.*

b *Primus à secretis.*

Sub iisdem imperatoribus vixit Nicetas David; qui & Nicetas Paphlago, Photii, de quo proximè loquebamur, adversarius. Composuit vitam Ignatii monachi, Michaëlis Trauli Imp. F., patriarchæ Constantinopolitani; quo exacto, Photius ex senatore factus est patriarcha. Græcè exstabat in Columnensi bibliotheca Cardinalis Sirleti: unde erutum Latinè transtulit Fridericus Metius. Eo se opere adjutum fatetur Baronius ad annum ↄↄccclxvii. Meminere etiam hujus Nicetæ Ioannes Curopalates, & Georgius Cedrenus; uterque initio operis.

Anno ↄↄccclxxxvi excessit Basilius Macedo; imperiique hæreditatē adiit filius Leo vi, cognomento Sapiens, vel Philosophus: nimirum quia philosophiæ totius, ac juris esset peritissimus. Hujus sunt Novellæ, quas Latinè reddidit Agyllæus; & juris epitomæ; item opus *βασιλικῶν c*, quod *ἑξηκοντάβιβλον d* nominatur. Adhæc *τακτικὰ e*, & liber de Aucupio, in bibliotheca Antonii Augustini *f*; item oracula, & vaticinia varia de Roma, & Constantinopoli, in bibliotheca Constantinopol. Sed hîc loci nobis memoratur propter vitam B. Ioannis Chrysostomi. Savilius eam habet in tomo viii operum Chrysostomi. Sed nihil aliud est, quàm epitome eorum, quæ fusiùs tradiderat Georgius, Alexandrinus episcopus. Nec à pura dictione possumus laudare; cùm ea sit propè barbara. Adde, quòd nec judicio sit magno usus in colligendo. Quæ præterea emiserit, dicet Possevinus. Sed tacet de Chrysostomi vitâ; quam, puto, non viderat.

c *Regiarũ Constitutionum.*

d *Opus* LX *librorum.*

e *De acie instituenda.*

f *Num.* 228.

Sub Leone hoc Symeon Metaphrastes, propter generis claritatem, opes luculentas, dignitatem, ac imprimis prudentiam, doctrinam, facundiam, magno in pretio fuit; sicut ex Psello in Symeonis encomio cognoscimus. Atque idem refert, non Constantinopolin modò, sed etiam civitates vicinas, imò orbem universum, radiis

suis illustrâsse: fuisse autem imperatoribus à secretis, & intimis consiliis, ac munus ei incubuisse renunciandi imperatori, quæ exteri adferrent, ac deinde significandi exteris, quid respondisset imperatori. Mirum, qui tantâ fuerit dignitate, cum ab Hospiniano, libro de Templis, nuncupari *trivialem ludimagistrum*. Præivit illi non quidem Gesnerus, qui nihil habet tale Tom. I bibliothecæ, voce *Symeon*; sed, in bibliothecæ Gesnerianæ Epitome, Iosias Simlerus: ubi *ludimagistrum* appellat. Non arbitror hoc confinxisse: quod à viri optimi, & doctissimi, moribus alienum erat. Credo in Indice, sive Nomenclatore aliquo librorum Græcorum, invenerat. Vellem tamen auctorem laudâsset. Esto autem, ut in adolescentiâ hoc se munere sustentârit. Non ideo sic nuncupari eum oportuit, qui non genere modò, & opibus polleret: sed præterea evectus foret ad tantam dignitatem. Interim videre mihi videor, cur Symeonem non nisi cum istiusmodi elogio dimittendum putârit. Nempe offensus eo fuit, quòd à simplicioribus Vitæ ab eo exaratæ tanto in loco haberentur, omniaq; albâ signarentur lineâ, cùm neutiquam ἀβασανίστως *a* eum legi oporteat. Equidem omne hoc lubens agnosco; ut inferiùs liquebit. Sed non propterea detractum iero justis etiam laudibus *viri in Ecclesiis Græcis celeberrimi*; ut Andreæ, Rhodi episcopo, appellatur in concilio Florentino *b*: ubi quoque idem dicit, *in Ecclesiis Græcis legi quotidie*. Imò, quemadmodum Gregorius Nazianzenus cognomentum habuit Theologi, ita Symeon hic videri possit Δευτερολικῶς *c* esse dictus *recentior Theologus*. Id verisimile etiam Gretzero *d* visum fuit, propterea quòd Index bibliothecæ Vaticanæ *e* hæc habeat verba: Τῦ μεταφραςῦ κυρῦ Συμεὼν τῦ νέυ Θεολόγυ περὶ προσευχῆς *f*. Præterea Iosephus Methonensis contra Marcum Ephesinum in eadē Synodo Florentina ait: *Symeon novus seu junior Theologus, qui & Metaphrastes*. Sed quid de eo dicemus, quòd idē Simlerus claruisse Simeonem ait circa annum CIↄCC? Atqui multò antiquior est Psellus ipse, qui ejus elogiū scripsit circa annū CIↄLX. Tum enim imperare cœpit Constantinus Ducas: cujus fuerat præceptor; ut inferiùs dicetur. Iam verò Leo philosophus CLX annis ante Constantinum imperium tenuit. Sub hoc autem vixit Metaphrastes: sic tamen ut vitam ulteriùs aliquanto prorogaret. Nempe etiamnum vivebat sub Leonis filio, Constantino Porphyrogenneto; atque adeò etiam Romano Lagapeno; qui anno eo Orientalis imperii habenas accepit à Constantino, quo in Occidente cœpit imperare Henricus Auceps. Erat autem is annus Christi

a *Sine examine.*
b *Sess. 7.*
c *Discriminis caussa.*
d *Appendice Notarum ad Codinum dissertatione de imaginibus à S. Luca pictis.*
e *Codice 38 scamni 5.*
f *Metaphrastæ domini Symeonis novi Theologi de attentione liber.*

Iↄ-

Iↄcccxix. Hæc clarè docent, annis quasi trecentis aberratum esse à Simlero. Quid jam dicam de Hospiniano? qui, multo spissiori errore, censet, non nisi ducentis annis fuisse antequam ea scriberet, quod erat anno cIↄIↄxcviii. Quomodo fuerit Simeon non multo ante annum cIↄcccc; qui error est annorum quasi quingentorum. Dixeris, bellè hoc procedere ex hypothesi ea, quòd Michaël floruerit sub Leone philosopho, Basilii Macedonis filio. Id verò priùs fuisse demonstrandum. At liquet hoc de Leone, ex occasione, qua scribere vitas sanctorum cœpit. Siquidem ab hoc Leone missus in Cretam, quã invaserant Arabes, impedientibus ventis, non ultrà provectus, quàm in Parum insulam, incidit illic in senem Anachoretam: à quo didicit vitam S. Theoctistæ, virginis Lesbiæ. Quia verò senex ille rogârat, ut, legatione perfunctus, vitam S. Theoctistæ literis complecti vellet: non paruit modò, sed ab hoc sanctorum Vitas exarare orsus fuit. Quæ omnia è Psello cognoscimus. Cæterùm Arabes insulas Ægei maris, ac maritimam Græciam, infestarunt sub Leone illo, qui patri Basilio Macedoni successit: ut eodem tempore à Cedreno, & Curopalate, postea item à Zonara, & aliis, perscriptum. Meritò igitur assentio Leoni Allatio, hinc colligenti, vixisse Symeonem sub Leone philosopho. Eidem Allatio adsensum quoque præbeo, conjectanti, non alium fuisse Symeonem, qui Leonis postulato aurũ à Rhodophyllo relictum obtulit apostatæ Leoni Tripolitæ, ne eversum iret Thessalonicam: ideoque ab eodem Cæsare patricius est factus, & primus secretarius. Valde enim hoc cum eo convenit, quòd toties à Psello λογοθέτης nuncupatur. Quæ verò fuerit λογοθέτου dignitas, Ioannes Meursius in Glossario, atque alii, dicent. Porrò non in S. Theoctistæ vita concinnanda subsistit Symeon; sed aliorũ etiam vitas prodidit; easque ad mensium dies digessit. Exstant in bibliothecâ Vaticanâ, Bavaricâ, Augustanâ, aliis. Eas hortatu Aloysii Lipomani Latinas partim fecit Gentianus Hervetus; partim Guilielmus Sirletus, tunc protonotarius Pontificis, postea Cardinalis; partim etiam Franciscus Zinus Veronensis. Atque ex octo tomis Lipomani constituit Metaphrastes tres tomos. Habes & vitas eas apud Laurentium Surium. Sed plurima in iis fabulosè scripta sunt. Et ideò *Metaphrastes* dictus, quia id nomen non iis tantùm convenit, qui ex unâ aliquid linguâ transferunt in alteram; sed etiam, qui tum dictionem limant; tum, prout res tulerit, aliquid vel addunt, vel adimunt. Nempe etiam Symeon ille, ut Bellarminus verissimè

 ait,

ait, *multa addidit ex proprio ingenio, non ut res gestæ fuerunt, sed ut geri potuerunt.* Gretzero, Bellarmino, uti & Baronio, monitum, aliquas vitas à junioribus esse adjectas: nempe omnium illorum, qui post Symeonem claruerunt. A juniore quodam Psello esse eas, suspicio est v. cl. Andreæ Schotti, præfat. in Cantica. Censeo, esse à πολυγραφωτάτῳ * illo Michaële Psello; qui summi hujus viri, orationeque tantopere à se laudati, æmulus, vitas sanctorum & ipse elucubravit; quas inferiùs enumerabimus. Cave autem, hoc opus *Metaphrastas* appelles, cùm Μεταφραστὴς ei nomen sit: sed scriptor ab opere eo dicatur *Metaphrastes.* Quod non satis attendisse videtur Simlerus in Epitome sua; ubi sic legitur *Symeon Constantinopolitanus, ludimagister, composuit Græce metaphrastas, id est, sanctorum vitas; quæ singulis mensibus propriè leguntur, habentúrque in bibliotheca Vaticana.* Sed cùm tam multa peccent imperiti librarii, malo credere, Simlerum *metaphrases* scripsisse, quia sanctorum Vitas μεταφραστικῶς exarâsset. Quærat aliquis, idémne sit hic Symeon Metaphrasta, ac Symeon junior, cujus orationes supersunt, hujusmodi titulo: Τοῦ *a* ἐν ἁγίοις Πατρὸς Συμεὼν τοῦ νέου, Θεολόγου. Item divini hymni, cum inscriptione istiusmodi: Τοῦ *b* νέου ἐν θεολόγοις, πρεσβυτέρου, καὶ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ μεγαλομάρτυρος Μάμαντος, τοῦ Ξυλοκέρκου. Censet illud Iacobus Gretzerus *c*, motus illo, quòd Metaphrastæ τοῦ νέου Θεολόγου *d* nomen tribuitur tum à Josepho Methonensi, tum in Indice bibliothecæ Vaticanæ; ut superiùs exposuimus. Scrupulum tamen injicit, quod orationum XXXIII, huic tributarum, item vel θείων ἐρώτων *e*, vel capitum πρακτικῶν, καὶ θεολογικῶν *f*, (quæ omnia Latinè reddidit Iacobus Pontanus *g*) nulla fiat mentio à Psello in Encomio Symeonis. Præterea, quæ de civili Symeonis dignitate retulimus ex Psello, non bene cum eo conveniunt, quòd Symeon junior in Inscriptione operum, ut paullò antè vidimus, vocatur presbyter, & ἡγούμενος, sive antistes *h* monasterii, quod Constantinopoli erat prope murum, cui nomen erat Xylocerci, vel potiùs Xycerci. Puto, idem si foret, monasticæ ejus vitæ non sivisset nos ignaros esse Psellus. Denique adversatur, quòd Symeon ipse initio orationis decimætertiæ, quæ est de diabolo, dicat: Αὐτὸς γὰρ ἑξακισχιλίοις, καὶ ἑξακοσίοις, καὶ ἐπέκεινα τούτων ἔτεσι διαμείνας ἀεὶ πολέμιος τῶν ἀνθρώπων, ἄδηλος, καὶ κρύφιος. *Ipse annis sexies millenis, ac sexcentis, & quod excedit, perstitit*

esse

* *Plurimorum scriptorū parente.*

a *Sancti Patris nostri Symeonis juniorū Theologi.*

b *Iuniorū Theologi, presbyteri, & antistitis monasterii sancti & magni martyris Mamantis prope Xylocercum.*

c *Codini appendice, quæ est de Imaginibus, pag* 361.

d *Iunioris theologi.*

e *Divinorū amorū.*

f *Moralium, & theologicorum.*

g *Edita Ingolstadii anno* 1603.

h *Simlerus in scriptoribus, quos Gesneri bibliothecæ, sive epitomæ ejus addidit, ἡγούμενον vertit* principem: *cùm* præsulem, *vel* præpositum, *aut simile, dicere debuerit. Sic Liberato in Breviario cap. undecimo idem tum* hegumenus, *tum* archimandrita *vocatur.*

esse hostiis generis humani, occultus, atque clandestinus. Loquitur ex computatione Græcorum receptissimâ, sive illâ Ecclesiæ Constantinopolitanæ; secundùm quam Christus est natus anno mundi quinquies millesimo quingentesimo nono. Adde jam annos Christi mille nonaginta & unum; conficient anni sexies milleni, & sexcenti *a*. Fuerit is annus Alexii Comneni undecimus. Sed enim propter illud *μετέπειτα b*, addere annos aliquot oportet. Nec tamen centenos; quia, hoc si foret, non *sexcentos* annos, sed *septingentos* dixisset Symeon. Si solùm addideris annos XXVIII; habebis annum ultimum Alexii, ac primum filii Ioannis Comneni: qui imperare cœpit anno Christi CIↃCXVIII; imperium verò filio Manueli Comneno reliquit anno CIↃCXLII. Quare verisimile est, vixisse, partim extremis Alexii temporibus, partim sub filio ejus Ioanne Comneno: qui vivere demum desiit anno CIↃCLXXX. Quomodo Symeo junior post Metaphrasten fuerit annis ampliùs CCL.

a 5509, 1091, 6600.

b *Et deinceps.*

Hippolytus Thebanus memoratur Glycæ in tertia parte Annalium. Conradus Gesnerus in bibliotheca sua ait, composuisse Chronicon; atque id Romæ exstare in bibliotheca Vaticana. In epitome legitur, ex eo à Ioanne Sambuco desumtum esse de ortu & nativitate B. Virginis Mariæ fragmentum *c*. Henricus Canisius Tom. III Antiq. Lect. edidit Græcè, Latineque, Hippolyti hujus Chronicon, vel potiùs ex eo fragmentum. Quod ad ætatem attinet, non potest esse antiquior Symeone Metaphraste, cujus ipse meminit. Æquales fuisse, Possevini sententia est. Alii Simeonem paullò juniorem arbitrantur. At omnino fallitur Gesnerus, cùm suspicatur, Thebanum Hippolytum eundem esse ei, de quo B. Hieronymus agit in Catalogo. Nam is quidem Origenis fuit æqualis, Arabum metropolitanus. Sed sollemne est veteribus, Hippolytos confundere: uti dixi in S. Hippolyto, lib. hujus cap. XV *d*.

c *Edidit Patavii Gratiosus Pertachenus.*

d *In Addendis.*

CAPUT XXVI.

Constantinus Porphyrogennetus imperator, literarum, & literatorum, amans admodum. Ejus jussu collecti LIII *libri digestorum politicorum, & historicorum. Quantum damni ea res dederit Reip. literariæ. Nicephorus philosophus. Georgius Cedrenus, vix tressis scriptor, nisi quatenus ex Africano, & Eusebio, aliquos purpuræ pannos habet, quos frustra alibi quæras. Michaëlis Pselli elogium.*

 Sub

Sub Michaële illum Ducâ vixisse. Possevini ἀλογισία, & quid eum in errorem induxerit. Pselli de rebus ævi sui historia. Ioannis Curopalatæ ætas. Historiam ejus Cedrenus exscripsit. Eundem esse Ioannem Scylitzam, ac Ioannem Thracesium. Geminus Ioannis Livinei error. Thracesium ubi. Quis Πρωτοβεστιάριος dicatur: quis item Κουροπαλάτης; & quanta ejus dignitas. Curopalatæ interpres notatus, quòd ejus historiam produci solùm dicat usque ad tempora Isaacii Comneni; quæ viginti ampliùs annis ulteriùs se extendit. Ioannes Xiphilinus. Suidas quando vixerit, & quæ scripserit.

DEcimum seculum, præsertim exacto primo decennio, quo Leo hactenus celebratus imperium obtinuit, cætera valde fuit obscurum; ut meritò ait Bellarminus in scriptor. Ecclesi. a Interea nonnihil lucis accepit à Constantino Porphyrogenneto, Leonis filio, principe studiorum amantissimo; quæ & non parùm promovit; ut testantur Georgius Cedrenus, Zonaras Annal. lib. III, Theodorus Metochita Histor. Rom. lib. II, Michaël Glycas Annal. lib. IV, atque alii. Imperator hic, cùm videret historicorum maximum numerum, & consiliatiorum in iis legendis negligentiam, quo malo isti occurreret, jussit flores ex historicis omnibus excerpi, atque in politicorum usum digeri in corpus unum: quod in partes LIII, quasi locos quosdam, digestum fuit. Dubium verò non est, quin hæc non minima fuerit caussa, cur tot nobiles Græciæ historici perierint. Nam ut loci illi solùm consuli, ac legi, cœpere: historici, ex quibus illa descripta erant, describi desierunt. Ex istis autem LIII Pandectarum, seu florilegii politici partibus, una duntaxat hodie superest: nempe illa, quæ *excerpta legationum* continet.

a *In Leone Sapiente.*

Fortasse nec indignus, qui memoretur, fuerit Nicephorus philosophus, atque orator; cujus oratio funebris exstat de vita Antonii, Patriarchæ Constantinopolitani, qui decessit anno IↃCCCCI. Habes apud Surium Tom. I. die XII Febr.

Credo, aliàs nobis accuratiùs meditanti, duo tres præterea ejus seculi se offerent. Sed enim nonne tum quoque meritò dixeris,

Occurrunt b *rari nantes in gurgite vasto.*

b I *Æn.*

Quare

Quare hinc jam me confero ad seculum undecimum, longè scriptorum feracius.

Ordior à Georgio Cedreno, monacho. Hic annales, sive compendium elaboravit, ab initio mundi usque ad Isaacium Comnenum; cujus & vixisse temporibus videtur. Is verò Michaël VI Stratiotico successit anno Christi cIↃLVII. In rebus Byzantinis Zonarâ paullò diligentior est. In iis autem, quæ Constantinopolitanos Cæsares præcedunt, cedit Zonaræ: à quo & stylo vincitur, uti etiam à Niceta, & Gregora, & aliis. Interim in centone hoc, ac, penè dixerim, quisquiliis istis, aliquos purpuræ pannos reperire est, ex Africano ab Eusebio, indeque à compilatore hoc, suo adsutos centoni. Nam ut Africanū Eusebius, Eusebium Georgius Syncellus; ita Syncellum, itemque Theophanem, qui Syncellum continuavit, ad verbum exscripsit Cedrenus. Vocavit verò hoc opus *σύνοψιν ἱστοριῶν*.[a] Sed ut ipse mutilârat priores, ita ejus quoque volumen mutilarunt juniores: idque judicio nullo, sine ordine temporum, sine delectu rerum. Fortasse tamen erit, cùm integriùs prodeat. Sanè doctissimus Leunclavius, in notis ad Turcicos annales, monet, aliquot se habuisse Cedreni folia, quæ deessent in codd. vulgatis. Ac Josephus Scaliger, suis in Eusebium notis, paginam integram ex Georgio Syncello, atque alia quædam, adfert, quæ frustra quæras in excusis. Cæterùm historia Cedreni, à morte Nicephori usque ad imperium Isaaci Comneni, etiam legitur sub nomine Joannis Curopalatæ, paucis exceptis: quod Gesnerus monuit. Ac Casaubonus quoque, notis in lib. XVII Strabonis, refert, ut, cùm à Græculo historiam Curopalatæ emisset, eamque contulisset cum Cedreno, deprehenderit eadem iisdem verbis ab iis dici; ut alteruter necessariò plagiarius sit. Uter autem alterum exscripserit, mox exponam, cùm de Ioanne hoc Curopalate verba faciam.

Sub Constantino Duca, qui Isaacio Comneno anno suffectus cIↃLVIII, claruit *πολυγραφώτατος*[b] ille Michaël Psellus. Præfectus fuit studii Michaëlis Ducæ, Constantini Ducæ filii: qui an. cIↃLXXI successit Romano Diogeni. Atque hæc satis liquent ex Zonaræ Annalibus. Bellarmini tamen, ac Possevini, sententia est, parem aut supparem fuisse Symeoni Metaphrastæ. Inq; eo sequuntur Baronium in Annalibus ad annum IↃCCCCXI.[c] ubi hoc colligit ex eo, quia Psellus sic scribat in laudem ejusce Symeonis: *Non enim eum veluti abscissum, aut divisum fuisse, dicunt ii, qui viderunt: sed videbatur veluti*

[a] *Conspectum historiarū.*

[b] *Multitudine scriptorū celebris.*

[c] *Apud Surium 27. Novembr.*

nti à quodam vinculo liberari, & hilari nutu se extendere ad ducentes angelos; & quodammodo se ipsum tradebat illorum manibus, ut citò emigraret de corpore. Nempe existimarunt Baronius, & alii, hoc Psellum dicere, se audisse de iis, qui viderunt Symeonis ad Deum transitum: unde colligunt, non ita multò obiisse antè quam ista scriberet Psellus. Sed non, si ea acceperit Psellus ex iis, qui adfuere morienti, eò illos viderit, ac audierit. Accepisse ex iis possit, quæ scriptis consignassent. Quod omnino statuendum, quia inter Symeonem Metaphrasten, ac Michaëlem hunc Psellum, quasi annorum est ducentorum intervallum. Prior enim vixit sub Imp. Leone Philosopho, Basilii Macedonis filio: qui imperii habenas accepit IↃCCCLXXXV. Posterior autem imprimis claruit sub Michaële Duca: qui anno CIↃLIX cœpit imperare. Atque huic Constantino Ducæ, cujus studiis à parente Constantino fuerat præfectus, σύνοψιν * legū versibus panxit politicis, sive popularibus. Item edidit responsiones ad diversas quæstiones politicas, & omnifariam doctrinam, quæ capitibus constat CXCIV. Tria isthæc in bibliothecâ Palatinâ, nunc Vaticanâ, exstare, scribit Marquardus Freherus in Chronologiâ suâ, juri Græco-Romano præfixâ. Atque hæc Baronii, & Bellarmini, arguunt errorem; de quo paullò antè diximus. Antonius Possevinus agnoscit in Apparatu sacro, eundem Psellum de fide librum emisisse ad Michaëlem Ducam: atque eum superesse in bibliotheca Imperatoris, quæ est Viennæ. Quare satis mirari non possum, referre eundem paullò antè, Psellum hunc fuisse præceptorem Leonis cognomento Philosophi: qui anno IↃCCCC etiamnum imperabat. Videor autem videre mihi, quid imposuerit Possevino. Legerat nempe apud Ioannem Curopalaten, tempore Michaëlis, ac Theodoræ matris, floruisse Leonem philosophum, qui præceptore in Andro usus fuerat studioso quodam homine, Michaële Psello. Sic enim scribit in Michaële III a: *Grammaticam asserebat se Leo, & Poëticam, Constantinopoli didicisse; reliquas verò disciplinas, cùm in insula Andro commoraretur: ibi enim cum studioso quodā homine Michaële Psello versatus; atque ab eo perceptis elementis, atque rationibus quibusdam, & principiis, quando non, quantum voluit, comprehendit, obibat Monasteria.* Hunc Leonem philosophum putavit esse Leonem Imp. cognomento philosophum. Atqui Michaël cum Theodora matre rexit anno IↃCCCXLII, ac proximis XXV annis. Leo autem imperare demum cœpit anno IↃCCCLXXXVI. Præterea Leo Imp. natus erat patre imperatore, Basilio Macedone. Leo philosophus, Mi-

* *Conspectum, sive compendium.*

a *Pag. 29. b. edit. Ven. a. 1570.*

Michaëlis Balbi æqualis, non eo commendatur à Curopalate, quòd patrem haberet imperatorem: sed quòd patruus ei foret Ioannes, patriarcha Constantinopolitanus. Sed seu hunc, seu alterum Leonem intelligas, sanè spissus est error Possevini: cùm Leo prior totis annis ducentis; Leo imperator, centum & quinquaginta annis, distet à Constantino Duca, & Michaële filio, imperatoribus; sub quibus vixit celeberrimus ille Michaël Psellus. Imò etiam pertigit ad tempora Nicephori Botoniatæ: sed ab hoc fuit omni dejectus dignitate. Præter librum de septem Synodis, ubi de tempore, quo habitæ, falli interdum videtur; præter item præfationem in Philippi Solitarii Dioptram *a*, sive dissertationem animi & corporis, quod opus esse partim theologicum, partim historicum, Simlerus *b* ait; præter item alia tam multa, quorum meminere Gesnerus, & Possevinus; condidit quoque historiam; quod initio historiæ suæ testatur Ioannes Curopalates, ac Georgius Cedrenus. Et inde quædam referre se dicit Zonaras Tom. III, in Isaacio Comneno, item in Romano Diogene: similiterque Theodotus Metochites facit lib. 11 Historiæ Sacræ. Meminit & semel, iterumque, Michaël Glycas in Annalibus; ac Index Grammaticus apud Antonium Verderium in Supplemento bibliothecæ Gesnerianæ. Variæ etiam orationes ejus exstant, panegyricæ quidem, sed pariter historicæ. Ut in Constantinum Ducam, Romanum Diogenem, & Michaëlem Ducam, imperatores. Adhæc aliæ in laudem Nicolai Monachi, qui fuerat καθηγούμενος τῆς ἐν Ὀλύμπῳ μονῆς *c*. Item laudem Ioannis Crustulæ, οὗ ἀναγνόντος ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ *d*. Præterea reliquit orationem historicam, atq; encomiasticam, Symeonis Metaphrastæ: post quam scriptam non diu supervixit. Habes in historia Sanctorum Aloysii. Item in Surio Tom. VI die XXVII Novemb. Hujus Pselli illustre est elogium apud Annam Comnenam Alexiados libro quincto. Atque Cedreno dicitur τῶν φιλοσόφων ὕπατος *e*: uti Cedreno ὑπέρτιμος Ψελλὸς *f*. Et Zonaræ πολὺς τὴν γλῶτταν, ὁ σοφώτατος Ψελλὸς *g*. Etiam indicta nobis multa reperies apud v. cl. Leonem Allatium dissertatione de Psellis.

Æqualis Cedreni, & Michaëlis Pselli, Ioannes Curopalates fuit. Ac de Psello quidem præfatione suâ hoc Curopalates testatur. Divulgavit historicum compendium, quod incipit ab obitu Nicephori imperatoris à Genicis; hoc est, anno IↃCCCXI: ac desinit in rebus Nicephori Botoniatæ; qui imperare cœpit anno CIↃ-

a *Latinè Ingolstadii edidit Iacobus Pontan⁹.*
b *In iis, quæ addidit bibliothecæ Gesneri.*
c *Præses monasterii in Olympo.*
d *Qui legerit in sacro loculo, sive urna.*
e *Philosophorum summus.*
f *Honoratissimus Psellus.*
g *Disertissimus, & sapientissimus Psellus.*

LXXVIII. Eadem autem usque ad gesta Isaacii Comneni in Cedreno legas; ut superiùs dicebamus. Alter igitur alterum transscripsit. Uter autem? dixerit aliquis. Equidem non arbitror hoc à quoquam hactenus expositum esse. Quare non ingratum fore puto, si, quid super eo in mentem mihi venerit, exponam: si non ob aliud, saltem ut judicium aliorum faciliùs eliciam. Censeo igitur, Cedrenum, quæ ab obitu Nicephori usque ad imperium Isaacii Comneni refert, hausisse ex Ioanne Curopalata. Movet me illud imprimis, quòd Ioannes in historiæ suæ proœmio ait, Georgium quidem Syncellum ordiri historiam suam ab orbe condito, eamque producere usque ad Maximinianum, & Maximinum, Cæsares: hinc autem incipere Theophanem, & progredi usque ad obitum Nicephori: quæ verò post Nicephorum sunt consecuta, ea à nemine simili studio esse tractata: etsi non defuerint, qui vel nudos texerent imperatorum catalogos, vel laudationem, aut vituperationem instituerent, seu Imperatoris, seu Patriarchæ: vel qui fusiùs quidem res gestas exponerent; attamen, quia hic amore, alter odio, abriperetur, eò multùm inter se discreparent, turbarentque animos legentium. Ac propterea sibi propositum esse, quâ ratione in literas sua retulerant Syncellus, & Theophanes, eâdem cætera pertexere. Nempe usque ad tempora Isaacii Comneni, vel eorum etiam, qui paullò pòst imperarunt. Quippe ætate Isacii Comneni, & proximorum imperatorum, vixit Ioannes Curopalates: ut antè ostendimus; & ex iis etiam, quæ dicemus, planius fiet. Unde colligitur, Ioannem Curopalatem fuisse, qui, ut Syncellum Theophanes, ita Theophanem ipse continuaret, historiamque ad tempora usque Isaacii Comneni, imò aliquanto etiam ulteriùs, perduceret. Sanè, quam sibi laudem tribuit Ioannes Curopalates, hanc vindicare sibi Cedrenus non audet: imò disertim dicit, ubi desinit Syncellus, incipere Theophanem; ubi finit Theophanes, ibi auspicari Ioannem: se autem ex tribus illis conficere historiæ suæ corpus; sed ita, ut interserat suis locis nonnulla ex parva genesi, historia Ecclesiastica, & aliis. Quid igitur manifestius, quàm Ioannem sua nemini; Cedrenum tertiam operis partem, hoc est, eam, quam Ioannes tractârat, Ioanni ferre acceptam? Sed porrò quæritur, an Cedrenus, ista cùm dicit, signet Ioannem Curopalatem. Planè ita censeo. Nam historia Curopalatæ à Nicephoro, usque ad Isaacium Comnenum, eadem est ac Curopalatæ, paucis sanè mutatis. Nemo hoc negabit, qui utrumque contulerit.

Quid

Quid ergò dubitamus, quin Ioannem is Curopalatem exſcripſerit? Verùm, obſtare, aliquis dicet, duo quantivis pretii argumenta. Nam qui primum ſe ait conſtringere tempora Nicephorum conſecuta, is vocatur in libri inſcriptione Ioannes Curopalates Scylizza. At quem Cedrenus ſe exſcribere ait, ab ipſo appellatur Ioannes Protoveſtiarius, Thraceſius. Adhæc, prior perducit hiſtoriam uſque ad tempora Nicephori Botoniatæ. At alter ſiſtit in Iſaacii Comneni initio. Sunt autem inter initium Iſaaci Comneni, & Nicephorum Botoniaten, anni XX. Priori argumento ſic abunde mihi occurrere videor. Puto, eum, qui Theophanem continuavit, fuiſſe Ioannem Scylizzam Thraceſium, dignitate priùs quidem Protoveſtiarium, poſtea autem Curopalatem. Dicam de ſingulis horum ordine. *Scylizzes* familiæ eſſe nomen videtur. Quamquam aliter de iſtoc viſum egregio viro, Io. Livineio, præfatione eâ, quam Theodoræ Studitæ præmiſit. Verba ejus ſunt: *Autores laudo Ioannem Zonaram, & ejus ſimium alterum, Ioannem Curopalaten, ac magnum Biglæ & Σκυλίτζυ Drungarium; qui exſtat in Vaticano.* Sed paucis his verbis bis, judicio meo, peccat vir doctiſſimus. Prius eſt, quòd ſimium Zonaræ vocat Curopalaten, cùm is poſt Curopalaten ſcripſerit. Nam Curopalates æqualis fuit Michaëlis Pſelli; ut ex præfatione liquet. Nec ulteriùs hiſtoriam perducit, quàm initia imperii Botoniatæ: ut ſub eo deceſſiſſe videatur; præſertim quando mortem ejus non exponit. At Zonaras deſinit in morte Alexii Comneni, qui Botoniatæ ſucceſſit, atque annis imperavit XXXVII. Vixit autem Zonaras partim ſub Alexio hoc, partim filio ejus Ioanne, qui patris in imperio ſucceſſor fuit. Alter error eſt, quòd Curopalaten cenſet fuiſſe Scylitzæ drungarium, cùm drungarius non cum Scylitza, ſed cum *bigla* jungatur. Ut qui dicatur fuiſſe *μέγας δρουγγάριος τῆς βίγλης*, hoc eſt, *magnus biglæ*, ſeu *excubiarum drungarius*, ſive *præfectus*. Nam *βίγλη* corruptum ex *vigilia*: *drungarius* autem eſt à *drungo*; quo pro militum globo etiam Vopiſcus in Aureliano utitur: ut Codinum, & Græcorum alios, mittam. Ac de iſto hîc ſatis. Nam fuſiùs de *drungi*, & *drungarii* vocabulis, egi lib. II de vitiis Sermonis cap. V. Thraceſium, quam patriam ejus ſtatuimus, eſt Aſiæ minoris tractus; juxta mare Ægeum: ut conſtat ex Conſtantini Porphyrogenneti lib. I de Thematibus, Themate tertio, quod *Thraceſiorum* vocabatur: ubi &, cur ea pars *Thraceſium* à Thracia dicta ſit, exponit. Protoveſtiarius erat primus eorum quibus incumberet cura veſtiarii imperatoris. Ita uſi quoque Nicetas, Georgius Logotheta,

theta, alii. Et origo vocis satis id docet. Ab hoc munere provectus fuit ad longè majorem, nempe ad palatii, curam: quam qui sustineret, *Curopalates* audiebat. Unde Corippus Africanus, lib. I de laudibus Justini:

Successor soceri factus, mox Curapalati est.

Dixerat quoque libro I:

Ordine pro rerum vocitatus Cura palati.

Quanta autem ea dignitas fuerit, ostendunt, quæ proximè antecedunt:

Cùm magni regeres divina palatia patris,
Par exstans curis, solo diademate dispar.

Ecce ait, dignitatem Curopalatæ proximam fuisse dignitati imperatoriæ: ut nihil mirum sit, si & imperatoris frater eâ dignitate fuerit honoratus: cujus rei exemplum habemus apud Luitprandum in Legatione. Nec movere debet, quòd præterea posse objicii dicebamus: videlicet quòd longiùs in historia provehitur Curopalates, quàm Cedrenus. Fortasse enim alius ista Curopalatæ adjecit. Sed non eò confugiam. Sint ea, quæ Cedrenus non habet, ab ipso Curopalata. At est illud discrimen leve. Quippe annorum XX, vel, si his triennium, quo ipse Botoniates imperavit, adjeceris, haut plures tamen fuerint, quàm XXIII. Videlicet Ioannes Scylizza, cùm protovestiarius foret, historiam tantùm perduxerat usque ad Isaacium Comnenum. Hanc compilavit Cedrenus monachus. Sed multos postea annos vixit Ioannes: interim ad curam palatii evectus fuit. Tum sequentium quoque Imperatorum, annorum puta viginti, & paullò amplius, historiam adjecit. Satis autem mirari non possum, quid impulerit Ioannis Curopalatæ interpretem, Io. Baptistam, ut, si ea, quæ de Isaacio Comneno, & deinceps, leguntur, ipsius esse Curopalatæ, non autem ab alio adjecta, arbitraretur: nihilominus & in inscriptione, & in præfatione operis, diceret, compendium hoc historicum ab obitu Nicephori à Genicis deduci usque ad imperium Isaaci Comneni. Credo, in inscriptione MSSI codicis ita reperit: quod non parùm confirmat sententiam nostram de duplici editione. Nec enim istiusmodi inscriptio locum habuisset, nisi istoc compendium, prout à Ioanne Scylizze priùs editum fuit, ad Isaacium dumtaxat pertigisset. Sed cùm pòst, non alius puto, (quamquam nec absurdè hoc defendi possit) sed ipse adjecerit Scylizza res gestas Isaacii Comneni, Constantini Ducæ, Eudociæ, quæ Du-

cæ

cæ vidua erat, Romani Diogenis, Michaelis Ducæ, & Nicephori Botoniatæ, cui Alexius Comnenus successit: omnino, utcumque id à Græco librario factum non esset, ipse mutare inscriptionem veterem debuit: vel si tantillum à Græco codice abire religio ei fuit, saltem ad oram libri, aut in præfatione, vel alibi, id annotâsset. Nunc & sibi & fortasse Curopalatæ, injuriam facit; cùm tam nobilis appendicis (à quocumque ea sit) mentionem facit nullam: ac tantùm ait, edere se historiam ab obitu Nicephori à Genicis, usque ad Isaacium Comnenũ: quasi non Curopalates porrò, seu alius, sex Imperatorum gesta addiderit, ipseque etiam Gabius ea Latinè verterit: tantóque minùs silentio hoc debuerit præterire, quòd priora etiam in Cedreno (etsi hoc fugisse Gabium videtur) legere sit; at illa de sex imperatoribus postremis, ex Curopalate quidem, at non item è Cedreno, cognoscamus. Ait quidem, Curopalaten complecti historiam annorum fere trecentorum: sed hoc verum sit, si tempora numeres usque ad Nicephori Botoniatæ excessum, sive initium Alexii Comneni. Sed ad usque Isaacium Comnenum anni erunt duntaxat CCXLVI. Interea cum Gabius plura præstet, quàm frontispicio, aut procemio, promittit: quanto sanè ille plus laudis meretur, quàm multi, nostri temporis, contrà affecti, homines, ut cum Comico *a* dicam, *a Bacchid. Act. 5. sc. 6.*

Linguâ factiosi, inertes operâ, sublestâ fide.

Præter hos sub Constantino XII, cognomento Ducâ, (cujus uxori Eudoxiæ tribuitur Cento Homericus de Christo) claruit Ioannes, cognomento Xiphilinus, VII ejus nominis, patriarcha Constantinopolitanus, ordine in iis LXXVIII; quâ dignitate functus est annos XI, menses VII. Antea fuit monachus montis Olympi. Patriâ erat Trapezuntius. De eo sic Glycas Annalium parte IV: *Constantino patriarchâ mortuo, Ioannes Xiphilinus in ejus locum suffectus est: vir omnino propter eloquentiam, doctrinam, prudentiam, virtutem, admirandus. Trapezunte oriundus, vitam in Olympo religiosis exercitiis deditam agebat: unde vi pertractus est ad hanc dignitatem, tanquam inter alios eximius.* Xiphilinus hic Dionis historiam in compendium redegit; nisi cum nonnullis, nepotem ejus fuisse, malis. Sed priorem sententiam magis probo: uti & Andr. Schottum facere video Prolegomenis in Photii myriobiblum.

Proximè post istos Suidam vixisse censeo; temporibus videlicet Alexii Comneni; qui imperium suscepit anno CIƆLXXXI. Hoc, de ætate, scimus ex iis, quæ scribit in voce Ἀδάμ; ubi à Christo nato,

usque ad id tempus, effluxisse ait annos CIƆXVIII. Sanè, Suidam ante annos claruisse quingentos, etiam judiciũ est doctissimui Casauboni a. Sed poterat *sexcentos* dixisse; ut facit Andreas Schottus præfatione in proverbia ex Suidæ Collectaneis. Etsi autem, quantum ad lexicon, propriè historicus non est: tamen magnam partem operis sui historiis farcivit: quas à se, ac discipulis suis, Latinè translatas seorsum edidit Hieronymus Wolfius. Primus verò Latinè transtulit, atque etiam annotationibus illustravit Robertus Grosseteſt, sive Capito, Anglus; qui obiit anno CIƆCCLIII; ut auctor est Balæus in scriptoribus Britannicis centuriâ IV. Sed omnium facilè industriam vicit Æmilius Portus, Francisci filius; qui Græcum textum cum Mssis contulit, multisque locis emendavit, obscura item explicuit, integrum quoque Latinè transtulit. Videri verò possit Suidas etiam alia in literas retulisse. Sanè Σουίδας ἐν Θεσσαλικοῖς adducitur ab Apollonii scholiaste in I Ἀργοναυτ. Et eopse libro legas, Σουίδας b, καὶ Ἀριστοτέλης, οἱ περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένοι. Imò Suidam ἐν γενεαλογίαις citat Stephanus in Ἄμυρος. Sed cùm Suidas ipse meminerit Hermolai; qui Stephani epitomen fecit: omnino alius iste Suidas fuerit. Videlicet duo minimùm fuere Suidæ. Unus ipso Strabone antiquior. De quo sic scriptor ille lib. VII: Σουίδας c δὲ τοῖς Θετταλοῖς μυθώδεις λόγους προσχαριζόμενος, ἐκεῖθέν τέ φησιν εἶναι τὸ ἱερὸν μετενηνεγμένον ἐκ τῆς περὶ Σκοτοῦσαν Πελασγίας. Unde discimus, valde antiquum esse Θεσσαλικῶν opus; quod Suidæ quoque, ut jam vidimus, Apollonii tribuit scholiastes. Atque hujus etiam, tum libri γενεαλογιῶν, tum de Eubœa, fuerint, quos Stephanus à Suida exaratos esse testatur. Alter Suidas, lexici auctor, junior esse non potest Ioanne Zimisce. Siquidem voce Ἀδάμ ab origine mundi exorsus temporum seriem usq; ad Zimiscen perducit. Is autem imperare cœpit an. IƆCCCLXX. Et profectò si multò pòst vixisset, credo, ulteriùs tempora perduxisset. Siqua recentius seculum indicare videntur, ea fortasse addiderint juniores. Vel hoc verum est; vel locum, quem dixi, transscripserit ex aliquo, qui Zimiscis tempore vixerit. Nam is mos Suidæ, ad verbum priores exscribere, neque mentione eos dignari. Nescio autem, quid in mentem venerit doctissimo Angelo Politiano, ut epistolâ ad Bernardum Riccium, quæ legitur libro undecimo, dubitaret, an ullus unquam Suidas fuisset. Quam sententiam, quæ diximus, satis refellunt. Atque hi claruere seculo undecimo.

a *In exercitat. I. ad apparatum Annal. num. 25.*

b *Suidas, & Aristoteles, qui de Eubœa tractarũt.*

c *At Suidas in Thessalicis, ut Thessalis fabularũ additamento gratificaretur, ex ea, quæ apud Scotusam Thessaliæ est, Pelasgiâ in Epirum translatũ id fanum ait.*

CAP.

CAP. XXVII.

Euthymii Zigabeni Saracenica. Ioannis Zonaræ ætas, honores, historia universalis, incuria. Annæ Comnenæ genus, eruditio, historia, fides. Michaëlis Glycæ historia quadripartita. Constantinus Manasses. Ioannes Tzetzes. Anonymi Græciæ Prætoris historia annorum LX.

PErgamus porrò ad eos, qui famam obtinuere seculo duodecimo. Ex his Euthymius Zigabenus Monachus (sicut ipse initio Panopliæ testatur) ingenii doctrinæque suæ monumenta per orbem dispergebat sub Alexio Comneno: qui XX ultimis superioris seculi, ac XVIII primis seculi duodecimi annis, imperavit. Anno enim CIƆCXVIII successorem habuit filium Ioannem Comnenum. Zigabeno autem aliquis videatur hîc esse locus propter Saracenica, seorsum Græcè, & Latinè, edita à Commelino, & Sylburgio *a*. Sed iis narrantur quidem ortus, & commenta Mahumedis, verùm ut refellantur; quod jam ad Theologum potiùs pertinet. Idem dixero de historia aliarum hæresium, quam in Panoplia narrat. Porrò in Saracenicis non satis semper litat veritati, eò quòd usus sit pravâ Alcorani tralatione: quod Arabicè gnari sciunt: monitumque Iosepho Scaligero in opere de emendatione Temporum *b*. Græcè Panopliam vertit Petrus Franciscus Zinus Veronensis *c*. Nec parum laudis invenit Euthymius commentando in Psalmos, & IV Euangelia: eò quòd sit *in verborum proprietatibus observandis diligentissimus*; ut optimè censet Maldonatus in Matth. cap. XVII. 18.

a An. 1595.
b Pag. 487.
c Ed. Venet. an. 1555.

Extremis ejusdem Alexii temporibus, item sub Ioanne Comneno, floruit Ioannes Zonaras; qui justiùs inter historicos sibi locum deposcit. Hic priùs maximos in Constantinopolitano imperio honores gessit. Nam magnus in eo Drungarius, & Protosecretarius, fuit. Postea, monachus factus, scripsit historiam καθολικὴν *d* ab initio mundi usque ad sui ævi imperatoris, Alexii Comneni, obitum: qui incidit in annum Chr. CIƆCXVIII. Passim autem Dionem vel sequitur, vel exscribit: ita ut sæpe, quid Dio in libris deperditis senserit, & scripserit, ex Zonara liceat cognoscere. Syncerae fidei historicum appellat Alexander Brassicanus Jurisconsultus, Vir Cl., præfatione in Salvianum. Majorem tamen curam, at-

d Universalem.

que

que industriam, meritò in eo desideramus. Sed illud maximè mirandum, virum usque adeò experientem, etiam in sui temporis rebus, pleraque perfunctoriè tantùm dicere: cùm multa, magnaque iis temporibus gesta sint, oientali orbe cum occidentali quasi concurrente. Sanè pauca sunt, quibus Alexii Comneni vitam perstrinxit.

Sed bene est, quòd hunc Zonaræ defectum supplevit Alexii imperatoris filia, Anna Comnena: de cujus eruditione ita Zonaras *a* ipse, Τῆς *b* ἐν λόγοις παιδείας ἀντείχετο, καὶ τὴν γλῶτταν εἶχεν ἀκριβῶς ἀττικίζουσαν, καὶ τὸν νοῦν πρὸς ὕψος θεωρημάτων ὀξύτατον. Scripsit hæc libros quindecim de rebus gestis patris sui, quos *Alexiada* vocavit. Horum octo primos ex Augustana bibliotheca edidit Hœschelius. Multa verò de parente suo longè aliter narrat, quàm Latini solent: qui omnes propè, si unum excipias Albertum, Canonicum Aquensem, Cæsarem eum describunt, tanquam hominem fraudulentum, ac perfidum. Sed satis verisimile est, tum Latinos suo erga Græcum Imperatorem odio, tum filiam Comnenam amori erga patrem suo, aliquanto ampliùs indulsisse, quam per leges historiæ liceret.

a Tom. 3. pag. 242.
b *Studiis erat addicta, & exquisitè atticissabat, & acutissimo erat ingenio ad abstrusissimas quasque contemplationes.*

Iisdem temporibus fuit Michaël Glycas, Siculus. Scripsit annales quadripartitos, opus non historicum modò, sed etiam physicum, & theologicum. Primâ parte agit de operibus sex dierum. Alterâ de rebus gestis ab orbe condito usque ad natum Christum. Tertiâ persequitur res à Christo usque ad Constantinum M. Quartâ Cæsarum Byzantinorum res tractat usque ad obitum Alexii Comneni; qui successorem reliquit Joannem Comnenum, anno, ut antea diximus, CIↃCXVIII. Exinde usque ad captam Constantinopolin perstrinxit res Byzantinas Leunclavius: qui, uti primus Glycæ nobis interpretationem dedit, ita ei suum quoque historiæ Byzantinæ supplementum adtexuit. Scriptorem hunc leges quidem historico præscriptas non observare, multa tamen notatu digna in eo reperiri, judicium est Thomæ Demsteri paral. in Antiq. Rosini lib. 1, cap. 1.

Paullò Glycâ junior fuit Constantinus Manasses, scriptor non aspernandus, præsertim in rebus Byzantinis. Scripsit versibus politicis σύνοψιν ἱστορικὴν *c*: quam Latinè vertit doctissimus Leunclavius: Græcè autem primus edidit clarissimus collega noster Ioannes Meursius. Hæc Chronica ejus accuratissima appellat Janus Douza Nordovix, præfatione alterâ historiæ suæ metricæ de priscorum

c *Conspectum, sive compendium historicū.*

corum Hollandiæ Comitum gestis. Comprehendunt res ab initio mundi usque ad finem imperii Nicephori Botoniatæ, initium verò Alexii Comneni: quod incidit in annum cIↃLXXXI. Vixit autem circiter LXXX annis pòst: nempe circa annum cIↃCL, temporibus Manuelis Comneni. Ut cognoscitur ex descriptione Theodosii II; ubi Manueli Comneno imperatori suo, diutinum precatur imperium. Item ex lemmate procemii; unde videmus opus suum nuncupâsse Manuelis hujus fratriæ, Irenæ, Andronico nuptæ. Atque hic Manasses, etsi versibus scripserit politicis, non metro heroico; uti factum Latinè à suppari Philippo Galthero decem Alexandreidos libris: huic tamen, & viribus ac lacertis, & uberi dicendi copiâ, præfertur à Jano Douza, præfatione alterâ, quam præmisit annalibus Batavicis, carmine à se compositis.

Circa hæc tempora etiam claruit Ioannes Tzetzes, Isaacii Tzetzæ, ejus, qui in Lycophronem commentatus, frater. Hic, præter scholia sua in Hesiodum, etiam Variam historiam est complexus versibus politicis; non autem iambicis; quod Gesnerus putavit. Ipse, Chiliade XI a, histor. CLXXXV, se vivere dicit annis centum post Michaëlem Psellum, qui pulicis encomium scripsit. Vixerit igitur circa annum cIↃCLX, imò & cIↃCLXXX. [a] Pag. 218.

Verba si Tzetzæ voles, ea sic habent:

Ὁ Μιχαὴλ μὲν ὁ Ψελλὸς ψύλλας ἐγκωμιάζει,
Ἡμῶν πρὸ χρόνων ἑκατὸν ἀκμάζων ἐν τῷ βίῳ.
Michaël quidem Psellus pulices laudat,
Annis ante nos centum florens in vita.

Incerti nominis prætor Græciæ, qui claruit anno cIↃCCLXX, historiam edidit annorum LX, exorsus à Constantinopoli capta à Flandris; ac eâdem à Michaële Palæologo receptâ: quod contigit anno cIↃCCLXI. Hunc se Mssum habere refert Ioannes Leunclavius in Pandectæ historiæ Turcicæ.

CAP. XXVIII.

Nicetas Choniates. Ejus historiæ argumentum, & stylus. Georgius Logothetes. Ejus elogium ex Gregorio Cyprio; sed immodicum. Georgii Pachymeris dignitas, & historia.

SEquitur seculum tertiumdecimum. Cujus initio claruit Nicetas Acominatus Choniates, vir dignitate in Constantinopolitano imperio illustris. Hic libris XXI complexus est historiam annorum LXXXV: nempe ab obitu Alexii Comneni, ubi desierat Zonaras, usque ad annum cIↃccIII. Diligens fuit Homeri lector, ac imitator, adeò ut ob poëticam, atque insolentem dictionem, quandoque durior fiat: cumprimis in præfatione, quæ sanè salebrosa. In cæteris molliùs fluit. Quod & de se in præfatione promittit. Ut mihi quidem videatur præfatione eâ ostentare voluisse, quantus logodædalus foret: quod similiter in historia si fecisset, næ ille multò etiam minùs laudis, quàm nunc habet, mereretur.

Temporibus Michaëlis Palæologi floruit Georgius Logothetes Acropolites. Chronicon edidit Constantinopolitanum; quod continet historiam annorum LVIII; nempe ab anno cIↃccIII, quo Balduinus Flander Constantinopolim cepit, usque ad annum cIↃccLXI, quo Michaël Palæologus Constantinopolin eripuit Balduino secundo, atque iterum imperium Græcis vindicavit. Scriptorem hunc nobilissimi Jani Douzæ filiis, Georgio, & Theodoro, debemus: quorum ille Constantinopoli eum advexit: hic post obitum fratris, cum interpretatione, & notis, in lucem edidit. Quantus vir hic Logothetes fuerit, cognoscere est ex præmisso ei encomio Gregorii Cyprii, patriarchæ Constantinopolitani centesimi: quo de viro Onuphrius Panuinus in Chronico ad an. cIↃccXXXIV. Ait verò Gregorius hic, Georgium Logothetem omnibus suâ ætate palmam eruditionis præripuisse; fuisseque alterum Aristotelem in disserendo, & rerum naturalium cognitione: alterum item Platona, si divinorum notitiam, & eloquentiam, spectes. Hoc profectò non est malignè laudare. Sed chronicon ejus, quod habemus, fidem adimit, præsertim de tantâ viri facundiâ. Nempe liberale adeò elogium amicitiæ datum, quæ fortasse cum Logotheta intercessit. Vel id tribuemus seculi vitio,

quo,

quo, quantæ essent Platonis, & Aristotelis virtutes, nemo satis capiebat. Interea, quòd nulli ait eruditorum seculi sui secundum fuisse, id cur inficias eam, nihil equidem caussæ video.

At circa annum cIↄccLXXX florebat Georgius ὁ Παχυμερὴς; qui Latinis vulgò Pachymerius, Constantinopoli oriundus, sed Nicææ ortus, atque educatus, in sacerdotum numerum cooptatus, etiam protecdici, & hieromnemonis honore auctus. Hic præter eum, quē in Dionysium Areopagitam commentarium habemus, condidit etiam historiam; quam orditur à temporibus Michaëlis Palæologi; qui imperare cœpit anno cIↄccLXI; desinit autem in an. XXIII senioris Andronici; sub quo vixit. Opus hoc, sed mutilum, adservatur in bibliotheca Augustana: ex quo quædam excerpsit, & Nicephoro Gregoræ subjecit, Hier. Wolfius. Partem verò illorum, quæ in Augustano codice desiderabantur, cum Nicephori Patriarchæ breviario Græcè edidit Dionysius Petavius *a*. a Paris. an. 1616.

CAP. XXIX.

Ephraëm, poëta historicus. Nicephori, Callisti filii, Historia Ecclesiastica. Theodori Metochitæ ætas; scripta partim edita, partim inedita; eruditio varia, dictio, obitus. Nicephori Gregoræ historia; ac de ejus fide, stylo, & judicio, judicatum. Ioannis Cantacuzeni dignitas; historia sub ficto Christoduli nomine edita, atque ejus utilitas. Maximi Planudis opera in vertendis Iulii Cæsaris commentariis de bello Gallico.

SEculi quartidecimi initio claruit Epraëm ille, qui vitas principum Constantinopolitanorum iambico carmine perscripsit: ut Raphael Volaterranus annotavit: qui & opus hoc in bibliotheca Vaticana cerni ait. Duodenos versus ex hoc Ephræmi Chronico citari video ab Leone Allatio libro de Psellis *b*; quem Romę elucubravit: nec dubiū, quin eos versus ex ipso codice Vaticano hauserit. b Pag. 15.

Tum quoque, de quo exploratiora dicere possumus, fuit Nicephorus Callisti filius, Xanthopulus; qui inclaruit historiæ Ecclesiasticæ, ad Andronicum Palæologum exaratæ, libris viginti tribus: quorum posttemi quinque perierunt. Duodeviginti (qui ex reliquiis bibliothecæ Matthiæ, Hungarici regis; in præda reperti

Turcicâ) perducunt à Christo nato historiam usque ad exitum Phocæ, & initium Heraclii imperatoris. Singulorum argumentum ipse Nicephorus in proœmio ponit: atque ibidem & quinque sequentium argumentum attulerat: sed interpres Ioannes Langus inde ad calcem libri rejecit. Ex iis verò argumentis discimus, desiisse librum vigesimum tertium in morte Leonis imp. cognomento Philosophi; quæ incidit in annum Domini Iɔccccxi. Ut omnino errent, qui in Chronologia sua tradunt, universum opus perduxisse non nisi usque ad annum Iɔcxxv: quia nempe illic desinit liber duodevigesimus: quod ipse in fine ejus libri refert. At non si nunc non ulterius provehatur, eo & sic fuerit olim. Dicavit historiam suam Palæologo majori; filio Michaëlis ejus, qui Latinos Constantinopoli ejecit; avo junioris Palæologi, qui cum imperii principibus conspiravit adversus avum, eumque evertit. Condidit Nicephorus hoc opus, annum necdum trigesimum sextum egressus; ut ait ipse in proœmio. Ineptum, ac ridiculum historiæ Ecclesiasticæ scriptorem vocat Beza, Notis ad Actorum Apost. cap. I. vers. XIII. Videlicet propter fabellas complures, & errores non exiguos: quos in eo etiam Baronius, Possevinus, atque alii observarunt. Sed ætatem cogitemus qua vixit. Pro quâ, dictione usus non invenusta. Ordine non incommodo priorum historias digessit. Alia quoque edidisse, autor est Guilielmus Eisingrinius in Catalogo Ecclesiasticorum Scriptorum. Ea sunt,

De rebus gestis post Maccabæos ad Christum, usque ad Hierosolymæ excidium.

Genealogia patriarcharum usque ad Davidem.

De rebus Mosaicis. Catalogus judicum Israëlis.

Descriptio Regum Israëlis, & patriarcharum Constantinopolitanorum. Genealogia Christi.

Duodecim Apostoli, & LXX discipuli; Euangelistæ, & diaconi; discipulæ Christi; & multa alia.

Miracula Salvatoris nostri, secundum IV Euangelistas.

Eodem tempore Theodorus Metochita vixit: quippe quem Andronicus Palæologus, ejus nominis primus, magnum logothetam fecerit: postea autem junior Andronicus Didymotichum, quod maritimum Bithyniæ est oppidum, unà cum Beco, ac Melitenione, relegârit. Theodorus hic scripsit compendium historiæ Romanæ ab Julio Cæsare usque ad Constantinum Magnum. Id, collega noster, vir, & amicus summus, Joannes Meursius, primus

edi-

edidit, & interpretationem ſuam,ac notas addidit. Alia quoque multa fecit: eaque inter Paraphraſin in Phyſicos Ariſtotelis libros. Hanc Latinè vertit Gentianus Hervetus. Præterea emiſit Hiſtoriæ ſacræ libros duos: item Conſtantinopolitanæ hiſtoriæ librum unum. Utrumque opus exſtitit in bibliotheca ejuſdem Meurſii. Præterea hujuſce Theodori centum & viginti capita philoſophica, & hiſtorica, ſuperſunt in bibliotheca ea, quæ eſt Auguſtæ Vindelicorum. Alia quoque, eaque philoſophica, deliteſcunt in bibliothecis Germaniæ, & Hiſpaniæ. Nicephori Gregoræ a hujuſmodi de eo judicium eſt; fuiſſe multijugæ eruditionis, &, quod de Longino Eunapius dicebat, βιβλιοθήκην ἔμψυχον b: ſed, ingenio ſuo & naturali facundiâ contentum, veterum imitationem neglexiſſe: atque inde contingere, quòd dictio ejus aures radat, ac veluti pungat, quemadmodum ſpinæ ſolent eos, qui roſas carpunt. Obiit anno Chriſti CIƆCCCXXXII, ac defunctum oratione funebri laudavit idem Gregoras. Apud quem plura de hoc Metochita vide lib. VII, VIII, IX. Adeatur & Phranzes lib. I, cap. IX; item Cantacuzenus lib. I, cap. LIX, & lib. II, cap. I.

a Lib. 7.

b Bibliothecam vivam.

Proximus Metochitæ huic eſto Nicephorus Gregoras: quippe qui & literas ab eo accepiſſe ſe referat, &, ut diximus, oratione ſuâ mortuum honeſtârit. Hic, præterquam quòd interpretatus eſt Syneſii librum de inſomniis; præter item alia multa, quæ in Italiæ bibliothecis adſervantur; etiam hiſtoriæ Byzantinæ undecim condidit libros; quibus complexus eſt res annorum CXLV, à Theodoro Laſcare priore uſque ad ſuam ætatem, ſive obitum Andronici Palæologi poſterioris, qui incidit in annum Chr. CIƆCCCLXI. Hunc primus cum tralatione ſuâ publicavit Hieronymus Wolfius. Fragmenta verò quædam, quæ in vulgatis editionibus deſiderabantur, nuper, cum Nicephori, Conſtantinopolitani patriarchæ, breviario, edidit Dionyſius Petavius. In rebus Andronici, in cujus morte deſinere eum diximus, minùs fidem meretur. Sanè Cantacuzenus hiſtoriæ ſuæ lib. IV, cap. XXIV, & XXV, valde eum exagitat, tanquam levem, & mendaciorum manifeſtum. Nempe Nicephorus in aula vixit Andronici avi; nec res nepotis tam exactè potuit nôſſe, quàm Cantacuzenus. Simul etiam affectu abripiebatur, quo minùs cerneret verum. Impensè enim favebat avo adverſus nepotem, inter quos de imperio certabatur. Neque de Andronico ſolùm; ſed de Cantacuzeno etiam mentitur. Sed illa, quæ

de hujus gestis prodidit, vel in bibliotheca quadam cum blattis tineisque rixantur; vel penitùs interciderunt; quod veriùs puto. Consignavit & vitam Ioannis, Metropolitæ Heracleæ, avunculi sui; ut ipse in nono historiæ suæ libro autor est. Plura de Gregorio si voles, vide, quæ ipse de se narrat lib. VII, VIII, IX. Ad stylum quod attinet, longè vincitur à Niceta Choniate; cujus historiam excipit. Siquidem redundans est, atque alia vitia trahit ab ævo suo. Multa enim de se miscet parùm decorè, vel ineptè potiùs. Sed de rerum caussis satis idoneus judex esse solet. Vide de eo judicium summi viri, Justi Lipsii, notis in lib. I. Politic.

Nec prætérire fas est Joannem Cantacuzenum, qui ex imperatore monachus factus, ac pro Joanne Josaaphus dictus, sub nomine Christoduli luculentam condidit historiam de imperio Andronici junioris, & suo. Constat id opus libris IV; cujus priores duo præcipuè sunt de rebus Andronici; posteriores de iis, quæ ipse post obitum Andronici gessit. Factus verò monachus fuit anno cIↃCCCLX. Eo autem majoris historia ejus fieri debet, quia scripta est ab illo, non qui umbraticam semper vitam egisset: sed qui primùm magnus fuerit domesticus: ac, post obitum Andronici junioris, liberorum ejus tutelam obtinuerit: & mox (ita volente Senatu, & imperii rebus exigentibus) imperator creatus sit, & in ea dignitate prudenter, & fortiter, se gesserit. His illud accedit, quòd non de rebus scripsit parùm sibi perspectis; sed quibus ipse interfuit, atque adeò præfuit. Sanè inter recentiores Græcos ei neminem puto præferri oportere.

Aliquis & hic locus esse debet Maximo Planudi; si is est, qui nobis Cæsarem de bello Gallico Græcè dedit; ut viri docti arbitrantur. Vixit circa annum cIↃCCCLXX; ut etiam tradit Genebrardus in Chron. Plura de eo in Poëtis Græcis dicam.

CAP.

CAPUT XXX.

Georgius Gemistus, déque ejus stylo judicium Antimachi. Georgius Phranza. Ejus dignitas. & quando historiam ad finem perduxerit. Laonicus Chalcocondylas.

SUperest seculum decimumquinctum; quo capta est Constantinopolis. Eo fuit Georgius Gemistus, philosophus & mathematicus, cognomine Pletho a, patriâ Constantinopolitanus, æqualis Bessarionis Cardinalis, patriarchæ Niceni, & Michaëlis Apostolii Byzantini, cujus de parœmiis librum habemus. Præter illa de discrimine Platonis, & Aristotelis, ac quædam alia, fecit libros duos de gestis Græcorum post pugnam ad Mantineam. Hi verò ita placuerunt M. Antonio Antimacho, qui eos Latinè vertit, ut diceret, non tantùm esse verbis aptos, pressósque: sed etiam artificio tanto, tantâ lenitate ac rerum copiâ ferri, ut, 'post Herodotum, ac Thucydidem, cum antiquissimis terræ Græciæ scriptoribus non immeritò possit comparari. Quod profectò non est malignè laudare. Præterea in Regia Parisiensi bibliotheca exstat emendatio ejus aliquot errorum Strabonis. Item in bibliotheca Oxoniensi ex Strabone descriptio Græciæ. Uti & Peloponnesi.

a *Perperà pro eo Plethron est in Nomenclatore Rob. Constantini.*

Post annum CIↃCCCCLIII, quo effera Turcarum rabies Constantinopolin abstulit Reip. Christianæ, duo præcipuè, qui non multo pòst vixerint, historici celebrantur. Unus est Georgius Phranza Protovestiarius, hoc est, regiarum vestium custos, ac præfectus. Is, nobilium quorundam Corcyræorum rogatu, Chronicon reliquit de rebus Byzantinis, ac Peloponnesiacis: quas magnam partem viderat, plerísque etiam præfuerat. Finivit hoc opus anno Christi CIↃCCCCLVII; ut ipse in Chronici calce testatur.

Alter est Laonicus Chalcocondylas Atheniensis. Hic Græcè historiam Turcicam libris X condidit. Orditur ab Otomanno, Orthogulis filio; qui regnare cœpit circa annum CIↃCCC. Desinit in anno CIↃCCCCLXIII; quo Mahometus II bellum, à Venetis & Matthia Ungariæ rege illatum, fortiter repulit. Sed ætatem ad annum usque CIↃCCCCXC, vel ultrà, perduxit. Argumentum

mentum ſingulorum librorum in Chronologia ſua complexus eſt David Chytræus. Robertus Conſtantinus in Nomenclatore ſuo perperam (niſi typothetæ id vitium) *Calcondryllum* vocat; ſeque Græcè ait vidiſſe Lutetiæ apud Dionyſium Coroneum, Profeſſorem Regium, tum temporis transferendo eo diſtentum. Sed enim ea verſio non prodiit: ſolaque nunc ſupereſt tralatio Latina Conradi Clauſeri Tigurini. At Gallicè reddidit Blaſius Vigenerius Borbonius *a*. & commentario præterea illuſtravit.

a Excuſ. Pariſ. an. 1620.

Atque hîc finem faciam, tum de iis, quorum tempora in aperto ſunt: tum illis etiam, quorum de ætate, licet ea in obſcuro eſſe exiſtimetur, conjecturâ tamen non penitùs abludente à vero, aliquid mihi colligere poſſe viſus fui.

FINIS LIBRI SECUNDI.

GERAR-

GERARDI JOANNIS VOSSII
DE
HISTORICIS GRÆCIS
LIB. III;
QUI EST
DE HISTORICIS ÆTATIS INCERTÆ.

NOVAM nunc telam ordiar, illos etiam expositurus, quorum de ætate nihil in præsentia occurrit. In his autem, quod in negotio non planè absimili jam Augusti ævo Verrius Flaccus, & postea complures alii, fecerunt, non alium servabo ordinem, quàm literarum. Si ad pompam hoc aliquis minùs facere existimabit: equidem non repugnabo, dummodo, sic quoque studiis bene consuli, mecum fateatur.

ABas sophista, præter artem dicendi, etiam commentarios historicos edidit; teste Suida. Credo, idem est Abas, qui Candaulæ conjugem Herodoto memoratam Abro dictam tradidit: ut ex libro quincto historiæ novæ Ptolomæi Chenni retulit Photius in biblioth. cod. cxc. Fit & Abantis, qui Troica scripserit, mentio apud Servium in illud Æn. ix:

Pocula, devictâ genitor quæ cepit Arisbâ.

Verba grammatici subjungam: *Quidam ab Abante, qui Troica scripsit, relatum ferunt, post discessum à Troia Græcorum, Astyanacti ibi datum regnum: hunc ab Antenore expulsum, sociatis sibi finitimis civitatibus, inter quas & Arisba fuit: Æneam hoc ægrè tulisse, & pro Astyanacte arma cepisse, ac prosperè gestâ re Astyanacti restituisse.*

Abidenus, qui & Abydinus, de Chaldæorum, & Assyriorum rebus scripsit. Eusebius lib. I Chronicorum *a*: Ἀβυδηνὸς περὶ τῆς τῶν Χαλδαίων βασιλείας: & alibi *b* eodem opere legas, Ἐκ τῶν Ἀβυδηνοῦ

a Pag. 5 thesauri Temp. à Scalig. editi.
b Pag. 13, & 41.

Ἀσσυριακῶν. Iisdem verò in locis fragmenta quædam Abideni Eusebius adfert. Uti & Cyrillus facit initio operis adversus Julianum. Quin Scipio Tettus Assyriam Abideni historiam inter eos refert scriptores, quorum libri in Italia Mssi adserventur. Vide & aliquid de Abideno dictum nobis suprà lib. I cap. IX.

Abroni quoque Atheniensi aliquis fortasse hîc locus debetur; quando ad historiam, sive antiquitates Græciæ, pertinebant ea, quæ de festis, & sacrificiis veterum, prodidit. Stephanus: Βατὴ, δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς, ὅθεν ἦν Ἄβρων, ὁ Καλλίου ἐξηγητὴς, περὶ ἑορτῶν, καὶ θυσιῶν γεγραφώς. Scripsit & περὶ παρωνύμων; cujus operis idem meminit in Ἄργος, Ἀθῆναι, & alibi sæpe. Alius fuit Abron, Phryx, aut Rhodius grammaticus, qui Romæ Rhetorica docuit, servis parentibus procreatus, ut ex Hermippo tradit Suidas. Est hic, cujus in libris suis de Syntaxi sæpius meminit Apollonius Alexandrinus. Alius quoque Abro, Lycurgi filius; de quo Plutarchus in X oratoribus. Alius item Abro, Dexippi hospes, apud eundem in Eroticis.

a Bate, vicus tribus Ægeidis, unde erat Abro, Calliæ interpres, qui de festis, & sacrificiis, scripsit.

Acesander Cyrenaicam edidit historiam. Cujus primum citat librum Apollonii interpres in lib. IV: Ἀκέσανδρος ἐν πρώτῳ περὶ Κυρήνης. Quædam de Batto, Cyrenarum conditore, ex eo Acesandri opere, refert Pindari scholiastes in initium od. IV Pythiorum. Et aliquanto pòst ejusdem verba adducit de Eurypyli genere.

Acesodorus, Ἀκεσόδωρος, Megalopolita, περὶ πόλεων b scripsit, teste Stephano in Μεγάλη πόλις. Hoc, puto, ex opere est egregius Acesodori locus, quem citat Sophoclis scholiastes in Oedipum Colonæum. Nisi Ἀκεστόδωρος legendum: de quo nunc dicam.

b De urbibus.

Acestodorus, Ἀκεστόδωρος, citatur à Plutarcho in Themistocle; ubi ex eo refert, Xerxen, ante pugnam Salaminiam, classem, & aciem; speculatum fuisse in Megaridis confinio, super colles, quos Κέρατα c appellant. Meminit & etymologici magni scriptor in Δωδωναῖος; ubi ait, Ἡ ἱστορία d παρὰ Θρασυβούλῳ, καὶ Ἀκεστοδώρῳ.

c Cornua.
d Historia Thrasybuli, & Acestodori.

Acestor, Ἀκέστωρ ἐν τοῖς περὶ Κυρήνης e, memoratur ab Apollonii scholiaste in lib. II.

Acestorides quatuor vulgavit libros *de quaque urbe fabularum*, τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν. Quibus multa quidem vera retulit; sed multa etiam fabulosa adspersit; & propterea, ut calumniam effugeret, μυθικὰ f ipse inscripsit: simul ut titulo jucunditatem operis indicaret. Auctor Photius tmem. CLXXXIX. Prosâ scripsisse, intérque alia quædam tradidisse de mirabili, ac monstrosâ hominum quorundam

e Acestor opere de Cyrenæ urbe.
f Fabulosorum.

dam

dam formâ in India, testis est Tzetzes Chil. VII Histr. CXLIV.

Achilles Tatius Alexandrinus, nisi Tatii potiùs, puta filius, aut libertus, dici debet, literis consignavit ἱστορίαν σύμμικτον a; in qua multorum magni nominis virorum meminerat. Testis Suidas: atque addit, præterea sui memoriam reliquisse opere Etymologico: nec non libro de Sphæra. Hujusce fragmentum superest, manuductio in Arati Phænomena: quæ unà cum Hipparcho Bithyno ex bibliotheca Medecea edita est curâ Petri Victorii. Esse vero hæc partem operis de sphæra, indicat inscriptio, quæ istiusmodi est: Ἐκ b τῶν Ἀχιλλέως περὶ εἰσαγωγῆς εἰς τὰ Ἀράτου φαινόμενα. Meminit præterea Suidas Achillis ἐρωτικῶν c: in quibus reponit τὰ d κατὰ Λευκίππην, καὶ Κλειτοφῶντα. Ejus operis inscriptio est, περὶ e Λευκίππην, καὶ Κλειτοφῶντα λόγοι. Nec obstant verba illa calci operis addita: Τέλος f τῶν περὶ Λευκίππην, καὶ Κλειτοφῶντα ἐρωτικῶν πλασμάτων. Utcunque enim verè sint figmenta, quæ narrat Achilles: noluit tamen hoc auctor inscriptione ipsâ profiteri, sed legi id opus maluit tanquam λόγον, sive historiam veram. Sed solent librarii subinde titulos mutare, inscriptionésque ex sua mente potiùs formare, quàm qua voluit auctor legi. Sic, ut alibi monui, Apollonii Dyscoli, itidem Alexandrini, quas ipse inscripserat ἱστορίας θαυμασίας g, Suidas nuncupat ἱστορίαν κατεψευσμένην h. Valde hoc Amorum opus epigrammate suo laudat sive Photius Patriarcha, sive potiùs Imperator Leo, cognomento Philosophus. Et sanè nihil Eustathii, vel Prodromi amores ad illos Heliodori, vel Achillis Tatii. Etiam dictione utitur planè venustâ, & ejusmodi omnino, qualis esse debet λόγος ἐρωτικὸς i. Latinè eos amores vertit Annibal Cruccius Mediolanensis. Sed sæpe non esse assecutum scriptoris mentem, liquet, ex quo Græcè prodiit. Quòd primò ex Palatinæ bibliothecæ codice factum Heidelbergæ in officina Commeliana. Exinde ex pluribus Mssis integriùs, correctiúsque, cum Notis & Emendationibus suis edidit k eximius vir Claudius Salmasius. Cùm opus hoc conderet, fuisse gentilem, ea ostendunt, quæ de puerorum scribit amoribus, atque alia. Tandem tamen factum fuisse Christianum, atque ad episcopatum etiam pervenisse, ex Suida discimus.

Adæus Mytilenæus de statuariis librum reliquit. Athenæus lib. XIII: Ἀδαῖος l ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλματοποιῶν. Est idem Ἀδαῖος, qui ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως m ab eodem memoratur lib. XI.

a Historiam miscellaneam.
b Ex Achille manuductio in Phænomena Arati.
c Librorũ de amore.
d Quæ narrat de Leucippe, & Clitophonte.
e De Leucippe, & Clitophõte historia.
f Finis fictionum amatoriarum de Leucippe, & Clitophõte.
g Historias mirandas.
h Historiam cõmentitiã.
i Amatorius sermo.
k Leidæ an. 1640.
l Adæus Mytilenæus libro de statuariis.
m Libris de affectione, sive dispositione.

Ἀδέσποτοι, sive incerti, atque ἀνώνυμοι longè plurimi à veteribus laudantur: de quibus seorsim aliquando, σὺν Θεῷ, agemus.

Ægias Αἰγίας à Clemente citatur lib. I Στρωμ. ubi ex eo commemorat, quae de Ilii capti tempore scripserit. Sed, qui Ægeas est Clementi, is Eusebio, in pręparat. Euangelicâ Clementem exscribenti, est Agis.

Æsopus vitam Alexandri M. literis prodidit: Latinè verò interpretatus est Julius Valerius. Habere se hanc Æsopicam tralationem Msam, refert Franciscus Iuretus, notis in Symmachi lib. X epist. LIV. Etiam Barthius Adversar. lib. II cap. X, ait, sibi codicem esse Msum. Sed negat, se vel de auctore, vel de interprete credere; esséque opus ex mendaciis prodigiosis refertum: etsi ejus & ante secula quatuor meminisset Sylvester Gyraldus.

Aëthlius, Ἀέθλιος ὁ Σάμιος ἐν πέμπτῳ Σαμίων ὅρων, Athenaeo citatur lib. XIV: ubi tamen vulgò corruptè est ἀεριῶν: sed veram lectionem vidit Casaubonus ad eum librum cap. XIX. Quae de Junone Samiâ Aëthlium scripsisse ait Clemens in προτρεπτ. ea sine dubio fuere ex praedicto opere. Ac meminit horum quoque librorum Etymologici magni auctor in Νήριτον: ubi legas, Ἄεθλιος ἐν τοῖς Σαμίων ὅροις. Aëthlii quoque nomen Arnobio in VI, ubi vulgò *Ethelius* legebatur, restituit Theodorus Canterus.

a *Aëthlius Samius libro quinto de finibus Samiis.*

Agaclytus Olympiadas consignavit. Suidas in Κυψελιδῶν: Ἀγακλυτὸς b ἐν τῇ π' ὀλυμπιάδι φησὶν οὕτως.

b *Sic ait Agaclytus in octogesima Olympiade.*

Agatharcides Samius in secundo rerum Persicarum laudatur Plutarcho in parallelis minoribus cap. II. Eundem Plutarchus junior libro de Fluminibus citat ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς c. Et alibi in quarto περὶ λίθων d. Fortasse idem est, ac Cnidius: de quo dictum lib. I cap. XX.

c *In rebus Phrygiis.*
d *De lapidibus.*

Agathocles Babylonius laudatur Scholiastae Hesiodi in illud Θεογον.

Τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυάλιξεν.

Ubi ex eo commemorat, lapidem illum, qui Saturno fuit objectus, ut eum Iovis loco deglutiret, ex Proiconneso fuisse apportatum. Res Cyzicenorum literis est persecutus. Eo ex opere narrat Athenaeus lib. I, ut Cyrus, primus Persarum rex, Pytharcho Cyziceno, quem impensè amabat, septem donârit civitates: ille autem, opibus iis insolescens, patriae tyrannidem affectârit, exercitu adversus eam conscripto; Cyziceni verò fortiter se defenderint. Meminit & lib. IX: Ἀγαθοκλῆς e ὁ Βαβυλώνιος ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου φησὶν

e *Agathocles Babylonius libro primo de Cyzico sic ait.*

φησὶν ἔτος. Tertium ejus operis citat lib. IX. Sed quem in primo, & nono, vocat Babylonium, eum hîc ἁπλῶς nominare est contentus. At lib. XII Cyzicenum appellat. Sic enim scribit: Μνημονεύει δ' [a] αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Κυζικηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν περὶ τῆς πατρίδος. Persuadere mihi non possum, diversos esse: sed potiùs censeo, ex cognomentis unum fuisse patriæ nomen, alterum domicilii: cujus generis exempla multa adduximus superioribus libris. Stephanus in Βέσβικος simpliciter nominat: Ἀγαθοκλῆς [b] ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου. Item Festus in Romam: *Agathocles*, inquit, *Cyzicenarum rerum conscriptor.* Ubi illustrem ex eo locum refert de Romæ origine. Ut & Solinus in Polyhistore facit cap. I. Egregium ex eo memoratur exemplum à Tullio in primo de Divinatione: *Apud Agathoclem scriptum in historia est, Hamilcarem Karthaginensem, cùm oppugnaret Syracusas, visum esse audire vocem, se postridie cœnaturum Syracusis: cùm autem is dies illuxisset, magnam seditionem in castris ejus inter Pœnos, & Siculos, milites, esse factam: quod cùm sensissent Syracusani, improvisò eos in castra irrupisse, Hamilcarémque ab iis vivum esse sublatum. Ita res somnium comprobavit.* Eundem verò censeo, cujus ὑπομνήματα citat Apollonii scholiastes in lib. IV; ubi ex septimo commentatiorum ejus quædam adfert de insula Sacra, & Strongyle. Sed fuit præterea Agathocles Chius, rei rusticæ scriptor; de quo Varro, & Columella: uterque lib. I de R.R. cap. I. Est iste, de quo Plinius, cùm alibi, tum lib. XXII cap. XXII, de soncho agens: *Agathocles*, inquit, *etiam contra sanguinem tauri demonstrans succum ejus.* Est & Agathocles Atracius, quem de piscibus solutâ oratione scripsisse, auctor est Suidas. Præterea Agathoclem Samium ἐν τῇ Πεσσινουντίων πολιτείᾳ [c] citat Plutarchus de Flum. Atque idem Agathoclem Milesium laudat ἐν τοῖς περὶ ποταμῶν [d].

Agathon Samius libros edidit rerum Scythicarum. Plutarchus de Flum. Ἀγάθων [e] ὁ Σάμιος ἐν β' Σκυθικῶν. Idem citat secundum περὶ [f] ποταμῶν. Uti & facit Stobæus serm. de morbis, & molestiarum in eis solutione. Ex Agathone hoc quædam de Busiride hospites mactante, posteáque ab Hercule interfecto, refert Plutarchus in parallelis minoribus cap. XXXVIII.

Agathonymus de Persiæ rebus egit. Ἀγαθώνυμος ἐν Περσίδι [g], apud Plutarch. de Flum.

Agathosthenes in Asiaticis carminibus citatur à Germanico in Aratea: ubi ex eo narrat, Cynosuram fuisse Iovis nutricem, unam ex Idæis nymphis. Nec dubito, quin idem opus signet Tzetzes

[a] *Meminit verò eorum Agathocles Cyzicen' in tertio de patria.*
[b] *Agathocles in primo de Cyzico.*
[c] *In Pessinuntiorum Repc.*
[d] *In iis, quæ de fluminibus scripsit.*
[e] *Agathō Samius secundo rerū Scythicarū.*
[f] *De fluviis.*
[g] *Agathonymus in Persicis.*

Chil. VII Hist. CXLIV; ubi, aliqua de mirandis hominum formis tradidisse, testatur.

Agesilaus memoriam sui reliquit opere de rebus Italicis: ex quorum tertio historiam seu fabellam de Fulvio Stello, ejúsque filia Epona, quæ præesse Deis postea credita est, Plutarchus commemorat in Parallelis minoribus cap. XXIX.

Aglaosthenes, qui corruptè in libris nonnullis *Aglosthenes*, vel *Æglosthenes*, imò & *Ædosthenes*, vocatur, historiam rerum Naxicarum consignavit. Hyginus in poëtico astron. ubi de arcto minore loquitur: *Hanc Aglaosthenes, qui Naxica conscripsit, ait, Cynosuram esse, unam de Iovis nutricibus ex Idæis nymphis.* Idem opus signat Germanicus Cæsar in Aratea Phænomena: *Aglaosthenes dicit, Iovem, in aquilam transfiguratum, Naxiam regionem, ubi nutritus fuerat, petiisse, & regnum accepisse. Egresso verò de Naxo, cùm adversus Titanas proficisceretur, & sacrificium faceret, aquilam ei in auspicio apparuisse; quam, bonoomine acceptam, tutelæ suæ subjecisse.* Quem locum intelligit Lactantius lib. I cap. XI. ubi sic scribit: *Cæsar quoque in Arato refert, Aglaosthenem dicere, Iovem, cùm ex insula Naxo adversus Titanas proficisceretur, & sacrificium faceret in litore, aquilam ei in auspicium advolâsse; quam victor, bono omine acceptam, tutelæ suæ subjugârit.* Meminit Aglaosthenis quoque Plinius lib. IV cap. XII; ubi ex eo tradit, Delum aliter dictam Cynthiam. Item Jul. Pollux lib. IX cap. VI.

Agriopas Ὀλυμπιονικῶν a historiam texuit. Plinius lib. VIII Hist. Nat. cap. XXII: *Itaque Agriopas, qui Olympionicas scripsit, narrat, Demænetum Parrhasium* (Demarchum vocat Pausanias b) *in sacrificio, quod Arcades Iovi Lyceo humanâ etiam tum hostiâ faciebant, immolati pueri exta degustâsse, & in lupum convertisse: eundem decimo anno restitutum, athleticè certâsse in pugilatu, victorémque Olympiâ reversum.*

a *Eorum, qui ludis Olympiis vicissent.*
b *In Eliacis.*

Agrœtas Ἀγροίτας in decimotertio τῶν Σκυθικῶν c citatur ab Apollonii scholiaste in lib. II. Idem ἐν γ' Λιβυκῶν d, ab eodem celebratur in lib. IV. Meminit & ejus Stephanus in Ἄμπελος.

c *Rerum Scythicarum.*
d *Libro tertio rerum Libycarum.*

Alcetas libros scripsit de iis, quæ Delphis dicata erant. Athenæus lib. XIII: Ἀλκέτας e ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων.

e *Alcetas in secundo de donariis Delphicis.*

Alexander Ephesius, cognomento Lychnus, inter illos, qui Ephesum illustrârint, reponitur à Strabone lib. XIV. Verba ejus sunt: Τῶν δὲ νεωτέρων Ἀλέξανδρος ῥήτωρ, ὁ Λύχνος προσαγορευθείς· ὃς καὶ ἐπολιτεύσατο, καὶ συνέγραψεν ἱστορίαν, καὶ ἔπη κατέλιπεν, ἐν οἷς τά τε οὐράνια διατίθεται, καὶ τὰς ἠπείρους γεωγραφεῖ, καθ' ἑκάστην ἐκδοὺς ποιήματα. *Ex recentioribus*

tioribus fuit Alexander orator, cognomento Lychnus: is & remp. gessit, & historiam conscripsit, ac versus reliquit de rerum cœlestium, ac orbis terrestris partium descriptione, editis de singulis earum poëmatis. Quod hoc loco Strabo dicit, præter historiam versus fecisse, id etiam cognoscimus ex Eustathio in Dionysii περιηγ. vers. IↃLVIII; ubi versum hunc de Hercule, æneo lebete in Erythian navigantem, adducit: Χαλκείῳ [a] ἐν λέβητι μέγαν διενήξατο πόντον. Item ex Stephano; qui in Λάπηθος versum unum refert, & alios duos in Ταπροβάνῃ. Quod verò orbis terrestris partes descripsisse dicit Strabo, id ex eodem Stephano confirmatur; qui ejus Asiam, ac Libyam, citat in Χαονία. Denique ex opere de rebus cœlestibus, eidem Straboni laudato, absque dubio sunt versus de harmonia cœlesti, quos Heraclides Ponticus adfert libello de allegoriis Homericis. Quod argumentum in historia sua tractârit, id non dicit Strabo; sed Sextus Aurelius Victor, libro de origine gentis Romanæ, cùm retulisset, ut Æneas, ab Agamemone ire, quò vellet, permissus, petiisset Idam, ibique navibus fabricatis, oraculi admonitu Italiam petiisset, autorem ejus rei laudat *Alexandrum Ephesium, libro primo belli Marsici.* Præter hoc bellum nihil alibi legisse memini; nisi idem est, qui de philosophis, & successione eorum, opus historicum condidit. Meminit Laërtius in Socrate, Euclide, Pyrrhone, ac Pythagora; ubi legas, Ἀλέξανδρος [b] ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς. Sed fortasse ille est Alexander polyhistor: de quo diximus libro I cap. XXII.

Alexander Monachus historiam emisit de inventione pretiosæ crucis. Primus eam Gretzerus edidit ex exemplari gemino, uno bibliothecæ Augustanæ, altero Cryptæ Ferratæ.

Alexarchum in tertio Italicorum citat Plutarchus in Parallelis cap. VII. Gesnerus in bibliotheca istic legisse videtur *Alexander.* Nam Alexandrum polyhistorem de rebus Italicis scripsisse ait, atque ejusce rei auctorem laudat Plutarchum in dicto libello. Sed fallitur. Sanè & Servius in III Æn. Alexarchum, historicum Græcum, (sic vocat) testem laudat de Epiri, & Campaniæ nomine. Ea quin ex Alexarchi Italicis sint, dubium non est.

Alexis Samius conscripsit libros de finibus Samiorum. Athenęus lib. XII; Ἄλεξις [c] ἐν τρίτῳ Σαμίων ὅρων. Et lib. XIII; Ἄλεξις [d] ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ ὅρων Σαμιακῶν. Ubi eo libro retulisse dicitur, meretrices, quæ Periclem secutæ erant, cùm Samum obsideret, tantopere, prostituendo se, ditatas fuisse, ut ædem Veneris, quæ in Samo erat, exstruxerint.

Alexon

a *Ferreo verò lebete magnum transnavit pontum.*

b *Alexander in successione philosophorũ.*

c *Alexis in tertio de finibus Samiorũ.*

d *Alexis Samius in secundo de finibus Samiacis.*

Alexon Myndius fecit libros narrationum fabulosarum. Diogenes Laërtius in Thalete, Ἀλέξων ὁ Μύνδιος ἐν ἐννάτῳ μυθικῶν. At alius, puto, est Alexander Myndius; cujus Plutarchus meminit in Marii vitâ: ubi sermo de vulturibus duobus, exercitum Marii sequentibus.

Ambryon Theocriti Chii vitam scripsit; ut Laërtius in Aristotelis vita auctor est: ubi ex eo refert maledicum hoc Theocriti ejusce epigramma in Naturæ promum condum Aristotelem:

Ἑρμείω εὐνούχου, ἠδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου
Σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν Ἀριστοτέλης.

Cujus sententiam, licet duriusculè, sic expresseris:

Hermiæ eunuchi, & servi monumentum Eubuli
Mentis inanis inane exstruxit Aristoteles.

Apud Etymologum in ὁμοκλήσαντες citatur ὁ Ἄμβρων. Fortasse idem est.

Amometus de Attacorum gente scripsit. Plinius lib. VI cap. XVII: *Et gens hominum Attacorum, apricis ab omni noxio afflatu seclusa collibus, eâdem, quâ Hyperborei, degunt temperie. De iis privatim condidit volumen Amometus: sicut Hecatæus de Hyperboreis.* Antigonus quoque Carystius Histor. Mirab. cap. CLXIV refert ex eo, siquis fonti Isidis cotylam vini infundat, fieri potum bene temperatum. Vocat autem Ἀμώμητον τὸν πραγματευθέντα τὸν ἐκ Μέμφεως ἀνάπλουν εἰς τὴν καλουμένην Ἴσιδος κρήνην. Ejusdem rei Amometus autor laudatur in Sotionis excerptis de fluviis, & lacubus. Ælianus lib. XVII de animalibus cap. VI ab Amometo proditum testatur, in urbe quâdam Libycâ à sacerdotibus carmine quodam educi è lacu crocodilos cubitorum septemdecim.

Amphicrates librum reliquit de viris illustribus: uti Laërtius indicat in Aristippo, & Athenæus lib. XIII.

Anaxandrides confecit libros περὶ τῶν συληθέντων ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων. In eorum primo historiam retulerat, unde ortum proverbium; Ἄκρον λάβε, καὶ μέσον ἕξεις. Narrat hoc collector proverbiorum, quæ è bibliotheca Vaticana edidit Schottus *e*.

Anaxilai meminit Dionysius initio antiquitatum Romanarum: ubi eum dicit procemium historiæ suæ à vituperatione aliorum orsum esse; idémque factum esse à Theopompo: quorum neutrum ait se imitari velle. Neque, ut puto, alius est Anaxilaus, ex quo, Mysonem fuisse Arcadem, Laërtius *f* refert. At alius est Anaxilaus comicus; cujus fabulas longè plurimas citat Athenæus. Ἀναξίλας dicitur

a *Alexon Myndius in nono fabulosorum.*
b *Expertum navigationem à Memphi ad Isidu fontem.*
c *De anathematis, quæ sacrilegio Delphis fuere sublata.*
d *Summum cape, ac medium tenebis.*
e P. 259.
f *In Mysone.*

dicitur Etymologo in φιλοδωροπόνιμαι. Alius item est Anaxilaus medicus, quem Plinius laudat in Hist. Nat. lib. xix cap. 1, lib. xxv cap. xiii, & lib. xxx cap. viii.

Andreæ, nescio cujus, historia Msa, unà cum ejusdem hymnis, in Augustanâ exstat bibliothecâ. Ea in historia describit iter suum, quo Epheso iit Hierosolymam, &c, post lustratam terram sanctam, Ephesum est reversus.

Andriscus Ναξιακῶν a libros elaboravit; quorum primum citat Parthenius cap. ix; secundum item cap. xix. Atque ex eodem opere est, quod Athenæus refert in primo: Νάξιοι δὲ, ὥς Ἀνδρίσκος, ἔτι δ' Ἀγαθένης, ἱστοροῦσι, Μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον διὰ τὸ τῶν συκίνων καρπῶν παραδόσαι. διὸ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Ναξίοις, τὸ μὲν τοῦ Βακχέως Διονύσου καλουμένου, εἶναι ἀμπέλινον· τὸ δὲ τοῦ Μειλιχίου, σύκινον· τὰ γὰρ σῦκα μείλιχα καλεῖσθαι. *Naxii verò, ut Andriscus, ut Agasthenes, referunt, Bacchum appellant Meilichon, quòd dederit hominibus ficum: atque iccirco & apud Naxios facies Dei Bacchi, quem Dionyson vocant, est è ligno vitis: illius autem, quem Meilichion nominant, est è ficu: ficus enim Naxii* μείλιχα *appellant.*

Andrœtas Ἀνδροίτας b Τενέδιος ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Προποντίδος citatur ab interprete Apollonii in lib. ii.

Andron Alexandrinus χρονικὰ condidit: quod Athenæus nos docet lib. iv. Alius ab eo est Andron Ephesius, Laërtio memoratus in Pherecyde, & scholiastæ Pindari in Isthm. od. ii: ex quo discimus, de septem sapientibus Græciæ commentatum. Ab hoc quoque Τρίπους scriptus fuit; ut optimè ostendit Meursius commentario in Apollonium. Ejus operis meminere Laërtius in Thalete, Clemens lib. i Στρωματ. Suidas, & Michaël Apostolius, uterque in Σαμίων ὁ δῆμος. Alius quoque est Andron Halicarnassensis, qui laudatur Plutarcho in Theseo, Isaacio Tzetzæ ad Lycophronem, scholiastæ Æschyli ad Persas. Ac illa, quæ ex eo scriptores hi referunt, satis verisimilem faciunt conjecturam doctissimi Meursii, existimantis, ista citari ex Androne ἐν τῇ ἐπιτομῇ περὶ συγγενειῶν c, quam memorat Apollonii scholiastes in lib. i. Octavum ejus operis laudat Harpocratio in φορβάντειον. Denique præter istos est & Andron Teius, cujus περίπλους citatur à scholiaste Apollonii lib. ii. Nec à verò abludit, eundem esse, cujus volumen Περὶ Πόντου d idem celebrat in scholiis ad eundem librum. Apollonius in historia commentitia, sive potiùs mirandâ, cap. viii, citat Andronis opus Περὶ e θυσιῶν, πρὸς Φίλιππον. Sed cujùs Andronis hoc

a De rebus Naxiacis.

b Andrœtas Tenedius in Propontidis periplo.

c In epitome cognationum.

d De Ponto.

e De sacrificiis, ad Philippum.

fuerit, nec addit, nec conjecturâ assequi facile est. Uti nec quis ille sit Andron, quem Ἀτθίδα *a* condidisse, Strabo innuit lib. IX. Nisi illic *Androtion* legendum; quem res Atticas consignâsse, mox planum faciam. Meminit & Andronis idem lib. XII, ubi de Dulichia loquitur; atque iterum, ubi de Eteocretibus, & Cydonibus, sermo est.

a Res Atticas.

Andronicus Alypius Syriæ regum, atque aliarum gentium, ut B. Hieronymus auctor est, historias est literis persecutus.

Androtion Atticam historiam edidit; teste Pausania in Eliacis, & Phocicis, & Marcellino in vita Thucydidis. Ejus operis liber tertius citatur à Stephano in Ἀλικαρνασσὸς, quartus in Ἀργινοῦσαι, quinctus ab Harpocratione in Ἀγνίας, sextus ab Stephano in Γραικὸς, duodecimus ab Harpocratione in Ἀμφίπολις. Puto autem, idem opus ab Hephæstione, & Stephano signari; quando ille secundum Androtionis advocat in Ἀποδέκται: hic octavum adducit in Ἀκόντιον. Uti & cùm sextum Androtionis citat Harpocration in Ἱερὰ τριήρης, & secundum Androtionis in Ἵππαρχος. Meminere Androtionis Plutarchus in Solone, Ælianus lib. VIII Var. Histor. cap. X, Clemens lib. VI Στρωμ., Suidas in Συγγραφεῖς, Pindari scholiastes *b* in Isthm. od. VII, Etymologici magni auctor in Βεννεῖος, & Συγγραφεῖς; Anonymus in Olymp. descriptione ad Olymp. XC an. II, Aristophanis scholiastes in Acharnenses *c*, Vespas, & in Aves semel, iterúmque; scholiastes Sophoclis *d* in Oedipum tyrannum, scholiastes Euripidis in Phœnissas *e*, Lycophronis scholiastes *f*, qui de Cadmo ex eo historiolam narrat. Etiam Androtion sive idem, sive alius, de agricultura scripsit: quem Plinius memorat in Histor. Natur. & ante eum Varro, ac Columella, uterque initio libri primi de R.R. ubi eum reponunt inter eos rei rusticæ scriptores, quorum patriam non acceperint.

b P. 399. edit. Aurel.
c P. 498
d P. 306. edit. H. St.
e P. 325. edit. P. St.
f P. 156.

Anticlides, Ἀντικλείδης ἐν Δηλιακοῖς *g* semel, iterúmque, in secundo Δηλιακῶν citatur à scholiaste Apollonii in lib. I. Ejusdem liber περὶ νόστων *h* memoratur Athenæo lib. XI, & alibi, item Clementi Alexandr. ἐν Προτρεπτ. Νόστους autem vocavit reditum in patriam, sive Græcorum à Troia, sive Argonautarum è Colchide, vel similem. Vide Casaubonum ad Athenæum lib. IV. cap. XIV. Eundem ἐν ἐξηγητικῷ laudat Athenæus in XI. Etiam ejus memoriam celebravit Strabo in V: ubi ab Anticlide proditum ait, primos Pelasgos loca Lemno, & Imbro vicina, condidisse, ac quosdam eorum cum Tyrrheno, Atyos filio, in Italiam navigâsse. Meminit & Anticlidæ Plutarchus in Alexandro; item libro de Iside & Osiride, ubi

g De rebus Deliacis.
h De reditibus sive reversionibus.

ubi narrat, Isidem ab eo Promethei filiam, Liberi uxorem statui. Et Plinius lib. VII Hist. Nat. cap. LVI; ubi de literarum inventione agens, *Anticlides*, inquit, *in Ægypto invenisse quendam nomine Menona tradit, XV annis ante Phoroneum, antiquissimum Graciæ regem: idque monumentis approbare conatur.*

Antidamus * Heracleopolites edidit, præter Moralia, historiam Alexandri Magni. Utriusque operis interpretem advocat Fulgentius Planciades in expositione sermonis antiqui ad Chalcidium. Nec est, quòd miretur quisquam, judicare me, interpretem potiùs Antidami, quàm ipsum Antidamum, citari. Nam is mos est Fulgentii. Sic in *Vespillones*, cùm Antidamum hunc nominâsset, mox adducit quędam ex interprete Mnaseę Εὐρωπακῶν. Mnaseam enim Εὐρωπακὰ sua Græcè vulgâsse, satis notum est ex iis, quæ diximus lib. I, cap. XXI. Ubi & περὶ Ἀσίας a egisse, ostendimus. Sanè eum ἐν b πρώτῳ περὶ Ἀσίας citat etiam Apollonii interpres in lib. I. Græci quoque sunt, Stesimbrotus Thasius, Diophantus Lacedæmonius, & alii, ab eodem Fulgentio laudati.

Antigenes à Plutarcho in Alexandro commemoratur inter eos, qui Amazonem ad Alexandrum venisse narrant, cùm Orexartem fluvium trajecisset. Gesnerus censet, cognomentum habuisse Istri. Nempe quia continuò Istri nomen apud Plutarchum ibidem subjiciatur. Ister ille historiam fecit rerum Atticarum, item Argolicarum, aliáque; ut ex Athenæo constat. Sed omnino Ister ab Antigene diversus est.

Antileo περὶ χρόνων c libros confecit: quorum secundum citat Laërtius initio vitæ Platonis. Meminit & Antileonis, seu ejusdem, seu alterius, Julius Pollux in Onomastico lib. II. cap. IV.

Antilogus, Ἀντίλογος, inter historicos recensetur à Dionysio Hal. lib. περὶ συνθέσεως ὀνομάτ. Sed viri docti legere jubent Ἀντίοχος. Quod si rectum est, planè verisimile sit signari Antiochum Syracusanum; de quo dicimus alibi. Sed ego Ἀντίλοχον rejicere non ausim, propter locum illum Clementis lib. I. Στρωματ. Ἀντίλοχος d δ' ἐ' αὖ ὁ τοὺς ἴσορας πραγματευσάμενος ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου ἡλικίας ἐπὶ τὴν Ἐπικούρου τελευτήν. Unde discimus, scripsisse doctorum chronologiam. Anonymus in Olympiadum descriptione, ad Olymp. XLIX: Ἐντεῦθεν Ἀντίλοχος e τῆς ἱςόρων πραγματείας ἄρχεται. Videtur autem idem signari à Theodoreto Therapeutices lib. VIII, qui est de martyribus; si recta est vulgaris lectio, quæ habet: Καὶ f γὰρ Ἀθήνησιν, ὡς Ἀντίλοχος ἐν τῷ ἐννάτῳ γέγραφεν ἱςορίᾳ, ἄνω γε ἐν τῇ ἀκροπόλει, Κέκρο-

* *Nisi is Antidamas potius: ut Polydamas Homero, & Persio.*

a *De Asia.*

b *Lib I. de Asia.*

c *De temporibus.*

d *Antilochus verò, qui de viris doctis scripsit, ab ætate Pythagoræ usque ad Epicuri mortem.*

e *Inde Antilochus narrare incipit de viris scientiâ claris.*

f *Athenis enim, sicut Antilochus in nono historiæ suæ libro testatur, sepulcrum Cecropis in ipsa arce positum est, juxta Minervam, civitatis custodem.*

Κέκροπός ἐστι τάφος, παρὰ τὴν Πολιοῦχον αὐτήν. Sanè ita eſt in vetuſtioribus codicibus, Auguſtano, & Palatino, ubi in recentioribus eſt Ἀντίοχος: ut Sylburgius teſtatur. Recentioribus tamen libris favet Clemens in Προτρεπτ. En verba: Ἐν* τῷ νεῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Λαρίσσῃ, ἐν τῇ ἀκροπόλει, τάφος ἐστὶν Ἀκρισίου. Ἀθήνησι δὲ ἐν ἀκροπόλει, Κέκροπος, ὥς φησιν Ἀντίοχος ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν ἱστοριῶν. Et ex eo Arnobius lib. VI: *In hiſtoriarum Antiochus nono, Athenis in Minervio memorat Cecropem eſſe mandatum terra.*

* *In templo Palladis, Lariſſa in arce, eſt ſepulcrũ Acriſii. Athenis autẽ, Cecropis, ut ait Antiochus in nono Hiſtoriarũ.*

Antimachorum quinque, quos commemorat Suidas, unus hiſtoricus fuiſſe ab eodem dicitur.

Antipater libros de Rhodo fecit; quorum tertium Stephanus nominat in Ἀρμωνία. Cognomen ſcriptoris omittit; ut quoque facit Stobæus, qui Antipatri de nuptiis fragmentum adfert. Item Apollonii ſcholiaſtes a; qui meminit operis Antipatri περὶ b ζώων. Ex quo eſſe cenſeo, quę de elephantis duobus Antiochi regis, in uſu bellico celebribus, ab Antipatro prodita eſſe, Plinius teſtatur lib. VIII Hiſt. Nat. cap. V. Varii autem fuere Antipatri, poëtæ quidam, aliqui philoſophi, alii item hiſtorici. De Antipatro Macedone, Alexandri M. ſucceſſore, qui de rebus ſcripſit Perdiccæ apud Illyres geſtis, alibi c nobis dictum è Suida: qui & epiſtolarum ejus mentionem facit. Ut Cicero quoque lib. II de Officiis: *Extant*, inquit, *epiſtolæ, & Philippi ad Alexandrum, & Antipatri ad Caſſandrum, & Antigoni ad Philippum, trium prudentiſſimorum.* Ac Plutarchus etiam in Coriolani vita meminit epiſtolæ ejus, quâ Ariſtotelis mortem perſcripſit. Præter eum eſt Antipater Sidonius, Ciceroni etiam lib. III de Oratore memoratus: item Fabio lib. X. cap. VII. Uterque verò ait, eum extemporali facundiâ in carmine valuiſſe. Egigrammata illius undeviginti habemus in Ἀνθολογίᾳ, & aliud in laudem Sapphûs, quo decimam eam vocat Muſam: atque aliud in Homerum, quod eſt apud Plutarchum in vita Homeri. Eſt præterea Antipater Tarſenſis, Stoïcus, Straboni laudatus lib. XIV; cujus περὶ δεισιδαιμονίας d librum citat Athenęus lib. VIII, & alterum, ut videtur, περὶ ὀργῆς e: quem Antipatro tribuit idem lib. XIV. Is vixit Olympiade CLXIX, proximâ nempe à natali Ciceronis; ut dicemus in poëtis Græcis. Eſt item Antipater Theſſalonicenſis; cujus hexaſtichon habes apud Stobæum ſerm. XXXVII, qui eſt de temperantia. Ejuſdem ſexdecim in Ἀνθολογίᾳ eprigrammata ſuperſunt. Adhæc eſt Antipater Tyrius, philoſophus, Catonis Uticenſis, Plutarcho teſte, familiaris; de quo ita Tullius in ſecundo de Officiis:

a *In lib. 2.*

b *De animalibus.*

c *Lib. 1. cap. 10.*

d *De ſuperſtitione.*

e *De ira.*

Officiis: *In his autem utilitatum præceptis Antipater Tyrius, Stoicus, qui Athenis nuper est mortuus, duo præcepta censet esse à Panætio prætermissa, valetudinis curationem, & pecuniæ.* Antipatri Stoici meminit idem lib. I. de Divinat. & lib. IV.* Acad. Quæst. & Laërtius in Zenone. Sed dispiciendum, utrùm de Tarsensi, an Tyrio, sermo sit. Uterque enim Stoicus fuit. Saltem is, quem Cicero libro primo de divinatione ait discipulum fuisse Diogenis Babylonii, præceptorem verò Panætii, omnino est Tarsensis; cùm Panætii doctor non potuerit ætatem producere usque ad tempora Ciceronis; quod de Tyrio refert Tullius, ut videmus. De Lucio Cælio Antipatro in Latinis historicis dicemus.

** Vulgo lib. 2. Sed Nonio verius est quartus.*

Antiphanes ab Athenæo lib. XIII inter eos refertur, qui sui memoriam reliquere commentando de Atticis meretricibus. Ac eodem libro sæpius ἁπλῶς citatur ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν α.ᵃ Meminit & ejus operis Harpocration in Ἀντίκυρα. Antiphanes de rebus inventis laudatur à Clemente Alexandrino lib. I Στρωματ.

a De scortis.

Antisthenes, peripateticus philosophus, citatur à Phlegonte Tralliano Mirabil. cap. III: Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἀντισθένης Περιπατητικός.ᵇ Ac deinceps ex eo mira refert de Buplago Syro, & Publio, duce Romano: quæ contigisse ait post pugnam cum Antiocho apud Thermopylas. Non hic esse potest ille Antisthenes, cujus vitam emisit Laërtius: quia is Cynicus fuit, neque historicum ejus quicquam Laërtius recenset. Sed, juxta eundem Laërtium, Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ἀντισθένεις τρεῖς· Ἡρακλείτειος, εἷς· ἕτερος, Ἐφέσιος· καὶ Ῥόδιος, ἱστορικός.ᶜ Fortasse autem & alii fuerunt: & ut hoc non sit, quid Ephesius vulgârit, non magis hinc liquet, quàm de Heracliteo: nisi quòd eum philosophicum potiùs suæ sectæ argumentum tractâsse, credibile est. Quare difficile est videre, quem signet Phlego. Sed si conjecturæ indulgere licet, cùm tertius ille, patriâ Rhodius, dicatur historicus fuisse: non video, unde potiùs, quàm ex illo, Phlegontem eam hausisse historiam putemus. Eadem de caussa illi tribuerim τὰς τῶν φιλοσόφων διαδοχάς:ᵈ quas Antisthenem consignâsse, auctor est idem Laërtius in Thalete, Aristippo, Menedemo, & alibi. Satis quidem hæc de philosophis historia conveniebat, tum homini philosopho, ut vocat Phlego; tum historico etiam, ut Laërtius nominat. Denique, ob Laërtii verba illa, verisimile fit, eundem signari à Plinio lib. XXXVI Hist. Nat. cap. XII: ubi inter duodecim istos, qui de pyramidibus Ægyptiis scripserint, Antisthenem nono recenset loco. Etiam à Plutarcho lib. de Flum. citatur,

b Refert verò & Antisthenes Peripateticus.

c Fuere & alii Antisthenes tres; unus Heraclitens, alter Ephesius, & Rhodius quispiam historicus.

d Successiones philosophorum.

a *Antisthenes in tertio Meleagridos.*

citatur Ἀντισθένης a ἐν γʹ Μελεαγρίδος. Hunc siquis Ephesium illum putet, non quidem repugno: sed quid pro ea sententia certi adferri possit, planè non video.

Antoninus Liberalis innotuit Metamorpheseôn collectaneis. Sed narrationes istæ, ut philologo utiles, ita historicum nihil juvant, nisi quatenus historia subest; ut ferè in fabulis solet. Putabat vir magnus *b*, hunc esse illum Liberalem, de quo Suetonium, libro de claris rhetoribus, egisse, ex indice residuo liquet: item de quo Hieronymus in Chronico Eusebiano ad ann. CIↃCIↃLXIV ait; *M. Antonius Liberalis, Latinus Rhetor, gravissimas inimicitias cum Palæmone exercet*. Hoc si est, Claudii Imper. ac fortean etiam Neronis tempore vixerit. Sed malo credere Scaligero; qui ad eum Hieronymi locum monet, esse alterius Liberalis Μεταμορφώσεις istas. Movet me, quòd hic Antoninus; ille Antonius dictus: hic Græcè scripserit; neque nisi Græcos citet scriptores; ille Latinus fuisse rhetor disertim ab Hieronymo ex Suetonio dicatur.

b *Notis ad Sueton. de claris rhetor.*

Apellas Cyrenæus, Ἀπελλᾶς ὁ Κυρηναῖος, geographus memoratus in epitome Artemidori Ephesii. Fortè est idem, qui de rebus Delphicis commentarium edidit. Hujus meminit Clemens Alexand. ἐν προτρεπτ. Ἀπελλᾶς δὲ c ἐν τοῖς Δελφικοῖς δύο φησὶ γεγονέναι τὰ Παλλάδια. Videndum, an non idem sit, qui Athenæo *Apollas* vocatur. Mihi quidem sic videtur: quia & is de Urbibus scripsit: & proclivis in una litera lapsus fuit.

c *Apellas in Delphicis duo ait fuisse Palladia.*

Aphrodisius, sive Euphemius, Ἀφροδίσιος, ἤτοι Εὐφήμιος, ἐν d τῷ περὶ πατρίδος citatur à Stephano in Ἀφόρμιον.

d *Libro de patria.*

Apollas volumen de civitatibus Peloponnesi reliquit. Athenæus lib. IX: Ἀπολλᾶς * ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων. ubi ex eo refert, γογγυλίδας e à Lacedæmoniis vocari γαστέρας f. Judicio meo, idem est ac Apellas Cyrenæus; ut antè dixi.

* *Apollas libro de oppidis Peloponnesi.*

e *Rapa.*

f *q. d. ventres.*

Apollodorus Artemita opere inclaruit de rebus Parthicis; ut Strabo indicat lib. XI. Meminit & initio lib. XV; ubi in Parthicis retulisse dicit, ut à Syriacis regibus, qui successere Seleuco Nicatori, abalienata fuerit Bactriana. Libro quoque XI apud eum legas, Ἀπολλόδωρος g ὁ τὰ Παρθικὰ συγγράψας.

g *Apollodorus, qui res Parthicas conscripsit.*

Apollodorus etiam, nescio quis, de rebus Caricis commentatus est. Stephanus in Ἀρκύννος advocat Καρικῶν h librum VII, ac XVI in Λαγινία. Idem Apollodori secundum de Alexandria citat in Ὀρβῖται. Adhæc περιηγήσεως i secundum in Ἄβυλλαι, & Αὔγιλα: quod idem esse opus arbitror ac libros περὶ γῆς k, quorum secundum idem

h *De rebus Caricis.*

i *De orbis descriptione.*

k *De terra.*

addu-

adducit in Γεωγραφικοῖς. Scio esse, qui *Artemidorum* legere malint, quia Artemidorus Ephesius terrarum situm descripsit. Sed literarum ductus nimis disconveniunt, ut omnino audacior ea sit conjectura. Apollodori Geographi meminit quoque Tzetzes Chil. III Histor. C. Ἀπολλόδωρος ἀναγράφει ταύτην τὴν ἱστορίαν, τῷ περὶ νήσων, καὶ πόλεων, καὶ δήμων, βιβλίῳ. Etiam apud Apollonii scholiastem in librum II citari video Apollodorum ἐν b πρώτῳ περὶ Ποντικῶν. Sed & Apollodorum ἐν Ῥυτῆρι citat Plutarchus in Quæstionibus Græcis. ubi ex eo narrat, ut Dinon, Tarentinorum Dux; cùm præco, post sententiam ab eo, & aliis, dictam, pronunciâsset, *Hæc sententia suffragia habet numero plura*; ille liberè subjecerit continuò, *At hæc sententia suffragia habet meliora*. Singulos verò ex Apollodoris istis patriâ suâ distinguere eo arduum, vel potius ἀδύνατον c est, quia usque adeò multi hujus nominis scriptores fuerunt. Ut, Apollodorus Adramyttenus; quem (ut constanter exaratum videas in codd. antiquis) memorat Strabo lib. XI; ubi de Arsacia loquitur. Nisi hìc legendum, Ἀρτεμιτηνὸς, vel Ἀρτεμιτηνὸς, ut Casaubono placet, & Mssi indicant; ubi nunc est Ἀρταμίσιος, nunc Ἀρταμύττηνος. Hoc si placet, idem fuerit, qui Ἀρτεμίτης alibi vocatur. Fuit præterea Apollodorus Ephillus, qui vulgavit εἰσαγωγὰς d εἰς τὰ δόγματα. Earum librum primum citat Laërtius lib. VII in Zenone. Adhæc Apollodorus ὁ λογιστὴς e apud eundem in Pythagora & Thalete. Apollodorus Cyzicenus apud eundem in Democrito. Apollodorus Atheniensis, poëta comicus, qui fabulas fecit XCVII; sed septies tantùm vicit. Apollodorus Atheniensis, grammaticus, de quo dictum lib. I cap. XXI. Apollodorus Erythræus, qui Sibyllam Erythræam fuisse civem suam tradidit; teste Lactantio lib. I de falsa religione cap. VI. Apollodorus Telmissensis, unde quiddam citat Artemidorus lib. I. cap. LXXXII: ubi & vocatur ἀνὴρ f ἐλλόγιμος. Etsi autem, ut dixi, difficile sit dicere, quis intelligendus sit, cùm ἁπλῶς fit mentio Apollodori, tamen de auctore περιηγήσεως g videor mihi statuere posse, eum esse Adramyttenum, sive Artemitenum. Nam valdè hanc sententiam verisimilem facit, quòd Strabo ex eo refert, Arsaciam à Parthis dissitam esse stadiis quingentis, sive, ut in Mssis legitur, octingentis. Cujusmodi persequi proprium est τῷ περιηγητῇ h. Apollodorus Lemnius, rei rusticæ scriptor, de quo Varro R. R. cap. I. Apollodorus Nicenus, de quo Stephanus in Νίκαια; atque alii multo plurimi.

a Apollodorus refert hanc historiam eo in libro, quem consignavit de insulis, urbibus, & populis.
b In primo Ponticorum.
c Impossibile.
d Introductiones in dogmata.
e Supputator.
f Vir doctus, & celebris.
g Operis de orbis descriptione.
h Orbem describentis.

Apollonides Nicenus, Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς, scripsit ὑπόμνημα a περὶ τῆς παραπρεσβείας Δημοσθένους. Meminit Ammonius libello de similibus & differentibus vocibus, in Ὅρκιον. Etiam Apollonidæ Niceni περὶ παροιμιῶν b librum citat Stephanus in Τίερα. At ἁπλῶς Apollonides ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Εὐρώπης c semel, iterumque, citatur à scholiaste Apollonii in lib. IV; utrobique ob locorum historiam. Etiam Apollonidem laudat Strabo lib. VII; item Plinius lib. VII Hist. Nat. cap. II; ubi ex eo commemorat, esse feminas in Scythia, quarum oculis binæ insint pupillæ. Aliquot etiam senarios Apollonidis adducit Stobæus in laude nuptiarum: legas quoque epigrammata illius XIV in primo Ἀνθολογίας libro, & novem alia in libris sequentibus. Non dubito autem, quin, si non omnia, pleraque saltem sint Apollonidis illius Nicæni, de quo diximus. Sed fuit præterea Apollonides Horapius, qui de Semenuthi scripsit: item de diis, & heroibus Ægyptiorum, & historias Ægyptiacas. Theophilus Alexandrinus lib. II: Ὡς μέμνηται Ἀπολλωνίδης, ὁ καὶ Ὡράπιος * ἐπικληθεὶς, ἐν βίβλῳ τῇ ἐπιγραφομένῃ Σεμενουθὶ, καὶ ταῖς λοιπαῖς κατ' αὐτὸν ἱστορίαις, περί τε θρησκείας τῆς Αἰγυπτιακῆς, καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ματαιοπονίας. *Ut meminit Apollonides, cognomento Orapius, in libro, cui titulus Semenuthi. Præterea & in reliquis, quas scribit, historiis, mentionem facit superstitionis circa cultum divinum Ægyptiorum, deque eorum regibus, & vano eorum labore in operibus suis.* Ita enim postrema verba, quæ planè non cepit Conradus Clauserus, interpretari oportet. Respicit enim Theophilus imprimis pyramides: circa quæ regum Ægyptiorum, ut Plinii verbo utar, *multa vanitas.* Quod & Græcum ματαιοπονία d dicit. Nempe, ut idem Plinius ait, *erant pyramides regum pecuniæ otiosa ac stulta ostentatio.* Vide eum lib. XXXVI. cap. XII.

Apollothemus historiam fecit: quantum colligere possum ex iis, quæ de Lycurgi morte ex eo refert Plutarchus in Lycurgi vita.

Archelaus hujus quoque loci erit, si, ut veteres Harpocrationis codices habent, res Euboicas prodidit: ac præterea ab eo diversus est, qui terras descripsit ab Alexandro peragratas. Diximus de hoc aliquid lib. I cap. X. Sed non abs re erit, si nunc paullo plenius de Archelais agamus. Plures enim ejus nominis fuerunt. Nobilissimus omnium est Archelaus physicus, Anaxagoræ discipulus, Socratis magister: quem Atheniensem Clemens vocat ἐν Στρωματεῖ. Alii Milesium censent, ut ex Laërtio cognoscimus. Præter hunc tres alii celebrantur, eodem Laërtio teste. Primus erat χωρογράφος e.

a Commentariū de malè obitâ legatione à Demosthene.
b De adagiis.
c In Europæ periplo.
* Sic nomen hoc scribo: quia constatum censeo ex Ὧρος, unde Ὠρίζεις, & Ἆπις, unde Σάραπις, & Ἄπιος Grammatici nomen. Vitiosè igitur Ὀράπιος, sive Horapius, editum.
d Vanus labor.
e Regionum descriptor.

Hic

Hic omnem terram descripsit, quam Alexander M. perambulavit. Alter, quæ propriæ ac singularis naturæ sunt, consignavit versu. Tertius, orator, de arte suâ volumen reliquit. Secundus istorum Laërtio dicitur, ὁ τὰ ἰδιοφυῆ ποιήσας a. Unde liquet, eundem intelligi ab Athenæo lib. extremo IX; cùm ait, Περὶ b Ἀρχελάου Χερρονησίτου ἐν τοῖς Ἰδιοφυέσιν. Sed qui hoc loco est Chersonesiotes, is Ægyptius vocatur Antigono Carystio: qui, illum παραδόξων c καὶ θαυμασίων epigrammata ad Ptolomæum scripsisse, testis est. Vide eum Hist. Mirabil. cap. XXIII, & XCVI: ubi & epigrammata ejus recitat, quibus docebat, ex crocodilo, scorpios; ex equis, vespas; ex spinæ medulla, in nonnullis cadaveribus, parvos enasci serpentes. Cùm autem hęc ad animalium historiam pertineant: planè censeo esse Archelaum eundem, quem de animalibus scripsisse, & quâ re unumquodque eorum curetur, Artemidorus dicit lib. IV Oneirocriticôn cap. XXIV, quod inscribitur καὶ συνταγῶν d. Idem confirmat locus Plinii lib. VIII cap. L: *Auribus capras spirare, non naribus, nec unquam febri carere, Archelaus auctor est.* Et cap. LV: *Archelaus auctor est, quot sint corporis cavernæ ad excrementa lepori, totidem annos esse ætatis.* Et lib. XXVIII cap. IV: *Sanguine ipsius hominis, ex quacunque parte emisso, efficacissimè anginam illini, tradunt Orpheus, & Archelaus: item ora comitiali morbo lapsorum: exurgere enim protinus.* Et alia apud eundem. Istius, quod de capris dicit Plinius, etiam Varro Archelaum laudat auctorem. Sic enim loquitur lib. II de R.R. cap. III: *De quibus admirandum illud,* (respicit ad titulum θαυμασίων e, καὶ παραδόξων) *quod etiam Archelaus scribit, capras, non, ut reliqua animalia, naribus, sed auribus, spiritum ducere solere.* Non alium autem Archelaum ab eo signari, quàm illum Antigono memoratum, liquet ex libro III de R. R. cap. XVI: ubi idem ait, *Primùm apes nascuntur, partim ex apibus; partim ex bubulo corpore putrefacto. Itaque Archelaus in epigrammate ait, eas esse* βοὸς f φθινομένης πεποιημένα τέκνα. *Idem,* Ἵππων g μὲν σφῆκες γενεά, μόσχων δὲ μέλισσαι. Hæc Varro. Stobæus serm. de morbis & molestiarum in eis solutione, advocat Archelaum lib. I. περὶ ποταμῶν h. Similiter Plutarchus libro de Fluminibus citat Archelaum in decimotertio περὶ ποταμῶν h, item primo de lapidibus. Prius opus ut τὰ χωρογραφικὰ i esse putem, suadet argumentum. Sed tamen nec absurdè credatur, Archelaum, qui τὰ παράδοξα k consignavit, res admirabiles, & animalium, & fluviorum, & lapidum, tradidisse.

Archemachus conscripsit Euboicarum rerum libros; ut cognoscimus ex Atheneo, & Clemente Alexandr. quorum ille in VI, hic

a Qui carmen fecit de propria cujusque rei natura.
b Secundùm Archelaum Cherronesiotam in opere de proprietate naturæ.
c Inopinatorum & admirabilium.
d De medicamentorum compositionibus.
e Admirabilium & inopinatorum.
f Proles putrefactæ de bove nata.
g Vespa creatur equo, sed apis progenata juvenco.
h De fluminibus.
i Loca describentis.
k Ea quæ sunt præter opinionē hominum.

in I Στρωμ. eum laudat ἐν α τρίτῃ Εὐβοϊκῶν. At in τετάρτῃ b Εὐβοϊκῶν citat Harpocration in Ἀλόννησος, ut quidem ibi corrigit Maussacus. Nam in Aldina antè legebatur, Ἀρχέλαος ἐν τετάρτῳ τῶν Εὐβοϊκῶν. Nempe de patriâ suâ hos libros scripserat. Siquidem Straboni in x vocatur Ἀρχέμαχος ὁ Εὐβοεὺς, ubi de Curetibus, eorúmque nomine, quædam ex illo commemorat. Etiam, seu idem, seu alius Archemachus, librum edidit, quo referebat, ut multis aliud esset nomen impositum, ac priùs habuissent. Hoc disco ex Apollonii scholiaste in lib. IV, ubi citatur Ἀρχέμαχος ἐν ταῖς μετωνυμίαις c. Nec enim dubito, quin ejusdem argumenti fuerit liber, ac ille Leandri Nicanoris Cyrenæi, quem μετονομασίας d inscripserat. Ex hoc Archemachi opere fuisse autumo, quod Plutarchus lib. de Iside & Osiride docuit, Serapidem non alium esse, quàm Plutonem; nec Isidem, quàm Proserpinam: quod ab Archemacho Eubœensi proditum ait. Itaque ex hoc Plutarchi loco etiam Archemachi patriam discimus. Ut Euboica ejus nihil aliud fuerint, quàm libri περὶ πατρίδος e.

Archestratus, præter γαστρονομίαν f, cujus Athenæus lib. III sępius meminit, etiam librum edidit περὶ αὐλητῶν g, cujus apud eundem mentio fit lib. XIV.

Archinus, Ἀρχῖνος ἐν Θεσσαλικοῖς h, adducitur interpreti Pindari in Pyth. od. III.

Architimus inclaruit opere de rebus Arcadicis: ex quibus, unde Eleutheræ, Bœotiæ oppidum inter Megaram & Thebas, nomen acceperint, Plutarchus refert in Quæstionibus Græcis.

Aretates Cnidius literis prodidit Macedonica; ex quorum tertio historiam de Ariobarzane, Alexandro Darium patrem prodere volente, & interfecto eapropter à patre, refert Plutarchus in parallelis minoribus cap. XI. Reliquit idem librum de insulis: unde historiam de Telamone, & Peribœa, exscripsit Plutarchus, ejusdem libri cap. XXVII. Condidit & opus de rebus Phrygiis, ut arbitror. Sed pro eo apud Plutarchum libro de Flum. scribitur, Ἀρετάδης ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς. Maussacus contrà censet, ex scriptore de Fluminibus utrumque Plutarchi Chæronensis locum corrigi debere. Haut magnopere repugno. Sed neque video, cur verisimilius sit, in pluribus, quàm uno in loco, verum hujus viri nomen corruptum esse.

Aretes à Censorino, cap. XXI, conjungitur cum Eratosthene Sosibio, chronographo, & Timęo; ac ab Inachi regno usque ad

Olym-

a In tertio rerum Euboicarum.
b In quarto Euboicorum.
c Quasi dicas, de transnominatione multorum.
d Mutationes nominis.
e De patria.
f Leges ventri ferendas.
g De tibicinibus.
h In rebus Thessalicis.

Olympiadem primam ſtatuiſſe dicitur annos Iͻxɪv.

Ariſtides Mileſius celebratur à Plutarcho in parallelis minoribus cap. ɪv, xɪɪ, xvɪɪɪ, & xʟ. Nomen ſibi comparavit libris rerum Sicularum; quarum primum advocat idem cap. ɪ. Item Italicarum, teſte eodem, cap. xɪ, xv, xvɪ, xvɪɪ, & xxxvɪ. Primum ejus operis citat idem cap. xxx. Tertium verò capite ɪɪɪ, xɪx, xxɪɪ, xxɪv, xxxɪ. Quartum capite xxxɪx. Undevigeſimum cap. xxxv. Quadrageſimum cap. v. Nec dubito, quin idem ſit Ariſtides, qui Perſica compoſuit: quorum ex primo quædam narrat idem cap. ɪv. Fortaſſe & idem eſt Ariſtides, quem *ἐν τῷ* a *περὶ Κνίδου συγγράμματι* advocat Pindari ſcholiaſtes in od. ɪɪɪ Pyth. Alioqui non ignoro, fuiſſe & Ariſtidem Samium; cujus Varro in Hebdomadibus, ſive opere de imaginibus, & ex eo Gellius meminit lib. xɪ cap. ɪx. Ut nihil dicam de Ariſtide, Adrianenſi ſophiſta, cujus orationes exſtant. Mileſii Ariſtidæ fuiſſe etiam cenſeo Ariſtidæ Mileſiaca: ſed opus hoc non erat de Mileſiorum rebus geſtis; quomodo Mileſiaca Hegeſippus, & nonnulli alii, ſcripſerunt: ſed narratiunculas continebat multæ laſciviæ: quo pacto Appuleius initio Metamorphoſios pollicetur, ſcripturum ſe fabulas ſermone Mileſio. Hoc oſtendit Plutarchus in Craſſo: ubi Mileſiaca Ariſtidæ vocat *ἀκόλαστα βιβλία* b, pluráque in hanc ſententiam refert. Ac Ovidius quoque ſecundo Triſtium idem oſtendit, cùm ait:

Iunxit Ariſtides Mileſia crimina ſecum:
Pulſus Ariſtides nec tamen urbe ſuâ eſt.

Librum ſextum Ariſtidæ Mileſiacorum citat Harpocration in *Δερωσίς*. Puto, Ariſtidem hunc etiam ſignari à Jo. Tzetze Chil. ɪ Hiſt. xxɪv; ubi ex eo refert, ut Simonides humârit mortuum; is Simonidi in ſomnis gratiam pro ſepultura hanc rependeret, quòd monuerit, ut ne navigâret; Simonidem paruiſſe; navem poſtea periiſſe; tum Simonidem hoc epitaphium condidiſſe monitori ſuo:

Οὗτος c ὁ τοῦ Κείοιο Σιμωνίδου ἐστὶ σαωτήρ,
Ὃς καὶ τεθνειὼς ζῶντι παρέσχε χάριν.

Ita enim legendum, ubi vulgò Οὗτος ὁ Κεῖος. At hujus loci non eſt; quòd hiſtoriæ de Dario, & Xerxe, idem Ariſtidem laudat auctorem Chil. ɪ Hiſt. xxxɪɪ, & initio, & fine. Nam diſertim ait initio, ſe iſta adducere ex Ariſtidæ oratione Panathenaicâ: ut apertum ſit, Rhetorem ſignari Adrianenſem: in cujus Panathenaica fusè agitur de Xerxe.

Ariethus Tegeates laudatur Hygino in poëtico Aſtronomico; ubi

a *Commentario de Cnido.*

b *Laſcivos libros.*

c *Hic quidem Cei Simonidis eſt ſervator, Qui & mortuum vivo retulit gratiam.*

ubi ait: *Ariethus Tegeates, historiarum scriptor, non Callisto, sed Megisto, dicit appellatam; & non Lycaonis, sed Cetei filiam, Lycaonis neptem. Praeterea Cetea ipsum Engonasin nominari.* Nisi corrigendum, *Areithous.* Quod verum puto. Sanè & Ἀρηΐθοος κορυνήτης legere est apud Pausaniam in Arcadicis.

Aristagoras nomen sibi peperit Ægyptiacis suis. Eorum primi libri Stephanus meminit in Ἑρμοχυμιεῖς, & Τάχομψος: secundi autem testimonio utitur in Νικίου κώμη. Ἀπίων quoque hoc opus nominat in Ψεβώ, non addito libri numero. Idem volumen signat Ælianus in Hist. animal. lib. XI cap. X: ubi Aristagoram ait explicuisse notas bovis Apidis, qui Memphide adservabatur. Inter alia hoc in opere de pyramidibus egit; ut ex Plinio constat. A quo duodecim, qui eam partem tractarint, hoc ordine recensentur, lib. XXXVI Hist. Nat. cap. XII: *Herodotus, Euemerus, Duris Samius, Aristagoras, Dionysius, Artemidorus, Alexander polyhistor, Butorides, Antisthenes, Demetrius, Demoteles, Apion.* Ex istis ætatem scimus Herodoti, Euemeri, Duridis Samii, Artemidori Ephesii, Alexandri Polyhistoris, & Apionis. Cùm verò in sex istis recensendis temporum ratio à Plinio servetur: facilè mihi persuadeo, idem in sex alteris observâsse. Quodsi est, vixerit Aristagoras inter Duridem Samium, & Artemidorum Ephesium, vel alterutrius fuerit æqualis. Floruit autem Duris Samius sub Philadelpho: Artemidorus Ephesius, uti &, qui proximè sequitur, Alexander Polyhistor, Lathyri tempore floruerunt. Quod de Aristagora diximus, idem locum habet in Dionysio; quisquis ille est: nam qui sit, difficile dictu est; cùm usque adeò multi laudentur ejus nominis scriptores. Similiter colligere licebit, Butoridem, Antisthenem, Demetrium, Demotelem, nec Ptolomæo Lathyro antiquiores esse; nec juniores Tiberio Cæsare, cujus ætate vixit Apion, qui postremo loco à Plinio recensetur. Laërtius Aristagoram nominat in præfatione. Idem in Chilone meminit Aristagoræ Milesii: quem, quia Chilon, unus è septem sapientibus, brevitate gauderet, hunc loquendi morem Χιλώνειον appellâsse ait. Sed Milesius hic idémne sit Aristagoras, ac Ægyptiacorum scriptor, non satis habeo compertum.

Aristander, seu naturæ is mystes, sive historicus erat, multa ostenta scriptis consignavit. Docet id Plinius lib. XVII cap. XXV: *Laodiceæ, Xerxis adventu, platanus in oleam mutata: qualibus ostentis Aristandri apud Græcos volumen scatet.* Et in elencho autorum libri ejus legas apud illum, *Aristander, qui de portentis.*

Ari-

Ariſtarchus Chronographus epiſtolam hiſtoricam reliquit de Athenarum ſitu, & rebus ibi geſtis, temporibus Apoſtolorum: inque his de vita Dionyſii Areopagitæ. Hildiwinus epiſtolâ ad Ludovicum Pium Imp. *Maximè autem* (cognoverunt) *ex hiſtoria Ariſtarchi, Græcorum Chronographi; qui, in epiſtola ad Oneſiphorum Primicerium, de ſitu Athenæ * civitatis, & geſtis ibidem Apoſtolorum temporibus, ſcribens, ortum proſapiæ, & doctrinam ejus* (Dionyſii Areopagitæ) *atque converſationis ordinem, ſive ætatis tempus, nec non & ordinationem ipſius, ac prædicationem, ſubrogationem etiam epiſcopi, loco ſuo, & adventus illius Romam, ordinabiliter narrat: quam epiſtolam veſtræ Dominationi dirigimus; & quiſquis ſtudioſus apud nos, prævalet invenire.* Idem Hildiwinus, epiſtolâ ad omnes Catholicos: *Qui curioſiùs hoc ſcire voluerit, ut de multis quædam deſignemus, ex nomine Euſebii Cæſarienſis hiſtoriam, & Ariſtarchi Græcorum Chronographi ad Oneſiphorum Primicerium epiſtolam, & Vvbii conſcriptionem perquirat, & relegat. Ibique diſcere poterit, quis iſte Dionyſius fuerit, & qualiter per martyrii palmam ad Chriſtum pervenerit.*

* *Pro Athenarū; quæ ſtribligo potiùs ſeculo tribuēda, quàm ſcriptori.*

Ariſthus res Arcadicas prodidit. Dionyſ. Halic. lib. I. Antiq. Rom. Ἀείσθῳ α γέγραπται Ἀρκαδικά. Niſi (ut Sylburgio placet) legere mavis Ἀέσθῳ, vel Ἀρείσθῳ; quod contractum ex Ἀρείσθεος, ut Πειρίθους.

a *Ariſtho, qui Arcadica ſcripſit.*

Ariſtippus quoque Arcadica condidit: unde de Api Argivo quædam refert Clemens Alexand. lib. I Στρωμ. Ἆπις b τις ὁ Ἄργους βασιλεὺς, Μέμφιν οἰκίζει, ὥς φησιν Ἀρίστιππος ἐν πρώτῃ Ἀρκαδικῶν. Atque eadem ex Clemente habet Euſebius c lib. X præparat. Euangel. Meminit quoque Arcadicorum Ariſtippi Laërtius lib. II; ubi de quatuor Ariſtippis loquitur: & ſcholiaſtes Apollonii in lib. III; item Theocriti ſchol. in Idyll. I. ubi inde refertur, Panos parentes eſſe Iovem, & nympham Oeneida. Diverſus eſt ab Ariſtippo Cyrenaico, Socratis diſcipulo; quem, inter alia, hiſtoriam Libycam, déque antiquorum deliciis, ſcripſiſſe, alibi dicimus.

b *Apis, rex Argivus, Memphi habitavit, ut ait Ariſtippus in primo Arcadicorū.*

c P. 293. *edit. Rob. Steph.*

Ariſtocles Meſſenius, philoſophus Peripateticus, cùm alia, tum decem reliquit libros de philoſophia; quibus philoſophos omnes, eorúmque opiniones, recenſebat. Suidam adi. Ex Ariſtocle hoc narrat Theodoretus Therapeut. ſerm. VIII, Lyconem Pythagoricum tradere, ab Ariſtotele, Nicomachi filio, eo ritu conſueviſſe rem divinam fieri uxori mortuæ, quo Athenienſes Deæ Cereri ſolent. Sed ut alia multa, ita hoc quoque, ab inimicis ſummi philoſophi confictum fuiſſe, lubens mihi perſuadeo. Fuit & Ariſtocles Rhodius, grammaticus; ut in proœmio Erotianus teſtatur. U-

ter, an neuter, est Aristocles, qui paradoxorum libros scripsit? Ex iis quædam Stobæus narrat Sermone de vituperatione Veneris. Ælianus quoque lib. XI de animalibus cap. IV refert Aristoclis nescio cujus octastichon de bove; quem, cùm vix decem viri domare possent, una sacerdos solâ aure prehensum ad aram deducat.

Aristocreon terrarum situm descripsit. Ex eo prodit Plinius lib. V cap. IX, *ab Elephantide ad mare* IↃCCLM. *passuum esse*. Item lib. VI cap. XXX meminit his verbis: *Aristocreon Libyæ látere à Meroë oppidum Tolen dierum quinque itinere tradit.*

Aristocritus innotuit commentario suo de Mileto, ex quo opere est undecima Parthenii historia in Eroticis. Plinius lib. V cap. XXXI tradit ex eo, ut Samus insula aliquando dicta sit Melamphyllos, item Cyparissia. Meminit & alibi. Uti etiam Apollonii scholiastes in lib. I.

Arius Tarsensis, Ἄρειος ὁ Ταρσεύς, commemoratur Sorano Ephesio in vita Hippocratis; ubi ab eo γενεαλογίαν Hippocratis scriptam prodit.

Armenidas de rebus Thebanis egit: seu is historicus fuit, seu historicum argumentum poëta sumsit, & poëtarum more tractavit: ut in Thebaide suâ fecit Papinius. Prora vero, & puppis ejus, quod de Armenida dicebamus, est Apollonii scholiastes in lib. I: ubi legitur, Ἀρμενίδας *a* ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς: atque ex iis refertur, civitatem Itonen ita dictam esse ab Itono, Amphictyonis filio. Sed non dissimulabo suspicionem meam. Video, ab eodem Apollonii scholiaste alibi, ac eumpse in librum, citari Antimenidæ librum primum. Unde verisimile fit, & altero in loco, pro Armenide, *Antimenidem* legi debere. Sanè Antimenidæ etiam meminit Laërtius in Socrate: ubi, multas celebrium virorum contentiones recensens, inter alia ait, Pittaco fuisse contentionem cum Antimenide, & Alcæo: pleniúsque hac de re è junioribus Lilius Gyraldus dialogo IX. Quodsi idem is est Antimenides, cujus Apollonii interpres mentionem facit; de ætate ejus satis sit apertum.

a Armenidas in Thebaïcis.

Artapanus fecit librum de Judæis: in quo quæ de Mose prodiderit, refert Clemens lib. I Στρωματ. Ἀρτάπανος *b*, ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων συγγράμματι, ἱστορεῖ, &c. In Chronico Alexandrino *c* vocatur Ἀρτάβανος; ubi ab eo traditum ait, ut Moses, cùm sibi à Chenebrone, Mempheos rege, insidias strui animadverteret, Chanethoten Ægyptium, qui Israëlitam interimere studebat, sustulerit, atque inde profugerit in Arabiam, ad Rhaguelem, qui partibus iis præerat;

b Artapanus in commentario de Iudæis refert.
c P. 148.

erat; atque istic Sephoram, Rhaguelis filiam, duxerit uxorem.

Artemon quoque sibi inter historicos locum deposcit. Siquidem apud Pindari scholiasten in Pyth. od. I legere est: Λέγεται a δὲ ὁ Πίνδαρος οὕτως ἐπιβεβλῆσθαι, κατὰ Ἀρτέμωνα τὸν ἱστορικὸν, ὅτι δὴ αὐτῷ Ἱέρων χρυσῆν ὑπέσχετο κιθάραν. Meminit & in Olymp. od. v, & Pyth. od. III, & Isthm. od. I: ubi sic de eo scribit, Ὁ δὲ b Ἀρτέμων σφόδρα τὰ περὶ τὰς Σικελιώτας πεπολυπραγμονηκώς. Patriâ Pergamenum fuisse, colligo ex istis ejusdem scholiastæ verbis in Olymp. II: Ἀρτέμων c δὲ ὁ ἀπὸ Περγάμου. Nam eundem ut signari putem, facit, quòd & ibi ex eo quædam referantur de rebus Siculis; quarum usque adeò curiosus Artemo erat. Fuit verò & alter Artemo, patriâ Clazomenius: cujus mentio apud Servium in illud IX Æn.

Accelerant actâ pariter testudine Volsci.

Inventor, inquit, *testudinis Artemon Clazomenius fertur, idémque arietis repertor dicitur.* Hic de Homero librum scripsit. Suidas in Ἀρκτῖνος: Ὥς d λέγει ὁ Κλαζομένιος Ἀρτέμων τῷ περὶ Ὁμήρου. Ælianus librum ejusdem citat de finibus Clazomeniorum. Locus est lib. XII de animal. cap. XXXVIII. Ubi Ἀρτέμων e, ἐν τοῖς ὅροις τοῖς Κλαζομενίοις, prodidisse dicitur, apud Clazomenios fuisse aliquando suem alatam, quæ agros vastaret. At, puto, erat diversus ab utroque ille Artemo, qui, ut Plinius lib. XXVIII cap. I refert, *Calvariâ interfecti, neque cremati, propinavit aquam è fonte noctu comitialibus morbis.* Videtur is medicus fuisse. Alius quoque, ut puto, qui Κασσανδρεὺς dictus. Quid is literis mandârit, docet Athenæus in XII: Ἀρτέμων f ὁ Κασσανδρεὺς ἐν τῷ περὶ ἀναγωγῆς βιβλίων. Etiam Ἀρτέμων ἐν g τῷ περὶ ζωγράφων Harpocrationi laudatur in Πολύγνωτος; ubi de Polygnoto pictore quædam referuntur.

Aspasius Tyrius, sophista, & historicus, tum opere quodam artem dicendi tradidit; tum de Epiro, & rebus Epiroticis, historiam condidit libris XX; teste Suida.

Astynomus Ἀστύνομος de Cypro commentatus videtur. Plinius ex eo refert lib. V. Hist. Nat. cap. XXXI, Cypron priùs vocatam fuisse Crypton, & Coliniam. Stephanus in Ethnicis, voce Κύπρος, tradit ex eodem Astynomo, insulam hanc priùs esse dictam Κύπτον h διὰ τὸ κρύπτεσθαι πολλάκις ὑπὸ τῆς θαλάσσης; postea vero, mutatâ literâ T in P, dictam esse Κύπρον.

Athanadas de rebus Ambraciotarum volumen conscripsit. Auctor Antoninus Liberalis; à quo citatur Ἀθανάδας ἐν Ἀμβρακικοῖς. Et ex

a *Dicitur verò Pindarus sic cœpisse, secundùm Artemonem historicū, eo quòd Hiero ei citharam auream promisisset.*

b *Artemo, qui de Siculis sollicitè admodū inquisivit.*

c *Artemo Pergamenus.*

d *Vt ait Artemo Clazomenius in libro de Homero.* Nisi in Homerū commētarius fuit.

e *Artemo libro de limitibus Clazomeniorum.*

f *Artemo Cassandreus in opere, quo ad autores genuinos referuntur libri.*

g *Artemo in libro de pictoribus.*

h *Cypton, eo quòd sæpe occulatur mari.*

ex iis, ac Nicandri primo ἑτεροιουμένων * libro, narratur de lite inter Apollinem, Dianam, atque Herculem, super Ambracia; deque Cragaleo, postquam Urbem Herculi adjudicâsset, ab Apolline in saxum converso.

* Altera-torum.

Athanis res Siculas memoriæ prodidit. Athenæus lib. III: Ἀ-θάνις ἐν πρώτῳ Σικελικῶν. Nec caussæ aliquid video, cur aliunde esse putemus, quæ ex Athane adfert Plutarchus in Timoleonte: quandoquidem Timoleon hic, Dione Syracusis interfecto, Dionysium Siciliâ depulit, ac, rebus multis præclare eâ in insulâ gestis, Syracusis in gymnasio, quod Timoleonteum vocabatur, totâ celebrante Siciliâ, sepultus fuit: ut etiam in vita ejus narrat Cornelius Nepos. Quare quod de Timoleonte Athani aceptum refert Plutarchus, id ex Sicula ejus historia esse, existimandum.

a Athanis in primo de rebus Siculis.

Autocratis Ἀχαϊκὰ b memorat Athenæus in nono, & undecimo.

b Lib. de rebus Achaicis.

BAlagrus Βάλαγρος ἐν Μακεδονικοῖς c advocatur à Stephano in Ὀα-ϐελος; ac ἐν d Μακεδονικῶν δευτέρῳ ab eodem in Ἄμολϐος.

c Balagrus in opere de Macedonicis.
d Libro secundo rerum Macedonicarum.

Basilis Indica prodidit: quorum secundum citat Athenæus lib. IX. A Plinio lib. VI Hist. Nat. cap. XXXIX inter eos numeratur, qui Æthiopiæ mensuram consignarint. Agatharchides autem, libro de rubro mari, ἁπλῶς ejus meminit inter illos, qui Orientis loca descripserunt.

Batus Βάτος ἐν δευτέρῳ e Ἀττικῶν ἱστοριῶν adducitur à Pindari scholiaste in Isthm. od. IV.

e Lib. 2. historia Attica.

Bion Solensis Æthiopica conscripsit. Est hic quinctus ejus nominis apud Laërtium in Bione. Testimonio hujus quoque Plinius utitur, cùm alibi, tum lib. VI cap. XXIX; ubi inter illos refertur, qui mensuram Æthiopiæ tradiderunt. Idem videtur, ex quo Plutarchus f narrat, Antiopam Amazonem à Theseo fuisse captam. Item is, quem de Belitara, regnum Assyrium, cùm Semiramidis stirps desiisset, occupante, literis consignâsse, Agathias narrat lib. II historiæ suæ. At alius, puto, Bion est, qui τὰς διατριβὰς g scripsit: ex quibus Laërtius h refert, Aristippum, famulo gestante magnam pecuniæ vim, ac de gravitate oneris querente, jussisse, ut effunderet, quod portare non posset; ferret duntaxat, quantum posset. Alius quoque à Solensi illo videtur Cæcilius Bion; de quo Plinius lib. XVIII cap. XIII: *Datur & equi lingua inveterata ex vino, præsentaneo medicamento, ut didicisse se ex barbaris Cæcilius Bion tradidit.*

f In Theseo.
g Dissertationes.
h In Aristippo.

Bolus,

Bolus, Βῶλος, Democritêus philosophus, præter librum de arte medica, etiam historiam emisit; ut ait Suidas. Ex Bolo hoc recitat ista verba Theophrastus nono de plantis, & exinde Stephanus in Ἀψυνθος: Τὰ ἀ πρόβατα τὰ ἐν Πόντῳ τὸ ἀψίνθιον νεμόμενα, οὐκ ἔχει χολήν. a Est præterea alter Bolus Mendesius, Pythagoricus. Hic memoriam sui nominis adeptus est opere περὶ b τῶν ἐκ τῆς διαγνώσεως τῶν ἱστοριῶν εἰς ἐπίστασιν ἡμᾶς ἀγόντων. Fecit quoque librum περὶ θαυμασίων c, atque alia; de quibus Suidas.

Botthæus (Βοτθαῖος) inter eos fuit, qui nomen sibi pepererunt circumnavigationem orbis describendo. Eum cum Scylace Caryandensi conjungit Marcianus Heracleota in Epitome Artemidori, & Menippi.

Brutius, Βρέττιος ὁ σοφώτατος d ἱστορικὸς, καὶ χρονογράφος, vocatur à scriptore Chronici Alexandrini e; ubi ex eo quædam narrat de Danaë, & Perseo. Et, puto, idem est, qui memoratur Hieronymo in Chronico Eusebiano, ad annum MMCXII, his verbis: *Scripsit Brutius, plurimos Christianorum sub Domitiano fecisse martyrium: inter quos & Flaviam Domitillam, Flavii Clementis Consulis ex sorore neptem, in insulam Pontiam relegatam, quia se Christianam testata sit*. In Græcis est Βρέττιος, non Βρέττιος. Vide, quę ad eum Hieronymi locum de Bruttio Pręsente, & Bruttianâ Præsentis domo, Scaliger annotavit. De ætate satis planum foret, si constaret, Chronographum illum esse Bruttium Præsentem, qui cum imperatore Antonino filio Consul fuit, ac cujus filia nupserat filio Antonini. Verùm possit tantummodo fuisse gentilis ejus: imò fortasse ne gentilis quidem erat.

Butas Elegiaco carmine res Romanas tradidit; ex quo fabulosas Lupercalium caussas tradit Plutarchus in Romulo. Meminit f Arnobius in sexto; ubi de Bona Dea loquitur. Sed corruptè istic legitur *Putas*, pro *Butas*. Desiderius Heraldus corrigit *Plutarchus*, quia in libro Αἰτίων Ῥωμαϊκῶν f (sic Plutarchus g ipse id opus appellat, quod vulgò Κεφαλαίων καταγραφὴ h inscribitur) id tradi ab eo videmus, quod ex Caussalibus citat Arnobius. Non repugnarem viro doctissimo, nisi & αἴτια i tractâsset Butas. Itaque fabulosam Lupercalium caussam ex eo adducit Plutarchus, ut dixi. Plura de eo attulimus in opere de Poëtis Græcis.

Butorides inter duodecim istos, qui de pyramidibus Ægyptiis scripserint, reponitur à Plinio lib. XXXVI Hist. Nat. cap. XII. Vide, quæ superiùs dixi, verbo *Aristagoras*.

a *Oves Ponticæ absynthium depascentes carent bile.*

b *De iis, qui nos per historiarum lectionem ad scientiam perduxerũt.*

c *De reb⁹ mirabilibus.*

d *Bruttius sapientissimus historicus, & temporum scriptor.*

e *Pag. 90.*

f *Caussarum Romanarũ.*

g *In Romulo, & Camillo.*

h *Capitulorum descriptio: hoc est, quæstionum solutio.*

i *De caussis.*

CAdmi Milesii duo fuerunt; quorum uterque historiam reliquerit. Prior Pandionis filius, qui origines Mileti, ac totius Ioniæ, quatuor libris comprehendit. De hoc diximus lib. I cap. I. Alter eo junior fuit, qui sexdecim Atticæ historiæ libros condidit; ut auctor est Suidas.

Cæmaro, Καιμάρων, res Indicas tractavit: quarum decimo ex libro Plutarchus de Flum. fabellam narrat.

Callidemus an hîc reponi mereatur, non sat scio. Plinius lib. IV cap. XII, & Solinus cap. XVII; hoc teste adstruunt, Eubœam priùs *Chalcidem* esse vocatam, ære ibi priùs reperto.

Callippus Corinthius historiam scripsit de Orchomeniorum rebus. Pausanias in Bœoticis: Κάλλιππος ὁ Κορίνθιος ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίους συγγραφῇ μαρτυρεῖ. [a]

Callisthenes Sybarita consignavit Γαλατικὰ [b]; quorum librum XXIII citat Plutarchus libro de Flum. librum XIII Stobæus serm. de morbis, & molestâ in eis solutione.

Callistratus historiam edidit de rebus Samothraciis. Dionysius Halic. lib. I: Καλλίστρατος γὰρ ὁ περὶ Σαμοθρᾴκης συνταξάμενος ἱστορίαν. [c] Etiam Callistratus, sed fortè alius, libro est complexus, quæ de scortis memorabilia haberet. Athenæus lib. XIII, Καλλίστρατος περὶ ἑταιρῶν [d]. Ubi eo ex opere refert, ut Phryne pollicita sit, reficere se velle Thebarum muros, modò adscriberetur: *Alexander diruit, Phryne amica* (ἡ ἑταίρα) *refecit.* Fuere & qui Callistrato tribuerent opus περὶ Ἀθηνῶν [e]: quod alii Menecli Baceleo assignabant; ut ex Harpocratione infrà dicemus. Meminit & Callistrati Plinius lib. XXXVII cap. VII: *Callistratus fulgorem carbunculi debere candidum esse posuit; extremo visu nubilantem; si attollatur, exardescentem: ob id à plerisque hunc carbunculum candidum vocari.* Sed multùm metuo, ne diversus sit ille. Quemadmodum & absque dubio alius est Callistratus Grammaticus, qui Samiis primus XXIV literas tradidit, cùm antè pauciores numerarentur; si Tzetzi credimus Chil. XII. histor. CCCXCVIII. Inter interpretes quoque Arati fuit Καλλίστρατος Τενέδιος. Ex Callistrato quiddam de Pamphilo tragico, & pictore, refert Aristophanis scholiastes in Plutum: item pòst meminit, ubi de Tenedo insula: in Vespas item sæpius; uti & in Aves, & alias comœdias. Inferiùs etiam de Domitio Callistrato dicam. Cùm autem varii fuerint Callistrati: hodie tamen nihil cujusquam ejus nominis, qui Græcè scripserit, habemus, præter Callistrati ἐκφράσεις [f] cum Philostratis editas.

[a] *Callippus in historia de Orchomeniis testatur.*
[b] *De rebus Galatarum.*
[c] *Callistratus, qui historiam edidit de rebus Samothraciis.*
[d] *Callistratus de meretricibus.*
[e] *De Athenis.*
[f] *Statuarum expositiones.*

Calli-

Callixenus Rhodius libro de Alexandria testis citatur ab Athenæo lib. v: ubi ex eo enarrat pompam Ptolomæi Philadelphi. Idem lib. xi tradit ex eodem, quale poculum fuerit carchesium. Pluribus id libris opus constabat. Nam Καλλίξενος *a* ἐν τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας laudatur Harpocrationi in Ἐγγυθήκη.

Canon libros fecit περὶ εὑρημάτων *b*. Quorum secundum citat Michaël Apostolius in Φοινικήια γράμματα *c*: atque ex eo refert, literas Phœnicias ita dici à Phœnice, Actæonis filiâ. Sed veram ejus appellationis caussam in dissertatione de literis *d* attulimus.

Capito, historicus Lycius (non *Lyricus*, ut in Wolfiana Suidæ translatione est) scripsit Isauriam libris viii. Adhæc μετάφρασιν *e* epitomes Eutropii; qui rerum Romanarum compendium ex Livio, & aliis, concinnavit. Item de Lycia, & Pamphylia. Auctor Suidas. Capitonis hujus meminit Stephanus in Ἀγρασσός; quam Lyciæ esse civitatem, ex Capitone refert. Secundum Isauricorum advocat idem in Ἀλίμαλα, atque alibi: tertium verò in Ἄρβαι, atque etiam sextum in Καισάρεια *f*. Ab Athenæo quoque lib. viii adducitur Καπίτων ὁ ἐποποιὸς *g* ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων. Item lib. x: Καπίτων *h* ὁ ἐποποιὸς, Ἀλεξανδρεὺς ᾧ γένος, ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν. Sed hic planè alius. Nam prior Lycius fuit; hic Alexandrinus: prior, historicus; hic, poëta: prior denique post Juliani tempora vixit, quippe qui Eutropium Græcè verterit; hic verò antiquior est Athenæo, qui sub M. Antonino floruit. Accuratè interim Lycii tempus dicere non possumus: sed illud solùm, ut post Julianum claruit, ita fuisse ante Justinianum Imp. Siquidem hujusce Imperatoris æqualis. Stephanus, sive Hermolaus Byzantius, meminit ejus in Ψιμάδα. Ubi ait, sic vocari vicum Isauriæ. Unde videri possint verba, quæ adducit, esse ex ejus Isauricis. Verùm obstat, quòd hîc memoretur liber quinctus decimus: at Suidas dicat, solùm octo reliquisse Isauricorum libros. Omnino, puto, vel in Suida librarius peccârit, vel in Stephano. Fit & Capitonis mentio apud Clementem initio προτρεπτ. quem, ex eo, quòd cum Eunomo, & Terpandro, conjungitur, illustrem fuisse musicum, cognoscimus.

Carystius Pergamenus ἱστορικὰ ὑπομνήματα *i* scripsit: quorum meminit Athenæus lib. x, xi, xii. Item xiii; ubi tertium ejus operis citat; etsi hîc ἁπλῶς ὑπομνήματα vocat. Sed non dubium, quin eadem sint, quæ aliàs ferè ἱστορικὰ appellat, etiam eo ipse libro postea. Idem Athenæus lib. vi testimonium usurpat ex Carystii

a Callixenus in quarto de Alexandria.
b De rerũ inventionibus.
c Phœnicia litera.
d Lib. i de Arte Grammatica cap. 10.
e Interpretationem, sive tralationem.
f Inter Κλαύδιον, & Καισάρειαν, Pag. 165 edit. Oporin.
g Qui carmine scripsit, in quarto commentariorum ad Philopappum.
h Capito, poëta epicus, genere Alexãdrinus, in secundo amatoriorũ.
i Historicos commentarios.

Pergameni libro περὶ διδασκαλιῶν a; ubi errorem ejus castigat, quòd putârit, Alexidem primum parasiti vocem vulgari illâ notione usurpâsse, cùm ante id fecerit Epicharmus. Etiam commentarium περὶ Σωτάδου b edidit. Puto, quasi commentarium fuisse in Sotadem. Meminit Athenæus lib. XIV; ubi ex eo commemorat, ut Sotades Maronites nomen sibi pârârit illo carminis genere, quod Ionicum vocatur.

Cassianus, homo Christianus, χρονογραφίαν edidit; ut ex Clemente Alexandrino tradit B. Hieronymus in Catalogo de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. XXXVIII, quod est de Clemente.

Cephalon Gergithius, Κεφάλων ὁ Γεργίθιος, memoratur Straboni lib. XIII: ubi ait, fuisse in agro Cumano urbem, quæ plurativo numero, ac genere muliebri, αἱ Γέργιθες diceretur: atque hanc Cephalonis hujus patriam fuisse. Testem eum producunt, Parthenius in Eroticis, qui Troica illius citat historiâ IV, & Festus Pompeius in *Romam*: item Dionysius Halic. lib. I Antiq. ubi vocatur Κεφάλων Γεργίθιος c, συγγραφεὺς παλαιὸς πάνυ. Et aliquanto pòst Cephalo hic, & Hegesippus, qui de Pallene scripsit, appellantur ἄνδρες d ἀρχαῖοι, καὶ λόγου ἄξιοι: ac uterque dicitur prodidisse, Æneam in Thracia obiisse, quo captâ Troiâ concesserat. Adhæc testimonio ejus utitur Stephanus in Γρυνεῖος: uti & in Ἀρίσβη. ubi ait: Κεφάλων e δέ φησιν, ὅτι Δάρδανος, ἀπὸ Σαμοθρᾴκης ἐλθὼν εἰς τὴν Τρῳάδα, τοῦ Τεύκρου τοῦ Κρητὸς θυγατέρα ἐγάμει Ἀρίσβην. Quæ absque dubio sunt ex Cephalonis Troicis. Vide & alia ex Cephalonis historia apud Photium cap. LXVIII. Etiam Etymologus in Κατάνη hunc testem adhibet; & locis aliis, quos brevitatis caussâ mitto.

Cephisodorus nomen sibi peperit historiâ belli sacri, seu Phocici. Eustrathius in Arist. Eth. lib. III cap. VIII: Ἱστοροῦσι f περὶ τῆς μάχης ταύτης Κηφισόδωρος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν περὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου, καὶ Ἀναξιμένης ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Φίλιππον. Alius est ab antiquo poëta Comico, cujus non uno loco meminit Athenæus. Nec confundi debet cum Cephisodoro, Isocratis discipulo, obtrectatore Aristotelis, quem negabat operæ pretium fecisse, scribendo opus παροιμιῶν g, ut testatur idem Athenæus lib. II.

Chamæleon Heracleota à quibusdam etiam huc refertur, quibus vitas multorum scriptorum consignâsse creditur. Nimirum quia eum ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος citat Athenæus lib. XII: item lib. XIII περὶ

a *De argumento, tempore, aliis, pertinentib' ad comœdias & tragœdias, déque ipsis poëtis, qui fabulas suas dicuntur διδάσκειν, sive docere, quando in scena aguntur.*

b *Sotadeum.*

c *Cephalon Gergithius, scriptor antiquissimus.*

d *Viri graves, & fide digni.*

e *Cephalon verò ait, Dardanum, cum è Samothracia in Troada venisset, uxorem duxisse Arisbam, filiam Teucri.*

f *Tradunt hæc de pugna Cephisodorus libro duodecimo de bello sacro, & Anaximenes in quarto Philippicorum.* g *Adagiorum.*

περὶ Σαπφοῦς, & περὶ Σιμωνίδου. Adhæc περὶ Θεσπιδος Michaël Apostolius, proverbio, Οὐδὲν πρὸς Διόνυσον. Verùm planè censeo, libris istis non solùm vitam exposuisse Anacreontis, Sapphûs, Simonidis, Thespidis: sed præterea quasi commentarios libros in illorum poëmata edidisse. Quomodo idem Chamæleon scholiastæ Apollonii in lib. II citatur ἐν πέμπτῳ περὶ Ἰλιάδος: quod nihil aliud est, quàm in quincto super Iliade. Variorum nempe poëtarum argumentum expendit. Idem & alia edidit. Eáque inter de Diis librum. Clemens Strom. lib. I: Χαμαιλέων a δ' ἐν τῷ περὶ θεῶν. Item scripsit de ebrietate. Idem Clemens eodem libro: Χαμαιλέων b ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ μέθης. Quo ex loco patriam ejus discimus. Commentatus quoque est περὶ Σατύρων c; cujus libri mentionem facit Michaël Apostolius, proverbio, Ἀπώλεσας τὸ οἶνον, &c. Meminit & Chamæleontis Laërtius in Platone; ubi ex eo prodit, Lycurgum quoque studiosum fuisse Platonis. Idem ex eo in Heraclide narrat, Heraclidem hunc suffuratum sua fuisse ex Homero, & Hesiodo.

Charax Pergamenus, sacerdos, & philosophus, Suida teste, condidit historiarum Græcarum libros XL; in quorum secundo Augusti Cæsaris memoriam celebrat, ὡς πάλαι γενομένου d; in secundo item Neronis, & successorum. Unde, eum multo post Augusti ævum vixisse, colligitur. Secundum Ἑλληνικῶν adducit quoque Stephanus in Ἀδράστεια, & Ταίναρος. Condidit & χρονικά, quorum secundum idem citat in Ἀχαΐα, septimum in Αὐταριᾶται, octavum in Ἀλαβάστρα, decimum in Ἄρπυ, & Ἡφαιστία, decimumsextum in Ὠρεός. Ἀπιαδας item nominat in Ἀβοριγῖνες, & Ἄρδεα. At apud Eustathium in Iliad. I. legas e etiam ista: Ἐλεύθω, ἔλευθος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ κ κέλευθος. ᾧ λόγῳ καὶ τὴν Αὐλωνίαν ὁ Χάραξ Καυλωνίαν φησὶν ἐν Ἰταλικοῖς. οὕτω δέ φησι καὶ τὰ ἀνθήλια χανθήλια. Memorat eum quoque Lycophronis scholiastes f. ubi ait: Σαῒς g δὲ κατ' Αἰγυπτίους ἡ Ἀθηνᾶ λέγεται. ὥς φησι Χάραξ. Stephano quoque teste se defendit Eustathius in Dionysii περιήγησιν h, quo loco de Heniochis, & Zygiis tractat: item Suidas in Ὅμηρος, ac Etymologici magni auctor in Καυλώνεια: ubi, quibusdam ex eo narratis, subjicit deinde, Ταῦτα i εἴρηται Χάρακι ἱστοριογράφῳ. Lampsacenus vocatur à Lilio Gyraldo dialogo II de poëtis. Verùm Suidas in Χάραξ adducit epigramma antiquum, ubi Pergamenus dicatur. Incipit illud,

Εἰμὶ k Χάραξ ἱερεὺς γεραρᾶς ἀπὸ Περγάμου ἄκρης.

Fortasse Gyraldo obversabatur Chares Lampsacenus; de quo diceba-

a Chamæleon verò in opere de Diis.
b Chamæleon Heracleota libro de ebrietate.
c De Satyris.
d Tanquam antiqui.
e P. 734. edit. Rom.
f Pag. 24.
g Minerva Ægyptiis etiã Saïs nuncupatur, ut ait Charax.
h Descriptionem orbis.
i Hæc dicta sunt à Charace historico.
k Sum Charax sacerdos venerandâ è Pergami arce.

cebamus lib. I cap. I. Non de nihilo verò est, quòd Etymologus, uti vidimus, distinctè dicat, Χάρακι ἱστοριογράφῳ. Quomodo & Suidæ in Ὅμηρος bis vocatur. Nam fuit præterea alter Charax, grammaticus: cujus idem in εἶπον meminit: Ἰσίων α, β, τι λέγει ὁ γραμματικὸς Ἰωάννης ὁ Χάραξ.

a Sciendũ illud, quod dicit grammaticus Ioannes Charax.

Charon, Carthaginensis historicus, descripsit tyrannos, quotquot in Europa, & Asia, fuerunt. Item prodidit vitas illustrium virorum libris IV; & vitas illustrium feminarum libris totidem. Testis Suidas.

Charon, Naucratites historicus, ut idem Suidas auctor est, retulit Alexandrinos, & Ægyptios sacerdotes, ac quę sub eorum quóque accidissent. Adhæc reges, qui in unaquaque fuissent gente. Præterea de Naucrate, & alia quædam de Ægypto, posteris reliquit. De Charonte Lampsaceno, qui tempore Darii Hystaspidæ floruit; item de altero Charonte, qui sub Ptolomæo Euergete vixit; alibi dictum nobis.

Chrestodemus, Χρηστόδημος, ex Thebanarum rerum scriptoribus unus fuisse dicitur à Michaële Apostolio Centur. XVIII, proverb. XLII, quod est Τελμισσία ἡ ἀλώπηξ, καὶ κύων.

b Telmesia vulpes, & canis.

Chrysermus Corinthius gemino in loco testis adhibetur à Plutarcho lib. de Flum. semel in Euphrate; ubi quędam refert ex XIII ejus de fluminibus libro: iterum in Inacho; ubi primum advocat de rebus Peloponnesiacis. Unde & tertium citat Plutarchus in minoribus Parallelis cap. III. Scripsit & Chrysermus Indica, grande opus; quorum octogesimum librum citat Plutarchus de Flum. in Hydaspe. Videndum, Peloponnesiaca, an Indica, significentur cap. X Parall. Min. ubi meminit decimi historiarum Chrysermi. Imò Stobæus etiam adfert Chrysermi verba ex secundo historiæ Persicæ. Apud Plinium legas lib. XXII Hist. Nat. cap. XXII: *Chrysermus & parotidas in vino decoctâ radice curavit*, &c. Sed, credo, hic alius est à Corinthio.

Cryserus, Χρύσηρος, sive, ut est apud Theophili interpretem, Chrysorus, reliquit opus de consulum nominibus, & temporibus, quo post reges exactos Romæ tenuerunt imperium. Auctor Theophilus Antiochenus in fine libri tertii; ubi Chryserum cum Crantore conjungit.

Chrysippus res Italicas memoriæ prodidit: quarum primum citat librum Plutarchus parallelis minoribus cap. XXIIX. Quis iste, imò ecquis iste ex quinque Chrysippis sit à Laërtio commemoratis,

moratis, ulteriùs disquirendum.

Claudius Julius de rebus Phœniciis libros concinnavit: è quorum primo testimonium usurpat Stephanus in Ἄκη. Nisi verum nomen est *Claudius Iolaus*; prout nominatur eidem in Ἰουδαία. Sed prius malim. Nam verisimile est, fuisse libertum hominis Romani, & fortasse domus Augustæ. Adhęc ita vocatur quoque ab Etymologo in Γάδειρα: Ὥς [a] φησι Κλαύδιος Ἰούλιος ἐν ταῖς Φοινικαῖς ἱστορίαις. Video, summum virum putare, Phœnicia Claudii eadem esse, ac Carthaginensia Claudii. Sed Καρχηδόνια sunt Claudii Cæsaris; ut ex Tranquillo constat. A quo diversus est Claudius Iulius, sive Iolaus. Iolai etiam Peloponnesiaca adducuntur à Nicandri scholiaste. Qui idem, ac Phœniciorum auctor, videtur.

[a] *Vt ait Claudius Iulius in Phœnicia historia.*

Clemens historicus monumentis ac literis mandavit Romanorum reges, & imperatores. Item ad Hieronymum scripsit de figuris Isocratis, & alia. Auctor Suidas.

Cleobulus apophthegmata collegit; ut Stobęus indicat serm. III, atque alibi. Plinius lib. V, cap. XXXI, tradit ex Cleobulo, ut Chios priùs sit dicta Chia à Chione nympha: quam alii à nive habere hoc nomen arbitrantur. Fuit & Cleobulus Lyndius, unus è septem sapientibus, de cujus versibus, ac sententiis, Laërtius agit lib. I.

Cleomenes librum fecit de Hesiodo. In eo dictum illud, *Sponde, noxa præsto est*, ad Homerum referebat. Testis Clemens Alexandrinus lib. I Στρωμ. Κλεομένης [b] δ' ἐν τῷ περὶ Ἡσιόδου. Nisi non tam de Hesiodo hic liber, ut doctissimus Sylburgius putabat, quàm in eum quasi commentarius erat: quod mihi verisimilius fit. Alius est ab hoc, ut arbitror, Cleomenes Rheginus, dithyramborum poëta: qui, inter alia, poëma fecit, nomine Meleagrum, inque eo, Calidonium aprum albi fuisse coloris, cecenit. Narrat Athenæus lib. IX.

[b] *Cleomenes quidem libro de Hesiodo.*

Cleon Magnesius commentarios fecit, quibus res portentosas explicuit. Illustrem ex eo locum adducit Pausanias lib. X. ubi, cùm locutus esset de sepulchro Tityi, per jugera novem porrecti, ista adjungit: Κλέων δὲ ἀνὴρ Μάγνης (οἳ τῷ Ἕρμῳ προσοικοῦσιν) ἔφασκεν, ἐς τὰ παράδοξα ἀπίστους εἶναι τῶν ἀνθρώπων, οἷς ἂν μὴ παρὰ τὸν αὐτῶν γένηται βίον θεάμασιν ἐπιτυχεῖν λόγου μείζοσιν. Αὐτὸς δὲ καὶ Τιτυὸν, καὶ ἄλλους, ἔφη πείθεσθαι γεγονέναι κατὰ τὴν φήμην. τυχεῖν γὰρ δὴ ἐν Γαδείροις, καὶ ἐκπλεῦσαι μὲν αὐτόν τε, καὶ τὸν ἄλλον πάντα ὄχλον, ἐκ τῆς νήσου κατὰ τὸ Ἡρακλέους πρόσταγμα. ὡς δὲ αὖθις ἐπανήκειν ἐς τὰ Γάδειρα, ἄνδρα εὑρεῖν θαλάσσιον ἐκπεπτωκότα ἐς τὴν γῆν. τοῦτον πλέθρα μὲν πέντε μάλιστα ἐπέχειν, κεραυνωθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ

δεῖν καίεσθαι. οὗτος μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγε. *At Cleon Magnes (ex iis Magnesiis, qui Hermi sunt accolæ) eos maximè homines rerum miraculis fidem habere non consuêsse dicebat, quibus in totâ vitâ non contigisset quicquam intueri, quod esset communi hominum opinione majus: se certè adduci posse, ut crederet, & Tityum, & alios, eâ magnitudine, quam fama prodidit, fuisse. Venisse enim fortè se aliquando Gades; & ab ea insula, cùm tota sui comitatus turba, quòd id Hercules imperâsset, enavigâsse: mox iterum Gades reversum, marinum hominem, in litus ejectum, invenisse, nihilo breviorem jugerum quinque spatio, qui fulmine ictus conflagrârat.* Alius ab hoc est Cleon Syracusius, Κλέων ὁ Σικελιώτης, qui librum scripsit περὶ λιμένων a, Stephano memoratum in Ἀσσῷ. Meminit ejus & epitome Artemidori Ephesii. Alius quoque est Κλέων ὁ Κυριεὺς, ex quo Apollonii scholiastes in lib. I refert, unde nomen acceperit Sicinus insula.

Clidemus, sive Clidamus, Atthidem descripsit. Harpocration in Μελανίππειον: Κλείδημος b ἐν πρώτῃ Ἀτθίδος. Athenæus lib. VI: Κλείδημος c ἐν τῇ Ἀτθίδι φησί. Item νόστους d. Idem lib. XIII: Ὥς e Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ νόστων. Item πρωτογονίαν. Idem lib. XIV: Ὥς f φησι Κλείδημος ἐν πρωτογονίας πρώτῳ. Harpocratio in Πνυκί: Κλείδημος g ἐν τρίτῳ πρωτογονίας. Scripsit item Ἐξηγητικὸν h, sive, ut juniores vocant, λεξικόν. Athenæus lib. IX: Ὥς i καὶ Κλείδαμος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐξηγητικῷ. Meminit & Plutarchus Clidemi hujus in Aristide, Theseo, & Themistocle: item Etymologus in Τ'ες. Vir doctus k ambigit, an non Atticarum rerum scriptor sit *Clitodemus*, unde *Clidemus* fecerit librarius. Quod verius puto. De Clitodemo mox dicam.

Climachleon, quem Gesneri bibliothecę perperam adjecit Simlerus, planè corruptum est nomen ex *Chamæleon*: de quo paullo antè dictum.

Clinias sitne historicus, haut tam apertum est, quàm historicos ejus sententiam sequi in caussa nominis, quod Persiæ, & mari rubro, impositum est. Agatharchides initio libri de mari rubro: Οἱ δὲ περὶ Κλεινίαν ἱστορικοί φασιν, ἀπὸ τῆς ποιητικῆς ἐξουσίας καὶ αὐτοὶ ἄδειαν λαβόντες, ἐξ Ἄργους εἰς Αἰθιοπίαν (ἐκαλεῖτο δὲ τότε Κηφηνία) παραγεγονότα ἐπὶ λύσει τῆς Κηφέως θυγατρὸς τὸν Περσέα, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Πέρσας μεταστάντα, Πέρσαις μὲν ἀπό τινος τῶν ἐγγόνων, τῆς κλήσεως μεταδοῦναι, Ἐρύθραν δὲ γεννῆσαι υἱὸν, καὶ ἐξ ἐκείνου τῇ θαλάσσῃ τὴν κλῆσιν παρασχεῖν. *Nam qui Cliniam sectantur historici, ex poëtarum licentia ipsi etiam securitatem nacti, perhibent, ex Argis in Æthiopiam (quæ Cephenia tunc habebat nomen) Perseum*

a *De portubus.*
b *Clidemus in primo rerum Atticarum.*
c *Clidemus in Atthide ait.*
d *Reditus variorũ in patriã post longam peregrinationem: ut Argonautarũ, Vlyssis, & similium.*
e *Clidemus ait octavo de reditibus.*
f *Ut ait Clidemus in primo de prima generatione, sive de primo seculo.*
g *Clidemus libro tertio de prima generatione.*
h *Librum de vocum significationibus.*
i *Ut & Clidamus in libro, qui de vocum significatione inscribitur.*
k *Ioannes Meursius in Pisistrato, cap. 11.*

seum, ad filiam Cephei liberandam, profectum, & inde ad Persas transgressum, nomen hoc à filiorum quopiam cum Persis communicâsse: &, procreato filio, ab hoc nomen indidisse mari.

Clitodemus antiquissimus eorum est, qui res Atticas consignarunt. Pausanias in Phocicis: Κλειτόδημος δὲ, ὁπόσοι τὰ Ἀθηναίων ἐπιχώρια ἔγραψαν, ὁ ἀρχαιότατος.[a] Narrat deinde prodigia, quæ contigisse Clitodemus scribit, quo tempore Athenienses classem instruebant adversus Siculos. Perperam pro eo Κλειτόδημος est apud Hesychium in Aldina; ubi ex ejusdem Atticis exponit, quit sit Βοῦς ἕβδομος. Quædam ex Clitodemo refert quoque Etymologici magni auctor in Ἐπὶ Παλλαδίῳ. Meminit Michaël Apostolius centur. VIII proverb. XLII.

[a] *Clitodemus eorum, qui res Atticas tractarunt, vetustissimus auctor.*

Clitonymus, Κλειτώνυμος, Italica prodidit; quæ Plutarchus citat in Parallelis minoribus cap. X. Idem Sybaritica edidit; ut constat ex ejusdem cap. XXI. Item Tragica, quibus complexum censeo argumenta ἐγκύκλια [b], quæ Tragici tractare solent. Ex tertio τῶν τραγικῶν, Plutarchus libro de Flum. refert, ut Orphei discerpti, inque Hebrum conjecti, caput fuerit mutatum; sed lyra, Apollinis voluntate, immutata permanserit: ex sanguine autem Orphei succreverit herba, nomine *Cithara*, quę in Bacchi sacris citharæ sonum emittat: item ut indigenæ, nebridibus, sive hinnulorum pellibus tecti, ac thyrsum gestantes, hymnum canant, in quo sit iste senarius:

[b] *Vulgaria.*

Καὶ τότε φρονήσεις, ὅταν ἔσῃ μάτην φρονῶν.

Ejus sententia est:

Sapiésque demum, quando nequicquam sapis.

Clitophon Rhodius Κλειτοφῶν ὁ Ῥόδιος memoriam sui in Remp. literariam intulit, consignando res Indicas: quarum decimum librum Plutarchus citat libri de Fluviis cap. ultimo: ut & Stobæus facit sermone de morbis, & molestiarum in eis solutione. Arbitror autem, eundem esse, qui passim ἁπλῶς Clitopho vocatur. Prodidit is res Gallicas; quarum è primo lib. Plutarchus quædam adducit in parallelis minoribus cap. XV. Item cudit libros rerum Italicarum; quos Stobæus allegat lib. IX. Adhæc libros τῶν Κτίσεων, sive Originum: ex quorum decimotertio Plutarchus libro de Flum. refert, Lugoduno, pro quo postea *Lugdunum* dixere, inde nomen factum esse, quòd, cùm fundamenta ejus urbis jacerentur, corvi expansis alis super colle, in quo urbs exstruebatur, apparuerint: nam *lugum* dialecto Celticâ *corvum*; at *dunum* notare locum eminentem,

ſive collem. Sanè *dunum* collem, vel montem, notare; indéque Lugdunum accepiſſe nomen: etiam ſenſit Henricus Benedictus Altiſſiodorenſis, qui ante annos ſeptingentos, & circiter quinquaginta, temporibus Caroli Calvi, claruit. Indicium faciunt hi ejus verſiculi lib. IV de vita S. Germani:

Lugduno celebrant Gallorum famine nomen
Impoſitum quondam, quòd ſit MONS LUCIDUS *idem.*

De priori vocis parte diſſentit à Clitophonte: quam à luce deducit; déque ea ne hodie quidem convenit: ſed de poſteriori nemo ambigit: quando nunc quoque Belgæ montes vel colles vocant *dunen*: &, ſi rem ſpectes, Λούγδουνον a ἐκτισμένον ὑπὸ λόφον, legas & apud Strabonem lib. IV: quamquam malim dixiſſet ἐπὶ λόφου b. Quomodo Seneca epiſt. XCI loquitur, ubi de hujus urbis incendio agit: *civitas*, inquit, *uni impoſita, & huic non altiſſimo, monti*. Et Petrus Venerabilis IX abbas Cluniacenſis lib. I Epiſt. I vocat *Lugdunenſium montem*. Sanè cùm multa ſint Galliæ oppida, in *dunum* deſinentia, omnia ſunt in collibus, & locis editis: ut fortaſſe etiam Lugduno Batavorum inde nomen ſit, quia non longè abſit à tumulis arenariis ad mare ſitis: vel potiùs à colle illo in Urbe ipſa, qui Burgi nomen habet, atque non tam ab Engiſtho, Friſiorum rege, circa annum Chriſti CCCCL, quàm multò antè, congeſtus videtur ab Romano aliquo duce: fortaſſe ſub Auguſto ab militibus Druſi, qui *per Rheni ripam quinquaginta ampliùs caſtella direxit*: ut ait Florus lib. IV cap. XII. Sed hæc παρέργως.

a *Lugdunum exſtructum ſub colle.*
b *In colle.*

Cnoſſus in primo γεωγραφικῶν τῆς Ἀσίας c cenſet, Ægyptios eſſe omnium antiquiſſimos: ut ait Apollonii ſcholiaſtes in lib. IV.

Conon (alius, puto, ab Samio illo, nobili aſtrologo) ἐν d τῇ Ἡρακλείᾳ citatur ab Apollonii ſcholiaſte in lib. I. Etiam Fl. Joſephus, lib. I contra Apionem, Judæorum à Conone mentionem factam ait. Cononis quoque, qui Italiæ res literis perſecutus, meminit Servius in illud Maronis VII Æn.

c *Deſcriptionis Aſiaticæ.*
d *Libro de Heraclea.*

Sarraſteis populos, & quæ rigat æquora Sarnus.

Ubi ſic tradit: *Conon in eo libro, quem de Italia ſcripſit, quoſdam Pelaſgos, alióſque ex Peloponneſo convenas, ad eum locum Italiæ veniſſe dicit, cui nullum antea nomen fuerit, & flumini, quem incolerent,* Sarno (in veteri codice eſt Sarro) *nomen impoſuiſſe ex appellatione patrii fluminis, & ſe Sarreſtes appellâſſe.* An autem hic idem, an alius ſit ab eo Conone, de quo extremo libro primo dicebamus; penes eruditos arbitratus eſto.

Coſme, Κόσμη, Ægyptiaca prodendo, memoriam ſui extendit.

Eorum ex primo ſcholiaſtes Apollonii, in lib. IV, variorum adfert ſententias de quæſtione eâ, quæ gens ſit antiquiſſima.

Craterus Macedo teſtis adhibetur à Plutarcho in Ariſtide. Stephanus citat tertium, & nonum, è Crateri libris τῶν * ψηφισμάτων. Suſpicor eſſe eum ipſum, qui cum Alexandro M. militavit: de quo ſequenti libro dicemus. Craterus autem, Antigoni regis frater, citatur à Phlegonte Tralliano Mirab. cap. XXXII.

* *De ſcitis, ſive decretis.*

Crates Pergamenus res mirandas de variis gentibus literis prodidit. Plinius lib. VII cap. II: *Crates Pergamenus in Helleſponto circa Parium, genus hominum fuiſſe tradit, quos Ophiogenes vocat: ſerpentum ictus contactu levare ſolitos, & manu impoſitâ venena extrahere corpori.* Et aliquanto pòſt: *Crates Pergamenus Indos, qui centenos annos excedant, Gymnetas appellat, non pauci Macrobios.* Et poſt pauca: *Troglodytas ſuper Æthiopiam velociores eſſe equis, Pergamenus Crates refert.* Idem ſignatur ab Æliano lib. XVII de animalibus, ubi cùm mira narrâſſet de onocentauro, hæc ſubjungit: Πυθαγόρας a λέγει καὶ ταῦτα, ὥσπερ οὖν τεκμηριοῖ Κράτης ὁ ἐκ Μυσίας Περγάμου. Alius eſt Crates Mallotes, grammaticus: ex quo idem Plinius lib. IV. cap. XII tradit, *Cretam primùm Æriam dictam, deinde poſtea Curetin.* De eo ſic Suetonius in libro de claris Grammaticis: *Primus, quantum opinamur, ſtudium Grammaticæ in Vrbem intulit Crates Mallotes, Ariſtarchi æqualis; qui miſſus ad ſenatum ab Attalo rege, inter ſecundum, ac tertium bellum Punicum, ſub ipſam Ennii mortem, cùm in regione palatii, prolapſus in cloacæ foramen, crus fregiſſet, per omne legationis ſimul, & valetudinis tempus, plurimas ἀκροάσεις ſubinde fecit, aſſiduéque diſſeruit, ac noſtris exemplo fuit ad imitandum.* Hunc Varro ſignat lib. VIII de L. L. *Crates*, inquit, *nobilis grammaticus, fretus Chryſippo, homine acutiſſimo, qui reliquit ſex libros περὶ τῆς ἀνωμαλίας b, his libris contra analogiam, atque Ariſtarchum, eſt nixus.* De eodem loquitur Strabo lib. I; ubi docet, ut Crates hic Homeri verſum emendârit: item de Oceano quid ſenſerit: tum autem lib. III, & XIII, & XIV; ubi addit, præceptorem credi Panætii. Multùm & celebratur Grammaticis Græcis: eóſque inter Etymologo. Suidas in Ἀλκμὰν citat τὸν Κράτητα Πτώοντας c; ex quo refert Alcmana fuiſſe Sardianum, filium Damantis, vel Titari. Quis iſte Crates ſit, dicere non poſſum. Puto, locum corruptum; etſi ita conſtanter legatur in Mediolanenſi, Aldinâ, Baſileenſi, aliis.

a *Hæc quoque Pythagoras ait, ut teſtatur Crates ex Myſio Pergamo.*

b *De anomalia.*

c *Cratetem Ptoontem.*

Creophylum de finibus Samiorũ teſtem dat Atheneus lib. VIII; atque ex eo hiſtoriolam, vel fabellam, refert de Epheſi conditoribus. Eſt verò planè alius à Creophylo Samio; qui Homerum ali-

quando hospitio excepit, atque ab eo accepit dono poëma de capta Oechalia: etsi Callimachus, Homeri quidem dici, sed re verâ Creophyli esse, epigrammate quodam scribat. Sunt qui Homeri fuisse magistrum dicant: sed alii illum honorem tribuunt Aristeæ Proconnesio. Auctorem horum omnium habemus Strabonem lib. XIV. Suidas autem addit, Creophylum hunc fuisse filium Astyclis, &, quibusdam Samium, quibusdam Chium, credi; ac velle aliquos, Homeri generum fuisse; alios verò, solùm amicum: deinde subdit, quod & dixerat Strabo, credi, poëma de Oechalia ab Homero accepisse. Hæc antiquitatem Creophyli istius arguunt. Pausanias in Messenicis citat Creophylum in Ἡρακλεία, atque eum ait consentire cum Thessalis, & Eubœensibus; qui urbem Oechaliam fuisse dicunt, ubi esset vicus, quem ætate suâ Eurytium vocarent. Hoc, puto, movit eos, qui appellant id poëma Heracleida, quasi fuerit de capta Oechalia. Nam nemo, humanior paullo, ignorat, Oechaliam ab Hercule captam, eversámque; cùm rex ejus Eurytus filiam Iolen, quam Herculi priùs desponderat, postea ei negâsset. Sed aliud Heraclea ab Herculeide. Quare & aliud poëma de Heraclea, aliud de Oechalia.

Crispinus exaravit vitam S. Parthenii, Episcopi Lampsaceni; quam habes apud Simeonem Metaphrastem Latinè; item apud Surium T. I ad VII. Febr.

Critias ἐν ταῖς πολιτείαις a citatur à Julio Polluce lib. VII cap. XIII. Egit eo opere de variis Rebusp. Inter alia de Rep. Lacedæmoniorum: cujus libri bis meminit Athenæus lib. XI. Illustre hujus scriptoris testimonium adducit Clemens penè initio sexti Στρωματέων. Puto &, eundem Critiam esse, cujus Plutarchus mentionem facit in Lycurgo, & Cimone. Est poëta quoque Critias, Callæschri filius; cujus versus recitant Plutarchus in Alcibiade, & Athenæus lib. I, X, & XIII.

a *Opere de Rebuspublicis, atq. imperiis.*

Critodemus quoque res veteres memoriæ prodidit. Plinius lib. VII Hist. Nat. cap. LVI: *E diverso Epigenes apud Babylonios* DCCXX *annorum observationes siderum coctilibus laterculis inscriptas docet, gravis auctor imprimis: qui minimùm Berosus, & Critodemus,* CCCCLXXX *annorum. Ex quo apparet æternus literarum usus.* Valde vicinum est nomen Clitodemi; de quo antè dictum. Diversos tamen censeo.

Critolaus se libris extulit rerum Epiroticarum; quorum tertium citat Plutarchus in Parallelis cap. VI. Vulgavit & libros φαινομένων b. Ex eorum quarto quædam adducit eodem libro Plutarchus

b *Eorum, quæ in cælo visuntur.*

chus

chus cap. IX. Meminit Critolai Plutarchus in vita Periclis, & Verrius sive Pompeius in *Salios*, & Gellius lib. XI. cap. IX: ubi illustrem ex eo historiam adfert de legatis Mileti, & Demosthene oratore. Semel autem, iterúmque hoc loco, & rursum initio capitis, ἁπλῶς Critolaum vocat. At lib. IX cap. V meminit Critolai Peripatetici: & lib. VII cap. XIV narrat, ut Critolaus Peripateticus unà cum Diogene Stoico, & Carneade Academico, legatus fuerit ad Senatum populúmque Romanum. Quę etiam verbis iisdem legas apud bonorum scriptorum lavernam Macrobium lib. I Saturn. cap. V. Si idem est historicus ille, qui Peripateticus Critolaus, (ut aliquos video putare) satis de ætate liqueat. Nam legatio illa incidit in annum Urbis IↃXCVIII, regnante in Ægypto Ptolomæo Philometore. Sed mihi nihil hoc tempore occurit, unde, eundem esse, colligi possit. Et scio, plures fuisse ejus nominis scriptores. Eósque inter grammaticum: cujus meminit Etymologus * in Ἡδὺς. * Col. 416. edit. Sylburgiana.

Criton, historicus Pieriotes (est autem Pieria Macedoniæ oppidum) reliquit Pallenica, Syracusarum originem, Persica, Sicula, Syracusarum descriptionem, & de principatu Macedonum: quæ ignorare non sivit nos Suidas. Messenia ejus celebrat Julius Pollux lib. X cap. XVII. Præterea autem Getica consignâsse, ex Stephano discimus in Γετία: imò & Suida in Γέσι: ubi, ni fallor, Q. Crito vocatur. Γέσοι a, ὅπλον, ἢ κόντὸς, μακρόθεν κεντοῦν. Κοΐντος Κρίτων ἔγραψεν ἐν τοῖς Γετικοῖς. Quanquam aliter hoc de loco Æmilius Portus. Vide, quæ ad eum locum annotavit. a Gesi, telum vel contus longè feriens, ut Quinctus Crito in Geticis scripsit.

Ctesiæ sunt duo: unus Cnidius, alter Ephesius. Utriusque meminit Plutarchus libro de Flum. Ac Cnidio quidem tribuit libros περὶ ὀρῶν b; quorum è secundo testimonium promit in Caico; ut & Stobæus facit sermone περὶ c πόνου, &c. Estque hic nobilis ille historicus, qui Artaxerxis tempore vixit: de quo diximus lib. I cap. V. Ephesio autem, cujus ætas nescitur, idem Plutarchus adscribit libros de Perseo illo, qui Medusam interemit, Καθὼς d ἱστορεῖ Κτησίας Ἐφέσιος ἐν α' Περσηΐδος. Meminit & eodem libello librorum Ctesiæ περὶ ποταμῶν e; unde secundum citat. Sed utrius sint, non addit. Equidem argumentum simile facit, ut ejusdem esse putem, libros de montibus, & de fluminibus: nec video, quid impulerit doctum virum, ut, in notis ad eum scriptorem, contrarium opinaretur. Sanè eâdem operâ adsignare etiam Ephesiò licebit librum περὶ f τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων; quem Ctesiæ ἁπλῶς tribuit Athenæus lib. X. Item περίπλων libros, quorum primum Stephanus b De montibus. c De more bo. d Ut refert Ctesias Ephesius in primo Perseidis. e De fluminibus. f De Asia tributis.

nus

nus citat ἐν Σίγυννῳ. Sed si libri ὀρῶν, καὶ ποταμῶν a, Cnidii sint Ctesiæ: caussa nulla est, cur περίπλων libros (quorum pars erat περίπλους Asiæ, Harpocrationi memoratus b) Ephesii esse putemus. Neque multo magis ratio est, cur ambigamus de opere alio, quo hoc egit, ut ne regionum quarumque Asiæ tributa nescirentur. Nam omne hoc argumentum ei conveniebat, qui terrarum orbem nôsset, & describere posteris vellet.

a *De montibus, & fluviis.*
b *In Σιγύννοις.*

Ctesiphontis librum tertium rerum Bœoticarum Plutarchus testem adducit Parallelorum minorum cap. XII. Fortasse idem est, cujus de plantis, & arboribus, libros Plutarchus citat libro de Flum.

Ctesippus Scythicas res exposuit. Plutarchus de Flum. ὡς ἱστορεῖ Κτήσιππος ἐν β' Σκυθικῶν.

Cydippus Mantineus inter eos est, qui tractarunt de rerum inventoribus. Clemens Alexandrinus lib. I Στρωμ. Κύδιππος δ Μαντινεὺς, ἔτι τε Ἀντιφάνης, καὶ Ἀριστόδημος, καὶ Ἀριστοτέλης, πρὸς τούτοις δ Φιλοστέφανος, ἀλλὰ καὶ Στράτων ὁ περιπατητικὸς, ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων ταῦτα ἱστορήσαν.

c *Vt refert Ctesippus in secundo Scythicorum.*
d *Cydippus Mantinensis, ac præterea Antiphanes, & Aristodemus, et Aristoteles, & præter istos Philostephanus, sed & Strato Peripateticus, in suis de rerum inventione libris ista tradiderunt.*

Cyrus scriba literis est persecutus vitam Sanctorum Martyrum Leontii, & sociorum: quam habes apud Simeonem Metaphrastem, & Surium Tom. III, die XVIII Junii.

DAlion, sive, ut in aliis libris est, Dallon, de gentibus prodidisse aliqua videtur. Sanè apud Plinium legas lib. VI cap. XXX: *Ab eâ verò parte Nili, quæ supra Syrtes majores, Oceanúmque meridianum protenditur, Dalion vocatos esse dicit, pluviâ tantùm aquâ utentes, Cisoros, Longoporos.* Sed ab eodem in Elencho auctorum libri XX, XXI, XXII, & XXIII, reponitur Dalion inter medicos. Et lib. XX, cap. XXVII, *herbarius* vocatur. Puto, eundem esse. Nec enim prohibet quicquam, quo minùs idem, & herbas tractaret, & operi hujus, vel alterius argumenti, quædam de gentibus admisceret, vel seorsim etiam de iis ageret.

Damas memoriæ prodidit vitam Eudemi: ut ait Simplicius in comm. Phys. Eudemus is Rhodius fuit, discipulus Aristotelis, pro quo perperam *Menodemus* legitur apud Agellium lib. XIII cap. V.

Damocritus, Δαμόκριτος, historicus, famam sibi paravit gemino opere: uno, de instruendis aciebus; altero, de Judæis: in quo prodidit, Judæos solitos adorare caput asini: etiam septimo quoque anno peregrinorum aliquem, quem cepissent, sacrificâsse, carne

carne ejus minutatim diſſectâ. Auctor Suidas.

Damon Cyrenæus de philoſophis monumentum ingenii ſui conſignavit: ut conſtat ex Laërtio in Thalete. Athenæus lib. x. nominat Damonem, ſed patriam non addit: eum autem tractâſſe dicit περὶ a Βυζαντίου. Ἁπλῶς etiam Plutarcho laudatur in Theſeo, & Numa. Item Plinio lib. VII Hiſtor. Natur. cap. II. ubi ait: *Haut diſſimile iis genus Pharnacum in Æthi. pia prodidit Damon, quorum ſudor tabem contactis corporibus afferat*. Meminit & ejus Ariſtophanis ſcholiaſt. b

Damoſtratus quibus operibus nomen ſuum immortalitati commendare ſtuduerit, Suidæ hæc verba oſtendunt: Δαμόστρατος ἱστορικός ἁλιευτικὰ ἐν βιβλίοις εἴκοσι· καὶ περὶ τῆς ἐνύδρου μαντικῆς, καὶ ἕτερα σύμμικτα, ἐχόμενα ἱστορίας. Demoſtrati ἁλιευτικῶν etiam meminit Ælianus lib. XIII cap. XXI. Item lib. XV, cap. IV, & IX. adhæc cap. XIX ejuſdem libri. ubi & de eo ſic ſcribit: Καὶ δ' λέγει Δημόστρατος, ἀνὴρ ὃς καὶ τοῦτο λέγει τῶν ἐκ τῆς Ῥώμης τῆς βουλῆς γενόμενος· καὶ ὅτι τὸν διὰ τοῦτο ἤδη τεκμηριῶσαι ἱκανός· δοκεῖ δέ μοι ἐπιστήμης τῆς ἁλιευτικῆς ἐς ἄκρον ἐλάσαι, καὶ ὅσα ἔγνω, εἰπεῖν κάλλιστα. Addit deinde, fortaſſe & alia edidiſſe illuſtris ingenii, ac doctrinæ ſuæ, documenta.

Daniel monachus literis prodidit vitam Joannis Climaci. Ea præfigitur opuſculis Climaci. Habes & apud Surium Tom. II. a. d. XXX Mart.

Dectadas à Parthenio laudatur in Eroticis: ubi ex eo narrat illa de Harpalyce e.

Deilochi apud ſcholiaſtem Apollonii mentio fit, cùm alibi ſæpe: tum libro ſecundo, ubi citatur Δηΐλοχος f ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου. Hoc facit, ut apud Stephanum in Λαμψακὸς legendum putem, Δηΐλοχος ὁ Κυζικηνός. Ubi vulgò Δηΐοχος. Nam cur Stephani potiùs locum emendari putem debere, facit, quòd uno in Stephani loco proclivior fuerit lapſus, quàm ſcholiaſtæ Apollonii tam multis.

Demagoras laudatus Dionyſio Halic. lib. I. antiquit. Rom. ubi & ille, & Agathyllus, de tempore conditæ Romæ conſenſiſſe dicuntur cum Cephalone Gergithio. Is autem Cephalo tradiderat, Romam ſecundâ poſt Trojanum bellum ætate conditam eſſe ab uno filiorum Æneæ, nomine Romo. Sed Demagoras iſte, utrùm poëta, an hiſtoricus fuerit, non liquet. Sanè Agathyllus, cui eum hoc loco jungit, poëta erat. Nam apud Dionyſium alibi eopſe libro

a De Byzantio. b Pag. 97. c *Damoſtratus hiſtoricus halieutica ſive de re piſcatoria libros viginti ſcripſit. Item de divinatione per aquã, & alia miſcellanea, ad hiſtoriam proximè accedentia.* d *Atque ait Demoſtrat⁹: ſenator is Romanus fuit: nec propterea tamẽ fide in hac re dignior: ſed videtur mihi exquiſitam ſibi piſcatoriæ rei notitiam cõparaſſe, ac, quæcunque ſciret, oratione pulchrè extuliſſe.* e *Cap. 13.* f *Deilochus libro primo de Cyzico.*

libro legas; Ἀγάθυλλος ὁ Ἀρκὰς ὁ ποιητής. Quædam etiam ex elegiaco ejus carmine ibidem citat. Demagoræ meminere veterum & alii complures: è junioribus quoque Michaël Apostolius Centur. II Proverb. LI: & Euripidis scholiastes *b* in Phœnissas.

Demaratus, Δημάρατος, libros in publicum edidit, cùm de Phrygia, tum de fluminibus. E priori opere quartum, ex altero tertium librum adducit Plutarchus in commentariolo de fluminibus. Adhæc res Arcadicas ingenii sui luce illustravit. Ex secundo ejus operis testimonium petit Plutarchus in parallelis minoribus cap. XVI, & Stobęus sermone de patria. Insuper reliquit Τραγῳδούμενα*. Hæc erant historia μυθικοῦ †, sive ἡρωικοῦ * temporis: ut de bello Trojano, vel Thebano, & similibus: unde tragœdiarum argumenta ab antiquis peti solent. Secundum librorum istorum memorat Clemens Alexandrinus in προτρεπτ. Etiam ex tertio historiolam recenset Stobæus, sermone, quem dixi. Quin & terni versiculi Demarati leguntur lib. I Ἀνθολογίας. Et scholiastes Apollonii in lib. I testem adhibet Demaratum. Denique Plutarchus in Agesilao scripta memorat Demarati Corinthii. Sed hujus Corinthii an cetera quoque sint, vel quæ ejus sint, quæ alterius, haut proclive est dicere.

Demetrius Byzantinus de poëtis, & poëmatis, libros edidit complures. Athenæus lib. X: Ὥς *c* φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιητῶν. Idem lib. XII ab eo citatur ἐν *d* τῷ περὶ ποιημάτων. Idem lib. XII ἐν τετάρτῳ *e* περὶ ποιήματος. Fuere autem Demetrii Byzantii duo: unus, philosophus peripateticus; alter, historicus, qui volumina condidit de Gallorum ex Græcia in Asiam transitu, & Ptolomæi, atque Antiochi rebus gestis, & Libyæ statu. Auctor Laërtius. Uter ab Athenæo intelligatur, non ita facile dictu puto. Magis tamen eò inclino, ut de peripatetico loqui credam: cujus Laërtius nullum nominat scriptum. Atque idem, existimo, signatur à Laërtio, cùm in Socratis vita quædam ex Demetrio Byzantio de philosopho hoc adfert.

Demetrii Callantiani, Δημητρίου τοῦ Καλλατιανοῦ, meminit Dionysius Halicar. lib. περὶ συνθέτ. ὀνομάτ. & Stephanus in Ἀγχίαλος. Scripsit libros XX de Asia, & Europa; ut ex Laërtio constat. Semel, iterùmque ejus mentionem facit Marcianus Heracleota in περιηγήσει. At corruptum hoc nomen apud Lucianum in Longævis; ubi eorum, quæ de Hierone, Syracusanorum rege, dixit, autor perhibetur

a Agathyllus Arcas poëta.
b Pag. 271. edit. Paulli Steph.
* Tragœdiarum argumenta.
† Fabulosi.
* Heroici.
c Ut ait Demetrius Byzantius in quarto de poëtis.
d Libro de Poëmatis.
e In quarto de poëmate.

tur Δημήτριος ὁ Καλλιστατός. Rescribe Καλλιστιανός.

Demetrius Cyzicenus à Jo. Curopalate, & Georgio Cyziceno, utroque in prooemio, dicitur de sui ævi rebus aliqua prodidisse.

Demetrius Erythræus sextus ex Demetriis illustribus, quos, præter Phalereum, fuisse Laërtius ait lib. v: Ἕκτος Ἐρυθραῖος, ποικιλογράφος ἄνθρωπος, καὶ ἱστορικὰ, καὶ ῥητορικὰ συντέταχε βιβλία.

Demetrius ab Odesso, Ponti civitate, commentarium fecit de urbe patria. Eo teste utitur Stephanus in Ὀδησός.

Demetrius quidam librum divulgavit de Judæorum regibus: in quo & aliqua de gentis ejus captivitate retulit. Hic est, quem signat B. Hieronymus in catalogo Illust. Script. cap. XXXVIII. Ubi eum memorari ait à Clemente Alexandrino. Signat autem hunc locum lib. I: Στρωματ. Δημήτριος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ βασιλέων, τὴν Ἰούδα φυλὴν, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Λευὶ, μὴ αἰχμαλωτισθῆναι ὑπὸ τοῦ Σενναχηρείμ· ἀλλ' εἶναι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ταύτης εἰς τὴν ἐσχάτην, ἣν ἐποιήσατο Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱεροσολύμων, ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιοκτὼ, μῆνας ἕξ. ἀφ' οὗ δὲ φυλαὶ αἱ δέκα ἐκ Σαμαρείας αἰχμάλωτοι γεγόνασιν, ἕως Πτολεμαίου τετάρτου, ἔτη τετρακόσια ἑβδομήκοντα τρία, μῆνας ἐννέα· ἀφ' οὗ δὲ ἐξ Ἱεροσολύμων, ἔτη τετρακόσια τεσσαρακονταοκτὼ, μῆνας τρεῖς. *Demetrius verò libro eo, quem de Iudææ regibus scripsit, ait, tribum Iuda, & Benjamin, & Levi, non fuisse abductam in captivitatem à Senacherib: sed esse ab hac captivitate usque ad ultimam, quam Nabuchodonosor fecit ex Hierosolymis, annos* CXXVIII b, *menses sex. Ex quo autem decem tribus abductæ fuerunt captivæ ex Samaria, usque ad Ptolomæum quartum, annos* IↃLXXIII c, *novem menses. Ex quo* d *tempore verò ab Hierosolymis abductæ, esse annos* CCCXXXVIII, *menses tres*. Cùm autem videamus hoc loco, Demetrium illum tempora numerâsse usque ad Ptolomæum quartum: satis liquet, Phalereum saltem intelligi non posse, qui sub Philadelpho obiit.

Democritus Ephesius libros edidit περὶ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ e. Ex cujus operis libro primo quædam de Ephesiorum in vestitu mollitia ac luxurie narrat Athenæus lib. XII. Quartus hic è sex Democritis est Laërtio. qui ait: τέταρτος f περὶ τοῦ ἱεροῦ, τοῦ ἐν Ἐφέσῳ, γεγραφὼς, καὶ τῆς πόλεως Σαμοθράκης. Unde & de Samo Græcè scripsisse cognoscimus.

Demodocus, Δημόδοκος πρώτῳ Ἡρακλείας g, citatur à Plutarcho de Flum. Solutâ oratione, an carmine, sit usus, non satis liquet.

a Sextus Erythræus, varii scriptor; qui historicos, & oratorios conscripsit libros.

b Alii CCCXXXVIII: *sed præter fidem Græci codicis.*

c Apud Hervetū biennio minus est in editione, quam recognovit, & commentariis illustravit. Prodiit ea Paris. an.1612.

d Hæc vertere Gentianus neglexit.

e De templo Dianæ Ephesiæ.

f Quartus est, qui de templo Dianæ Ephesiæ scripsit, & civitate Samothrace.

g Demodocus lib. primo de Heraclea.

Demosthenes Bithynus composuit libros de rebus Bithyniacis; quorum quartum, nonum, decimum, & duodecimum, citat Stephanus. Bithynum fuisse, cognoscimus ex eodem in Ἡραίᾳ. Scripsit quoque κτίσεις a; quarum idem meminit in Ὀλιζών. Alius ab eo est Demosthenes Thrax: qui, Suida teste, præter ea, quibus Iliada Homeri, & Θεογονίαν Hesiodi, illustrare conatus est, etiam Damageti Heracleotæ compendium fecit, & librum περὶ διθυραμβοποιῶν. Eo libro videri possit exposuisse duntaxat vitam poëtarum dithyrambicorum. Sed verisimilius fit, de eorum insimul poëmatis disseruisse, lucémque attulisse locis obscuris.

Demoteles unus est ex duodecim istis, quos de pyramidibus Ægyptiis composuisse Plinius dicit lib. XXXVI Hist. Nat. cap. XII. Vide superiùs *Aristagoras*.

Demus de rebus Atticis commentatus sit; si vera est lectio apud Athenæum lib. XIV: Ἐν δὲ b τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθίδος Δῆμος. Verùm Casaubonus legere jubet Κλείδημος. Sanè Clidemus Atthidem descripsit; ut ex eodem Athenæo superiùs ostensum. Fortasse tamen & Demetrius quispiam hanc materiem tractavit: eóque ex nomine hoc nomen fuerit corruptum; uti factum apud Dionysium Halic. in judicio de Dinarcho; ubi citatur Δῆμος ὁ Μάγνης; qui omnino est Δημήτριος c ὁ Μάγνης, ut dictum lib. I cap. XV.

Dercyllus literis explicuit κτίσεις d; quarum librum I advocat Plutarchus in parallelis minoribus cap. XVII. Item Italica; quorum tertium citat ibidem cap. XXXVIII. Item Ætolica; quorum testimonio utitur Plutarchus de Flum. cap. de Acheloo. Item Argolica. Athenæus lib. III: Ἀγίας δὲ e καὶ Δέρκυλος (*f.* Δέρκυλλος) ἐν Ἀργολικοῖς. Atque ab eodem etiam libri ejus περὶ Σατυρικῶν f, item περὶ ὀρῶν g, & περὶ λίθων h, nominantur. Meminit & Etymologus in Βῦνος, & Euripidis scholiastes in i Phœnissas.

Didymarchus Διδύμαρχος k Μεταμορφώσεων γ' citatur ab Antonio Liberale narratione XXIII, quæ est de Batto. Sed ab interprete scriptores, ex quibus ea hausta est narratio, prætereuntur.

Dieuchidas Megarensis (Διευχίδας ὁ Μεγαρικὸς, ut Clementi dicitur lib. VI Στρωματ.) prodidit historiam Megaricam; ut non uno Harpocrationis loco constat: sed interdum corruptè apud eum legas, Δευχίδας. At fœdiùs etiam corruptum id nomen apud scholiastem Apollonii in primum Ἀργοναυτ. ubi legitur, Διηυχίδας l ἐν Μεγαρικοῖς ἱστορεῖ. Pluribus libris id opus constabat. Nam Harpocrationi in Ἀγυιὰ adducitur ἐν τρίτῳ Μεγαρικῶν m. Clementi Alexan-

a *Origines urbium, ac locorum.*
b *Demus autem in primo de Atticâ libro.*
c *Demetrius Magnesius.*
d *De locorum origine.*
e *Agias verò, & Dercyllus, in Argolicis.*
f *De Satyricis.*
g *De montibus.*
h *De lapidibus.*
i *P. 271.*
k *Lib. 3. transformationū.*
l *Direchidas in Megaricis refert.*
m *In tertio Megaricorum.*

drino lib. I citatur Διευχίδας ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν a, & Laërtio in Solone ἐν πέμπτῳ b. Meminit & Dieuchidæ Stephan[us] in Σκίρρας.

Dinarchus Delius Cretenses fabulas collegit; ut cognoscimus ex Dionysio Hal. in Dinarcho; ubi, ex Demi, vel potiùs Demetrii libro de ejusdem nominis viris, quatuor Dinarchos recenset. Videtur idem signari ab Eusebio lib. I Chronicorum c; ubi, de Bacchi gestis loquens, ait, Ὥς d φησι Δείναρχος ὁ ποιητὴς, οὐχ ὁ ῥήτωρ.

Dinias scriptis suis res Argolicas comprehendit. Apollonii scholiastes lib. II: Δεινίας e ἐν πρώτῳ Ἀργολικῶν. Mentionem quoque Diniæ facit Plutarchus in Arati vita, & Eurip. schol. in Orest. Meminit & Sophoclis Scholiastes in Electr. f qui ἑβδόμην τῶν Ἀργολικῶν g citat.

Diocles Peparethius primus è Græcis memoriæ prodidit originem urbis Romæ, urbisque res præcipuas. Hoc indicat Plutarchus in Romulo, Τοῦ δ' h πίστιν ἔχοντος λόγου μάλιστα, καὶ πλείστους μάρτυρας, τὰ μὲν κυριώτατα πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξέδωκε Διοκλῆς Πεπαρήθιος· ᾧ καὶ Φάβιος Πίκτωρ ἐν τοῖς πλείστοις ἐπηκολούθηκεν. Et aliquanto pòst: Πεπαρηθίου i Διοκλέος, ὃς δοκεῖ πρῶτος ἐκδοῦναι Ῥώμης κτίσιν. Etsi autem ex istis ætas Peparethii cognosci nequit: tamen, cùm ea, quæ Diocles ille de origine Romanæ urbis prodidit, secutus dicatur Fabius Pictor; qui tempore belli Annibalici vixit: satis liquet, hunc historicum Græcum floruisse ante tempora Ptolomæi Philopatoris; cujus anno III, qui & tertius erat Olympiadis CXL, bellum Annibalicum cœpit. Idem Plutarchus in Quæstionibus Græcis ait, Dioclem fecisse περὶ k ἡρώων σύνταγμα: atque inde refert edictum Tanagræorum de iis, quæ Clidamus renunciâsset. Sed fortasse is est Diocles Rhodius, cujus Αἰτωλικὰ citat Plutarchus de Flum. Flavio Iosepho lib. Antiquit. cap. XI (quod in tralatione Rufini est XIII) citatur Διοκλῆς ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν l. Sed apud Rufinum pro eo legas, *Diocles in secundo Coloniarum*: quomodo non solùm in editis reperio; sed etiam Rufino meo Mso. Et coloniarum librum secundum citat Freculphus, Tom. I, lib. III, cap. XVII. Etiam Dioclis libri περὶ ἐπιδρομῆς m Laërtio memorantur in Epicuro. Ac apud eundum Laërtium in Xenophonte adducitur Diocles ἐν τοῖς βίοις τῶν φιλοσόφων n, sive, ut apud eundem legitur in Aristippo, ἐν τῷ περὶ βίων φιλοσόφων. Atque ex his libris sunt, quæ ex Diocle nar-

a In quarto Megaricorum. b In quinto. c Pag. 29. Thes. Temp. vers 17. d Ut Dinarchus loquitur, non ille orator, sed poëta. e Dinias in primo rerum Argolicarum. f Pag. 95. g Septimū Argolicorum. h Cæterùm historiæ, quæ plus fidei invenit, ac plures testes, præcipua quæque apud Græcos edidit Diocles Peparethius; quē in plurimus sequitur Fabius Pictor.

i *Peparethii Dioclis, qui primus videtur edidisse quædam de origine Urbis Romæ.* k *De sacellis, quæ heroibus sunt statuta.* l *Libro secundo rerum Persicarum.* m *De incursione.* n *In vitis philosophorum.*

rat in Antisthene, Diogene, Cratete, Menippo, Menedemo, & alibi. Alius est Diocles Eleates, Musicus: item Diocles Atheniensis, aut Phliasius, Comicus, Athenæo non semel memoratus: de quorum utroque Suidas. Item alius, Diocles Carystius. de quo sic Plinius lib. XXVI cap. II: *Hippocratis certè, qui primus medendi præcepta clarissimè condidit, referta herbarum mentione invenimus volumina: nec minùs Dioclis Carystii, qui secundus ætate, famâque, exstitit.* Dioclem medicum appellat lib. XXI cap. XI. At ἁπλῶς Dioclem vocat lib. XX, cap. I. II, V, VI, IX, XIII, XX, & XXIII. Item lib. XXI, cap. XXXI, nec non lib. XXIII cap. I, & lib. XXIV cap. XIX. Meminere etiam Censorinus, Athenæus, Plutarchus, scholiastes Nicandri: imprimis medici; ut Dioscorides, ac Galenus passim. Alius ab eo est Diocles Carystius rhetor Augustæi ævi; de quo M. Seneca Controvers. I.

Diodorus Periegetes terras descripsit; ut ex cognomine ipso colligimus. Idem de monumentis tractavit. Plutarchus in Themistocle: Διόδωρος ὁ δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τοῖς περὶ τῶν μνημάτων εἴρηκεν.ᵃ Meminit & idem hujus scriptoris in Theseo, & Cimone.

ᵃ *Diodorus, qui terras descripsit, ait in opere de monumentis.*

Diogenes Cyzicenus reliquit libros de VII patriæ suæ insulis; teste Stephano in Βέσβικος. Qui & primum ejus operis citat in Ἀρτάκη, tertium in Ζέλεια. Planè censeo eundem esse, de cujus nomine ambigit Suidas, utrùm *Diogenes*, an *Diogenianus* vocetur. Movet me, quòd dicat, suis commendâsse monumentis instituta patriæ suæ Cyzici. Addit, præterea tractâsse de literis; déque notis, quarum usus in libris; atque item de poëtica.

Diogenes Sicyonius res Peloponnesiacas literis mandavit; teste Laërtio, cui hic inter quinque ejus nominis secundo loco memoratur. Primus verò Laërtio nominatus est Diogenes Apolloniata, physicus, Anaxagoræ æqualis; de quo Clemens Alex. in προτρεπτ. & in παιδαγωγ. libro priori, & Στρωμ. lib. I; item Suidas. Quid de venis senserit, docet Aristoteles lib. III Hist. Animal. cap. II. Tertius ei est Diogenes Seleuciensis, qui, ob vicinitatem loci, Babylonius vocabatur. Hujus libros de nobilitate testes adducit Athenæus lib. IV. Ac mentio ejus quoque fit apud Tullium lib. I de Natura Deorum. ubi ait: *Diogenes Babylonius, in eo libro qui inscribitur Minerva, partum Iovis, ortúmque virginis, ad physiologiam traducens, disjungit à fabula.* Et Quinctilianus lib. I, cap. I: *Siquidem Leonides, Alexandri pædagogus, ut à Babylonico Diogene traditur, quibusdam eum vitiis imbuit, quæ robustum quoque, & jam maximum regem, ab illâ institutione puerili sunt prosecuta.* Quartus est Diogenes Cynicus. Quinctus

Dioge-

Diogenes Tarsensis, qui opere quodam complexus fuit quæstiones poëticas, atque eas solvere est conatus. Meminit & lib. x in Epicuro: Διογένης a ὁ Ταρσεὺς, ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας. Mirum verò, omitti à Laërtio Diogenem Cyzicenum: de quo antè dictum. Fortasse & alius ab illis quinque est, qui Persica scripsit: quorum primum adducit librum Clemens ἐν Προτρεπτικῷ. Et, credo, diversus est etiam, qui Palleniaca edidit. Parthenius Erot. VI: Διογένης b, καὶ Ἡγήσιππος, ἐν Παλληνιακοῖς. Ubi Παλληνιακὰ videntur ad utrumque referri; cùm historiam ibi narret Parthenius de Pallene, Sithonis, Hodomantum regis, filiâ. Alius est quoque Diogenes Smyrnæus, philosophus, Metrodori Chii auditor, Anaxarchi præceptor: de quo Clemens lib. I Στρωμ. At Diogenes, ex cujus tragœdia versum unum alterum citat Clemens lib. II Στρωματέων, non est alius à Cynico philosopho. Nam ex Laërtio cognoscimus, septem ei tragœdiolas tribui solere: quas Satyrus esse dicebat Philisci Æginensis, Diogenis discipuli. Obscurum autem, quis sit ille Diogenes, qui in literas retulit τὰ ὑπὲρ c Θούλην ἄπιστα. Laudat ea Malchus, sive Porphyrius, in vita Pythagoræ.

a Diogenes Tarsensis, qui selectas conscripsit scholas.

b Diogenes, & Hegesippus, in Palleniacis.

c Incredibilia de Thule.

Diogenetes (nisi rectum est *Diogennetus*, vel *Diogenes*) Erythræus memoratur Hygino in poëtico astronomico, ubi, de Piscium signo loquens, ita scribit: *Diogenetes Erythræus ait, quodam tempore Venerem cum Cupidine filio in Syriam ad flumen Euphratem venisse, & eodem loco repente Typhona giganta, de quo suprà diximus, apparuisse: Venerem autem cum filio in flumen se projecisse, & ibi figuram piscium formâ mutâsse: quo facto, periculo esse liberatos. Itaque postea Syros, qui his locis sunt proximi, destitisse pisces esitare, quòd vereantur eos capere; ne simili caussa, aut Deorum præsidia impugnare videantur, aut eos ipsos captare.* Sed ambigo, an potiùs Grammaticis sit accensendus.

Dionysius Argivus itidem an historicus fuerit, dispiciendum sit. Quid hic de Ilii capti tempore prodiderit, legere potes apud Clementem Alex. lib. I Στρωμ.

Dionysius Byzantius ἀνάπλῳ d Βοσπόρου citatur à Stephano in Χρυσόπολις. Ac videri possit idem esse, ac Dionysius, cujus περιήγησιν e habemus. Præsertim quando Suidas eum fuisse Byzantium colligit ex Rhebæ fluminis laude. Sed corruptum eum esse locum, próque Βυζάντιον, Βιθυνὸν esse legendum, ostendimus lib. II cap. III. Quare omnino alius est ille, cujus περιήγησις exstat, ab eo, qui navigationem per Bosphorum descripsit. Meminit Dionysii Byzantii, ac dicti operis, etiam Suidas; prætereáq; panxisse ait Threnos, poëma epicediis refertum.

d Navigatione per Bosporum.

e Orbis descriptionem.

 Dio-

a Pag. 5. edit. August. Vindel. Dionysius Chalcidensis Κτίσεις, sive Origines civitatum, complexus est libris quinque; teste Marciano Heracleota in περιηγήσει a. Celebratur hoc opus etiam à Suida in Χαλκιδίκη. Ex primo ejus libro testimonium promit Apollonii scholiastes in lib. III. Ex tertio idem facit Harpocration in Ἡφαιστία: ex quincto idem in Ἡγέσιππος. Meminit quoque Aristophanis scholiastes in Nubes, & Etymologus in Προκόννησος: sed corruptè ibi pro Χαλκιδεὺς b scriptum Ἀθηναῖος c, próque κτίσεις d, legitur κτήσεις e; ut Casaubonus observat in Addendis ad Animadversiones Athenæi, atque ex eo Maussacus ad Harpocrationem in Ἡφαιστία. Bene antiquum esse Dionysium hunc, illud indicio esse potest, quòd eo teste utatur Dionysius ipse Halicarnassensis lib. I Antiquitatum; ubi varias de Romæ origine sententias appendit, & expendit.

b Chalcidensis. c Atheniensis. d Origines. e Possessiones.

Dionysius Mytilenæus, poëta epicus, qui σκυτοβραχίων f, & σκυτεὺς g, vocatus est, præter Bacchi, & Minervæ expeditionem, etiam Argonautica libris sex ad Parmenonem scripsit oratione solutâ; ut apud Suidam legitur. Pleniùs verò de eo Diodorus Siculus lib. III h: ubi eum vocat Διονύσιον τὸν συνταξάμενον τὰς παλαιὰς μυθοποιΐας. *Dionysium, qui opus contexuit de priscis fabulis.* Ac deinde subjungit: Οὗτος τά τε περὶ τὸν Διόνυσον, καὶ τὰς Ἀμαζόνας, ἔτι δὲ τοὺς Ἀργοναύτας, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον πραχθέντα, καὶ πολλ' ἕτερα συντέταχε, παρατιθεὶς τὰ ποιήματα τῶν ἀρχαίων, τῶν τε μυθολόγων, καὶ τῶν ποιητῶν. *Is Bacchi, & Amazonum, historiam, & Argonautarum expeditionem, résque ad Ilium gestas, & multa id genus veterum mythologorum, & poëtarum, carminibus adjunctis contexuit.* Ex hoc opere complura deinde Diodorus refert. Meminit & ejusce Dionysii Scholiastes Apollonii in lib. III, & IV. A quibusdam creditur auctor historiæ Lydiacæ, Xantho tributæ; ut dicemus lib. IV.

f Coriaceum habens brachium. g Coriarius. h P. 200.

Dionysius, Musonii filius, sacerdos templi Solis, nonnullis Samius, aliis Rhodius fuisse existimatur; teste Suida: quia autor est, composuisse historias τοπικὰς i libris sex, orbis descriptionem, & historicæ institutionis libros decem.

i Locorũ.

Dionysius Persicus memoratur Tullio lib. I de Divinat. *Quid ego, quæ magi Cyro illi principi interpretati sunt, ex Dionysii Persicis libris proferam? Nam cùm dormienti ei sol ad pedes visus esset, ter eum scribit frustra appetivisse manibus, cùm se convolvens Sol elaberetur, & abiret: ei magos dixisse, ex triplici appetitione Solis, XXX annos Cyrum regnaturum esse, portendi.*

Dionysius Siculus de rebus Siculis scripsit: argumentum autem desumsit ex Aristidis Milesii rerum Sicularum libris. Autor Plutarchus

chus in Parallelis minoribus cap. I. Sed ubi in Græco est, Διονύσιος ὁ Σικελιώτης, ibi apud interpretem est, *Diodorus Siculus*.

Diophantus Lacedæmonius condidit libros Antiquitatum XIV; teste Fulgentio lib. I Μυθολογικῶν. Idem scripsit de sacris Deorum: unde quædam idem Fulgentius adducit in Expositione sermonis antiqui, voce *Nefrendes*. Quamquam ibi quidem non tam Diophantum nobis advocat, quàm, ut solet nugator ille, interpretem ejus. Nec Diophanti apud melioris notæ scriptores nulla mentio est. Nam Agatharcides de mari rubro cap. XXXI auctor est, descripsisse eum terras septentrioni subjectas. Et Stephanus eundem nominat in Ἄβιοι. Ac ab eodem in Λιβυστῖνοι adducitur Διόφαντος a ἐν πολιτικοῖς. At alius est Diophantus Syracusanus, philosophus Pythagorêus, cujus de mundi ortu sententiam adfert Theodoretus Therapeutices lib. IV, qui est de materia, & mundo.

a *Diophãtus libro de re civili.*

Dioscorides nomen illustravit suum libris de Rep. Lacedæmoniorum: ut constat ex quarto Athenæi; ubi secundus ejus operis citatur: item Plutarcho in Lycurgo; qui & scriptoris hujus meminit in Agesilao. Dubium verò, idémne, an alius sit, cujus epigrammata in Ἀνθολογίᾳ leguntur. Item is, cujus mentionem facit scholiastes Apollonii in lib. I; ubi ex ejus sententia tradit, Amphionem lyram accepisse ab Apolline: quam eum à Musis habere, voluerunt Antimenidas lib. I, & Pherecydes in decimo. Item, cujus è νομίμοις citat Aristophanis scholiastes ad Aves b, nec non Suidas in Σκυτάλη, verbis planè iisdem.

b *Pag* 60.

Dioxippus, Διώξιππος, poëta est Comicus: sed ejus hoc loco meminimus, quia inter dramata illius fuit etiam ἱστοριογράφος. Amphicli eam fabulam Dalechampius tribuit; nempe turbatis Athenæi c verbis deceptus. Ita enim Dioxippi ἐν ἱστοριογράφῳ verba apud eum legi debent, ut duo trochaici sint:

> Τὴν δ' ὁδὸν διεξέπαισεν Ἀμφικλῆς, μήτρας δύο
> Κρεμαμένας δεῖξας. Ἐκεῖνον πέμπε, φησὶν, ἐὰν ἴδῃς.

c *Lib.* 3.

d *Per porticum vi sibi aditũ fecit Amphicles, vulvis duabus, quas gestabat, ostensis. Illum ad me mittee, inquit, si videris.*

Esse verò drama illud Dioxippi, præter Athenæum etiam testatur Suidas: à quo quatuor ejus fabulæ recensentur, Ἀντιπορνοβοσκὸς, Φιλάργυρος, ἱστοριογράφος, Διαδικαζόμενοι: ut quidem Mediolanensis vetus editio habet. Nupera illa, quæ cum Porti tralatione, & notis, prodiit, *Historiographi* nomen negligenter omisit. Suspicor, Dioxippum hac fabulâ fabulosos risisse historicos. Alius ab eo est *Dioxippus Hippocraticus, vetus medicus, & nobilis*; ut de eo scribit Gellius lib. XVII cap. XI.

Diphi-

Diphilus Thesei gesta panxit: sed carmine choliambico. Ostendit hoc scholiastes Pindari in Olymp. od. x. Ejus verba apponam, ut legi oportet: Ὡς φησι Δίφιλος ὁ τὴν Θησηΐδα ποιήσας, ἐν τοῖς Ἰάμβοις, οὕτω·

> Τρέψας δὲ πώλους, ὡς ὁ Μαντινεὺς Σῆμος,
> Ὃς πρῶτος ἅρματ' ἤλασεν παρ' Ἀλφειῷ.

Ut Diphilus ait, qui Theseida fecit. Sic autem scribit:

> *Alénsque pullos, Mantinensis ut Sêmus,*
> *Primus agitator curruum prope Alphêum.*

Alius, ut puto, ab eo est Diphilus Sinopensis, κωμικώτατος a καὶ γνωμικώτατος; ut à Clemente Alexandr. & Eusebio Pamphili vocatur. Notus vel ex Terentiano Adelphorum prologo. Alius quoque Diphilus Carystius, item Diphilus Siphnius, adhæc Diphilus Laodicensis; quorum trium meminit Athenæus. Postremus ille auctor fortasse est scholiorum Nicandri: quod ex eodem Athenæo videtur colligi posse.

Dius celebrabatur opere de rebus Phœnicum. Ea ex historia fragmentum de Salomone, & Hiramo, conservavit nobis Fl. Josephus lib. I contra Apionem.

Diyllus Atheniensis quibus sibi nomen pepererit, docet Diodorus Siculus lib. XVI. ubi, cùm dixisset, Callisthenem historiam suam perducere usque ad templum nefario Philomeli scelere captum; continuò addit: Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος b ἦρκται τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς ἱεροσυλήσεως, καὶ γέγραφε βίβλους εἴκοσι καὶ ἑπτὰ, συμπεριλαβὼν πάσας τὰς ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις γενομένας πράξεις περί τε τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν Σικελίαν. Et post multa: Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος c τῆς δευτέρας συντάξεως ἀρχὴν πεποίηται τῆς Ἐφόρου ἱστορίας τὴν τελευτὴν, καὶ ἑξῆς πράξεις συνείρει τάς τε τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν βαρβάρων, μέχρι τῆς Φιλίππου τελευτῆς. Etiam ex Diyllo hoc memorat Athenæus in XIII, ut Demetrius Phalereus amitam suam, patriâ Samiam, Λαμπιτὼ appellârit, cùm priùs Χαριτοβλέφαρος d nominaretur. Hæc quidem Athenæus dicit, si locus est sanus. Sed apud Laërtium ex Didymi συμποσιακοῖς e refertur, Demetrium ipsum Λαμπιτὼ, & Χαριτοβλέφαρον, vocatum. Ut omnino accedam Casaubono, qui apud Athenæum emendat, ἑαυτὸν Λαμπιτὼ προσαγορεύσαντα: ubi δὲ αὐτὴν perscriptum est in vulgatis. Idem Casaubonus Diylli nomen restituit Athenæo in quarto: ubi antè legebatur, Δίυαλος f δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν ἱστοριῶν. Similiter Sylburgius Etymologo in Κόμαρα, ubi nunc Θύϊνος scriptum: &

a Comicus insignis, & sententiis affluens.
b At Diyllus Atheniensis, à sacrilegio hoc historiæ suæ XXVII libros auspicatus, res Græciæ, & Siciliæ, his temporibus gestas, recenset.
c Diyllus verò Atheniensis alterius opus exorditur inde, ubi Ephorus historiam finierat, ac Græcorum, & Barbarorum gesta exinde usque ad Philippi obitum contexit.
d Decôra, supercilii lorum gratiâ.
e Convivalibus.
f Diyalus (leg. Diyllus) Atheniensis in nono historiarum.

& Mauffacus Harpocrationi in Αἰσίας; ubi priùs erat Ἴλλος. Cùm autem non tantùm historiam suam usque ad Philippi M. obitum pertexat: sed etiam de Phalereo scribat: saltem Ptolomæo Philadelpho antiquior esse non potest. Fuit & Diyllus statuarius; cujus opera commemorat Pausanias in Phocicis.

Domitius Callistratus, Δομίτιος Καλλίστρατος, de Heraclea libros composuit: quorum quartum citat Stephanus in Ἀριζαντα, & Μόκατα; sextum in Ὀλύμπολις; septimum in Ὀλύμπη. Varios Callistratos superiùs memoravimus.

DOROTHEUS ἐν ἕκτη τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν a citatur ab Athenæo initio libri septimi. Etiam, seu idem, seu alius Dorotheus, in primo rerum Sicularum adducitur à Stobæo, Loco de vituperio tyrannidis; & à Michaële Apostolio, Centur. xx, Prov. xiii. Uterque refert ex eo, ut Phalaris Perillum, seu Perilaum, fabrum, æreo tauro incluserit. Etiam Dorotheus in quarto testis laudatur à Plutarcho minorum parallelorum cap. xx: ubi narrat, ut Marius, bello Cimbrico victus, somnióque monitus, Calpurniam filiam sacrificârit. Eundem librum nominat Clemens Alex. ἐν τετρτῳ. Idem Clemens lib. i Στρωματ. eum citat ἐν πρώτῳ παιδίαις, atque inde de Mopso quædam tradit. Plutarchus Parall. cap. xxv citat Dorothei librum i Transformat. Atque his in locis ἁπλῶς fit Dorothei mentio. At est, ubi (dubium, idémne, an diversus) Dorotheus Ascalonita laudetur. Ut apud Athenæum extremo lib. vii; ubi ex ejus opere, quod inscribebatur τῆς λέξεως συναγωγὴ b, citatur liber cviii. Item libro xiv; ubi idem dicitur edidisse περὶ Ἀντιφάνους, καὶ περὶ τῆς παρὰ τοῖς μεσωτέροις Κωμικοῖς ματτύης. Quem locum non intellexit Delechampius interpres. Nam vertit, *Antiphane, & Mattya, scriptoribus comœdiæ, quam mediam vocant:* cùm dicere deberet, *de Antiphane, & eâ quæ media comœdiæ scriptoribus Mattya vocatur.* Ascalonita ille grammaticus fuit; ut disertim dicit Stephanus in Ἀσκαλών. Idem Athenæus lib. xi meminit Dorothei Sidonii: qui unus veterum Græcorum apotelesmata versibus scripsit. Sequuntur eum, Manilius ex Latinis; ex Arabibus, Omar, Messalla, & Alcabicius scriptor. Etiam à Phlegonte, de rebus Mirabilibus cap. xxvi, laudatur Δωρόθεος c ὁ ἰατρὸς ἐν ὑπομνήμασιν; atque ex iis refertur, ut Alexandreæ in Ægypto cinædus pepererit: ac fœtus conditus, miraculi caussâ, adservetur.

a *Lib. sexto historiarum de rebus gestis Alexandri.*

b *Collectionis vocabulorum.*

c *Dorotheus medicus in commentariis.*

Dosiades de rebus Creticis libros edidit. Ex iis tradit Plinius lib. iv cap. xii, Cretam ita dictam *à Creta nympha, Hesperidis filiâ.*

a Lib. quartum rerum Creticarum. Τετάρτῳ τῶν Κρητικῶν a citat Athenæus lib. IV. Fortasse idem est, ac Dosidas; ex quo à Clemente ἐν πρωτρεπτ. quiddam adfertur de Lesbiorum sacrificiis.

Dositheum sæpius testem adhibet Plutarchus in Parallelis minoribus. Nam cap. XIX tertium adducit librum rerum Sicularum: cap. XXX, tertium Lydiacorum: cap. XXXIII, in Pelopidis: cap. XXXIV librum tertium rerum Italicarum: quem & capite citat XXXVII. Uti primum ejus operis cap. XL. Alius est Dositheus astrologus: cujus mentio fit apud Plinium lib. XVIII cap. XXXI.

b Echemenes in Creticis. ECHemenes, Ἐχεμένης ἐν τοῖς Κρητικοῖς b adducitur Athenæo in XIII. Fortè idem nomen restituendum Fulgentio lib. I Mythologicorum: ubi Euxemenes in primo θεολογουμένων testis adhibetur. Sed nihil certò statuere ausim.

Egesidemus utrùm historiam, an aliud scripserit, adhuc quæro. Historicum quidem est, cujus caussâ laudatur Plinio lib. IX cap. VIII: *In eâdem urbe Iasso, Egesidemus scribit, & alium puerum, Hermiam nomine, similiter maria perequitantem, cùm repentinæ procellæ fluctibus exanimatus esset, relatum: delphinúmque, caussam leti fatentem, non reversum in maria, atque exspirâsse.* Eadem refert, ac Egesidemum autorem similiter laudat Solinus cap. XVIII.

c Eleusis libro de Achille. Eleusis Ἔλευσις c ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως testis à Laërtio citatur in Thaletis vita.

Empodus commentarios reliquit, historicos, ut puto. Athenæus lib. IX, cùm citâsset Eupolis illud ἐν Βάπταις, Ναὶ d μὰ τὴν κράμβην: subjungit deinde; Ἔοικε δὲ Ἰωνικὸς εἶναι ὁ ὅρκος. καὶ οὐ παράδοξον, εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὅπου καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς, ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ, μιμούμενος τὸν κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὥς Ἔμποδός φησιν ἐν Ἀπομνημονεύμασιν. *Videbatur autem esse Ionicum juramentum. Nec mirum est, per brassicam jurâsse quosdem; cùm Zeno Cittiensis, Stoicæ sectæ conditor, imitans Socraticum juramentum per canem, & ipse capparim jurârit; ut ait Empodus in commentariis.* Fortasse tamen locus est corruptus. Sanè Casaubonus e pro Ἔμποδος malit Ποσειδώνιος. Interim fatendum, hoc à vulgata lectione multum abire.

d Per brassicam ita est.

e Lib. 9. Animadv. cap. 2.

f Enomides, qui scripsit de rebus divinis, & unde Telchines nomē acceperint, exposuit.

Enomides videtur scripsisse de Deorum nominibus, naturâ, & gestis. Etymologici magni scriptor: Ἐνομίδης f δὲ ὁ τὰ θεῖα γράψας, καὶ τοὺς Τελχῖνας ἐτυμολογήσας, &c.

Epaphus de Delphico templo quædam tradidit: seorsim, an in alio opere, haut sat scio. Servius in versum illum III Æn.

Da

Da pater augurium, atque animis illabere nostris: Traditur, inquit, *à plurimis, (inter quos etiam Epaphus, vir peritissimus,) Delphis quodam tempore evenisse, ut templum, religiosum antè, & intactum, spoliatum incensúmque sit: ac post, multas Corinthii urbes soli, vicósque proximos, terra motu haustos. Delon neque antea, neque póstea, hoc incommodo vexatam.* Ita corruptissimum locum non incommodè emendaveris. Vel potiùs pro *singulósque proximos* (ut est apud Servium) lege, *insulásque proximas:* quemadmodum est apud Macrobium lib. III Sat. cap. VI: ubi hic locus ex libro decimo septimo Epaphi dicitur desumptus. Etiam pro illis, *ac post, multas Corinthii urbes:* ibi legas, *& adjicit,* (puta Epaphus) *multas circa Corinthum urbes.* Denique post *vexatam,* ibi adjungitur, *sed semper eodem manere saxo.*

Epigenes, astrologus, & historicus fuit quantum videre possum. Cum Beroso, & Critodemo, jungitur Plinio lib. VII cap. LVI. *E diverso Epigenes apud Babylonios* IↃCCXX *annorum observationes siderum coctilibus laterculis inscriptas docet, gravis auctor imprimis: qui minimum, Berosus, & Critodemus,* CCCCLXXX *annorum. Ex quo apparet aeternus literarum usus.* Mentio quoque illius fit cap. XLIX ejusdem libri: & cap. III lib. XXXI. Alius est Epigenes Sicyonius, poëta non quidem Comicus, ut Suidas putavit; sed tragicus, ut rectè est apud Michaëlem Apostolium Chil. XV Prov. XIII; ubi dicitur, proverbium illud, Οὐδὲν a πρὸς τὸν Διόνυσον, ab eo originem cœpisse. Nam, inquit, Ἐπιγένους b τοῦ Σικυωνίου τραγῳδίαν εἰς αὐτὸν ποιήσαντος, ἐπεφώνησάν τινες τοῦτο. ὅθεν ἡ παροιμία. Varia ejus Athenæus citat; & ex eo Suidas.

Epimenides (præter Cretensem illum, qui Olympiade XLV, Solonis æqualis, vixit) tres fuerunt; duo quidem, qui genealogias scripsere: ac tertius, qui Doricè Rhodi historiam condidit: ut scimus ex Laërtii lib.

Ergias Rhodius librum reliquit de Rhodo. Athenæus lib. VIII: Ἐργίας c ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ πατρίδος.

Erxias Κολοφωνιακὰ d literis mandavit; teste Athenæo lib. XIII. Nisi *Ergias* legendum, ut Gesnerus putat. Sanè in alterutro nomine peccatum videtur.

Euagoras Lindius condidit historiam regna Ægyptiorum complexam: item vitam Timagenis, aliáque. Suidam adi. Diversus est Euagoras Thasius: qui inter eos est, ex quibus Plinius librum x historiæ naturalis contexuit. Ac fortasse idem nomen reponendum apud eundem Plinium in scriptoribus externis libri XVII; ubi

a Nihil ad Bacchum.

b Cùm Epigenes Sicyonius tragœdiā de Baccho fecisset: quidam illud acclamarūt, unde parœmia.

c Ergias Rhodius in iis, quæ de patria sua scripsit.

d Opus de rebus Colophoniacis.

ubi vulgò est *Euagone Thasio*. Sanè, ut in natura animalium ex *Euagora Thasio*: ita in plantarum natura ex *Euagone Thasio*, se profecisse dicit. Patria eadem, ac similitudo nominum, & non absimile argumentum, faciunt, ut eundem tractâsse utrumque argumentum putem.

Eualces Ἐφεσιακὰ prodidit: ut cognoscimus ex Athenæi lib. XIII.

Euanoridas Eleus scripsit de iis, qui Olympiis ludis vicerant. Pausanias lib. VI: Εὐανορίδᾳ δὲ Ἠλείῳ πάλης ἐν παισὶν ὑπῆρξεν ἔν τε Ὀλυμπίᾳ καὶ Νεμέᾳ νίκη. Γενόμενος δὲ Ἑλλανοδίκης, ἔγραψε καὶ οὗτος τὰ ὀνόματα τῶν Ὀλυμπίᾳ νενικηκότων.

Euanthis non incelebre nomen. Ex quo quædam refert Plinius lib. VIII cap. XXII: *Euanthes*, inquit, *inter autores Græciæ non spretus, tradit, Arcadas scribere, ex gente Antæi cujusdam sorte familiæ lectum ad stagnum quoddam regionis ejus duci, vestitúque in quercu suspenso, tranare, atque abire in deserta, transfigurarique in lupum*, &c. Euanthis ὕμνον hymnum in Glaucum citat Athenæus lib. VII. Etiam Euanthis meminit Apollonii scholiastes in lib. I. Sed fuere tres Euanthes, unus Milesius, alter Samius, tertius Cyzicenus. Milesii meminit Diogenes in Thalete. Samii ex Hermippo mentio fit apud Plutarchum in Solone: Cyzicenum celebrat B. Hieronymus lib. II adversus Iovinianum: *Euanthes Cyzicenus, & Asclepiades Cyprius, ætate, quâ Pygmaleon in Oriente regnabat, scribunt, esum carnium non fuisse.*

Eubulides Εὐβουλίδης librum de Diogene scripsit: ex quo de philosopho hoc quædam refert Laërtius in ejus vita. Etiam in Socratis vita quædam de ejus condemnatione narrat, sanè digna scitu. Ac propterea puto, etiam Socratis vitam memoriæ prodidisse.

Eubulus historiam Mithræ consignavit. B. Hieronymus lib. II adversus Jovinianum: *Eubulus quoque, qui historiam Mithræ multis voluminibus explicuit, narrat, apud Persas tria genera Magorum: quorum primos, qui sint doctissimi, & eloquentissimi, exceptâ farinâ, & olere, nihil amplius in cibo sumere.* Hoc ex opere sunt ea, quæ de Mithra commemorat Porphyrius in commentario de Nympharum antro: ubi Eubulum eorum laudat auctorem.

Euctæus videri possit descripsisse tertiam orbis partem. Athenæus extremo lib. IX: Ὡς ὁ καὶ Εὐκταῖος δηλοῖ, ἢ ὁ γεγραφὼς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ διαγεγραμμένῃ. Ita enim & in Aldina, & Basileensi, editum est; ac similiter est apud interpretem. Meritò autem, recténe ita legatur, ambigit Gesnerus in bibliotheca. Omnino enim corrigi

a *Euanoridas Eleus, puerilis luctæ victoriā Olympiæ, ac Nemeæ, adeptus, cùm unus de ludorum præfectis esset, ipse etiam eorum omnium, qui ludis Olympiis vicerant, commentarium conscripsit.*

b *Ut & Euctæus ostendit, vel quisquis ille, qui orbē descripsit, libro, qui Asia inscribitur.*

corrigi debet, Εὐάλκης; prout in postrema editione rectè est expressum.

Eudemus condidit historiam Astrologicam. Eâ docuisse censeo, quid in re astrologica quisque observârit. Hoc de opere en Clementis verba in primo Stromat. Θαλῆν ᵃ δὲ Εὔδημος, ἐν ταῖς ἀστρολογικαῖς ἱστορίαις, τὴν γενομένην ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου προειπεῖν φησι, καθ' οὓς χρόνους συνῆψαν μάχην πρὸς ἀλλήλους Μῆδοί τε καὶ Λυδοί· βασιλεύοντος Κυαξάρους μὲν, τοῦ Ἀστυάγους πατρὸς, Μήδων· Ἀλυάττου δὲ, τοῦ Κροίσου, Λυδῶν. Idem tradit Diogenes Laërtius in Thalete, ubi hoc volumen similiter vocat τὴν ᵇ περὶ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίαν. Sed Proclus in IV primi Euclidis refert, Thaleti hoc ab Eudemo tribui ἐν ᶜ ταῖς γεωμετρικαῖς ἱστορίαις. Verùm potuit idem utroque in opere dixisse. Censet Gesnerus in biblioth., hunc esse Eudemum illum, quem de angulo, & Geometricarum enarrationum, commentarios reliquisse, auctor est idem Proclus eopse libro. Sanè utrumque opus ei convenit, qui scientias mathematicas profiteatur. Etiam apud Clememtem in VI Στρωματ. memoratur Eudemus Naxius, quem historiam edidisse ait: sed eam ex Melesagora transscripsisse. Porrò vel ignoratur hujus ætas: vel idem est, ac Eudemus Parius: quem ante bellum Peloponnesiacum vixisse, constat ex Dionysio Halicarnassensi. Mihi quidem idem videtur. Nempe vicinitas loci (utraque enim, & Naxos, & Paros, inter Cycladas est) fecerit, ut alii Naxium, alii Parium vocarent. Sed de hoc quisque judicet, ut volet. Varias etiam historiolas ex Eudemo, nescio quo, narrat Ælianus in historia animalium. Ut lib. III cap. XXI, de leone leænáque, ursam mirificè ulciscentibus ob catulorum cædem, Item lib. IV cap. VIII, de supplicio, quod pullus sumsit de equisone, quia equam iniisset. Et ejusdem libri cap. XLV, de leone ulciscente canis, contubernalis sui, cædem ab ursa patratam. Et cap. XLIII, de feris Libycis undecimam quamque prædæ partem relinquentibus intactam. Et cap. LVI, de vitulo marino, qui amore exarsit hominis spongias piscantis. Et lib. V cap. VII, de simia à summæ arboris ramo dependente, atque ita se tuente adversus feles.

Euemeridas Cnidius historica aliqua videtur divulgâsse. Plutarchus lib. de Flum. in Marsya: Εὐημερίδας ᵈ δὲ ὁ Κνίδιος ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης.

Euelpis Carystius, Εὔελπις ὁ Καρύστιος, memoratur Porphyrio lib. II de abstinentia; ubi ex eo narrat, ut in Chio τῷ Ὠμαδίῳ Διονύσῳ ᵉ soleat immolari homo vivus membratim discerptus; atque ut

a Eudemus verò, in historiis astrologicis refert, ut Thales prædixerit eclipsin solis, quibus temporibus commissa est pugna inter Medos, & Lydos; Medis quidem Cyaxare, patre Astyagis; Alyatte autem, Crœsi patre, Lydis imperante.

b Historiam eorum, quæ ad astrologiam pertinēt.

c In geometricis historiis.

d Euemeridas Cnidius historiam hanc memorat.

e Baccho Omadio, q. d. crudis gaudenti.

ut idem mos in Tenedo obtinuerit.

Eugamon Cyrenæus librum edidit de Thesprotis: at Musæo eum suffuratus fuit: ut Clemens ait lib. VI Στρωμ., & Eusebius Præpar. Euang. lib. X a. Sed qui in Clementis codd. εὐγάμων ὁ Κυρηναῖος, is in Eusebianis appellatur Εὐγεάμμων ὁ Κυζικηνὸς.

Eumachius Neapolitanus, Athenæo teste, scripsit ἱστορίας b τῆς περὶ Ἀννίβαν.

Eumachus, Εὔμαχος c, ἐν Περιηγήσει citatur à Phlegonte de rebus mirabilibus cap. XVIII: ubi ex eo refert, ut Karthaginenses, fossam agentes circa provinciam suam, in arcis repererint δύο σκελετοὺς d, ac uni magnitudo fuerit cubitorum XXIII, alteri XXIV. Fortasse autem idem est Eumachius Neapolitanus, quem res gestas Hannibalis consignâsse dicebamus. Sanè hic res scripsit ducis Karthaginensis: &, quod Phlego narrat, ad Karthaginenses pertinet. Nisi verisimile magis sit, intelligi Eumachum, Siculum Musicum; quem Plinius reponit e inter scriptores, ex quibus librum IV. Hist. Nat. concinnavit. Dicat aliquis, hunc Musicum vocari. Sed hoc leve est; quando Plinius eo libro, non de Musicis, sed de variis gentibus tractat. Et Aristoxenus Tarentinus quoque Musicus fuit; qui tamen illustrium scriptorum vitas, & præterea historiam variam reliquit.

Eumolus, Εὔμολος, ἐν f τῷ πέμπτῳ τῶν ἱστοριῶν adducitur à Laërtio in Aristotelis vita. Dubito autem, legine debeat Εὔμηλος, an Εὔμολπος. Sanè Eumolpus Corinthius Græcorum reditum scripsit. Pindari scholiastes in Olymp. od. XIII: Τὸν g δὲ, διὰ τὸν Εὔμολπον, ὅντα Κορίνθιον, καὶ γεγράφαντα νόστον τῶν Ἑλλήνων. Lilius tamen Gyraldus in poëtarum historia dialogo III *Eumelus* hîc corrigere jubet; quod mihi minùs placet. Nam aliquanto pòst h sequitur, Εὔμηλός τις ποιητὴς ἱστορεῖ. Ubi & versus ejus hexametros octo refert. Puto autem, non diversimodè adeò interpres scriptorem eundem designâsset, & quidem scholiis in eandem odam. Quare diversos censeo Eumolpum Corinthium, & Eumelum Corinthium: ille scripsit de reditu Græcorum: hic autem Corinthiaca. unde apud Apollonii scholiastem legas in lib. I: Εὔμηλος ἐν Κορινθιακοῖς i. Vide, quæ de eo diximus lib. I, cap. I. Fuit & Eumolpus grammaticus; ex quo, quid Κασίζειν sit, Athenæus docet in XI.

Euphemius, incertum an Aphrodisius, auctor libri fuerit de patria sua. Docent hoc verba illa Stephani in Ἀφροδισιάς: Ἀφροδίσιος k, ἤτοι Εὐφήμιος, ἐν τῷ περὶ πατρίδος. Fortasse est idem Εὔφημος, quem ἐν

ταῖς

a P. 271.
b Historias rerũ Annibalicarum.
c In orbis descriptione.
d Duas ex humano corpore reliquias universorũ ossium structurae.
e In auctoribus externis lib. 4.
f In quinto historiarum.
g Pag. 113 edit. Paulli Steph.
h Pag. 117 edit. ejusd.
i Eumelus in Corinthiacis.
k Aphrodisius, sive Euphemius, libro quẽ de patria sua scripsit.

περὶ στεφανωμάτων a citat Pollux lib. x cap. XXVII: ac cujus meminit Ammonius lib. de vocum differ. in Ἴον.

Euphorus, Εὔφορος, b ἐν τοῖς εὑρήμασι citatur ab Athenæo lib. IV. Nec lectio ea mutanda in Ἔφορος. Nam omnino diversus est ab nobili illo historico. Ex opere hoc de rerum inventione sunt illa, quæ Clemens tradit in primo Στρωματέων, ubi sic scribit: Κάδμος c δ' ὁ Φοίνιξ ἦν, ὁ τῶν γραμμάτων Ἕλλησιν εὑρετὴς, ὥς φησιν Εὔφορος. Inter historicos reponit idem postea eopse libro. Verba ejus sunt: Εὔφορος d δὲ, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν, καὶ ἔθνη, καὶ γλώσσας, πέντε καὶ ἑβδομήκοντα λέγουσιν εἶναι. Meminit & Euphori Laërtius in Thalete. Imò & Etymologo, in Ἐποιχομένην, citatur Εὔφορος ἐν τῇ Εὐρώπῃ e. Sed legendum ibi Ἔφορος. Nam Ephorus Cumanus, Theopompi æqualis, signatur: cujus quartus historiarum liber *Europa* inscribebatur; ut didici ex septimo Strabonis libro.

Eupolemus inter historicos semel iterúmq; numeratur à Flavio Josepho lib. I contra Apionem. Scripsisse de Judæorum regibus, constat ex Clementis lib. I Στρωματ. Ac Clementem ejus meminisse, etiam Hieronymus ait in Illust. script. cap. XXXVIII, quod est de Clemente. Etiam testis adducitur ab Eusebio lib. IX præparat. Euangel. f & auctore Chronici Alexandrini g; ubi ab eo proditum ait, Mosem primum literas reperisse, ac Judæis tradidisse; ab his accepisse Phœnices; à Phœnicibus Græcos. Item alibi h; ubi ex Eupolemo refert, ut Vaphres, Ægypti rex, Salomoni ad templi structuram miserit μυριάδας π'; quod interpres vertit, LXXX *millia aureorum*. Eupolemi Tactica celebrat Ælianus lib. περὶ τάξεων. cap. I.

Eusthatius Syrus, orator insignis, à Nicephoro Callisti, in procœmio, inter eos refertur historicos, ex quibus suam consarcinârit historiam Euagrius Scholasticus.

Euthymanes, Εὐθυμάνης ὁ Μασσαλιώτης i, geographica edidit: ut constat ex epitome Artemidori Ephesii. Nisi fortè apud eum legi debet *Euthymenes*: de quo nunc dicam.

Euthymenes Chronica condidit. Ex eo de Homeri ætate sic prodidit Clemens lib. I Stromat. Εὐθυμένης k δὲ ἐν τοῖς χρονικοῖς φησι, συνακμάσαντα Ἡσιόδῳ ἐπὶ Ἀκάστου ἐν Χίῳ γεγονέναι περὶ τὸ διακοσιοστὸν ὕστερον τῆς Ἰλίου ἁλώσεως.

Euxenus prisca ac fabulosa Italorum tempora carmine est persecutus,

a *In Coronariis.*
b *Euphorus libro de inventis.*
c *Cadmus verò Phœnix erat, qui apud Græcos literas invenit, quemadmodum ait Euphorus.*
d *Euphorus verò, & alii multi ex historicis, dicunt, esse septuaginta quinque & gentes, & linguas.*
e *Euphorus in Europa.*
f *Pag. 265 edit. Rob. St.*
g *Pag. 148 edit. Monach.*
h *P. 214.*
i *Euthymanes Massiliensis.*
k *Euthymenes verò in Chronicis ait, floruisse Homerum unà cum Hesiodo, natúmque in Chio, ducentis circiter annis post Troia excidium.*

secutus. ut ostendunt hæc verba Dionysii Halic. lib. I: Εὔξενος a ὁ ποιητὴς ἀρχαῖος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν Ἰταλικῶν μυθογράφων, & quæ deinceps sequuntur. Nam quod nonnulli pro Εὔξενος legunt Ἔννιος, id aliquid esset, nisi multos Græcorum constaret priscas res Italicas tradidisse. Nec Ennius in Annalibus fabulas tractare sibi proposuit; sed historias de horridis Romanorum bellis; ut ipse initio carminis sui cecinit.

a *Euxenus, vet' poëta, & alii quidam, qui Italicarū rerum fabulas tractarunt.*

GEorgius (nescio cujas) περὶ b τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν commentarium reliquit: ut locuples testis est Athenæus in quinctodecimo.

b *De sacrificiis Rhodiis.*

Georgius Chumnus, Byzantinus, rythmicam concinnavit historiam, ab orbis creatione orsam, inque Salomonis regno desinentem. Ea cum figuris MSA exstat in bibliotheca Constantinopolitana.

Georgius Codinus Curopalates παρεκβολὰς, sive excerpta, edidit de originibus Constantinopolitanis. Scripsit idem librum de officialibus palatii Constantinopolitani, & officiis magnæ Ecclesiæ. Prius opus primùm in lucem prodiit beneficio Georgii Duzæ: alterum, soceri mei, Fr. Junii: quorum uterque interpretationem Latinam, hic & notas, adjecit. Sed prima Junii editio, quæ anno CIↃIↃLXXXVIII prodiit, ac senatui dicata Francofortensi, pro Juniano nomine habuit Hebræum Nadabi Agmonii. Postea idem Junius, adjutus codicibus bibliothecæ Palatinæ, & alio Raphaëlis Seileri, qui eum descripserat ex Augustanæ bibliothecæ exemplari, paginas aliquot priori addidit editioni, quibus complures lacunæ explerentur. Et quia Marquardi Freheri beneficio codices istos accepisset, eidem hanc editionem, quodammodo novam, dicavit. Non pauca in utraque hac opera improbavit Jacobus Gretzerus, Societatis Jesu Theologus: ut liquet ex secundo ejus Tomo de Cruce; illis item ad Codinum notis, quas cum Ethicis Mureti divulgavit; adhæc faculâ Codini, additâ Commentario Mureti in Tacitum: sed imprimis ex Codini editione, cum ejus tralatione, & tribus Commentariorum, Observationum, & Emendationum libris. Multa in iis sunt, quibus etiam doctissimos doceat. Nec pauca tamen, quæ pro Junio possim reponere. Sed hic eruditorum morbus est epidemicus: ut non tam cogitent, quantum boni aliquis præstiterit: quale est hîc, quòd primus eum scriptorem Junius suâ linguâ ediderit, Latinè verterit, etiam illustrârit Notis; in quibus humani aliquid subinde, in tam arduo negotio, perpessum fuisse, nec ipsi negamus. Sed, ut dici solet, inven-

inventis aliquid superaddere; vel, quando omnes sumus homines, etiam errores observare, non est usque adeò difficile. Equidem sic sum, ut si non amplius præstitisset Gretzerus, illi acturus fuerim gratias. Interea bene est, quòd posteriorum curis, literarum studia magis & magis succrescunt. Hæc, ut cum Publio Laberio loquar, *laus est publica*. Et Iunius ipse jam novam moliebatur editionem: quæ magnam partem eripuisset occasionem Gretzero sic in Junium (venia sit verbo) debacchandi. Quâ de re aliquid etiam me dicere commemini præfatione operis de Historicis Latinis.

Glaucippus de sacris Atheniensium scripsit; teste Macrobio Saturnal. lib. I cap. XIII. Glaucippum, Hyperidis filium, auctorem laudat Plutarchus in Phocione.

Glaucus antiquitates Arabiæ prodidit. Id opus Stephanus nunc vocat Ἀραβικὴν ἀρχαιολογίαν *, ut in Γέα, & Σαλμυδισοί; nunc Ἀραβικά, ut in Ἀ᾽ΐλανον; ubi tertium ejus operis adducit. Apud Plutarchum libro de Musica fit mentio Glauci Itali, quem tractâsse ait de poëtis, ac musicis antiquis. Idémne, an alius sit, quis spondere ausit? cùm multi adeò hujus nominis fuerint. Nam præter Glaucum Rheginum, de quo libro IV dicam cap. II, fuit & Glaucus Locrus, qui ab Athenæo in duodecimo refertur inter ὀψαρτυτικὰ συγγράψαντας a. Ac meminit quoque ejus lib. IX. Item Iulius Pollux lib. VI. cap. X: ubi itidem recensetur inter ὀψοποιητικῆς b πραγματείας σοφιστάς. Est præterea Glaucus Atheniensis, cujus epigramma in Bacchæ icona habes in quarto Ἀνθολογίας. Nec dubium, quin ejusdem sint epigrammata, quæ alibi eodem in opere Glauco tribuuntur.

* Historia antiquarũ Arabiæ rerum.

a Eos, qui de re culinari scripserũt.

b Coquinariæ rei doctores.

Gorgias Atheniensis scripsit περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων c, teste Athenæo lib. XIII; ubi & de eodem argumento tractâsse ait Aristophanem, Apollodorum, & Antiphanem. Floruit verò Gorgias post Aristophanem: qui Byzantius fuit. Nam cùm is recensuisset scorta Attica CXXXV: Gorgias, multa omisisse testatus, longè plura enumeravit; eorumque aliqua refert Athenæus postea eodem libro.

c De scortis Atticis.

Harmodius Lepreates Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης περὶ τῶν ἐν d Φιγαλείᾳ νομίμων citatur ab Athenæo lib. X, & XI.

d Libro de legibus in Phigalia.

Harpocration, qui Ælius vocabatur, professione sophista, præter alia, commentatus de iis, quæ à Rhetoribus ignorantur: adhæc de agminum ordinibus, qui apud Xenophontem; item librum, quòd

ementita sit Herodoti historia, sive, ut Græca retineam, περὶ τ κατεψευσμένης τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν. Auctor Suidas: qui quatuor Harpocrationes ponit: unum Argivum, philosophum Platonicum; è quo Stobæum eclogas suas congessisse, Photius testatur in bibliotheca: alterum, prænomine Caium: tertium, Ælium; de quo dictum: quartum Valerium, rhetorem Alexandrinum, auctorem lexici in decem oratores.

Hegemon carmine tractavit historiam belli ejus, quod, Epaminonda duce, à Thebanis gestum est. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια: Ἡγήμων ἀ ἐποποιὸς, ὃς ἔγραψε τὸν Λευκτρικὸν πόλεμον τῶν Θηβαίων, καὶ Λακεδαιμονίων. Hegemon quoque Dardanica literis mandavit. Ex iis commemorat Ælianus historiam de dracone pastorem Thessalum amante. Vide eum lib. VIII Hist. Animal. cap. XI. Alius est ab Hegemone Thasio: qui gigantomachiam, & priscam comœdiam, & parodias, & alia, reliquit: de quo plura Athenæus, & Suidas.

a Hegemon poeta epicus, qui scripsit bellū Leuctricum, inter Thebanos, & Lacedæmonios, gestum.

Hegesagoras, Ἡγησαγόρας b ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς, citatur ab Apollonii scholiaste in lib. I: ubi ex eo memorat, Boream, qui Orithyam rapuit, fuisse Strymonis filium.

b Hegesagoras in Megaricis.

Hegesander Delphicus (Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς) ὑπομνήματα c scripsit, quorum mentio apud Athenæum lib. II, III, XI, XII, & alibi. Plures fuisse libros indicat, quòd lib. VI eum citat ἐν ἕκτῳ ὑπομνημάτων d. Libro nono ex commentariis ejus refert, ut principatu Antigoni regis Gonatæ tanta leporum in Astypalæa fuerit copia, ut propterea ejus oppidi cives oraculum consuluerint; quibus Pythia respondit, alendos esse canes venaticos; posteaque unius anni venatione capta esse leporum sex millia: ac tantæ multitudinis caussam fuisse Anaphæum quendam, qui, cùm Astypalæa antea lepores non haberet, binos in eam intulisset. Antigonus iste Gonatas, cujus hîc mentio fit, Macedoniæ rex eo tempore fuit, quo Philadelphus in Ægypto imperabat; ut Hegesander Philadelpho antiquior esse non possit. Meminit Hegesandri commentariorum etiam Suidas in Ἀλκυόνιοι, & Michaël Apostolius Centur. 11. Proverb. 21.

c Commentarios.
d In sexto commentariorū.

Hegesianax Alexandrinus autor fuit Troicorum, quæ Cephalæonis nomen præferebant. Testis Athenæus lib. IX: Ὁ ἐ ἦ τὰ Κεφαλαίωνος ἐπιγραφόμενα Τρωϊκὰ συνθεὶς Ἡγησιάναξ ὁ Ἀλεξανδρεύς. Nec falli Athenæum, colligo ex duodecimo Strabonis; ubi ex Hegesianacte refert, ut, cùm Galli ex Europa in Asiam trajecissent,

e Hegesianax Alexandrinus, scriptor Troicorū, quæ Cephalæoni inscribuntur.

locóque

locóque iis munito opus foret, Ilium sint profecti: sed citò inde recesserint, quòd hæc muris Urbs careret. Ista quin ex Troicis sint, nemo sanus dubitet. Porrò vel ea, quæ de Gallis hîc retulit, liquidò ostendunt, Troica illa non fuisse auctoris adeò antiqui, ac persuasum istis fuit, qui opus hoc Cephalæoni tribuerunt. Dispiciendum præterea, idémne, an alius, sit Hegesianax ille, ex cujus tertio rerum Libycarum quædam adducit Plutarchus in parallelis cap. XXIII: item is, cujus quinque versus recitat idem libro de facie in orbe Lunæ; ubi Agesianax vocatur. Mentio quoque Hegesianactis fit apud Julium Hyginum in poëtico astronomico, ubi de sidere En gonasin, atque iterum, ubi de Aquario tractat. Sunt autem ex φαινομένοις, quæ Hegesianactem scripsisse, autor est Anonymus in vita Arati. Fortasse Hegesianax hic Alexandrinus, ut alii multi, dictus fuit, quia civis ejus urbis esset: licet revera in Troade natus foret. Hoc cur ita sentiam, illud facit, quòd satis verisimile sit, Hegesianactem, Troicorum scriptorem, eundem esse, ac Troadis civem. De hoc ita Stephanus in Τρωϊάς: Τρωϊὰς ἡ χώρα τῦ Ἰλίυ, ἣ ἐκαλεῖτο Τεῦκρις, καὶ Δαρδανία, καὶ Ξάνθη. Τὸ ἐθνικὸν, Τρωαδεύς. Ἐντεῦθεν ἦν καὶ Ἡγησιάναξ γραμματικὸς, γράψας περὶ τῆς Δημοκρίτυ λέξεως βιβλίον ἓν, καὶ περὶ ποιητικῶν λέξεων. ἦν δὲ Τρωαδεύς.

Hegesigonus Ἡγησίγονος aliqua consignavit de mirificis hominum in India formis: quemadmodum cognoscimus ex Tzetze Chil. VII histor. CXLIV. Meminit & ejus Chil. I Hist. XVIII.

Hegesinous de rebus terræ Atticæ poëma condidit. Pausanias in Bœoticis: Καὶ ὁ Ἡγησίνυς ἐπὶ τῷδε ὁ ἐπ' Ἀτθίδι ἐποίησεν. Citat deinde ex eo poëmate versus quatuor: sed agnoscit, eos se legisse in Calippi Corinthii historia de Orchomeniis: nam ipsam Hegesinoi nunquam sibi visam ait: ut quæ ante tempora sua interciderit. Unde videmus, jam multis abhinc seculis, cùm res staret Romana, & in pretio forent Græci scriptores, nequiisse eos Libitinam effugere, qui æternum sperarant decus ex ingenio doctrinæque monumentis.

Hegesippus reliquit volumen de Pallene. Ea, ut Dionysius tradit in primo antiquitatum Romanarum, Thraciæ peninsula fuit, habitata Crusæis barbaris; in quam Æneas, Troiâ profugus, concessit. Et Hegesippus hic auctor sanè vetus: quippe qui etiam Dionysio Halicarn. antiquus vocetur lib. I ἀρχαιολογ. ubi sic scribit: Ὧν εἰσι Κεφάλων τε Γεργίθιος, καὶ Ἡγήσιππος ὁ περὶ Παλλήνης γράψας, ἄνδρες ἀρχαῖοι, καὶ λόγυ ἄξιοι. Παλληνιακὰ Hegesippi etiam

a Troas, regio Ilienfis, quæ Teucria, & Dardania vocabatur, & Xanthe. Gentile autem est Troius. Inde erat & grammaticus Hegesianax, qui de Heracliti dictione librum scripsit, déque vocibus poëticis. Erat autem Troian'.

b Etiam Hegesinous in carmine, quod de terra Attica fecit.

c E quibus sunt Cephalo Gergithius, & Hegesippus, qui de Pallene scripsit, scriptores veteres, & fide digni.

Stephanus citat in Παλλήνη, & Μηκύβερνα. Item Parthenius Eroticôn cap. VI. Qui & cap. XVI advocat librum primum Hegesippi de rebus Milesiorum. Idémne, an alius sit, haut temere dixero. Sed alius saltem ab hoc est Hegesippus Tarentinus; cui, ut Suidas testatur, cognomentum Κρώβυλος erat; nempe à capillis plexis, inque acumen retortis. Fuit hic poëta Comicus. Fabula ejus Φιλέταιροι citatur ab Athenæo lib. VII, & Suida. Ἀδελφοὺς ejus adducit Athen. lib. IX; imò & VII, juxta certissimam emendationem Casauboni a, ubi nunc vulgò Hegesandri Delphi laudantur. Fuit & tertius Hegesippus, Demosthenis æqualis, & ejus in legatione collega: cujus esse creditur oratio de Haloneso, quæ vocatur Philippica Demosthenis septima. Sanè Hegesippi potiùs esse censet Ulpianus in argumento ejus orationis, & rationes adfert. Photius tamen in μυριοβίβλῳ, codice CCLXV, negat se audere hanc quæstionem dirimere, utrùm sit Demosthenis, an Hegesippi. Vide & Etymologum in Ἡγήσιππος. Fuit præterea quartus Hegesippus ὀψοποιητικῆς πραγματείας σοφιστὴς b: cujus mentionem facit Jul. Pollux lib. VI cap. X. Etiam Ὀψαρτυτικὰ c Hegesippi memorat Athenæus lib. XII: quod idem opus. Ut mittam Hegesippum, actuum Ecclesiasticorum scriptorem; de quo superiori libro dicebamus.

a In Athen. lib. 7. cap. 11.

b Rei culinariæ doctor.

c De re culinaria opus.

Heliodorus περὶ μνημάτων d libros scripsit: quorum tertius laudatur à Plutarcho lib. de X rhetoribus, in vita Hyperidis.

d De monumẽtis.

Heliodorus ὁ περιηγητὴς e, ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως, citatur ab Athenæo lib. IX. Quindecim libris id opus constitisse, idem in VI auctor est. Meminit quoque Harpocration in Θέτταλος, Νίκη, & Προπύλαια. Nec dubium, quin idem sit, qui innotuit opere de anathematis Atheniensium: ut cognoscimus ex elencho auctorum apud Plinium lib. XXXIII, & seqq. duobus. Imò fortasse idem priori opus erat, integraque inscriptio fuerit, περὶ f τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει: quomodo opus suum inscripserat Polemo, teste Strabone lib. IX. Alius, puto, fuerit, qui poëma Protesilaum fecit; unde versum hexametrum citat Stephanus in Φυλάκη. Etiam Heliodorus carmen condidit de spectaculis Italicis: unde decem & sex heroicos adducit Stobæus sermone de morbis, & molestiarum in eis solutione. Vide quæ de Heliodoro poëta ex Galeno refert Lilius Gyraldus lib. III. dial. III. Ἡλιόδωρος ὁ Στωϊκὸς numeratur inter veteres Arati interpretes. De Heliodoro, Æthiopicôn scriptore, libro IV dicam.

e Qui orbẽ descripsit, in libro primo de arce Athenarũ.

f De donariis, quæ in arce Atheniensi.

Hera-

Heraclides Cumanus γεγραφὼς ᵃΠερσικὰ ἐν πέντε βιβλίοις memoratur à Laertiensi Diogene, tertio inter XIV Heraclidas loco: ubi addit, fuisse & alterum Heraclidem Cumanum, sed ῥήτορα, τέχνας γεγραφότα ᵇ. Icciro Athenæus, priorem non contentus *Cumanum* dixisse, addit *Persicorum scriptorem*. Locus est lib. IV: Ἡρακλείδης ᶜ δ' ὁ Κυμαῖος ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας. Continuò ibidem subjungit: ἐν ᵈ τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασκευαστικῶν. Censeo, eum hos libros præmisisse historiæ suæ Persicæ, quo ad eam munirent viam. Diximus obiter de Heraclide hoc quoque lib. I cap. XX. Ubi & actum de Heraclide Lembo, ac Magnesio. Uti de Heraclide Pontico lib. I cap. IX. Cùm autem multi adeò hujus nominis historiam tractarint: difficile dictu videtur, quem signet Dionysius Halic. lib. περὶ συνθέσ. ὀνομάτ. ubi Heraclidem inter historicos recenset, nec cognomen adjungit. Ille verò, quem Solinus signat cap. I, omnino est Heraclides Lembus: ut constat ex Festo in *Romam*.

Heraclitus Lesbius Macedonicam fecit historiam; teste Laërtio; cui quartus est ex quinque illustribus Heraclidis. Unde liquet, esse diversum ab illo nobili Ephesio, philosopho, ὃς ᵉ παρ' Ὀρφέως τὰ πλεῖστα εἴληφεν: ut Clemens ait VI Στρωμ. Iis verò Heraclitis, quos memorat Laërtius, adde Heraclitum Sicyonium; cujus secundum de lapidibus librum laudat Plutarchus de flum. cap. de Scamandro.

Hermeias Methymnæus res Siculas scripsit; quarum librum tertium citat Athenæus lib. X. Hoc de opere sic Diodorus Siculus lib. XV. Ἑρμαῖος ᶠ ὁ Μηθυμναῖος συγγραφεύς, τὴν τῶν Σικελικῶν σύνταξιν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεψε, γράψας βίβλους δέκα· ὡς δέ τινες διαιροῦσι, δώδεκα. Quæ verba, more suo, exscripsit ad verbum Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. CI ann. I. Etiam Ἑρμείας περιηγητὴς ᵍ à Stephano adducitur in Χαλκίς. Citatur etiam ἐν ʰ τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ τοῦ Γρυνείου Ἀπόλλωνος ab Athenæo ⁱ.

ᶠ Hermesianacti quintam & vigesimam secundam historiam debet Parthenius in Eroticis. Meminit Athenæus lib. XIII; ubi fallitur eo docet, quòd Sappho Anacreonti fuisse coævam putet; cùm ea sub Alyatte, Crœsi patre, vixerit. Paullo antè idem eum Colophonium vocat, & Leontium amicam habuisse dicit, & ejus gratiâ scripsisse tres elegiarum libros; ac è tertio quoque longè plurimos citat versus, quibus eos complexus fuit, qui vehementiùs amârint.

a *Qui Persica quinque libris tractavit.* b *Oratorem, qui artes rhetoricas scripsit.* c *Heraclides Cumanus, qui Persica scripsit.* d *In secundo eorum libro, quos proparasceuasticos, sive præparatorios, inscripsit.* e *Qui plurima ab Orpheo accepit.* f *Hermæus, Methymnæus, rerum Sicularum historiam hoc in anno finivit, scriptis libris decem, vel, juxta aliorum divisionem, duodecim.* g *Hermias in descriptione orbis.* h *In secundo de Apolline Gryneo.* i Lib. X.

mârint. Ea propter apud Parthenium cap. v, ubi est, Ἱστορεῖ * Ἑρμησιάναξ Λεοντ, malim legere Λεοντίῳ: cujus gratiâ elegias istas scribit. Et sanè, hanc veram esse lectionem, ostendit Antoninus Liberalis Metamorphos. cap. XXXIX; ubi legas, Ἱστορεῖ Ἑρμησιάναξ Λεοντίῳ β΄. Ex Iliacis Pausaniæ discere est, Colophonium hunc poëtam filium Agonei fuisse, ac publicis Colophoniorum sumtibus ei statuam positam esse. Sed vide, quæ de Hermesianacte hoc, & altero ejus nominis, itidem Colophonio, Nicandri in Theriaca interpres, & ex eo Gyraldus tradit in libris de Poëtis. Ubi alterum eorum Persica scripsisse ait. Quod quia historici est argumenti, putavi aliquem etiam locum ei hîc deberi. Præterea autem fuit Hermesianax Cyprius; qui rerum Phrygiarum historiam dedit. Plutarchus de Fluminibus cap. de Sagari, Phrygiæ fluvio: Καθὼς ᵃ ἱστορεῖ Ἑρμησιάναξ Κύπριος ἐν β΄ Φρυγιακῶν. Meminit & idem hujus scriptoris cap. de Ismeno: Ἑρμησιάναξ ᵇ δὲ ὁ Κύπριος ἱστορίας μέμνηται ταύτης. Et cap. de Tigride: Ἑρμησιάναξ ᶜ ὁ Κύπριος ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης.

Hermogenis meminit Flavius Josephus lib. I. contra Apionem; ubi eum & Judæorum ait non obiter fecisse mentionem. Scripsit περὶ Φρυγίας ᵈ, ut testatur Apollonii scholiast. in lib. II.

Herodorus commentarium reliquit de Macronibus, gente Pontica, Scythinis, sive Scythenis, finitimâ. Unde Apollonii scholiastes in lib. I: Ἦσαν ᵉ δὲ (οἱ Μακρῶνες) τὰ πολεμικὰ ἔργα ἠσκηκότες, ὡς ἱστοροῦσι Φιλοστέφανός τε, καὶ Ἡρόδωρος, οἱ τὰ περὶ τῶν βίων αὐτῶν γεγραφότες. Pluribus autem libris hoc opus constitit: ut cujus secundus ab eodem citetur. Præterea scripsit de Heraclea. Idem scholiastes in lib. II: Ἡρόδωρος ᶠ ἱστορεῖ ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας. Eo magis censeo, Herodorum, hunc esse, quem Heracleotem vocat Athenæus lib. XI: quemque Ponticum appellant Plutarchus in Romulo, & Tzetzes Chil. II. Hist. XXXVI. Ita libri illi fuerint περὶ πατρίδος ᵍ. Cùm autem Heraclea ab Hercule nomen acceperit, atque hunc Deum præcipuè coluerit: nihil mirum, si idem de Herculis gestis libros fecerit: imò & apud Athenæum fortasse περὶ Ἡρακλέους legendum. Sanè ex eo refert ibi, ut Jupiter, quando cum Alcmena congrederetur, donârit ei τὸ ʰ ποτήριον τὸ καρχήσιον. Et de Hercule quoque est, quod Tzetzes loco dicto commemorat: nempe ut quatuor cubitos, ac præterea unum pedem, fuerit longus. Opus illud de Hercule pluribus constabat libris. Nam in Stephano in Κυνηγετικὸν citatur Ἡρόδωρος ⁱ δεκάτῳ τῶν καθ᾽ Ἡρακλέα. Athenæus au-

tem

* Memorat Hermesianax elegiâ ad Leontem.
a Ut Hermesianax Cyprius refert in secundo rerum Phrygiarum.
b Hermesianax Cyprius hujus historiæ meminit.
c Historiã hanc Hermesianax Cyprius narrat.
d De Phrygia.
e Erant verò Macrones in rebus bellicis exercitati; ut narrant Phylostephanus, & Herodorus, qui vitã eorũ descripsere.
f Refert Herodorus in iis, quæ scripsit de Heraclea.
g De patria.

h Poculi genus, quòd carchesium vocatur. i Herodorus in decimo de Hercule.

tem extremo lib. IX narrat ex Herodori lib. XVII, ut Eunomo nomen fuerit puero illi, quem Hercules talitro interfecit, eò quòd, dum aquam parat affundere manibus Herculis, paullùm aberrasset. Hellanicus Archiam vocatum dixerat, ac propter cædem eam abiisse Herculem Calydone. Sed Diodorus Siculus lib. IV bibliothecæ appellat Eurynomum. Meminere fabellæ etiam Eusebius ex Diodoro, Demetrius is, qui vulgò dictus Phalereus, lib. περὶ ἑρμηνείας, Apollonii scholiastes, scriptor argumenti in Sophoclis Trachinias, & Suidas in Κονδυλίζας. Sed locus Eusebii corruptus est; quem ex Diodoro corrigit Leopardus lib. II Emendat. cap. IX. Nec dubium, quin ex iisdem de Hercule libris sit illud, quod ex Herodoro Plutarchus adfert in quæstionibus Romanis. Est autem hujusmodi: quòd Romani vulturibus maximè in auspiciis utantur, hoc ab Hercule didicisse: si verum sit, quod Herodorus tradidit; Herculem in capiendis auspiciis maximè iis delectatum, quia inter aves carnivoras censeret has justissimas esse: sic verò opinatum esse duabus de caussis: priorem esse, quòd vultures nihil animatum tangant, aut necent; contrà quàm aquilæ, & accipitres, atque aves nocturnæ, facere solent: sed è solis cadaveribus victum petant: alteram autem caussam esse, quòd cadaveribus abstineant, quæ avium sint sui generis ac naturæ.

Herodotus scripsit de pubertate Epicuri; teste Laërtio lib. XI; unde alium esse colligo ab Halicarnassensi, qui penè quinquaginta Olympiadibus junior fuit Epicuro. Fortasse idem est ὁ περὶ νυμφῶν, καὶ θεῶν γράψας [a], laudatus Stephano in Ὀλόφυξος. Videri possit patriâ Milesius fuisse, propter verba illa Hygini in poëtico astronomico, qui loco de Arcto minore tractat: *Thales enim, qui diligenter de his rebus exquisivit, & hanc primus Arcton appellavit, natione fuit Phœnix; ut Herodotus Milesius dicit.* Sed puto, *Milesii* cognomen, turbato scripturæ ductu, in alienum commigrâsse locum. Sic quippe scripsisse conjicio: *Thales enim Milesius*, & mox ἁπλῶς, *ut Herodotus dicit.* Neque inficias iverim, priùs illud constanter legi in editt. cunctis: etiam veteri Venetâ [b], & optimâ Morellii. Sed majoris momenti videtur, quòd nemo veterum Milesii Herodoti meminerit; atque illud, quod Hyginus dicit ab Herodoto proditum esse, puta Thaletem fuisse Phœnicem, hoc non malè conveniat cum istis Herodoti Halicarnassensis verbis, Κλειοῖ. Αὕτη γνώμη Θαλέω ἀνδρὸς Μιλησίου ἐγένετο, ἀνέκαθεν γένος ἐόντος Φοίνικος. Quæ vertere neglexit Valla interpres; uti &, qui tralationem ejus

a *Qui de nymphis & Diis scripsit.*

b *An. 1512.*

seco-

recognovit, H. Stephanus. Nam tantùm habet, *Verùm Thaletis quoque sanum illud consilium*. Cùm Græca sonent: *Hæc sententia Thaletis, viri Milesii; sed qui generis origine esset Phœnix*. Hoc nempe vult, Mileti fuisse ortum; sed è Phœnicia oriundum. Herodotus, rhetoris Brysonis pater, citatur Aristoteli lib. VI Hist. Animal. cap. V: ubi narrat, putâsse eum, vultures advolare ad nos ex orbe incognito; ac eo adductum, quòd nidum illorum vidisset nemo. Sed rectè ei occurrit Aristoteles, ut is non sæpe sit visus, visum tamen aliquando. Amplius dicam: multi viderunt nidificantes in montibus excelsis, & altissimis rupibus: ut commemorat Ulysses Aldrovandus in tertio Ornithologias a.

a Pa. 241.

Heron, Ἥρων, Cotyos filius, orator Atheniensis, præter alia fecit epitomen historiarum Heraclidis: adhæc opus elaboravit de antiquis oratoribus, & orationibus, quibus, inter se certantes, alii alios vicerunt: item divulgavit commentarios in Herodotum, Thucydidem, & Xenophontem. Auctor Suidas.

Hicesius historicum opus reliquit de mysteriis. Clemens ἐν Προτρεπτ. Σκυθῶν b δὲ οἱ Σαυρομάται, ὥς φησιν Ἱκέσιος ἐν τῷ περὶ μυστηρίων, ἀκινάκην σέβουσι. Plinius lib. XXVII cap. IV meminit Hicesii, *non parva*, ut inquit, *autoritatis medici*. Item lib. XX cap. V, & lib. XXII cap. XVI. De vino hic scripsit. Idem Plinius lib. XIV cap. XIX: *Verùm & de apparatu vini dixisse conveniat, cùm Græci privatim ea præcepta condiderint, artemque fecerint: sicut Euphronius, & Aristomachus, & Coniades, & Hicesius.*

b Sauromatæ, populus Scythiæ, colunt acinacem: ut Hicesius ait libro de mysteriis.

Hierocles libros edidit, nomine Φιλίστορας, quasi *historiæ amantes* dicas. Stephanus in Βραχμᾶνες, & Ταρκυνία. Item Tzetzes Chil. VII Hist. CXLVI; ubi ait, Ἱεροκλῆς c ὡσαύτως τε Φιλίστορσιν ἐν λόγοις. Hinc commemorat Tzetzes, ut Hierocles in iis narret, semet oculis suis vidisse in regione torridâ, atque exustâ, homines nudos, ac tecto carentes: quorum aliqui (ὠτολίκνους vocant) auribus caput inumbrent: aliqui item (qui σκιάποδες dicuntur) pedes in altum extollentes, totum corpus, quasi umbraculo, contegant. Addit, Hieroclem dicere, ab aliis etiam referri homines capite destitutos, (ἀκεφάλους vocant) item qui decem capita, quique quatuor manus, & pedes totidem haberent: sed se eos, quod injurato etiam credimus, videre nondum potuisse. Alius Hierocles videtur is esse, de quo Stephanus in Ὑλλάριμα: ubi cùm dixisset, Hyllarima esse Cariæ oppidum supra Threstonitiam, addit, eam fuisse patriam Hieroclis, qui philosophus factus est ex athleta: ὃ ἀπὸ ἀθλητῶν εἰς φιλοσοφίαν ἀχθέν-

c Hierocles similiter libris, qui Philistores dicuntur.

τος.

τος. Non ex poëta, ut apud Simlerum est in Gesneri argumento. Hujus Hyllarimensis, cùm philosophus fuerit, erit, credo, Hieroclis Oeconomicus: cujus particulæ hæ erant, De *a* amore fraterno, &, Quomodo *b* utendum sit cognatis; & similes. Puto &, auctorem fuisse libri *c* de justitia. Nisi pro *Hieroclis* apud Stobæum *Hieracis* legi debet: cujus liber de justitia alibi ab eodem citatur non semel *d*. Ejusdem Hieroclis fuerit commentarius, qui exstat in Aurea Pythagoræ carmina. Nec obstat, quòd ab Suida vocetur philosophus Alexandrinus. Nam ita dici potuit, quia Alexandriæ philosophatus fuit; Suida ipso teste. Idem sit, qui Apollonium Tyanensem impiè comparabat Servatori nostro Christo: cui sacro ejus ac horribili libro respondit Eusebius Pamphili. Etiam Hyllarimensem signari suspicor à Michaële Apostolio Centuriâ VIII, Proverb. XX: ubi citatur ἐν ε δευτέρῳ φιλοσοφουμένων περὶ τῶν φιλοσόφων. At alius videtur Hierocles, ex quo Athenæus lib. XIV refert, quid sit πολτός: nempe liquor, (vinum puta, aqua, vel alius) sartagini affusus, cum melle, sesamo, & caseo. Etiam Hieroclis excerpta habemus in Mulomedicinæ scriptoribus. Fuit & Hierocles orator, patriâ Alabandensis; sed qui Rhodum commigrârit; ut Strabo testatur lib. XIV. Quando is vixerit, quem fratrem habuerit, & quo uterque usus sit stylo; Cicero nos docet in Bruto, cùm ait: *Genera Asiaticæ dictionis duo sunt: unum sententiosum, & argutum, sententiis non tam gravibus, & severis, quàm concinnis, & venustis; qualis in historia Timæus; in dicendo autem,* PUERIS NOBIS, *Hierocles Alabandeus; magis etiam Menecles, frater ejus, fuit: quorum utriusque orationes sunt imprimis, ut Asiatico in genere, laudabiles.*

Hieron, sive Alexandrinus, sive is Ephesius, Ἱέρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἢ Ἐφέσιος, commemoratur Phlegonti Tralliano de Mirabil. cap. II: ubi ex eo de Polycriti spectro, ac capite monstrosi pueri à capite avulso, diraque Ætolis comminante, longos texit logos.

Hieronymus poëtarum historiam condidit: ut cognoscere est ex Athenæo in XIV; ubi citatur ἐν τῷ περὶ *f* κιθαρῳδῶν, ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν. Commentarii de tragœdiarum scriptoribus, quem ejusdem operis partem fuisse satis liquet, meminit Suidas in Ἀναξαγόρᾳ. Verba ejus: Ἱστορεῖ *g* δὲ Ἱερώνυμος ἐν τῷ περὶ τραγῳδοποιῶν. Fortasse idem est Hieronymus Rhodius, de quo dictum nobis lib. I cap. IX.

Hippagoras famam sibi peperit opere de Carthaginensi Republica. Athenæus lib. XIV: Ἱππαγόρας *h* ἐν πρώτῳ περὶ τῆς Καρχηδονίων πολιτείας.

a Stobæus sermone, qui inscribitur, Honestissimũ esse amorem fraternũ &c.
b Ibidem.
c Serm. de timiditate.
d Serm. de justitia: item de temperantia.
e Lib. secundo de iis, qui à philosophis in sapientiæ studio instituũtur.
f Libro de citharœdis, qui est quintus de poëtis.
g Refert autè hoc libro de iis, qui tragœdias fecere.
h Hippagoras libro primo de Carthaginensium Rep.

Hippias Elienſis breviarium Olympionicarum edidit: admodum incertis fultum argumentis; teſte Plutarcho in Nicia.

Hippias Erythræus, de Erythris, Ioniæ urbe, earum, quæ in Bœotiâ ſunt coloniâ historiam reliquit. Athenæus lib. VI: Ἱππίας δ' ὁ Ἐρυθραῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς περὶ τῆς πατρίδος ἱστοριῶν. Narrat deinde eo ex opere, ut Cnopus, quem oraculum Delphicum Mercurio doloſo ſacrificare juſſerat, ab adulatoribus ſuis in mare ſit projectus; imperiumque ejus invaſerit Ortyges; ſed & ipſe poſtea ab Hippota, fratre Cnopi, regno ſit exutus.

Hippo Rheginus, Ἵππων ὁ Ῥηγῖνος, librum partim phyſicum, partim hiſtoricum, condidit περὶ τῶν λεγομένων τόπων φθείρειν τὰ ἐμπίπτοντα. Meminit Antigonus Mirabil. cap. CXXXII. ubi ex eo refert, in Paleciis, vel potiùs Palicis, fuiſſe ſtructuram, in qua quis ſine periculo quidem obambularet, ſed, ſi ſe reclinaret, moreretur. Fortaſſe tamen legendum Ἵππυς. Qua de re libro proximo dicemus.

Hippobotus ἐν ε τῷ περὶ αἱρέσεων à Laertio citatur in Ariſtippo: unde ſectarum hiſtoriam ſcripſiſſe cognoſcitur. Nec dogmata ſolùm tradidiſſe, ſed & vitas, inde ſcimus, quia idem ἐν δ τῇ τῶν φιλοσόφων (ſeu idem hoc opus, ſeu diverſum) ab eodem Laertio celebratur in Thalete. Ac imprimis illud liquet ex iis, quæ idem ex Hippoboto narrat in vita Heraclidis, Cratetis, Menedemi, Zenonis, Pythagoræ, & ſæpius in Empedocle. Etiam Malchus, ſive Porphyrius, meminit ejus in Pythagoræ vita.

Hippoſtratus genealogias Siculas expoſuit. Pindari ſcholiaſtes in Pyth. od. VI: Ἱππόστρατος ἐστὶν ὁ τὰ περὶ Σικελίας γενεαλογῶν. Puto, ex eo opere eſſe, quod refert in in Nem. Od. I: Οὗτος δέ ἐστιν ὁ Κύναιθος πρῶτος ἐν Συρακούσαις ἐρραψῴδησε τὰ Ὁμήρου ἔπη κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα, ὡς Ἱππόστρατός φησιν. Quod eodem ex Hippoſtrato memorat Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. LXIX. Minois quoque res Hippoſtratus conſignavit. Phlego Mirabil. cap. XXX. Ἱππόστρατος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ Μίνω, Αἴγυπτον ἐκ μιᾶς γυναικὸς Εὐρυόπης, τῆς Νείλου, πεντήκοντα υἱοὺς γεννῆσαι. Etiam Hippoſtratus inter eos, qui de mirificis hominum in India formis ſcripſerint, à Tzetze refertur Chil. VII. Hiſt. CXLIV. Abarim, Hyperboreorum legatum, tertiâ vixiſſe Olympiade, idem prodidit, ut Harpocratio ait in Ἄβαρις.

Hiſtiæus Mileſius res Phœnicum conſignavit; teſte Ioſepho lib. I antiqu.

a *Hippias verò Erythræus in ſecundo hiſtoriarum de patria ſua.*
b *De locis, quæ perdūt, quicquid inciderit.*
c *Libro de ſectis.*
d *In commentario de philoſophis.*
e *Hippoſtratus, qui Siculas genealogias ſcripſit.*
f *Hic ergo Cynæthus primus Syracuſis recitavit Homeri carmina, Olympiade ſexageſima nona, ut Hippoſtratus ait.*
g *In deſcriptione Olympiadum.*
h *Hippoſtratus verò in iis, quæ retulit de Minoë, ait, Ægyptum unâ ex conjuge, nomine Euryopâ, Nili filiâ, genuiſſe filios quinquaginta.*

antiqu. Judaic. cap. III, sive juxta veterem distinctionem, VIII: ubi eum cum Mocho, & Hieronymo Ægyptio, conjungit. Etiam cap. proximo ejusdem fragmentum adfert de loco Senaar, ubi Babylon condita, deque primis gentium coloniis. Quod Eusebius reponit lib. I a Chronicorum: ubi disertim Ἱςιαῖος vocatur. Primum rerum Phœniciarum citat Stephanus in Βηρυτός: Ἱςιαῖος b ἐν πρώτῃ, τὴν ἰσχὺν βηρυτὶ Φοίνικας ὀνομάζειν. Aliis tamen is Ἑςιαῖος dicitur. Atque ita etiam in Josepho editum est. Nec nuperam esse eam lectionem, vel illud ostendit, quòd pro *Hestiæus*, vel *Estiæus*, semper *Estius* legas apud Josephi interpretem Ruffinum. Neque in editis modò codd. sed etiam MS o meo, sic constanter reperio.

Hyperochus plerisque auctor creditus fuit historiæ Cumanæ carmine contextæ. Athenæus lib. XII: Ὑπέροχος c, ἢ ὁ ποιήσας τὰ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενα Κυμαϊκά. Et sanè ita quoque sensit Pausanias in Phocicis: ubi, cùm de Herophile fatidicâ dixisset, hæc subjungit: Τὴν δ' ἤδη ἐπὶ ταύτῃ χρησμοὺς κτ ταὐτὰ εἰποῦσαν, ἐκ Κύμης τ ἐν Ὀπικοῖς εἶναι, καλεῖσθαι ἢ αὐτὴν Δημώ, συνέγραψεν Ὑπέροχος, ἀνὴρ Κυμαῖος.

Hypsicrates Phœnicum res linguâ hujus gentis perscripsit: eas Græcè interpretatus Ἄσιτος, seu, ut in aliis codicibus legitur, Χαῖτος. Auctor Tatianus orat. ad gentes, & ex eo Eusebius e lib. X præparat. Euangel. Alius sine dubio est Hypsicrates grammaticus; cujus mentio est apud Varronem, lib. IV de L. L. Stephanum in Αἰθίοψ, & Gellium lib. XVI cap. XII: ubi, composuisse, ait, *libros sanè nobiles super his, quæ à Græcis accepta sunt*.

IAcobus Monachi, præter sermonem in σύλληψιν f B. Mariæ, etiam condidit historiam XII tribuum; ut Possevinus in Apparatu narrat. Atque addit, MSum exstare Græcè in bibliothecâ Vaticanâ.

Iambulus Ἰάμβουλος de mirificis hominum formis in India quædam tradidit; testante Tzetze Chil. VII Hist. CXLIV.

Jason Byzantinus innotuit opere de Tragicis; quo vel de poëtis tragicis egit, vel de argumentis, quæ tragici tractant. Plutarchus de Flum. Καθὼς g ἱςορεῖ Ἰάσων Βυζάντιος ἐν τοῖς Τραγικοῖς. Vir eruditus in notis ad eum locum esse eundem suspicatur, quem Ἑλλάδος βίον h in literas retulisse, auctor est Stephanus in Ἀλεξάνδρεια, & Τῆλος. Sed fallitur. Nam Jason is non Byzantius, verùm Argivus grammaticus fuit; ut testatur Suidas in Ἰάσων. Puto, Byzantium signari ab Etymologo in Ἄψ.

a Pag. 13. Thesauri Temp.
b Auctor est Histiæus in primo, Phœnices robur vocare beruti.
c Hyperochus, vel quisquis fecit Cumaica, quæ ad eũ referuntur auctorem.
d Iã eam, quæ post illam fatidica ipsa etiã fuit, Cumis, quæ sunt in Opicis, natã esse, & Demo nomine fuisse appellatam, Hyperochus, vir Cumanus, scripsit.
e Pag. 289 edit. Rob. St.
f Conceptionem.
g Ut refert Iason Byzantius in Tragicis.
h Vitam Græciæ.

 Ioan-

Ioannes Antiochenus inter eos, qui de Cleopatra, & Pharo fuerint commentati, memoratur à Tzetze Chil. 11 Histor. XXXIII. Dicitur autem ibidem, vixisse post Georgium Chronicum, & Ioannem Antiochenum. Ubi Georgium quidem Chronicum planè censeo esse Georgium Syncellum. Ioannem verò Antiochenum esse alium ab illo Antiocheno Ioanne, quem sub Heraclio floruisse monuimus superiori libro cap. XXIII, exinde colligitur, quòd Tzetzes eum postremò nominet, ac Georgio posteriorem dicat. Potiùs igitur intelligendus videtur Ioannes Malela; de quo nunc dicam.

Joannes Malela, sive Meleles, temporum scriptor, Ἰωάννης Μελέλης χρονογράφος, citatur à Jo. Tzetze Chil. v. Hist. XXIX, & XXX. Ubi ex eo refert, tempore belli Trojani fuisse, tum Sisyphum Coum, Teucri scribam, (γραμματέα) tum Dictyn Cretensem, qui Idomenea sequebatur. Ac illum quidem Iliada primùm vulgasse, Dictyn item consignâsse res ad Ilium gestas: atque ex istis Homerum postea hausisse quæ cecinit. Ex hujus Ioannis Malelæ Chronicis (ἐξ τ' Ἰωάννου τοῦ ἐπίκλην Μαλέλα χρονικῆς) excerpta quędam sunt in priore de Virtutibus, & Vitiis libro, qui erat collectaneorum Constantini Augusti Porphyrogenneti. Habuit Henricus Vallesius. cur verò omiserit, cùm in lucem ederet excerpta Polybii, Diodori, Nicolai Damasceni, triumque aliorum, hanc ipse rationem adfert in præfatione sua: *Ioannem Malelam (nequis fortè eum hic desideret) consultò missum feci, eò quòd præter tres quatuorvé fabulas de Minoë, Antiopa, ac Bellerophonte, easque illepido sermone textas, nihil bonæ frugis contineret.*

a Ex chronicis Ioannis cognomento Malela.

Joannes monachus Alexandri magni vitam scripsit: quæ, Angelum Cospum Bononiensem nacta interpretem, plerisque Curtii editionibus *b* præmittitur. Hujus eò meminimus, quia incertæ ætatis credunt, qui eundem esse, ac Zonaram, nesciunt: de quo dictum nobis lib. II. cap. XXVII. Alios, Zonaræ esse, haut fugit: sed, eum, præter historiarum compendium, seorsum Alexandri vitam scripsisse, arbitrantur. Qui sententiam mutabunt, si hanc vitam conferant cum iis, quæ de Alexandro scribit Zonaras Tom. I: unde fragmentum est excerptum: quod nescio cur in præfatione suâ monere neglexerit Cospus interpres. Non est igitur, quòd adolescentia, lecto Zonara, eo Monachi opusculo terendum sibi tempus putet. At alius ab hoc est Ioannes Monachus, Lydus; de quo in Justiniani temporibus superiori libro diximus.

b Ut Antverpiensi Belleri an. 1586.

Ioan-

Ioannes Nicomediensis presbyter exaravit vitam S. Basilii, Amaseni Episcopi: quæ est apud Simeonem Metaphrastem, item Surium Tom. II ad XXVI Apr.

Ioannes Stauratius orationem reliquit de B. Demetrio; quæ Msa exstant in bibliotheca Cæsarea Viennæ; teste Possevino in apparatu.

Josephus Genesius inter eos, qui de seculi sui rebus aliqua consignarunt, refertur à Ioanne Curopalate, in historiæ suæ prooemio.

Isidorus Characenus, ἐν α τῶν περὶ Παρθίας περιηγητικῶν[a], citatur ab Athenæo lib. III. Hujus scriptoris σταθμοὺς Παρθικοὺς[b] primus in lucem protraxit David Heschœlius. Citatur à Plinio in Hist. Nat. lib. II cap ult. lib. IV cap. IV, XVI, & XXIII; lib. V cap. VI, IX, XXX, XXXI, & XXXII. Malè autem vir eruditus[c] eum confundit cum C. Cæcilio Claudio Isidoro; qui, ut idem Plinius ait lib. XXXIII cap. X, *testamento suo edixit, quamvis multa civili bello perdidisset, tamen relinquere servorum quatuor millia centum* XVI, *juga boum tria millia sexcenta, reliqui pecoris ducenta quinquaginta septem millia: in numerato* HS DC. *Funerari se jussit* HS XI. Alius quoque est Isidorus; ex cujus physicorum sive naturalium libris Cæsar Germanicus quiddam refert de corvo, Apollinis alite; qui, exspectans in itinere dum ficus maturuissent, aquam diis ferre distulerat, ac propterea pœnas dedit: sed postea inter sidera relatus est.

Isigonus Cittiensis memoratur à Cyrillo adversus Julianum lib. III. Refert autem ex eo, in Rhodo, insula Solis, taurum sermonis humani non fuisse ignarum.

Isigonus Nicæensis à Gellio lib. IX cap. IV reponitur inter scriptores veteres non parvæ auctoritatis; quorũ libri miraculorum, fabularumq; pleni, rerumq; inauditarum & incredibilium. Quædam ex eo refert Plinius lib. VII Hist. Nat. cap. II: *Priores anthropophagos, quos ad septentriones esse diximus, decem dierum itinere supra Borysthenem amnem, ossibus humanorum capitum bibere, cutibúsque cum capillo pro mantelibus ante pectora uti, prodidit Isigonus Nicaensis. Idem in Albania gigni quosdam glaucâ oculorum acie, à pueritia statim canos, qui noctu, plusquam interdiu, cernant. Idem, itinere dierum* X *supra Borysthenem Sauromatas tertio die cibum capere semper.* Et aliquanto pòst: *In eâdem Africâ familias quasdam effascinantium, Isigonus, & Nymphodorus, tradunt: quarum laudatione intereant probata*[d], *arescant arbores, emoriantur infantes. Esse ejusdem generis in Triballis, & Illyriis, adjicit Isigonus, qui visu quoque effascinent, interimántque, quos diutius intueantur; iratis præcipuè oculis; quod eorum malum faciliùs sentire puberes. Notabilius esse, quòd pupillas binas in*

a *In descriptione Parthiæ.*

b *Mansiones Parthicas.*

c *A. Schott.*

d *Verùm* πρόβατα, *h. e. oves, an probâta, pro commendata vehementius à qualia fascino obnoxia credebantur.*

oculis singulis habeant. Sed imprimis adi Sotionis excerpta τῶν * ἀπο-ϱϊδίων περὶ ποταμῶν, καὶ κρηνῶν, καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων : in quibus persæpe Isigonus hic advocatur, inter alia bis terve ἐν δευτέρῳ ἀπίστων.

Istomachus laudatur Sorano in vita Hippocratis ; ubi ex ejus τῷ πρώτῳ b τῆς Ἱπποκράτους αἱρέσεως refert, Hippocratem fuisse natum primo octogesimæ Olympiadis anno.

LÆtus Λαῖτος ἐν Φοινικικοῖς c citatur à Clemente Alexandrino lib. 1 Στρωματ. ubi ex eo quædam refert de Menelai in Phœnicen adventu.

Lamiscus Samius, & Melissus, conjunguntur à Palæphato, initio eorum, quæ de incredibilibus prodidit. Vocat autem eos συγγραφέας; quod interpres transtulit *historiarum scriptores*. Possis tamen hîc generatim *descriptores* intelligere; &, ut puto, meliùs. Vide, quæ de Melisso inferiùs dicemus.

Leander, vel Leandrius, patria Milesius, de Mileto, & Milesiis, commentarium reliquit. Diogenes Laërtius in Thalete: Ταῦτα δὲ δὴ ὁ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις ἄλλως ἱστορεῖ, παρὰ Λεανδρίου λαβὼν τοῦ Μιλησίου. Deinde ex eo narrat, ut Bathycles Arcas, phialam relinquens, eam dari jusserit sapientissimo : ea autem data primùm fuerit Thaleti; ab hoc alteri; ab illo alii, & inde alii, atque alii; usque dum in orbem rediens reddita sit Thaleti ; qui illam miserit Apollini Didymæo, cum hisce, juxta Callimachum, versiculis:

Θαλῆς με τῷ μεδέοντι Νειλέω δήμου
Δίδωσι, τοῦτο δὶς λαβὼν ἀριστεῖον.

Quos Latinè sic puto exprimi posse :

Me Neleo, quoi subdita omnis est plebes,
Indeptus hoc bis præmium Thales donat.

Laudat & Clemens in Προτρεπτ. Λεάνδριος e δὲ, Κλέαρχον ἐν Μιλήτῳ τεθάφθαι ἐν τῷ Διδυμαίῳ, φησίν. Et Στρωματ. lib. 1 : Ἀλλὰ f ὁ Θαλῆς, ὡς Λέανδρος, καὶ Ἡρόδοτος, ἱστοροῦσι, Φοῖνιξ ἦν. ὡς δέ τινες ὑπειλήφασι, Μιλήσιος. Item Στρωματ. lib. VI eum conjungit cum Hellanico, Hecatæo, Androtione, & aliis, qui ei exscriptores potiùs, quàm scriptores, videntur. Meminit quoque Eusebius præpatat. Euangel. lib. 11 g: Theodoretus Therapeutices serm. 1, qui est de fide, & VIII, sive de martyribus : è Latinis item Arnobius lib. VI. Verba eorum mitto, qui Clementem pariter exscripsere. Præterea Apollonii citat scholiastes in lib. II. Nisi is est Λέανδρος ὁ Νικα-

* *Collectaneorū admirabilium de fluviis, fontibus, & lacubus.*
a *In secūdo rerum incredibilium.*
b *Lib. 1 de secta Hippocratis.*
c *Libro de rebus Phœnicis.*
d *Ista Callimachus in Iambis aliter tradit, accepta à Leandro Milesio.*
e *Leandrius verò Clearchū Mileti in Didymæo templo sepultum esse ait.*
f *Sed & Thales, ut Leander, ac Herodotus referunt, Phœnix erat : ut verò aliqui existimant, Milesius.*
g *Pag. 45. edit. Rob. St.*

ὁ Νικάνωρ, qui μετονομασίας *a* consignavit, ac patriâ Cyrenæus fuit; ut ostendimus lib. II cap. XII. Quem ipsum signari puto ab Etymologo in Ἦλις.

a Ea, quæ nomen mutarũt.

Leo, Alabandensis orator, præter artem de Statibus, composuit Caricorum libros IV. & totidẽ Lyciacorum, teste Suida: qui & scripsisse ait sacrum bellum Phocensium, & Bœotorum. Equidem id negare non ausim. Sed tamen fieri possit, ut eos secutus sit Suidas, qui confuderint Leonem Alabandensem cum Leone Byzantio; quem de bello sacro scr psisse, paullo antè ipse dixerat Suidas. Alteruter etiam res Ægyptiacas literis mandavit. Hyginus in poëtico astronomico, quo loco de arietis signo tractat: *Sed de Hammonis simulachro Leon, qui res Ægyptias conscripsit, ait: Cùm Liber Ægyptum, & reliquos fines, regno teneret, & omnia primus hominibus ostendisse diceretur: Hammonem quendam ex Africa venisse, & pecoris multitudinem ad Liberum adduxisse; quo faciliùs & ejus gratiâ uteretur, & aliquid primus invenisse diceretur. Itaque pro beneficio ejus Liber existimatur agrum dedisse, qui est contra Thebas Ægyptias. Et qui simulacra faciunt Hammonis, capite cornuto instituunt; ut homines memoriâ teneant, eum primum ostendisse. Qui autem Libero factum voluerunt assignare, quòd non petierit ab Hammone, sed ultro ad eum sit adductus. Liberi cornuta simulacra fecerunt, & arietem memoriæ causâ inter sidera fixum dixerunt.* Fuit & *Leo Pellæus*, qui Deorum naturam, & gesta, videtur exposuisse. Arnobium adi in quarto contra gentes.

Leo Asianus, sive Leo è Caria, laudatur Ioanni Curopalatæ, & Georgio Cedreno, utrique in procemio. Meminere autem inter illos, qui de sui ævi rebus egere.

Leocrines contra mentem omnium geographorum, & περιηγητῶν, (qui censent, Κίῤῥα, Κίρσα, promiscuè dici, ut Χεῤῥόνησος, & Χερσόνησος,) falsò tradidit, δύο *b* εἶναι πόλεις, ἄλλην τὴν Κρίσαν, καὶ ἄλλην τὴν Κίῤῥαν. ὅθεν ἱστορίαν δίδωσι διεψευσμένην: ut ait Etymologici magni auctor in Κρίσα.

b Duas esse civitates, aliã Crisam, aliã Cirsam; unde & historiã exhibet ementitam.

Lepidus fecit epitomen historicam. Stephanus in Τεγέα: Λέπιδος *c* ἐν ἱστορίας ἐπιτομῆς πρώτῳ. Meminit & Lepidi in Βυθρωτός.

c Lepidus in historiæ epitomes lib. primo.

Leucus Λεῦκος ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν citatur à Malcho, sive Porphyrio libro de vita Pythagoræ.

Linus Oechaliensis citatur Stephano in Οἰχαλία; ubi ait, Λῖνος *d* γὰρ ὁ ἱστορικὸς Οἰχαλιώτης ἦν.

d Linus verò historicus erat Oechaliensis.

Lobon Argivus librum de poëtis elaboravit: ut ait Laërtius in Epimenide; qui & ejus meminit in Thalete.

Lucil-

Lucillus Tarrhæus, Λούκιλλος ὁ Ταῤῥαῖος, citatur ἁπλῶς à Stephano in Κάλαρνα. In Τάῤῥα legas, Λούκιος *a* δ' ἦν ἀπὸ Τάῤῥης, τῆς Κρητικῆς πόλεως. Fortasse scribendum Λούκιλλος. Condidit historiam urbis Thessalonicensis. Idem Stephanus in Θεσσαλονίκη: Λούκιλλος *b* ὁ Ταῤῥαῖος περὶ Θεσσαλονίκης βιβλίον ἔγραψε &c. Contexuit quoque scholia in Argonautica Apollonii; ut ex præfatione anonymi Græci constat. Edidit & adagia. Sanè Zenobius in inscriptione indicat, se collegisse proverbia sua ex Tarrhæo, ac Didymo. Et utriusque horum meminit etiam Tzetzes Chil. VIII histor. CLIX. Eorundem, & aliorum, mentionem facit Stephanus in Τάῤῥα. ubi de eo sic scribit: Φέρεται *c* δὲ τούτου τὰ περὶ παροιμιῶν τρία βιβλία ἄριστα, καὶ περὶ γραμμάτων, καὶ τεχνικὰ γλαφυρώτατα.

Lyceas Naucratita Αἰγυπτιακὰ *d* consignavit; ut cognoscimus ex Athenæi lib. XIV. Meminit & Lyceæ Plinius in Elencho eorum, quos sequitur libro XXXVI.

Lycon Iasensis Pythagoræ vitam memoriæ tradidit. Athenæus lib. X: Λύκων *e* ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου.

Lysaneas περὶ ἰαμβοποιῶν *f* testis adhibetur ab Athenæo lib. VII.

Lysimachus Alexandrinus Θηβαϊκὰ *g* scripsit oratione solutâ: ex quorum decimotertio luculentum de Oedipi sepultura locum adfert Sophoclis scholiastes in OedipumColonæum *h*. Idem ἐν πρώτῳ τῶν νόστων *i* adducitur ab Apollonii scholiaste lib. I, & Michaële Apostolio Centur. XVII Proverb. XXV. E tertio τῶν νόστων testimonium petit Athenæus lib. IV. Puto, esse eundem, cujus utroque adversus Apionem libro meminit Josephus: & unde priori libro citat fragmentum de Judæis mendaciorum plenum. Est id fragmentum ex historia ejus Ægyptiaca. Sed præterea de agricultura commentatus fuit; cujus operis sæpiùs meminit Plinius in Histor. Nat. Alius verò est Lysimachus Hippocratius, cujus meminit scholiastes Nicandri in Alexipharm.

MAcareus Μακαρεὺς Κωακὰ *k* edidit; ut videre est ex Athenæi VI, & XIV.

Malacus Σιφνίων ὅρους *l* prodidit: ut est apud Athenæum in sexto.

Manuel Byzantius à Ioanne Curopalate in historiæ procemio recensetur inter illos, qui aliqua signarunt de rebus sui ævi.

Marcianus Heracleota fecit περιήγησιν *m* versu jambico. Item περί-

a Lucius erat à Tarrha, civitate Cretica.
b Lucillus Tarrhæus libris scripsit de Thessalonica.
c Circumferuntur ejus proverbiorũ libri optimi: item de literis, & quæ ad artes præcepta pertinent, sanè polita.
d Res Ægyptias.
e Lycon Iasensis libro de Pythagora.
f De iamborum scriptoribus.
g Res Thebanas.
h Pag. 274. edit. H. Steph.
i Primo redituum libro.
k De rebus Coorum.
l Librum de finibus Siphniorum.
m Descriptionem locorum, quæ per eorum singula ducat lectorem.

περίπλουν *a* maris externi, tam Eoi, quàm Occidentalis, & maximarum insularum, quæ in eo sitæ sunt. Utrumque opus primùm in lucem prodiit beneficio Davidis Hœschelii. Sæpe verò Marciani hujus meminit Stephanus περὶ πόλεων *b*. Alius est Marcianus Smyrnæus, qui de simplicibus effectibus egit: ut est apud Plinium lib. XXIV. cap. IV.

Megacles περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν *c*, testis adhibetur ab Athenæo lib. X.

Melanthius de rebus Atticæ libros reliquit. Harpocration in Γεννήται: Μελάνθιος *d* ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος. Etiam Μελάνθιος *e* περὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων laudatur Athenæo lib. VII. Alius est Melanthius ille, quem inter clarissimos pictores numerat lib. XXXV cap. VII. Quem & de arte suâ scripsisse, disco ex illis Laertii verbis in Polemone: Καὶ ὅλως ἦν τοιοῦτος, οἷόν φησι Μελάνθιος ὁ ζωγράφος ἐν τοῖς περὶ ζωγραφικῆς. Alius quoque Melanthius, poëta Tragicus, qui Cimonis, Atheniensium ducis, æqualis fuit. Meminit ejus Aristophanes in Avibus, ubi scholiastem ejus vide: qui non ab Aristophane modò, sed etiam Platone, & Callia, itidem Comicis, exagitatum docet. Vide etiam Plutarchum in Cimone; ubi duos ejus versus hexametros adfert. Item Suidam in Μελάνθιος.

Melisseus, Μελισσεὺς ἐν Δελφικοῖς *g* Ιο. Tzetzæ memoratur Chil. VI. Hist. XC.

Melissus inter historicos fortasse locum meretur. Sanè apud Palæphatum initio belli περὶ ἀπίστων *h* hæc legas: Ἀεὶ *i* ἔγωγε ἐπαινῶ τῶν συγγραφέας, Μέλισσον, καὶ Λαμίσκον τὸν Σάμιον, ἐν ἀρχῇ λέγοντας, Ἔστιν ἃ ἐγένετο, καὶ ἃ νῦν ἔσται. Quæ ita vertit interpres, Philippus Phasianinus: *Quamobrem ipse sanè Melissum, & Lamiscum Samium, historiarum scriptores, laudo, in principio, quicquid olim fuerit, & nunc quoque esse, atque futurum deinceps, asseverantes.* Attamen arbitror, vocem συγγραφέας hoc loco non pressè pro historicis accipi; sed laxè, ut quosvis scriptores sonet. Sanè Palæphato propositum erat, docere, illa, quæ à poëtis traduntur, fidem non mereri: quando non alia antiquorum temporum ratio fuit, quàm nunc sit: ac proinde, quod temporibus nostris minimè fit, id neq; olim factum videatur. Hoc fine auctoritate utitur Melissi, qui idem initio operis sui dixerat. Unde colligo, Melissum simile tractâsse argumentum, atque ostendisse, sæpe sub poëtarum figmentis occultari aliquod naturæ mysterium; sæpe item historiam veram à poëtis in fabulam esse conversam, quo magis admirationi foret. Hoc ita esse, fidem etiam

a *Circumnavigationem.*
b *De urbibus.*
c *De viris illustrib.*
d *Melanthius libro secūdo de Attica.*
e *Melanthius de mysteriis Eleusiniis.*
f *Ac omnino talis erat Polemo, qualem fuisse ait Melanthius pictor in iis, quæ de pingendi arte scripsit.*
g *Melisseus libris de rebus Delphicis.*
h *De incredibilibus.*
i *Puto scripsisse, ἦν, ἔστι, ἃ ἐγένετο, καὶ ἔσται.*

fecerit Fulgentius libro secundo Mythologicôn, cap de Cygno & Leda. ubi scribit: *Iupiter in cygnum conversus dicitur, quòd ferant physiologi, quàm maximè Melissus Euboicus, qui omnium physiologorum sententias disputavit, hujus generis avem ita convitiis esse plenam, ut, ipsâ ave clamante, reliqua aves taceant, quæ præstò fuerint.* Quare cùm Palæphatus, & Fulgentius, simile argumentum tractent; eundem utrobique Melissum signari puto: nempe Euboicum, qui multas poëtarum fabulas ad naturæ scientiam retulit. At alius est Melissus, Parmenidis auditor, patriâ seu Samius, ut Laërtius ait; seu Milesius, ut inquit Theodoretus in Therapeuticis. Alius quoque Melissus ille, ex quo Plinius profecisse se fatetur; dum conscriberet lib. VII, X, XI. Nam hunc inter Romanos scriptores reponit in elencho librorum quos diximus.

Melito de familiis Atheniensium commentarium fecit. Harpocration in Κάδμος: Μελίτων ἐν πρώτῳ περὶ τῶν ἐν Ἀθήνῃσι γενῶν.

a Melito libro primo de familiis Atheniensium.

Menander Ephesius in literas retulit actus regum apud Græcos, & Barbaros: eos autem collegit ex libris provinciæ cujusque, quò magis historiæ fides constaret. Auctor Josephus lib. I contra Apionem: ubi & egregium ejus fragmentum de Hiramo, Phœnicum rege, & Salomone, adducit. Meminit ejusdem scriptoris Tertullianus in Apologetico cap. XIX, & Theophilus Antiochenus ad Autolycum lib. III; ubi ex Menandro hoc eadem, quæ Iosephus, narrat. Sed Tyriorum regum series in Theophilo mendosior est, quàm apud Josephum. Nonnullos quoque reges præterit. Operæ etiam est videre Josephum Scaligerum appendice librorum de emendatione temporum: qui notis suis illustrat geminum Menandri ejusce fragmentum περὶ τῶν ἐν Τύρῳ βεβασιλευκότων: item Petavium lib. IX. cap. LXII. Forsitan singularem etiam librum de gestis Ithabali, Tyriorum regis, condidit. Citat eum Iosephus Antiquitat. Judaic. lib. VIII, cap. XIII; & ex eo, vel interprete Rufino, Freculphus Tom. I lib. III cap. VII: *Meminit autem hujus siccitatis Menander in gestis Nalithiorum regis.* Ubi pro *Nalithiorum* ex Josepho emenda *Ithabali Tyriorum.*

b De iis, qui Tyri regnarũt.

c Iramus filiam suã Solomoni uxorẽ dedit, quibus temporibus post Troiæ excidium Menelai in Phœnicen adventus fuit; ut ait Menander Pergamenus, & Latus in rebus Phœniciis.

Menander Pergamenus quoque de rebus Phœniciis egit: ut cognoscere est ex orat. Tatiani adversus gentes: item his verbis Clementis Alexandrini lib. I Στρωματ. Εἴραμος δὲ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Σολομῶντι δίδωσι, καθ' οὓς χρόνους μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν Μενελάου εἰς Φοινίκην ἄφιξις, ὥς φησι Μένανδρος ὁ Περγαμηνὸς, καὶ Λαῖτος ἐν τοῖς Φοινικικοῖς. Sed de isto quidem, & Lætum, & Menandrum, ratio prorsus

fugit:

fugit: cùm inter Troiæ excidium, & Salomonis imperium, sit intervallum annorum quasi CLX.

Menecles Bacaleus historiam prodidit; teste Athenęo. Et fortasse est is ipse, cujus meminit Harpocration in Ἑκατόμπεδον ubi opus de Atheniensibus dicitur condidisse Μενεκλῆς *a*, ἢ Καλλίστρατος, ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν. Vides, dubitari, uter sit operis illius auctor, Menecles, an Callistratus. Eodemque modo loquitur Suidas in Ἑρμαῖ: imò & ante eum in eâpse voce Harpocration. Ac propterea apud Aristophanis scholiastem in Aves *b* legendum puto: Ὡς *c* Μενεκλῆς, ἢ Καλλίστρατος, ἐν τοῖς περὶ Ἀθηνῶν συγγράμμασί, φασι. Ubi vulgò est, Μένεκλῆς *d*, καὶ Καλλίστρατος. Alius, puto, est Menecles orator, patriâ Alabandensis; sed qui Rhodum postea concesserit; ut scribit Strabo lib. XIV. Priorem, vel tertium aliquem, signare arbitror Pindari scholiastem in Pyth. od. IV: ubi ex eo quædam refert de Batto, Cyrenatum conditore; & oraculum recitat, quod Batto datum fuit. Ac similiter Tzetzes in Lycophronem *e*.

Menecrates Xanthius literis fuit persecutus Lyciæ res. Antonius Liberalis ex Menecratis Λυκιακοῖς *f*, uti & ex Nicandro, narrat, quâ occasione Latona Xanthum fluvium Apollini sacrârit; terræ, quæ *Trimilis* dicebatur, *Lyciæ* nomen fecerit; pastorésque ad Meliten fontem in ranas converterit. Puto, eundem, cujus mentionem facit Pindari scholiastes in Olymp. od. II. Item in Isth. Od. IV. ubi ait: Ἡρόδωρος *g* δὲ καὶ δίς φησι μανῆναι τὸν Ἡρακλέα· ἐκαθάρθη δὲ ὑπὸ Σικάλου, ὥς φησι Μενεκράτης· λέγουσι αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς εἶναι ὀκτώ· καὶ καλεῖσθαι οὐχ' Ἡρακλείδας· οὐδέ πω γὰρ Ἡρακλῆς ὠνομάζετο· ἀλλ' Ἀλκαΐδας. Idem quoque Menecrates volumen emisit περὶ Νικαίας; quem librum Tzetzes in Lycophronem *h* citat, omissâ patriâ. Verùm eundem esse, ex scholiaste Pindari colligo. Similis enim argumenti locum ex eo quoque Tzetzes refert his verbis: Μενεκράτης *i* δὲ ὁ περὶ Νικαίας συγγεγραφὼς Ἀλκαῖόν φησι πρότερον καλεῖσθαι τὸν Ἡρακλέα, ὁπότε τοὺς ἐκ Μεγάρας αὐτῷ γεγενημένους ὀκτὼ παῖδας, καὶ οὐ τέσσαρας, ἀνεῖλεν. Atque ut his locis de Herculis liberis sermo est; ita ex eodem Menecrate de Hercule ipso, Iolen amante, fragmentum adfert Sophoclis interpres in Τραχινίαις *k*. Nec alium arbitror illum Servio nominatum in versum hunc VI Æn.

a Menecles, vel Callistratus, libro de Athenis.
b Pa. 560. edit. Aurelian.
c Vt Menecles, aut Callistratus, in cômentariis de Athenis, ait.
d Menecles, & Callistratus.
e Pa. 118. edit. Oporin.
f Lyciacarû rerum libris.
g Herodorus ait, bis insaniisse Herculê: purgatû autê fuisse à Sicalo, ut ait Menecrates; qui auctor est, octo ei liberos fuisse; ac nomen iis fuisse, non Heraclidis quidem (necdum enim Hercules hoc nomen habebat) sed Alcaïdas. *h Pag. 97.* *i Menecrates verò, qui de Nicæa scripsit, ait, eum, qui post est Hercules vocatus, prius esse dictum Alcæum, quando, quos ex Megara genuerat, octonos liberos, & non solùm quaternos, sustulit.* *k Pa. 345. edit. H. Steph.*

Dædalus, ut fama est, fugiens Minoia regna.

Ubi sic scribit: *Menecrates Dædalum, occiso patruele fratre, Cretam petisse dicit: Icarum, filium ejus, ab Atticis pulsum, dum patrem petit, naufragio periisse; unde mari nomen.*

Menelaus Anæus (Anæa autem Cariæ civitas est) historicus summus vocatur Stephano in Ἀναία. ubi ait: Ἐντεῦθεν ἦν a Μενέλαος ὁ Περιπατητικὸς φιλόσοφος, καὶ μέγας ἱστορικός. Gesnerus pro Μέγας legit Μέλας, unde & ei Melas historicus in bibliotheca memoratur. Diversus ab eo est Menelaus poëta; qui patriâ Ægæus fuit, & Thebaidem libris XII, atque alia, Suida teste, scripsit. Primum Thebaidos librum citat Stephanus in Τέμμιξ, librum IV in Ὑρμίνη. Meminit & ἁπλῶς in Ἀμφιγένειαν, & Εὔτρησις. Sed fortasse istîc historicus intelligitur.

a Inde, hoc est, ex Anæa, fuit Menelaus, peripateticus philosophus, & magnus historicus.

Menetor Μενήτωρ opus fecit περὶ ἀναθημάτων b, teste Atheneo lib. XIII; ubi quiddam ex eo refert de Bacchide, & Plangone, scortillis.

b De donariis.

Menippus Pergamenus, geographus, laudatur in epitome Artemidori Ephesii; quæ cum Marciano Heracleota edita est. Menippi hujus periplum τῶν δύο πόντων c citat Stephanus in Ἑρμώνασσα, Χαλδαῖοι, & Χαλδία. Idem ejus periplum Bithyniæ advocat in Χαλκηδών. Item periplum Paphlagoniæ in Τῖος. Atque idem periplus signatur in Ἀρμένη: quippe quæ vicus Paphlagoniæ esse dicatur. Alius ab hoc est Menippus Comicus: alius item Menippus Cynicus: alius quoque Menippus Gadarensis, ὁ σπουδογέλοιος d, de quo Strabo lib XVI. Alius denique Menippus Stratonicensis, disertissimus sui temporis in Asia orator; ut Cicero in Bruto ait. Plutarchus Carem vocat; nempe quia Stratonice Cariæ urbs est; teste Plinio lib. V cap. XXIX, & Strabone lib. XIV; ubi Menippum hunc *Catocam* ait vocatum. Addit, à Cicerone, in quopiam librorum suorum, ex Asiaticis oratoribus, quos audivit, maximè laudari. Designat nempe Ciceronis *Brutum*; ut liquet ex iis, quæ paullo antè dicebamus.

c Duorũ pontorũ.

d Qui seria jocosè soles exprimere.

Menodotus Samius operis auctor fuit, quod inscribebatur τῶν e κατὰ Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή. Testis Athenæus in XV. Idem superiori libro citârat Menodotum hunc Samium περὶ f τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας. Menodotum, fortasse alium, de Theodoro, Atheniensi pictore, scripsisse, ait Diogenes Laërtius in Aristippo. Alius quoque Menodotus Nicomediensis, medicus Empiricus, Antigoni Laodicensis auditor, Laërtio eidem celebratus in Timone.

e De excellentib' in Samo.

f De iis, quæ pertinent ad templum Iunonis Samiæ.

Meno-

Menologium Græcorum, cujus sit fœtus, ignoratur. Nec de ætate satis liquet. Vetusti esse auctoris, apertum est. Latinè transtulit Cardinalis Sirletus: ex cujus bibliotheca habuit Andreas Schottus. Is verò Canisio transmisit. Qui publici juris fecit Tom. II Antiqu. Lect.

Metrodorus in primo περὶ ἱστορίας [a] citatur à scholiaste Apollonii in lib. IV. Sed num is sit Chius, de quo actum à nobis lib. I cap. VI; an alius; difficile dictu est. Nam fuit præterea Metrodorus Sceptius: ex quo Plinius lib. III cap. XVI tradit, Pado flumini inde nomen esse, quia adsitæ sint multæ piceæ, quæ Gallicâ linguâ *pades* dicuntur. Videndum autem, uter περιήγησιν [b] scripserit. Nam apud Placidum Lutatium in III Thebaidos Metrodori periegetici mentio fit ad illud poëtæ:

[a] *De historia.*

[b] *Orbis descriptionem.*

----- patrioq; æqualis honori

Branchus.

Puto, & hunc esse illum Metrodorum, ex quo Plinius lib. V cap. XXXI refert, Chion insulam antiquo nomine *Chiam* vocatam: item ex quo lib. VIII cap. XIV narrat, *circa Rhyndacum amnem in Ponto, serpentes in tantam magnitudinem adolescere, ut supervolantes, quamvis altè sublimitérque, alites, haustu captas, absorbeant*. Item cujus librum quartum citat Stephanus in Ὕπανις. Ubi ex eo dicit, fontem quempiam amarum fluere in Hypanim; atque efficere, ut aqua fluvii ejus potabilis non sit. Fuit quoque Metrodorus Atheniensis, sectâ Epicureus; de cujus libris Laërtium vide in X. Item alius philosophus, & medicus: cujus simul & ætatem, & insignem peritiam, cognoscere est istis ex Plinii verbis lib. XXXV cap. XI: *Heraclides Macedo initio naves pinxit, captoq; rege Perseo, Athenas commigravit: ubi eodem tempore erat Metrodorus pictor, idemq; philosophus, magna in utrâque scientiâ autoritatis. Itaque cùm L. Paullus, devicto Perseo, petisset ab Atheniensibus, ut sibi quàm probatissimum philosophum mitterent, ad erudiendos liberos; itemq; pictorem, ad triumphum: Athenienses Metrodorum elegerunt, professi, eundem in utroque desiderio præstantissimum: quod ita quoque Paullus judicavit.* Item est Metrodorus, insignis grammaticus, Anthemii Tralliani machinarum structoris frater: de quorum utroque Agathias Scholasticus hist. suæ lib. V.

Meryllus in primo Bœoticorum citatur à Plutarcho Parall. min. cap. XIV. item in tertio Italicorum cap. XXVI.

Metrophanes Sophista, natus Eucarpiæ, civitate Phrygiæ, præter commentarios in Hermogenem, & Aristidem, item volumen

de statibus, deque ideis, scripsit quoque libros duos de Phrygia. Testis Suidas. Ac meminit ejusdem Stephanus, his verbis: Εὐκαρπία a, δῆμος τῆς Φρυγίας. Ἱστορεῖ Μητροφάνης, τὸ βότρυν ἐκεῖ τοσοῦτον γίνεσθαι τὸ μέγεθος, ὅσον ἅμαξαν ἀπ' αὐτοῦ σχισθῆναι κατὰ μέσον. Sunt & duo alii ejus nominis; de quibus Suidam vide.

Michaël Antiochenus condidit historiam omnigenam: de qua Possevinus in Apparatu sacro.

Michaëlis Sicidotis historia Græca adservatur in bibliotheca Vaticana; ut monet Gesnerus.

Mnesimachus ὁ Φασιλήτης ἐν Διακόσμοις b memoratur ab Apollonii scholiaste lib. IV. Mnesimachi librum primum idem citat scholiis in lib. II. ac eodem libro ex eo tradit, Ἁμαδρυάδας c Νύμφας ita dici, διὰ d τὸ ἅμα ταῖς δρυσὶ γεννᾶσθαι. Alius ab eo est Mnesimachus Comicus, cujus fabulas istas ab Athenæo laudari dicit Suidas, Ἱπποτροφον, Βούσιριν, καὶ Φίλιππον e. Mirum omittere Δύσκολον f, cujus apud Athenæum mentio lib. VIII. Ο' g δ' ἐν τῷ Μνησιμάχου, ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, Δύσκολός φησι. Sed fortasse id nomen apud Suidam excidit librarii incuriâ.

Mochus Phœnix Phœniciâ linguâ consignavit res patrias. Meminit Athenæus lib. III: ubi Cynulcus ita Ulpianum Tyrium compellat, Παρὰ τοῖς h τὰ Φοινικικὰ συγγεγραφόσι, Συνιαίθωνι, & Μώχῳ, τοῖς ἐοῖς πολίταις. Casaubonus lib. III Animadvers. in Athenæum cap. XXXVI, *Mochum, inquit, alibi invenire non memini: & fortasse Μῶχος, aut Μόσχος, alicujus Tyrii nomen est, qui apud suos vocabatur* משה *Mosche, vel, ut scribi obtinuit, Moses.* Hæc vir πολυμαθέστατος. Et sanè Moschum esse Phœnicium nomen, etiam didici ex Strabonis lib. XVI; ubi meminit Moschi Sidonii; atque eum auctorem esse ait dogmatis de atomis, & antiquiorem esse ipso bello Trojano. Nec propterea quicquam mutandum apud Athenæum. Nam, quod summo viro non occurrebat, non semel hujus autoris apud Ecclesiasticos scriptores mentio fit. Ut apud Josephum lib. I Antiqu. cap. VIII; vel, juxta alios, quinto: ubi legas, Καὶ Μανέθων i ὁ τὴν τῶν Αἰγυπτίων ποιησάμενος ἀναγραφὴν, καὶ Βηρωσὸς ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συναγαγὼν, καὶ Μῶχος τε, καὶ Ἑστιαῖος, & πρὸς αὐτοῖς ὁ Αἰγύπτιος Ἱερώνυμος, οἱ τὰ Φοινικικὰ συνταξάμενοι, συμφωνοῦσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις. Ubi Mochus

a Eucarpia, civitas Phrygia. Refert Metrophanes, racemum istic in tantā excrescere magnitudinem, ut pondere suo mediū etiā currum disrumpat.
b Patriā Phasiletes, ò Lycia, vel Pamphylia, in opere de constitutione, vel recta gubernatione.
c Hamadryades Nymphas.
d Quia simul cū quercub' nascātur.
e Equisonem, Busiridem, & Philippum.
f Morosū.
g Morosus in fabula Mnesimachi, ejusdem nominis, inquit.
h Iuxta cives suos, Suniathonem, & Mochum, qui res Phœnicias scripserunt.
i Etiam Manetho, Ægyptiarum rerum scriptor, & Berosus, Chaldaicarum; adhac Mochus, Hestiaus, Hieronymus Ægyptius, qui Phœnicum res prosecuti sunt, nobiscum consonant.

chus quoque legitur apud interpretem Ruffinum, etiam in Meo meo: ut Freculphum Tom. 1 lib. 1, cap. XXVI. Illustris quoque de eo est Tatiani locus orat. adversus gentes *a*: qui ab Eusebio etiam adducitur lib. X de præparatione Euangelica *b*. Georgius Cedrenus quoque, Josephum exscribens, similiter eum inter Phœnicios historicos reponit, penè initio *c* compendii historici.

Molpis Lacon descripsit Λακεδαιμονίων πολιτείαν *d*: ut videre est ex quarto Athenæi.

Myron Prienensis Messeniaca condidit: hoc est, historiam belli, quod à Lacedæmoniis, eorumque sociis, cum Messeniis, & populis iis, qui auxilio iis venere, gestum fuit: à clade autem Messeniorum Messeniacum potiùs, quàm Lacedæmonium, est appellatum *e*. Ex secundo ejus operis testimonium petit Athenæus lib. VI, & XVI. Illustris est eo de opere, & ejus argumento, locus apud Pausaniam in Messeniacis: Τοῦτον δὲ τὸν τῶν Μεσσηνίων τὸν πόλεμον Ῥιανός τε ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν ὁ Βηναῖος, καὶ ὁ Πριηνεὺς Μύρων. λόγοι δὲ πεζοὶ Μύρωνός ἐστιν ἡ συγγραφή. Addit deinde, neutrum integrè id bellum perscripsisse; sed partem ejus suscepisse tractandam. Ac ad Myronem quidem quod attinet, eum ab Amphea eversione ordiri; desinere autem in morte Aristodemi. Plura inibi vide.

Myronianus Amastrianus reliquit ἱστορικῶν ὁμοίων κεφάλαια *f*: quorum primum Laërtius citat in Xenocrate, item in Theophrasto. Idem opus signatur in Epimenidis, & Platonis vita, ubi ἁπλῶς vocatur ὅμοια *g*: Epicuro autem ἱστορικὰ κεφάλαια *h* dicitur, appellatione ὁμοίων *i* omissâ.

Myrsilum Lesbium, si inscriptioni fides, de origine Italiæ, ac Tyrrhenorum, edidit Io. Annius Viterbiensis, & commentariis suis illustravit. Sed Myrsilus ille est ipsius Annii proles. Ex genuino autem Myrsilo Lesbio de Pelasgis quædam τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι *k* retulit Dionysius Halicarnass. lib. 1. Aliqua etiam ex eodem adfert Strabo lib. XIII. Nec alium intellexit, vel Antigonus Carystius cap. V, XVII, & CXXIX; ubi citat Μυρσίλον *l* ἐν ἱστορικοῖς παραδόξοις; vel Plinius lib. III. Nat. Hist. cap. VII, cùm ait, *Sardiniam ipsam Timæus Sandaliotin appellavit, ab effigie soleæ; Myrsilus Ichnusam, à similitudine vestigii.* Item lib. IV, cap. XII: *Ipsam* (Andron) *Myrsilus Cauron, deinde Antandron cognominatam tradit.* Arnobius autem lib. III, & IV, eum, qui aliis, etiam Clementi, quem exscribere solet, Myrsilus vocatur, ipse *Myrtilum* appellat. Et similiter nominat Phrynichus in Καταφαγᾶς; atque etiam apud Apollonii scho-

a Pa. 217. in Orthodoxogr.
b Pa. 289. edit. Rob. St.
c Pag. 10.
d De Rep. Lacedæmon.
e Hoc bellum Messeniacum scripsere, Rhianus Benæus versibus, & Prienensis Myro, qui solutâ oratione id fecit.
f Historiarum similium capitula.
g Similia.
h Historica capitula.
i Similium.
k Iisdem verbis.
l Myrsilum in historicis mirabilibus.

a Myrtil in primo rerum Lesbicarum. b Hyadas. c Cadmi filias.

scholiastem in primum Ἀργοναυτ. legas, Μυρτίλος a ἐν πρώτῳ Λεσβιακῶν. Puto, eundem esse Μυρτίλον, ex quo Arati scholiastes tradit, Ὑάδας b fuisse Κάδμου c θυγατέρας. Etiam Myrsili Lesbii meminit Strabo in XIII. Ait, Mytilenen circa eadem tempora habuisse Alcæum poëtam, Sappho poëtriam, Pittacum unum è septem sapientibus, qui & tyrannidem in urbe tenuit; ac Myrsilum, qui & ipse in tyrannis fuerit: unde eum quoque insectetur Alcæus, ne ipse quidem purus studii omnis rerum novandarum. Si iste est Myrsilus, Mytilenæus historicus, de quo dicebamus; vixerit ætate Solonis, circa Olymp. XLVI. Quod parùm fit verisimile. Puto enim, tam antiquus si foret, à Dionysio Halicarn. libro περὶ Θουκυδίδου χαρακτῆρος inter eos memoraretur, qui ante bellum Peloponnesiacum vixere. Imò ab aliis quoque è vetustate prædicaretur. Fuit & Myrtilus Comicus, cujus meminit Pollux lib. VI cap. VII. Suidam de eo vide.

d Mulierũ catalogũ. e Pa. 130. edit Basil. Thomæ Guarini. f Pa. 673. edit. Lugd. 1612.

NIcænetus Abderites, vel Samius fuit; ut ait Athenæus lib. XIII; ubi citat ejus τὸν γυναικῶν κατάλογον d. Lilius Gyraldus, Poëtarum historiæ libro III, e ait, etiam historiam indigenam, h.e. Abderiticam, vel potiùs Samiam, condidisse. Sed non hoc dicit Athenæus lib. XV. Tantùm ait, historiam secutum suæ gentis. Verba ejus sunt f: Νικαίνετος ὁ ἐποποιὸς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν, ποιητὴς ἐπιχώριος, καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἠγαπηκὼς ἐν πλείοσι. *Nicænetus, poëta epicus, in epigrammatis, cùm ejus gentis esset poëta, & gentis suæ historiam ut plurimùm sequi amaret.*

Nicander Alexandrinus libro innotuit de Aristotelis discipulis; teste Suida in Αἰγείων.

g Ea, quæ Prusiæ contigerunt.

Nicander Chalcedonius scripto prodidit Προυσίου συμπτώματα g, teste Athenæo in XI; ubi quartum ejus operis librum laudat.

Nicephorus Diaconus Phryx inter eos, qui de sui ævi rebus aliquid prodiderunt, memoratur à Ioanne Curopalate, & Georgio Cedreno, utroque in historiæ prooemio.

Nicetam Paphlagonem historicum aliquid sui temporis contexuisse, non obscurè indicant Ioannes Curopalates, & Cedrenus, uterque itidem initio operis.

h Philosophorum historiã. i Successiones.

Nicias Maleotes historias, vel fabulas, videtur reliquisse. Meminit Plutarchus in Parall. min. cap. XIII.

Nicias Nicenus consignavit philosophorum historiam, ac successiones. Φιλοσόφων ἱστορίαν h vocat Athenæus lib. IV. Διαδοχὰς i appel-

appellat lib. VI, & X. Pleniùs habes inscriptionem lib. XIII; ubi eum ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς a laudat. Fortasse nec alius est Nicias, quem Ἀρκαδικὰ b literis prodidisse, idem libro XIV auctor est. Etiam Niciam ἐν τοῖς περὶ λίθων c testem adhibent, Plutarchus de fluminibus, & Stobæus sermone de morbis, ac molestiarum in eis solutione.

Nicomachus περὶ ἑορτῶν Αἰγυπτίων d libros concinnavit: quorum è primo testimonium adducit Athenæus in XI.

Nicomedes περὶ Ὀρφέως e tractavit: cujus operis librum primum citat Athenæus in XIV.

a Libris de successionibus philosophorũ.
b Res Arcadicas.
c Lib. de lapidibus.
d De festis Ægyptiis.
e De Orpheo.

Nilus historicus Græcè exstare dicitur à Rob. Constantino in Nomenclatore suo. Alius citra dubium est Nilus, Chrysostomi discipulus: de quo libro secundo.

Nymphodorus Amphipolites de Asiaticorum legibus, & ritibus, libros composuit. Ex eorum tertio quædam de Api, Ægyptiorum Deo, adfert Clemens Alexand. lib. I Στρωματέων: Νυμφόδωρος δὲ ὁ Ἀμφιπολίτης, ἐν τρίτῳ Νομίμων Ἀσίας, φησὶ, τὸν Ἆπιν τὸν ταῦρον, πελευτήσαντα, καὶ ταριχευθέντα εἰς σορὸν, ἀποτεθῆναι ἐν τῷ ναῷ τοῦ τιμωμένου δαίμονος· κἀντεῦθεν Σορόαπιν κληθῆναι· καὶ Σάραπιν, συνηθείᾳ τινὶ τῶν ἐγχωρίων, ὕστερον. *Nymphodorus verò Amphipolites, in tertio de legibus, & ritibus Asiæ, dicit, Apim taurum, mortuum, & conditum loculo, qui* σορὸς *Græcè dicitur; fuisséq; repositum in templo dæmonis, qui colebatur. & hinc appellatum fuisse Sorapin; & postea quadam eorũ, qui illic habitabant, consuetudine, Serapin.* Eidem Clementi, ἐν προτρεπτικῷ πρὸς Ἕλληνας, citatur Νυμφόδωρος f ἐν νομίμοις βαρβαρικοῖς. Ubi ex eo refert, ut Sauromatæ ignem divino colant honore. Quanquam verò non addat Clemens patriæ nomen: tamen, quin Amphipolites intelligi debeat, dubium non est. Nam cùm Asiatici longè maximam partem inter barbaros sint; & Amphipolites ille de institutis Asiæ scripserit: quis ambigat, quin idem signetur, cùm citatur Nymphodori liber de barbaricis institutis? Imò mihi quidem idem utrobique liber intelligi videtur: vel siquid discriminis sit, ille de Asiaticis institutis pars fuerit operis de institutis barbaricis. Neque de alio volumine capere oportet verba illa scholiastæ Apollonii in lib. II, & IV: Ὡς g ἱστορεῖ Νυμφόδωρος ἐν λοι νόμοις: sive ἐν τοῖς νομοῖς h, ut corrigit Ia. Rutgersius lib. IV Var. Lect. cap. XX. Ridiculè verò Angelus Politianus, qui epistolâ ad Pomponium Lætum, quæ libro primo legitur, pro eo dicit, *Nymphodorus in Tisinomis.* Quem errorem & alii i postea secuti fuerunt. Compluribus libris hoc opus constitisse, colligere licet

f Libris de legib', & ritibus barbaricis.
g Ut refert Nymphodorus in Legibus quibusdã.
h in Legibus.
i In his Ludovicus Carrio.

ex Sophoclis interprete in Oedipum Colon. ubi advocatur Νυμφόδωρ@ ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ τ̃ βαρβαρικῶν.

a Nymphodorus in decimotertio rerum barbaricarum.

Nymphodorus Syracusius, Νυμφόδωρ@ Συρακούσιος b, ἐν τῷ Ἀσίας περίπλῳ citatur Athenæo lib. VI, VII, & XIII. item περὶ c τ̃ ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων ab eodem Athenæo lib. XIII. Pro quo simpliciùs alii, ἐν τῷ περὶ Σικελίας d. Quamquã verò Ælianus lib. XI de animalibus cap XX, ubi Nymphodorum laudat, patriam non addat: tamen, ut hoc de mirandis Siciliæ opus signari credam, facit argumentum capit s. Nam exponit, ut in Adrano e, Siciliæ civitate, insigne sit Adrani dæmonis templum: atque ut canes dæmoni ei sacri sint non pauciores, quàm mille: & hi, quasi secretam à numine vim acceperint, cùm indigenas, tum peregrinos, templum de die ingredientes, blandè excipiant: noctu etiam ebrios, & titubantes, optimi duces, & comites, suam quemque domum deducant: at in protervos, & petulantes insiliant, vestesque eorum lacerent: quin fures, & prædones, etiam discerpant. Videri autem possit, etiam de mirabilibus Sardiniæ scripsisse. Sanè idem Ælianus, lib. XVI. de animal. cap. XXXIV, ex Nymphodoro hoc narrat, ut in Sardinia indigenæ utantur caprarum pellibus, quarum pili cubitum sint longi: pilos istos, cùm frigida est tempestas, corpori ait admoveri: at æstivo tempore inverti, ut pili conspicui sint: ita earumdem pellium beneficio, & hiberno tempore incalescere incolas, & æstivo refrigerari.

b Nymphodorus Syracus.ᵘˢ in Asiæ periplo.

c Libro de mirabilibus Asiæ rebus.

d Libro de Sicilia.

e Perperà aliqui libri, Adriano. Sanè & Diodoro, Plutarcho, Stephano, Ἀδρανὸν vel Ἀδρανὸν, vocatur.

Nymphodorum etiam, seu hunc, seu Syracusium, seu utrumque, Plinius inter eos reponit, quos sequitur auctores lib. III, V, VII, XXXIII, XXXIV, & XXXV. Citat & Stephanus in Ἀθῆναι. Item Harpocration, & Hesychius, uterq; in Αἰγίς.

ORthagoras de rebus Indiæ volumen condidit. Ælianus lib. XVI de natura animal. cap. XXXV: Τί δὲ f Ὀρθαγόραν μνήμης ἄμοιρον ἐάσωμεν; ὅσαπερ οὖν ἐν Ἰνδοῖς λόγοις φησί. Idem lib. XVII cap. VI narrat ex eodem, atque item ex Onesicrito, circa Gedrosiam, Indiæ regionem, esse cete, quæ longitudine dimidiatum stadium adæquent: ac pro ea proportione etiam latæ sint: ac, quando naribus exspirant, tantum marinorum fluctuum in sublime jactare, ut ea res imperitis tempestatis speciem præbeat. Ex eodem Orthagora, & Nearcho, refert Strabo quædam de situ insulæ Tyrinæ, deque sepulco Erythræ regis, & nomine maris Erythræi. Vide eum lib. XVI.

f Quid autem Orthagorã silentio prætereamus, memoratu planè dignum? Qui in Indicorũ libris ait.

Præon

Pæon Amathusius, sive, ut interpretes vertêre, Pænon, utrùm hîc locum habeat, nondum liquet. Memoratur Plutarcho in Theseo; ubi cùm locutus esset de Theseo, & Ariadnâ, subjungit: Ἴδιον δέ τινα περὶ τούτων λόγον ἐκδέδωκε Παίων Ἀμαθούσιος a.

Palæphatus, grammaticus Ægyptius, vel, juxta alios, Atheniensis, ἔγραψε b ἱστορίαν ἰδίαν, Suida teste. Ex quo etiam edidisse cognoscimus Ægyptiam philosophiam, & argumenta in Simonidem, & μυθικῶν c librum unum, & λύσεις d τῶν μυθικῶς εἰρημένων. Quorum postrema duo idem poterant volumen credi; nisi apertè distingueret Suidas. Præterea Troica (quorum præter alios meminere Stephanus in Χαριμάτται, & Suidas in Μακροκέφαλοι) à nonnullis grammatici hujus esse credebantur. Compluribus id opus libris constitisse, indicat, quòd Harpocration in Δυσαύλης laudet Palæphatum ἐν πρώτῳ Τρωικῶν e; atq; idem in Μακροκέφαλος citet f ἐν ἑβδόμῃ Τρωικῶν. Alii alterius esse existimarunt. Incerta eo res est, quia quatuor fuere Palæphati. Unus erat poëta epicus Atheniensis: alter Parius, vel Prienensis: tertius historicus Abydenus: quartus grammaticus iste Ægyptius, vel Atheniensis. Trium priorum ætas à Suida indicatur. Nam Athediensem ἐποποιὸν g supparem fuisse Phemonoæ ait, vel fortasse etiam antiquiorem: Parium vel Prienensem refert ad tempora Artaxerxis: Abydenum ad ætatem Alexandri magni: quarti autem tempus ignoratur. Ex quatuor istis primus in considerationem non venit hoc loco. Quodsi quis nôsse volet, quæ carmine scripserit, adeat Suidam. De tertio autem, Abydeno nempe historico, actū nobis lib. I cap. IX. Supersunt secundus, quartúsque: quorum ille Parius, aut Prienensis; hic Ægyptius, vel Atheniensis fuisse, dicitur à Suida. Priori tribuit quinque libros ἀπίστων h: sed addit, à quibusdam eos adscribi Palæphato Atheniensi: ac hunc quoque illud argumentum tractâsse. Verùm cùm postea refert, quæ scripserit Atheniensis Palæphatus, non nominat libros ἀπίστων: sed λύσεις τῶν μυθικῶς εἰρημένων. Exstat hodieque Palæphati operis fragmentum; quo poëticæ fabulæ explicantur. Id Parii Palæphati arbitrantur Cælius Rhodiginus lib. XXX Antiq. Lect cap. XXXIV, & Lilius Gyraldus dial. II historiæ Poet. Quam & sententiam ipsi primitus secuti fuimus: sed postea mutavimus. Movit Theo in Progymnasmatis capite περὶ ἀνασκευῆς k. καὶ κατασκευῆς. ubi hunc in modum loquitur: Παλαιφάτῳ l τῷ περιπατητικῷ ἐστιν ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίστων ἐπιγεγραμμένον. Ac similiter inscripsit autor librum, quem habemus. Siquidem illum eo pacto ordi-

a At peculiarem de hoc sententiā edidit Paeon Amathusius.
b Peculiarē historiā scripsit.
c Fabulosorum.
d Solutiones eorū, quæ fabulosè dicuntur.
e In primo Troicorū.
f In septimo Troicorum.
g Poëtam epicum.
h Incredibilium.
i Solutiones eorū, quæ fabulosè dicuntur.
k De destructione, & assertione.
l Exstat totus Palæphati liber, qui de incredibilibus inscribitur.

 tur:

tur: Τάδε περὶ ἀπίστων συγγέγραφα. In Theonis autem verbis considerandum, quòd ἀπίστων b scriptorem appellet Philosophum Peripateticum. Imò & Ioannes Tzetzes, qui sæpius citat Palæphati Μυθολογικὰ c, nunc eum vocet φιλόσοφον Στωικὸν d, ut Chil. IX Histor. CCLXXIII: nunc ἄνδρα ἐκ περιπάτου e, ut Chil. X Histor. XX. Quorum si alterutrum verum sit; diversus fuerit à Pario illo, sive Prienensi, qui sub Artaxerxe vixit. Nam Zeno, Stoicæ sectæ conditor, demum floruit everso jam Persarum imperio ab Alexandro Magno; imò Rege hoc jam exstincto, & successoribus ejus inter se de imperio decertantibus. Nec Parius ille Peripateticus rectè dicatur; cùm appellatio ea conveniat nulli, qui Aristotele ipso antiquior sit. Sic igitur statuo: si Palæphatus, quem habemus, est unus ex illis Suidæ memoratis, esse illum incertæ ætatis, Ægyptium, sive Atheniensem; quem & ipsum περὶ ἀπίστων tractâsse, ibidem dicitur. Tantùm metuo, ne Suidas nobis duos confundat Palæphatos; quorum unus fuit Ægyptius, alter Atheniensis; unus grammaticus, alter philosophus. Nam scriptor ille Suidæ vocatur Grammaticus; Theoni philosophus Peripateticus; Tzetzæ nunc Peripateticus, nunc Stoicus; ut vidimus. Cùm autem Tzetzes sibi parum constet; & Theo longè sit antiquior: potiùs peripateticum fuisse censeo. Etsi Josephus Scaliger, in poëmate, quod Ciris inscribitur, Stoicum & ipse nuncupet: nempe à Tzetze, ut puto, deceptus. Palæphati ejus libri περὶ ἀπίστων f, de quo diximus, meminit quoque Virgilius, sive alius, in Ciri:

Infamem tali meritò rumore fuisse,
Docta Palæphatiâ testatur voce papyrus.

Priorem sic versum rescripsi, Paullum Leopardum secutus, lib. X Miscell. cap. XXIV. Ubi in vulgatis perperam est *meritorum more.* Posteriori versu retineo scripturam vulgarem: licet minimè me fugiat, non Georgium Fabricium modò, sed Josephum quoque Scaligerum, pro *papyrus* reponere *Pachynus.* Mention ejus præterea est apud Probum in III Georgicôn; Eusebium in Chronicis ad numerum IↃCCXVII, ubi de Tyndari libris, & alibi; Orosium lib. I, cap. XIII.

Palamedes etiam locum aliquem inter historicos sibi vindicat: si credimus ei, qui Etymologicum magnum congessit, in Ἁρματεῖον μέλος. ubi legere est: Παλαμήδης g ἱστορικὸς, ὁ τὴν κωμικὴν λέξιν συναγαγών. Sed rectiùs Suidas, cui vocatur Ἐλεάτης h γραμματικός. Ac, ne diversum hunc putes, scripsisse ait κωμικὴν i, καὶ τραγικὴν λέξιν.

a Hæc verò de incredibilibus conscripsi.
b Incredibilium.
c Interpretationes fabularum.
d Philosophū Stoicum.
e hominē peripateticum.
f De incredibilibus.
g Palamedes historicus, qui comicam dictionem collegit.
h Eleates grammaticus.
i Comicā, & tragicam dictionem.

Uti quoque ὀνομαστολόγον a, & ὑπόμνημα εἰς Πίνδαρον τ̀ ποιητήν. Quæ & ipsa hominis sunt Grammatici.

Palladii historiam de Brachmanis exstare Msam, in Nomenclatore suo ait Robertus Constantinus.

Pallas historicum volumen condidit de mysteriis Mithræ. Eo Pallantis opere inter alia illud referebatur, Hadrianum Imperat. per orbem sustulisse penitùs morem humanas mactandi victimas: atque ita in Mithriacis etiam sacris desiisse ἀνθρωποθυσίαν b; quæ usque ad illud tempus obtinuerat. Porphyrius de abstinentia ab animalibus lib. II: Καταλυθῆναι ϛ ἢ τὰς ἀνθρωποθυσίας σχεδὸν τὰς παρὰ πᾶσι, φησὶ Πάλλας, ὁ ἄριστος τὰ περὶ τ̃ Μίθρα συναγαγὼν μυστήρια, ἐφ᾽ Ἀδριανȣ̃ τ̃ αὐτοκράτορος.

Pamphilus Amphipolita, aut Sicyonius, aut Nicopolita (nec enim de patria convenit) inter alia illustrium pictorum historiam scripsit: ut ex Suida dicebamus lib. I, cap. VIII: ubi addebamus, eum à Suida vocari Pamphilum philosophum: unde opinari quis possit, esse Pamphilum Platonis discipulum. Sed hæc suspicio non satis firma est. Composuit quoque libros tres de re Rustica; quorum, præter Suidam, etiam meminere Geoponica Constantino dicata. Antonius Liberalis narrationem XXIII, quæ de Batto est, exscripsit ex lib. I Pamphili cujusdam, & iis, quos Pamphilus secutus erat. Etiam Athenæus lib. XIII refert ex quodam Pamphilo, Abydi esse templum Ἀφροδίτης d πόρνης. Fortasse is est Pamphilus Alexandrinus, cujus meminit bis lib. II, bis item lib. III, ac rursum in VIII, & iterum in IX; ubi & auctoris, & operis titulus, integrè legitur: Πάμφιλος e ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων, καὶ γλωσσῶν.

Paradius fortasse ab aliquo inter historicos referatur, propter illa B. Hieronymi verba in Chronico Eusebiano, ad annum DCCLXV: *Minos mare obtinuit, & Cretensibus leges dedit; ut Paradius memorat*. Sed, ut bene Scaliger in Animadversionibus observat, Hieronymi est error. Nam apud Eusebium est: Καὶ Κρησὶ παρὰ Διὸς ἐνομοθέτει. hoc est, *& Cretensibus à Iove acceptas leges dabat.*

Parmeniscus fabularem de sideribus historiam videtur tractâsse. Vide, quæ ex eo Hyginus refert in astronomico poëtico; quo loco de Arcto minore, & iterum, ubi de Heniocho, sive Auriga, agit. Credo, sunt hæc ex iis, quæ in Arati φαινόμενα commentatus fuit. Nam inter Arati interpretes numeratur. Sed & alia illius memorantur. Fragmentum ejus citat scholiastes Euripidis in Medeam:

a Nomĕclaturā, & commentariū in Pindarū poetā.
b Hostias humanas.
c Pallas autem, optimus eorū, qui collegere Mithra mysteria, ait, Hadrianum Imperatorē prope omnes humana hostia mactatiōnes sustulisse.
d Veneris meretricis.
e Pamphilus Alexandrinus libro de nominibus, & glossis, seu vocibus peregrinis, atque aliis, qua lectorem minus peritum remorantur.

Παρμενίσκος g, inquit, γράφει κατὰ λέξιν οὕτως· ταῖς δὲ Κορινθίαις οὐ βουλομέναις ὑπὸ βαρβάρου, καὶ φαρμακίδος γυναικὸς ἄρχεσθαι, αὐτήν τε ἐπιβουλεῦσαι, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀνελεῖν, ἑπτὰ μὲν ἄρρενα, ἑπτὰ δὲ θήλεα. Quod fragmentum eo adſcripſi, quia hiſtoricum eſt. Videtur tamen Parmeniſcus magis ad grammaticorum numerum pertinere. Meminit ejus & Etymologus in Ἄρειος: imò & Varro lib. IX de L.L. Ubi pro, *Neſtocles Parmeniſcus*, legendum cenſeo, *Neſtocles, & Parmeniſcus*.

Panteleus carmine bellum Perſicum conſignavit; cujus nunc laudare teſtem nequeo veterem. Sed lego id apud Ianum Douzam, præfatione eâ, quam præmiſit Hiſtoriæ ſuæ metricæ, de priſcorum Hollandiæ Comitum geſtis.

Patæcus, Πάταικος, an hiſtoricus ſit, videndum. Hiſtoriam ex eo de Solone Hermippus retulit; ex Hermippo autem Plutarchus in Solone; ubi & ait, hunc eſſe Patæcum illum, qui Æſopi ſe animam habere dicebat. Hiſtoriam non refugiam apponere, interpretis verbis: *Cùm profectus eſſet Miletum ad Thalem Solon, aiunt, mirum ſibi eum dixiſſe videri, quòd nuptias, & ſobolis procreationem, omnino negligeret. Thalem autem in præſentia quidem tacuiſſe; aliquot verò dierum intervallo ſubornâſſe peregrinum quendam, qui modò decimo die ab Athenis profectum ſe diceret. Quærente Solone, num quid Athenis novi; hominem, quæ diceret, edoctum, nihil reſpondiſſe aliud, niſi ſanè, quòd adoleſcens efferretur, & proſequeretur funus tota civitas. Nam erat, ut ferebatur, (inquit) clari viri filius, virtute inter cives primi: nec aderat ille, ſed longo jam ſpatio dixerunt eum peregrè eſſe. O hominem infortunatum! dixiſſe Solonem. Quodnam ferebant ejus nomen? Audivi equidem, inquit, nomen, homo; ſed excidit mihi: tantùm memini multam habitam mentionem ejus ſapientiæ, & juſtitiæ. Ita ſcilicet admoto ad ſingulas interrogationes metu, Solonem jam tandem commotum ipſum hoſpiti ſuggeſſiſſe nomen, ac requiſiſſe, Soloniſne ille defunctus eſſet filius. Quo annuente, cœpiſſe eum caput cædere, aliaq́ue & facere, & dicere, quæ mœrore oppreſſi aſſolent. Tum Thalem, repreſſo Solone, ridentem dixiſſe: At hæc me, Solon, à connubio deterruerunt, & à liberis tollendis, quæ te etiam infringunt, virum conſtantiſſimum. Te verò nihil hic nuncius moveat: hæc enim ficta ſunt. Atque hæc quidem Hermippus Patæcum, qui Æſopi ſe ferebat animam habere, ſcribere refert.*

Patrocles terrarum hiſtoriam condidit. Eratoſthene ſaltem antiquiorem fuiſſe, cognoſcimus inde, quòd eum hic teſtem laudavit: ut docet Strabo lib. XI. Patriam non addit Strabo. Sciri alioquin poſſet, idem, an alius, ſit Patrocles Thurius: de quo Clemens in

Προ-

g Parmeniſcus ad verbum hoc pacto ſcribit: cùm Corinthiæ mulieres imperium (Medeæ) barbaræ, & veneficæ mulieris, detrectarent: conſilium cepiſſe illam de tollendis liberis ſuis, ſeptem quidem maſculis, ſeptem item ſequioris ſexus.

Προτεξεπ. Πατροκλῆς ὁ Θύριος, καὶ Σοφοκλῆς ὁ νεώτερος ἐν τραγῳδίαις, ἱστορεῖτον τοῖ Διοσκούροι περί. Etiam Patroclis, nescio cujus, senarii aliquot leguntur apud Stobæum sermone de inspiratis eventibus.

Pausanias, alius ab illo Cæsariensi Grammatico, celebratur à Suida his verbis: Παυσανίας b, Λάκων ἱστορικὸς, περὶ Ἑλλησπόντου, Λακωνικὰ, Χρονικὰ, περὶ Ἀμφικτυόνων, περὶ τῶν ἐν Λακωσιν ἑορτῶν.

Pausimachus Samius inter eos, qui terrarum historiam literis fuerint persecuti, à Rufo Avieno refertur in descriptione oræ maritimæ:

Pausimachus ille, prisca quem genuit Samos.

Medius autem collocatur inter Scylacem Caryandensem, & Damasten Sigensem, scriptores vetustissimos.

Perseus Λακεδαιμονίων c πολιτείαν consignavit, auctore Athenæo lib. IV.

Petellides Gnosius historias composuisse dicitur Hygino in poëtico astronomico, quo loco de arctophylace tractat: *Hermippus, inquit, qui de sideribus scripsit, ait, Cererem cum Iasione, Thusci filio, concubuisse: quamobrem fulmine percussum, complures cum Homero dixerunt. Ex his, ut Petellides Gnosius, historiarum scriptor, demonstrat, nascuntur filii duo, Philomelus, & Plutus.*

Phanodemi qui meminerit, antiquissimus, ut puto, est Dionysius Halicarnass. lib. I: ubi memoriæ mandâsse eum dicit τὴν Ἀττικὴν d ἀρχαιολογίαν. Laudat hunc scriptorem etiam Plutarchus in Themistocle, & Cimone. Item Proclus comment. in Timæum; ubi à Callisthene, & Phanodemo, proditum ait, Athenienses esse parentes Saitarum: cùm Theopompus, uti & Diodorus Siculus, contrà prodant, Athenienses esse Saitarum colonos. Atque hoc sine dubio multis partibus verius est. De quo nemo ambiget, qui antiquitatem Ægyptiorum è Scripturis, & externis scriptoribus, sciat: ac cogitet, ex Oriente, & locis maximè vicinis, venisse homines in Occidentem: adhæc Græcos literas ipsas à Cadmo Phœnice accepisse; item sacra, ritúsque, partim à Phœnicibus, partim Ægyptiis: qui sacris multùm conveniebant, ac studio navigandi & colonias ducendi. Secundum τῆς Ἀτθίδος Phanodemi citat Athenæus lib. IX: ex septimo quoque testimonium petit. lib. III: inq; nono Ἀτθίδος e citatur ab Harpocratione in Λεωκόρειον: ἐν f πρώτῃ Δηλιακῶν eidem in Ἑκάτης νῆσος. Nisi istic pro Φανόδημος, legendum Φανόδικος, quem Δηλιακὰ scripsisse, mox docebo. Ἀτθίδος Phanodemi

a Patrocles Thurius, & Sophocles junior in tragœdiis tribus, referunt de Dioscuris.
b Pausanias, Lacon historicus, de Hellesponto, Laconica, Chronica, de Amphictyonibus, de festis Laconicis, edidit.
c Lacedæmoniorũ Rempublicam.
d Attica antiquitates.
e Rerum Atticarũ.
f In primo Deliacorum.

nodemi meminit Stephanus in Ἰκός, & Etymologus in Ταυρόπολον, ac Τετραπάτορες, & Aristophanis scholiastes in Σφῆκας; qui & in Ὄρνιθας quartum Phanodemi librum citat. Meminit quoque Lycophronis scholiastes a: item Michaël Apostolius Centur. VIII Proverb. XLII.

a Pag. 39.

Phanodicus Deliaca scripsit. Quorum librum IX citat Apollonii scholiastes in lib. I. Meminit & Phanodici Laërtius in Thalete, & Biante. Corrigendus Servius in illud Virgilii VI Æn. *Dedalus, ut fama est, fugiens Minoïa regna:* ubi *Panoticus* Deliacon scriptor memoratur.

Pharnuchus Asibenus Persicam historiam condidit. Autor Stephanus in Ἀντιόχεια. ubi, cùm dixisset, esse & in Mesopotamia urbem, nomine *Antiochiam*, quæ aliter *Mygdonia*, & ab incolis *Asibe* vocetur; adjungit hæc verba, Ὅθεν b Ἀπολλοφάνης, ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος. Ἀσιβηνὸς, καὶ Φαρνοῦχος, Περσικὰς ἱστορίας συγγεγραφώς.

b *Unde Apollophanes, Stoicus philosoph. Asibenus, & Pharnuchus, Persica historia scriptor.*

Phasgon librum fecit de longævis; si credimus vulgatis codd. Laertii in Epimenide. Sed in aliis Φλέγων legi, testantur H. Stephanus, & Io. Sambucus. Atque ea sine dubio vera lectio est; ut etiam censet Casaubonus.

Pherecydes memoratur Sorano in Hippocratis vita: ac genealogiam Hippocratis dicitur consignâsse. At Hippocrates floruit tempore belli Peloponnesiaci: natus anno primo Olymp. LXXX; ut idem ait; eoque annis XI Thucydide, annis XXIV junior fuit Herodoto. Hinc liquet, esse diversum, tum ab illo Syrio, tum ab Atheniensi; quorum uterque Herodoto grandior. At Pherecydes, de quo nunc sermo est nobis, Eratosthene junior videtur. Hoc partim inde colligo, quòd Eratostheni eum subjungit Soranus: partim quòd Eratosthenes duos tantùm Pherecydes novit; nempe Syrium, & Atheniensem; ut ex Laërtio in Pherecyde constat. Ipsum adi.

Pherenicus Heracleota, fabulosa magis, quam historica, cecinit. Athenæus in III narrat ex eo Hamadryadum ortum. Idem inter eos, qui versu de monstrosis ac fabulosis hominũ formis tractarint, testis adducitur à Tzetze Chil. VII Hist. CXLIV. Ac mox ex eo duos de Hyperboreis versus heroicos recitat.

Philaretus historicus à Simlero memoratur in Gesnerianæ bibliothecæ augmento. Qui ejus meminisse ait Plutarchum in Vitis, & Apollonium Dyscolon in historia commenticia. Sed utroque in scriptore constanter scriptum Φύλαρχος. Ut verò hîc ex Phylarcho *Philaretum* fecit Simlerus; ita idem, contrario planè errore,

Philar-

Philarchum ibidem vocat ſcriptorem de pulſibus, qui Geſnero tamen *Philaretus* rectè vocabatur.

Phileas, Φιλέας, geographus, quàm antiquus fuerit, argumento eſt, quòd memoratur Dicæarcho in fragmento de Græciæ deſcriptione ad Theophraſtum, Ariſtotelis diſcipulum, ſuum verò condiſcipulum. Atque idem teſtis adducitur in epitome Artemidori Epheſii. Eſtque is, qui ἐν περίπλοις citatur à Stephano in Ἀνδρία. Meminit hujus Phileæ & in Ἄβυδοι, Ἀμβρακία, & Ἄνθεια. item Etymologus in Ἀργανθών. Divulgavit quoque librum de Aſia. Macrobius lib. v Satur. cap. xx: *Nec Ephorus ſolus, ſed etiam Phileas, vetus ſcriptor, in eo libro, qui inſcribitur Aſia, ita meminit:* Μετὰ a τὸν Ἄσον πόλις ἐστὶν ὄνομα Γάργαρα. ταύτης ἔχεται Ἄντανδρος. At planè alius eſt beatus martyr Phileas, epiſcopus Themuitarum in Ægypto; de quo Hieronymus in ſcriptoribus illuſtribus, & Nicephorus Hiſtor. Eccleſ. lib. VII cap. IX; ubi eorum facit mentionem, quæ emiſit de martyribus Alexandrinis. Nempe fuere iſta ex libro ejus de martyrum laude; ut ex Hieronymo liquet.

a Poſt Aſſum ſita urbs, nomine Gargara. Huic proximum eſt oppidū Antandros.

Philemon, alius à Comico, teſtis laudatur Plinio lib. IV cap. XIII: *Philemon Morimaruſam* (tradit) *à Cimbris vocari, hoc eſt, mortuum mare, uſque ad promuntorium Rubeas: ultrà deinde Cronium.* Idem lib. XXXVII cap. II: *Philemon* (dixit, ſuccinum) *foſſile eſſe, & in Scythia erui duobus locis: candidum, atque cerei coloris, quod vocaretur electrum: in alio loco fulvum, quod appellaretur ſualternicum.* Et poſt pauca: *Philemon negavit, flammam ab electro reddi.* Videtur fuiſſe ſcriptor Solino, cujus Polyhiſtora habemus, non abſimilis.

Philetas Ἀττικὰ b tradidit literis, quæ Athenæus citat lib. XI. Item Ἄτακτα c, quorum idem meminit lib. III, XI, XIV. Ex eodem ad Hermen citat hiſtoriam ſecundam Parthenius in Eroticis. Meminit & Stephanus in Ἴχναι, & Φλιοῦς, & Etymologus in Νῆ, & Προικόννησος, & Ἄθως, & Θερμοπύλαι. Sed videndum, ſitne hic Philetas Cous, poëta, qui Philippi, Alexandri, & Ptolomæi Lagi temporibus vixit, Suida teſte; qui & Philadelphi fuiſſe præceptorē indicat, & epigrammata feciſſe, & elegias, atq; alia. Sanè cùm alia etiā ſcripſiſſe dicat, & addat, fuiſſe grammaticum Criticum; facilè credo, eorum quoq; eſſe auctorem, quæ ex Athenæo, & Parthenio, dicebamus. Ex pægniis hujus poëtæ quædam adducit Stobæus ſermone eo, qui continet παρηγορικά d. Templū ejuſdem memorat ſcholiaſtes Apollonii in lib. IV. Imò librum de diæta, Hippocrati vulgò tributum, ejuſdem eſſe, ab aliis judicatur; ut ex Galeno Geſnerus obſervat.

b Res Atticas.
c Indigeſta.
d Conſolatoria.

Philippus Amphipolites historicus fecit libros Rhodiacos novendecim: fuere autem planè obscæni: item Coanos libros duos, etiam duos de sacrificiis, & alia, ut ait Suidas.

Philippus, Caricarum rerum scriptor, à Strabone laudatur in quartodecimo. Est is Philippus Theangellensis, quem ἐν ᵃ τῷ περὶ Καρῶν καὶ Λελέγων Athenæus citat in VI.

a Libro de Caribus, & Lelegib.

Philippus Megaricus memoratur à Laërtio in Stilpone; ubi nobile ejus fragmentum adfert; quo refertur, ut Stilpo à Theophrasto Metrodorum, & Timagoram Geloum; ab Aristotele Cyrenaico Clitarchum, & Simmiam; atque à philosophis aliis alios avocârit: imò præstantissimi quique è reliqua Græcia ad Stilponem se Megara contulerint. At difficile sit dicere, utrùm alius, an aliquis istorum, sit Philippus iste, qui Orum Apollinem ex Ægyptio fecit Græcum. Multi adeò ejus nominis fuerunt. Et eos inter Philippus Abucara; cujus scholia sunt, quæ in Hephæstionem leguntur. Item Philippus Chalcidensis, Plutarcho memoratus in Alexandro.

Philistides geographicum tractavit argumentum. Plinius lib. IV cap. XII tradit ex eo, & Cratete Mallote, Cretam priùs Aëriam, deinde Curetim esse dictam. Atque idem cap. XXII docet, Gades ab eo, & Ephoro, *Erythiam* vocari. Emendandus Servius in Eclogam primam; ubi corruptè *Philisthenes* vocatur.

b De tibicinibus.

c In secūdo de musica.

Phillis Delius περὶ αὐλητῶν ᵇ Athenæo citatur lib. XIV. Uti eodem libro ἐν ᶜ δευτέρῳ περὶ μουσικῆς. Fortasse liber, quo claros memoraret tibicines, pars operis de Musica fuit. Nihil interim impedit, quo minùs seorsum de Musica, ac Musicis, egerit.

d Phylyllius, sive Phrynichus, seu Aristophanes in Urbibus.

e Aristophanes, aut Phylyllius, in Urbibus.

f Phylyllius, vel quisquis carmen fecit de Urbibus.

Philyllius Φιλύλλιος à plerisque creditus est auctor iamborum de urbibus: ut cognoscimus ex Athenæo lib. III, IV, & IX. In tertio legas; Φιλύλλιος ᵈ ἢ Φρύνιχος, ἢ Ἀριστοφάνης ἐν πόλεσιν. In quarto item, Ἀριστοφάνης ᵉ ἢ Φιλύλλιος, ἐν ταῖς πόλεσιν. In nono autem, Φιλύλλιος ᶠ ἢ ὁ ποιήσας τὰς πόλεις. Citat deinde ex eo jambicum senarium cum dimidio. Etiam Φιλύλλιος ἐν πόλεσι à Polluce adducitur lib. VII cap. XXIV, & XXV. item lib. X cap. XIV, & XXVIII. Celebratur quoque Suidæ. Quin apud Stephanum in Γαλεώτῃ, ubi vulgò est, Φύλλιος Αἰγεῖ, Φιλύλλιος legere malit Xylander. Citat & eum Lycophronis scholiastes; ubi corruptè legitur Φιλάλιος ὁ Κορίνθιος, pro Φιλύλλιος.

Philo, scriptor Eratosthene antiquior, literis prodidit navigationem in Æthiopiam. Strabo lib. II: Τὸ μὲν οὖν διὰ Μερόης κλίμα (ὁ Ἵπ-

(ὁ Ἵππαρχός φησι) *a* Φίλωνα τὸν συγγράψαντα τὸν εἰς Αἰθιοπίαν πλοῦν ἱστορεῖν, ὅτι πρὸ πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἡμερῶν τῆς θερινῆς τροπῆς κατὰ κορυφὴν γίνεται ὁ ἥλιος· λέγει δὲ καὶ τοὺς λόγους τοῦ γνώμονος πρός τε τὰς τροπικὰς σκιὰς καὶ τὰς ἰσημερινάς· αὐτόν τε Ἐρατοσθένην συμφωνεῖν ἔγγιστα τῷ Φίλωνι. *Ac Meroës quidem clima* (ait Hipparchus) *à Philone eo, qui navigationem in Æthiopiam conscripsit, observatum fuisse illud, quòd* XLV *diebus ante æstivũ solstitium ei loco sol supra verticẽ immineat: ab eodem etiam rationes gnomonis ad umbras solstitiorum & æquinoctiorum traditas. & ipsum Eratosthenem proximè ad Philonis sententiam accedere.* Non dubium autem, quin Antigonus Carystius hunc ipsum Philonem signet in Collectaneis Hist. Mirabil. cap. CLX: ubi, cùm ex Ctesiâ retulisset, esse in Æthiopia fontem, cujus aqua instar cinnabaris rubeat, & pota faciat vecordes; addit ista, Τοῦτο δὲ ἱστορεῖ καὶ Φίλων, ὁ τὰ Αἰθιοπικὰ συγγεγραμμένος. At non æquè apertum est, idémne, an alius Philo signetur à Flavio Josepho lib. I. adversus Apionem: ubi eum non obiter meminisse Judæorum ait. Vocatur autem istic Φίλων *b* ὁ πρεσβύτερος: credo ut distinguat à Philone Alexandrino, qui Caligulæ & Claudii temporibus vixit. Saltem Philo Byblius esse nequit, qui demum floruit Nervæ, Trajani, & Hadriani temporibus: ut is junior fuerit Josepho. Propterea nec assentio *c* viris doctis, quibus placet, Byblium illum signari à Clemente Alexandrino, cùm lib. I Στρωματ. ait: Φίλων *d* δὲ καὶ αὐτὸς ἀνέγραψε τοὺς βασιλεῖς τοὺς Ἰουδαίων, διαφώνως τῷ Δημητρίῳ. Neque enim dubitandum, quin de eodem loquatur, ac Josephus. Qui similiter eum cum Demetrio jungit. Nam cùm dixisset, multos è gentium scriptoribus eo in rebus Judaicis aberrâsse, quia non legissent codices sacros; interim eos gentis antiquitatem satis testari: subjicit hæc verba *e*, Ὁ μέντοι *f* Φαληρεὺς Δημήτριος, καὶ Φίλων ὁ πρεσβύτερος, καὶ Εὐπόλεμος, οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. Fuit & Philo Thebanus, quo Plutarchus teste utitur in Alexandro: item Philo Metapontinus αὐλητὴς *g* καὶ ποιητής, Stephano laudatus in Μεταπόντιον: item Philo, qui librum scripsit de armamentario Athenis à se exstructo, opere planè admirando; quod à Sylla fuisse incensum Plutarchus testatur in Sylla, & Appianus de bello Mithrid. De eo sic Vitruvius in præfatione lib. VII: *Philo scripserat de ædium sacrarum symmetriis, & de armamentario, quod fecerat Piræei portu.* Idem puto est Philo ὁ μηχανογράφος *h*, Tzetzæ memoratus Chil. II. Hist. XXXV. Item alii, vel superiori libro dicti, vel ad institutum nihil pertinentes.

Philocrates edidit Θεσσαλικά *i*: quorum librum secundum Athenæus citat in VI.

a *Hoc ipsum & Philo refert, qui Æthiopica conscripsit.*
b *Philo antiquior.*
c *Simlero in bibliot. Gesn. auctario.*
d *Philo & ipse librũ scripsit de Iudæorum regibus; in quo à Demetrio dissentit.*
e *Lib. I. contra Apionẽ pag. 931 edit. Basil.*
f *Phalereus quidẽ Demetrius, & senior Philo, & Eupolemus, non multũ à veritate aberrarunt.*
g *Tibicẽ, & poeta.*
h *Qui de machinis scripsit.*
i *Res Thessalicas.*

 Philo-

Philodemus ^a^ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων memoratur ab Athenæ lib. x. Haut scio, an alius à Philodemo Epicureo, natione Gadarensi; qui à Strabone lib. xvi inter celebres Gadaræ viros refertur. Is vixit Ciceronis ætate, ac fortasse etiam Horatii: de quo loquimur in historia Græcorum poëtarum.

Philogelos non verum, puto, nomen fuit; sed fictum. Nempe se ita vocavit, quia libro suo ridiculas esset narrationes complexus. Unam earum refert Tzetzes Chil. VIII, Hist. CCL.

Philomnestus, Φιλόμνηστος ^b^, περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων, ab Athenæo laudatur in III. Utrùm dicemus, & Philodemum, & Philomnestum, hoc argumentum tractâsse: an verisimilius, alterutro Athenæi loco scriptoris nomen esse corruptum?

Plesimachus Πλησίμαχος scripsit Νόστους, hoc est, reditum Græcorum in patriam, sive à Troia, sive è Colchide, ab expeditione Argonautica, sive aliunde. Πλησίμαχον ἐν β' Νόστων ^c^ citat Plutarchus in Flumin. cap. de Inacho. Nisi fortè Λυσιμάχου legendum, ut suspicatur Maussacus. Sanè Λυσιμάχου Νόστοι sæpiùs à veteribus laudantur: Πλησιμάχου, quod sciam, non item.

Polemon (ut Euegeti filius, de quo dictum nobis lib. I cap. XVIII: sed alius, eo recentior) celebratur à Phrynicho in Ecloga dictionum Atticarum in κεφαλαιωδέστερον. ubi ait: Τοῦτο δὲ τοὔνομα εὗρον ἐν ἀρχῇ τῶν Πολέμωνος τοῦ Ἰωνικοῦ σοφιστοῦ ἱστοριῶν, κατὰ τὸ προοίμιον. καὶ θαυμάζω Σεκούνδου τοῦ γραμματικοῦ, πῶς ὢν δεξιὸς ἐπιλέξων, καὶ ἐπανορθῶν τὰ συγγράμματα τοῦ σοφιστοῦ, τοῦτο παρεῖδεν, ἀδόκιμον ὄν.

Polyænum Atheniensem historica quædam reliquisse, suspicari licet propter istum Eusebii locum lib. I. Chron. ^e^ Οὗτος ^f^ Ἀμένωφθίς ἐστιν, ὁ Μέμνων εἶναι νομιζόμενος, καὶ φθεγγόμενος λίθος, ὃν λίθον χρόνοις ὕστερον Καμβύσης ὁ Περσῶν τέμνει, νομίζων, εἶναι γοητείαν ἐν αὐτῷ, ὡς Πολύαινος ὁ Ἀθηναῖος ἱστορεῖ. Quis verò iste Polyænus fuerit, etiam Scaliger constare sibi negat, notis in eum locum.

Polyanthus Cyrenæus librum reliquit de ortu Asclepiadarum. Sextus Empiricus lib. I. adversus Mathematicos cap. XII: Πολύανθος ^g^ ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀσκληπιαδῶν γενέσεως. Eo opere à Polyantho proditum refert, Æsculapium icciro de cœlo tactum esse, quòd sanâsset filias Prœti. Verba ejus sunt: Ὅτι τὰς Προίτου θυγατέρας κατὰ χόλον Ἥρας ἐμμανεῖς γενομένας ἰάσατο. Vide, quàm ineptè

a De Sminthiis in Rhodo habitantibus.

b Philomnestus de Rhodiis Sminthiis.

c Plesimachum in secundo Redituũ.

d Nomen hoc reperi initio historiarũ Polemonis, Ionici sophistæ, in exordio: & admiror, cur Secundus grammaticus, cùm in aliis, quæ ad dictionem pertinent, excellat, & corrigat libros sophistæ, hoc neglexerit, quod inusitatũ est.

e Pag. 25. Thes. Temp.

f Hic Amenophthis est ille, qui Memnon credebatur, lapis resonans; quem lapidem postea Cambyses, Persarum rex, secuit, quòd præstigiis, ac latenti arte, id fieri putaret: ut Polyænus Atheniensis narrat.

g Polyanthus Cyrenæus libro de origine Asclepiadarum.

gtè hæc in interpretatione Gentiani Herveti: *Quoniam eos medicatus est, qui ira Iunonis in filias furorē erant perciti*: cùm verti deberet, *quoniā Prœti filias medicatus est, quia, irâ Iunonis, furore erant percitæ*. Addit deinde, alteram à Panyase caussam adferri. Πανυάσι☉ ϑ, Διὰ τὸ νεκρὸν Τυνδάρεω ἀναςῆναι. Ubi legendum, Πανύασις δέ. Quem cùm minùs nosset interpres, vel is saltem non occurreret, vertit. *Parrhasius autem, propterea quòd suscitavit cadaver Tyndari*. Panyasis iste quis fuerit, Suidas docebit, & alibi de eo dictum nobis. Cæterùm ex Sexto Empirico corrigendus est Euripidis scholiastes in initiū Alcestidis: ubi vulgò legitur, Πολύαρχ☉ a ὁ Κυρlωαῖ☉, Διὰ τὸ τὰς Κροίσυ ϑυγατέρας αὐτὸν Ἀσκλήπιον ἰάσαϑαι, κεραυνωϑῆναί φησιν. Nam quiSexto est Πολύανϑος, hic scholiastæ est Πολύαρχ☉. Nec tamen cum eo serrā reciprocare velim, qui ex scholiaste Sextum malit corrigere. At ille error planè spissus, cùm scribitur, Κροίσυ b ϑυγατέρας pro Προίτυ c. Quomodo reponi debere, ita manifestum est ex trecentis scriptoribus, ut, probare id velle, hominis sit suo, & alieno otio invidentis.

Polycharmus Λυκιακὰ d literis commisit: ut cognoscere est ex Athenæi octavo, & Stephano in Σῦρα. Qui ejus scriptoris etiam meminit in Φελλός.

Polyclitus Larissæus historias condidit; quarum octavum citat Athenæus lib. XII. Meminit & Polycliti Jul. Pollux in Onomastico lib. II cap. IV tmem. XXXI, quòd est de manibus. Strabo quoque lib. XI dicit, argumentis eum comprobâsse, Hyrcanum mare paludem esse, quia & serpentes educet, & aquam habeat dulcem. Idem lib. XV eodem tradit, Susa muris caruisse, ac habuisse ducentorum stadiorum ambitum. Ælianus quoque lib. XVI de natura animal. cap. XLI eum laudat autorem de variegatâ Indicorum serpentium pelle.

Polycritus Mendæus nomen peperit historiâ Dionysii tyranni. Laërtius in Æschine: Φησὶ e Πολύκριτος ὁ Μενδαῖος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Διονύσιον, ἄχρι τῆς ἐκπτώσεως συμβιῶναι αὐτὸν (Αἰσχίνην) τῷ τυράννῳ, καὶ ἕως τῆς Δίων☉ εἰς Συρακούσας καθόδου. Interpres vocat Polycritum Mendesium: sed peccat. Nam à Μένδαι, & Μένδη, est Μενδαῖος: à Μένδης autem est Μενδήσι☉. Stephanus: Μενδαῖ f, πόλις Σικελίας, ἐγγὺς Παλικῶν Ἀπολλόδωρ☉ ἐν β' χρονικῶν. Τὸ ἐθνικὸν Μενδαῖ☉, ὡς Λύκ☉

a Polyarchus Cyrenaus ait, Æsculapiū esse fulmine percussum, quòd medicâ manu sanâsset Crœsi filias.
b Crœsi filias.
c Prœti.
d Res Lyciacas.
e Ait Polycritus Mendaus libro I de Dionysio, vixisse Æschinē cum tyranno, usque dū ille tyrannide excideret, & Dio Syracusas rediret.
f Mendæ, urbs Sicilia, juxta Palicos; Apollodorus in secundo Chronicorum. Gentile

est Mendaus, ut à Lyca Lycaus. Mende urbs Tracia, à Mende muliere ita dicta. Apollodorus eam vocat Mendin. Gentile, ut, Mendaum vinum. Mendes Ægypti urbs, juxta Lycopolin. Strabo in decimo septimo: Et Lycon oppidum, (sive Lycopolis,) & Mendes, ubi Pana colunt, & Hircū. Civis dicitur Mēdesius, & in muliebri genere Mendesia. Dicitur & Mendites.

Λύκαι Λυκαῖος. Μένδη, πόλις Θρᾴκης, ἀπὸ Μένδης γυναικός. Ἀπολλόδωρος Μένδιν αὐτὴν φησι. τὸ ἐθνικὸν, Μενδαῖος οἶνος. Μένδης, πόλις Αἰγύπτου, περὶ τὴν Λύκων πόλιν. Στράβων ιζ΄· καὶ Λύκων πόλις, καὶ Μένδης· ὅπου τὸν Πᾶνα τιμῶσι, καὶ τὸν τράγον. ὁ πολίτης Μενδήσιος, καὶ Μενδησία θηλυκόν. λέγεται καὶ Μενδίτης. Quare interpres Laërtii, cùm Polycritum, qui Mendæus est, Mendesium appellat, ex Siculo, vel Thrace, Ægyptium nobis facit. Cùm autem Dionysius, cujus res Polycritus à Laërtio scripsisse dicitur, Siciliæ fuerit tyrannus: planè idem erit Polycritus, quem res Siculas carmine heroico panxisse, narrat Aristoteles lib. de mirabilibus auditu perceptis. Πολύκριτος a, inquit, ὁ τὰ Σικελικὰ γεγραφὼς ἐν ἔπεσιν. Unde discimus, historiam ejus fuisse poëma historicum. At fortasse alius est Polycritus, memoratus Plutarcho in Alexandri vita: item Plinio in Elencho scriptorum: ex quibus librum XII Historiæ Nat. qui est de arboribus, consarcinâsse se fatetur. item Antigono Carystio in Mirabilium historiarum collectaneis cap. CL; ubi ex eo tradit, juxta Solos, Ciliciæ urbem, fontem esse, qui olei vicem expleat. Quod etiam Plinius refert Hist. Nat lib. XXXI cap. II. Sed hic ejusce rei auctorem laudat Polyclitum: corruptè, ut videtur.

a *Polycritus, qui heroico versu scripsit res Siculas.*

Polyhistor historicus à Plinio reponitur inter eos, è quibus contexuit librum VIII historiæ naturalis. Poterat idem videri ac Alexander Polyhistor: sed apertè ab eo Plinius ipse distinguit: quem in elencho auctorum vide.

Polystephanus inter alios laudatur à scholiaste Apollonii in lib. I, & Gellio lib. IX cap. IV: qui eum reponit inter Græcos scriptores non parvæ auctoritatis: sed quorum libri contineant res inauditas, & fidem penitùs excedentes.

Polyzelus Rhodius, Πολύζηλος ὁ Ῥόδιος, celebratur Plutarcho in Solone: ubi quædam ex eo de Solone narrat. Scripsit inter alia etiam Ῥοδιακὰ b; quæ citat Athænus lib. VIII. Ejusdem Μουσῶν γοναὶ c citantur ab eo lib. IX. & Etymologo in Ἐπάκριος Ζεύς. Item Διονύσου γοναὶ d à Polluce lib. XV. cap. XXI. Et ἐν μίμῳ Τυνδάρεῳ e ab eodem, lib. X. cap. XXI. Meminit & Julius Hyginus in poëtico astronomico, quo loco de Ophiucho tractat. Verba adferam: *Polyzelus autem Rhodius hunc Phorbanta nomine demonstrat, qui Rhodiis auxilio maximo fuisse demonstratur. Nam cùm eorum insulam, serpentium multitudine occupatam, cives Ophiusam appellassent; &, in ea multitudine ferarum, draco fuisset ingenti magnitudine, qui plurimos eorum interfecisset; & patriâ denique desertâ carere coëgisset: dicitur Phorbas, Triopæ filius, ex Hiscylla,* (al.

b *Res Rhodiacas.*
c *Musarũ partus.*
d *Bacchi partus.*
e *In mimo, cui nomen est Tyndáreus.*

(al. Hiocla) *Myrmidonis filiâ, natus, eò tempestate delatus, omnes feras, & eum draconem interfecisse: qui cùm maximè Apollini dilectus esset, locatus inter sidera dicitur, ut, interficiens draconē, laudis & memoriæ causâ videretur. Itaque Rhodii, quotiescunq; à litore longiùs prodeunt classes, priùs sacrificant Phorbantis adventui, talis ut illis eventus inopinatæ virtutis accidat civibus, qualis inscium Phorbanta futuræ laudis ad sidera gloriæ pertulit casus.* Hæc Hyginus; quæ absque dubio sunt ex Polyzeli Rhodiacis.

Posidippus (non Comicus ille, qui mox post Menandrum vixit, sed alius) librum scripsit de Cnido, semel iterumque memoratum Clementi ἐν προτρεπτικῷ. ubi quædam ex eo de Praxitelis Venere, deque lapidea Venere in Cnido, refert. Eum librum & Arnobius signat lib. VI: quippe qui Clementem exscribat. Verba Arnobii sunt: *Quis Praxitelem nescit, Posidippi si relegas, ad formam Cratinæ meretricis, quam infelix perditè diligebat, os Veneris Cnidiæ sollertiarum coëgisse certamine?* Hunc etiam Posidippum intelligit Tzetzes Chil. VII. Histor. CXLIV: ubi ex eo tradit, in capitibus Libycorum draconum lapides inveniri, nomine Δρακοντίας, in quibus naturâ, non arte, insculptam videre sit vel currûs, vel alîus rei figuram; nec figuram tamen in lapide conspici, sed in cerâ, ubi lapidem impresseris. Hoc enim volunt verba illa, Μὴ φαίνεσθαι τὸ γλύμμα δὲ, πρὶν τυπωθῇ κηρείοις, ubi corruptè vulgò κηρίως legitur. Mox octo versus ipsius Posidippi subjungit: qui perperam vulgò editi sunt: sic autem corrigi debent:

Οὐ ποταμὸς κελαδῶν ἐπὶ χείλεσιν, ἀλλὰ δράκοντος
    Εἶχέ ποτ' εὐπώγων τόνδε λίθον κεφαλὴ
Λευκὰ φαληριόωντα· τὸ δὲ γλυφὲν ἅρμα κατ' αὐτοῦ,
    Τοῦθ' ὑπὸ Λυγκείου βλέμματος ἐγλύφετο.
Ψευδεῖ χειρὸς ὅμοιον ἀποπλασθὲν γὰρ ὁρᾶται
    Γλύμμα. κατὰ πλάτεος δ' οὐκ ἂν ἴδοις προβολήν.
Ἦ καὶ θαῦμα πέλει μόχθου μέγα, πῶς ὁ λιθουργὸς
    Τὰς ἀτενιζούσας οὐκ ἐμόγησε κόρας.

Quædam Posidippi epigrammata ejus in Ἀνθολογίᾳ leguntur. Ac seu hujus, seu alterius Posidippi, meminit quoque Stephanus in Βάρις, & semel iterumque in Ζέλεια.

Possis Magnesius, Πόσσις ὁ Μάγνης, Amazonum historiam condidit. Ἐν [b] τρίτῳ Ἀμαζονίδος eum citat Athenæus lib. VII. Idem lib. XII testimonium petit ex eo ἐν [c] τρίτῳ Μαγνητικῶν: unde etiam consignâsse res patriæ cognoscimus.

a *Non fluvius resonans in labris, sed draconis habuit quondam bene barbatũ caput lapidē colore albo splendentem: qui verò currus est insculptus, hunc sculpseras lynceus visus. Mendaci enim manui similis efficta cōspicitur sculptura: in latitudine autem nō adspicias prominētiam. Certè magnum est laboris miraculũ, quomodo lapicida nō laborārit oculis intentis, atq; immotis.*

b *In tertio Amazonidis.*

c *In tertio de Magnetibus.*

Praxi-

a Hic igitur philosophus Isocrate amico utebatur. Ac Praxiphanes descripsit dissertationem de poëtis, inter Platonem & Isocratem habitam rure, cùm apud Platonem Isocrates diversisset.

b Promathidas Heracleota in Hemiambis.

c Promathidas, opere de Heraclea, ait.

d Herodorus refert opere de Heraclea, ut Promathidas dixit.

e Hac Promathio quidam in historia retulit, quam de Italicis rebus fecit.

Praxiphanis historiam citat Marcellinus in vita Thucydidis. Meminit & Laertius in Platone diatribæ ejus inter philosophum hunc, & Isocratem: Ὁ δ᾽ αὐτὸν φιλόσοφος καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν. ἃ καὶ αὐτῶν Πραξιφάνης συνέγραψε διατριβήν τινα περὶ ποιητῶν, γενομένην ἐν ἀγρῷ, παρὰ Πλάτωνι ἐπιξενωθέντος τοῦ Ἰσοκράτους.

Procles Carthaginensis celebratur Pausaniæ in Messeniacis; ubi judicium ejus refert de Alexandro M. & de Pyrrho. Atque item in Corinthiacis; ubi ex eo historiolam adfert de Medusa: Καρχηδονίῳ δὲ ἀνδρὶ Προκλεῖ τῷ Εὐκράτους ἕτερος λόγος ὅδε ἐφαίνετο εἶναι τοῦ προτέρου πιθανώτερος. Λιβύης ἡ ἔρημος ἄλλα τε παρέχεται θηρία ἀκούουσιν οὐ πιστά, καὶ ἄνδρες ἐν ταύτῃ ἄγριοι, καὶ ἄγριαι γίγνονται γυναῖκες. ἔλεγέ τε ὁ Προκλῆς ἀπ' αὐτῶν ἄνδρα ἰδεῖν κομισθέντα ἐς Ῥώμην. Εἴκαζεν οὖν, πλανηθεῖσαν γυναῖκα ἐκ τούτων, καὶ ἀφικομένην ἐπὶ τὴν λίμνην τὴν Τριτωνίδα, λυμαίνεσθαι τοὺς προσοίκους, ἐς ὃ Περσεὺς ἀπέκτεινεν αὐτήν. Ἀθηνᾶν δέ οἱ συνεπιλαβέσθαι δοκεῖν τοῦ ἔργου, ὅτι οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα ἄνθρωποι ταύτης εἰσὶν ἱεροί. Hoc est, *At Procli Carthaginensi, Eucratis filio, alia narratio priori magis verisimilis videbatur. hac nempe: Lybiæ desertum feras etiam alias nutrire, quæ fidem exsuperent: esseq; ibidem agrestes viros, ac feminas: ipse etiam se Procles virum inde Romam deportatum vidisse dixit. Conjiciebat ideo, unam ex feminis illis fuisse Medusam, quæ, cùm aberrâsset à suis, ac venisset ad paludem Tritonidem, accolas malè mulctârit, usque dum occisa à Perseo fuit. Palladà verò iccirco adjuvisse eo in opere videri, quòd, qui stagnum illud homines accolunt, Minervæ sacri sunt.*

Promathidas Heracleotes citatur Athenæo lib. VII, Προμαθίδας ᵇ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν Ἡμιάμβοις. Ubi ex eo tradit, Glaucum fuisse natum è Polybo, Mercurii filio, & Eubœâ, Larymni filiâ. Egit præterea de rebus patriæ suæ. Scholiastes Appollonii lib. I. Προμαθίδας ᶜ ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας λέγει. Ita enim lego; ubi vulgò, Προμαχίδας. Nam quin idem sit, de quo Athenæus, minimè ambigo; quando Heracliensem de Heraclia scripsisse est verisimile. Et omnem serupulum tollit locus ille ejusdem scholiastæ in lib. II: Ἡρόδωρος ᵈ ἱστορεῖ ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας, ὡς Προμηθίδας εἶπε. Ubi Προμηθίδας, qui Athenæo Προμαθίδας.

Promathion condidit res Italiæ. Plutarchus in Romulo: Ταῦτα ᵉ μὲν οὖν Προμαθίων τις, ἱστορίαν Ἰταλικὴν συντεταγμένος, εἴρηκε.

Protagoras de monstrosis quorundam Indorum formis prodidisse quædam dicitur à Tzetze Chil. VII Hist. CXLIV. Etiam Marcia-

cianus Heracleota initio peripli, meminit τῆ Πρωταγόρȣ ᵃ τῆ σαδίων ἀναμετρήσεως, ἣν ταῖς οἰκείαις τῆ γεωγραφίας βίβλοις προστέθεικεν. Verisimile est, quod Tzetzes tradit, fuisse in ejus geographicis.

Protagorides Cyzicenus libros composuit de ludis, qui in Daphne, vico juxta Antiochiam, quotannis ab Antiochensibus, & finitimis, fiebant. Athenæus lib. IV: Τίνα ᵇ δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς. Idē eodē libro: Πρωταγορίδης ᶜ δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῆ ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων φησιν. Idem edidit historiam earum rerum, quæ ad comœdias pertinent. Athenæus lib. III: Πρωταγορίδης ᵈ ἐν δευτέρῳ τῆ κωμικῶν ἱςοριῶν: ac mox refrigerandæ aquæ artificium quoddam ex eo exponit.

Protarchus Trallianus laudatur Macrobio lib. I. Saturnal. cap. VII. *Regionem, inquit, istam, quæ nunc vocatur Italia, regnō Ianus obtinuit; qui, ut Hyginus, Protarchum Trallianum secutus, tradit, cum Camese, æquè indigenâ, terram hanc ita participatâ potentiâ possidebat, ut regio Camesene, oppidum Ianiculum, vocitaretur.*

Proxenus commentarios fecit de Republ. Lacedæmoniorum. Eorum librum II citat Athenæus lib. VI. Item περὶ ᵉ πόρων Σικελικῶν; cujus primum nominat Stephanus in Γέλα. Simpliciter meminit idem in Χαονία; & scholiastes Apollonii lib. I; ubi ex eo refert, Alconem fuisse Erechthei filium. Adhæc Michaël Apostolius Cent. XI Prov. LXXVI: ubi ex eo tradit, boves quosdam Latinos ab Hercule fuisse relictos Jovi Dodonæo.

Pytander, Πύρανδρος, emisit Peloponnesiacorum libros: quorum è quarto narratiunculam promit Plutarchus in Parallelis minoribus cap. XXXVII.

Pyrgion celebratur libris de institutis Cretensium. Athenæus lib. IV: Πυργίων ᶠ δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν νομίμων φησί. Affert deinde morem, quem Cretenses observant in συσσιτίοις ᵍ suis.

Pyron Annales condidit; ut Glycas testatur parte Annalium primâ; ubi & error ejus iste refellitur, quòd putârit, Adamum post XL demum dies ingressum esse paradisum.

Pythænetus Πυθαίνετος libros composuit περὶ Αἰγίνης: quorum è primo testimonium petit Apollonii scholiastes in lib. IV. è tertio idem facit Athenæus lib. XIII.

Pythagoras, non ille Samius philosophus, sed alius, cujus patria nescitur, res Doriensium tractavit. Laërtius lib. VIII: Καὶ ʰ ἕτερον

a *Operis Protagoræ de dimensione stadiorū, quos apposuit suis geographiæ libris.*
b *Quæ fuerint cœna Ægyptia, id nos docet Protagorides, libro primo de certaminibus Daphnicis.*
c *Protagorides Cyzicen' in secundo de ludis sollennibus in Daphne ait.*
d *Protagorides in secundo historiarū Comicarum.*
e *De Siculis itineribus.*
f *Pyrgion in tertio de legibus, & morib' Cretensium, ait.*
g *Publicis conviviis.*
h *Et alium Pythagoram, qui Dorica tractavit; ut Dionysius refert*

Praxiphanis historiam citat Marcellinus in vita Thucydidis. Meminit & Laertius in Platone diatribæ ejus inter philosophum hunc, & Isocratem: Ὃ δ' αὐτὸν φιλόσοφος καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν. καὶ αὐτῶν Πραξιφάνης συνέγραψε διατριβήν τινα περὶ ποιητῶν, γενομένην ἐν ἀγρῷ, παρὰ Πλάτωνι ἐπιξενωθέντος τοῦ Ἰσοκράτους.

Procles Carthaginensis celebratur Pausaniæ in Messeniacis; ubi judicium ejus refert de Alexandro M. & de Pyrrho. Atque item in Corinthiacis; ubi ex eo historiolam adfert de Medusa: Καρχηδονίῳ δὲ ἀνδρὶ Προκλεῖ τῷ Εὐκράτους ἕτερος λόγος ὅδε ἐφαίνετο εἶναι τοῦ προτέρου πιθανώτερος. Λιβύης ἡ ἔρημος καὶ ἄλλα παρέχεται θηρία ἀκούουσιν οὐ πιστὰ, καὶ ἄνδρες ἐν ταῦθα ἄγριοι, καὶ ἄγριαι γίγνονται γυναῖκες. ἔλεγέ τε ὁ Προκλῆς ἀπ' αὐτῶν ἄνδρα ἰδεῖν κομισθέντα ἐς Ῥώμην. Εἴκαζεν οὖν πλανηθεῖσαν γυναῖκα ἐκ τούτων, καὶ ἀφικομένην ἐπὶ τὴν λίμνην τὴν Τριτωνίδα, λυμαίνεσθαι τοὺς προσοίκους, ἐς ὃ Περσεὺς ἀπέκτεινεν αὐτήν. Ἀθηνᾶν δέ οἱ συνεπιλαβέσθαι δοκεῖν τοῦ ἔργου, ὅτι οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα ἄνθρωποι ταύτης εἰσὶν ἱεροί. Hoc est, *At Procli Carthaginensi, Eucratis filio, alia narratio priori magis verisimilis videbatur. hæc nempe: Lybiæ desertum feras etiam alias nutrire, quæ fidem exsuperent: esseque ibidem agrestes viros, ac feminas: ipse etiam se Procles virum inde Romam deportatum vidisse dixit. Conjiciebat ideo, unam ex feminis illis fuisse Medusam, quæ, cùm aberrâsset à suis, ac venisset ad paludem Tritonidem, accolas malè mulctârit, usque dum occisa à Perseo fuit. Pallada verò iccirco adjuvisse eo in opere videri, quòd, qui stagnum illud homines accolunt, Minervæ sacri sunt.*

Promathidas Heracleotes citatur Athenæo lib. VII, Προμαθίδας ὁ Ἡρακλεώτης ἐν Ἡμιάμβοις. Ubi ex eo tradit, Glaucum fuisse natum è Polybo, Mercurii filio, & Eubœâ, Larymni filiâ. Egit præterea de rebus patriæ suæ. Scholiastes Appollonii lib. I. Προμαθίδας ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας λέγει. Ita enim lego; ubi vulgò, Προμαχίδας. Nam quin idem sit, de quo Athenæus, minimè ambigo; quando Heracliensem de Heraclia scripsisse est verisimile. Et omnem scrupulum tollit locus ille ejusdem scholiastæ in lib. II: Ἡρόδωρος δ' ἱστορεῖ ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας, ὡς Προμηθίδας εἶπε. Ubi Προμηθίδας, qui Athenæo Προμαθίδας.

Promathion condidit res Italiæ. Plutarchus in Romulo: Ταῦτα μὲν οὖν Προμαθίων τις, ἱστορίαν Ἰταλικὴν συντεταγμένος, εἴρηκε.

Protagoras de monstrosis quorundam Indorum formis prodidisse quædam dicitur à Tzetze Chil. VII Hist. CXLIV. Etiam Marcia-

a Hic igitur philosophus Isocrate amico utebatur. Ac Praxiphanes descripsit dissertationem de poësi, inter Platonem & Isocratem habitam rure, cùm apud Platonem Isocrates diversisset.

b Promathidas Heracleota in Hemiambis.

c Promathidas, opere de Heraclea, ait.

d Herodorus refert opere de Heraclea, ut Promethidas dixit.

e Hæc Promathiō quidam in historia vetulis, quam de Italicis rebus fecit.

cianus Heracleota initio peripli, meminit τῆς Πρωταγόρου a τῆς σταδίων ἀναμετρήσεως, ἣν ταῖς οἰκείαις τῆς γεωγραφίας βίβλοις προστέθεικεν. Verisimile est, quod Tzetzes tradit, fuisse in ejus geographicis.

Protagorides Cyzicenus libros composuit de ludis, qui in Daphne, vico juxta Antiochiam, quotannis ab Antiochensibus, & finitimis, fiebant. Athenæus lib. IV: Τίνα b δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς. Idẽ eodem libro: Πρωταγορίδης c δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῆς ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων φησιν. Idem edidit historiam earum rerum, quæ ad comœdias pertinent. Athenæus lib. III: Πρωταγορίδης d ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν: ac mox refrigerandæ aquæ artificium quoddam ex eo exponit.

Protarchus Trallianus laudatur Macrobio lib. I. Saturnal. cap. VII. *Regionem*, inquit, *istam, quæ nunc vocatur Italia, regno Ianus obtinuit; qui, ut Hyginus, Protarchum Trallianum secutus, tradit, cum Camese, æquè indigenâ, terram hanc ita participatâ potentiâ possidebat, ut regio Camesene, oppidum Ianiculum, vocitaretur.*

Proxenus commentarios fecit de Republ. Lacedæmoniorum. Eorum librum II citat Athenæus lib. VI. Item περὶ e πόρων Σικελικῶν; cujus primum nominat Stephanus in Γέλα. Simpliciter meminit idem in Χαονία; & scholiastes Apollonii lib. I; ubi ex eo refert, Alconem fuisse Erechthei filium. Adhæc Michaël Apostolius Cent. XI Prov. LXXVI: ubi ex eo tradit, boves quosdam Latinos ab Hercule fuisse relictos Jovi Dodonæo.

Pyrander, Πύρανδρος, emisit Peloponnesiacorum libros: quorum è quarto narratiunculam promit Plutarchus in Parallelis minoribus cap. XXXVII.

Pyrgion celebratur libris de institutis Cretensium. Athenæus lib. IV: Πυργίων f δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν νομίμων φησί. Affert deinde morem, quem Cretenses observant in συσσιτίοις g suis.

Pyron Annales condidit; ut Glycas testatur parte Annalium primâ; ubi & error ejus iste refellitur, quòd putârit, Adamum post XL demum dies ingressum esse paradisum.

Pythænetus Πυθαίνετος libros composuit περὶ Αἰγίνης: quorum è primo testimonium petit Apollonii scholiastes in lib. IV. è tertio idem facit Athenæus lib. XIII.

Pythagoras, non ille Samius philosophus, sed alius, cujus patria nescitur, res Doriensium tractavit. Laërtius lib. VIII: Καὶ h ἕτερον

a Operis Protagoræ de dimensione stadiorũ, quos apposuit suis geographiæ libris.

b Quæ fuerint cœna Ægyptia, id nos docet Protagorides, libro primo de certaminibus Daphnicis.

c Protagorides Cyzicen' in secundo de ludis sollemnibus in Daphne ait.

d Protagorides in secundo historiarũ Comicarum.

e De Siculis itineribus.

f Pyrgion in tertiò de legibus, & morib' Cretensium, ait.

g Publicis conviviis.

h Et alium Pythagoram, qui Dorica tractavit; ut Dionysius refert.

περον (Πυθαγόρην) διῃρημένα πεπραγματευμένον, ὡς Διονύσιος ἱστορεῖ. Planè fit verisimile, eundem esse, qui de rubro mari scripsit. Meminit ejus Athenæus lib. IV: Πυθαγόρας ὁ τὰ γεγραφὼς περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, σὺ Τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδοῦραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης. Similiter libro XIV, ubi de sambuca. Etiam Ælianus ejusdem operis mentionem facit lib. XVII de natura animal. cap. VIII; ubi de animali κήπῳ.

a Pythagoras verò, qui scripsit de rubro mari, ait, Troglodytas panduram fabricare ex lauro ea, quæ in mari nascitur.

Pythermus Ephesius historias composuit: quarum librum octavum Athenæus citat in VII. Ac in eclogis Sotionis de aquis mirabilibus ex Pythermo refertur, siquis scyphum immittat in Strymonem, invenire eum in palude juxta Apolloniam.

Pythocles nomen sibi aliquod paravit libris Italicorũ: è quibus tertiũ memorat Plutarchus in parallelis minoribus cap. XIV: quartũ verò advocat Clemens Alex. in primo Στρωματ. ubi Samius appellatur, ὁ Σάμιος b Πυθοκλῆς ἐν τετάρτῳ Ἰταλικῶν. Ac similiter vocatur Plutarcho in parallelis cap. XLI: ubi tertius ejus liber de re rustica citatur. Πυθοκλῆς c Σάμιος ἐν τρίτῳ γεωργικῶν. Sed & Clemens in προτρεπτ. περὶ Ἑλλ. celebrat tertium Pythoclis librũ περὶ ὁμονοίας d.

b Samius Pythocles in quarto Italicorũ.
c Pythocles Samius in tertio de re rustica.
d De concordia.

RUFUS scripsit dramaticam, & musicam historiam: quæ erat de comicis, tragicis, dithyrambicis], & scriptoribus epithalamiorum, hymenæorum, ac carminum, quæ in choreis canerentur: itẽ de aulœdis, cytharœdis, saltatoribus, aliorúmq; in theatris Græcorum usitatis certaminibus: adhæc de poëtis epicis, & feminis vaticinandi arte claris, & aliis ejus generis. Atque ex istis Rufi libris multa hauserat Sopater Apameensis in eclogis suis variæ doctrinæ. Auctor Photius; quem vide tmem. CLXI.

SAon historicus celebratur Dionysio Hal. lib. περὶ συνθέσ. ὀνομάτ. ubi & de stylo ejus judicium fert. Viri eruditi suspicantur, eundem esse, qui Σαῖος dicitur Athenæo lib. IV; ubi eum citat ἐν e τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ.

e Libro de Rep Spartana.

Sæus cur inter historicos à quibusdam referatur: ex iis liquet, quæ proximè diximus.

Satyrus peripateticus vitam Philippi elucubrâsse dicitur ab Athenæo lib. VI. Philippus iste sine dubio Alexandri M. parens erat. Fuitque ea vita pars majoris operis, quod βίους f inscripserat: atque idem Athenæus memorat postea eopse libro; uti & lib. XII. Sed istic ἁπλῶς Satyrum appellat, omisso *Peripatetici* cognomen-

f Vitas.

mento. Meminit quoque B. Hieronymus in præfat. libri de scriptoribus Ecclesiasticis: ubi Satyrum hunc virum doctum appellat. Item lib. II adversus Jovinianum: *Refert*, inquit, *Satyrus, qui illustrium virorum scribit historias.* Quæ ipsa verba Ioannes Saresberiensis, more suo, exscripsit lib. v de Nugis Curialium cap. XVII. Porrò videmus, ab utroque Vitas etiam inter Historias reponi. Et profectò, ob hæc, & similia, quæ dicam, συγγραφεὺς a vocatur à Plutarcho in Vitis x rhetorum; ubi ex eo commemorat, ut Demosthenes, hausto è calamo veneno, mortuus sit. Credo, id tradiderat in Demosthenis Vita. Laudat & Satyrũ hunc Laërtius in vita Socratis, Empedoclis, & alibi. Nec dubito, quin universa fuerint ex Vitarum commentariis. Operis ejus epitomen fecit Heraclides: ac ejusce compendii meminit idem Laërtius in Zenone Eleate. Ac, puto, est iste Heraclides idem illi Heraclidi, quem epitomen successionum Sotionis scripsisse Laërtius ait in Demetrio Phalereo. Etiam historicum fuerit Satyri opus de populis Alexandriæ. Theophilus, sextus episcopus Antiochenus, ad Autolycum lib. II: Ἀλλὰ b καὶ Σάτυρος, ἱστορῶν τοὺς δήμους Ἀλεξανδρέων, ἀρξάμενος ἀπὸ Φιλοπάτορος τοῦ καὶ Πτολεμαίου προσαγορευθέντος, τοῦτο μηνύει, Διόνυσον ἀρχηγέτην γεγονέναι. Ex quibus verbis liquet, Satyrum illum fuisse juniorem Philopatore, vel saltem minimè antiquiorem; ut quamquam Peripateticus esset; non propterea fuerit è discipulis Aristotelis, qui seculo toto antecessit. Nec veras modò historias Satyrus consignavit; sed & fabulosas. Dionysius Halicarnass. lib. I Antiquit. Σάτυρος c ὁ τοὺς ἀρχαίους μύθους συναγαγών. Nisi is alius Satyrus fuit. Sanè fuit & Satyrus Olynthius, qui histrio erat, & Pamphilam reliquit: cujus operis meminit quoque Athenæus lib. XII. At, puto, non inconveniens philosopho Peripatetico argumentum fuit περὶ χαρακτήρων: unde asoti hominis characterem refert Athenæus lib. IV. Hoc argumenti fuerit Ethici. At Physici erat liber Satyri de gemmis, ac lapidibus, Plinio memoratus lib. XXXVII cap. II, VI, VII. Præterea de Mausoleo librum citat Vitruvius lib. VII de Architectura: qui, credo, partim historicus, partim Mathematicus fuerit.

Scamon Mytilenæus, Σκάμων ὁ Μυτιληναῖος, librum edidit de rerum inventione: qui citatur à Clemente Alexandrino lib. I Στρωματ. Item ab Athenæo lib. XIV, Σκάμων d ἐν πρώτῳ περὶ εὑρημάτων. Aliquanto pòst legas apud eundem, Σκάμωνος e ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων. Sed Σκάμων probat etiam Suidas, cùm ait, Σκάμων f, ὄνομα κύριον.

a *Historicus.*
b *Sed & Satyrus, qui tradidit populos Alexandrinos, orsus à Ptolomæo Philopatore, originem generis ei à Baccho esse indicat.*
c *Satyrus, qui priscas fabulas collegit.*
d *Scamō lib. I. de rebus inventis.*
e *Scamnō in iis, quæ de inventione rerum scripsit.*
f *Scamon, nomen proprium.*

Scymnus Chius compluribus libris orbem descripsit. Stephanus in Πάρος: Ἔστι *a* καὶ ἄλλη Πάρος, νῆσος Λιβυρνῶν, ὡς φησι Σκύμνος ὁ Χίων (scr. Χῖος) ἐν πρώτῃ περιηγήσεως. Partes illius operis à variis citantur. Ut Ἀσία ejus ab eodem Stephano in Ἄρεος νῆσος: Εὐρώπη in Ἀγάθη. Apollonii quoque scholiastes in librum IV, ex utraque hac parte testimonium depromit. Planè autem adsentio eximio viro, Joanni Meursio; qui apud Apollonium Dyscolon, Historiæ commentitiæ cap. XV, pro Σκύθινος ὁ Χῖος, legit Σκύμνος ὁ Χῖος. Nam Scythinus non Chius, sed Teius erat; ut mox dicam.

Scythinus Teius librum scripsit, quem *historiam* inscripsit. Athenæus lib. XI: Μνημονεύει *b* δὲ αὐτῶν καὶ Σκυθῖνος ὁ Τήϊος, ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱστορίᾳ. Etiam iambos fecisse, disco ex Diogene Laërtio in Heraclito, & Stephano in Τέως; quorum utrique ἰάμβων ποιητὴς *c* vocatur. Etiam ἐκ *d* τῶν Σκυθίνου περὶ φύσεως quædam adfert Stobæus in Eclogis physicis lib. I cap. XI.

Seleucus, Emesenus grammaticus, Suida teste, composuit Parthicorum libros duos. Carmine fortasse, quando & Ἁλιευτικῶν *e* libros IV fecit versibus. Quamquam de auctore Halieuticorum dissentire videtur Athenæus lib. VIII: ubi eorum scriptor Seleucus Tarsensis vocatur. Est præterea Seleucus, Alexandrinus Grammaticus, cognomento Homericus; quem in omnes penè poëtas commentatum esse, ait Suidas. Quod si est, fortasse etiam ejus fuere commentarii in Lyricos; etsi illos postea tribuat Seleuco Amaseno. Multa Seleuci hujus Alexandrini adfert Suidas. Sed nihil in iis historicum, nisi forte περὶ *f* τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων. Verùm hic quoque titulus non minùs convenit refellenti errores circa vocabula, quàm res gestas. Puto, ejusdem esse glossas, quarum Athenæus bis meminit libro secundo, bis in tertio, semel in XIV: ac cujus librum περὶ Ἑλληνισμοῦ *g* citat lib. IX: uti & quinctum ejus operis lib. VIII. Item quem ἐν συμμίκτοις *h* laudat Apollonii scholiastes lib. II. Præsertim cùm Suidas dicat, scripsisse *i* καὶ ἄλλα σύμμικτα. Item cujus mentio apud Etymologum in Ἀΐδι, Βερέβηλα, Εἴρω, Ἐπιάλα, Λαχμῷ, Μορίαν, Πανοπλία. Alius est Seleucus Babylonius, cujus mentionem facit Strabo lib. I. Alius item Seleucus ὁ θεολόγος, de quo Porphyrius lib. II περὶ ἀποχῆς.

Semeronius Babylonius Persa, (Σεμηρώνιος ὁ Βαβυλώνιος Πέρσης) citatur à Chronici Alexandrini auctore *k*: qui ex eo refert, ut Perseus, Danaës filius, occiderit magnum illum Sardanapalum, regnóque

a *Est & altera Paros, Liburnorū insula, ut ait Scymn⁹ Chius libro primo voluminis, quo orbē descripsit.*
b *Meminit autem eorum Scythinus Teius, in libro, qui Historia inscribitur.*
c *Poëta iambicus.*
d *Ex iis, quæ Scythinus de Natura scripsit.*
e *Piscatoriorum.*
f *De iis, quæ falsò creduntur.*
g *De proprietate sermonis Græci.*
h *In miscellaneis.*
i *Etiam alia miscellanea.*
k *Pag.* 88.

gnóque ab Assyriis ablato, Persarum nomen imposuerit genti.

Semus, Σημὸς vel Σῆμος, Eleus grammaticus, scripsit octo libros Deliacos, libros duos periodorum, unum de Paro, unum de Pergamo, item de pæanibus; ut auctor est Suidas. Primi operis, hoc est Δηλιάδος a, liber quartus citatur ab Athenæo libro IV; quinctus pene initio libri XIV; uti sextus ab eodem initio libri octavi; octavus autem libro tertio. Opus περὶ παιάνων b idem celebrat lib. decimoquarto; ubi Delius vocatur. Σῆμος c ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων φησί. Apud eundem libro III legas: Σῆμος d ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ νησιάδος. Unde verisimile fit, inscriptionem integri operis fuisse, *De insulis*: at librum de Paro, cujus meminit Suidas, fuisse ejus operis partem. Fragmentum Deliacorum adfert Stephanus in Τέγυρα, his verbis: Σῆμος e ὁ Δήλιος· Τὴν Ἀπόλλωνος γένεσιν, οἱ μὲν ἐν Λυκίᾳ, οἱ δ᾽ ἐν Δήλῳ, οἱ δ᾽ ἐν Ζωστῆρι τῆς Ἀττικῆς, οἱ δ᾽ ἐν Τεγύρᾳ τῆς Βοιωτίας φασίν. Celebrat & Semum hunc Apollonii scholiastes lib. I. Apud Etymologum quoque in Βίβλινος legitur quidem vulgò: Σῖμος f ἐν τῇ ἕκτῃ τῆς Ἰλιάδος, ἐν Νάξῳ φησὶ ποταμὸν Βιβλίνην· ἀφ᾽ οὗ καλοῦσιν οἶνον Βίβλινον. Sed legendum, Σῆμος g ἐν τῇ ἕκτῃ τῆς Δηλιάδος; ut jam Sylburgio observatum.

Serapio terrarum orbem descripsit. Cicero lib. II ad Att. epist. VI: *A scribendo prorsus abhorret animus. Etenim* γεωγραφικὰ, *quæ constitueram, magnum opus est. ita valde Eratosthenes, quem mihi proposueram, à Serapione, & ab Hipparcho, reprehenditur.* Est is Serapio Antiochensis. Eo enim scriptore usum se profitetur Plinius in Elencho scriptorum libri IV Hist. Nat. quo gentes, oppida, maria, locaque alia, exponit. Alius est Serapio Ascalonita, qui de interpretatione somniorum scripsit. Fulgentius lib. I Mytholog. fab. de Daphne sive lauro: *Amica Apollinis ob hanc rem vocitata est, quia illi, qui de interpretatione somniorum scripserunt, ut Antiphon, Philocrus, & Artemon, & Serapion Ascalonites, promittant in libris suis, laurum si dormientis ad caput posueris, vera somnia esse visuros.*

Silenus etiam celebratur Dionysio Halic. lib. I Antiquit. ubi non debitâ curâ ac diligentiâ, sed ex fortuitis rumoribus, historiam dicitur composuisse. Res verò enarrâsse Romanas, non obscurè ex eodem cognoscimus. Meminit & Livius lib. XXVI: *Scorpiones majores, minorésque, ad LX captos scripserim; si auctorem Græcum sequar, Silenum.* Sermo est de rebus ab Africano majore in Hispania gestis. Neque caussam video, cur alius existimetur Σιλανὸς h ὁ συγγραφεύς,

a *Operis de Deli insula rebus.*
b *De pæanibus.*
c *Semus Delius libro de pæanibus ait.*
d *Semus Delius libro secundo de insulis.*
e *Semus Delius: Apollinis, inquit, genitus, alii in Lycia, alii in Delo, nonnulli in Zostere, isthmo Attica, quidam in Tegyra Bœotiæ esse aiunt.*
f *Semus in sexto Iliadis ait, in Naxo esse fluvium Biblinã: à quo & vinum Biblinum vocant.*
g *Semus in sexto Deliadis.*
h *Silanus historicus.*

γεγραφὼς, cujus meminit Strabo lib. III, ubi ait, eum juxtà, ac Artemidorum, ignoráſſe cauſſam, cur Gadibus fons in templo Herculis contrario planè modo affectus ſit, ac mare. Nam aqua ejus fontis, exundante mari, deficit; defluente mari, augetur. Calatianum fuiſſe, deque rebus Siculis ſcripſiſſe, cognoſcere eſt ex iſtis Athenæi verbis lib. XII: Σιληνὸς ὁ Καλατιανὸς ἐν τρίτῳ Σικελικῶν. Ac perſuaſum habeo, idem opus intelligi à Laërtio in Anaxagoræ vita; ubi è tertio hiſtoriarum Sileni teſtimonium adducit. Nec alius eſt, cujus librum ſecundum de Ætna Stephanus laudat: aut quem de Aphrodiſiade inſula teſtem producit Plinius lib. IV cap. XXII. At non æquè apertum, an ejuſdem fuerint Gloſſæ, quarum Athenæus mentionem facit lib. XI, & XIV: item Apollonii ſcholiaſtes in lib. I. Contexuit & fabuloſas hiſtorias; teſte Tzetze b in Lycophr.

a Silenus Calatianus libro tertio de rebus Siculis.
b Pag. III.
c Orbis universi periplum.
d Libro primo de ſucceſſione philoſophorũ.
e Hiſtoricus, qui Argos diligenter deſcripſit.

Simmeas, vel Simmias, τὸ οἰκουμένης περίπλουν c compoſuit: ut cognoſcimus ex epitome undecim librorum Artemidori Epheſii. Alius eſt à Simmia Rhodio, poëta, de quo alibi dictum.

Socrates ἐν d τῷ πρώτῳ τῆς Διαδοχῆς celebratur Laërtio in Diogene. Etiam Σωκράτης ἱστορικὸς e περιήγησιν Ἄργους γεγραφὼς laudatur à Laërtio in Socrate, & ſemel iterumque à Plutarcho in Quæſtionibus Romanis. Ac ab eodem Plutarcho in Parallelis cap. XVIII citatur Socrates in ſecundo de Thracibus. Ariſtophanis ſcholiaſtes teſtimonium petit ex Socratis duodecimo Creticorum. Sed fortaſſe quædam horum ſunt Socratis Rhodii; de quo dictum lib. I. cap. V. Alius eſt ὁ γραμματικὸς f Σωκράτης, Etymologo laudatus in Εὐβοῖς. Et fortaſſe is ſignatur ab Apollonii ſcholiaſte in lib. IV. Fuit & Socrates Cous, quem indigitamenta, hoc eſt preces, quibus Dii invocantur, feciſſe, autor eſt Laërtius. Et placet opinio eorum, qui hujus putant eſſe librum περὶ ὁσίων g. Plutarcho memoratum lib. de Iſide, & Oſiride.

f Socrates grammaticus.
g De ſanctis.

Sophænetus, Σοφαίνετος, memoriæ tradidit Κύρου ἀνάβασιν h; quam Stephanus in Καρδοῦχοι, & alibi, citat.

h Cyri expeditionē.

Sophis chronologus nominatur Io. Tzetzæ Chil. V, initio hiſtoriæ primæ.

Sorani, profeſſione medici, tres fuerunt. Primus Epheſius, Menandri, & Phœbes filius, Alexandriæ etiam verſatus; quem & Romæ medicinam feciſſe ſub Trajano, & Adriano, multaque erudita de arte ſua literis mandâſſe, ex Suida cognoſcimus. Eſtque is, cujus meminit Galenus libro de ſectis. Alter item Epheſius, ſed ætate

junior;

junior; qui Γυναικείων a libros quatuor reliquit; eodem Suida teste. Unde hodieque fragmentum superest περὶ μήτρας b, καὶ γυναικείου αἰδοίου; quod unà cum Rufo Ephesio edidit Adrianus Turnebus. Tertius est Cilix, cognomento Mallotes: quem ex antiquioribus post Hippocratem maximè probabat Asclepiodotus, philosophus idem, & medicinam edoctus; ut idem Suidas docet. Isagoge medica, quæ sub Sorani Ephesii nomine Basileæ à Cratandro edita est, Sorani Cilicis esse creditur à nonnullis: ut ab Lonæo Boscio, Mathesios, & Medicinæ professore Ingolstadiensi, orat. de medicinæ auctoribus. Sed nullius est ex tribus istis; verùm Latini scriptoris; ut in Originum libris ostendimus. Cæterùm Soranus Ephesius junior, etiam Suida teste, reliquit βίους ἰατρῶν, καὶ αἱρέσεις c; qua de caussa & de Sorano superiora diximus. Ex eo Vitarum libro exstat vita Hippocratis; quæ Coo huic seni subjungi solet. Etiam pluscula ex ea refert Tzetzes Chil. VII, Histor. CLV.

Sosander Indica consignavit. Σώσανδρος d ὁ κυβερνήτης τὰ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γράψας, ut est in epitome Artemidori Ephesii, quæ cum Marciano Heracleota in lucem prodiit.

Sosicrates libros reliquit de rebus Cretensibus. Athenæus lib. VI: Σωσικράτης e ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν. Meminit ejusdem operis Michael Apostolius Cent. VII Prov. XXXVII. Idem signat Strabo lib. X, ubi de Creta agere incipit. Athenæus lib. XI ejusdem Φιλαδέλφους citat. Scripsit quoque de philosophorum successione. Idem Athenæus lib. IV: Σωσικράτης ἐν τρίτῳ φιλοσόφων Διαδοχῆς f. Meminit & Laërtius, cùm alibi g, tum in Mysone; ubi legas, Σωσικράτης ἐν Διαδοχαῖς h. Fuisse Rhodium, colligo ex eodem Laertio in Aristippo; ubi à Sosicrate Rhodio proditum ait, nihil literis mandâsse Aristippum. Nam etsi non ignoro, fuisse & Sosicratem Phanagoritem, cujus Οἶοι citantur ab Athenæo lib. XIII: ac præterea Sosicratis Cyciceni meminerit Fulgentius in Mythologia: tamen ista ex Διαδοχαῖς i Sosicratis à Laërtio adferri, satis est manifestum. Mentionem etiam Sosicratis cujusdam facit Fulgentius Planciades in expositione sermonis antiqui, voce *Nefrendes*. Verba ejus sunt: *Diophantus Lacedæmonius, qui de sacris Deorum scripsit, ait, apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod ἑκατομφόνια appellatur. Siquis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnum: quod sacrificatum est à duobus, Aristomene Gortynensi, & Theocle Elæo; sicut Sosicrates scribit.*

Sosimus, Σώσιμος, peperit famā volumine περὶ χρόνων k. Athenæus lib.

a *Mulierium.*
b *De matrice, & muliebri pudendo.*
c *Medicorū vitas, & sectas.*
d *Sosander gubernator, qui res Indicas scripsit.*
e *Sosicrates Creticorum secundo.*
f *Sosicrates in tertio de successione philosophorū.*
g *Ut in Anacharside.*
h *Sosicrates in Successionib.*
i *Successionibus.*
k *De temporibus.*

lib. XIV exinde refert, Καρνείων festum esse institutum Olympiade XXVI.

Sosthenes Cnidius, Σωσθένης ὁ Κνίδιος, laudatur Plutarcho de Fluviis cap. de Eurota; ubi & addit, Hermogenem ab eo sumsisse argumentum: longeque diligentiùs ab hoc Sosthene tractari, quæ dixerat de Eurota. Scripsit Sosthenes hic res quoque Ibericas: quarum decimum tertium librum idem Plutarchus citat cap. de Nilo.

Sozimus Priscus, orator insignis, inter eos est historicos, ex quibus suam decerpsit historiam Euagrius Scholasticus: ut testatur Nicephorus Callisti in procemio historiæ Ecclesiasticæ.

Sramis de Lesbo commentatus est. Brevium scholiorum autor in Homer. a Il. Γ: Στάμις ἐν τῷ περὶ Λέσβου φησί.

a Pag 67. edit. Hervag.

Staphylus Naucratita memoratur in scholiis Apollonii Rhodii in Argon. lib. I. Scripsit de rebus Thessalicis; unde apud eundem in IV lib. legas, Στάφυλος b ἐν τρίτῳ τῆς περὶ Θεσσαλίας ἱστορίας &c. Similiter Harpocratio in Πενέσται. Στάφυλος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Θετταλῶν. Nec Tessalica solùm, sed etiam Æolica, & Attica consignavit; quod ex Harpocratione discimus. Item Arcadica. quæ citat Sextus Empiricus adversus Mathematicos lib. I. cap. XII: ubi eo in opere à Staphylo proditum ait, Æsculapium propterea percussum esse fulmine, quòd curasset Hippolytum, fugientem è Trœzene. Meminere Staphyli hujus etiam Athenæus lib. II, Plinius Histor. Nat. lib. V. cap. XXXI, ac scholiastes Homeri.

b Refert Staphylus libro tertio de rebus Thessalicis.

Stephanus ἐν c τῷ περὶ Κύπρου citatur ab Etymologo in Σφήκεια: ubi ex eo refert, Cyprum aliter Σφήκειαν esse appellatam, quia inhabitarint illam, qui Σφῆκες vocarentur. Fortasse idem est, ac Stephanus Byzantinus: de quo dictum nobis lib. II, cap. XXII.

c Libro de Cypro.

Stephanus, Hieropolitanus Episcopus antiquior, in literas retulit vitam Golauduch martyris; teste Euagrio lib. VI. cap. XIX, & Nicephoro lib. XVIII, cap. XXV. Golauduch ille, à Magis Persis variis excruciatus tormentis, martyris coronam accepit anno IↃXCIII; ut est apud eosdem, ac Theophylactum in Histor. Mauritii Imperat. lib. V cap. XII.

Stesiclides Atheniensis, Στησικλείδης d ὁ Ἀθηναῖος, ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων, καὶ Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ, laudatur à Laertio in Xenophonte.

d Stesiclides Atheniensis in descriptione pratorum, & Olympionicarum.

Sunius à Stephano testis adducitur in Κάρπασα. Consignavit Ἀραβικά; quorum librum quartum citat idem in Ἐδουμαῖοι.

Sya-

Syagrus, Σύαγρος, primus bellum Trojanum carmine cecinit; ut Ælianus ait Var. Histor. lib. XIV cap. XXI. Sed incertum puto, utrùm fide id historicâ egerit; an, ut ab Homero postea est factum, fabulosè.

TElesarchus, Τελέσαρχος [a] ἐν Ἀργολικῶν, citatur Sexto Empirico lib. I adversus Mathematicos cap. XII. ubi tradere eum ait, Æsculapium fuisse fulmine percussum, propterea quòd aggressus esset suscitare Orionem. Atque idem refert ex eodem Telesarcho Euripidis scholiastes in initium Alcestidis.

a Telesarchus in opere de rebus Argolicis.

Teucer Cyzicenus, Suida teste, edidit volumen de terra aurifera, alterum de Bizantio, item Mithridaticarum rerum libros V, de Tyro totidem, totidem rerum Arabicarum; adhæc historiæ Judaicæ libros VI; præterea de ratione, quâ ephebi se Cyzici exercerent, libros tres; & alia. Meminit Stephanus in Βουθρωτός: Ὡς [b] φησι Τεῦκρος ὁ Κυζικηνός. Item Etymologus in Βουθρωτός; quam Epiri esse civitatem ex eo, quem dixi, tradit.

b Ut ait Teucer Cyzicenus.

Teupalus, Τεύπαλος [c] ὁ γράψας Ἰλιακά, Stephano in Ἀνθεία memoratur.

c Teupalus, qui res Iliacas scripsit.

Thallum, & Castorem, Syriacam historiam diligenter tractâsse, autor est Africanus apud Eusebium lib. X Euangel. præparat. cap. III, & Eusebius lib. I. χρονικῶν [d]. Meminere & Thalli Justinus Martyr cohortatione ad gentes, Tertullianus in Apologet., Minutius Felix in Octavio, Lactant. lib. I. cap. XIII, & XXIII &c.

d Pag. 14. Thes. Temp.

Theagenes Carica & Macedonica prodidit. Illorum mentionem facit Stephanus in Κασταλία: horum in Ἀλπὸς, Βάλλα, & Ἐλαθεξίονος. Theagenis meminit & Etymologus in βεβαιῶ. Sed is grammaticus fuit: credo Θεαγένης [e] ὁ εἰς Ὅμηρον γράψας, ut Suidæ vocatur in Τήνεια. Pro quo scholiastes Aristophanis in Aves, Θεαγένης [f] εἷς μὲν ὁ περὶ Ὁμήρου γράψας.

e Theagenes, qui in Homerũ scripsit.

f Theagenes, unus eorum, qui in Homerũ scripsera.

Themison in Pallenide citatur ab Athenæo lib. VI. Censeo, alium esse à nobili medico, cujus sæpius meminit Plinius in historia naturali.

Themistagoras auctor fuit Aurei libri. Ita enim inscripsit. Historicum, ex parte saltem, opus id fuisse, conjecturâ ducor, propter ea, quæ inde narrat Etymologus in Ἀστυπαλαία. Verba apponam: Πατροκλῆς, καὶ Τεμβρίων, ἀποικίαν στείλαντες εἰς Σάμον, πρὸς τοὺς ἐνοικοῦντας Κᾶρας κοινωνίαν θέμενοι, ᾤκησαν παρὰ τὸν Σχήσιον ποταμόν, καὶ εἰς δύο φυλὰς τὴν πόλιν διένειμαν. ὧν τὴν μὲν Σχησίαν ὠνόμασαν, ἀπὸ τοῦ

Σχησίυ ποταμȣ̃ παρακειμένȣ τῇ πόλει· τὴν δ᾽, Ἀςυπαλαίαν, ἀπὸ τȣ̃ παλαιȣ̃ ἐκεῖσε ὄντος ἄστεος· ȣ̃τω Θεμιςαγόρας ἐν τῇ Χρυσῇ βίβλῳ. *Patrocles, & Tembrio, coloniis missis in Samum, initâque societate cum Caribus, qui eam inhabitabant, domicilium habuere propter Schesium fluvium, inq; tribus duas urbem sunt pariti: quarum illam quidem Schesiam nominarunt, à Schesio fluvio prope urbem sito: hanc verò dixere Astypalaeam, ab urbe veteri, quae ibi erat. Atque ita Themistagoras in Aureo libro.*

a Theochrestus libro primo rerum Libycarum

Theochrestus, Θεόχρηστος a, ἐν πρώτῳ Λιβυκῶν, testis laudatur ab Apollonii interprete in lib. IV. Ac meminit quoque ejus Plinius in elench scriptorum, quibus usus in concinnando libro ultimo Historiae Naturalis.

b Sides
c Augustalis praefectus.
d De sectis.
e De certaminib°.
f Theodorus Panages.
g Libro primo de genere Cerycum
h Pag. 16 edit. Basil.
i Mercurius, ex concubitu cum Pandroso, filia Cecropis, habuit Ceryca, à quo Cerycū genus, teste Ptolomaeo.

Theocritus quispiam inter historicos recensetur à Fulgentio. Μυθολογικῶν lib. I cap. de Perseo, & Gorgone; ubi ait: *Theocritus antiquitatum historiographus refert, Phorcum fuisse regem, qui tres filias locupletes reliquit.*

Theodorus Daphnopates, Θεόδωρος ὁ Δαφνοπάτης, historiam sui temporis emisit in lucem: ut constat ex Cedreno, in prooemio; item Ioanne Curopalate, itidem in praefat. Sed apud hunc *Theodotus* legas.

Theodorus ὁ Σίδης b, & Theodorus Σεβαςιάς c, ibidem Cedreno & Curopalatae, inter hoc scribendi genere claros recensentur.

Theodoros viginti refert Laërtius. Eorum quinctus de legislatoribus scripsit, à Terpandro initium sumens: septimus res Romanas exposuit: decimusseptimus de poëtis egit. In Aristippo autem meminit item Thodori libri περὶ αἱρέσεων d. Apud Plutarchum in parallelis cap. XXII citatur Theodorus in Transformationibus. Ubi ex eo narrat fabellam de Cinyra, & Myrrha. Quam ipsam ex Theodoro hoc se hausisse profitetur Stobaeus serm. de Vituperio Veneris. Apud Athenaeum quoque lib. X mentio fit Theodori Hierapolitae, quem composuisse ait librum περὶ e ἀγώνων, unde refert, ut Milo Crotoniates viginti carnis libras, & totidem panis ederit; tres autem vini congios biberit. Alius est Θεόδωρος f ὁ Παναγής, qui ἐν g τῷ πρώτῳ περὶ Κηρύκων γένȣς citatur ab Etymologo in Ἡμεροκαλλές. Erant verò Κήρυκες isti familia quaedam Athenis, haut aliter ac Eumolpidae: atq; ut hi genus ducebant ab Eumolpo, qui τὴν μύησιν, sive initia, invenit: ita Κήρυκες ortum habuere à Ceryce Mercurii filio. Scholiastes anonymus Homeri in Iliad. A. h: Ἑρμῆς i μιγεὶς Πανδρόσῳ, τῇ Κέκροπος θυγατρὶ, ἔσχεν υἱὸν ὀνόματι Κήρυκα, ἀφ᾽ ȣ̃ τὸ τῶν Κηρύκων γένος, ὡς ἱςορεῖ Πτολεμαῖος. Hic quidem Ptolomaeum; at

at Phaniam ejusce rei laudat auctorem Hesychius; quem vide in Κήρυκες. Præterea Suidam adi in Εὐμολπίδαι.

Theodorus Samothrax memoratur Ptolomæo, Hephæstionis filio: qui ex eo retulit, Jovem natum risisse septem continuos dies, indeque cœpisse septenarium haberi pro perfecto. Ita Photius in biblioth. cod. CXC. Et fortasse idem est Theodorus, ex cujus libro XXI quædam de tempore, quo Luna cœpit, refert Apollonii scholiastes in lib. IV Ἀργοναυτικῶν. Nisi placet, esse Theodorum Colophonium, cujus poëma citat Pollux lib. IV cap. VII. Fuit & Theodorus Gadarensis, orator: quem suâ vixisse ætate, Strabo ait lib. XVI. Sed omnes referre longum foret.

Theodotus memoriæ tradidit res Phœnicum; sed linguâ Phœniciâ: at Græcè eas, sive Χαῖτος, sive Ἄστος (variant enim codices) transtulit; teste Tatiano orat. ad gentes, & Eusebio lib. X præparat. Euangel. Meminit & Theodoti Josephus lib. I contra Apionem: ubi eum reponit inter gentium scriptores, qui Judæorum quoque meminerint in libris suis. Alius, puto, ab hoc is est Theodotus, cujus quartum adversus Epicurum librum citat Laërtius lib. X. Alius item ὁ γραμματικὸς a Θεόδοτος, memoratus Etymologo in Ὀρίγανον.

Theognis (alius, ut arbitror, tam ab tragico, quàm eo, cujus γνώμας b habemus) volumen composuit περὶ c τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν: cujus ex operis secundo libro testimonium petit Athenæus lib. VIII.

a *Theodotus grammaticus.*
b *Sententias.*
c *De sacrificiis Rhodiis.*

Theophilus literis mandavit Italica, & Peloponnesiaca: ut constat è Parallelis minoribus Plutarchi: qui tertium Italicorum citat cap. XIII; secundum Peloponnesiacorum cap. XXXII. Etiam Theophili (ejusdem, an alterius, non sat scio) librum I περιηγήσεως advocat Stephanus in Παλική. Theophilum inter eos historicos, qui & Judæorum meminerint, reponit quoque Flavius Josephus libro primo contra Apionem.

Theotimus in secundo rerum Italicarum testis adducitur à Plutarcho in parallelis min. cap. VIII.

Theseus historicus illustrium virorum vitas consignavit libris V: item Corinthiacorum libros tres; quo in opere Isthmiorum ludorum institutionem ostendit. Auctor Suidas. Θησεὺς d ἐν Κορινθιακῶν τρίτῳ citatur Etymologo in Ἄγρη. Etiam Thesei ex scriptis narratiunculam adfert Stobæus sermone de Fortitudine.

d *Theseus in tertio Corinthiacorum.*

Thomaidis, virginis sacræ, opus est, Vita & martyrium, S. Febroniæ virginis; quam habes apud Simeonem Metaphrastem, & exinde

exinde apud Surium Tom. III, die Iun. xv.

Thoromachus Chronica reliquit: unde duo descripti sunt collectionis Chronologicæ libri, qui auctorem habent Gallum quendam Caroli M. æqualem. Habes verò apud Canisium lib. II Antiquæ Lectionis.

Thrasybulus memoratur brevium in Homerum scholiorum auctori, in Iliad. Π a. Ubi cùm egisset de Epiro, & Jove Dodonæo, subjungit, Δωδώνην b τὴν χώραν προσηγόρευσαν. Ἱστορεῖ Θρασύβουλος. Nisi Θρασύλλος legendum: de quo dicam libri sequentis cap. xvi.

Timagenes Syrus res Gallicas prodidit; inque eo opere multa mutuatus est à Callisthene Sybarita. Plutarchus de Flum. cap. de Arari: Καθὼς c ἱστορεῖ Καλλισθένης ὁ Συβαρίτης ἐν ιγ΄ Γαλατικῶν· παρ' οὗ τὴν ὑπόθεσιν εἴληφεν Τιμαγένης ὁ Σύρος. De istis Gallicarum rerum commentariis locum etiam illustrem habemus apud Ammianum Marcellinum lib. xv. *Ambigentes super origine primâ Gallorum scriptores veteres, notitiam reliquere negotii semiplenam: sed postea Timagenes, & diligentiâ Græcus, & linguâ, quæ diu sunt ignorata, collegit ex multiplicibus libris: cujus fidem secuti, obscuritate dimotâ, eadem distinctè docebimus, & apertè.* Casaubonus in lib. IV Strabonis, & Paullus Merula, Cosmographiæ suæ part. II lib. III cap. I, videntur putâsse, dissentire Ammianum à Plutarcho, quia hic Græcum, ille Syrum vocet. Sed Ammianus Græcè quidem scripsisse dicit; origine autem Græcum fuisse, minimè addit. Interim non dubium, quin ille, Straboni in IV memoratus, sit hic Gallicarum rerum scriptor. Nam loquitur de thesauris Tolosæ in Galliis à Cæpione inventis; quos partem esse pecuniarum dicit, à Gallis ablatarum Delphis. Alius ab hoc Timagene Syro est Timagenes Milesius, historicus, & orator; ut eum vocat Suidas. Hunc potiùs signat Strabo lib. xv; ubi ex Timagene quiddam de Hyperboreis refert. Nihil enim illud ad res Gallicas pertinet; sed ad Periplum, quem descripsit Timagenes alius. Vide quæ dicebamus lib. I cap. xxiv.

Timochares, Τιμοχάρης d ἐν τοῖς περὶ Ἀντιόχου citatur Eusebio lib. IX e de præparat. Euangel. ubi ex eo Hierosolyma describit. Pluribus libris volumen id constitisse, ostendit, quòd ibidem ex primo ejus operis libro testimonium petit. Alius, puto, Timochares est scholiastæ Arati laudatus; quo loco octo ab eo statui Lyræ stellas docet.

Timolaus Phrygiaca edidit, testante Plutarcho de fluminibus, cap. de Mæandro.

a Pag. 276. edit. Basil.

b Dodonã regionem appellarunt. Rem narrat Thrasibulus.

c Vt refert Callisthenes Sybarita lib. decimotertio rerum Gallicarũ; à quo argumentũ accepit Timagenes Syrus.

d Timochares volumine, quod de Antiocho rebus scripsit.

e Pag. 265. edit. Rob. St.

Timo-

Timomachus in Κυπριακοῖς a citatur ab Athenæo lib. XIV.

Timonax Τιμώναξ b ἐν πρώτῳ περὶ Σκυθῶν citatur Apollonii scholiastæ in lib. IV, & eopse libro, Τιμώναξ c ἐν πρώτῳ τῶν Σικελικῶν.

Timotheus Atheniensis volumine claruit de vitis. Laertius in Platone: Ἰσχνόφωνός d τε ἦν (ὁ Πλάτων,) ὡς καὶ Τιμόθεος φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. Idem in Aristotele: Οὗτος e γνησιώτατος τῶν Πλάτωνος μαθητῶν, τραυλὸς τὴν φωνὴν, ὥς φησι Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. Meminit & ejus operis in Zenone. Item in Speusippo, ubi patriæ nomen reticet. Planè autem puto, non alium esse à Timotheo illo, cujus Ἀργολικὰ f citat Plutarchus de Flum. cap. de Inacho: item undecimum de fluminibus, cap. de Hebro. Nec alium censeo, qui memoratur Dionysio in Eustathii περιήγησιν. At omnino diversus Timotheus, gentilis Theologus, de quo Arnobius lib. V: *Apud Timotheum, non ignobilem Theologorum virum, nec non alios æquè doctos, super magnâ Deorum matre, superáque sacris ejus, origo hæc sita est, ex reconditis antiquitatum libris, & ex intimis eruta (quemadmodum ipse scribit, insinuátque) mysteriis.* Inde bene longam ex eo narrationem texit de Jove, matre Berecynthiâ, Alcesti, aliisque ad Phrygiorum Deorum historiam pertinentibus: ex quibus, cujusmodi cætera Theologi istius fuerint, non difficile est conjectare. Est & alius Timotheus Chronographus, homo Christianus, qui de initio rerum, ac Deo, præclare scripsit: ut cognoscimus ex iis, quæ inde refert Georgius Cedrenus in Historico compendio. Claudit verò præclarum illum locum his g verbis: Ταῦτα h Τιμόθεος συνεγράψατο ὁ χρονογράφος, λέγων, τὸν Ὀρφέα πρὸ τοσούτων χρόνων εἰπόντα, τριάδα ὁμοούσιον δημιουργῆσαι τὰ πάντα. Alius quoque est Timotheus Gazæus; de quo lib. II cap. XXI.

Timoxenus ἐν τῷ περὶ λιμνῶν i laudatur ab Æschyli scholiaste in Persas k. Sed legendum περὶ l λιμένων.

Trisimachus condidit κτίσεων m libros; quorum tertium citat Plutarchus in Parallelis min. cap. VI.

Trophilus reliquit Collectanea mirabilium narrationum: ex quibus quatuor loca excerpsit Stobæus serm. de morbis, & molestiarum in eis solutione. Etsi autem istæ ad naturæ historiam pertineant: tamen inscriptio facit, ut, alias etiam eo opere complexũ esse, verisimile fiat.

Ggg 3 Ulpia-

a *Cypriacis.* b *Timonax in primo de Scythis.* c *Timonax in primo de rebus Siculis.* d *Vox Platoni erat gracilis, ut ait Timotheus Atheniensis in opere de vitis.* e *Hic, præcipuus Platonis discipul⁹, voce gracili fuit, ut in libro de vitis ait Timotheus Atheniẽsis.* f *Res Argolicas.* g *Pag. 47.* h *Hæc scripsit Timothe⁹ chronographus, qui ait, ante secula tam multa Orpheã dixisse,* *Trinitatem consubstantialem creâsse universa.* i *De paludibus, ac stagnis.* k *Pag. 139.* l *De portubus.* m *De opidis conditis.*

ULpianus Arabica scripsit, quorum meminit Stephanus in Τάινοι. Sed, quis sit iste Ulpianus, haut facile dictu est. Nam & fuit ejus nominis Antiochenus sophista, qui Constantini imper. temporibus vixit; & alter Emesenus; & alius, Gazæus, & præterea Isidori frater: quos quatuor Suidas refert. Ut de Ulpiano Tyrio, uno ex collocutoribus Athenæi, & de Domitio Ulpiano JC. nihil nunc dicam.

Uranius in Αἰακίδων secundo testis adducitur à Stephano in Αἰαμλών. Composuit præterea Arabica; quorum primum idem laudat in Αὔαθα, secundum in Αἰανῖτις, & Τάινοι, tertium in Ἀβασηνοί, & Ἀτραμῖται. Tertium quoque ejusdem operis citat Io. Tzetzes Chil. VII. Hist. CXLIV. Ubi ex eo refert, calamos in Arabia esse tantæ magnitudinis, ut in iis reges, eorumque uxores, & liberos, condiant unguento, iisque pro sepulchro utantur. Meminit & Uranii Eustathius in περιήγησιν Dionysii ad versum XXXVIII: Φησὶν [a] οὖν ὁ περὶ τοῦ γεγράφαντι τὰ ἐθνικά, Οὐράνιος οὗτος ὀνομαζόμενος, ὅτι τὰ περικείμενα ὄρη δεινῶς ἐρυθρά εἰσι.

a *Ait ille, qui in Ethnicorũ scriptorẽ commentarium edidit, (Uranius nominatur) adjacentes montes admodũ esse rubros.*

Varinus, & Armenius, ab oblivione vindicarunt martyrium SS. Chrysanthi, & Dariæ. Habes apud Simeonem Metaphrastem, & exinde apud Surium Tom. V. die XXV Oct.

XEnagoras historicus celebratur à Dionysio Halicarnassensi lib. I. Antiqu. Rom. quo loco de Urbis origine tractat. Scripsit Chronicon. Harpocration in Χερρονησίδαι: Ξεναγόρας [b] ἐν τετάρτῳ χρόνων ἱστορεῖ. Ubi in quibusdam libris περὶ χωμῶν: ac dubitat Maussacus, an non ea lectio debeat præferri. Sed omnino rectum est χρόνων. Nam similiter Apollonii scholiastes in lib. IV: Καὶ [c] Ξεναγόρας ἐν πρώτῳ χρόνων. Opere istoc traditum ait, non Phrygas, ut Herodotus voluit, sed Ægyptios, esse omnium antiquissimos; primasque fuisse conditas Thebas in Ægypto. Quæ & Leandri Nicanoris Cyrenæi, & Archemachi, & aliorum fuisse sententia ibidem dicitur. Memoratur quoque Macrobio lib. V. Saturn. cap. XIX: *Sed & Xenagoras in tertia historia sua de loci divinatione ita scribit:* Καὶ οἱ Σικελοὶ τῆς γῆς ἀφορούσης ἔθυσάν τινι ἥρωι, προστάξαντος αὐτοῖς τοῦ ἐκ Παλικῶν χρηστηρίου, καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς εὐφορίας πολλοῖς δώροις τὸν βωμὸν τῶν Παλικῶν ἐνέπλησαν. Eorum verborum mentem sic paullo antè expresserat Macrobius ipse: *Cùm Siciliam sterilis annus arefecisset, divino Palicorum responso admoniti Siculi heroi cuidam certum sacrificiũ celebraverunt: & revertit ubertas; quâ gratiâ Siculi omne genus frugum congesse-*

b *Refert Xenagoras libro quarto de temporibus.*

c *Et Xenagoras in primo de temporibus.*

gesserunt in aram Palicorũ. Unde ait liquere, cur Maro dicat in nono:

----- *Pinguis ubi, & placabilis ara Numici.*

In Vaticana bibliotheca exstare dicitur liber Xenagoræ de insulis. Imò Ξεναγόρας ἐν τῷ περὶ νήσων citatur ab Etymologo in Σφήκεια. Hoc ex libro absque dubio erit, quod Xenagoræ acceptum refert Plinius lib. v. cap. XXXI. nempe Cyprum insulam priùs fuisse dictam, & Aspeliam, & Amathusiam, & Macariam. Idem ejus meminit in elencho scriptorum, è quibus confecit librum IV, & VII. Nec dubium, quin idem opus Stephanus signet in Καρπασία, & Χυτροί. Utraque enim est Cypri civitas. Etiam inde esse puto, quòd Apollonii scholiastes in I Ἀργοναυτ. refert, Sicinum, sive Sicenum, maris Ægæi insulam, hoc nomen accepisse à Sicino, Thoantis, & Neidis nymphæ, filio. Ante enim à vini copia dicebatur Οἰνόη, ut apud Plinium scriptum invenitur lib. IV Hist. Nat. cap. XII, & Stephanum in Σίκινος. Metri caussâ Οἰνοίην appellat Apollonius lib. I Ἀργον. Nec ex alio, quàm istoc de insulis opere fuerit, quod Michaël Apostolius Centur. XI Proverb. XXIV à Xenagora scriptum testatur, Tyrrhenicis insulis, nomine Pithecusis, id nomen inditum esse à Pithecis, qui aliter Cercopes dicuntur.

a *Xenagoras in libro de insulis.*

Xenion Ξενίων, Cretica conscripsit. Citat Stephanus in Ἀρκάδες, & Δραγμός: item Etymologus in Ἀρκέσιον. ubi legas: Οὕτω b Ξενίων ἐν τοῖς περὶ Κρήτης. Idem Italica condidit. Macrobius lib. I. Saturnal. cap. IX: *Xenon* (leg. Xenion) *primo Italicôn tradit, Ianum in Italia primùm dîs templa fecisse, & ritus instituisse sacrorum: ideo eum in sacrificiis præfationem meruisse perpetuam.*

b *Sic Xenion libris de Creta.*

Xenocrates chronica edidit. Etymologus in Ἀσσυρία: Τὸ μὲν c πρῶτον ἐκαλεῖτο Εὐφράτης, ὕστερον δὲ Χαλδαία· τὸ τελευταῖον δὲ ἀπὸ Ἀσσύρου τοῦ Σύρου Ἀσσυρία. Quis iste Xenocrates fuerit, haut conjecturâ assequi possum. Nam præter Chalcedonium (de quo vidimus lib. I cap. VIII.) fuit & Xenocrates Ephesius; cujus meminit Plinius lib. XXXVII cap. II: *Mirum &, quod Xenocrates tradit Ephesius, aratro in Asia, & Cypro, excitari crystallum. Non enim inveniri in terreno, nec nisi inter cautes, creditum fuerat. Similius vero est, quod idem Xenocrates tradit, torrentibus sæpe deportari.* Hunc Neronis, & Vespasiani ætate vixisse, cognoscimus ex istis, quæ aliquanto pòst eodem capite scribit: *Theophrastus (credit) Oceano exæstuante ad Pyrenæi promuntorium succinum ejici: quod & Xenocrates credidit; qui de iis nuperrimè scripsit.* Fuit & Xenocrates Aphrodisiensis; qui de animalibus commentatus est, &, quâ re unumquodque eorum sanetur, prodidit. Auctor Artemidorus

c *Primũ vocabatur Euphratis, postea Chaldæa, ac postremo Assyria ab Assuro, Susi filio: ut Xenocrates ait lib. primo Chronicorum.*

dotus lib. IV Oneirocriticôn cap. XXIV. Fuit & Xenocrates insignis pingendi, & cælandi artifex; de quo Plinius lib. XXXIV cap. VIII: *Xenocrates, Tisicratis discipulus, aut, ut alii, Euthycratis, vicit utrosque copiâ signorum, & de suâ arte composuit volumina.* Quo ex loco ejus ætatem simul cognoscimus. Nam Tisicrates ille discipulus fuit Lysippi; ut eodem capite dicitur. Lysippus autem Alexandri M. fuit æqualis. Ergò Xenocrates hic vixerit temporibus Ptolomæi Philadelphi. Commentatum esse de arte pingendi, idem Plinius repetit lib. XXXV cap. X: *Hanc Parrhasio gloriam concessere Antigonus, & Xenocrates, qui de picturâ scripsere.*

Xenophon Atheniensis, sed alius ab nobili illo Grylli filio, frater Pythostrati ejus, qui Theseidos poëma composuit, inter cætera Epaminondæ ac Pelopidæ quoque vitam consignavit; teste Laërtio in Xenophonte.

Ab eodem Laërtio & alter Xenophon commemoratur, qui Annibalis historiam literis tradiderit.

a *Qui de prodigiis fabulosis tractârit.*

Item alius fuit μυθώδη τερατείαν πεπραγματευμένος [a], eodem teste.

Suidæ etiam commemoratur Xenophon Antiochenus, historicus, qui Babylonica condidit. Sunt autem amatoria. Item Xenophon Ephesius historicus, qui Ephesiaca composuit. Sunt hi decem libri amatorii de Habrocoma, & Anthia. Adhæc opus reliquit de urbe Ephesiorum, & alia. Item Xenophon Cyprius historicus, cujus sunt Cypriaca. Et hæc amatoria fuere de Cinyra, & Myrrha, & Adonide.

Præter tres istos Laërtio, & tres Suidæ memoratos, est etiam Xenophon Lampsacenus, geographus, ut videtur. Plinius lib. IV, cap. XIII: *Xenophon Lampsacenus à litore Scytharum tridui navigatione insulam esse immensæ magnitudinis Baltiam tradit.* Et lib. VI cap. XXXI: *Contra hoc promontorium (quod vocavimus Ἑσπέριον κέρας) Gorgates insulæ narrantur, Gorgonũ quondam domus, bidui navigatione distantes à continente; ut tradit Xenophon Lampsacenus.* Meminit quoque Solinus cap XXII: ubi idem ex eo de Baltia narrat. Item cap. LX. ubi ait: *Prodidit denique Xenophon Lampsacenus, Hannonem, Pœnorum imperatorem, in eas* (Gorgonum insulas) *permeâsse; repertásque ibi fœminas aliti pernicitate; atque ex omnibus, quæ apparuerant, duas captas, tam hirto atque aspero corpore, ut ad argumentum spectandæ rei duarum cutes, miraculi gratia, inter donaria Iunonis suspenderit: quæ duravere usque ad tempora excidii Carthaginensis.* Quæ & ipsa ex Hannone refert Plinius, loco, quem proximè dicebamus.

Xeno-

Xenophon etiam, nescio quis, περίπλουν a in literas retulit: unde de longissimâ ætate Latmiorum regis quiddam refert Plinius lib. VII cap. XLVIII. Vide de eo & Salmasium in Solinum b initio cap. III, sive veteris distinctionis cap. I: ubi de divisione anni agere incipit.

a *Maris circumvectione.*
b *Pag.* 17.

Zeneus Chius de Chio insula volumen edidit, Athenæus lib. XIV: Ζηνὶς c, ἢ Ζηνόδις φησιν ὁ Χῖ© ἐν τῷ περὶ τ̃ πατρίδ© συγγράμματι.

c *Zenis, vel Zeneus Chius, ait in commentatione de patria.*

Zenodotus Trœzenius Umbricam historiam condidit. Dionysius Hal. lib. II Antiqu. Ζηνόδοτ© ϑ᾽ ὁ d Τροιζήνι© συγγραφεὺς Ὀμβρικῆς ἱστορίας. Suspicari autem liceat, eundem esse, ex quo Solinus cap. VIII tradit, Præneste ita dici à Præneste, Latini filio, Ulyssis nepote: quam nominis ejus caussam etiam legere est apud Stephanum in Πραίνεστος, & Martianum Capellam lib. VI. Alius est Zenodotus Ætolus, Cæsari Germanico memoratus penè initio commentarii in Aratea Phænomena. Item Zenodotus Theophilus; ex quo de Phalange, & Arachne, quædam narrat Nicandri interpres in Theriaca. Alius quoque est Zenodotus Ephesius: item alius Zenodotus Alexandrinus. De utroque Suidam adi.

d *Zenodotus autem Trœzenius, qui Umbricæ gentis historiam scripsit.*

Zenothemis à Tzetze Chil. VII Hist. CXLIV inter eos citatur, qui carmine aliqua tradidere de mirificis ac fabulosis hominum formis in terris remotis. Ac mox ejus περίπλουν laudat, indeq; duos adfert versus hexametros. Meminit quoque Plinius lib. XXXVII cap. II: ubi ab eo proditum ait, succinum vocari *langurium*, quia fiat ex urina bestiarum circa Padum, quæ *langa* vocentur. Idem ejusdem libri cap. VI, tribus in locis, eum testem citat super sarda, & onyche. Adhæc Ælianus lib. XVII de natura animal. cap. XXX narrat ex eo, ut in palude Mæonide sint pisces, quibus etiamnum palpitantibus boves non minùs lubenter vescantur, quàm fœno: sed ab iis mortuis planè dicit abhorrere.

Zopyrion is, qui Flavio Josepho celebratur lib. I contra Apionem, ubi & Judæorum meminisse ait, historicus fuisse videtur. At grammaticus is erat, qui partem principem fecerat Prati vocabulorum: nempe illam ab A usque ad E. Nam sequentia Pamphilus collegerat: ut ex iis constat, quæ in frontispicio Suidæ legere est.

Zopyrus Byzantius historias scripsit: quarum lib. tertium citat Plutarchus in parall. min. cap. XXXVI. Idem, puto, est Zopyrus, cujus meminit Marcellinus in vita Thucydidis. At alius est Zopyrus

Heracleota, cujus craterem esse ferunt, Orpheo inscriptum; ut ex Clemente Alexand. discimus. Meminit & Zopyri oratoris Laërtius in Timone, qui æqualis fuit Timoni, ut Ptolomæi Philadelphi temporibus vixerit. Mentio item fit Zopyri, nescio cujus, apud Stephanum in Ἀφροδισιάς; ubi ex Zopyro ait, ab Alexandro Polyhistore proditum esse, Aphrodisiada, Ciliciæ civitatem, nomen hoc ἀπὸ τῆς Ἀφροδίτης a accepisse. Etiam Harpocrationi in Ἕρμος citatur Ζώπυρος b ἐν τοῖς περὶ ποταμῶν. Ac Suidas in Ψιθυριστοῦ tradit ex Zopyro, templa à Theseo fuisse erecta Mercurio Ψιθυριστῇ c, & Amori, ac Veneri, postquam deprehendisset, calumnias esse, quæ mariti auribus adversus Hippolytum insusurrásset Phædra.

Zoroastres magus collectanea sacra scripsit rerum Persicarum, memorata Eusebio extremo libro primo Præparat. Euang. Καὶ ὁ Ζωροάστρης δὲ ὁ μάγος ἐν τῇ ἱερᾷ συναγωγῇ τῶν Περσικῶν φησι κατὰ λέξιν. Subjicit deinde verba Zoroastris de Deo. Videtur id opus de sola Persarum religione egisse; atque idcirco vocatum ἱερὰ e συναγωγή. Quin Zoroastres autem hic sive quisquis hoc nomine eum inscripsit librum, longè recentior sit Bactrianorum rege, mago & ipso, quicum postremum Ninus bellum gessisse dicitur; minimè mihi dubium est. Olim tamen de eo dubitatum videtur; ut ex his Plinii verbis liquet lib. xxx cap. 1: *Magia sine dubio orta in Perside à Zoroastre. Sed unus hic fuerit, an postea & alius, non satis constat.* De junioris Zoroastræ scriptis aliis, seu veris, seu fictis, Suidam adi; qui eum cum antiquo confundit.

a *A Venere.*
b *Zopyrus in libro de Fluviis.*
c *Susurroni.*
d *Et Zoroastres magus in sacra collectione Persicorũ sic ait ad verbum.*
e *Sacra collectio.*

FINIS LIBRI TERTII.

GERAR-

GERARDI JOANNIS VOSSII
DE
HISTORICIS GRÆCIS
LIB. IV.

CAPUT I.

Novum initium de iis, qui ante bellum Peloponnesiacum fuerunt. Sisyphus Cous. Corinnus. Dares Phrygius. Dictys Cretensis. Iudicium de scriptoribus, qui duorum horunce nomina ementiuntur. Simmias Rhodius. Eumelus Corinthius. Bugonia ejus. Cadmus Milesius. Epimenides Cretensis. Bion Proconnesius. Anacharsis Scytha. Archetimus Syracusanus. Polyzelus Messenius.

Xposui meliorem eorum partem, quos historicum tractâsse argumentum comperissem. Sed cùm primùm hunc auspicarer laborem, carptim quidem de illis aliquid dicere statueram, qui ante Herodotum vixissent, historicorum, quos habemus, antiquissimum: de iis autẽ accuratiùs tractare animus erat, qui postea floruerunt: nec de omnibus tamen; sed istis duntaxat, quorum opera, si non omnia, at aliqua, ad nos pervenissent; vel luculenta saltem fragmenta, doctorum virorum industriâ collecta, superessent. Sed postquam provehi paullùm cœperam, consultius judicavi, si nec eos præterirem omnino, quos penitùs nobis temporum invidisset injuria. Quare mox longè plurimos adjunxi, quorum præter nuda nomina, & operum titulos, nihil nobis reliquum foret. Sed nè tum quidem nimis anxiè hoc studui, nequem omitterem alicubi lectum mihi, aut observatum. Nam reminisci omnium, aut cuncta, quæ aliquando annotâssem, lustrare, per occupationes graves non licebat: & eo me solabat, quòd ex-

tremo de iis loco agi à me posset, qui se antea minimè obtulissent. Hoc animo non omnino segniter progressus sum in iis contexendis, quæ attuli tribus superioribus libris. Nunc reliquum, quod occurrit, pertexam; ac priùs dicam, paullo curatiùs, de iis, qui Herodoto superiores, vel pares fuerunt: exinde eorum, qui post Herodotum fuerunt, non paucos referam, antea indictos mihi.

Tempus illud, quod Peloponnesiacum bellum (quousque Herodotus pertigit) antecessit, commodè in partes quatuor dispescimus. Primum est, quod Olympiadas præcedit. Alterum à primâ se Olympiade usque ad Cyrum, & Crœsum, extendit. Tertium producitur usque ad initium belli Persici. Postremum hinc fluit usque ad bellum Peloponnesiacum.

Quatuor isti ad Troiana tempora referuntur, Sisyphus Cous, Corinnus, Dares Phrygius, & Dictys Cretensis. Sisyphus Cous, ut aiunt, Teucri scriba fuit, ac res ad Ilium gestas primus literis consignavit: ex eo autem, & Dictye Cretensi, Homerus hausit, quæ cecinit; si credimus Joanni Meleli chronographo; ex quo id refert Ioa. Tzetzes Chil. v. Hist. xxix.

Ab aliis autem primus dicitur Corinnus, Palamedis discipulus, durante etiamnum bello Trojano; Iliadem carmine modulatus, atq; id literis Doricis à Palamede inventis. Dardani quoq; pugnam adversus Paphlagonas exposuerit, omneq; poësios suæ argumentum ex eo hauserit Homerus, ut aiunt. Autor Suidas in Κόριννος.

Dares Phrygius, sacerdos Trojanus, ab Homero celebratur Il. E. Ejus Phrygiam Iliadem suâ etiamnum ætate exstitisse, ait Ælianus lib. xi Var. Hist. cap. 11. De eodem sic Photius Patriarcha in biblioth. cod. cxc: ubi excerpta adfert ex Ptolomæi Hephæstionis nova ad variam eruditionem historia: Ἀντίπατρος [a] δέ φησιν ὁ Ἀκάνθιος, Δάρητα πρὸ Ὁμήρου γράψαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γενέσθαι Ἕκτορος, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀνελεῖν ἑταῖρον Ἀχιλλέως.

[a] Antipater Acanthius refert, Daretem, qui ante Homerū Iliadem conscripsit, monitorem fuisse Hectoris, auctorémq; ne Achillis socium interimeret.

Etiam Dictys Cretensis bello Trojano Idomenea sequebatur; ac præter Italica, Suida teste, libris novem consignavit bellum Trojanum: Homerus autem eum in poëmate suo est secutus: ut quidem auctor est Tzetzes Chil. v Hist. xxx.

Porrò ex Dictye, & Darete, depromtum esse censet Scaliger, quod, contra Homeri, & aliorum auctoritatem, perscriptum est in Chronico Eusebii ad an. IↃCCCLXII, Hectoris filios Ilium recepisse, expulsis Antenoris posteris, Helenâ subsidium ferente.

Quin hodieque exstant anonymi duo de bello Trojano; qui consi-

consignarunt libros, unum sub nomine Dictys Cretensis, alterum verò Daretis Phrygii. Quod commentum ut colore aliquo meliùs falleret, finxit prior quendam Q. Septimium Romanum, qui per literàs significaret Q. Arcadio, ut in Creta insula, cùm vi tempestatis terra desedisset, in hiatu illo apparuerit Dictyis sepulchrum, atque in eo à pastoribus inventa sit arcula plumbea, librum Dictyis continens de Bello Trojano, qui literis scriptus esset Phœniceis. De Darete autem Phrygio tale auctori placuit figmentum. Cornelium Nepotem inducit scribentem ad Crispum Sallustium, ut Athenis esset repertus αὐτόγραφος a liber Daretis, quem dixi: atque ut hunc Latinâ togâ donârit, & amicitiæ hoc monumentum muneris loco Sallustio mittat. Sed exstat genuini Cornelii Nepotis liber de Attici vita; item, quem scripsit de Imperatoribus externis. Quid his libris purius, elegantiúsque? Quid ad ista tralatio Daretis? Nempe, ut dici solet, aliter catuli olent, aliter sues. Rectè igitur sensit Ludovicus Vives in quincto de tradendis disciplinis; cùm ait, & Daretem, & Dictyn illum, (quorum tamen hic aliquanto est cultior, & elegantior,) esse *figmenta eorum, qui de bello famosissimo voluerunt ludere.*

a *Ipsius auctoris manu scriptus.*

Atque isti quidem, quos dixi, vixisse dicuntur tempore belli Trojani. A Trojæ autem excidio usque ad primam Olympiada anni sunt quadringenti & septem.

Ac circa quidem Olympiadum initium fuerit Simmias, ortu Rhodius, sed è Samo oriundus. Siquidem à bello Trojano annis tantùm quadringentis & sex distabat; ut Suidas tradit. Ex quo etiam discimus, scripsisse eum Samiorum ἀρχαιολογίαν, sive antiquitates horum, atque origines. Ex poëmate ejus, quod Apollo inscribebatur, tredecim versus περὶ τῶν ἡμικύνων b refert Tzetzes Chil. VII Hist. CXLIV. Alius, eóque junior, est Simmias grammaticus, itidem Rhodius; de quo Strabo in XIV.

b *De hominibus canina habentibus capita.*

Nec multo pòst fuit Eumelus Corinthius. Nam Olympiade III floruisse, legimus in Chronico Hieronymiano: sed postea, alios secutus, vixisse ait Olymp. IX anno ultimo. Sanè & nonâ vixerit, juxta Cyrillum initio librorum contra Julianum. Cui & præivit Clemens Alex. in primo Στρωματέων, ut alibi ostendimus. Genuinum Eumeli opus erat προσόδιον c ἐς Δῆλον: ex quo Pausanias quædam adducit. Tribuebatur ei quoque historia Corinthiaca. Unde idem Pausanias initio Corinthiacorum: Εὔμηλος ὁ Ἀμφιλύτου τῶν Βακχιαδῶν καλουμένων, ὃς καὶ τὰ ἔπη λέγεται ποιῆσαι, φησὶν

c *Hymnum supplex venientis in Delū.*

σὶν ἐν τῇ Κορινθίᾳ συγγραφῇ, (εἰ δὴ Εὐμήλου γε ἡ συγγραφή) Ἐφύραν, Ὠκεανοῦ θυγατέρα, οἰκῆσαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. *Nam Eumelus, Amphilyti filius, è gente Bacchiadarum, qui carmina dicitur fecisse, in Corinthiacâ historia (si modò Eumeli illud opus est) scriptum reliquit, Ephyren, Oceani filiam, primam iis in finibus consedisse.* Ex quibus etiam verbis genus Eumeli vetustissimum cognoscimus. Non dubium autem, quin hujus inprimis operis ratione historicus poëta vocetur ab Isaacio Tzetze commentario in Lycophronem: qui & aliquot ejus versus adducit. Præterea à nonnullis ei adscribebatur Τιτανομαχία. Quod indicat locus iste Athenæi lib. VII: Ὁ a τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος, ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅστις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν. Etiam Βουγονίας, & Εὐρωπίας, auctor credebatur. Hieronymus in Chronico Eusebiano ad annum MCCL: *Eumelus poëta, qui Bugoniam, & Europiam; & Arctinus, qui Æthiopida composuit, & Ilii Persin; agnoscuntur.* Prius Eumeli opus etiam nominat Varro lib. II de re Rust. cap. V: *Sed bono animo es. Non minùs satisfaciam tibi, quàm qui Bugoniam scripsit.* Erat id opus de apibus, quæ Græcis βουγένοι b, & βουγενεῖς dicuntur. Εὐρωπίας volumen, sive Εὐρώπης, ut Pausanias vocat, erat de Europa, Agenoris filia, vel de tertiâ orbis parte. Sanè pro Εὐρώπῃ etiam Εὐρωπείαν, vel Εὐρωπίαν dixisse Euripidem, & Sophoclem, ostendit Scaliger ad Eusebii locum allatum. Versus duos ex Εὐρωπίᾳ adducit Clemens Alexandrinus. Meminit & anonymus Homeri scholiastes in Iliad. B c. Fortasse & Græcorum reditum composuit. Id putat Gyraldus dial. III hist. poët. qui *Eumelum Corinthium* legit apud Pindari scholiastem, ubi vulgò *Eumolpus*. Verba sunt scholiastæ in Olymp. Od. XIII: Διὰ d τὸν Εὔμολπον, ὄντα Κορίνθιον, καὶ γράψαντα νόστον τῶν Ἑλλήνων. Si eo non Græcorum ab Ilio reditus, sed Argonautarum è Colchide intelligendus: pars fuerit Corinthiacorum, quæ ad usque reditum Argonautarum perduxit. Sed quid sibi vult, quod apud Clementem Alexandrinum VI Στρωμ. est: Τὰ e Ἡσιόδου μετήλλαξεν εἰς πεζὸν λόγον, καὶ ὡς ἴδια ἐξήνεγκεν, Εὔμηλος τε, καὶ Ἀκουσίλαος, οἱ ἱστοριογράφοι. Meminere quoq; Eumeli, Scholiastes Apollonii in extremum lib. III, Euripidis interpres in Medeam, atque alii.

Eumelo hoc junior fuit Cadmus Milesius, si solùm pusillo fuit tempore ante expeditionem Persicam: quod Josephus sentire videtur lib. I contra Apionem. Ut omnino errent, qui paullo tantùm Orpheo ipso juniorem fuisse arbitrantur; quod apud Suidam legere est. Sed Suidas duos facit Cadmos Milesios: quorum unus Pan-

a *Is qui Titanomachiam fecit, sive is Eumelus est Corinthius, sive Arctinus, sive quisquis ejus operis auctor laudari gaudet, in secundo sic inquit.*

b *Hesychius in* Βουγενεῖς.

c *Pag. 121.*

d *Propter Eumolpum Corinthium, qui Græcorum reditum scripsit.*

e *Hesiodi opera pedestri sermone expressere, proq; suis edidere, Eumelus, & Acusilaus, historiographi.*

Pandionis fuerit filius, alter Archelai: antiquiorem illum, hunc juniorem fuisse arbitratur. De ætate junioris nihil adferre possumus. Propterea de eo quoque diximus libro III. Sed vetustior ille saltem præcessit Bionem Proconnesium; ut mox parebit. Inter Eumelum igitur fuerit, & Pherecydem Syrium: cujus Bion iste æqualis erat. Meminit ejus Cadmi quoque Strabo libro primo: ubi tres istos solutâ oratione primos scripsisse ait, Cadmum, Pherecydem, & Hecatæum. Hoc enim ordine eos collocat: quia Hecatæus Pherecyde est junior, Pherecydes Cadmo: quem iccirco primum prosâ fecisse libros, ait Plinius lib. V cap. LVI, his verbis: *Nec Miletus fraudanda cive Cadmo; qui primus prosam orationem condere instituit.* Possit tamen alius videri, propterea quòd idem Plinius lib. VII cap. LVI hunc in modum narret: *Prosam orationem condere Pherecydes Syrius instituit, Cyri regis ætate: historiam, Cadmus Milesius.* Hæc sic reconciliari posse arbitror, quòd, cùm antea ingenii doctrinæque monumenta nonnisi carmine relinquerent, primus Cadmus Milesius, jam Halyattis tempore, res gestas prosâ conscripserit: posteaq; tempore Crœsi, ac Cyri, primus in philosophia idem egerit Pherecydes Syrius. de quo sic Laërtius in ejus vita: Τοῦτόν φησιν ὁ [a] Θεόπομπος πρῶτον περὶ φύσεως καὶ θεῶν Ἕλλησι γράψαι. Hunc Κάδμον [b] τὸν παλαιὸν vocat Clemens Alexandrinus lib. VI Στρωματέων. Scripsit origines Mileti, & totius Ioniæ, libris IV; ut ait Suidas. Sed non videri genuina, quæ sub ejus nomine circumferebantur, [c] auctor est Dionysius Halic. in judicio suo de Thucydide. ubi sic scribit: Οὔτε γὰρ διασώζονται τῶν πλειόνων αἱ γραφαὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. οὔθ' αἱ διασωζόμεναι παρὰ πᾶσιν, ὡς ἐκείνων οὖσαι τῶν ἀνδρῶν, πιστεύονται. ἐν αἷς εἰσιν αἵ τε Κάδμου τοῦ Μιλησίου, καὶ Ἀρισταίου τοῦ Προκοννησίου, καὶ τῶν παραπλησίων τούτοις.

Epimenidis Cnosii ætatem cognoscimus inde, quòd Athenas à Cylonio scelere expurgârit Olymp. XLIV, ut est apud Suidam; vel XLV, ut docet Eusebius in Chronicis. Etiam Laërtius floruisse dicit Olymp. XLVII; ejúsque ad Solonem epistolam recitat, quam exaravit, cùm Pisistratus Athenis dominaretur. Varia, quæ reliquit, recitat Laërtius in ejus vita. Sunt autem ista: Curetum, & Corybantum generatio, & theogonia, ad quinque millia versuum; item Argûs navis apparatus, & structura; & Jasonis in Colchon navigatio, ad sexies mille, & quingentos versus. Prosâ præterea egit de sacrificiis & rep. Cretensium. Adhæc de Minoë, & Rhadamantho, versus quater mille. Sed præter ista etiam expiandi ri-

a *Hunc ait Theopompus primum de natura, & Diis, scripsisse Græcis.*

b *Cadmũ veterem.*

c *Maxima enim partis scripta ad nostra tẽpora non pervenerunt: aut, siqua ad hanc diẽ servata sunt, non omnes esse illorum, quibus tribuuntur, existimant. ut sunt illa, quæ Cadmo Milesio, quæq; Aristæo Proconnesio, & ejusmodi aliis, adscribũtur.*

cum carmine tradidit. Eustathius in Dionysiū: ἐ'ξ αὐτῆς a (de Gortyna, Cretæ civitate, sermo est) ἦν Ἐπιμενίδης, ὁ ποιήσας δι' ἐπῶν καθαρμούς. Celebrat & Suidas, qui scripsisse ait μυστήρια b, καὶ καθαρμοὺς, (leg. καθαρμοὺς,) καὶ ἄλλα αἰνιγματώδη. Imò & Telchiniacæ historiæ auctor quibusdam credebatur. Ostendit hoc iste Athenæi locus lib. VII: Ὁ μὲν c τὴν Τελχινιακὴν ἱστορίαν συνθεὶς, εἴτ' Ἐπιμενίδης ἐστὶν ὁ Κρὴς, ἢ Τηλεκλείδης, εἴτ' ἄλλος τὶς, ἱεροὺς φησὶν εἶναι ἰχθύας δελφῖνας, καὶ πομπίλους. Plura de Epimenide Plato lib. de Legibus, Maximus Tyrius serm. XXII, & XXVIII, Pausanias in Corinthiacis, Suidas in Epimenides, ac imprimis Laërtius in vita ejus. Meminere etiam Aristoteles in IV φυσ. ἀκρ. atque ibi Simplicius. item ex Aristotele Themistius, ex Theopompo Valerius Max. lib. VIII Memorabilium cap. XIII. Plinius lib. VII Nat. Hist. cap. XLVIII, Plutarchus in Solone, Apollonii scholiastes in lib. II, & IV, atque alii multi. E junioribus consulendus Lilius Gyraldus in hist. poët. dial. II.

Circa eadem tempora fuit Bion Proconnesius: quippe æqualis Pherecydis Syrii: ut Laertius nos docet in Bione: ubi & addit, duos ejus libros ferri. Cadmo autem Milesio juniorem esse, argumento est illud, quòd historiæ ejus capita seu summaria exscripsit. Clemens Alexandrinus lib. VI Στρωμ. Ὁ d Προκοννήσιος Βίων τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψε, κεφαλαιούμενος.

Bias Prienensis, unus è septem sapientibus, poëma fecit de Ionia; teste Laërtio. Ex quo etiam scimus, Halyattis tempore vixisse; hoc est, circa tempora Pherecydis Syrii, & Epimenidis.

Anacharsis quoque Scytha, Solonis æqualis, concessit Athenas Olympiade XLVII; ut Laertius dicit. Qui etiam testatur, præter nongentos versus de re bellica, scripsisse de legibus Scytharum, & de iis, quæ apud Græcos vidisset ad vitæ frugalitatem utilia.

His quoq; temporibus floruit Archetimus Syracusanus. Prodidit Thaletis, & aliorum sapientum cum Cypselo congressum; eique se interfuisse dicit, teste Laërtio in Thalete. Videtur alius ab Archetimo, Arcadicorum scriptore; de quo lib. III dictum.

Circa Olympiadem L fuit Polyzelus Messenius, historiographus. Nam creditur fuisse pater Ibyci, poëtæ Lyrici; qui eo tempore floruit, quo apud Lydos Crœsus, apud Samios Polycrates tyranni pater imperabat, circa Olymp. LV. Auctor Suidas in Ἴβυκος.

Floruit & tum Mimnermus. Natus autem Olymp. XXXVIII. Hic, ut Pausanias in Bœoticis refert, ἐλεγεῖα e ἐς τὴν μάχην ἐποίησε τὴν Σμυρναίων

a Ex ea oriundus erat Epimenides; qui versibus expiationes scripsit.
b Mysteria, & lustrationes, & alia ænigmatica.
c Qui Telchiniacā historiam composuit, sive Cretensis Epimenides fuerit, sive Teleclides, sive alius quispiā, sacros esse pisces dicit delphinas, & pompilos.
d Bion Proconnesius veteris Cadmi libros trāscripsit, indq; compendium redegit.
e Elegias fecit de pugna Smyrnæorum adversus Gygen, & Lydos.

γαίων περὶ Γύγην τε καὶ Λυδῶν. Non igitur res sui ævi descripsit: sed prisci. Nam Gyges ille proavus Halyattis, abavus Crœsi, fuit.

CAPUT II.

Aristeæ Proconnesii ætas pluribus, quàm libri primi initio, excussa. In Suidæ loco conjectura. Aristeæ hujus Arimaspia fabulis referta; imò, Dionysii judicio, supposititia. Fabella de anima Aristeæ, quoties vellet, oberrante extra corpus, ac denuò sese ei insinuante. Refelli eos temporum ratione, quibus Aristeas creditur Homeri fuisse magister. Xenophanes Colophonius. Falsò tributam Pythagoræ Samio historiam de Samiorum bello cum Cyro rege. Ne quidem B. Hieronymi ætate Pythagoræ quicquam exstitisse. Quis aureorum carminum auctor sit. Suidas emendatus. Item correctus scholiastes Euripidis. Acusilaus Argivus. Diagoræ, cognomento Athei, sermones Phrygii. Democritus Abderita. Glaucus Rheginus. An ætate Aristotelis superfuerint Persica Empedoclis.

PAullo hoc junior Aristeas Proconnesius, Democharidis, aut Caustrobii filius, fuit. Siquidem γέγονε κατὰ Κροῖσον, καὶ Κῦρον: ut est apud Suidam. Addit autem, floruisse Ὀλυμπιάδι ν´ β. Sed hoc non bene convenit cum eo, quod dixerat, claruisse tempore Crœsi, & Cyri. Nam Cyrus regnare demum in Persia cœpit Olymp. LV. Ac Crœsus, juxta quosdam, eapse Olymp., juxta alios, superiori, imperare Lydis cœpit. Quare censeo scribendum, Ὀλυμπιάδι ε νε´. Nempe excidit E propter E sequens. Sequitur enim, ἔγραψε δὲ τοῦ ὄ-τος. Vel dicendum, Suidam, aut alium, cùm legisset apud nonnullos, Aristeam floruisse Olymp. L; apud alios autem invenisset, claruisse temporibus Crœsi, & Cyri: utrumque parùm cautè conjunxisse. Sanè apud Anonymum quoque ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ Olympiadis L annum I legere est: Ἀριστέας Δημοχάριδος ἢ Καυστροβίου, Προκοννήσιος, ἐποποιός, ὁ τὰ Ἀριμάσπεια καλούμενα ἔπη πεποιηκώς, ἐγνωρίζετο. Ac tum clarescere cœpisse, verisimile est. Sed majus sine dubio nomen ejus fuit Cyri, & Crœsi temporibus. Quare nec displiceret apud Suidam, Γέγονε δὲ τῇ Ὀλυμπιάδι ν´, καὶ κατὰ Κροῖσον καὶ Κῦρον.

a Fuit temporibus Crœsi & Cyri.
b Olymp. quinquagesima.
c Olymp. quinquagesima quinta.
d Edidit enim hic.
e Aristeas Democharidis vel Caustrobii filius, Proconnesius, poëta epicus, auctor carminis, quod Arimaspia vocatur, hoc tēpore claruit.
f Fuit autē Olympiade quinquagesima, ac porrò, Crœsi, & Cyri temporibus.

Κῦρον. Aristeas hic καταλογάδην, hoc est, oratione solutâ, scripsit Θεογονίαν *a*, versibus circirur mille. Item carmine composuit historiam Hyperboreorum Arimasporum; quæ libris tribus constabat. Auctor horum quoq; Suidas. Historiæ de Arimaspis meminit cùm anonymus ille in Olympiadum descriptione, quem dixi: tum Herodotus lib. IV. item Strabo lib. I. Idem lib. XIII ait, Ἐντεῦθεν δ' ἐστὶν Ἀριστέας, ὁ ποιητὴς τῶν Ἀριμασπείων καλουμένων ἐπῶν, ἀνὴρ γόης, εἴ τις ἄλλος. Item Tatianus orat ad gentes: Ἀριστέας ὁ Προκοννήσιος, ὁ τὰ Ἀριμάσπεια συγγράψας. Pausanias quoque in Corinthiacis refert ex Aristea hoc gryphes cum Arimaspis, qui supra Issedones sunt auri caussâ assiduè pugnare. Ac in Eliacis tradit, potuisse Aristeam de Hyperboreis planè cognoscere ab Issedonibus; ad quos, Herodoto etiam teste, se aliquando profectum fuisse, carminibus prodidit. Quin & versus aliquot ex Arimaspiis Aristeæ citant Longinus libro περὶ ὕψους, & Tzetzes Chil. VII Histor. CXLIV. Meminit ejus quoque Pollux lib. IX cap. V. E Latinis eum Gellius lib. IX cap. IV reponit inter scriptores, miraculorum, fabularúmque, plenos. Et hoc antiquior Plinius sic scribit lib. VII Nat. Hist. cap. II: *Sed & juxta eos, qui sunt ad Septentrionem versi, haut procul ab ipso Aquilonis exortu, specuq; ejus dicto, quem locum Gesclithron* (γῆς κλεῖθρον, ut rectè Turnebus *d* legit, hoc est, terræ claustrum) *appellant, produntur Arimaspi, quos diximus, uno oculo in fronte mediâ insignes: quibus assiduè bellum esse circa metalla cum gryphis, ferarum volucri genere, quale vulgò traditur, eruente ex cuniculis aurum, mirâ cupiditate, & feris custodientibus, & Arismaspis rapientibus, multi, sed maximè illustres, Herodotus, & Aristeas Proconnesius scribunt.* Hæc mera esse Græculorum commenta, satis indicant, qui proximis seculis Septentrionem descripserunt. Etsi autem tot veterum Aristeæ Arimaspia laudent: minimè tamen genuinum, sed suppositicium opus fuisse, sententia erat Dionysii Halicarn. in judicio suo de Thucydide. Fabulantúr de hoc Aristea, animam ejus corpore, quoties vellet, exîsse, atque idem postea ingressam. Vide Herodotum lib. IV, Apollonium in Hist. Mirab. cap. II, Plinium lib. VII cap. III, Maximum Tyrium dissert. XXII, & XXVIII, Origenem contra Celsum lib. III, Hesychium Illustr. περὶ σοφῶν, Æneam Gazæum in Theophrasto, Tzetzem Chil. II Hist. L. Satis autem mirari non possum eorum opinionem, qui (ut Strabo auctor est in XIV) Aristeam istum putarunt fuisse magistrum Homeri: quem honorem alii Creophylo tribuere maluerunt. Nam etsi de Homeri ætate (quem non multo ante primam

a Deorum originem.
b Inde (puta è Proconneso) fuit Aristeas, auctor carminũ, quæ Arimaspia dicuntur, præstigiis nemini secundus.
c Aristea Proconnesii, qui Arimaspia conscripsit.
d Lib. 24. Advers. cap. 42.

mam

mam Olympiada vixisse putamus) admodum discrepantes sint veterum sententiæ: tamen extra controversiam illud est, saltem seculo toto Aristea fuisse grandiorem. Nisi quis tam stultè sapiat, ut credat, revixisse annis, postquam obiisset, CCXL, ut fabulantur, teste inter alios Tzetze *a*. Sed de Aristea satis: præsertim quando & initio operis aliquid de eo diximus.

Xenophanes Colophonius, qui circa LX Olympiada vixit, præter alia ἐποίησε *b* Κολοφῶνος κτίσιν, καὶ τὴν εἰς Ἐλέαν τῆς Ἰταλίας μετοικισμόν: ut est apud Laertium in vita ejus. Plura de eo diximus in Poëtis Græcis.

Eâpse Olympiade, eodem Laërtio teste, floruit Pythagoras, nobilis ille philosophus Samius. Historiam hic scripsit belli inter Cyrum & Samios gesti; si Cedreno credimus. Ejus verba sunt: Περὶ *c* τοῦ πολέμου Κύρου καὶ Σαμίων Πυθαγόρας ὁ Σάμιος συνεγράψατο. ὃς καὶ εἶπεν, αὐτὸν ἐκεῖ τεθνάναι εἰς τὸν πόλεμον. Sed omnino fallitur Cedrenus. Siquidem, ut Lucianus *d* ait, ὁ θεσπέσιος *e* Πυθαγόρας μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσε. Sanè nullum eorum, quæ ei tribuebantur, controversiâ carebat. Unde Josephus lib. II Antiquitatum Judaicarum: Πυθαγόρου *f* μὲν οὐδὲν ὁμολογεῖται σύγγραμμα. Itaque cùm B. Hieronymus se Pythagoræ autoritate tueretur: Ruffinus, eum refellens, negabat, quicquam hujus philosophi extare. Nec aliter se tueri potuit beatus presbyter, quàm si diceret: *De dogmatibus, non de libris, locutus sum: quæ potui in Cicerone, Bruto, ac Seneca, discere.* Quorundam tamen alia est sententia. Sanè, ut Diogenes Laërtius in vita ejus philosophi scribit, Γέγραπται *g* τῷ Πυθαγόρᾳ συγγράμματα τρία, παιδευτικὸν, πολιτικὸν, φυσικόν. Quod autem ad ἔπη χρυσᾶ *h*, etsi Proclus quoque libro III in Timæum eorum πατέρα Pythagoram vocet, ea tamen non Pythagoræ erant, sed Pythagorici alicujus: nempe Philolai, vel Lysidis. Unde continuò subjungit Laërtius: Τὸ δὲ *i* φερόμενον, ὡς Πυθαγόρου, Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ, φυγόντος εἰς Θήβας, καὶ Ἐπαμεινώνδα καθηγησαμένου. Porrò Laertii locum exscripsit Suidas: sed mala manus accessit, quæ eum corrupit. Nam vulgò legitur, Συνέγραψε δὲ ὁ Πυθαγόρας μόνα τρία βιβλία, παιδευτικὸν, πολιτικόν. τὸ δὲ φερόμενον τρίτον, ὡς Πυθαγόρου, Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου, μαθητοῦ αὐτοῦ γενομένου, καὶ φυγόντος εἰς Θήβας, καὶ καθηγησαμένου Ἐπαμεινώνδα. τινὲς δὲ ἀνατιθέασι αὐτῷ καὶ

a Chil. 2. Hist. 50.
b Fecit poëma de origine Colophonis, item de migratione in coloniam Eleam, quæ in Italia est.
c Quo de bello Cyri & Samiorum Pythagoras Samius historiam scripsit, qui & ait, ipsum (regem Cyrum) eo in bello esse interfectum.
d Lib. de lapsu in salutatione.
e Divinus Pythagoras nullâ doctrina suæ parte relinquere ipse literis à se consignatam dignatus est.
f Pythagora nihil est, quod certò ejus esse constet.
g Tria Pythagoras volumina scripsit, de institutione, de doctrina civili, & de rerum natura.
h Aurea carmina.
i Quod verò Pythagoræ nomine circumfertur, est Lysidis Tarentini, qui Thebas fugit, & Epaminondam instituit.

τὰ χρυσᾶ ἔπη. *Scripsit autem Pythagoras tria volumina de institutione, de morali doctrina. Tertium verò, quod Pythagora nomine circumfertur, est Lysidis Tarentini, discipuli ejus, qui Thebas fûgit, & Epaminondam docuit. Quidam verò Pythagoræ etiam tribuunt aurea carmina.* Qui locum hunc ita pervertit, non vidit, apud Laërtium dici, tria verè esse Pythagoræ: cui repugnaret, si tertium Lysidis esset. Non igitur ea Laertii mens fuit: sed hoc voluit, præter tria genuina quoddam esse opus, quod falsò circumferatur Pythagoræ nomine. Opus illud non nominat Laërtius, quia vel pueris notissimum erat, aurea carmina vulgò tribui Pythagoræ. Is, qui interpolavit Suidam, contentus est nominare duo opera Pythagoræ: tertium, nempe τὸ φυσικόν, præterit: sed, qualecunque sit, Lysidis esse ait: denique addit, præter duo genuina, & tertium Lysidis, etiam à nonnullis aurea carmina credi Pythagoræ: quasi non hæc ipsa sint, quæ tribus genuinis malè addi Laërtius dixerat.

At dubium, utrùm Cyri, & Cambysis, an potiùs Darii temporibus, floruerit Acusilaus Argivus. Saltem paullò antecessit expeditionem Persicam; ut libro primo cap. 1 ostensum ex Fl. Josepho *a*. Meminit ejus idem lib. 1 Antiquit. Jud. extremo cap. IV. Adhæc Apollodorus lib. II bibliothecæ. Item Strabo lib. X; quo loco ex eo refert, ut ex Vulcano, & Cabirâ, natus sit Camilus, ex Camilo tres Cabiri, ex Cabiro nymphæ Cabirides. Etiam à Clemente in primo Στρωματέων laudatus Ἀκουσίλαος ὁ Ἀργεῖος τοῖς ἑπτὰ σοφοῖς *b*. Celebrat quoque eum Apollonii scholiastes in lib. II: ubi de nomine ejus agit, ex qua quatuor, vel, juxta Epimenidem, quinque liberos genuit Phryxus. Idem lib. IV ex eo refert quædam de Endymione. Uti & aliquantò pôst, de origine Phæacum. Eopse libro citatur Ἀκουσίλαος ἐν τῷ περὶ γενεαλογιῶν *c*. Ἀκουσίλαος *d* ἐν τρίτῃ advocatur Harpocrationi in Ὁμηρίδαι. Meminit & Nicandri interpres in Theriaca. De Cœo, Latonæ parente, autorem eum laudat Etymologus in Κοῖος. Stylo scripsit simplici, ac sine ullis ornamentis: ut dicit Tullius lib. II de Oratore. Commentaria in eum edidit Sabinus sophista; qui sub Hadriano Cæs. vixit, teste Suida.

Venio ad eos, quos Darii temporibus vixisse, satis est manifestum. Talis est Diagoras philosophus. Nam fuit, juxta Eusebium, Olymp. LXXIV, & deinceps. Puto, eundem esse Diagoram Atheniensem, qui reliquit sermones Phrygios. Tatianus contra Græcos: Διαγόρας ὁ Ἀθηναῖος ἦν· ἀλλὰ τοῦτον, ἐξορχησάμενον τὰ παρ' Ἀθη-

a Lib. 1. contra Apionem.
b *Acusilaus Argivus in septem sapientibus.*
c *Acusilaus libro de genealogiis.*
d *Acusilaus lib. 3.*
e *Diagoras Atheniensis erat: sed quòd mysteria Atheniensium effutiisset, affecistis pœna: cúmque Phrygios ejus sermones legatis ipsi, nos odistis.*

Ἀθηναίοις μυστήρια, τετιμωρήκατε· καὶ τοῖς Φρυγίοις αὐτοῦ λόγοις ἐντυγχάνοντες, ἡμᾶς μεμισήκατε. Phrygios ſermones fuiſſe arbitror hiſtoriam eorum, quæ ad Cybellen, ſive matrem Phrygiam, & ejus ſacra, pertinerent: atque ab eo eſſe fine hoc conſcriptam, ut à ſacris illius homines averteret. Vide Suidam in Διαγόρας. Ἄθεον dictum, præter Suidam, referunt Cicero lib. I de Nat. Deorum, Lactantius lib. I de falſa relig. cap. II, & de ira Dei lib. I cap. IX, Theodoretus Therapeut. cap. VI, atque alii plurimi.

Vixit tum quoque Democritus Abderita, ſive, juxta alios, Mileſius. Quippe floruit Olym. LXXVII; ut Thraſylus in eo retulit libro, qui erat de legendis Democriti libris: vel Olympiade LXXX, juxta Apollodorum in Chronicis. De utroque autor Laërtius. Ex quo etiam diſcimus, Democrito huic tribui ſolere librum de ſacris in Babylone literis, de his, quæ ſunt in Meroë, de Oceani navigatione, de hiſtoria Chaldaica, & Phrygia. A Strabone etiam, in ipſo operis ingreſſu, in philoſophorum iis reponitur, qui primi poſt Homerum attigerint Geographiam.

Tum quoque fuit Glaucus Rheginus: utpote Democriti æqualis, ut diſcere eſt ex Laertii lib. IX a; qui ex eo narrat, Democritum Pythagoricorum quopiam magiſtro uſum eſſe. Sub Glauci Rhegini nomine exſtabat olim liber de poëtis. Sed pleriſque videbatur potiùs eſſe Antiphontis: ut ſcriptum eſt apud Plutarchum in vitis X Rhetorum. Hujus operis mentio quoque fit apud eundem Plutarchum libro de Muſica; ubi liber is vocatur Glauci Itali de poëtis & muſicis antiquis. Nec dubito, quin idem intelligatur ab Laërtio in Empedocle; ubi ex hoc quædam de Empedocle, philoſopho inſimul, & poëta, adducit. Item ab Harpocratione in Μουσαῖος, quando inter alios Glaucum de Muſæo ſcripſiſſe ait. Nam quantum Muſæi inter poëtas fuerit nomen, vel è ſexto Maronis omnes ſciunt.

a *In vita Democriti.*

Empedocles Agrigentinus Pythagoræ, & Parmenidis diſcipulus fuit, ac circa Olym. LXXXIV vixit; ut auctor eſt Laërtius. Ab eo Rhetoricen eſſe repertam, uti Logicen ab Zenone Eleate, tradidit Ariſtoteles in Sophiſta; ut & Laërtius in Empedocle, & Zenone Eleate. Lucretius libro I mirificè eum extollit; ubi de eo, & Sicilia, patriâ ejus, ſic canit:

Nil tamen hoc habuiſſe viro præclarius in ſe,
Nec ſanctum magis, & mirum, clarumq́ videtur:
Carmina quin etiam divini pectoris ejus

 Vociſe-

Vociferantur, & exponunt præclara reperta,
Vt vix humanâ videatur ſorte creatus.

Doctum virum vocat Cicero in Lælio. Præter Phyſica, & alia, etiam carmine tractavit Περσικὰ, ſive τὴν τοῦ Ξέρξου διάβασιν a. Sed cùm ea reliquiſſet imperfecta, ſoror, aut filia, combuſſit: quemadmodum ex Hieronymo tradit Laërtius in vita ejus. Sed ſi combuſta iſthæc fuere: quomodo meminiſſe eorum poteſt Ariſtoteles? Cujus hæc verba in Problematis Sect. XXI Problem. XXII: Ὥσπερ b καὶ Ἐμπεδοκλῆς μετενήνεγκεν ἐν τοῖς Περσικοῖς, εἰπών·

Ἄλφιτον ὕδατι κολλήσας ------.

An dicemus, locum eſſe corruptum, legendúmque videri, ἐν τοῖς Φυσικοῖς? quod placet doctiſſimo Io. Meurſio c. Sanè ex Φυσικοῖς ejus idem hemiſtichium citat in Μετεωρολ. lib. IV cap. IV. Alioqui dici poſſet, fuiſſe, qui Perſicorum opus imperfectum deſcripſiſſent, aut partem meliorem exſcripſiſſent, priuſquam flammis traderetur: vel ne flammis quidem abſumtum fuiſſe, ſed ita vulgò ab Empedoclis hæredibus fuiſſe dictitatum, ut deſcribendi copiam honeſtiùs aliis negarent: at tandem quomodocunque in manus hominum veniſſe.

a *Expeditionem Xerxis.*

b *Quomodo & Empedocles retulit in Perſicis; ubi ait, Farra cum aqua ſocians.*

c *Notis ad Chalcidium.*

CAP. III.

Simonides Ceus. Hecatæi complures. Hecatæi Mileſii ætas curatiùs adſerta, quàm à Suida, & anonymo Olympiadum ſcriptore, & Iof. Scaligero, factum erat. Ejus ſcriptoris varia. Emendantur Rufinus presbyter, & Freculphus epiſcopus. In Flavio Ioſepho conjectura. Dionyſius Mileſius. Hippys Rheginus, & inde Myis compendium. Athenæus, & Euripidis ſcholiaſtes, correcti. Charon Lampſacenus.

AT, tum ante expeditionem Perſicam, tum ejus tempore, fuit Simonides, Leoprepis filius, Ceus. Nam Olympiade natus LVI, florere cœpit circa Olymp. LXVII, & demum Olymp. LXXVIII obiit, cùm annorum foret LXXXIX. Hic Doricâ dialecto deſcripſit Cambyſis, & Darii imperium, & Xerxis prœlium navale cum Græcis, & pugnam ad Artemiſium; atque hæc quidem verſibus elegiacis. Sed pugnam Salaminiam carmine Lyrico panxit. Alia quoque multa fecit: de quibus Suidam conſule, & anonymum

ἐν Ὀλυμ-

ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. LXXII. ann. II. Sed imprimis operæ est videre, quæ de poëta hoc Lilius Gyraldus congessit dialog. IX histor. de poëtis. Ea quid hîc loci ignobili labore reponere attineat, planè non video. Præsertim quando & ipsi non negligenter de eo egimus libro de Poëtis Græcis, quem propediem juris publici facere animus est. Inde igitur, qui volet, petet cætera.

Tum quoque fuit Hecatæus, tertius eorum, quos primos oratione solutâ scripsisse Strabo *a* autor est. Sed ut de Eretriensi Hecatæo nihil dicam, cujus Plutarchus meminit in Alexandro: ut item Thasium prætercam, cujus hexastichon legitur in tertio Ἀνθολογίας: duo præcipuè ab antiquis Hecatæi celebrantur, unus Milesius, alter Abderita. Utriusque meminit Ælianus lib. XI de natura animal. cap. I Milesium laudat Pausanias in Laconicis; ubi refert, quid de infero cane tradiderit: item in Messenicis; ubi, quid de Oechalia senserit, docet. Eundem advocat Apollonii scholiastes in lib. IV. At Abderitam celebrat Stephanus in Ἐλίξοια, & Καρραμβύκαι. Milesius (de quo jejuniùs dictum initio libri primi, nunc verò fusior erit sermo nobis) Suidæ vixisse dicitur Olymp. LXV. Ac similiter anonymus in Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. LXV: Ἑκαταῖος *b* Ἡγησάνδρου Μιλήσιος ἱστορικὸς ἐγνωρίζετο. Ac sequitur eandem sententiam Iosephus Scaliger, elencho orationis Chronologicæ Paræi. ubi sic loquitur *c*: *Hecatæus Milesius Cyri, & Cambysis gesta scripsit, initio imperii Hystaspidæ. Itaque floruit sub Cyro, & toto imperii Cambysæ tempore.* Sanè Darius cœpit regere anno IV, Olymp. LXIV. Sed omnino junior aliquanto est, si discipulus est Heracliti; quod Laërtius scribit. Siquidem philosophus iste, ut idem Laërtius ait, Olymp. floruit LXIX. Et quid opus multis? Res satis aperta est ex iis, quæ de Hecatæo hoc narrat Herodotus lib. V. Nam bellum dicitur dissuasisse Aristagoræ adversus Persas: & eopse postea libro exponitur, quid consilii Aristagoræ dederit. Ac ne alium hunc Hecatæum putes, disertim vocatur Ἑκαταῖος *d* ὁ Ἡγησάνδρου, ὁ λογοποιός. Ac historias ejus advocat lib. VI, cùm ait, Ἑκαταῖος *e* ὁ Ἡγησάνδρου ἔφησε ἐν τοῖσι λόγοισι λέγων. Idem meminit ejus lib. II: ubi ejus genus adfertur ex Hecatæo ipso. Vocatur autem Ἑκαταῖος *f* ὁ λογοποιὸς γενεαλογήσας αὐτόν. Videntur, quæ ibi narrat, esse ex libris γενεαλογιῶν. Ejus operis librum primum Stephanus adducit in Ἀμφάναι: item in Μέλια, & alibi. Secundum nominat Harpocratio in Ἀδελφίζειν: Καὶ *g* Ἑκαταίῳ τῷ Μιλησίῳ ἐν β' γενεα-

a *Lib. I.*

b *Hecatæus, Hegesandri filius, Milesius historicus claruit.*

c Pag. 74.

d *Hecatæus, Hegesandri filius, historicus.*

e *Hecatæus, Hegesandri filius, ait in historiis.*

f *Hecatæus historicus sui ipsius genus referens.*

g *Et Hecatæo Milesio in secundo genealogiarum.*

γενεαλογιῶν. Tertium memorat Athenæus lib. IV: ubi ex eo, de Arcadum cœna agens, veſci illos ait mazâ, & ſuillis carnibus. Quartum autem laudat idem Stephanus in Μύγισοι, Τρεμίλη, aliiſque locis. Etiam Aſiæ deſcriptionem reliquit. Stephanus in Ἄβαρνος: Ἑκαταῖος a ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει. Idem opus citat in Γαῦλος. Nec Aſiam tantùm deſcripſit; ſed, puto, etiam Libyam, atque Europam. Nam argumenti ſimilitudo facit, ut idem videatur is, de quo Stephanus in Ἐλένειος: Ἑκαταῖος b περιηγήσει Λιβυκῶν. Idem in Αἰθάλη: Ἑκαταῖος c Εὐρώπῃ. Atque eadem citatur in Αἰζική, Ἄμπελος, & alibi ſæpe. Europæorum pars erant Æolica; niſi ſeorſum de his egiſſe malis. Stephanus in Ἀμαζόνιον· Ἑκαταῖος d ἐν τοῖς Αἰολικοῖς. Idem apud eum legas in Μιλήτου κόλπος. Sed fortaſſe alius is Hecatæus fuit. Imò ne illud quidem ſatis erat certum, an περιήγησις e Mileſii foret: quia Callimachus in eo libro, qui inſcribebatur Πίναξ παντοδαπῶν συγγραφέων f, tribuebat alteri Hecatæo, quem appellabat hominem inſularem. Sic enim ſcribit Athenæus lib. II: Ἑκαταῖος g ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον. Καλλίμαχος γὰρ αὐτὸ ἀναγράφει νησιώτου. Satis iſtis ex verbis liquet, περιήγησιν tribuiſſe nec Mileſio, nec Abderitæ; ſed tertio cuidam, homini inſulari. Quod ſi jam olim Hecatæos iſtos non ſatis diſtinxere: quàm id difficile hodie ſit, omnes intelligunt. Itaque nec liquet; cujus fuerint hiſtoriæ, quas ſignat Stephanus in Οἴνη, cùm ait, Ἑκαταῖος h ἱστοριῶν πρώτῳ. Ac ſimiliter, cùm Apollonii ſcholiaſtes inquit, Ἑκαταῖον ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν egiſſe περὶ i Θεσσαλικῆς Ἰτωνίας. Hecatæi, præter eos, quos dixi, ſcriptores, meminit quoque, è Latinis Solinus cap. XXII, & XLIII, ac Ammianus Marcellinus lib. XXII: è Græcis Diodorus Siculus lib. I: ubi eum, ut & Cadmum, & Hellanicum, alióſque priſcos, multùm ad fabulas declinare, ait: item Dionyſius Halic. περὶ Θουκυδίδου χαρακτῆρος: & Strabo lib. VI; ubi de Inacho fluvio tractat: & lib. VII; ubi, ab Hecatæo Mileſio traditum ait, barbaros in Peloponneſo ante Græcos habitâſſe. Et lib. VIII; quo in loco ex eodem ſcriptore refert, Eleos ab Epeis diverſos eſſe. Et lib. XII; ubi Henetam ait Hecatæo Mileſio eſſe Amiſum. Item Plutarchus libro de Iſide, & Oſiride; qui ex eo commemorat, ut reges Ægyptii, quia & ipſi eſſent ſacerdotes, certâ menſurâ biberint ex ſacrarum literarum præſcripto. Adhæc Julius Pollux lib. I cap. V; qui autor eſt, Hecatæum non refugiſſe voces χειρογάστερες k, & χειρώνακτες. Etiam Erotia-

a Hecatæus Mileſius in deſcriptione Aſiæ.
b Hecatæus in deſcriptione Libyæ.
c Hecatæus in Europa.
d Hecatæus in Æolicis.
e Orbis deſcriptio.
f Tabula omnis generis ſcriptorum.
g Hecatæus Mileſius in Aſiæ deſcriptione, ſi genuinus ejus ſcriptoris is liber eſt: nam Callimachus eum tribuit inſulari.
h Hecatæus libro primo hiſtoriarũ.
i De Itonia Theſſalica.
k Artifices, qui manu ventri proſpiciunt.

rotianus meminit in Κυρβασίαν. Et Eustathius in περιηγητ. Dionys. versum IↃLVIII; ubi, ex secundo Arriani libro de expeditione Alexandri, vocatur λογοποιός. Eâ autem appellatione signatur ab eo historicus, non verò fabulator; etsi multa admodum fabulosa libris suis intexuit; ut ex Pausania etiam, & aliis, cognoscitur. Nec enim aliter λογοποιὸν vocat, quàm lib. V; ubi cum Herodoto conjungit. Hecatæum Ionicè scripsisse, ait Phrynichus; atque inde esse, quòd σκορπίζεται usurpârit pro σκεδάννυται, quomodo Attici loqui malunt. Fortasse tamen & aliqua ex dictis intelligi debent de Hecatæo Abderita; de quo lib. I cap. X agimus; aut etiam νησιώτῃ, vel alio. Sanè quis non putaret, Apollonii scholiasten, quando ait, Hecatæum de gentibus Hyperboreis tractâsse, de Milesio, περιηγήσεως auctore, locutum esse; nisi non Milesium, sed Abderitam, de ea gente egisse, clarè diceret Ælianus lib. XI de natura animal. cap. I?

Hecatæi Milesii æqualis fuit Dionysius Milesius; ut disertim ait Suidas in Ἑκαταῖος: ac Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ, ad Olymp. LXV, cùm de Hecatæo Milesio dixisset, subjungit, Τότε a καὶ Διονύσιος ἦν ὁ Μιλήσιος. Sed quod ait, vixisse Olymp. LXV, id minùs commodè dictum. Saltem ulteriùs multo ætate est progressus. Siquidem Darius obiit Olymp. LXXIII. At Dionysius hic scripsit τὰ b μετὰ Δαρεῖον ἐν βιβλίοις ε′: ut Suidas ait in Διονύσιος. Alia quoque ejus nominat; quæ libro primo cap. II protulimus. Argonautica etiam fecisse, cognoscimus ex Apollonii interprete: qui in librum III citat ejus πρῶτον c τῶν Ἀργοναυτικῶν: ac in lib. IV similiter legas, Διονύσιος d ὁ Μιλήσιος ἐν δευτέρῳ τῶν Ἀργοναυτικῶν. Meminit & hujus scriptoris alibi non semel.

Iisdem temporibus vixit Menecrates Elaita: ut clarè docet Strabo lib XII: Ἐπαινεῖ e δὲ μάλιστα τὴν Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου, καὶ Μενεκράτους τοῦ Ἐλαΐτου, τῶν Ξενοκράτους γνωρίμων ἀνδρῶν, δόξαν. Utrumque indicat fuisse discipulum Xenocratis: non illius, qui Platonis discipulus, & in Siciliam proficiscenti itineris comes fuit: sed alius ἀρχαίου f σφόδρα, καὶ συγγενοῦς ἅμα καὶ πολίτου τοῦ προειρημένου φιλοσόφου. Scripsit Menecrates hic Ἑλλησποντιακὴν περίοδον g; unde de Halizonibus quiddam refert ibidem Strabo. Eopse postea libro, ex Menecrate Elaita, itemque Xantho Lydo, tradit, Mysos ita dici ab ὀξύης arbore, quæ Lydorum linguâ μυσὸς vocatur, ac copiosa crescit juxta Olympum.

Hipys seu Hippys, Ἵπυς ἢ Ἵππυς, Darii, & Xerxis, temporibus

a Tunc & Dionysius Milesius erat.
b Quæ post Darium contigere, libris quinque.
c Lib. I. Argonauticorum.
d Dionysius Milesius in secũdo Argonauticorum.
e Imprimis autẽ laudat Hecatæi Milesii, & Menecratis Elaitæ opinionẽ, qui familiariter usi Xenocrate fuere.
f Antiqui admodũ, & sanguine conjuncti, ac civis Xenocratis ejus, de quo dictũ.
g Circuitionẽ Hellesponti.

fuit. Hic, præterquam quòd parodiam, & choliambum, & alia, invênit, primus etiam res Siculas memoriæ tradidit; quas postea Myes in compendium redegit. Fuere autem libri rerũ Sicularum quinq;. Idem cõdidit Chronica libris v, & κτίσιν, sive origines Italiæ. Adhæc Ἀργολογικῶν, sive otiosarum orationum libros III; ut vulgò quidẽ apud Suidam exaratum: vel Ἀργολικῶν, ut jam olim legit Gyraldus dialog. x hist. poët. vel etiam ἀςρολογικῶν: quod si placet, apud Arati scholiastem, quo loco de Hyadibus Hippiam laudat auctorem, fortè *Hippyn* corrigi oportebit. Meminit hujus scriptoris Ælianus lib. IX. historiæ animalium cap. XXXIII. Ex Plutarcho de oraculorum defectu discimus, à Phania Eresio proditum esse, Petronem, juxta Hippyn Rheginũ, statuisse mundos CLXXXIII. De eodem Stephanus in Ἀρκάς: Ἵππυς a ὁ Ῥηγῖνος λέγεται πρῶτος καλέσαι προσελήνους τοὺς Ἀρκάδας. At apud Athenæũ in I corruptè vocatur Ἱππίας ὁ Ῥηγῖνος. Etiam apud Euripidis scholiastem in Medeam, ubi vulgò editum, Περὶ ἢ τῆς b εἰς Κόρινθον μετοικήσεως, Ἵππυς ἐκτίθεται, καὶ Ἑλλάνικος: legendum puto Ἵππυς. Fortasse & idem est Ἵππων ὁ Ῥηγῖνος, Antigono Carystio memoratus, de quo diximus lib. III.

a Hippys Rheginus dicitur primus Arcadas vocâsse antelunes.

b Vt Medea Corinthum profecta sit, exponit Hippeus, & Hellanicus.

Charon quoque Lampsacenus Xerxi æqualis erat. Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. LXXV: Χάρων c Λαμψακηνὸς, υἱὸς Πυθοκλέους, ἱστορικὸς ἐγνωρίζετο. Nec antiquior esse potest, cùm Persica, hoc est bellum, quod Darius & Xerxes cum Græcis gessere, duobus signârit libris; ut ex Suida constat. Itaque paullò priorem fuisse Herodoto, etiam Tertullianus commemorat libro de anima, cap. XLVI. Ut valde fallatur Lilius Gyraldus dial. IX d de Poëtis, quando ei Charon Lampsacenus, historiarum scriptor, familiaris fuisse dicitur Apollonio Rhodio, Callimachi discipulo; quorum hic Ptolemæi Philadelphi, alter Euergetæ claruit temporibus. Sanè hæc non conveniunt Lampsaceno; nisi duos fuisse ejus nominis dicamus, ætate admodùm dispares. Ex Persicorum opere fuit, quod Ælianus narrat lib. I Var. Histor. cap. XV, circa Athon visas esse columbas, cùm ibi triremes Persarum perirent. Etiam literis & memoriæ mandavit Æthiopica; adhæc Græca libris IV, deque Lampsaco libros II, Libyca, de finibus Lampsacenorum libros IV; Prytanes, sive principes Lacedæmoniorum, quæ Chronica sunt; origines urbium libris duobus; Cretensia libris tribus; ubi & refert leges à Minoë latas. item edidit navigationem extra columnas Herculis. Autor nobis omnium istorum Suidas. Athenæus ἐν ὅροις e ab eo proditum ait, suâ quoque ætate apud Lacedæ-

c Charon Lampsacenus, Pythoclis filius, historicus claruit.

d Pag. 13.

e In finibus, sive limitibus.

cedæ-

cedæmonios monstrari solere pateram, quam Jupiter Alcmenæ donâsset, cùm se in faciem vertisset Amphitryonis. Fortasse est ex libro, quem inscripserat ὅρυς ᵃ Λαμψακηνῶν. Meminit hujus quoque scriptoris Plutarchus, libro de virtutibus mulierum, & Apollonii scholiastes in secundum Ἀργοναυτ.

ᵃ *Fines Lampsacenorum.*

CAPUT IV.

Pherecydes Syrius theologus. Eustathii locus corrigitur. Primus Pherecydes iste solutâ oratione memoriam sui posteris reliquit. Pherecydes Atheniensis, historicus. Ejus ætas, libri, & mortis genus. Fusè excutitur, rectène Suidas Pherecydem Lerium distinguat ab Atheniensi. De Luciani loco conjectura. Tzetzes emendatur.

PHerecydem historicum Herodoto antiquiorem esse, satis convenit: sed quanto vetustior sit, non æquè apertum est. Nam veteres ipsi non satis hanc rem explicant: imò aliqui planè confundunt Pherecydem historicum, cum Pherecyde physico, & theologo. Posterior hic fuit è Syro, Cycladum unâ: quemadmodum testantur, Strabo lib. x, Appuleius lib. 11 Floridorum, Hesychius Illustris, & Suidas, uterque in Φερεκύδης; item Eustathius in Odyss. O ᵃ, his verbis: Φησὶ ᵇ γοῦν ὁ γεωγράφος (Strabonem signat) ὅτι ἡ Σῦρος μηκύνει τὴν πρώτην συλλαβήν. ἣν Συρίαν λέγει ὁ ποιητής· ἐξ ἧς Φερεκύδης ὁ Βαβυλώνιος. Sed quomodo Babylonius hic dicitur, si Syrius erat? Omnino locus est corruptus: quod & vidit Iacobus du Breul notis in Isidori Origin. lib. 11, cap. XXXVIII; ubi pro Βαβυλώνιος legit Βάδυ υἱός. Sed omnino scribendum ex Strabonis x, ἐξ ᶜ ἧς Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν. Etiam apud Suidam, ubi vulgò Φερεκύδης Βάβιος Σύριος, malim ὁ Βάβυος. Uti & apud Anonymum ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. XLV. Sanè υἱὸν Βάδυος vocat Laertius, idque ex Androne Ephesio. Pherecydes hic à Strabone signatur in primo, cùm ait, Cadmum, Pherecydem, & Hecatæum, primos oratione solutâ scripsisse: quod quomodo intelligi debeat, pleniùs ibidem explicatur. Et sanè Porphyrius etiam, Suida teste, Pherecyden illum statuebat ἀρχηγὸν ξυγγραφῆς ᵈ; neque alterum ejus nominis quemquam antiquiorem agnoscebat. Similiter è Latinis Appuleius in Floridis: *Quin etiam Pherecydes Syro ex insula oriundus, qui primus, versuū nexu repudiato, conscribere ausus est passivis verbis, soluto*

ᵃ *Pag. 1787. edit. Rom.*
ᵇ *Acc geographus, Syrus habere priorē porrectā. pro quo Syria dicit poeta: unde erat Pherecydes Babylonius.*
ᶜ *Ex qua erat Pherecydes, Babyos filius.*
ᵈ *Auctorem orationis solutæ.*

soluto locutu, liberâ oratione. Nec aliter Isidorus lib. I Orig. cap. XXXVII, vel Anonymus ἐν ἀναγραφῇ Ὀλυμπιάδων ad Olymp. XLV. ubi legas: Φερεκύδης ὁ Βάβυος Σύριος ἐτέχθη. ὃν πρῶτον συγγραφὴν ἐξενεγκεῖν πεζῷ λόγῳ τινὲς ἱστοροῦσιν. Atque hinc etiam non difficilis est conjectatio, quando floruerit. Nempe vixit regnante Servio Tullio. Tullius Cicero I Tuscul. Quæst. *Pherecydes Syrus primùm dixit, animos hominum esse sempiternos. antiquus sanè. fuit enim meo regnante gentili.* Ubi gentilem suum Servium Tullium appellat. Freculphus *b* quoque Pherecydem historicum Servii Tullii tempore floruisse ait. Etiam ætatem inde cognoscimus, quòd magister fuit Pythagoræ; ut ibidem ait. item Appuleius lib. II Florid., Jamblichus de vita ejus, Lactantius lib. VII. cap. VIII, Eustathius *c* in Odyss. O, atque alii. Item quòd Thaletis Milesii præceptor erat, ut Tzetzes ait Chil. II Hist. LV: ubi & vixisse dicitur temporibus prædivitis Crœsi, primúsque invenisse eclipses, ac periodos Lunæ. Quin & ipse etiam auctor est, vixisse circa Olymp. LIX; non LXIX, ut est apud interpretem. Primus omnium de natura, & de diis, scripsit; ut ex Theopompo idem Laertius refert. Constabat autem Θεογονία ejus libris decem. Iis deorum ortum, & successionem, complectebatur; ut est apud Suidam. Morbo obiit pediculari: ut testantur, Aristoteles extremo lib. V de histor. Animalium, Heraclides lib. de Rebuspublicis, Plutarchus in Sylla, Appuleius lib. II Florid., Ælianus lib. IV Var. Hist. cap. XVIII, & lib. V, cap. II, Pausanias in Atticis, Malchus sive Porphyrius, item Jamblichus, uterque in vita Pythagoræ. Plura de eo apud Laertium vide in vita ejus. Accedo ad alterum Pherecydem, historicum; qui Atheniensis erat. Meminit ejus Germanicus in Aratea, quo loco agit de Tauro: *Hyades Pherecydes Athenæus nutrices Liberi dicit, quæ Dodonides nymphæ vocantur.* Et in Pleiadibus: *Dicit Pherecydes Athenæus, septem sorores fuisse, Lycurgi filias, ex Naxo insula. Pro eo, quòd Liberum educaverunt, à Iove inter sidera sunt relatæ.* At aliis aliquot locis patriam omittit. Ut & Hyginus facit in poëtico Astronomico. Admodum autem antiquum esse, ostendit Dionysius Halicarnass. lib. I Antiqu. Rom. Ubi inquit, ἄνδρα ἕνα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων Φερεκύδην, τῶν Ἀθηναίων γενεαλόγων οὐδενὸς δεύτερον. Ex ejus historiarum primo de genere Miltiadis fragmentum citat Marcellinus in vita Thucydidis. Quod ad ætatem, vixit Darii Hystaspidæ temporibus. Aliter tamen Eusebius. Nam eâ vixisse ætate dicit, quâ Thales, ac Pythagoras. Sed omnino Pherecydem Syrium cum Atheniensi confundit. Multo enim

a Pherecydes, Babyis filius, Syrius, nascitur; quem primù solutâ oratione scripsisse quidam narrant.

b Tom. I. lib. 3. cap. 17.

c Pag. 1786 edit. Rom.

d Scriptorem antiquũ, Pherecydē Atheniensem, nulli secundum in texendis genealogiis.

enim Pherecydes historicus Syrio illo junior fuit. Quod cùm negari non posset, duos Eusebius Pherecydas posuit, quorum uterque esset historicus. Hunc Eusebii errorem etiam Scaliger observavit ad annum Chronici Eusebiani MDCCCLXXVIII. Nec difficile est videre, quid imposuerit Eusebio. Nam cùm legisset, & Pherecydem Lerium historicum fuisse, & vixisse puero Socrate: planè existimavit, duos Pherecydas historiam ante bellum Peloponnesiacum scripsisse. Sanè Anonymus, ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ, idque sine dubio ex antiquis χρονογράφοις, scribit ad Olym. LXXIV: Φερεκύδης ὁ Λέριος ἱστορικὸς ἤκμαζεν. Iccirco & Suidas duos facit [a] Pherecydas historicos: quorum uterque Herodoto sit antiquior. Unum vocat Atheniensem, alterum Lerium. Atheniensem illum collegisse Orphei scripta dicit; ac scripsisse Αὐτόχθονας [b]; quod opus decem libris Atticæ antiquitates complectebatur. Meminit operis ejus etiam Etymologus in Βοηδρομιών. Atque inde esse videtur, quod de Thesei voto, cùm in Cretam ad Minotaurum duceretur, ex Pherecyde citat Macrobius lib. I Saturn. cap. XVII. Lerium autem scripsisse idem Suidas ait de Lero, de Iphigenia, de Bacchi festis, & alia. Ætate idem duos hos distinguit. Nam Lerium natum putat paullo ante Olymp. LXXV. At Atheniensem ait antiquiorem credi ipso Pherecyde Syrio; quem natum dicit circa Olym. XLV. Satis cum istis conveniunt, quæ Eusebius prodit. Nam qui natus erat circa Olymp. XLV, florere potuit Olympiadis LXII anno II; ad quem Pherecydem, historicum primum refert Eusebius. Quippe natus paullo erat ante Olymp. LXXV; hic potuit innotuisse Olympiadis LXXXI anno I; ad quem Eusebius ista verba annotavit: *Pherecydes, secundus historiarum scriptor, agnoscitur.* Aliorum igitur errorem secutus est Eusebius, cùm duos faceret Pherecydas historicos; ac alterum eorum referret ad Pythagoræ ætatem; quâ & Pherecydem Syrium vixisse constat. Nam, ut diximus, duo quidem Pherecydæ ante Herodotum vixere: sed solùm alter eorum, junior nempe, historicus fuit. Illi autem duo, quos Suidas agnoscit, puta Atheniensis, & Lerius, sunt unus idemque Pherecydes. Hoc ne temere dixisse videamur, argumentis firmandum nobis. Ac illud primò considerandum, quòd antiquus, & eruditissimus scriptor Eratosthenes duos tantùm Pherecydas agnovit, Laërtio teste: unum Syrium, θεολόγον; alterum Atheniensem, τὸν γενεαλόγον: Lerium ab Atheniensi diversum nullum agnoscit. Quis autem persuadere sibi possit, tantum virum, tam antiquum scriptorem,

[a] *Pherecydes Lerius historicus florebat.*

[b] *Indigenas, &, ut ita dicam, Atticos Aborigines.*

(sub Ptolomæo enim Euergete floruit) non novisse eos, qui primi historiam solutâ oratione scripsissent? Accedit alterum, quòd veteres unum tantùm historicum Pherecydem laudant: quem Atheniensem appellant. Sanè Laërtius, ubi omnes ejus nominis scriptores recenset, tamen duos quidem ait Syrios ab Androne Ephesio tradi, unum astrologum, alterum theologum: sed unum tamen hunc quoque historicum agnovisse, Atheniensem γενεαλόγον, disertim dicit. Etiam gravissimus, & doctissimus Strabo, duos solùm nominat. Sic enim scribit libro x: Σῦρος ἁ δ' ἐστὶ μηκύνουσι τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἐξ ἧς Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν. νεώτερος δ' ἐστὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐκεῖνος. Superest, ut ostendam, quid alios impulerit, ut duos facerent Pherecydas historicos; quorũ unus Lerius, alter Atheniensis, diceretur. Athenienses, ut omnium disciplinarum inventores haberi volebant; ita non facilè patiebantur, hanc laudem alterius gentis civi attribui, quòd primus solutâ oratione scripsisset. Ergò, incolis Syriis Pherecyde suo gloriantibus, Athenienses vicissim objectabant Pherecydem τὸν γενεαλόγον, quem Syrio antiquiorem esse dicebant: falsò illi quidem, ut Strabo fatetur, & Porphyrius etiam agnovit; qui, ut est apud Suidam, nullum ejus nominis scriptorem Syrio esse antiquiorem contendebat: sed tamen caussa non deerat, cur aliis hoc persuasum esse cuperent Athenienses. Nam inventæ historiæ laudem, ut dixi, Athenienses sibi vendicabant. Cui altera etiam caussa accessit, quia iste γενεαλόγος libris decem, ut jam retuli, exposuerat τὰς Ἀττικὰς ἀρχαιολογίας b, iisque libris Athenienses esse αὐτόχθονας c ostenderat, atque inde hoc etiam fecerat libris nomen. At quis non videt, multùm adeò ad Atticæ gentis gloriam pertinuisse, ut scriptor ille quàm antiquissimus, ipsóque Syrio vetustior, haberetur? Quod autem idem, & Lerius, & Atheniensis, diceretur, mirum videri non debet; cùm simile aliis multis usu venerit. Sic Dionysius, cognomento Thrax, patriâ erat Alexandrinus: & tamen Rhodius vulgò dictus; ut testatur Strabo lib. xiv. Quis, istius ignarus, non tres inde Dionysios faceret? Thracem unum, alterum Alexandrinum, tertium Rhodium. Similiterque Apollonius, qui Argonautica scripsit, Alexandrinus patriâ fuit; sed Rhodius est vocatus, quia Rhodi viveret; ut ibidem dicitur à Strabone. Apion quoque, cùm ex Oasi urbe esset; tamen Alexandrinus vocabatur, quia habitaret Alexandriæ, & jus ejus civitatis haberet. Et possemus multa alia ejus generis exempla adferre. Quid si igitur simile contigerit Pherecydi histori-

a Syrus verò, quando prior syllaba est porrecta, est insula ea, in qua natus Pherecydes, Babyis filius. Eo autem posterior est Pherecydes ille Atheniensis.

b Antiquitates Atticas.

c Indigenas.

historico;ut Lerius diceretur,quia esset in Lero insula natus; Atheniensis verò creditus sit,quia apud hos viveret? Et sanè, nisi Pherecydes Atheniensis,vel in Lero natus fuisset, vel saltem genus inde duxisset: non,puto,honore eo dignatus esset obscuram insulam, ut de hac sola librum conderet. Nunc quia & hîc natus, & illic honestè habitus esset;utriusq;, & Atheniensibus,& Leriis suis,gratum se voluit præstare. Nec dubium, quin, ob nobile Atticarum antiquitatum opus, magno apud Athenienses fuerit in honore. Ista igitur fecerint,ut Atheniensis passim diceretur. Sic igitur concludimus,ut Andron Ephesius ex uno Pherecyde Syrio, qui & theologus,& astrologus esset, malè, etiam Eratosthenis judicio, duos fecit Syrios,unum theologum, astrologum alterum: ita alios, ex Pherecyde historico,qui & de Lero, & de Atheniensibus, scripserat, falsò duos fabricâsse, Lerium unum, alterum Atheniensem. Propter ista semper Pherecydem Atheniensem intelligimus, quoties Pherecydis historiæ advocantur. ut apud Ciceronem lib. II de Orat. qui simplici usum stylo ait. & Macrobium lib. V Satur. cap. XXI; & scholiastem Euripidis in initium Alcestidis; ac Apollonii interpretem,qui decimi, & duodecimi meminit Pherecydis historiarum libri; item Origenem, cùm lib. I contra Celsum advocat Φερεκύδȣ τὴν γραφὴν; quod interpres Gelenius *Pherecydis historiam* vertit: & apud Pollucem, Stephanum, Etymologum, atque alios multos, ut ad eos enumerandos face & viatico opus esse videatur. Mirari autem subit, Lucianum, libello de Macrobiis, (ubi distinctè primùm de longævis philosophis, exinde de historicis longævis,tractat.) Pherecydem Syrum inter historicos referre. Sanè Pherecydem historicum veteres quidem,nunc Lerium, nunc Atheniensem,vocant: sed Syrium, vel Syrum, nemo. Quare si loquitur de Syrio,inter historicos erat numerandus: sin de historico agit,Syrus nominari non potuit. An dicemus,Syrum origine fuisse: sed habitâsse in Lero,atque Athenis? Sanè hoc si est, nihil mirum, si conterraneum suæ genti vendicet Syrus ipse Lucianus. Et profectò apud Tzetzem quoque Chil. II Histor. LV legas, Ἀσσύριος ὁ μαθητὴς Πυθαγόρου Φερεκύδης. Sed,ut puto, corruptè. Omnino enim ὁ Σύριος scripsisse videtur. Nempe ut apud Eustathium ex ὁ Βάβυλος λῶ factum Βαβυλώνιος, ita apud Tzetzem ex ὁ Σύριος factum Ἀσσύριος; unde opinio orta, Babylonium, vel Assyrium, fuisse.

a Assyrii qui discipulus erat Pherecydes.

CAP.

CAPUT V.

Hellanici duo, Lesbius unus, alter Milesius. Lesbii scripta. In Fulgentio Planciade conjectura. Damastes Sigeensis. Xanthus Lydus. De ætate Dionysii, qui Scytobrachion *nuncupatus.*

QUemadmodum autem duo Pherecydæ, ita & Hellanici duo fuerunt: unus Mitylenæus, qui annos vixit LXXXV; ut in Macrobiis testatur Lucianus: alter autem Milesius. Prior annis duodecim Herodoto grandior fuit; ut ex Pamphila ostensum nobis lib. I cap. I: alterius ætas non satis cognita est. Junior hic, Suida teste, scripsit περίοδον a γῆς, καὶ ἱστορίαν. Nec propterea censet, omnes historias, Hellanici nomine citatas, Milesii esse: quando mox alterum vocat Μιτυληναῖον ἱστορικόν. Quare ibidem dicebamus ubi patriæ nomen haut additur, difficile omnino dictu esse, quæ historiæ Hellanici Mitylenæi sint, quæ contrà Milesii. Quamquam cùm Suidas ἁπλῶς dicat, Milesium scripsisse ἱστορίας, videri possit ἁπλῶς fuisse is operis titulus. Sanè Athenæus extremo lib. IX, ubi sermo est de puero, quem Hercules talitro interfecerat, in hunc modum loquitur: Ἑλλάνικος b ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. Quod si iccirco Hellanicum Milesium intelligi placet; idem Hellanicus Phoronidos fuerit auctor. Nam continuò sequitur: ἐν c δὲ τῷ δευτέρῳ Φορωνίδος Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει. Sed hoc falsum est. Nam Dionysius Halicarnass. lib. I Rom. Antiq. Phoronidos auctorem disertim vocat Ἑλλάνικον τὸν Λέσβιον. Ibidem ex Phoronidis opere citat: Τοῦ Πελασγοῦ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, καὶ Μενίππης τῆς Πηνειοῦ, ἐγένετο Φράστωρ. τοῦ δὲ, Ἀμύντωρ. τοῦ δὲ, Τευταμίδης· τοῦ δὲ, Νάνας· ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος, οἱ Πελασγοὶ ὑφ' Ἑλλήνων ἀνέστησαν· καὶ ἐπὶ Σπινῆτι ποταμῷ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ τὰς νῆας καταλιπόντες, Κρότωνα πόλιν ἐν μεσογείῳ εἷλον· καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι τὴν νῦν καλουμένην Τυῤῥηνίαν ἔκτισαν. *Pelasgi, regis eorum* (qui Pelasgi dicuntur) *& Menippes filiæ Penei, Phrastor fuit filius; hujus verò Amyntor; hujus deinceps Teutamides; & hujus Nanas. hoc regnante Pelasgi ab iis, qui Hellenes dicebantur, expulsi sunt: relictisq; ad Spinetem fluvium in Ionio sinu navibus, Crotonem ceperunt, urbem mediterraneam: eáque belli sede usi, constituerunt quam nunc vocant Tyrrheniam.* Meminit idem Dionysius disertim Hellanici Lesbii, eoque in libro duobus locis. Semel quidem,

a *Ambitũ terræ, & historias.*

b *Hellanicus in historiis Archiam vocatum ait; eámque ob cædẽ heros Calydone excessit.*

c *Idem in secundo Phoronidis libro eũ Cheriã appellat.*

quidem, quando ex eo narrat, ut vetusti Italiæ incolæ, cùm se Pelasgorum, & Aboriginum populo, fore bello impares viderent, Italiâ cesserint, inque Sicaniam, duce Siculo, rege suo, (unde insula postea *Siciliæ* nomen accepit) trajecerint, tertiâ ante bellum Trojanum ætate. Iterum id facit, ubi de Italiæ nomine agit. Mytilenæum quoq; intelligere, judicio meo, convenit, cùm Ἑλλάνικος a ἐν τοῖς Τρωικοῖς citatur ab eodem Dionysio lib. 1; ubi præ illis, quæ alii de Æneæ fugâ memoriæ prodiderunt, fide imprimis digna videri scribit, quæ Hellanicus de iis tradidit in Troicis. Eam narrationem, quia præclara planè est, hoc loco repeteremus, nisi esset longior. Quare apud Dionysium legi malumus. Eo autem adducor, ut ibi Mytilenæum intelligam, quòd cùm historiam illam ex Hellanico attulisset Dionysius, subjungat, eum esse τῶν παλαιῶν συγγραφέων b. Et alium si signâsset ab eo, cujus antè meminerat, cognomento distinxisset. Ἑλλάνικον c ἐν πρώτῃ Τρωικῶν citat & Harpocratio in Κελδωσλῦ. Quod si Lesbius ille Troicorum auctor fuit: neque dubium erit, quin idem designetur à Strabone lib. XIII; ubi Hellanicũ ait, ut Iliensium gratiam, more suo, captet, affirmare, muros Ilii, quos alii uno ore dicunt multo post excidiũ Ilii exstructos esse, eosdem esse, ac antiquos. Meminere verò & Troicorum Hellanici alii non pauci. Atq; eos inter Stephanus in Φολίον. Sed numerum non addit. At primum ejus operis laudat in Βατίεια. Secundum puto signari in Ἀγάμεια: etsi Τρωικῶν nomen ibi desideretur. Eidem Atticam historicam tribuo; quia Thucydides ipse scriptorem ejus inter antiquos historicos reponat. Ubi & judicium de eo volumine fert. Sanè inter alia inquit: Τούτων δὲ, ὧνπερ καὶ ἥψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ Ἑλλάνικος, βραχέως τε, καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς, ἐπεμνήσθη. Ejus operis mentionem quoque facit Justinus Martyr parænesi ad Græcos: Καὶ e οἱ τὰ Ἀθηναίων ἱστορῦντες, Ἑλλάνικός τε, καὶ Φιλόχορος. Adhæc meminit Harpocratio in Ἐρυθραῖοι. Idem in Ἀλόπη citat eum f ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος. Celebrantur & Ægyptiaca ejus. Athenæus lib. XI: Ἑλλάνικος g ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει. Meminit & Arrianus lib. II Dissertationum Epicteti: atque ex eo Gellius lib. I Noctium Attic. cap. II. Et verisimile satis est, eo ex opere esse, quod Plutarchus libro de Iside, & Osiride, tradit, ab Hellanico *Hysirin* pro *Osiride* positum esse. Imò neque illud à vero abludit, operis hujus vel partem, vel appendicem, fuisse Ἀνάβασιν εἰς Ἄμμωνος h, eidem memoratam Athenæo. Adhæc Περσικῶν α' citat

a *Hellanicus in Troicis.*
b *Unum ex antiquis scriptoribus.*
c *Hellanicũ in primo Troicorum.*
d *Ex horum autẽ (veterum historicorum) numero est & Hellanicus, qui in Attica historia hac attigit, & breviter, & temporibus non accuratè distinctis.*
e *Quique Atheniẽsium gesta prodiderunt, Hellanicus, & Philochorus.*
f *In secundo rerum Atticarũ libro.*
g *Hellanicus in Ægyptiacis ita scribit.*
h *Profectionem ad templum Iovis Ammonis.*

α' citat Stephanus in Α'ρταία, & Χαλδαῖοι. Item Σκυθικὰ in Α'μάδοκοι, & Α'μύργιον. Item περὶ Λυδίας α in Α'ζειῶται. Et *b* Λεσβιακῶν α' in Μαλόεις. Λεσβιακῶν β' ϛ in Νάπη. Κυπριακὰ in Καρπασία. Aristophanis scholiastæ in Aves *d* memoratur Ε'λλάνικος ἐν τοῖς Κραναϊκοῖς. Apollonii etiam scholiastes crebrò Hellanici mentionem facit: ac primo quidem libro citat ἐν *f* τῷ περὶ Α'ρκαδίας. Æolicorum primum citat Is. Tzetzes in Lycophronem *g*: Τὰ ϛ *h* περὶ τῆς ἀποικίας Λέσβου, Ε'λλάνικος ὁ Λέσβιος ἱστορεῖ ἐν πρώτῃ Αἰολικῶν. Hellanici Asopis citatur à Marcellino in vita Thucydidis. Ejusdem fuere κτίσεις ἐθνῶν, ϗ πόλεων: hoc est, *libri de origine gentium, & urbium conditoribus*. Ita enim loqui malo, quàm ut gentes, ac regiones, condi dicam; etsi non ignorem, apud Hieronymū in Chronico Eusebiano legi: *Bithynia condita à Phœnice*. Quòd Græcè esset ἐκτίσθη. Ejus Hellanici operis, quod proximè dixi, mentionem faciunt Athenæus in x, & Stephanus in Χαριμάται. Ac censeo, inde depromptum esse, quod scholiastes Apollonii lib. I de Larissæ origine refert. Inde etiam sint, quæ de Chiorum origine memorat Lycophronis scholiastes *i*: καθὼς ϗ ἐν τῷ περὶ Χίου κτίσεως Ε'λλάνικος ἱστορεῖ. Scriptæ ab eodem ἐθνῶν *l* ὀνομασίαι: quarum apud Athenæum mentio fit in undecimo. Ac, puto, idem opus signat Apollonii scholiastes in IV Argonaut. *m* ubi verba ejus adducit è libro περὶ ἐθνῶν. Item νόμιμα *n* βαρβαρικὰ Hellanico tribuit Etymologus in Ζάμολξις; ubi & quædam eo ex opere de Zamolxide memorat. Præterea Hellanicum ἐν ἐμμέτροις Καρνεονίκαις testem advocat Athenæus lib. XIV. Item ἐν *o* πρώτῳ Δευκαλιωνείας citat lib. x. Ut & Stephanus facit in Α'χάρναι, Α'σπενδος, & Θηγώνιον; & Apollonii scholiastes in lib. III. Denique & Ι'ερειῶν *p* libros scripsit. Quorum primum laudat Stephanus in Νισαία, & Σίπυλος: secundum in Φρίκιον, Χαιρώνεια, & Χαλκίς: tertium in Χαονία. Apud Fulgentium quoque lib. I Mytholog. citatur Hellanicus in Διὸς πολυτυχίᾳ: atque inde refertur, Junonem ab Jove vinctam catenis aureis, & degravatam incudibus ferreis. Sed pro Διὸς πολυτυχία fortean legendum πολυτοκία *q*, seu πολυτεκνία. Præter dicta autem loca etiam alia longè plurima occurrunt, quibus Hellanici mentio fiat. Consulatur Cicero lib. II de Oratore: Diodorus Siculus lib. I; ubi jungit cum Cadmo, & Hecatæo, multaque hos fabulosa scripsisse ait. Dionysius libro περὶ *r* τ̃ Θουκυδίδου χαρακτῆρος: Strabo lib. I, VIII, IX, X, XI: Valerius Max. lib. VIII cap. XIII: & Plinius lib. VII cap. XLVI. Uterque

a De Lydia.
b Lib. I. Lesbiacorum.
c Lib. 2. Lesbiacorum.
d Pa. 606.
e Hellanicus in Cranaicis.
f Lib. de Arcadia.
g Pag. 171
h Illa verò, quæ Hellanicus Lesbius de Lesbiorū coloniis narrat in primo Æolicorum.
i Pag. 45.
k Sicut de Chii origine narrat Hellanicus.
l Gentiū appellationes.
m Pag. 189. edit. H. Steph.
n Leges barbaricas.
o Libro primo de Deucalione.
p De sacrificiis.
q Multi liberi.
r De Thucydidis stylo.

terque ex eo narrat, in Ætolia quosdam Epiorum gentis annos explere ducentos. Item Pausanias in Corinthiacis gemino loco, & Cephalæon apud Eusebium lib. I. χρονικῶν a. Adhæc Photius in bibl. cod. CLXXVI; ubi de Theopompo agit: atque alii. E Latinis quoque Grammaticis Donatus in Eunuchum Act. I. Sc. II: *Eunuchos à Persis institutos putant ex captivis. A Babyloniis enim Hellanicus b auctor est id habuisse.*

Hellanicò Milesio æqualis erat Damastes Sigeensis historicus: cujus meminere Dionysius lib. I. Antiquit., Strabo lib. XIV, Valerius Max. lib. VIII Memorab. cap. XIII. Plinius in indice libri IV; ubi corruptè in quibusdam libris est *Damascenus*: item indice lib. V, VI, VII. ad hæc libro VII cap. XLVIII. nec non Plutarchus in Camillo, & Stephanus in Ὑπερβόρεοι. Est & Rufi Avieni in ora maritima; ubi varios recenset historicos, ex quibus, quæ ad terrarum situm pertinent, hauserit:

Quin & Damastes nobili natus Sige.

Et alibi:

------ Stadia septem vix ait
Damastes esse.

Tum quoque fuit Xenomedes Chius; ut dictum lib. I cap. II. Item Xanthus historicus. Is patriâ Lydus fuit, teste Stephano in Ἀσκαλὼν, & Λόκροι. Ac propterea inter scriptores, quos Asia nobis dedit, unà cum Hecatæo, Herodoto, Theopompo, & Ephoro, reponitur à Solino cap. XLIII. Scripsit Lydiaca. Strabo lib. XII: Ὁ δὲ τὰ Λύδια συγγράψας Ξάνθος, διηγούμενος οἷαι μεταβολαὶ κατέσχον πολλάκις τὴν χώραν ταύτην. Secundum Lydiacorum Xanthi citat Stephanus in Ἀρδύνιον, & Στρόγγυλα: quartum in Ἀσκαλὼν, Ἀστρία, & Ἀσταλέβη. Meminit & ejus operis Parthenius in Eroticis cap. XXXIII, & Hephæstio in Enchiridio. Nec aliud signat Plinius lib. XXIII cap. II: ubi *Xanthus, historiarum auctor, in prima earum* citatur. Sed ut Cadmi Milesii, Aristeæ Proconnesii, & aliquot aliorum ex antiquis illis scriptoribus; ita etiam Xanthi hujus historia supposititia credebatur. Athenæus lib. XII; Ἱστορεῖ c Ξάνθος ὁ Λυδὸς, ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ Σκυτοβραχίων, ὡς Ἀρτέμων φησὶν ὁ Κασσανδρεὺς ἐν τῷ περὶ ἀναγωγῆς βιβλίων. Dionysius iste Σκυτοβραχίων d, qui & Σκυτεὺς e dicebatur, Suida teste, vixisse à nonnullis creditus paullo ante tempora Ciceronis, & Cæsaris. Tranquillus in illustribus Grammaticis: *Marcus Antonius Gnipho institutus Alexandriæ, ut aliqui tradunt, in contubernio Dionysii*

a Pag. 30. Thes. Temp.

b *Is qui res Lydias conscripsit, Xanthus, exponens cujusmodi mutationes sæpe ea in regione sint factæ.*

c *Refert Xanthus Lydus, sive is, qui ei tributas historias conscripsit, Dionysius Scytobrachion; ut ait Artemo Cassandreus, opere, quo ad auctores genuinos libri referuntur.*

d *Coriaceum habens brachium, vel potiùs brachiũ debile in corio gestans.*

e *Sutor.*

Scytobrachionis. quod equidem non temere crediderim; cùm temporum ratio vix congruat. Negat Suetonius, consentaneum vero esse, quod aiunt, Gniphonem, Ciceronis & Cæsaris æqualem, in contubernio vixisse Dionysii Scytobrachionis. Nempe antiquiorem putavit Dionysium istum, quàm ut cum eo vixerit Gnipho. Et sanè id verisimile est. Nam cæteroquin nimis spissus foret error eorum, qui hujus esse putarent Lydiaca Xanthi, scriptoris Herodoto ipso antiquioris. Sed utcumque hoc est, pro genuino præter alios, quos diximus, habuisse, etiam is videtur, qui non multo Gniphone junior fuit: Dionysius, inquam, Halic. qui lib. I Antiq. Rom. Xantho tribuit, & præclarum ejus elogium addit: Ξάνθος [a] δὲ ὁ Λυδὸς, ἱστορίας παλαιᾶς, εἴ καί τις ἄλλος ἔμπειρος ὤν, τῆς δὲ πατρίου καὶ βεβαιωτὴς ἂν οὐδενὸς ὑποδεέστερος νομισθείς. Præter Lydiacam historiam etiam *μαγικὰ* in literas retulit. Clemens Alexandrinus lib. III Στρωματ. Ξάνθος [b] δὲ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Μαγικοῖς, Μίγνυνται δέ, φησιν, οἱ μάγοι μητράσι. Nec dubium, quin eo ex opere sint, quæ de magis Xanthum hunc tradidisse, refert Diogenes Laërtius in præfatione. Idem Laërtius, de Empedocle librum scripsisse, testatur. Nam cùm in vita ejus retulisset, regnum sibi oblatum constanter renuisse, addit, καθάπερ [c] Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει. Clemens Alexandrinus in primo Στρωμ. quiddam etiam ex eo commemorat de Lesche Lesbio; ut fortasse de pluribus illustribus viris commentarium confecerit. Quam & sententiam esse video viri optimè de bonis literis meriti Ioannis Meursii.

[a] *At Xanthus Lydus antiquitatum peritus, siquis alius; patria verò historia auctor nemine inferior habitus.*

[b] *Xanthus verò in opere, quod Magica inscribitur, Commiscētur, inquit, magi cum matribus, & filiab'.*

[c] *Sicut Xanthus refert, in iis, quæ de Empedocle scripsit.*

CAP. VI.

Dissensus veterum super Panyasis patriâ, patre, ætate. Ejusdem scripta, & stylus. Alter Panyasis. Teleclides Telchiniacæ historiæ autor creditur quibusdam. Simonides ὁ γενεαλόγος. Herodici ætas ex Aristotele ostensa; item patriâ Atheniensem, professione fuisse historicum, ex interprete Aristotelis indicatur.

PRoximus istis fuisse videtur Panyasis; qui antiquitates Græciæ scripsit; sed carmine. Hic cujas fuerit, & quo satus sit parente, ne inter veteres quidem convenisse, Suidas testis est. Duris fuisse Samium tradidit, ac Dioclis filium. Alii Halicarnassensem dixere, & filium Polyarchi; quem ei patrem fuisse, etiam Pausanias in Pho-

Phocicis refert. Similiter Anonymus ἐν ἀναγραφῇ Ὀλυμπιάδων ad Olymp. LXXVIII: Πανύασις ὁ Πολυάρχου, Ἁλικαρνασσεὺς ποιητὴς, ἐγνωρίζετο. Etiam aliud est, super quo sententiis discrepent. Nam quidam eum Herodoti avunculum, quidam patruelem esse, existimarunt. Ne de ætate quidem conveniunt. Aliquibus dicitur fuisse Olymp. LXXVIII. At juxta alios antiquior erat. Fuit aruspex, sive, ut Suidas ait, τερατοσκόπος b: unde & Artemidorus ejus testimonio utitur in Ὀνειροκριτικοῖς. Nobilis præterea poëta fuit, ac Heracleida, sive de Herculis laboribus, poëma scripsit, idque versibus novies millenis. Item Ionica edidit versu pentametro. Ea erant de Codro, Neleo, & Ionicis coloniis, versus circiter septies mille. Posterius hoc opus magis historicum fuit, quàm Heracleis; in quo non pauca fabulæ propiora fuisse, quàm historiæ, indicat locus iste Macrobii lib. V Saturn. cap. XXI: *Est etiam historia non adeò notissima, nationem quandam hominum fuisse prope Heracleã, ab Hercule constitutam Cylicranorum composito nomine* ἀπὸ τοῦ κύλικος: *quod poculi genus nos, unâ literâ immutatâ*, calicem *dicimus. Poculo autem Herculem vectum, ad* Ἐρύθειαν, *Hispaniæ insulam, navigâsse, & Panyasis egregius scriptor Græcorum dicit, & Pherecydes auctor est: quorum verba subdere supersedi, quia propiora sunt fabulæ, quàm historiæ.* Constabat Heracleis, Suida teste, libris XIV. Quorum primum citat Athenæus lib. XI. Eundem in primo, & undecimo Ἡρακλείας, citat Stephanus in Βέμβινα, & Ἄσπις. Etiam quinque ejus versus hexametros adducit in Τρεμίλη. Ex Heracleâ quoque ejus aliqua narrat, tum Cæsar Germanicus in Aratea phænomena, tum Hyginus in poëtico astronomico, uterque ubi c de sidere Engonasin tractat. Referunt autem eo ex opere quiddam de dracone sempervigili Hesperidum custode, & Hercule cum eo decertare parato. Meminit & Avienus in Engonasin: de quo dicimus Physices Christianæ, deque origine & progressu Idololatriæ, lib. II cap. XXXVI. Eodem ex opere est, quod de Hercule adfert Germanicus in sidere Cancro. Nec dubium, quin eodem ex libro sint, quæ citat Apollonii scholiastes lib. IV: ubi inquit, Πανίασις ε (lege Πανύασις) δέ φησιν, ἐν Λυδίᾳ νοσήσαντα Ἡρακλέα τυχεῖν ἰάσεως ὑπὸ Ὕλλου τοῦ ποταμοῦ. ὅς ἐστι τῆς Λυδίας. Διὸ καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ Ὕλλους ὀνομασθῆναι. Meminit quoque Pausanias in Bœoticis, Proclus in Χρηστομαθείαις à Photio excerptis, scholiastes Euripidis in Alcestidem, Etymologus in Βηλός, &c. Cujusmodi ejus stylus fuerit, Fabius nos docet lib. X. ubi, cùm de Hesiodo, & Antimacho, proximè egisset, ista adjungit: *Panyasin, ex utroque mistum, putant,*

a Panyasis, filius Polyarchi, Halicarnassensis poëta, inclaruit.

b Prodigiorum speculator, atque interpres.

c Panyasis verò ait, Herculẽ, cùm in Lydiam profectus esset, sanitatem esse consecutũ à fluvio Hyllo, qui in Lydia est, ac propterea filiis duobus nomẽ Hylli fecisse.

tant, in eloquendo neutrius æquare virtutes: alterum tamen ab eo materiã: alterum disponendi ratione, superari. Occisus est à Lygdamide, tertio Halicarnassi tyranno; Suida teste. Alius est, ac junior, Panyasis ille, quem de somniis duos scripsisse libros, idem Suidas docet. Atque is est, cujus somniorum interpretamenta citat Artemidorus in ὀνειροκριτικοῖς. Nam ratio fugit doctissimum Gyraldum, cùm superiorem intelligit Panyasin, Histor. de poët. dial. III.

Apertius est, quando vixerint Teleclides, & Simonides. Teleclides, Τηλεκλείδης, poëta Comicus, Suida teste, fuit; ac varias ejus fabulas nominat Athenæus. Floruit circa Olymp. LXXXIV. Quippe Plutarchus testatur, æqualem fuisse Periclis; cujus ductu, hac Olympiade, Samus in Atheniensium potestatem vênit. Aliqui tamen Aristophani Comico æqualem faciunt. Meminimus autem Teleclidis hoc loco, quoniam nonnulli fuisse ejus crediderunt Telchiniacam historiam, carmine scriptam epico, atque ab aliis Epimenidi Cretensi tributam. Auctor Athenæus lib VII.

Simonides Ceus ex filia nepos fuit Simonidis Lyrici, cognomento Melicertæ; qui memoriæ artem invenisse dicitur. Ac avus quidem vixit temporibus belli Persici adversus Darium Hystaspidem, & Xerxem, usque ad Olymp. LXXVIII: qua obiit annos natus LXXXIX. Nepos autem circa Olympiadem LXXXII vixit. Hoc & Suidas confirmat, cùm floruisse dicit ante bellum Peloponnesiacum, quod Olymp. cœpit LXXXVII. Junior hic Simonides, eodem Suida testante, scripsit εὑρημάτων [a] libros tres. Item libros tres genealogiarum: unde & Σιμωνίδης ὁ γενεαλόγος vocatur ab Apollonii scholiaste in librum II. Fuere & alii ejus nominis; de quibus inferiùs dicemus.

Periclis etiam ætate vixit Herodicus: ut inde cognoscimus, quòd æqualis fuit Thrasymacho Chalcedonio, & Polo Agrigentino, clarissimis sophistis. Ostendit hoc Aristoteles lib. II Rhetor. cap. XXIII. Nam inter allusiones ad nomen reponit exemplum Herodici ad Thrasymachum, Ἀεὶ [b] θρασύμαχος εἶ: & ad Polum, Ἀεὶ [c] σὺ πῶλος εἶ. Ad hunc autem locum ita vetus interpres: Ὁ δὲ [d] Ἡρόδικος, Ἀθηναῖος ἱστορικός.

a *Inventarum rerum.*
b *Semper tu Thrasymachus, h. e. audax bellator es.*
c *Semper tu polus, h. e. pullus es.*
d *Herodicus autẽ, Atheniẽsis historicus.*

CAP. VII.

Stesimbroti Thasii ætas. Chœrili patria. Metrum Chœrileum. Ætas Chœrili. Super hoc Horatii memoriæ lapsus. Et fortasse alter ejus error de poëta ipso. Egisse de victoriis Græcorum adversus Darium, & Xerxem. Antiochus, Xenophanis filius, antiquissimus rerum Italicarum scriptor. Festus emendatur. item duo tres alii. Xenophanes. Cratippus. Antipho Rhamnusius.

ATque his, quos proximè diximus, æqualis fuit ὁ *a* θαυμασιώτατος, καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος, ut Athenæo *b* vocatur. Nam Herodotum usque ad bellum Peloponnesiacum pertigisse, alibi *c* nobis ex Dionysio dictum. Nunc de iis videamus, qui belli Peloponnesiaci tempore claruerunt. Uti sunt Stesimbrotus, Chœrilus, Antiochus Xenophanis filius, Cratippus, & Antipho Rhamnusius.

a *Admirandus, & mellifluus Herodotus.*
b *Lib.* 3.
c *Lib.* 1. *cap.* 2.

Stesimbrotus patriâ Thasius fuit. Artaxerxe is primo grandior esse non potest: ut ex iis constat, quæ Plutarchus ex hoc de Themistocle, Cimone, & Pericle, narrat in horum vitis: nec juniorem esse, partim liquet ex accurata notitia, quam habuit de tribus ducibus istis Atheniensibus: partim quòd Plutarchus in Cimonis vita disertim dicat, Στησίμβροτος *d* ὁ Θάσιος, περὶ τὸν αὐτὸν ὁμοῦ τι χρόνον τῷ Κίμωνι γεγονώς. Meminit hujus historici etiam Tatianus orat. ad gentes, & ex eo Eusebius præparat. Euang. lib. x *e*. Mentionem quoque injicit Apollonii scholiastes in lib. 1. Ac apud Etymologum quoque, in Ἰδαῖοι, ex Stesimbroti περὶ τελετῶν *f* libro refertur, Idæos Dactylos esse filios Jovis, & Idæ nymphæ. Interpretem Stesimbroti Thasii (ut in Græcis scriptoribus solet) testem laudat Fulgentius Planc. lib. de antiquo sermone, voce *Sandapila*. Ubi in Mssis quibusdam Fulgentii libri *Thesimbrotus Stasius* invenias. Etiam *Stasius* in Hervagii editione Basileensi legas. Sed rectè editiones postremæ: *Sicut Stesimbrotus Thasius de morte Polycratis, Samiorum regis, scripsit.*

d *Stesimbrotus Thasius, Cimoni fere coætaneus.*
e *Pag.* 289 *edit. Rob. St.*
f *De initiis.*

Poëta historicus erat Chœrilus, patriâ Samius, juxta Hesychium Milesium *g*; Jasensis, ex mente Stephani *h*; Halicarnassensis, secundùm Suidam *i*. Samo profugisse aiunt, ac παιδικὰ *k* fuisse Herodoto; quod paullo juniorem fuisse arguit. Ab hoc nomen accepit

g *In* Χοιρίλος.
h *In* Ἴασος.
i *In* Χοίριλος.
k *In deliciis.*

Χοιρί-

(sub Ptolomæo enim Euergete floruit) non novisse eos, qui primi historiam solutâ oratione scripsissent? Accedit alterum, quòd veteres unum tantùm historicum Pherecydem laudant: quem Atheniensem appellant. Sanè Laërtius, ubi omnes ejus nominis scriptores recenset, tamen duos quidem ait Syrios ab Androne Ephesio tradi, unum astrologum, alterum theologum: sed unum tamen hunc quoque historicum agnovisse, Atheniensem γενεαλόγον, disertim dicit. Etiam gravissimus, & doctissimus Strabo, duos solùm nominat. Sic enim scribit libro x: Σῦρος a δ᾽ ἐστὶ μηκύνουσι τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἐξ ἧς Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν. νεώτερος δ᾽ ἐστὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐκείνου. Superest, ut ostendam, quid alios impulerit, ut duos facerent Pherecydas historicos; quorũ unus Lerius, alter Atheniensis, diceretur. Athenienses, ut omnium disciplinarum inventores haberi volebant; ita non facilè patiebantur, hanc laudem alterius gentis civi attribui, quòd primus solutâ oratione scripsisset. Ergò, incolis Syriis Pherecyde suo gloriantibus, Athenienses vicissim objectabant Pherecydem τὸν γενεαλόγον, quem Syrio antiquiorem esse dicebant: falsò illi quidem, ut Strabo fatetur, & Porphyrius etiam agnovit; qui, ut est apud Suidam, nullum ejus nominis scriptorem Syrio esse antiquiorem contendebat: sed tamen caussa non deerat, cur aliis hoc persuasum esse cuperent Athenienses. Nam inventæ historiæ laudem, ut dixi, Athenienses sibi vendicabant. Cui altera etiam caussa accessit, quia iste γενεαλόγος libris decem, ut jam retuli, exposuerat τὰς Ἀττικὰς ἀρχαιολογίας b, iisque libris Athenienses esse αὐτόχθονας c ostenderat, atque inde hoc etiam feceratlibris nomen. At quis non videt, multùm adeò ad Atticæ gentis gloriam pertinuisse, ut scriptor ille quàm antiquissimus, ipsóque Syrio vetustior, haberetur? Quod autem idem, & Lerius, & Atheniensis, diceretur, mirum videri non debet; cùm simile aliis multis usu venerit. Sic Dionysius, cognomento Thrax, patriâ erat Alexandrinus: & tamen Rhodius vulgò dictus; ut testatur Strabo lib. XIV. Quis, istius ignarus, non tres inde Dionysios faceret? Thracem unum, alterum Alexandrinum, tertium Rhodium. Similiterque Apollonius, qui Argonautica scripsit, Alexandrinus patriâ fuit; sed Rhodius est vocatus, quia Rhodi viveret; ut ibidem dicitur à Strabone. Apion quoque, cùm ex Oasi urbe esset; tamen Alexandrinus vocabatur, quia habitaret Alexandriæ, & jus ejus civitatis haberet. Et possemus multa alia ejus generis exempla adferre. Quid si igitur simile contigerit Pherecydi histori-

a Syrus verò, quando prior syllaba est porrecta, est insula ea, in qua natus Pherecydes, Babyis filius. Eo autem posterior est Pherecydes ille Atheniensis.

b Antiquitates Atticas.

c Indigenas.

historico;ut Lerius diceretur,quia esset in Lero insula natus; Atheniensis verò creditus sit,quia apud hos viveret? Et sanè, nisi Pherecydes Atheniensis,vel in Lero natus fuisset, vel saltem genus inde duxisset: non,puto,honore eo dignatus esset obscuram insulam, ut de hac sola librum conderet. Nunc quia & hîc natus, & illic honestè habitus esset;utriusq;, & Atheniensibus,& Leriis suis,gratum se voluit præstare. Nec dubium, quin, ob nobile Atticarum antiquitatum opus, magno apud Athenienses fuerit in honore. Ista igitur fecerint,ut Atheniensis passim diceretur. Sic igitur concludimus,ut Andron Ephesius ex uno Pherecyde Syrio,qui & theologus,& astrologus esset, malè, etiam Eratosthenis judicio, duos fecit Syrios,unum theologum, astrologum alterum: ita alios, ex Pherecyde historico,qui & de Lero, & de Atheniensibus, scripserat, falsò duos fabricâsse, Lerium unum, alterum Atheniensem. Propter ista semper Pherecydem Atheniensem intelligimus, quoties Pherecydis historiæ advocantur. ut apud Ciceronem lib. II de Orat. qui simplici usum stylo ait. & Macrobium lib. V Satur. cap. XXI; & scholiastem Euripidis in initium Alcestidis; ac Apollonii interpretem,qui decimi, & duodecimi meminit Pherecydis historiarum libri; item Origenem, cùm lib. I contra Celsum advocat Φερεκύδου τῆ γεγραφὼ; quod interpres Gelenius *Pherecydis historiam* vertit: & apud Pollucem, Stephanum, Etymologum, atque alios multos, ut ad eos enumerandos face & viatico opus esse videatur. Mirari autem subit, Lucianum, libello de Macrobiis, (ubi distinctè primùm de longævis philosophis, exinde de historicis longævis,tractat) Pherecydem Syrum inter historicos referre. Sanè Pherecydem historicum veteres quidem,nunc Lerium, nunc Atheniensem,vocant: sed Syrium, vel Syrum, nemo. Quare si loquitur de Syrio,inter historicos erat numerandus: sin de historico agit,Syrus nominari non potuit. An dicemus, Syrum origine fuisse: sed habitâsse in Lero, atque Athenis? Sanè hoc si est, nihil mirum, si conterraneum suæ genti vendicet Syrus ipse Lucianus. Et profectò apud Tzetzem quoque Chil. II Histor. LV legas, Ἀσσυρίου ἀ μαθητὴς Πιττάκου Φερεκύδης. Sed,ut puto, corrupte. Omnino enim ὁ Συρίου scripsisse videtur. Nempe ut apud Eustathium ex ὁ Βάβυλος λῶ factum Βαβυλώνιος, ita apud Tzetzem ex ὁ Σύρος factum Ἀσσύριος; unde opinio orta, Babylonium, vel Assyrium, fuisse.

a Assyrii qui discipulus erat Pherecydes.

CAP.

CAPUT V.

Hellanici duo, Lesbius unus, alter Milesius. Lesbij scripta. In Fulgentio Planciade conjectura. Damastes Sigeensis. Xanthus Lydus. De ætate Dionysii, qui Scytobrachion *nuncupatus.*

QUemadmodum autem duo Pherecydæ, ita & Hellanici duo fuerunt: unus Mitylenæus, qui annos vixit LXXXV; ut in Macrobiis testatur Lucianus: alter autem Milesius. Prior annis duodecim Herodoto grandior fuit; ut ex Pamphila ostensum nobis lib. I. cap. I: alterius ætas non satis cognita est. Junior hic, Suida teste, scripsit περίοδον γῆς, καὶ ἱστορίαν. Nec propterea censet, omnes historias, Hellanici nomine citatas, Milesii esse: quando mox alterum vocat Μιτυληναῖον ἱστορικόν. Quare ibidem dicebamus ubi patriæ nomen haut additur, difficile omnino dictu esse, quæ historiæ Hellanici Mitylenæi sint, quæ contrà Milesii. Quamquam cùm Suidas ἁπλῶς dicat, Milesium scripsisse ἱστορίας, videri possit ἁπλῶς fuisse is operis titulus. Sanè Athenæus extremo lib. IX, ubi sermo est de puero, quem Hercules talitro interfecerat, in hunc modum loquitur: Ἑλλάνικος b ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. Quod si iccirco Hellanicum Milesium intelligi placet; idem Hellanicus Phoronidos fuerit auctor. Nam continuò sequitur: ἐν c δὲ τῷ δευτέρῳ Φορωνίδος Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει. Sed hoc falsum est. Nam Dionysius Halicarnass. lib. I Rom. Antiq. Phoronidos auctorem disertim vocat Ἑλλάνικον τὸν Λέσβιον. Ibidem ex Phoronidis opere citat: Τοῦ Πελασγοῦ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, καὶ Μενίππης τῆς Πηνειοῦ, ἐγένετο Φράστωρ. τοῦ δὲ, Ἀμύντωρ. τοῦ δὲ, Τευταμίδης. τοῦ δὲ, Νάνας. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος, οἱ Πελασγοὶ ὑφ' Ἑλλήνων ἀνέστησαν· καὶ ἐπὶ Σπινῆτι ποταμῷ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ τὰς νῆας καταλιπόντες, Κρότωνα πόλιν ἐν μεσογείῳ εἷλον· καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι τὴν νῦν καλουμένην Τυρσηνίαν ἔκτισαν. *Pelasgi, regis eorum* (qui Pelasgi dicuntur) *& Menippes filiæ Penei, Phrastor fuit filius; hujus verò Amyntor; hujus deinceps Teutamides; & hujus Nanas. hoc regnante Pelasgi ab iis, qui Hellenes dicebantur, expulsi sunt: relictisq́ue ad Spinetem fluvium in Ionio sinu navibus, Crotonem ceperunt, urbem mediterraneam: eáque belli sede usi, constituerunt quam nunc vocant* Tyrrheniam. Meminit idem Dionysius disertim Hellanici Lesbii, eopse in libro duobus locis. Semel quidem,

a Ambitũ terræ, & historias.

b Hellanicus in historiis Archiam vocatum ait; eámque ob cædẽ heros Calydone excessit.

c Idem in secundo Phoronidis libro eũ Cheriã appellat.

quidem, quando ex eo narrat, ut vetusti Italiæ incolæ, cùm se Pelasgorum, & Aboriginum populo, fore bello impares viderent, Italiâ cessetint, inque Sicaniam, duce Siculo, rege suo, (unde insula postea *Sicilia* nomen accepit) trajecerint, tertiâ ante bellum Trojanum ætate. Iterum id facit, ubi de Italiæ nomine agit. Mytilenæum quoq; intelligere, judicio meo, convenit, cùm Ἑλλάνικος ᾳ ἐν τοῖς Τρωικοῖς citatur ab eodem Dionysio lib. 1; ubi præ illis, quæ alii de Æneæ fugâ memoriæ prodiderunt, fide imprimis digna videri scribit, quæ Hellanicus de iis tradidit in Troicis. Eam narrationem, quia præclara planè est, hoc loco repeteremus, nisi esset longior. Quare apud Dionysium legi malumus. Eo autem adducor, ut ibi Mytilenæum intelligam, quòd cùm historiam illam ex Hellanico attulisset Dionysius, subjungat, eum esse τῶν παλαιῶν συγγραφέων *b*. Et alium si signâsset ab eo, cujus antè meminerat, cognomento distinxisset. Ἑλλάνικον ϛ ἐν πρώτῃ Τρωικῶν citat & Harpocratio in Κεδαϑωτλιὰ. Quod si Lesbius ille Troicorum auctor fuit: neque dubium erit, quin idem designetur à Strabone lib. XIII; ubi Hellanicũ ait, ut Iliensium gratiam, more suo, captet, affirmare, muros Ilii, quos alii uno ore dicunt multo post excidiũ Ilii exstructos fuisse, eosdem esse, ac antiquos. Meminere verò & Troicorum Hellanici alii non pauci. Atq; eos inter Stephanus in Φοίτιον. Sed numerum non addit. At primum ejus operis laudat in Βατίεια. Secundum puto signari in Ἀγάμεια: etsi Τρωικῶν nomen ibi desideretur. Eidem Atticam historicam tribuo; quia Thucydides ipse scriptorem ejus inter antiquos historicos reponat. Ubi & judicium de eo volumine fert. Sanè inter alia inquit: Τούτων δὲ ὅσπερ καὶ ἥψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ Ἑλλάνικος, βραχέως τε, καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς, ἐπεμνήσθη. Ejus operis mentionem quoque facit Justinus Martyr parænesi ad Græcos: Καὶ *e* οἱ τὰ Ἀθηναίων ἱστοροῦντες, Ἑλλάνικός τε, καὶ Φιλόχορος. Adhæc meminit Harpocratio in Ἐρυθραῖοι. Idem in Ἀλόπη citat eum *f* ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος. Celebrantur & Ægyptiaca ejus. Athenæus lib. XI: Ἑλλάνικος *g* ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει. Meminit & Arrianus lib. II Dissertationum Epicteti: atque ex eo Gellius lib. I Noctium Attic. cap. II. Et verisimile satis est, eo ex opere esse, quod Plutarchus libro de Iside, & Osiride, tradit, ab Hellanico *Hysirin* pro *Osiride* positum esse. Imò neque illud à vero abludit, operis hujus vel partem, vel appendicem, fuisse Ἀνάβασιν εἰς Ἄμμωνος *h*, eidem memoratam Athenæo. Adhæc Περσικῶν α´ citat

a Hellanicus in Troicis.
b Vnum ex antiquis scriptoribus.
c Hellanicũ in primo Troicorum.
d Ex horum antè (veterum historicorum) numero est & Hellanicus, qui in Attica historia hæc attigit, & breviter, & temporibus non accuratè distinctis.
e Quique Atheniẽsium gesta prodiderunt, Hellanicus, & Philochorus.
f In secundo rerum Atticarũ libro.
g Hellanicus in Ægyptiacis ita scribit.
h Profectionem ad templum Iovis Ammonis.

ά citat Stephanus in Ἀρταία, & Χαλδαῖοι. Item Σκυθικὰ in Ἀμάδοκοι, & Ἀμύργιον. Item περὶ Λυδίας *a* in Ἀζειώτῃ. Et *b* Λεσβιακῶν α′ in Μαλόεις. Λεσβιακῶν β′ *c* in Νάπη. Κυπριακὰ in Καρπασία. Aristophanis scholiastæ in Aves *d* memoratur Ἑλλάνικος *e* ἐν τοῖς Κραναϊκοῖς. Apollonii etiam scholiastes crebrò Hellanici mentionem facit: ac primo quidem libro citat ἐν *f* τῷ περὶ Ἀρκαδίας. Æolicorum primum citat Is. Tzetzes in Lycophronem *g*: Τὰ *h* περὶ τῆς ἀποικίας Λέσβου, Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος ἱστορεῖ ἐν πρώτῃ Αἰολικῶν. Hellanici Asopis citatur à Marcellino in vita Thucydidis. Ejusdem fuere κτίσεις ἐθνῶν, καὶ πόλεων: hoc est, *libri de origine gentium, & urbium conditoribus*. Ita enim loqui malo, quàm ut gentes, ac regiones, condi dicam; etsi non ignorem, apud Hieronymũ in Chronico Eusebiano legi: *Bithynia condita à Phœnice*. Quòd Græcè esset ἐκτίσθη. Ejus Hellanici operis, quod proximè dixi, mentionem faciunt Athenæus in x, & Stephanus in Χαριμάτῃ. Ac censeo, inde depromptum esse, quod scholiastes Apollonii lib. I de Larissæ origine refert. Inde etiam sint, quæ de Chiorum origine memorat Lycophronis scholiastes *i*: καθὼς καὶ ἐν τῷ περὶ Χίου κτίσεως Ἑλλάνικος ἱστορεῖ. Scriptæ ab eodem ἐθνῶν *l* ὀνομασίαι: quarum apud Athenæum mentio fit in undecimo. Ac, puto, idem opus signat Apollonii scholiastes in IV Argonaut. *m* ubi verba ejus adducit è libro περὶ ἐθνῶν. Item νόμιμα *n* βαρβαρικὰ Hellanico tribuit Etymologus in Ζάμολξις; ubi & quædam eo ex opere de Zamolxide memorat. Præterea Hellanicum ἐν ἐμμέτροις Καρνεονίκαις testem advocat Athenæus lib. XIV. Item ἐν *o* πρώτῳ Δευκαλιωνείας citat lib. x. Ut & Stephanus facit in Ἀγάθυρσα, Ἄρτενδος, & Θηγώνιον; & Apollonii scholiastes in lib. III. Denique & Ἱερείων *p* libros scripsit. Quorum primum laudat Stephanus in Νισαία, & Σίπυλος: secundum in Φρίκιον, Χαιρώνεια, & Χαλκίς: tertium in Χαονία. Apud Fulgentium quoque lib. I Mytholog. citatur Hellanicus in Διὸς πολυπυχίᾳ: atque inde refertur, Junonem ab Jove vinctam catenis aureis, & degravatam incudibus ferreis. Sed pro Διὸς πολυτυχία fortean legendum πολυτεκνία *q*, seu πολυπαιδία. Præter dicta autem loca etiam alia longè plurima occurrunt, quibus Hellanici mentio fiat. Consulatur Cicero lib. II de Oratore: Diodorus Siculus lib. I; ubi jungit cum Cadmo, & Hecatæo, multaque hos fabulosa scripsisse ait. Dionysius libro περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος: Strabo lib. I, VIII, IX, X, XI: Valerius Max. lib. VIII cap. XIII: & Plinius lib. VII cap. XLVI. Uterque

a *De Lydia.*
b *Lib. I. Lesbiacorum.*
c *Lib. 2. Lesbiacorum.*
d *Pa. 606.*
e *Hellanicus in Cranaicis.*
f *Lib. de Arcadia.*
g *Pag. 171*
h *Illa verò, quæ Hellanicus Lesbius de Lesbiorũ coloniis narrat in primo Æolicorum.*
i *Pag. 45.*
k *Sicut de Chii origine narrat Hellanicus.*
l *Gentiũ appellationes.*
m *Pag. 189. edit. H. Steph.*
n *Leges barbaricas.*
o *Libro primo de Deucalione.*
p *De sacrificiis.* q *Multi liberi.* r *De Thucydidis stylo.*

terque ex eo narrat, in Ætolia quosdam Epiotum gentis annos explere ducentos. Item Pausanias in Corinthiacis gemino loco, & Cephalæon apud Eusebium lib. 1. χρονικῶν a. Adhæc Photius in bibl. cod. CLXXVI; ubi de Theopompo agit: atque alii. E Latinis quoque Grammaticis Donatus in Eunuchum Act. 1. Sc. 11: *Eunuchos à Persis institutos putant ex captivis. A Babyloniis enim Hellanicus auctor est id habuisse.*

Hellanicô Milesio æqualis erat Damastes Sigeensis historicus: cujus meminere Dionysius lib. 1. Antiquit., Strabo lib. XIV, Valerius Max. lib. VIII Memorab. cap. XIII. Plinius in indice libri IV; ubi corruptè in quibusdam libris est *Damascenus*: item indice lib. V, VI, VII. ad hæc libro VII cap. XLVIII. nec non Plutarchus in Camillo, & Stephanus in Ὑπερβόρεοι. Est & Rufi Avieni in ora maritima; ubi varios recenset historicos, ex quibus, quæ ad terrarum situm pertinent, hauserit:

Quin & Damastes nobili natus Sige.

Et alibi:

------ Stadia septem vix ait
Damastes esse.

Tum quoque fuit Xenomedes Chius; ut dictum lib. 1 cap. 11. Item Xanthus historicus. Is patriâ Lydus fuit, teste Stephano in Ἀσκαλὼν, & Λόκ϶ζος. Ac propterea inter scriptores, quos Asia nobis dedit, unà cum Hecatæo, Herodoto, Theopompo, & Ephoro, reponitur à Solino cap. XLIII. Scripsit Lydiaca. Strabo lib. XII: Ὁ b τὰ Λύδια συγγεγράψας Ξάνθος, διηγούμενος οἷαι μεταβολαὶ κατέσχον πολλάκις τὴν χώραν ταύτην. Secundum Lydiacorum Xanthi citat Stephanus in Ἀρδύνιον, & Στρόγγυλα: quartum in Ἀσκαλὼν, Ἀστρία, & Ἀστέλεβη. Meminit & ejus operis Parthenius in Eroticis cap. XXXIII, & Hephæstio in Enchiridio. Nec aliud signat Plinius lib. XXIII cap. II: ubi *Xanthus, historiarum auctor, in prima earum* citatur. Sed ut Cadmi Milesii, Aristeæ Proconnesii, & aliquot aliorum ex antiquis illis scriptoribus; ita etiam Xanthi hujus historia supposititia credebatur. Athenæus lib. XII: Ἱστορεῖ c Ξάνθος ὁ Λυδὸς, ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ Σκυτοβραχίων, ὡς Ἀρτέμων φησὶν ὁ Κασσανδρεὺς ἐν τῷ περὶ ἀναγωγῆς βιβλίων. Dionysius iste Σκυτοβραχίων d, qui & Σκυτεὺς e dicebatur, Suida teste, vixisse à nonnullis creditus paullo ante tempora Ciceronis, & Cæsaris. Tranquillus in illustribus Grammaticis: *Marcus Antonius Gnipho institutus Alexandriæ, ut aliqui tradunt, in contubernio Dionysii*

a *Pag. 30. Thes. Temp.*

b *Is qui res Lydias conscripsit, Xanthus, exponens cujusmodi mutationes sæpe ea in regione sint factæ.*

c *Refert Xanthus Lydus, sive is, qui ei tributas historias conscripsit, Dionysius Scytobrachion; ut ait Artemo Cassandreus, opere, quo ad auctores genuinos libri referuntur.*

d *Coriaceum habens brachium, vel potius brachiū debile in corio gestans.*

e *Sutor.*

Scytobrachionis. quod equidem non temere crediderim; cùm temporum ratio vix congruat. Negat Suetonius, consentaneum vero esse, quod aiunt, Gniphonem, Ciceronis & Cæsaris æqualem, in contubernio vixisse Dionysii Scytobrachionis. Nempe antiquiorem putavit Dionysium istum, quàm ut cum eo vixerit Gnipho. Et sanè id verisimile est. Nam cæteroquin nimis spissus foret error eorum, qui hujus esse putarent Lydiaca Xanthi, scriptoris Herodoto ipso antiquioris. Sed utcumque hoc est, pro genuino præter alios, quos diximus, habuisse, etiam is videtur, qui non multo Gniphone junior fuit: Dionysius, inquam, Halic. qui lib. 1 Antiq. Rom. Xantho tribuit, & præclarum ejus elogium addit: Ξάνθος [a] δὲ ὁ Λυδὸς, ἱστορίας παλαιᾶς, εἰ καί τις ἄλλος ἔμπειρος ὤν, τῆς δὲ πατρίου καὶ βεβαιωτὴς ἂν οὐδενὸς ὑποδεέστερος νομισθείς. Præter Lydiacam historiam etiam μαγικὰ in literas retulit. Clemens Alexandrinus lib. III Στρωματ. Ξάνθος [b] δὲ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Μαγικοῖς, Μίγνυνται δέ, φησιν, οἱ μάγοι μητράσι. Nec dubium, quin eo ex opere sint, quæ de magis Xanthum hunc tradidisse, refert Diogenes Laërtius in præfatione. Idem Laërtius, de Empedocle librum scripsisse, testatur. Nam cùm in vita ejus retulisset, regnum sibi oblatum constanter renuisse, addit, καθάπερ [c] Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει. Clemens Alexandrinus in primo Στρωμ. quiddam etiam ex eo commemorat de Lesche Lesbio; ut fortasse de pluribus illustribus viris commentarium confecerit. Quam & sententiam esse video viri optimè de bonis literis meriti Ioannis Meursii.

a At Xanthus Lydus antiquitatum peritus, si quis alius; patria verò historia auctor nemine inferior habitus.
b Xanth' verò in opere, quod Magica inscribitur, Commiscētur, inquit, magi cum matribus, & filiab'.
c Sicut Xanthus refert, in iis, quæ de Empedocle scripsit.

CAP. VI.

Dissensus veterum super Panyasis patriâ, patre, ætate. Ejusdem scripta, & stylus. Alter Panyasis. Teleclides Telchiniacæ historiæ autor creditur quibusdam. Simonides ὁ γενεαλόγος. Herodici ætas ex Aristotele ostensa; item patriâ Atheniensem, professione fuisse historicum, ex interprete Aristotelis indicatur.

PRoximus istis fuisse videtur Panyasis; qui antiquitates Græciæ scripsit; sed carmine. Hic cujas fuerit, & quo satus sit parente, ne inter veteres quidem convenisse, Suidas testis est. Duris fuisse Samium tradidit, ac Dioclis filium. Alii Halicarnassensem dixere, & filium Polyarchi: quem ei patrem fuisse, etiam Pausanias in

Pho-

Phocicis refert. Similiter Anonymus ἐν ἀναγραφῇ Ὀλυμπιάδων ad Olymp. LXXVIII: Πανύασις *a* Πολυάρχου, Ἁλικαρνασσεὺς ποιητὴς, ἐγνωρίζετο. Etiam aliud est, super quo sententiis discrepent. Nam quidam eum Herodoti avunculum, quidam patruelem esse, existimarunt. Ne de ætate quidem conveniunt. A liquibus dicitur fuisse Olymp. LXXVIII. At juxta alios antiquior erat. Fuit aruspex, sive, ut Suidas ait, τερατοσκόπος *b*: unde & Artemidorus ejus testimonio utitur in Ὀνειροκριτικοῖς. Nobilis præterea poëta fuit, ac Heracleida, sive de Herculis laboribus, poëma scripsit, idque versibus novies millenis. Item Ionica edidit versu pentametro. Ea erant de Codro, Neleo, & Ionicis coloniis, versus circiter septies mille. Posterius hoc opus magis historicum fuit, quàm Heracleis; in quo non pauca fabulæ propiora fuisse, quàm historiæ, indicat locus iste Macrobii lib. V Saturn. cap. XXI: *Est etiam historia non adeò notissima, nationem quandam hominum fuisse prope Heracleā, ab Hercule constitutam Cylicranorum composito nomine ἀπὸ τῆς κύλικος: quod poculi genus nos, unâ literâ immutatâ,* calicem *dicimus. Poculo autem Herculem vectum, ad* Ἐρύθειαν, *Hispaniæ insulam, navigâsse, & Panyasis egregius scriptor Græcorum dicit, & Pherecydes auctor est: quorum verba subdere supersedi, quia propiora sunt fabulæ, quàm historiæ.* Constabat Heracleis, Suida teste, libris XIV. Quorum primum citat Athenæus lib. XI. Eundem in primo, & undecimo Ἡρακλείας, citat Stephanus in Βέμβινα, & Ἄσπις. Etiam quinque ejus versus hexametros adducit in Τρεμίλη. Ex Heracleâ quoque ejus aliqua narrat, tum Cæsar Germanicus in Aratea phænomena, tum Hyginus in poëtico astronomico, uterque ubi de sidere Engonasin tractat. Referunt autem eo ex opere quiddam de dracone sempervigili Hesperidum custode, & Hercule cum eo decertare parato. Meminit & Avienus in Engonasin: de quo dicimus Physices Christianæ, deque origine & progressu Idololatriæ, lib. II cap. XXXVI. Eodem ex opere est, quod de Hercule adfert Germanicus in sidere Cancro. Nec dubium, quin eodem ex libro sint, quæ citat Apollonii scholiastes lib. IV: ubi inquit, Πανίασις *c* (lege Πανύασις) δέ φησιν, ἐν Λυδίᾳ νοσήσαντα Ἡρακλέα τυχεῖν ἰάσεως ἀπὸ Ὕλλου τοῦ ποταμοῦ. ὅς ἐστι τῆς Λυδίας. Διὸ καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ Ὕλλους ὀνομασθῆναι. Meminit quoque Pausanias in Bœoticis, Proclus in Χρηστομαθείαις à Photio excerptis, scholiastes Euripidis in Alcestidem, Etymologus in Βηλός, &c. Cujusmodi ejus stylus fuerit, Fabius nos docet lib. X. ubi, cùm de Hesiodo, & Antimacho, proximè egisset, ista adjungit: *Panyasin, ex utroque mistum, putant,*

a Panyasis, filius Polyarchi, Halicarnassensis poëta, inclaruit.

b Prodigiorum speculator, atque interpres.

c Panyasis verò ait, Herculē, cùm in Lydiam profectus esset, sanitatem esse consecutū à fluvio Hyllo, qui in Lydia est, ac propterea filiis duobus nomē Hylli fecisse.

CAP. VII.

Stesimbroti Thasii ætas. Chærili patria. Metrum Chærileum. Ætas Chærili. Super hoc Horatij memoriæ lapsus. Et fortasse alter ejus error de poëta ipso. Egisse de victoriis Græcorum adversus Darium, & Xerxem. Antiochus, Xenophanis filius, antiquissimus rerum Italicarum scritor. Festus emendatur. item duo tres alii. Xenophanes. Cratippus. Antipho Rhamnusius.

Atque his, quos proximè diximus, æqualis fuit ὁ a θαυμασιώτατος, καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος, ut Athenæo b vocatur. Nam Herodotum usque ad bellum Peloponnesiacum pertigisse, alibi c nobis ex Dionysio dictum. Nunc de iis videamus, qui belli Peloponnesiaci tempore claruerunt. Uti sunt Stesimbrotus, Chœrilus, Antiochus Xenophanis filius, Cratippus, & Antipho Rhamnusius.

Stesimbrotus patriâ Thasius fuit. Artaxerxe is primo grandior esse non potest: ut ex iis constat, quæ Plutarchus ex hoc de Themistocle, Cimone, & Pericle, narrat in horum vitis: nec juniorem esse, partim liquet ex accurata notitia, quam habuit de tribus ducibus istis Atheniensibus: partim quòd Plutarchus in Cimonis vita disertim dicat, Στησίμβροτος d ὁ Θάσιος, περὶ τὸν αὐτὸν ὁμοῦ τι χρόνον τῷ Κίμωνι γεγονώς. Meminit hujus historici etiam Tatianus orat. ad gentes, & ex eo Eusebius præparat. Euang. lib. x e. Mentionem quoque injicit Apollonii scholiastes in lib. I. Ac apud Etymologum quoque, in Ἰδαῖοι, ex Stesimbroti περὶ τελετῶν f libro refertur, Idæos Dactylos esse filios Jovis, & Idæ nymphæ. Interpretem Stesimbroti Thasii (ut in Græcis scriptoribus solet) testem laudat Fulgentius Planc. lib. de antiquo sermone, voce *Sandapila*. Ubi in Mssis quibusdam Fulgentii libri *Thesimbrotus Stasius* invenias. Etiam *Stasius* in Hervagii editione Basileensi legas. Sed rectè editiones postremæ: *Sicut Stesimbrotus Thasius de morte Polycratis, Samiorum regis, scripsit.*

Poëta historicus erat Chœrilus, patriâ Samius, juxta Hesychium Milesium g; Jasensis, ex mente Stephani h; Halicarnassensis, secundùm Suidam i. Samo profugisse aiunt, ac παιδικὰ k fuisse Herodoto; quod paullo juniorem fuisse arguit. Ab hoc nomen accepit

a *Admirandus, & mellifluus Herodotus.*
b *Lib. 3.*
c *Lib. 1. cap. 2.*
d *Stesimbrotus Thasius, Cimoni fere coætaneus.*
e *Pag. 289 edit. Rob. St.*
f *De initiis.*
g *In Χοίριλος.*
h *In Ἰασος.*
i *In Χοίριλος.*
k *In deliciis.*

Χοιρί-

Χοιρίλειον ἄμετρον; de quo Suidas, Marius Victorinus, & Photius, in iis, quæ de re metricâ reliquerunt. Carmine victoriam descripsit, quam Græci à Xerxe retulerunt, atque ab Archelao, Macedoniæ rege. Pro quoque ejus poëmatis versu aureum retulit staterem; ut ab Hesychio Milesio, & Suida, traditum est. Memoria fefellit Horatium, cùm scribit epist. 1 lib. II:

a *Metrũ Chœrileum.*

Gratus Alexandro regi Magno fuit ille
Chœrilus, incultis qui versibus, & malè natis,
Rettulit acceptos regale numisma Philippos.

Nec enim, qui honos ab Archelao habitus bono poëtæ, is & apud Alexandrum contigit Chœrilo, poëtæ malo. Nimirum duos Chœrilos confudit. Quos rectè etiam Lilius in Poëtarum historia distinguit. Posteriorem etiam signat Horatius in Arte:

---- sit Chœrilus ille,
Quem bis, térque bonum cum risu miror ---

At prioris versus nobili poëtâ dignos esse, non ex fragmentis modò liquet, quæ apud Aristotelem in Rhetoricis, ejusque interpretem, item Strabonem lib. VII, Josephum lib. I contra Apionem, & alios, supersunt: sed etiam ex eo, quòd Lysander illum in comitatu habere solet, ut celebraret res à se gestas: quemadmodum Plutarchus scribit: & imprimis, quòd antiquitas statuit, ut versus ejus cum Homericis recitarentur; quemadmodum autor est Suidas. Ex quo etiam cognoscimus, scripsisse Lamiaca, & alia poëmata. Inter ea, quæ Suidas innuit potiùs, quàm indicat, fuit carmen de victoria adversus Darium. Nam ut versus illi à Josepho adducti sunt è carmine de victoriâ à Xerxe relatâ: ita, quos citat Strabo in VII, sunt de victoriâ à Dario reportatâ. Quod non obscurè ostendunt hæc ejus scriptoris verba: καλεῖ *b* δὲ Χοίριλον εἰπόντα ἐν τῇ διαβάσει τῆς σχεδίας, ἣν ἔζευξε Δαρεῖος.

b *Citat quoque Chœrilũ hæc dicentem in transitu ratis, quã Darius mare junxit.*

Antiochus Syracusanus floruit Olympiade XC, sive Urbis Romæ CCCXXX. ut mirum non sit, si à Dionysio *c* Halic. vocetur συγγραφεὺς *d* πάνυ ἀρχαῖος. posteaque οὐ τῶν *e* ἐπιτυχόντων τις, οὐδὲ νέος συγγραφεύς. Sanè antiquiorem esse Timæo, qui & ipse de rebus Siculis scripsit, liquet ex Josephi lib. I contra Apionem. Nec antiquiorem tamen esse, quàm dixi: argumento est locus Diodori Siculi lib. XII. ubi cùm retulisset, ut Xerxi II Sogdianus, & mox Darius Nothus successisset, addit: Τῶν δὲ συγγραφέων Ἀντίοχος ὁ Συρακούσιος τὴν τῶν Σικελικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Κωκάλου τοῦ Σικανῶν βασιλέως, ἐν βίβλοις ἐννέα. Cum hoc

c *Lib. I. Antiq.*
d *Scriptor valde antiquus.*
e *Nec vulgaris aliquis, nec recens scriptor.*

anno

anno nobilis Siculorum rerum scriptor, Antiochus Syracusanus, historiæ suæ finem imponit; quam libris IX à Cocalo, rege Siculorum, deduxit. Darius autem iste, in cujus anno primo desiisse Antiochum ait, imperare cœpit Olympiadis LXXXIX anno I. Nimiùm ejus ætatem produxit princeps Geographus, Italiæ suæ lib. I cap. I: quo loco ait, Antiochum hunc Aristotele esse superiorem annis propè ducentis. Idem quoque repetit lib. III cap. II. Atqui discipulus Aristotelis Alexander M. imperare cœpit Olympiadis CXI anno I. Intervallum est Olympiadum XXII; hoc est, annorum tantùm LXXXVIII. Vel, si addere lubet Olympiades tres, quibus imperavit Alexander, conficient anni centum. Meminit ejus Pausanias quoque lib. X: Ἀντίοχος ὁ Ξενοφάνους Συρακούσιος ἐν τῇ Σικελιώτιδι συγγραφῇ φησι. Etiam de Italia scripsit; ut testatur Dionysius Hal. lib. I: ubi & verba ipsa Antiochi adferuntur, quibus eum se historiam hausisse dicit ex monumentis vetustis, & fide dignissimis. Appellatur autem & ibi Xenophanis filius. Apud Strabonem quoque in sexto legas: φησὶ δ' Ἀντίοχος ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας συγγράμματι, ταύτην Ἰταλίαν κληθῆναι. De terrâ τῶν Βρεττίων loquitur. Atque idem ex Antiocho prodit Stephanus in Βρέττος, his verbis: Ἀντίοχος δὲ τὴν Ἰταλίαν φησὶ κληθῆναι Βρεττίαν, εἶτα Οἰνωτρίαν. Apud Hesychium quoque legas: Χώνην τὴν Ἰταλίαν ἔλεγον, ὡς φησιν Ἀντίοχος ὁ Ξενοφάνους ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας. *Chonen antiquitus Italiam dixere; ut ait Antiochus, Xenophanis filius, libro de Italia.* Ex Italica ejus historia est, quod Strabo lib. V refert de Campaniâ ab Opicis, sive Ausonibus, inhabitatâ: quódque lib. VI de Tarentinæ urbis origine adfert. Apud Festum in Romam citatur *Antigonus Italicæ historiæ scriptor.* Quod & Scaliger retinet. Sed ex iis, quæ diximus, certum est, emendari debere *Antiochus.* Diversus ab hoc est Antiochus Laodicenus, philosophus Scepticus; cujus mentio apud Laertium in Pyrrhone. Diversus item Antiochus Alexandrinus, qui ab Athenæo lib. XI citatur ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν: ubi sermo de Ephippo, Chœremonem, & Euripidem quendam, perstringente. Diversus item Antiochus Ascalonensis, professione philosophus, qui paullùm antecessit Strabonem. Nam lib. XVI de eo inquit, μικρὸν πρὸ ἡμῶν γεγονώς. Sed liquidiùs tempus ejus ostendit, quòd Cicero eum audierit anno V. C. IↃCLXXIV: ut ipse scribit in Bruto, & lib. I. de natur. Deor. item Plutarchus in Cic. Scripserat de Academica secta acutissimè; ut est in Cic. Lucullo. Stoicos putabat à Peripateticis discrepare verbis, re convenire; ut est lib. I

a *Antiochus, Xenophanis filius, in Siciliensi historia ait.*
b *Antiochus in opere, quod de Italia scripsit, ait, hanc Italiam vocari.*
c *Brutiorum.*
d *Antiochus ait, Italiam priùs dictam Brutiam, inde Oenotriâ.*
e *Libro de poëtis, qui in media comœdia perstringuntur.*
f *Qui paullò ante nos fuit.*

de nat. Deorum. Libri ejus de Diis Plutarchus meminit in Lucullo; scriptoris verò Stephanus in Ἀσκαλών; ubi vocatur Ἀντίοχος ὁ κύνηγος, interque illustres Ascalonitas reponitur, ac professione Stoicus fuisse philosophus dicitur.

Cratippus historicus, Thucydidis æqualis, ea, quæ à Thucydide omissa erant, complexus fuit; teste Dionysio Halicarn. in judicio de Thucydidis historia; ubi inter alia inquit, Ὡς *a* Κράτιππος, ὁ συνακμάσας αὐτῷ, καὶ τὰ παραλειφθέντα ὑπ' αὐτοῦ συναγαγών, γέγραφεν. Cratippi hujus meminit quoque Marcellinus in vita Thucydidis.

Etiam Antipho Rhamnusius eâ ætate fuit: quippe qui occisus sit à xxx tyrannis; ut quidem, Plutarcho *b* teste, scripserunt Lysias oratione pro Antiphontis filia, & Theopompus Philippicorum lib. xv. Hujus Antiphontis esse credebatur liber de poëtis, qui Glauci Rhegini nomine inscriptus fuit: ut idem Plutarchus *c* testatur. Qui &, de Herodoto librum fecisse, ait. Imò apud Laërtium in Pythagora advocatur Ἀντιφῶν *d* ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων.

a Quẽadmodum Cratipp⁹, qui & ejus fuit æqualis, & quæ ipse omiserat, in unum collegit, scriptũ reliquit.
b *Invitis* x *Rhetorum.*
c *Ibidem.*
d *Antipho libro de iis, qui virtute excelluerunt.*

CAP. VIII.

Themistogenes. Timæus Locrus. Aristippus Cyrenaicus. Occasio operis, quod scripserat de veterum luxu. Theocritus Chius. Dinonis Persica. Corruptè in plerisque libris Dionem horum vocari autorem.

ARtaxerxis Μνήμονος tempore claruit Themistogenes: quippe Xenophonti, & Ctesiæ, æqualis. Nam nec grandior iis fuit, cùm bellum descripserit, cui Xenophon, & Ctesias, interfuerunt: nec junior, cùm ejus meminerit Xenophon, initio tertii Ἑλληνικῶν: Ὡς μὲν οὖν Κῦρος στράτευμά τε συνέλεξε, καὶ τοῦτ' ἔχων ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεσώθησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ θάλατταν, Θεμιστογένει τῷ Συρακουσίῳ γέγραπται. *Quemadmodum verò Cyrus exercitum collegerit, ac contra fratrem pugnaverit, tandemq́ occubuerit, Græciq́ salvi ad mare rursum pervenerint; à Themistogene Syracusano scriptum est.* Mentio ejus quoque fit apud Suidam; qui præterea quædam de patriâ suâ prodidisse addit.

Tum quoque floruit Timæus Locrus, philosophus Pythagoricus, utpote Platonis æqualis. Hic præter mathematica, & volumen

de

de natura, etiam περὶ [a] τοῦ Πυθαγόρου βίου librum reliquit. Photius in bibliotheca meminit & Timæi, qui commentatus sit περὶ [b] τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων. Facit quoque mentionem Photius in bibliotheca. Esse eundem, ac Locrum illum, minimè fit verisimile: sed vel fuerit Timæus Tauromenita, de quo dictum lib. 1; vel (quod verius censeo) alius ab utroque, atque iis junior.

His quoque temporibus erat Aristippus Cyrenaicus, Socratis discipulus. Varia scripsit, quorum tituli apud Laërtium legi possunt. Inter ea fuere tres libri historiæ Libycæ: quos Dionysio, Siciliæ tyranno, nuncupavit. Fortasse autem & historicum opus erat, quod, Laërtio teste, composuerat περὶ [c] τῆς Διονυσίου θυγατρός. Idem Laërtius in Periandro citat Aristippum ἐν [d] πρώτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. In Socrate item citat ἐν τετάρτῳ [e] περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. Sitne ejusdem Aristippi, ambigit Gesnerus. Ego planè ejusdem censeo. Nam Aristippus iste malè audiebat, quòd lautiùs convivaretur, & vestiretur; quódque cum Laide consuevisset. De Laide respondebat, Ἔχω [f] Λαΐδα, ἀλλ᾽ οὐκ ἔχομαι. Ubi τὸ ἔχειν usurpatur, ut in illo Terentii in Andria [g], *Quis heri Chrysidem habuit?* Exprobrantem verò lautiores cibos ita compescebat: Tu, inquiebat, ista tribus obolis non emeres? Fatente illo, Ergò, dicebat, non ego magis voluptati studeo, quàm tu avaritiæ. Itidem Laertius refert, quid responderit Charondæ, seu Phædoni, carpenti quòd unguentis esset delibutus. Hoc igitur, quòd perpetui essent adversarii in deliciis ei exprobrandis, fecit, ut scriberet, Πρὸς [h] τοὺς ἐπιτιμῶντας, ὅτι κέκτηται οἶνον παλαιὸν, καὶ ἑταίρας. Item Πρὸς [i] τοὺς ἐπιτιμῶντας, ὅτι πολυτελῶς ὀψωνεῖ. Ita enim libri isti inscribuntur in titulis librorum Aristippi in vita ejusce philosophi. Ex opere hoc περὶ παλαιᾶς τρυφῆς [k] ab eodem Laërtio narrantur amores Crateæ, matris Periandri: item in Socrate; ubi ex eo commemorat, ut Socrates ipse Alcibiadem amârit. Nempe volumen hoc constabat exemplis antiquorum, qui amoribus, & genio indulsissent.

Artaxerxis Ochi, & Philippi, Amyntæ filii, temporibus vixit Theocritus, orator Chius: uti ostendit Strabo lib. XIV: ubi inter illustres Chios reponit duos istos, Theopompum historicum, & Theocritum sophistam: atque addit, ὥστε [l] καὶ ἀντιπολιτεύσασθαι ἀλλήλοις. Idem tradit Suidas: & auctor est, discipulum fuisse Metrodori ejus, qui Isocratem audierat. Hæc, Theopompi, & Ephori, æqualem fuisse, ostendunt. At Theopompus claruit circa Olymp. XCIV: ut est apud Anonymum ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ.

a *De vita Pythagoræ.*
b *De verbis Platonicis.*
c *De Dionysii filia.*
d *Libro primo de antiquis deliciis.*
e *Libro quarto de veteri luxu.*
f *Habeo Laidem, nō habeor.*
g *Act. 1. sc. 1.*
h *Ad vituperātes, quod veteri vino uteretur, & scortis.*
i *Ad vituperantes, quòd magnificè instrueret mensam.*
k *De veterū luxu.*
l *Hi quidē etiam de rep. gerenda certaverunt inter se.*

Scripsit Theocritus, Suida teste, epistolas admirabiles, ac præterea historiam Libycam. Puto, eundem esse Theocritum, quem *antiquitatum historicum* vocat Fulgentius Mythologicôn lib. 1 fabulâ de Perseo, & Gorgone.

Tum quoque claruit Dinon; qui Græcè nunc est Δίνων; nunc Δείνων. De tempore quod dixi, vel inde constat, quòd pater fuerit Clitarchi, qui Alexandri M. tempore, & post eum, vixit, ut postea dicemus. Plinius lib. x cap. XLIX: *Nec Sirenes impetraverint fidem: licet adfirmet Dino, Clitarchi, celebrati autoris, pater, in India esse; mulcerique earum cantu, quos gravatos somno lacerent.* Meminit hujus scriptoris etiam Plutarchus in Alexandro, & Ælianus lib. XVII de animalibus cap. X, ac Variæ historiæ lib. VII cap. I. Ejus πέμπτην τῶν ἱστοριῶν adducit Laërtius in proœmio. Erant autem libri isti de rebus Persicis. Athenæus lib. II: Δείνων δὲ ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ. Cornelius Nepos in Cononis vita: *Contra ea Dinon historicus, cui nos plurimùm de Persicis rebus credimus, effugisse Cononem scribit.* Diogenes Laërtius in Protagora citat Dionis Persica. Sed *Dinonis* planè legendum esse, liquet ex iis, quæ monuimus. Uti & apud Plutarchum in Themistocle: etsi apud Cruserium interpretem sit *Dio*, repugnante contextu Græco, ubi est Δείνων. Ex Persicis Dinonis etiam sunt, quæ de Ocho narrat Plutarchus libro de Iside & Osiride, ubi rectè Δείνων dicitur. Inde quoque est, quod Lucianus in Macrobiis refert de Artaxerxe Memnone, Cyri fratre; quem pervenisse scripsit ad annum XCIV.

a *Lib. 5. historiarum.*

b *Dino in opere, quo de rebus Persicis tractavit.*

CAP. IX.

Aristotelis varia scripta historica. Craterus. Cyrsilus Pharsalius. Medius Larissæus. Bæton. Diognetus. Demophilus. Androsthenes. Artemidorus Ephesius corrigitur. Ephippus Olynthius. Alius ab eo Ephippus Comicus.

SUb Philippo Magno, filióque ejus Alexandro M. floruit magnus Aristoteles: non philosophus modò summus, sed idem de rhetorica, & poëtica, & historia, bene meritus. Inter historica, quæ reliquit, fuere Πυθιονικῶν ἀναγραφαί c: unde memorat Plutarchus d, Amphictyones, Solone auctore, arma cepisse adversus Cerrhæos pro defensione templi Delphici. Laërtio is liber dicitur Πυθιονικῶν ἔλεγχοι, vel potiùs ἔλεγχος; ubi ἔλεγχος non *redargutio* est.

c *Pythionicarum breviarium.*

d *In Solone.*

est, sed *descriptio*. Etiam Ὀλυμπιονῖκαι ab eo scripti fuere, eodem teste Laërtio. Item de poëtis libri tres. Quorum & meminit Athenæus lib. XI, & Macrobius Sat. lib. V. Et puto, apud Laërtium in Socrate, ubi citatur Ἀριστοτέλης, ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, legi debere περὶ ποιητῶν. Nam duos tantùm de re poëtica libros fecerat; ut idem Laërtius testatur. Adhæc sub ejus nomine exstat opus περὶ a θαυμασίων ἀκουσμάτων: quamquam hoc alterius esse, etiam Erasmo b videtur. Edidit præterea νόμιμα βαρβαρικὰ c: unde Apollonius ἐν ἱστορίαις θαυμασίαις cap. XI refert, in Caria nasci serpentes, qui peregrinos, si feriant, non admodum lædant; indigenas autem confestim occidant. Etiam Athenæus lib. XII inde ait desumtam esse historiam illam de mirabili Alcisthenis veste. Meminit & ejus operis Stephanus in Ethnicis non uno loco, & Stobæus sermone de morbis, & molestiarum in eis solutione. Ac fortasse etiam apud Varronem lib. VI de L.L., ubi vulgò editum, *Aristotelis nomina barbarica*, νόμιμα βαρβαρικὰ legi debet. Nam de barbarorum nominibus seorsum ab Aristotele actum fuisse, nemo veterum prodidit. At νομίμων βαρβαρικῶν pars fuisse videntur νόμιμα d Τυῤῥηνικά. Athenæus lib. XII: Ἀριστοτέλης e ἐν νομίμοις Τυῤῥηνῶν· Τυῤῥηνοὶ δειπνοῦσιν μετὰ τῶν γυναικῶν, ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ. Magnâ ex parte historicum quoque opus erat περὶ πολιτειῶν. de quo præter Laërtium Cicero in quincto de Finibus: *Omnium ferè civitatum, non Græciæ solùm, sed etiam Barbariæ, ab Aristotele mores, instituta, disciplinas; à Theophrasto etiam leges, cognovimus.* In eo opere egit de Rep. Agrigentinorum, Himerensium, Orchomeniorum, Sicyoniorum, & Tarentinorum: de quibus testis Pollux variis Onomastici sui locis. Uti & de illa Orchomeniorum, collector proverbiorum ex bibliotheca Vaticana f: Ἀριστοτέλης g ἐν Ὀρχομενίων πολιτείᾳ δὶς τεθάφθαι φησὶ τὸν Ἡσίοδον. Addit deinde de hoc vetus epigramma. Reliquit & Remp. Atheniensium: cujus rei nobis Harpocration auctor est in Ἀγορᾶς νόμος, Ἀδύνατοι, Ἀντιγραφεὺς, Ἀποδέκται, Ἀποστασίου, Ἀσύνομος, Γραμματεὺς, Δατεῖσθαι, Δήμαρχος, Διαιτηταὶ, Διαμεμετρημένη ἡμέρα, Δωροξενία, Εἰσαγγελία, Εἰς ἐμφανῶν, Ἑλληνοταμίαι, Ἐπὶ Δελφινίῳ, Ἐπιμελητὴς, Ἐπὶ Παλλαδίῳ, Ἐπιστάτης, Εὔθυναι, Ἐχῖνος, Ἱππεῖς, &c. Item Aristophanis scholiastes in Plutum. Adhæc Cyrenensium; ut est apud eundem Scholiastem in Plutum *h*. Insuper Ithacensium, teste eodem in Aves *i*. Unde (nisi numeri fallunt) librum XLII citat Suidas in Σκυτάλη. Sed & Metonensium; de quo Athenæus lib. VI: &

a *De mirabilibus rebus auditu perceptis.*
b *Epist. ad Ioannẽ Morum de Aristotelis scriptis.*
c *De legibus, moribus, & ritibus apud barbaros.*
d *De moribus, & institutis Tyrrhenorum.*
e *Aristoteles in legibus ac ritibus Tyrrhenis: Tyrrheni capiunt cũ uxoribus cibum super eodẽ stragulo recumbentes.*
f *Pag. 315.*
g *Aristoteles in Orchomeniorũ Rep. ait, bis sepultum fuisse Hesiodum.*
h *Pag. 9a.*
i *Pag. 601.*

Croniatarum; de quo idem lib. XII: & Laconum, cujus operis meminit Pindari scholiastes ad Isth. od. VII: & Cianorum, nec non Samothraciæ; de quibus scholiastes Apollonii in lib. I. Ἀργοναυτ. item Tegeatarum; quâ de re idem in lib. IV: item Ambraciotarum, Epitotarum, Tenediorum; de quibus Stephanus in Ethnicis: adhæc Eliensium; de quo idem Harpocratio in Ἐλλανοδίκαις: Opuntiorum, eidem in Ἀμφίφιοσα; Cypriorum, eidem in Ἄνακτες: aliorúmque, quos Casauboni industria collegit. Apud Laërtium legas, composuisse etiam Pythionicas musici certaminis. Quod opus distinguit ab Recensione Pythionicarum, de qua antè dictum. Item ait, edidisse victorias Dionysiacorum certaminum. Idem à libris de Poëtis, quorum ex eo meminimus antè, distinguit Διδασκαλίας ejusdem: quamquam & hæ de poëtis erant. Nam opere isto primus, ut videtur, exposuit Aristoteles poëtarum omnium ætatem, & quod argumentum tractassent, & quo fabulas eventu docuissent. Meminere etiam Harpocratio, Aristophanis scholiastes in Aves, & Suidas in Ὄνου σκιά a. Etiam Aristoteles inter eos, qui περὶ εὑρημάτων b scripsere, refertur à Clemente Alex. lib. I Στρωματέων.

Craterus inter eos fuit, qui cum Alexandro militarunt, ac qui ejus jussu Orientis varia lustrarunt loca: ut ex Curtio, Arriano, & aliis, notum est. Hic epistolâ complexus fuit miranda, quæ in itinere suo vidisset. De ea sic Strabo lib. XV: Ἐκδέδοται δέ τις καὶ Κρατεροῦ πρὸς τὴν μητέρα Ἀριστοπάτραν ἐπιστολή, πολλά τε ἄλλα παράδοξα φράζουσα, καὶ οὐχ ὁμολογοῦσα οὐδενί. Ac mox ex eo adfert quædam de rebus Indicis. Sed &, semel iterúmque postea, eopse libro, quædam de Cratero hoc, ejusque itinere, refert. Fortasse idem est ille Craterus Macedo, de quo inter incertæ ætatis scriptores dictum fuit libro tertio. Meminit & Crateri ψηφισμάτων Harpocration voce Ἄνδρων.

Duos quoque alios, qui itidem cum Alexandro militaverint, suggerit idem Strabo lib. XI his verbis: Τούτου δέ φασιν ἐπώνυμον τὴν Ἀρμενίαν οἱ περὶ Κύρσιλον (Mssi Κέρσυλον) τὸν Φαρσάλιον, καὶ Μήδιον τὸν Λαρισαῖον, ἄνδρες συνεστρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ. Hinc quædam ex iis narrat de antiquitate gentis Armeniæ.

Bæton etiam vixit ætate Alexandri M. cujus σταθμοὺς e scripsit Athenæus lib. X: Βαίτων f ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστής, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας. Ubi eo ex opere refert, Tapyrorum gentem usque adeò esse vino deditam, ut unguento haut alio utatur,

a Asini umbra.
b De rerũ inventione.
c Edita est & epistola quadam Crateri ad matrem Aristopatrã, qua cùm alia multa incredibilia narrat, tum cum nullo concordat.
d Aiunt, ab hoc nomen accepisse Armeniã Cyrsilus Pharsalius, & Medius Larissæus, qui Alexandri castra fuerunt secuti.
e Stationes.
f Baton, dimensor itinerum Alexandri, in libro, quem inscripsit, Stationes expeditionis Alexandri.

utatur, quàm vino. Vixit tum quoque Diognetus. Utrumque junxit Plinius in indice libri VI, & libro VI cap. XVII. ubi ait: *Verùm, ut terrena demonstratio intelligatur, Alexandri M. vestigiis insistamus. Diognetus, & Baton, itinerum ejus mensores, scripsere, à portis Caspiis Hecatompylon Parthorum, quot diximus, millia esse* &c. Bætonis idem meminit lib. VI. cap. XIX. *Septentriones eo* (*Indiæ*) *tractu semel in anno apparere, nec nisi quindecim diebus, Baton auctor est; hoc idem pluribus Indiæ fieri, Megasthenes.* Similiter Solinus cap. LV. *Septentriones in eo tractu in anno semel, nec ultra quindecim dies, apparent; sicuti autor est Baton; qui perhibet, hoc in pluribus Indiæ locis evenire.*

Androsthenes quoque tum vixit. Siquidem Alexander eum exploratum misit cum nave XXX remorum; ut apud Arrianum lego lib. VII. Ac Strabo quoque lib. XVI auctor est, navigâsse cum Nearcho: de quo dictum lib. I. cap. X. Strabo ibidem Θάσιον appellat. Unde emendanda epitome Artemidori Ephesii; ubi Ἴασιος fuisse dicitur. Descripsit terrarum orbem, ut in eapse Artemidori epitome legas. Mentionem quoque ejus reperias apud Theophrastum lib. II de caussis Plantarum cap. VII. ubi ex eo prodit, moris esse in Tylo, rubri maris insula, ut agricolæ post imbrem sata abluant aquis salsis fluentibus, quæ magis, quàm imbres, juvent arbores, & plantas alias. Videtur de eo dubitare Theophrastus. Nam, inquit, εἰ δ᾽ ἀληθὲς ὃ ἔλεγεν Ἀνδροσθένης, id est, *si hoc verè ab Androsthene proditum fuit*: in caussa erit, quòd τὸ ἔθος ὥσπερ φύσις γέγονε, hoc est, *quòd consuetudo in naturam abierit*: nempe quia raræ illis locis pluviæ; salsæ verò aquæ in terras defluant crebrò; atque ita omni tempore ad nutriendum idoneæ sint. Ac mox concludit, Ταῦτα μὲν οὖν ἐξ ὑποθέσεως εἰρήσθω. quasi dicat, *& hæc ratio fuerit, posito concessoque eo, quod Androsthenes dicebat.* Alius, ac junior hoc, est Androsthenes Cyzicenus, Polybio memoratus in excerptis ex undecimo historiarum libro.

Demophilus etiam Alexandri M. tempore fuit. Quippe Ephori historici filius. Quod historiæ ejus fuerit argumentum, docet Diodorus Siculus lib. XVI, quique eum more suo ad verbum exscribit Anonymus ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ ad Olymp. CV an. IV. Δημόφιλος ὁ Ἐφόρου τοῦ ἱστοριογράφου υἱὸς τὸν παραλειφθέντα πόλεμον τοῦ πατρὸς, ὀνομασθέντα δὲ ἱερὸν, συντεταγμένος ἐντεῦθεν ἤρξατο ἀπὸ τῆς καταλήψεως τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ καὶ τῆς συλήσεως τοῦ μαντείου ὑπὸ Φιλομήλου τοῦ Φωκέως. Apud Suidam in Ἔφιππος legas, Demophilum hunc fuisse Ephippi filium; sed corruptè. Nam pro Ἔφιππος, ibi legendum

a *Demophilus, Ephori historiographi filius, bellum à patre omissum, quod Sacrum vocatur, hinc componere est aggressus: nempe à quo tempore Philomelus Phocensis templum Delphicũ occupavit, & oraculum exspoliavit.*

Ἔφο-

Ἔφορος: ut superiùs ostensum: ac allatus quoque Diodori,& anonymi locus,non obscurè arguunt.

Ephippus quoque Olynthius,quantum videre possum,Alexandri M.tempore,& postea, vixit. Librum edidit Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου, καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς[a]: ut est apud Athenæum lib. IV. Ubi ex eo refert, ut Alexander quotidie cœnæ cum familiaribus, qui LX, aut LXX, esse solerent,non ampliùs, quàm centum impenderit drachmas. Meminit idem & lib. X: ubi pro μεταλλαγῆς b est ταφῆς c: ut lib. XII τελευτῆς d. Ut integra videatur inscriptio fuisse,de Alexandri& Hephæstionis mortibus,& sepultura. Fuit & Ephippus, Atheniensis comicus; cujus fabulas complures Athenæus citat;duósque ejus senarios adducit lib. II. Ac,puto,diversus ab utroque est Ephippus ille, quem se Plinius sequi profitetur in iis, quæ de plantis scribit lib. XII, & XIII.

a De Alexandri, & Hephæstionis obitu.
b Obitu.
c Sepultura.
d Morte.

CAPUT X.

Theodectes Phaselites junior. Clitus Aristotelicus. Epicurus. Zeno Cittieus. Isidori Characeni ætas. Timocrates, & Apollodorus Κηπιτύραννος*. discipuli Epicuri. Dionysius Heracleota, Zenonis auditor, unde* Metathemenus *vocetur.* Transpositorem *perperàm nuncupari.*

PTolomæi Lagi temporibus vixit Theodectes Phaselites junior, filius ejus Theodectis Phaselitæ,qui Platonem, Isocratem, & Aristotelem audivit,& Olymp. CIII cum Naucrate, Isocrate, & Theopompo,funebrem orationem habuit in laudem Mausoli, Artemisiæ hortatu; atque ab oratoriâ arte ad scribendas se tragœdias contulit: ex cujus item tragœdiis Athenæus in decimo versus adducit,quibus rusticus literas nesciens ex ductibus sive figura nomen Thesei designârit. Hujus, inquam,filius Theodectes scripsit oratoriæ artis libros VII,encomium Alexandri Epirotæ,historica item, & instituta barbarica,& alia; ut Suidas perhibet.

Hac quoque ætate fuit Clitus Aristotelicus, Κλεῖτος ὁ Ἀριστοτελικός. Is librum reliquit de Mileto. Ex eo Athenæus lib. XII quædam refert de luxu Polycratis Samii. Non dubito autem,quin *Aristotelicus* sit vocatus,quia Aristotelis discipulus fuerit.

Epicurum eodem tempore fuisse; satis liquet. Nam natus fuit Olymp. CIX anno III: ut est apud Anonymum ἐν Ὀλυμπιάδων

ἀναγρα-

ἀναγραφῇ. Epicurus inter alia tam multa (nam πολυγραφώτατος [a] erat, imò omnes multa scribendo exsuperabat) etiam reliquit libros quatuor περὶ βίων [b], Laërtio teste lib. x.

Zeno quoque Citticus, Stoicæ auctor sectæ, Ptolomæi Lagi tempore floruit. Ejus verò historicum nihil reperio, præter volumen Πολιτείας Λακωνικῆς [c], Laërtio memoratum in vita ejus. Quod ipsum fortasse designat Origenes lib. I contra Celsum [d]: ubi ἀπλῶς laudatur Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἐν τῇ πολιτείᾳ. Nam aliud si volumen foret, puto, distinxisset Laërtius, ubi ejus libros enumerat.

Isidorus Characenus & historiam scripsit, & Ptolomæi ejusdem tempore floruit. Utrumque nos docet Lucianus in Macrobiis: qui gemino ejusce opusculi loco mentionem facit, inque altero sic scribit: Ἀρταξέρξης, ἕτερος Περσῶν βασιλεὺς, ὃν φησιν ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς συγγραφεὺς βασιλεύειν, ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα βιοὺς, ἐπιβουλῇ τἀδελφοῦ Γωσίθρου ἐδολοφονήθη. *Artaxerxes, alter Persarum rex, quem patrum suorum memoriâ Isidorus Characenus historicus regnâsse tradit, cùm annos tres & nonaginta vixisset, insidiis fratris Gosithra clàm occisus est.* Quod de ætate dixi, ita hoc ex loco comprobatur. Egerat Lucianus de Artaxerxe Mnemone, Cyri fratre. Subjicit de altero Artaxerxe, qui non est Μακρόχειρ, sed Ochus. Hunc quippe veneno necatum, constat ex Diodori Siculi lib. XVI. Et grandem natu ad imperium accessisse, verisimile est; cùm pater ejus Artaxerxes Μνήμων, cui successit, annos vixerit LXXXVI; [f] vel, ut Dinon scripsit, XCIV; quod ibidem refert Lucianus. Ergò Isidorus eò Artaxerxem vocat τὸν [f] ἐπὶ τῶν πατέρων, ut distinguat ab duobus ejus nominis, qui antiquiores erant. At ultimus Artaxerxes, cognomine Ochus, vivere desiit initio Olympiadis CX, imperante apud Macedonas Philippo, Alexandri patre. Isidorus igitur fuerit circa Olympiadem CXX, vel CXXII; hoc est, extremis temporibus Ptolomæi Lagi. Isidorus hic Characenus Parthiam descripsit; ut ostendebamus libro tertio. Sed tum, quæ de ætate ejus nunc allata sunt nobis, in mentem minimè veniebant.

Timocrates, Metrodori frater, Epicuri discipulus fuit; Laërtio teste in X; unde eum liquet vixisse extremis temporibus Ptolomæi Lagi, & primis Philadelphi. Eopse libro citatur Τιμοκράτης [g] ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Εὐφραντοῖς. Ac, puto, hic ipse est, qui scripsit librum de Dione: ex quo idem Laërtius in Zenone docet, quos philosophus hic habuerit præceptores. Patriâ fuerit Adramytrenus, si eundem signat Stephanus, cùm ait: Βέρεξ [h], ἔθνος μεταξὺ Ἰν-

Nnn δῶν,

[a] Admodū multa scribens.
[b] De vitis.
[c] De rep. Lacedæmoniorū.
[d] Pag. 6.
[e] Zeno Citticnsis libro de Rep.
[f] Qui patrum avo vixit.
[g] Timocrates libro, qui Læti, sive Voluptatis, inscribitur.
[h] Berex, populus inter Indiam, & Æthiopiam; ut ait Timocrates Adramytenus.

κας, & Αἰθιοπίας, ὡς Τιμοκράτης ὁ Ἀδραμυττηνός.

Apollodorus quoque ex Epicuri discipulis fuit, cognomento Κηποτύραννος; ut testatur Laërtius lib. x. ubi eum addit ultra quadringenta emisisse volumina. Neque dubium, quin idem sit, quem eopse libro Apollodorum Epicureum appellat: ac alibi, sed eodem libro, de Epicuri vita scripsisse, ostendit his verbis, Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου.

Adhæc quoque tempora referendus Dionysius Heracleota Metathemenus. Siquidem Zenonem audivit; ut Laërtius narrat lib. VII. Etsi autem discipulus esset tanti viri: tamen, cùm in oculorum dolorem incidisset, nec eum constanter perferre posset; à Stoicis, qui dolorem inter ἀδιάφορα *b* reponunt, defecit ad Cyrenaicos; atque inde dictus Μεταθέμενος, hoc est, *immutatus*. Plura de eo Laërtius *c*: ex quo etiam discimus, inter alia egisse, περὶ ἀρχαίων βασιλέων *d*: item περὶ βαρβαρικῶν ἐθῶν *e*. Præter ea autem, quæ ibi commemorat, alibi *f* indicat, dubitatum esse, utrùm ejus, an Spinthari, Parthenopæus foret. Meminit Dionysii hujus Athenæus lib. VII *g*: item in X; ubi docet, Antigonum Carystium literis mandâsse vitam τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου ἐπικληθέντος Μεταθεμένου. Dalechampius Μεταθεμένου perperàm vertit *Transpositoris*: cùm sit ab ea notione verbi μετατίθεσθαι, quâ significat retractare, atque immutare sententiam: ut apud Platonem in primo de Legibus, & alibi, sumitur. Mentionem quoque hujus Dionysii invenies apud Eustathium in Odyss. Λ *h*. Citatur & Dionysius Heracleotes in *i* β′ Ἡρακλείας ab Aristophanis scholiaste *k*.

a *Apollodorus lib. I. de vita Epicuri.*
b *Indifferentia.*
c *In Zenonis vita.*
d *De antiquis regibus.*
e *De barbaricis moribus.*
f *Lib. 5 in Heraclidis vita.*
g *Dionysii Heracleotæ, cognomento Metathemeni: h. e. immutati.*
h *Pag. 1680. edit. Rom.*
i *In secundo de Heraclea.*
k *Pa. 583.*

CAP. XI.

Cineæ historia fabulosa. Cineæ, & Pyrrhi regis, de re militari libri. Demetrius Byzantius. Alter ejusce nominis, & patriæ. Pytheas Massiliensis.

CIneas, Κινέας, etiam historica quædam prodidisse videtur; sed quibus & fabulæ essent inspersæ. Sanè μυθωδέστερον *l* quiddam ab eo relatum prodidit Strabo in VII. Quodsi is est Cineas Thessalus, Demosthenis auditor, Pyrrhi legatus, de quo multa Plutarchus in Pyrrho: vixerit & ille temporibus Ptolomæi Lagi, Philadelphi, & quibus Tarentinum Romæ bellum gerebatur. Cineas iste, uti & Pyrrhus rex, scripsere de re militari. Unde Cicero lib.

l *Fabulosum.*

IX epist. XXV ad Papirium Pœtum: *Summum me ducem litera tua reddiderunt. Planè nesciebam, te tam peritum esse rei militaris. Pyrrhi te libros, & Cinea, video lectitâsse.* Ælianus Τακτικῶν cap. I: Ἐξειργάσαντο δὲ *a* τὴν θεωρίαν, Αἰνείας τε διὰ πλειόνων, ὃς στρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συντάξάμενος. ὧν ἐπιτομὴν ὁ Θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. Πύῤῥος τε ὁ Ἠπειρώτης τακτικὰ συνέγραψε.

a Scientiam vero accuratiùs scripsit Æneas, qui pluribus libris rem militarem copiosè exposuit: eorum epitomê Cineas Thessalus fecit. Sed & Pyrrhus Epirota de instruenda acie scripsit.

Demetrius Byzantius septimo loco à Diogene Laertio *b* ponitur in viginti Demetriis: atque ab eo tredecim libris tradidisse dicitur Gallorum ex Europa in Asiam transitum: item octo libris Antiochi & Ptolomæi gesta, & ut eorum tempore res Libycæ se habuerint. Satis autem verisimile est, vixisse iis temporibus, quibus Galli ex Græcia in Asiam trajecere: hoc est, Olymp. CXXV anno II, Ptolomæi Philadelphi anno VI, Antiochi Soteris V. Præter hunc & alter Demetrius Byzantius fuit, Philosophus Peripatericus; ut idem Laërtius testatur. Atque eum, ni fallor, Laërtius signat in Socratis vita; ubi ex eo refert, ut à Critone ob ingenium adamatus, atque institutus sit, & ut moralem philosophiam naturali prætulerit, tanquam utiliorem vitæ humanæ: item quibus inter disputandum moribus fuerit, & quàm patienter contemptum sui pertulerit. Vide &, quæ de Demetrio Byzantio lib. III diximus.

b In Demetrii vita.

Pytheas quoque Massiliensis Ptolomæi Philadelphi ætate vixit, vel certè proximus huic tempori fuit. Sanè antiquiorem esse Eratosthene Cyrenæo, ostendimus lib. I cap. XVIII: ubi obiter aliquid de eo attingebamus. Etiam meminit ejus Hipparchus lib. I ad Aratum *c*. Πυθέας δ' ἐν γῆς περιόδῳ citatur à scholiaste Apollonii in lib. IV. Pars ejus operis fit Thyles historia: ex quâ aliqua adducit Strabo lib. I: ubi & ἄνδρα ψευδίστατον vocat. Etiam lib. II ex eo affert aliquid de Britannicis insulis circa Thulen: atque iterum, tertióque, mendacii arguit. Adhæc mendacii & futilitatis accusat lib. III, IV, & VII: ubi de Oceani ora mentitum ait. Inter ejus mendacia absque dubio quoque reposuerim, quod Plinius tradit lib. XXXVII cap. II. *Pytheas inquit, Guttonibus, Germania genti, accoli æstuarium Oceani, Mentonomon nomine, spatio stadiorum sex millium: ab hoc diei navigatione insulam abesse Abalum: illò vere fluctibus advehi succinum, & esse concreti maris purgamentum: incolas pro ligno ad ignem uti eo, proximisque Teutonis vendere.* De eodem sic Geminus Isagoge εἰς Φαινόμενα: Ἐπὶ δὲ τούτους τοὺς τόπους δοκεῖ καὶ Πυθέας ὁ Μασσαλιώτης παρεῖναι. Φησὶ γοῦν ἐν τοῖς περὶ τοῦ Ὠκεανοῦ πεπραγματευμένοις αὐτῷ, ὅτι ἐδείκνυον

c Pag 179 edit. Paris.
d Pytheas in ambitu terræ.
e Virum mendacissimum.

ἡμῖν οἱ βάρβαροι, ὅπου ὁ ἥλιος κοιμᾶται. συνέβαινε γὰρ περὶ τούτους τοὺς τόπους, τὴν μὲν νύκτα παντελῶς μικρὰν γίνεσθαι, ὡρῶν οἷς μὲν β', οἷς δὲ γ'· ὥστε μετὰ τὴν δύσιν, μικροῦ δὲ λείμματος γινομένου, ἐπανατέλλειν εὐθέως τὸν ἥλιον. *Videtur autem ad hæc etiam loca Pytheas Massiliensis accessisse. Ait ille iis in libris, quibus de Oceano tractavit: Monstrabant nobis barbari, ubi Sol cubaret. Accidebat enim circa hæc loca, ut nox parva omnino esset, his quidem duarum, illis autem trium horarum; ut exiguo post occasum intervallo sol statim oriretur.*

CAPUT XII.

Charon, Apollonij familiaris. Ister Callimachius. Ister Alexandrinus. Ister Calatianus. Aristophanis Byzantii ætas.

CHaron junior vixit tempore Ptolomæi Euergetæ, ac familiaris sui Apollonii Argonautica explicuit; non universa quidem, sed quæ ab historia penderent. Docet hoc nos Apollonii scholiastes lib. II Ἀργοναυτ. Οὕτω δὲ αὐτοὺς ὀνομάζει a καὶ Χάρων, αὐτοῦ Ἀπολλωνίου γνώριμος, ἐν τῷ περὶ ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου. Eundem citari arbitror, cùm antè diceret: Χάρων b δέ φησι, καὶ τὴν Λαμψακηνῶν χώραν πρότερον Βεβρυκίαν καλεῖσθαι. Sed minimè hinc consequitur, scriptorem hunc fuisse Lampsacenum. Atque, ut Lampsacenus esset, alius tamen sit ab nobili illo rerum Persicarum scriptore, de quo lib. I dicebamus. Sanè inter eos intervallum est amplius quàm L Olympiadum. An autem hic non sit Charon Naucratites, de quo ex Suida alibi agimus, ex aliis discere malo. Mihi quidem non liquet.

Euergetę regis ętate etiam fuit Istrus, sive Ister: non quidē servus, quod præfatione suâ in Æthicum Josias Simlerus putavit; sed discipulus Callimachi; unde Καλλιμάχιος vocatus, ut apud Athenęum lib. XI, ubi legas, Ἴστρος c ὁ Καλλιμάχιος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πόλεως. Quo ex loco eum de Ptolomaide libros fecisse videmus. Sed alia quoq; hujus ab eodē Athenæo celebrantur. Nā lib. sexto legas: Τίμαιος d ὁ Ταυρομενίτης οὐκ εἶναι ἔφη σύνηθες τοῖς Ἕλλησι δούλους κτᾶσθαι. αὐτὸς εἰπὼν ὁ Ἐπιτίμαιος. οὕτως δὲ αὐτὸν καλεῖ Ἴστρος ὁ Καλλιμάχιος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς. Unde, adversus Timæum scripsisse, cognoscimus. Harpocrationi in Θεοίνιον advocatur Ἴστρος e ἐν πρώ-τῳ

a Ita etiam appellat quoque Seleucus in Miscellaneis, & Charon, Apollonii familiaris, libro de historiis Apollonii.

b Charon verò ait, Lampsacenorum regionem prius esse vocatam Bebryciam.

c Ister Callimachius libro de Ptolemaide, Ægypti civitate.

d Timæus Tauromenita negat, moris fuisse Græcis, ut servos habeant. quod cùm tradit, verò est Epitimæus: prout eum appellat Ister Callimachius libris iis, quibus Timæo contradicit.

e Ister in primo collectionum.

τῆ συναγωγῶν. Eidem in Ἐπιτευγμῶν laudatur Ἴςρος ἐν τῆ συναγωγῆ τῶν Ἀτθίδων; deque Procride, & Cephalo, quiddam inde adfertur. Puto, non alia ab hoc opere esse Attica; quæ Athenæus citat lib. III. Idem lib. XIV provocat ad ejus operis librum XIII; quod & Plutarchus facit in Theseo. Idē volumen laudat Michael Apostolius Centur. XVI Prov. I, & Cent. XVIII, Prov. LXXVII. Ac puto, ex eodem esse, quod refert ejusdem Centuriæ proverb. XXIII. Ἀγγελικὰ ejusdem memorat Athenæus lib. XIV. Item Ἀποικίας b Ægypti advocat Stephanus in Αἰγιαλὸς, & Ὤλενος, ut & Clemens lib. I Στρωματ. Idem in Φύτειον citat librum IV Ἠλιακῶν, vel potiùs Ἠλειακῶν. Clemens Alexandrinus lib. III. Στρωμ. quiddam ex eo promit de Aristotele Cyrenæo, quod prodidisse ait ἐν c τῶ περὶ ἰδιότητος ἀθλων. Scholiastes Sophoclis in Oedipum Colonæum adducit ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἀτάκτων, uti Suidas ἐν τρίτῳ ἀτάκτῳ. Porphyrius lib. II de abstinentia ab animatis ἐν d τῇ συναγωγῇ τῶν Κρητικῶν θυσιῶν. Ubi ex opere eo narrat, pueros antiquitus Saturno immolari solere. Ἁπλῶς Istri meminit Hyginus in poëtico Astronomico, quo loco de cane; & iterum, ubi de hydra tractat. Item Plutarchus in Alexandro, Laertius in Xenophonte, Eustathius in Dionysium, Stephanus in Ἀρχιαὶ, & Ἄπια, & aliis in locis, Anonymus in vita Sophoclis, Pindari scholiastes in od. I Olymp. ac plures alii Nec tamen contendere ausim, quæcunque Istro hactenus tribuimus, ea esse Istri Callimachii. Nam duos minimùm Istros fuisse, vel inde liquet, quòd apud Plutarchum in Quæstiónibus Græcis legas, Ἴςρος e ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ὑπομνήμασι περὶ ἱςόρηκεν. Et Stephanus in Καλατὶς meminit quoque Istri Calatiani, his verbis: Ἴςρος f Καλατιανὸς περὶ τραγῳδίας γράψας καλὸν βιβλίον. Videndum item, quis sit Ister ille, cujus Cosmographiam de Græco vertit B. Hieronymus; si credimus Rabano Mauro, libello de inventione linguarum. Hoc de opere plura afferam in Historicis Latinis.

Aristophanes Byzantius Eratosthenis discipulus fuit, ac sub Ptolomæo Euergete, & Philopatore, floruit; ut diximus lib. I cap. XVIII. Hic ab Athenæo lib. XIII refertur inter eos, qui scripsere de scortis Atticis: nempe eorum nomina, genus, amatores illustres, dictaque faceta. Scio, istic loci non vocari Byzantium; sed Aristophanem ἁπλῶς. Verùm Byzantium intelligi, ex eo liquet, quòd postea eopse libro dicit, Aristophanem Byzantium centum triginta quinque scorta Attica recensuisse. Alium esse ab Aristophane comico, satis liquet: seu ætatem spectes; cum is Socratis fue-

a Ister in collectione rerum Atticarū.

b Colonias.

c De proprietate certaminum.

d In collectione sacrificiorum Cretensium.

e Ister Alexandrinus in commentariis retulit.

f Ister Calatianus, qui de tragœdia pulcrum librum scripsit.

rit æqualis: seu patriam, quia is fuit Naucratita: ut Heliodorus Atheniensis tradit apud Athenæum in VI.

CAPUT XIII.

Hannibalis libri de gestis Vulsonis. Philenius. Sosilus, sive Sosilus. Simonides Magnesius. Alij ejusce nominis. Simonidis nescio cujus historia Æthiopica. Dionysius Halicar. Polybij æqualis. Numerius Fabius Pictor, qui Dionysio perperàm Quinctus vocatur. Lucius Cincius Alimentus.

PHilopatoris, & Epiphanis ætate, fuit Hannibal, nobilis ille Karthaginensium dux. Hunc non modò scribenda fecisse, sed facta quoque scripsisse, his verbis docet Cornelius Nepos in vita ejus: *Atq; hic tantus vir, tantisque bellis districtus, nonnihil temporis tribuit literis. namque aliquot ejus libri sunt Græco sermone confecti: in his ad Rhodios de Cn. Manlii Vulsonis in Asia rebus gestis.* Vulso iste consulatum gessit cum M. Fulvio Nobiliore anno V. C. IↃLXV, Olympiadis CXLVII anno IV. Meminit ejus & Livius libro XXXVIII.

Tum quoque fuit Simonides Magnesius, Sipyli filius: quippe æqualis Antiochi Magni; cujus res gestas carmine prodidit, & imprimis bellum cum Galatis, in quo equitatus Antiochi cum elephantis profligatus fuit. Alius est Simonides, qui Dionis, ac Bionis, res gestas ad Speusippum in literas retulit; ut diximus lib. I cap. VIII. Fuit & Simonides Crinei Amorginus; cujus meminere Strabo extremo lib. X, & Eustathius comm. in Dionysium. Tradit uterque, ex Cycladibus unam esse Amorgum, patriam Simonidis, Iamborum scriptoris, qui inde dictus sit Amorginus. Est hic, quem ἐν a δευτέρῳ ἰάμβων citat Athenæus lib. II; & ἁπλῶς ἐν ἰάμβοις lib. VII; uti & initio lib. XI. Fuit insuper Simonides Carystius, vel Eretriensis, poëta, qui Græcorum conventum in Aulide reliquit, & trimetrorum libros duos, & de Iphigenia unum. Auctor Suidas. De Simonide Ceo, Lyrico, & altero ejus nominis, Lyrici ex filia nepote, superiùs nobis dictum. Apud Plinium etiam legas lib. VI cap. XXIX: *Simonides minor, quinquennio in Meroë moratus, cùm de Æthiopia scriberet.* Quis iste sit, dispiciendum.

a *Iamborum libro secundo.*

Ptolomæi Epiphanis, & Philometoris tempore, fuit Dionysius Halicarnassensis; non ille cujus libros habemus Antiquitatum Romana-

manarum, qui ſub Auguſto demum floruit; nedum alter, hiſtoriæ Muſicæ ſcriptor, qui ſub Hadriano fuit: ſed alius ab utroque; ut temporum ratio docet. Laudat Polybius lib. XIV; ubi de Halicarnaſſo, Cariæ civitate, ſic ſcribit: Ἄνδρες δὲ ἐγένοντο ἐξ αὐτοῦ, Ἡρόδοτός τε ὁ συγγραφεὺς, ὃν ὕστερον Θούριον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας· καὶ Ἡράκλειτος ὁ ποιητὴς, ὁ Καλλιμάχου ἑταῖρος· καὶ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος ὁ συγγραφεύς. *Nati ſunt ibi viri illuſtres; Herodotus, hiſtoriæ ſcriptor; qui deinde Thurius eſt appellatus, quòd ſocium ſe deducendæ in Thurios coloniæ præbuiſſet; tum Heraclitus poëta, Callimachi ſocius; & noſtrâ ætate Dionyſius, hiſtoriæ conditor.*

Æqualis huic fuit Numerius Fabius Pictor. Ut omnino alius ſit ab eo, qui conſul fuit anno poſt Romam conditam CCCCLXXXVII; cujus anni coſſ. in antiquis monumentis vocantur: N. FABI. C. F. M. N. PICTOR, & D. IUNIUS D. F. D. N. PERA. Numerius hic frater fuit C. Pictoris; ut oſtendit Valerius Max. lib. IV cap. III: ubi Caius Numeriúſque, Fabii Pictores, unà cum Q. Fabio Gurgite, & Q. Ogulnio, legati ad Ptolomæum Philadelphum miſſi dicuntur. Quod ſeptennio priùs contigit; hoc eſt, anno CCCCLXXX, novennio ante bellum Punicum primum. Multo igitur ætate anteceſſit ejuſdem nominis hiſtoricum. Condidit is annales Græcos; ut oſtendunt hæc Ciceronis verba lib. I de Divinat. *Sint hæc, ut dixi, ſomnia fabularum: hiſque adjungatur etiam Æneæ ſomnium; quod in Numerii Fabii Pictoris Græcis Annalibus ejuſmodi eſt, ut omnia, quæ ab Ænea geſta ſunt, quæque illi acciderunt, ea fuerint, quæ ei ſecundùm quietem viſa ſunt.* Sed apud Dionyſium Halic. lib. I is, qui Græcè ſcripſit annales, Quinctus Fabius vocatur. Verba adferam, quia & ætatem ejus nos docent, & hiſtoriæ argumentum, & ſcribendi modum. Ὁμοίας δὲ τούτοις, καὶ οὐδὲν διαφόρους ἐξέδωκαν ἱστορίας, καὶ Ῥωμαίων ὅσοι τὰ παλαιὰ ἔργα τῆς πόλεως Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ συνέγραψαν· ὧν εἰσι πρεσβύτατοι, Κόϊντος Φάβιος, Λεύκιος Κίγκιος, ἀμφότεροι κατὰ τοὺς Φοινικοὺς ἀκμάσαντες πολέμους· τούτων δὲ τῶν ἀνδρῶν ἑκάτερος, οἷς μὲν αὐτὸς ἔργοις παρεγένετο, διὰ τὴν ἐμπειρίαν ἀκριβῶς ἀνέγραψε· τὰ δὲ ἀρχαῖα τὰ μετὰ τὴν κτίσιν τῆς πόλεως γενόμενα κεφαλαιωδῶς ἐπέδραμε. *Nec abſimiles hiſtorias ediderunt, quotquot Romani homines urbis ſuæ res antiquas Græco ſermone ſcripſerunt; quorum vetuſtiſſimi, Q. Fabius, L. Cincius, ambo æquales bellis Punicis. horum uterque ea, quibus ipſe interfuit, ut probè ſibi cognita, diligenter mandavit literis. quæ verò olim poſt urbem conditam conſecuta ſunt, contentus fuit ſummatim percurrere.* Atque idem cognoſcimus ex Annibalicis Appiani; ubi is, qui Annibalis contexuit hiſtoriam,

Quin-

Quinctus Fabius vocatur; ac statim à prœlio Cannensi Delphos missus dicitur. Nec propterea à duobus Fabiis Pictoribus Annales Græcè scriptos arbitror: sed in prænomine insolenti, vel Dionysius, & Appianus, aberret; vel librarii peccarint; vel Ciceronem deceperit memoria, vel fortasse de annalibus Græcis dissensus erat, utrùm Qu. Fabii, an Numerii, forent. Quod imprimis verisimile fit. Quanquam profectò nec pertinaciter negare ausim, duos ejusdem gentis Græcos reliquisse Annales. Meminit Annalium Fabii Pictoris Polybius quoque lib. I, & III. ubi legas; Φάβιος a ὁ Ῥωμαῖος συγγραφεύς. & postea; Ἐμνήσθην b Φαβίου, καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνου γεγραμμένων. Item Strabo lib. V: Φησὶ c δ' ὁ συγγραφεὺς Φάβιος, Ῥωμαίους αἰσθέσθαι τοῦ πλούτου τότε πρῶτον, ὅτε τοῦ ἔθνους τούτου κατέστησαν κύριοι. De Sabinorum gente loquitur. Memoratur & Suidæ in Φάβιος.

a *Fabius Romanus historicus.* b *Mentionem feci Fabii, & eorũ, quæ scripsit.* c *Fabius historicus ait, Romanos tũ demum sensisse divitias, cùm eam gentem sibi subjecissent.* d *Lucius Cincius, vir ordinis Senatorii.*

L. Cincius Alimentius, qui *Alimentus* aliis in libris vocatur, Fabii Pictoris æqualis fuit; atque uti ille, ita hic quoque, annales Græcè scripsit; ut Dionysius Halicarnass. lib. I Antiquit. testatur. Verba ejus adduximus, cùm de Fabio Pictore ageremus. Meminit & postea eopse libro; ubi vocatur, Λούκιος d Κίγκιος, ἀνὴρ τῶν ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ συνεδρίου. Item libro sequenti, quo loco refert, de Tarpeiæ proditione quid senserit. Item Livius. cujus verba hæc adscribi merentur è XXI: *L. Cincius Alimentus, qui captum se ab Annibale scribit, maximus auctor, moveret me, nisi confunderet numerum, Gallis, Liguribúsque, additis: cùm his scribit octoginta millia peditum, decem equitum, adducta in Italiam: (magis affluxisse verisimile est: & ita quidam auctores sunt) ex ipso autem audisse Annibale, postquam Rhodanum transierit, triginta sex millia hominum, ingentémque numerum equorum, & aliorum jumentorum, amisisse in Taurinis: qua Gallis proxima erant in Italiam digresso.* Is locus, & de ætate, & de captivitate, nos docet, & quid ex Annibale ipso audierit, & præterea luculentum ejus elogium continet. Laudat & lib. VII: *Volsiniis, inquit, clavos, indices numeri annorum, fixos in templo Nortia, Hetrusca Dea, comparêre, diligens talium monumentorum auctor, Cincius, adfirmat.* Ex quarto annali Cincii quiddam citat scriptor de origine gentis Romanæ. Meminit & Solinus cap. II.

CAP. XIV.

Iason Cyrenæus. Scipio Africanus, majoris filius. Nicandri parens, patria, ætas, scripta. Suidas corrigitur, & Apollonii scholiastes. Unde Nicander dictus Ætolus, qui Colo-

Colophonius foret. Athenæi vetus lectio defensa adversus Casaubonum. C. Iulius, senator. Cn. Aufidius.

IAson Cyrenæus floruit sub Ptolomæo Philometore, Olympiade CL, & póst. Hic gesta Asmonæorum, sive Maccabæorum, quinque libris est complexus. Eos in compendium redegit scriptor secundi Maccabæorum libri: cujus cap. 11, 24, sic legas: Ὑπὸ a Ἰάσωνος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων πειρασόμεθα δι' ἑνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν.

Eodem tempore fuit P. Cornelius Scipio Africanus, filius Africani majoris, pater adoptivus Scipionis Æmiliani. Hic inter historicos à nobis refertur, propter hæc Ciceronis verba in Bruto: *Ipsum Scipionem accepimus non infantem fuisse. Filius quidem ejus, is qui hunc minorem Scipionem à Paullo adoptavit, si corpore valuisset, imprimis habitus esset disertus. Indicant, cùm oratiuncula, tum historia quædam Græca scripta dulcissimè.*

Historicum etiam argumentum tractavit egregius ille grammaticus, poëta, & medicus, Nicander, Xenophanis filius; ut est apud Suidam; vel Damnæi, ut censet anonymus in vita ejus; patriâ Ætolus, ut ex Dionysio Phasilete idem anonymus refert; vel potiùs, ut alios velle Suidas dicit, Colophonius; quomodo, præter Græcos scholiastas, etiam Cicero vocat in libris de Oratore, & Macrobius lib. V Saturn. cap. XXI. Quod ad ætatem, Suidas, ac anonymus in vita ejus, vixisse aiunt temporibus Attali, postremi Pergamenorum regis, hoc est, circa Olymp. CLX: quo tempore in Ægypto regnabat Ptolomæus septimus, cognomento Physco, seu Euergetes II. Imò Attalum hunc etiam in versibus suis compellâsse, idem anonymus autor est. Hodie nihil ejus exstat, præter Θηριακὰ b, & Ἀλεξιφάρμακα c. Sed diversúmne è Theriacis opus, quod ejus signat scholiastes d, cùm eum in Ὀφιακῷ laudat? Idem & citat ἐν ἑτεροιουμένων Ὑακίνθῳ e. Ac præter ista, Suida teste, scripsit ἑτεροιουμένων βιβλία πέντε f. Atque ex eorum secundo testimonium petit Apollonii scholiastes lib. I. Sed legendum, ἑτεροιουμένων g, ut est apud Stephanum in Ἀσπαλάθεια; ubi primus ejus operis liber adducitur. Imò & ex eo opere versus adferuntur apud Antonium Liberalem, Tzetzem, alios: ex quibus cognoscimus, tractâsse iis libris de corporibus in novas formas immutatis, uti ab Ovidio postea factum. His adde ἰάσεων συναγωγὴν h, & προγνωστικὰ i δι' ἐπῶν, quæ ex Hippocratis prognosticis desumta erant. Meminit idem

a *Ab Iasone Cyrenæo quinque libris exposita tentabimus uno parvo volumine constringere.*
b *De venenatis bestiis.*
c *De remediis contra venena.*
d *Pag. 22. edit. Morell.*
e *Pag. 19.*
f *De iis, qui vitã viverent meretriciam.*
g *Transformatorum.*
h *Remediorum collectionem.*
i *Prognostica versibus tradita.*

Suidas. Præterea etiam Georgica reliquit. Cicero lib. I. de Orat. *Si constat inter doctos, hominem ignarum astrologiæ, ornatissimis atque optimis versibus, Aratum, de cœlo, stellisque dixisse: si de rebus rusticis hominem ab agro remotissimum, Nicandrum Colophonium, poëticâ quâdam facultate, non rusticâ, scripsisse præclarè: quid est, cur* &c. Meminit eorundem Athenæus quinquies lib. II; ubi & secundum γεωργικῶν citat. Item initio epitomes libri tertii; adhæc lib. XV ter, & lib. IX bis. Ac pertinuere huc etiam μελισσουργικά a, quæ idem nominat lib. II. Multa quoque commentatus, quę ad terrarum historiam pertinerent. Ut Αἰτωλικὰ; quorum primum advocant Macrobius lib. V Saturn. cap. XX, & Athenæus lib. VII, & XI. De rebus Ætolicis verò optimè scribere potuit; qui, ut Anonymus in vita ait, diu in Ætolia egit; usque adeò, ut etiam inde Ætoli nomen referret, quemadmodum antè diximus. Adhæc ejus Βοιωτιακῶν memorat idem extremo lib. VII. Librum primum Οἰταϊκῶν citat Apollonii scholiastes lib. I: secundum autem Athenæus lib. VII, & extremo lib. IX. Nec externa solùm celebravit, sed etiam res patrias. Nam tertium Κολοφωνιακῶν citat Athenæus lib. XIII. ubi ex eo refert, Solonem exstruxisse templum Πανδήμου Ἀφροδίτης, quam *Vulgivagam Venerem* cum Lucretio appellare possumus. Denique ex Nicandri περὶ ποιητῶν, ni fallor, libro Parthenius historiam recitat de Oenone. Præter verò hæc, quæ diximus; præter item glossas sæpius Athenæo memoratas, etiam condidit Θηβαϊκὰ, ex quibus librum tertium laudat scholiastes Θηβαϊκῶν *b*. Fortasse tamen idem opus fuit ac Βοιωτικά. Ab eodem scholiaste memoratur ἐν ς' Σικελίας; cujus operis decimum citat Stephanus in Ζάγκλη. Præterea apud Athenæum advocatur ἐν τρίτῳ Εὐρωπίας. Id corruptm putat doctissimus Casaubonus, ac legit ἑτεροιουμένων *d*. Nam, inquit, Nicandri Europiaca nusquam nominantur. Nempe summo viro non obversabatur locus Stephani in Ἄθως, ubi memoratur Εὐρωπίας. Quare nihil apud Athenæum mutandum. Historicum quoque opus erat id, cujus Suidas meminit περὶ *e* χρηστηρίων πάντων βιβλία τρία. Et hæc quidem Nicandro tribuuntur. Quod siquis aliqua alterius esse Nicandri arbitrabitur, non admodum repugnem.

a *Scripta de mellificio.*

b *Pag. 14. edit. Morell.*

c *Idem scholiastes pag. 20.*

d *Transformatorum.*

e *De oraculis omnibus libri tres.*

Eâdem ætate, hoc est, circa Olympiadem CLX, sive annum Urbis conditæ IↃCVIII, floruit C. Julius, historicus. De quo ex Livii lib. LIII ita refertur in epitoma ejus: *C. Iulius Senator Græcè res Romanas scripsit:* sive, ut in vett. lib. est, *scribit*.

Cn. Aufidius, civis Romanus, fuit Olymp. CLXX; extremis nem-

pe

pe Ptolomæi Lathyri temporibus, cùm Romæ bellum esset civile inter Marium, & Syllam. Innotuit hic nobis beneficio Ciceronis. Ejus hæc verba in Tuscul. v: PUERIS NOBIS *Cn. Aufidius, prætorius, & in senatu sententiam dicebat, nec amicis deliberantibus deerat, & Græcam scribebat historiam, & videbat in literis.* Ubi *videbat* retineo; etsi & *vivebat* legere possis. Sed prius malo, quia cœcorum duntaxat exempla referuntur. Unde & Steph. Pighius annal. Tom. 3. ad an. Urbis IↃCXXXIV, censet, post *prætorius* deesse verba illa, *licet cæcus.* Meminit quoque hujus Aufidii Plinius lib. VI Nat. Hist. cap. IX: *Universæ* (Armeniæ) *magnitudinem Aufidius centena millia prodidit.* Aufidium in epitomis citat scriptor de origine gentis Romanæ. Ubi ait: *Aufidius sanè, & Domitius lib.* I, (Aremulum Sylvium) *non fulmine ictum, sed terræmotu prolapsum, simul cum eo regiam, in Albanum lacum, tradunt.* Fortasse idem est Cn. Aufidius, qui quæstor fuit anno Urbis IↃCXXXV, Cæcilio Metello, & Cotta Coss. quique anno IↃCXL, Balbo, & Catone Coss., fuit tribunus plebis; & à quo lex Aufidia lata, ut liceret Africanas advehere in Italiam circensium gratiâ; cujus legis Plinius meminit lib. VIII cap. XVII. Nec diffitendum tamen, duos fuisse Cn. Aufidios; unum prætorium, ut eum Cicero vocat Tuscul. v; alterum consularem, quem prior ille adoptârat. Adoptivi ejus, pariterque adoptantis, mentio etiam est apud Ciceronem orat. pro domo: *Non ætas ejus, qui adoptabat, quæsita est; ut in Cn. Aufidio, & M. Pupio: quorum uterque nostrâ memoriâ summâ senectute, alter Orestem, alter Pisonem adoptavit.*

CAP. XV.

Luculli historia belli Marsici. Ut excusârit, quòd fortasse aliqua minùs Græce dixisset. Ciceronis commentarii de consulatu suo. Tersa eorum, & florida dictio. Attici de eodem consulatu commentarius stylo scriptus simplici. Canusius. Olympus. Adelphius, sive potiùs Dellius.

PTolomæo Auletæ æqualis fuit L. Lucullus, vir eloquens, & utrâque linguâ exercitatus, ita ut Sylla commentarios de rebus à se gestis ei dicârit, conditione eâ, ut illos digereret, ac poliret: quemadmodum Plutarchus narrat nobis in Lucullo. Ex quo etiam discimus, Lucullum ipsum scripsisse Græcè historiam belli Marsici.

Verba adjungam: Περὶ μὲν οὖν τῆς φιλολογίας αὐτοῦ πρὸς Ὁρτήσιον τὸν δικολόγον, καὶ Σισένναν τὸν ἱστορικὸν, ἐκ παιδιάς τινος εἰς σπουδὴν προαχθείσης, ὁμολογῆσαι, προθεμένων ποίημα καὶ λόγον Ἑλληνικόν τε καὶ Ῥωμαϊκὸν, εἰς ὅ, τι ἂν λάχῃ τοῦτον, τὸν Μαρσικὸν ἐντείνειν πόλεμον. καί πως ἔοικεν εἰς λόγον Ἑλληνικὸν ὁ κλῆρος ἀφικέσθαι· διασώζεται γὰρ Ἑλληνική τις ἱστορία τοῦ Μαρσικοῦ πολέμου. *De varia ejus eruditione, præter ea, quæ diximus, illud etiam refertur; Apud Hortensium oratorem, & Sisennam historicum, cùm juvenis etiamnum foret, è joco in serium sermonem delapsum, professum, se vinctâ oratione ac solutâ, Græcâ pariter ac Latinâ, utram earum sors dedisset, bellum esse Marsicum scripturum. Ac videtur ei sorte obtigisse, ut Græcè scriberet. Nam exstat historia belli Marsici Græcè exarata.* De his Luculli commentariis Græcis illustris quoque mentio est apud M. Tullium lib. I epist. XVI ad Att. Verba ejus mox adferam.

Tum quoque floruere summe duo viri, & inter se conjunctissimi, M. T. Cicero, & T. Pomponius Atticus. Ciceroni autem hîc quoque locum esse, nemo negabit, qui sciat, commentarium de consulatu suo Græcè condidisse. Hoc non tantùm è Plutarcho cognoscimus, qui in Cæsare citat Ciceronem ἐν a τῷ περὶ ὑπατείας, sed imprimis ex ipso Tullio, cujus hæc verba lib. I epist. XVI ad Att. *Commentarium consulatus mei Græcè compositum misit ad te.* Sedulò in eo operam dedisse, ut pura, tersáque dictio foret, ostendunt ea, quæ subjungit: *In quo siquid erit, quod homini Attico minùs Græcum eruditúmque videatur: non dicam, quod tibi (ut opinor) Panormi Lucullus de suis historiis dixerat, se, quo faciliùs illas probaret Romani hominis esse, idcirco barbara quædam, & σόλοικα, dispersisse* b: *apud me si quid erit ejusmodi, me imprudente erit, & invito.* Sed imprimis egregiè idem lib. II epist. I ad Att. *Tuus puer mihi literas abs te, & commentarium consulatus mei Græcè scriptum reddidit; in quo lætatus sum, me aliquanto antè de iisdem rebus Græcè item scriptum librum L. Cossinio ad te perferendum dedisse.* Mox de stylo suo ita subjungit: *Meus autem liber totum Isocratis μυροθήκιον, atque omnes ejus discipulorum arculas, ac nonnihil etiam Aristotelica pigmenta, consumsit.* Et paullo pòst: *Quem tibi ego non essem ausus mittere, nisi eum lentè, ac fastidiosè probavissem. quamquam ad me rescripsit jam Rhodo Posidonius, se, nostrum illud ὑπόμνημα cùm legeret, quod ego ad eum, ut ornatiùs de iisdem rebus scriberet, miseram, non modò non excitatum esse ad scribendum, sed etiam planè perterritum. Tu, si tibi placuerit liber, curabis, ut & Athenis sit, & in cæteris oppidis Græciæ. Videtur enim posse aliquid nostris rebus lucis adferre.*

a *In libro de consulatu.*

b *Alii, adspersisse.*

Titus quoque Pomponius Atticus de consulatu Ciceronis Græcè hi-

cè hiſtoriam condidit: ut Cornelius Nepos in Attici hujus vita teſtatur; & Cicero ipſe lib. II epiſt. I. ad Att. Verba ejus attuli paullo antè. Stylo ſimplici, & minimè fucato, uſum eſſe, oſtendunt hæc Ciceronis verba, quæ ibidem legas: *Tua illa (legi enim libenter) horridula mihi, atque incomta, viſa ſunt. ſed tamen erant ornata hoc ipſo, quòd ornamenta neglexerant: &, ut mulieres, ideo bene olere, quia nihil olebant, videbantur.*

Partim Ptolomæi Auletę, partim Ptolomæi Dionyſii, & ſororis Cleopatræ temporibus, vixiſſe videtur Canuſius, ſive Ganuſius, Γανύσιος; pro quo Geſnerus in bibliotheca perperàm habet Caliſius. Citatur à Plutarcho in vita Cæſaris: ubi ex eo narrat, ut, Senatu decernente ſupplicationem ob res à Julio Cæſare in Galliis bene geſtas, Cato pro ſententia dixerit, Cæſarem barbaris eſſe dedendum, ad civitatem à crimine violati juris gentium expiandam, atque piaculum vertendum in auctorem.

Olympi ætatem ſatis indicat, quòd fuit medicus Cleopatræ, Julii priùs, pòſt Antonii, amaſiæ. De eo ſic Plutarchus in vita Antonii: Ἦν δὲ ἰατρὸς αὐτῇ (Κλεοπάτρᾳ) συνήθης Ὄλυμπος, ᾧ φράσασα τἀληθὲς, ἐχρῆτο συμβούλῳ καὶ συνεργῷ τῆς καθαιρέσεως, ὡς αὐτὸς ὁ Ὄλυμπος εἴρηκεν, ἱστορίαν τινὰ τῶν πραγμάτων τούτων ἐκδεδωκώς. *Medicus verò ei* (Cleopatræ) *familiaris erat Olympus; quo, veritate ei indicatâ, conſiliario & adjutore utebatur ad tabem ſibi inducendam: ut ipſe ait Olympus, qui rerum earum hiſtoriam edidit.*

Iiſdem temporibus Adelphius ſcripſit expeditionem Parthicam Antonii Triumviri. Strabo lib. XI: Ὥς φησιν Ἀδέλφιος, ὁ τοῦ Ἀντωνίου φίλος, συγγράψας τὴν ἐπὶ Παρθυαίους στρατείαν αὐτοῦ, ἐν ᾗ παρῆν, ἡγεμονίαν ἔχων. Quamquam non diſplicet conjectura Caſauboni, legentis ὁ Δέλλιος. Ita ſanè appellant Plutarchi codices in vita M. Antonii. Ubi hæc legas: Πολλοὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων φίλων οἱ Κλεοπάτρας κόλακες ἐξέβαλον, τὰς παροινίας καὶ βωμολοχίας οὐχ ὑπομένοντας· ὧν καὶ Μάρκος ἦν Σιλανὸς, καὶ Δέλλιος ὁ ἱστορικός. οὗτος δὲ καὶ δεῖσαί φησιν ἐπιβουλὴν ἐκ Κλεοπάτρας, Γλαύκου τοῦ ἰατροῦ φράσαντος αὐτῷ. Προσέκρουσε δὲ Κλεοπάτρᾳ, παρὰ δεῖπνον εἰπὼν, αὐτοῖς μὲν ὀξίνην ἐγχεῖσθαι, Σάρμεντον δὲ πίνειν ἐν Ῥώμῃ Φαλερῖνον. ὁ δὲ Σάρμεντος ἦν τῶν Καίσαρος παιγνίων παιδάριον, ἃ δηλίκια Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. *Complures præterea alios illius amicos expulere Cleopatræ adulatores, quòd contumelias, & procacitatem eorum, non ſuſtinerent. In quibus M. Syllanus fuit, & Dellius hiſtoricus. Hic inſidias quoque timuiſſe ait ſe à Cleopatra, ſeque à Glauco medico monitum eſſe. Offendit Cleopatram, quòd in cœna jactâſſet, acidum ipſis infundi, Sarmentum verò*

a *Vt Adelphius ait, Antonii comes, qui Parthicã ejus expeditionem deſcripſit: oculatus teſtis, & qui ipſe etiam partem exercitus duceret.*

verò bibere Romæ Falernum. Erat Sarmentus puer, quem habebat in deliciis Cæsar. Dioni quoque similiter vocatur. Ex quo & prænomen ejus discimus. Nam Q. Dellium appellat. Vide, quæ de eo prodidit lib. XLIX, & L. Sed M. Senecæ Suasoriâ I dicitur *Deillius.* Uti & L. Senecæ lib. I de Clementia, cap. X. Quamquam ibi vulgò sit *Duillius.* Sed *Dellius* legi debere, jamdudum Lipsio observatum ad primum Annalium Taciti. Etiam Horatii lib. II od. III ad Dellium scripta est: imò in plerisque disertim legas *Q. Delium*; ut illâ, quæ ante seculum Basileæ, cum Acronis commentariis, prodiit. At nimis audaciter pro eo Cruquius, contra omnium codicum fidem, *L. Gellium* reponit.

CAP. XVI.

Lysimachidæ ætas, ex Cæcilio Rhetore; Cæcilii, ex ætate Dionysii Halicarnassæi, collecta. Diodorus Sardianus. Theodorus Gadarenus. Thrasyllus. Claudius Cæsar. Polianus Sardianus. Telephus, grammaticus Pergamenus.

NUnc de iis videamus, qui fuere, postquam imperium illud, quod Alexandri tenuerant successores, in Romanorum totum cessit potestatem. Eò referendus videtur Lysimachides: qui ad Cæcilium de Atticis Rhetoribus edidit commentarium. Ammonius libello de vocum differentiis in Θεωρός: Λυσιμαχίδης ἐν τῷ πρὸς Καικίλιον περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων. Idem alia quoque ad res Atticas itidem pertinentia exposuit. Nam Harpocrationi in Μαιμακτηριών, & Μεταγειτνιών citatur ἐν β. τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησι μηνῶν. Meminimus autem Lysimachidæ hoc loco, quia opus illud de Atticis Rhetoribus videtur non absimile fuisse libello Plutarchi de vitis decem Rhetorum. Fortasse tamen de stylo eorum duntaxat egit: uti ab Halicarnassensi de plerisque factum scriptoribus. Nam hoc magis Rhetoris erat, & ad Rhetorem scribentis. Siquidem Cæcilius ille, cui librum de Rhetoribus nuncupavit, puto, Rhetor ille Siculus fuit, nobilissimis Rhetoribus laudatus; Fabio dico, Longino, & ante utrumque Dionysio Halicarnassensi, æquali suo: quod Cæcilii, ac simul Lysimachidæ nobis ætatem indicat. Nam Dionysius c Romam se venisse testatur, confecto bello civili inter Augustum, & Antonium, circa mediam Olymp. CLXXXVII. Et, ne corruptos esse numeros putes, similiter est apud Anonymum

a *Lysimachides libro ad Cæcilium, qui erat de decem Atticis Rhetoribus.*

b *In opere de mensibus Atticis.*

c *In præfatione Antiquitatum Romanarum.*

nymum ἐν α Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ. Ac apud eundem hoc de Dionysio legas, Olymp. CXCII anno IX aggressum fuisse scribere Romanas antiquitates.

Sed quicquid est de Cæcilio, saltem sub Augusti principatu, atque, ut censeo, Tiberii item temporibus, fuit Diodorus Sardianus, rhetor, poëta, & historicus. Quippe qui Strabonis fuerit amicus: ut ostendunt hæc geographi ejusce verba lib. XIII; quo loco de illustribus Sardianis tractat: Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι γεγόνασι τοῦ αὐτοῦ γένους, Διόδωροι δύο οἱ ῥήτορες· ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐκαλεῖτο Ζωνᾶς· τοῦ δὲ νεωτέρου, φίλου ἡμῖν γενομένου, καὶ ἱστορικὰ συγγράμματά ἐστι, καὶ μέλη, καὶ ἄλλα ποιήματα.

Theodoretus quoque Gadarenus extremo Augusti principatu, item sub Tiberio, floruit: cujus & præceptor fuit. Certamen ei erat cum Polemone, & Antipatro. Sub Adriano Cæsare filius ejus factus est senator. Fecit autem librum de historia, item de Cœlesyria; & alia, de quibus Suidas.

Thrasyllus similiter Augusti, & imprimis Tiberii temporibus, vixit: quemadmodum liquet ex iis, quæ de eo narrant Suetonius Tranquillus in Augusto cap. XCVIII, & Tiberio cap. XIV, Tacitus in VI Annalium, Dio lib. LV, & LVIII, Themistius orat. XII, & Juvenalis scholiastes in Sat. VI. cujus verba adscribere contentus ero: *Thrasyllus, multarum artium scientiam professus, postremo se dedit Platonicæ sectæ, ac deinde mathesi: quâ præcipuè viguit apud Tiberium; cum quo sub honore ejusdem artis familiariter vixit: quem postea Tiberius in insula Rhodo præcipitare voluit in pelagum, quasi conscium promissæ dominationis. Quem dolum cùm præsensisset, fugit.* Thrasyllus hic patriâ Mendesius fuit, & inter alia de lapidibus scripsit. Plutarchus lib. de Flum. Καθὼς c ἱστορεῖ Θράσυλλος ἐν γ' περὶ λίθων. Sed præterea historiam Ægyptiacam literis prodidit. Idem eopse libro: Καθὼς d ἱστορεῖ Θράσυλλος ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς. Ex eo opere locum adducit Stobæus serm. de morbis, & molestiarum in eis solutione, Item edidit, nisi is alius est, de lectione librorum Democriti. Laërtius in Democriti vita: Ὡς e ὁ Θράσυλλος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων. Meminit & ejusdem alibi non semel. Uti & Clemens Alexandrinus lib. I Στρωματ. ubi refert, de Idæ incendio quę scripserit. Item Nicomachus Gerasenus enchiridii harmonici lib. I. Porphyrius in vita Plotini, Achilles Tatius ad Aratum, & Demophilus in Ptolomæi Tetrabiblum: atque è Latinis Plinius in historia Naturali: ex cujus non uno loco, consignâsse ad rem medicam pertinen-

a *In descriptione Olympiadum.*

b *Hinc etiam genus ducunt viri memoratu digni, Diodori rhetores duo: quorum senior Zonas vocabatur: junioris autem, qui amicus nobis, & historici extant commentarii, & odæ, & poëmata alia.*

c *Sicut Thrasyllus refert lib. tertio de lapidibus.*

d *Sicut refert Thrasyllus in Ægyptiacis.*

e *Ut Thrasyllus in eo libro, qui inscribitur, De legendis Democriti libris.*

tinentia, cognoscimus. Quamquam metuo, ne alius is sit ab mathematico, & Ægyptiacæ historiæ auctore.

Claudius Cæsar, ut in vita ejus ait Tranquillus *a*, *& Græcas scripsit historias, Tyrrhenicôn* XX, *Carchedonicôn* VIII. *Quarum caussâ veteri Alexandriæ Musæo additum ex ipsius nomine; institutúmque, ut quotannis in altero Tyrrhenicôn libri, altero Carchedoniacôn, diebus statutis, velut in auditorio, recitarentur toti à singulis per vices.* De eodem sic Plinius lib. XII Hist. Nat. cap. XVII: *Petunt igitur in Helimæos arborem brutam, cupresso fusæ similem, exalbidis ramis, jucundi odoris, accensam, & cum miraculo historiis Claudii Cæsaris prædicatam.* Citat eundem Plinius lib. V cap. X, & lib. VI cap. IX. Joannes Antiochenus simpliciter dicere est contentus *b*: Ὅτι Κλαύδιος ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων τὴν μὲν ψυχὴν οὐ φαῦλος ἐγεγόνει· ἐν παιδείᾳ τι ἤσκητο, ὡς καὶ συγγράψαι τινά. *Quòd Claudius Imperator Romanus ingenio fuit non malo; disciplinis etiam excultus erat, ita ut quoque libros scripserit.*

a Cap. 42.

b *In Excerptis ab Henrico Valesio editis pag. 805.*

Claudii hujus, ac Caii Caligulæ temporibus, claruit Poliænus Sardianus, Sophista; quem Suidas ait composuisse tres libros de triumpho Parthico. Fortasse autem, cùm sophista fuerit, & in caussis dicendis se exercuerit, quæ de triumpho Parthico edidit, non tam fuere commentarii historici, quàm orationes panegyricæ. Alius est à Poliæno Macedone scriptore VIII librorum de Stratagematis; qui sub Divis fratribus in pretio erat: ut dictum lib. II cap. XIV.

Telephus, Τήλεφος, grammaticus Pergamenus, multæ existimationis fuit tempore Hadriani Cæsaris. Ut cognoscimus ex Julio Capitolino in vita Veri, (nisi is potiùs Spartianus;) qui refert, Verum Cæsarem in Latinis usum grammatico Scauro; in Græcis, Telepho: quem non alium esse à Pergameno, planè adsentio summo viro, Claudio Salmasio. Multa is edidit ad historiam patriam pertinentia. Ut Pergami descriptionem: item de Pergameno Augustali libros II: adhęc de regibus Pergamenis libros V. Idem res Atticas illustravit, tum opere de Atheniensium legibus, & moribus: tum altero περὶ τῶν Ἀθήνῃσι δικαστηρίων. Adhæc literis mandavit vitas Comicorum, & Tragicorum. Alia quoquè multa producit, quorum elenchum apud Suidam videre est. Meminit & Telephi Aristophanis scholiastes in Plutum.

c *De prætoriis Atheniensium.*

CAP.

CAP. XVII.

Crator. Iulius Caßianus. Encratitarum ut is dogma defenderit. Ptolomæus geographus. Geminus Servii lapsus. Ptolomæi laus apud Stephanum, & Marcianum Heracleotam. Iamblichi Babylonica. Adrianus Sophista. Iulius Pollux Commodi Imp. æqualis. Alter ejusce nominis, sed junior. Alexander Severus. Bardesanes Babylonius. Iudas theologus. Arrianus junior. Callicrates Tyrius. Theoclius. Zenobia.

VEnio ad scriptores, qui fuere sub Divis, ut vocant, fratribus; M. Aurelio Antonino philosopho, & L. Aurelio Vero. Princeps est Crator: qui M. Aurelii Veri libertus fuit. Scripsit de Romanorum temporibus. Auctor Theophilus ad Autolycum lib. III propè extremo: ubi nomina consulum, prætorum, ædilium, hoc ex scriptore petere jubet. Præcipuè adscribi merentur hæc verba: Κράτωρ a, ἀπελεύθερος γενόμενος Μ. Αὐρηλίου Οὐήρου, ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, μέχρι τελευτῆς τοῦ ἰδίου πάτρωνος αὐτοκράτορος Οὐήρου, σαφῶς πάντα ἀνέγραψε, καὶ τὰ ὀνόματα, καὶ τοὺς χρόνους.

Æqualis Cratoris erat Julius Cassianus: quem Gesnerus ait annales temporum rationes conscripsisse. Id quo veterum adstrui solidè possit, non video. Etsi apud Clementem in primo Στρωματ. lego, ab Cassiano hoc ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἐξηγητικῶν esse ostensum, πάσης b σοφίας ἀρχαιοτάτην εἶναι τὴν κατὰ Ἑβραίους φιλοσοφίαν. Fuit Valentini hæresiarchę discipulus, ac Encratitarum dogma est secutus: quod propugnavit libro, quem inscripsit περὶ c ἐγκρατείας, ἢ περὶ εὐνουχίας. Eo conjugium detestabatur, ac perperam interpretabatur Genesin, per lignum vetitum intelligens matrimonium: per pelliceas tunicas, humanam carnem. Etiam tuebatur se verbis, ut videri volebat, ipsius Christi ad Salomen, ex euangelio secundùm Ægyptios productis. Vide Clementem in tertio Στρωματέων.

Claudius etiam Ptolomæus, Alexandrinus philosophus, temporibus vixit M. Aurelii imperatoris, teste Suida: ut omnino spissus sit error, sive Servii, sive alius, qui Servium interpolavit, ad illud Eclogæ III:

In medio duo signa, Conon, & quis fuit alter?

a *Crator, libertus M. Aurelii Veri, ab urbe condita, usque ad obitum patroni sui Veri, manifestè exactè annotavit omnia, seu nomina, seu tempora, spectes.*

b *Quàm aliorum sapientiâ antiquiorem esse philosophiam Hebræorum.*

c *De continentia, vel castitate.*

Ubi grammaticus is per alterum intelligi ait Aratum, Ptolomęum, aut Eudoxum: cùm Ptolomæus duobus floruerit seculis postquam eclogas suas Virgilius scripsisset. Quemadmodum & in eo errat, quòd sermonem putat esse de Conone, Atheniensi duce, Peloponnesiaco bello æquali, cujus vitam Cornelius Nepos scripsit. Intelligi enim debet Conon Astrologus, quem Catullus celebrat carmine de coma Berenices, quod ex Callimacho transtulit. Scripta Ptolomæi in omnium manibus versantur. Sed præter ea, quæ habemus, alia quoque recenset Suidas. Et sunt, quæ etiam Suidas præterit: ut est περίπλους: cujus meminit Stephanus in Λούγδουνα, ubi eam esse ait πόλιν a Κελτογαλατίας, auctorémque laudat Πτολεμαῖον b ἐν περίπλῳ. Nisi periplum vocet Geographiæ libros: quos idem Stephanus in Χαράκμωβα citat: nec modò citat, sed etiam laudat. Sic enim ait: Πτολεμαῖος c ἐν γεωγραφικοῖς, ἐν πέμπτῳ βιβλίῳ, ἐν τοῖς Ἀραβικοῖς. ἀξιόπιστος δ' ἀνὴρ περὶ τὰ τοιαῦτα. αὐτόθι γὰρ ἔδοξεν ἱστορῆσαι ἀκριβῶς τὰ τῆς Ἀραβίας. Egregia quoque ejus laus apud Marcianum Heracleotam initio peripli; ubi quiddam refert, (ut verba ejus reservem) ἐκ d τῆς γεωγραφίας τοῦ θειοτάτου καὶ σοφωτάτου Πτολεμαίου. θειότατον e quoque aliquanto pòst appellat. Errant autem, qui putant, Ptolomæum Alexandrinum fuisse, cùm fuerit Pelusiota. Quod satis constat ex Arabibus, à quibus appellatur Ptolomæus *Elfelusi*. Et sanè in Mss. Græcis ejus tetrabibli repertum est, Πτολεμαίου Πηλουσιέως τετράβιβλος. Ut minimè dubitandum sit, quin natus fuerit Pelusii: quamvis jam à multis retro seculis error hic invaluerit, eum Alexandriæ natum fuisse. Quod nulla alia de caussa evênit, quàm quòd ibi observationes ejus factæ sint; ut non uno loco patet ex magno ejus de constructione opere.

Ex Photii bibliotheca f discimus, iisdem temporibus, & aliquanto ante tempora Antonini philosophi, fuisse Iamblichum, alium à Syro philosopho, Porphyrii discipulo, è servis, ut aiunt, natum. Babylonica hic condidit, quibus de Rhodanis, & Sinonidis amoribus libris egit undequadraginta: ut Suidas testatur, & pluribus exponit Photius; qui compendio Babylonica ejus constrinxit. Quin hodiéque Iamblichi Babylonica extant in bibliotheca Escuriaca. Ac, ejus licet rei nescius, fragmentum quoque edidit Leo Allatius.

Sed narrationes istæ Iamblichi, si non veræ, at verisimiles fuere; non item μεταμορφώσεις, quas inter alia consignavit Adrianus sophista, Herodis discipulus, Aristidis æmulus: unde, M. Antonini,

a *Vrbem Galliæ Comatæ.*
b *Ptolomæum in descriptione circuitus navigationalis lustrati.*
c *Ptolomæus in geographicis libro quinto, in Arabicis sanè fide dignus: quippe qui sedulò hoc egerit, ut accurate Arabica traderet.*
d *Ex geographia divinissimi, & sapientissimi Ptolomæi.*
e *Divinissimum.*
f *Cod. 94.*

&

& filii ejus Commodi tempore vixisse, cognoscimus. Plura de eo Suidas.

Julius Pollux vixit temporibus Commodi Cęsaris, cui & Epithalamium fecit. Exstat ejus onomasticum ad eundem Commodum. Multa quoque alia edidit. Ea inter fuisse librum De Arcadia lego in Gesneri bibliotheca. Sed apud Suidam est Ἀρκαδικὸν; quo significatur oratio de Arcadicis. Meminit hujus Pollucis prætet alios Io. Tzetzes Chil. VII. Hist. CXLV. Porrò & Iulii Pollucis Chronicon, Ἰουλίου Πολυδεύκους χρονικὸν, exstat in bibliotheca Bavaricâ: ac jam ante hos viginti annos scripsit Jacobus Gretserus *a*, sperare se, fore, ut propediem prodeat in lucem. Chronicon verò illud exorditur à condito orbe, ac pertexit tempora usque ad imperium Valentis. Stultum igitur sit, multis monere, hunc non esse illum Julium Pollucem, cujus onomasticum habemus. Nam & gentilis is fuit, ut ab orbe condito non potuerit ordiri: &, ut diximus, sub Commodo vixit.

Alexander Severus Imp. ut in vita ejus Ælius Lampridius refert, *vitas principum bonorum versibus scripsit*. Græcè puto, quando paullo antè præcessit, *Facundiæ fuit Græcæ magis, quàm Latinæ, nec versu invenustus*. Et initio vitę dixerat; *In Latinis non multum profecit, nec valde amavit Latinam facundiam*. Principes, quos signat Lampridius, octo fuere numero; ut ex Vopisco ostendimus in poëtis Græcis.

Bardesanes Babylonius Alexandri Severi temporibus floruit: de quo Porphyrius de abstinentia lib. IV: Ὡς *b* Βαρδησάνης, ἀνὴρ Βαβυλώνιος, ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν γεγονὼς, ἀνέγραψεν. Egit de Brachmanibus, & Samanæis, Indorum philosophis, quos Græci Gymnosophistas vocant. Vide, quæ de iis ibidem Porphyrius ex Bardesane exscribit. Idem opus signat B. Hieronymus lib. II contra Jovinianum: *Bardesanes, vir Babylonius, in duo dogmata apud Indos gymnosophistas dividit: quorum alterum appellat Brachmanas; alterum Samanæos; qui tanta continentia sint, ut vel pomis arborum juxta Gangem fluvium, vel publico oryzæ, vel farinæ alantur cibo: & cùm rex ad eos venerit, adorare illos solitus sit; pacémque suæ provinciæ in illorum precibus arbitrari sitam.* Quæ fusiùs exponit Porphyrius: unde ea Hieronymus hausit.

Judas historicus, & theologus, de septuaginta apud Danielem hebdomadibus plenissimè disputavit: & chronographiam superiorum temporum usque ad decimum Severi perduxit annum: ut tradit Eusebius Historiæ Ecclesi. lib. VI cap. VI, ac Nicephorus lib. IV

a *Tom. 2 de Cruce, in notis ad orat. Alexandri de inventione Crucis. Pag. 580. edit. Ingolsta an. 1600. Meminere etiam Possevin' in Appendice Apparatus Sacri p. 82, & Iacobus Pontanus annotat. ad præfat. Georgii Franza.*

b *Ut Bardesanes Babylonius, qui parentum nostrorum temporibus fuit, scripto consignavit.*

IV cap. XXXIV. è Latinis item Hieronymus in Catalogo script. illustr. nec non Honorius, ac Sigebertus Gemblacensis. Hos Popelierius, in suâ historiâ Gallicè scriptâ, laudare potiùs debuerat auctores, quàm Sabellicum, & Platinam. Sed peccant hac parte multi; & non possunt non peccare, qui rivos juniorum magis, quàm vetustatis fontes, sectantur.

Arrianus Maximini tempore, vel paullo pòst, fuit. Capitolinus in Maximino juniore: *Sanè, quod nullo in loco tacendum est; cùm & Dexippus, & Arrianus, & multi alii Græci scripserint, Maximum, & Balbinum, imperatores contra Maximinum factos; Maximum autem cum exercitu missum, & apud Ravennam bellum paráſſe; Aquileiam autem, nisi victorem, non vidiſſe; Latini scriptores; non Maximum, sed Pupienum; contra Maximinum apud Aquileiam pugnâſſe, dixerunt, eundémque viciſſe. qui error unde natus sit, scire non poſſum; nisi fortè idem est Pupienus, qui & Maximus.* Idem in tribus Gordianis: *Gordiani, non, ut quidam imperiti scriptores loquuntur, duo, sed tres fuerunt; idque docente Arriano, scriptore Græcæ historiæ.* Assentio autem Claudio Salmasio, viro nunquam satis laudato; qui arbitratur, & apud eundem, initio Maximi & Albini, legi oportere: *Et Dexippus, & Arabianus, Maximum & Balbinum dicunt electos contra Maximinum post Gordianos.* Ubi vulgò pro *Arriano* est *Arabiano*. Etsi & fuere, qui Arabiani dicerentur. Ut Flavius Arabianus, annonæ sub Aureliano præfectus: ad quem epistola Aureliani exstat apud Vopiscum in hujus Cæsaris vitâ. Apud Glandorpium in Onomastico Romano reperias, Arrianum, qui Maximini, & Gordianorum vitas posteris tradidit, fortasse esse Arrianum Jurisconsultum, Ulpiano memoratum. Sed quomodo is potuit scribere Maximini, & Gordianorum vitas, qui Ulpiano memoratur? Nam Ulpianus fuit scriniorum magister, imperante Alexandro.

Aureliani tempore, & paullo pòst, vixit Callicrates Tyrius: qui vitam imperatoris hujus in literas retulit. De eo sic Flavius Vopiscus in Aureliano: *Matrem quidem ejus Callicrates Tyrius, Græcorum longè doctiſſimus scriptor, sacerdotem templi Solis, in eo vico, in quo habitabant parentes, fuiſſe dicit. Habuiſſe quin etiam nonnihilum divinationis: adeo ut aliquando marito suo jurgans ingeſſerit, cùm ejus & stultitiam increparet, & vilitatem, En imperatoris patrem. Ex quo constat, illam mulierem sciſſe fatalia. Idem dicit, auspicia imperii Aureliano hæc fuiſſe. Primùm pueri ejus pelvim serpentes plerumque cinxiſſe, neque unquam occidi potuiſſe. Postremò ipsam matrem, quæ hoc viderat, serpentem, quasi familiarem, occidere noluiſſe. His accedit, quòd ex palliolo purpureo, quod Soli sui temporis imperator tulerat,* sacer-

ſacerdos mulier crepundia filio feciſſe perhibetur. Addit etiam illud, quòd vinctum faſciola Aurelianum aquila innoxiè de cunis levaverit, & in aram poſuerit, quæ juxta ſacellum fortè ſine ignibus erat. Idem autor eſt, vitulum matri ejus natum miræ magnitudinis, candidum, ſed purpurantibus maculis, ita ut haberet in latere uno avem, in alio coronam. Multa ſuperflua in eodem legiſſe memini: quippe qui aſſeverat, etiam roſas in ejuſdem mulieris corte, nato Aureliano, exiſſe purpureas, odoris roſei, floris aurei.

Theoclius quoque Aureliani vixit ætate, vel ſanè proximè poſt eam. Conſignavit vitas Cæſarum. Flavius Vopiſcus in Aureliano: *Refert Theoclius, Cæſarianorum temporum ſcriptor, Aurelianum manu ſuâ bello Sarmatico uno die quadraginta & octo interfeciſſe.* Sed quod ad ſcriptoris nomen attinet, veriſimilis eſt ſententia doctiſſimi Caſauboni, cui Theoclytus, vel Theo Chius, dictus videtur; vel Theocles, quâ formâ dicitur Diocles. Græcè eum ſcripſiſſe, etiam cognoſcimus inde, quòd, cùm ridiculos quoſdam in Aurelianum verſus retuliſſet, ſubjungat iſta verba: *Hæc video eſſe perfrivola: ſed quia ſupraſcriptus auctor ita eadem, ut ſunt Latinè, ſuis ſcriptis inſeruit, tacenda eſſe non credidi.* Neque enim erat, cur diceret, verſus eos Latinè eſſe operi inſertos, niſi aliâ is linguâ hiſtoriam condidiſſet.

Satis conſtat, tum quoque vixiſſe Zenobiam, Odenati viduam, Palmyrenorum reginam: ut de qua Aurelianus triumphârit. Hæc Ægypti, & Orientis hiſtoriam, in epitomen redegiſſe credita eſt: Græcè videlicet; ut videtur oſtendere is locus Trebellii Pollionis in xxx tyrannis: *Ipſa Latini ſermonis non uſquequaque ignara; ſed, ut loqueretur, pudore cohibita: loquebatur & Ægyptiacè ad perfectum modum. Hiſtoriæ Alexandrinæ, atque Orientalis, ita perita, ut eam epitomâſſe dicatur. Latinam autem Græcè legerat.* Sed, credo, epitomen ſiquam fecit, juvandæ ſuæ memoriæ ſcripſerat, non in uſus publicos.

CAP. XVIII.

Onaſimus. Palladius Methonæus. Vita Antonii, auctore Athanaſio. Calliſtus. Diodorus Monachus. Pappus Alexandrinus. Helladius. B. Epiphanius. Euſebius ſcholaſticus. Ammonius poëta. Lucianus presbyter. Anaſtaſius Theopolita. Priſcus Panites. Flavianus Conſtantinopolitanus. Lachares Athenienſis. Leontius Byzantius. Georgius Alexandrinus.

COmpectar nunc, qui floruere sub imperatoribus Constantinopolitanis, à Constantino M. usque ad Constantinum Leonis filium, & matrem Irenen: quorum tempore Carolus M. imperium in Occidente instauravit.

Onasimus Constantini Imp. temporibus vixisse, fuisséque Cyprius, aut Spartanus historicus, dicitur à Suida: qui & compluria ejus scripta refert, sed ad oratoriam artem pertinentia; ut qui & sophista fuerit; quemadmodum idem ille auctor est.

Eodem sub imperatore nomen sibi pepetit Palladius, Palladii filius, Methonæus. Hic præter orationes, & disputationes varias, etiam historicum ac philologicum opus contexuit de festis Romanorum; ut è Suida cognoscimus.

Athanasius Constantini, filiorúmque ejus, item Juliani, ac Valentis tempore fuit. Scripsit vitam B. Antonii monachi: ut testis B. Ephræm serm. in illud, *Attende tibi ipsi*, cap. x, Nazianzenus orat. in laudem B. Athanasii, B. Hieronymus in catalogo scriptor. Eccles. Rufinus Eccles. Histor. lib. I cap. VIII, Palladius in Lausiacis cap. VIII, Socrates Eccles. Histor. lib. I cap. XXI, & Honorius libro de luminaribus Ecclesiæ, ubi de Athanasio; & iterum, ubi de Antonio; quo loco illud *insigne volumen* vocat. Eam vitam ante annos duodecim primus in lucem protraxit vir optimè de studiis meritus, David Hœschelius. Sanè, ut genuinam, multis propugnat Rosweidus notis in lib. I de vitis Patrum: ubi & Hospiniani, & Sculteti argumentis occurrit. Vide etiam Barthium Advers. lib. LVII cap. I. Penes lectorem judicium esto. Eidem Athanasio VII Syn. Oecum. Act. IV tribuitur libellus de passione Iesu Christi; quem Surius T. VI d. IX Novembr. ex ea Synodo exscripsit.

Juliani Imp. tempore vixit Callistus; qui & in expeditione eum comitabatur. Cecinit heroico carmine res gestas Juliani, domini sui; ut testatur Nicephorus Histor. Eccles. lib. X, cap. XXXIV.

Diodorus monachus, Juliani & Valentis temporibus, Tarsi in Cilicia, fuit episcopus. Meminere ejus Theodorus Anagnostes, & Nicephorus in historia Ecclesiastica. Composuit, cùm alia multa, tum Χρονικὸν a διορθούμενον τὸ σφάλμα Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ τῶν χρόνων, ut ait Suidas. Etiam Socrates meminit Hist. Eccl. lib. VI cap. III.

Pappus Alexandrinus Theonis philosophi, qui in Ptolomæi canonem commentatus, æqualis fuit. Nam uterque Theodosii senioris temporibus vixit, Suida teste: ex quo, præter alia, Pappum scripsisse cognoscimus χωρογραφίαν b οἰκουμενικὴν: item ποταμοὺς c τοὺς ἐν Λιβύῃ.

Hella-

a *Chronicon, quod erratum Eusebii Pamphili de temporibus corrigit.*
b *Universalem orbis descriptionem.*
c *Fluvios Libyæ.*

Helladius, B. Basilii discipulus, & in Pontificatu successor, de præceptoris sui Basilii vita librum reliquit; ex quo locum adducit Damascenus orat. I. de imaginibus.

Epiphanius Salamine in Cypro episcopus, qui sub Valente, & Gratiano, imprimis verò sub Theodosio Magno floruit, opus de LXXX hæresibus reliquit: quod non historicum minùs, quàm theologicum est. Gesnerus meminit libri de vita Mariæ, & temporibus ejus, Epiphanio tributi. Sed puto, esse Epiphanii alterius. Vitam quoque S. Hilarionis exposuisse dicitur. Sed ea non exstat. Eidem tribuitur vulgò historia de prophetarum vitis. Attamen ejus libelli veteres non meminerunt; nec satis Epiphanio dignus videtur.

Ejusdem Theodosii, ac filii ejus Arcadii temporibus, claruit Heliodorus, qui Æthiopica condidit. Verùm ea non historia est; sed quiddam dramati similius. Argumentum operis est apud Photium cap. LXXII; ubi & styli elegantiam commendat. Phœnicem fuisse, ex eodem discimus, codice XCIV. Scripsit opus hoc in adolescentia; ut testatur Socrates lib. V, cap. XXI. unde & Triccæ, Thessaliæ civitate, episcopum postea factum cognoscimus. Idem quoque testatur Nicephorus lib. XII cap. XXXIV. Qui etiam refert, cùm synodus provincialis statuisset, ut vel libelli illi absumerentur igni, vel eorum scriptori episcopatus abrogaretur, maluisse episcopatu cedere, quàm ut scripta supprimeret. Sanè videtur synodus ea severiùs aliquanto, quàm opus erat, judicium tulisse: cùm casti planè sint amores illi, quos descripsit; ut etiam Photius agnoscit [a]. Theodosii fuisse filium, ac patriam ei fuisse Emesum, Phœniciæ civitatem, ipse indicat postremis libri decimi verbis. Anonymus, ut Gesnerus testatur, initio adscripserat, cùm Phœnix foret, Arabem tamen vocatum; quia vicinæ adeò gentes facilè confundantur. Unde suspicio oboriri possit, eundem esse Heliodorum Arabem, cujus vitam exposuit Philostratus lib. II de sophistis. Hoc si placet, vixerit paullo ante tempora Macrini; hoc est, circa annum Christi ducentesimum, vel aliquanto antè. Sed Æthiopicorum scriptor Synesii æqualis fuit, ac Theodosii temporibus, (ut & Raphaël Volaterranus vidit) & filii ejus Arcadii, vixit.

[a] Cod. 72. & 94.

Arcadio, & Theodosio juniore imperantibus, vixere Eusebius Scholasticus, & Ammonius; quorum uterque carmine descripsit bellum contra Gainam, Gothorum regem. De his duobus sic Nicepho-

cephorus historiæ Eccles. lib. XIII cap. VI: *Siquis accuratiùs, pleniúsque, res eo bello gestas cognoscere velit, eum Gaineum librum legere jubemus. Quem Eusebius scholasticus composuit, Troici sophistæ sectator. Qui, cùm rebus gerendis spectator ipse belli interfuisset; in quatuor libellis heroico versu id luculenter exposuit. quod scriptum, propter rei novitatem, in magna admiratione fuit. Sed & Ammonius, poëta alter, qui idem bellum carmine composuit, præclarus proximo imperio, sedecimo junioris Theodosii consulatu, quem cum Fausto gessit, (tum enim poëma id publicavit) habitus est.* Quæ ad verbum exscripsit ex Socratis lib. VI cap. VI.

Lucianus, presbyter Hierosolymitanus, scripsit Græcè revelationem de inventione S. Stephani. Eam Avitus, presbyter Hispanus, Latinè transtulit. Claruit anno CCCCX. Auctor Gennadius a Cap. 46, & 47. in catalogo *a*, & Matthæus Westmonasteriensis ad annum CCCCXVIII. Habes Latinè apud Surium Tom. IV, die III August. Observat Casaubonus Exercitatione XIII, num. XXXII, multa in eo libello graviter peccari. Inter alia illud, quòd *Caphar-magala* interpretatur *Villa Gamalielis*; cùm sit *Villa Cameli*, Καμηλοκώμη.

Anastasius Theopolita, Cyrilli æqualis, composuit Persica, sive quæ in Perside contigerunt, super Dionysaro, & Philippo historiographis, inter Christianos, & paganos. Ea exstant Msa in bibliotheca Electorali Palatina, ac Bavarica Augustana.

Theodosii Junioris ætate vixit Priscus Panites, sophista; ut Suidas perhibet. Qui & auctor est, eum præter epistolas, & declamationes, etiam condidisse historiam Byzantinam, & Attalicam, libris VIII. Priscum Rhetorem appellat Euagrius lib. V cap. ult. Atque ait, prodidisse res post Honorium, & Arcadium consecutas. Videtur autem hodiéque exstare. Sanè citat eum Baptista Fulgosus in Memorabilium libris: inque bibliotheca Vaticana esse, auctor est Raphaël Volaterranus lib. XIII Anthropologiæ. Superesse etiamnum ait in Nomenclatore suo Rob. Constantinus. Fortasse est idem Priscus, quem Stephanus adducit in Σάλωνα. Ejus excerpta de Legationibus, & fragmentum ex historia Gothica, habes in Legationum eclogis, quas Græcè primus edidit David Hœschelius *b*, ac vertit Cantoclarus, libellorum supplicum magister. Sanè Priscum de rebus Gothicis multa consignâsse, liquet ex Jornande de rebus Geticis cap. XXIV. *Gothorum*, inquit, *natio sæva, ut Priscus historicus refert, in Mæotide palude ulteriorem ripam insedit, venatione tantùm, nec alio labore, experta.* Meminit & cap. XXIV: *Ad quem in legationem remissus à Theodosio junio-*

b An. 1603 Augustæ Vindel. Paris. an. 1609.

re,

re Priscus, tali voce inter alia refert. Vide etiam cap. XXXV, XLII, & XLIX.

Flavianus, Episcopus Constantinopolitanus, præter epistolas ad Leonem pontificem, etiam Acta scripsit cum Eutyche presbytero, & librum de ejus erroribus. Unde, Marciani Imp. & concilii Chalcedonensis temporibus vixisse, satis liquet. Epistolæ ejus ad Leonem Papam Rom. exstitere olim in biblioth. Veneta B. Antonii.

Lachares, Lacharis filius, Atheniensis sophista, Heracleonis discipulus, floruit Marciani & Leonis imperatorum temporibus: atque inter alia reliquit ἱστορίαν α τὴν κατὰ Κορνοῦτον. Plura de eo apud Suidam vide. *a Historiam secundum Cornutũ.*

Leontius advocatus, Byzantius, egit de sectis hæreticorum, & synodo Chalcedonensi. Ejus Act. v perducit seriem episcoporum Constantinopolitanorum usque ad S. Eulogium: qui fuit tempore Gregorii M. unde, iisdem Leontium vixisse temporibus, colligitur. Cùm autem tum quoque fuerit Leontius Salaminius, de quo dicebamus lib. II cap. XXIII, sanè idem videri possit. Nempe ut patriâ quidem fuerit Byzantius, ac primùm professione advocatus; posteáque Episcopus Cyprius.

Georgius, Alexandrinus Episcopus, vitam descripsit B. Chrysostomi. Ex hac excerpta dedit Photius, cod. XCVI. Integrè autem, ex Palatino, & Bavarico codice, edidit Græcè Henricus Savilius Tom. ult. operum B. Chrysostomi. Negat Photius, certò se posse adfirmare, quis hic Georgius sit. Sed placet, quod doctissimus And. Schottus ibidem adnotavit, illum videri, qui B. Joanni Eleemosynario successit, circa annum IↃCXX. Eadem mens Coccei in catalogo scriptorum. Imò accuratè satis id comprobat in notis suis Savilius. Jure autem in eo Photius desiderat, ut linguâ purior foret, & magis studiosus veritatis. Ex eo tamen pleraque sua de vita Chrysostomi hausere Leo Imperator, anonymus, & Simeon Metaphrastes: quos tres de vita Chrysostomi idem Savilius exhibuit.

CAP. XIX.

Ignatius diaconus. Gregorius presbyter de vita Gregorii Nazianzeni. Item de Patribus Concilii Nicæni I. Petrus Siculus. Eustathius Thessalonicensis. Ioannes Cinnamus de gestis Ioannis, & Manuelis, Comnenorum. Manuel Chrysoloras. Anonymus ex Ducarum familia, de gestis Græcorum adversus Turcas, & captâ Constantinopoli. Leonardus Chiensis. Theodorus Gaza. Ioannes Argyropylus. Anonymi historia Politica. Ioannis Malaxi historia Patriarchalis.

SUpersunt aliquot, qui vixere sub imperatoribus Constantinopolitanis, post imperium in Occidente instauratum; hoc est, post annum partæ salutis octingentesimum.

Ignatius diaconus, & custos vasorum Ecclesiæ Constantinopolitanæ, & Metropolitanus Nicææ, floruit tempore Irenes, & Nicephori Logothetæ: atque ad posteritatis memoriam consignavit vitas patriarcharum, Tarasii, & Nicephori; ut Suidas testatur; qui & alia ejus laudat. Est autem is Tarasius, qui præfuit concilio Nicæno secundo: Nicephorus verò, qui ei in patriarchatu successit. Vide Cedrenum. Tarasii vitam ab Ignatio scriptam Latinè habes apud Surium Tom. I ad XXV Febr. Sed ibi Ignatius monachus vocatur, qui Suidæ est διάκονος a, καὶ σκευοφύλαξ.

a Diaconus, & vasorum custos.

Petrus Siculus fuit tempore Basilii Imp. & filiorum ejus, Constantini, ac Leonis: nempe circa annum IↃCCCLXX. Ab imperatoribus, quos dixi, legatus fuit Tibricam, civitatem Armeniæ, ut de captivorum permutatione ageret: ac negotium hoc, cùm novem Tibricæ menses egisset, feliciter confecit; ut ipse narrat. Exstat ejus historia de Manichæorum ortu, progressu, & occasu: quæ, ex Bavaricæ bibliothecæ codice Mso, egregio Matthæi Raderi beneficio, prodiit. Estque idem scriptor, quem Lucam Siculum vocat Baronius in annalibus Tom. IX, ad annum IↃCCXII § I, & IↃCCCX § IV. Quod non satis attendit Possevinus in Apparatu sacro. At Petrum Siculum nominat Tom. VIII ad an. IↃCLIII § XIV: ubi ait, Latinè eum redditum esse à Jacobo Sirmundo Parisiensi, Soc. Jesu Theologo.

Circa

Circa annum IↃCCCCXL, temporibus nempe Constantini Porphyrogenneti, Romani junioris, & Nicephori Phocæ, quibus in Occidente imperium tenuit Otto Magnus, vixit Gregorius presbyter: qui literis prodidit vitam Gregorii Nazianzeni, cognomento Theologi. Græcè operibus Nazianzeni præmittitur. Primus, sed barbarè, vertit Anastasius quispiam. Latinè verò, & eleganter, expressit Jacobus Billius. Utile verò sit, cum hac conferre vitam Nazianzeni, quam ipse scripsit Theologus iambicis senariis. Planè autem censeo, Gregorium presbyterum, de quo dixi, esse Gregorium presbyterum Cæsariensem in Cappadocia, cujus exstat oratio de CCCXVIII Patribus Synodi Nicęnæ, ac Constantino Imper. Habes apud Simeonem Metaphrastem, & exinde apud Surium ad x Jul.

Circa annum ∞xx vixit ille, qui in literas retulit vitam præceptoris sui, sanctissimi Patris Nili. Eam ex codice monasterii Cruptæ Ferratæ eruit, Latinéque vertit, Fredericus Metius, Episcopus Thermularum. Ac pleraque se inde hausisse in Annalibus suis profitetur Baronius ad an. IↃCCCCLXXVI.

Eustathius, Thessalonicensis episcopus, cujus in Homerum, & in περιήγησιν Dionysii, commentarium habemus, auctor quoque creditur sex librorum de Ismenię, & Ismenes amoribus. Vixit Manuelis Comneni temporibus, circa annum IↃCCL; item sub Alexio Comneno, & improbo illo Andronico; ut constat ex Niceta Choniate: cui Eustathius hic vocatur, nunc ὁ πολὺς καὶ μέγας a ἐν λόγοις, nunc autem ἀρετῇ b διαβεβοημένος ἀπανταχῆ, ac à prudentia item singulari, & doctrinâ multijugâ, celebratur. Sed quod Eustathium amorum horuncce auctorem esse aiunt, id planè incertum; quando in libris nonnullis Eumathius vocatur. Cujus rei mirum non meminisse doctissimum Gaulminum; qui primus eum edidit scriptorem. Eumathius is in codice Mediolanensi Macrembolita Protonobelisarius nuncupatur. Neque, si opus hoc Eumathii sit ut arbitror, (sane minùs hoc conveniens episcopo argumentum) eo nullus fuerit hîc locus Thessalonicensi Eustathio, cùm ejus sit commentarius in Dionysii περιήγησιν, in quo terrarum explicat historiam. Spissus verò est error ille Marquardi Freheri, quando, in Chronologiâ Juri Orientali præmissâ, ait, Eustathium hunc vixisse anno CIↃXVII, atque ex Archipresbytero magnæ Ecclesiæ factum esse Patriarcham Constantinopolitanum ordine LXXIV.

a Eloquentissimus.
b Virtute celeberrimus ubique.

Anno Christi cIↄcLXXX claruit Joannes Cinnamus, Regius, ut se ipse vocat, Grammaticus. Is literis est persecutus res gestas Ioannis Comneni, imperatoris Constantinopolitani, filiique ejus Manuelis Comneni; qui patri successit an. cIↄcXLII, atque annis imperavit XXXIX. Sed gesta patris Ioannis brevi compendio constrinxit; ut ipse in præfatione agnoscit: vitam autem filii Manuelis fusiùs, quàm alius, descripsit: nec, ut ipse prædicat, meliùs quisquam nôsse eam poterat; ut cujus rebus gestis ipse interfuerit. Sed omnino modum excessit in suo laudando principe; quem etiam, ubi vincitur, ut victorem, nobis describit. Sed illud quàm vanum, quòd eum solum inducit pugnantem adversus totum Sarracenorum exercitum! Dictio ejus purior est, tersiórque, quàm aliorum esse Græculorum solet. Imò Xenophontis ipsius, quem in præfatione laudat, æmulus est. Pars major ejus operis exstat in bibliotheca Vaticana; &, quia lucem meretur, exscripsit inde Isaacus, filius meus; atque ubi occasio feret, juris faciet publici. Nisi fortasse (nec intercedo) hanc ejus operam prævertat alius. Ut fore omnino non levem inde capio conjecturam, quòd Cinnami tralationem promittat clarissimus, déque tot Græciæ scriptoribus præclarè meritus, Leo Allatius. Sic enim scribit dissertatione de Psellis *a*: *In Ioanne Cinnamo vertendo illustrandóque diu me exerceo; speróque, laborem hunc meum, propter pulcherrimam historiam, ad hunc diem cum vetustate luctantem, meis vigiliis, & amicorum operâ, è scopulo in tranquillum illatam, historicæ veritatis studiosis non ingratum futurum.* Subdit deinde quædam ex ejus Historiæ Romanæ libro IV de rebus gestis Manuelis Comneni: ubi de Richardo, Antri Domino, loquitur.

a Pag. 24.

Anno cIↄcccCXL, ac deinceps, floruit Manuel Chrysoloras, Francisci Philelphi socer. Tam eum laudat, quàm Philelphum vituperat Poggius, primâ in Philelphum Invectivâ. Instituit Chrysoloras comparationem Veteris, & Novæ Romæ. Quam in Bibliothecis exstare, aiunt Gesnerus Tom. I Bibliothecæ, & Robertus Constantinus in Nomenclatore. Etiam epistolæ ejus supersunt Florentiæ in bibliotheca Medicea. Tum comparationem, quam dixi, tum duas ejusdem argumenti epistolas, in corpore Byzantinæ Historiæ Georgio Codino subtexet egregius adolescens, Petrus Lambecius.

Quando Constantinopolis à Mahomete II Turcarum rege capta est, eáque illis imperii esse sedes cœpta fuit, (quod erat anno Chr. cIↄccccLIII, Hegiræ autem Iↄccc LVII) vivebat anonymus

mus

mus ille ex inclyta Ducarum familia, qui de gestis Turcarum adversus Græcos, & subacta Constantinopoli, commentarium reliquit. Græcè eum, ex bibliotheca regis Christianissimi, unà cum tralatione sua, editurus est V. Cl. Ismaël Bullialdus, in corpore historiæ Byzantinæ; quod avidè desiderat omnis Resp. literaria.

Etiam Leonardus Chiensis, archiepiscopus Mytilenus, de capta Constantinopoli epistolam ad Nicolaum V. Pontificem Romanum, Chii exaravit xv Aug. an. cIↃCCCCLIII.

Mox à calamitate ea Constantinopoleos claruit vir seculi sui doctissimus, Theodorus Gaza, Thessalonices: ut vel inde constat, quòd Historiam Animalium, Latinè à se redditam, Xisto IV dedicavit. Sub quo ipso obiit anno cIↃCCCCLXXVIII. Scripsit de mensibus. quem Latinè reddidit Io. Perellus. Etiam de Turcarum origine extat apud Leonem Allatium.

Quo tempore subacta est Constantinopolis, & postea imprimis, floruit quoque Joannes Argyropylus Constantinopolitanus. Qui, præterquam quòd Aristotelis quædam Latinè transtulerit, etiam monodiam scripsit, & consolationem ad Imp. Constantinopolitanum, & librum de regno: item (quo nomine hîc refertur) comparationem inter principes antiquos, & novi imperii. Supersunt ea in bibliotheca Christianissimi regis.

Quòd si ulteriùs etiam provehi animus sit, locum quoque habeat hic Anonymi historia Politica: quæ exstat initio Martini Crusii Turcogræciæ. Orditur ea à Manuele Palæologo II, sive anno cIↃCCCXCI: desinit verò in anno cIↃIↃLXXVIII. Ut centum & vigintiquinque annis progrediatur ultra in potestatem Turcorum redactam Constantinopolim. Idem Crusius Latinè vertit, & annotationibus illustravit.

Anno cIↃIↃLXXVIII Ioannes Malaxus Constantinopoli vivebat. Hic Patriarchalem Κωνσταντινουπόλεως scripsit historiam: quam in corpore Byzantinæ historiæ Typis Regiis exhibebit Philippus Labbæus, Societatis Jesu Theologus. Quam miserè vixerit, arguunt ista Constantinopoli à Gerlachio eopse anno exarata ad Martinum Crusium: *Est is* (Malaxus) *admodum senex: pueros, & adolescentulos Græcos, sub Patriarcheio, in parvula, & misera casa docet; pisces siccatos in ea suspensos habet; quibus vescitur, ipse coquens; libros precio describit; vino, quicquid lucratur, insumit; pinguis, & robustus est.* At triennio post eidem Crusio perscripsit Gerlachius, Malaxum jam defunctum esse.

Anno cIↃ IↃ LXXXI Theodosius Zygomala Protonotarius epistolam scripsit ad Martinum Crusium, Tubingensis Academiæ Professorem, de Constantinopoleos obsidionibus, & ejus expugnatione, ac hodiernæ Græciæ rebus. Habes in ejusdem Crusii Turcogræcia: qui & annotationes adjunxit. Meminit etiam Duza præfatione ad Georgii Acropolitæ Chronicon.

LIBRI QUARTI
PARS ALTERA.

CAP. XX.

Acceditur ad alios antea indictos: ac primùm quidem memorantur, qui vixere, vel ſtante veteris Romæ imperio: vel deſito, at necdum inſtaurato à Karolo Magno. Ad priora tempora hi pertinent. Hippolytus martyr de canone temporum, & circulo Paſchali. Nicoſtratus ſophiſta de geſtis Philippi Cæſaris, Decii, Galli, & Valeriani, uſque ad eum Imp. à Perſis captum. Thalaſſius Arrianus de ſui temporis geſtis. Libanius ſophiſta, inter alia, narrationum fabuloſarum ſcriptor. Sabinus Macedonianus de variorum Conciliorum Actis. Theodorus Mopſveſtenus de Magis Perſarum. Paulus Silentiarius de ſitu, & commenſu templi Conſtantinopolitani. Ioannes Rhetor de geſtis Iuſtini junioris, Tiberii Anicii, & Mauricii.

Perabam hîc ſaltem abrumpere mihi licere hiſtoriam Græcorum hiſtoricorum, ætatem quorum ſcirem. Ea, ut video, opinio me fefellit. Multi adeò, dum prelum ſuperioribus ferveret, ſeſe obtulere, partim vetera meditanti, partim nunc hoſce, nunc illos verſanti ſcriptores, prout otium permitteret. Quare ſi grave non duxi, eos memoriæ meæ causâ annotare; confido nec moleſtum fore aliis, inſpicere hanc etiam partem; quæ & ipſa conſummatiorem reddet laborem ſolius publici boni amore à me ſuſceptum. Antiquiora tamen tempora, quia non incurioſè ea mihi videor perſecutus, nunc miſſa faciam: initiúmque futurum à temporibus Severi Alexandri, Mammeæ fili: idque vel propter Hippolytum, celebratiſſimum martyrem, Origenis ἐργοδιώκτην; qui quàm multa & ipſe ſcri-

scripserit, cognoscere est ex Hieronymo in catal. cap. LXI; quæ & Honorius exscripsit. Inter alia erant temporum canones, ac ἑκκαιδεκαετηρὶς *a* Paschalis; periodus nempe annorum sexdecim; de qua abunde Scaliger lib. II de Emendatione Temporum. Cujus loci Hippolytus fuerit episcopus, nec Hieronymus scivit; ut ipse agnoscit. Sed ex Gelasio lib. I contra Eutychen cognoscere est, fuisse Arabum metropolitanum. Germanus Constantinopolitanus *b* mentionem facit Hippolyti de Roma: Nicephorus item Hippolyti Portuensis meminit, qui illi Πόρτου τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἐπίσκοπος. Est is diversus ab episcopo martyre. Nisi fortè, qui priùs fuit Arabum metropolitanus, in Italiam sit profectus, atque ita factus est episcopus Portuensis: quod non puto verisimile. Valde autem ratio fugit Centuriatores Magdeburgenses, cùm Hippolytum Portuensem *c* vocant Ostiensem. Nam qui Latii situm novit, scit, diversa esse oppida *Ostiam*, & *Portum Urbis*, qui & *Augusti* dicitur. At sine dubio planè est diversus Hippolytus Thebanus; de quo suo loco agam.

a Sedecennalis circulus.

b Tom. 2 bibliothecæ SS. PP. edit. 2.

c Portùs veteris Romæ episcopus.

Sub Claudio, & Aureliano, vixisse videtur Nicostratus Sophista ex Trapezunte. Is res gestas Philippi Arabis, qui Gordiano in imperio successit, literis mandavit: Decii quoque, Galli, & Valeriani, filiique Gallieni, res fuit persecutus, usque ad Odenatum Palmyrenum, Zenobiæ maritum, & expeditionem Valeriani Imp. adversus Saporem, Persarum regem, à quo Valerianus captus fuit, anno Chr. CCLIX. Vide de eo Euagrium lib. V Historiæ Eccles. cap. ult.

Constantii imperatoris, ac Juliani Apostatæ temporibus claruit Thalassius, ille quem Comitem fuisse ait Athanasius epistolâ ad solitariam vitam agentes: præfectum prætorio vocat Ammianus lib. XIV; ubi & addit, ingenii fuisse arrogantis. Ac lib. XXII ait, insidias struxisse Gallo, fratri Juliani. Apud Constantium Imp. valuisse auctoritate, & gratiâ, narrat Zosimus lib. II. Nec mirum, cùm, uti Imperator, ita & Thalassius, fuerit Arrianus. Itaque & ab eo ad fratrem Constantem fuit Petobionem missus: ut liquet ex Athanasii Apologia ad Constantium. Imò & autoritate hujus imperatoris interfuit Sirmiensi Synodo, & disputationi Basilii cum Photino; ut est apud Epiphanium hæres. LXXI. Atque eo argumento Henricus Vallesius *d* rectè refellit sententiam Cæsaris Baronii, synodum eam rejicientis in an. CCCLVII. Quo tempore jam excesserat Constantius Imp. Thalassium hunc aliqua exarâsse

d Notis in Ammiani lib. 14. pag. 7.

râsse de sui temporis rebus, liquet ex Suida in Θεόφιλος: ubi inde narrat quiddam de Theophilo illo, qui sub Constantino ab Abiadenis, Indiæ populo, obses fuerat missus in ditionem Romanam; ubi Christianam didicit religionem, sed Arrianâ religione infectâ. Fusiùs de isto Nicephorus lib. IX cap. XVIII, & XIX; ac Baronius ad an. CCCLIV, num. XI, XII, XIII, XIV, XV. Diversus verò ab hoc est Thalassius monachus, cujus ad Paulum presbyterum quatuor hecatontades de sincera charitate, ac verâ continentiâ; nec non de regimine mentis, leguntur in bibliotheca Patrum Tom. V edit. II *a*. *a P. 550.* Eum in Africa vixisse anno IↃCL, ait Iodocus Coccius in Indice Auctorum, quem præmisit thesauro suo Catholico. Msus Græcè exstat in bibliotheca Vaticana. Inscriptio vocat Africanum abbatem: próque *regimine mentis* Græcè est τὰ κατὰ νοῦν πολιτείας.

Sub eodem Juliano, qui Apostatæ cognomento notior est, apud imperatorem, & gentes, in pretio fuit Libanius Sophista; qui aliquem sibi locum deposcere hîc videbatur propter undequadraginta historias fabulosas de gentium Diis. Eas, nec non ἐκφράσεις, sive descriptiones VII, è bibliotheca Vaticana publici juris fecit *b*, *b Romæ an. 1641.* Latinam etiam tralationem addidit, Leo Allatius in Excerptis Græcorum Sophistarum. De hoc Libanio agit Julianus Imp. in epistolis. Adhæc Eunapius, Photius, Suidas, alii. Vide quæ attulit Fredericus Morellus Tomo Libanii primo, & Leo Allatius præfatione in Excerpta, quæ dixi.

Extremis Theodosii Magni temporibus vixisse puto Sabinum Macedonianum, Heracleæ in Thracia episcopum. Is variorum Conciliorum Acta collegit atque edidit; ut refert Socrates Scholasticus lib. I Historiæ Ecclesf. cap. V. Sanè, qui Macedonii hæresin est secutus, is non videtur esse antiquior concilio Constantinopolitano Oecumenico; quod anno Chr. CCCLXXXI Macedonii hæresin damnavit, imperante Theodosio Magno. Nec, cujus historia reprehenditur à Socrate, junior fuerit Socrate; qui sub liberis Theodosii ejusce effulsit. Nihil verò mirum, si, qui Macedonium sequeretur, consilium Nicenum improbârit, tanquam à fide devium; ut pluribus ibidem Socrates narrat.

Sub Arcadio magni pendebatur Theodorus Mopsvestenus episcopus, Nestorii magister; ut est apud Euagrium lib. I cap. II. ac ob dogma idem longè post mortem damnatus fuit ab Synodo Oecumenica quinctâ. ut constat ex Act. IV, & seqq. item Gregorio Magno lib. VI epist. LXXI. & Liberati diaconi breviario cap. IV.

Hic de Magia Persarum reliquit libros tres; ut constat è Photii bibliotheca cap. LXXXI.

Atque hi fuere, dum vetus staret imperium Romanum. Nunc unum alterum dabo, qui, illo desito, vixerit; ante tamen illud instauratum in Karolo Magno.

Sub Justiniano Magno in pretio erat Paullus Cyrus Florus Silentiarius, ita dictus, quòd Regiorum Silentiariorum foret primicerius. Vir fuit genere illustris, & opibus relictis à parentibus clarus: sed clarior doctrinâ, & eloquentiâ: sicut de eo testatur Agathias lib. v. Addit, multum laudis retulisse poëmatis suis. In his fuit carmen, quo templi Constantinopolitani situm, & *συμμετρίαν* a affabre descripsit. Meminit quoque Suidas in Agathia; déque illo etiam dicimus in Poëtis Græcis.

a Partiũ inter se competentia.

Sub Tiberio, Anicio, & Mauricio, imperatoribus non exiguæ existimationis, fuit Joannes ille, quem Euagrius lib. v cap. ult. civem, ac cognatum suum, appellat. Unde, cùm Euagrius fuerit Antiochensis, hunc quoque Antiochensem fuisse, per est verisimile. Ibidem ait, eum digesta à se tempora exposuisse ab Justiniano Magno, in quo desierat Procopius, usque ad Chosroën juniorem, à Mauricio imperatore regno restitutum: quod fuit anno Christi IↃXCI. Ex hujus historia etiam sunt, quæ Euagrius lib. III cap. x, & XXVIII, se hausisse profitetur ab Joanne Rhetore. Ita enim utrobique vocat. Scio, *Rhetoris* appellationem uno duntaxat loco exprimi. Sed altero subdit Agathiæ, quem *Rhetorem* nuncupat; ut *ἀπὸ κοινοῦ* in Joanne idem vocabulum voluerit intelligi.

CAP. XXI.

De historicis Græcis, qui claruere, translato Occidentis imperio ad Karolum Magnum. Ut sunt isti. Ioannes Siculus. Leontius Byzantius, vel alius, qui vitam scripsit Leonis Armenii, ac quatuor sequentium imperatorum. Sethus Magister. Michaël Attaliates. Nicephorus Basilacius. Prætor Graciæ, historiæ LX annorum scriptor. Leo Grammaticus, qui idem videtur ac ille, qui nonnullis Asianus.

DEinceps ad eos me conferam scriptores, qui, post imperium in Occidente instauratum, memoriam nobis temporum reliquerunt.

querunt. In iis est Joannes Siculus: qui Chronicon condidit, usque ad tempus, quo Michaëli, Theophili filio, successit Basilius Macedo. Id erat anno Chr. ꟾↃCCCLXVI. Ex Possevini in Sacrum Apparatum appendice, nec non Sylburgii in Saracenica *a* præfatione, videre est, olim fuisse in bibliothecâ Electorali Palatinâ: ut dubium minimè videatur, quin Romæ nunc sit in Vaticana. In fine additum, Ἕως *b* τὰ Χρονικὰ Γεωργίου τοῦ Λογοθέτου. Qui necesse est diversus sit ab Joanne Logotheta Acropolite. Nam is demum cœpit Chronicon suum ab anno CIↃCCIII: uti dictum lib. II cap. XXVIII. Videndum, idémne an alius fuerit hic Joannes Siculus, & Σικελιώτης διδάσκαλος, Scylitzæ, & Cedreno, in prologis memoratus. Id alibi se explicaturum promittit clarissimus Labbæus, in delineatione apparatûs ad corpus historiæ Byzantinæ *c*.

a *Edita an.* 1595.
b *Usque ad Chronica Georgii Logothetæ.*
c *Pag.* 44?

Sub Constantino Porphyrogenneta, Leonis filio, Theophanem continuabat anonymus; quem aliqui Leontium Byzantium nuncupant. Hic vitas scripsit Leonis Armenii, Michaëlis ex Amorio, sive Balbi, & hujus filii Theophili, & ex Theophilo, ac Theodora nati Michaëlis, qui cum matre imperavit, & Leonis Sapientis, cui Constantinus Porphyrogennetus successit. Hic ex bibliotheca eminentissimi Cardinalis Francisci Barberini Parisiis prodibit typis Regiis in corpore Byzantinæ historiæ; quod jam excudi cœptum. Diversus est à Leone Byzantio, auctore operis de sectis hæreticorum: de quo dixi libri hujus IV cap. XVIII.

Sethus Magister vulgari Græcorum linguâ elucubravit Historiam Chronicam; quæ à creatione mundi perduceretur usque ad imperium Constantini Ducæ: ut non quidem certum sit, at verisimile tamen, Constantino huic parem, vel supparem fuisse. Is verò imperare cœpit anno CCLVIII.

Anno Christi CIↃLXXI imperium accepit Michaël VII Ducas Parapinaceus; ad quem Michaël Attaliates misit Pragmaticam suam; quæ est Tom. II Juris Græco-Romani, Joannis Leunclavii curâ editi. Hic memoratur, quia scripserit Chronicon à Michaële Balbo usque ad hunc ipsum Michaëlem Ducam. Est ea Scodriaci in Bibliotheca Regis Hispaniarum: ut Possevinus refert in Appendice Sacri Apparatus *d*. Sed sicut alia multa ibi legas corruptè, librarii, ut credo, vitio; ita illud quoque, quòd Michaël *Caliota* scribitur pro *Attaliata*.

d *Pag.* 102 *edit. Colon. an.* 1608.

Sub Alexio Comneno, qui patri Manueli successit anno CIↃCLXXXI, claruit Nicephorus ὁ Βασιλάκης, sive Βασιλάκιος, Rhetori-

ces Constantinopoli professor. De quo Nicetas Choniates lib. VII gestorum Manuelis Comneni, & Ioannes Cinnamus lib. IV Historiæ Romanæ, & ex hisce Leo Allatius in præfatione, quam præmisit excerptis Heracliti, Libanii, hujusce Nicephori, & aliorum; quos primus Græcè edidit *a*, Latinéque vertit. Ac Basilacæ quidem sunt ista; μῦθοι, διηγήματα, & ἠθοποιΐαι *b*.

a Romæ an. 1641.
b Fabulæ, narrationes, & ethopœiæ.

Anno cIↃCCLXX, temporibus Michaëlis Palæologi, claruit Prætor Græciæ, qui historiam condidit annorum quasi LX; exorsus ab eo tempore, quo Balduinus Flander Constantinopolim cœpit; quod fuit anno Chr. cIↃCCV; ac desinentem in eâdem à Michaële Palæologo, Venetorum, & Genuensium ope, receptâ; quod evênit anno cIↃCCLXI. Hunc se Msum habere refert Ioannes Leunclavius in Pandecte Historię Turcicæ. Clarissimus Phil. Labbęus *c* suspicatur, hunc Græciæ Prætorem esse eundem ac Georgium Acropolitam: quod inde conjectat, primùm quia Ephræmus in Chronico suo metrico Acropolitam hunc appellet πρὶν δὲ *d* τιμηθέντα τῇ Πραίτωρος ἀξίᾳ. Deinde quia congruant tempora, cùm uterque à Theodoro Lascare sit exorsus, idémque argumentum tractarint. Sed omnia erunt liquidiora, ubi Acropolitam publicaverit Leo Allatius.

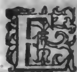
c In Delineatione ad Apparatum Historiæ Byzantinæ pag. 49.
d Antea Prætoriâ dignitate decoratū.

Extremis Andronici senioris temporibus fuerit Leo Grammaticus; qui historiam Theophanis Confessoris, desinentem in Nicephoro Logotheta, additis VII sequentium Imperatorum vitis, continuavit usque ad tempora Constantini Porphyrogennetæ. De ætate argumento est Msus codex in Christianissimi Regis bibliothecâ: in cujus calce adscriptum est, opus id esse absolutum mundi ἔτει ϛ,φκα´, hoc est, anno Christi cIↃCCCXXI. Græcis enim natalis Christi incidît in annum mundi millesimum, centesimum, & nonagesimum nonum: cui numero si addas cIↃCCCXXI, conficiet is annus Christi, quem dicebamus. Nisi placeat, hæc non esse scripta ab auctore, sed adscripta à librario. Summæ doctrinæ vir Philippus Labbæus *e*, etsi non auderet certò quid spondere, eò tamen inclinabat, Leonem hunc Grammaticum haut alium esse ab illo, qui Joanni Curopalatæ nuncupatur *Leo Asianus*; quomodo Georgio Cedreno *Leo è Caria* vocatur; sicut dictum est nobis lib. III.

e In Apparatu ad corpus Byzantinæ Historiæ, pag. 45.

LIBRI QUARTI

PARS TERTIA.

Xpositis illis, quorum nota sunt tempora, persequar eos, quorum vel incognita est ætas, vel nunc saltem non occurrit mihi. Eorum sylvulam adferam, atque, uti feci libro superiori, ita nec alium hic ordinem, quàm κτ̀ στοιχεῖον a, observabo.

Achæi historici, Ἀχαιοῦ ἱστοριογράφου, meminit Pindari scholiastes in od. VII Olymp. Videndum, an idem sit Ἀχαιὸς, quem cum Pherecyde jungit Arati scholiastes, quo loco de Hyadibus tractat, atque, Achæum quatuor Hyadas statuisse, ait. At alius, puto, Ἀρχαῖος, cujus historicum opus celebrat Nicandri scholiastes in Theriaca b. Nisi magis placet, alterutro loco esse librarii vitio peccatum.

Agathus Dæmon Alexandrinus Mechanicus delineavit orbem universum ex Ptolomæi Γεωγραφουμένοις: sicut dixi libro de Mathematicis disciplinis cap. XLII.

Agias res Argolicas memoriæ mandavit. Athenæus lib. III: Ἀγίας δὲ c, καὶ Δέρκυλος, ἐν Ἀργολικοῖς.

Alcimus Siculus Italica consignavit. Athenæus lib. X: Ἄλκιμος d ὁ Σικελιώτης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ τῶν βίβλων Ἰταλικῇ, πάσας φησὶν ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκας μὴ πίνειν οἶνον ἀπὸ ταύτης αἰτίας. Meminit quoque lib. XII; uti & Festus Pompeius in *Romam*.

Alcmæon in Delphorum commentariis, Ἀλκμαίων ἐν τοῖς τῶν Δελφῶν ὑπομνήμασι, citatur à Plutarcho in Solone. Alius est ab Alcmæone Crotoniata, qui primus Physica scripsit; ut discimus ex Clemente Alexandr. lib. I Στρωματέων.

Alexander Trallianus libros quinque composuit de rebus Turcarum; ut apud Gesnerum lego. Alius omnino est ab nobili illo medico, cùm is vixerit non multo post tempora Juliani Cæsaris: quo tempore Turcorum nomen propemodum ignotum erat. Quare hunc censeo vixisse paucis abhinc seculis.

Alexandrides Delphicus testis adducitur à Plutarcho in Lysandro.

a Secundùm literas.

b Pag. 29. edit. Morell.

c Agias, autem, & Dercylus, in Argolicis.

d Alcimus Siculus eo in libro, quem Italicum inscripsit, hac de caussa omnes in Italia mulieres vino abstinere, ait.

dro. Apud Scholiastem Aristophanis in Plutum a ἁπλῶς vocatur Ἀλεξανδρίδης. Restituendum id nomen Euripidis scholiastæ in Alcestidis initium, ubi citatur Ἀναξανδρίδης ὁ Δελφὸς, atque ex eo refertur, ut Apollo mercede servierit Admero, eo quòd Pythonem serpentem interemisset. Nisi & apud Plutarchum malis Ἀναξανδρίδης.

Amorrio Historiam Ecclesiasticam condidit: ut constat ex catalogo Mssorum in Regia bibliotheca, quæ est Scodriaci; sicut apud Ant. Possevinum legas in Appendice Apparatus Sacri b.

Ammonius, ἐν τῷ ϛ περὶ βωμῶν, καὶ θυσιῶν, citatur ab Harpocratione in Ἀμαζόνειον. Uti & voce Ἐσχάρα. Ἐν d πρώτῳ περὶ θυσιῶν ab Ammonio lib. de differ. voc. in Βωμός. Ubi & Λαμπτρεὺς e fuisse dicitur: ut Gesnerus falsò Alexandrinum vocet. Eidem Harpocrationi, in Θόλος, citatur Ammonius ἐν f τετάρτῳ περὶ κωμῶν. Quæ lectio si sana est, egerit de κώμαις, sive vicis illis, in quos Athenarum urbs erat distributa; uti regio ipsa in δήμους, sive populos. Sed verisimilius est, pro κωμῶν, etiam hic βωμῶν g legi oportere.

Amyntas fecit volumen, quod Σταθμοὺς, sive *Mansiones* inscripsit, multásque ei historias inseruit. Meminit Athenæus lib. x, & XII; ubi ex tertio ejus operis quædam adfert de Sardanapali sepulchro, & elogio ejus saxeis in pilis literis insculpto Chaldaicis, à Chœrilo autem verso. Æliano quoque, lib. XVII de animalibus cap. XVII, memoratur Ἀμύντας h ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις οὕτως ὑπ' αὐτοῦ Σταθμοῖς. ac deinde mira quædam ex eo referuntur de muribus Caspiis, & avibus eas vorantibus.

Anaxilides de philosophis tractavit. Laërtius in Platone: Ἀναξιλίδης i ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ φιλοσόφων. Narrat deinde ex eo, ut Perictiona, Aristonis conjux, ex Apolline Platonem concepisse credita sit.

Anaxis Bœotus historiam suam perduxit usque ad Olymp. CIV, ac imperium Philippi Amyntæ filii. Diodorus Siculus extremo lib. XV: Τῶν δὲ k συγγραφέων Διονυσιόδωρος καὶ Ἄναξις οἱ Βοιωτοὶ τὰς τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίας εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατεστρόφασι τὰς συντάξεις.

Andreas Panormitanus edidit, quæ in quibusque Siciliæ oppidis memorabilia contigissent. Athenæus lib. XIV: Ἀνδρέας l ὁ Πανορμίτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν Σικελικῶν τῶν κατὰ πόλιν. Historicum etiam fuisse opus videtur nescio cujus Andreæ de origine artis medicæ: ex quo Soranus in Hippocratis vita narrat, natum esse Hip-

a Pag. 45. edit. Basil.
b Pag. 131.
c Libro de aris, & sacris.
d Lib. 1 de sacris.
e Lampriensis.
f In quarto de vicis.
g De aris.
h Amyntas in iis, quæ ipse inscripsit Mansiones.
i Anaxilides lib. secundo de philosophis.
k Ad hunc usque annum ex historicis Dionysiodorus, & Anaxis, Bœoti, rerum Græcarum narrationem sunt persecuti.
l Andreas Panormitanus in trigesimo tertio rerum in quibusque oppidis Siciliæ memorabilium.

Hippocratem, regnante Abriade, mensis Agriani sexto & vigesimo die: quo &, suâ ætate, Coos Hippocrati parentare, idem Andreas prodidit; quemadmodum ibidem legere est.

Andronicus Alipius memoratur B. Hieronymo, præfat. in prophetam Danielem, his verbis: *Ad intelligendas extremas partes Danielis multiplex Græcorum historia necessaria est. Sutorii videlicet, Callinici, Diodori, Hieronymi, Polybii, Posidonii, Claudii Theonis, & Andronici cognomento Alipii: quos & Porphyrius secutum se dicit.*

Anianus, monachus Ægyptius, & chronographus, memoratur Georgio Syncello. Jam Clarissimo Philippo Labbęo observatum, diversum esse ab Aniano, qui Chrysostomi quasdam homilias Latinè reddidit. Is sub Alarico, Visigothorum in Galliis & Hispania rege, vixit, circa annum IↃVI, propè toto seculo post Romam ab Alarico captam.

Anonymus περὶ ἀπίστων *a*, exemplo Heracliti, sed multo post eum, scripsit. Utrumque cum Libanii Sophistę narrationibus, atque aliis nonnullis, publico bono emisit v. Cl. Leo Allatius *b*.

Anonymus vulgari Græcorum linguâ Chronica condidit, quæ primò fuere illustris viri, Michaëlis Cantacuzeni, anno CIↃIↃLXXXVIII jussu Amarathis III in patria sua ab Anchialo interemti. Postea possedit Martinus Crusius. Atque hic inde anno CIↃIↃLXXXIV edidit Historiam de nuptiis Theophili, & Theodoræ.

Anonymi supersunt Collectanea Msa de antiquitatibus Constantinopolitanis: quæ juris publici faciet ornatissimus juvenis Petrus Lambecius.

Anonymi historia generalis à mundi exordio usque ad Nicephorum Botoniatam (qui anno imperabat CIↃLXXVIII, & duobus seqq.) exstat Scodriaci in bibliotheca Regis Hispaniarum: ut est apud Possevinum in Appendice Apparatus Sacri *c*. Suspicor, quia in Botoniate desinit, vel tum, vel proximo vixisse imperatore. Nihil interea certi spondeo, qui non viderim.

Anonymus de gestis Græcorum adversus Turcas, & expugnatione Constantinopoleos, superest in Bibliotheca regis Galliarum. Vertit eum Ismaël Bulialdus. Non potest hæc consignasse ante annum CIↃCCCCLIII, cùm describat captam Constantinopolim. Sed quanto post vixerit, dicere nequeo.

Anonymus de XII laboribus Herculis, Græcè editus, Latinéque translatus, exstat in Excerptis Græcorum Rhetorum, ac Sophistarum, Romæ *d* editis à Leone Allatio; qui censet, scriptorem esse

a De incredibilibus.

b Romæ an. 1641.

c Pag. 102 edit. Colon. an. 1608.

d Anno 1641.

esse utilem, ac bonum, etsi plurimum debeat Apollodoro de diis gentium. Vide quæ inferiùs dicam de Joanne Pedasimo Chartophylace.

Anonymus Theophanis historiam continuavit; cúmque ille desinat in Nicephoro Logotheta, à quo Irene est imperio dejecta anno Chr. IↃCCCII; hic Michaëlem Rancabe, Nicephori Logothetæ generum, & successorem, addidit, ac porrò secutos Imperatores usque ad Nicephorum Botoniatem; cui anno CIↃLXXXI successit Alexius Comnenus. Est hoc intervallum annorum CLXXIX: intra quod, qui fuere, imperatorum vitas compendio constrinxit. Ac suspicari propterea liceat, vixisse temporibus Alexii; nec ulteriùs in historia progressum, quia nollet scribere res imperatoris superstitis. Sed enim infirmum est id argumentum, cùm multi non pertexant opus, quod cœperant, sive quòd eos vita antè destituat, sive quoniam aliquid voluntatem cogat mutare, sive etiam, quia & initio nonnisi partem prodere sibi proposuerant. Exstat anonymus ille in bibliotheca doctissimi Philippi Labbæi, Societatis Jesu Theologi.

Anonymi item Turcicarum rerum historia vulgari linguâ exarata adservatur in bibliotheca eminentissimi Cardinalis Francisci Barberini.

Antenor Cretica est literis complexus. Ælianus lib. XVII de animalibus cap. XXXV: [a] Ἐν α λόγοις Κρητικοῖς Ἀντήνωρ λέγει. Narrat deinde ex eo, ut Rhaucienses urbem suam deseruerint, coacti ab apibus, acerbè pungentibus; urbémque novam, in prioris memoriam, Rhaucum appellarint. item, ut in Ida, monte Cretæ, pauculæ apum illarum reliquiæ sint, quæ etiamnum hominibus multum molestiæ facessant. Antenor iste cognominabatur Delta. Qua de re sic Photius Biblioth. cod. CXC, ex Ptolomæo Hephæstionis lib. V: Ἀντήνωρ ὁ τὰς Κρητικὰς γράψας ἱστορίας Δέλτα ἐκαλεῖτο, διὰ τὸ ἀγαθὸς εἶναι, καὶ φιλόπολις· τοὺς γὰρ Κρῆτας τὸ ἀγαθὸν δέλτον καλεῖν φασιν. *Antenor is, qui Cretensium historiam scripsit, vocabatur Delta; quia bonus foret, & civitatis amans. Aiunt enim, bonum à Cretensibus dici* delton.

a Antenor in libris rerũ Creticarum ait.

Antiochus [b] ἐν δευτέρῳ τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν citatur à Ptolomæo Hephæstionis lib. V histor. IX, & ex eo à patriarchâ Photio in biblioth. cod. CXC.

b Libro secundo de fabulis, quæ in quaq; civitate feruntur.

Antiphanes Bergæus multa in libros retulit mendacia, fabulator veriùs, quàm historicus: unde cum Strabo lib. I jungit cum Eueme-

Euemero Messenio, qui historiam de diis contexuit. Verba ejus sunt: Ὁ δὲ a Ἐρατοσθένης, Δαμάστῃ χρώμενος μάρτυρι, οὐδὲν διαφέρει τοῦ καλοῦντος μάρτυρα τὸν Βεργαῖον, ἢ τὸν Μεσσήνιον, καὶ τοὺς ἄλλους, οὓς αὐτὸς εἴρηκε, διαβάλλων τὴν φλυαρίαν. Etiam lib. II ait, Οὐ b πολὺ ἂν ἀπολείποιτο ταῦτα τῶν Πυθέου, καὶ Εὐημέρου, καὶ Ἀντιφάνους ψευσμάτων. Pytheas iste fabulosa multa geographiæ suæ inseruit. Lilius Gyraldus c putavit, Antiphanem in comœdiis suis multa parùm convenientia finxisse. Sed Strabonis loca innuunt, eum Pytheæ, & Euemeri instar, in alio opere quopiam, fabellas pro verâ historiâ venditâsse. Nec tamen inficias iverim, comœdias etiam fecisse, quando hoc seu verè, seu falsò, dicit Stephanus: cujus illustria sunt verba hæc in Βέργη. Βέργη d πόλις Θρᾴκης, περὶ τῇ Χερρονήσῳ. τὸ ἐθνικὸν, Βεργαῖος. Στράβων δὲ κώμην αὐτὴν λέγει, ἐξ ἧς ὁ Βεργαῖος Ἀντιφάνης, ὁ Κωμικός. Ἄπιστα δὲ οὗτος συνέγραψεν, ὥς φασιν· ἀφ' οὗ καὶ παροιμία Βεργαΐζειν, ἀντὶ τοῦ μηδὲν ἀληθὲς λέγειν.

Apollonides ὁ Κηφεὺς ἐν τῇ ὀγδόῃ e περὶ κατεψευσμένης ἱστορίας laudatur anonymo in vita Arati. Alius est Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς, Harpocrationi nominatus in Ἴων. De quo lib. III dictum.

Apollonius Acharnensis περὶ τῶν ἑορτῶν f egit. Meminit Harpocration in Πύλαιος.

Apollonius Aphrodisiensis, ἀρχιερεὺς g, καὶ ἱστορικὸς, ut Suidæ vocatur: qui scripsisse ait Καρικὰ h, Περὶ Τραλλέων, Περὶ Ὀρφέως, καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ. Caricorum ejus meminit sæpiùs Stephanus. Librum eorum quartum citat in Βάργασα, septimum in Χρυσαορεὺς, decimumsextum in Ἄγκυρα, decimum octavum in Χωλὸν τεῖχος. Etiam Etymologus adducit sextumdecimum in Ἄρμενος.

Apollonius Ascalonites historicus vocatur à Stephano in Ἀσκαλών: ubi inter illustres Ascalonitas esse dicuntur ἱστορικοὶ, i Ἀπολλώνιος, καὶ Ἀρτεμίδωρος. Alius est Ἀπολλώνιος k γεωμέτρης, qui refertur inter τοὺς περὶ τοῦ Ἀράτου συνταξαμένους l. Item Ἀπολλώνιος m ὁ Χαίρωνος, citatus Aristophanis scholiastæ in Vespas. Alios quoque Apollonios adduximus lib. I cap. XXII.

Aratus Cnidius condidit historiam Ægyptiacam. Diversus est, non tantùm ab Arato, poëta Solensi, cujus φαινόμενα habemus: sed etiam

a *Eratosthenes autem, Damaste-utes teste, nihil distat ab eo, qui teste advocat Bergæū, vel Messenium Euemerum, atque alios, quos ipse nominat, eorum traducēs futilitatem.*

b *Hæc nō multum absunt à Pythea, Euemeri, & Antiphanis mendaciis.*

c *Dialogo 6 de poëtis.*

d *Berge Thraciæ urbs, juxta Cherronesum: unde gentile Bergæus. Strabo autem vicum esse dicit. Inde fuit Antiphanes Comicus. Multa is parùm credibilia scripsit, ut aiunt: à quo proverbium ortum, ut* Bergissare *diceretur, qui nihil diceret veri.*

e *Cepheus libro octavo historiæ ementitæ.* f *De festis.* g *Summus sacerdos, & historicus.* h *Carica, & de Trallibus, & de Orpheo, ac sacris ipsius.* i *Historici, Apollonius, & Artemidorus.* k *Apollonius geometra.* l *Arati interpretes.* m *Apollonius Charonis filius.*

etiam ab Arato Sicyonio; de quo dictum nobis lib. I, cap. XVII. De utroque, & Cnidio, & Sicyonio, ita anonymus in Vita Arati poëtæ: Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ γεγόνασιν Ἄρατοι, ἄνδρες ἐλλόγιμοι ἱστοριογράφοι. ὥσπερ ὁ Κνίδιος, οὗ φέρονται Αἰγυπτιακὰ ἱστορικὰ συγγράμματα. καὶ τρίτος Σικυώνιος, οὗ ἐστιν ἡ πολύβιβλος ἱστορία ὑπὲρ τὰ λ' βιβλία ἔχουσα. *Fuere & alii Arati, historici diserti: ut Cnidius ille, cujus exstant commentarii historiæ Ægyptiacæ: item tertius, Sicyonius; cujus est historia illa multorum librorum; ut qui plusquam* XXX *numero sint.*

Arignote recensetur inter feminas præclaras à Clemente Alexandrino lib. IV Stromat. ac memoriæ prodidisse dicitur res gestas à Dionysio Tyranno: Ἀριγνώτη, ἡ τὰ περὶ Διονύσιον πραξαμένη.

Aristocrates ἐν αʹ τετάρτῳ Λακωνικῶν adducitur ab Athenæo lib. III.

Aristonicus Tarentinus laudatur Ptolomæo Hephæstionis in novâ historiâ: qui ex eo retulit, dimidium caput hydræ, quicum Hercules pugnavit, aureum fuisse. Auctor Photius in biblioth. cap. CXC. Meminit quoque Servius in illud Maronis III Æn.

Chaoniámque omnem Trojano à Chaone dixit.

Constat, inquit, *ibi olim regem, nomine Campum, fuisse, & Epirum Campaniam vocatam: sicut Alexarchus, historicus Græcus, & Aristonicus, referunt.* Etiam apud Cæsarem Germanicum in Aratea phænomena, & apud Hyginum in poëtico astronomico, fabella ex Aristonico adfertur de Orione: quæ lectio si vera est, (eam quidem secuti Janus Parrhasius, & Gesnerus in Onomastico) idem fuerit, ac ille Aristonicus, Photio, Servióque memoratus. Sed in Aldinâ, quæ anno prodiit CIↃ CCCC XCIX, *Aristomachus* invenio: eámque lectionem in editione suâ etiam secutus fuit Morellius.

Aristoteles Chalcidensis de Eubœa scripsit. Harpocration in Ἄργουρα: Ἔστι δὲ ᵇ πόλις τῆς Εὐβοίας ἐν τῇ Χαλκιδικῇ κειμένη· ὡς Ἀριστοτέλης ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τῷ περὶ Εὐβοίας. Eum signat Apollonii scholiastes in lib. I: Σουίδας γὰρ ᶜ, καὶ Ἀριστοτέλης, οἱ περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένοι.

Artemidorus Ascalonita Bithynicam composuit historiam: ut cognosco ex Stephano in Ἀσκαλών: ubi inter illustres Ascalonitas esse dicuntur ἱστορικοὶ ᵈ, Ἀπολλώνιος, καὶ Ἀρτεμίδωρος, ὁ τὰ περὶ Βιθυνίας πραγματείας. Fortasse idem est, ac Artemidorus Aristophanius, qui de Doride scripsit; ut dictum lib. I, cap. XX.

Asclepiadæ, qui historicum tractarint argumentum, complures fuerunt. Nam, ut de Myrleano, & Tragilensi, mittam ea, quæ alibi diximus, fuit præterea Asclepiades, Arei filius, qui commentarium reliquit de Demetrio Phalereo. Athenæus lib. XIII: Ὡς ὁ Ἀσκλη-

a *In quarto Laconicorum.*

b *Argura est urbs Eubœæ Chalcidensis; ut Aristoteles Chalcidensis in libro de Eubœa refert.*

c *Suidas enim, & Aristoteles, qui de Eubœa commentati sunt.*

d *Historici, Apollonius, & Artemidorus, qui res Bithyniæ prodidit.*

a Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ὁ τοῦ Ἀρείου ἐν τῷ περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως συγγράμματι. Patria ejus nescitur. Fortasse est Asclepiades Nicenus, Stephano memoratus in Νίκαια. Fuit & Asclepiades Cyprius, quem Porphyrius laudat libro quarto περὶ * ἀποχῆς ἐμψύχων. Estque is, cujus inibi liber citatur περὶ b Κύπρου καὶ Φοινίκης; ubi & nobile ex eo fragmentum adfertur. Eum Porphyrii locum expressit B. Hieronymus lib. II adversus Jovinianum: *Euanthes Cyzicenus, & Asclepiades Cyprius, ætate quâ Pygmalion in Oriente regnabat, scribunt, esum carnium non fuisse.* Ubi apud Porphyrium: Προϊόντος † δὲ τοῦ χρόνου, ὥς φησι Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς, καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Κύπριος, κατὰ Πυγμαλίωνα, τὸ γένει μὲν Φοίνικα, βασιλεύσαντα δὲ Κυπρίων, τὴν σαρκοφαγίαν παραδεχθῆναι ἐκ τῆς τοιαύτης παρανομίας. Verba deinde Asclepiadis subnectit. Asclepiadem Anazarbensem περὶ c ποταμῶν, aliáque, scripsisse, testis est Stephanus in Ἀνάζαρβα. Asclepiades Alexandrinus τοὺς d κατὰ δῆμον ἄρχοντας consignavit; ut autor est scholiastes Aristophanis in Nubes. Παντοδαπὰ e cujus fuerint, incertum est. Decimum ejus operis citat Etymologus in Δίκρον. Similiter nec satis manifestus est scriptor historiæ Ægyptiacæ: cujus Athenæus libro III meminit: ut ostendimus lib. XVIII. Sed quid si dicamus, ut Cyprius Asclepiades de Cypro scripsit, ita de Ægyptiacis rebus egisse Asclepiadem Ægyptium? Qualis, præter Alexandrinum, de quo dictum, fuit & alter, patriâ Mendesius; si verum est, eum à Suetonio, de quo mox loquar, Mendetem vocari, pro Mendesio, vel Mendita. Locus est libro II cap. XCIV. ubi ex eo narrat, ut Atia ex Apolline, sub draconis se figura occultante, conceperit Cæsarem Augustum. Verba Tranquilli sunt: *In Asclepiadis Mendetis* Θεολογουμένων * *libris lego, Atiam, cùm ad solenne Apollinis sacrum mediâ nocte venisset, positâ in templo lecticâ, dum cæteræ matronæ dormirent, obdormisse: draconem repentè irrepsisse ad eam, paullóque post egressum; illámque expergefactam quasi à concubitu mariti, purificâsse se, & statim in corpore ejus exstitisse maculam, velut depicti draconis: nec potuisse unquam eximi: adeò ut mox publicis balneis perpetuò abstinuerit.* Meminit Theologumenôn Asclepiadis Anonymus in Homeri Iliad. H f. Dubium autem, utrùm Mendetem vocet Asclepiadem Suetonius pro Mendita: an Mendetis hîc sit urbis Ægyptiæ nomen: à qua Mendesia præfectura nuncupatur. Si posterius placet, opus Asclepiadis vocabitur *Mendetis* Θεολογούμενα, quia eo agebat de diis Mendesiis, & religionis Mendeticæ ritibus, & caussis. Sanè irreligiosa religio Mendetica pessi-

a Ut Asclepiades, Arei filius, dixit in commentatione de Demetrio.
** De abstinentia ab animalibus.*
b De Cypro, & Phœnicia.
† Procedente autem tempore, ut ait Neanthes Cyzicenus, & Asclepiades Cyprius, circa Pygmalionis ætatem, genere quidem Phœnicis, Cypriis verò imperantis, carnium esum fuisse admissum ex prævaricatione istiusmodi.
c De fluviis.
d Populi Attici cujusque prætores. *e Variæ doctrinæ libri.* ** Rerum Theologicarum.* *f Pag. 147.*

peſſimè audiebat ob femineos cum hirco concubitus. Quare Aſclepiades, excuſaturus illud hoc opere, aiebat, etiam ſummos Græci, Romaniqúe imperii heroes, ex dracone conceptos eſſe: velut Alexandrum Magnum, Scipionem Africanum, & Cæſarem Auguſtum. Ut autem Aſclepiades iſte non fuerit Mendeſius: tamen ſatis veriſimile eſt, eum, qui Mendeticam Ægyptiorum Theologiam tractavit, Ægyptium ſaltem fuiſſe.

Atheneus quid de Semiramide literis prodiderit, narrat eleganter Diodorus Siculus lib. II. Eámque hiſtoriam inde, ſed tacito Diodori nomine, exſcripſit Muretus lib. VI Var. Lect. cap. XVII. Eſſe autem Athenæum hunc alium ab Naucratita, ſatis ex temporum ratione liquet. Nam Naucratita floruit ſub M. Aurelio: at Diodorus Siculus ſub Auguſto vixit.

Athenocles res Aſſyriacas prodidit. Agathias lib. II hiſtoriæ ſuæ: Ἀλλὰ Βῆλον μὲν τὸν Δία τυχὸν, Σάνδην δὲ τὸν Ἡρακλέα, καὶ Ἀναΐδα τὴν Ἀφροδίτην, καὶ ἄλλως τοὺς ἄλλους ἐκάλουν, ὥς που Βηρωσῷ τε τῷ Βαβυλωνίῳ, καὶ Ἀθηνοκλεῖ, καὶ Σιμάκῳ, τοῖς τὰ ἀρχαιότατα τῶν Ἀσσυρίων τε καὶ Μήδων ἀναγεγραμμένοις, ἱστόρηται. *Sed Belum quidem, qui fortaſſe non alius eſt ac Iupiter, & Sandem Herculem, Anaitida Venerem, alitérque alios vocabant; ut alibi Beroſus Babylonius, & Athenocles, & Simacus, qui antiquiſſimas Aſſyriorum, & Medorum res conſcripſerunt, teſtantur.*

Athenodorus Eretrienſis, Ἀθηνόδωρος ὁ Ἐρετριεὺς, ſcripſit Ὑπομνημάτων a libros; ex quorum octavo quædam de Thetidis, & Medeæ, in Theſſalia ſuper pulchritudine certamine retulit Ptolomæus Hephæſtionis, cognomento Chennus, in novæ ad variam eruditionem hiſtoriæ libro V; & inde Photius cod. CXC.

BAthon, ſive Baton Sinopenſis rerum Perſicarum commentarios condidit: cujus rei auctor nobis Strabo in duodecimo. Ubi, de Sinope loquens, ait, Ἄνδρας b ἐξήνεγκεν ἀγαθούς· τῶν μὲν φιλοσόφων, Διογένην τὸν Κυνικὸν, καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα· τῶν δὲ ποιητῶν Δίφιλον τὸν Κωμικόν· τῶν δὲ συγγραφέων, Βάτωνα τὸν πραγματευθέντα τὰ Περσικά. Idem de Theſſalia, & Hæmonia, commentatus eſt. Athenæus lib. XIV: Βάτων c ὁ Σινωπεὺς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ Αἱμονίας σαφῶς ἐμφανίζει τὴν τῶν Σατουρναλίων ἑορτὴν Ἑλληνικωτάτην. Etiam librum edolavit περὶ d Ἴωνος ποιητοῦ. cujus idem Athenæus meminit lib. X. Ion ille poëta fuit tragicus, & lyricus, ac philoſophus; teſte Suida. Vide de eo Leopardum lib. II Emendat. cap. XX; ac imprimis, quæ de eo referimus volumine de Poëtis Græcis. Meminit

a Memorabilium.

b Viros protulit præſtantes; è philoſophis quidem Diogenē Cynicū, & Timotheum Patrionē; è poëtis Diphilū comicum; ex hiſtoricis Bathonem, qui Perſica compoſuit.

c Baton Sinopenſis rhetor libro de Theſſalia, & Hæmonia, clarè oſtendit, Saturnalium feſtum eſſe maximè Græcum.

d De Ione, ſive in Ionem poëtam, commentarium.

rit & Batonis Sinopensis Plutarchus in Agide, & Cleone: ex quo cognoscimus, Agide, & Arato Sicyonio, fuisse juniorem. Item mentionem facit Suidas in Πυθαγόρας Ἐφέσιος.

CAlatianus, sive Callatianus, à Dionysio Halicarnass. lib. περὶ συνθέσ. ὀνομάτ. memoratur inter historicos illos, qui structuram verborum neglexerint. Sequitur deinde Demetrius, interjectâ distinctione. Itaque Calatianum, & Demetrium, pro diversis habet Latinus interpres, & alii, eum secuti. Sed omnino unus, idémque est. Demetrius enim ille Καλλατιανὸς, vel Καλατιανὸς, dicitur ab urbe patria, quæ dicta Κάλλατις, vel Κάλατις. Nihil igitur repetere opus, quæ de hoc Demetrio diximus lib. III, in iis historicorum, qui à quarta litera inchoant.

Callipidas, Καλλιπίδας, Straboni memoratur in XII; ubi dicitur, statuisse τοὺς ἀ Σκύθας Ἀμαζόνας[a]· jungitúrque Hellanico, Herodoto, & Eudoxo, quos φλυαρίας [b] arguit.

Cercops historiam fabularem concinnavit. Meminit Apollodorus lib. II biblioth. ubi sic loquitur: Ἥρα δὲ [c] αἰτησαμένη παρὰ Διὸς τὴν βοῦν, φύλακα αὐτῆς κατέστησεν Ἄργον τὸν Πανόπτην. ὃν Ἀσκληπιάδης μὲν, Ἀρέστορος λέγει υἱόν· Φερεκύδης δὲ Ἰνάχου· Κέρκωψ δὲ, Ἄργου καὶ Ἰσμήνης τῆς Ἀσωποῦ θυγατρός. Fuit patriâ Milesius, & plerisque auctor creditus est ejus poëmatis, quod Αἰγίμιος vocabatur. Athenæus lib. XI: Καὶ [d] ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας, εἴθ' Ἡσίοδός ἐστιν, ἢ Κέρκωψ ὁ Μιλήσιος. Ubi addit, aliquos Hesiodum putâsse auctorem. In re incerta maluit & Apollonii scholiastes in lib. III sic loqui, Ὁ τὸν [e] Αἰγίμιον ποιήσας. Fortasse autem idem est Cercops ille Pythagoricus, de quo Clemens lib. I Στρωματ. Ἐπιγένης δὲ [f] ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, Κέρκωπος εἶναι λέγει τοῦ Πυθαγορικοῦ τὴν εἰς ᾅδου κατάβασιν, καὶ τὸν Ἱερὸν λόγον.

Chæreas, historicus, vel nugator veriùs fuit; uti & Sosilus: de quorum utroque sic Polybius lib. III Hist. Πρὸς μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα τῶν συγγραμμάτων, οἷα γράφει Χαιρέας, καὶ Σώσιλος, οὐδὲν ἂν δέοι πλεῖον λέγειν· οὐ γὰρ ἱστορίας, ἀλλὰ κουρεακῆς καὶ πανδήμου λαλιᾶς ἐμοί γε δοκοῦσι τάξιν ἔχειν, καὶ δύναμιν. *Verùm de hujusmodi scriptis, uti sunt Chæreæ, & Sosili, nihil attinet amplius dicere. nam mihi quidem, non pro historiis videntur haberi debere; sed pro fabulis, ex officina alicujus tonsoris, aut vulgi fæce, profectis.*

Chronographus magnus in Chronico Alexandrino, sive Fastis Siculis, citatur, quo loco agit de Mauricio Imperatore.

a Scythas Halizonas.

b Futilitatis.

c Juno autem petiit à Jove vaccā, ac custodem ei addidit Argum Panoptē, seu omnividum. quem Asclepiades quidem Arestoris. Pherecydes autē Inachi, at Cercops Argi & Ismenes Æsopidis filium fuisse dicunt.

d Quique fecit Ægimium, sive is Hesiodus, seu Cercops Milesius.

e Ægimii poëmatis auctor.

f Epigenes autem in iis, quæ scripsit de poëmatis Orpheo tributis, ait, Descensum ad inferos, & Sermonem sacrum, esse Cercopis Pythagorici.

Cimon Atheniensium, & Amazonum, pugnam descripsit. Arrianus lib. VII de Expeditione Alexandri: Καὶ ἃ γέγραπται ἡ Ἀθηναίων καὶ Ἀμαζόνων μάχη πρὸς Κίμωνος, οὐ μεῖον ἤπερ ἡ Ἀθηναίων καὶ Περσῶν. Incertum, utrùm idem sit ille, de quo hæc Suidas in Ἄψυρτος: Ἔγραψε δὲ ὁ Κίμων Ἀθηναῖος ἱπποσκοπικὸν βιβλίον θαυμάσιον.

Claudii Theonis historia Græca memoratur B. Hieronymo præfat. in Danielem: ubi prodesse dicitur ad extremas Danielis partes intelligendas; esséque inter eas, quas secutum se ait Porphyrius, cùm contra prophetam Danielem librum scriberet duodecimum.

Cleoxenus, & Demeoclitus egere de Persis. Eorum autem historiam Polybius, ut ipse refert, exornavit. Auctor Suidas in Κλεόξενος.

Cleodemus Malchus historiam fecit ad imitationem Mosaicæ. quâ de re apud Josephum c sic loquitur Alexander Polyhistor: Κλεόδημός φησιν ὁ προφήτης, ὁ καὶ Μάλχος, ὁ ἱστορῶν τὰ περὶ Ἰουδαίων, καθὼς καὶ Μωϋσῆς ἱστόρησεν ὁ νομοθέτης αὐτῶν, ὅτι ἐκ τῆς Χατούρας Ἀβραάμῳ ἐγένοντο παῖδες ἱκανοί. λέγει δὲ αὐτῶν καὶ τὰ ὀνόματα, ὀνομάζων τρεῖς, Ἀφέραν, Σουρείμ, Ἰάφραν. Ἀπὸ Σουρεὶμ μὲν τὴν Ἀσσυρίαν κεκλῆσθαι. Ἀπὸ δὲ τῶν δύο, Ἀφέρα τε, καὶ Ἰάφρα, πόλιν τε Ἀφρὰν, καὶ τὴν χώραν Ἀφρικὰν, ὀνομασθῆναι. τούτους γὰρ Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι ἐπὶ Λιβύην καὶ Ἄνταιον d. Γήμαντά τε τὴν Ἄφρα θυγατέρα Ἡρακλέα γεννῆσαι υἱὸν ἐξ αὐτῆς Διόδωρον e. τούτου δὲ γενέσθαι Σοφῶνα, ἀφ' οὗ τοὺς βαρβάρους Σόφακας f λέγεσθαι. Hoc est: *Cleodemus propheta, cognomine Malchus, qui ad imitationem Mosis legislatoris Iudæorum historiam contexuit, narrat, Abrahamum è Chatura aliquot filios suscepisse, tres nominatim recensens, Apheram, Surim, Iaphram: à Suri appellatam Assyriam: ab Aphera verò, & Iaphra, urbem Aphram, & regionem Aphricam, nominatas: hos enim ductu Herculis militâsse contra Libyam, & Antaum. Herculem etiam ex Aphræ filia genuisse filium Dedorum; ex hoc Sophonem prognatum, à quo Sophaces barbari habent nomen.*

Clodius composuit indicem temporum. Plutarchus initio vitæ Numæ: Κλώδιός τις g ἐν ἐλέγχῳ χρόνων. Ubi ex eo refert, vetusta Romanorum acta, cùm Galli Urbem incenderent, fuisse abolita: quæ verò manibus terebantur, esse confecta in gratiam quorundam, qui hoc agebant, ut nobilissimâ stirpe prognati crederentur. Etsi autem, utrâ linguâ scripserit Clodius, non referat Plutarchus: & Romanum nomen facere possit, ut Romanum scriptorem putemus: ac fortasse Clodium Licinium; ex cujus tertio Romanarum rerum libro quædam de Pleminio refert Livius lib. XXIX: tamen nec

a *Scripta quæ à Cimone est Atheniensium, & Amazonum pugna, non minùs accuratè, quàm illa Atheniensiũ, & Persarum.*

b *Scripsit & Cimō Atheniēsis de inspiciendis equis librũ præclarum.*

c *Lib. 1 Antiquitatũ Iudaicarum cap. 16 secundùm Græcum cod. alius 15, aut 22.*

d *Lege* Ἀνταῖον. *Vid. Diodorum lib. 4.*

e *Malim,* Διόδωρον.

f Σόφακας.

g *Clodius quidam in Temporum Indice.*

nec minùs verisimile fit, esse hunc Sextum Clodium, qui de Diis scripsit, atque id Græcè. Arnobius lib. v adversus nationes: *Faunam igitur Fatuam, Bona quæ dicitur Dea, transeamus: quam myrteo cæsam virgis, quòd marito nesciente seriam meri ebiberit plenam, Sextus Clodius indicat sexto de diis Græco.* Ita enim est in vett. libris; non *Græcorum*, ut edidit Fulvius Urfinus. Lactantius lib. I de Falsa Religione cap. XXII: *Sextus Clodius in eo libro, quem Græcè scripsit, refert, Fauni hanc* (Fatuam) *uxorem fuisse.* Suspicor autem, Clodium hunc fuisse origine Græcum, & servum: sed ita esse vocatum, quia aliquis è gente Clodia eum manumisisset. Etiam παρὰ Κλωδίῳ *a* lectum, Pythagoricos, cùm sacrificarent, non penitùs abstinuisse animatis: ut autor est Porphyrius lib. I περὶ ἀποχῆς. Sed fortasse is alius est.

Cosmas Vestitor (Κοσμᾶς ὁ Βεστίτωρ) inter eos, qui vitam Chrysostomi literis, & memoriæ mandarint, recensetur ab Anonymo, in catalogo, qui Georgio Alexandrino de vita Chrysostomi præmittitur. Eum reperies indicem in Savilianâ ejusce B. Patris editione Tom. VIII *b*. Ac Cosmam ipsum habuit Savilius. Sed negat, tanti se putâsse, ut eum cum aliis, qui vitam Chrysostomi consignassent, in lucem ederet. Inscriptio *c* est: Τοῦ *d* μακαρίου Κοσμᾶ τοῦ Βεστίτορος εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Initium tale: Ἤκουσας *e* πάντως ὑμῖν, ὦ φιλόχριστος πανήγυρις, καὶ φιλάγιον ἄθροισμα.

Ctesiphon, dubium, utrùm Cresiphon, an Chresipheon, (variant enim Vitruvii codices editi, imò in Mssis est Chrysippon) *de Ionica æde Ephesi, quæ est Dianæ, edidit volumen:* ut narrat Vitruvius in præfatione libri VII. Sed videtur solùm ea persecutus, quæ architecti observant: uti, credo, & fecit Carpion in lib. de *æde Dorica, quæ est Athenis in arce:* de qua ibidem edidisse volumen dicitur.

DAes Colonensis historiámne scripserit, dispiciendum. Suspicionem eam injicit Strabo lib. XIII: Φησὶ δὲ *f* Δάης ὁ Κολωνεὺς, ἐν Κολωναῖς ἱδρυθῆναι πρῶτον τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πλευσάντων Αἰολέων τὸ τοῦ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος ἱερόν.

Demarchus, Δήμαρχος ἐν τῷ περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων, citatur Aristophanis scholiastæ in Aves *g*.

Diodorus Ephesius vitam Anaximandri, ac cujusmodi ejus philosophia fuerit, memoriæ prodidisse videtur. Laërtius in vita Empedoclis: Διόδωρος δὲ *h* ὁ Ἐφέσιος περὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων, φησὶν, ὅτι τοῦτον ἐζηλώκει. Diodo-

a *Apud Clodium.*
b P. 293.
c *In notis Savilii ad tom. 8, pag. 944.*
d *B. Cosmæ Vestitoris, reportatis reliquiis Sancti Patris nostri Ioannis Chrysostomi.*
e *Penitus certóque auditum nobis, ô Christi amans populi cœtus, & sancti amans cõgregatio.*
f *Daes Colonẽsis ait, Cillei Apollinis templum primum Colonis fuisse positum ab Æolensibus è Græcia advectis.*
g *P. 606 edit. Aurel.*
h *Diodorus Ephesius de Anaximandro scribens, ait, eum hujus fuisse æmulum.*

Diodorus nescio quis de populis Atticæ reliquit commentarium. Hinc Διόδωρος a ἐν τῷ περὶ δήμων citatur Harpocrationi in Ἕρμος, qui δῆμός b ἐστι τῆς Ἀκαμαντίδος. Item in Ἐροιάδαι, qui δῆμός ἐστι τῆς Ἱπποθοωντίδος: adhæc in Ἐρχιάδην, & Εὐώνυμον· & in Θέραι, qui δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος· & Θόρικος, qui δῆμός ἐστι τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς· & in Θυμοιτάδαι, qui δῆμος Ἱπποθοωντίδος, ἀπὸ Θυμοίτου τοῦ Ἥρωος ὀνομασθείς· & in Ἰκαριεύς, qui δῆμός ἐστι φυλῆς τῆς Αἰγηΐδος.

Dionysiodorus Bœotus historiam rerum Græcarum edidit, usque ad imperium Philippi, patris Alex. M. Diodorus Siculus extremo lib. XV: Τῶν δὲ c συγγραφέων Διονυσόδωρος καὶ Ἀναξις οἱ Βοιωτοὶ τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατεστρόφασι τὰς συντάξεις. Hic, ut refert Laërtius in Socrate, pæana, qui Socrati à plerisque tribuebatur, alterius esse prodidit.

Dionysius, Diogenis filius, terrarum dimensionem descripsit. Marcianus Heracleota ἐν περιόδῳ: Οὕτω δὲ d καὶ ὁ Διονύσιος ὁ τοῦ Διογένους ἀναμεμέτρηκεν. Dubium verò, idémne, an alius sit Dionysius Corinthius, qui reliquit περιήγησιν τῆς οἰκουμένης δι' ἐπῶν e: ut est apud Suidam.

EUripus de Isocratis discipulis reliquit volumen: ut cognoscere est ex Harpocratione in Ἰσαῖος: ubi ait: Ἰσαῖος f, εἷς ἐστι τῶν δέκα ῥητόρων εἷς. μαθητὴς δ' ἦν Ἰσοκράτους, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους, Ἀθηναῖος τὸ γένος, καθά φησιν Εὔριπος ἐν δευτέρῳ περὶ Ἰσοκράτους μαθημάτων. Ubi pro μαθημάτων legendum μαθητῶν g, ut summo viro Joanni Meursio in lectionibus Atticis observatum.

Eusebius historiam reliquit: quam orsus ab Octaviano imperatore; pertexuit verò usque ad mortem Chari; ut auctor est Evagrius lib. V cap. ult.

GAbinii, historici Romani, sed qui Græcè, ut puto, scripserit, meminit Strabo in XVII. Ubi hæc prodit: Καὶ Γαβίνιος δὲ, ὁ Ῥωμαίων συγγραφεύς, οὐκ ἀπέχεται τῆς τερατολογίας τῆς περὶ τὴν Μαυρουσίαν. πρὸς γὰρ τῇ Λίγγι Ἀνταίου μνῆμα ἱστορεῖ, καὶ σκελετὸν πηχῶν ἑξήκοντα, ὃν Σερτώριον γυμνῶσαι, καὶ πάλιν ἐπιβαλεῖν γῆν. Καὶ τὰ περὶ τῶν ἐλεφάντων μυθώδη. φησὶ γὰρ τ' ἄλλα μὲν θηρία φεύγειν τὸ πῦρ, τοὺς δ' ἐλέφαντας πολεμεῖν, καὶ ἀμύνεσθαι, διότι τὴν ὕλην φθείρει. πρὸς δὲ τοὺς ἀνθρώπους διαμάχεσθαι, κατασκόπους προπέμποντας· καὶ ὅταν ἴδωσιν ἐκείνους φεύγειν, καὶ αὐτούς, ἐπειδὰν τραύματα λάβωσιν, ἱκετηρίαν προτείνειν κλάδους,

a Diodorus libro de populis.
b Populus est Atticæ.
c Rerum Græcarũ historiam finiunt in hoc anno historici duo, Dionysiodorus, & Anaxis, Bœoti.
d Similiter autẽ & Dionysius, Diogenis filius, dimensus est.
e Descriptionem terræ, carmine.
f Isæus unus est decẽ rhetorum. discipulus autẽ Isocratis fuit, præceptor Demosthenis, genere Atheniensis; quemadmodum ait Euripus in secundo de Isocratis studiis.
g Discipulis.

δυς, ἢ βοτάνην, ἢ κόνιν. Sed nec Gabinius, Romanarum rerum scriptor, in describenda Mauritania fabulis prodigiosis abstinet. Scribit enim, apud Lingen Antæi sepulturam esse, & compagem ossium cadaveris absumti, cubitorum sexaginta; eámque à Sertorio detectam, & iterum humatam. Addit etiam de elephantis fabulosa quædam: cæteras feras ignem fugere; elephantes ei resistere, ac repugnare, propterea quòd sylvam consumat: eos cum hominibus certare, exploratoribus præmissis; quos ubi viderint, fugere: item, si vulnera accepissent, ramos, vel herbam, vel pulverem, supplices prætendere.

Genesius Byzantius inter historicos Byzantinos memoratur Ioanni Curopalatæ in prooemio. Ubi & Josephus Genesius, sed, ut diversus à priori, refertur inter eos, qui de seculi sui rebus scripserint.

HAnno Carthaginensis quoque aliquod nomen meretur inter historicos propter periplum; quo persecutus est Africæ ambitum, & terras in Atlantico Oceano à se inventas. Librum istum ipse Punicè scripserat, sed Græcè est translatus: nec aliâ linguâ exstat, nisi quæ de Græco versa sit. Propterea seu ei, seu interpreti, aliquem sanè etiam inter scriptores Græcos locum demus. Quis Hanno iste fuerit, disputatur. Ego censeo, nec esse eum, de quo Trogus lib. XX; aut de quo Plinius lib. VIII cap. XVI, & Plutarchus in civili institutione: neque istum factionis Barchinæ, de quo Livius libro de bello Punico secundo: sed opinor, esse ducem istum, quem Carthaginenses adversus Agathoclem misere; ut Trogus narrat lib. XXII. Nam Carthaginensium ducem vocat Plinius. Et dicit, floruisse florentissimis Carthaginensium rebus. At viguere illæ quàm maximè temporibus Agathoclis, ac Hannonis ejus, qui adversus Agathoclem mittebatur. Ut paullo fuerit ante bellum Tarentinum: post quod paullatim eorum res, tribus bellis Punicis cum Romanis, primùm attritæ, ac tandem eversæ, fuerunt. Verba, quæ dixi, Plinii sunt ista lib. V Nat. Histor. cap. I: *Fuere & Hannonis, Carthaginensium ducis, commentarii, Punicis rebus florentissimis explorare ambitum Africæ jussi: quem secuti plerique è Græcis, nostrísque, ad alia quædam fabulosa: & urbes multas ab eo conditas ibi prodidere: quarũ nec memoria ulla, nec vestigium exstat.* Locus iste præterea ostendit, ut Hannonis [a] περίπλους minimè invenerit fidem apud prudentiores. Imò natum inde proverbium fuit, ut iis, qui rei parùm verisimili facilè fidem accommodarent, diceretur, posse hos eâdem operâ credere Hannonis periplo. Hoc ostendunt Athenæi ista libro III.

[a] *Circumnavigatio.*

Εἰ μέν τι τούτων Ἰόβας ἱστρεῖ,
------ χαιρέτω
Λιβυκαῖς βίβλοις, πρός τ' Ἄννωνος πλάναις.
Siquid ejusmodi Iuba refert,
gaudeat
Libycis libris Hannonis ac erroribus.

Planè audiendus non est vir doctissimus Conradus Gesnerus; qui eò respici putabat, quòd istis Hannonis libris *inusitata quædam Græcis vocabula continerentur*. Quiddam inde refert Aristoteles libello περὶ* θαυμασίων ἀκουσμάτων ubi ait: Λέγεται δὲ καὶ τὰ ἔξω στηλῶν Ἡρακλείων καίεσθαι· τὰ μὲν, διὰ παντός· τὰ δὲ, νύκτωρ μόνον· ὡς ὁ Ἄννωνος περίπλους ἱστορεῖ. *Ferunt, extra columnas Herculis alia quidem jugi flammâ, alia noctu solùm ardere: ut prodit Hannonis periplus.* Quod si liber is genuinus foret, omnino antiquior fuerit Hanno, quàm dicebamus. Minimùm enim Philippi M. temporibus vixerit. Sed libellus ille lectu quidem est dignissimus; magno autem Aristotele minùs dignus videtur. Quodsi nihilominus genuina est inscriptio, juniorìs credo Aristotelis erit. Fuit enim & Aristoteles Ponticus, Minutio Felici memoratus in Octavio. Imò octo ejus nominis recenset Laertius in Aristotele. Sed redeo ad Hannonem. Cujus inter periplorum scriptores etiam mentio fit in epitome Artemidori Ephesii: ubi vocatur Ἄννων ὁ Καρχηδόνιος. E Latinis meminit Mela lib. III. cap. X: *Hanno Carthaginenses exploratum missus à suis, cùm per Oceani ostia exisset, magnam partem ejus circumvectus, non se mari, sed commeatu defecisse, memoratum retulerat.* Et mox: *Super eos grandis litoris flexus grandē insulam includit: in quâ tantùm feminas esse narrant, toto corpore hirsutas, & sine coitu marium suâ sponte fecundas, adeò asperis efferisque moribus, ut quædam contineri, ne reluctentur viris, vix vinculis possint. Hoc Hanno retulit; & quia detracta occisis coria pertulerat, fides habita est.* Plinii de eo locum superiùs adduximus. Mentionem quoque facit Solinus cap. XXVII: *Hæc de Atlante, quem Mauri Dirin nominant, & Hannonis Punici libri, & nostri annales, prodiderunt.*

Heracleotes res tradidit Heracliensium. Aristophanis scholiastes in Aves b: Τίς δέ ἐστιν c ὅπως ὁ θεός, ὁ Ἡρακλεώτης περὶ Ἡρακλείας ἐν τῷ ιβ' φησί.

Heraclides Cretensis libro inclaruit περὶ d τῶν ἐν Ἑλλάδι πόλεων: cujus meminit Apollonius Hist. Mirab. cap XIX. Argumenti similitudo facit, ut eundem esse suspicer, cujus περὶ νήσων e librum citat Laertius initio vitæ Empedoclis. Quamquam ibi in utraque Ste-

* De auditionib. admirandis.
a Anno Carthaginensis.
b Pag. 583. edit. Aurel.
c Quis vero hic Deus fuerit, Heracleotes refert in duodecimo de Heraclea.
d De civitatibus Græciæ.
e De insulis.

Stephanicâ fit *νόσων a*. Sed *νήσων* etiam legit interpres; qui, *de Insulis*, vertit. a *Morbis.*

Heracliti *περὶ ἀπίστων b* liber ex bibliotheca Vaticana Græcè prodiit operâ Leonis Allatii: qui & Latinam tralationem suam adjunxit; ac ejusdem argumenti anonymum; item Libanii Sophistæ narrationes fabulosas, aliaque *c*. Idem Allatius censet, videri posse eundem auctorem, ac Heraclides ille, allegoriarum Homericarum scriptor, de quo dixi lib. I cap. IX. b *De incredibilibus.* c *Edita Romæ an. 1641.*

Hermodorus *Νόμιμα d* tradidit; quorum mentio est apud Athenæum lib. II. Iis retulit leges variarum gentium. d *Opus de legibus.*

Hestiæa Alexandrina dissertationem edidit, utrùm, quæ Homerus de bello circa Troiam gesto cecinit, historia, an fabula, sint. Quam rem pleniùs Strabo nos docet in XIII, his verbis: Παρατίθησι δ' ὁ Δημήτριος καὶ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἑστιαίαν μάρτυρα, τὴν συγγράψασαν περὶ τῆς Ὁμήρου Ἰλιάδος, πυνθανομένην εἰ περὶ τὴν νῦν πόλιν, ὁ πόλεμος συνέστη, καὶ τὸ Τρωϊκὸν πεδίον, τὸ μεταξὺ τῆς πόλεως, καὶ τῆς θαλάττης, ὃ ποιητὴς φράζει· τὸ γὰρ πρὸ τῆς νῦν πόλεως ὁρώμενον, πρόχωμα εἶναι τῶν ποταμῶν ὕστερον γεγονός. *Demetrius etiam Hestiæam Alexandrinam testem adducit, quæ de Homeri Iliade aliquid conscripsit, & quæstionem hanc tractavit, an circa eam, quæ nunc est, urbem fuerit bellatum, & an Troianus sit poëtæ campus, qui inter urbem, & mare est. Etenim, quod nunc ante urbem visitur, id aggerem esse terræ, inferioribus temporibus à fluviis convecta.* Iliad. Γε: Ἑστιαῖα δ' ἡ γραμματική φησιν, ὅτι πεδίον ἐστὶ χρυσοῦν καλούμενον, ἐν ᾧ *e* χρυσῆν Ἀφροδίτην τιμᾶσθαι, καὶ εἶναι οὕτως χρυσῆς Ἀφροδίτης ἱερόν. *Hestiæa Grammatica ait, esse campum, qui aureus vocatur. Coli illic Auream Venerem, atque ita esse Aureæ Veneris delubrum.* Aliqui Histiæam vocant. Nempe ut ἱστία, & ἑστίη, dicitur. e *Pag. 61. edit. Basil.*

Homerus, quod satis mirari nequeo, à Sidonio Apollinari non solùm historicus creditur, sed etiam inter severæ historiæ scriptores refertur. Sic enim ille, si vulgatis codd. credere licet, hendeca syllabis ad Consentium in laudem Narbonis:

Aut cùm se historia dabat severæ,
Primos vix poterunt locos tueri,
Torrens Herodotus, tonans Homerus.

Vitiatum esse Sidonium, & nomen principis alicujus historici reponi debere, censet Barthius Adversar. lib. LIV cap. VIII. Mihi sanus esse locus videtur, nec quicquam mutandum. Siquidem solùm ea mens Sidonii est, laudare Crescentium à suavi pariter, ac grandi dictione, quâ Herodotum, & Homerum referat. Præterea non debemus

bemus à poëta, qualem nunc Sidonius agit, exigere illud, ut ἀκριβῶς a distinguat inter historiam, qualis est ejus, qui propriè historici nomen possidet, & illam, quæ est epici, vel etiam tragici, qui argumentum sumere solet ex vero, sed fabulas intermiscet: unde, quæ pangit, potiùs *mythistoriæ* nomen merentur. Planiora hæc fient ex iis, quæ, de argumento poëtæ epici, & tragici, differimus in opere de re Poetica lib. II cap. XXIII, & lib. III cap. V.

a *Accuratè.*

Hierocles Grammaticus edidit Συνέκδημον, sive Notitiam imperii Constantinopolitani: puta patriarchatuum, metropoleon, & civitatum parentium imperio Constantinopolano. Hanc in Corpore Historiæ Byzantinæ, à Parisiensibus edendo typis regiis, ex duobus Codd. Mssis exhibebit v. Cl. Lucas Holstenius. Edidit post Geographiam sacram Carolus à S. Paulo, Episcopus Abrincatensis: sed XV provinciarum est defectus.

Hypermenes scripsit librum περὶ Χίου b: ex quo Ptolomæus Chennus in sexto historiæ novæ retulit, Scindapsum, Homeri famulum, mille drachmis fuisse multatum à Chiis, eo quòd herum mortuum non exussisset. Auctor Photius in biblioth. cod. CXC.

b *De Chio.*

Hypsicrates Amisenus memoratur Luciano, ultimo loco inter historicos longævos. Verba ejus ponam: Ὑψικράτης c, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, διὰ πολλῶν μαθημάτων γενόμενος, (βεβίωκε) ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Videtur alius ab eo, de quo dictum lib. III. Neque enim, puto, homo Galata, aut Ponticus, Phœniciâ linguâ historiam scripsisset: uti ab illo factum, de quo tum dicebamus. At Amisenum illum esse arbitror, ex quo Polybius libro VII refert, Isthmum peninsulæ ad Mæotidem CCCLX stadia longum, ab Asandro ducto muro munitum esse, denis in singula stadia turribus constitutis. Ex quo item lib. XI tradit, Amazones Gargarensibus confines habitâsse in radicibus montium Caucasiorum, quà Septentrioni obvertuntur, & Ceranniorum nomen obtinent.

c *Hypsicrates, Amisenus historicus, vir in multis versatus disciplinis, annos duos & nonaginta vixit.*

IOannis Eubœi oratio historica in Christi nativitatem est Scoriaca in bibliotheca Regis Hispaniarum.

Ioannes, Lector Magnæ Ecclesiæ, composuit Romæ historiam; nec non vitam Constantini Magni ἰσαποστόλου d. Fuit in codd. Mssis Ioannis Suzi: ut narrat Antonius Verderius, dominus Vallis Privatæ, in bibliothecæ Gesnerianæ Supplemento.

d *Paris Apostolis.*

Ioannes Pediasimus τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, & totius Bulgariæ, fuit χαρτοφύλαξ, sive patriarchalis sigilli custos: ut est apud Gesnerum.

rum Tom. I Bibliothecæ. Ibidem quædam ejus memorat. In epitome verò Simleri legas, etiam reliquisse librum de XII laboribus Herculis. Atque exstare is dicitur Venetiis in bibliotheca S. Antonii: Bononiæ autem in bibliotheca S. Salvatoris. Credo, idem est, quem sine auctoris nomine Leo Allatius Græcè cum tralatione suâ a edidit in Excerptis Græcorum Rhetorum, ac Sophistarum. Atque hæc ipsius etiam Allatii suspicio est.

a Anno 1641. Romæ.

Isaacius Porphyrogenneta librum composuit de Prætermissis ab Homero: quorũ extremo agitur de characteribus, sive lineamentis, Græcorum, & Trojanorum, qui ad Troiam convenerant. Posteriorem hanc partem ex inclyta Amstelodamensium bibliotheca ante annos circiter XL exscripsit Amplissimus, & amicissimus Ianus Rutgersius, ac cum tralatione suâ, & notis, edidit lib. V Variarum Lectionum cap. X. Sed postea, puta ante annos VII, integrũ Isaacium publici juris Romæ fecit V. Cl. Leo Allatius in Excerptis Græcorũ Rhetorũ ac Sophistarũ. Non ambigo, quin hic sit Isaacius Comnenus. Sed cùm in familia Comnena plures fuerint ejusce nominis, inque purpura nati; certò nihil nunc spondere de ætate ausus fui.

Lucius Charinus, teste Photio in Bibliotheca, reliquit Petri, Ioannis, Andreæ, Thomæ, Pauli, περιόδον, h. est, iter per varias terræ regiones. Quod opus inter apocrypha N. T. in antiquo etiam codice recensetur.

Longus Sophista Ποιμενικὰ b reliquit: quibus venustè, ac suaviter, fabulam tractat de Daphnide, & Chloë, libris IV. Latinè reddidit, notisque illustravit, Gothofredus Iungermannus; eamque operam suam dicavit consobrino suo Ludovico Camerario, tum Electori Palatino à consiliis, postea Serenissimi Suediæ Regis Legato ad fœderatos Belgas. Iam ante annos CLXX heroico carmine reddidit Laurentius Gambara: sed liberè adeò, ut sæpe vix Longum agnoscas. Adeò multa addit, demit, mutat: ut taceam, quòd sæpe nec mentem Longi fuerit assecutus: quippe poëta melior, quàm Græcè intelligentior.

b Pastoralia.

Lucius Patrensis memoriæ tradidit μεταμορφώσεις c, dictione quidem purâ, & suavi; sed narrationibus fabulosis, & planè prodigiosis. De ætate ejus non liquet; nisi quòd antiquior credatur Luciano: quippe qui inde compilâsse videatur Lucium, seu asinum suum: uti ex Luciano postea asinum suum aureum exscripsit Appuleius. Nisi is potiùs ex eodem Lucii fonte sua hausit. Et

c Transformationes.

hoc sanè verisimilius est. Nempe ut Lucium in epitomen redegit Lucianus: ita paraphrasin Lucii scripsit Appuleius: sed ille Græcè, hic Latinè. Unde initio operis ait: *Fabulam Grecanicam incipimus. Lector, intende; lætaberis.* Vide de Lucio hoc Photium cod. CXXIX, & Salmasium Prolegomenis in Solinum.

MÆandrius quis sit, adhuc quæro. Ex eo Polybius lib. XII refert, Henetos, è Leucosyris profectos, Trojanis in bello suppetias tulisse: hinc cum Thracibus avectos, posuisse sedes juxta Adriatici sinûs angulum: eos Henetos, qui non interfuissent expeditioni, Cappadoces esse factos.

Manuel Malaxus Patriarcharū contexuit historiam. Cujus ætatē nunc dicere nequeo. Sed potero fortasse, ubi corpus historiæ Byzantinç ediderit Clarissimus Labbęus; sicuti Parisienses promittunt.

Marcellus in Æthiopicis (Μάρκελλος ἐν Αἰθιοπικοῖς) laudatur à Proclo commentarii in Timæum lib. I a: ubi ex eo refert quædam de insulis extra columnas Herculis, ac imprimis omnium maximâ Atlantide, Neptuno sacrâ.

Melisseus rerum Delphicarum historiam condidit. Meminit Io. Tzetzes Chil. VI cap. XC:

Ἡ Πιερία b ὕστερον Λύγκος μετωνομάσθη.
Ἧς τὴν ἀρχὴν, ὡς Μελισσεὺς ἐν Δελφικοῖς που γράφει,
Πρῶτος παῖς Ἠμαθίωνος Ἀέροπος ἐσχήκει.

Eundem ejusce rei auctorem laudat commentario in Hesiodi lib. I: Καὶ c ἡ μὲν Πιερία πρότερον ἀπὸ Πιέρου, τοῦ Μεθώνης ἀδελφοῦ, πατρὸς δὲ Λίνου, Πιερία ἐκέκλητο. ἧς δὲ τὴν ἀρχὴν ἔσχεν Ἀέροπος, ὁ πρεσβύτατος τῶν Ἠμαθίωνος παίδων· καθὰ Μελισσεὺς φησιν, ὁ τὰ Ἀδελφικὰ συνταξάμενος. Ubi τὰ Δελφικὰ legi similiter debere, & res clamat, & jamdudum amicissimo Meursio ad Chalcidium est observatum. Cùm autem utrobique Μελισσεὺς dicatur: is, qui Palæphato, & Fulgentio, celebratur, utrobique Μέλισσος vocetur: diversos omnino esse, planè mihi persuadeo. Tamen & *Melissus* est apud Servium in IV Æn. ubi ab illo traditum ait, quos Maro vocat Agathyrsos, *eos ab Homero Achabas appellari, qui propter scientiam sagittarum Apollini sunt gregales, sicut Cretes.* Imò & Palæphatus initio operis nominat συγγραφέας, Μέλισσον, καὶ Λάμισκον τὸν Σάμιον d. Vide, quæ de Melisso libro tertio dicebamus.

Miletus inter historicos refertur à Gervasio Ricobaldo Ferrariensi;

a Pag. 55. edit. Basil an. 1534.

b *Pieria postea dicta est Lyncus: cujus imperium, ut Melisseus in Delphicis alicubi scribit, primus tenuit Aëropus, filius Emathionis.*

c *Ac Pieria quidē priùs à Piero, Methones fratre, patre autem Lini,* hoc Pieriæ *nomine vocabatur. cujus & imperium obtinuit Aeropus, maximus natu è liberis Emathionis; sicut Melisseus ait, qui Adelphica (scribendum* Delphica*) composuit.*

d *Historicos, vel scriptores, Melissum, & Lamiscum Samium.*

tiensi; qui (ut dixi in secundo de Historicis Latinis cap. LXI) vixit anno CIƆCCC, ac Msus exstat in bibliotheca v. CL. Petri Scriverii. Gervasius is in Pomario suo, quo loco de Constantino tractat, sic ait: *Tradit Miletus in catalogo suo Augustorum, quòd hic, ultimis vitæ diebus ab Eusebio, Episcopo Nicomediæ, baptizatus, in Arrianum dogma delapsus est.* Atque idem in Juliani temporibus ad an. Ch. CCCLXV refert, quomodo, cùm Julianus concessisset Judæis, ut templũ Hierosolymis instaurarent, ignis eruperit è fundamentis, qui Judæos absumserit, ac nocte sequenti in vestibus omnibus apparuerit crucis signum. Addit verò, ita scripsisse Miletum, & Rufinum; qui de isto agit lib. I cap. XXXVIII. Sed de Mileto nihil dicere habeo. Vir eruditissimus suspicatus est, legendum *Miletius*, vel potiùs *Meletius*: qui episcopus fuit Antiochenus, ac claruit sub Juliano, & imperatoribus consecutis, usque ad tertium Theodosii Magni annum, quo Constantinopoli decessit. Id fuit anno Chr. CCCLXXXI. Adeantur de eo Basilius epist. V; Gregorius Nyssenus funebri in Meletium; cujus orationis etiam mentio est apud Socratem lib. V cap. IX. Item videndi Theodoretus lib. III cap. XIII, & lib. V cap. V; etiam Sozomenus lib. V cap. XI, & XII, & lib. VI cap. VII, Damascenus lib. II de imaginibus. E Latinis consulatur Rufinus lib. I Hist. Eccl. cap. III, & Sigebertus Gemblacensis, ad an. CCCLXXX; cujus verba apponam: *Meletius Antiochenus episcopus per hoc clarior, quòd Theodosius in somnu prævidit, se ab eo indui chlamyde Imperiali, & diademate coronari.* Non magnopere huic conjecturæ repugnarem, si aliquis veterum occurreret, qui Meletianæ historiæ ante Ricobaldum meminisset; vel, quem ille Miletum vocat, Meletium esse, constaret.

a Musæus de Isthmiis scripsit. Euripidis scholiastes in Medeam: Ὅτι δὲ ἀθάνατος ἦν ἡ Μήδεια, Μουσαῖος ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων ἱστορεῖ. Fortasse est Μουσαῖος ὁ Ἐφέσιος ἐποποιός, qui Περσηΐδα scripsit libros; item εἰς Εὐμένη καὶ Ἄτταλον, Suida teste. Unde & regum istorum æqualem fuisse, verisimile est. Alius fuit Musæus ille antiquus, Orphei æqualis: item Musęus Grammaticus, scriptor poematii de amoribus Leandri, & Herûs; qui sub Cęsaribus vixit.

a Fuisse immortalem Medeam, etiam à Musæo refertur libro de Isthmiis.

NEstorianus, ut historicus, memoratur in Chronico Alexandrino.

Nicagoras Cyprius videtur Deorum naturam, & gesta, consignasse. Arnobius lib. IV: *Possumus quidem hoc in loco, omnes istos, nobis*

quos inducitis, atq; appellatis deos, homines fuisse, monstrare, vel Agrigantino Euhemero replicato; cujus libellos Ennius, clarum ut fieret cunctis, sermone in Italum transtulit: vel Nicagora Cyprio, vel Pellæo Leone, vel Cyrenensi Theodoro, vel Hippone ac Diagoro Meliis, vel auctoribus aliis mille, qui scrupulosa diligentia curâ in lucem res abditas libertate ingenuâ protulerunt. Possumus, inquam, si placet, & Iovis res gestas, & Minervæ expromere bella virginis, at Dianæ, quibus dolis Liber Indorum affectaverit regnum: cujus fuerit conditionis Venus, cujus operæ, cujus quæstus: matrimonium Magna cujus tenuerit Mater: quidnam spei, quid voluptatis specioso ab Atye conceperit: unde Serapis Ægyptius, unde Isis, vel ex quibus caussis appellatio ipsa concinnata sit nominum. Nec de iis modò, sed etiam de heroibus scripsit. Ut de Prometheo, qui hominem è luto formâsse dicitur. Fulgentius lib. II Mythologicôn fab. de Prometheo: *Quamvis Nicagoras in Distheminthea libro, quem scripsit, primum illum formâsse idolum referat.* De Prometheo loquitur. Quare *Disthemithea* corruptum puto ex *Δεσμ. Προμηθέως a.* Ut idem fuerit libri nomen ac tragœdiæ Æschyli. Apud Antigonum Carystium Histor. Mirab. cap. CLXXIII legas, à Nicagora traditum, in Citto, sive Cisso, Macedoniæ monte, si terram paullùm effoderis, salem inveniri. Sed is fortasse est Nicagoras Sophista; de quo diximus lib. I, cap. XVI.

a *De vinculis Promethei.*

Nicander Thyaterenus, Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνὸς ἐν τῷ b περὶ τῶν Δήμων citatur Harpocrationi in Θυργωνίδαι. Eidem in Θύσιον testimonium petitur ἐκ c τῆς πρώτης Νικάνδρου τῶν Αἰτωλικῶν. Sed is est Colophonius; ut dictum cap. XIV hujus libri.

b *Libro de populis Atticis.*
c *Ex libro primo Nicandri Ætolicorum.*

Nicanor inter eos est, qui Alexandri M. Historiam prodiderunt. Lactantius lib. I de falsa religione cap. VI: *Primam* (Varro *Sibyllam* ait) *fuisse de Persis, cujus mentionem fecerit Nicanor, qui res gestas Alexandri Macedonis scripsit.* Fortasse est Leander Nicanor, Alexandrinus Grammaticus, quem de Alexandria commentatum dicebamus lib. I, cap. XII. Potuit enim idem & de urbe agere, & de conditore. Sed nec minùs verisimile videtur, esse Seleucum, Syriæ regem, qui Νικάτωρ, ac, Macedonum lingua, Νικάνωρ dictus. Sanè cùm unus fuerit è ducibus Alexandri, haut alius meliùs res nôsse potuit Alexandri. Nec caussa erat, cur minùs de eo ageret, quàm fecit Ptolomæus, Lagi filius, Ægypti rex; qui & ipse è ducibus Alexandri fuit, ac argumentum hoc præclarè tractavit; ut ex Arriano cognoscimus. Atque eò valde inclinaret animus, nisi scrupulum injiceret, quòd mentionem nullam tanti regis inter eos, qui Alexandri res gestas celebrent, idem Arrianus faciat. Et quid si

neutrius

neutrius sit? Nam fuit & Nicanor Samius, qui περὶ ποταμῶν a scripsit, teste Plutarcho de Fluminibus, in Eurota. Alius item Nicanor Cyprius: qui Deorum naturam, & gesta, exposuit; ut innuit Arnobius lib. IV. Nisi istic, *Nicagoras Cyprius*, legere malis; ut est in multis libris. Et ita nos paullo antè vocabamus. Nicanoris librum μετονομασιῶν citat Harpocration voce Ἀκή.

a *De fluviis.*

NIcephorus, diaconus Phryx, inter eos qui de sui ævi rebus aliquid divulgârint, laudatur à Ioanne Curopalate, & Georgio Cedreno, utroque in Historiæ procemio.

Nicostratus videtur reliquisse Musici vitam. De hoc ita auctor fragmenti Censorino adnexi, & ei à multis tributi, cap. X. *Rhythmus creditur dictus à Rhythmonio, Orphei filio, & Idomeneæ, nympha Maricæ: ut tradit Nicostratus, libro, quem composuit de Musico fratre Rhythmonii.* Sed Musici, & Rhythmonii nomina, videntur esse commentitia. Etiam Menander Rhetor lib. II de genere demonstrativo, de stylo Nicostrati (sed ambigo, an ejusdem) judicium fert. Ait autem, dictionem Xenophontis, Nicostrati, Dionis Chrysostomi, & Philostrati ejus, qui Heroica, & imagines scripsit, ἀφελεστέραν εἶναι, καὶ ἀσφαλεστέραν b.

b *Simpliciorem esse, & securiorem.*

Nonnus Abbas de Narrationibus Græcorum exstat Scodriaci in bibliotheca regis Hispaniarum: ut apud Possevinum lego in Appendice Apparatus Sacri. c.

c *Pag.* 22.

ORientalis historiæ fragmenta de tempore Comnenorum habes Romæ in bibliotheca S. Mariæ in Vallicella: ut est apud Possevinum ad Apparatum sacrum d.

d *Pag* 22. *edit. Colon. an.* 1608.

PÆanius, Sophista Græcus, Eutropii historiam Græcè vertit. Ejus μετάφρασις cum aliis Romanæ Historiæ scriptoribus edita est à Frederico Sylburgio.

Paphnutius abbas scripsit vitam S. Onuphrii; quam de Græco Latinè versam ab anonymo habemus in Vitis Patrum. Græcè exstat in Boica bibliotheca.

Philones varios retuli lib. III, in ætatis incertæ scriptoribus. Est præterea Philo philosophus, qui historiam Ecclesiasticam condidit: ut cognoscimus ex Michaële Glyca parte IV Annalium; ubi de Leone agit Isaurico. Etiam Philonis mentio fit à Constantino Porphyrogenneta de Thematibus Occidentis cap. IX; ubi de

 Epi-

tis, Imperatoris, oracula de urbe Constantinopolitana. Ac videtur is signari à Possevino in Appendice Apparatus sacri. ubi codex memoratur sic inscriptus: *Oracula, omnia cum figuris: puta, principium Methodii Episcopi Patarensis; visiones Danielis Prophetæ, & Chosroæ Regis Persarum, & Theophili presbyteri Romani: translata à Georgio Zigabeno: prætereáque Leonis Philosophi, & Imperatoris.* Meminit *a* ejus quoque Philippus Labbe S. J. Theologus; deque eo se uberiùs, & accuratiùs, dicturum, in suo Syntagmate pollicetur.

a In delineatione Apparatus ad Corpus historiæ Byzantinæ pag. 52.

ZAcharias Rhetor Ecclesiasticam fecit historiam: quæ necdum prodiit; sed fuit Msa Constantinopoli, tum in bibliotheca Constantini Barini, tum Ioannis Suzi: ut auctor est Antonius Verderius in Bibliothecæ Gesnerianæ supplemento.

BENE-

BENEVOLE LECTOR;

QVæ alterâ libri quarti parte, videlicet capite XX, *ac deinceps, memoravi, ea ſunt de hiſtoricis antea à me præteritis. Dum verò ſum in iis concinnandis, juvit ſubinde, ne, tot occupationibus diſtentus, reponerem, quæ priùs monuiſſem, recolligere eorum memoriam, quæ præceſſerant. In hoc non omnino indiligenter incumbenti, compluria ſe obtulerunt, non quidem de hiſtoricis indictis, (quales tamen ſupereſſe ſcio non paucos) ſed indicta de ſcriptorum iis, quos dixiſſem. His aliquem hîc locum dare viſum fuit: non quaſi operæ eum facturum exiſtimem, qui, labore legendi interrupto, ſemper à prioribus huc recurrat; (quod plus moleſtiæ afferret, quàm fructus; cùm non pauca ſint hîc, quæ nullo damno præteriri potuiſſent) ſed tum demum ut hoc faciat, ubi priora non ſatisfecerint. Simul eò ſpectavi, ut ſi quis, me humanitus aliquid paſſo, recudere noſtra volet, parata hîc reperiat, quæ, ſuis ſi inſerantur locis, editionem reddant commendabilem magis. Habes inſtituti mei rationem: nunc referam, quæ priùs addita maluiſſem.*

bemus à poëta, qualem nunc Sidonius agit, exigere illud, ut ἀκριβῶς *a* distinguat inter historiam, qualis est ejus, qui propriè historici nomen possidet, & illam, quæ est epici, vel etiam tragici, qui argumentum sumere solet ex vero, sed fabulas intermiscet: unde, quæ pangit, potiùs *mythistoriæ* nomen merentur. Planiora hæc fient ex iis, quæ, de argumento poëtæ epici, & tragici, disserimus in opere de re Poetica lib. II cap. XXIII, & lib. III cap. V.

a Accuratè.

Hierocles Grammaticus edidit Συνέκδημον, sive Notitiam imperii Constantinopolitani: puta patriarchatuum, metropoleon, & civitatum parentium imperio Constantinopolano. Hanc in Corpore Historiæ Byzantinæ, à Parisiensibus edendo typis regiis, ex duobus Codd. Mssis exhibebit v. Cl. Lucas Holstenius. Edidit post Geographiam sacram Carolus à S. Paulo, Episcopus Abrincatensis: sed XV provinciarum est defectus.

Hypermenes scripsit librum περὶ Χίου *b*: ex quo Ptolomæus Chennus in sexto historiæ novæ retulit, Scindapsum, Homeri famulum, mille drachmis fuisse multatum à Chiis, eo quòd herum mortuum non exussisset. Auctor Photius in biblioth. cod. CXC.

b De Chio.

Hypsicrates Amisenus memoratur Luciano, ultimo loco inter historicos longævos. Verba ejus ponam: Ὑψικράτης δὲ, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, διὰ πολλῶν μαθημάτων γενόμενος, (βεβίωκε) ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Videtur alius ab eo, de quo dictum lib. III. Neque enim, puto, homo Galata, aut Ponticus, Phœniciâ linguâ historiam scripsisset: uti ab illo factum, de quo tum dicebamus. At Amisenum illum esse arbitror, ex quo Polybius libro VII refert, Isthmum peninsulæ ad Mæotidem CCCLX stadia longum, ab Asandro ducto muro munitum esse, denis in singula stadia turribus constitutis. Ex quo item lib. XI tradit, Amazones Gargarensibus confines habitâsse in radicibus montium Caucasiorum, quà Septentrioni obvertuntur, & Ceranniorum nomen obtinent.

c Hypsicrates, Amisen' historic', vir in multis versatus disciplinis, annos duos & nonaginta vixit.

IOannis Eubœi oratio historica in Christi nativitatem est Scoriaca in bibliotheca Regis Hispaniarum.

Ioannes, Lector Magnæ Ecclesiæ, composuit Romæ historiam; nec non vitam Constantini Magni ἰσαποστόλου *d*. Fuit in codd. Mssis Ioannis Suzi: ut narrat Antonius Verderius, dominus Vallis Privatæ, in bibliothecæ Gesnerianæ Supplemento.

d Paris Apostolis.

Ioannes Pediasimus τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, & totius Bulgariæ, fuit χαρτοφύλαξ, sive patriarchalis sigilli custos: ut est apud Gesnerum.

rum Tom. I Bibliothecæ. Ibidem quædam ejus memorat. In epitome verò Simleri legas, etiam reliquisse librum de XII laboribus Herculis. Atque exstare is dicitur Venetiis in bibliotheca S. Antonii: Bononiæ autem in bibliotheca S. Salvatoris. Credo, idem est, quem sine auctoris nomine Leo Allatius Græcè cum tralatione suâ *a* edidit in Excerptis Græcorum Rhetorum, ac Sophistarum. Atque hæc ipsius etiam Allatii suspicio est. *a Anno 1641. Romæ.*

Isaacius Porphyrogenneta librum composuit de Prætermissis ab Homero: quorũ extremo agitur de characteribus, sive lineamentis, Græcorum, & Trojanorum, qui ad Troiam convenerant. Posteriorem hanc partem ex inclyta Amstelodamensium bibliotheca ante annos circiter XX exscripsit Amplissimus, & amicissimus Ianus Rutgersius, ac cum tralatione suâ, & notis, edidit lib. V Variarum Lectionum cap. X. Sed postea, puta ante annos VII, integrũ Isaacium publici juris Romæ fecit V. CL. Leo Allatius in Excerptis Græcorũ Rhetorũ ac Sophistarũ. Non ambigo, quin hic sit IsaaciusComnenus. Sed cùm in familia Comnena plures fuerint ejusce nominis, inque purpura nati; certò nihil nunc spondere de ætate ausus fui.

LEucius Charinus, teste Photio in Bibliotheca, reliquit Petri, Ioannis, Andreæ, Thomæ, Pauli, περιόδον, h. est, iter per varias terræ regiones. Quod opus inter apocrypha N. T. in antiquo etiam codice recensetur.

Longus Sophista Ποιμενικὰ *b* reliquit: quibus venustè, ac suaviter, fabulam tractat de Daphnide, & Chloë, libris IV. Latinè reddidit, notisque illustravit, Gothofredus Iungermannus; eamque operam suam dicavit consobrino suo Ludovico Camerario, tum Electori Palatino à consiliis, postea Serenissimi Suediæ Regis Legato ad fœderatos Belgas. Iam ante annos CLXX heroico carmine reddidit Laurentius Gambara: sed liberè adeò, ut sæpe vix Longum agnoscas. Adeò multa addit, demit, mutat: ut taceam, quòd sæpe nec mentem Longi fuerit assecutus: quippe poëta melior, quàm Græcè intelligentior. *b Pastoralia.*

Lucius Patrensis memoriæ tradidit μεταμορφώσεις *c*, dictione quidem purâ, & suavi; sed narrationibus fabulosis, & planè prodigiosis. De ætate ejus non liquet; nisi quòd antiquior credatur Luciano: quippe qui inde compilâsse videatur Lucium, seu asinum suum: uti ex Luciano postea asinum suum aureum exscripsit Appuleius. Nisi is potiùs ex eodem Lucii fonte sua hausit. Et *c Transformationes.*

hoc sanè verisimilius est. Nempe ut Lucium in epitomen redegit Lucianus: ita paraphrasin Lucii scripsit Appuleius: sed ille Græcè, hic Latinè. Unde initio operis ait: *Fabulam Græcanicam incipimus. Lector, intende; lætaberis.* Vide de Lucio hoc Photium cod. CXXIX, & Salmasium Prolegomenis in Solinum.

MÆandrius quis sit, adhuc quæro. Ex eo Polybius lib. XII refert, Henetos, è Leucosyris profectos, Trojanis in bello suppetias tulisse: hinc cum Thracibus avectos, posuisse sedes juxta Adriatici sinûs angulum: eos Henetos, qui non interfuissent expeditioni, Cappadoces esse factos.

Manuel Malaxus Patriarcharũ contexuit historiam. Cujus ætatẽ nunc dicere nequeo. Sed potero fortasse, ubi corpus historiæ Byzantinę ediderit Clarissimus Labbęus; sicuti Parisienses promittunt.

Marcellus in Æthiopicis (Μάρκελλος ἐν Αἰθιοπικοῖς) laudatur à Proclo commentarii in Timæum lib. I [a]: ubi ex eo refert quædam de insulis extra columnas Herculis, ac imprimis omnium maximâ Atlantide, Neptuno sacrâ.

Melisseus rerum Delphicarum historiam condidit. Meminit Io. Tzetzes Chil. VI cap. XC:

Ἡ Πιερία [b] ὕστερον Λύγκος μετωνομάσθη.
Ἧς τὴν ἀρχὴν, ὡς Μελισσεὺς ἐν Δελφικοῖς τοῦ γράφει,
Πρῶτος παῖς Ἠμαθίωνος Ἀέροπος ἐσχήκει.

Eundem ejusce rei auctorem laudat commentario in Hesiodi lib. I: Καὶ [c] ἡ μὲν Πιερία πρότερον ἀπὸ Πιέρου, τοῦ Μεθώνης ἀδελφοῦ, πατρὸς δὲ Λίνου, Πιερία ἐκέκλητο. ἧς δὲ τὴν ἀρχὴν ἔσχεν Ἀέροπος, ὁ πρεσβύτατος τῶν Ἠμαθίωνος παίδων· καθὰ Μελισσεὺς φησιν, ὁ τὰ Ἀδελφικὰ συνταξάμενος. Ubi τὰ Δελφικὰ legi similiter debere, & res clamat, & jamdudum amicissimo Meursio ad Chalcidium est observatum. Cùm autem utrobique Μελισσεὺς dicatur: is, qui Palæphato, & Fulgentio, celebratur, utrobique Μέλισσος vocetur: diversos omnino esse, planè mihi persuadeo. Tamen & *Melissus* est apud Servium in IV Æn. ubi ab illo traditum ait, quos Maro vocat Agathyrsos, *eos ab Homero Achabas appellari, qui propter scientiam sagittarum Apollini sunt gregales, sicut Cretes.* Imò & Palæphatus initio operis nominat συγγραφέας, Μέλισσον, καὶ Λάμισκον τὸν Σάμιον [d]. Vide, quæ de Melisso libro tertio dicebamus.

Miletus inter historicos refertur à Gervasio Ricobaldo Ferrariensi;

a Pag. 55. edit. Basil. an. 1534.

b *Pieria postea dicta est Lyncus: cujus imperium, ut Melisseus in Delphicis alicubi scribit, primus tenuit Aëropus, filius Emathionis.*

c *Ac Pieria quidẽ priùs à Piero, Methones fratre, patre autem Lini, hoc* Pie*riæ nomine vocabatur. cujus & imperium obtinuit Aeropus, maximus natu è liberis Emathionis; sicut Melisseus ait, qui Adelphica (scribendum* Delphica*) composuit.*

d *Historicos, vel scriptores, Melissum, & Lamiscum Samium.*

tiensi; qui (ut dixi in secundo de Historicis Latinis cap. LXI) vixit anno CIↃCCC, ac Msus exstat in bibliotheca v. Cl. Petri Scriverii. Gervasius is in Pomario suo, quo loco de Constantino tractat, sic ait: *Tradit Miletus in catalogo suo Augustorum, quòd hic, ultimis vita diebus ab Eusebio, Episcopo Nicomediæ, baptizatus, in Arrianum dogma delapsus est.* Atque idem in Juliani temporibus ad an. Ch. CCCLXV refert, quomodo, cùm Julianus concessisset Judæis, ut templũ Hierosolymis instaurarent, ignis eruperit e fundamentis, qui Judæos absumserit, ac nocte sequenti in vestibus omnibus apparuerit crucis signum. Addit verò, ita scripsisse Miletum, & Rufinum; qui de isto agit lib. I cap. XXXVIII. Sed de Mileto nihil dicere habeo. Vir eruditissimus suspicatus est, legendum *Miletius*, vel potiùs *Meletius:* qui episcopus fuit Antiochenus, ac claruit sub Juliano, & imperatoribus consecutis, usque ad tertium Theodosii Magni annum, quo Constantinopoli decessit. Id fuit anno Chr. CCCLXXXI. Adeantur de eo Basilius epist. V; Gregorius Nyssenus funebri in Meletium; cujus orationis etiam mentio est apud Socratem lib. V cap. IX. Item videndi Theodoretus lib. III cap. XIII, & lib. V cap. V; etiam Sozomenus lib. V cap. XI, & XII, & lib. VI cap. VII, Damascenus lib. II de imaginibus. E Latinis consulatur Rufinus lib. I Hist. Eccl. cap. III, & Sigebertus Gemblacensis, ad an. CCCLXXX; cujus verba apponam: *Meletius Antiochenus episcopus per hoc claruit, quòd Theodosius in somnis prævidit, se ab eo indui chlamyde Imperiali, & diademate coronari.* Non magnopere huic conjecturæ repugnarem, si aliquis veterum occurreret, qui Meletianæ historiæ ante Ricobaldum meminisset; vel, quem ille Miletum vocat, Meletium esse, constaret.

a Musæus de Isthmiis scripsit. Euripidis scholiastes in Medeam: Ὅτι δὲ ἀθάνατος ἦν ἡ Μήδεια, Μουσαῖος ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων ἱστορεῖ. Fortasse est Μουσαῖος Ἐφέσιος ἐποποιός, qui Περσηΐδα scripsit libros; item εἰς Εὐμένη, καὶ Ἄτταλον, Suida teste. Unde & regum istorum æqualem fuisse, verisimile est. Alius fuit Musæus ille antiquus, Orphei æqualis: item Musæus Grammaticus, scriptor poematii de amoribus Leandri, & Herûs; qui sub Cæsaribus vixit.

a *Fuisse immortalem Medeam, etiam à Musæo refertur libro de Isthmiis.*

NEstorianus, ut historicus, memoratur in Chronico Alexandrino.

Nicagoras Cyprius videtur Deorum naturam, & gesta, consignasse. Arnobius lib. IV: *Possumus quidem hoc in loco, omnes istos, nobis*

quos

quos inducitis, atque appellatis deos, homines fuisse, monstrare, vel Agrigantino Euhemero replicato; cujus libellos Ennius, clarum ut fieret cunctis, sermone in Italum transtulit: vel Nicagora Cyprio, vel Pellæo Leone, vel Cyrenensi Theodoro, vel Hippone ac Diagoro Meliis, vel auctoribus aliis mille, qui scrupulosa diligentiæ curâ in lucem res abditas libertate ingenuâ protulerunt. Possumus, inquam, si placet, & Iovis res gestas, & Minervæ expromere bella virginis, ac Dianæ, quibus dolis Liber Indorum affectaverit regnum: cujus fuerit conditionis Venus, cujus operæ, cujus quæstus: matrimonium Magna cujus tenuerit Mater: quidnam spei, quid voluptatis specioso ab Atye conceperit: unde Serapis Ægyptius, unde Isis, vel ex quibus caussis appellatio ipsa concinnata sit nominum. Nec de iis modò, sed etiam de heroibus scripsit. Ut de Prometheo, qui hominem è luto formâsse dicitur. Fulgentius lib. II Mythologicôn fab. de Prometheo: *Quamvis Nicagoras in Disthemithea libro, quem scripsit, primum illum formâsse idolum referat.* De Prometheo loquitur. Quare *Disthemithea* corruptum puto ex Δεσμ. Προμηθέως a. Ut idem fuerit libri nomen ac tragœdiæ Æschyli. Apud Antigonum Carystium Histor. Mirab. cap. CLXXIII legas, à Nicagora traditum, in Citto, sive Cisso, Macedoniæ monte, si terram paullùm effoderis, salem inveniri. Sed is fortasse est Nicagoras Sophista; de quo diximus lib. I, cap. XVI.

a *De vinculis Promethei.*

b Nicander Thyaterenus, Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνὸς ἐν τῷ β περὶ τῶν Δήμων citatur Harpocrationi in Θυργωνίδαι. Eidem in Θύσιον testimonium petitur c ἐκ τοῦ πρώτου Νικάνδρου τῶν Αἰτωλικῶν. Sed is est Colophonius; ut dictum cap. XIV hujus libri.

b *Libro de populis Atticis.*
c *Ex libro primo Nicandri Ætolicorum.*

Nicanor inter eos est, qui Alexandri M. Historiam prodiderunt. Lactantius lib. I de falsa religione cap. VI: *Primam* (Varro *Sibyllam* ait) *fuisse de Persis, cujus mentionem fecerit Nicanor, qui res gestas Alexandri Macedonis scripsit.* Fortasse est Leander Nicanor, Alexandrinus Grammaticus, quem de Alexandria commentatum dicebamus lib. I, cap. XII. Potuit enim idem & de urbe agere, & de conditore. Sed nec minùs verisimile videtur, esse Seleucum, Syriæ regem, qui Νικάτωρ, ac, Macedonum lingua, Νικάνωρ dictus. Sanè cùm unus fuerit è ducibus Alexandri, haut alius meliùs res nôsse potuit Alexandri. Nec caussa erat, cur minùs de eo ageret, quàm fecit Ptolomæus, Lagi filius, Ægypti rex; qui & ipse è ducibus Alexandri fuit, ac argumentum hoc præclarè tractavit; ut ex Arriano cognoscimus. Atque eò valde inclinaret animus, nisi scrupulum injiceret, quòd mentionem nullam tanti regis inter eos, qui Alexandri res gestas celebrent, idem Arrianus faciat. Et quid si

neutrius

neutrius sit? Nam fuit & Nicanor Samius, qui περὶ ποταμῶν a scripsit, teste Plutarcho de Fluminibus, in Eurota. Alius item Nicanor Cyprius: qui Deorum naturam, & gesta, exposuit; ut innuit Arnobius lib. IV. Nisi istic, *Nicagoras Cyprius*, legere malis; ut est in multis libris. Et ita nos paullo antè vocabamus. Nicanoris librum μετονομασιῶν citat Harpocration voce Ἀκή.

a *De fluviis.*

NIcephorus, diaconus Phryx, inter eos qui de sui ævi rebus aliquid divulgârint, laudatur à Ioanne Curopalate, & Georgio Cedreno, utroque in Historiæ procemio.

Nicostratus videtur reliquisse Musici vitam. De hoc ita auctor fragmenti Censorino adnexi, & ei à multis tributi, cap. x. *Rhythmus creditur dictus à Rhythmonio, Orphei filio, & Idomeneæ, nymphæ Maricæ: ut tradit Nicostratus, libro, quem composuit de Musico fratre Rhythmonii.* Sed Musici, & Rhythmonii nomina, videntur esse commentitia. Etiam Menander Rhetor lib. II de genere demonstrativo, de stylo Nicostrati (sed ambigo, an ejusdem) judicium fert. Ait autem, dictionem Xenophontis, Nicostrati, Dionis Chrysostomi, & Philostrati ejus, qui Heroica, & imagines scripsit, ἀπλουστέραν εἶναι, καὶ ἀσφαλεστέραν b.

b *Simpliciorem esse, & securiorem.*

Nonnus Abbas de Narrationibus Græcorum exstat Scodriaci in bibliotheca regis Hispaniarum: ut apud Possevinum lego in Appendice Apparatus Sacri. c.

c *Pag. 22.*

ORientalis historiæ fragmenta de tempore Comnenorum habes Romæ in bibliotheca S. Mariæ in Vallicella: ut est apud Possevinum ad Apparatum sacrum d.

d *Pag 22. edit. Colon. an.* 1608.

PÆanius, Sophista Græcus, Eutropii historiam Græcè vertit. Ejus μετάφρασις cum aliis Romanæ Historiæ scriptoribus edita est à Frederico Sylburgio.

Paphnutius abbas scripsit vitam S. Onuphrii; quam de Græco Latinè versam ab anonymo habemus in Vitis Patrum. Græcè exstat in Boica bibliotheca.

Philones varios retuli lib. III, in ætatis incertæ scriptoribus. Est præterea Philo philosophus, qui historiam Ecclesiasticam condidit: ut cognoscimus ex Michaële Glyca parte IV Annalium; ubi de Leone agit Isaurico. Etiam Philonis mentio fit à Constantino Porphyrogenneta de Thematibus Occidentis cap. IX; ubi de

 Epi-

Epidamno, postea Dyrrachii nomen sortitâ.

Est & Philo Byzantius. Is memoriæ hominum insidet opere de septem orbis miraculis. Sed solùm supersunt illa de Memphiticis Pyramidibus, statuâ Iovis Olympii, Colosso Rhodio, muris Babyloniis, priórque pars capitis de templo Dianæ Ephesiæ. Nam posterior deperiit; ut & caput integrum de Mausoli sepulcro. Debemus hunc etiam scriptorem Leoni Allatio; qui & doctis eum scholiis illustravit *a*. Atque idem Notarum initio meminit diatribæ suæ de hoc, & aliis Philonibus. Sed utrùm jam publici juris fecerit, dicere nequeo.

Phyteus de Mausoleo edidit librum; ut testatur M. Vitruvius in præfatione septimi libri. Nisi legendum Pythius; *qui Priena ædem Minervæ nobiliter est architectatus*; ut idem ait in præfat. lib. I. Sed fortasse non tam ea, quæ ad homines pertinerent, exposuit, quàm quæ structuram respiciunt. Idem putem de aliis, qui ibidem à Vitruvio referuntur. Atque ea est caussa, cur ferè à nobis præteriti sint.

Polyænus Atheniensis memoratur Eusebio *b* lib. I Chronicorum. Οὗτος *c* Ἀμμενῶφθίς ἐστιν ὁ Μέμνων εἶναι νομιζόμενος, καὶ φθεγγόμενος λίθος, ὃν λίθον χρόνοις ὕστερον Καμβύσης ὁ Περσῶν τέμνει, νομίζων εἶναι γοητείαν, ὡς Πολύαινος ὁ Ἀθηναῖος ἱστορεῖ.

Praxion res Megaricas condidit. Suidæ in Σκίρον citatur Πραξίων *d* ἐν β' Μεγαρικῶν. Similiter Aristophanis *e* Scholiastes: Πραξίων *f* ἐν δευτέρῳ Μεγαρικῶν, ἀπὸ Σκίρωνος, τοῦ συνοικίσαντος Σαλαμῖνα.

RHeginus historicus citatur à Tzetze Chil. I Histor. XVIII. qui ab eo proditum ait, oves alicubi aureas ferre lanas. Item Chil. VII Hist. CXIV. Ubi ex eo quædam adfert de mirificis nominum formis. Sed éstne id proprium historici nomen? an potiùs signatur, vel Theagenes Rheginus, vel Hipys Rheginus? de quorum priori dixi lib. I cap. I; de altero, lib. IV cap. III.

SAbinus Monachus reliquit *Epitomen omnium Synodorum universalium, & provincialium*: ut est in catalogo codicum Mssorum, qui exstare solent Constantinopoli; teste Possevino in Appendice ad Apparatum sacrum. Philippi Labbæi *g* suspicio est (cui tamen nec ipse multum tribuere videtur) pro *Sabino Monacho* esse rescribendum *Sabinum Macedonianum*: ut signetur Heracleæ Thraciæ episcopus, de quo Socrates sæpius libris prioribus, Sozomenus

a Editus Romæ an. 1640.

b Pag. 25. Thes. Temp.

c Hic est Amenophtis, qui Memnon esse creditus est, ac resonans lapis; quē postea lapidem Cambyses secuit, fuisse ratus incantationem, ac præstigias quasdam; ut Polyænus Atheniensis refert.

d Praxion lib. 2 Megaricorū.

e Pa 725.

f Praxion in secundo Megaricorum, à Scyrone, qui Salamina condidit.

g In delineatione Apparatus ad Corpus historiæ Byzantinæ pa 50.

menus in præfatione, Nicephorus Callisti lib. IX, X, atque aliis. Vide, quæ de eo diximus lib. II cap. XX.

Scylix, vel Scylex, historicus, Michaëli Calecæ, qui tempore Concilii Lugdunensis vixit, memoratur libro quarto adversus gentes; idque gemino in loco [a]. Narrat verò ex eo, ut Michaël, patriarcha Constantinopolitanus, cognomento Cerularius, propter azyma illum diptychis eraserit. Hoc contigit tempore Papæ Leonis IX, circa annum MLIII. Quâ de re egimus dissertatione de Symbolo Constantinopolitano. Fortasse igitur hic non alius sit, quàm Ioannes Scylitza, dignitate Curopalates: de quo dixi lib. II cap. XXVI; ubi eum ostendi scripsisse de imperatoribus Constantinopolitanis; quod etiam leges apud Raphaëlem Volaterranum lib. XXVI Anthropologiæ, & Gesnerum in Bibliothecâ.

[a] *Pa. 507. & 1126. edit. Ingolstad.*

Simachus, nisi *Symmachus* rectum nomen putes, res Assyrias, ac Medicas, tradidit. Agathias scholasticus historiæ suæ lib. II: Ὡς [b] ἐν τοῖς Βηρωσσῷ τε τῷ Βαβυλωνίῳ, καὶ Ἀθηνοκλεῖ, καὶ Σιμάκῳ, τοῖς τὰ ἀρχαιότατα τῶν Ἀσσυρίων τε καὶ Μήδων ἀναγεγραμμένοις, ἱστόρηται.

[b] *Vt alicubi Berosus Babylonius, & Athenocles, & Simacus, referunt; qui Assyriorum, & Medorum, res antiquissimas cōsignarūt.*

Simeon Magister, ac Rhetoricus Logotheres, opus Chronicum ex variis contexuit Chronicis, atque historiis; quod inter Mssos bibliothecæ Messanensis codices recensetur à Possevino in Appendice Apparatus Sacri. Item Simeon Magister (idem, an alius, non dixerim) scripsit de ædificatione templi S. Sophiæ, quod est Constantinopoli. Eum in corpore Byzantinæ historiæ Georgio Codino subjunget cum tralatione sua, ac notis, Petrus Lambecius. Etiam Simeonis Theologi Historia apud Hispanos in Scoriacensi bibliotheca esse dicitur. Sed quid ego de ætate spondeam, qui non conspexerim? Fortasse certiora afferet v. Cl. Leo Allatius: qui promisit diatribam *De Simeonibus, qui Græcè aliquid scripserunt: in qua eorum monumenta indicantur, &, in quibus Bibliothecis lateant, aperitur.*

THeodosius Melittinus Chronicon condidit. Quod Stephanus Gerlachius Constantinopoli, quò, cum illustri viro, Davide Ungnadio, profectus erat, detulit secum Tubingam ad Martinum Crusium. Exinde fragmentum de nuptiis Theophili Imp. & Theodoræ è Paphlagonia, subjungitur epitomæ Æthiopicæ Heliodori historiæ, Francofurti editæ anno CIↃ IↃ LXXXIV. De ætate meliùs dicent, qui viderunt.

Theophilus presbyter commentario illustravit Leonis Sapientis,

tis, Imperatoris, oracula de urbe Constantinopolitana. Ac videtur is signari à Possevino in Appendice Apparatus sacri. ubi codex memoratur sic inscriptus: *Oracula, omnia cum figuris: puta, principium Methodii Episcopi Patarensis; visiones Danielis Prophetæ, & Chosroæ Regis Persarum, & Theophili presbyteri Romani: translata à Georgio Zigabeno: prætereáque Leonis Philosophi, & Imperatoris.* Meminit [a] ejus quoque Philippus Labbe S. J. Theologus; deque eo se uberiùs, & accuraciùs, dicturum, in suo Syntagmate pollicetur.

[a] *In delineatione Apparatus ad Corpus historiæ Byzantinæ pag. 52.*

ZAcharias Rhetor Ecclesiasticam fecit historiam: quæ necdum prodiit; sed fuit Msa Constantinopoli, tum in bibliotheca Constantini Barini, tum Ioannis Suzi: ut auctor est Antonius Verderius in Bibliothecæ Gesnerianæ supplemento.

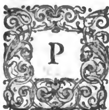
BENE-

BENEVOLE LECTOR;

QVæ alterâ libri quarti parte, videlicet capite XX, *ac deinceps, memoravi, ea ſunt de hiſtoricis antea à me præteritis. Dum verò ſum in iis concinnandis, juvit ſubinde, ne, tot occupationibus diſtentus, reponerem, quæ priùs monuiſſem, recolligere eorum memoriam, quæ præceſſerant. In hoc non omnino indiligenter incumbenti, compluria ſe obtulerunt, non quidem de hiſtoricis indictis, (quales tamen ſupereſſe ſcio non paucos) ſed indicta de ſcriptorum iis, quos dixiſſem. His aliquem hîc locum dare viſum fuit: non quaſi operæ eum facturum exiſtimem, qui, labore legendi interrupto, ſemper à prioribus huc recurrat; (quod plus moleſtiæ afferret, quàm fructus; cùm non pauca ſint hîc, quæ nullo damno præteriri potuiſſent) ſed tum demum ut hoc faciat, ubi priora non ſatisfecerint. Simul eò ſpectavi, ut ſi quis, me humanitus aliquid paſſo, recudere noſtra volet, parata hîc reperiat, quæ, ſuis ſi inſerantur locis, editionem reddant commendabilem magis. Habes inſtituti mei rationem: nunc referam, quæ priùs addita maluiſſem.*

ADDENDA

LIBRO PRIMO.

P Ag. VII, verſ. 15. Poſt *fuerint*, appone. Præſertim quando his multa de Ariſtea addantur lib. IV cap. II; iterúmque de eo loquendi occaſio dabitur penè initio operis de Poëtis Græcis.

P. XIII, v. 24, poſt *nominis*, argumento adde: *Aſſyriaca Homeri. Iudicium ſuper libro de vita Homeri, qui Herodoto tribuitur.*

P. XV, v. 15, poſt *Bione*, ſubjunge: atque addit, ſcripſiſſe eum Atticè, & Ionicè; eſſeque eorum primum, qui retulerint, eſſe regiones, ubi dies, ac ſimiliter nox, foret ſex menſium.

P. XVI v. 3, poſt ἐψευσμένον, adde: Neque ab ejus amore deterreret Plutarchi liber περὶ a τῆς κακοηθείας Ἡροδότου. Imò neque Plutarcho propterea ſuccenſeo. Utrique facilis apud me venia eſt. Neque enim Petrarchæ acceſſero, qui id tribuit invidiæ Plutarchi. Potiùs cenſeo, id profectum ab innato omnibus patriæ amore; quam ignominoſè notatam eſſe ab Herodoto, concoquere non poterat.

a De malignitate Herodoti.

P. XVII, v. 9, poſt *legitur*, appone. Præterea Herodotus in Euterpe meminit ſuorum Λόγων Λιβυκῶν b: de quibus idem eſto judicium, ac de rerum Aſſyriarum libris.

b Librorũ de rebus Libycis.

P. XXV, v. 16, poſt *liber* XI, ſubde: Sed eo fortaſſe in hiſtoricis illi datus fuerit locus, quia poſt Homerum primus attigerit Geographiam; ut in ipſo operis ingreſſu ait Strabo. Sanè etiam Geographia quæpiam, terrarum videlicet, hiſtoria eſt.

P. XXXII, v. 27, poſt *hiſtoria*, junge: Similiterque Euagrius Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ lib. V cap. ult. Sed hic omnes gentium hiſtoricos ejus criminis agit reos.

P. XXXVI, v. 21, poſt πολισμάτων appone: Euagrius lib. V Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. ult. tres illos è nobilibus gentium hiſtoricis primo recenſet loco; Characem, Theopompum, Ephorum.

P. XL, v. 17, poſt *mercedem* interſere: *Phanias, ſive Phænias, Ereſius. Plutarchi locus emendatus; uti & Etymologici magni.*

P. XLIII,

P.XLIII,v.2, post *tonderi*, subjunge. Adhæc Proclus lib. I. in Timæum Platonis [a]; ubi ex eo, & Phanodemo, memorat, Athenienses esse Scytharum progenitores.

[a] Pag. 30 edit. Basil. an. 1534.

P.LX, v.34, post *vellent*, subde. Vide & Philostratum lib. I de vita Apollonii cap.VIII.

P.LXIII, v.30, post *Hieronymus ille*, adde, nisi Cardianus potiùs intelligitur, de quo mox dicam.

P. LXIV, v.17, post *militâsse*, adde: vel, inquam, Hieronymum Ægyptium, Phœniciæ Syriæque præfectum: vel alterum ejus nominis, patriâ Cardianum; quod magis, magisque, nunc cœpit arridere. Ac inter alia tum Diodori Siculi verba movent, quæ de Cardiano inferiùs adducam: tum autem, quòd nusquam legam, Hieronymum Syriæ præfectum scripsisse de successoribus Alexandri. Sed de Cardiano mox pluribus: ubi priùs ero prosecutus nonnulla, quæ ad Ægyptium pertinent.

P.LXIX, v. 9, post *dicemus*, appone: Unde verò ista de Timæo pariter, ac Callia, hauserit Suidas, nunc facile est dictu, postquam V. Cl. Henricus Valesius, ut Polybii, Nicolai Damasceni, atque aliquot aliorum, ita etiam Diodori Siculi, edidit excerpta: quæ continebantur Collectaneis Constantini Porphyrogenneti, libro de Virtutibus, & Vitiis. In istis enim hæc iisdem verbis, quibus ea retulit Suidas, leguntur; ut, quin ex Diodoro illa Grammaticus hic exscripserit, nullus dubitationi relictus sit locus.

P. LXXXII, v.3, dele, *imprimis Polybio libro* XII. Ac pro iis substitute ista: Unde verò ista excerpserit Suidas, non sinunt nos ignorare fragmenta illa Diodori Siculi ab Henrico Valesio paucos ante annos Lutetiæ edita ex Collectaneis Constantini Porphyrogenneti: in quibus ista iisdem leguntur verbis; ut nihil caussæ sit, cur ulteriùs aqua istîc hæreat cuiquam.

P.LXXXVII, v.26, post *Nabopolassari*, appone: Vide & Eusebium in IX Præparationis Euangelicæ cap. XL.

P. XCIX, v.2, post *Empedocle* adde, Platone.

P.CVII, v.29, post *Athenæi*, subjice: Ἁπλῶς etiam Τιμαχίδας dicitur, cúmq; Clitarcho glossographo jũgitur Harpocrationi in Ἐπιβλῆτες.

P.CX, v.1, post *Plinius* intersere: Ut lib. II cap. CVIII: *Universum autem hunc mundi circuitum Eratosthenes, in omnium quidem literarum subtilitate, & in hac utique præter cæteros solers, quem cunctis probari video, trecentorum quinquaginta duorum millium stadiûm prodidit. Quæ mensura, Romanâ computatione, efficit trecenties quindecies centena millia passuũ. Improbum*

probum ausum, verùm illâ subtili argumentatione comprehensum, ut pudeat non credere. Eam Eratosthenis sententiam memorant è Græcis Geminus, & Strabo; è Latinis verò Vitruvius, Censorinus, Macrobius, & Martianus Capella. Præterea mentio est Eratosthenis apud eundem Plinium.

P.CXIII, v.33, post *cognoscimus,* subjice ista. Verùm in editione Aldi Nepotis, quæ anno prodiit CIↃ IↃLXXXIII; uti & Leidensi nuperâ Elzevirii; pro *Acilii* legas *Attilii*. Quod planè repudiandum. Siquidem scriptor Attilius non historicus Græcus fuit: sed poëta Latinus; cui quinctum inter Comicos locum Volcatius Sedigitus adsignat apud Agellium lib. XV cap. XXIV.

P.CXXIII, v.19, post *usque ad,* subde: Carthaginis excidium; ut ait Euagrius lib. V cap. ultimo; sive potiùs

P.CXXIV, v.VII, post *constringeret,* adde. Falsus interim summus vir, Isaacus Casaubonus, quando suspicatur, παρεκβολὰς ille sive excerpta è Polybii libro sexto, & sequentibus, usque ad finem septimidecimi, esse partem compendii M. Bruti. Nam aliud sanè sunt excerpta, aliud verò est epitome. Excerpimus seligendo ea, quæ χρήσιμα, ac *laudabilia* dicuntur. Nec opus, ut istiusmodi inter se cohæreant. At epitome, si digressiones exceperis, omnia attingit paucis: partesque omnes non minùs cohærent, quàm in justa sit historia. Illud etiam addamus. Excerptis, quæ Casaubonus suâ editione longè omnium optimâ exhibet, addi oportere Polybii illa, quæ ex Constantini Porphyrogenneti Collectaneis primus edidit, vertit, notisque illustravit Henricus Valesius *a*, vir & hoc, & aliis nominibus, optimè de studiis meritus.

a *Paris. an.* 1634.

P.CXXXVII, v.11, post *annum,* appone. Sic sanè statuendum, si sequamur vulgatos Laërtii codices. Sed liquet ex iis, quæ libro de Philosophorum sectis dicam, pro Olympiade CVII rescribendum esse CXXVII. Nempe in Græco excidit εἰκοστῆς *b;* quod etiam visum Casaubono, Meursióque.

b *Vigesimæ.*

P. CXLV, v.17, post *lib.* IV adjice: Alexandrum de tractu Illyrico (nec alius is) laudat Valerius Max. lib. VIII cap. XIII.

P.CXLVI, v.9, post *donavit,* adde: Sed quod ait, à Lucio Cornelio Sylla civitate donatum, id aliter narrat Suidas; qui, ut vidimus, à Cornelio Lentulo manumissum, & ab eo Cornelii nomen accepisse narrat.

P.CXLVIII, v.22: post *de poëtis* intersere ista:

Pompeiis familiari, ac Mithridatici belli scriptori, subdatur Mi-

Mithridatis anagnostes Æsopus; cui Mithridatis encomium nomen peperit: item opus alterum de Helena. Posteriori, hoc prodidit, esse piscem cetacei generis, Pana dictum: inque eo reperiri gemmam Asteriten, à Sole accendi idoneum: valere autem ad philtra. Auctor Suidas in Αἴσωπος. Sed est istud vanum Græculorum commentum: & interim ejusmodi, quod nullus facilè refellat. Ecquando enim constabit, quod genus cetacei piscis per suum Pana intellexerit Æsopus? vel quando is capietur, ut experimentum fiat à fatuis Veneris nepotulis, qui gaudent philtris?

P. CXLIX, v. 13, post *in Thalete*, adde, & Pythagora.

LIBRO SECUNDO.

PAg. CLXIV, vers. 31, post *commisit*, appone: *Chercinon* dicitur Simlero in Bibliotheca, & aliis hunc secutis. Sed id vocabulum non est nauci.

P. CLXVII, v. penult. post, *& aliis*, appone: de quibus mox dicam.

P. CLXVIII, v. 2, post *Paullus*, subjunge: Sed, ad Julium Cæsarem pertigisse, credere oportet Diodoro ipsi; cujus ex præfatione verba paullo antè adduximus. Atque idem traditum est ab Euagrio lib. V cap. XXIV.

P. eâdem, v. 15, post *quinctio*, adde: In tanta verò librorum Diodori jactura, qualicunque solatio est, quòd ex deperditis ἐκλογὰς atque excerpta habemus; ut apud Photium; quæque de legatis dedit Fulvius Ursinus; item quæ ex codice Augustano juris publici fecit David Hœschelius, ac vertit Rhodomannus; præterea, quæ post editionem Rhodomanni, ex Collectaneis Constantini Porphyrogenneti, Henricus Valesius edidit primus, ac vertit, & notis illustravit. Item fragmentum de Cleonnide, & Aristomene: quod unà cum nonnullis Polemonis, & Himerii, edidit Henricus Stephanus. Sed nesciebat, esse Diodori Siculi: cui tribuitur in Florentino codice Bibliothecæ Mediceæ: unde in peregrinatione sua exscripsit filius meus Isaacus, ignarus tum, jam Stephani prælo prodiisse.

P. CLXX, v. 26. post *incipere ait*, adde: Ac convenit, quòd usque ad Pyrrhum, Epirotarum Regem, produxisse ait Euagrius lib. V Histor. Eccles. cap. ult.

Pag. CLXXI, v. 5, post Ἀλκαμενίδας, appone: Ex novis libris

deperditis luculentum nobis fragmentum conservavit Constantinus Porphyrogennetus, eo Collectaneorum libro, quo agebatur de Virtutibus, & Vitiis. Unde unà cum Excerptis Polybii, Diodori Siculi, Nicolai Damasceni, & aliorum, apposità tralatione suà, ac notis, edidit jam *a* semel, iterúmque, memoratus nobis Henricus Valesius.

a Parisiis an. 1634.

P. eâdem, v. 22, post *suavem* adjice: Quinctum hujus epitomes librū citat Stephanus, sive Hermolaus, in Αἰξωνία. Meminit quoque ejusce epitomes in Κορίνθῳ: sed quotum ejus librū advocet, parùm liquet. Corruptè enim legitur, Διονύσιος ἐν ꝗ τῆς ἐπιτομῆς. Existimare aliquis possit, ꝗ esse corruptum ex K; ut vigesimus signetur. Sed obstat, quòd epitome ea tantùm quinque constiterit libris: ut clarè ait Photius. Liceat tamen suspicari, fuisse plures, quàm Photius vidisset.

P. CLXXIV, v. 16, post *cap.* XLVI adde: ubi scripsisse ait de divinatione è somniis.

P. CLXXVI, v. 5. post *sæpius*, appone: Tertullianus adversus gentes cap. XIX; Philostratus de vita Apollonii lib. II cap. VI, & VIII.

P. CLXXVIII, v. 1, post *Gesnero*, adde: de integra, inquam historia. Nam excerpta quædam nobis conservavit Constantinus Augustus Porphyrogennetus libro de Virtutibus, ac Vitiis: unde ea V. Cl. Henricus Valesius depromsit, cúmque tralatione sua, ac notis, bono publico divulgavit *b*. Quædam etiam in iis sunt non ex Historiarum libris, sed libro de vita sua, item libro de Institutione Augusti. Addidit quoque illa, quæ ex Damasceni historia universali hauserat Stobæus.

b Parisiis an. 1634.

P. eâdem v. 2, post *adducit*, adde: Ambigo autem, idémne, an aliud sit opus, quod Græce Msum haberi in Nomenclatore suo ait Rob. Constantinus, ac Nicolai Damasceni Syllogas appellat. Sanè Collectanea Græcis Συναγωγή, & Συλλογή.

P. CLXXXVII, v. 26, post *arbitror*, subjice: Nec tamen magnopere super eo contendero. Video enim, non Cornelio Gallo dici amicum, ac familiarem; verùm Ælio Gallo. Fortasse igitur Ælius Gallus, Publii, vel aliud, habuit prænomen. Saltem duo Galli Ægypto fuere præfecti, Cornelius Gallus, poëta Maroni celebratus, & Ælius Gallus, tertius præfectus. Quid si igitur Strabonis ille familiaris, fuerit non Cornelius Gallus, sed Ælius Gallus: inter quos Petronius intercessit? Dicam de isto pluribus opere de poëtis Latinis.

P. CXC, v. 1, post *Apion*, subde: Sic ab Ægyptio Apidis nomine

ne

ne vocatus; quemadmodum ab Oro, itidem Ægyptiorum Deo, factum est nomen Ὡρειγένης. Decipiuntur, qui *Origines* malunt, per tertiam vocalem; cùm simile sit ac Διογένης, & Ἑρμογένης. Nec minùs falsi, qui, geminato P, dicunt *Appionem*, quasi derivatum sit ab Appia gente Romana. Video tamen, non semel sic scribere Josephum Scaligerum in erudita Appendice præclari operis de Emendatione Temporum *.

P. cxcvi, v. 8, post *ceperunt*, adjunge: Opus illud Euagrius lib. v cap. ult. appellat ἱστορίαν a χρειώδη εἰς ἅπαντα τυγχάνουσαν.

P. cc, v. 18, post *primus*, adde: ex cœnobio Ossiacensi Carinthiæ, nec non è cœnobio S. Trutberti in sylva Hercynia.

P. ccviii, v. 24, post *cap.* v, junge: Eusebio contra Hieroclem b.

P. ccxv, v. antepenultimo, ante *Meminit*, intersere. Atque vel ex hoc uno, qui Lucianum sub. M. Aurelio vixisse sciat, facilè eorum refellet sententiam, qui Arrianum historicum sub Gordiano vixisse colligunt ex Julio Capitolino in Gordiani vita.

P. ccxxiii, v. undecimo, post Ῥωμαϊκῆς, appone: Etiam ex historia βασιλικῆ c, quæ erat de Regibus Romanis, item ex aliis ejusdem, excerpta primus edidit d Henricus Valesius: quæ desumpsit ex Collectaneis Constantini Porphyrogenneti, Leonis Aug. filii, Basilii Macedonis nepotis. Euagrii de eo judicium est lib. v. cap. ult. Εὐκρινῶς e διατιμηθεὶς ἑκάστην πρᾶξιν, καὶ εἰς ἓν ἀγείρας, εἰ καὶ κατὰ διαφόρους γέγονε χρόνους. Addit, hos non in iis modò præstare, quæ retulisset Polybius; quod minùs mirandum foret tanti viri judicium secuto; sed in illis etiam, quæ postea contigissent.

P. ccxxv, v. 26, post *diversus*, addatur: Non dubito, quin hujusce Callinici ea sint, quæ in excerptis variis Græcorum Sophistarum, ac Rhetorum, edidit Romæ f Leo Allatius. Inscriptio est: Καλλινίκου g Σοφιστοῦ Ἐκ τῶν εἰς τὰ πάτρια Ῥώμης.

P. ccxxvii, v. 5, post, *atque alia*, adjice: Prioris Poliani στρατηγηματικῶν h meminit anonymus ab Leone Allatio è bibliotheca Vaticana editus i cum Heracleto, & aliis. Vide eum fabulâ xi, quæ est de Pane.

P. ccxxxv, versu ult. post *Philostratus*, adjunge: Scripsit etiam λόγους Κορινθιακοὺς k: quod ipse nō sivit nos ignorare lib. iv cap xiv.

P. ccxxxviii, v. 14, post *dixi*, adde: Euagrius lib. v cap. ult. narrat, pervenisse usque ad Ἀντώνιον l τὸν ἐξ Ἐμέσης. Ubi si Alexander designatur, Ἀντωνῖνον legi oportet. Sic enim Senatus appellari

* Pag. 18. edit. Rapheleng. & alibi.
a Historiã ad omnia utilem.
b Pa. 435.
c Regia.
d Paris. an. 1634.
e Bono judicio singulas distinguere actiones, inque unũ colligere, etsi diversis contigissent temporibus.
f An 1643
g Callinici Sophistæ ex Antiquitatibus Romanis.
h De strategematis.
i an. 1641.
k Sermones Corinthiacos.
l Antonium Emesenũ.

voluit Alexandrum Mammeæ; ut arguunt acclamationes ejus apud Ælium Lampridium in ejus vita. Sed dispiciendum, quomodo, quòd idem Emesæ natum ait, conveniat cum isto, quòd eum Lampridius ait *urbe Arcenâ genitum*.

P. eâdem, vers. penultimo, post *nepotis*, subde: Quod & Euagrio traditum lib. v cap. ult.

P. CCXL, v. 29, post *diximus*, appone: Ac sic quoque nominat Euagrius lib. v Historiæ Eccles. cap. ult. ubi commemorat aliquot nobiliorum gentium historicos, & quod quisque tractârit argumentum.

P. CCXLII, v. 18, post *Claudio*, appone: Sed unde hoc opus fuerit exorsus, non adeò apertum est. Si credimus Christophorsono, interpreti Euagrii, à rebus Medicis cœperit. Ut liquet ex lib. v cap. ult. Sed Græcè est non Μηδικῶν *a*, verùm Μυθικῶν *b*; ut videatur orsus à temporibus heroicis, & fabulosis. Ac probat etiam hanc lectionem Clarissimus & summus vir, Philippus Labbæus in Delineatione Apparatus Historiæ Byzantinæ *c*.

a *Medicorum.*
b *Fabulosorum.*
c *Pag.* 40.

P. eâdem v. 31, ante *Oratio*, intersere: Nisi signatur opus de iis, quæ Carpi, & aliæ gentes barbaræ, in Hellade, Thraciâ, & Ioniâ, bello gessere. Cujus voluminis meminit Euagrius lib. v cap. ult.

P. CCXLVIII, v. 14, post *eorum &*, insere, Euagrius lib. v cap. ult. &

P. eâdem, v. 18, post *Indict.* 1, adde: Inque catalogo codicum, qui sunt Scodriaci in Regis Hispaniarum bibliotheca, est Eusebii hujus liber de sanctis Martyribus, & alter de Martyribus è Cæsarea Palæstina sub Diocletiano, & Maximino.

P. CCXLIX, vers. 23, post *Suidas*, adjunge: Ab hoc verò Eutychiano, ut temporis ratio docet, diversus est Eutychianus junior; ut eum vocat Agathias in procœmio: ubi illum perhibet primarium fuisse Cæsaris scribam, ac virum bonum, & prudentem, mediocriter etiam eruditum, & egregium gentis Floridorum ornamentum. Troilus ille sophista, qui loco memoratur quinto, Suida teste, Constantinopoli docuit; ac orationes civiles, & septem edidit epistolarum libros. Apud Socratem lib. VII cap. XXVII, (ut jam monitum Labbæo in delineatione ad Apparatum corporis Historiæ Byzantinæ *d*) pro Τρώφιλος ὁ σοφιστής, quam lectionem etiam retinuit interpres Latinus, omnino Τρώιλος rescribendum. Meminit ejus quoque Nicephorus Callisti lib. XIV cap. XXIX.

d *Pag.* 53.

P. eâdem, v. 34, post *obiit* CCCXL, subde: Credo, propterea etiam

iam Christianus Massæus in accurato suo Chronico eum *historiæ scriptorem* appellat.

P.CCL.v.3, post *numero* xv, ista adde: Non possumus itaque adsentire Possevino, quando in Apparatu Sacro vocem *Arriani* delere jubet in Catalogo quem dixi. ubi legitur vulgò: *Intantum autem* (Acacius) *sub Constantino claruit, ut in Liberii locum Romæ Felicem, Arrianum episcopum, constitueret.* Scio, vocem *Arriani* in compluribus Hieronymi codicibus desiderari; uti & apud Sophronium, Hieronymi interpretem Græcum. Sed enim in vocabulo *Arriani*, omnis est vis argumenti. Sententia enim Hieronymi est: Acacium tantæ fuisse auctoritatis, ut per eum, in locum Liberii, in ipsa sede Romanâ, sufficeretur homo Arrianus. Nec sanè Constantinus Cæsar, & Acacius, qui ambo hoc veneno fuere infecti, Catholicum constituere voluissent.

P.CCLII, v.15, post *Illustris*, appone: De Apollinare etiam actum nobis opere de Poëtis Græcis. Inde, quæ nunc præterimus, petere licebit.

P.eâdem, v.24, post *temporibus* intersere; imò & deinceps, usque adeò, ut pertigisse videatur usque ad initia Theodosii Iunioris.

P. CCLIII, v.4, post *themate* XCVIII, appone: Meminit quoque Suidas in Κωνσταντῖνος, & Ζεῦγμα, aliique permulti.

P.CCLVII, v.31, post *Philostorgius*, subde: Sabinus, Thraciæ Episcopus.

P.CCLVIII, v.ult. post *Sideta*, adde, presbyter.

P. CCLIX, v. 14, post *perducit*, adde: Uti quoque est apud Euagrium lib. v cap. XXIV.

P.eâdem, v.19, post *proœmio*, adde: Mentionem etiam facit Cassiodorus libro de Divinis Lectionibus cap. XVII. Vide & de eo Jacobum Billium Observationum Sacrarum lib. I, cap. XXVI.

P.eâdem, v. 21, post *Scholasticus*, adde: quem miror à Lango [a] vocari *Mercurium Sozomenum*. Saltem *Mercurialem* dixisset, ut ab Apolline formatum est nomen *Apollinaris*: à Marte *Martialis*. Neque enim Ἑρμῆς, sed Ἑρμείας dictus. Sic Διόνυσος, *Liber*; Διονύσιος, *Liberalis*; unde *Liberalium* festum. De M. Antonio Rhetore, Palæmonis inimico, & M. Antonio Liberale, Metamorphoseon scriptore, diximus operis hujus lib. III. Sozomenus hic

a *In Præfatione Sozomeni.*

P.eâdem, v.24, post *dicavit*, adde: Ita quoque Euagrius lib. v, cap. ult. Sed historiæ desunt anni quasi XX: videlicet ab anno CCCCXX, ad annum CCCCXXXIX, quo Theodosius decimumseptimum consul fuit.

P.eâdem v.36, post *historia desideretur*, adde: sicut diximus. Meminere ejus Cassiodorus de Divinis Lectionibus cap. XVII, Euagrius non uno in loco, Photius cod. XXVIII, & XXX, Anastasius bibliothecarius in præfatione ad Paulum diaconum, Petrus Siculus historia de Manichæis, & suâ ad Armenios legatione, Nicephorus Callisti in præfatione.

P.CCLX, v.3, post *lib.* XIV, *cap.* LIV, adde: Latinè habes apud Surium tom. I; ad XIV Januarii. Opuscula hujus Nili ab hæreticis fuisse vitiata, judicium est Synodi Nicenæ II, quâ cultus imaginum comprobatur.

P.eâdem, v.10, post *liquet*, appone: Sed malo credere, lapsum esse librarii; cùm Theodoricum (*Theodoretum* rescribe) proximè subdat Cœlestino Papæ, cuius extremis temporibus celebrata est Synodus Ephesina.

P.eâdem, v.31, post *junioris* appone: Meminit inter alios Cassiodorus lib. de Divinis Lectionibus cap. XVII; Euagrius lib. V cap. ult. Nicephorus Callisti in Proœmio. cujus verba: Καὶ a ὁ τῶν Κυρεστῶν προεδρεύσας σοφὸς Θεοδώρητος, τῇ τρίτῃ συνόδῳ πρὸς μάχην ἰών.

P.eâdem, v.31, post *Euagrius Ponticus*, adde: Cùm antea seorsum Græcè, ac Latinè, prodiisset; postea eum Græcè cum versione Latina edidit Jacobus Sirmondus. Latinam præterea interpretationem recensuit.

P.CCLXI, v.8, post *esse obscurum*, adde: Sed id esse multum nequit: quando, nonnisi ad Honorium, & Arcadium, suam pertexuisse historiam, clarè ait Euagrius lib. V Hist. Eccl. cap. ult.

P.eâdem, v.14, post *reprehenditur*, adde: cod. XCVIII; ubi dicitur ἀσεβὴς b τὴν θρησκείαν, καὶ πολλάκις ἐν πολλοῖς ὑλακτῶν κατὰ τῶν εὐσεβῶν. Eapropter culpatur.

P.eâdem, v. 21, post *Gazaeus*, adde; qui commentarios fecit in orationes Demosthenis, ac Lysiæ.

P.eâdem, v.23, post *tradidit*, adde: & χυμευτικῶν c libros XXVII.

P.CCLXI, v.26, post *Olympiodorus*, subde: Thebis Ægyptiis:

P.eâdem, v.35, post *habemus*, adde: Uti & Zosimum lib. V.

P.CCLXII, v.27, post *Tralliano*, adde: Item Nicetam Choniatem in Thesauro fidei.

P.eâdem, v. 31, post *cap.* XXIX, appone: Meminit quoque libro IX, cap. XIX.

P.CCLXIII, v.29, post *Zenone imp. &*, adde: è sede Antiochenâ.

P.eâdem, v.34, post *probris insectetur*, adde: Nimiùm Eutychianus fuit.

a *Et Cyrensium antistes sapiens Theodoretus, qui ad tertiã ivit synodum concertandi gratiâ.*

b *Religionis cultu impius, ac sæpius piis oblatrãs.*

c *De arte fusoriâ.*

P.CCLXVI,v.19,post *desinebat in*,subjice: genere ejus

P.eâdem,v.21,post ποιητικώτερον,adde: Epiphaniensis dictus ab Epiphania, Syriæ urbe ad Orontem fluvium. Itaque sine dubio idem erit,ac ille, qui *Eustathius Syrus* dicitur. Nicephoro Callisti memoratur,in procemio;ubi unus fuisse eorum refertur,ex quibus sua descripsit Euagrius. Et sanè hic ejus meminit:quod & facit non in procemio modò,ubi,sicuti dixi, *Eustathium Syrum* vocat: ut & facit lib.III cap.XXVI, & initio sequentis: sed alibi etiam; ut ejusdem libri cap. XXIX; quo loco simpliciter nuncupat Eustathium. *Epiphaniensem* autem appellat lib.V cap. ult. Ubi testatur, strictim quidem, sed præclarè, duo reliquisse volumina: unum à mundi primordio ad vastationem Ilii: alterum exinde usque ad annum XII Anastasii imperatoris.

P.eâdem,v.33,post *Eclogis*,adde: è codice Andreæ Schotti.

P.CCLXVII,v.27,post, *cod.* subde,XLI,&

P.CCLXVIII,v.10,post *Suida teste*,adde, in Θεόδωρος. Imò nec aliud voluit Nicephorus Callisti, quando in præfatione ait, καὶ ὁ Βυζάντιος ἀναγνώστης Θεόδωρος a. Neque enim id voluit, Byzantii natum,sed Lectoris munus obiisse.

P.eâdem,v.12,post *anno* IↃXVIII,adjunge:

Unde & Judocus Coccius Indice Auctorum, quem Thesauro suo Catholico præmisit,eum vixisse anno ait IↃXX. Quod biennio fuerit post mortem Anastasii. Solùm igitur tractat de Marciano, Leone,Zenone, Basilisco, & Anastasio. Loquor autem de Theodoro,qualem nunc habemus Græcè, Latinéque, in corpore Historiæ Ecclesiasticæ,ac Latinè solùm in Bibliotheca Patrum Tom. VII edit. II. Sed is, quo Suidas usus, cœpit à Constantino Magno. Num dicemus,eò tanto altiùs orsum dici,quia extremo libro pauca subdat de annis Constantini Magni, Constantii, Theodosii Magni, Arcadii,& Theodosii junioris? Sed enim tam ista sunt exilia,ut non mereantur in considerationem venire; præsertim cùm extremo addantur loco, ut ab alio potiùs videantur assuta. Imò tam exigui sunt duo libelli Collectaneorum, ut vix digni sint appellatione ἱστορίας ἐκκλησιαστικῆς, quomodo vocat Suidas. Equidem metuo, ne solùm sint excerpta quædam. Estque hoc eò verisimilius, quòd libri secundi inscriptio sit, ἀπὸ b τοῦ δευτέρου βιβλίου. Ac libro primo hæc præmittantur: ἐκλογαὶ c ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἀπὸ φωνῆς Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου. Credo, Nicephorus Callisti (qui anno vixit CIↃCCCXX) non integram Theodori historiam,

a Et Byzantinus Lector Theodorus.

b E libro secundo.

c Excerpta historia Ecclesiastica, ab ore excepta Nicephori Callisti Xantopuli.

riam, sed solùm ea, quæ excerptu digniora putavit; suo dictavit amanuensi. Et sanè Appendix Possevini ad Apparatum sacrum testatur, in Veneta Bessarionis Bibliotheca exstare *Epitomen* a *Historiarum Ecclesiasticarum Theodori Lectoris, & Philostorgii.* Item *Theodori* b *Lectoris compositionem Ecclesiasticam è variis auctoribus.* Ut Historiam Theodori justam, & ejusdem epitomen alienam, distinguere conveniat. Atque ita mihi quidem videtur. Nec tamen pugnâro, si quis cum longè doctissimo Labbæo censeat, sic hunc nodum exsolvi, quòd vel plures historias scripserit Theodorus Lector, vel plures fuerint Theodori Lectores.

a *Labbæ in Delineatione Apparatus Hist. Byz. pag. 51.*
b *Possev. in Appēd. Appar. Sac. pag. 29 edit. Colon. an. 1608.*
c *Cod. LXIX.*
d *Pag. 43.*

P. CCLXVIII, v. 19, post *Meminit quoque*, adde: Constantinus Porphyrogenneta lib. I de Thematibus cap. II: item

P. eâdem, v. 29, post *alterius operis*, adde: Photio memorati c.

P. CCLXIX, v. 5, post *esset αὐτόπτης*, adde: Nisi placeat, eundem fuisse, ac deceptum esse Codinum; quod Cl. Labbæus existimat in Apparatu ad Hist. Byzantinam d.

P. eâdem, v. II, post, *cod.* LXXII, adde: Ac Euagrius quidem inibi ait, cùm desierit Eustathius Epiphaniensis in XII Anastasii imperatoris anno, Procopium esse cætera persecutum: videlicet quindecim posteriores Anastasii annos; quæque sub Justino Thrace, & Justiniano Magno contigissent. Meminit quoque Constantinus Porphyrogennetus lib. I de Thematibus cap. II; item Georgius Codinus, atque alii.

P. CCLXIX, v. 16, post *Gothico*, adde: Quos vir incomparabilis Hugo Grotius Latinos fecit: sed necdum ea tralatio vidit lucem.

P. eâdem v. 26, post *in locis*, adde: Nonum primus edidit, & commentario illustravit, Nicolaus Alemannus, anno CIƆ IƆ CXXIII.

P. eâdem, v. 36, post *ἐσθίειν*. Atque exstat idem Msum in bibliotheca Eminentissimi Cardinalis Julii Mazarini; quem conferre cum editis volenti pollicetur Gabriel Naudæus. Etiam de aliis Msis dicit Philippus Labbæus in catalogo scriptorum Historiæ Byzantinæ.

P. CCLXX, v. 6, post *tempora illa*, adde: Justiniani, ac præcipuè Justini junioris,

P. eâdem, v. 25, post *Stephani*, adde: Meminere præterea Agathiæ Euagrius lib. V cap. ultimo, Constantinus Porphyrogennetus lib. I de Thematibus Orientis cap. II, Zonaras in Justino juniore, Nicephorus Callisti, & alii. Vide etiam de Agathia Dionysium Petavium exercitationibus Miscellaneis ad Julianū Imperatorem.

P. eâ-

P. eâdem, v. 31, post, *non possumus*, adjice: Doctissimus tamen vir, qui delineationem apparatus edidit in corpus Historiæ Byzantinæ, ait, ex præfatione Ioannis Scylitzæ, sive Curopalatæ, hoc unum constare, vixisse post annum Christi IϽCCC. Nos duobus seculis, & ampliùs, minùs dicebamus; ut vel me, vel præclarum illum virum, multùm ratio fefellerit.

P. eâdem, v. 35, post *scholasticus*, adde: Ubi si signatur idem Ioannes Lydus, non possit demum post annum IϽCCC vixisse, cùm Euagrius sub Tiberio, & Mauricio, claruerit; nempe anno IϽC, & antè.

P. CCLXXI, v. 14, post *Petrus*, adde: Patricius, patriâ Thessalonicensis,

P. eâdem, v. 21, post *tenuit*, subde: Meminere hujus Petri quoque Procopius, Corippus, atque alii.

P. CCLXXIV, v. 15, post *Euagrius Scholasticus*, adde: patriâ Antiochenus,

P. CCLXXV, v. 14, post *quas è Mssis* adscribe: Andreæ Schotti.

P. eâdem, v. 15, post *Hœschelius*, adde: Meminit ejus quoque Theophylactus Simocatta lib. 2 Historiæ Mauricianæ cap. III, & Constantinus Porphyrogenneta lib. 1 de Thematibus cap. 11. Cœpit Menander ab anno Justiniani XXXIII, in quo Agathias desierat; ac progressus usq; ad deditum Abaris, sive Hunnis, Sirmium; quod fuit paullo ante obitum Flavii Tiberii II; qui incidit in annum IϽLXXXIII.

P. eâdem, v. 20, post *interemit*, junge: Theophylactum sophistam in Nomenclatore suo vocat Robertus Constantinus. Græcè, Latinèque, interprete Iacobo Pontano, Soc. Iesu Theologo, prodiit Ingolstadii anni CIϽIϽCIV. Sed recognovit Carolus Annibal Fabrotus I. C. & Glossarium addidit. Habebis in corpore Historiæ Byzantinæ, hoc anno CIϽIϽCXLVIII, vel proximis, luci destinatæ.

P. CCLXXVI, v. 2, post *excerptis*, adde: ab Hœschelio editis,

P. CCLXXVII, v. 35, post *filius*, adde: Etiam refutavit errores Ioannis Philoponi.

Ibidem, post *Suida*, appone, Ioanne Tzetze hist. LXVI, Nicephoro Callisti Hist. Eccl lib. XVIII cap. XLVIII, atque aliis,

P. CCLXXVIII, v. 3, post *cap.* XLVIII, adde: Romæ in bibliotheca S. Mariæ in Vallicella, ut apud Possevinum in appendice ad Apparatum sacrum *a* legas, est *Georgius Pisidius de gestis imperatorum Constantinopolitanorum*. Ubi sine dubio, ut Labbæo in delineatione ap- (a Pag. 41. Colon. edit. an. 1608.)

* *Pag. 43.* paratus * ad Historiam Byzantinam monitum, pro *Pissidius* legendum *Pisides*. Et sunt, qui hujus Pisidæ esse arbitrentur, quos *Fastos Siculos* appellant. Sed eam sententiam initio suarum in hoc Chronicon Animadversionum refellit editor ejus Raderus.

P. eâdem in margine, v. 6, post 142, adde 575, 577.

P. CCLXXVII, v. 12, post *incerti*, appone: Sed hęc omnia sunt subnixa fide doctissimi, & jurisconsultissimi Iacobi Gothofredi: qui, ut jam dixi, Prolegomenis in Philostorgium *a* ait, vixisse *Heraclio imperante, sub initium septimi seculi*. Quid si autem verior sit opinio summi *b* viri Philippi Labbæi, Societatis Iesu Theologi; cui & ille ἀρχαιολογίας scriptor, & Ioannes ille Antiochensis, de quo libro tertio me dicturum recepi, idem videtur? Quodsi est, non sub Heraclio claruerit, sed duobus minimùm seculis pòst. Res planior erit, ubi, qui ἀρχαιολογίαν possident Msam, publici eam juris fecerint: sive hoc beneficium debituri sumus, sive τῷ πάνυ *c* Salmasio, sive doctissimo Leoni Allatio.

a Pag. 2.
b In delineatione apparatus ad Hist. Byzantina scriptores pag. 43.
c Illustri illi.

P. CCLXXX, v. 7, post Γρατιανὸς, adde: Meminit quoque Theophanes Confessor. Cujus hęc verba è cod. Mso promit Philippus Labbeus *d*: Γρατιανὸς ὁ Αὔγουστος ἀντὶ Οὐάλεντος ἐνέδυσε Θεοδόσιον Αὔγουστον, καὶ ἀνηγόρευσε βασιλέα, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κατὰ τῶν Γότθων πόλεμον. Γότθους γὰρ ἐπιχωρίως τοὺς Σκύθας λέγεσθαι, ὁ Τραιανὸς ἐν τῇ κατ' αὐτῶν ἱστορίᾳ φησίν. Quæ vetus ejus interpres Anastasius Bibliothecarius sic Latinè reddebat: *Gratianus Augustus Theodosium Augustum induit, & appellavit Imperatorem, & contra Gotthos direxit. Gotthos autem vulgò Scythas dici Trajanus Patricius perhibet.*

d In delineatione apparat.

P. eâdem, v. 21, post *bibliothecarius*, adscribe: *Theophanes* Byzantius, an idem.

P. CCLXXXI, v. ultimo, post *die* XXVIII *Nov.* adde: Utrùm tamen illa Stephani, & Sociorum Acta, sint genuina, dubitari video à Cæsare Baronio, Severino Binio, & Melchiore Goldasto *e*.

P. CCLXXXIII, v. 26, post *Constantini*, subde: Caballini, sive

P. CCLXXXV, v. 7, post *Tom.* II, adde: Opus hoc Georgii monachi, sive Hamartoli, à quodam Stasino ταχυγράφῳ ζωγράφῳ *f* descriptum, in lucem daturus est Leo Allatius in Corpore historiæ Byzantinæ, quod typis Regiis excuditur Parisiis. Exstat quoque Msum in Parisiensi bibliotheca Regis Galliarum. Sed quid sibi vult, quòd in catalogo librorum Allatii antè memorati, numero LXVI, legitur: *Historia Georgii abbatis, qui Hamartolus vocari amat, ab exordio mundi ad imperium Michaëlis, Theophili filii, imperatoris.* Quod fuerit usque ad annum

e In decretis imperialibus de cultu imaginũ pag. 24. & 26.
f Notario, & pictore.

annum Chr. IↃcccxli. Quid item de eo dicemus, quòd in bibliothecâ Bavaricâ, quæ Monachii est, Georgii Hamartoli Annales breves ex variis collecti scriptoribus progrediantur usque ad imperatorem Constantinum Porphyrogennetum, Leonis philosophi filium, Basilii Macedonis nepotem? Qui imperare cœpit anno IↃccccxii. Sed de his certiora promere licebit, ubi codicem suum publicârit Clarissimus Allatius.

P. cclxxxv, v. undecimo, post *initio operis*, adjunge: Sed *Ducis* vox huic loco non convenit. Est enim Ἀγρὸς cœnobii nomen: ut liquet ex Anastasio bibliothecario; qui vocat *Abbatem in monasterio Agri*. Eóque non *Dux* vertendũ, quasi esset ἀγὸς; sed *præpositus*, vel *præfectus*, vel *antistes*, vel aliquâ non absimili ratione, quæ abbati conveniret.

P. eâdem. v. 17, post *Curopalata*, adde: *Rancabe* dicti, Nicephori generi,

P. eâdem, v. 17, post *proœmio*, adde: Id tempus incidit in annum Christi IↃccccxii.

P. eâdem, v. 28, post *adjecit*, appone: Theophanes hic Græcè edetur in corpore Historiæ Byzantinæ, quod molitur Philippus Labbæus, Societat. Iesu Theologus. Ac quia Anastasii interpretatio mutila, & vitio seculi barbara est, integriorem, & limatiorem addit translationem, Ioannis Baptistæ Hautini, Consiliarii Regii.

P. cclxxxvi, v. 24, post *Petavius*, adde: Notas etiam Chronologicas adjecit. Factum id anno CIↃIↃcxvi. Sed idem eum, hocce anno CIↃIↃcxlviii, secundis curis auctiorem dedit excudendum.

P. cclxxxviii, v. xi, post *Sub his*, subde: (si postremi tres, quatuórve imperatores, ejusdem sint auctoris, ac priores)

P. eâdem, v. 14, post *suffectus fuit*, adjunge: Dixi, quid primò fuerit visum. Sed, ista postquam scripsissem, vidi, lucem allucente Labbæo a, ejusdem esse, tum χρονολογίαν, tum ἱστορίαν σύντομον, de qua paullo antè dicebam. Arguunt hoc verba illa Anastasii bibliothecarii, præfatione ad Ioannem Diaconum: *Huic sanè operi, ratum duxi, Beati Nicephori, Constantinopolitani episcopi, Chronographiam propo nere* b: *ut scilicet & ex ea possis aliquantula carpere, & sicubi fortassis hac utendum judicaveris, tuam non lateat omnino notitiam.* Ejusdem igitur Nicephori sit hoc opus; nisi quòd tres, quatuórve imperatores, addiderit postea alius.

a *In delineatione Apparatus ad Corpus historiæ Byzantinæ pag.* 47.

b *Fortè* præponere.

P. cclxxxix, v. vi, & vii, post *testatur*, adde: Descripsit & templum, quod Constantinopoli erat in Palatio Imperatoris. Eam

descriptionem Petrus Lambecius, cum tralatione, & notis suis, Codino subjunget in corpore Byzantinæ Historiæ, quod Parisienses moliuntur. Præterea, Photii Patriarchæ historiam de Rhetoribus decem exstare lego in Nomenclatore Roberti Constantini.

P. eâdem v. 16. post *Merius*, appone: posteaque Matthæus Raderus, Soc. Ie. Theologus.

P. eâpse, v. 19. post *operis*, adjunge: Guilielmi Xylandri suspicio est, eundem esse hunc Nicetam, ac illum, cui *Acominati* cognomentum fuit. Sed tempora videntur disconvenire. In quibusdam codd. Mssis Nicetæ Davidi, philosopho Paphlagoni, tribuuntur; quæ alii adscribunt Nicetæ Serroni, priùs Ecclesiæ Constantinopolitanæ diacono, postea autem Heracliensi Archiepiscopo. Ut in Catena Patrum, & scriptorum Ecclesiasticorum, excerpta in Matthæum, & Lucam Euangelistas; item expositio multorum Nazianzeni Carminum, & Orationum. Diversos tamen esse hos Nicetas, Leonis Allatii sententia est, diatribâ de Psellis. Cui hac parte potiùs subscribo.

P. eâdem, v. 22, post *Peritissimus*, appone: Sed *Philosophus* junioribus, *Sapiens* autem veteribus dici solet. Eóque videndum, ne cum Gyraldo, & aliis, confundamus Leonem Philosophum, senioris Michaelis Pselli discipulum, cum hoc Leone Sapiente imperatore.

P. eâdem, sed in margine, v. 4, post *Constitutionum*, adde, de quarum auctore adi Cujacium lib. VI Observat. cap. IX.

P. eâdem, v. 34, post *non viderat*, adde: Leonis imperatoris vita ex historia in Patriarcham Abraham, & ejusdem imperatoris historiæ particulares, exstitere Constantinopoli in Palat. Ioannis Sadi; teste Possevino in appendice Apparatus sacri [a].

[a] Pag. 48. edit. Colon. an. 1608.

P. CCXCIV, v, 19, post *Imperator hic*, adde: librum de administrando imperio, item de Thematibus duos, edidit: qui prodiere cum tralatione, ac notis, Bonaventuræ Vulcanii, Ioannis Meursii, & Fed. Morelli. Etiam Tactica supersunt: sed hæc non sunt hujus loci. Magis illud, quòd scripserit vitam avi sui Basilii Macedonis; quæ Græcè exstat in Bibliothecâ Vaticanâ. Quòd item

P. eâdem, v. 24, post *in partes* LIII, adde: ut alii perhibent, LIV.

P. CCXCV, v. 6, post *Christi* CIƆLVII, adde: Id tamen, quod dicebamus, probabile esse, negat editor corporis historiæ Byzantinæ, excudi jam cœpti anno hoc CIƆ IƆ CXLVIII. Negat verò, certò de ætate ejus constare. Juris eum publici primus fecit Gu. Xylander cum notis suis. Sed in corpore historiæ Byzantinæ, quod Parisiis

curâ

curâ Reverendi, & clarissimi Philippi Labbæi excuditur, prodibit, tribus lacunis ingentibus, aliisque, expletis, unà cum Notis in Cedrenum Reverendi Iacobi Goar, Ordinis Prædicatorum, & Caroli annibalis Fabroti J.C. Glossario ad eundem.

P. eâdem, v. 30, post *faciam*, adde; De Cedreno sic inquit Labbæus in Apparatu ad corpus historiæ Byzantinæ, prodeuntis anno cIↃIↃcxLVIII: *Hujusce Γεωργίου τοῦ Κεδρηνοῦ χρονογράφου meminit Zonaras, seu Glycas, aut quis alius, Epistola* LVI, *apud Leonem Allatium, in dissertatione alterâ de libris Ecclesiasticis Graecorum* a. *At nos Zonara, ut paullo post insinuabimus, tantùm habemus* XLVI *Epistolas: & justa suspicio est, Zonara lucubrationibus epistolicis additas fuisse alterius cujuspiam Glycâ nostro recentioris aliquot epistolas. Quî enim fieri potuit, ut de Cedreno ne verbum quidem fecerit in Annalibus Glycas, qui Ioannem Scylitzam, Ioannemq; Zonaram tam sæpe appellat?* a Pag. 324. edit. Paris.

P. CCCI, v. 22, post *sublestâ fide*, intersere: Græcè hunc historicum jam anno hoc cIↃ IↃ C XLVIII edunt Parisienses ex cod. M'so bibliothecæ Regiæ, cum castigata versione Ioannis Baptistæ Gabii, & notis doctissimi Iacobi Goar.

P. CCCII, v. 4, post *Collectaneis*, adde: *Sudines* perpetuò vocatur à Scipione Tertio, commentario de Apollodoris, ad Othonem Truesium Cardinalem.

P. eâdem, v. XXXIV, ante *Nescio*, intersere: Propterea paullo antè me iis aggregabam, qui referre malunt ad tempora Alexii Comneni, vel saltem filii Ioannis, Comneni, sive Calojoannis. Quomodo seculo, & paullo ampliùs, junior fuerit.

P. CCCIV, v. 6, post *perstrinxit*, adde: Hunc scriptorem sæpius citat Michaël Glycas. Græcè eum edidit, Latineque reddidit, Hieronymus Wolfius Oettingensis, Basileæ anno cIↃIↃLXXVII. Sed brevi Parisienses in corpore Historiæ Byzantinæ Græcè dabunt collatum cum Mssis codd. bibliothecæ Regiæ, & Eminentiss. Cardinalis Mazarini, studio Rev. Iacobi Goar, Ordinis Prædicatorum; qui & Wolfii tralationem exhibebit castigatiùs, notasque addet. Adhæc Phil. Labbæus tertiam partem, quæ sola Byzantinam continet historiam, conferet cum Græco Mso bibliothecæ Claromontanæ: quo in codice, non minùs ac Regio, continentur quoque ejusdem Zonaræ epistolæ XLVI, cum aliis nonnullis, quæ ad Mathesin pertineant. Inclaruit etiam dissertatione de LXXXV canonibus Apostolorum, de VII Conciliis Oecumenicis, commentario in canones Ioannis Damasceni, qui Ms exstat in Cæsárea bibliotheca

Viennæ Austriæ, & aliis quibusdam. Cur Alexandri M. vitam prætercam, liquebit ex iis, quæ lib. III referam in Ioanne Monacho.

P. CCCIV, v. 19, post *liceret*, appone: Porrò cùm in editione Augustanâ solùm VIII libri compareant; iique, sicut Hœschelius observavit, multas habuerint lacunas, ut veriùs ea debeant fragmenta censeri, quàm ipsa historia: Parisiis propediem integri prodibunt libri XV, ex codice Mso bibliothecæ Florentinæ. Latinam verò interpretationem, notasque in eum, ac Glossarium, adornat Petrus Possinus, Societatis Iesu Theologus.

P. eâdem, v. 20, post *Iisdem temporibus*, appone: videlicet Annæ Comnenæ, de qua proximè dixi, & fratris ejus Ioannis Comneni Imperatoris, & aliquanto etiam ulteriùs, sub Manuele Comneno.

P. eâdem, v. 33, post *lib.* I *cap.* I, adde: Hactenus Latinè tantùm prodiit Basileæ anno CIↃ IↃLXXII. Græcè autem ex gemino codice Mso pollicetur Phil. Labbæus in corpore Historiæ Byz. quod jam, ut sæpius dixi, edere aggressi sunt Parisienses. Videndum autem, an Siculus hic Glycas sit idem, ac ille Σικελιώτης διδάσκαλος *a*, cujus in prooemio Ioannis Scylitzæ, & Cedreni, mentio fit; an potiùs sit Ioannes Siculus, vel Petrus Siculus, qui & ipsi Chronicon condiderunt. Omnino de Ioanne est verisimilius.

a Siculus magister.

P. eâdem, v. antepenultimo, post *Meursius*, intersere: Denuo edere parant Parisienses, Græco textu priùs collato cum Mssis bibliothecæ Regiæ, curâ Caroli Annibalis Fabroti J. C., ac variis lectionibus observatis à V. Cl. Leone Allatio.

P. CCCVI, v. 7, post *Hic*, intersere, (etsi Robertus Constantinus in suo Nomenclatore tantùm septem meminerit librorum.)

P. eâdem, v. 8, post *Zonaras*, adde: qui in annum incidit CIↃ CXVIII,

Ibidem, post *annum* CIↃCCIV, adscribe: captamque à Francis Constantinopolim.

P. eâdem, v. 15, post *mereretur*, appone: Vertit, & Notis illustravit, Hier. Wolfius. Parisienses verò hoc anno CIↃIↃCXLVIII recudêre, à Carolo Annibale Fabroto collatum cum variis Mssis, ac Glossario præterea illustratum.

P. eâdem, v. 16, post *Georgius*, adde: vel, ut alii malunt, Ioannes,

P. eâdem, v. 25, post *edidit*, intersere: Recudunt verò Parisienses cũ tralatione, & annotationibus Leonis Allatii. Ac præterea collatum cũ codice Mso illustrissimi Franciç Cancellarii, Petri Seguerii.

P. CCCVII,

P.cccvii,v.iii,post *video*, adde: Quam dignitatem gesserit, dicet Ephræmus in Chronico, his verbis:

Πρὸ ᵃ τοῖσδε Γεώργιον Ἀκροπολίτην
Ἄρχοντα πάντων, καὶ Πρόεδρον δεικνύει,
Πρόσθεν τιμήσας τῇ Πραίτωρος ἀξίᾳ.

Laudat eum quoque Ephræmus in Chronico, & Cuspinianus in opere de Cæsaribus. Est is scriptor, de quo in principe litera sic Gesnerus ait tomo primo bibliothecæ, & in epitome sua Simlerus: *Acropolites, qui & Græcè scripsit librum historicum, cujus initium à capta Constantinopoli, servatur Romæ.* Nec dubito, quin idem sit, qui in Rob. Constantini Nomenclatore dicitur *Magnus Logotheta Acropolita de expugnatione Constantinopoleos.* Nempe Gregorii nomen omissum. Nec intelligenda expugnatio à Muhammede; sed à Balduino.

a *Insuper Acropolitem Georgium omnium præsidem, ac primatem constituit, prius Prætoris dignitate insignitũ.*

P.eâdem, v.5, post *Constantinopoli*, adde: ut ipse narrat.

P.eâdem, v.13, post *Wolfius*, appone: Cætera, quòd codex Augustanus esset cariosus, & mutilus, publicare nequivit.

P.eâdem, v.16, post *Petavius*, adde: At integros xiii libros excudunt Parisienses ex codice Mso bibliothecæ Regiæ, unà cum tralatione Latina Ioannis Tarini, Eloquentiæ Professoris Regii. Etiam Romæ in bibliotheca Barbarina est Georgii Pachymeris codex Msus, collatus cum altero Mso N. Cherubini, & inde suppletus, variantibus etiam lectionibus appositis à Leone Allatio.

P.eâdem, v.32, post *Xantopulus*, adde: nisi malis dicere, Callisti Xantopuli filium.

P.cccviii, v.3, post *atque ibidem*, adde: (ut ex Mssis codd., nec tamen omnibus, dilucet.)

P.eâdem, v.32, post iv *Euangelistas*, adscribe: Adhæc, in Mssis codd. nonnullis, Nicephoro huic adscribitur Catalogus metricus imperatorum Constantinopoleos. Ex quo non minùs, quàm præfatione Hist. Ecclesiasticæ, ætas ejus cognoscitur. Etiam in bibliotheca Regis Christianissimi exstat ea series patriarcharum fusiùs conscripta; ut apud Labbæum reperio.

P.eadem, v.28, post *relegârit*, appone: Quorum prius refert Codinus Curopalates de officiis Constantinopolitanis cap. 11 *b*.

b *Pag.* 9. *edit. Paris.*

P.cccix, v.5, post *unum*, adde: unde Meursius monet Codinum suas concinnâsse παρεκβολάς.

P.eâdem, v.8, post *Vindelicorum*, intersere: Etiam in Viennensi Cæsaris bibliotheca exstat Theodori Metochitæ, Logothetæ Magni Msus codex, charactere quadrato conscriptus; in quo variæ sunt

sunt Orationes panegyricæ ad imperatores Constantinopolitanos; atque alia, ad Urbem, & eorum temporum historiam, pertinentia.

P. eâdem, v. 9, post *Hispania*, adde: uti & Parisina Regis Christianissimi.

P. CCCIX, v. 28; post *Wolfius*, margini adde: anno 1562.

P. eâdem, v. 31, post *Petavius*, appone: Nunc eum cum variis Mssis confert Carolus Annibal Fabrotus I. C. atque is in Parisino Historiæ Byzantinæ corpore comparebit.

P. CCCX, v. 18, post *anno* CIƆCCCLX, adscribe; vel potiùs, ut Freherus *a*, & alii, computant, an CIƆCCCLVII.

a *Chronologiâ Iuri Græco-Romano præfixâ.*

P. eâdem, v. 22, post *oportere*, adde: utcunque ei iniquiores sint Nicephorus Gregoras, Georgius Phranzes, & juniorum alii nonnulli. Latinè is Ingolstadii primùm prodiit anno CIƆIƆCIII ex interpretatione Iacobi Pontani, cum ejusdem, & Iacobi Gretzeri, additis. Anno autem CIƆIƆCXLVI Parisiis etiam Græcè divulgatus est typis Regiis, ex Mso Petri Seguerii, Franciæ Cancellarii.

P. eâdem v. 31, post *in Chron.* appone: & Bucholcerus in Isagoge Chronologicâ.

P. eâdem, v. 32, post *dicam*, adde: ubi Possevini de eo refellam errorem.

P. CCCXI, v. 20, post *Peloponnesi*, subde. Credo, signari orationes duas de rebus Peloponnesiacis à Plantino excusas *b* cum interpretatione Guilhelmi Canteri. Possevinus, in Appendice ad Apparatum sacrum, ait *c*, in Viennensi Bibliotheca exstare Gemisti Platonis epitomen Historiarum Sicularum. Sed vicinitas nominum facit, ut pro *Platonis* videatur legendum *Plethonis*. Nullum ejusce ætatis tantâ, ac Pletho, industriâ historiam tractâsse, etiam Theodori Gazæ judicium est, epistolâ de origine Turcarum.

b *Anno* 1575.

c *Pag.* 51. *edit. Colon.*

P. eâdem, v. 28, post *testatur*, adde: Hactenus nonnisi Latinè prodiit Ingolstadii anno CIƆIƆCIV; qua in editione Theophylacto Simocattæ subjungitur, ex interpretatione Iacobi Pontani. Græcè vero Msus exstat Romæ in bibliotheca Cardinalis Barbarini; item Monachii; nec non in Laurentina Scoriacensi bibliotheca.

P. eâdem, v. 29, post *Atheniensis*, junge: Robertus Constantinus in Nomenclatore suo pro *Laonico* appellat *Nicolaum*: credo, sic in Mso invenerit. Hoc saltem constat, idem esse *Nicolai*, & *Laonici* nomen: uti *Nicodemi*, & *Demonici*. Solùm compositæ vocis partes ordinem mutant.

P. CCCXII.

P.CCCXII, v.7, post *Tigurini*, adde: Basileæ excusa anno CIↃ. IↃLXII. Græcè autem Latineque publicarunt Genevenses anno CIↃ IↃC XV. Verùm, cum variis Mssis bibliothecæ Regis Christianissimi collatum, Parisiis in Corpore Byzantinæ historiæ exhibebit Carolus Annibal Fabrotus J.C.

P.CCCXIX, 2. post *Uti &*, adde: lib. IX Præp. Euang. cap. XII, XIV, & XLVI. Ubi Ἀβυδηνὸς dicitur, quasi ab Abydo patria foret cognomen. Sed hoc si est, quod proprium nomen putabimus? Priorem Aluderis locum, qui de diluvio, alterum qui de Nabuchodonosore, ac conditâ ab eo Babyle, illustrat Scaliger in Appendice operis de Emendatione temporum *a*. Etiam mentionem ejus historiæ *a Pag. 18, & 44 edit. Raphaleng.*

P.CCCXXI, v.13, post *Gyraldus*, adde: Dicam de eo quoque lib. III de Historicis Latinis cap. de anonymis *b*. *b Pag. 654 edit. prima.*

P.CCCXXVII, v.22, post *Thalete*, adde: qui idem ac Ἀεθμηλήτης; ut vocatur Athenæo lib. II.

P.CCCXL, v.10, post *Clemente*, subjice: Puto autem, eundem esse Julium Cassianum, ex cujus de Continentia libro quædam adducit Clemens Alexandrinus lib. tertio Strom. Imò nec alium censeo Casianum, cujus primus Exegematicôn citatur in primo Stromat.

P.CCCXLI, v.22, post *colligitur*, adde: Simpliciter ejus Ἑλληνικῶν *c* meminit Anonymus fab. XI in ἀπίστοις *d* ab Leone Allatio Romæ *e* editis, cum Heraclide, & aliis. Eodémque ex opere sunt illa fabulâ XII. *c Rerum Græcanicarum.* *d In credibilibus.* *e Anno 1641.*

P. eâdem, v.29, post χαρτήλια, appone: Euagrius lib. V. Hist. Eccl. cap. ult. ejus primo loco mentionem facit, inter illos, qui historiam, in qua fabulæ multæ, prodiderunt: itaque & Theopompum, atque Ephorum, subjungit. Quod miror, quando Charax ille, ut dixi, Augusti Cæsaris meminit.

P. CCCLVI, v. 17, post *Cimone*, adjunge: Videtur ejus esse liber περὶ σταθμῶν *f*, qui in bibliotheca Vaticana adservatur. *f De mansionibus.*

P.CCCLVII, v. ult. post *refertum*, subjunge. Ex opere hoc de Bosporo Thracio fragmentum habeo Græcum à filio Isaaco descriptum è bibliotheca Florentina. Sed integrum opus habuit Petrus Gyllius, qui multa hoc è libro citat; ac, initio operis, eum *antiquissimum Bosporici Scripti scriptorem* vocat; & conqueritur, *tot jam annis in cæcis tenebris jacere*.

P.CCCLXVII, v.29, post *Scholasticus*, adde. Sed non alius hic est,

 quàm

tiam, sed solùm ea, quæ excerptu digniora putavit, suo dictavit amanuensi. Et sanè Appendix Possevini ad Apparatum sacrum testatur, in Veneta Bessarionis Bibliotheca exstare *Epitomen* a *Historiarum Ecclesiasticarum Theodori Lectoris, & Philostorgii.* Item *Theodori* b *Lectoris compositionem Ecclesiasticam è variis auctoribus.* Ut Historiam Theodori justam, & ejusdem epitomen alienam, distinguere conveniat. Atque ita mihi quidem videtur. Nec tamen pugnâro, si quis cum longè doctissimo Labbæo censeat, sic hunc nodum exsolvi, quòd vel plures historias scripserit Theodorus Lector, vel plures fuerint Theodori Lectores.

P. CCLXVIII, v. 19, post *Meminit quoque*, adde: Constantinus Porphyrogenneta lib. I de Thematibus cap. II: item

P. eâdem, v. 29, post *alterius operis*, adde: Photio memorati c.

P. CCLXIX, v. 5, post *esset αὐτόπτης*, adde: Nisi placeat, eundem fuisse, ac deceptum esse Codinum; quod Cl. Labbæus existimat in Apparatu ad Hist. Byzantinam d.

P. eâdem, v. 11, post, *cod. LXIII*, adde: Ac Euagrius quidem inibi ait, cùm desierit Eustathius Epiphaniensis in XII Anastasii imperatoris anno, Procopium esse cætera persecutum: videlicet quindecim posteriores Anastasii annos; quæque sub Justino Thrace, & Justiniano Magno contigissent. Meminit quoque Constantinus Porphyrogennetus lib. I de Thematibus cap. II; item Georgius Codinus, atque alii.

P. CCLXIX, v. 16, post *Gothico*, adde: Quos vir incomparabilis Hugo Grotius Latinos fecit: sed necdum ea tralatio vidit lucem.

P. eâdem v. 26, post *in locis*, adde: Nonum primus edidit, & commentario illustravit, Nicolaus Alemannus, anno CIↃIↃCXXIII.

P. eâdem, v. 36, post *περιέχει*. Atque exstat idem Msum in bibliotheca Eminentissimi Cardinalis Julii Mazarini; quem conferre cum editis volenti pollicetur Gabriel Naudæus. Etiam de aliis Msis dicit Philippus Labbæus in catalogo scriptorum Historiæ Byzantinæ.

P. CCLXX, v. 6, post *tempora illa*, adde: Justiniani, ac præcipuè Justini junioris,

P. eâdem, v. 25, post *Stephani*, adde: Meminere præterea Agathiæ Euagrius lib. V cap. ultimo, Constantinus Porphyrogennetus lib. I de Thematibus Orientis cap. II, Zonaras in Justino juniore, Nicephorus Callisti, & alii. Vide etiam de Agathia Dionysium Petavium exercitationibus Miscellaneis ad Julianũ Imperatorem.

P. eâ-

a Labbæ in Delineatione Apparatus Hist. Byz. pag. 51.
b Possev. in Appãd. Appar. Sac. pag. 29 edit. Colon. an. 1608.
c Cod. LXIX.
d Pag. 43.

P.eâdem, v.31, post *non possumus*, adjice: Doctissimus tamen vir, qui delineationem apparatus edidit in corpus Historiæ Byzantinæ, ait, ex præfatione Ioannis Scylitzæ, sive Curopalatæ, hoc unum constare, vixisse post annum Christi Iↄccc. Nos duobus seculis, & ampliùs, minùs dicebamus; ut vel me, vel præclarum illum virum, multùm ratio fefellerit.

P.eâdem, v.35, post *scholasticus*, adde: Ubi si signatur idem Ioannes Lydus, non possit demum post annum Iↄccc vixisse, cùm Euagrius sub Tiberio, & Mauricio, claruerit; nempe anno Iↄc, & antè.

P.CCLXXI, v.14, post *Petrus*, adde: Patricius, patriâ Thessalonicensis,

P.eâdem, v.21, post *tenuit*, subde: Meminere hujus Petri quoque Procopius, Corippus, atque alii.

P.CCLXXIV, v.15, post *Euagrius Scholasticus*, adde: patriâ Antiochenus,

P.CCLXXV, v.14, post *quas è Mssis* adscribe: Andreæ Schotti.

P.eâdem, v.15, post *Hæschelius*, adde: Meminit ejus quoque Theophylactus Simocatta lib.2 Historiæ Mauricianæ cap.III, & Constantinus Porphyrogenneta lib.1 de Thematibus cap.11. Cœpit Menander ab anno Justiniani XXXIII, in quo Agathias desierat; ac progressus usq; ad deditum Abaris, sive Hunnis, Sirmium; quod fuit paullo ante obitum Flavii Tiberii II; qui incidit in annum IↄLXXXIII.

P.eâdem, v.20, post *interemit*, junge: Theophylactum sophistam in Nomenclatore suo vocat Robertus Constantinus. Græcè, Latinèque, interprete Iacobo Pontano, Soc. Iesu Theologo, prodiit Ingolstadii anni cIↄIↄCIV. Sed recognovit Carolus Annibal Fabrotus I.C. & Glossarium addidit. Habebis in corpore Historiæ Byzantinæ, hoc anno cIↄIↄCXLVIII, vel proximis, luci destinatæ.

P.CCLXXVI, v.2, post *excerptis*, adde: ab Hœschelio editis,

P.CCLXXVII, v.35, post *filius*, adde: Etiam refutavit errores Ioannis Philoponi.

Ibidem, post *Suida*, appone, Ioanne Tzetze hist.LXVI, Nicephoro Callisti Hist. Eccl lib.XVIII cap.XLVIII, atque aliis,

P.CCLXXVIII, v.3, post *cap.XLVIII*, adde: Romæ in bibliotheca S.Mariæ in Vallicella, ut apud Possevinum in appendice ad Apparatum sacrum *a* legas, est *Georgius Pissidius de gestis imperatorum Constantinopolitanorum*. Ubi sine dubio, ut Labbæo in delineatione ap- *a Pag. 47. Colon. edit. an. 1608.*

* Pag. 43. paratus * ad Historiam Byzantinam monitum, pro *Pisidius* legendum *Pisides*. Et sunt, qui hujus Pisidæ esse arbitrentur, quos *Fastos Siculos* appellant. Sed eam sententiam initio suarum in hoc Chronicon Animadversionum refellit editor ejus Raderus.

P. eâdem in margine, v. 6, post 142, adde 575, 577.

P. CCLXXVII, v. 12, post *incerti*, appone: Sed hęc omnia sunt subnixa fide doctissimi, & jurisconsultissimi Iacobi Gothofredi: qui, ut jam dixi, Prolegomenis in Philostorgium *a* ait, vixisse *Heraclio imperante, sub initium septimi seculi*. Quid si autem verior sit opinio summi *b* viri Philippi Labbæi, Societatis Iesu Theologi; cui & ille ἀρχαιολογίας scriptor, & Ioannes ille Antiochensis, de quo libro tertio me dicturum recepi, idem videtur? Quod si est, non sub Heraclio claruerit, sed duobus minimùm seculis pòst. Res planior erit, ubi, qui ἀρχαιολογίαν possident Msam, publici eam juris fecerint: sive hoc beneficium debituri sumus, sive τῷ πάνυ *c* Salmasio, sive doctissimo Leoni Allatio.

a Pag. 2.
b In delineatione apparatus ad Hist. Byzantinæ scriptores pag. 43.
c Illustri illi.

P. CCLXXX, v. 7, post Γρατιανὸς, adde: Meminit quoque Theophanes Confessor. Cujus hęc verba è cod. Mso promit Philippus Labbęus *d*: Γρατιανὸς ὁ Αὔγουστος ἀντὶ Οὐάλεντος ἐνέδυσε Θεοδόσιον Αὔγουστον, καὶ ἀνηγόρευσε βασιλέα, καὶ ἀπέστειλε εἰς τὸν κατὰ τῶν Γότθων πόλεμον. Γότθους δὲ ἐπιχωρίως τοὺς Σκύθας λέγεσθαι, ὁ Τραϊανὸς ἐν τῇ κατ' αὐτῶν ἱστορίᾳ φησίν. Quæ vetus ejus interpres Anastasius Bibliothecarius sic Latinè reddebat: *Gratianus Augustus Theodosium Augustum induit, & appellavit Imperatorem, & contra Gotthos direxit. Gotthos autem vulgò Scythas dici Trajanus Patricius perhibet.*

d In delineatione apparat.

P. eâdem, v. 21, post *bibliothecarius*, adscribe: *Theophanes* Byzantius, an idem.

P. CCLXXXI, v. ultimo, post *die* XXVIII *Nov.* adde: Utrùm tamen illa Stephani, & Sociorum Acta, sint genuina, dubitari video à Cæsare Baronio, Severino Binio, & Melchiore Goldasto *e*.

P. CCLXXXIII, v. 26, post *Constantini*, subde: Caballini, sive

P. CCLXXXV, v. 7, post *Tom.* II, adde: Opus hoc Georgii monachi, sive Hamartoli, à quodam Stasino ταχυγράφῳ ζωγράφῳ *f* descriptum, in lucem daturus est Leo Allatius in Corpore historiæ Byzantinæ, quod typis Regiis excuditur Parisiis. Exstat quoque Msum in Parisiensi bibliotheca Regis Galliarum. Sed quid sibi vult, quòd in catalogo librorum Allatii antè memorati, numero LXVI, legitur: *Historia Georgii abbatis, qui Hamartolus vocari amat, ab exordio mundi ad imperium Michaëlis, Theophili filii, imperatoris.* Quod fuerit usque ad

e In decretis imperialibus de cultu imaginũ pag. 24. & 26.
f Notario, & pictore.

annum

annum Chr. IↃcccxLI. Quid item de eo dicemus, quòd in bibliothecâ Bavaricâ, quæ Monachii est, Georgii Hamartoli Annales breves ex variis collecti scriptoribus progrediantur usque ad imperatorem Constantinum Porphyrogennetum, Leonis philosophi filium, Basilii Macedonis nepotem? Qui imperare cœpit anno IↃccccxII. Sed de his certiora promere licebit, ubi codicem suum publicârit Clarissimus Allatius.

P. ccLxxxv, v. undecimo, post *initio operis*, adjunge: Sed *Ducis* vox huic loco non convenit. Est enim Ἀγρὸς cœnobii nomen: ut liquet ex Anastasio bibliothecario; qui vocat *Abbatem in monasterio Agri*. Eóque non *Dux* vertendū, quasi esset ἀγὸς; sed *præpositus*, vel *præfectus*, vel *antistes*, vel aliquâ non absimili ratione, quæ abbati conveniret.

P. eâdem. v. 17, post *Curopalata*, adde: *Rancabe* dicti, Nicephori generi,

P. eâdem, v. 17, post *proœmio*, adde: Id tempus incidit in annum Christi IↃcccxII.

P eâdem, v. 28, post *adjecit*, appone: Theophanes hic Græcè edetur in corpore Historiæ Byzantinæ, quod molitur Philippus Labbæus, Societat. Iesu Theologus. Ac quia Anastasii interpretatio mutila, & vitio seculi barbara est, integriorem, & limatiorem addit translationem, Ioannis Baptistæ Hautini, Consiliarii Regii.

P. ccLxxxvI, v. 24, post *Petavius*, adde: Notas etiam Chronologicas adjecit. Factum id anno cIↃ IↃ c xvI. Sed idem eum, hocce anno cIↃ IↃ c xLvIII, secundis curis auctiorem dedit excudendum.

P. ccLxxxvIII, v. xI, post *Sub his*, subde: (si postremi tres, quatuórve imperatores, ejusdem sint auctoris, ac priores)

P. eâdem, v. 14, post *suffectus fuit*, adjunge: Dixi, quid primò fuerit visum. Sed, ista postquam scripsissem, vidi, lucem allucente Labbæo a, ejusdem esse, tum χρονολογίαν, tum ἱστορίαν σύντομον, de qua paullo antè dicebam. Arguunt hoc verba illa Anastasii bibliothecarii, præfatione ad Ioannem Diaconum: *Huic sanè operi, ratum duxi, Beati Nicephori, Constantinopolitani episcopi, Chronographiam propo nere* b: *ut scilicet & ex ea possis aliquantula carpere, & sicubi fortassis hac utendum judicaveris, tuam non lateat omnino notitiam.* Ejusdem igitur Nicephori sit hoc opus; nisi quòd tres, quatuórve imperatores, addiderit postea alius.

a *In delineatione Apparatus ad Corpus historiæ Byzantinæ pag.* 47.

b *Fortè* præponere.

P. ccLxxxIx, v. vI, & vII, post *testatur*, adde: Descripsit & templum, quod Constantinopoli erat in Palatio Imperatoris. Eam

 descri-

descriptionem Petrus Lambecius, cum tralatione, & notis suis, Codino subjunget in corpore Byzantinæ Historiæ, quod Parisienses moliuntur. Præterea, Photii Patriarchæ historiam de Rhetoribus decem exstare lego in Nomenclatore Roberti Constantini.

P. eâdem v. 16. post *Mutius*, appone: posteaque Matthæus Raderus, Soc. Ie. Theologus.

P. eâpse, v. 19, post *operis*, adjunge: Guilielmi Xylandri suspicio est, eundem esse hunc Nicetam, ac illum, cui *Acominati* cognomentum fuit. Sed tempora videntur disconvenire. In quibusdam codd. Mssis Nicetæ Davidi, philosopho Paphlagoni, tribuuntur; quæ alii adscribunt Nicetæ Serroni, priùs Ecclesiæ Constantinopolitanæ diacono, postea autem Heracliensi Archiepiscopo. Ut in Catena Patrum, & scriptorum Ecclesiasticorum, excerpta in Matthæum, & Lucam Euangelistas; item expositio multorum Nazianzeni Carminum, & Orationum. Diversos tamen esse hos Nicetas, Leonis Allatii sententia est, diatribâ de Psellis. Cui hac parte potiùs subscribo.

P. eâdem, v. 22, post *Peritissimus*, appone: Sed *Philosophus* junioribus, *Sapiens* autem veteribus dici solet. Eóque videndum, ne cum Gyraldo, & aliis, confundamus Leonem Philosophum, senioris Michaelis Pselli discipulum, cum hoc Leone Sapiente imperatore.

P. eâdem, sed in margine, v. 4, post *Constitutionum*, adde, de quarum auctore adi Cujacium lib. VI Observat. cap. IX.

P. eâdem, v. 34, post *non viderat*, adde: Leonis imperatoris vita ex historia in Patriarcham Abraham, & ejusdem imperatoris historiæ particulares, exstitere Constantinopoli in Palat. Ioannis Sadi; teste Possevino in appendice Apparatus sacri a.

a Pag. 48. edit. Colon. an. 1608.

P. CCXCIV, v, 19, post *Imperator hic*, adde: librum de administrando imperio, item de Thematibus duos, edidit: qui prodiere cum tralatione, ac notis, Bonaventuræ Vulcanii, Ioannis Meursii, & Fed. Morelli. Etiam Tactica supersunt: sed hæc non sunt hujus loci. Magis illud, quòd scripserit vitam avi sui Basilii Macedonis; quæ Græcè exstat in Bibliothecâ Vaticanâ. Quòd item

P. eâdem, v. 24, post *in partes* LIII, adde: ut alii perhibent, LIV.

P. CCXCV, v. 6, post *Christi* CIↃLVII, adde: Id tamen, quod dicebamus, probabile esse, negat editor corporis historiæ Byzantinæ, excudi jam cœpti anno hoc CIↃ IↃ CXLVIII. Negat verò, certò de ætate ejus constare. Juris eum publici primus fecit Gu. Xylander cum notis suis. Sed in corpore historiæ Byzantinæ, quod Parisiis curâ

curâ Reverendi,& clarissimi Philippi Labbæi exceditur, prodibit, tribus lacunis ingentibus, aliisque, expletis, unà cum Notis in Cedrenum Reverendi Iacobi Goar, Ordinis Prædicatorum, & Caroli annibalis Fabroti J.C.Glossario ad eundem.

P.eâdem,v.30, post *faciam*, adde; De Cedreno sic inquit Labbæus in Apparatu ad corpus historiæ Byzantinæ, prodeuntis anno cIↃIↃcXLVIII: *Hujusce* Γεωργίου τοῦ Κεδρηνοῦ χρονογράφου *meminit Zonaras, seu Glycas, aut quis alius, Epistola* LVI, *apud Leonem Allatium, in dissertatione alterâ de libris Ecclesiasticis Græcorum* a. *At nos Zonaræ, ut paullo pòst insinuabimus, tantùm habemus* XLVI *Epistolas: & justa suspicio est, Zonaræ lucubrationibus epistolicis additas fuisse alterius cujuspiam Glycâ nostro recentioris aliquot epistolas. Qui enim fieri potuit, ut de Cedreno ne verbum quidem fecerit in Annalibus Glycas, qui Ioannem Scylitzam, Ioannemq; Zonaram tam sæpe appellat?* a Pag. 324. edit. Paris.

P.CCCI,v.22, post *subleſtâ fide*, intersere: Græcè hunc historicum jam anno hoc cIↃ IↃ c XLVIII edunt Parisienses ex cod. M'so bibliothecæ Regiæ, cum castigata versione Ioannis Baptistæ Gabii, & notis doctissimi Iacobi Goar.

P.CCCII,v.4, post *Collectaneis*, adde: *Sudines* perpetuò vocatur à Scipione Tertio, commentario de Apollodoris, ad Othonem Truesium Cardinalem.

P.eâdem, v.XXXIV, ante *Nescio*, intersere: Propterea paullo antè me iis aggregabam, qui referre malunt ad tempora Alexii Comneni, vel saltem filii Ioannis, Comneni, sive Calojoannis. Quomodo seculo, & paullo ampliùs, junior fuerit.

P.CCCIV,v.6, post *perstrinxit*, adde: Hunc scriptorem sæpius citat Michaël Glycas. Græcè eum edidit, Latineque reddidit, Hieronymus Wolfius Oettingensis, Basileæ anno cIↃIↃLXXVII. Sed brevi Parisienses in corpore Historiæ Byzantinæ Græcè dabunt collatum cum Mssis codd. bibliothecæ Regiæ,& Eminentiss. Cardinalis Mazarini, studio Rev. Iacobi Goar, Ordinis Prædicatorum; qui & Wolfii tralationem exhibebit castigatiùs, notasque addet. Adhæc Phil. Labbæus tertiam partem, quæ sola Byzantinam continet historiam, conferet cum Græco Mso bibliothecæ Claromontanæ: quo in codice, non minùs ac Regio, continentur quoque ejusdem Zonaræ epistolæ XLVI, cum aliis nonnullis, quæ ad Mathesin pertineant. Inclaruit etiam dissertatione de LXXXV canonibus Apostolorum, de VII Conciliis Oecumenicis, commentario in canones Ioannis Damasceni, qui Ms exstat in Cæsárea bibliotheca

Viennæ Austriæ, & aliis quibusdam. Cur Alexandri M. vitam prætermeam, liquebit ex iis, quæ lib. III referam in Ioanne Monacho.

P. CCCIV, v. 19, post *liceret*, appone: Porrò cùm in editione Augustanâ solùm VIII libri compareant; iique, sicut Hœschelius observavit, multas habuerint lacunas, ut veriùs ea debeant fragmenta censeri, quàm ipsa historia: Parisiis propediem integri prodibunt libri XV, ex codice Mso bibliothecæ Florentinæ. Latinam verò interpretationem, notasque in eum, ac Glossarium, adornat Petrus Possinus, Societatis Iesu Theologus.

P. eâdem, v. 20, post *Iisdem temporibus*, appone: videlicet Annæ Comnenæ, de qua proximè dixi, & fratris ejus Ioannis Comneni Imperatoris, & aliquanto etiam ulteriùs, sub Manuele Comneno,

P. eâdem, v. 33, post *lib.* I *cap.* I, adde: Hactenus Latinè tantùm prodiit Basileæ anno CIƆ IƆLXXII. Græcè autem ex gemino codice Mso pollicetur Phil. Labbæus in corpore Historiæ Byz. quod jam, ut sæpius dixi, edere aggressi sunt Parisienses. Videndum autem, an Siculus hic Glycas sit idem, ac ille Σικελιώτης διδάσκαλός a, cujus in proœmio Ioannis Scylitzæ, & Cedreni, mentio fit; an potiùs sit Ioannes Siculus, vel Petrus Siculus, qui & ipsi Chronicon condiderunt. Omnino de Ioanne est verisimilius.

a Siculus magister.

P. eâdem, v. antepenultimo, post *Meursius*, intersere: Denuo edere parant Parisienses, Græco textu priùs collato cum Mssis bibliothecæ Regiæ, curâ Caroli Annibalis Fabroti J. C., ac variis lectionibus observatis à V. Cl. Leone Allatio.

P. CCCVI, v. 7, post *Hic*, intersere, (etsi Robertus Constantinus in suo Nomenclatore tantùm septem meminerit librorum.)

P. eâdem, v. 8, post *Zonaras*, adde: qui in annum incidit CIƆ C-XVIII,

Ibidem, post *annum* CIƆCCIV, adscribe: captamque à Francis Constantinopolim.

P. eâdem, v. 15, post *mereretur*, appone: Vertit, & Notis illustravit, Hier. Wolfius. Parisienses verò hoc anno CIƆIƆCXLVIII recudêre, à Carolo Annibale Fabroto collatum cum variis Mssis, ac Glossario præterea illustratum.

P. eâdem, v. 16, post *Georgius*, adde: vel, ut alii malunt, Ioannes,

P. eâdem, v. 25, post *edidit*, intersere: Recudunt verò Parisienses cũ tralatione, & annotationibus Leonis Allatii. Ac præterea collatum cũ codice Mso illustrissimi Franciæ Cancellarii, Petri Seguerii.

P. CCCVII,

P.CCCVII, v. III, post *video*, adde: Quam dignitatem gesserit, dicet Ephræmus in Chronico, his verbis:

Πρὸ a τοῖσδε Γεώργιον Ἀκροπολίτην
Ἄρχοντα πάντων, καὶ Πρόεδρον δεικνύει,
Πρόσθεν τιμήσας τῇ Πραίτωρος ἀξίᾳ.

a *Insuper Acropolitem Georgium omnium præsidem, ac primatem constituit, prius Prætoris dignitate insignitũ.*

Laudat eum quoque Ephræmus in Chronico, & Cuspinianus in opere de Cæsaribus. Est is scriptor, de quo in principe litera sic Gesnerus ait tomo primo bibliothecæ, & in epitome sua Simlerus: *Acropolites, qui & Græcè scripsit librum historicum, cujus initium à capta Constantinopoli, servatur Romæ.* Nec dubito, quin idem sit, qui in Rob. Constantini Nomenclatore dicitur *Magnus Logotheta Acropolita de expugnatione Constantinopoleos.* Nempe Gregorii nomen omissum. Nec intelligenda expugnatio à Muhammede; sed à Balduino.

P. eâdem, v. 5, post *Constantinopoli*, adde: ut ipse narrat.

P. eâdem, v. 13, post *Wolfius*, appone: Cætera, quòd codex Augustanus esset cariosus, & mutilus, publicare nequivit.

P. eâdem, v. 16, post *Petavius*, adde: At integros XIII libros excudunt Parisienses ex codice Mso bibliothecæ Regiæ, unà cum tralatione Latina Ioannis Tarini, Eloquentiæ Professoris Regii. Etiam Romæ in bibliotheca Barbarina est Georgii Pachymeris codex Msus, collatus cum altero Mso N. Cherubini, & inde suppletus, variantibus etiam lectionibus appositis à Leone Allatio.

P. eâdem, v. 32, post *Xantopulus*, adde: nisi malis dicere, Callisti Xantopuli filium.

P.CCCVIII, v. 3, post *atque ibidem*, adde: (ut ex Mssis codd., nec tamen omnibus, dilucet.)

P. eâdem, v. 32, post IV *Euangelistas*, adscribe: Adhæc, in Mssis codd. nonnullis, Nicephoro huic adscribitur Catalogus metricus imperatorum Constantinopoleos. Ex quo non minùs, quàm præfatione Hist. Ecclesiasticæ, ætas ejus cognoscitur. Etiam in bibliotheca Regis Christianissimi exstat ea series patriarcharum fusiùs conscripta; ut apud Labbæum reperio.

P. eadem, v. 28, post *relegerit*, appone: Quorum prius refert Codinus Curopalates de officiis Constantinopolitanis cap. II *b*.

b *Pag. 9. edit. Paris.*

P.CCCIX, v. 5, post *unum*, adde: unde Meursius monet Codinum suas concinnâsse παρεκβολάς.

P. eâdem, v. 8, post *Vindelicorum*, interserе: Etiam in Viennensi Cæsaris bibliotheca exstat Theodori Metochitæ, Logothetæ Magni Msus codex, charactere quadrato conscriptus; in quo variæ

sunt

P.cccxii, v.7, post *Tigurini*, adde: Basileæ excusa anno cIↃ. IↃLXII. Græcè autem Latinéque publicarunt Genevenses anno cIↃ IↃc XV. Verùm, cum variis Mssis bibliothecæ Regis Christianissimi collatum, Parisiis in Corpore Byzantinæ historiæ exhibebit Carolus Annibal Fabrotus J.C.

P.cccxix, 2. post *Vti &*, adde: lib. IX Præp. Euang. cap. XII, XIV, & XLVI. Ubi Ἀβυδηνὸς dicitur, quasi ab Abydo patria foret cognomen. Sed hoc si est, quod proprium nomen putabimus? Priorem Aluderis locum, qui de diluvio, alterum qui de Nabuchodonosore, ac conditâ ab eo Babyle, illustrat Scaliger in Appendice operis de Emendatione temporum *a*. Etiam mentionem ejus historiæ

a *Pag. 18, & 44 edit. Raphelen g.*

P.cccxxi, v.13, post *Gyraldus*, adde: Dicam de eo quoque lib. III de Historicis Latinis cap. de anonymis *b*.

b *Pag. 654 edit. prima.*

P.cccxxvii, v.22, post *Thalete*, adde: qui idem ac Ἀριθμητικὸς; ut vocatur Athenæo lib. II.

P.cccxl, v.10, post *Clemente*, subjice: Puto autem, eundem esse Julium Cassianum, ex cujus de Continentia libro quædam adducit Clemens Alexandrinus lib. tertio Strom. Imò nec alium censeo Casianum, cujus primus Exegematicôn citatur in primo Stromat.

P.cccxli, v.22, post *colligitur*, adde: Simpliciter ejus Ἑλληνικῶν *c* meminit Anonymus fab. XI in ἀπίστοις *d* ab Leone Allatio Romæ *e* editis, cum Heraclide, & aliis. Eodémque ex opere sunt illa fabulâ XII.

c *Rerum Græcanicarum.*
d *In credibilibus.*

P. eâdem, v.29, post χανθίλια, appone: Euagrius lib. v. Hist. Eccl. cap. ult. ejus primo loco mentionem facit, inter illos, qui historiam, in qua fabulæ multæ, prodiderunt: itaque & Theopompum, atque Ephorum, subjungit. Quod miror, quando Charax ille, ut dixi, Augusti Cæsaris meminit.

e *Anno 1641.*

P. ccclvi, v. 17, post *Cimone*, adjunge: Videtur ejus esse liber περὶ σταθμῶν *f*, qui in bibliotheca Vaticana adservatur.

f *De mansionibus.*

P.ccclvii, v.ult. post *refertum*, subjunge. Ex opere hoc de Bosporo Thracio fragmentum habeo Græcum à filio Isaaco descriptum è bibliotheca Florentina. Sed integrum opus habuit Petrus Gyllius, qui multa hoc è libro citat; ac, initio operis, eum *antiquissimum Bosporici Scripti scriptorem* vocat; & conqueritur, *tot jam annis in cæcis tenebris jacere*.

P.ccclxvii, v.29. post *Scholasticum*, adde. Sed non alius hic est,

quàm Eustathius Epiphaniensis; de cujus ætate dixi lib. 11, cap. xxi a.

a In Addendis.

P. CCCLXVIII, v. 12, post *Constantinopolitanâ*, adde: illâ, quæ fuit Ioannis Suzii, ut narrat Antonius Verderius in supplemento bibliothecæ Gesnerianæ.

P. CCCLXIX, v. 9, post *de Historicis Latinis*, adscribe: Ad Codinum redeo. Præter ea, quæ diximus, supersunt ejus opuscula, de schematologia Urbis Constantinopolæ tempore Byzantis, Constantini Magni, & Theodosii Junioris: de structura templi S. Sophiæ: de statuis & spectaculis: de ædificiis: de imperatoribus, & patriarchis. Quæ omnia cum aliis aliorum ad antiquitates Constātinopolitanas pertinentibus Petrus Lambecius cum tralatione sua, ac notis, editurus est in Corpore Historiæ Byzantinæ, quod typis Regiis excudere jam sunt aggressi. Atq; idem Lambecius in eodem corpore Codinum de originibus Constantinopolitanis, cujus antea meminimus, auctiorem, & meliorem exhibebit ex codicibus Mssis Jacobi Sirmondi, avunculi sui, Lucæ Holstenii, & aliorum; Etiam in Codini istis relucebit opera Reverendi Iacobi Goar, Ord. Prædicat. Romæ in bibliotheca S. Mariæ in Vallicella habes, *collecta est Chronico Cordini*: ut est apud Possevinum in Appendice ad Apparatum Sacrum. Ubi pro *Cordini* sine duo legendum *Codini*.

P. CCCLXXX, v. 3, & 4, post *Chronicum*, dele, *& Ioannem Antiochenum*. Ac v. 10, post *dicam*, adde: Nisi hoc obstare putandum, quòd nusquam ille *Antiochensis* vocetur. Quid si igitur, quem Tzetzes signat, is non sit diversus ab Ἀρχαιολογίας b scriptore: hic verò non sub Heraclio vixerit, sed incertæ sit ætatis; hactenus tamen ut constet, fuisse post Georgium Syncellum, quo eum Tzetzes juniorem facit; ante autem Tzetzem, ut qui ejus meminerit. Intervallum inter eos est annorum quasi CCLX. Nam Syncellus claruit tempore Irenes, & Caroli Magni: Tzetzes verò tempore Manuelis Comneni, & Friderici Barbarossæ.

b Antiquitatū.

P. eâdem versui ultimo, post *diximus*, adde: Sed idémne, an alius, cujus Expositio de S. Barlaam, & Josaphat, Scoriaci est in bibliotheca Hispaniarum regis?

P. CCCLXXXI, v. 7, post *proœmio*, adde: Aliis *Iosephus Byzantius* appellatur.

P. CCCLXXXIII, v. 21, post *dixerunt*, intersere: Sed fortasse Leo iste, qui res Ægyptiacas literis prodidit, Ægyptius ipse fuerit. Nam

Nam ad cujuſdam Leonis Ægyptii ſcripta provocat Tertullianus lib. de Corona militis cap. VII: ubi eos memorat, qui de coronis aliqua elaborârint.

P. eâdem, v. 26, poſt *egere*, adde: Vide, quæ in temporibus Andronici ſenioris de Leone Grammatico diximus.

P. CCCLXXXIV, v. penult, poſt *avi*, adde: Unde de ætate haut aliud colligere licet, quàm viguiſſe ante annum CIϽC. Etiam fuit Manuel Chryſoloras, & Manuel Malaxus: de quorum ætate dicimus alibi.

P. CCCXC, v. 9, poſt *Geſnerus*, adjunge: Tom. I Bibliothecæ. Meminit quoq; Rob. Conſtantinus in Nomenclatore. Reverendus, ac clariſſimus Phil. Labbæus præter eos, qui codicem videre Msum, diſputandum putat, an non hic, qui *Michaëlu Cicidota* nomine appellatur, ſit dicendus *Siceliotes*. Ut nempe idem ſit, ac Michael Glycas Siculus: qui ſub Ioanne, & Manuele Comnenis vixit; uti dictum lib. II cap. XXVII.

P. CCCXCIII, v. 12, poſt *Nomenclatore ſuo*, adjice: Scripſit de hiſtoriis regum: atque extare aiunt in Vaticana: imo etiam Bononiæ apud S. Salvatorem: ſed initio mutilum: interim nobilem Italum habere principio integrum, verùm deinceps defectu laborantem: ut codicum uterque ex altero ſuppleri queat.

P. CCCXCIV, v. 26, poſt *Citat &*, interſere: Tertullianus de anima cap. LVII, ac

P. eâdem, v. ultimo, poſt *lib.* XVI, adjunge: Orthagoram quoque de Rubro mari egiſſe, indicat Philoſtratus de vita Apollonii lib. III de Rubro mari cap. XV in epiſtola Apollonii ad Jarcham.

P. CCCCXVII, v. 22, poſt *Apologet.* adde: cap. X, & XIX,

P. CCCCXVIII, v. 22, poſt *recenſetur*, interſere: Curopalatæ, (quem exſcripſit Cedrenus, ut alibi [a] dictum) verba ſunt iſta: Θεόδωρος [b] ὁ τῆς Σίδης γενόμενος πρόεδρος, καὶ ὁ τούτου ἀνεψιὸς, καὶ ὁμώνυμος, ὁ τῆς ἐν Σεβαστείᾳ καθηγησάμενος ἐκκλησίας. Quæ oſcitanter vertit Xylander, ut monitum Labbæo [c]. Nam priorem putavit *Sudâ oriundum*; poſteriorem verò *Auguſtum* nuncupat, quia *Auguſtus* Græcis Σεβαστός. Atqui clarè dicitur Sidæ in Pamphylia fuiſſe πρόεδρος [d], quod idem eſt ac προεστὼς [e], ſive ἐπίσκοπος. Alterum autem refertur præfeciſſe Eccleſiæ Sebaſtenæ. Sermo enim eſt de Sebaſte civitate, quam Latinè *Auguſtam* dixeris.

P. CCCCLVIII, v. 18, poſt πρωτοδυναστευόντων, adde: Tertullianus libro de anima cap. XLVI. Antipho iis memoratur, qui de divinatione è ſomniis ſcripſerunt.

[a] *Lib. I, cap. 26.*
[b] *Theodorus, qui Sidæ præſes, ſive epiſcopus fuit, eodẽ ac ille avo natus, ejuſque cognominis, qui Sebaſtenæ præfuit Eccleſiæ.*
[c] *In declinat. Appar. ad Corpus Hiſt Byz. pag 51.*
[d] *Præſes.*
[e] *Antiſtes.*

P. CCCCLXVIII, v. 16, post ὀνομάζει adde: καὶ Σέλευκος ἐν συμμίκτοις *a*.

a Seleucus in Miscellaneis.

P. CCCCLXXXII, v. 26, post *Allatius*, adde: in Excerptis Græcorum Rhetorum, ac Sophistarum *b*. Sed quòd Adriani Rhetoris putavit, id aliter est. Neque enim hîc declamationis quicquam simile est, ut in tribus prioribus, quæ verè sunt Adriani Sophistæ. Inque bibliothecæ Florentinæ codice, unde exscripsit filius meus Isaacus, apertè est, ἐκ τῶν Ἰαμβλίχου ἱστορικῶν Βαβυλωνιακῶν *c*. Inscribitur id Iamblichi fragmentum, Περὶ τῆς προόδου τοῦ Βαβυλωνίων βασιλέως. Utinam verò non ulteriùs eruditi Hispaniæ viri invideant Reip. literariæ ipsam Iamblichi historiam Babyloniam: quã dicebam extare in Scoriaca, sive S. Laurentii bibliotheca. Ita enim didici ex edito ejus bibliothecæ indice, concinnato à Martino, Abbate Lafarinæ, Philippo IV Historiarum Regi à sacris domesticis, ac consiliis. Non dubium verò, quin apud Priscianum Medicum, ubi mentio fit amatoriarum Amblii fabularum, pro *Amblio, Iamblichus*, debeat reponi; ac sermo sit de amoribus Rhodanis, ac Sinonidis; de quibus in Babylonia historia tractabat.

b Edita Romæ an 1641.
c Ex Iamblichi historia Babyloniaca.
d De progressu Regis Babyloniorum.

P. CCCCLXXXVIII, v. 25, post *lib.* VIII, adde: Porrò quia Suidæ *Panites* vocatur, aliqui putarunt esse Ægyptium: quasi idem sit *Panites*, & *Panopolites*. Sanè Panopolis Ægypti est urbs, patria Nonni poëtæ; ut ex Agathia, & Suida, constat. At *Panium*, ac *Panites*, est regio supra Hœmum Thraciæ montem: ut ex quarto Laonici cognoscere est. Nec alia, quàm Heraclea Thraciæ, intelligenda est, cùm Suidas ait, Panium esse prope litus in finibus Heracleæ. Iccirco Priscus etiam *Thrax* vocatur: ut ab auctore Chronici Alexandrini ad annum Theodosii XLII, ubi bellum illud adversus Attilam descripsisse narratur ὁ σοφώτατος Πρίσκος ὁ Θρᾷξ. Hæc etiam movent, ut certissimam esse censeam conjecturam Philippi Labbæi, quando *Priscus Thrax* pro *Persicus Thrax*, reponit apud Theophanem in Chronico; ubi de Basilisco loquitur, fratre Imperatricis Verinæ, atque infelici ejus expeditione adversus Gensericum, Vandalorum in Africa Regem.

P. CCCCLXXXIX, v. 2, post, *&* XLIX, appone: Imò luculentum ex historia Prisci Gothicã fragmentum habemus in Excerptis legationum ab Davide Hœschelio Græcè editis *e*, Latinè autem redditis à Car. Cantoclaro *f*, libellorum Supplicum magistro. Meminit etiam Prisci hujus Euagrius lib. II cap. I, V, & XVI; item lib. V cap. ult. Adhæc Stephanus in Σάλωνα. Theophanes in Chron. Ana-

e Augustæ.
f Anno 1609.

Anastasius Bibliothecarius, & Nicephorus in præfat.

P. CCCCXCII, v. 26, post *loquitur*, adde: Imò intelligo, præter Allatium, etiam Parisienses sub manibus habere Cinnamum cum tralatione, & notis Petri Possini. Nempe palma in medio proposita est omnibus. Ad Allatium redeo; qui, præfatione Græcorum Rhetorum ad Sophistarum excerpta, primò à se edita a, luculentum inde fragmentum promit ad controversiam pertinens, utrùm, si dicatur, Christum non modò Deo Patri se obtulisse victimam, sed etiam sibi ipsi, quatenus ὁ Λόγος b esset Deus, inde consequatur, duas in Christo esse personas; uti è Nestorii dictis rectè colligebant Catholici; Nestorio interim contendente, sese duas quidem naturas agnoscere in Christo, sed unam personam: quemadmodum ex Actis Concilii Ephesini cognoscere est, modò quis legerit ea animis, oculisque minimè conturbatis. Cinnami codex exstat Msus in bibliothecâ Vaticanâ, num. CCCXIX. Inscriptio Græca est ejusmodi: Ἐπιτομὴ τῶν κατορθωμάτων τῷ μακαρίτῃ βασιλεῖ, καὶ Πορφυρογεννήτῳ κυρίῳ, κυρίῳ Ἰωάννῃ τῷ Κομνηνῷ, καὶ ἀφήγησις τῶν πραχθέντων τῷ ἀοιδίμῳ υἱῷ αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ, καὶ Πορφυρογεννήτῳ κυρίῳ Μανουὴλ τῷ Κομνηνῷ, ποιηθεῖσα Ἰωάννῃ βασιλικῷ Γραμματικῷ Σιννάμῳ. *Compendium rerum præclarè gestarum à beatæ memoriæ imperatore, inque purpura nato, domino Ioanne Comneno: nec non enarratio eorum, quæ egit venerabilis ejus filius, inque purpura natus, Dominus Manuel Comnenus: consignatum à Ioanne, regio Grammatico Sinnamo.* Ubi videmus *Sinnamum* vocari, literâ sibilante. Sed malo iis adsentire, qui per C scribunt; præsertim quando id nominis etiam à Martiale, & aliis, sic videas exaratum. Nec movet codex Vaticanus, quia à recenti fit manu. Nam qui eum exscripsit, vivebat obsessâ à Turcis Constantinopoli; ut ipse ad calcem operis annotavit. Facilè autem adsentio doctissimo Philippo

a *Roma an. 1641.*

b *Verbũ.*

FINIS.

INDEX

Nomina Græcorum Historicorum, præcipuarúmque mentionem rerum secundum seriem literarum exhibens.

A.

Andro-

B.

D.

Damas-

E.

Geor-

H.

Hero-

I.

Ioan-

Mar-

Metro-

N.Na-

N.

O.

P.

Praxi-

Pu-

Q.

R.

S.

T.

Theo-

W.

X.

Z.

Zenones

FINIS.

